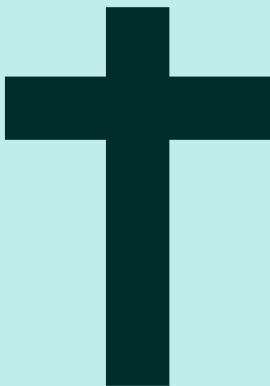

Wængongui nänö
Apänegainö

New Testament in Waorani (E:auc:Waorani)

Wængonguï nänö Apænegainö

New Testament in Waorani (EC:auc:Waorani)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Waorani

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Waorani [auc], Ecuador

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Waorani

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

9bedab5a-39ff-5163-a35b-8056cbbe8690

Contents

Mäteo	1
Mäadoco	118
Odoca	187
Wäö	310
Näni Cægainö	397
Odömänoidi	514
1 Coodintoidi	569
2 Coodintoidi	622
Gadataidi	656
Epetoidi	675
Pidipenteidi	695
Codotenteidi	708
1 Tetadönitenteidi	720
2 Tetadönitenteidi	731
1 Timoteo	737
2 Timoteo	753
Tito	764
Pidemöö	772
Ebedeoidi	775
Tantiago	819
1 Pegodo	832
2 Pegodo	848
1 Wäö	857
2 Wäö	871
3 Wäö	873
Codaa	875
Nänö Odömongainö	880

Itota Codito ingantedö ante Määteo nänö watapæ ante yewæmongainta

*Itota Codito wæmæidi
(Odoca 3.23-38)*

1 Nē Ponguingä, ante dodäni nāni nē angaingä iñömö Itota Codito inongä ingampa. Tömengä iñömö Abadäo wodi pæingä nē ingaingä inte Awënë Dabii wodi pæingä mönö inongä ingacäimpa. Tömengä wæmæidi iimaï emongadänimpa, ante yewæmonte ongompa.

2 Abadäo wodi wengä Itæca ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Itæca wodi wengä Aacobo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Aacobo wodi wënāni Oodaa nāni caipæ ëñagadänimpa.

3 Ayæ wææ Oodaa wodi Tämata ingante monte Pade tönö Dada inate tapæigacäimpa.

Ayæ wææ Pade wodi wengä Etedöo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Etedöo wodi wengä Adäma ëñagacäimpa.

4 Ayæ wææ Adäma wodi wengä Äminadabo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Äminadabo wodi wengä Näatöo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Näatöo wodi wengä Tädämöö ëñagacäimpa.

5 Ayæ wææ Tädämöö wodi pæte Adacaba ingante möninqe Boodo ingante tapæigacäimpa.

Ayæ wææ Boodo wodi pæte Odoto ingante monte Obedo ingante tapæigacäimpa.

Ayæ wææ Obedo wodi wengä Yæte ëñagacäimpa.

6 Ayæ wææ Yæte wodi wengä Dabii ëñate pædinque awënë odeye bagacäimpa.

Ayæ wææ Dabii wodi pæte Odiya wodi nänöogængä iningä ingante möninqe Tadömöö ingante tapæigacäimpa.

7 Ayæ wææ Tadömöö wodi wengä Doboäo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Doboäo wodi wengä Abiya ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Abiya wodi wengä Ata ëñagacäimpa.

8 Ayæ wææ Ata wodi wengä Ootapato ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Ootapato wodi wengä Oodäo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Oodäo wodi wengä Otiya ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Otiya wodi wengä Ootäo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Ootäo wodi wengä Acadæ ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Acadæ wodi wengä Etequiya ëñagacäimpa.

10 Ayæ wææ Etequiya wodi wengä Mänatee ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Mänatee wodi
wengä Ämöö eñagacäimpa.

Ayæ wææ Ämöö wodi wengä
Ootiya eñagacäimpa.

11 Ìninqe Ootiya wodi
quëwengäñedë idægoidi
inänite babidöniaini
ponte ö æ gobæ
wabæca mäodäni
gogadänimpa.

Ayæ wææ Babidöniabæ nani
goyedë Ootiya wodi
wënäni Eecöniya nani
caipæ eñagadänimpa.

12 Mänii Babidöniabæ ö
ænte godäni ate ayæ
wææ Eecöniya wodi
wengä Tadatiedo
eñagacäimpa.

Ayæ wææ Tadatiedo wodi
wengä Dodobabedo
eñagacäimpa.

13 Ayæ wææ Dodobabedo
wodi wengä Abiodo
eñagacäimpa.

Ayæ wææ Abiodo wodi
wengä Ediaquimö
eñagacäimpa.

Ayæ wææ Ediaquimö
wodi wengä Atodo
eñagacäimpa.

14 Ayæ wææ Atodo wodi
wengä Tadoco
eñagacäimpa.

Ayæ wææ Tadoco wodi
wengä Aquii eñagacäimpa.

Ayæ wææ Aquii wodi wengä
Ediodo eñagacäimpa.

15 Ayæ wææ Ediodo wodi
wengä Edeadado
eñagacäimpa.

Ayæ wææ Edeadado
wodi wengä Mäatäo
eñagacäimpa.

Ayæ wææ Mäatäo wodi
wengä Aacobo
eñagacäimpa.

16 Ayæ wææ Ootee wodi
ingante Aacobo
tapæigacäimpa.

Ayæ Ootee wodi eñate pæte
wææ Itota badä ingu-
ingä ingante Mäadiya
ingante mongacäimpa.

Mäadiya ingante mongä ate
tömengä wæætë Itota ingante
mangacäimpa. Tömengä
iñömö Awënë bacæcäimpa,
ante cædinque Wængongui
oguinguipæ gao cæcä ate
edæ, Codito, ante nänö në
pemongaingä ingacäimpa.

17 Mänömai i incæ
Abadäo wodi pæinäni wææ
nänömoidi wææ, önompo
tipæmpoga wææ mempoga
go mempoga mänimpoga nani
yebæñedë ate Abadäo wodi
pæingä Dabii eñagacäimpa.
Ayæ wææ Awënë Dabii wodi
pæinäni wææ nänömoidi
wææ, önompo tipæmpoga
wææ mempoga go mem-
poga mänimpoga nani
yebæñedë ate Oodeoidi
inänite wabæca Babidöniabæ
ænte gogadänimpa. Ayæ
Babidöniabæ ænte godäni
ate tömënäni pæinäni wææ
nänömoidi wææ, önompo
tipæmpoga wææ mempoga
go mempoga mänimpoga
nani yebæñedë ate mönö
Codito nänö ponguinque
eñagacäimpa.

*Itota Codito eñacampa
(Odoca 2.1-7)*

18 Itota Codito iimaï
eñagacäimpa. Wäänä Mäadiya

wodi nänö baquecãnedë
 Ootee wodi tömengä ingante
 do, Monguïmo, angä ëñëningä
 inte ayæ mönãmaï ïñongante
 Wængonguï Tæiyæ Waëmö
 Önöwoca angä ëñëninge do
 yædëmadä bacä adänitapa.
 19 Yædëmadä ingä adinque
 Ootee cöwë nö cædongä
 inte, Piïnte änäni wæcæ
 wæ, ante wædinque, Awëmö
 pango cæcæboïmpa, ante
 pönengantapa.

20 Ante önöwënenque
 pönëninque möwocodë
 wüimöñongä Wængonguï
 tömengä anquedo ingante da
 pönongä pöninque anquedo
 ïñömö iïmaï angantapa.
 “Ootee, Awënë Dabii pæïmi
 ïnömi inte bitö nänöogængä
 Määdiya ingante guiñënaï
 æncæbiïmpa. Tömengä
 ïñömö Wængonguï Tæiyæ
 Waëmö Önöwoca angä ëñente
 beyænque ënengä adinque
 bitö ïñömö tömengä ingante
 ee moncæbiïmpa. 21 Tömengä
 Wëñængä onguiñængä in-
 gante mancæcäïmpa. Mangä
 pæcä ate tömengä ïñömö, Botö
 guidëmïni mïni wæquinque
 wënæ wënæ cæmïnipa, ante
 adinque botö æmo beyænque
 quëwencæmïnipa, ante
 cæcæcäïmpa cæbii. Bitö
 tömengä ëmöwo ante, Në
 Ængä ïnongä ingampa, ante
 Itota pemoncæbiïmpa,” ante
 anquedo Wængonguï nänö
 në da pönöningä ponte Ootee
 ingante angacäïmpa.

22 ïninque Wængonguï beyæ
 në apænegaingä iïmaï ante
 nänö yewæmongainö bai

ante ïinque batïmpa.

23 “Baquecä incæ yædëmadä
 badinque

Wëñængä onguiñængä in-
 gante mancæcäïmpa.

Mangä ëñacä adinque
 tömengä ëmöwo,
 Ëmänoedo, ante godö
 pemoncædänïmpa.”

Ante nãni yewæmongainö
 bai cædinque tömengä
 ëmöwo, “Wængonguï mönö
 weca quëwengampa,” ante,
 Ëmänoedo, ante pemonte
 ïnongäïmpa.

24 Ootee mänü wüimonte
 ñãni ömæmongä ate
 Wængonguï nänö da pönöningä
 anquedo nänö ämaï ëñente
 cædinque oncönë ænte gocä
 incæte guëa mönãmaï in-
 gadäïmpa. 25 Edæ bamon-
 cadengä ëñacä ate, Itota,
 ante pemonte ate tömëna
 mänïñedë ate guëa mon-
 gadäïmpa.

2

*Në ëñënanï Itota weca
 ëñacæ pönänipa*

1 Itota Bedëë nãni
 quëwëñömö ëñacä ate
 mänïñedë edæ Edode Ood-
 eabæ awënë odeye nänö
 ïñedë edæ në nö ëñënanï
 gobæ nænque tamönö
 quëwënanï inte Eedotadëë
 pongadänïmpa. 2 Ponte
 äninque,

—Oodeo Awënë Odeye
 ïñömö ñöwocä ëñadingä
 ïñömö æyömönö owocää,
 ante ëñencæte ante wæmönipa.
 Edæ nænque tamönö
 quëwëñömöni Awënë
 nëmö ta ñhongæ adinque

mönitö tömengä weca ædæ
wææninqe edæ, Bitö
Wængongui imidö angüenë,
ante watapæ apæneceæ
pömöni imönipa, änänitapa.

³ Ayæ, Wacä Awënë Odeye
ëñacampa, ante tededäni
ëñente wædinque mäniömæ
tömämæ awënë odeye Edode
wæætë piinte bayongä Ee-
dotadëë quëwënäni tömänäni
tömengä tönö godongämæ
guiñente wädänitapa.

⁴ İninqe, Wængongui qui, ante
në godönäni ñænænäni tönö
Wængongui nänö wææ an-
gainö ante në odömönäni tönö
tömänäni inänite Edode añecä
godongämæ pönänitapa.
Pönäni ate tömengä, Codito
näni angaingä iñömö
æyömönö ëñaquingää, ante
æbänö yewæmonte öñö
aminii. ⁵ Añongante,

—Oodeabæ iñömö Bedëë
näni quëwëñömö mäniñömö
ëñacæcäimpa, ante Wængongui
beyæ në apæneceæ incæ iïmai
ante yewæmongacäimpa,
ante apænedänitapa.

⁶ “Oodabæ awënë gob-
edönadodoidi tæiyænäni
iñönäni

minitö adobæca Ood-
abæ quëwëninque
Bedëë iñömö mini
quëwencabo iñömö

mëa pönï imini incæte
edæ wii önöminique
incæminimpa.

İñæmpa Wëñængä ado-
canque ëñate pædinque
në Awënë bate taod-
inqe

në aacä bai inongä inte botö
guiidënäni idægoidi
inänite aacæcäimpa.”

Ante yewæmongä amönipa.

⁷ Ante apænedäni ëñente
wædinque Edode wæætë
në nö ëñënäni inänite
awëmö añete pönäni ate,
Nëmö æyedëno mä pönï
tamö aminitawo. Añongante
tömënäni, Mäniñedë tamö
atamönipa, ante apænedäni.

⁸ Eñëninque Edode iñömö,

—Minitö wæætë Bedëë
iñömö mäo në ëñadingä
ingante diqui diqui minte
aedäni. Tömengä ingante ad-
inque wæætë adodö pöninque
apænemini ëñëmoedäni.
Edæ minitö gote æbänö
wëñæ ingante apænemini
bai botö adobai edæ gote
ædæ wææninqe edæ,
Wængongui Awënë imidö
angüenë, ante watapæ
apæneceæte ante amopa,
ante Edode önonque ante
pönëninque apænegacäimpa.

⁹ Angä eñëninque nëmö
në adinäni iñömö Bedëë
taadö gote æmö ayönäni edæ
ado nëmö tömënäni nænque
tamönö quëwëninque näni
adimö incæ wo go adinque
edæ tē wocæ goyönänite
nëmö Wëñæ owoyömö
oncömanca tæcædæca inö næ
gongæ adänitapa. ¹⁰ Adinque
tömënäni edæ, Mönö acæ
pönongä iñömö ongongampa,
ante pönëninque watapæ
togadänimpa. ¹¹ Mänii näni
adincönë go guite ayönäni
Wëñængä iñömö wäänä
Mäadiya tönö ongongä ad-
inque tömënäni Wëñængä

weca ædæ wææninqe, Bitö Wængongui Awënë imidö anguënë, ante wat-apæ apænedänitapa. Ayæ tömënäni nāni ænte pönincoo wi æmpodinque oodo tönö ogui waa qui tönö ti nā öni pæqui tönö, Bitö qui impa, ante pædæ godönāni ængacäimpa. ¹² Idæwaa adinqe tömënäni möwocodë wilmöñönānite wacä ponte apænecantapa. Minitö awënë Edode weca ocæ emænte godāmai iedāni, angä eñëninque tömënäni wæætë yaatænque godinqe tömënäni ömæ wadæ gogadänimpa.

Ooteidi Equitobæ wodii wïnönānipa

¹³ Godāni iinque edæ Ootee wilmöñongä Wængongui anquedo ingante da pönongä ponte apænedinque, “Edode do Wëñængä ingante wænoncæte ante diqui mincæcäimpa cæbii. Ængæ gantite Wëñængä nāna badancaya inate ö ænte Equitobæ wodii goe. Ayæ gote quëwëñömini botö ämo ate pödäni,” angä.

¹⁴ Eñëninque Ootee tömengä nänö wilmöönæ ayaönænëña incæ ængæ gantidinque Wëñængä nāna badancaya inate ö æninque edæ Equitobæ gocantapa. ¹⁵ Godinque Ootee nāni wencabo iñömö Edode nänö wænguinganca quëwencæ gogadänimpa. Go quëwënäni iinque mönö Awënë Wængongui iimai ante nänö apænegaïnö

ante iinque batimpa. “Botö Wëñængä Equitobæ quëwëñongante äñebo pongantapa,” ante Wængongui beyæ nē apæncä nänö yewæmongainö bai edæ do iinque batimpa.

Wëñcænāni inänite Edode angä wænönāni wænānipa

¹⁶ Edode guiquënë, Nëmö nē nō eñënāni botö äninö ante eñënāmai inte dæ godänipa, ante adinque edæ ængui bacantapa. Ængui badinque tömengä, Wëñænāni inänite mao wænöedäni, angantapa. Äninque tömengä, Mëa wadepo iñonte nëmö ta atamönipa, ante nē eñënāni nāni änimoga ante pönëninque, Mëa wadepo eñädināni tönö ayæ eñädināni tönö Bedëe quëwënäni incæ Bedëe eyequei quëwënäni incæ onguinænānique inänite mao wænöedäni, angantapa. Iinque nē wænönāni wæætë awënë nänö adinānique inänite capo ado tedæ wænönāni wængadänimpa. ¹⁷ Wænāni wädäni iinque Wængongui beyæ nē apænegaingä Eedëmiya wodi iimai ante nänö angainö bai edæ iinque batimpa.

¹⁸ “Nāmaa nāni quëwëñömö nē Ca ca wæwënä nänä Ca ca wæpāmo eñënānitapa.

Wäänä nē Yæ yæ änönä inte, Daquedä iñömö, Botö wëñænāni, ante wädä eñënānitapa.

Dæ änäni pönente wædinque
wäänä ædö cæte
piyænē cæquinää,”

ante Eedēmiya wodi yewæmongacäimpa.

19 Ayæ ate awënë Edode
wængä inique Ootee
iñömö Equitobæ ayæ
quëwëninque wïimöñongä
Wængongui anquedo ponte a
ongöninque tömengä ingante
apænecantapa. 20 “Ootee
ëñēmi. Wëñængä ingante
wænoncæ änönäni incæ
dobæ wænänipa cæbii. Ængæ
gantite Wëñængä nāna
badancaya inate Idægobæ
adodö ænte gocæbiimpa,”
angä.

21 Æñëninque Ootee iñömö
edæ ængæ gantidique nāna
badancaya inate Idægobæ
adodö ænte gocantapa.

22 Mäniñedē wæmpo Edode
wængä inique, Wæætē
tömengä wengä Adoquedao
Oodeabæ awënë odeye ba-
cantapa, ante tededäni ëñente
wædinque Ootee iñömö, Botö
Oodeabæ ædö cæte wæætē
goquimoo, ante guiñente
wæcantapa. Wæætē tömengä
möwocodē wïimöñongä
wacä angä ëñëninque Ood-
eabæ wodo tebæ godinque
Gadideabæ gocantapa.

23 Godinque Ootee nāni
wencabo Nāatadeta ponte
quëwëñanitapa. Inique,
Nāatadēnō ingampa, ante
pemoncædänimpa, ante
Wængongui beyæ nē
apænegaingä nānō an-
gainō bai cædinque wadäni
ñowo mönō Codito ingante,
Nāatadēnō, ante pemonte bai
apænegadänimpa.

3

Wäo önömæca ponte

apænecä ëñëñänipa

(Mäadoco 1.1-8; Odoca 3.1-
9, 15-17; Wäo 1.19-28)

1 Mäniñedē Wäo mönō
nē æpænē guidönongä inte
Oodeabæ önömæca ponte
apænecä ëñengadänimpa.

2 Ponte apænedinque
tömengä, “Öönædē Awënë
incæ inguipoga tömämæ
Awënë Odeye bacæcäimpa
cæminii. Minitö wënæ
wënæ cædinō ante, Ancaa
wæwente awædö, ante ñimpo
cæedäni,” ante Wäo apænecä
ëñëñänitapa.

3 Mänömainō ante nē
apænecä ingantedö ante
Wængongui beyæ nē
apænegaingä Itaiya wodi
iïmai ante do yewæmongacäimpa.

“Önömæca iñömö ado-
canque ogæ tedete aa
pecæcäimpa.

‘Awënë nänö ponguinō ante
minitö tee moncate bai
cæedäni.

Taadö töinō pinonte bai
cædinque minitö
wënæ wënæ mini
cædinō ante edæ wido
cæedäni,’ ante aa pecä
ëñengæimpa,”

4 Ante Itaiya wodi nänö
nē angaingä inte Wäo ñowo
pongantapa. Tömengä weo-
coo ante cämeyo ocaguin-
coo nonte badonte wëñate
mongæninque pacadeyænta
ante æmontai badonte en-
cadeyæñongäimpa. Tömengä
cængui ante ñāwäique
cæninque tömengä be-
quï ante guiñëmænque
ade bete quëwëñongäimpa.

5 Quëwëñongä, Eedotadëë quëwënäni tönö Oodeabæ tömäo quëwënäni tönö Oododänonga biyönæ tömäo quëwënäni tönö tömengä weca tate bee téninque änänitapa. 6 Bitö ämaï nāwangä wënæ wënæ cæte quëwëmöni inte wæmönipa, ante wædäni ëñëninque Wäö Oododänö æpænë guidongä guidänitapa.

7 Ayæ Paditeoidi tönö Tadoteoidi guiquënë Wäö nänö guidöñömö pönäni adinque tömengä ayæ wæætë tömënäni inänite angantapa. “Tæntæ pæimäni bai inömini inte minitö inömö ëñënamäi cæte quëwëminipa. Oo pöni wænompadäni, ante æcänö wææ angä ëñëninque wodii winonte pöminii. 8 Inæmpa Wængongui Awënë gämænö minitö dicæ ocæ ëmænte poncæ cæminiyaa. Nö cæte pömini ininque minitö në ocæ ëmænte pönäni nani waa cædö bai adobai waa cæedäni. 9 Ayæ nämä wææ äninque, ‘Mönitö adomönique docä Abadäo wodi pæimöni inte möni quëwenguinque imönipa,’ ante mïni tedewënö ante pönënamäi ingüënë quëwëminii. Inæmpa Wængongui, Botö pæinäni bacædänimpa, angä bai dicacoo incæ dobæ tömengä pæinäni bai bacædönimpa. 10 Edæ awæ yecæte ante awænca nani mæ yequinca eyewa pöni næænäni bai Wængongui nänö panguinca næænte bai do edæ a ongongampa. Tömengä wainca

ante a ongöñongä ömæcawæ bai wii pönente cædäni adinque awæncaca wægo yete godö gongapamö iya tante bai cæcæcäimpa, ante ämo ëñëmäimäni.”

11 Ayæ, “Minitö wënæ wënæ mïni cædinö ante wido cæcæminimpa, ante cædinque botö minitö iminite æpænë guidömo guimäni. Incæte botö mänömaï cæbo ate wacä ayæ poncæcäimpa. Tömengä inömö tæi emongä ewocadongä inongante botö wæætë wædämo inömo inte tömengä awæncata incæ ædö cæte godö ænte nææmäimoo. Tömengä da pönongä pöninque Wængongui Tæiyæ Wæmö Önöwoca incæ pö guidinque minitö mïmö mënongacæcäimpa. Ayæ minitö wënæ wënæ cædinö ante gonga tante bai tömengä cæcæcäimpa. 12 Waocä, Todigo tömëmö wati wati tæñöninque botö tæñöniñömö önömancaque baquinque botö apænte æninque waiña tömämö oncönë da wencæboimpa, ante timpodæ næænte wo ææntodö wo ææntodö cædinque ontapocoo wææincoo wadæ ñëmænte wo ewengampa. Waocä mänömaï wo ewencæte ante timpodæ næængä bai mönö në Ponguingä inömö adobai oo pöni apænte ancæcäimpa. Todigo waiñacooque oncönë da wente në mangä bai tömengä adobai në wæmö inäni inänite apænte ængä ate tömënäni tömengä nempo guicædänimpa. Wæætë wadæ ñëmænte wo ewente

baī cædinqwe tōmengä nē on-
tapocoo wææincoo baī ināni
inānite cōwē bæcoyōmō iya
tangä gonte wæcædānimpā,”
ante Wäö apænegacäimpa.

Itota æpcænē guicampa

(*Mäadoco 1.9-11; Odoca*
3.21-22)

13 Wäö ayæ apæneyongä
Itota iñōmō Gadideabæ
quēwēninque, Wäö botō
imote æpænē guidongä gui-
icæboimpa, ante cædinqwe
Oododānonga pongantapa.
14 Ponte, Guidōmi guiiboe,
añongante Wäö wæætē wææ
āninque,

—Botō waēmō imopa diyæ
bitō imite guidōmo guiquimii.
Bitō wæætē botō imote
guidōmi guiibo baī waa
incædōnimpā.

15 Ante wæyongante Itota
wæætē,

—Cōwē ee cæbi, āmopa.
Wængonguī nānō ānō ante
tōmānō ēñente nō cæmō
ingüenēmō imopa.

Ante apænecä ēñēninque
Wäö Ao ante ee guidongä
guiigacäimpa. 16 Guiite æpæ
do tao gongænte æmō ayongä
iñontobæ öönæ incæ wæä
godōmonte bayō Wængonguī
Önōwoca incæ equemō wææ
baī tōmengä wææ pō guiicä
acantapa. 17 Wææ guiicä
ayongä edæ öönædē inō
apænedinque, “Māningä
iñōmō botō Wēñængä inongä
inte botō nē waadecä
ingampa. Tōmengä ingante
adinque botō watapæ to-
bopa,” ante öönædē inō
apænecä ēñengacäimpa.

4

Itota incæ wēnæ wēnæ
cæcæcäimpa, ante wēnæ
cæcampa

(*Mäadoco 1.12-13; Odoca*
4.1-13)

1 Ayæ māniñedē edæ,
Itota iñōmō wēnæ angä
ēñente æbānō cæquiringä, ante
Wængonguī Önōwoca incæ
Itota ingante önōmæca mæicä
æigacäimpa.

2 Æi quēwēninque tōmengä
wantæpiyæ coadenta eönæ
mānimpoönæ itædē woy-
owotæ cænāmaī quēwēninque
gue ænente wægacäimpa.

3 Gue ænente wæyongä wēnæ
awēnē, Wēnæ wēnæ cæe,
ante nē ānewengä inongä inte
Itota weca pōninque,

—Bitō Wængonguī Wēmi
imitawo. Nāwangä i inique
dica incæ pāō āmi ba
cæmaimipa.

4 Åñongante Itota iñōmō,

—“Cænguinque cænte ædō
cæte quēwenguīi. Wængonguī
nānō apænedō tōmāne ēñente
cædinqwe waocä cænguī
cænte baī quēwencæcäimpa.”
Mānōmaīnō ante Wængonguī
beyæ yewæmonte ongō
apa ānewēē, āninque Baa
āngantapa.

5 Wēnæ awēnē ayæ Itota
ingante Eedotadēē tæiyæ
waēmō nāni quēwēñōmō
ænte māocä gocantapa.
Ayæ Wængonguī oncō
ñænænconga wænōmēnæca
ænte mæi gönongä næ
gongængantapa.

6 Næ
gongæñongante wēnæ awēnē
wæætē,

—Bitö Wængonguï Wëmi ïmitawo. Nāwangä ï ïinque bitö to wæibi ate dodäni ïimainö ante nāni yewæmongainö bai ïinque ba abaimpa.

“Bitö beyæ ante cædinque Wængonguï tömengä anquedoidi ïnänite angä pöinque, tömēnāni bitö ïmite wææ aate ïñæ æmpodāni ate bitö dicaa tee tēwadāmai incæbiimpa,” ante yewæmonte ongompa cæbii.

⁷ Äñongante Itota,

—Ïñæmpa godömenque ante yewæmongatimpa. “Bitö Awēnē bitö Wængonguï ïñongante bitö wæætē edæ, ‘Ëñēnāmai cæbo incæte mönō Awēnē Wængonguï æbānō cæqingäa,’ ante acæte ante cædāmai incæbiimpa,” ante adobai wææ yewæmonte ongö apa anewēē, ante Itota angantapa.

⁸ Ayæ wæætē wēnæ awēnē Itota ingante æibæ pöni onquiyaboga mæicä æicantapa. Æi ongöñongä wēnæ awēnē ïñömö awēnē odeye ömæcoo ingui-poga tömäo ongöñömæcoo adoyömö a ongonte bai ado tedæ odömöinque awēnē odeyēidi waa pöni nāni emönö adobai odömongä acantapa. ⁹ Itota ingante apænedinque wēnæ awēnē,

—Bitö botö weca ædæ wææninque, Tatānabi bitö Wængonguï Awēnē bai ïnömi ïmipa, ante watapæ apænebi eñēmoe. Mänömainö ante apænebi eñēninque

botö wæætē, Mäniömæ tömäo ongöñömæ pönömo æninque bitö tömäma Awēnē babaïmipa, ante wēnæ incæ anewengantapa.

¹⁰ Änewēñongante Itota wæætē,

—“Bitö Awēnē Wængonguï weca ædæ wææninque tömengä ingante, Bitö Wængonguï ïmidö anguēnē, ante watapæ apænecæbiimpa. Ayæ tömengä adocanque ingante nē cæbi incæbiimpa,” ante Wængonguï beyæ yewæmongatimpa cæbii. Botö weca ongönāmai gobäwe, angantapa. ¹¹ Angä go ate Wængonguï tömengä anquedoidi pöinque Itota beyæ pönö waa cægadānimpa.

Gadideabæ ponte Itota mä apænecampa

(Mäadoco 1.14-15; Odoca 4.14-15)

¹² Ayæ quēwēñongä, Wäo ingante dobæ tee mönedänipa, ante ted-edäni eñente wædinque, Itota wæætē Gadide-abæ wadæ gogacäimpa. ¹³ Wadæ godinque tömengä Nätadeta ponte wodo pänta godinque godömenque go gäwapæ yæwedeca Tabodöoidi tönö Nempatadiidi nāni owogaimæ ïñömö pöinque edæ Capēnaömö nāni quēwēñömö ponte quēwengantapa.

¹⁴ Itota mäniñömö ponte quēwengä ïinque Itaiya wodi Wængonguï beyæ nē apænecä nänö angainö bai mäniñedē ïinque batimpa.

15 “Tabodöömæ tönö Nem-
patadiibæ ingaiñömö,
Gäwapæno gämænö godö,
Oododänö æmæmäa iñömö,
Gadideabæ iñömö wii ood-
eoidi wadäni nani
quëwëñömö impa.

16 Nē ēñēnāmaī ināni wēmō
iñömō contayōnāni,
tōmēnāni weca ñāō guinæ
tamō bai adānitapa.

Tōmēnāni nāni wænguimāmo
oo iñonte wēmō iñömō
contayōnāni,

mōnō Codito ñāō emongā inte
do pongā adānitapa.”

Ante Itaiya wodi nānō
yewæmongainō bai ante
cædinque Itota māniñömō
ponte apæ necā ēñēnānitapa.

17 Itota māniñedē iūmaī ante
mä apæ necā ēñēnānitapa.
“Öönædē Awënë incæ in-
guipoga tōmāmæ Awënë
Odeye oo bacæcāimpa
cæminii. Minitō wēnæ wēnæ
cædinō ante, Ancaa wæwente
awædō, ante pōnente ñimpo
cæedāni,” ante cōwē apæ necā
ēñēngadānimpa.

*Nē gæyæ dadōwēnāni
inānite Itota aa pecampa*

*(Mäadoco 1.16-20; Odoca
5.1-11)*

18 Ayæ māni pōninque
Itota gäwapæ Gadideapæ
yæwedeca gote cægonte ay-
ongā Timōnō Pegodo nāni
änongā tönō Æntade nāna caya
inate acantapa. Nē gæyæ
dadōwēna inōna inte tōmēna
ñōwo dicamōñæ æpænē wo
guitodonte dadōwēñōna Itota
gote acantapa. 19 Tōmēna
inate Itota,

—Iñāna, botō miñæ edæ
tee empo pōeda, ämopa. Nē

dadonte ænte pōmīna inte
botō weca pōñōminate botō
pōnō cæbo ate minatō wæætē
nē apænemīna badinque
waodāni inānite nē ænte
pōmīna bacæminaimpa, an-
gantapa.

20 Angā ēñēninque tōmēna
dicamōñæ do emō cæte god-
inque Itota miñæ edæ tee
empō wadæ godatapa.

21 Māniñömō ongonte
wadæ godinque Itota wada
inate Tebedeo wēna Tanti-
ago tönō Wāō nāna caya
inate acantapa. Tōmēna
mæmpo tönō wipodē ongonte
dicamōñæ tadōmoncōna
adinque Itota tōmēna inate,
Botō miñæ pōeda, angā.

22 Ēñēninque tōmēna Ao
äninque Tebedeo wēna Tan-
tiago tönō Wāō wæmpocā in-
gante wæætē, Mæmpo ēñēmi,
änatapa. Nē cædāni tönō
wipodē owote cæyōminite
mōnatō bitō imite emō
cæte godinque Itota miñæ
gomōnapa, äninque adodaque
wadæ gogadaimpa.

*Tæiyæñāni inānite Itota
odōmonte apæ necā ēñēnānipa
(Odoca 6.17-19)*

23 Ayæ Gadideabæ tōmāmæ
godinque Itota iñömō
Wængongui apæ necā nāni
ēñente yewæmongainta
ate odōmōincōnē go guite
odōmonte apænegacāimpa.
Öönædē Awënë incæ in-
guipoga tōmāmæ Awënë
oo badinque waa cæte
aacæcāimpa, ante apæ necā
ēñēngadānimpa. Ayæ
waodāni wēnæ wēnæ inte
nāni wæwēnō ante ayæ

quiemē beyæ wæncæ cæte wædāni incæ Itota tōmēnāni nāni wædō ante pōnō cæcā ate tōmānāni waa badānitapa. ²⁴ Adinque, Itota mǎnōmaī cæcampa, ante Tidiabæ tōmāmæ gode ānāni ēñēninque waodāni pōninque nē wēnæ wēnæ inte wæwēnāni inānite tōmengā weca ænte pōnānitapa. Ayæ nantate wæwēnāni tōnō wēnæ inte quēwēnāni inānite ænte pōninque dowænte ināni tōnō cōmālnāni inānite tōmengā weca ænte pōnāni adinque tōmengā godō cæcā ate nē wēnæ wēnæ inīnāni inte tōmānāni waa bagadānimpa.

²⁵ Ayæ Gadideabæ quēwēnāni tōnō Decapodibæ quēwēnāni pōñōnāni wadāni Eedotadēē quēwēnāni tōnō Oodeabæ quēwēnāni ayæ Oododānō æmæmāa quēwēnāni tæiyænāni pōninque tōmengā miñæ tee empote gogadānimpa.

5

Itota ānanquidi cæite apæncā ēñēnānipa

¹ Tæiyænāni pōnāni adinque Itota iñōmō ānanquidi æi tæ contayongā tōmengā miñæ nē godāni pōnāni. ² Ate tōmengā iñæ ænete nangui tedete iūmaī ante odōmonte apæncā ēñengadānimpa.

Waocā iūmaī cæte watapæ tote quēwencæcāimpa, ante (Odoca 6.20-23)

³ “Waadāni, Botō waēmō ēwocabopa diyæ oōnædē Awēnē weca go guiquimoo, ante nē wædāni iñōmō

tōmēnāni nāni watapæ toquinque edæ oōnædē Awēnē Odeye nempo tōmēnāni quēwenguinō do ēadānipa,” angantapa.

⁴ “Nē wæwente quēwēnāni iñōmō tōmēnāni nāni watapæ toquinque wædānipa. Edæ Wængongui tōmēnāni inānite waadete godō cæcā ate tōmēnāni wampo pōnencædānimpa.”

⁵ “Nē gānē pōnente ædæmō cæte quēwēnāni iñōmō tōmēnāni nāni watapæ toquinque edæ inguipoga tōmāmæ æninque awēnēidi bai bacædānimpa.”

⁶ “Wængongui nō pōni nānō entawēnō bai adobai entawencæboimpa, ante æcānō cængui cæinente bai wæda, æcānō tepæ gæwænte bai wæda tōmēnāni iñōmō nāni watapæ toquinque wædānipa. Edæ tōmēnāni tōmo cænte bai Wængongui nānō nō entawēnō ænte ædæmō entawente tocædānimpa,” ante Itota apæncantapa.

⁷ “Wadāni quēwencædānimpa, ante nē godō waadete waa cædāni iñōmō tōmēnāni nāni watapæ toquinque cædānipa. Edæ mǎnōmaī nē cædāni inānite wadāni wæætē, Quēwencæminimpa, ante nāemæ apænedinque godō waadete waa cæcædānimpa.”

⁸ “Mimō nāō bai nē entawēnāni iñōmō tōmēnāni nāni watapæ toquinque edæ Wængongui ingante do acædānimpa,” ante apæncantapa.

9 “Guëadö guëa püinämäi iedäni, ante nē wææ wææ änäni iñomö tömēnāni nāni watapæ toquinque edæ wææ änānipa. Tömēnāni inānite wadāni edæ, Minitö Wængongui wēñæmīni imīnipa, ante do apænedāni ēñente tocædānimpa.”

10 “Nö cædāni beyænque wadāni piinte pānāni nē wæwēnāni iñomö edæ tömēnāni nāni watapæ toquinque wæwēnānipa. Tömēnāni öönædē Awēnē Odeye nempo nāni quēwenguinö edæ do eadānipa.”

11 “Wadāni botö beyæ püinque mīnitö imīnite babæ ante änānitawo. Minitö imīnite edæ togænte pānānitawo. Ìnque edæ mīni watapæ toquinque impa. Ayæ, Nē wiwa cæmīni imīnipa, ante wadāni piinte ānewēnāni wæmīni inque edæ mīni watapæ toquinque impa. 12 Edæ, Öönædē mönö ænguino ante nangui ongompa, ante pönēninque mīnitö ñowo wadāni nāni piinte cæyedē incæ watapæ toedāni. Edæ mīnitö imīnite piinte pānāni bai mīnitö ayæ dæ añedē Wængongui beyæ nē apænegañāni inānite adobai piinte pangadānimpa, ante toquēnē wæwēmīni,” ante Itota odömonte apænecacāimpa.

Cati bai imīnipa. Ñäö bai imīnipa, ante (Mäadoco 9.50; Odoca 14.34-35)

13 Godömenque apænedinque Itota, “Minitö iñomö inguipoga quēwēnāni beyæ

cati quimonte cæi bai inte ongöminipa. Ìnque mīnitö cati bai yæpæ emonte bai inömini inte wæætē edæ nongæmonte bai badāmai iedāni. Cati iñomö yæpæ emönāmai nongæmonte ba adinque edæ æbānö cæte wæætē yæpæ waa emonguii. Waa impa cænguñāni anguēnē. Ìñempa wido cæte nāni pinā gawate cægonguinque babaimpa,” ante odömonte apænecantapa.

14 Ayæ, “Ñäö bai emömini inte mīnitö iñomö edæ inguipoga quēwēnāni beyæ tica enente bai cædinque, Edonque acædānimpa, ante cæmīni imīnipa. Änāquidi tæiyænāni mænonte quēwēnāni inque edæ ædö cæte wē womonte inguii. Edæ edonque abaimpa. 15 Waocä ædö cæte ti wodönote godö cængænē boo cæcaquingää anguēnē. Edæ, Mönö quēwencabo edonque acæimpa, ante cædinque waocä ti wodönodinque wænömēnæcapaa cö cæcä ate edonque bæco aquñāni. 16 Minitö guiquēnē, Wadāni mönö waa cædinö adinque mönö Mæmpo öönædē nē quēwengä ñäö bai tömengä nänö emönö ante waa ate apænecædānimpa, ante cædinque cöwē ñäö bai pönēninque waa cæte quēwēedāni,” ante Itota odömonte apænecantapa.

Wængongui nänö wææ angainö ante

17 Ayæ iimaï ante godömenque odömönte apænecantapa. “Wængongui, iimaï cædäni, ante Möitee wodi ingante angä eñëninque tömengä nänö wææ yewæmongainö ante ayæ Wængongui beyæ nê apænedäni nani yewæmongainö ante minitö, Mäninö ante Itota wido cæcæte ante pongampa, ante ædö cæte pönëminii. Iñampa wii wido cæcæte ante pönimo inte botö tömënanii nani angainö bai iinque cæbo bacæimpa, ante pömo imopa. 18 Edæ näwangä ämopa. Inguipoga tönö öönæ iinque baganca Wængongui, iimaï cædäni, ante nänö wææ angainö iñönte adodeque pönii wê womönte badämaï ingæimpa. Edæ guiyä tænoncaï incæ picæ yewæmöni incæ adodeque cöwê wadæ cædämaï iñönte tömengä nänö angainö bai tömänö adodö iinque cæte bacæimpa. 19 Iinque Wængongui nänö wææ angainö ante æcänö adodeque pönii ante eñënämaï cæda iñömö tömengä iñömö edæ öönædê Awënë Odeye nempo quëwengä incæte önonganque pönii inguingänö anguënë. Ayæ adobai Wængongui nänö wææ angainö adodeque pönii ante odömöninque, Mänine ante eñënämaï cædäni, ante æcänö odömönte apæneda tömengä iñömö öönædê Awënë Odeye nempo quëwengä incæte önonganque inguingänö anguënë. Wæætê mäninö Wængongui nänö

wææ angainö ante nê eñente cædinque æcänö adodö ante odömönte apæneda guiquënë tömengä wæætê öönædê Awënë Odeye nempo quëwëninque ñænængä pönii inguingänö anguënë. 20 Incæte minitö iminite iimaï ämopa. Iimaï cædäni, ante nani wææ yewæmongainö ate nê odömönäni nani cægancaque nö cæmini incæte Paditeoidi nani cægancaque nö cæmini incæte minitö wii godömenque nö cæmini iinque minitö edæ öönædê Awënë Odeye nempo ædö cæte guite quëwëmaïminii,” ante Itota odömönte apænecantapa.

Piinte nani änö ante Itota odömönte apænecampa (Odoca 12.57-59)

21 Mänömainö ante apænedinque Itota godömenque odömönte apænecantapa. “Möitee wodi iñömö, ‘Wacä ingante godö wænönämaï ië. Nê wænungä nänö apænte pante wæquinque impa,’ ante dodäni inänite tömengä nänö wææ angainö ante minitö iñömö do eñëninque Ao äminitawo. 22 Botö iñömö edæ godömenque ante nö ämopa. Nani caipæ iñönäni æcänö tömengä töniiñacä ingante piina iñömö tömengä nänö apænte pante wæquinque cæcampa. Ayæ tömengä töniiñacä ingante æcänö, Eñënämaï imipa, äna edæ tömengä ingante nê Apænte nani Äincabo weca nänö panguinque ænte gönoncædänimipa. Edæ

wacä ingante æcänö, Bitö mimö ömædemi inte wii eñencædö, ante nē äna iñömö tömengä tadömengadænguipo gonga bæcoyömö nänö wido cæquinque angampa töö,” ante Itota apænegacäimpa.

²³ Ayæ, “Mänömaï beyæ bitö, Wængongui qui, ante nani iya täimoga godoncæte ante tæcæ cædinque, Æ, botö tönĩñacä ingante edæ wænæ wænæ cæbo pilingampa, ante pönemi ininque, ²⁴ bitö godonguincoo nani iya täimoga gäänē ñönöningue bitö tönĩñacä weca täno gote nö apæneyömi minatö guëa piyænē cæmina ate bitö iñömö adodö ponte godöe,” angantapa.

²⁵ Ayæ, “Bitö imite nē piinte cæcä iñömö nē apænte anguinäni weca gönoncæte ante ænte idömæ goyongä bitö tömengä ingante waa apænebi eñëningue tömengä wæætē piyænē cædinque ee abaingampa. Edæ taadö godinque guëa waa apænedinque piyænē cædämaï imina ininque tömengä iñömö nē awënë apænte anguingä weca ænte mäocä gobaïmipa. Ayæ awënë nē apænte angä ingante pædæ godongä æninque tömengä bitö imite wæætē wææ wänongä ingante angä eñëningue tömengä wæætē bitö imite bæi ongonte do tee mönebaingampa. ²⁶ Tee mönecä ininque edæ bitö godonte æinta tömanta pönĩ pædæ godonte tabaïmipa, ante ämo eñëmaïmipa,” ante

Itota apænegacäimpa.

Nani godö towëmämo ante Itota odömonte apænecampa
²⁷ Ayæ apænedinque, “Möitee wodi, ‘Bitö nänöogængä inämaï iñongante bitö godö mönämaï incæbiimpa,’ ante nänö wææ angainö ante eñëningue minitö Ao äminitawo. ²⁸ Botö godömenque apænedinque nö ämopa. Onquiyængä ingante wiwa toïnte adingä iñömö tömengä nänöogængä inämaï iñongante do godö monte bai mimö dobæ wentamö entawengampa.”

²⁹ Ayæ, “Bitö tömëmö inö incæ adinque wænæ wænæ toïnte babi ininque tömëmi adimö incæ o togæmonte bai cædinque wænæ wænæ bitö cædinö ante wido cæbi waa imaimpa. Wæætē bitö wænæ wænæ adimö wido cædämaï ininque bitö baö tömäo tadömengadænguipo wido cæte baquinö anguënē. ³⁰ Adobaï bitö önompoca tömëmæ inö incæ wænæ wænæ cædimi inte tömëmi cædimpo incæ aa wi æmpote bai cædinque bitö wænæ wænæ cædinö ante wido cæbi waa imaimpa. Edæ a wi æmpote wido cædämaï imi ininque bitö baö tömäo tadömengadænguipo wido cæte baquinö anguënē,” ante Itota apænegacäimpa.

Nani pämäente wædö ante Itota odömonte apænecampa
 (Määteo 19.9; Mäadoco 10.11-12; Odoca 16.18)

³¹ Godömenque odömonte apænedinque Itota, “Ayæ,

‘Onquiyængä ingante æcänö pämæinëna tömengä iñömö yewæmöinta ænte yewæmöninque, Bitö imite æmæwo pämæmopa, ante yewæmonte onquiyængä ingante godongä æncæcäimpa,’ ante dodäni nani angainö ante do eñëninque Ao ämïnitawo. ³² Botö edæ wadö ante iïmai ante nö ämopa. Onquiyængä awëmö todämai ee quëwëñongante tömengä nänöogængä godö pämængä ininque onquiyængä nē towengä nänö baquinque wacä ingante godö möwengampa. Ayæ onquiyængä pämænte goyongä wacä onguïñængä tömengä ingante godö möninque adobai nē towengä bacampa, ante apænebo eñëmaïminipa,” ante Itota apænegacäimpa.

Cöwë baquinö anguënë, ante nani anewënö ante

³³ “Ayæ wæætë edæ, ‘Botö Wængonguï cöwë quëwengä bai botö änö cöwë baquinö anguënë, ante ämi ininque Wængonguï eñengä beyænque bitö äninö ante cöwë cædinque bitö wadö cædämai incæbiimpa,’ ante Möitee wodi dodäni inänite angacäimpa. Minitö iñömö tömengä nänö wææ angainö ante eñëninque Ao ämïnitawo. ³⁴ Botö wadö ante nö ämo eñëedäni. Edæ mäninö, Botö änö nöingä baquinö anguënë, ante änämai iedäni. Ayæ mäninö ancæte ante mïnitö Wængonguï ëmöwo ante apænedämai

imïni incæte mïnitö, Öönæ tæi ongö bai impa, ante apænedämai iedäni. Iñæmpa, Öönæ, ante ämïni ininque mïnitö Wængonguï öönædë waa pöni nänö contayömö ante apænebaïmïni apa anewëminii. ³⁵ Ayæ Wængonguï ëmöwo ante änämai ininque mïnitö, Imæca cöwë ongö bai botö änö cöwë baquinö anguënë, ante adobai apænedämai iedäni. Iñæmpa, Imæca, ämïni ininque mïnitö Wængonguï pi cæwate nänö ongöñömö ante apænebaïmïni apa anewëminii. Ayæ, Eedotadëe cöwë ongö bai botö änö cöwë baquinö anguënë, ante apænedämai iedäni. Iñæmpa Eedotadëe iñömö mönö Tæiyæ Awënë Odeye ongongä apa anewëminii. ³⁶ Ayæ adobai, Botö änö nöingä baquinö anguënë, ancæte ante bitö, Tömëmo ocabo tæi ongö bai impa, ante mïni anewënö ante änämaïie. Iñæmpa bitö ocaguï wentamö encabi ininque bitö ædö cæte adoguinque pöni godö cæbi näämænta baquïi. Ayæ näämænta encabi ininque bitö ædö cæte adoguinque pöni godö cæbi wentamö baquïi anguënë. ³⁷ Ininque mïnitö Ao äinëminii inte ‘Ao’ äninque mäninque æedäni. Ayæ edæ Baa äinente wædinque ‘Baa’ äninque edæ mäninque æedäni. Godömenque äninque mïnitö edæ nē wiwa cædongä angä beyænque äminipa töö,” ante Itota odömonte

apænegacäimpa.

*Näemæ wēncæ wēncæ nāni
cædō ante
(Odoca 6.29-30)*

³⁸ Ayæ godōmenque odōmonte apænedinque Itota, “Īimaī ante dodāni nāni angainō ante ēñēninque Ao ämīnitawo. ‘Bitō godō cæbi beyæ wacā awinca tæigæmongā bacā ĩninqe tōmengā näemæ cæcā beyænque bitō awinca adobaī tæigæmömi bacæbiimpa. Ayæ bitō godō cæbi beyæ wacā бага tā tobæ gogacā ĩninqe tōmengā näemæ cæcā beyænque bitō бага adobaī tā tobæ gogacæbiimpa.’

³⁹ Botō wæætē wadō ante nō ämo ēñēdāni. Nē wīwa pōnō cæcā ingante näemæ cædāmaī iedāni. Edæ wacā bitō tōmempaga ĩnō pōnō tamongā wædimi inte bitō wæætē æmæmpaga ĩnō dadi ēmæmonte ee ongōmi wæætē tamongæ. ⁴⁰ Ayæ wacā, Bitō ĩmite nē apænte angā weca ænte godinque botō bitō weocoo æncæboimpa, ante cæyongā bitō mänincooque tōmengā ingante pædæ godōninque wacoo bitō yabæ mongæncoo tōnō ee abi ö æncæcäimpa. ⁴¹ Ayæ wacā bitō ĩmite, Bado, mäninganca mongænte mäobi goboe, angā ēñēninque bitō tōmengā nānō äninganca mäobi goyongante ayæ adoganca godōmenque mongænte mäobi gocæ.

⁴² Ayæ nē, Pōnōmi æmoe, angā ingante godōmi ængæ. Ayæ wacā, Bitō quinca pōnōmi ænte cæte ate wæætē

pōnōmo æe, ante nē angā ingante bitō pæ gompodāmaī incæbiimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

*Nē pūinte änāni ĩnānite
waadete cæedāni, ante
(Odoca 6.27-28, 32-36)*

⁴³ Ayæ apænedinque Itota, “Mīnitō dodāni nāni angainō ante do ēñēninque edæ Ao ämīnitawo. Tōmēnāni ĩñōmō, ‘Bitō guidengā ingante waadete cæe,’ äninque edæ, ‘Nē pūingā ingante näemæ pūinte cæe,’ ante wææ änānitapa. ⁴⁴ Botō ĩñōmō edæ wadō ante nō ämo ēñēdāni. Mīnitō ĩmīnite nē pūinte cædāni ĩnānite mīnitō wæætē waadete cæedāni. Ayæ mīnitō ĩmīnite nē togænte pānāni beyæ ante Wængonguī ingante apæneedāni. ⁴⁵ Mänōmaī cædinque mīnitō mōnō Mæmpo öönædē nē quēwengā wēñæmīni bacæmīnimpā.

Edæ nē wīwa cædāni beyæ incæ nē waa cædāni beyæ incæ Mæmpo Wængonguī angā nænque tamompā. Ayæ nē nō cædāni beyæ incæ nē nō cædāmaī ĩnāni beyæ incæ Wængonguī angā cōönæ cæpa. ⁴⁶ Mīnitō guiquēnē mīnitō ĩmīnite nē waadedānique ĩnānite waadete pōnēmīni ĩninqe mīnitō mīni cædinō beyæ ante dicæ paga ænguimīniyaa. Īñæmpa odōmäno awēnē beyæ nē æwēnāni incæ mīnitō waadete pōnenganca adoganca cædinque tōmēnāni ĩnānite nē waadete pōnēnānique ĩnānite waadete pōnēnānipa

töo. Bitö godömenque cæbitawogaa. ⁴⁷ Ayæ mīnitö tōññadānique īnānite waadete apænedinque mīnitö dicæ godömenque cæmīniyaa. Īñæmpa wadāni nē, Nāmā cæte quēwenguīmo, ante nē ēñēnāmaī cædāni incæ mīni cædö baī adoganca cædāni apa quēwēmīni. ⁴⁸ Mönö Mæmpo öönædē quēwengā nē nō waa cædongā ingā baī mīnitö adobaī cædinque picæmīni badinque nō waa cæte quēwēedāni,” ante Itota odömonte apænegacäimpa.

6

Æbänö cæte waa cæquīi, ante Itota apænecampa

¹ Itota ayæ godömenque ĩmaī ante odömonte apænegacäimpa. “Mīnitö edæ, Wængonguī nānō änö ēñente nō cæbote, ante cæmīnitawo. Īnīnque mīnitö, Waodāni botö ĩmote waa acædānimpa, ante änāmaī inte wīi waodāni ayönāni cædinque waa cæedāni. Edæ, Waodāni botö ĩmote waa acædānimpa, ante pönēninque cæmīni ĩnīnque mönö Mæmpo öönædē nē quēwengā ĩñömö mīnitö cædi beyæ wæætē pönönāmaī ĩmaingampa,” angantapa.

² Ayæ, “Wadāni nē wadö ante wadö cædāni guiquēnē, Ömaadāni inte nē wædāni quī, ante pædæ godoncæte ante cædinque, Botö æbänö waa pönī cæboo, ante tōmānāni ponte waa acædānimpa, ante pönente todompeta nāni ancadeca

we we öönānipa. Tömēnāni mīnitö odömöincönē go guīite ongöninque ayæ taadö gote cægöninque, Botö waa pönī cæbo aedāni, ante yedæ änāni ēñente godongāmæ pönāni ate tömēnāni tōmānāni ayönāni godönānipa. Bitö ĩñömö tömēnāni nāni, Pönö waa acædānimpa, wædö baī wædāmaī inte edæ pæ wēenete godöe. Tömēnāni waodānique godö waa adāni æninque māninque ænānipa. Wængonguī guiquēnē waa adāmaī incæcäimpa. Nāwangā ämopa. ³ Bitö ĩñömö, Ömaadāni inte nē wædāni quī, ante godoncæte ante cædinque bitö guīidengā eyequei pönī ongongā incæ adāmaī incæcäimpa, ante wææ cæe. ⁴ Mänömaī wææ cædinque awēmö godömi æncædānimpa. Mänömaī cæbi adinque bitö Mæmpo nē wēmö ĩñömö nē acā ĩnongā inte awēmö bitö godönī ante wæætē eyepæ pönongā æncæbiimpa,” ante Itota angacäimpa.

Wængonguī ingante æbänö apænequīi, ante Itota apænecä

(Odoca 11.2-4)

⁵ Ayæ godömenque apænedinque, Itota, “Wadāni Wængonguī ingante apænedinque nāmanque ante nāni cæbaī mīnitö ĩñömö wīi adobaīnö ante Wængonguī ingante apæneedāni. Mānināni guiquēnē, Botö apænebo adinque waodāni pönö waa acædānimpa, ante pönēwēninque mīnitö odömöincönē

go guiidinque næ gongæninque
 Wængongui ingante apænedänipa.
 Ayæ tömënäni näni quëwëñömö
 ñænquedæmpo iñömö gote
 næ gongæninque Wængongui
 ingante apænedänipa.
 Nawangä ämopa. Tömënäni
 waodänique godö waa adäni
 æninque mäninque ænänipa.
 Wængongui guiquënë waa
 adämaï incæcäimpa. ⁶ Bitö
 iñömö tömëmi oncönë guiite
 odemö tee mönedinque mönö
 Mæmpo nê awëmö quëwengä
 ingante apænee. Mänömaï
 cæbi adinque bitö Mæmpo
 wëmö iñömö nê acä inongä
 inte awëmö bitö cædinö
 ante wæætë eyepæ pönongä
 æncæbiimpa,” ante Itota
 odömönte apæncantapa.

⁷ Ayæ, “Nämä cæte
 quëwenguïmo, ante nê änäni
 önonque näni tedewënö bai
 tededämaï inte mïnitö nö
 cædinque Wængongui ingante
 apæneedäni. Tömënäni
 iñömö, Wantæpiyæ tedebo
 beyænque Wængongui
 ëñencæcäimpa, ante babæ
 ante pönëninque önöneque
 tedewënanipa cæminii.
⁸ Mïnitö iñömö edæ tömënäni
 önöneque tedete näni cædö
 bai edæ cædämaï iedäni.
 Iñæmpa mönö Mæmpo in-
 gante apænedämaï iñömönte
 tömengä mönö anguinö ante
 wëenëñedë do ëñengä apa
 tedewëmini. ⁹ Iinque edæ
 iïmaï ante Wængongui ingante
 apæneedäni.

‘Mönitö Mæmpo nê öönædë
 quëwënömi inte ëñëmi.
 Bitö ëmöwo Tæiyæ Waëmö
 ëmömi adinque

mönitö bitö ëmöwo
 ante waa adinque
 apænemöni.

¹⁰ Bitö öönædë Awënë nê
 ingalmi inte ingui-
 poga Awënë Odeyebi
 edæ bitö baquinque
 quingæ pöe.

Öönædë owodäni ëñente
 cædäni bai ingui-
 poga adobai bitö änö
 ante edæ ëñente cæte
 bacæimpa.

¹¹ Mönitö imönite bitö, Cænguï,
 ante iïmö iñö iïmö iñö
 bitö pönöni ñowoönæ
 incæ eyepæ pönömi
 ænte cæmönie.

¹² Mönitö imönite nê waa
 cæquënenäni inte pönö
 wënæ wënæ cædäni
 adinque

mönitö godö ñimpo cæmöni
 quëwënäni bai bitö
 nê panguënëmi incæ
 adobai cædinque

mönitö nê waa cæquënemöni
 inte wënæ wënæ
 cæmöni adinque
 pönö ñimpo cæbi
 quëwëmönie.

¹³ Ayæ mönitö wënæ wënæ
 cæinente wædö ante
 bitö pönö wææ cæbi
 ate mönitö taadö
 oda cædämaï inte
 wënæ wënæ cædämaï
 incæmönimpa.

Edæ nê wiwa cædongä nempo
 ongönte wæyömönite
 bitö gä peyæmpote
 æmi quëwencæmönie,
 ämönipa.

Tömëmique edæ Awënë Odeye
 tæi piñæmi iñömi
 mönitö bitö nempo
 ongömönipa. Nämä ñäö
 bai entawëmi inte bitö

cōwē tæi emōmi inōmi
īmpa.

Amēē, ante, Nāwangā impa,
ante apænemōnipa.’

Mānōmainō ante Wængongui
ingante apæneedāni,”
ante Itota odomonte
apænegacāimpa.

¹⁴ Ayæ godōmenque
odōmonte apænedinque Itota
īmainō ante apænegacāimpa.
“Minitō iminite wēnæ wēnæ
cæyōnānite mīnitō godō
ñimpo cæmīni īninque mōnō
Mæmpo nē oōnædē quēwengā
adobaī mīnitō wēnæ wēnæ
cædinō ante pōnō ñimpo cæcā
quēwēmaīmīnipa. ¹⁵ Wæætē
mīnitō waodāni nāni wēnæ
wēnæ cædinō ante ñimpo
cædāmaī imīni adinque edæ
mōnō Mæmpo adobaī mīnitō
wēnæ wēnæ cædinō ante
ñimpo cædāmaī inte pōnō
piincæcāimpa,” ante Itota
apænegacāimpa.

*Wængongui beyæ ante
cæbānō cænāmaī i, ante*

¹⁶ Ayæ odōmonte apænecantapa
“Wadō ante nē wadō
cædāni guiquēnē īmaī ante
mā pōnēninque cædānipa.
Wængongui beyæ ante ee
ate cænāmaī inte botō
wæwente baī emōmo ad-
inque wadāni botō imote
waa acædānipa, ante aw-
inca nāmōnānipa. Mīnitō
īñōmō Wængongui beyæ ante
cædinque ee ate cænāmaī
imīni īninque tōmēnāni nāni
cæbaī cædāmaī iedāni. Wæætē
nāmōnāmaī inte Wængongui
beyænque ante cænāmaī
iedāni. Nāwangā mīnitō
imīnite āmopa. Tōmēnāni
waodānique godō waa

adāni æninque māninque
ænānipa. Wængongui

guiquēnē waa adāmaī
incæcāimpa. ¹⁷ Bitō guiquēnē

Wængongui beyænque ante
ee ate cænāmaī inte cæbi
īninque awinca ñā mēmōnte
ayæ ocabo ōni pæcate cæe.

¹⁸ Bitō ee ate cænāmaī imi
īninque, Waodāni edonque
acædānipa, ante ānāmaī
inte wæætē, Mæmpoque
acæcāimpa, ante mānōmaī
cæe. Bitō mānōmaī cæbi
adinque mōnō Mæmpo nē
wēmō iñōmō quēwengā inongā
inte wēmō iñōmō edonque
adinque awēmō bitō cædinō
ante wæætē eyepæ pōnongā
æncæbiimpa,” ante Itota
apænegacāimpa.

*Oōnædē mīni waa pōni
manguincoo ante
(Odoca 12.33-34)*

¹⁹ Godōmenque odōmonte
apænedinque Itota, “Tōmēmo
māincoo, ante mancæte
ante wædinque mīnitō in-
guipogaque cayæ cænte
to tamonte iñōmō cabo tē
gæte da wēnāmaī iedāni.
Edæ nē ō ænāni bæ tate
nāni ō ænguinque ingui-
pogaque da wēmīni apa
quēwēmīni. ²⁰ Oōnædē

ongoncoo guiquēnē to
tamōnāmaī impa. Cayæ
guidāmaī i īninque māincoo
wodāmaī ongōmpa. Ayæ
nē ō ænguināni adobaī
māniñōmō bæ tate gui-
idāmaī ināni īninque māincoo
cōwē wē wodōnāmaī ee
ongōmpa. īninque, Waadete
mīni cædincoo cabo tē gæte
baī cædinque mīnitō oōnædē

waa pōni incoo mīni ænte manguinque ñōwo iñōmō waodāni inānite waadedinque ee cæedāni. ²¹ Edæ waa pōni mīnitō mǎincoo ongōñōmō mīnitō māniñōmō adoyōmō quēwencæte ante wæmīni imīnīpa, ante adinque botō mānōmānō ante apænetabopa,” ante Itota odōmonte apænecantapa.

*Awinca wainca mōnō
ēmōnō ante
(Odoca 11.34-36)*

²² Ayæ odōmonte apænedinque, “Baonga quēwēninque mōnō edonque adinque cæcæimpa, ante mōnō awinca emōmōmpa. Ininque awinca wainca emonte edonque ate bai bitō mīmōno adobai ñāō entawēninque, Nō cæbote, ante pōnēmi ininque bitō baonga nō cæte quēwēmaīmīpa. ²³ Wæætē edæ awinca wīi wainca emōninque adāmaī inte bai wentamō entawēmi ininque bitō, Wīwa cæbote, ante mīmōno pōnēñōmite bitō baonga wīwa cæbaīmīpa. Edæ mīmō ñāō entawēñōmi wentamō ba ininque bitō quēwenguīmāmo mæ māmōnte bai baquīnō anguēnē,” ante Itota apænecantapa.

*Wængonguī beyæ cædinque
māincoo beyæ cæquī
(Odoca 16.13)*

²⁴ Ante apænedinque Itota ayæ odōmonte apænecantapa. “Mēnaa awēnēna bayōnate waocā iñōmō mēnaa awēnēna nāna ānō ante ædō cæte eñente cæquingāā. Iñæmpa

adocanque ingante pūinque tōmengā wacā ingante waadebaingampa. Wæætē iingā miñæ tee empo godinque tōmengā māningā ingante edæ wīwa adinque emō cæte gobaingampa. Mīnitō adobai Wængonguī beyæ ante nē cæmīni inte ædō cæte mǎincoo beyæ ante cæte quēwenguīmīni,” ante Itota angacāimpa.

*Mæmpo Wængonguī mōnō
imonte aacampa, ante
(Odoca 12.22-31)*

²⁵ Äninque, Itota ayæ godongāmæ odōmonte apænedinque, “Mānōmaī beyæ botō mīnitō imīnīte iīmaī amōpa, angantapa. Mīnitō inguipogaque mīni quēwenguīmāmo ante wædāmaī iedāni. Cænguī bequī ante ayæ weocoo ante wædāmaī iedāni. Cænguī cænte beyænque mōnō dicæ quēwēmōngaa. Weocooque mōnō mōngænō beyænque dicæ quēwēmōngaa. Mōnō quēwēmāmo iñōmō godōmenque impa. ²⁶ Ayamōidi awænæca nē cæwodāni inānite amīnitawo. Tōmēnāni dicæ tōmēmō mīnte pæ ate tā pete daga wente mǎnāniyaa. Incæte mōnō Mæmpo oōnæde quēwēnōngā inte wæætē tōmēnāni inānite eyepæ godongā cænāni aedāni. Mīnitō guiquēnē ayamōidi ināmaī iñōmīnīte Wængonguī mīnitō imīnīte godōmenque waa adinque eyepæ pōnōngā cænte apa wæwēmīni. ²⁷ Edæ Wængonguī nānō anganca quēwenguēnēmīni inte mīnitō,

Wantæ iño incæ godömenque quëwëmote, ante wæwëmini incæte edæ ædö cæte nämä cædinque godömenque wantæpiyæ quëwenguimīnii.”

28 Äninqe Itota godömenque odömote apænecantapa. “İninqe mīnitö, Weocoo quincodö wëñaquī, ante pönente quīnante wæwëminii. İñempa ongaicoo ömædë pæ iñömö weocoo ante daque daque dadämaī inte wodonte tinämaī tömenque pæ aedäni. 29 Incæte Awënë Tadömöö wodi waëmoncöo pönī ëñagaingä incæ wīi ongai bai ëñagacäimpa. Ongai iñömö godömenque waëmö pönī ënodänipa. 30 Gaguimæ iñömö iimö ate edæ gongapamö guitodonte tanguinque pæ incæte ñöwoönæ Wængongui pönongä waëmö wëñate ënopa. İninqe, Waëmö ënodö në pönongä inte Wængongui mönö imonte godömenque eyepæ pönī pönongä ænte wëñacäimpa, ante pönëminiyaa. 31 İninqe mīnitö, ‘Quimönö impa cænguimöö,’ ante, ‘Quimænö impa bequimöö,’ ante ayæ, ‘Quincodö impa wëñaquimöö,’ ante pönëninque guñente wæwënamäi iedäni. 32 Mäninö ante wadäni në ëñënamäi inäni nāni cabo nāni cabo wädäni incæte mīnitö guiquënë, Mönö æñente wädö ante mönö Mæmpo iñömö edæ do ëñengampa, ante pönëninque edæ guñente wädämaī incæminimpa. 33 Wæætë edæ, Wængongui Awënë Odeye

nempo quëwencæboimpa, ante nanguī cædinque mīnitö, Tömengä nö cæte nänö waa quëwënö bai adobai nö cæte waa quëwencæboimpa, ante adobai nanguī cædäni. Mänömaī quëwencæte ante täno wæmini adinque Mæmpo Wængongui mäninö ante do edæ eyepæ pönī pönongä æñöminii mänincooque mīni wädö ante adobai eyepæ pönongä æncæminimpa. 34 Mänömaī i ininqe, iimö ate æbänö cæquī, ante guñente wädämaī iedäni. Edæ iimö ate mäninö ante pönëninque eyepæ pönente inguimpa. İninqe mīnitö, Ñöwoönæque æbänö cæquī, ante guñente pönëninque mäninganca pönente quëwëedäni,” ante Itota odömote apænegacäimpa.

7

Wadäni inänite apænte änämaī iedäni, ante (Odoca 6.37-38, 41-42)

1 Mänömainö ante odömote apænëdinque Itota godömenque apænegacäimpa. “Mīnitö wacä ingante, Wënæ wënæ imipa, ante apænte änämaī iedäni. Edæ mīni apænte wæquinque mīnitö wadäni inänite apænte äminipa. 2 Mīnitö wadäni inänite tee mante godömini nāni æganca wæætë adoganca pönönäni æncæminimpa. Ayæ mīni apænte anganca adoganca apænte änäni wæcæminimpa. 3 Bitö tönīñacä wædænque wënæ wënæ cæcä iñongante bitö guiquënë nanguī bitö wënæ wënæ cædinö ante

pönenämaï inte quinate tömengä ingante piinte änewēmii. Tömengä edæ awinca guiyä mä owo ëmongä bai entawente wæyongante bitö wæætë awæmpa wææ ëmongä bai wææ entawëmi inte ædö cæte ate bai tömengä ingante apænte ämii. ⁴ Edæ tömëmi awinca awæmpa wææ ëmonte bai bitö wënæ wënæ adimö ëmömi inte bitö tönñacä ingante, 'Biwi, bitö awinca guiyangä mä owo bai ate æ wimömoë,' ante edæ abipa diyæ æ wimonguïmii. ⁵ Ìñæmpa wadö tedete wadö cædömi inte bitö edæ tömëmi awinca awæ wææ ongompa täno wido cæte ate edonque adinque bitö tönñacä awinca guiyä mä owodö æmoncæbiimpa."

⁶ Äninqe Itota godömenque apænedinque, "Guintaidi inänite, Tömënäni cængui, ante tæiyæ waëmö cængui godönänitawoo. Edæ godönämaï inäni bai minitö adobai Wængongui nänö tæiyæ waëmö apænedö ante në Baa änäni inänite apænedämaï ïedäni. Ayæ odæ wængänäidi weca waodäni wamoncoo waa pönï ëmoncoo wææntodönämaï inäni bai minitö adobai Wængongui beyæ waa pönï nani apæneganö ante në ëñente cædämaï inäni inänite apænedämaï ïedäni. Edæ odæ wængänä pinä gäwa baö wänä ñænte bai cædinque tömënäni ëñënëmaï inte cædinque dadi ëmænte tömëmïni baö wangö pocænte bai piïmaïnänipa, ante minitö apænedämaï

ññine cæedäni," ante Itota apænecacäimpa.

Pönömi æmoë, ante mönö angæimpa, ante

(Odoca 11.9-13; 6.31)

⁷ Ayæ apænedinque Itota, "Pönömi æmoë, ante në angä bai cædinque minitö mini ænguïnö ante Wængongui ingante apæneedäni. Äyömönö ii, ante në diqui diqui mingä bai cædinque minitö, Äbänö ii, ante ædæmö ëñencæte ante Wængongui ingante wede pönente apæneedäni. Odemö mönitö beyæ wi ænecæimpa, ante aa pecä bai cædinque minitö, Äbänö cæquimoo, ante ëñencæte ante Wængongui ingante nanguï apæneedäni. ⁸ Edæ, Pönömi æmoë, ante në änäni inömö edæ do ænänipa. Në diqui diqui minäni adobai do adänipa. Ayæ odemö ponte në aa pedäni tömënäni nani guiquinque edæ do wi ænete bai bacæimpa."

⁹ Ayæ, "Bitö waobi inömi inte ëñëmi. Bitö wëñængä cængui ante päö angä ëñëninque bitö dicæ dicæ pædæ godömiyaa. ¹⁰ Gäyæ angä ininque bitö täntæ incæ dicæ pædæ godömiyaa. ¹¹ Mini wao-

cabo në wiwa cædömini incæ, Quïnö waa i, ante ëñëninque minitö wëñænäni inänite waëmoncooque godömini ænänipa. Ininque mönö Mæmpo öönæde në quëwengä inömö në änäni inänite waëmoncooque ante godömenque pönongampa," ante Itota odömonte apænecantapa.

12 Ayæ, “Minitö, Waodäni botö imote waa cädäni æninque waa tobaïmopa, ante wæminitawo. Ìninque mïni ante wædö bai ante mïnitö tömënäni ìnänite adobai waa cædäni. Mäninonque ante wææ ancæte ante dodäni, Ìimaï cædäni, ante wææ an-gadänimpa. Ayæ Wængongui beyæ nè apænedäni adodö ante ancæte ante yewæmongadänimpa. Ìninque botö änö bai cædinque mïnitö tömënäni nani angainö bai do edæ cæbaïminipa,” ante Itota odömoncæte ante apænecantapa.

*Odemö guiyänemö ante
(Odoca 13.24)*

13 Itota godömenque odömoncæte ante ìimaï apænecantapa. “Minitö guiyänemö guidinque quëwenguinö taadonque pödäni. Wænguinö godö guiquinemö guiquënë yabæ inö ñænænemö ongö ad-inque tæiyænäni ononque pö guïite edæ tömënäni nani wænguinque ñænænonque godänipa. 14 Wæætë wædænque ìnani guiquënë diqui minte guiyänemö ad-inque quëwenguinö guiyänö guïite pönänipa,” ante Itota apænecantapa.

*Awæ æbänö iwæ, ante tömenca bete ëñengæimpa, ante
(Odoca 6.43-44)*

15 Itota ayæ godömenque odömonte apænecantapa. “Pancadäniya, Wængongui beyæ nè apænemöni ìmönipa, ante nè babæ apænedäni

ïñönänite mïnitö gomö ate tömënäni ìnänite ëñënämaï iedäni. Tömënäni ìñömö edæ mëñeidi bai ìnani incæ obega æmontai bai wëñate bai babæ cädänipa. Obega ee quëwënäni bai ee cæmöni ìmönipa, ante edæ babæ ante pönäni tamëñedäni. 16 Edæ tömenca adinque mïnitö, Awæ æbänö iwæ, ante tä pete bete do ëñëmini bai, Ìnani ædänidö ìnänii, ante ëñencæte ante tömënäni nani cædinö adinque edæ do ëñencæminimpa.”

“Yowemö æncæte ante waodäni dicæ daa mongæwäa tä pete ænäniiya. Iigowæñeca æncæte ante waodäni dicæ wæntowäa edæ tä pete ænäniiya. 17 Waiwæ tömawæ wainca incapa. Baawæ wæætë baaca incapa. 18 Waincawæ incæ ædö cæte baaca incaquï. Wæætë wiwa iwæ incæ ædö cæte wainca incaquï. 19 Awæ quiwæmenque wainca incadämaï i ìninque mäniwæ tömëwæ mä yete gongapamö guitodönäni gonguinque ñongæmpa. Tömënäni adobai nani gonte wæquinque babæ cädänipa. 20 Ìninque, Awæ æbänö iwæ, ante tömenca ad-inque do ëñënäni bai waocä nänö cædö ante adinque, Tömengä æbänö ingää, ante edæ do ëñencæminimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

*Wü tömänäni ööncedë guiquinäni, ante
(Odoca 13.25-27)*

21 Ayæ godömenque odömonte apænedinque Itota ìimaï apænecantapa.

“Botö imote, ‘Awënë, bitö botö Awënë imipa,’ ante nē tededāni nāni tededō beyænque ædō cæte oönædē Awënë Odeye ömæ guiquinānii. Wæætē mōnō Mæmpo oönædē quēwengā nānō änō bai nē cædingā iñōmō tōmenganque guicæcäimpa. ²² Iinque bayonte pancadāniya botö imote, ‘Awënë, Awënë,’ äninque, ‘Bitö beyæ apænegamōnii ae, ancædānimpa. Ayæ, Bitö emōwo apænedinque wēnæ inte wido cægamōnii ae. Bitö emōwo apænedinque mōnitö, Ate pōnencædānimpa, ante bamōnengæ cædinque nanguï waa cægamōnii ae,’ ancædānimpa. ²³ Eñëninque botö wæætē, ‘Iñæmpa botö mīnitö imīnite cōwē adāmai inte tæcæ abopa. Nē eñënamai cædimini inte botö weca ongōnamai gobæwedāni,’ ancæboimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Nē mænōna inate ante
(Mäadoco 1.22; Odoca 6.47-49)

²⁴ Ayæ wæætē odömōninque Itota iimāi apænecantapa. “Iinque edæ botö apænebo eñëninque nē eñente cædāni iñōmō tōmēnāni waocā nē eñengā inte nānō nō eñente cæi bai cædānipa. Nē eñengā iñōmō tæëmoncaa mænongampa. ²⁵ Tæëmoncaa mænongā ate cōönæ nanguï cæ ate æpæ eyede äninque pō tapæmpa. Ayæ woboyæ nanguï pæmænte pō incæte oncō tæëmoncaa mænonte ongō iinque ædō cæte

cabænte bobænte guiquiï. Nē eñente cædāni iñōmō māniñōmō mænongā bai inte todānipa. ²⁶ Wæætē botö apænebo eñëninque nē eñënamai cædāni guiquenē tōmēnāni iñōmō waocā ocai ömæcacā nānō eñënamai cæi bai cædānipa. Nē ömæcacā iñōmō emōnaiya aqii iñōmō mænongampa. ²⁷ Aquii iñōmō mænongā ate cōönæ nanguï cæ ate æpæ eyede ante tapæmpa. Ayæ woboyæ nanguï pæmænte pō adinque mänincō oñonte ætæwo goquinque edæ do acapowate bogocæ tæ go wææmpa. Nē eñënamai cædāni iñōmō māniñōmō mænongā bai inte wædānipa,” ante Itota odömōnte apænegacäimpa.

²⁸ Māninganca ante iinque apænecā eñëninque tōmānāni, Quinō bai angāā, ante guñente wædinque, ²⁹ Wii mōnō imonte nē odömōnāni nāni odömōnō bai tōmengā iñōmō nē angā inte bai edæ godōmenque nōingā ante odōmongā eñëmōmpa, ante tedegadānimpa.

8

Nē baadingā ingante Itota wadæ caacampa

(Mäadoco 1.40-45; Odoca 5.12-16)

¹ Mānii ānanquidi ongōninque iinque apænete wæængā adinque tæiyænāni tōmengā miñæ wæængadānimpa. ² Tōmengā miñæ tee empote wææ goyōnāni wacā baate eñawengā inongā inte eyepæ pō bee tēninque Itota önōwa

gäänē ædæ wææninqe
apænecantapa.

—Awënē, Bitō Ao āmi inte
wadæ caabi ininqe botō
waintai baabaïmopa.

³ Æñongante Itota pædæ
wææmpo gampo caadinque,

—Ao āmopa. Bitō waintai
baacæbiimpa.

Angä ininqe ñömæintai
nänō ēñadintai dæ baadinque
tömengä waintai edæ do
baacantapa. ⁴ Itota edæ
tömengä ingante,

—Botō æbänō cæboo,
ante wadāni inānite māo
apænedāmaï imāwe. Wæætē,
Nāwangä impa, ante
acædānimpa, ante cædinque
bitō, Wængonguï qui, ante
nē godongä weca töingä god-
inqe waintai bitō baadintai
odömömi acæcäimpa. Ayæ
Möitee wodi wææ ante nänō
angaincoo bai ænte pöninque
bitō waintai bitō baadi beyæ
ante edæ, Wængonguï qui,
āninque nē godongä ingante
pædæ godömi æncæcäimpa,
ante Itota angacäimpa.

*Capitäo ingante nē cæcä
ingante Itota cæcä waa ba-
campa*

(Odoca 7.1-10)

⁵ Mänii pöninque Capënaömō
pō guiiyongä odömāno ton-
tadoidi awënē capitäo incæ,
Itota pönō cæcæcäimpa, ante
apænecæte ante pongantapa.

⁶ Pöninque tömengä,

—Awënē, botimote nē cæcä
iñömō cömāingä badinque
nanguï pönī nantate oncönē
oñongampa cæbii.

⁷ Ante Æñongante Itota,

—Gote cæbo waa bacä ae.

⁸ Angä ēñëninque,

—Awënē ēñëmi. Botō
waëmō imopa diyæ bitō botō
oncönē pō guiiquimii. Edæ
bitō adoyömō ongöninque
āmi ininqe botō imote nē
cæcä waa bacæcäimpa. ⁹ Bitō
iñömō Awënē Wængonguï
ingante nē ēñente cædömi imi
bai botō adobai wacä awënē
ingante nē ēñente cæbo imopa.
Īninque botō awënē äabo inte
botō awënē beyænque ämo
ēñëninque tontadoidi wæætē
guñente wædinque botō änō
ante ēñente cædānipa. Īninque
adocanque ingante botō,
Goe, ämo ēñëninque edæ do
gocampa. Wacä ingante, Pöe,
ämo ēñente pongampa. Ayæ
botō imote nē cæcä ingante,
Cæe, ämo ēñëninque edæ do
cæcampa.

¹⁰ Ante tontado capitäo
nanguï ēñengä inte apænecä
ēñente wædinque Itota wæætē
tömengä miñæ tee empo
pönāni inānite apænedinque,

—Minitō iminite nāwangä
ämopa. Mönō idægocabo
iñömönte mäningä wede
pönengä ingä bai adocanque
incæ edæ dæ angä awædō,
angantapa. ¹¹ Incæte iimainō
ante apænebo ēñëdāni.
Mönō wæmæidi Abadäo
wodi Itæca wodi Acobo
wodi öönædē Awënē Od-
eye ææmæ ponte waa
beyönāni edæ nænque
tamönō gämænō quëwënāni
tönō nænque guidō gämænō
quëwënāni iñömō idægoidi
ināmaï ināni incæ tæiyænāni
adoyömō pöninque mönō
wæmæidi tönō godongämæ

becædänimpa. ¹² Wæætē
Wængonguī Awēnē Odeye
ōmæ nē guiquēnēnāni
guiquēnē tōmēnāni wēmō
iñōmō, nāni guingo imonte
Yæ yæ wæyōmō māniñōmō
guitodonte wæquinānidō
anguēnē.

¹³ Āninqe Itota wæætē ton-
tado capitāo ingante,

—Ñowo wadæ goe. Bitō
pōnēnō bai do bacæimpa.

Ante añongā adoyedē
Itota nānō āniñedē incæ
awēnē ingā nē cæcā do waa
bagacäimpa.

*Pegodo nānōgængā badä
ingante Itota cæcā waa bacä*

(*Mäadoco 1.29-31; Odoca
4.38-39*)

¹⁴ Ayæ Itota māniñōmō
pōninqe Pegodo oncōnē
pō guite ayongā Pegodo
nānōgængā wānā daicawo
gawænte möimoga õñongā
acantapa. ¹⁵ Adinqe

tōmengā õnompō pædæ
wææmpote bæi ongongā ate
onquiyængā wæætē gançæ
badinqe ængæ gantidinqe
Itota beyæ pōnō cæcantapa.

*Nantate wæwēnāni inānite
Itota cæcā waa badānipa*

(*Mäadoco 1.32-34; Odoca
4.40-41*)

¹⁶ Māniñōnæ gāwadecæ ba
iñinqe wēnæ tōnō quēwēnāni
tæiyæñāni inānite ænte
pōnāni adinqe adodeque
āninqe Itota wēnæ inte wido
cæcantapa. Ayæ quiēmē

quiēmē nantate wæwēnāni
inānite, Waa baedāni,
angā waa badānitapa.

¹⁷ Itota mānōmāi cæcā
iñinqe Wængonguī beyæ nē

apænecā Itaiya wodi do iīmaī
ante nānō angainō bai iñnque
batimpa. “Mōnō nantate
wæwēmāmo õ æninqe mōnō
daicawoidi teēmente gote
māo wido cæte bai cædinqe
tōmengā teēmente wængā
beyænque quēwēmō imōmpa,”
ante Itaiya nānō angainō bai
Itota cægacäimpa.

*Itota miñæ nē goinēna
(Odoca 9.57-62)*

¹⁸ Itota iñōmō, Tæiyæñāni
godāmæ gongæñāni awædō,
ante pōnēninqe tōmengā
miñæ nē godāni inānite,
Gāwapæ æmæ wedeca
mantamini taoboedāni.
¹⁹ Āninqe ayæ ongõñongante
wacā tōmēnāni nāni wææ
yewæmongainō ante nē ad-
ingā inte nē odōmongā inongā
inte Itota weca pōninqe,

—Awēnē nē Odōmōmi
ēñēmi. Bitō ædōmē
goyōmite botō bitō miñæ pō
gocæboimpa.

²⁰ Angā ēñēninqe Itota
wæætē edæ,

—Babæ guintaidi iñōmō
ontatodē monguī ēadāni
inānipa. Ayamōidi on-
gonta ēadāni inānipa. Botō
Waobo ēñagaimo guiquēnē
monguī õmaabo imo apa
ponçæ ämii, ante Itota wææ
apænægacäimpa.

²¹ Ayæ wacā tōmengā
ēmiñængā incæ tōmengā
ingante,

—Awēnē ēñēmi. Botō tāno
gote botō wæmpo wængā ate
daga wente ate pōmoe.

²² Āñongante Itota wæætē,

—Iñæmpa nē wæwocadāni
incæ tōmēnāni guiidēnāni

wænāni ate ee abi daga wencädānimpa. Bitō wæætē botō miñæ ee pōe, an-gacäimpa.

Itota angä eñente woboyæ æpæ næ gongæmpa

(Mäadoco 4.35-41; Odoca 8.22-25)

²³ Mänii tao gocæte ante wipodē guiyongä tömengä miñæ nē godāni godongāmæ guidinque tömengä tönō tao godānitapa. ²⁴ Tao wogaa goyönāni woboyæ iñontobæ nangui pōni pæmæninque æpæ mængonta mængonta pōninque gao gao goyonte wipo ñānæ ñānæ æi guiden-tapa. Itota iñömō mö ñongantapa. ²⁵ Mō ñongä adinque tömengä tönō godāni iñömō tömengä weca gote, Ömæmoncæcäimpa, ante tao cædinque,

—Awënë, bete wæncæ cæmompā cæbi.

²⁶ Ante añönāni,

—Mini pönēegade, quimæ guiñewëminii.

Äninque tömengä ængæ gantidique, Woboyæ pæmænāmai imāwe. Gäwapæ incæ cädāmai næ gongæmāwe, angä eñente woboyæ pæmænāmai iñō gäwapæ incæ næ gongæninque ñancæ ñancæ gongæmænimpa.

²⁷ Äñongä tömēnāni an-cai guiñëninque nāmāneque tededinque,

—Æcāmē inte angä eñente woboyæ incæ æpæ incæ gongæmpa, ante guiñente wægädānimpa.

Guedatabæ iñömō wēncæ inte nē ènempoda

(Mäadoco 5.1-20; Odoca 8.26-39)

²⁸ Mänii æmæmāa tao ti wæænte Guedatabæ pōñongä wēncæ inte quēwēna iñömō wao wodido quēwente pōninque Itota ingante māmō bee tēnatapa. Tömēna iñömō, Waodāni taadō godāmai incädānimpa, ante wææ cæcæte ante nē püinte cädōna inte edæ, ²⁹ pō bee tēninque ogæ tededatapa.

—Bitō Wængongui Wëmi iñōmi incæ quimæ mönatō weca pōwë. İnque bayedē möna pante wæquēnēnō ante pönëninque bitō ñōwo do pancæte ante pōmitawo, ante wædatapa.

³⁰ Ante añönate odæ wængänāidi nangui ināni a ongonte cænāni adinque, ³¹ wēnæidi guiquēnē Itota ingante äninque,

—Bitō cōwē wido cæcæte ante pönëmi ininque edæ odæ wængänāidi baönē ämi gobaimönipa.

³² Ante ancaa tedete äna eñëninque Itota,

—Gobæwedāni, angä.

Eñëninque tömēnāni tao godinque odæ wængänāidi baönē guiyönāni odæncato wæætē ontadāa wæænömēmō iñömō gäwapæno pogodo wæi guite becadote capo wængädānimpa.

³³ Becadote wænāni adinque odæ wængänāidi nē aadināni guiquēnē pogodo wodii winonte tömēnāni quēwëñömō mào, Itota mänōmai cæcä wæmönipa,

ante tededänitapa. Ayæ, Wënæidi tönö nē quēwēnina inate Itota mänömaï cæcampa, ante wæmönipa, ante apænedäni. ³⁴ Eñëninque tömänäni Itota ingante bee tencæte ante tömēnāni nāni quēwēñömö tate pönänitapa. Tömengä ingante adinque, Mönitö ömæ iñömö quēwēnämaï gobæwe, ante nangui angadänimpa.

9

Nē cömäingä ingante Itota angä dao dao gocampa
(Mäadoco 2.1-12; Odoca 5.17-26)

¹ Mäninö ante änāni eñëninque Itota wadæ godinque wipodē go guiid- inque imæmäa tate tömengä quēwēñömö pongacäimpa. ² Pongä adinque wadāni nē cömäingä möimpataa öñöñongante edæ æmatæ æmatæ bæi ongöninque tömengä ingante næænte pönänitapa. Næænte pönāni adinque, Nē næænte pönināni tönö nē cömäingä wede pönente pönänipa, ante adinque Itota iñömö nē cömäingä ingante,

—Botö wēmi eñëmi. Wënæ wënæ bitö cædimämo ante ñöwo ñimpo cætimpä.

³ Ante apænecä eñëninque edæ nē wææ odömönāni guiquēnē pancadāniya nämāneque pönente teded- inque, “Iingä iñömö Wængongui ingampa diyæ mänömaï cæquiringä. Edæ babæ ancædö.” ⁴ Ante pönëñönāni Itota tömēnāni nāni pönēwēnō

ante önöwēninque do eñëninque edæ,

—Minitö mimöno quimæ wiwa ante pönēwēminii. ⁵ “Nē cömäingä nänö wënæ wënæ cædimämo, ante do ñimpo cætimpä,” ante botö Wængongui bai ämo eñëninque minitö guiquēnē, Wængongui ingampa diyæ mänömaï cæquiringä, ante pönëminipa. Ayæ wæætē, “Ængæ gantidinke dao dao gocæcäimpa,” ante botö Wængongui bai cæbo adinque minitö edæ, Wængongui ingampa diyæ mänömaï cæquiringä, ante adobai pönëmini imaiminipa, ante awædö. Iñæmpa mänömainö ante pönëmini ininke minitö edæ æbänö cæquēnëmo imo äminii. ⁶ Incæte woadāni nāni wënæ wënæ cædimämo ante botö Waobo eñagaïmo inte inguipoga quēwēninque nē ämo inte ñimpo cæbo quēwēnänipa, ante minitö edæ eñencæminimpa, ante botö iïmaï cæbopa.

Äninque edæ nē cömäingä ingante edæ,

—Ængæ gantidinke bitö möimpata topo cædinque ænte tömëmi oncönē næænte goe.

⁷ Angä eñëninque cömäingä iningä incæ edæ ængæ gantidinke tömengä oncönē wadæ gocantapa. ⁸ Dao dao gocä ate wædinque godongämæ ongönāni iñömö, Æbänö cæcäi, ante eñënämaï inte guiñente wædinque, Wængongui pönö cæcä beyænque waocä ñöwo nē angä badinke

mänömaï cæcä amönipa,
ante pönëninque, Wængonguï
bitö ñäö bai ëmömi inte tæï
piñænte cæbi amönipa, ante
watapæ apænegadänimpa.

*Määteo ingante Itota angä
tee empote gocampa*

(Mäadoco 2.13-17; Odoca
5.27-32)

⁹ Itota edæ mäninö
godömenque gocæ cæte ay-
ongä adocanque Määteo
iñömö, Odömäno awënë qui
bacæimpa, ante godonte
æinta nani æincönë ongon-
te cæcä adinque Itota guimö
adinque Määteo ingante
angantapa.

—Botö miñæ pöe, angä.

Ëñëninque Määteo edæ
do ængæ gantidinque Itota
miñæ tee empote wadæ
gocantapa.

¹⁰ Ayæ ate Itota tömengä
miñæ në godäni tönö
Määteo oncönë go guiite
cængöñönäni odömäno awënë
beyæ në æwënäni tönö në
ëñënamäi cædäni tönö nanguï
inäni ponte godongämæ
cænänitapa.

¹¹ Adinque
Paditeoidi guiquënë tömengä
miñæ në godäni inänite
äninque,

—Minitö Awënë në
Odömongä iñömö odömäno
awënë beyæ në æwënäni
tönö në ëñënamäi cædäni
tönö quimæ godongämæ
cæwengäa.

¹² Änäni ëñëninque Itota,

—Në waa ingä guiquënë,
Cæbi waa baboe, änämaï
ingampa. Në wënæ wënæ
inte wæcä guiquënë dotodo
ingante, Cæbi waa baboe,

ante do aa pecampa.
¹³ Pancadäniya, Nämä incæ
nö entawëmo imopa, ante
në änäni inänite adinque
botö në dotodo bai adobai
inömo inte tömënäni inänite aa
pedämaï incæboimpa. Wadäni
guiquënë, Nämä wënæ
wënæ cæbo imopa, ante në
änäni guiquënë, Wængonguï
gämænö poncädänimpa, ante
botö tömënäni inänite aa
pecæ pönömoimpa. “Baö,
Wængonguï qui baquimpa,
ante në iya tänäni inänite
wii ainëwædö, wæætë
godö waadete waa cædäni
inänite ainëmo imopa,”
ante Wængonguï angä apa
quëwënäni. Nöwo edæ
godinque Wængonguï nänö
änö æbänö ante angä ëñente
pömæwedäni, ante Itota
apænegacäimpa.

*Ee ate cænämaï ingæimpa,
ante në änäni*

(Mäadoco 2.18-22; Odoca
5.33-39)

¹⁴ Mänñedë Wäö miñæ në
godäni pöninque Itota ingante
äninque,

—Paditeoidi tönö Wäö
miñæ möni gocabo tönö
mönitonque Wængonguï
beyæ ante ee ate wii
cæmönipa. Bitö miñæ në
godäni guiquënë quinante
Wængonguï beyæ ante
cædämaï inte edæ do cænänii.

¹⁵ Änäni ëñëninque Itota
wæætë,

—Onguïñængä në mongu-
ingä nänö wente æente në
pönäni bai inönäni inte botö
miñæ në godäni iñömö
ædö cæte wæwente bai
cænämaï inguinänii. Wæætë

ayæ ate guiquënë, Monguingä, nāni nē ānongä bai iñömote wadāni ponte botō imote ö ænte gocædānimpa. Mänömaï cædāni ate botō miñæ nē godāni iñömō māniñedē ate wæætē cænāmaï inte wæcædānimpa, ante apænedinque Itota godömenque iïmaï ante apænegacäimpa.

16 “Wacä dicæ miincoo æninque pedæncooga pönō tadömonguingä. Mänömaï cæcä iinque edæ miincoo incæ dobæ gāni tamonte guipite ate godömenque wänä tente baquënë. Minitō, Awente bai cænāmaï inte waa quëwengæimpa, ante mini ānewënō guiquënë pedæncoo bai inte ëwenguincoo bai ënepa. Codito nempo watapæ quëwengæimpa, ante botō apænedō guiquënë miincoo bai inte quëwenguine ënepa. Iinque ëwenguine tönō quëwenguine edæ ædō cæte adoyömō ëñente cæquii. 17 Ayæ adobai yowepæ biñömæ nāni āmæ miimæ æninque waodāni ædō cæte picæ æmontaicadedē godö pe ñiñænguñānii. Edæ picæ æmontaicadedē pe ñiñænāni iinque yedæ æninque ætæwo goquino anguënë. Wæætē edæ æmontai miincadedē pe ñiñænte ate yedæ æninque tæi æbænāmaï ee ongöñō edæ miimæ tönō æmontaicate adobai ee ongongæimpa, apa quëwëminii,” ante Itota apænegacäimpa.

Gaido wëñængä beyæ cæcæ goyongante

onquiyængä Itota weocoo gampocämpä

(Mäadoco 5.21-43; Odoca 8.40-56)

18 Tömēnāni inānite tæcæ apæneyongä wacä tömēnāni odömöincō awënë inongä inte Itota weca ponte ædæ wææninque apænecantapa.

—Botō wëñængä baquecä iñömō edæ dobæ wænca cæcampa cæbii. Bitō ponte tömengä ingante gampobi ate quëwencæcäimpa.

19 Angä ëñëninque Itota iñömō ængæ gantidique tömengä tönō goyōna tömengä miñæ nē godāni godongämæ godānitapa.

20 Idömæ goyōnāni edæ wacä onquiyængä wantæpiyæ dote wadepo cōwë wepæ wantæ bidāmaï wææ wæwëningä iñömō ñowo Itota önöñabæ inō pöninque tömengä weocoo yæwedecooque gampocantapa. 21 “Tömengä weocooque gampote waa bawënemote,” ante onquiyængä nāmā pönëninque gampocantapa. 22 Gampocä ate Itota dadi ëmæmonte adinque,

—Onquiyæmi, wæwënāmaï ie. Bitō wede pönënō beyæ edæ wantæ bawënemipa.

Ante āñongä do edæ wantæ bawënengacäimpa.

23 Itota mǎnii godinque awënë oncönē go guite ayongä nē ööña bai öönāni tönō nanguï ināni cægonte Yæ yæ wædāni inānite adinque, 24 tömēnāni inānite,

—Gä goedāni, äninque, Iñæmpa iñömō wëñængä

wodi wii æmæwo wængampa.
Önonque edæ mö ñongampa.

Angä eñëninque tömëni,
Angantedö amini, ante
tömengä ingante badete
todänitapa. ²⁵ Ayæ mänii

angä taodäni adinque Itota
pö guiidinque wëñængä
baquecä wodi ingante pædæ
wææmpo bæi ongonte töö
æmængä ate wëñængä ængæ
ganticantapa. ²⁶ Mänömaï
cæcä adinque në adäni
iñömö gode ä gode ä cædäni
ate mäniñömö quëwëni
tömänäni eñengadänimpa.

*Babetamöna inate Itota
gampomongä waa adapa*

²⁷ Itota wadæ gote
godömenque goyongä ba-
betamöna tee empo ponte aa
pedinque,

—Awënë Dabii pæimi inömi
inte mönatö imönote pönö
waadete waa cæbi æmönæ,
ante ancaa aa pedatapa.

²⁸ Aa peyöna tömengä edæ
oncönë go guicä adinque
adoyömö pö guiidatapa.
Guiida adinque Itota tömëna
inate,

—Mina änö ante nö waa
cæquimo, ante pönëmïna.

Äñongante,

—Ao. Awënë, bitö
änö bai cæcæbiimpa, ante
pönëmönäpa.

²⁹ Apæneda eñëninque Itota
pædæ gopo gampomöninque,

—Në pönëmïna inimïna inte
mïna pönenganca do waa
bacæminaimpa.

³⁰ Ante äñongä edæ tömëna
awinca wi æmonte bai adat-
apa. Itota iñömö edæ,

—Botö cædinö ante
apænedämaï inguënë
quëwëmïna. Edæ pæ
wëneyömïna eñënamäi
incædänimpa, ante nanguï
angantapa.

³¹ Iñinque wadæ godinque
Itota nänö äninö ante wii
eñente cædinque tömëna, Itota
mänömaï cæcä waa bamon-
tamönäpa, ante tömämæ mäo
apæneda eñengadänimpa.

*Wënæ inte wido cæyongä
babetadecä iningä tedecampa*

³² Wadæ goyöna edæ wënæ
tönö cæcä inte babetadecä
inongä ingante Itota weca
ænte pönäni. ³³ Adinque
wënæ ingante Itota wido
cæyongä babetadecä iningä
iñömö edæ do tedecä
adinque tömänäni ancai
guiñëninque,

—Itota nänö cædö bai
mönö idægocabo adocanque
incæ dicæ cæcä atamongaa,
ante wädänitapa.

³⁴ Paditeoidi guiquënë,

—Wënæidi awënë tönö
cædingä inte tömengä wido
cæcä apa änewëni, ante
piingadänimpa.

*Itota waodäni inänite
waadete waa acampa*

³⁵ Itota iñömö nanguï
näni quëwëñömö ayæ
wædænque näni quëwëñömö
wayömö wayömö god-
inque Wængongui angä näni
eñente yewæmongainta ate
odömöincönë go guii go
guii cædinque odömongä
adänitapa. Ayæ, Mönö
Awënë Odeye inguipoga
oo ponguïnö anguënë, ante
nänö waa pönï äninö ante

apænecä eññänitapa. Ayæ quiëmë daicawo cæpāmo adinque quiëmë wæncæ cæte wæwënö adinque tömengä godö cæcä waa badänitapa. ³⁶ Cæningancoo bai waodäni incæ bacoo inäni iññönäni nē aadingä dæ angä bai inänipa, ante acantapa. Mänömaï inäni inte babæidi wiñate wædinäni bai ængæ gantidämaï inäni bai waodäni incæ wæwëññönäni Itota tömënäni tönö godongämæ wæwente bai pönengantapa. ³⁷ Ayæ tömengä miñæ nē godäni inänite apænedinque, Tömëmoncoo bacoo bai inäni iññönänite tã pete inäni bai nē gode änäni iññömö mënäniya pönï inänipa cæminii. ³⁸ Tömëmoncodë gæqui angä Awënë iñngante minitö tömengä ingante apænedinque, Tömëmoncodë nē gæquinäni da godömi gote gæte bai añete poncädänimpa, ante Wængongui ingante apæneedäni, ante Itota apænegacäimpa.

10

Itota angä ate dote ganca inäni nē gode änäni badänipa (Mäadoco 3.13-19; Odoca 6.12-16)

¹ Ayæ ate tömengä miñæ nē godäni önompo tipæmpoga go mënäniya mänimpodäni iññönänite Itota añecä pönäni ate tömengä, Botö pönö cæbo ate minitö nē ämini badinque wænæidi nē wentamö ewocadäni inänite wido cæcæminimpa, angantapa. Ayæ, Quiëmë daicawo gawænäni incæ quiëmë beyæ

wæncæ cæte wæwënäni incæ minitö eyepæ inte godö cæmini ate nē wæwëññönäni waa bacädänimpa, ante pönö cægacäimpa.

² Itota nänö nē da godöninäni önompo tipæmpoga go mënäniya mänimpodäni inänipa, ante adinque, Dote, ante näni gocabo inänipa, ante tededänipa. Tömënäni iïmaï emönäni inänipa. Tånoda Timönö Pegodo mönö änongå tönö Æntade nana caya inapa. Ayæ Tebedeo wëna Tantiago tönö Wäö nana caya inapa. ³ Pedipe tönö Batodömëë mënäni inapa. Odömäno awënë beyæ nē æwëningä Mäateo tönö Tömato mënäni inapa. Adepeo wengä Tantiago tönö Tadeo inapa. ⁴ Wacä, Mönö ömæ ingæimpa, ante nē nanguï cædingä incæ wacä Timönö ingampa. Ayæ Itota ingante odömönte nē godonguingä Codaa Icadote mönö änongå ingacäimpa. Mänimpodäni Itota miñæ näni, Dote, ante gocabo inänipa.

Wængongui Awënë ingantedö ante apæneedäni, ante Itota angä godänipa (Mäadoco 6.7-13; Odoca 9.1-6)

⁵ Iñinque Itota miñæ näni, Dote, ante gocabo iññönänite tömengä, “Minitö idægoidi inämaï inäni taadö godämaï inte edæ Tämadiadi nänï quëwëññömö go guidämaï iedäni, ante da godongan-tapa. ⁶ Edæ cæningäidi obegaidi gueogæ gote bai iññönäni inte mönö idægocabo

taadö oda cædinque tömënäni nāni wē womonte wænguīnō godānīpa, ante adinque mīnitō tömënäni weca gote cædāni. ⁷ Godinque mīnitō, Öönædē Awënē Odeye oo poncæcāimpa cæmīnī, ante māo apænemīnī ēñencædānīpa. ⁸ Ayæ quīēmē beyæ nantate wæwënāni adinque godō cæmīnī ate waa bacædānīpa. Do wænīnāni inānite godō cæmīnī ate nāni ömæmoncædānīpa. Baate ināni inānite godō wadæ caamīnī waintai baacædānīpa. Wënæidi inte godō wido cædāni. Botō önonque änāmaī inte pönō cæbo ænīmīnī inte mīnitō botō cæbo baī adobaī cædinque wadāni inānite änāmaī inte önonque godō cæmīnī æncædānīpa,” ante Itota angantapa.

⁹ Ayæ, “Mīnitō gocæ cædinque, Godonte æinta, ante tīguitamō incæ oodo incæ padata incæ edæ wente æincadedē da wente ænāmaī iedāni. ¹⁰ Edæ wadāni beyænque nē cæcā iñömō tömengä eyepæ ænte quēwencæcāimpa cæmīnī. Māincoo da wenguincade ænāmaī inte goedāni, Weocoo mīnī ēñacooque ēñate awæncata mīnī ewataque ewate ongonto mīnī nææntoque næænte goedāni,” angantapa.

¹¹ Ayæ apænedinque Itota tömengä miñæ nē godāni inānite angantapa. “Nanguī pōnī nāni quēwēñömō incæ wædænque ināni nāni quēwēñömō incæ mīnitō

māniñömō go guīdinque waocā nē nō cæcā ingante ante diqui minte adinque māningä oncönē go guīite owodinque wayömō mīnī go quēwenganca mānincōnenque quēwēedāni. ¹² Mānincönē go guīdinque, Iñānāni, waa quēwēedāni, ædāni. ¹³ Ayæ ānīnque, Mīnitō weca æbānō pō guīite quēwenguīmōnī, āñōmīnī Ao änāni ate mīnitō tömënäni weca go guīite gānē pönēnīnque ee quēwēedāni. Wæætē nō cædāmaī ināni adinque mīnitō edæ ee quēwēnāmaī edæ wadæ gomīnī wæcædānīpa. ¹⁴ Edæ, Pōedāni, änāmaī ināni adinque ayæ mīnitō apænemīnī ēñēnāmaī ināni inīnque mīnitō wæætē tömënäni oncodo tao godinque, Mīnitō quēwēñömō nāwate awædō, ante odōmoncæte ante cædinque önōwa wadæ wadæ cæwate wadæ goedāni. ¹⁵ Edæ nāwangä āmopa. Botō apænte anguīōnæ iñonte Todōmä iñömō quēwengaināni tönō Gōmoda iñömō quēwengaināni tönō nanguīpante wæwēñōnāni mīnitō imīnite nē Baa änāni guīquēnē godōmenque pante edæ wæwencædānīpa,” ante Itota tömënäni inānite da godongä godānitapa.

Togænte pancædānīpa, ante

¹⁶ Ayæ ānīnque Itota, “Cōwä aedāni, angantapa. Mīnitō iñömō nē cæningāidi baī iñōmīnite botō iñömō mēñe baī ināni weca da godōmo godinque mīnitō tæntæ

nämä wææ cæcæte ante nänö eñente cæbaï adobaï eñente cæedäni. Wæætë edæ equemö nänö ee cæbaï minitö adobaï pïinämaï inte ee cæte quëwëedäni. ¹⁷ Ayæ edæ minitö iminite bæi ongöningue waodäni tömënäni në apænte änäni weca mao pædæ godönäni æncædänimpa. Ayæ godömenque tömënäni odömöincönë mao ænte godinque minitö iminite tæi tæi pancædänimpa cæminii. Ìninqe minitö edæ, Æbänö cæquinäni, ante do eñëmïni inte edæ nämä wææ aaedäni. ¹⁸ Ayæ, Awënëidi tönö në eñënämaï inäni adobaï eñencædänimpa, ante cædinque botö ämo eñëninque minitö iminite mao pancabaa awënëidi gobedönadodoidi weca ayæ tömämæ awënëidi odeyëidi weca gönönäni gongæninque minitö botö beyæ apænecæminimpa. ¹⁹ Mäniñedë tömënäni nani ænte mao gönöñedë, Quinö baï apænequïmoo, ante guiñënete wædämaï iedäni. Mäniñedë edæ quinö baï apænequï, ante do eñencæminimpa. ²⁰ Ìñæmpa wïi nämä pönëninque apænequïmïni wæætë mönö Wæmpo Önöwoca incæ apæncä eñëninque apænequïmïni iminipa,” ante Itota apænegacäimpa.

²¹ Ayæ godömenque apænedinque Itota, “Mäniñedë edæ näna caya iñöñate adocanque näëmæ pïininqe, Wænoncæ, äninque tömengä tönïñacä ingante da godongä

gocæcäimpa. Näna wencaya iñöñate mæmpocä iñömö näëmæ pïininqe, Wænoncæ, äninque tömengä wengä ingante da godongä gocæcäimpa. Ayæ wëñænäni incæ wæmpoda inate näëmæ pïininqe mao apænedäni eñëninque wadäni tömënäni wæmpoda inate mämö wænönäni wæncædaimpa. ²² Ayæ, Coditoidi iminipææ, ante tömänäni botö ëmowo beyænque minitö iminite nanguï pïincædänimpa. Pïinäni wæwëmïni incæ æcänö iimæca linque baganca wæntædämaï inte botö ëmowo beyæ pïinte badämaï ingää tömengä ingante botö æmo beyænque quëwencæcäimpa. ²³ Mäniñedë ate waodäni togænte pancæte ante mïni quëwëñömö pönäni ate wædinque minitö iñömö wayömö wadäni nani quëwëñömö wodii winöedäni, ämopa. Edæ näwangä ämopa. Edæ mönö Idægobæ wayömö wayömö wodii winöningue pancayömonga goyöminï botö Waobo eñagaimo inte edæ do poncæboimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

²⁴ Ayæ, “Në odömongä ingante pïinte cæyönäni tömengä miñæ në gocä ingante edæ ædö cæte pïinte cædämaï inguinäni. ²⁵ Awënë në odömongä wæwente quëwëñongä tömengä miñæ në gocä guiquënë ædö cæte wæwënämaï quëwenguingää. Edæ në cæcä tömengä awënë baï bacä ininqe idæwaa edæ imaimpa. Botö oncö

ëacä bai nē Awënë imo iñomote wadäni, Wënë awënë Beedeboobi imidö angüenē, ante piñäni incæ mñitö botö tönö mini quëwencabo iñöminite wadäni godömenque wënë wënë ante piñcädänimpa,” ante Itota apænecä eñengadänimpa.

Guiñenämaï iedäni, ante (Odoca 12.2-7)

²⁶ Ayæ apænedinque, “Incæte tömënäni inänite guiñenämaï iedäni. Iñæmpa, Adämaï incädänimpa, ante quiëmē wē womonte i incæ iñcayæ ate tömää wi ænete bayonte edonque pöni bacæimpa. Ayæ quiëmē awëmö cæteï incæ iñcayæ ate edonque pöni acädänimpa. ²⁷ Botö wëmö iñömö mñitö imñite apænebo eñente ate mñitö botö apænedö ante ñäö apäiyömö apænecæmñimpa. Ayæ godö wæntæ botö äñinö eñente ate mñitö æibæ oncömanca æidinke ogæ tedete apænemini eñencädänimpa. ²⁸ Ayæ nē baonque wænönäni inte önöwoca wænönämaï inäni inänite adinke mñitö tömënäni inänite guiñenämaï iedäni. Wæætē edæ baö tönö önöwoca tadömengadænguipo nē ömæe ewëngä ingante guiquënë mñitö tömengä ingante guiñente wæedäni.”

²⁹ Äninke, Itota godömenque apænecantapa. “Wacä ayamöidi önompö æmæmpoque mänimpodäni beyæ tiguitamö adotamonque ante pædæ godongä amñitawo. Incæte mñitö Mæmpo äñämaï

iñonte ayamö adocanque incæ yæipodē wæænämaï ingampa. ³⁰ Mönö ocaguï incæ æpoguïnö encamöö, ante Mæmpo Wængonguï do eñëninque mönö imonte aacampa. ³¹ Edæ, Ayamöidi bacoo pöni iñinke önonque inänipa, ante nē äningä inte mönö Mæmpo iñömö mñitö imñite wæætē waa acä apa guiñewëminii,” ante Itota apænecäimpa.

Waadäni eñëñönäni mönö Itota ingante Ao angæimpa, ante

(Odoca 12.8-9)

³² Godömenque apænedinque Itota, “Æcänö waodäni eñëñönäni botö imote Ao äñinke, Bitö botö Awënë inömi imipa, ante äna tömengä öönæde æiyongante botö tömengä ingante wæætē edæ Ao äñinke, Bitö iñömö botö miñæ nē gogaïmi inömi imipa, ante botö Mæmpo eñëñongä ancæboimpa. ³³ Wæætē waodäni eñëñönäni botö imote nē Baa angaingä ingante guiquënë botö Mæmpo öönæde nē quëwengä eñëñongä botö tömengä ingante adobai edæ Baa ancæboimpa,” ante Itota apænecäimpa.

Botö beyænque guëa piñcädänimpa, angampa

(Odoca 12.51-53, 14.26-27)

³⁴ Ayæ apænedinque Itota, “Inguipoga quëwënäni piyænē cæte wæætedö wæætē cädämaï inte quëwencädänimpa, ante cæcæte ante Itota imæca pongaingä ingampa, ante

mīnitō pōnēmīnitawo. Iñæmpa yaēmē næænte bai pōmo imopa. ³⁵ Botō apænedō beyæ onguĩñæna nāna wæmpocaya incæ nāēmæ piincædaimpa, ante pōmo imopa. Onquiyæna adobai nāna badancaya incæ nāēmæ piincædaimpa. Nāna wæntecaya incæ nāēmæ waadedāmaĩ inte piincædaimpa, ante pōmopa. Mānōmaĩ cæbo imopa, ante pōnēmīniyaa. ³⁶ Iñique, botō ānō beyæ nāni owocabo incæ nāēmæ waadedāmaĩ piincædānimpa,” ante apænegacāimpa.

³⁷ Ayæ apænedinque Itota iĩmaĩ apænecantapa. “Edæ æcānō mæmpo tōnō wāānā inate ædæmō waadedinque botō imote wæætē pōnōmenque waadedā iñōmō tōmengā iñōmō botō nē ēmiñængā ædō cæte baquingāā. Adobai wēñængā ingante ædæmō waadedinque botō imote pōnōmenque nē waadecā iñōmō tōmengā wæætē botō nē ēmiñængā ædō cæte baquingāā. ³⁸ Ayæ æcānō botō miñæ pōinēna tōmengā iñōmō edæ, Awæ botō wænguiwæ, ante næænte ponte bai cædinque, Wænōnāni wæmo incæte Itota miñæ cōwē gocæboimpa, ante poncæcāimpa. Wæætē æcānō mānōmaĩ cædāmaĩ ina guiquēnē tōmengā ædō cæte botō nē ēmiñængā inguingāā. ³⁹ Æcānō nāmanque pōnente, Īmæcaque waa quēwenguĩmo, ante ānaa tōmengā iñōmō quēwēnāmaĩ incæcāimpa. Wæætē edæ, Wæmo incæ

wæwēmo incæ botō oōnædē Awēnē angā ēñente cōwē cæcæboimpa, ante æcānō āna guiquēnē tōmengā iñōmō edæ cōwē quēwencæcāimpa,” ante Itota apænegacāimpa.

Nē pōnengā nānō waa cædinō beyæ eyepæ æncæcāimpa (Māadoco 9.41)

⁴⁰ Ayæ apænedinque, “Mīnitō iĩnīte Ao ānīnque waocā botō imote do edæ Ao āningā ingampa. Ayæ botō imote Ao ānīnque botō imote nē da pōnongaingā ingante do edæ Ao āningā ingampa. ⁴¹ Wængongui beyæ nē apænecā ingante bitō, Wængongui beyæ nē apænebi inte pōe, āmi iñinque Wængongui beyæ nē apænecā nānō paga ænganca bitō adopo æncæbiimpa. Ayæ nē nō cæcā ingante, Bitō nē nō cæbi inte pōe, āmi iñinque nē nō cæcā nānō paga ænganca bitō adopo æncæbiimpa. ⁴² Nāwangā āmopa. Bitō Itota miñæ nē gobi inte æpæ becæbiimpa, ante bitō guiyangā ingante pædæ godōmi ængā iñinque bitō godōni beyæ eyepæ æncæbiimpa,” ante apænedinque Itota tōmēnāni inānīte da godongā gogadānimpa.

11

Wāo tōmengā miñæ nē goda inate da pōnongā pōnapa (Odoco 7.18-35)

¹ Ayæ tōmengā miñæ nāni, Dote, ante gocabo inānīte iñinque apænedinque Itota

wadæ godinque tömënäni nāni quēwēñömö odömoncæte ante ayæ, Eñencädänimpa, ante apæneceæte ante wayömö wayömö gocantapa.

² Māniñedē edæ Wäö iñömö tee mönete ongöñongante wadäni tömengä weca pöningue, Mönö Codito iimaï cæcampa, ante tededäni eñente wædinque Wäö wæætē tömengä miñæ goda inate Itota weca da godongä godatapa. ³ Iñinque Wäö beyæ ancæte ante pöningue tömëna iimaïnö ante Itota ingante apænedatapa.

—Bitö iñömö dodäni nāni, Nē Ponguingä, ante nē angaïmi adobi iimitawo. Wæætē tömënäni nāni nē angaïmi ināmaï imi iñinque bitö wæætē, Wacä ponguingä, ante wänö cödäni, ämitawoo. Æbänö mönitö cæquimönii, ante eñencæte ante wæmönipa.

⁴ Ante äñöñate Itota wæætē, “Mīnatö ponte eñeñöminā botö æbänö apænebo eñëminatawo, ante ayæ, Botö æbänö cæbo aminatawo, ante mīnatö wæætē Wäö weca gote māo apænemina eñengæda. ⁵ Botö godö cæbo ate babetamö iñināni incæ waa bamonte adäni aminapa. Cömante iñināni incæ waa bate dao dao godäni aminapa. Baate iñināni incæ æmontai waëmontai baadäni aminapa. Babeta-

monca ināni iñönänite botö godö cæmomo ate önömonca waa bamoncate eñëñäni aminapa. Do æmæwo wænte öñönäni iñönänite botö godö cæbo ate ñäni ömæmönäni

aminapa. Ömaadäni inte wæyönänite botö Wængongui waa pönï nänö pönö cægainö ante apænebo eñente todäni aminapa. ⁶ Ayæ, Botö beyæ waocä wii piinte wadæ gocä iñömö tömengä watapæ nänö quëwenguingue edæ oda cädämaï incæcäimpa, ante apænebo eñëningue mīnatö Wäö ingante māo adodö ante apænemina eñengæda,” ante Itota angantapa.

⁷ Angä eñëningue Wäö beyæ nē äñina wadæ goyöna edæ Itota wæætē tömänäni inänite, Wäö æbänö ingäa, ante apæneceantapa. “Mīnitö guiquenē quīnö acæte ante önömæca gomīnitapa. Cæwipa woboyæ pæmænte ate æmænö ædæ æmænö ædæ gobaingä ingante mīnitö dicæ acæ gomīnitawogaa. ⁸ Iñinque edæ quingänö ingante acæte ante gomīnitapa. Waocä weocoo waëmoncoo mongæñongä ingante mīnitö dicæ acæ gomīnitawogaa. Iñæmpa waëmoncoo mongængä iñömö awenē oncönē quëwengä apa quëwënänii. ⁹ Iñinque edæ quīnante gomīnitawo. Mīnitö mīni nē go acæ cædongä iñömö edæ Wængongui beyæ nē apæneceä ingantawo. Nāwangä impa. Wængongui beyæ nē apæneceä Wäö ingampa. Incæte tömengä wii Wængongui beyæ nē apænegañänäni bai inongä inte godömenque nangui cæcä ingampa, ante apænebo eñëmaïmīnipa.

¹⁰ Wængongui iimaï angampa,

ante yewæmongatimpa.
 ‘Botō beyæ nē apæ necä
 ingante da pönömo
 pöninque tōmengä
 taadō tāno beyænte bai
 cæcæcäimpa.

Tōmengä bitō Codito ĩmi beyæ
 ante taadō waa pinonte
 bai waa cæcæcäimpa.’

Mänömainö ante dodäni
 adocä Wäö ingantedö ante
 pönëninque yewæmongadäni

11 Nöwo ĩñömö ämo ëñëedäni.
 ĩmæca mīni ëñagaincabo
 ĩñöminite æpænë mönö
 nē guidönongä Wäö ado-
 canque ñænængä ĩñongante
 wacä tōmengä bai edæ
 dæ angampa. Incæte

öönædë Awënë Odeye nempo
 quëwënäni ĩñönäni ado-
 canque guiyangä pönĭ ingä
 incæte Wäö pönömenque
 wædangä ingampa,” ante
 Itota apæ necantapa. 12 Ayæ
 ĩmaĭ ante godömenque
 apæ necantapa. “Wäö

tāno nänö apænedöñedë
 ayæ godömenque ñöwo
 ganca tæĭ piñænäni pogodo
 pöninque, Öönædë Awënë
 Odeye nempo mönö wäänë
 guicæimpa, ante tee
 tate guite bai cædinqwe,
 Mönö Awënë incæcäimpa,
 ante edæ ö ænte bai
 cædänipa. 13 Edæ Wængonguĭ
 beyæ nē apænegainäni
 tönö, ĩmaĭ cæedäni, ante
 nē wææ angaingä tönö
 tōmënäni tōmänäni edæ,
 Awënë poncæcäimpa, ante
 cöwë Wäö nänö pon-
 ganca apænegadäni

14 ĩninque, Ediya wodi ayæ
 poncæcäimpa, ante nāni

nē änongä Wäö ĩñömö
 adocä ingampa, ante
 pönëminiyaa. 15 Eamonca on-
 gonte ëñëedäni,” angantapa.

16 Godömenque apænedinqwe
 Itota ĩmaĭ angantapa.

“Inguipogaque ante nē
 quëwënäni ĩñömö quingämë
 bai inänipa. Quïëmë bai edæ
 quëwënäni. Wëñænäni

mönö godonte æĭñömö tæ
 contate owempodäni nāni
 owempodö bai edæ adobai
 cædänipa, ante awædö.
 Wëñænäni nāni owempote
 cæcabo incæ ææmæ cæte
 bai owempote cædinqwe
 wadäni inänite aa pedänipa.

17 ‘Minitö beyæ ööña we we
 ööñömöni mīnitö wæætë edæ
 äwadämaĭ ĩmīnitapa tōö,’ ante
 owempodinqwe wëñænäni
 piinte tedewënäni.

Ayæ wæætë, Waocä do wængä
 ate nāni wæbai ante
 wëñænäni nāni owempote
 cæcabo ĩñömö, ‘Mönitö
 Ca ca wæyömöni mīnitö
 wæætë edæ wædämaĭ ĩmīni
 wæmönipa,’ ante piininqwe
 aa pedäni bai ñöwodäni
 ĩñömö edæ adobai piinte
 tedewënäni inänipa. 18 ĩmaĭ

edæ impa. Wëñænäni nāni
 wædö bai Wäö ĩñömö cænguĭ
 cænämaĭ tepæ bedämaĭ ponte
 quëwëñongante ñöwodäni
 guiquënë, Wënæ tönö Wäö
 quëwengampa, ante piinänipa.

19 Ayæ wæætë botö Waobo
 ëñagaĭmo inte edæ ponte
 nē cænte bete quëwëmo
 adinqwe botö ĩmotedö ante
 mīnitö ĩñömö, Cæowæobi
 inte cæmipa. Beowæobi inte
 bebipa, ante badete tomīnipa.

Ayæ godömenque, Odömäno awënë beyæ nē æwēnāni tönö nē ēñēnāmaï cædāni iñōnānite bitö tōmēnāni æmigo ïmpææ, ante botö ïmote püinque mīnitö wēñēnāni nāni püinte aa pedö bai ānewēminipa töö. Incæte, Nē nō ēñēnāni iñōmō nō cædānipa, ante adinque, Nāwangä nō ēñēnānipa, ante mönō ēñengæïmpa,” ante Itota apænegacäïmpa.

*Nē ēñēnāmaï cædāni inānite
Itota püingampa*

(Odoca 10.13-15)

²⁰ Ayæ, Mīnitö quēwēñōmō botö bamōnengæ nanguï cæbo adimīni incæ mīnitö wēnæ wēnæ mīni cædinö ante, Ancaa wæwente awædö, ante dicæ wæmīnitawogaa, ante püinque Itota wayömö wayömö tōmengä nānō nanguï cædiñōmō quēwēnāni inānite iïmainö ante mä püingantapa.

²¹ “Codatü iñōmō quēwēminī ēñēdāni. Betaida iñōmō quēwēminī ēñēdāni. Mīnitö mīni wæwengüinque ēñēnāmaï cæte quēwēminidö angüenē. Edæ botö mīnitö weca tæi püñante botö cædi bai Tido nāni quēwengäiñōmō Tidöo nāni quēwengäiñōmō adobaï cæbo bai mäniñōmō quēwengäināni iñōmō tōmēnāni dobæ wēnæ wēnæ nāni cægäinö ante ñimpo cædinque weocoo gömæ ēmoncoo wēñadinque gönai öni pæcate Ca ca wæcægädänimpa.

²² Ìniquē mīnitö ïmīnite ämopa. Wængongüi nānō apænte angüönæ iinque bayonte Tido iñōmō quēwengäināni tönö Tidöo iñōmō quēwengäināni

inānite nanguï pangä wæwēnāni incæte tōmengä mīnitö ïmīnite godömenque pangä wæwencæminimpa. ²³ Ayæ Capēnaömö iñōmō quēwēminī ēñēdāni. Mīnitö ïmīnite Wængongüi dicæ öönædē wo ææntodongä æi gote toquimīniyaa. Ìñæmpa tadömengadænguipo wææntodongä guï wæcæminimpa. Edæ botö mīnitö weca tæi püñante botö cædi bai Todömä nāni quēwengäiñōmō adobaï cæbo bai tōmēnāni nāni quēwengäiñōmō edæ godömenque ñöwo ganca edæ mä ongoncædönimpa. ²⁴ Ìniquē edæ ämo ēñēdāni. Wængongüi nānō apænte angüönæ iinque bayonte Todömä quēwengäināni inānite nanguï pangä wædāni incæte mīnitö ïmīnite godömenque pangä wæcæminimpa,” ante Itota tōmēnāni inānite püingacäïmpa.

*Botö weca pö guēmædāni,
angampa*

(Odoca 10.21-22)

²⁵ Ayæ mäniñedē Wængongüi ingante apænedinque Itota, “Mæmpo ēñēmi. Wadāni nāmä ocāi encadāni tönö nanguï adinque nē ēñēnāni tönö mäninö bitö ēñengäinö ante ēñēnāmaï incædänimpa, ante cædinque bitö cægäinö ante wē wodonte bai pæ wēenægabiimpa. Wæætē edæ wēñēnāni nāni pönēnö bai nē pönēnāni inānite wæætē bitö edonque odömömi adinque do ēñēnānipa. Bitö öönædē Awënë ingäimi inte inguipoga Awënë adobi inömi inte

edæ mänömaï cæbipa, ante adinque botö bitö imite waa ate pönëninque apænebopa. ²⁶ Mæmpo, bitö tömëmi änö bai cædinque waa cæbi adinque botö Ao ämopa,” ante Wængongui ingante waa apænecantapa.

²⁷ Wængongui ingante iinque apænedinque Itota godongämæ ongönäni inänite wæætë apænecantapa. “Botö Mæmpo nö eñengä inte pönö odömongä beyænque botö iñömö tömänö ante nē eñëmo imopa. Ayæ, Botö tömengä Wëñæmo iñömote botö Mæmpoque botö imote nē againgä iñongante wadäni adämaï inänipa. Wæætë edæ Mæmpocä ingante botö tömengä Wëñæmo inömo inte adoboque nē agaimo imopa. Iinque, Botö abo bai iinänique adobai ate bai pönencädänimpa, ante cædinque botö minitö iminite odömömo adinque minitö adobai Mæmpocä ingante nē ate bai pönëmini bamnipa.”

²⁸ “Teëmë mongænte bai nangæ batawëmini iinque minitö botö weca pömini ate botö wæætë teëmë mongænte mini wæwënö ante ö æmo ate minitö wæætë gançæ pönente guëmancæminimpa. ²⁹ Edæ botö mimöno gänë pönëninque nämä beyænque änämaï quëwëmo adinque minitö botö weca pömini iinque botö minitö tönö iñacabo cæcæboimpa. Edæ wagadada awæmpaa goti wimoncate äämencaque goda bai möna guëa

cæcaya bayömöna botö nö eñënömo inte pönö odömonte apænebo eñëninque minitö önöwoca wampo pönente guëmancæminimpa. ³⁰ Edæ botö tönö äämencaque bai cædinque bitö iñömö oo wimoncadimpa mongænte bai edæ do cæcæbiimpa. Botö mongæncoo wodæi iñonte bitö wæætë edæ wodæi mongænte gote bai nangæ badämaï incæbiimpa,” ante Itota iinque apænecäimpa.

12

Guëmanguïönæ iñonte tömëmö tä pete ænänipa (Mäadoco 2.23-28; Odoca 6.1-5)

¹ Mäniñedë guëmanguïönæ iñonte Itota tömëmoncodë tæcæguedencodë gocantapa. Goyongä tömengä miñæ nē godäni guiquënë gæwænte wædinque tömëmö tä pe tä pe æninque tæcæ cænçæ cädäni. ² Adinque Padi-teidi guiquënë Itota ingante wæætë,

—Bitö miñæ nē godäni æbänö cädänii, ante cöwä aquënë. Iñæmpa, Guëmanguïönæ iñonte mäninö bai cädämaï iedäni, ante dodäni näni wææ angainö ante eñënämaï inte iinäni iñömö do cädänipa töö.

³ Ante püñönänite Itota, —Minitö iñæmpa docä Dabii wodi tönö godongämæ godäni tönö gæwænte wädäni iinque tömengä æbänö cægacäi ante yewæmonte ongö incæte minitö iñömö adämaï inte bai anewëmini awædö. ⁴ Tömengä iñömö

Wængonguī oncönē go guicantapa. Mänincönē, Wængonguī quī, ante nē godönānique cænguī impa, ante wææ nāni angainō bai cædinque tōmēnāni, Wængonguī quī, ante pāo ñoncæ ñoncæ cædönānimpa. Incæte mänīī pāo wīī Dabiidi cænguī inī incæ Dabii do cægantapa. Ayæ tōmengä tönō cægönāni adobaī godongāmæ cængadānimpa.⁵ Ayæ, Wængonguī quī, ante nē godönāni iñōmō Wængonguī oncönē ñænæncönē iñōmō önönæque nāni cæbaī guēmanguiönæ iñonte adobaī cædāni incæte wentamō entawēnāmaī önönque cæcædānimpa, ante Möitee wodi wææ yewæmongacāimpa. Minitō iñōmō mäninō ante adāmaī inte bai ānewēminipa tōō, angantapa.

⁶ “Ayæ apænebo ēñēedāni. Minitō, Wængonguī oncō ñænæncō waa pōnī ongoncompa, ante ayōmini edæ botō ñōwo minitō weca nē ongōmo guiquēnē wīī Wængonguī oncō bai ongōmo inte wīī önōmoque ongōmopa. Wæætē edæ nāmā nō cædōmo inte botō iñōmō edæ godōmenque waa pōnī ongōmo apa quēwēmini.⁷ Incæte, Wængonguī iīmainō ante apænecampa. ‘Wængonguī quī, āninqe mīni iya tånō ante pōnōmenque waa adinqe botō nē waadete mīni godō waa cædō ante godōmenque waa abopa,’ ante Wængonguī angampa. Īninqe

minitō iñōmō Wængonguī nānō angainō ante ēñēmīni inte bai iñāni wentamō mongænāmaī iñōnānite, Mīni pante wæquinque mänōmaī cæminipa, ante apænte pīināmaī incædōminimpa.⁸ Botō iñōmō Waobo nē ēñagāimo iñōmō Tæiyæ Awēnē inōmo ĩmopa. Īninqe botō nē guēmanguiönæ Awēnē inōmo inte edæ, Guēmanguiönæ iñonte edæ æbānō cæquīī, ante adobo nē Amo ĩmopa,” ante Itota apænecacāimpa.

Ni cōmampoingä
(*Mäadoco 3.1-6; Odoca 6.6-11*)

⁹ Äninqe wadæ godinque Itota iñōmō Wængonguī angā nāni ēñente yewæmongainta ate oodeoidi nāni odōmōincönē go guigacāimpa.¹⁰ Mänīñōmō nī cōmampoingä a ongongä adinqe Paditeoidi guiquēnē, Itota wapiticæ cæcä ĩninqe mönō māo piinte angæimpa, ante nē ānāni inte tōmengä ingante ānānitapa.

—Guēmanguiönæ iñonte wacā waa bacæcāimpa, ante cædāni, ante Wængonguī wææ angantawo.

¹¹ Ante Itota ingante āñōnānite tōmengä wæætē,

—Guēmanguiönæ iñonte waocä tōmengä cæningä ontatodē goyæ guī adinqe mīni waocabo ĩmīni incæ æcāmē pædæ guiipote ænāmaī ĩmaingä.¹² Cæningä önonganque iñongante waocä iñōmō waēmō pōnī ingampa, ante adinqe guēmanguiönæ ĩ incæte waodāni beyæ cōwē

waa cæcæimpa, ante ämo
ëñëmäiminipa.

13 Äninqe nī cōmampoingä
ingante wæætē,

—Pædæ pompobi, angä.

Ëñëninque tōmengä pædæ
gopodinqe æmæmpo bai
waa empocä bacantapa.

14 Adinqe edæ Paditeoidi
guiquënë wadæ godinqe,
Æbänö cæte tōmengä ingante
wænömö wænguingää, ante
godongämæ pōnëninque tede-
gadänimpa.

*Codito æbänö cæqingä,
ante Itaiya nänö apænegainö*

15 Tömënanī, Wængongæimpa,
ante pōnente tededäni
wædinque Itota iñömö wadæ
gocantapa. Wadæ goyongä
tæiyænänī tee empo godäni
ate wædinque tōmengä godö
cæcä ate nē wënæ wënæ
inte wæwëninänī tōmänänī
waa badänitapa. 16 Ayæ nē
waa badänänī inänite, Minitö,
Botö æbodö imo, ante mao
apænedämaī iedäni, ante
wææ angantapa. 17 Ininqe
Itaiya wodi Wængonguī beyæ
nē apæncä iimainö ante
nänö yewæmongainö bai
iinqe cætimpa.

18 “Wængonguī iimäi ante
apæncampa. Botö
imote nē cæqingä
incæcäimpa, ante botö
nē apænte ængongä
iñömö a ongongä
aedäni.

Adocä botö nē waadedongä
iñongante botö tōmengä
ingante adinqe wat-
apæ tobopa.

Botö Önöwoca ingante
da pönomo ænte
ëwocadinque botö imo
nē cæcä iñömö,

Botö nö cæte apænte
ancæboimpa, ante
tōmengä oodeoidi
inämaī inäni inänite
mäo apæncæcäimpa.

19 Incæte tōmengä wīi
wæætedö wæætē
piincæcäimpa. Ogæ
tededämaī incæcäimpa.

Waadäni taadö godinqe
tōmengä dicæ Yæ
yæ ante tedecä
ëñënanīyaa.

20 Cæwipa bede næænimpa
wä tadämaī inäni
bai waocä wæwengä
iñongante tōmengä
adobaī nē wæwengä
ingante wido cædämaī
ingampa.

Ayæ gongapæncade cōmencaguī
mini tente tēemämoque
go adinqe pi
ongömönämaī inäni bai
tōmengä adobaī waocä
wæntæye bayongante
tōmengä ingante godö
piinämaī ingampa.

Adocä botö imote nē cædongä
ingaingä inte tōmengä
nē Awënë nänö
baganca cōwë nöingä
ante apænte äninque
cōwë waa cæcæcäimpa.

21 Ayæ botö imote nē cædongä
nē Awënë bacä ad-
inqe wadäni ood-
eoidi inämaī inäni
incæ, Tōmengä emöwo
beyænque mönö
quëwengæimpa, ante
pönencædänimpa,”

ante Itaiya wodi Wængongui beyæ nänö yewæmongainö bai Itota mönö Codito ñowo ponte waa cæcä ingampa.

Wænæ tönö cæcä imaingampa, ante wapiticæ änänipa

(Mäadoco 3.20-30; Odoca 11.14-23, 12.10)

²² Mäniñedë wacä wænæ tönö quëwëongä inte babeta-mongä babetadecä badingä iñongante wadäni tömengä ingante ænte mämönäni pongä adinque Itota godö cæcä ate tömengä awinca adinque në tedecä bacantapa. ²³ Cæcä waa bacä adinque tömänäni, Æbänö cæcää, ante guiñente wædinque, "Awënë Dabii wodi pæingä wabänö imaingampa," ante pönente wægadänimpa.

²⁴ Mänömaïnö ante wädäni ëñëninque Padi-teoidi guiquënë, "Iñæmpa wænæidi awënë Beedeboo tönö në cæcä inongä inte Itota wænæidi inänite wido cæbaingampa," ante tedewënänitapa.

²⁵ Wapiticæ tömënäni pönënö ante ëñente wædinque Itota tömënäni inänite, "Awënë odeye nempo quëwënäni iñömö näëmæ wæætedö wæætë cædäni ininque awënë odeye nänö ömædempote wæquinque tömënäni nämä ewente cæbainänipa. Ayæ adocönë owocabo incæ adoyömö godongämæ quëwëñänäni incæ näëmæ wæætedö wæætë cædäni ininque tömënäni oncö woquinque näwæ gobainänipa. ²⁶ Ayæ Tatäna nempo quëwënäni

iñömö edæ näëmæ püinque wæætedö wæætë cædinque tömengä ingante wido cædäni ininque Tatäna dicæ tömënäni awënë odeye imaingää. ²⁷ Minitö, Beedeboo tönö cædinque Itota wænæidi inänite wido cæcampa, ante tedewëminipa. Mäninö mini änewënö näwangä i bai minitö miñæ në godäni guiquënë æcänö tönö cæte wido cædäni. Ininque minitö miñæ në godäni incæ mini änewënö beyænque ante näëmæ püinque minitö imänite wæætë apænte äninque püincädänimpa anguënë. ²⁸ Botö iñömö Wængongui Öñowoca tönö cæte wænæidi inänite wido cæbo apa änewëmini. Mänömaï i ininque botö Wængongui Awënë Odeye inömo inte minitö weca do pömo aedäni," ante Itota apænegacäimpa.

²⁹ Ayæ apænedinque tömengä, "Në tæi piñængä ingante wii goto wüinque waocä ædö cæte tömengä oncönë guiite mäincoo ö ænguingää. Edæ në ëacä ingante bæi ongonte goto winte ate pö guiite ö ænäni bai botö iñömö wænæ inte në bæi ongonte wido cæbo imopa," angantapa.

³⁰ Ayæ, "Botö tönö æcänö wii godongämæ cæcä iñömö tömengä iñömö edæ Baa ante botö imote püinte cæcä ingampa. Ayæ botö, Waodäni botö miñæ poncädänimpa, ante cæyömo waocä botö tönö wii cæcä iñömö tömengä wæætë botö

mĩñæ poncæ cæyönänite tatodongä wadæ godänipa,” ante apæñecantapa.

³¹ Ayæ, “İninqe apænebo eññeedäni, angantapa. Mini waocabo wënæ wënæ cæmini incæ Mæmpo Wængongui ingantedö ante babæ ante godö wiwa ämini incæte Wængongui wæætë tömänö beyæ pönö ñimpo cæcä beyænque quëwencæminimpa. Wæætë edæ Wængongui Önöwoca ingante babæ ante godö wiwa ämini ininqe Wængongui mäninö ante cöwë ñimpo cædämaï incæcäimpa. ³² Ayæ botö Waobo eññagaïmo iñömote botö imotedö ante waocä piininqe adodeque angä incæte Wængongui godö ñimpo cæcä ate quëwencæcäimpa. Wæætë botö Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingantedö ante æcänö piininqe babæ äna guiquënë tömengä inguipoga nänö quëwengäñedë incæ wænte ate nänö goyedë incæ Wængongui tömengä nänö wënæ wënæ äninö ante cöwë ñimpo cædämaï incæcäimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Awæ æbänö iwæ, ante tömenca bete eññegäimpa, ante (Odoca 6.43-45)

³³ Ayæ waomö mönö cædinö ante awæ incate bai impa, ante odömoncæte ante Itota iïmaï ante apænegacäimpa. “Awæ æbänö iwæ, ante eññecæte ante mönö tömenca tä pete bete eññegäimpa. Awæ waiwæ iwæ ininqe tömenca wainca incaquiwæ impa.

Wæætë awæ baawæ iwæ ininqe edæ tömenca baaca incaquiwæ iwæmpa, ante eññegäimpa. ³⁴ Mĩmönë mönö pönëmämo eyede tate bai tao godedinque mönö mänimämoque ante pönëninque tedomompa. İninqe mĩnitö tæntæ pæimĩni bai imĩni iñömö wiwa cæte quëwëmĩni inte mĩnitö ædö cæte waa ante apænequiminii. ³⁵ Ayæ waa pönĩ maincoo da wente ate tadonte ænani bai cædinque në waa cæcä iñömö mĩmönë waa pönĩ nänö entawëninö ante pönëninque waa pönĩ tedete waa cæcampa. Në wiwa cæcä guiquënë mĩmönë wiwa nänö entawëninö ante pönëninque wiwa tedete wënæ wënæ cæcampa.”

³⁶ “Edæ apænebo eññeedäni. Wængongui tömengä nänö apænte angüönæ iñonte, Mänine quĩnante önonque tedebitawo, ante angä eññëninque mĩni waocabo edonque apænequënëminii imĩnipa. ³⁷ İninqe mĩni tedepämo tömämämo ante Wængongui apænte äninque edæ pancamĩniya imĩnite ñimpo cædinque edæ pancamĩniya imĩnite, Mĩni panguinque tedewëmĩnipa, ancæcäimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Mä cæte odömömi amönie, ante änanipa

(Mäadoco 8.11-12; Odoca 11.29-32)

³⁸ Apæñecä eññëninque në odömönäni tönö Paditeoidi

pancadäniya Itota ingante apænedinque,

—Awënë nē Odömömi ëñëmi. Pönencädänimpa, ante mä cæte bitö odömönö ante mönitö ainente wæmönipa.

39 Äñönäni Itota wæætë,

—Mini nē wīwa cæcabo inte Wængongui ingante ëmö cæte pangote bai mini wadæ godincabo iñömö mīnitö, Mä cæte odömömi adinque pönëmaimönipa, ante ancaa ämini awädö. Näwangä ämo ëñëedäni. Nöwomini iminite mä cæte odömönämaï ingäimpa. Cönäö wodi beyæ nänö cægäinö ante edæ mäninque mīni aquinque cæcäimpa änewëmīni.

40 Mëönaa go adoönæque iñonte gæyæ cæncadë Cönäö wodi nänö ongongai bai edæ botö adobai Waobo ëñagaïmo inte edæ mëönaa go adoönæque adopoönæ wao wodido ongoncæboimpa.

41 Cönäö wodi Wængongui beyæ apænecä ëñëninque Nīnebaidi wënæ wënæ nāni cægäinö ante ñimpo cædinque Wængongui gämænö pongadänimpa. Cönäö wodi wädangä iñongante botö nē ñænæmo inte nö ante apænebo ëñëninque mīnitö wæætë ëñënämaï imīnīpa. Iñinque Nīnebaidi Wængongui gämænö nē pongäināni incæ Wængongui nē apænte angä weca pöninque mīni ñöwo quëwencabo tönö godongämæ gongænte ongöninque, Mīni panguinque ëñënämaï ingaminīpa töö, ante apænte pīnänidö angüënë.

42 “Ayæ adobai betamonca gämænö ömæ awënë onquiyängä iñömö awënë Tadömöö wodi nanguï ëñente nänö apænedö ante ëñencæte ante doönæ quëwëninque pongacäimpa. Tadömöö wædænque ëñengä iñongante botö godömenque nanguï ëñëmo inte mīnitö weca ongönömote mīnitö iñæmpa wīi ëñëminīpa töö. Iñinque mäningä onquiyängä incæ Wængongui nē apænte angä weca pöninque mīni ñöwo quëwencabo tönö godongämæ ongöninque, Mīni panguinque ëñënämaï ingaminīpa töö, ante apænte pīncæcäimpa,” ante Itota apænecäimpa.

*Wënæ waodë owote god-
ingä inte adodö pongampa,
ante*

(Odoca 11.24-26)

43 Ayæ apænedinque Itota iīmaï ante apænecantapa. “Waocä baönë owote ate tao godinque wënæ iñömö edæ, Quingänö baönë go guidinque edæ guëmante quëwenguïmo, ante diqui diqui minte ayongä önömæca to aminte i ate wædinque edæ,
44 ‘Botö tao godincönë adodö go guite quëwencæboimpa,’ ante pönëninque adodö pongampa. Ponte ayongä waocä önonganque bayongante wacä önöwoca tömengäa owodämaï ingä adinque wënæ wæætë, Æ waocä botö owodincö bai inongä inte ñöwo önonconque bai wadæ ñëmænte mäincoo cabo tē gæte bai ömæwocacä

ingä abopa. ⁴⁵ Ante ad-
 inque tömengä wæætē god-
 inque wēnæidi godömenque
 wiwa cædāni tiæte ganca
 mänimpodāni inānite ænte
 pongampa. Tömēnāni
 tömānāni waocā baönē
 godongāmæ pō guiite
 owodāni ate waocā iñōmō
 wēnæ yewæninque godömenque
 wæwengampa. Nōwomīni
 guiquēnē wiwa mīni cæcabo
 adobaĩ bate wæwencæmīnimpā,
 ante Itota apænecāimpā.

*Itota badä tönö tömengä
 biwüidi*
 (Mäadoco 3.31-35; Odoca
 8.19-21)

⁴⁶ Itota oncönē a ongöninque
 nangui ināni inānite apæneyongä
 tömengä nänö biwüidi tönö
 tömengä wäänä tömengä
 ingante bee tente apænecæte
 ante oncodo ponte a
 ongönāni. ⁴⁷ Adinque wacä
 añecæ ponte apænecantapa.
 —Bitö badä bitö biwüidi
 bitö imite apænecæte ante
 oncodo ponte yabæque
 ongönānipa cæbii.

⁴⁸ Añongante Itota wæætē,
 —Botö badä ædānō ināā
 ante ämoo. Ayæ botö biwüidi
 ædānidō inānii ante ämoo,
 ante pönēmīnii.

⁴⁹ Äninque, Itota tömengä
 miñæ nē godāni gāmænō oo
 cæmöninque,

—Ināni iñōmō botö
 badäidi botö biwüidi inönāni
 inānipa, ante mänōmainō ämo
 abaīmīnipa. ⁵⁰ Mönö Mæmpo
 öönæde nē quëwengä nänö
 änö bai eñente æcānō cæte
 quëwēna māningä edæ botö
 biwī ingampa. Māningä
 botö biwinque ingampa.

Mäninä botö badä inampa,
 ante pönencæboimpā, ante
 Itota apænecāimpā.

13

*Waocä nänö quiyadö ante
 odömonte apænecampa*

(Mäadoco 4.1-9; Odoca 8.4-

8)
¹ Mäniönæ edæ Itota on-
 codo tao godinque gäwapæ
 wedeca godinque tæ con-
 tagacāimpā. ² Tömengä

nänö tæ contate ongöñömö
 nangui ināni tömāo goto
 ponte ongönāni adinque
 tömengä wæætē wipodē
 go guiite tæ contate wāi
 wocænte owoyongä tömēnāni
 ayæ gäwapæ yæwedecaque
 ömaaque ongönānitapa. ³ Ayæ
 ömaaque ongönāni inānite
 apænedinque tömengä,
 Wængongui Awēnē nempo
 quëwēninque æbānō cæquīi,
 ante eñencæmīnimpā, ante
 botö imæca quëwēnāni nāni
 cædönō ante odömonte
 apænebo eñeedāni.

Äninque Itota nangui
 apænecantapa. “Waocä
 nē quiyacä iñōmō quiyacæ
 gocampa. ⁴ Gote quiyay-
 ongä pancamonga taadö
 iñōmō wææmompā. Taadö
 wæænte eyepodimö öñöñonte
 ayamöidi pöninque dobæ ade
 cænānipa. ⁵ Pancamonga
 guiquēnē dicamontaa
 onguipoi woyedömö iñōmō
 eyepote wææmpā. Onguipoi
 woyedömö öñömö inte
 pæquināmaĩ quingæ tä bo-
 cate pædinque æmonga
 æipa. ⁶ Edæ guingo icate
 æmæwo nāñe wæmpā.

Īninqe oguimento yæyæmē
 guiwadāmaī inte cōñe
 bawadāmaī ĩñonte nænque
 tī nāwāñō wānā cacadinque
 edæ guingo icate nāñe
 wæmpa. ⁷ Pancamonga
 guiquēnē ōmentacodē
 nāñō eyepodīmō ĩñōmō
 pæquināmaī tā bocate gā
 æiyonte ōmentacoo pō in-
 cootonque ganta cæca ate
 nāñe wæmpa. Wampo incapa
 pæquīī. ⁸ Waëmonguipoga
 quiyadīmō guiquēnē tā bo-
 cate waa pædinque tōmēmō
 nangū pōñī incapa. Incate
 pancawæncaa tiēē ganca,
 pancawæncaa tetenta ganca,
 pancawæncaa todēinta ganca
 mānimpomō incapa. Quiyacā
 nāñō quiyadō ante edæ botō
 māninqe ante apænebopa.
⁹ Ēamonca ongonte ēñēedāni,”
 ante Itota apænegacāimpa.

*Ōnōmoncaque ēñente
 pōnēnāmaī ĩnānipa, ante
 (Māadoco 4.10-12; Odoca
 8.9-10)*

¹⁰ Ayæ tōmengā mīñæ nē
 godāni tōmengā weca ponte
 apænedinque, Itota ēñēmi.
 Bitō tōmēnāni ĩnānite ingui-
 poga quēwēnāni nāni cæinō
 ante odōmōninqe quīnante
 māninqe ante odōmonte
 apænebitawo.

¹¹ Āñōnānite Itota, “Ōōnædē
 Awēnē Odeye nempo æbānō
 quēwenguīī, ante mīni
 waocabo wēēñēdē mīni
 ēñēnāmaī ingainō ante botō
 ñōwo mīnitō ĩmīnite pōnō
 edonque apænebo ate mīnitō
 adomīnique nē ēñēmīni
 bamīnipa. Wæætē tōmēnāni
 ĩnānite guiquēnē botō māñīnō

ante godō apænedāmaī ĩmopa.
¹² Edæ nē ēacā ingante
 godōnāni nāñō godōmenque
 æī bai botō nē ēñengā ingante
 godō apænebo ate tōmengā
 godōmenque waa pōñī ēñente
 bacæcāimpa. Wæætē nē
 ōmæpocā ĩnongā ingante
 wædænque nāñō ēadi incæ ō
 ænāni bai nē ēñēnāmaī ingā
 guiquēnē adobai wædænque
 nāñō ēñēnō incæ ō ænte bai
 ēwente bai baquinō anguēnē.
¹³ Incæte edæ awincaque
 adinque nē adāmaī ĩnāni
 inte tōmēnāni ōnōmoncaque
 ēñēninqe nē ēñēnāmaī
 ĩnāni inte pōnēnāmaī
 ĩnānipa. Īninqe botō,
 Wængonguī Awēnē nempo
 æbānō quēwenguīī, ante
 ēñēnāmaī incædānimpā, ante
 cædinque ĩmæca quēwēnāni
 nāni cæinonque ante
 odōmonte apænebopa, an-
 gantapa. ¹⁴ Edæ Wængonguī
 beyæ apænedinque Itaiya
 wodi ĩmaī ante nāñō
 yewæmongainō bai ñōwo
 quēwēnāni incæ ĩnque
 cædānipa.

‘Nāwangā ēñencæte ante
 cædinque mīnitō
 ōnōmoncaque ēñēninqe
 pōnēnāmaī ĩmīni inte
 ēñēnāmaī incæmīnimpā.

Nāwangā acæte ante cædinque
 mīnitō awincaque
 adinque wæætē
 pōnēnāmaī ĩmīni inte
 adāmaī incæmīnimpā.

¹⁵ Māñīnāni, Wīī aīnēwædō,
 ante awinca mōnæ
 guimonte bai cædinque,

Ōnōmonca wīī ēñēinēwædō,
 ante tee mōmoncate bai

cædinque,
 Mimönē wīi pönēinēwædō,
 ante mimō ömædē
 ināni inānipa.
 Wīi mǎnōmaī i bai tōmēnāni
 awinca adinque
 önömonca ēñēninque mimönē
 pönencædönānimpa.
 Ayæ tōmēnāni nāni waa
 baquinque edæ
 dadi emæninque botō
 gāmænō poncædönānimpa.
 Ante Itaiya wodi nānō an-
 gainō bai iinque cætimpā,”
 ante Itota apænecacāimpa.

16 Ante Itota tōmengā
 miñæ nē godāni inānite
 apænecantapa. “Mīnitō
 guiquēnē awinca do adinque
 önömonca do ēñēninque mīni
 toquinque impa. 17 Nāwangā
 āmopa. Wængonguī beyæ nē
 apænecaināni tōnō nē nō
 cægaināni tōnō ñowo mīni
 adō ante nanguī aīnente
 wædāni incæte adāmaī in-
 gadānimpa. Ayæ mīni ñowo
 ēñēnō ante nanguī ēñēinente
 wædāni incæte ēñēnāmaī
 ingadānimpa,” ante Itota
 apænecacāimpa.

*Quiyacā nānō cædō ante
 pönente ūmaī impa*

*(Mäadoco 4.13-20; Odoca
 8.11-15)*

18 Itota ayæ tōmēnāni
 inānite godōmenque apænecantapa.
 “Mānīi quiyacā nānō
 quiyainō ante apænedinque
 botō, Wængonguī Awēnē
 ingante æbānō ēñenguī,
 ante odömoncæte ante
 apæneyōmo mīnitō ēamonca
 ongonte ēñēdāni, angan-
 tapa. 19 Awēnē Wængonguī
 Odeye nempo æbānō cæte

quēwenguī, ante mönō
 apænedō ante önömoncaque
 ēñēninque waocā mimōno
 pönēnāmaī ingā iinque
 tōmengā mimōno nānō
 ēñēninō incæ wēnæ nē
 wīwa cæcā inongā inte pō
 ö ængampa. Māningā nē
 pönēnāmaī ingā iñömō taadō
 wedeca eyepodimō bai
 ingampa. 20 Woyedömō
 dicamontaa eyepodimō
 bai ingā guiquēnē tōmengā
 Wængonguī nānō apænedō
 ēñēninque quingæ Ao ante
 watapæ tocampa. 21 Ayæ
 ate adocā incæ tōmēmō
 woyedömō bai oguimento
 yæyæmē guiwadāmaī bai
 ingā inte wantæ iñō
 quēwengampa. Wængonguī
 nānō apænedō beyæ pīināni
 wæyongā tōmengā ingante
 wēnæ wēnæ cæcæte ante
 togænāni ate wædinque
 tōmengā guīñente wædinque
 edæ emō cæte gocampa,”
 angantapa.

22 Ayæ, “Ömentacodē
 wæænte pædimō bai ingā
 guiquēnē tōmengā ēñēninque
 godōmenque quēwēñongā
 inguipoga quēwente quīēmē
 beyænque mönō wæpāmo
 pöninque ayæ, Māincoo
 beyænque toquīmo, ante
 pāni oda cæte wæwēmāmo
 pöninque ömentacoo ñancate
 cæ bai cæyonte Wængonguī
 nānō apænedinō incæ
 incadāmaī bai bapa. 23
 Onguipoga wainguipoga
 quiyadimō bai ingā guiquēnē
 tōmengā Wængonguī nānō
 apænedō ēñente wede
 pönēninque edæ tōmēwæ

incate bai Wængongui beyæ nangui cæcampa. Pancadaniya edæ tië ganca incate bai nangui cædänipa. Wadäni guiquënë tetenta ganca incate bai cædänipa. Ayæ wadäni todëinta ganca incate bai cædänipa,” ante Itota apænecä ëñënänitapa.

Waimö tönö ömentacoo quiyate pæmö ante odömongampa

²⁴ Ayæ wæætë inguipoga quëwënanäni nani cæinö ante odömöninque Itota godömenque apænegacäimpa. “Öönädë Awënë Odeye iñömö gönea tömëmö waimö nê quiyacä bai ingampa.

²⁵ Tömengä quiyate gocä ate waodäni mö ñöñönäni wacä nê piinte cædongä inte wæætë tömengä nänö quiyadiñömö awëmö ponte, Ömentacoo pæcäimpa, ante adoyömö pönö ni quiyate wadæ gocä.

²⁶ Ate waimö tänä nä bocate waiwæ pædinque tömëmö incayö adoyömö tæcæguedë ömentacoo pæ.

²⁷ Adinque nê cædäni guiquënë nê ëacä weca pöninque, ‘Awënë, bitö gönea quiyadiñömö tömëmö waimö minämaï imitawo. Ædönö ponte

ömentacoo adoyömö pæ, ante wæmönipa.’ ²⁸ Ante äñönäni, ‘Wa. Mönö piinte ängongä cæbaingampa. Wabänö ii.’ Ante pönëñongä tömënäni, ‘Ininque bitö ämi godinque abæ wiquimöni, ämitawo.’

²⁹ Änäni ëñëninque nê ëacä wæætë edæ, ‘Iñæmpa mänömaï cæmini ininque waiwæ tönö ömentacoo

guëa abæ wite babaimpa.

³⁰ Ininque minitö ñowo edæ ömæ widämaï inte to amïña peganca ee amïni guëa pæcäimpa. Amïñayedë

edæ nê pedäni inänite botö, Ömentacoo täno tē gæte topo cæte iya täninque tömëmö waimö guiquënë tä pete mämö ñönödäni, ancæboimpa,’ ante nê ëacä apænecampa.” Mänömainö ante odömoncæte ante Itota apænegacäimpa.

Möotatamö guidimö ante odömonte apænecampa

(Mäadoco 4.30-32; Odoca 13.18-19)

³¹ Ayæ wæætë inguipoga mönö adö ante odömöninque Itota godömenque apænedinque, “Waocä möotatamö tömëmö ænte mäo tömëmoncodë quiyacä bocate pæ aminitawo. Mänimö guidimö inte ñænæ pæ bai Wængongui Awënë Odeye nempo mini quëwencabo iñömö adobai yebænte pæpa.

³² Edæ möotatamö mini ænte quiyamö guidimö pönö i bai wamö mini quiyamö adomonque incæ adobai guiyamö pönö i iñömö edæ dæ ampa. Incæte möotatamö iñömö tä bocate pædinque möotatawæ edæ ocäñequi doyæ pæwæ bapa. Wii tömää ocäñequi mini quiyadiwæ bai edæ ocäa inämaï inte möotatawæ iñömö edæ ñænæ awæ i adinque ayamöidi ponte awænëmæ ongönänipa. Möotatamö guidimö incæ mänömaï pæ bai Wængongui Awënë nempo quëwënanäni iñömö wædænque ininäni

incæ nanguĩ yebænguĩnāni
ĩnānipa,” ante odömōninque
Itota apænegacāimpa.

*Päo yedæ æmpoquĩ da wen-
guĩ ante odömōnte apænegā
(Odoca 13.20-21)*

³³ Ayæ wæætē ingui-
poga quēwēnāni nāni cæinō
ante odömōninque Itota
godōmenque iĩmaĩ ante
apænegacāimpa. “Päo
yedæ æmpocæimpa, ante
onquiyængā ñænængade
tee manguincade ænte
tee māninque ædĩna nāni
ämō ænte mempoga go
adopoque da wēninque
ayæ yedæ æmpoquĩ ænte
pönō da wēninque wempo
wempo ædæmō cædengā
ate päömo yedæ æmpote
tömāo näämænta bapa.
Yedæ æmpote ate päömo
tömāo näämænta ba bai
öönædē Awēnē Odeye
nempo mini quēwencabo
iĩnōmō tömāmīni nō eñente
bamīnipa,” ante odömōninque
Itota apænegacāimpa.

*Inguipoga nāni cæi bai
impa, ante Itota odömōngampa
(Mäadoco 4.33-34)*

³⁴ Nanguĩ ināni māniĩnōmō
ongōnāni iĩnōnānite Itota
inguipoga quēwēnāni nāni
cæinō ante odömōninque
māninque ante tömēnāni
inānite apænegacāimpa.
³⁵ Edæ Wængonguĩ beyæ nē
apænegaingā iĩmāinō ante
doyedē apænegacāimpa.

“Wængonguĩ æbānō cæcāā,
ante botō inguipoga
quēwēnāni nāni cæinō
ante odömōninque

botō iĩnæ ænete
apænegacāboimpa.

Wængonguĩ nānō badon-
gainēdē ayæ godōmenque
ñōwo ganca

nānō wē wodonte eñengainō
ante botō ñōwo
apænegacāboimpa,”
ante docā nānō angainō
bai ñōwo iĩnōmō iĩnque
cæquinque Itota odömōnte
apænegacāimpa.

*Ömentacoo ante iĩmaĩ ante
impa*

³⁶ Ayæ nanguĩ ināni inānite
ëmō cæte godinque Itota
oncōnē pō guicā adinque
tömengā miĩnæ nē godāni
guiquēnē tömengā ingante
māmō änānitapa. Gönea
ömentacoo quiyadincoo ante
apænedinque bitō æbānō
ante odömōncæte ante
apænebii. Edæ edonque
apænebi eñēmōnie.

³⁷ Äñōnānite tömengā,
“Tömēmō waĩmō nē quiyad-
ingā botō äningā iĩnōmō
botō Waobo eñagāĩmo
inte māningā bai imopa.
³⁸ Gönea botō äniĩnōmō bai
iĩnguipo impa. Tömēmō
waĩmō botō änimō bai ināni
guiquēnē Awēnē Odeye
ingante nāni eñencabo inānipa.

Ömentacoo botō änincoo bai
ināni guiquēnē wēnæ inte
nē eñēnāni iĩnōnāni ³⁹ nē
pĩinte quiyacā botō äningā
bai iĩnōmō edæ wēnæidi
awēnē ingampa. Amiña bai
guiquēnē inguipoga iĩnque
bayedē ingæimpa. Ayæ
amiña tā pete bai cædāni
guiquēnē Wængonguĩ anque-
doidi inānipa.”

40 “Īninqe edæ nāni amiña bayedē ōmentacoo tē gæte topo cæte nāni iya tãi bai edæ adobaĭ ĩnque bayedē baquĩnō anguēnē. 41 Māniñedē edæ Waobo eñagaimo inte botō anquedoidi ĩnānite āmo pōninqe tōmēnāni gōnea ĩñōmō ōmentacoo tē gæte bai cæcædānimpa. Botō nempo quēwēnāni pancadāniya oda cæte eñēnāmaĭ cædānipa. Īninqe, Oda cæcædānimpa, ante nē cædāni tōnō nē eñēnāmaĭ cædāni tōnō tōmānāni ĩnānite botō anquedoidi ĩñōmō abæ wite bai tē gæte māo, 42 gongapamō nāni āmogate Ca ca wæyōmō wido cæcædānimpa. 43 Māniñedē edæ nē nō entawēmīni guiquēnē mōnō Mæmpo Awēnē Odeye ĩñongā tōmengā nempo nē quēwēmīni ĩñōmō edæ nænque tamō guinæ gongæ bai adobaĭ guinæ edæ gongæncæmīnimpa. Ēamonca ongonate eñēedāni,” ante Itota angacāimpa.

Waëmoncoo wē wodonte māincoo, ante

44 Godōmenque odōmōninqe Itota ĩmaĩnō ante apænecantapa.

“Ōönædē Awēnē Odeye nempo mīni quēwencabo ĩñōmō waëmoncoo onguipodē ææ wote nāni wē wodonte māincoo bai impa. Waocā gote māincoo adinqe adodō ææ wote æninqe wayōmō wē wodongampa. Wodonte ate tōmengā watapæ todinque tōmengā ēadincoo tōmancoo godonte eyepæ æninqe tōmengā waëmoncoo nānō wē wodōnimæ æncæte

ante ōmæ nē ēadingā weca do godinque mānimæ tōmāmæ beyæ ante edæ eyepæ pædæ godōninqe ængampa. Waocā mānōmaĭ tōmengā ēadincoo tōmancoo nānō godōni bai cædinque ōönædē Awēnē Odeye ĩñōmō, Botō nempo quēwencæmīnimpa, ante tōmengā Wēñængā ingante eyepæ godōninqe inguipoga tōmāo quēwēnāni ĩnānite ængacāimpa,” ante Itota apænecāimpa.

Wamō adomonque pōni waëmō ĩmō ante

45 Ayæ godōmenque, “Ōönædē Awēnē Odeye nempo guicæte ante cæcā ĩñōmō wamoncoo pededamō nāni āmoncoo godonte æncæte ante nē diqui diqui mingā bai ingampa. 46 Īninqe wamō pededamō nānō æĭnēnimō adomonque waëmō pōni ĩ ate tæcæ adinqe waocā wadæ gote tōmengā nānō ēadincoo tōmancoo godonte eyepæ æninqe wæætē mānimō wamō ĩncæ godonte ængampa,” ante Itota odōmonte apænecāimpa.

Dicamōñæ ante odōmonte Itota apænecampa

47 “Ayæ wæætē edæ, Ōönædē Awēnē Odeye ĩñōmō edæ dicamōñæ gāwapæ nāni dadōi bai tōmāā gæyæidi ænte bai cæcampa. 48 Dicamōñæ eyede dadōninqe yæwedeca wēā manta cōnōninqe tæ contate apænte adinqe, Nāwāaquinğā ĩ, adinqe ō æ otodē da wēninqe, Baacā ĩ, adinqe wido

cædāni bai Wængonguī Awēnē adobai cæquiringānō anguēnē. ⁴⁹ Edæ iinque bayedē Wængonguī anquedoidi pōninque nē nō cædāni inānite apænte æninque nē wīwa cædāni inānite adinque nānēnē gōnongā ⁵⁰ ongōñōnānite gongapamō edæ guitodongā guicædānimpā. Tōmēnāni edæ māniñōmō guite ongōninque āmogate wædinque Ca ca wæcædānimpā,” ante Itota odōmonte apænegacāimpā.

Waëmoncoo incæ mīncoo tōnō pedæncōo ante

⁵¹ Māniñō ante iinque odōmonte apænedinque Itota tōmēnāni inānite,

—Botō odōmonte apænedō tōmānō ante edonque eñēmīnitawo.

Āñongante,

—Ao eñentamōnīpā.

⁵² Ante apænedāni eñēninque tōmengā apænegacāntapā.

—Īninque æcānō, Oōnædē Awēnē Odeye æbānō cæcāā, ante ædæmō eñēninque nē odōmonte apænedā i tōmengā iñōmō waëmoncoo nē da wente mangā bai adobai inongā inte Wængonguī nānō ānō ante entawengā ingampā. Ayæ edæ nē ēacā nānō da wēnincade wī ænedinque mīncoo tōnō pedæncōo tadonte odōmongā bai nē odōmonte apænegā iñōmō adobai cæcampā. Edæ doyedē nānō eñēnō incæ ñōwo nānō eñēnō incæ mīmōnē waa pōni nānō entawēnō ante edonque odōmonte apænegacāntapā, ante

Itota māninque ante idæwaa apænegacāimpā.

Nāatadeta iñōmō ponte Itota apænegacāntapā

(*Māadoco 6.1-6; Odoca 4.16-30*)

⁵³ Wængonguī Awēnē æbānō cæcāā, ante odōmoncæte ante imæca quēwēnāni nāni cæinō ante nānō odōmōniñō tōmānō ante iinque apænedinque Itota wadæ gocantapā. ⁵⁴ Tōmengā nānō pægāiñōmō ponte tōmēnāni odōmōincōnē pō guidindinque māniñōmō quēwēnāni inānite odōmonte apænegacāntapā. Eñēninque tōmēnāni ancaī guīñēninque,

—Īngā iñæmpā, æbānō cæte nanguī eñengā ingāā, ānānitapā. Tōmengā edæ æbānō cæte tæi piñæninque bamōnengæ cæcāā, ante eñencæte ante wæmōnīpā.

⁵⁵ Īngā iñæmpā awæmpā nē iimōwengā wengā imāngā inte bamōnengæ mānōmāi cæcampā, ante awædō. Tōmengā wānā emōwo Māadiya ingampā, ante awædō. Tōmengā biwīidi onōnānique Tantiago tōnō Ootee, Timōnō tōnō Co-daa ināmaī inānitawogaa.

⁵⁶ Tōmengā biwinqueidi mōnitō tōnō tōmānāni ongōnāni aedāni. Īninque tōmengā wæætē æbānō cæte nanguī eñengā badinque edæ nanguī cæcāā.

⁵⁷ Ante pōnente wædinque tōmēnāni tōmengā beyæ ante piinte badānitapā. Piinte badāni adinque Itota tōmēnāni inānite angantapā.

—İñæmpa Wængongui beyæ nē apæ necä iñömö tömengä tömämæ gote apæneyongante tömengä ingante waa adänipa. Wæætē tömengä nänö pægäiñömö pöninque oncönē pō guite apæneyongä edæ mäniiñomonque tömengä ingante wiwa adänipa töö, ante apænegacäimpa.

⁵⁸ Incæte, Pönänämaï iñönänite botö ædö cæte nangui mä cæquimoo, ante pönente wædinque tömengä tömənäni weca edæ wædænque pönï cægacäimpa.

14

Wäo æpcænē nē guidönongä wængampa

(Mäadoco 6.14-29; Odoca 9.7-9)

¹ Tömänäni mäniiñedē, Itota æbänö cæcää, ante mäo änäni eñëninque pancabaa awënë Edode do eñengacäimpa. ² Tömengä iñömö tömengä ingante nē cædäni inänite apæ necantapa. “Wäo wodi æpcænē nē guidöningä incæ iingä Itota iñömö adocä inte a ongongä awædö. Tömengä do wænte nänï ömæmöninque pongampa töö. Mäninö beyænque tömengä tæi piñænte entawëningä inte nē nangui cæcä ingampa,” ante awædö, angantapa.

³ Wäo wodi iñömö iimaï wængacäimpa. Do iñedē awënë Edode iñömö tömengä biwi Pedipe manguiwëningä Ædodiya ingante ö ænte möningä inongäimpa. Mäningä Ædodiya Wäo ingante piingä

beyænque Edode iñömö Wäo ingante bæi ongonte goti winte tee mönedongäimpa. ⁴ Edæ Wäo iñömö nänö caate wænguinque Edode ingante iimaïnö ante do wææ äningä inongäimpa. “Edode eñëmi, bitö Wængongui nänö angainö bai eñënämaï inte edæ mäningä onquiyængä ingante manguiwëmipa töö,” ante cöwë wææ äningä inongäimpa.

⁵ Angä eñente piinque Edode, Wäo ingante botö æbänö cæte wænonguimo, ante cædongäimpa. Incæte tömänäni, Wængongui beyæ nē apænedongä Wäo ingampa, ante tededäni eñëningä inte Edode, Botö imote piinäni wæcæ wæ, ante guinente wædinque Wäo ingante wænönämaï inte ata cæpodongäimpa. ⁶ Incæte Edode nänö eñagäionæ iinque bayö wadäni ponte godongämæ bete ayönäni edæ Ædodiya wengä baquécä tode pete äwacä adinque Edode wæætē nangui todongäimpa.

⁷ İinque tömengä, Wængongui ayongä näwangä ämopa, ante baquécä ingante änogäimpa. Waa pönï bitö tode pete äwadi beyæ bitö quiëmē ante æinente ämi adinque botö bitö änö ante cöwë pönömo æncæbiimpa, änogäimpa.

⁸ Angä eñëninque baquécä wæætē wäänä weca gote, Æbänö anguimoo, ante äñongä wäänä guiquënë, İimaï äe, angä eñëninque baquécä wæætē Edode ingante,

—Īmaī pönö cæbi æmoe. Wäo æpænē guidönongä ingante wangö tamencate tömengä ocabo ĩni coyomënætaca cö cæte ænte mämö pædæ pönömi æmoe.

⁹ Angä ēñente wædinque awënē odeye ĩñömö, Æ ēñente awædö. Quinö ñöwo cæquimoo, ante nanguī wædongäimpa. Incæte godongämæ becönäni ēñēñönänite, Wængongü ayongä cöwē godoncæboimpa, ante nē äningä inte nē wænogä ingante tömengä, Baquecä nänö äninö bai cædäni, änogäimpa. ¹⁰ Angä ēñēñinque nē wænogä tee möneincönē go guidinque edæ Wäo ingante mäo bæi ongöninque wangö tomen-cadongäimpa. ¹¹ Ayæ Wäo ocabo ĩni coyomënætaca cö cædinque baquecä weca ænte mämö pædæ pönönäni æninqe baquecä wæætē wäänä ĩnante godongä ænönäimpa.

¹² Ayæ Wäo wodi tömengä miñæ nē godinäni pöninque tömengä baö ĩni ænte mäo daga wëninque wæætē Itota weca pöninque, Wäo wodi mänömaī wængä wæmönipa, ante tömengä ingante apænegadänimpa.

5.000 ganca ĩnani ĩnänite Itota godongä cænänipa

(Mäadoco 6.30-44; Odoca 9.10-17; Wäo 6.1-14)

¹³ Wäo wodi do wængäimpa, ante apænedäni ēñente wædinque Itota wæætē edæ, Önömæca gocæboimpa,

ante wipodē gui contate wogaa gocantapa. Gocä ate, Mäniñömö gocæ cæcampa, ante tededäni ēñēñinque tæiyænäni tömënäni näniquëwëñömö wacönē ta wacönē ta ömaaque oo pänta täno gote mä ongönänitapa. ¹⁴ Itota ĩñömö wipodē wogaa pö ti wæænte ayongä nanguī ĩnäni dobæ ponte mä ongönäni adinque, Æbänö cæte quëwenguinänii, ante tömënäni tönö godongämæ wæte bai pönengantapa. Ayæ daicawo gawænäni ĩnänite godö cæcä ate waa badänitapa. ¹⁵ Gäwadecæ bayö tömengä miñæ nē godäni tömengä weca pöninque,

—Ñöwo wëmö bacæ cæpa cæbii, änanitapa. Ayæ, Önömæca incæ cængüi dæ ä adinque bitö godongämæ ongönäni ĩnänite ämi waodäni quëwëñömö gote cængüi godonte ænte cæncädänimpa.

¹⁶ Äñönänite Itota,

—Goquinäni, ante quinante äminii. Minitö wæætē godömüni cæncädänimpa, ämopa.

¹⁷ Äñongante,

—Īñempa päö önompo æmæmpoque gæyæ mä pönii. Cængüi nææmönipa diyæ godömöni cængüinänii.

¹⁸ Ante wææ äñönäni Itota ĩñömö,

—Mänimpodänique nææmüni incæ ænte mämö pædæ pönömüni æmoedäni, angantapa.

¹⁹ Ayæ godongämæ mä ongönäni ĩnänite angä gaguimäa tæ contadäni

ate tömengä päö önompo æmæmpoque gæyæ mæa æninque öönæde inö æmö adinque, Wængongui, bitö waa pönömi ænte cæmönipa. Ante apænedinque päö pä æ pä æ cædinque tömengä miñæ në godäni inänite pædæ pönongä æninque tömënäni wæætë godömenque tömänäni inänite di mæñæ di mæñæ cædäni ænte cænänitapa. 20 Mänömaï pönö cæcä æninque tömänäni tömo pönï cænänitapa. Cænte ate edæ tömënäni ao mæ ao mæ näni ñönöni ee öñoncoo pædæ wææmpo ö æ da da wente æninque tömengä miñæ në godäni iñömö otodë önompo tipæmpoga go mentodëa cængui eyede da wënäni contagatimpa. 21 Në cænäni iñömö edæ onguiñænänique incæ tinco müido ganca mänimpodäni iñönäni onquiyænäni tönö näni wencabo tönö godömenque nangui inäni inte cængadänimpa.

Itota æpæ yædopæno dao dao gocampa

(Mäadoco 6.45-52; Wäö 6.16-21)

22 Tömänäni iinque cænäni ate Itota tömengä miñæ në godänique inänite do angantapa. Minitö täno wipodë guii contate æmæ wedeca tao goyömini botö wæætë godongämæ ongönäni inänite ämo godäni ate ayæ poncæboimpa. 23 Angä Ao ante tao goyönäni tömengä wæætë wadäni inänite, Ñöwo goedäni, angä wadæ godänitapa. Ayæ

tömengä Wængongui ingante apænecæte ante änanquidi æicantapa. Æite apænedinque wëmö bayö tömengä adocanque a ongongacäimpa. 24 Tömengä miñæ në godäni guiquënë taocæte ante cædinque edæ tæcætibæ wiyate cæwoyönäni edæ woboyæ pæmænte nangui pönö edæ æpæ incæ incæ cæte mængonta mængonta cæyonte wipo wäi wocæntapa. 25 Ayæ tawadiya nänö peyedë bayonte edæ Itota iñömö æpæ yædopænoque edæ dao dao pongä adänitapa. 26 Yædopæno edæ dao dao pongä gomö adinque tömengä miñæ në godäni edæ ancai guiñëninque,

—Quiëmë imaï. Waocä wænte babæningä wabänö cægongä, ante Yæ ante guiñente wædänitapa.

27 Ante wæyönäni edæ Itota iñömö,

—Ee piyænë cæte guiñënëmaï iedäni. Botö imo apa guiñewëminii.

28 Ante äñongä, Pegodo guiquënë,

—Awënë, bitö imitawo. Nö nö imi inte bitö æpæ yædopæ bitö weca ämi pömoe.

29 Angä eñëninque,

—Pöe.

Äñongä Pegodo wipodë ongöninque edæ ti wææninque yædopæno edæ dao dao gote Itota weca tæcæ obo ponte ayongä, 30 woboyæ nangui nangui pæmæ ate wædinque ancai guiñëninque æpænë tæi guidinque Yæ wæcantapa.

—Awënë, æpæ bete wæncæbointaye.

³¹ Ante wæcä adinque Itota tömengä ingante edæ quingæ pædæ gopo töö æmæninque,

—İñæmpa botonque İñömote pönëninque pöe, antabopa. Quinante wapiticæ edæ pönëmitapa, angantapa.

³² Ayæ wipodë guiida ate woboyæ İñontobæ næ pæmænämaï gongæ.

³³ Adinque wipodë ongönäni wæætë Itota weca ædæ wæænte apænedinque,

—Nawangä bitö Wængonguï Wëñæmi İnömi İmipa, ante watapæ apænedänitapa.

Caate wædäni İnänite Itota cæcä waa badänipa

(Mäadoco 6.53-56)

³⁴ Ayæ æmæmäa taod- inque tömënäni Guënetadete bæ ti wæænänitapa.

³⁵ Ti wæænänäni adinque mäniömæ quëwënäni guiquënë, Tömengä Itota ingampa, ante do adinque tömämæ mao gode ä gode ä cædäni ëñëninque wënæ wënæ İnäni İnänite tömänäni İnänite tömengä weca ænte mämönäni pönänitapa. ³⁶ Itota ingante, Bitö weocoo ämi yæwedecooque gampote waa bacædänimpa. Änäni wædinque tömengä Ao angä ëñëninque nê gampo gampo cædäni İñömö tömänäni edæ waa İnäni bagadänimpa.

15

Mimöno tao godi beyænque waocä wentamö ëwocacampa
(Mäadoco 7.1-23)

¹ Dodäni näni wææ angainta ate nê odömönäni tönö Paditeoidi pancadäniya Eedotadëë quëwëninque mäniñedë Itota weca pöninque İmaï änanitapa.

² —Bitö miñæ nê godäni İñömö dodäni näni angainö ante quinante ëñënämaï inte wapiticæ cædäni wæmönipa. Tömënäni İñæmpa mem- podämaï inte wentamö nam- pote cænguï cænäni awædö.

³ Ante püinäni wædinque Itota wæætë,

—Minitö guiquënë dodäni näni angainonque ante ëñente cæcæte ante cædinque Wængonguï nänö wææ angainö ante edæ quinante ëñente cædämaï İminii.

⁴ Wængonguï, “Bitö wæmpo ingante bitö badä İnante waadedinque waa cæe,” angacäimpa. Ayæ, “Wæmpocä ingante wäänä İnante nê püinte wiwa angä ingante wænömini wæncæcäimpa,” ante wææ angacäimpa. ⁵ Minitö guiquënë İmaï änewëninque edæ wææ cæminipa. Waocä mæmpocä ingante waa cæquëngä İñongante wäänä İnante adobaï waa cæquëngä İñongante minitö wæætë wææ äninque, Waocä wæmpocä ingante wäänä İnante İmaïnö ante apænecæcäimpa änewëminipa. Wæætë edæ “Mæmpo, bitö quï, ante, Badä, minö quï, ante botö pönömo mina ænguënenö incæ ñowo wæætë edæ, Wængonguï quï, ante do edæ godonte impa.” ⁶ Ante apænedinque

waocä wæmpoda inate wii
godonguënegä ingampa,
ante minitö iñömö edæ
wææ anewëmini awædö.
Iñæmpa mänömainö ante
wææ anewëninque minitö
edæ dodäni näni angaiñonque
ante cæcæte ante cædinque
Wængongui näno wææ an-
gainö ante edæ, Önöneque
impa, ante bai cæminipa töö.

7 Minitö waa cæmini inte
bai në anewëmini iñöminite
edæ ämo ëñëedäni. Mini
cædö ante Wængongui iimaï
ante apænecampa, ante
Itaiya wodi nöingä ante
yewæmongacäimpa.

8 "Iinäni iñömö botö imote
önöneque waa apænete
bai tededäni incæte,
tömënäni mimöno æmæ
pönte edæ gobæ
ongonte bai inäni
awædö.

9 Ayæ botö weca ædæ
wæænte waa ate bai
tededinque tömënäni,
Wængongui imidö an-
guënë, ante önöneque
tedewëninque önonque
edæ cædänipa.

Waadäni que näni wææ
änönö ante odömonte
apænedänipa töö."

Ante Wængongui pïingampa,
ante yewæmongacäimpa.

10 Mänömainö ante
apænete ate Itota wæætë
nanguï ongönäni inänite
aa pecä pönäni adinque
apænegacäimpa.

—Botö apænebo ëñëninque
ocaidë pönte ædæmö
ëñëedäni, angantapa.

11 Önönë guiidi beyænque
waocä mimö wentamö
entawënämaï ingampa.

Wæætë mimönë wiwa
pönëninque näno önöne tao
gode beyænque tömengä
wentamö mongængampa,
ante apænebo ëñëedäni.

12 Ante apænecä ate
tömengä miñæ në godäni
iñömö tömengä weca ponte
änänitapa.

—Bitö mänömainö ante
apænebi ëñëninque Padi-
teoidi iñömö guingo imonte
pïinäni apa anewëë.

13 Äñönäni tömengä,

—Awæ botö Mæmpo
minämaï iwæ to wite bai
wido cæte bacæimpa. Pa-
diteoidi iñömö wii botö
Mæmpo quinäni inönäni
inte adobai edæ wido cæte
wæcædänipa.

14 Edæ babetamönäni bai
ëñënämaï inäni inte tömënäni
iñömö wadäni adobai ba-
betamönäni bai inäni inänite
në ænte mäodäni inäni apa
cæminii. Tömënäni inänite
gomö aedäni. Edæ babeta-
mongä ingante wacä adobai
babetamongä inongä ingante
ænte mäocä gocä ininque
tömëna näna babetamoncaya
guëa ontatodë mongæncadæ
guiibainapa.

15 Ante apænecä ëñëninque
Pegodo,

—Mänömainö ante odömonte
apænedinque bitö æbänö
ante odömoncæte ante
apænebitapa, ante apænebi
ëñëmönie.

16 Äñongante Itota,

—Minitö incæ ocäi
ömæcadäni bai inömini inte
ëñënämaï iminitawo. 17 Edæ
quincoomé önöne guiidincöo
incæ cæncadë guiite ate
goiwaa ogä mente wido cæte

ba apa änewëminii. ¹⁸ Wæætë önöne waocä nänö tedewëno guiquënë mimönë nänö wiwa pönëno beyænque tao godepa. İinque waocä önöwoca mäninö beyænque wentamö ewocacampa. ¹⁹ Edæ waocä mimönë nänö entawente taodinö beyæ wiwa ante pönengampa. Mimönë nänö piinte pönëno beyænque waocä godö wængongampa. Mimönë towëinente tömengä nänöögängä inämaï iñongante godö mongampa. Ayæ æcämenque iñongante mimönë towëinente beyænque waocä godö mongampa. Mimöno æinente wædinque wacä qui awëmö ængampa. Mimönë wiwa pönëninque wacä ingante godö babæ wapiticæ apænecampa. Ayæ wacä ingante piinte tedecampa. ²⁰ İinque mimöno tao godi beyænque waocä wentamö ewocacampa. Wæætë mempodämaï inte nänö cænö beyæ waocä wentamö ewocadämaï ingampa, ante edæ Itota apænegacäimpa.

Onquiyængä oodeocä inämaï inte wede pönente angampa

(Mäadoco 7.24-30)

²¹ Mäniñömö quëwente wadæ godinque Itota Tido nani quëwëñömö Tidöo nani quëwëñömö eyequeï pongacäimpa. ²² Mäniñömö ponte quëwëñongä onquiyængä Cänaämæ në ëñate pädingä inte adoyömö quëwente tadinque tömengä weca pöninque aa pecantapa.

—Awënë bitö Awënë Dabii wodi päimi inömi inte ëñëmi. Botö beyæ pönö waadete waa cæe. Botö wëñængä onquiyængä wënæ inte quëwente wæwengampa cæbii.

²³ Ante mänömaï aa pecä wædinque Itota pä wëenecantapa. Pä wëenecä adinque tömengä miñæ në godäni guiquënë tömengä weca pöninque wææ apænedänitapa.

—Mönö miñæ tee empote Yæ yæ në änewëngongä ingante ämi gocæe.

²⁴ Ante wææ änäni ëñëninque Itota wæætë,

—Cæninäni obegaidi gueogæ gote wæwënäni bai möni idægocabo adobai inte wë wömönte wädäni adinque Mæmpo Wængongui, Tömënanique inänite cæquimi goquimi, äninque botö imote da pönongä wiï pontawoo.

²⁵ Angä ëñëninque onquiyængä iñömö wæætë Itota önöwa gäänë ædæ wææninque apænecantapa.

—Awënë, botö beyæ cæbi waa bacæe, angantapa.

²⁶ Äñongante Itota wæætë,

—Wënäni cængui inguënë waocä dicæ guintamöidi cængui ante wææntodonguingäa. Bitö edæ wabi iñömöte botö bitö beyæ ædö cæte cæquimoo.

²⁷ Angä ëñente wædinque, —Awënë iñæmpa në ëadäni nani cænte eyepodimö wæænte ænömengadæmpa inö öñöñö guintamöidi ade cæmpa.

²⁸ Äñongante Itota,

—Onquiyæmi eññemi. Bitö nangui pönëniimi iñömite bitö äno ante do cæte impa.

Ante tæcæ apæneyongä tömengä wengä edæ do adoyedë edæ waa bagacäimpa.

Caate wædäni inänite Itota cæcä waa badänipa

29 Mäniñömö quëwëninque wadæ godinque Itota Gadideapæ ömaaque pö änanquidi æi tæ contacantapa. 30 Tæ contate ongöñongä nangui inäni godongämæ pöninque wënæ wënæ inte wædäni inänite ænte pönänitapa. Pæ opa pæ opa godäni tönö tente tobænte wædäni inänite babetamö inäni tönö babetade inäni inänite Itota weca ænte mämö ñö cædänitapa. Nö cædäni ongöñönänite Itota tömänäni inänite godö cæcä ate waa badänitapa. 31 Godongämæ ongönäni guiquënë, Itota godö cæcä ate babetade inänäni incæ tededäni eññëmönipa, ante guñente wædänitapa. Tente tobænte wædinäni incæ waa badäni amönipa. Pæ opa pæ opa godäni inänäni incæ waa bate godäni amönipa. Babetamö inänäni incæ waa adäni wæmönipa, ante guñente wædinque edæ Wængongui ingante apænedinque, Mönï idægocabo Wængongui inömi inte edæ bitö adobique ñäö bai emömi inte edæ tæi piñænte cæbi amönipa, ante watapæ apænegadänimpa.

4.000 ganca inäni inänite Itota godongä cænänipa (Mäadoco 8.1-10)

32 Mäniñedë Itota tömengä miñæ në godäni inänite aa pecä pönäni ate apænecantapa.

—Inäni botö weca ongönäni iñömö meönaa go adoönæque iñonte botö weca ongöñönäni tömënäni cænguï ömæpodäni badäni ate wædinque botö tömënäni tönö godongämæ wæte bai pönëmopa. Cænämäi inte gue ænente wæyönänite botö, Oncönë goedäni, ämo gote bai tömënäni edæ idömæ godinque nangæ badinque edæ bocæ bocæ cæte wæcædönänimpa.

33 Angä wædinque tömengä miñæ në godäni wæætë,

—Ënodäni inäniyaa. Önomæca incæ päö impa æninque godömöni cænguïnänii.

34 Ante wæyönänite Itota,

—Minitö päö æpodö nææmïni.

Åñongante,

—Päö önompo æmæmpoque go mäa gæyæ guiyä pönï mäa pönï mäæ ongompa, ante edæ apænedänitapa.

35 Itota iñömö godongämæ ongönäni nangui inäni iñönänite angä tæ contadänitapa. 36 Ininque

päö önompo æmæmpoque go mäa tönö gæyæ tönö nänï næænincoo pædæ godönäni æninque tömengä Wængongui ingante, Bitö waa pönömi cæncæmönimpa, ante apænedinque pä æninque tömengä miñæ

nē godāni inānite pædæ pönongä æninque tōmēnāni wæætē wadāni inānite pædæ pædæ godōnāni ænānitapa. ³⁷ Æninque tōmānāni godongāmæ cæninque tōmo pōni cænānitapa. Idæwaa cænāni ate tōmēnāni pæ ænte nāni cænte ñōnōni ee õñoncoo wente æninque Itota miñæ nē godāni otodē pōnō da wēnānitapa. Ìninque õnompō æmæmpoque go mentodēa cænguī eyede contagatimpa. ³⁸ Nē cænīnāni iñōmō onguīñænānique coatodo mīdo ganca iñōnāni onquiyænāni tōnō nāni wencabo tōnō tōmēnāni æpodānimē godōmenque nangūi pōni inōnānimpa. ³⁹ Ìnque cænāni ate Itota iñōmō, Goedāni, angā godāni ate tōmengä wipodē guii contate imæmāa Mäagadabæ pongacāimpa.

16

Mä cæte odömōmi amōnie, anānipa

(Mäadoco 8.11-13; Odoca 12.54-56)

¹ Itota pongä adinque Paditeoidi tōnō Tadoteoidi iñōmō, Mōnō amō eñēninque tōmengä oda cæbaingampa, ante cædinque Itota ingante apænedinque, Bitō, Pōnencædānimpa, ante õönædē mä cæi bai cæbi amōnie. ² Anāni eñēninque tōmengä wæætē,

—Mīnitō iñæmpa gāwadecæ iñonte æmō adinque, “Baänæ watamō bacæ wiñadæ pōni gongæmpa,” ante do

eñēmīnipa. ³ Ayæ ñāo bayō edæ, “Cōönæ cæcæ guinæ wepæ bai gongæmpa,” æninque mīnitō, Öönæ æbānō eönæpa, ante adinque do edæ eñēmīnipa. Ìninque, Wængonguī quīnō cæcæ cæcampa, ante quīnante wīi eñēmīni. ⁴ Ñōwomīni iñōmō edæ nē wiwa cæmīni inte mīnitō Wængonguī ingante pangocæte bai emō cæte gomīni imīnipa. Edæ, Mä cæte odömōmi adinque pōnēmaimōnipa, ante ancaā amīni awædō. Incæte Cōnāo wodi mä pōni nānō cægainō ante adinque mīnitō pōnenguēnemīni iñōmīnite māninque mīni aquinque ante odömōnte ingæimpa.

Æninque Itota tōmēnāni inānite emō cæte wadæ edæ gogacāimpa.

Wapiticæ nāni apænedō yedæ æmpoquī bai impa, ante (Mäadoco 8.14-21)

⁵ Tōmengä miñæ nē godāni guiquēnē tao gocæ cædinque pāo wīi pōnente ænāmaī inte æmæmāa tao ti wæænānitapa. ⁶ Itota iñōmō mānīi pāo tōmēnāni nāni ænāmaī inō ante wīi tededinque wadō ante pōnente iīmaī apænecantapa.

—Pāo yedæ æmpoquī, ante Paditeoidi tōnō Tadoteoidi nāni da wente cæi ate gomō aedāni.

⁷ Angä eñente wædinque tōmengä nānō nē emiñænāni wæætē nāni caboque tededinque,

—Päo ænte pönämaï imöimpa, ante Itota wabänö mänömaï beyæ ämaingampa.

⁸ Ante nämäneque tededäni wædinque Itota iñömö,

—Mïni pönëgade. Päo ænämaï inte mïni pöninö ante quimæ tedewëminii.

⁹ Awıncaque adinque adämaï iminitawo. Edæ päo önonpo æmæmpoque æninque botö godömo æninque tinco müido ganca inäni näni cæninö

ante awıncaque adimïni inte mïnitö mïmöno pönënämaï imïni awædö. Ayæ cænte ate näni wææntodönincoo wente ænte mïni contadinö iñömö cængui æpotodönö on-gontawo, ante pönëminiyaa.

¹⁰ Ayæ ate botö önonpo æmæmpoque go mäa päo ænte godömo æninque coatodo müido ganca inäni näni cæninö ante adinque mïnitö iñömö edæ ëñënämaï iminitawo. Ayæ edæ ñænæ otodë mïni wente ænte contadinö cængui æpotodönö ongontawo, ante pönëminiyaa.

¹¹ Mäninö ñowo botö, Gomö aedäni, ante wææ äninque botö wïi päonque ante apænetabopa, ante quinante wïi ëñëminii. Incæte botö, Päo yedæ æmpoquï, ante Paditeoidi tönö Tadoteoidi näni da wente cæi ate gomö aedäni, ante wææ ämopa.

¹² Angä ëñente pönente wædinque tömënäni, Gomö aedäni, ante apænedinque Itota wïi önonque päo da wente cæinque ante wææ angampa. Wæætë edæ Tadoteoidi tönö Padi-teoidi wapiticæ ante näni

odömonte apænedö ante tömengä, Gomö aedäni, ante wææ angampa, ante do ëñënänitapa.

Bitö Coditobi inömi imipa, ante Pegodo angampa

(Mäadoco 8.27-30; Odoca 9.18-21)

¹³ Mänüi imæmäa tate ate Tetadea Pidipobæ eyequeï pöninque tömengä miñæ në godäni inänite apænedinque Itota,

—Botö Waobo ëñagaïmo iñömote wadäni botö imotedö ante tededinque, Æbodö imoo, ante apænedäni ëñëminii.

¹⁴ Añongante tömënäni wæætë apænedänitapa.

—Bitö imitedö ante apænedinque pancadäniya, Æpænë në guidongaingä Wäö wodi incæ Itota adocä imaingampa, ante tededänipa. Wadäni guiquënë, Ediya wodi incæ Itota inongä imaingampa, ante apænedänipa. Wadäni guiquënë, Eedëmiya wodi ingampa, ante apænedänipa. Ayæ, Wïi Eedëmiya ingä ininque Itota Wængongui beyæ në apænegainäni iñönänite adocä imaingä ingampa, ante tededänipa.

¹⁵ Ante tömengä miñæ në godäni apænedäni ëñëninque Itota wæætë,

—Mïnitö diyæ, Æbodö imoo, ante pönëminii.

¹⁶ Añongante Timönö Pegodo wæætë,

—Wængongui në quëwengä Wëmi ingaïmi inte bitö iñömö Coditobi inömi imipa.

¹⁷ Ante apænecä ëñëninque Itota iñömö,

—Timönö bitö Öönata wēmi inōmi inte eñēmi. Wīi waočā apānecā beyæ bitö mänōmainö ante eñēmitapa. Wæætē bitö nanguī to-quinque edæ botö Mæmpo öönædē nē quēwengā incæ bitö imite pönö odömönte apānecā eñēmitapa. ¹⁸ Ayæ edæ iīmaī ante bitö imite ämopa. Bitö dicamö bai inōmi imipa, ante pönēninque botö bitö emöwo ante Pegodo pönö pemömo emömipa. Incæte dicabo tæimö i bai bitö nö äninö iñömö edæ tæine i iñönte botö mänimoga tæi mænönte bai pönö badömo ate mīnitö mīni pönencabo bacæminimpa. İninque mīnitö, Itota nē Codito ingampa, ante mīni pönencabo iñömö tæi emömini badinque mänimoga tæi ongonde bai wede pönēñöminite nē tæi piñænāni tadömengadænguipo owote ta pönāni incæ ædö cæte godömenque māmö bæ taquināni. ¹⁹ Edæ öönædē Awēnē Odeye nempo guiquinque ante odemö wi ænequī bai botö bitö imite pönömo æncæbiimpa. Æmi ate bitö nē ämi badimi inte inguipoga bitö wææ änö incæ öönædē dobæ wææ angainö inte ongongæimpa. Ayæ bitö quiēmē inguipoga ñimpo cæbi i iñönte mänii adobai öönædē dobæ ñimpo cæte ongongæimpa.

²⁰ Ante iinque apænedinque Itota tömengä miñæ nē godāni inānite iīmainö ante wææ angantapa. Mīnitö iñömö botö imotedö ante apænedinque, Codito inongä ingampa, ante

gode änāmaī inte edæ pæ wēēneedāni, angacäimpa.

Itota, İīmaī cædāni wæncæboimpa, ante apānecampa
(Mäadoco 8.31-9.1; Odoca 9.22-27)

²¹ Ayæ Itota mäniñedē mä odömöninque tömengä miñæ nē godāni inānite apænedinque, Botö cöwē Eedotadēē goquēnēmo imopa, angantapa. Gobo ate oodeoidi nē aadāni nāni Picæncabo tönö, Wængonguī quī, ante nē godönāni ñænænāni tönö nē odömönāni tönö godongāmæ cædinque botö imote wēnæ wēnæ cædāni wæwæncæboimpa. Ayæ botö imote godömenque wænönāni wæncæboimpa. Incæte Wængonguī angä beyænque botö mēönaa go adoönæque iñönte edæ ñāni ömæmonte quēwæncæboimpa, ante apænegacäimpa. ²² Mänömainö ante apānecā eñēñönāni Pegodo guiquēnē Itota ingante nānēnē mäo godinque Itota ingante piingantapa.

—Awēnē, quimæ wæncæ änewēē. Wængonguī pönö wææ aacā beyæ bitö caate wædāmaī incæbiimpa.

²³ Ante wææ añongante Itota dadi emæninque Pegodo ingante näemæ piininque,

—Bitö Tatānabi bai inōmi inte edæ botö weca ongönāmaī wadæ gobāwe, angantapa. Bitö wīi Wængonguī nānö pönēnö ante pönēmi inte wæætē edæ waodānique nāni pönēwēnö bai pönēninque

mänömainö ante bitö botö imote ægodawaquĩ ñõnonte baĩ cædinque wææ anewemi awædö, angacäimpa.

²⁴ Ayæ tömengä miñæ nē godäni inänite apæ necantapa.

—Æcänö botö miñæ pöinēna ina tömengä iñömö nämä beyæ ante pönēnāmaĩ inte edæ botö miñæ tee empote poncæcäimpa. Nämä nänö wænguiwæ mongænte ponte baĩ cædinque tömengä, Botö wæmo incæ caate wæbo incæ Itota ingante cöwē tee empote gocæboimpa, ante poncæcäimpa. ²⁵ Edæ æcänö, Nämä wææ gompod-

ingue quëwencæboimpa, ante cædinque botö miñæ pönāmaĩ ingä guiquēnē tömengä iñömö edæ quëwēnāmaĩ incæcäimpa.

Wæætē edæ, Wænönāni wæmo incæte botö Itota miñæ tee empote cöwē gocæboimpa, ante æcänö äna guiquēnē tömengä wæætē quëwencæcäimpa. ²⁶ Edæ

waocä inguipoga ongoncoo tömancoo ö æncæte ante cædinque nämä önöwoca incæ pædæ godongä wē womonte ba iningue edæ tömengä nänö ömæwocate wæquinque æmaingampa. Iñæmpa

eyepæ godongampa diyæ önöwoca wæætē æmaingä.

²⁷ Ante Itota iñömö, “Edæ botö Waobo eñagaimo inte botö Wæmpo ñäö tömäo guinæ gongæñonte botö edæ botö anquedoidi tönö edæ godongämæ poncæboimpa. Ayæ pömo ate botö tömämini minitö cægai ganca ante eyepæ pædæ pönömo æncæminimpa. ²⁸ Edæ

nawangä ämopa. Minitö iñömö ongömini pancaminiya iñömö ayæ wænāmaĩ mümini quëwēñömini botö Waobo eñagaimo inte Awënë Odeye bate ponte a ongömo adingue minitö botö nempo quëwencæminimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

17

Itota waëmö pöni ñäö baĩ emongä bacä adänipa

(Mäadoco 9.2-13; Odoca 9.28-36)

¹ Mäninö ante apæ necä ate Itota önompo æmæmpoque go adoönæque iñonte Pegodo ingante ayæ Tantiago tönö Wäö nāna caya inate mänimpodäni inänite änanquidi mæicä adodänique æigadänimpa.

² Æite ongöñönäni edæ Itota awinca tömēnāni ayönāni edæ wii cöwē nänö emönö baĩ waëmö pöni ñäö baĩ edæ emongä bamongä adänitapa. Edæ nænque ti nāwante ñäö baĩ bate emongä iningue tömengä weocoo näämänta ñäö incoo eñacä adänitapa.

³ Ayæ ayönāni edæ doyedē pöni nē æigaina iñömö Möitee wodi tönö Ediya wodi incæ iñontobæ a ongöningue Itota tönö godongämæ tedegönäni.

⁴ Adingue edæ Pegodo guiquēnē Itota ingante apæ necantapa.

—Awënë eñēmi. Iñömö mönö waa pöni ongonte awædö. Bitö Ao ämi iningue botö oncontaicoo mentaiya go adotaique mænöningue bitö oncontai ante adotaique

Möitee oncontai ante adotaique Ediya oncontai ante adotaique mænömaïmopa.

⁵ Ante ayæ tedeyongä boguimämo waemö pönï ocabogadäni obo wææninqe guinæ gongæ ayönäni boguimämodë önönepämoque apænecantapa.

—Ingä inömö botö Wengä inongä inte botö nê waadegaingä inongä ingampa. Tömengä ingante adinqe botö watapæ tobopa. Minitö tömengä pönö apænecä ëñeedäni.

⁶ Angä wædinque tömengä miñæ nê æidäni inömö ancaï guinëninque do do wæate bai cædinque guidömëmæ tæ go wæænänitapa. ⁷ Go wæænäni adinqe Itota tömënäni weca ponte godö gampodinque,

—Guinënamäi inte ængæ gantiedäni, angantapa.

⁸ Ayæ æmö ayönäni Iotaque adocanque ongongä agadänimpa.

⁹ Ayæ änanquidi inö wææ pönönäni Itota tömënäni inänite angantapa.

—Minitö mä pönï botö emönö wilmonte bai mini adinö ante gode änämäi pæ wëneyömini botö inömö Waobo nê ëñagaïmo inte edæ wænte ate nänï ömæmoncæboimpa. Nänï ömæmömo ate minitö edæ manifedë ate apænecæminimpa.

¹⁰ Angä ëñente wædinque tömengä tönö nê æidinäni tömengä ingante änänitapa.

—Mänömaï i ininque, Ediya wodi tano poncæcäimpa,

ante nê odömönäni inæmpa quinante apænedäni.

¹¹ Äñönäni Itota wæætë, —Ediya wodi nänï änogä inömö tano pongä ingampa. Näwangä impa. Pöninge tömengä, Doyedë ingäi bai nöwo wæætë adobäi bacæimpa, ante badongampa. ¹² Botö wæætë iimainö ante apænebo ëñeedäni. Nöwocä mönö Ediya inongä inte do pongäimpa ante aquënë. Do pöningä ingante edæ awincaque adinqe, Æcänö ingäa, ante ëñënamäi inte cædäni guiquënë quiemë nänï cæinënö incæ edæ do cædänipa. Ayæ adobäi, Tömengä ingante nänï cædi bai botö Waobo ëñagaïmo inömö botö imote adobäi wænæ wænæ cædäni wæcæboimpa, ante apænebo ëñeedäni.

¹³ Ante apænecä ëñëninque tömengä tönö nê æidinäni inömö edæ, Æpænë mönö guidöningä Wäö ingantedö ante apænecampa, ante tæcæ ëñënäni inte wægadänimpa.

Itota wænæ ingante angä go ate wëñængä waa bacampa (Mäadoco 9.14-29; Odoca 9.37-43)

¹⁴ Mänii änanquidi æidinäni inte adodö wææninqe nangui pönï inäni weca pönäni adinqe wacä onguinængä Itota weca ponte da guicapodinque angantapa.

¹⁵ —Awënë ëñëmi. Botö wengä onguinængä ingante waadete waa cæ ämopa.

Tömengä iñömö edæ an-
caa quidi quidi dowænte
wæwëninque wantæ wantæ
iñö gongapamö tæ wææ tæ
wææ cæcampa. Ayæ æpænë
tæi guii tæi guii cæcampa.
16 Ante wædinque, Botö
wengä ingante pönö cæmini
waa bacæcäimpa, ante botö
bitö miñæ në godäni weca
ænte pömo adinque tömënäni
ædö cæte cæquinäni.

17 Añongante Itota tömënäni
inänite,

—Ñöwomini mini ædæmö
cædämaï incabo mini
pönëgade impa, angan-
tapa. Minitö weca æpogadö
quëwëmoï. Wapiticæ cæmini
iñöminite æpogadö piyænë
cæte wæwëmoï. Edæ
wëñængä ingante iñömö
botö weca ænte mämömini
pongæedäni, angantapa.

18 Ayæ wënæ ingante
püinque Itota, Tao gobäwe,
angä tao gocä ate wëñængä
iñömö dobæ waa bacantapa.

19 Ayæ ate tömengä miñæ
në godäni adodänique Itota
weca pöninque tömengä in-
gante,

—Mönitö guiquënë bitö
baï wido cæcæ cædinque
edæ quinante wido cædämaï
intamönii.

20 Ante wæyönänite,

—Wede pönëminipa diyæ
wido cæquimini. Edæ
mini pönënö möotatamö baï
guiyã pönï ewocamini ininque
minitö änanquidi iñömö on-
gonquidi adinque, Nänënë
gobäwe, ante ämini baï edæ
änanquidi incæ do gä gote
wayömö gongæncædönimpa.

Edæ quïëmë cæcæte ante
ämïni ininque tömänö edæ
do cæte babaimpa, ante
näwangä apænebo ëñëedäni.
21 Incæte mänii wënæ inte
wido cæcæte ante cædinque
cængui wantæpiyæ cænämaï
inte Wængongui ingante
apænete ate edæ wido cæqui
impa, ante Itota apænecä
ëñëänitapa.

*Wænönäni wæncæboimpa,
ante Itota adodö ante
apænecä*

*(Mäadoco 9.30-32; Odoca
9.43-45)*

22 Mänii Gadideabæ
pöninque godongämæ
goyönänite Itota iïmainö ante
apænecantapa. Adocanque,
Wacä në ëñagaingä iñömö
æyömönö ongongää, ante
godö odömöninque botö
imote woadäni nempo pædæ
godongä æncædänimpa.

23 Në ænäni wæætë botö
imote wænönäni näñe
wæncæboimpa. Ayæ mëönaa
go adoönæque iñonte edæ
Wængongui angä beyænque
botö edæ ñäni ömæmonte
quëwencæboimpa.

Itota mänömainö ante
apænecä ëñëninque tömengä
miñæ në godäni wæætë
edæ nangui wæwente
bagadänimpa.

*Wængongui oncö beyæ,
ante Itota eyepæ godongampa*

24 Mänii pöninque tömënäni
Itota tönö godongämæ
Capënaömö näni quëwëñömö
pöñönäni wadäni guiquënë
Wængongui oncö beyæ ante
tiguitamö didacöma näni
änontamö mentamonga ante

nē änönäni inte Pegodo weca ponte änänitapa.

—Minitō Awënë nē Odōmongā guiquēnē Wængonguī oncō beyæ ante didacōma tiguitamō cōwē pönönāmaī ingantawo.

²⁵ Aññönänite Pegodo,

—Cōwē nē pönongā ingampa.

Äninqe oncönē pō wäänē guiyongante Itota tāno apænecantapa.

—Timönō, æbänō ante pönēmii, angantapa. Ìimæca nē quëwēmō mōnō eyepæ ænte quëwengæimpa, ante ìmæca awënë odeyeidi iñōmō edæ tōmēnāni nempo nē quëwēnāni inänite, Pönōmīni æmoedāni, änänitawo. Wæætē edæ wadāni inänite änänitawo. Ædānidō inänite änāni, ante pönēmii, ante Pegodo ingante Itota angantapa.

²⁶ Aññongante Pegodo,

—Wadāni inänite änänipa.

Ante apæneyongā Itota wæætē edæ,

—Mänōmaī ī ininqe edæ mōnō Awënë Wængonguī nempo nē quëwēnōmō inte wīi godonguēnēmō ìmōmpa. ²⁷ Incæte wīi pīinte bacædānimpa, ante botō iīmaī ämōpa. Bitō gāwapāa māo dadonte wēä tadōñōmi gæyæ tānocā tacā æe. Æninqe gæyæ önōneca wi ænete ayōmi adotamonque incæ coatodo didacōma emontamō incæ edæ gæyæ önōne ongontamō adinqe bitō tadonte æncæbiimpa. Mänintamō ænte māo bitō beyæ botō beyæ eyepæ

godōmi æncædānimpa, angā gote Pegodo cægacāimpa.

18

Æcänō ñæncængä inte nē angä inguingää, ante ted-edänipa

(Mäadoco 9.33-37; Odoca 9.46-48)

¹ Mäniñedē Itota miñæ nē godāni tōmengä weca ponte apænedinqe,

—Bitō öönædē Awënë Odeye inque bayōmi æcänō bitō nempo quëwēninqe ñænængä pōni inongä inte nē angä inguingää, änänitapa.

² Itota iñōmō wēñængä guiyangä ingante edæ aa pecä pongä ate tōmengä ingante tæcæguedē goncædinque tōmēnāni inänite wæætē apænecantapa.

³ —Nawangä ämo eññedāni. Minitō öönædē Awënë Odeye nempo guicæte ante wapiticæ mīni pönëwēnō wido cædinque wēñænāni nāni piyænē cæte pönēnō bai pönëedāni. Mänōmaī cædāmaī imīni ininqe Awënë Odeye nempo cōwē guidāmaī inte wæbaīmīnīpa. ⁴ Incæte iingä wēñængä, Önōmoque imōpa, ante pönengä bai æcänō adobainō ante pönente quëwēna guiquēnē tōmengä iñōmō edæ öönædē Awënë Odeye nempo quëwēninqe ñænængä pōni inte edæ nē angä ingampa. ⁵ Ayæ æcänō botō emōwo apænedinqe mäningä bai wēñængä ingante, Pōe, ante godō waa cæcä iñōmō tōmengä iñōmō edæ botō imote edæ

do, Pöe, ante pönö waa cæcä ingampa, ante Itota apænegacäimpa.

Wacä oda cæcæcäimpa, ante nāni wæquinque cædänipa (Mäadoco 9.42-48; Odoca 17.1-2)

⁶ Itota ayæ apænecantapa. “Wadāni godö cædāni beyæ botö imote nē pönēnāni incæ pancadāniya edæ dobæ oda cæte wēnæ wēnæ cædänipa. Īninqe, Wēñængä adocanque guiyangä pōni ingä incæ oda cædāmaī incæcäimpa, ante wææ cæcæte ante cædinque nē godö cæcæ cædingä ingante iūmaī cædāni ĩninqe tōmengä toquēnengä ĩmaingampa.

Wadāni nāni dacæ godö dacæ godö cæquinca ñænænca æninqe tōmengä önōmenca æ wēmencadinque tōmengä ingante tæcætibæ wido cædāni ĩninqe tōmengä edæ, Wēnæ wēnæ cædāmaī inte becadote wæmo beyænque Wængonguī botö imote wīi godōmenque pangampa, ante wædinque waa toquēnengä ĩmaingampa. ⁷ Quiēmē beyæ oda cædinque inguipoga quēwēnāni nāni wæquinque wēnæ wēnæ cædänipa. Nē pönēnāni incæ pancadāniya wīi ēñente do oda cædänipa. Cōwē mänōmaī impa. Incæte, Oda cæcæcäimpa, ante nē cæcä ĩñōmō edæ tōmengä nangūi nānō caate wæquinque cæcampa,” ante apænegacäimpa.

⁸ Ayæ, “Bitö önompoca cædinque wēnæ wēnæ cæbi ĩninqe önompo aa wi æmpote

wido cæte bai cædinque wēnæ wēnæ bitö cædinö ante wido cæbæwe. Bitö önōwa wapiticæ godinque wēnæ wēnæ cæbi ĩninqe bitö önōwa aa wi æwate wido cæte bai cædinque wēnæ wēnæ bitö cædinö ante wido cæbæwe. Īñæmpa inguipoga quēwēninqe bitö æmæmpoque empobi incæte æmæntique entibi incæte bitö öönædē æidinque cōwē wænāmaī quēwēmi ĩninqe waa ĩmaimpa. Edæ tipæmpoga empobi inte tipæntiya entibi inte edæ bitö gonga cōwē bæcote wæwenguīñōmō wīi æmæwo wido cæte wæquīmidö anguēnē. ⁹ Ayæ bitö awinca wīwa adinque wēnæ wēnæ cæbi ĩninqe bitö awinca oo togæmonte wido cæte bai cædinque wēnæ wēnæ bitö cædinö ante wido cæbæwe. Īñæmpa inguipoga quēwēninqe bitö æmæmonque emōmi inte bitö godōmenque quēwēmi ĩninqe waa ĩmaimpa. Edæ wīi tipæmonga emōmi inte edæ bitö tadōmengadænguipo gonga cōwē bæcote wæwenguīñōmō wīi wido cæte wæquīmidö anguēnē,” ante Itota angacäimpa.

Bodego wē womonte ba, ante odōmonte apænecampa (Odoca 15.3-7)

¹⁰ Ayæ, “Īngä guiyangä ĩñōmō önonganque ingampa, ante mīnitö adocanque ingante incæ pīinte adāmaī ĩmæwedāni. Īñæmpa tōmēnāni ĩnānite nē aadāni

anquedoidi incæ öönädē
quēwēninque botō Mæmpo
nē öönädē quēwengä awinca
cōwē adānipa cæminii. ¹¹ Edæ
botō Waobo ēñagaimo inte
edæ wē womönāni inānite
diqui minte æncæte ante
pōmo imopa,” ante Itota
apænecantapa.

¹² Ayæ, “Æbänō ante
pönēmini edæ. Waocä
obegaidi tiēē ganca ēacä
ongöñönāni adocanque pan-
gocæte nānēnē gocä adinque
nē ēacä inñömō nōobenta i
nōebe ganca ināni ānāmænē
ongöñönānite emō cæte diqui
mincæ wii goquingä, ante
pönēminii. Cōwē edæ diqui
diqui mincæ gocæcäimpa.
¹³ Godinque nē pangocæ
godingä ingante ēadente
acä ininque nē ēacä waa
tobaingampa. Edæ pangocæ
godāmaī ināni nōobenta i
nōebe ganca ināni inānite
adinque cōwē tocä inongä inte
tömengä tæcæ nānō adingä
beyæ godōmenque tocampa.
¹⁴ Minitō Mæmpo öönädē
nē quēwengä adobaingä,
Guiyangä wē womonte
wænāmaī incæcäimpa,
ante cōwē diqui diqui
mingampa,” ante Itota
odōmonte apænecäimpa.

*Nē wēncæ wēncæ cæcä
ingante pūināmaī inte
waadecæimpa
(Odoca 17.3)*

¹⁵ Godōmenque odömöninque
Itota apænecantapa. “Bitō
tōniñacä bitō imite wēnæ
wēnæ cæcä wædinque bitō
tömengä weca gote āmi
adomīnaque nānēnē gote

ongöeda. Ongöñömināte
bitō tömengä ingante,
Mänömaī cæbitapa, ante
āmi ēñengæe. Mänömaī
āmi ēñengä ininque tömengä
waadete babaingampa,”
ante apænecäimpa. ¹⁶ Ayæ
godōmenque apænecantapa.
“Wæætē tömengä ēñēnāmaī
inte waadedāmaī ingä ininque
bitō Wængongui angä ēñente
nāni yewæmongainō bai
cæe. Waocä æbänō cæcäā,
ante adinque waoda mēnaa
ina incæ mēnaa go ado-
canque ināni incæ adoyömō
ante apænedāni ininque
tömēnāni nāni apænedō
beyænque ante mönō, Nō
impa, ante ēñengæimpa,
ante Wængongui beyæ
yewæmongatimpa. Ininque
bitō, Mönō adoyömō ante
apænecäimpa, ante waoda
mēnaa inate āmi incæ ado-
canque ingante āmi incæ
æcāmenque bitō tönō goda
tömengä adoyömō ante
nōinō ante apænecæcäimpa.
¹⁷ Ayæ apænemini ate
nē wēnæ wēnæ cædingä
cōwē ēñēnāmaī ingä ate
wædinque bitō inñömō,
Itota nē Codito ingampa,
ante mini pönencabo weca
gote apænebi ēñinguināni.
Ayæ tömēnāni wææ ānāni
ate tömengä godōmenque
ēñēnāmaī ingä ininque
tömengä, Nāmā cæte
quēwenguimo, ante nē
ēñēnāmaī cædāni bai
ingampa. Ayæ, Odömāno
awēnē beyæ nē æwengä bai
ingampa cæbii. Tömengä
ēñēnāmaī cæcäinō anguēnē,

ante bitö edæ tömengä ingante gomö ae,” ante Itota angantapa.

¹⁸ Ayæ apænedinque, “Näwangä ämopa. Minitö inguipoga nē ämīni inte apænte ämīni inique mīni apænte äninö incæ öönædē dobæ apænte ante impa. Ayæ inguipoga mīnitö apænte äninque ñimpo cämīni inique mīni cædö bai öönædē adobai do ñimpo cæte ingæimpa.”

¹⁹ Ante apænedinque Itota ayæ apænedinque, “Minitö imīnite iūmai ämopa, angantapa. Inguipoga mēmīnaa guëa adoyömö pönente apæneyöminä botö Mæmpo öönædē nē quëwengä iñömö mīna ämai ante tömänö cæcæcäimpa. ²⁰ Edæ mēmīnaa imīna incæ mēmīnaa go adocanque imīni incæ æpomīnimē inöminī incæ mīnitö adoyömö ponte botö ëmowo apænete ongöñöminī edæ botö adoyömö mīnitö tönö godongämæ ongoncæboimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

²¹ Ayæ ate Pegodo tömengä weca ponte äninque,

—Awënë, botö tönīñacä botö imote wënæ wënæ cæcä adinque botö tömengä ingante æpogadö godö ñimpo cæbo ee goquingää. Edæ önonpo æmæmpoque go mempoga mänimpoga ñimpo cæbo ee goquingä, ämīi.

²² Äñongante Itota,

—Iñæmpa, wīi önonpo æmæmpoque go mempogaque angüi. Edæ godömenque bitö änimpoga pīnāmai inte ñimpo cæbi

ate wæætē adopoga wæætē adopoga ayæ cöwë tetenta ganca wæætē wæætē ñimpo cædinque coatodo tiento nöobenta ganca mänimpoga pīnāmai inte ñimpo cæbi goquingä. Mänömai ante Itota tömengä mīñæ nē godäni inänite, Cöwë pīnāmai inte ñimpo cæquimīni, angacäimpa.

Në cædongä nänö waad-edāmai cædö ante odömongampa

²³ Itota ayæ apænecantapa. “Mäninö beyæ bitö änö bai cædäni wædinque imæca awënë odeye nänö apænte ämai öönædē Awënë Odeye incæ tömengä ingante nē ëñëminī imīnite æbänö apænte angampa, ante odömömo aquimīni, angantapa. ²⁴ Imæca awënë iñömö, Botö imote nē cædäni incæ botö imote debe inäni inte eyepæ pönönäni æncæboimpa, ante cæyongä adocanque tadento ñænængade nāni godonte æinta incæ diete miido ganca nänö pönongä æni beyæ wæætē pönönāmai debe ingä adinque tömengä ingante ænte mämönäni pongampa. ²⁵ Pongä adinque tömengä awënë iñömö, Ömæpocä inte tömengä ædö cæte pönongä ænguimoo, ante pönente wædinque iūmai angantapa. Wacä ingante nē cædäni tömengä nāni wencabo bacædänimpa, ante cædinque botö nē pönönāmai ingä nāna gæncaya nāni wencabo tömänäni inänite bæi ongonte wacä ingante godonte eyepæ ænguimoo, angä. ²⁶ Eñente wædinque

edæ nē cæcā iñōmō tōmengä weca ædæ wææninqe edæ, ‘Awënē, waadete cædinque ee abi adinque botō ayæ ate botō debe inganca tōmanta pōnōmo æncæbiimpa.’²⁷ Ante wæcā eñēninque awënē iñōmō nē cæcā ingante guëa wæte bai pōnēninque, Tōmää edæ godonte impa, äninque godō ñimpo cæcā abæ tawænte gocantapa.

²⁸ “Incæte tōmengä tōnō wadäni näni godongämæ cæcabo iñōnāni wacā guiquënë adocā ingante tiëe tigitamō ganca nānō pōnongä æni beyæ wæætē pōnōnāmaï debe inongäimpa. Adinque nē abæ tawænte godingä incæ tōmengä ingante debe ingä ingante godō yao ongonde ñimämencate cædinque, ‘Do bitō æninta pōnōmi æmo tōö.’²⁹ Ante piingä wædinque tōmengä tōnō nē cæcā inte nē debe ingä wæætē nē äningä weca da guicapodinque, ‘Bitō waadete cædinque ee abi ininque botō ayæ ate pōnōmo æncæbiimpa.’³⁰ Ante wæyongä edæ Baa äninque tōmengä, Tōmanta edæ cōwē pōnōmi æmo ate tabaïmipa, äninque edæ tee mōnecā ongongantapa.”

³¹ “Adinque edæ tōmēna tōnō nē cædāni guiquënë, Mänōmaï cæcā, ante wædinque piinque awënē weca gote, Mänōmaï cæcampa, ante wæmōnipa.³² Änäni eñēninque wënæ wënæ nē cædingä ingante añecā pongä ate tōmengä ingante awënē, ‘Botō imo nē cædämi inte nē

wënæ wënæ cæbitapa tōö. Iñæmpa bitō nanguï ämi beyænque botō edæ, Tōmanta edæ godonte impa, ante ñimpo cæbo abæ tawænte gobitapa.³³ Ininque botō guëa wæte pōnente cæbo bai bitō tōnō nē cæcā ingante bitō adobai guëa wæte pōnēmi bai waa incædōnimpa.’³⁴ Äninque awënē äingä badinque, Tōmengä tōmanta nānō æninta botō imote adodō nānō pōnonguinganca botō, Tōmengä ingante ænte pancæminimpa, ämopa. Äninque tōmengä ingante tee mōnete oncōnē nē pänāni inänite pædæ godongä ænänipa.”³⁵ Mäninque ante odōmonte apænedinque Itota godōmenque apænecantapa.

—Edæ mīni waocabo iñōmīnite mīnitō wacā nānō wënæ wënæ cædinō ante godō ñimpo cædāmaï imīni adinque awënē nānō apænte änō bai botō Mæmpo oönædē nē quëwengä iñōmō adobai mīnitō wënæ wënæ cædinō ante ñimpo cædāmaï inte tōmānō ancæcäimpa, ante apænegacäimpa.

19

Nänōogængä ingante näni pämçenō ante

(Mäadoco 10.1-12; Odoca 16.18)

¹ Mänii Gadideabæ quëwente iinque apænete ate Itota Oododänō æmæmäa godinque Oodeabæ pongacäimpa.² Pongä adinque nanguï inäni tee empo

goyönäni tömengä gampocä waa badänitapa.

3 Paditeoidi guiquenē, Godö ämō ēñēninque Itota wabänō adodeque oda cædete wæcä tocæi, ante pönēwēnāni inte tömengä weca pöninque änänitapa.

—Wængonguī æbänō ante wææ angacäi. Waocä tömengä nänöogængä ingante quiēmē beyænque pämängä iinque edæ nō cæte intawo.

4 Ante äñönāni Itota,

—Minitö iñæmpa Wængonguī beyæ ante nāni yewæmōinta adāmaī inte ämīnitawo. Wēēñēdē edæ waocä ingante nē Badongaingä iñömō, “Onguīñængä ingampa, ante ayæ, Onquiyængä ingampa, ante badongacäimpa,” ante yewæmongatimpa.

5 Ayæ, “Mänömaī beyæ waocä mæmpocä ingante emō cæte wäänä inante emō cæte godinque onquiyængä ingante, Botö nänöogængä, ante æmæwo moncæcäimpa.

Iinque mēnaa inīna incæ tömēna nāna gæncaya badinque adocanque bai bacædäimpa,” ante yewæmongatimpa.

6 Iinque tömēna nāna gæncaya adocanque bai badinque nänēnē mēnaa ināmaī inapa. Mänömaī beyæ Wængonguī, Adocanque bai inapa, ante nāna gæncaya nänö nē badongaina iñönate waocä wæætē pango cædāmaī incæcäimpa.

7 Äñongante tömēnāni wæætē,

—Iinque, Æmæwo pämämo goquīmi, ante

yewæmöninque mäninta bitö yewæmöninta onquiyængä ingante godömi ængä ate bitö önonque pämäncæbiimpa, ante Möitee wodi quīnante wææ angacäi, ante ēñencæte ante mönitö wæmönipa.

8 Änāni ēñēninque Itota edæ,

—Iñæmpa, Mimö ömædēmini inömīni inte mīnitö wēnæ wēnæ cæinēmīni imīnīpa, ante wædinque edæ Möitee, Nänöogængä ingante pämänguīmi, ante yewæmongacäimpa. Wēēñēdē iñömō edæ wīi mänömaī ingatimpa.

9 Wæætē onquiyængä wacä ingante godö todāmaī iñongante tömengä ingante nē pämäningä iñömō tömengä dobæ nänö towenguinque edæ wacä onquiyængä ingante godö mongampa.

Ayæ onquiyængä pämänte goyongä wacä onguīñængä tömengä ingante godö möninque adobai nē towengä bacampa, ante ämo pönēmaimīnīpa.

10 Angä ēñēninque tömengä mīñæ nē godāni guiquenē,

—Iñæmpa nāna gæncaya ina inte pämäñnāmaī ingæimpa, ante bitö änö bai nō i iinque edæ waocä wēmō cæcä bai waa imaimpa, ante pönente wæmönīpa.

11 Ante wæyönänite Itota,

—Wēmō cæcä, ante mīni änö bai ante waocä ædö cæte cæquingä. Wængonguī nänö äñinänique mäninö ante Ao ante mönämaī inänīpa. 12 Edæ ædänidö mönämaī inguinänīi, ante pancadäniya guiquenē wäänä cæncadē ēñayedē edæ

ongænca babetamiñænäni
 eñgaginäni inte mönāmaï
 inäni. Pancadāniya wæætē
 waodāni cædāni beyænque
 babetamiñænäni badingque
 mönāmaï inānipa. Ayæ pan-
 cadāniya guiquēnē öönædē
 Awēnē Odeye nempo beyæ
 ante nāmā pönēningue Ao
 ante edæ mönāmaï inānipa.
 Edæ æcānō botō änō eñente
 Ao āna, tōmenganque mǎnōmaï
 cæcæcāimpa, ante Itota
 odōmongā eñengadānimpa.

*Wēñcænāni inānite gampo
 cæcadinque waa apæncacampa
 (Mäadoco 10.13-16; Odoca
 18.15-17)*

13 Ayæ ate, Wēñænāni
 inānite Itota pönō gampo
 cæcadinque tōmēnāni beyæ
 Wængonguï ingante apæncacampa
 ante cædinqwe wadāni
 tōmengā weca ænte pō ænte
 pō cædāni adinqwe tōmengā
 miñæ nē godāni guiquēnē,
 Ænte pönāmaï iedāni, āningue
 Baa Baa ānāni. 14 Ate
 wædinqwe Itota iñōmō edæ,

—Wēñænāni inānite ee
 amīni poncædānimpa. Edæ
 mǎnināni nāni pönēnō baï
 adobaï pönēnāni inte edæ
 öönædē Awēnē Odeye nempo
 do quēwēnāni inānipa. Ininqwe
 mīnitō iñōmō wēñænāni
 inānite Baa ānāmaï iedāni.

15 Äningue wēñænāni
 inānite pædæ gopo gampo
 cæcadinque wadæ gogacāimpa.

*Māincoo nē nangui
 eacā Itota weca ponte
 apæncacampa*

*(Mäadoco 10.17-31; Odoca
 18.18-30)*

16 Ayæ wacā Itota weca
 pöninqwe,

—Awēnē nē Odōmōmi
 apænebi eñēmoe, angantapa.
 Botō æbānō waa cæbo ininqwe
 cōwē wænāmaï wantæpiyæ
 quēwēmaïmoo.

17 Ante añongā Itota edæ,
 —Wængonguï adocanque
 nē waa cæcā ingā incæte bitō
 botō imonte āningue, Æbānō
 waa cæquïmo, ämii. Incæte,
 Quēwenguïmo, ante wæbi
 ininqwe bitō, Iïmaï cæedāni,
 ante Wængonguï nānō wææ
 angainō ante eñente cæe.

18 Angā wædinqwe,

—Ædedō ante ämii.

Äñongante Itota wæætē,
 —Iïmaï. “Wacā ingante
 godō wænōnāmaï. Bitō
 nāpō ogengā ināmaï inongante
 godō mönāmaï. Wacā qui
 awēmō ænāmaï. Wacā
 æbānō cæcāā, ante godō
 babæ wapiticæ ānāmaï.

19 Wæmpocā ingante wäänā
 inante waa adinqwe godō waa
 cæe. Ayæ, Nāmā ante bitō
 waadete cæbi baï wadāni
 inānite adobaï godō waadete
 cæe.”

20 Angā eñēningue edēningā
 iñōmō,

—Botō mǎninō bitō änō
 baï do cæte pægaïmo inte
 botō quīnō edæ godōmenque
 cæquïmoo.

21 Äñongante Itota wæætē,

—Bitō, Ædæmō nō
 cæbo bacæboimpa, ämi
 ininqwe edæ öönædē bitō
 waëmoncoo ænguinque edæ
 ñōwo godinqwe imæca bitō
 mǎnincoo tōmancoo godonte
 æningue bitō æninta wæætē

ömæpodäni inte wædäni
 inänite tömanta godömi
 æncædänimpa. Ayæ edæ botö
 imote tee empote pöe.

22 Angä eñëninque edëningä
 iñömö edæ, Botö mäincoo,
 ante nänö nanguï ëacoo ante
 pönente wæwente wædinque
 wadæ gogacäimpa.

23 Gocä ininque edæ Itota
 tömengä miñæ nē godäni
 inänite apænedinque,

—Nawangä ämo eñëedäni,
 angantapa. Öönædē
 Awënë Odeye nempo guiite
 quëwencæte ante cædinque
 waodäni ömæpodäni inte botö
 miñæ pönänipa. Mäincoo nan-
 guï ëacä guiquënë æbänö cæte
 ömæpocä inte botö miñæ
 ponte guiite quëwenguingää,
 angantapa. 24 Ayæ cämeyo
 iñömö guiyangä ingampa
 diyæ daagö guiyampite
 pædæ tacää. Cämeyo
 ñænængade inongä inte pædæ
 tadamai ingä bai nē ëacä
 adobai ingampa. Tömengä
 nämä ayongä ñænængä
 inongä inte edæ æbänö cæte
 Wængonguï Awënë Odeye
 nempo do wäänē guiite
 quëwenguingää.

25 Ante apæ necä wædinque
 tömengä miñæ nē godäni
 wæætē ancai guñëninque,

—Iñæmpa mänömai i
 ininque æcänö wäänē guiite
 quëwenguingää, änänitapa.

26 Itota tömënäni inänite
 cöwä adinque apæ necantapa.

—Waomïnique incæ nämä
 mini cædö beyænque ædö
 cæte quëwëmaimïni. Wæætē
 Wængonguinque nämä tömänö
 do cæcä ingampa.

27 Angä eñente wædinque
 Pegodo guiquënë,

—Mönitö iñömö edæ
 möni ëadincöo owæ caate
 bitö miñæ ömæpomöni inte
 pömöni abipa. Ömæpomöni
 imöni inte edæ quïnö
 ænguïmöni.

28 Añongante Itota wæætē
 tömënäni inänite angantapa.

—Nawangä ämopa. Botö
 badömo ate tömancoo
 miincooque inque bayonte
 botö Waobo eñagaimö iñömö
 edæ tömëmo ñäö ëmönö
 ëmöninque edæ pö tæ con-
 tacæboimpa. Ininque mïnitö
 botö imote nē tee em-
 pogaimïni inte mäniñedē ate
 tömëmïni tæ contaïmpaa
 tipæmpoga go mempaa pö
 tæ contadinque awënëidi
 badinque edæ idægoidi
 tipæmpoga go mencabodäniya
 inänite apænte ancæmïnimpa.

29 “Ayæ godömenque ämopa.
 Mïnitö nawangä oncodo tao
 godinque mïnitö tönïñadäni
 inänite ëmö cæte godinque
 badä inante mæmpocä in-
 gante wënäni inänite botö
 ëmöwo beyænque ëmö cæte
 pömïnitapa. Ininque iïmai ante
 nawangä ämopa. Æcänö botö
 beyænque mänömai cædinque
 tömengä nänö ëadi ömæ ëmö
 cæte goda iñömö tömengä
 nänö ëmö cæte godincoo
 bai adopocoo æncæcäimpa.
 Wïi adopogaque edæ
 æninque tömengä wæætē
 edæ godömenque adopocoo
 adopocoo æninque tiëë
 ganca mänimpoga æncæcäimpa.
 Ayæ botö pönö cæbo æninque
 tömengä cöwë wantæpiyæ

wænāmaī quēwencæcāimpa.
 30 Incæte edæ tāno yæcado
 ongönināni pancadāniya
 wæætē yæmiñæ gote
 ongönāni bacædānimpa. Ayæ
 yæmiñæ ongönināni inte
 wæætē yæcado ponte on-
 goncædānimpa,” ante Itota
 apænegacāimpa.

20

*Nē cædāni æbānō cædāni,
 ante odōmonte apænecampa*

1 Itota ayæ edæ, Öönædē
 Awënë Odeye nempo æbānō
 quēwēnāni, ante odōmoncæte
 ante iīmaī apænegacāimpa.
 “Waocā nē ömæ ēacā nānō
 cæbaī Öönædē Awënë Odeye
 incæ adobaī cæcampa. Nē
 ēacā ñāō bayō oncodo taod-
 inque, Æcānō ñōwoōnæ botō
 yowementacodē cæquīnaa.

2 Ante adinque tömengä beyæ
 nē cæcædāni inānite, Minitō
 tömäā itædē cæmīni ate botō
 adocanque ingante deēnadio
 tigitamō adotamonque
 pönöinque wacā ingante
 wacā ingante adotamonque
 adotamonque pönömo
 æncæmīnimpa, añongante Ao
 ante yowementacodē cæcæ
 godānipa.

3 Gote cæyönāni
 tömantadæ æñonte nē ēacā
 tömēnāni nāni godonte
 æiñömō gote ayongä wadāni
 önonque cædāmaī a ongönāni.

4 Adinque tömengä, ‘Minitō
 adobaī gote cæmīni ate eyepæ
 godömo æncæmīnimpa.’ Angä
 eñēninque Ao ante godānipa.

5 Ayæ tæcæbæcā iñonte
 adobaī tömengä wadāni
 inānite angä godāni ate
 wæætē ædæ wæicä iñonte

adobaī taodisque wadāni
 inānite angä godāni. 6 Ate
 edæ awæncabo wæiyongante
 edæ adocā tao ayongä
 wadāni önonque a ongönāni
 adinque tömengä tömēnāni
 inānite, ‘Quinante tömäā itædē
 edæ cædāmaī a ongömīni.’

7 Ante añongä, ‘Iñæmpa
 mönitō imönite, Cædāni,
 änānipa cæquīmönii.’ Änāni
 eñēninque, ‘Minitō adobaī
 edæ botō yowementa-
 codē gote cædāni,’ angä
 godānitapa,” ante Itota
 odōmonte apænecantapa.

8 Ayæ, “Gäwadecæ pönī bay-
 onte nē ēacā iñömō tömengä
 beyæ nē apæncä ingante
 äninque, ‘Botō beyæ nē cædāni
 inānite aa pebi pönāni ate
 bitō tömēnāni nāni cædi beyæ
 godömi eyepæ æncædānimpa.
 Awæncabo wæiyongä ñōwo
 pönī gote cædināni inānite
 edæ tāno godömi ænāni
 ate wæætē wēenē gote
 cædināni inānite edæ ayæ
 ate godömi æncædānimpa.’

9 Angä eñēnte aa peyongä
 awæncabo wæiyongä gote
 cædināni inte tāno pönāni
 ate deēnadio tigitamō ado-
 tamonque adotamonque
 godongä ænāni. 10 Ate
 adinque tāno gote cædināni
 guiquēnē, Mönō godömenque
 ænguī impa, ante pönēñönāni
 tömengä godongä æninque
 edæ deēnadio tigitamō incæ
 adotamonque adotamonque
 adopo adopo ænānipa.

11 Æninque tömēnāni nē
 ēacā ingante piinte teded-
 inque, 12 ‘Mönitō tömäā

itædē nāwancate cæmōni incæ iñæmpa cæbii. Ayæ pōnāni guiquēnē wantæ iñō adoque ooda ganca cædāni incæ mōnitō bai adopo godōmi ænāni wæmōnipa tōō.’¹³ Ante pūiñōnāni nē ēacā wæætē adocanque ingante apænedinque, ‘Iñæmpa botō bitō imite wēnæ wēnæ cæbogaa. Edæ, Deēnadio tiguitamō adotamonque pōnōmo æncæbiimpa, añōmo Ao änāmaī imitawoo.¹⁴ Bado, bitō quī incæ ænte goe. Edæ bitō æni bai ayæ ponte cædingā ingante adopo godonguēnēmo intabopa.¹⁵ Edæ botō ēadincoo incæ, Æcānō ingante godonguīmo, ante pōnente wædinque ædō cæte tōmēmo incæ änāmaī inguīmoo. Botō nē waa cæbo iñōmote bitō guiquēnē edæ piinte abi awædō,’ ante nē ēacā angampa.”

¹⁶ Māninganca ante odōmōnte apænedinque Itota iñōmō, “Mānōmaī cædāni ininque botō, Tāno yæcado ongōnināni inte wæætē yæmiñæ gote ongoncædānimpa, antabopa. Ayæ, Yæmiñæ ongōnināni inte wæætē yæcado ponte ongoncædānimpa, ante apænetabopa,” ante apænegacāimpa.

Itota, Wæncæboimpa, ante wæætē adodō ante apæncā (Māadoco 10.32-34; Odoca 18.31-34)

¹⁷ Mānūi godinque Eedotadēē gocæ cædinque tōmengā miñæ, Dote, ante nāni gocabo inānite Itota nānēnē ænte

māodinqe idōmæ goyōnāni apænecantapa.

¹⁸ —Ñōwo iñōmō edæ mōnō Eedotadēē iñōmō æicæimpa. Æi gote ongōmō ate adocanque, Waocā nē ēñagaingā æyōmōnō ongongāā, ante wadāni inānite godō odōmongā bæi ongonguīnāni. Ayæ, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñæñænāni tōnō nē odōmōnāni nempo tōmengā botō imote pædæ godongā æninque tōmēnāni wæætē botō imote apænte āninque, Cōwē wæncæcāimpa, ancædānimpa.¹⁹ Ayæ

edæ, Awæ ñænquedimæ cædinque tōmengā ingante timpote wænōedāni, ante tōmēnāni oodeoidi ināmaī ināni nempo botō imote wæætē māo godōnāni æncædānimpa. Æninque tōmēnāni wæætē botō imotedō ante badete todinque ayæ tæi tæi pāninque awāa timpodāni wæncæboimpa. Nāñe wæmo ate Wængonguī angā beyænque botō mēōnaa go adoōnæque iñōnte ñāni ōmæmoncæboimpa, ante Itota apænegacāimpa.

Tantiago tōnō Wāo badā, Botō āmaī ante cæe, angampa (Māadoco 10.35-45)

²⁰ Tebedeo wēna Wāo tōnō Santiago iñōna tōmēna badā iñōmō tōmēnā wēna tōnō Itota weca ponte ædæ wææninque edæ, Botō āmaī ante cæe, ante apæncā.

²¹ Eñēninque Itota,

—Minō quīnō apæncæte ante pōmūi.

Äñongante,

—Bitō Tæiyæ Awënë Odeye bate tæ contadinque edæ botō wēñæna inate ämi ate adocanque bitō tōmēmæmi inō adocanque dipæmæmi inō tæ contaquina ämopa, angantapa.

22 Eñëninque Itota wæætē,

—Iñæmpa adāmaï inte mīnitō ämīni awædō. Botō nantate wæwenguimæ bai be-cabo bai mīnatō edæ adotaca becate bai Ao ante botō beyæ nantate wæwenguimīnaa. Edæ æpænē guite bai botō wæwenguimæ bai guiñenāmaï imīnapa diyæ botō beyæ wæwenguimīnaa.

Äñongante,

—Ao ante guiñenāmaï cæcæmōnaimpa, änatapa.

23 Itota wæætē,

—Botō nanguï caate wæwëmo bai mīnatō adotaca bete bai äanque bai caate wæcæmīnaimpa. Nāwangä impa. Incæte æcänō botō tōmēmæ inō æcänō botō dipæmæ inō tæ contaquina botō edæ pönō änāmaï imopa. Wæætē botō Mæmpo do, Mäninaque mänimpaa tæ contaquina, ante nē badongaingä inte tōmengä adocanque godō angä contaquina, ante Itota apænegacäimpa.

24 Mänōmaïnō ante tededapa tōō, ante eñëninque wadäni diete ganca tōmengä miñæ nē godäni guiquënë iñäna nāna caya inate edæ pīlnānitapa.

25 Pīlnāni inique Itota aa pecä pönāni ate tōmënāni inänite iūmaï apænecantapa.

—Oodeoidi ināmaï ināni awënëidi æbänō cædänipa, ante do eñëmīnīpa. Tōmënāni iñōmō nāmā beyænque ante cædinque nanguï pīinte änāni wædinque tōmënāni nempo quëwënāni wæætē do eñente cædänipa. Ayæ tōmënāni weca nē ñænænāni inönāni iñōmō, Tōmëmoque ämo eñente cædäni, ante pīinte änāni wædänipa. 26 Mīnitō guiquënë tōmënāni nāmā beyænque ante nanguï änāni bai wīi adobai cæquënēmīni imīnīpa. Wæætē mīni cabo iñōmīni adocanque ñænængä pönī ingä bacæte ante cædinque tōmengä wæætē edæ mīnitō beyæ nē cæcä baquënegä ingampa. 27 Ayæ yæcado ongöinente wæcä iñōmō tōmengä yæcado ongoncæte ante cædinque wæætē edæ yæmiñæ pönī gote tōmänāni inänite nē cæcä badinque tōmengä nāmā beyæ ante cædāmaï inguënegä ingampa. 28 Edæ Waobo eñagaïmo inte adobai, Botō beyæ pönō cæcædänimpā, ante wīi pōmo imopa. Wæætē wadäni beyæ godō cæcæte ante pōmoimpa. Ayæ edæ nanguï ināni tee mönete bai wæwëñönāni botō wæætē, Tōmënāni wibænete tacædänimpā, ante tōmëmo wepæ incæ godoncæte ante pōmo imopa, ante Itota apænegacäimpa.

Babetamöna iñönate Itota gampomongä waa bamönapa (Mäadoco 10.46-52; Odoca 18.35-43)

29 Itota mäninö godinque Eedicoo nāni quēwēñömō ponte tayōnāni tōmengā miñæ nangui ināni tee empote godānitapa. ³⁰ Goyōnāni onguinæna babetamōna iñōmō taadō wedeca tæ contate a ongōñōna, Itota pongampa, ānāni eñēninque aa pedatapa.

—Awēnē, bitō Dabii wodi pæimi inōmi inte mōnatō imōnate pōnō waadete waa cæe.

³¹ Ante āñōna godongāmæ godāni guiquēnē, Apocænē inguēnē quēwēnaa, ānāni incæ godōmenque yedæ aa pedinque,

—Awēnē, bitō Dabii wodi pæimi inōmi inte mōnatō imōnate pōnō waadete waa cæe, ānatapa.

³² Itota iñōmō næ gongæninque añecā pōna adinque,

—Mīnatō imīnate quīnō cæbo āmīnaa.

³³ Angā eñēninque,

—Awēnē gampomōmi awinca wi ænete bai aquimōna, ante wæmōna.

³⁴ Āñōna Itota tōmēna godongāmæ wæte bai pōnēninque edæ pædæ gopo gampomongantapa. Gampomongā ate tōmēna waa ada badinque Itota miñæ do godatapa.

21

Itota Eedotadēē iñōmō pongampa

(Māadoco 11.1-11; Odoca 19.28-40; Wāō 12.12-19)

¹ Mānii gote Eedotadēē obo pōninque Odibowænquidi

ontacamō goimō Betapaguee nāni quēwēñömō ganca pōñōnāni Itota tōmengā miñæ nē goda mēnaa inate da godōninque angantapa.

² Tōmēna inate,

—Mānii nāni quēwēñömō ongō amīna. Tōmēñōmō go guite ayōmīna bodo onquiyæ nāna wencaya ñāni ñæi a ongō acæmīnaimpa. Ñāni ñæi a ongō adinque mīnatō mānīna inate ñi cæyænte botō weca ænte pōeda. ³ Ayæ mīnatō imīnate wææ ānāni eñēninque mīnatō wæætē edæ, Awēnē nānō ænguēnēnō ante ænte gomōnapa, ante apæneeda. Ayæ, Tōmengā iinque cæte ate do da pōnongā æncæmīnimpa, ante apæneeda, angantapa.

⁴ Do iñōmō Wængongui beyæ nē apænecā iimainō ante nānō apænegaīnō ante edæ iinque bacæimpa, ante mānōmaī cætimpā.

⁵ “Tiōno iñōmō quēwēnāni inānite iimāi ædāni, ‘Badogaa, mīnitō Awēnē Odeye ñōwo mīnitō weca pongā aedāni.

Edæ mōnō māincoo mongæwēnongā bodo wengāa tæ contate mōnō Awēnē pongampa.

Tōmengā gānē pōnengā inte bodoga contate pongā aedāni,’ ante ancæmīnimpa.”

Ante docā nānō apænegaīnō ante ñōwo iinque cætimpā.

⁶ Mānōmaīnō ante angā eñēnte godinque tōmengā miñæ nē goda iñōmō Itota nānō ānīnō bai do cædinque,

⁷ bodo nāna wencaya inate tōi tōi ænte pōninque tōmēna weocoo yabæcooque æidāmæ wo cæyabæda ate Itota wænōmēnæca inō æi yiyæ tæ contacantapa. ⁸ Adinque edæ nanguī ināni, Itota nānō ponguīnō, ante tōmēnāni weocoo yabæcooque ñō cædinque bee podōwayōnāni wadāni guiquēnē gōnea gote yæpæma oñabo tapænte māmō bee bee podōwadāni ate tōmengā podōwaīnonque gocantapa. ⁹ Gocā adinque tāno godāni tōnō ayæ pōnāni tōnō godongāmæ godinque nanguī ināni yedæ āninque,

—Bitō Awēnē Dabii wodi pæimi inōmi inte pōmi adinque, Mōni quēwenguinque impa, ante, Badogaa, ante tomōnipa. Awēnē Wængonguī emōwo beyænque pōmi ininque bitō toquinque edæ Wængonguī bitō imite waa cæcæcāimpa. Ayæ oōnædē iñōmō adobaī, Badogaa, mōni quēwenguinque, ante ingæimpa.

¹⁰ Ante mǎnīi cædinque pōñōnāni, Itota Eedotadēē pongā adinque mǎniñōmō quēwēnāni ancai guīñēninque,

—Māningā æcānō ingāā.

¹¹ Ante wæyōnāni godongāmæ pōnāni iñōmō,

—Itota ingampa. Tōmengā iñōmō Wængonguī beyæ nē apænecā inongā inte Gadideabæ Nāatadeta quēwente pongā ingampa, ante apænegadānimpa.

Wængonguī oncō tæiyæ waēmō bacæimpa, ante cæcā (Māadoco 11.15-19; Odoca 19.45-48; Wāö 2.13-22)

¹² Itota iñōmō Wængonguī oncō ñænæncōnē yabæcōnē pō guidinque mǎniñōmō mǎincoo mǎnāni tōnō wadāni nē godonte ænāni tōnō ongōnāni adinque tōmengā tōmānāni inānite, Oncodo taoedāni, āninque da ta-dongā oncodo tao godānitapa. Ayæ campio ante nāni godonte æimpa tōnō equemō godoncæte ante nē mǎnāni nāni cōnōimpa tōnō bæ tacā tōmampaa guidōmēmæ tæ go wææntapa. ¹³ Ayæ tōmēnāni inānite angantapa.

—Wængonguī beyæ iīmāinō ante yewæmongatimpa. “Waadāni botō oncōnē pō guidinque botō imote apænecædānimpa,” ante Wængonguī angā incæte mīnitō wēnæ wēnæ cæmīni beyænque Wængonguī oncō incæ nē awēmō o ænāni nāni womōincōnē bai wentamō bapa tōō.

¹⁴ Āninque Itota ayæ Wængonguī oncō ñænæncōnē yabæcōnē ongōñongā pæ opa pæ opa godāni tōnō babetamōnāni tōmengā weca pōnāni adinque tōmengā godō cæcā ate waa badānitapa. ¹⁵ Mǎnōmāi mā cæcā waa badāni ate wædinque, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō nē odōmōnāni guiquēnē pīinte badānitapa. Ayæ wēñænāni Wængonguī oncō ñænæncō yabæque ongōninque yedæ āninque, “Badogaa, Awēnē

Dabii pæimi inömi adinque möni quëwenguinque impa,” ante Yæ änänitapa. Änani ëñëninque në godönäni ñænænäni tönö në odömönäni ænguï badinque ¹⁶ Itota ingante änänitapa.

—Wëñænäni æbänö änani ëñënämaï imitawo.

Äñönäni Itota,

Do ëñëmopa. Iñæmpa minitö guiquënë Wængonguï beyæ ante iïmainö ante yewæmonte ongö adämaï inte änewëminitawo.

“Bitö tæcæ ëñädäni tönö goömæ në gänäni inänite apænebi ëñente, tömënäni Ao ante nö pöni tedinque,

Wængonguï tæiyæ waëmö ingänö, ante watapæ apænedänipa.”

Mänömainö ante yewæmonte i apa änewëminii.

¹⁷ Äninque Itota edæ tömënäni inänite ëmö cæte wadæ godinque Betänia näni quëwëñömö gote mon-gacäimpa.

Iigowæ ömæcawæ i adinque Itota pïngampa

(Mäadoco 11.12-14, 20-26)

¹⁸ Nãö bayö Eedotadëe näni quëwënö gämænö adodö pöninque Itota gæwænte wæcantapa. ¹⁹ Gomö adinque iigowæ a ongö ponte ayongä öñaboque ëmæ adinque,

—Ömæcabi imi cöwë incadämaï incæbiimpa.

Äñongä iigowæ incæ guinë wænimpa. ²⁰ Guinë wæ adinque tömengä miñæ në godäni iñömö,

—Quimæ iigowæ iñontobæ guinë wæ amöö.

²¹ Ante wæyönäni Itota iñömö edæ,

—Nawangä ante minitö iminite apænebopa. Wii æmæ pönëmini inte wede pönëmini ininque minitö iigowæ inte botö cæbaï adobaï do cæbaïmini. Ayæ godömenque cædinque minitö änanquidi ongö ate, “Änanquidi ëñëmi, äninque, Bitö cabænte wo gote gäwapænë guie,” ante ämini ininque edæ minitö äninö baï do babaimpa.

²² Wængonguï ingante wede pönëmini ininque quïëmë incæ ante tömengä ingante apænemini incæ mini äninö tömänö æncæminimpa, ante apænegacäimpa.

Awënë imipa, ante æcänö änaï, ante Itota ingante änänipa

(Mäadoco 11.27-33; Odoca 20.1-8)

²³ Itota ayæ Wængonguï oncö ñænæncönë yabæcönë pö guidinque odömonte apænecä ëñëñönäni, Wængonguï quï, ante në godönäni ñænænäni tönö oodeoidi inänite në aadäni, Näni Picæncabo, näni änäni tönö tömengä weca pöninque änänitapa.

—Æcänö në angä inte bitö imite angä cæbii. Iñæmpa, Në ämi bacæbiimpa, ante æcänö pönö äna ëñente në ämi inte baï cæbii, ante ëñencæte ante wæmönipa.

²⁴ Änäni ëñëninque,

—Mini ämaï botö adod-eque ämo ëñëninque minitö

tāno apænemīni eñente ate māniñedē ate botō wæætē, Æcānō nē āna inte pōnō angā cæboo, ante apænebo eñemāimīnīpa. ²⁵ Wāō wodi ingante guiquēnē, Bitō æpænē guidoncæbiimpa, ante æcānō āna eñente guidongāi, ante pōnēmīnī. Wængonguī ōōnædē apænecā eñente cæcantawo. Wæætē edæ waodānique ānāni eñente cæcantawo. Ædō ante pōnēmīnī.

Itota angā eñēninque tōmēnāni nāmāneque wæætedō wæætē tedecōninque, “Wa, æbānō anguūi, ante wædānitapa. Iñæmpa, Wængonguī angā eñēninque Wāō cægacāimpa, āmō bai Itota wæætē mōnō imonte, ‘Quīnante pōnēnāmāi imīnitawo,’ ancædongāimpa,” ante wædānitapa. ²⁶ Wæætē edæ, “Waodāni tōmānāni, Wængonguī beyæ nē apænecā Wāō wodi ingacāimpa, ante pōnēnānīpa, ante pōnente wædinque Itota ingante nē ānāni iñōmō, Wadāni pīnāni wæcæ wæ, āninque, Waodānique ānāni eñente Wāō cægacāimpa, ante mōnō ædō cæte anguūi.”

²⁷ Ante pōnēninque tōmēnāni Itota ingante edæ, —Wa, eñēnāmāi imōnīpa.

Ante wæyōnāni Itota edæ, Iñinque botō adobāi, Æcānō nē angā inte pōnō angā cæboo, ante mīni ānīnō ante apænedāmāi incæboimpa, angacāimpa.

Mæmpocā wēna æbānō cæda, ante odōmongampa

²⁸ Itota odōmoncæte ante apænedinque, —Mīnitō guiquēnē odōmonte tedebo ate āmo eñente apænemīni eñēmoedāni. Iīmāi impa. Waocā tōmengā wēna mēnaa iñōna adocanque weca godinque mæmpocā iñōmō, “Botō wēmi, bitō ñōwoōnæ yowementacodē cæte pōe.” ²⁹ Āñongā edæ, “Wīi goinēmo,” angampa. Wæætē edæ ayæ ate pōnencōninque edæ, Botō ædō cæte Baa āninque quēwēmoo, ante pōnēninque edæ mæmpocā nānō ānīnō ante eñēninque edæ cæcæ go-campa. ³⁰ Ayæ ate mæmpocā wæætē wacā wengā weca adobāi māo āñongā tōmengā edæ, “Bitō mæmpobi āmi eñente gocæboimpa,” ante apænecā incæte edæ godāmāi ingampa. Māninque ante tedebo. ³¹ Nōwo mīnitō imīnite āmopa, Mæmpocā nānō ānō bai æcānō cæcāi, ante pōnēmīnī.

Āñongante,

—Tānocā.

Ante apæneyōnāni Itota tōmēnāni iñānite wæætē,

—Nāwangā āmopa. Mīnitō Awēnē Wængonguī Od-eye nempo pō guidāmāi iñōmīnite odōmāno awēnē beyæ nē æwēnāni tōnō onquiyænāni māincoo beyæ ante nē towente quēwēnāni tōnō tāno ponte do guicædānīmpa. ³² Edæ Wāō wodi mīnitō weca ponte nō cæte tōinō ante odōmōñongante mīnitō iñōmō pōnēmīnitawogaa. Ayæ godōmenque awēnē beyæ

nē æwēnāni incæ maincoo beyæ ante nē towente quēwēnāni tōnō incæ do pōnēnānīpa. Ayæ mīnitō mānōmaī cædāni adīmīni incæte wæætē wēnæ wēnæ mīni cædinō ante wædāmaī inte wīl pōnēmīnitapa tōō, ante Itota apænēgacāimpa.

Nē aadāni inguēnēnāni incæ wīwa cædānīpa, ante (Māadoco 12.1-12; Odoca 20.9-19)

³³ Ayæ godōmenque apænedinque Itota, “Wængongu Awēnē æbānō cæcāā, ante ēñencæmīnīmpa, ante botō īmæca quēwēnāni nāni cæinō ante odōmonte apænebo ēñēedāni. Edæ īmaī impa. Ōmæ ēacā yowementacodē da da māo da caate wææ cædinque, Tōmēmō ænte pīnā pīnā gāwate wæ yopænte tōmēmæ ænguīñōmō ante cædinque ææ wote badongantapa. Ayæ, Yowementacodē awēmō guīdāmaī incædānīmpa, ante cædinque æi wænōmēnæca gomō aquīñōmō mænongā ate nē ēacā īñōmō wabæca gocæ cædinque wadāni ōmæ wite nē aate tā pedāni īnānite apænecantapa. Botō yowementacodē incæ mīnitō ōmæ wite aadāni. Aayōmīnite botō, Mīnitō quī, ante pancamonga pōnōmo æncæmīnīmpa, angā Ao āñōnāni wadæ gocantapa.

³⁴ Ayæ yowedepo wodo bayonte tōmengā ingante nē cædāni īnānite, Mīnitō yowementacodē nē aadāni weca godinque botō yowemō incæ pancamonga āmīni ænīnque

botō weca wæætē māmōmīni æmoedāni, angā godānitapa. ³⁵ Angā godinque pōnāni adinque yowementacodē nē aadāni guīquēnē nē æncæ pōnāni īnānite bæi ongōnīnque adocanque ingante nanguī tæi tæi pānīnque wacā ingante godōmenque wænōnāni wængā ate ayæ wacā ingante dicaca tacadāni. ³⁶ Adinque māo apænedāni wædinque nē ēacā īñōmō wæætē godōmenque nanguī īnāni da godongā gote pōnāni adinque nē aadāni guīquēnē adobāi cædāni wædānitapa.”

³⁷ Ayæ godōmenque odōmōnīnque Itota apænecantapa. “Īnīnque nē ēacā īñōmō, ‘Tōmēmō wengā ingante da godōmo gocā adinque tōmēnāni guīñente wædinque ee abāinānīpa,’ ānīnque tōmengā ingante da godongā tōmangā pōnī gocantapa. ³⁸ Yowementacodē nē aadāni guīquēnē gomō ayōnāni nē ēacā wengā dicæ pongā adinque, ‘Tōmengā ingampa. Wæmpocā māincoo īnī edæ īngā īñōmō nē ænguīngā ingampa cæmōō. Mōnō edæ māo wænōmō wængā ate edæ mōnō quī babaimpa.’ ³⁹ Ānewēnīnque tōmēnāni nē ēacā wengā ingante edæ bæi ongote yowementacodē wææ cæte īñōmō yabæque edæ, Ōmæe, ante wænōnāni wængantapa.”

⁴⁰ Ante māninganca odōmonte apænedinque Itota īñōmō tōmengā ingante nē ānīnāni īnānite angantapa. “Īnīnque mīnitō īñōmō, Nē

ëacä pöninge edæ yowe-
mentacodë nē aaquënänäni
inänite æbänö cæquiringä,
ante pönëmini.”

41 Ante añongante tömënanäni
wæætë,

—Ömäe, ante nē wænöninänäni
inänite tömengä näemæ
edæ, Ömäe, ante wæningä
wæncædänimpa. Ayæ

wæætë, Ædänidö nö cædinque
yowedepo iñö yowedepo iñö
tä pete pönönäni ænguimoo,
ante adinque awënë, Minitö
wæætë aacæminimpa, angä
Ao ante aacædänimpa, ante
apænedänitapa.

42 Itota ayæ tömënanäni
inänite,

—Wængonguï angä ëñente
nänäni yewæmongaintaa
æbänö ongö ante minitö
adämaï inte ämini awädö,
angantapa.

“Dica ænte adinque, Wënæ
wënæ inca, ante nē
mænönänäni nänäni wido
cædinca incæ
gomonga waëmonca inca
iniquë täno nänäni
ñönöninca bæbængapa
do bacapa.

Wængonguï Awënë incæ
mänömaï cæcä ad-
inque

mönö waocabo guñente
wædinque waa
amompa,”

Ante yewæmonte impa
abaïminipa. 43 Mäninö

mïni ëñënamäi inö beyæ
minitö Awënë Wængonguï
Odeye nempo quëwente mïni
cæquënënö incæ ö ænte
baï cæcä wæcæminimpa.
Ayæ wæætë wadäni inänite
tömëmö wainca incate baï

nö cædäni inänite godö
angä ëñëninge tömënanäni
wæætë tömengä nempo
quëwente waa cæcædänimpa.

44 Botö iñömö mänüi dica
waëmonca baï inömo inte ämo
ëñëninge nē wæcä iñömö
tömengä iñömö mänincaa tæ
go wæëninge wædænque
tobænte wæcä baï inongä
inte botö önöwa gäänë ædæ
wææncæcäimpa. Wæætë

æcänö ingante Wængonguï
piïnte mänincaca tacacä inaa
tömengä guiquënë quiëmë baï
yaintai baï goquino anguënë,
ante pönëminiyaa.

45 Ante nē aaquënänäni
nänäni cæinö ante odömönique
Itota apænecä ëñente
wædinque, Wængonguï quï,
ante nē godönäni ñænænänäni
tönö Paditeoidi iñömö,
Iñæmpa mönö imonte piïnte
angä awädö, ante pönente
wædinque, 46 Quinö cæte
tömengä ingante bæi on-
gonte ö ænguï, ante cöwä
adänitapa. Incæte, Waodäni
tömänäni, Wængonguï beyæ
nē apænecä Itota inongä
ingampa, ante pönënanipa,
ante wædinque, Piinänäni wæcæ
wæ, äninque edæ ñimpo
cægadänimpa.

22

Monguimæno ante
odömonte apænecampa
(Odoca 14.15-24)

1 Wængonguï Awënë
æbänö cæquiringä, ante
ëñencæminimpa, ante imæca
awënë nänö cæinö ante
Itota tömänäni inänite wæætë
odömonte apænecäimpa.

2 “Inguipoga awënë od-eye tömengä wëñæ beyæ monguimæno ante nänö cæbaï öönædë Awënë Odeye iñömö adobaï cæcampa. 3 Inguipoga awënë iñömö tömengä ingante nê cædäni inänite, Wëenë botö äñinäni inänite wente ænte pöedäni. Angä tē tē wente ænäni ëñëningue edæ, Wii pöinewædö, änäni. 4 Eñente wædingue awënë wæætē wadäni tömengä ingante nê cædäni inänite da godöningue, ‘Wëenë botö äñinäni weca godingue botö beyæ iimainö ante apænemini ëñencædänimpa. Botö wengä monguimæno ante wagadaidi onguinænäni tönö cæninäni oguimo pöni inäni inänite do wænöningue botö ææmænoca do eyepæ cæbopa. Botö wengä monguimæno pö beedäni, ante mæmpocä angampa, ante edæ botö beyæ apæneedäni.’ 5 Angä ëñëningue gote apæneyönäni tömënäni ëñënämaï inte önonque wadæ godingue pancadäniya gönea ante goyönäni wadäni godonte æncæte ante godänitapa. 6 Wadäni ayæ ongönäni guiquënë ëñënämaï inte awënë nänö da godonte nê cædäni inänite piinte wënæ wënæ cædäni wæyönäni mao wænönäni wænänitapa.”

7 “Mänömaï cædäni ate wædingue awënë od-eye iñömö äingä badingue tömengä tontadoidi inänite angä ëñëningue nê wænöninäni inänite mao

capo wænönäni. Wænäni adingue godömenque onconcoo tömënäni näni ëadincoo iya tänäni. 8 Iningue edæ awënë wæætē tömengä ingante nê cædäni inänite, ‘Monguimæno do eyepæ cæte ongö incæte botö nê äñinäni waa cædänipa diyæ ämo bequinänii. 9 Iningue minitö wæætē edæ iyænompoga iyænompoga mao godingue æcämenque ingante bee ténique tömënäni tömänäni inänite ämini ææmæno pö becædänimpa.’ 10 Angä ëñente cædingue nê cædäni taadonque pö bee bee bee ténique waa cædäni incæ wiwa cædäni incæ tömänäni inänite äñete ænte mämönäni pö monguimæno oncönë pö guidingue eyede goto gongænte bedänitapa.”

11 Ayæ, “Awënë odeye iñömö ëñacæ pö bedäni inänite acæ guiiyongä edæ adocanque monguimæno bequi weocoo awënë od-eye nänö pönöningoo incæ wëñadämaï inte önoncooque ee mongængä. 12 Adingue, ‘Æmigo, bitö ædö cæte monguimæno weocoo wëñadämaï inte önoncooque ee mongænte guibii,’ ante äñongä edæ pæ wëenecä. 13 Adingue awënë odeye iñömö nê aadäni inänite äningue, ‘Në monguimæno weocoo wëñadämaï ingä ingante minitö goti wimpote wææ goti wëwate edæ wëmö iñömö nani guingo imonte Yæ yæ ante wæyömö mao wido cædäni,’ ante awënë

odeye angampa. ¹⁴ Mänömaï nāni cædō bai adobaï impa. Edæ nanguï ināni inānite Wængonguï, Pödāni, angā incæte edæ wædænque ināni inānite apænte Ao ante ængampa,” ante Itota apænegacäimpa.

Tæiyæ Awënë nānō äintamō ante tededänipa

(Mäadoco 12.13-17; Odoca 20.20-26)

¹⁵ Itota mänömaï apæneca ëñente wædinque Paditeoidi wadæ godinque godongämæ ponëë cöninque, Mönö püinte apænte anguinque ante quïnö cæmō ate Itota adodeque wapiticæ tededinque oda cæquingää. ¹⁶ Ante pönëninque tömënāni nē ëmiñænāni tönō Edodeidi inānite da godönāni godinque Itota weca pöninque,

—Awënë nē Odömömi ëñëmi. Bitō nō pönente cæbi imipa, ante do ëñëmönipa. Ayæ bitō ayömi mönitō tömämöni önömönique imöni adinque bitō, Waodāni æbänö anguinānii, ante ayæ, Æbänö cæquinānii, ante wædämaï inömi inte edæ Wængonguï taadō ante guññenāmaï inte nō odömönte apænebipa. ¹⁷ Ìniquë bitō æbänö pönëmii. Odömāno gobiedōno beyæ ante tæiyæ awënë Tetædo tigitamō nānō äintamō ante æbänö wææ yewæmönite ï, ante ëñencæte ante wæmönipa edæ. Godonte edæ waa cæte intawo. Wæætë wënæ wënæ cæte intawo, ante apænebi ëñencæmönimpa.

¹⁸ Äñönāni Itota inñömö tömënāni do, Cæmō wapiticæ tedecæcäimpa, ante nāni äninö ante do ëñëninque tömënāni inānite wæætë edæ, —Mini wadō tedete wadō cæcabo inñömö edæ quïnante botō imote, Æbänö cæmō oda cæquingää, ante cæminii. ¹⁹ Tetædo tigitamō nānō äintamō odömömini aquïmo.

Äñongä deenadio tigitamō adotamonque ænte pönāni.

²⁰ Adinque tömënāni inānite Itota,

—Æcänö awinca bai yewæmönite badonte ï. Edæ æcänö ëmōwo ante yewæmönite ï.

²¹ Äñongante,

—Awënë Tetædo awinca bai yewæmönite badonte impa. Adocä ëmōwo ante yewæmönite ongö amönipa.

Änāni ëñëninque Itota inñömö edæ,

—Awënë Tetædo quï ï iniquë edæ Tetædo ingante godongæimpa. Wæætë Awënë Wængonguï quï ï iniquë Wængonguï ingante godonguï ï apa änewëmïni.

²² Ante Itota nānō äninö ëñente beyæ, Quiëmë bai angää, ante ancai guññente wædinque wadæ gogadänimpa.

Ædö cæte ñāni ömæmonguï, ante wædänipa

(Mäadoco 12.18-27; Odoca 20.27-40)

²³ Mäniönæ adoönæ inñonte Tadoteoidi nē, Waocä wæninque ñāni ömæmönāmaï æmæwo wængampa, ante nē änewënāni inte Itota weca pöninque,

İimainö ante eñencæte ante wæmönipa, änänitapa.

24 —Awënë nē Odömömi eñēmi. Mōitee wodi mōnō beyæ ante wææ yewæmöninque iimāi ante yewæmongacäimpa. Waocä mōninque wēñæ tapæidāmaī inte wængä ate tōmengä tōniñacä wæætē owæmpoingä ingante mōninque wēñæ tapæidinqe, Botō tōniñacä wodi wengä ingampa, ante pæpogacæcäimpa, ante yewæmongacäimpa. 25 Nōwo iñömō mōni cabo iñömönite adodāni nāni caipæ onompo æmæmpoque go mēnaa ināni iñönāni bamoncadengä mōninque wēñæ tapæidāmaī manguiwēninque edæ nāñe wængä ate ayæmengä wæætē owæmpodingä ingante mongä. 26 İninque ayæmengä incæ adobaī wēñæ omæpocä nāñe wængantapa. Ayæ wææ wacä ayæmengä adocä ingante monte ate wēñæ adobaī tapæidāmaī inte edæ nāñe wængantapa. Ayæ wææ wacä adobaingä, ayæ wææ wacä tapæidāmaī inte nāñe, ayæ wææ wacä, ayæ wææ ayæmengä pōni adocä ingante mōninque wēñæ tapæidāmaī inte nāñe wængantapa. 27 Onquiyængä guiquēnē owæmpote wædinque tōmangä pōni nāñe wængantapa. 28 İninque, Mōnō nāni omæmonguiönæ, ante mīni aönæ iñonte māningä owæmpoingä iñömō æcänō nänöögængä baquingä. Edæ tōmengä ingante

iñömō edæ tōmänāni manguiwengadänimpa.

29 Añönānite Itota wæætē,

—Minitō iñæmpa. Wængongui angä eñente nāni yewæmōinta adāmaī inte baī ämīni awædō. Wængongui adocanque tæi piñængä inte edæ tōmää cæcampa, ante pōnēnāmaī inte edæ oda cæte ämīni awædō. 30 Edæ Wængongui anquedoidi oönædē cōwē owodāni baī inönāni inte waodāni nāni omæmöninque godō nānönāmaī ināni inte edæ mōnāmaī inguinānidō anguēnē. 31 Wæætē do wængaināni nāni nāni omæmonguinō ante eñencæmīnimp, ante Wængongui beyæ yewæmonte ongō adāmaī imīnitawo. 32 “Botō iñömō Abadão Wængonguimo ingaimo inte ayæ Itæca Wængonguimo ingaimo inte botō Aacobo Wængonguimo adobo imo anguēnē,” angacäimpa. Ante nē angaingä inte edæ æmæwo wænīnāni tōmēnāni Wængonguingä ædō cæte inguingä. Wæætē edæ mīi quēwēnānique tōmēnāni Wængongui inongä ingampa. İninque edæ nē wænte godīnāni incæ ayæ mīināni quēwēnāni inānipa, ante pōnenguēnē änewēmīni.

33 Ante apænecä eñēninque godongāmæ eñengönāni guiquēnē, Æbänō cæte Itota waa pōni odōmonte apænecä eñēmōnii, ante wægadänimpa.

Wængongui nänō wææ angäine mēnea tæineda pōni ēnepa (Mäadoco 12.28-34)

34 Tadoteoidi guiquënë, Ædö cæte gomonga anguii, ante edæ pæ wëenedänitapa. Mänömaï Itota nänö nö äninö beyæ pæ wëenedänipa, ante tededäni eñëninque Paditeoidi wæætë godongämæ pönänitapa. 35 Itota æbänö cæte wapiticæ ämaingää, ante pönëñönäni adocanque idægoidi nani wææ angainö ante nê ate eñënongå iñömö Itota ingante angantapa.

36 —Awënë nê Odömömi eñëmi. Wængongui, Iimaï cæedäni, ante nänö wææ angainecoo ante pönëninque ædedö tæine pöni i iñonte mönö nanguï eñente waa cæqui.

37 Añongante Itota iñömö, —Iimaï ante nänö wææ angaine iñömö edæ tæine pöni iñonte mönö nanguï eñente waa cæcæimpa. “Wængongui mönö Awënë ingante bitö mimö entawente waadedinque bitö ocaci encabi inte nö pönëninque bitö önöwoca ewocabi inte edæ tömengä ingante ædæmö waa waadete pönëe.” 38 Mänine nänö wææ angainö waa pöni i iñinque mänine täno waa cæqui impa. 39 Ayæ wade nänö angainö adobaï nanguï waa eñente cæqui impa. “Bitö nämä bitö waadete waa cædö bai adobaï pönëninque wadäni inänite adobaï waa waadete cæe.” 40 Iimaï cæedäni, ante Möitee wodi nänö wææ angainö ayæ Wængongui beyæ nê apænedäni nani angainö cæcæte ante cædinque edæ mänine Wængongui mënea

nänö wææ angaine eñente cæte beyænque edæ tömänö edæ do eyepæ cæte impa, ante Itota apænegacäimpa.

Codito æcänö pæingä inongä ingää, ante apænecampa (Mäadoco 12.35-37; Odoca 20.41-44)

41 Mänii Paditeoidi adoyömö ponte ayæ ongöñönäni Itota tömënanäni inänite angantapa. 42 Itota iñömö tömënanäni inänite,

—Codito iñömö æcänö ingää, ante pönëmini. Æcänö Wengä inongä ingää, ante pönëmini.

Ante añongante Paditeoidi wæætë,

—Awënë Dabii pæingä inongä ingampa.

43 Añönänite Itota edæ, —Awënë Dabii pæingä inongä iñongante edæ Dabii tömë edæ Codito ingantedö äninque quinante, Awënë imipa, angacäimpa.

44 “Awënë Wængongui incæ botö Awënë ingante apænedinque,

Botö tömëmæ inö tæ con-tayömi,

bitö imite nê püinäni inänite bæ tabo ate

bitö önöwa gäänë ongöñönänite bitö pinä gawacæbiimpa, angacäimpa.”

Ante Wængongui Önöwoca apænecä eñëninque Dabii wodi yewæmongacäimpa.

45 Codito nê Awënë ingampa, ante awënë Dabii wodi nänö nê angaingä inongä inte edæ adocä Codito iñömö ædö cæte näëmæ Awënë Dabii wodi pæingä inguingää, ante pönenguënë änewëmini.

46 Ante äñongä edæ tömänäni, Mönö ædö cæte wæætē anguii, äninque eñenāmaï inte edæ pæ wëenegadänimpa. Ayæ iincayæ ate, Apænebi eñemönii, ante ædö cæte anguimoo, ante edæ tömänäni guiñente wædinque änāmaï ingadänimpa.

23

Paditeoidi tönö nē odömönäni inänite Itota pünte angä

(Mäadoco 12.38-40; Odoca 11.37-54, 20.45-47)

1 Pæ wëenedäni adinque tömengä miñæ nē godäni godongämæ ongönäni nanguï inäni tönö ongöñönänite Itota tömänäni inänite apænegacäimpa.

2 “Nē odömönäni tönö Paditeoidi iñömö Möitee wodi nänö angainö ante nē eñenäni inte nē nō odömönte apænedäni inänipa.

3 Mänömaï inäni adinque minitö iñömö tömēnāni äñinö ante tömänö ante cōwē eñente cædäni. Wæætē tömēnāni nāni cæi bai cædāmaï iedäni. Edæ, iïmaï cæedäni iïmaï cæedäni, ante nāni äñö ante tömēnāni nāmä incæ eñenāmaï cædänipa.

4 Edæ mäincoo teëmencoo mö paate wadäni önöncapæ cō cædancapænāni bai cædinque tömēnāni, Wadäni guëmancædänimpa, ante cædāmaï inäni inte önompogonca adopogoncaque incæ gä ænancapænāmaï inänipa.”

5 “Quiëmē cædäni incæ tömēnāni cōwē, Wadäni botö imote waa acædänimpa, ante cædänipa. Wadäni,

Bitö Wængongui beyæ nāni yewæmongainta nanguï abi imipa, ante pönēninque mönitö imönite waa acædänimpa, ante babæ cædinque mäninta æmontaicade ñænæ pönï badonte mīni tente önöncaipoga wo cæte encapodänipa. Ayæ, Bitö Wængongui ingante nanguï apænebi imipa, ante pönencædänimpa, ante cædinque tömēnāni weocoo ñä cæwate ñä cæwate doyæ guēnē ēwa badöninque doyæ pönï wēñate mongænänipa. 6 Ayæ ææmæ becæ godinque tömēnāni, Botö täno bete tocæboimpa, ante waëmompaa pönï tæ contate bete todänipa. Ayæ Wængongui angä nāni eñente yewæmongainta ate odömöincönē pö guuidinque tömēnāni nāmanque ante pönēninque waëmompaa pönï tæ contate todänipa. 7 Ayæ waodäni nāni godonte æiñömö wainö pancadē goyönäni wadäni pö bee tēninque, Nē odömömi, bitö imite waa amönipa, ante apænedäni eñēninque edæ nē odömönäni iñömö nanguï todänipa,” ante Itota apænecantapa.

8 Ayæ apænedinque, “Minitö guiquēnē minitö Awēnē nē Odömongä adocanque pönï iñongä mīni caipæ iñömönite wadäni, Awēnē nē odömömi imipa, ante änāmaï incædänimpa, ante wææ cædäni. 9 Ayæ mönö Mæmpo adocanque pönï öönädē quēwengä ingä adinque mīnitö waocä in-

gantedö ante apænedinque, Mönö mäempo ingampa, ante änämaï iedäni. ¹⁰ Ayæ, Mönö Awënë në Odömongä iñömö adocanque pöni Codito inongä ingampa, ante eñëmini iñöminite wadäni, Në ämi imipa, ante änämaï incädänimpa, ante wææ cæedäni. ¹¹ Ayæ edæ mini cabo iñöminite wacä beyæ wacä në godö cæcä iñömö ñænængä pöni ingä incæcäimpa. ¹² Edæ nämä ængö cæte bai cædinque æcänö, Botö botö, äna tömengä iñömö edæ wææntodonte bai önonque bacæcäimpa. Wæætë æcänö, Botö botö, änämaï inte, Önömoque imopa, äna iñömö edæ tömengä ingante ængö cæte bai cædäni adinque wadäni tömengä ingante waa acädänimpa,” ante Itota tömengä miñæ në godäni inänite apænegacäimpa.

¹³ Ayæ në odömönäni tönö Paditeoidi inänite Itota püinte angantapa. “Minitö iñömö mini pante wæquinque edæ wadö tedete wadö cæmini iminipa. Wadäni öönædë Awënë Odeye nempo guidämaï incädänimpa, ante minitö odemö tee mönete bai wææ cæminipa. Tömëmini guidämaï imini inte minitö wadäni guicæ cæyönänite edæ tömënäni nani guidämaï wæquinque edæ wææ cæminipa. ¹⁴ Në odömömini tönö Paditeoidi imini mini wadö tedete wadö cædincabo inte mini wæquinque impa. Owæmpoinäni oncö ö æmini incæte minitö, Wantæpiyæ

botö tedebo beyænque wadäni botö imote waa acädänimpa, ante Wængongui ingante wantæpiyæ në tedemini inte godömenque mini panguinque ingæimpa,” ante Itota angacäimpa.

¹⁵ Ayæ apænedinque, “Në odömömini tönö Paditeoidi imini mini wadö tedete wadö cædincabo inte mini wæquinque. Edæ, Adocanque incæ mönitö emiñængä bacæcäimpa, ante minitö æpæ tömämæ wogaa gote diqui diqui mininque inguipoga taadö tömänö gote diqui diqui minte ayömini adocanque Ao angä adinque minitö tömengä ingante godö odömömini. Eñëninque tömengä guiquënë minitö wënæ wënæ goquïnö godömenque godinque gomonga në wënæ wënæ cæcä badingque tadömengadænguipo nänö gomonga panguinque minitö miñæ tee empote gocampa töö.”

¹⁶ Ayæ, “Babetamömini mini wæquinque babæ ante mäomini ate edæ oda cæte godänipa. Iñæmpa iïmaï anewëminipa. ‘Botö änö nöngä baquïnö anguënë, ancæte ante æcänö, Wængongui tæiyæ waëmö oncö tæi ongö bai impa, äna tömengä önonque tedete apænecampa, ante anewëminipa. Wæætë edæ, Wængongui tæiyæ waëmö oncö oodo mä ongö bai impa, ante æcänö äna guiquënë tömengä nö angä inte cæcæcäimpa,’

ante mīnitō iñōmō babæ wapiticæ ämīnipa. ¹⁷ Mīni babetamō incabo mīmō ömædē incædō. Edæ Wængonguī tæiyæ waëmō oncönē oodo öñō adinque, Oodo incæ godömenque waa pōni impa, ante babæ ante pönēmīnipa. Iñæmpa oodo æninque, Wængonguī oncö waëmō emonguinta, ante ænte badönāni beyænque oodo tæiyæ waëmō bapa, ante pönēmīniyaa.”

¹⁸ “Ayæ edæ mīnitō babæ apænedinque, Botö änö nöingä baquinö anguënē, ancæte ante waocä, Wængonguī quī, ante baö nāni iya täimpaa tæi ongö bai impa, ante æcänö äna önonque tedecampa. Wæætē mäninö ancæte ante, Baö iya täimpaa nāni iya tanguingä bai impa, ante æcänö äna iñōmō tömengä nö ante cæcæcäimpa,’ ante mīnitō babæ wapiticæ ämīnipa. ¹⁹ Mīni babetamō incabo ämīni eñēmoedāni. Adö waa intawo. Nāni iya täimpaa incædö tæiyæ waëmō intawo. Wæætē edæ baö nāni iya tanguingä incæ tæiyæ waëmō intawo. Abänö ante pönēmīni. Iñæmpa baö æninque, Wængonguī quī, ante iya tänāni beyænque baö näwäaquiringä bacampa, ante pönēmīniyaa. ²⁰ İninque, Botö änö nöingä baquinö anguënē, ancæte ante waocä, Nāni iya täimpaa tæi ongö bai impa, ante æcänö äna tömengä, Iya täimpaa tönö baö nāni iya tanguingä tönö tömää beyæ, ante

bai dobæ angampa. ²¹ Ayæ æcänö, Wængonguī tæiyæ waëmō oncö beyænque ante näwangä baquinö anguënē, äna tömengä Wængonguī oncö beyæ ayæ mänincönē nē owocä beyæ adobai dobæ angampa. ²² Ayæ æcänö, Öönædē beyænque näwangä baquinö anguënē, äna tömengä edæ Wængonguī nänö containpaa beyæ ayæ containpaa nē Contacä beyæ adobai dobæ angampa,” ante apænegacäimpa.

²³ Ayæ apænedinque Itota, “Nē odömömini tönö Paditeoidi incæ mīni wadö tedete wadö cædincabo inte mīni wæquinque impa. Tömēmīni mīni minte pædimö tönö guimö oguī wayabo tönö tömëmö mīni tä pete ænimö tē gæte diete ganca mīni cabo tē gædincoo ñö cædinque adocooque æninque, Wængonguī quī, ante godöninque waa cæmīnipa. Incæte edæ Wængonguī, Nö cæedāni, ante nänö änö ante, Godö waadete waa cæedāni, ante nänö änö ante, Wede pönente cæedāni, ante nänö änö ante mīnitō mīni wæquinque eñente cædāmaī imīnipa. İimaī täno waa cæquënēmīni inte mīnitō mänincoo ayæ godömenque Wængonguī ingante godömīni inguënēmīni imīnipa. ²⁴ Babetamömīni babæ ante mäomīni ate edæ oda cæte godānipa. Mīnitō, Diete ganca mīnitō mänincoo ongö adinque adocooque cöwē godonguī i, äninque owætaca bequñmō guin-

cawæ owoyö tæ wedote bai cæminipa. Wæætē edæ Wængongui nänö änö bai cædāmai inte mīnitō edæ cāmeyo ñænængade pōni owoyö önonque ade bete bai pōnēnāmai inte cæminipa, ante awædō,” ante Itota apænegacäimpa.

²⁵ Ayæ nē odömönāni tönö Paditeoidi inānite godömenque äinique tōmengä, “Mīni wadō tedete wadō cæcabo inte mīni wæquinque impa. Owæta tönö cængæ yabætaque ñongate bai mīnitō wadāni ayönāni nē waa cæmīni inte wæætē edæ cæncadenta inö wentaga engate bai cæminipa. Mīni wacä qui ö æinönö ayæ nāmanque ante mīni towönö beyæ owæta cæncadenta inö opogō tagate eyede bai impa diyæ. ²⁶ Bitō Paditeobi babetamömi eññemi. Cæncadenta inö täno ñä mēnongabi ininique yabæta inö ñongate wainta baquīnō anguēnē,” angacäimpa.

²⁷ Ayæ, “Nē odömömīni tönö Paditeoidi incæ mīni wadō tedete wadō cædincabo inte mīni wæquinque impa. Mīnitō wao wodido bai yabæque waëmō paate bai iñonte cæncadē inö wao bayetoca ñömænte öö wayömō bai entawēmīni imīnipææ.

²⁸ Ininique wadāni yabæque ad- inique, Mīnitō nō entawēmīni imīnipa, ante pōnēñönāni mīnitō wiwa mīni pōnēnō beyæ wadō tededinque wadō cædinque edæ mīmō wentamō entawēmīnipa,” ante Itota piingacäimpa.

²⁹ Tömēnāni inānite ayæ

piīnīnque, “Nē odömömīni tönö Paditeoidi incæ mīni wadō tedete wadō cædincabo inte mīni wæquinque. Edæ Wængongui beyæ nē apænegaināni wō- dido, ante mīnitō do mænōnomīnipa. Ayæ, Nē nō cægaināni wodido, ante mænōninque mīnitō oncontai waëmō pōni paadomīnipa. ³⁰ Ayæ, ‘Mæmæidi nāni quēwengaiñedē quēwēmōni bai mōnitō tōmēnāni tönö, Wængongui beyæ nē apænedönāni inānite māo wænönāmai inte ee quēwencædömōnimpa,’ ante ämīnipa. ³¹ Mänōmaīnō

ante apænedinque mīnitō, Wængongui beyæ nē apænegaināni inānite nē wængogaināni pæimōni imōnipa, ante nāmā incæ edonque pōni apænte ämīnipa. ³² Edæ mīnitō wæmæidi nē wængogaināni inte nāni pe ñiñængaimāmo wīi eyepæ inte bai cædinque mīnitō ñōwo godömenque eyede pe ñiñænte bai capo wænömæwewedāni,” ante Itota badete bai angacäimpa.

³³ Ayæ äinique, “Mīni tæntæcabo pæimīni bai imīni eññedāni. Mīni obecabo pæimīni bai imīni eññedāni. Mīnitō tadömengadænguipo mīni pante wæquēnēnō ante æbānō cæte aamō cæte edæ tabaimīniyaa.

³⁴ Ininique Wængongui beyæ nē apænedāni tönö nē nō eññēnāni tönö nē odömönāni inānite botō ñōwo mīnitō weca da pōnōmo pōnānipa. Ad- inique mīnitō iñömō edæ pan-

cadäniya inänite wänömini wæncädänimpa. Pancadäniya inänite minitö awäa tim-pomini wæncädänimpa. Ayæ pancadäniya inänite minitö odömöincönë bæi ongöningue tæi tæi pämini caate wædinque tömënäni wayömö quëwënäni weca wayömö quëwënäni weca wodii goyönäni minitö tee empo tee empo togænte goquimäni, ante awædö.

³⁵ Mänömaï wënæ wënæ cæyömini edæ ñowömini beyænque tömäa inguipoga wepæ aa bedinque näate baquimänidö angüenë. Edæ Adäo wodi wengä Abedo në nö cægaingä wepæ tönö ayæ quëwente në ëñente cädäni inänite godö wänönäni wængainäni tönö tömënäni tömänäni wepæ beyæ minitö näate wæcæminimpa. Ayæ minitö Wængonguï oncö ñænæncö boyæ iya täimpaa gäänë ongöningue Bedequiya wengä Tacadiya ingante godö wänömini wængä ininque tömengä wepæ näate wæminipa.

³⁶ Ñowömini mïni wepæ näate wæquinque tömanguipo aa betinö angüenë, ante ämo ëñeedäni,” ante Itota tömënäni inänite idæwaa pïinte apænægacäimpa.

Eedotadëë quëwënäni beyæ ante Itota wæcampa

(Odoco 13.34-35)

³⁷ Ayæ Eedotadëë iñömö quëwënäni beyæ ante pönëningue Itota, “Eedotadëë quëwëmini ëñeedäni, angantapa. Wængonguï

beyæ në apænedäni inänite mïni wængaincabo inte ayæ Wængonguï nänö da pönönäni inänite dicaca tacamini iñöminite botö iñömö minitö iminute waadete pönö cæinente nangui wæbopa. Tawadiya wæmönä iñömö, Botö wënäni, ante gompodinque tæcæenëmæ wëä pönö ö ænä bai botö adobai, Botö wënäni pöedäni, ante æpogadö äñömote minitö, Wïi pöinente awædö, ante Baa ämini wætabopa. ³⁸ Ñowo iñömö edæ mïni quëwëñömö önonconcoque baconcoo tamëñedäni. ³⁹ Ñowo iñömö edæ botö dæ äñömo minitö, ‘Awënë Wængonguï ëmowo beyænque pöninque bitö toquinque edæ waa cæcæbiimpa,’ ante mïni anguinganca minitö edæ botö imote adämaï incæminimpa ante ämo ëñeedäni,” ante Itota apænægacäimpa.

24

Wængonguï oncö ñænæncö bæ Tate bacäimpa, ante

(Mäadoco 13.1-2; Odoco 21.5-6)

¹ Itota Wængonguï oncö ñænæncö oncodo tao gocantapa. Wadæ gocæ cæyongä tömengä miñæ në godäni iñömö, Wængonguï oncö ñænæncö æbänö waa pönï mænonte iï, ante odömoncæte ante tömengä weca pönäni.

² Ate wædinque Itota wæætë,

—Minitö guiquënë mänincoo tömancoo edæ waa aminitawo. Näwangä ante minitö iminute apænebopa. Mänincoo mïni acoo incæ tömanca

bæ tadäni wæænca ad-
inque panguimæ panguimæ
godinque dica adocaque
pöni incæ wænömënæca
ongönämaï ingæimpa, ante
apænégacäimpa.

*Oo iinque baccäimpa, ante
æbänö ate ëñenguï, ante
(Mäadoco 13.3-23; Odoca
21.7-24, 17.22-24)*

³ Mänii taodisque Odi-
bowænquidi pö æite tæ
contate ongöñongä tömengä
miñæ nē godäni adodänique
tömengä weca ponte
apænedänitapa.

—Bitö änö ante æyedönö
iinque baquï, ante ëñencæte
ante wæmönipa. Edæ bitö
ponque æyedönö ponguimii,
ante ayæ mönö ingui-
poga quëwënö æyedönö
æmæwo iinque baquï, ante
ëñencæte ante wæmönipa.
Iinque, Æbänö mä odömonte
baï ba adinque edæ, Oo
pöni impa, ante wædinque
ëñenguïmönii, ante ëñencæte
ante wæmönipa.

⁴ Äñönäni Itota,

—Wapiticæ odömöñönäni
minitö wæætë, Mönö
oda cädämaï ingæimpa,
ante nämä wææ aquënë
quëwëminii. Edæ iïmaï baquï
ataqueedäni. ⁵ Edæ wadäni
nanguï inäni botö emöwo
ante babæ tedete pöinque,
“Botö Codito inömo imopa,”
ante apænedinque wapiticæ
mäodäni godinque edæ nan-
guï inäni tömënäni miñæ oda
cæte wapiticæ gocädänimpa.
⁶ Edæ, Wabæca awënë tönö
pö bee téninque wæætedö

wæætë cädapa, ante ted-
edäni ëñencæminimpa. Ayæ
wayömö näni guëadö guëa
cæte wænönö ante ted-
edäni incæte edæ guiñente
wädämaï iedäni. Edæ
mäniñö botö äniñö baï cöwë
bacäimpa. Ba incæte mönö
inguipoga quëwënö iñömö
mäniñedë wii æmæwo iinque
bacäimpa. ⁷ Adobæca
quëwënäni iñönänite wabæca
quëwënäni ponte bee
téninque guëadö guëa
cæquinäni inänipa. Adobæca
awënë odeye nempo
quëwëñönänite wabæca
awënë odeye tömengä
nänö enempodäni mämö
bee téninque guëadö guëa
cæte wænonte wænguinäni
inänipa. Ayæ waodäni
näni cæinente wænguinque
cængui incæ tömäa capo
wængæimpa. Ayæ wayömö
wayömö goinque pö
wæcädänimpa. ⁸ Incæte
mäniñö näni wæwënö ba
iinque edæ önonque mä
pöni näni wæwenguï inguinö
anguënë.

⁹ Mänömainö ante Itota
godömenque apænégacäimpa.
“Mäniñedë edæ minitö iminite
mini wæquinque ö ænte
mäo godönäni wæyömini
godömenque wænönäni
wæncæminimpa. Ayæ
mäniñedë botö emöwo
apænemini beyæ tömäma
quëwënäni minitö iminite
piincädänimpa. ¹⁰ Ayæ
adoyedë mini pönencabo
incæ pancädäniya guingo
imonte baï badinque edæ
pönänämaï inte Baa an-
guinäni. Ayæ mini cabo

incæ näemæ piinque pancadäniya, Nänö wænguinque, ante wacä ingante näemæ godoncädänimpa. ¹¹ Ayæ nē babæ ante apænedäni ponte, Wængonguī beyæ nē apænemōni imōnipa, ante odömōnāni adinque pancadäniya edæ oda cæte wadō pönente baquināni inānipa. ¹² Ayæ ēñēnāmaī inte nāni cæpāmo godōmenque yebænte bai nanguī ba ate wædinque nē pönēnināni inte wodo tōmānāni edæ Baa āninqe waadedāmaī bacädänimpa. ¹³ Edæ æcānō iimæca iinque baganca wæntædāmaī inte botō emōwo beyæ piinte badāmaī inaa tōmengä edæ botō æmo beyænque cōwē wænāmaī quēwencæcäimpa. ¹⁴ Ayæ edæ, Awēnē Odeye nempo watapæ quēwengæimpa, ante mīni pönencabo tōmāmæ quēwēnāni inānite māo apænemīni ēñencädänimpa. Mänōmaī apænedinque iinque cæmīni ate mǎniñedē ate edæ iinque baquinō anguēnē,” ante Itota tōmengä mīñæ nē godāni inānite apænegacäimpa.

¹⁵ Ayæ apænedinque Itota, “Iinque, Wængonguī beyæ nē apænegaingä Daäniedo wodi, Nōmæi bai öo wadō nāni wo ewenguimāmo incæ Wængonguī oncō tæiyæ waëmoncōnē ænte māmō cō cæquinānidō anguēnē, angacäimpa. Daäniedo nāno yewæmongainta adinque nē adingä iñōmō tōmengä do ēñēmaingampa. Iincayæ

ate mänōmaī cō cädāni ongō adinque, ¹⁶ mǎniñedē Oodeabæ quēwēmīni iñōmō edæ ānanquidi do wodii winonte æibæwedāni. ¹⁷ Ayæ oncōmanca ongōmīni iinque mǎincoo æncæte ante oncōnē wæi guiidāmaī inte oncōmancaque oncōmancaque wodii winōmæwedāni. ¹⁸ Ayæ tōmēmoncodē cæmīni iinque yacoo æncæte ante oncōnē ocæ emænāmaī inte godōmenque wodii winōmæwedāni. ¹⁹ Mǎniñonæ iinque bayedē nē yædemadā ināni tōnō goomæ nē gānōnāni tōnō tōmēnāni nāni wæquimāmo baquinō anguēnē. ²⁰ Ayæ mīnitō mīni wodii winonguiōnæ ante pönēninque edæ Wængonguī ingante, Wīi edæ cōonædepo bacæimpa, ante ayæ, Guēmanguiōnæ iñonte badāmaī ingæimpa, ante ædāni. ²¹ Edæ mǎniñedē waodāni nanguī nāni wæwēmāmo nāni angä baquinō anguēnē. Edæ Wængonguī nāno badongaiñedē mänōmaī nāni wæwēmāmo bai dæ āñonte ayæ godōmenque ñōwo ganca dæ ānompā. Ayæ godōmenque iinque baganca mänōmaī nāni wæwenguimāmo bai dæ anguinō anguēnē. ²² Edæ wantæpiyæ nāni wæwenguī impa, ante adinque Wængonguī, Mānimpoñæque edæ wæwencädänimpa, ante pönōmenque ante ānāmaī ingä bai quingānō quēwenguēnē dæ ancädōnānipa. Incæte, Nē quēwenguināni botō angaināni wīi wantæpiyæ

wæwencæðänimpa, ante cædinque Wængonguī dobæ pönömenque äninque, Idæwaa impa, ancæcäimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

23 Ayæ, İinque bay-onte æbänö inguū, ante apænedinque Itota godömenque iimāi ante apænecantapa. “Mäniñedē wadāni mīnitö imīnite, ‘İñömö mönö Codito ponte ongongä tamēñedāni,’ ante ayæ, ‘Wayömö ponte a ongongä atamönipa,’ ante tededāni ēñēninque mīnitö iñömö edæ ēñēnämäi imäewedāni. 24 Wadāni mäniñedē ponte a ongöninque nämä incæ ante, Tömēmo Codito inömo imopa, ante babæ ante tedequīnāni. Ayæ, Wængonguī beyæ nē apænebo inömo imopa, ante babæ ante tedequīnāni. Tömēnāni, Wængonguī nänö apænte ængalnāni incæ æmæwo oda cædinque wapiticæ gocæðänimpa, ante cædinque bamönengæ bai cædinque öönæde cæi bai cædinque nö odömonte bai cæquīnāni inānipa. Incæte Wængonguī nē apænte ængaingä inte edæ ee aqingä diyæ æmæwo oda cædinque wapiticæ goquīnāni. 25 Edæ iinque badāmai iñonte botö ñöwo do apænebo ēñēdāni. 26 İinque, pönente quēwēñömīni wadāni, ‘Cöwä aedāni, öñömæca mæ on-gongampa,’ ante änāni ēñēninque mīnitö acæ taodāmai iedāni. Ayæ, ‘Oncö guimongacönē a on-gongä apa quēwēdāni,’ ante

änāni incæte pönēnämäi iedāni. 27 Edæ nænque tamönö gämænö näininque guidö gämænö quingæ gote bai edæ tömänāni edonque ayönāni botö Waobo ēñagaïmo inte botö ponque poncæboimpa. 28 Edæ abadæidi ñömæingäa weöo pönāni bai mīnitö tömāmīni adoyedē iñontobæ botö weca ponguimīni imīnipa,” ante Itota apænegacäimpa.

Waocä ēñagaigä iimāi pöninque cæccæcäimpa, ante (Mäadoco 13.24-37; Odoco 21.25-33, 17.26-30, 34-36)

29 Ayæ godömenque apænedinque Itota, “Mänū nāni wæwēmāmo nāni angä iinque go ate nænque iñontobæ wēmö badinque apäicä apäidāmai ingæimpa. Nēmöncoo öönæde inö wææ tæ wææninque waa tæ waa tæ wæængæimpa. Öönæde tæi ongongaincoo incæ wancæ wancæ cæte bai wapiticæ goquīnö angüenē. 30 Mäniñedē ate botö Waobo nē ēñagaïmo inte oo pönömo öönæde ate bai ba adinque wabæca nāni cabo wabæca nāni cabo tömämæ quēwēnāni Ca ca wæcæðänimpa. Wæyönāni botö Waobo nē ēñagaïmo inte boguīmancodē māmö pöninque botö tæi pönī piñæmo inte ñäo apäite bai waëmö emonte wææmo acæðänimpa. 31 Mäniñedē todompeta mönö ancadeca yedæ ænete bai we ööñonte botö anquedoidi inānite da godömo godinque tömēnāni

boguimä æmænö beta-
monca æmænö betamonca
nänö pö goinö godinque
öönædē tōmāne godinque
edæ Wængongui nänö apænte
ængaināni inānite añete
poncædānimpa,” ante Itota
apænecantapa.

32 Ayæ, “Wængongui Awēnē
æyedēnō ponguingāa, ante
botō iigowæ æbänö iwæ
ante odōmonte apænebo
ēñēdāni. Tōmewæ miwæ
badinque iigowæ wayabo
tānā nā boca adinque
mīnitō, Ōñabo nänö bocaīnepo
inte nænque nāwantedæ
baquinque bocapa, ante
pōnēninque edæ do ēñēmīnīpa.
33 Ayæ adobai mānīnō botō
apænedīnō bai edæ do ba
adinque mīnitō, Waocā nē
ēñagaingā iñōmō edæ do
odemō pōnī ongōninque
edæ oo poncæcāimpa, ante
ēñencæmīnīpa. 34 Nāwangā
āmopa. Nōwomīni ayæ
mīmīni quēwēninque wænte
godāmai iñōmīni mānīnō
botō apænedīnō bai tōmānō
edæ do iinque baquinō an-
guēnē. 35 Öönædē ongōñōmō
inguipoga tōnō wo ewente
bai dæ ba incæte botō an-
gainonque guiquēnē edæ dæ
badāmai inte edæ cōwē tæi
ongongæimpa,” angantapa.

36 Ayæ, “Mānīönæ æyedēnō
ī, ante, Mānīnepo ædepodō
ī, ante ēñencæte ante mīni
wædinō ante æcāmenque
incæ ēñēnāmai ingampa.
Tōmānāni ēñēnāmai iñōnāni
edæ Wængongui anque-
doidi incæ ēñēnāmai
inānīpa. Wæmpocā Wēmo

incæ ēñēnāmai iñōmote
Wæmpocā iñōmō tōmengā
adocanque incæ edæ nē
ēñengā ingampa,” ante Itota
apænecacāimpa.

37 Ayæ godōmenque
iīmai ante apænecantapa.
“Waobo nē ēñagaīmo inte
botō ponguīönæ iinque
bayedē guiquēnē Nōwee
wodi Docā nāni angaingā
nänö quēwēñedē dodāni
nāni quēwengai bai adobai
edæ quēwenguīnāni inānīpa.
38 Mānīñedē æpæ ayæ änāmai
iñedē nē quēwengaināni
iñōmō ōnonque cænte bete,
Monguingā, ante godonte
ate mōninque tōmēnāni
Docā Nōwee oncō bai
wipo mænonte nänö gui-
iquīönæ iinque baganca
quēwencægadānimpa. 39 Tōmēnāni
inānite æpæ ænte gocæ
cæganca tōmēnāni, Æpæ
anguimpa, ante ēñēnāmai
nāni quēwengai bai adobai
ēñēnāmai cæyōnāni botō
Waobo ēñagaīmō inte
adobai edæ iñontobæ
poncæboimpa. 40 Mānīñedē
waoda tōmēmoncodē guēa
cæyōna adocanque ingante
ō ænāni goyongā adocanque
wæætē a ongoncæcāimpa.
41 Ayæ onquiyæna guēa
apo cæyōna adocanque
ingante ō ænāni goyongā
adocanque wæætē a on-
goncæcāimpa,” ante Itota
odōmonte apænecantapa.

42 Ayæ, “Awēnē æyedēnō
ponguingāa, ante ēñēnāmai
imīni inte mīnitō mīmīni inte
edæ cōwā aquēnē quēwēnāni.
43 Nē awēmō ængā æyedēnō

ponguingää, ante eñente
baï nē eacā iñömö, Bæ tate
guidāmaï incæcäimpa, ante
wææ wānoncædongäimpa,
ante eñente quēwēdāni.
44 Wao Wēmo eñagaimo
inte botö adobaï mīnitö
eñenāmaï iñömini do
iñontobæ ponguimo imo ante
mīnitö botö ponguino ante
wānō cōedāni,” ante Itota
angacäimpa.

*Awënë quincōo ante nē
ædæmō aacä
(Odoca 12.41-48)*

45 Ayæ Itota iïmaï
apænecantapa. “Inguipoga
awënë iñömö, Æcānō nē
eñengä inongä inte botö quin-
coo ante ædæmō aacä ingu-
ingää, äninque, Mänömaï inte
cæcä ingante adinque botö
ämo ate tömengä nē angä bad-
inque botö oncönē quēwēnāni
inānite ædæmō aadinque
cænguï eyepæ iñonte godongä
cæncædänimpa, angampa.
46 Ante awënë wayömö gote
ponte ayongä, Nē cæcä botö
änö ante eñente cæcampa,
ante adinque awënë wæætē
tömengä ingante godö waa
cæcä tömengä ingante godö
waa cæcä ate nē waa cæcä
iñömö edæ waa tocæcäimpa.
47 Mīnitö imīnite nāwangä
ante apænebopa. Nē eñente
cædingä ingante awënë,
Bitö botö mäincoo tömancoo
edæ nē aabi bacæbiimpa,
ancæcäimpa.”

48 “Wæætē edæ tömengä
ingante nē cæcä incæ wēnæ
wēnæ cæcä inongä inte
mimōno pönēwēninque, Botö
awënë wabänö wantæpiyæ

pönāmaï imaingampa, ante
pönengä iñinque æbänö babai.
49 Tömengä edæ wadāni nāni
cæcabo iñönānite nāemæ
pīininque tæi tæi pangä
iñinque ayæ nē ti nāmæ bete
quidi quidi dowænte badāni
tönö godongämæ cænte
becä. 50 Iñinque tömengä,
Æönædö ponguingää,
ante wædāmaï iñongante,
Æyedönö ponguingää, ante
eñenāmaï iñongante edæ
awënë iñontobæ pongä
wæbaingampa. 51 Pöninque
awënë iñömö eñenāmaï
cædingä ingante baö wido
wido todinque tömengä
ingantedö äninque, Nē wadö
tedete wadö cædināni nāni
panguino gote tömēnāni
tönö godongämæ ongonte
wæcæcäimpa. Ante cædinque
awënë tömēnāni nāni guingo
imonte Ca ca wæyömö wido
cæcä wæcæcäimpa,” ante
Itota apænegacäimpa.

25

*Baquedāni nāni cæinō ante
odömongampa*

1 Mäninganca apænedinque
Itota ayæ godömenque
odömonte apænegacäimpa.
“Mäniñedē öönædē Awënë
Odeye nempo quēwēnāni
iñömö baquedāni diete
ganca nāni cæi baï adobaï
cæcædänimpa. Baquedāni
iñömö, Edëningä ñöwoönæ
monguingä, ante tica
enëincade æninque tömengä
ingante bee tencæte ante
tao godänipa. 2 Baquedāni
incæ tömēnāni tinco ganca
ināni nē eñenāni iñönāni

edæ adoganca tinco ganca
 inäni nē ēñēnāmaī inäni
 inänipa. ³ Nē ēñēnāmaī
 inäni guiquēnē tōmēnāni
 tica ēnēincade æninqwe
 gongapæncade ænāmaī
 goyōnāni, ⁴ nē ēñēnāni
 guiquēnē gongapæncadedē
 godō pe ññāente gongapæ
 eyepæ ænte godānipa.
⁵ Mānōmaī ænte gote ayōnāni
 nē monguingā wantæpiyæ
 pōnāmaī dæ angā adinque
 tōmēnāni tōmānāni edæ
 mōinente ædo ædo cædinque
 mō ññōnānipa.”

⁶ “Mō ññōnāni ayaōnæñēña
 pōni bayonte edæ, ‘Nē
 monguingā pongā ataque-
 edāni. Tao bee tenguēnē
 quēwēmīnii.’ ⁷ Ante aa pedāni
 ēñēninqwe edæ baquedāni
 tōmānāni ængæ gantidinque,
 Tica ēnēincade waēmō tī
 wodōnote bacæimpa, ante
 wadæ wadæ cædānipa.
⁸ Cæyōnāni nē ēñēnāmaī
 inäni guiquēnē nē ēñēnāni
 inānite, ‘Mōnitō tica ēnēincade
 edæ wodo mōnæ ēmōmpa
 cæmīnii. Minitō næænīmæ
 incæ pancapāa pōnōmīni
 æncæmōnimpā.’ ⁹ Aññōnāni,
 ‘Īñæmpa, mōnitō beyæ mīnitō
 beyæ adobaī wīi eyepæ
 imāimpa, ante awædō. Edæ
 godoncæte ante nē mānāni
 weca gote godonte æedāni.’
¹⁰ Änāni ēñēnte godonte æncæ
 goyōnāni edæ nē monguingā
 do pongā adinque nē ēñēnte
 eyepæ næænīnāni iññōmō
 monguingā tōnō godongāmæ
 monguimæno oncōnē becæ
 guidāni ininque edæ odemō
 tee mōnete intapa. ¹¹ Ayæ ate

edæ wadāni gongapæ eyepæ
 ænte pōññōnāni do tee mōnete
 i adinque tōmēnāni, ‘Awēnē,
 awēnē ēñēmi. Odemō wi
 ænebi guimōnie.’ ¹² Ante
 wæyōnāni awēnē wæætē,
 ‘Mīnitō imīnite nāwangā
 ämopa. Mīnitō æmīnidō imīnii,
 ante botō cōwē adāmaī imopa,
 angampa.” Māninqwe ante
 odōmōncæte ante Itota iimāi
 angantapa.

¹³ “Mīnitō guiquēnē,
 Æōnædō i, æyedēnō i, ante
 ēñēnāmaī imīni inte edæ
 wānō conte quēwēedāni,”
 angacäimpa.

*Tadento nāni godonte
 æinta ante odōmongampa
 (Odoca 19.11-27)*

¹⁴ Ayæ æbānō baquīi,
 ante odōmōncæte ante
 Itota, Waocā nē ēacā nānō
 cæi bai bacæimpa, ante
 apænegacäimpa. “Nē
 ēacā wayōmō gocæte ante
 cædinque tōmengā ingante nē
 cædāni inānite aññete māmongā
 pōññōnānite, Botō ēadinta incæ
 pōnōmo æninqwe mīnitō
 nē aamīni badinque botō
 beyæ godonte æncæmīnimpā.
¹⁵ Äninqwe nē ēacā iññōmō,
 Nē cædāni æbānō nanguī
 cædinque aaquīnānii, ante
 adinque tadento ñænængade
 nāni godonte æinta incæ
 adocanque ingante önompo
 æmæmpoque mānimpota
 pædæ pōnōninqwe wacā
 ingante tadento mentaa
 mānimpota pædæ pōnōninqwe
 wacā ingante tadento ado-
 taque pædæ pōnongampa.
 Ayæ wadæ gocā. ¹⁶ Ininque
 tadento önompo æmæmpoque

mänimpota nē æningä iñömö do godinque godonte æ godonte æ cædinque önompo æmæmpota tömengä nänö ænimpota adopota æñongä edæ tadento önompo tipæmpoga bapa. ¹⁷ Ayæ tadento mentaa nē æningä adobaï godonte æ godonte æ cædinque mentaa nänö æninta adopota wæætē æñongä edæ tadento mēa go mēa bapa. ¹⁸ Wæætē adotaque nē æningä guiquenē tömengä wadæ godinque onguipodē ææ wodinque awenē godonte æinta æninque tee moncate wē wodongampa,” angantapa.

¹⁹ Ayæ, “Wantæpiyæ ate tömēnāni awenē adodö pöninque, Botö quï eyepæ æncæboimpa, ante cædinque tömēnāni nāni ænte aadinta ante cōwä acantapa.

²⁰ Önompo æmæmpoque tadento nē æningä iñömö edæ æmæmpota adopota nänö godonte æninta ænte pöninque awenē ingante, ‘Awenē, bitö botö imote, Aacæbiimpa, ante tadento önompo æmæmpoque mänimpota pædæ pönömi æntabopa. Æninque botö godonte ænte godonte ænte edæ nanguï cædinque edæ mänimpota adopota æmæmpota dobæ æmoï ae.’

²¹ Angä wædinque tömengä awenē iñömö, ‘Badogaa. Botö imote nē cæbi inömi inte bitö ædæmö aabi inte ñowo waa cæbi æmopa. Bitö wædænque æninque cōwē ædæmö aabi adinque botö ñowo nanguï

pöni botö éadincoo pönömo æninque bitö wæætē edæ nē aabi bacæbiimpa. Botö bitö awenē inömo inte watapæ tote quēwēmo iñömote bitö edæ äññömonque bai bitö watapæ tote quēwenguinque pöe,’ angantapa.”

²² “Ayæ mēa tadento nē æningä adobaï pöninque, ‘Awenē, bitö botö imote, Aacæbiimpa, ante tadento mentaa mänimpota pædæ pönömi æninque botö godonte ænte godonte ænte edæ nanguï cædinque edæ mentaa mänimpota adopota dobæ æmoï ae.’ ²³ Angä wædinque tömengä awenē iñömö, ‘Badogaa. Botö imote nē cæbi inömi inte bitö ædæmö aabi inte ñowo waa cæbi æmopa. Bitö wædænque æninque cōwē ædæmö aabi adinque botö ñowo nanguï pöni botö éadincoo pönömo æninque bitö wæætē edæ nē aabi bacæbiimpa. Botö bitö awenē inömo inte watapæ tote quēwēmo iñömote bitö edæ äññömonque bai bitö watapæ tote quēwenguinque pöe,’ angantapa.”

²⁴ “Ayæ ate edæ adotaque nē æningä wæætē pöninque, ‘Awenē, bitö nē waadedämai cædömi inte bitö wii gadiñömö wayömo incæ edæ do wogaabipa. Ayæ bitö wii miñömö wayömo incæ edæ do tä pete gæte bai æmipa, angantapa. ²⁵ Ìninque botö edæ ancai guiñente wædinque edæ tao godinque onguipodē ææ wote bitö tadento daga wëninque edæ

wë wodontabopa. Bado, bitö qui incæ edæ do æmipa,' angantapa.”

26 “Angä eñente wædinque tömengä awënë wæætë, ‘Botö imote nê cæbi inömi inte bitö wiwa pönëmi inte wæntæye cæbi abopa. Botö æbänö gadämaï iñömö do wogaabopa, ante bitö edæ do eñëmitapa. Botö minämaï iñömö do tä pete gæbopa, ante bitö äninö edæ do eñëniimi inte cæbitapa töö. 27 Ìninqe mäninö ante do eñëniimi inte bitö edæ padata botö godonte æinta æninqe edæ nê godonte ænäni weca godonte ænguënëmi ìmitapa töö. Mänömaï cæbi bai botö ocæ emænte pöninqe edæ botö qui do æninqe wadäni näni guidöninta tönö edæ do æncædömoimpa töö.’ 28 Äninqe tömengä ingante nê cædäni inänite awënë angantapa. ‘Minitö ñöwo ìngä tadento adotaque tömengä nänö nææninta ö æninqe edæ tadento önompo tipæmpoga nê næængä ingante pædæ godömini æncæcäimpa. 29 Edæ nê eadäni inänite tömänäni inänite godömenque godonte ingæimpa. Ìninqe tömënäni qui nanguï eacædänimpa. Wæætë edæ eadämaï inte ömæpocä ingä guiquënë tömengä nänö eadincöo wædænque pönï i incæte edæ ö ænte dæ ba wæcæcäimpa. 30 Ayæ edæ mäningä botö imote nê cædingä incæ wæntæye ìngä inte cædämaï ìngante minitö wëmö iñömö

näni guingo imonte Ca ca wæwëñömö tömengä ingante edæ guitodonte wido cæmini wæcæcäimpa,’ ante tömengä awënë angampa.”

Tömämæ quëwënäni inänite apænte angæimpa, ante

31 Itota mänömainö ante odömonte apænedinqe godömenque apænegacäimpa. “Botö anquedoidi tönö godongämæ pöninqe botö Waobo nê eñagaimo inte ñäö apäite bai nê emömo inte poncæboimpa. Mänïñedë botö pönedë botö Awënë tæ contaimpaa tæ contadinqe edæ öönædë waa pönï ongönäni bai waa pönï ongoncæboimpa. 32 Mänïñedë tömämæ quëwënäni botö weca godongämæ ponte a ongoncædänimpa. Ayæ nê aacä tömengä cænïnäni inänite apænte adinqe bodegoidi æmænö cönöninge cabodaidi æmænö nänö cönönö bai cædinque botö iñömö edæ imæca quëwënäni tömänäni inänite apænte adinqe pancadäniya inänite æmænö gönöninge wadäni inänite æmænö gönömo ongoncædänimpa. 33 Obegaidi bai nê eñente cædäni inänite botö tömëmæ inö gönöninge wæætë cabodaidi bai nê eñënämaï cædäni inänite botö dipæmæ inö gönöncæboimpa.”

34 “Gönöninge botö Awënë Odeyëbo inömo inte botö tömëmæ inö nê ongönäni inänite ancæboimpa. ‘Botö Mæmpo nänö nê waademini inte pödäni. Tömengä inguipoga nänö badongaïñedë

äninque, Awënë Odeye nempo
 mīni quēwenguinō impa,
 ante do badongacāimpa.
 Īninqe Awënë Odeye nempo
 mīni quēwenguēnēnō nōwo
 ænte quēwēedāni. ³⁵ Edæ
 botō gue ænente wæyōmo
 mīnitō cænguī nē pōnōmīni
 cængaboimpa. Tepæ gæwænte
 wæbo adinqe mīnitō nē
 pōnōmīni begaboimpa. Botō
 Wabo ĩmo inte cowodē bai
 pōmo adinqe mīnitō, Pō guī,
 āmīni ēñēninque mīnitō weca
 guiite ēñagaboimpa. ³⁶ Ayæ
 ōmaabo inte wæyōmo mīnitō
 pōnōmīni wēñagaboimpa.
 Wēnæ wēnæ inte wæyōmo
 mīnitō ponte nē waadete
 cægaīmīni ĩmīnīpa. Tee
 mōnete oncōnē ongonte
 wæwēñōmote botō weca
 ēñacæ nē pongaīmīni
 ĩnōmīni inte mīnitō nōwo
 wæætē edæ botō nempo
 guiite quēwencæmīnīpa,
 ancæboimpa.”

³⁷ “Āmo ēñēninque edæ
 nē nō cædāni guīquēnē,
 ‘Awënë ĩñæmpa æyedēnō bitō
 gue ænente wæyōmi dicæ
 pōnōmōni cæmitawogaa,
 ancædānīpa. Ayæ tepæ
 gæwæñōmi dicæ pōnōmōni
 bebitawogaa. ³⁸ Æyedēnō
 wacā incæ pōmi adinqe
 mōnitō dicæ, Pō guī, an-
 tamōniyaa. Ayæ ōmaabi
 adinqe dicæ pōnōmōni
 wēñabitawogaa. ³⁹ Ayæ wēnæ
 wēnæ inte wæyōmi incæ tee
 mōnete wæyōmi incæ mōnitō
 dicæ acæ pontamōniyaa.’
⁴⁰ Ante wæyōnāni botō Awënë
 Odeyēbo ĩnōmo inte edæ
 tōmēnāni ĩnānite, ‘Īñæmpa

botō tōniñadāni ĩñōnānite
 adocanque ōnonganque
 ĩñongante mīnitō waa
 cægaīmīni inte edæ botō
 ĩmote do waa cæte ĩmīnīpa
 āmo ēñēedāni,’ ante tōmēnāni
 ĩnānite ancæboimpa,” angan-
 tapa.

⁴¹ “Ayæ botō dipæmæ
 ĩnō nē ongōnāni ĩnānite
 botō nē Awënë ĩnōmo inte
 ancæboimpa. ‘Mīnitō nē tente
 wæquēnēmīni guīquēnē nōwo
 edæ gā gobæwedāni. Edæ
 Wængonguī do badōninque,
 Wēnæ tōnō tōmengā anque-
 doidi nānō nē ēmīñæñāni
 tōnō wantæpiyæ cōwē
 wænāmaī nāni bæcote
 wæquīñōmō, ante nānō
 badongaiñōmō mīnitō
 māniñōmō edæ gote guī-
 ibæwedāni,’ ante edæ
 ancæboimpa. ⁴² ‘Edæ botō
 gue ænente wæbo adinqe
 mīnitō edæ dicæ pōnōmīni
 cæntabogaa. Gæwænte
 wæyōmo mīnitō dicæ
 pōnōmīni betabogaa. ⁴³ Ayæ
 Wabo ĩmo inte cowodē
 bai pōmo adinqe mīnitō
 dicæ, Pō guīie, āmīnitawogaa.
 Ōmaabo inte wæyōmo weocoo
 dicæ pōnōmīni wēñatabogaa.
 Wēnæ wēnæ inte wæbo incæ
 tee mōnete wæbo incæ mīnitō
 ĩñōmō edæ dicæ ēñacæ
 pōmīnitawogaa,’ ancæboimpa.”

⁴⁴ “Āmo ēñente wædinque
 nē ēñēnāmaī ĩnāni ĩñōmō,
 ‘Awënë ēñēmi. Bitō æyedēnō
 gue ænente tepæ gæwænte
 wæbitawo. Ayæ wabi
 bai inte æyedēnō pōmi
 atamōniyaa. Weocoo ōmaabi
 inte wæbi adinqe, daicawo
 gawæmi adinqe, tee mōnete

wæbi adinque mōnitō bitō beyæ dicæ cædāmaī in-tamōniyaa.’⁴⁵ Āñōnāni botō iñōmō edæ tōmēnāni inānite, ‘Īñæmpa wacā ingante ōnonganque iñongante mīnitō cædāmaī ingaimīni inte botō imote edæ mānīnō do cædāmaī ingaminimpa. Āmo ēñēmaīmīnīpa,’ ante piincæboimpa.⁴⁶ Īnīnque tōmēnāni nāni tente wæwenguīnō incæ æmæwo wadæ gocædānimpa. Wæætē nē nō cædāni guiquēnē cōwē wænāmaī nāni quēwenguīnō æmæwo gocædānimpa,” ante Itota apænecacāimpa.

26

Itota ingante bæi ongongæimpa, ante cædānīpa
(Māadoco 14.1-2; Odoca 22.1-2; Wāō 11.45-53)

¹ Ayæ mānīnō tōmānō iinque apænete ate Itota tōmengā miñæ nē godāni inānite apænecantapa.

² —Mēōnaa go ate wodo pænta gogaīōnæ bai Patowa mōnō ææmæ cænguīōnæ impa, ante do ēñēmīnīpa. Māniōnæ iñonte botō Waobo ēñagaīmo iñōmote botō imote bæi ongōnīnque edæ, Awæ ñænquedīmæ cæte iingā ingante tōō godōnīnque daagō timpote wææ tiwadinque edæ æænō gō cæte wænōedāni, ante botō imote pædæ godōnāni æncædānimpa, ante apænecacāimpa.

³ Māniñedē, Wængonguī qui, ante nē godongā ñænængā pōnī Caiapato oncōnē godongāmæ pōnīnque wadāni

nē godōnāni ñænænāni tōnō oodeoidi inānite nē aadāni nāni Picæncabo iñōmō,⁴ adoyōmō pōnēnīnque, Mōnō æbānō babæ cæte Itota ingante awēmō bæi ongonte ænte wænonguīi,⁵ ante pōnēnāni incæte,

—Īñæmpa ææmæntedæ iñonte wænōmō bai tōmānāni ænguī bate Yæ yæ ante piinte cæcædōnānimpa, ante pōnente wædinque mōnō ædō cæte māniñedē cæquīi, ante wægadānimpa.

Itota ocaboga onquiyængā oguī wapæ gao cæcacampa
(Māadoco 14.3-9; Wāō 12.1-8)

⁶ Itota māniñedē Betānia godinque nē baadingā Timōnō oncōnē guīi ēñadinque cæncongantapa.⁷ Cæncōñongā wacā onquiyængā iñōmō tōmengā weca pō guīidīnque oguī wapæ nāni nanguī godonte ænīmæ dica adabatodo waincadedē pe ñiñænte nānō mānimæ incæ ñōwo ænte māmō Itota ocaboga edæ gao cæcacantapa.⁸ Mānōmaī cæcā adinque Itota miñæ nāni gocabo iñōmō piīnīnque,

—Īñæmpa ōnonque gao guēnente bai cæcampa tōō, ānānitapa.⁹ Edæ iīmæ iñōmō nanguī pōnī æninta beyæ godonte ænguēnēmæ iīmæmpa. Godonte ænte bai ōmæpodāni inānite wæætē godonguēnē apa.

¹⁰ Ante piīnāni wædinque Itota iñōmō,

—Quīmæ piīwēmīnīi. Iingā onquiyængā iñōmō botō

imote waa pöni cæcä apa quëwëminii.

¹¹ Iñæmpa ömæpodäni ante mini äñinäni minitö weca cöwë quëwëñönäni botö wæætë minitö weca wii wantæpiyæ quëwencæboimpa. ¹² Mänimæ ogui wapæ botonga gadon-gadique tömengä botö baö daga wenguinque eyepæ iñonte edæ öni paacantapa.

¹³ Minitö iminite näwangä ante apænebopa. Waa pöni botö apænedö apænedinque tömämæ æyömömë apænedäni ëñënëni mäningä on-quiyængä nänö cædinö ante adobai tededäni ëñente pönencædänimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Itota ingante Codaa odömonte godonccete ante cæcampa

(*Mäadoco 14.10-11; Odoca 22.3-6*)

¹⁴ Ayæ mäniñedë näni, Dote, äincabo iñönäni adocanque Codaa Icadote näni äongä iñömö, Wængongui quï, ante në godönäni ñænænäni weca gocantapa.

¹⁵ Godinque apænecantapa. —Botö, Itota æyömönö ongongää, ante pönö odömömo ate minitö bæi ongonte æmini inique æpotadö, Eyepæ i, ante pönömini æmaïmoo.

Angä ëñëninque tömënäni padata tiguitamö incæ todëinta ganca tee mam-pote tömengä ingante pædæ godönäni. ¹⁶ Æningä inte tömengä cöwë cöwä adinque, Æbänö cæte Itota ingante odömonte pædæ godömo ate

ænguïnänii, ante pönente cægacäimpa.

Päö tönö owæta Itota pædæ pönongä cænte bedänipa
(*Mäadoco 14.12-25; Odoca 22.7-23; Wäö 13.21-30; 1 Coodintoidi 11.23-26*)

¹⁷ Mäniñedë oodeoidi päö yedæ æmpoquï ömæmö i näni ææmæ cæte cænguïönæ tæcæ ba adinque Itota miñæ në godäni iñömö, Wodo pänta gogaïönæ bai Patowa mönö ææmæ cænguïönæ impa, ante pönente wædinque tömengä weca ponte äñanitapa.

—Æyömönö bitö beyæ Patowa ææmæ ante cæmöni ate cænguïmii.

¹⁸ Äñönäni tömengä nänö ëmiñænäna mënaa ñnate äninque, —Minatö waodäni näni quëwëñömö godinque onguïñængä botö në äningä ingante bee tëninque minatö iïmainö ante apænemina ëñengæda. “Mönö Awënë iïmai angampa. Botö wænguïönæ oo pöni bapa cæbii. Botö në ëmiñænäni tönö botö bitö oncönë Patowa ææmæ ponte cæncæmönimpa, angampa,”

ante ämina ëñengæda, angä.

¹⁹ Eñente wædinque tömëna Itota nänö änö bai cædinque, Patowa ææmæ cænguï impa, ante cædatapa.

²⁰ Gäwadecæ bayö Itota tönö, Dote, näni äincabo ponte godongämæ cæncæte ante ongönänitapa. ²¹ Cæncöñönäni Itota,

—Näwangä ante apænebo ëñëdäni. Mini cabo incæ adocanque, Æncædänimpa,

ante botö imote odömonte pædæ godonguingä ingampa.

²² Ante apænecä eñëninque tömënanï wæwente bayönäni adocanque adocanque,

—Awënë, botö imotedö ante dicæ apænebitawogaa.

²³ Ante tedeyönäni Itota wæætë,

—Botö tönö guëa adotaca në mii cædingä iñömö tömengä botö imote në odömonte pædæ godonguingä ingampa.

²⁴ Edæ dodäni Wængongui beyæ nani yewæmongainö bai cædinque botö Waobo eñagaimo inte cöwë wænte goquënëmo imodö anguënë. Ininque edæ botö imo në odömonte godonguingä iñömö tömengä nänö wæquinque ingæimpa.

Mäningä wii eñate bai waa toquënegä incædongäimpa.

²⁵ Ante apænecä wædinque Codaa iñömö Itota ingante në odömonte godonguingä iñömö edæ,

—Awënë në Odömömi eñëmi, botö imotedö ante ämitawogaa.

Ante añongante edæ Itota,

—Tömëmi nämä incæ, Botö imotedö, ante do tedebi imipa.

²⁶ Ante apænecantapa. Ayæ cæncöñönäni Itota päö bæi ongonte æninque Wængongui ingante waa ate apænedinque päö pä æninque tömengä miñæ në godäni inänite pædæ godö pædæ godö cæcantapa.

—Botö baö bai impa, ante pædæ pönömo æninque minitö Ao ante cæedäni.

²⁷ Äninque ayæ bequimæ owætaca bæi ongonte æninque Wængongui ingante waa ate pönente apænedinque pædæ godöninque,

—Botö wepæ bai impa, ante pædæ pönömo æninque tömämïni Ao äninque godongämæ intaca beedäni, angantapa.

²⁸ Botö wepæ iimæ bai impa. Wængongui do apænedinque, Botö pönö cæbo ate minitö Ao ämïni ininque mönö godongämæ waa cæte quëwengæimpa,

angacäimpa. Nöwo adobai miine äninque apænebopa. Botö wepæ ante Ao ante æmïni inte mönö godongämæ waa cæte quëwengæimpa.

Edæ nangui imïni mïni wënæ wënæ cædinö beyæ ante ñä mënongaquimæ impa.

²⁹ Näwangä ämopa. Botö Mæmpo Awënë Odeye iñongä botö tömengä nempo quëwëninque minitö tönö godongämæ miimæ botö beganca mänimæ yowepæ ñöwo æmæwo bebo tamëñedäni, ante Itota apænegacäimpa.

Dicæ abogaa, ante Pegodo anguingä, ante apænecampa

(Mäadoco 14.26-31; Odoca 22.31-34; Wäö 13.36-38)

³⁰ Ayæ Wængongui ingante ämotamïni ante tao godinque Odibowænquidi godänitapa.

³¹ Goyönänite Itota apænecantapa.

—Wængongui beyæ yewæmöninque, “Në aadingä ingante tacabo dæ wængä ininque edæ cæningäidi obegaidi panguimæ goquimpa,”

ante nāni yewæmonte an-
gainō bai cædinque mīnitō
tōmāmīni ñōwoōnæ woy-
owotæ incæ botō dæ ämo
beyæ guingo imonte bad-
inque edæ panguimæ go-
quimīni iminipa. ³² Panguimæ
gomīni incæte botō edæ ñāni
ōmæmonte ate Gadideabæ
tāno gote a ongōñōmo mīnitō
ayæ pōedāni.

³³ Angä wædinque Pegodo
guiquēnē,

—Ĩñæmpa dæ ämi beyæ
tōmānāni guingo imonte
badinque panguimæ godāni
incæte edæ botō guiquēnē
cōwē panguimæ godāmaī
incæboimpa.

³⁴ Äñongante Itota wæætē,

—Bitō imite nāwangä ante
apænebo ēñē. Ñōwoōnæ
woyowotæ incæ tawadiya
pedāmaī iñonte bitō botō
imotedō ante wadō ante
apænedinque, Dicæ abogaa,
ante edæ mempoga go
adopoque anguimi imipa.

³⁵ Angä ēñente wædinque,

—Ĩñæmpa bitō tōnō guēa
wæmo incæte botō cōwē,
Dicæ abogaa, ante edæ
änāmaī incæboimpa.

Äñongä tōmengä miñæ nē
godāni tōmānāni adodō ante
angadānimpa.

*Guetēmānii iñōmō Itota
Wængonguī ingante apænecampa*
(Māadoco 14.32-42; Odoca
22.39-46)

³⁶ Mānii godinque Itota
yabæ incæ Guetēmānii nāni
äñōmō tōmengä miñæ nē
godāni tōnō gocantapa.

Māniñōmō pōninque tōmengä
tōmēnāni iñānite,

—Tæ contate ongōñōmīni
botō godōmenque godinque
Wængonguī ingante apænete
pōmoedāni.

³⁷ Äninqe Pegodo tōnō
Tebedeo wēna inate ænte
mäocä goyōnāni Itota iñōmō
nanguī wæwente bad-
inque ancai guññēninque,
³⁸ tōmēnāni iñānite,

—Botō wænguimāmo pōnō
anguēnē, ante botō önōwoca
incæ pæmænte wæte wænguī
wæ, ante wæbo tamēñedāni.
Mīnitō guiquēnē ēamonca
godongāmæ wææ aacōedāni.

³⁹ Äninqe Itota wædænque
godōmenque godinque
guidōmēmæ ñongænte
Wængonguī ingante apænecantapa.

“Botō Mæmpo, bitō Ao äninqe
edæ ti nā wænguimæ bai ö
ænte bai cædinque botō imote
edæ, Wænāmaī incæbiimpa,
ämi ininqe botō edæ waa
tobaīmopa. Incæte botō änönō
bai wii cædinque wæætē
tōmēmi änönō bai cæe,”
ämopa.

⁴⁰ Ante apænecä ate
tōmengä miñæ nē godāni
weca adodō ponte ayongä
tōmēnāni mö ñōnāni adinque
tōmengä Pegodo ingante,

—Botō tōnō wänō conguēnēmīni
incæ mīnitō adoque ooda
incæ wii aacōmīni. ⁴¹ Mīmōno
waa cæinēmōnipa, ante
ēwocayōmīni baō aquiiñō
ēñamīni inte wæntæye
bamīnipa. ĩninqe edæ
wänō cōninque nāmā
beyænque ante Wængonguī
ingante apænedinque

edæ, Wīi wēnæ wēnæ
cæinēmōni bacæmōnimpa,
ante apæneedāni.

42 Äninqe Itota adodö
wadæ gote wæætē apænedinqe
“Botö Mæmpo, botö bedāmaī
iñōmote bitö ö ænāmaī īmi
īninqe botö cōwē bitö āmaī
becæboimpa.”

43 Ante Wængonguī ingante
apænete ate ponte ayon-
gante möwo möinente æmō
cæte wædinque mö ñōnāni.

44 Adinque edæ tōmengä
wæætē adodö godinque
ñōwo mempoga go adopoque
nānō apænedinō ante adodö
ante Wængonguī ingante
īninqe apæncantapa. 45 Ayæ
tōmengä miñæ nē godāni
weca wæætē adodö pōninqe,

—Iñæmpa cōwē mömīni
edæ cōwē guēmāmīni awædö.
Aquēnē quēwēedāni. Botö
Waobo ēñagāimo inte botö
wæwenguionæ do bayonte
edæ botö imote nē wēnæ
wēnæ cædāni inānite nē
godö odōmonguingä iñōmō
do godongāi атақeдāni.
46 Ængæ gantite mönō
gocæimpa. Botö īmo nē
odōmonte godonguingä obo
pōni pongä tamēñedāni,
angacäimpa.

*Itota ingante bæi ongonte
cænānipa*

(Mäadoco 14.43-50; Odoca
22.47-53; Wäö 18.2-11)

47 Ayæ apæneyongä edæ
Codaa wodi tōmēnāni nāni,
Dote, ante gocabo adocabo
īningä incæ ñōwo pongan-
tapa. Wængonguī quī, ante
nē godōnāni ñæñænāni
tōnō oodeoidi inānite nē

aadāni nāni Picæncabo
tōnō da pōnōnāni pōninqe
wadāni tæiyænāni adobaī
yaēmē nææninque canta
pæænāni inte Codaa miñæ
pōnānitapa. 48 Doyedē iñōmō
nē odōmonte godoncæ cæcä
Codaa iñōmō tōmengä miñæ
poncæ cædāni inānite īmaī
ante wēēñedē apænedingä
īnongäimpa. “Botö odōmonte
queē bemōmo adinque mīnitö
wæætē, Tōmengä ingampa,
ante adinque tōmengä in-
gante edæ bæi ongonte ö
æedāni.”

49 Ante do äningä inte Co-
daa ñōwo iñōmō Itota weca
pōninqe,

—Awēnē nē Odōmōmi īmi,
bitö īmi.

Äninqe edæ waa cæte
baī queē bemongantapa.
50 Adinque Itota wæætē,

—Botö miñæ nē godīmi
ēñēmi. Māñinō ante bitö
ponque pö cæbāwe.

Äñongä wadāni tōmengä
weca pōninqe pædæ gopo
bæi ongonte Itota ingante
æñānitapa.

51 Wængonguī quī, ante
nē godongä ñæñængä pōni
ingante nē cæcä māñiñōmō
ponte a ongongä adinque
Itota tōnō pōningä adocanque
pædæ guiipote yaēmē o
togænte æninque māningä
nē cæcä ingante tæi pāninqe
önōmonca wangö tamonca-
cantapa. 52 Adinque Itota
iñōmō tōmengä ingante,

—Yaēmē adodö mīni tīe,
ämopa. Edæ yaēmē nē o
togænte næænāni tōmānāni
inānite yaēmenca adobaī

tacadäni wæncædänimpa.
 53 Iñæmpa æbänö ante
 pönëmi edæ. Wængonguï
 anquedoidi adocabodänique
 tei müido ganca iñönänite
 botö Mæmpo ingante
 apænebo bai tömengä do
 angä iñinque anquedoidi
 näni cabo näni cabo incæ
 önompo tipæmpoga go men-
 cabodäniya botö beyæ ponte
 cæbainänipa, ante pönëmiyaa.
 54 Incæte botö Codito
 inömo inte botö Mæmpo
 ingante mänömaï apænebo
 ëñente cæcä bai dodäni,
 Codito iïmaï wæncæcäimpa,
 ante Wængonguï angä
 ëñente näni yewæmongainö
 ante ædö cæte iñinque
 bacædönimpa, ante awædö,
 ante apænegacäimpa.

55 Ayæ wæætë ñöwo pönäni
 inänite Itota apænecantapa.

—Minitö iñæmpa, Bitö
 nê ö ænïmi iïmpa, ante
 bai cædinque botö imote
 canta tönö yaëmë næænte
 ö æncæte ante pömïni
 awædö. Botö Wængonguï
 oncö yabæcönë iïmö iñö
 iïmö iñö apæncöñömo
 mïnitö botö imote yao
 ongönämaï ee amïnitapa töö.
 56 Incæte mïnitö Wængonguï
 beyæ nê apænedäni näni
 yewæmongainö bai ñöwo
 iñinque baquinque cæmïni
 abopa.

Ante apænecä ëñëninque
 tömengä ëmïñængä nê
 godinäni tömänäni edæ
 näwæ panguimæ cæte wodii
 winongadänimpa.

weca Itota ongongampa

(Mäadoco 14.53-65; Odoca
 22.54-55, 63-71; Wäö 18.12-
 14, 19-24)

57 Ayæ Itota ingante nê
 yao ongonte ænänï guiquënë,
 tömengä ingante mäo god-
 inque edæ, Wængonguï
 quï, ante nê godongä
 ñænængä pönï inongä Caia-
 pato weca ænte godänitapa.
 Mänïñömö do pöninque
 nê wææ ante odömönäni
 tönö oodeoidi inänite nê
 aadäni näni Picæncabo
 tönö do a ongönänimpa.
 Mänïñömö Itota ingante
 ænte mämönäni pongacäimpa.
 58 Pegodo guiquënë tömengä
 mïñæ ayæ ayæ godinque,
 Wængonguï quï, ante nê
 godongä ñænængä pönï
 inongä oncö yacö moyæ iñömö
 pö guiddinque, Itota ingante
 æbänö cæquinänïi, ante wææ
 wänönäni weca pöninque tæ
 contate waa acongantapa.

59 Wængonguï quï, ante
 nê godönäni ñænænäni tönö
 nê Apænte näni Änoncabo
 tömänäni, Mönö apænte ante
 wænömö wæncæcäimpa,
 ante cædinque, Itota nänö
 wænguinque wënæ wënæ
 cæcä ingampa, ante æcänö
 babæ ante anguingää, ante
 diqui diqui mïnönänimpa.
 60 Incæte nanguï inäni
 ponte babæ apænedäni
 incæte, Æcänö eyepæ babæ
 änaa, ante edæ dæ angä
 wædänitapa. Ayæ ate mënäa
 nê babæ wapiticæ änöna
 inte awënëidi weca pö guiite,
 61 apænedinque,

Nê Apænte näni Änoncabo

—Iñgä, “Wængonguï

tæiyæ waemö oncö ongö
incæte botö iñömö tæi
piñæmo inömo inte godö
cæbo bai wo tænguimæ
wææmampa. Ayæ meönaa
go adoönæque iñonte botö
wæætë do mænömaimopa,”
angä eñentamönapa töö.
62 Ante apæneda eñëninque
në godongä ñænængä pöni
inongä incæ ængæ gantid-
inque Itota ingante,

—Iñæmpa pæ wëenebii.
Tömëna bitö imitedö ante godö
äninque nana äninö ante bitö
æbänö ämii.

63 Äñongä Itota cöwë änämaï
edæ pæ wëenecä. Adinque
në godongä ñænængä pöni
inongä wæætë,

—Wængongui në Quëwengä
inte tömengä nänö eñëñongä
edæ näwangä ante apænebi
eñëmönii, ämopa. Mönö
Codito iñömö Wængongui
Wengä inongä ingampa.
Bitö iñæmpa mänimidö inömi
imitawo.

64 Mänömaï angä eñëninque
Itota wæætë,

—Tömëmi bitö äninö bai
mänimodö inömo imopa.
Incæte botö godömenque
apænebo eñëedäni. Iñcayæ
ate botö iñömö edæ
Waobo eñagaïmo inte edæ
Wængongui në Tæi Piñængä
ingä tömëmængä inö tæ con-
tabo adinque minitö ayæ ate
botö öönæde boguimancodë
pömo acæminimpa.

65 Ante apænecä eñente
wædinque në godongä
ñænængä pöni inongä piinte
badinque, Eñente awædö,

ante bai cædinque edæ nämä
weocoo wänä ñænte,

—Wængongui ingampa
mänömaï cæquiringä. Edæ
tömengä nämä incæ babæ
ante në wënæ wënæ
apænecä ininque idæwaa.
Wacä tömengä ingantedö,
Wënæ wënæ cæcä atabopa,
ante në ancæcäimpa, ante
ñöwo diqui diqui minämaï
ingæimpa. Tömengä nämä
Wængongui Wengä inte bai
babæ ante nänö änewëninö
ante do eñëmïni inte minitö,
66 edæ æbänö ante pönëmïni.

Ante äñongä në apænte
änäni guiquënë,

—Nänö wænguinque
änewengampa töö.

67 Ante apænte äninque edæ
pancadäniya Itota tömengä
awinca towæ tänömöninque
tæi tæi pänänitapa. Wadäni
guiquënë tömengä ingante
tamöninque,

68 tömengä ingante,
—Bitö Codito imitawo.
Æcänö bitö imite awëmö
në pänaa, ante Wængongui
beyænque apænedinque
apænebi eñëmönii, ante
badete togadänimpa.

*Pegodo incæ, Dicæ abo-
gaa, ängampa*

(*Mäadoco 14.66-72; Odoca
22.56-62; Wäö 18.15-18, 25-
27*)

69 Ayæ Pegodo guiquënë
mänii yæipodë yacömöñäa
contate ongöñongä on-
quiyængä në cæcä iñömö
tömengä weca ponte
apænedinque,

—Mäningä Gadideabæ
quëwëningä Itota tönö bitö
guëa cægömitapa töö.

70 Ante apæneyongä tömänäni nāni ayömö Pegodo,
—Dicæ. Bitö änö ante æbänö ämii, ante dicæ eññemogaa.

71 Ante äninque Pegodo yademö gäänē tao gote ongongä adinque wacä onquiyængä wæætē godongämæ ongönäni inänite apænedinque,

—Mäningä adobaï Itota Näatadeta quëwënongä tönö nē cægöningä ingä aedäni.

72 Ante apæneyongä Pegodo wæætē,

—Wængonguï eññongä botö näwangä ämo eññedäni. Ìngä onquiyængä nänö nē äningä ingante botö dicæ abogaa, angantapa.

73 Ayæ wantæ ate mäniñmömö ongönäni Pegodo weca pöninque,

—Ìñæmpa Itota tömengä tedecä bai adode nē tedebi inte bitö tömengä miñæ mini nē gocabo adobi ìmipa töö.

74 Äñönäni edæ Pegodo wæætē, Wængonguï eññongä apænedinque botö nöingä ämopa, ante Wængonguï emöwo ante babæ tedewëninque tömënäni inänite,

—Mini nē angä ingante dicæ abogaa.

Mänömaï ante tæcæ änewëñongä edæ tawadiya dobæ petapa. 75 Pe wædinque tömengä, Æ Itota nänö äniñö bai impa, ante wæcantapa. Itota, “Tawadiya pedämaï iñonte bitö botö imotedö ante wadö ante apænedinque, Dicæ abogaa, ante edæ

mempoga go adopoque anguimi ìmipa,” angantapa. Ante Pegodo, Ñöwo nänö pequinque do pecampa, ante wædinque oncodo taote edæ guingo imonte wædinque edæ Ca ca wægacäimpa.

27

Itota ingante Pidato weca ænte mäo gönönäni

(Mäadoco 15.1; Odoca 23.1-2; Wäö 18.28-32)

1 Ayæ ñäö bayonte, Wængonguï quï, ante nē godönäni ñæñænäni tönö oodeoidi inänite nē aadäni nāni Picæncabo tönö apænte äninque edæ, Itota ingante wæñongæimpa, ante godongämæ Ao angadänimpa.

2 Äninque tömengä ingante yao ongonte goti winte æninque edæ odömänoidi beyæ Oodeabæ awënë gobedönadodo Pidato ingante mäo gönönäni ængacäimpa.

Codaa wodi ìmaï cædinque wængampa

3 Ayæ, Itota ingante wæñongæimpa, änäni eñente wædinque Codaa tömengä ingante nē godöningä guiquënë, Æ tömengä nänö wænguinquemë cæboinö ante pönemogaa, ante guingo imonte wæcantapa. Ayæ, Wængonguï quï, ante nē godönäni ñæñænäni tönö nē aadäni nāni Picæncabo adodö æncädänimpa, ante todëinta padatamö tömënäni nāni pönontamö adodö pædæ godoncæte ante gocantapa.

4 Ayæ tömënäni inänite,

—İñæmpa cæboo. Edæ Itota wënæ wënæ cædämaï iningä iñongante botö nē godönimo inte wiwa cæbo imo ante awædö.

Ante añongante tömënäni guiquënë,

—Tömëmi wënæ wënæ cædimi inte wentamö bitö entawënö adinque mönitö ædö cæte wæquimönii. Tömëmi edæ nē cædimi inte edæ abaïmpa töö.

⁵ Änäni wædinque edæ tigitamö incæ Wængongui tæiyæ waëmö oncönē wo wææntodöningue Codaa oncodo tao godinque edæ nämä önömenca wëä æi goti guemencate dobæ wængacäïmpa.

⁶ Mäninta wo wææntodongä ate wædinque, Wængongui quï, ante nē godönäni ñænænäni incæ tigitamö yao yao ongonte æninque,

—Wepæ näadintamö adinque Wængongui Baa ancæcäïmpa, ante pönente wædinque mönö, Wængongui quï, ante ædö cæte godonguimö.

⁷ Ante godongämæ pönencöningue tömënäni, Oodeoidi inämaï inäni wodido bacæïmpa, ante ömæ nē dai bædongä eadiömæ incæ mänii tigitamö godonte ængadänimpa. ⁸ İninqwe wepæ näadintamö godonte näni ænimæ ante, Wepænguipo ñænænäni incæ tigitamö godonte

⁹ İninqwe do iñömö Eedëmiya wodi Wængongui beyæ iïmaï ante nänö apænegaïnö bai iinqwe batimpa. “İdægoidi, Tömengä beyæ mänimpotamö

godonte ængæïmpa, ante näni änimpotamö incæ todëinta tigitamö padatamö æninque,¹⁰ tömënäni Wængongui botö imote nänö äninö bai eñente cædinque edæ dai bædongä eadiömæ godonte ænänitapa,” ante Eedëmiya nänö angaïnö bai do iinqwe batimpa.

Pidato weca Itota ongongampa

(*Mäadoco 15.2-5; Odoca 23.3-5; Wäö 18.33-38*)

¹¹ Itota iñömö awënë gobedönadodo Pidato weca a ongöñongante awënë gobedönadodo iñömö tömengä ingante,

—Bitö oodeoidi Awënë Odeyebi imitawo.

Äñongante,

—Bitö tömëmi änö bai botö mänimodö imopa, Itota angantapa.

¹² Ayæ, Wængongui quï, ante nē godönäni ñænænäni tönö nē aadäni näni Picæncabo guiquënë Itota ingante äninque, Wënæ wënæ cæbipa töö, ante añönäni tömengä edæ pæ wëenecä. ¹³ Ate wædinque Pidato wæætë,

—Bitö æpogadö wënæ wënæ cæbi imipa, ante nangui änäni eñënämaï inte bitö ædö cæte edæ pæ wëenebii.

¹⁴ Äñongante Itota iñömö tömënäni näni äninö ante adodeque ante apænedämaï ingä adinque awënë gobedönadodo wæætë, Quiëmë bai pæ wëenecä awædö, ante wængacäïmpa.

Itota wæncæcäimpa, änänipa

(*Mäadoco 15.6-20; Odoca 23.13-25; Wäo 18.38-19.16*)

¹⁵ Mänimæ awënë gobedönadodo mäniñedē wadepo iñō wadepo iñō cōwē iimaī cædongäimpa. Oodeoidi ææmæ nāni cæyedē gobedönadodo iñōmō, Nē tee mönete ongönāni inänite adinque mīnitō æcānō ingante ämini ñimpo cæbo goquingää, ante añongä änāni eñēninque tōmengä tōmēnāni nāni äningä adocanque ingante ñimpo cæcä godongäimpa. ¹⁶ Mäniñedē adocanque wēnæ wēnæ nānō cædinō beyæ tee mönete a ongongampa, ante tōmānāni do eñēnōnānimpa. Mäningä emōwo Badabato inongäimpa. ¹⁷ Ininque nanguī ināni godongāmæ pōnāni ate Pidato tōmēnāni inänite edæ,

—Æcānō ingante mīnitō beyæ ñimpo cæbo abæ tawænte gocä ænguimīni. Badabato ingante ñimpo cæbo gocä ænguimīni. Wæætē edæ Itota Codito mīni änongä ingante ñimpo cæbo gocä ænguimīni, angacäimpa.

¹⁸ Edæ do iñōmō, Itota gomonga cæcä ate wædinque tōmēnāni tōmengä ingante piinte adōnānimpa. Mäninō beyænque tōmēnāni Itota ingante bæi ongonte botō nempo ænte māmō pædæ pōnōnānitapa, ante Pidato do eñengantapa.

¹⁹ Ayæ odömānoidi nāni apænte anguimpaa ayæ ongōñongä Pidato

nānōogængä iñōmō wacä ingante da pōnongä pōninque Pidato ingante nānōogængä beyæ apæncantapa. “Botō ñōwoönæ möwocodē wīimōninque mäningä nē nō cædongä beyæ nanguī wogæi wogæi cæwēnente wæbopa cæbii. Bitō tōmengä ingante gampodāmaī inte gomō aquēnē quēwēē, ämopa,” ante bitō nānōogængä angampa, angantapa.

²⁰ Angä eñente wæyongä, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō nē aadāni nāni Picæncabo nāni äincabo guiquēnē wadāni nē godongāmæ ongönāni inänite änānitapa. Mīnitō Pidato ingante iimaī äedāni. Badabato ingante ñimpo cæbi gocæ. Itota ingante wæætē ämi wænōnāni wængæe, ante äedāni, änānitapa. Awēneidi incæ mänōmaī änāni eñēninque godongāmæ ongönāni Ao änānitapa. ²¹ Awënë Pidato iñōmō tōmēnāni inänite äinque,

—Mēnaa ongōna iñōnate mīnitō æcānō ingante ämini ñimpo cæbo goquingää.

Äñongante,

—Badabato ingante ämōnipa.

²² Änāni wædinque Pidato wæætē,

—Ininque Itota Codito mīni änongä ingante æbānō cæquimoo, ante ämini.

Äñongante tōmānāni edæ,

—Awæ ñænquedimæ ämi cæte gönonte wænōnāni wængæe tōō.

23 Änani eñëninque Pidato ayæ,

—İñæmpa quinö wënæ wënæ cæcantawo.

Äñongä tömënäni godömenque yedæ äninque adodö,

—Ämi awäa timpote wænönäni wængæe.

24 Ante ancaa änewëñönäni Pidato inömö, Tæcæ wæætedö wææte änani inte tömënäni wënæ wënæ cædäni wæqui wæ, ante guiñente wædinque ayæ, Ædö cæte botö godömenque cæquimoo, ante pönente wædinque edæ æpæ pi ñiñænte tömënäni ayönäni önonpo mempodinque tömënäni inänite angantapa.

—Tömengä wënæ wënæ cædämaï inongante botö, Wæñongæimpa, änämaï imo inte tömengä wepæ näädämaï imo aedäni. Wææte minitö guiquënë, Wæncæcäimpa, ante në änimini inte edæ näate bacæminimpa, ante adinque botö mempobo aedäni.

25 Angä eñëninque tömänäni Ao äninque edæ,

—Möni äninö beyænque mönitö incæ mönitö wënäni incæ tömengä wepæ beyæ näate bai bacæmönimpa töö.

26 Änani ate awënë gobedönadodo Pidato tömënäni näni äninö ante eñente cædinque edæ Badabato ingante ñimpo cædinque tömënäni nempo pædæ godongä ænänitapa. Wææte edæ Itota ingante edæ Pidato angä æmontai badöimenca tæi tæi pänäni ate tömengä ingante ñænque quepote

awäa näni gönonguinque edæ da godongä ænte godänitapa.

27 Awënë gobedönadodo nänö wææ wänönäni guiquënë Itota ingante ænte godinque awënë gobedönadodo oncönë Podætodio näni ancönë mangui guiiyongä tontadoidi bacabo Itota weca godongämæ äñete pönänitapa. 28 Pöninque tömënäni, Awënë imi inte awënë weocoo wëñacæbiimpa, ante bai cædinque badete todinque Itota weocoo gä tadongadinque wææte opatawæ ëmoncoo pönö da wëñadinque, 29 daa mongæmenca bai æninque que cædinque, Awënë poganta wencacæbiimpa, ante bai cædinque pönö daga wencadänitapa. Ayæ cæwipa ænte mämö pædæ pönonte änäni æninque tömengä tömëmæmpoca pæ mangä adinque tömënäni da guicapodinque tömengä ingante,

—Badogaa, bitö oodeo awënë odeyebi imipææ, ante badete togadänimpa.

30 Ayæ tömengäa towæ towæ tänongadinque cæwipa æninque tæi tæi ancaa pancadänitapa. 31 Ayæ iinque badete todinque tömënäni opatawæ ëmoncoo gä tadongadinque tömengä nämä weocoo daga wëñadänitapa. Ayæ edæ tömengä ingante awæ timpote wænoncæte ante töö æmænte ænte tao mäodäni gogacäimpa.

*Itota ingante awaa tim-
podäni wængampa*

(*Mäadoco 15.21-32; Odoca
23.26-43; Wäö 19.17-27*)

³² Ænte määo godinque tömönäni Tidëne quëwengä Timönö ingante bee téninque tömengä ingante edæ, Bitö ægodöe, Itota ingante möni timpoquiwæ ænte mongænte goe, änäni mongænte gocantapa.

³³ Mänii Itota ingante ænte määo godinque Godogota näni äñömö mönö tededö "Ocatainö" iñömö mäniiñömö pönänitapa. ³⁴ Mäniiñömö pönäni ate wadäni, Nantate beyæ becæcäimpa, ante cædinque yowepæ biinömæ näni ämæ tönö moncapæ adoyömö wempo cæðenique pædæ pönö cæyönäni tömengä önonque yædæ bedinque edæ Baa angantapa.

³⁵ Ayæ Itota ingante awæ ñænquedimæ näni ænte pöniwää töö godöninque pönö timpodinque wææ üwadinque ængæ gantidënänitapa. Ængæ gantidënäni ate wægöñongä tömönäni wæætë tömengä weocoo ini ante, Æcänö quinca nö ta adinque tömengä mänincoo æncæcäimpa, ante wææntodöninque adocooque adocooque ænänitapa. Mänömai cæyönäni Wængongui beyæ näni apænegainö bai iinque cætimpa. "Botö weocoo ini ö æninque tömönäni näni caboque wacä ingä wacä ingä nënempodänitapa. Ayæ, Æcänö quinca nö ta

adinque tömengä mänincoo æncæcäimpa, ante cæðänitapa."

³⁶ Tömönäni tæ contadinque tömengä ingante wææ aadänitapa. ³⁷ Ayæ, Itota nē wængüenengä ingampa, ante quinante änäni, ante edonque acæimpa, ante cædinque tömönäni, "Iingä Itota iñömö oodeoidi Awënë Odeye inongä ingampa," ante yewæmöninque edæ awæmpaa tömengä ocaboca inö tee tinte wo cæðänitapa.

³⁸ Ayæ wada nē ö ænte quëwënina inate adoyedë tömengä tönö adocanque tömëmæ inö adocanque dipæmæ inö godö timpote ængæ gantidëdäni wægongadaimpa. ³⁹ Ayæ wodo pænta nē godäni guiquënë Itota ingante godö wënæ wënæ ante badete todinque pica pica cædinque, ⁴⁰ tömengä ingante wapiticæ apænedinque,

—Bitö iñæmpa Wængongui tæiyæ waëmö oncö incæ bæ tate wo ëwëninque edæ mëönaa go adoönæque iñonte do mænoncæ ämitawo. Mänömai cæcæ änimi inte bitö tömëmi edæ namä incæ cæte quëwëmæwe. Bitö nö Wængongui Wëmi imi iinque edæ o togæmpote o togæwate wææe, ämönipa töö.

⁴¹ Äñönäni edæ, Wængongui quï, ante nē godönäni ñænænäni guiquënë nē odömönäni tönö ayæ oodeoidi inänite nē aadäni näni Picæncabo tönö adobai iümai ante edæ badete todänitapa.

⁴² —Tömengä, Wadäni quëwencæðänimpa, ante waa

cæcantawoo. Nōwo iñæmpa ædō cæte nāmā waa cæte quëwenguingää. Idægoidi awënë odeye ingampa diyæ ti wæænte goquingää. Edæ ti wæænte gocā adinque mönitō wæætē edæ, Nāwangā impa, ante pönēmai wædō. ⁴³ Ayæ nāmā ingantedō äninque tömengä edæ, Botō Wængonguī Wëmo inōmo imopa, ante angāmææ. Tömengä, Wængonguī cōwë pönō cæcæcäimpa, ante wede pönengä iñongante Wængonguī wæætē tömengä ingante edæ waa acampa diyæ ñimpo cæcä goquingää, ante badete todänitapa. ⁴⁴ Ayæ nē ö æna guiquënë tömengä tönō godongämæ timpote wægöna ininque Itota ingante pīnte adobai wënæ wënæ ante badete togadäimpa.

Itota wængampa

(Mäadoco 15.33-41; Odoca 23.44-49; Wäö 19.28-30)

⁴⁵ Tæcæbæcä pönī bayō tömämæ iñontobæ wëmō badinque ayæ ayaönäa wæiganca mä mämonte bai inimpa. ⁴⁶ Ayæ edæ ayaönäa wæiyonte Itota nanguī pönī yedæ äninque, “Edii, Edii, nēma tabatāni,” äninque mönō tededō, “Botō Wængonguīñaa, botō Wængonguīñaa, ædō cæte botō imo emō cæte gobiya.”

⁴⁷ Ante wæcä eñëninque godämæ ongönäni guiquënë,

—Æ. Ediya ingante aa pecä apa.

⁴⁸ Äñönäni adocanque do pogodo gote önætamō ænte pöninque biñömæ

bai önömænque ænte aa bedöinque næænte, Cæwipaca pædæ æænōmo becæcäimpa, ante cæyongä, ⁴⁹ wadäni guiquënë,

—Ee aquënë. Ediya edæ ponte wabänō cæcä quëwenguingä abaimpa, angadänimpa.

⁵⁰ Itota iñömō wæætē ogæ tededinque do wængacäimpa.

⁵¹ Ininque edæ Wængonguī oncō tæiyæ waëmoncönë weocoo odemō nāni wææ wodöincoo adoyedë önönæca inō tæcæguedë pönī tænguimæ wææntapa. Ayæ goinque bayonte dica incæ tæ gämæntapa. ⁵² Ayæ wao wodido incæ wi ænote bayonte edæ Wængonguī quinäni do wængainäni incæ pancadäniya ñäni ömæmöninque ⁵³ tömënäni wodido abæ tawænte godänitapa. Edæ ñōwo iñömō, Itota ñäni ömæmongä ate tömënäni nē ñäni ömæmöninäni inte Eedotadëe nāni waëmō quëwëñömō ponte a ongöñönäni nanguī inäni agadänimpa.

⁵⁴ Mänii goinque do pō adinque ayæ, Æbänō cætimpa, ante tömänō adinque edæ tontado capitäo tönō wææ wänönäni tönō ancai guinëninque,

—Nāwangä impa. Iñgä iñömō Wængonguī Wengä ingainō ante pönenguënë, angadänimpa.

⁵⁵ Do iñömō Itota Gadide-abæ quëwente pöñongante onquiyænäni nanguī inäni tee empote pöninque tömengä

beyæ nē cædināni inte
ñōwo adodāni adoyōmō
pō gongæningue pōmō
adānitapa. ⁵⁶ Māadiya
Māagadadēnā tōnō wacā
Māadiya inatapa. Īinā ĩñōmō
Tantiago tōnō Ootee badā
ināntapa. Ayæ Tebedeo wēna
tōmēna badā tōnō wadāni
adobai Itota wæñongante
gobæ agadānimpa.

*Itota wodi baō ĩni māo
daga wēnānipa*

(*Māadoco 15.42-47; Odoca
23.50-56; Wāō 19.38-42*)

⁵⁷ Ayæ gāwadecæ bayonte
Ootee nē nangui ēacā incæ
Itota miñæ nē gocā do
badingā inte Adimatea ĩñōmō
pægaingā inte pongā ingan-
tapa. ⁵⁸ Tōmengā ĩñōmō ñōwo
Pidato weca godingue, Itota
wodi baō ĩni pōnōmi æmoe,
angantapa. Pidato Ao āninqe
nē cædāni inānite, Tōmengā
baō ee amīni æncæcāimpa,
angantapa. ⁵⁹ Itota wodi baō
ĩni gāmiyate pædæ wæænonte
ænte godingue waēmō weo-
coo ninocoo nāni ancoo wīni
wīni caadingue, ⁶⁰ Ootee,
Botō wodido baquimpa, ante
dicamontaa nānō wodinta-
todē miintatodē māo guidō
ñō cædinque daga wengan-
tapa. Ayæ dicabo da pæñæ
pōnō tee mōnodingue wadæ
gogacāimpa. ⁶¹ Īimai cæyongā
Māadiya Māagadadēnā tōnō
wacā Māadiya tōnō Itota wo-
dido obo contate acōnatapa.

*Itota wodido ĩñōmō wææ
wænōnāni a ongōnāni*

⁶² Ayæ guēmanguionæ
bacæ cæpa, ante nāni tāno

cæōnæ ĩnque cædāni ate
ĩimō ate, Wængongui qui,
ante nē godōnāni ñænænāni
tōnō Paditeoidi guiquēnē
Pidato weca ponte ⁶³ tōmengā
ingante āninqe,

—Awēnē ēñēmi. Māningā
nē babæ āningā ĩñōmō
tōmengā mīngā ĩnedē
apænedingue, Mēōnaa go
adoōnæque ĩñonte botō ñāni
ōmæmoncæboimpa, ante
nānō ānīnō ante pōnente
wæmōnipa. ⁶⁴ Ayæ tōmengā
miñæ nē godināni incæ
tōmengā baō ĩni awēmō
ō æmaīnāni ante edæ
wæmōnipa. Ænāni ĩninqe
tōmēnāni, “Dobæ ñāni
ōmæmongāimpa,” ante
godōmenque babæ ānāni edæ
wēnæ wēnæ babaimpa cæbii.
Ñōwo wææ wānōnāni inānite
āmi godingue tōmēnāni
māningā nānō wodinta-
todē tæēmō tee mōnodingue
mēōnaa go adoōnæque ganca
wææ wānonte acædānimpa.
Edæ wīi godōmenque wēnæ
wēnæ bacæimpa, ante
cæcæbiimpa, amōnipa.

⁶⁵ Āñōnāni Pidato wæætē,

—Bado, wææ wānōnāni
mæ ongōnānipa. Mīnitō
tōmēnāni inānite ænte
māomīni goyōnāni mīnitō
wæætē mīni ēñēnīnō bai do
cædinque tæēmō tee mōnote
cædāni.

⁶⁶ Angā ēñente godingue
tæēmō mōnodingue Itota
nānō wodintatodē dai
tee bædodānitapa. Ayæ,
Awēnē emōwo adingue wi
ænodāmai incædānimpa,
ante dai bæyōmō aquīnedē
ongontoca da guidonte

awënë emöwo adimpaca yewæmonte bai bagatimpa. Ayæ wææ wänönäni inänite ænte mäo gö cædäni wææ wänongadänimpa.

28

Itota do wæningä inte ñäni ömæmonte quëwengampa

(*Mäadoco 16.1-8; Odoca 24.1-12; Wäo 20.1-10*)

¹ Mänii guëmanguïönæ iinque go ate wacä tëmäna baquinque ñäo ba iinque Mäadiya Mäagadadänä tönö wacä Mäadiya iñömö Itota wodido acæte ante gogadaimpa.

² Awënë Wængongui anquedo do wææ pöinque edæ dicabo wëä godö oo wi ænocantapa. Ayæ goinque nanguï ocæ ocæ cætimpa. Anquedo iñömö dicaboga tæ contacantapa.

³ Tömengä awinca näinte cæ bai emönongä inte tömengä weocoo näämænta pöni emoncoo mongænte a ongongä. ⁴ Adinque edæ nê wææ wänönäni guiquënë ancaï guñente wædinque do do wäate bai badinque æmæwo wænte bai öñönänitapa.

⁵ Mänii onquiyæna pöñönate Wængongui anquedo iñömö,

—Guñenämäi ieda. Itota nani awäa timpodäni wæningä ingante minatö diqui diqui miminapa, ante edæ do ëñëmopa. ⁶ Iñömö edæ dæ angampa. Tömengä nänö äninö bai cædinque do edæ ñäni ömæmöninque tao gocäimpa. Pö guiite aeda. Iintatodë nänö öñontatodë iñömö edæ öñontatoque impa. ⁷ Ayæ nê adimäna

inte edæ quingæ pogodo gote tömengä miñæ nê godinäni inänite gode ante apænedinque, “Itota dobæ ñäni ömæmongäimpa ataque-edäni, äeda.” Ayæ iñömö tömengä Gadideabæ täno godinque a ongöñongä minitö gote aedäni, ante minatö gode ante apæneda ëñëedäni. Bado, ämo ëñëminapa edæ.

⁸ Angä ëñëninque tömengä wodido abæ tawænte wadæ godinque tömëna, Ancaï guñente wæte todadö, äninque watapæ todinque Itota miñæ nê godinäni inänite gode ancæ pogodo godatapa. ⁹ Goyöna edæ Itota incæ iñontobæ mäo bee téninque edæ, Minatö, angä ëñëninque edæ iñäna tömengä weca pöinque öñowaca ædæ wæente mö ongöwate, Wængongui Awënë imidö angüënë, ante watapæ apæneyöna, ¹⁰ Itota iñömö edæ,

—Guñenämäi ieda, angantapa. Ayæ, Minatö botö biwiidi inänite gode äninque iimaï äeda. Minitö Gadideabæ godinque botö imote acæminimpa, ante tömënäni inänite äeda, ante Itota angacäimpa.

Nê wææ wänöninäni babæ ante apænedänipa

¹¹ Onquiyæna gode ancæ goyöna Itota wodido nê wææ wänöninäni pancadäniya wæetë tömënäni nani quëwëñömö godinque, Wængongui qui, ante nê godönäni ñænænäni inänite apænedinque, iimaï

cætimpa, ante tömänö ante apænedänitapa. ¹²Apænedäni eñëninque edæ nê godönäni ñænænäni guiquënë nê aadäni nâni Picæncabo tönö pönê cöinque godongämæ Ao äninque tontadoidi nê wææ wänönäni iñönänite tigitamö padatamö bacoo godöinque, ¹³tömënäni inänite iimaï angadänimpa.

—Wadäni Itota wodi baö ante wæyönäni edæ minitö önonque, Mö cöñömöni tömengä miñæ nê godinäni awëmö ponte ö ænänitapa, ante babæ apænecæminimpa. ¹⁴Ayæ mäninö äñömïni awënë gobedönadodo eñëninque, Quimæ möwëminii, ante piingä adinque edæ mönitö wæætê wææ cædinque tömengä ingante ämöni eñëninque tömengä pänämaï ñimpo cæyongä minitö guiñente wädämaï incæminimpa.

¹⁵Äninque nê godönäni ñænænäni iñömö nê wææ wänönänäni inänite nangui tigitamö godönäni ænänitapa. Mänintamö æninque awënëidi babæ nâni äñinö bai adodö ante apænedinque, Tömengä miñæ nê godäni ö ænänitapa, ante babæ wapiticæ apænegadänimpa. Inique tömënäni nâni babæ apænedö eñëninque edæ ood-eoidi gode ante tedinque godömenque ñöwo ganca ayæ wapiticæ ante tededänipa.

Itota, Apæneccæ goedäni, angampa

(Mäadoco 16.14-18; Odoca 24.36-49; Wäö 20.19-23)

¹⁶Önompö æmæmpoque go adodänique Itota miñæ nâni godincabo guiquënë mänii Itota nänö änö bai cædinque Gadideabæ godinque änanquidi æiyönäni ¹⁷Itota a ongongä adinque tömengä weca ædæ wæænte, Wængongui Awënë imidö anguënë, ante watapæ apæneyönäni pancadäniya guiquënë, Wabänö i, ante pönënämaï ingadänimpa. ¹⁸Itota iñömö tömënäni weca pönömenque pöinque,

—Wængongui pönö cæcä beyænque botö iñömö öönæde Tæiyæ Awënë inömo inte inguipoga adobai nê Tæiyæ Awënë badinque nämä tæi piñæmo inte nê ämo imopa. ¹⁹Ante wædinque minitö guiquënë inguipoga tömämæ quëwënäni weca godinque, Itota miñæ gocädänimpa, ante apænemini eñente botö miñæ nê godäni bacädänimpa. Ayæ mönö Mæmpo emöwo apænedinque, ayæ Wængongui Wëmo iñömote botö emöwo apænedinque, ayæ Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca emöwo apænedinque minitö tömämæ quëwënäni inänite æpænê guidömïni guicädänimpa. ²⁰Ayæ botö minitö iminite botö äñinö ante, Tömänö ante adodö cædäni, ante odömömïni eñente cæcädänimpa. Ayæ botö edæ ñöwo incæ ayæ inguipoga iinque baganca cöwê minitö tönö ongonte godongämæ cæcæboimpa. Näwangä inguinö anguënë,

ante Itota angacäimpa.

**Itota Codito
ingantedö ante
Mäadoco
nänö watapæ ante
yewæmongainta**

*Wäö önömæca ponte
apænecä ëñënanipa*

(Mäateo 3.1-12; Odoca 3.1-9, 15-17; Wäö 1.19-28)

¹ Ponguingä, ante nani Codito angaingä inongä inte Wængongui Wengä Itota ingantedö ante botö Mäadocobo watapæ ante yewæmömopa.

² Doyedë iñömö Wængongui beyæ apænedinque, Codito ingante Wængongui iimaï angäimpa, ante Itaiya wodi yewæmongacäimpa.

“Taadö bitö goquino waa wëwaqingä, ante bai cædinque botö,

Botö beyæ në gode änongå ingante da godömo täno beyænte gocä ate bitö ayæ gocæbiimpa, ämopa.

³ Önömæca iñömö adocanque ogæ tedete aa pecæcäimpa.

Tömengä iñömö, ‘Awënë nänö ponguino ante minitö tee moncate bai cædinque,

taadö töino pinonte bai cædäni,’ ante aa pecä ëñengäimpa,”

⁴ Ante Itaiya wodi nänö në angaingä inongä inte Wäö ñowo önömæca pöningue æpænë guidongantapa. Mänömaï cædinque tömengä

mäniñömö pönäni inänite apænedinque, Minitö, Idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante ocæ ëmænte Wængongui gämænö pöningue æpænë guicæminimpa. Mänömaï cæmini adinque Wængongui minitö cædinö ante në panguënegä incæte püinamai inte ñimpo cæcæcäimpa. ⁵ Ante Wäö mänömaï apæneyongante Oodeabæ tömäo quëwënanäni Eedotadëë quëwënanäni tömänäni tömengä weca pö pö bee tente ëñëningue, Näwangä ämipa. Bitö ä bai ëñënamaï cæte quëwëmöni inte idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante wædäni ëñëningue Wäö Oododänö æpænë guidongä guidänitapa.

⁶ Wäö iñömö weocoo ante cämeyo ocaguincoo nonte badöincoo mongænte adobai pacadeyænta ante æmontai badonte encadeyænongåimpa. Tömengä cængui ante ñawäique cænte tömengä bequi ante guïñëmænque ade bete në quëwënongåimpa. ⁷ Iimaï

ante apænecä ëñënanitapa. “Incayæ ate në Ponguingä guiquënë tömengä täi ëmongä ewocadongä inte nanguï cæcä ingampa. Botö guiquënë wædämo pöni inömo inte tömengä awæncata eyepæ imopa godö ñi cæquimoo. ⁸ Botö önönque æpænë guidömo guimminimpa. Tömengä wæætë da pönongå ate Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca pö guicä ewocacæminimpa,” ante Wäö

mäniñedē apænegacäimpa.

Itota æpænē guicampa

(Mäateo 3.13-17; Odoca 3.21-22)

⁹ Īninque Gadideabæ Naatadeta quēwente Itota mäniñedē pongä adinque Wäo Oododänö æpænē tömengä ingante guidongä guicantapa. ¹⁰ Īninque æpænē guidingä inte do ää ta gongæninque Itota æmō ayongä öönæ gä godonte bayö equemō wææ bai Wængongui Tæiyæ Waemō Önöwoca incæ tömengäa wææ guicä acantapa. ¹¹ Ayæ eñeñongante, “Bitö botö Wëmi inömi inte nē botö waadebi ĩmipa, ate tobopa,” ante öönædē inö apænecä eñengacäimpa.

Itota incæ wænæ wænæ cæcæcäimpa, ante wænæ cæcampa

(Mäateo 4.1-11; Odoca 4.1-13)

¹² Mäniñedē Itota ingante Wængongui Önöwoca incæ, Æibawē, äninque önömæca mäicä æicantapa. ¹³ Æi quēwëninque wantæpiyæ coadenta eönæ önömæca quēwëñongante wænæ awënë Tatäna pöninque, Wænæ wænæ cæcæcäimpa, ante Itota ingante cædongäimpa. Ayæ Itota mänömai babæidi quēwëñömö quēwëñongante Wængongui tömengä anquedoidi inänite da pönongä pöninque tömëñäni tömengä beyæ pönö waa cægadänimpa.

Itota Gadideabæ pöninque tæcæ mä cæcampa

(Mäateo 4.12-17; Odoca 4.14-15)

¹⁴ Mänömai cæte ate ayæ awënë odeye Edode dobæ Wäo ingante tee mönecä ate mäniñedē Gadideabæ pöninque Itota mä Wængongui nänö waa pöni cægainö ante ĩmai ante apænegacäimpa. ¹⁵ “Ponguingä, ante dodäni näni angaiñedē botö Wængongui Awënë Odeyebö inömo inte ñöwo ĩnque bayedē do pömopa, ante apænebö eñeedäni. Minitö wænæ wænæ mini cædimämo wido cædinque waa pöni botö apænedinö mini eñenö ante pönëedäni,” ante Itota angacäimpa.

Në gæyæ dadöwëñäni inänite Itota aa pecampa

(Mäateo 4.18-22; Odoca 5.1-11)

¹⁶ Ayæ mänii pöninque Itota gäwapæ Gadideapæ yæwedeca gote cægonte ayongä Timönö tönö Æentade tömengä tönifacä ĩnate acantapa. Në gæyæ dadöwëna inöna inte tömëna dicamöñæ æpænē wo gutodonte dadöwëna acantapa. ¹⁷ Tömëna ĩnate Itota,

—Īñäna, botö miñæ edæ tee empo pöeda, ämopa. Në dadonte ænte pömïna inte botö weca pöñöminate botö pönö cæbo ate minatö wæætē nē apænemïna badinque waodäni inänite nē ænte pömïna bacæminäimpa, angantapa. ¹⁸ Angä eñëninque tömëna dicamöñæ do emö cæte godinque Itota miñæ

edæ tee empo wadæ godatapa.

19 Itota iñömö godömenque gote ayongä Tebedeo wëna Tantiago tönö Wäo adobaï wipodë dicamöñæ tadömoncöna acantapa. 20 Adinque Itota do, Botö miñæ pöeda, angä ëñëninque tömëna Ao äninque wæmpocä ingante wæætë, Mæmpo ëñëmi, änatapa. Bitö nempo wipo ëmö cæte gomönapa, äninque adodaque wæmpocä ingante ëmö cæte Itota miñæ wadæ godatapa.

Itota angä ëñente wënæ incæ tao gopa

(Odoca 4.31-37)

21 Ayæ tömënanï quëwëñömö Capënaömö mämongä pönänitapa. Oodeoidi guëmanguïönæ bayonte Itota iñömö Wængonguï apæ necä nani ëñente yewæmongainta ate nani odömöincönë do pö guïdinque odömonte apæ necä ëñënanitapa.

22 Eñëñönäni tömengä nämä tæï piñëninque në angä inongä inte nö odömonte apæ necä ëñente wædinque tömënanï, Wadäni në wææ odömönäni guiquënë mänömaï odömonte apæ nedäni ëñëmongaa. Itotaque nämä në ëñente entawënogä inte nö pönï odömonte apæ necä ëñëmönipa, ante wädänitapa.

23 Ayæ wënæ wentamö ewocacä inte në quëwengä mäniñedë tömënanï odömöincönë a ongöninque iñontobæ yedæ ante apæ necantapa.

24 —Bitö Itota Näatadeta quëwëniimi inte quïnante mönatö weca pömii. Mönatö imönate edæ æmæwo wido cæcæte ante wabänö pömitawo. Bitö æmömido imii, ante botö do atabopa. Bitö Wængonguï Tæiyæ Waëmö Wëmi inömi imipa, ante edæ do ëñëmopa.

25 Ante tedeyongante Itota tömengä ingante wææ äninque,

—Apocænë quëwenguënë tedewëë. Waocä baönë quëwënömi inte edæ tao gobäwe.

26 Angä ëñëninque wënæ në wentamö ewocacä iñömö waocä ingante quidi quidi mäo tæ gotodö go wææñongante, Yæ yæ, äninque dobæ tao gotapa.

27 Itota angä wënæ tao gocä adinque tömänäni guïñente wædinque nani caboque wæætedö wæætë tededinque,

—Iingä iñömö quïnö bai ante cæcä. Tömengä në angä inongä inte edæ mä pönï odömonte apæ necampa. Edæ wënæidi në wentamö ewocadäni inänite tömengä angä ëñente cædänipa, ante awædö.

28 Ante pönente wædinque tömënanï, Itota mänömaï cæcampa, ante tededinque Gadideabæ tömäo quëwënanï inänite mäo gode ä gode ä cædäni do ëñengadänimpa.

Pegodo nänöogcë wäänä ingante Itota cæcä gancæ bacä
(Mäateo 8.14-15; Odoca 4.38-39)

29 Mänii Itota oodeoidi odömöincönë ongöinque iinque odömonte apænecä ate tömënäni tao godinque Tantiago tönö Wäö miñæ godinque Timönö tönö Æntade oncönë go guiidänitapa. 30 Go guiiyönänite wadäni, Timönö nänöogængä wäänä daicawo gawænte möimoga öñongampa, änäni. 31 Æñente wædinque Itota tömengä weca go gongæninque pædæ wææmpote bæi ongonte töö æmængä ate tömengä ængæ ganticantapa. Ayæ gancæ badinque tömengä wæætë tömënäni beyæ cæcantapa.

Daicawo gawcænäni inänite Itota cæcä waa badänipa (Mäateo 8.16-17; Odoca 4.40-41)

32 Mäniönæ gäwadecæ pönii nænque wëmö bayö wadäni daicawo gawcænäni inänite wënæ inte quëwënäni inänite tömänäni inänite Itota weca ænte pönänitapa. 33 Ayæ mäniñömö quëwënäni tömänäni adoyömö pöninque odemö goto gongcænänitapa. 34 Ayæ quiëmë beyæ wënæ wënæ inte wædäni adinque Itota nangui inäni inänite godö cæcä waa badänitapa. Ayæ wënæidi nangui inäni inänite wido cædinque Itota, Botö æbodö imoo, ante në adimini inte tededämäi imæwedäni, ante tömënäni inänite wææ angacäimpa.

Itota oodeoidi odömöincönë go guiidinque apænecampa (Odoca 4.42-44)

35 Ayæ tæcæ oque pönente wëmö iñonte ængæ gantidique Itota oncodo tao gote gomonga önömæca godinque Wængongui ingante apænecantapa. 36 Apæneyongante Timönöidi, Ædönö gocäi, ante tee empo tee empo gote, 37 adinque,

—Dæ ämi wædinque tömänäni bitö imite ante diqui diqui minänipa cæbii.

38 Ante äñönänite Itota wæætë,

—Mönö wayömö gocäimpa. Eyequei näni quëwëñömö näni quëwëñömö mäo botö apænebo ëñencädänimpa, ante cæcæte ante tate pontabopa.

39 Ante në äningä inte Gadideabæ tömäo godinque oodeoidi odömöincönë go guii go guii cædinque Wængongui nänö apænedö ante Itota apænecä ëñengadänimpa. Ayæ wënæidi inänite wido cæcä gogadänimpa.

Në baadingä ingante Itota wadæ caacampa

(Mäateo 8.1-4; Odoca 5.12-16)

40 Ayæ wacä cöwë baate ëñawengä inongä inte Itota weca ponte da guicapod- inque,

—Bitö Ao ämi inte wadæ caabi ininque botö do waintai baabaïmopa.

41 Äñongante Itota tömengä tönö guëa wæwente bai nangui pönengä inte pædæ wææmpo gampo caadinque,

—Ao ämopa. Bitö waintai baacæbiimpa.

42 Angä ĩninqe ñömæintai nänö eñadintai dæ baadinque tömengä waintai edæ do baacantapa. 43 Itota edæ tömengä ingante do da godöninge nanguĩ angantapa.

44 —Eñemi. Botö æbänö cæboo, ante edæ wadäni ĩnänite mäo apænedämaĩ ĩmäwe. Wæætë, Näwangä ĩmpa, ante acædänimpa, ante cædinque bitö, Wængonguĩ quĩ, ante nē godongä weca töngä godinque waintai bitö baadintai odömömi ædæmö acæcäimpa. Ayæ Möitee wodi wææ ante nänö angaincoo bai ænte pöninge bitö waintai bitö baadi beyæ ante edæ, Wængonguĩ quĩ, äninque nē godongä ingante pædæ godömi æncæcäimpa, ante Itota nē baadingä ingante nanguĩ angantapa.

45 Angä incæte nē baadingä wæætë wadæ godinque eñenämäi inte gode ä gode ä cædinque edæ, Itota wadæ caacä waintai baaboĩ aedäni, ante mäo tedecä eñenänitapa. Mänömaĩ eñenämäi cæcä beyænque Itota, Tömänäni weca ñöwo ædö cæte edonque goquĩmoo, ante wædinque nänënë gote önömæca gomonga cægongantapa. Incæte tömengä weca æmænö quëwänäni æmænö quëwänäni cöwë pö pö cægadänimpa.

2

Nē cömāingä ingante Itota

angä dao dao gocampa
(Mäateo 9.1-8; Odoca 5.17-26)

1 Ayæ tæönæ quëwëninge ocæ emænte Capënaömö pongä adinque wadäni, Itota oncönë ponte ongongampa.

2 Ante tededäni wædinque nanguĩ ĩnäni acæ pönäni oncönë eyede pönĩ guidinque odemö incæ tömäo wææ ongönänitapa. Mänömaĩ tömäo goto ongönäni ĩnänite tömengä Wængonguĩ nänö apænedö ante apæncä.

3 Eñenänäni wadäni tönö godongämæ pöninge mengäa go mengäa ĩnäni incæ cömāingä nänö möimpataa æmætæ æmætæ bæi ongonte næænte pönänitapa.

4 Ponte ayönäni wadäni Itota weca eyede pönĩ goto ongönäni adinque nē ænte mämö pöninäni ĩñömö, Ædö cæte guiquĩ. Ante wædinque oncömäa ĩnö æidämæ mäi æidinque Itota önönæca ĩnö epæ cædäni ompite gongæñö tömənäni cömāingä möimpataa bæi ongöninque tömengä ingante Itota weca edæ pædæ wæænönäni.

5 Wæænte ongongä adinque, Tömänäni æbänö wede pönente cædänipa, ante adinque Itota cömāingä ingante,

—Botö wëmi wädämaĩ ĩe. Wënæ wënæ bitö cædimämo ante bitö ñöwo ñimpo cæte quëwencæbiimpa.

6 Ante apæncä eñëninge nē wææ odömönäni guiquënë pancadäniya godämæ tæ contate ongöninque

nämäneque pönente teded-
inque, ⁷ “Quimæ änewëë.
İngä iñömö Wængongui
ingampa diyæ mänömaï
cæqingäa. Edæ babæ
ancædö. Waomö wënæ
wënæ mönö cædimämo ante
Wængonguinque nē ñimpo
cæcä ingampa.” ⁸ Ante
mimönoque pönëñönäni Itota
tömënäni näni pönëwënö ante
önöwënenque do ëñente bai
pönëninque edæ,

—Minitö quimæ mänömaïnö
ante pönëwëminii.

⁹ “Botö nē cömäingä nänö
wënæ wënæ cædimämo ante
ñimpo cæbo quëwencæcäimpa,”
ante botö Wængongui bai ämo
ëñëninque minitö guiquënë,
Wængongui ingampa diyæ
mänömaï cæqingäa, ante
pönëminipa. Wæætë
edæ, “Ængæ gantidinqe
möimpata æninque dao dao
gocæcäimpa,” ante botö
Wængongui bai ämo ñinque
minitö adobai, Wængongui
ingampa diyæ mänömaï
cæqingäa, ante pönëmini
ïmaïminipa, ante awædö.
İñæmpa mänömaïnö ante
pönëmini ñinque minitö
edæ æbänö cæquënëmo ñmo
ämïni. ¹⁰ Incæte botö Waobo
ëñagalmo inte inguipoga
quëwëninque waomïni mïni
wënæ wënæ cædimämo
ante nē ämo inte ñimpo
cæbopa, ante minitö edæ
ëñencæminipa, ante botö
ïmaï cæbopa.

Äninque edæ nē cömäingä
ingante edæ,

¹¹ —Bitö ñimite ämo ëñëe,
Ængæ gantidinqe bitö

möimpata topo cæte æninque
edæ tömëmi oncönë næænte
goe.

¹² Angä ëñëninque cömäingä
iningä incæ edæ tömänäni
ayönäni ængæ gantidinqe
möimpata topo cæte nææ
nææ tao gocä adänitapa. Dao
dao gocä adinqe tömënäni,
Æbänö cæcäi, ante ëñënämaï
inte guïñente wædinque,

—Wëenëñedë mänömaï
cædäni atamöniyaa. Nöwo
iñömö mä pönï cæcä amönipa,
ante pönëninque, Wængongui
bitö ñäö ëmömi inte waa pönï
cæbi amönipa, ante watapæ
apænëgadänimpa.

*Debii ingante Itota angä
tee empote gocampa*

(Mäateo 9.9-13; Odoca 5.27-
32)

¹³ Itota wæætë adodö
gäwapæ wedeca gocan-
tapa. Ayæ nangui ñnäni
adoyömö pö pö cædäni
adinque tömengä tömënäni
ñänite odömönte apænecä
ëñënänitapa. ¹⁴ Ayæ

godömenque cægönte ay-
ongä Adepeo wengä Debii
iñömö, Odömäno awënë qui
bacæimpa, ante godönte
æinta näni æincönë awënë
beyæ æncæte ante ongongä
adinque Itota tömengä in-
gante,

—Botö mïñæ pöe.

Angä ëñëninque Debii edæ
ængæ gantidinqe tömengä
mïñæ wadæ edæ gocantapa.

¹⁵ Ayæ ate Itotaidi
Debii oncönë pö guite
cængöñönäni odömäno awënë
beyæ nē æwënäni tönö nē
ëñënämaï cædäni tönö nangui

ināni adoyömō pō guiite godongāmæ cænānitapa. Edæ tæiyænāni tōmengā miñæ nē godāni inōnānimpa. ¹⁶ Paditeoidi inōnāni inte nē odōmōnāni guiquēnē ponte ayōnāni nē eñēnāmaī ināni tōnō awēnē beyæ nē æwēnāni tōnō Itota godongāmæ cængā adinque tōmēnāni tōmengā miñæ nē godāni inānite ānānitapa.

—Odōmāno awēnē beyæ nē æwēnāni tōnō wadāni nē eñēnāmaī cædāni tōnō Itota quimæ godongāmæ cæwengā.

¹⁷ Añōnāni Itota wæætē tōmēnāni inānite,

—Nē waa ingā guiquēnē, Cæbi waa baboe, ānāmaī ingampa. Nē wēnæ wēnæ ingā guiquēnē dotodo ingante do, Cæbi waa baboe, ante aa pecampa. Pancadāniya, Nāmā incæ nō entawēmo imopa, ante nē ānāni inānite adinque botō nē dotodo bai adobai inōmo inte tōmēnāni inānite aa pedāmaī incæboimpa. Wadāni guiquēnē, Nāmā wēnæ wēnæ cæbo imopa, ante nē ānāni guiquēnē, Wængonguī gāmænō poncædānimpa, ante botō tōmēnāni inānite aa pecæ pontabopa, ante Itota apænegacāimpa.

Ee ate cænāmaī ingæimpa, ante nē ānāni
(Māateo 9.14-17; Odoca 5.33-39)

¹⁸ Wāo miñæ nē godāni tōnō Paditeoidi tōnō māniñedē Wængonguī beyæ ante ee ate cænāmaī inōnānimpa. Ininque

wadāni Itota weca pōninque ānānitapa.

—Wāo miñæ nē godāni tōnō Paditeoidi miñæ nē godāni tōnō tōmēnānique, Wængonguī beyæ, ante ee ate cænāmaī inānipa. Bitō miñæ nē godāni guiquēnē quīnante Wængonguī beyæ ante cædāmaī ināni inte do cænānii.

¹⁹ Ānāni eñēninque Itota wæætē,

—Onguīñængā nē monguingā nānō wente ænte nē pōnāni bai inōnāni inte botō miñæ nē godāni iñōmō ædō cæte wæwente bai cænāmaī inguīnānii. Edæ botō tōnō watapæ quēwēnāni inte tōmēnāni ædō cæte wæwente bai cænāmaī inguīnānii.

²⁰ Wæætē ayæ ate guiquēnē, Monguingā, nāni nē ānongā bai iñōmote wadāni ponte botō imote bæi ongōninque ō ænte gocædānimpa. Mānōmaī cædāni ate botō miñæ nē godāni iñōmō māniñedē ate wæætē cænāmaī inte wæcædānimpa, ante apænedinque Itota godōmenque iūmaī ante apænegacāimpa.

²¹ “Wacā dicæ mīncoo æninque pedæncōoga pōnō tadōmonguingā. Mānōmaī cæcā ininque edæ mīncoo incæ dobæ gānē tamonte guipite ate godōmenque wānā tente baquēnē. Mīnitō, Awente bai cænāmaī inte waa quēwengæimpa, ante mīni ānewēnō guiquēnē pedæncōo bai inte ēwenguīne ēnepa. Codito nempo watapæ quēwengæimpa, ante

botö apænedö guiquenē
 mīncoo bai inte quēwenguīne
 ēnepa. İnınequēwenguīne
 tönö quēwenguīne ædö cæte
 adoyömö ēñente cæquī.
 22 Ayæ adobaı yowepæ
 biinömæ mīımæ ænıneque
 waocä ædö cæte picæ
 æmontaicadedē godö pe
 ñiñængüügä. Edæ picæ
 æmontaicadedē pe ñiñængä
 inıneque yedæ æænıneque
 ætæwo goquınö angüenē.
 Wæætē edæ æmontai
 mīincadedē pe ñiñænte
 ate yedæ æænıneque tæi
 æbænämaı ee ongonguı
 apa quēwēmıni,” ante İtota
 apænegacäımpa.

Guēmanguıönæ iñonte
 tōmēmö tä pete ænänıpa
 (Mäateo 12.1-8; Odoca 6.1-
 5)

23 Ayæ ate guēmanguıönæ
 iñonte İtota tōmēmıncodē
 tæcæguedencodē gocantapa.
 Goyongä tōmengä miñæ nē
 godäni tōmēmö inca tæcæ
 tä pe tä pe ænte idömæ
 godäni. 24 Adıneque Padi-
 teoidi guiquenē İtota ingante
 ænıneque,

—Bitö miñæ nē godäni
 æbänö cædänıi, ante
 cöwä aquenē. İñæmpa,
 Guēmanguıönæ iñonte mänınö
 bai cædämaı iedäni, ante
 dodäni nänı wææ angainö
 ante ēñenämaı inte İñänı
 ēñenämaı inte quımæ cædänıi.

25 Ante piññönänıte İtota,

—Docä Dabıi wodi
 tōmengä nänö nē emiñænäni
 tönö ömæpodäni pönı inte
 gæwænte wædıneque æbänö
 cægadänıi, ante yewæmonte

öñö incæ mınıtö iñæmpa
 adämaı inte ämıni awædö.
 26 Wængonguı quı, ante nē
 godönänıque cænguı impa,
 ante wææ nänı angainö
 bai cædıneque dodäni päö,
 Wængonguı quı, ante ñoncæ
 ñoncæ cædönänımpa. Incæte
 Abıatade wodi nē godongä
 ñænængä pönı inongä nänö
 godöñedē mänıñedē Dabıi
 wodi Wængonguı oncönē go
 guıdıneque mänıı päö do ænte
 cænıneque tōmengä miñæ nē
 godäni inänıte godömenque
 godongä cænänıtapa, ante
 yewæmonte öñö apa
 anewēmıniı.

27 Ante apænedıneque İtota
 ayæ,

—Wængonguı quınante,
 Guēmanguıönæ, ante badon-
 gacäı, ante pönēmıni.
 Guēmancædänımpa, ante
 cædıneque Wængonguı waomö
 beyænque ante, Mınıtö
 guēmanguıönæ, ante badon-
 gacäımpa, ante pönenguenēmıni
 imıni. Adänıdö mänıönæ
 iñonte cædämaı inänıi, ante
 pönēnıneque Wængonguı dicæ
 mänıönæ beyænque ante
 waodäni inänıte badonganta-
 wogaa. Adö cæte mänömainö
 ante pönewēmıniı. 28 İnıneque
 botö Waobo nē ēñagäımo
 iñömö Tæıyæ Awenē inömo
 inte edæ guēmanguıönæ
 Awenē inömo imopa. Ayæ,
 Guēmanguıönæ iñonte edæ
 æbänö cæquıi, ante adobo nē
 Ämo ingäımo imopa, ante İtota
 apænegacäımpa.

Ni cömampoinḡä
(*Mäateo 12.9-14; Odoca 6.6-11*)

1 İincayæ ate Itota wæætë oodeoidi Wængongui apæ necä nani eñente yewæmongainta ate nani odömöincönë go guicantapa. Mäniñömö onguinængä ni cömampote wædongä inte a ongongantapa. 2 Mäniñedë Paditeoidi pancadäniya, Itota wapiticæ cæcä İinque mönö wæætë piinte angæimpa, ante në änewënäni inte cædönänimpa. Nöwo iñömö tömënäni, Guëmanguionæ i incæte Itota ni cömampoinḡä ingante, Waa bacæcäimpa, ante cæcä İinque mönö mäo piinte angæimpa, ante babæ cæcæte ante cöwä adänitapa. 3 Ante cöwä ayönäni ni cömampoinḡä ingante Itota, —Bitö ængæ gantidinqwe tæcæguedë pö næ gongæe.

4 Äninqwe wæætë në piinte ancædäni İänite äninqwe, —Guëmanguionæ iñonte mönö æbänö cæquënëmö imöö, ante wææ angati. Mönö edæ waa cæquënëmö imompa, ante pönëminitawo. Wæætë edæ, Wënæ wënæ cæquënëmö imompa, ante pönëminitawo. Quëwencædänimpa, ante mönö waa cæquënëmö imompa, ante pönëminitawo. Wæætë, Wæncædänimpa, ante mönö wænonguënëmö imompa, ante pönëminitawo. Mänömaï ante Itota angä İinque tömënäni edæ pæ wëenedänitapa. 5 Adinqwe tömengä ængui badinqwe

tömënäni İänite æmætæ gomö æmætæ gomö adinqwe edæ, Mimö ömædëinäni incædö, ante wædinque ni cömampoinḡä ingante,

—Pædæ pompobi, angä eñëninque pædæ pompodinqwe në cömampoinḡä incæ ædæmö waa empocä bapocantapa. 6 Adinqwe edæ Paditeoidi guiquënë wadæ tao godinqwe Edodeidi tönö bee tēninque, Mönö æbänö cæte Itota ingante wænömö wænguingää, ante godongämæ pönëninque tede-gadänimpa.

Gäwapæ wedeca nangui İänı pönänıpa

7 Itota iñömö tömengä nänö në emiñænäni tönö wadæ tao godinqwe gäwapæ wedeca godäni adinqwe Gadideabæ quëwënäni nangui İänı tee empote godänitapa. 8 İinque wadäni Oodeabæ, Eedotadëe, Idömeabæ, Oododänö æmæmäa, Tido eyequei, Tidöo eyequei mäniñömö quëwente tededinqwe, Itota mänömaï cæcampa, ante tededäni eñente wædinque bacoo İänı mäniömæ tömäo quëwënäni inte tömengä weca pönänitapa. 9 Adinqwe Itota, Goto gongænäni wæcæ wæ, ante pönëninque tömengä miñæ cöwë në godäni İänite, Wipo ænte pömini ate botö wipodë wäi wocænte owocæboimpa, angantapa. 10 Wëenë iñömö, Itota nangui İänı İänite gampocä waa badänıpa, ante në adınäni inte tömënäni ñowo, Mönö gampo cæte waa bacæimpa, ante

cædinque goto gongænāni
wædinque mänōmainō ante
ānongäimpa.

¹¹ Ayæ Itota ingante ad-
inque wænæidi nē wen-
tamō ēwocadāni incæ
tōmengä önōwa gäänē ædæ
wææninque,

—Bitō Wængonguī Wēmi
īnōmi īmipa tōō, ante Yæ
ānānitapa. ¹² Eñente wædinque
Itota wæætē, Botō æbodō
īmoo, ante cōwē ānāmaī
inguēnē quēwēmīni, an-
gacäimpa.

*Itota angä ate dote ganca
ināni nē gode ānāni badānīpa*
(Māateo 10.1-4; Odoca 6.12-
16)

¹³ Ayæ ānanquidi æidinque
Itota, Īnāni inānite āmo
poncædānīpa, ante aa pecä
tōmengä weca pōnānitapa.

¹⁴ Pōnāni ate tōmengä dote
ganca ināni mānimpodāni
inānite, Mīnitō botō mīñæ
quēwēñōmīnite botō wadāni
weca da godōmo gote
apænemīni eñencædānīpa,
ānīnque, Botō beyæ nē
gode āmīni incæmīnīpa,
angacäimpa. ¹⁵ Ayæ pōnō
apænebo eñēnīnque mīnitō
tæī ēmōmīni inte wænæidi
inānite nē āmīni bad-
inque wido cæcæmīnīpa.

¹⁶ Tōmengä dote ganca nānō
apænte ænāni īñōmō īmaī
ēmōnōnānīpa. Tānocä
Timōnō ēmongä incæte
Itota wawo Pegodo pemon-
gacäimpa. ¹⁷ Tebedeo wodi
wēna Tantiago tōnō Wäo
nāna caya nē yedæ tededa
īna adinque Itota, “Detæbo
nānōmoda bai īnāpa,” ante,

Mæmæ beyæ, ante Boānede
pemongacäimpa. ¹⁸ Ayæ

Æntade, Pedipe tōnō Ba-
todömēē, Māateo tōnō Tōmato,
Adepeo wengä Tantiago
tōnō Tadeo inānitapa. Ayæ,
Mōnō omæ ingäimpa, ante
nanguī cædongä inte wacä
Timōnō ingantapa. ¹⁹ Ayæ
Itota ingante odōmonte
nē godonguingä Codaa
Icadiote nāni ānongä in-
gacäimpa. Mānimpodāni
inānite Itota angä nē gode
ānāni bagadānīpa.

*Wēncæ tōnō cæcä īmaingampa,
ante wapiticæ ānānīpa*

(Māateo 12.22-32; Odoca
11.14-23, 12.10)

²⁰ Ayæ ate Itota oncōnē
pongacäimpa. Pongä adinque
bacoō ināni wæætē pō pō
goto gongænāni adinque
wadāni guiquēnē, Itotaidi
quīdō cænguīnānī, ante
wædōnānīpa. ²¹ Ayæ,

Quīmæ. Ocai edæ omædæcacä
pōnente bai cæcāmææ, ante
pōnente tededōnānīpa.
Mänōmainō ante tededāni
eñēnīnque Itota guīdēnāni
guiquēnē tōmengä ingante
bæi ongonte æncæte ante
wadæ pōnānīpa.

²² Ayæ nē wææ odōmōnāni
guiquēnē Eedotadēē quēwente
pōnīnque, “Īñæmpa wænæ
awēnē Beedeboo tōnō
quēwengä inte Itota māningä
tōnō cædinque wænæidi inānite
wido cæcä īmaingampa,” ante
tedewēnāni.

²³ Eñente wædinque Itota aa
pecä pōnāni ate, “Tatāna mīni
ānongä īñōmō nāmā incæ ædō
cæte wido cæquingä, ante

ēñencæminimpa, ante botō, In-
guipoga æbānō cædānii, ante
odōmōmo aedāni. ²⁴ Awēnē
odeye nempo quēwēnāni
iñōmō pūināni badingue
nāēmæ wæætedō wæætē
cædāni iñinque awēnē odeye
nānō omædempote wæquinque
tōmēnāni nāmā ēwente
cædānīpa. ²⁵ Ayæ adocōnē
owocabo incæ adoyōmō
godongāmæ quēwēnīnāni
incæ nāēmæ wæætedō
wæætē cædāni iñinque
tōmēnāni oncō woquinque
nāwæ gobainānīpa. ²⁶ Ayæ
Tatāna nempo quēwēnāni
iñōmō edæ nāēmæ pūinte
badingue wæætedō wæætē
cædinque tōmengā ingante
wido cædāni iñinque Tatāna
dicæ tōmēnāni awēnē
īmaingāā,” ante Itota
odōmonte apænecantapa.

²⁷ Ayæ, “Nē tæi piñængā
ingante wīi goto wīnīnque
waocā ædō cæte tōmengā
oncōnē guiite māincoo ō
ænguingāā. Edæ nē ēacā
ingante bæi ongonte goto
winte ate pō guiite ō ænāni
baī botō iñōmō wēnæ inte
nē bæi ongonte wido cæbo
īmopa,” angantapa.

²⁸ Ayæ, “Nāwangā apænebo
ēñēdāni, angantapa. Mīni
waocabo wēnæ wēnæ cæmīni
incæ wadāni inānite godō
babæ ānewēmīni incæte
edæ Wængonguī wæætē
tōmānō ante pōnō ñimpo cæcā
beyænque quēwencæminimpa.
²⁹ Wæætē Wængonguī Tæiyæ
Waēmō Ōnōwoca ingante
waocā godō babæ ante
wēnæ wēnæ apænecā iñinque
tōmengā æmæwo wentamō

mongængā bagaingā iñinque
cōwē wantæpiyæ wentamō
mongæncæcāimpa. Mānōmāi
beyæ Wængonguī ñōwopāmo
iñonte ñimpo cædāmaī inte
iñcayæ pōmāmo iñonte
adobāi ñimpo cædāmaī inte
cōwē pancæcāimpa,” ante
Itota apænecāimpa.

³⁰ Ānīnque, Mīnitō botō
īmote, Bitō wēnæ nē wen-
tamō ēwocacā tōnō quēwente
cæbāimīpa, āmīnitawoo.
Iñæmpa, Wængonguī Tæiyæ
Waēmō Ōnōwoca tōnō
quēwente cæbo apa ānewēmīni,
ante Itota apænecāimpa.

*Itota badā tōnō tōmengā
biwīidi
(Māateo 12.46-50; Odoca
8.19-21)*

³¹ Ayæ Itota wāānā tōmengā
biwīidi tōnō mānīi nāni
ponque pō do pōnīnque
yabæque ayæ ongōnīnque,
Guii āñete tae. ³² Ānāni ēñente
āñecæte ante ponte apænecā
ēñēnīnque wadāni Itota weca
contate ongōnāni Itota in-
gante wæætē apænedīnque,
—Bitō badā bitō biwīidi
tōnō bitō īmite ante oncodo
ponte yabæque ongōnānīpa
cæbīi.

³³ Ante āñōnānite,
—Botō badā ædānō ināā
ante āmoo, ante pōnēmīni.
Ayæ botō biwīidi ædānidō
inānīi ante āmoo, ante
pōnēmīni.

³⁴ Ānīnque godāmæ contate
ongōnāni inānite adīnque,
—Iñāni iñōmō edæ botō
badāidi botō biwīidi inōnāni
inānīpa, ante mānōmāinō
āmo abaīmīnīpa. ³⁵ Edæ
Wængonguī nānō ānō baī

ēñente æcänö cæte quëwëna
mäningä botö biwī ingampa.
Mäningä botö biwinque
ingampa. Mäninä botö badä
inampa, ämo abaiminipa, ante
Itota apænegacäimpa.

4

*Waocä nänö quiyadö ante
odömonte apænecampa*

(Mäateo 13.1-9; Odoca 8.4-8)

¹ Wæætë gäwapæ yæwedeca
gote odömoncæ cæyongä
nanguī inäni tömäo goto
ponte ongönäni adinque
Itota wipodë go guiite
tæ contate wäi wocænte
owoyongä tömënanäni ayæ
gäwapæ yæwedecaque ömaa-
que ongönänitapa. ² İn-
ique tömënanäni inänite
nanguī pönī odömöninque
Itota, Wængonguī Awënë
nempo quëwëninque æbänö
cæquī, ante ēñencæminipa,
ante botö imæca quëwënäni
näni cæinö ante odömonte
apænebo ēñeedäni.

Äninqe iimaī ante
odömonte apænecä ēñengadänipa.

³ “Apænebo ēñeedäni. Waocä
në quiyadongä iñömö quiy-
acæ gocampa. ⁴ Gote quiyay-
ongä pancamonga taadö
iñömö eyepote wææmompä.
Taadö wæænte eyepodimö
öñöñonte ayamöidi pöninque
dobæ ade cænänipa. ⁵ Pan-
camonga guiquënë dica-
montaa onguipoi woyedömö
iñömö eyepote wææmpä.
Onguipoi woyedömö öñömö
inte pæquinämaī quingæ tä
bocate pædinque æmonga
æipa. ⁶ İninqe oguimento

yæyæmë guiwadämaī
inte cöñe bawadämaī
iñonte nænque ti nāwäñö
wänä cacadinque edæ
guingo icate näñe wæmpä.
⁷ Pancamonga guiquënë
ömentacodë nänö eyepodimö
iñömö pæquinämaī tä bocate
gä æiyonte ömentacoo pö
incootonque ganta cæca ate
näñe wæmpä. Wampo incapa
pæquī. ⁸ Waëmonguipoga
quiyadimö guiquënë tä bo-
cate waa pædinque tömëmö
nanguī pönī godömenque
incapa. Pancawænca edæ
todëinta ganca, pancawænca
teitenta ganca, pancawænca
tië ganca mänimpomö in-
capa. Quiyacä nänö quiyadö
ante edæ botö mäninque ante
apænebopa.”

⁹ Mänömaī impä, ante
iinqe apænebopa. Ëamonca
ongonte edæ ēñeedäni, ante
Itota apænegacäimpa.

*Önömoncaque ēñente
pönënamäi inänipa, ante*

*(Mäateo 13.10-17; Odoca
8.9-10)*

¹⁰ Ayæ ate nanguī
ongöninänäni dæ godäni ate Ito-
taidi adodäninque ongöñönäni
edæ, Dote, ante näni go-
cabo tönö wadäni tömengä
miñæ godäni tönö tömengä
weca ponte änänitapa.
Itota ēñemi. Bitö mäninö
ante apænedinque æbänö
ante odömoncæte ante
apænebitawo. ¹¹ Äñönänite,
“Wængonguī Awënë Od-
eye iñömö æbänö awëmö
cæcää, ante mīni wao-
cabo wëenëñedë ēñënamäi
iñinö incæte ñowo edonque

pönö apænebo ate mīnitō adomīnique nē ēñēmīni bamīnipa. Gobæ ongönāni inānite apænedinque, Ingui-poga quēwēnāni nāni cæi bai impa, ante botō pancaa ante odōmonte apænebo ēñēnānipa. ¹² Dodāni Wængonguī beyæ apænedinque iīmāinō ante yewæmongadānimpa. Wængonguī nānō nē ñimpo cæquēnēnāni ināmaī ināni inte tōmēnāni iñōmō awincaque adinque wīi ædæmō adāni inte onōmoncaque ēñēninque ædæmō ēñēnāmaī ināni inte edæ ocæ emænte pōnāmaī incædānimpa, ante yewæmongadānimpa. Mānōmaī iinque bacæimpa, ante beyænque botō tōmēnāni inānite wīi edonque apænebopa,” ante Itota apænecantapa.

*Quiyacā nānō cæinō
ante pōnente iīmāinō ante
ēñēgæimpa
(Māateo 13.18-23; Odoca
8.11-15)*

¹³ Itota ayæ tōmēnāni inānite godōmenque apænecantapa. “Botō mānīnō ingui-poga nāni cæinō ante do odōmonte apænebo ēñēninque mīnitō ēñēnāmaī imīnitawo. Inique ñōwo godōmenque odōmonte apænebo incæte mīnitō ædō cæte godōmenque ēñēnguimīnii.”

¹⁴ “Iīmāi impa. Nē apænecā iñōmō tōmēmō quiyate bai cædinque Wængonguī tōmengā nānō apænedō ante apænecampa. ¹⁵ Pancadāniya guiquēnē taadō eyepote wæænīmō bai ināni inte

Wængonguī nānō apænedō ante ēñēninque mīmōno pōnēnāmaī iñōnānite ayamō ade cængā bai Tatāna incæ ponte o ængampa. ¹⁶ Wadāni guiquēnē dicamontaa woyedōmō iñōmō eyepote wæænīmō bai ināni inte tōmēnāni Wængonguī nānō apænedō ēñēninque quingæ Ao ante watapæ todānipa.”

¹⁷ “Ayæ ate adodāni wantæ iñō quēwēñōnānite wadāni Wængonguī nānō apænedō beyæ piināni wædānipa. Ayæ wadāni wēnæ wēnæ cæcæte ante togænte pānāni wædānipa. Inique oguimento yæyæmē guiwadāmaī nāñe wænte bai ināni inte tōmēnāni guñente wædinque emō cæte godānipa. ¹⁸ Ayæ wadāni guiquēnē omentacodē eyepote wæænīmō bai inānāni inte Wængonguī nānō apænedō ēñēñōnāni, ¹⁹ ingui-poga quēwente quiemē beyænque mōnō wæpāmo pompa. Ayæ, Māincoo beyænque toquimo, ante nāni oda cæte wæwēmāmo pōninque wacoo wacoo nāni æinēnō pōninque edæ omentacoo ñancate cæ bai cæyonte Wængonguī nānō apænedinō incæ incadāmaī bai bapa. ²⁰ Ongui-poga waingui-poga quiyadimō bai ināni guiquēnē tōmēnāni Wængonguī apænedinō ēñente Ao āninque wede pōnēnāni inte tōmēwæ incate bai Wængonguī beyæ nanguī cædānipa. Pancadāniya todēinta ganca incate bai nanguī cæyōnāni, pancadāniya godōmenque

teitenta ganca incate bai cædånipa. Pancadånिया nan-guĩ põni tiëë ganca incate bai cædånipa,” ante Itota apænecã eññenånitapa.

Gongapæncade ante odõmonte apænecampa (Odoca 8.16-18)

²¹ Ayæ tõmënåni inånite Itota iĩmai odõmõninque apænecantapa. “Waomĩni gongapæncade ti wodõnodinque dicæ owætadë boo cæcamĩniyaa. Dicæ mõimoga ænõmengadæ inõ mæo concæmĩniyaa. Wæætë edæ wænõmënæcapaa concæmĩni ñåo bæco amĩnipa. ²² Quĩnõ ante wë wodonte bai i iñõmõ mãninõ ante iĩncayæ ate tadonte edonque ate bai eñnguinque ñõwo wë wodonte impa. Quĩnõ bee ocate bai i iñõmõ mãninõ iĩncayæ ate wi æncate edonque aquinque ñõwo bee ocate impa. ²³ Eamonca ongonte eñnguënë cæmĩni,” angantapa.

²⁴ Ayæ tõmënåni inånite godõmenque apænedinque Itota, “Õnõmonca eññenique eñnguënë cæmĩnii. Mĩnitõ mĩni tee mante godoncade incæ adocadeca tee mãninque Wængonguĩ mĩnitõ imĩnite adodõ põnõninque godõmenque ayæ põnongã æncæmĩnimpã. ²⁵ Edæ në eacã ingante godõnåni ængã bai në eñngã ingante godõ apænebo eññente entawëninque tõmengã godõmenque eññente bacæcãimpã. Në eadãmai ingã guiquënë tõmengã wædænque põni nånõ mãincoo iññonte

månincoo tõmancoo õ ænånii wæcã bai në eññenãmai ingã adobai tõmengã wædænque põni nånõ eññente entawëno iññonte õ ænte bai cæbo dæ ba ate wæcæcãimpã.” Månõmãinõ ante Itota tõmengã emiññenånii inånite odõmonte apænecã eññenånitapa.

Guiyãmõ pæpa, ante odõmonte apænecã

²⁶ Ñõwo iññõmõ õõmaque ongõnånii inånite godõmenque odõmõninque Itota iĩmai ante apænegacãimpã. “Waocã quiyacã ate awëmõ pæ bai inte Wængonguĩ Awënë Odeye põnõ cæcã ate tõmengã nempo në quëwënånii awëmõ yebæninque bacoo põni badånipa. Apænebo eññedãni. Waocã gõnea quiyate ate, ²⁷ woyowotæ mõ ñõninque baånæ ñåni õmæmõñongã iĩmõ iññõ iĩmõ iññõ tõmëmõ nånõ quiyadimõ incæ awëmõ tã bocate pæpa. Waocã iññõmõ, Eßãmë cæte tã bocate pæpa, ante acantawogaa. ²⁸ Edæ onguipo beyænque tõmengã nånõ quiyadimõ incæ tã bocate pædinque æmonga æi cænguimæ baate ate ayæ cænguĩ yagapa. ²⁹ Yaga adinque, Amiññate cænguĩ bapa, ante edæ pete ængampa,” ante odõmonte Itota apænegacãimpã.

Mõotatamõ guidimõ ante odõmonte apænecampa (Måateo 13.31-32; Odoca 13.18-19)

³⁰ Ayæ godõmenque apænedinque Itota, “Wængonguĩ Awënë Odeye nempo æbånõ quëwënånii, ante mõnõ

quïnö odömonte ate eñenguï. Edæ, Inguipoga quïnö pæte yebænte bai i adinque, Mäninäni adobai yebænänipa, ante eñengæimpa. ³¹ İmaï impa. Mootatamö mini ænte quiyamö guidimö pöni i bai wamö mini quiyamö adomonque incæ adobai guiyamö pöni i inömö edæ dæ ampa. ³² Incæte mootatamö inömö tä bocate pædinque mootatawæ edæ ocãñequi doyæ pæwæ bapa. Wii tömäa ocãñequi mini quiyadiwæ bai edæ ocãa inämaï inte mootatawæ inömö edæ ñænæ awæ impa. Adinque tömewæ ibæñömö ayamöidi gänë inömö ponte ongönänipa. Mootatamö guidimö incæ mänömaï pæ bai Wængongui Awënë nempo quëwënanäni inömö wædænque ininäni incæ nanguï yebænguïnäni inänipa," ante Itota odömonte apænegacäimpa.

Inguipoga nãni cæi bai impa, ante Itota odömongampa (Mäateo 13.34-35)

³³ Ayæ Itota, Wængongui Awënë nempo quëwëninque æbänö cæquï, ante eñencædäni impa, ante imæca quëwënanäni nãni cæinö ante godömenque nanguï pöni odömöninque godongämæ ongönäni nãni eñenganca apænedinque idæwaa. ³⁴ Mäninonque bai odömonte apænedinque tömënanäni inänite cöwë godömenque apænedämaï inongäimpa. Incæte tömengä miñæ në godäni adodänique ongöñönänite Itota edonque pöni, Mänömaï impa, ante

tömänö ante apænegacä eñengadänimpa.

Itota angä eñente woboyæ æpæ næ gongæmpa (Mäateo 8.23-27; Odoca 8.22-25)

³⁵ Mänionæ gawadecæ bayonte Itota tömengä emiñænäni inänite, —Gawapæ æmæmäa taocæimpa.

³⁶ Äninqe ömaa ongönäni inänite emö cæte taocæ cædinque tömengä nänö apænedimodë adopodë ayæ contayongante mantadäni taocantapa. Adinque wadäni wapodë godongämæ taodänitapa. ³⁷ Tao wogaa goyönäni woboyæ inöntobæ nanguï pöni pæmæninque æpæ mängonta mängonta pöninque gao gao wipodë änëñö, ³⁸ Itota yæmiñæmpo bee podoncate mö ñongantapa. Ömæmoncæcäimpa, ante tao cædinque,

—Awënë, bete wæncaæ cæmompamö ñömii.

³⁹ Änänäni eñëninque ñäni ömæmonte ængæ gantidinque,

—Woboyæ, pæmænämaï imæwe. Gawapæ incæ cædämaï næ gongæmäwe.

Ante añongä woboyæ pæmænämaï inö gawapæ incæ næ gongæninque ñancæ ñancæ gongæmænimpa.

⁴⁰ Ayæ tömënanäni inänite,

—Mini pönëegade, quimæ guïñewëminii.

⁴¹ Äñongä tömënanäni ancaï guïñëninque nämæneque tædinque,

—Æcāmē inte angā ēñente woboyæ incæ æpæ incæ gongæmpa, ante guiñente wægadänimpa.

5

Wencæ wentamö ewocacä tönö nē quēwengä

(*Mäateo 8.28-34; Odoca 8.26-39*)

1 İinque Itotaidi mänii æmæmäa tao godinque Gue-databæ pö ti wæænänitapa. 2 Itota mänömaï pöninque gäwapæ tao ti wæængä adinque onguiñængä wënæ wentamö ewocacä tönö nē quēwengä inongä inte edæ waodänido quēwente tao bee tengantapa. 3 Tömengä waodänido cöwē nē quēwengä ingante ædö cæte goto winguinänii. Daagömenca incæ tææmö impa goto winguinänii. 4 Æno pönö goto wimænte wææ Æno pönö goto wiwate bacæcäimpa, ante ancaa cæyönäni tömengä daagömē wangö ñæ wangö ñæ cædongäimpa. Æcämenque incæ tæi piñængä inte tömengä ingante ænguingä. Edæ dæ änongäimpa. 5 Itædē incæ woyowotæ incæ tömengä änanquidi æite wææ waodänido pö änanquidi æite wææ ocæ emænte pö pö cæte Yæ yæ äninque dicaca nämä incæ äwænonga äwænonga cæte wencata bai ēñate quēwënongäimpa. 6 İinque Itota go dibæ pongä adinque tömengä quingæ pogodo godinque Itota weca ædæ wææninque, 7 ogæ teded-

—Itota ēñemi, bitö nē Æibæ Quēwengä Wængongui Wëmi inömi incæ quimæ botö weca pöwë. Edæ, Ämogate wæcæcäimpa, ante botö imote cædämaï imäwe, ante nangui angantapa.

8 Edæ tömengä tæcæ pö bee tēñongante wënæ ingante Itota iïmaï ante äningä inongäimpa.

—Wentamö nē wentamö ewocabi inte ämo ēñe. Bitö waocä baonga guidëmi inte ñöwo tao gobäwe, ante Itota täno angä ēñente wædingä inte wënæ ñöwo, Cædämaï imäwe, angantapa.

9 İinque Itota,

—Bitö æmömidö imii.

Äñongante,

—Tontadoidi tæiyænäni adinque, Deguiönö, änanipa. Mönitö adobai tæiyæ pöni imönipa, ante botö emöwo adobai Deguiönö emömopa.

10 Ante apænedinque ayæ, Mönitö imönite wabæca wido cædämaï incæbiimpa, ante ancaa angantapa. 11 Mäniñömö odæ wængänäidi nangui inäni eyequei änanquidi a cængönäni adinque, 12 wënæidi incæ Itota ingante,

—İi odæ wængänäidi weca ämi godinque tömënäni baönë guite quēwëmonie.

13 Ante tedete äñönänite Itota Ao angä ēñente wædinque wënæidi wentamö ewocadäni iñömö tao gote odæ wængänäidi baönë go guidänitapa. İinque odæncato dote mïdo ganca inäni incæ ontacamö cægöninque tömäne to wæi gäwapæno pogodo

wæi guite becadote capo wænānitapa.

14 Becadote wænāni adinque odæ wængānāidi nē aadināni guiquēnē pogodo wodii winonte tōmēnāni quēwēñōmō māo bee tente apænedinque idōmæ māo gode ā gode ā cæte, Itota mǎnōmaī cæcā wæmōnipa, ante apænedāni ēñēninque wadāni, Æbānō cæcāi, ante acæte ante pōnānitapa.

15 Itota weca ponte ayōnāni wēnæidi tōnō nē quēwēningā incæ ñōwo ōnonganque bate weocoo ēñacā inte tæ contate ongongā adinque tōmēnāni, Mōnō Deguiōnō ēnempocā āningā ingampa, ante guiñente wægadānimpa.

16 Nē adināni guiquēnē ñōwo pōnāni inānite apænedinque, Wēnæ ēnempocā iningā ingante Itota æbānō cæcāi, odæ wængānāidi inānite Itota æbānō cæcāi, ante apænedāni. 17 Ēñēninque tōmēnāni wæætē Itota ingante, Mōnitō weca quēwēnāmaī gobāwe, ānāni.

18 Ēñente wædinque wipodē go guicæ cæyongante wēnæidi inte quēwēningā iñōmō, Bitō miñæ māobi goboe. 19 Āñongante Baa āninque Itota,

—Tōmēmi oncōnē gote, Wængongui Awēnē wēnæidi inānite wido cæcā ōnōmoque baboi amīnipa, ante bitō guidēnāni inānite māo apænebi ēñencædānimpa. Ayæ, Botō wæwente quēwēñōmote tōmengā guēa wæwente bai pōnente pōnō cæcā waa

batabopa, ante apænebi ēñencædānimpa.

20 Itota angā ēñēninque wadæ godinque tōmengā Decapodibæ māo, Itota waa cæcā waa batabopa, ante apænecā. Ēñente wædinque tōmānāni, Æ æbānō cæte mǎnōmaī waa bacāi, ante guiñente wægadānimpa.

Gaido wēñængā beycē cæcæ goyongante

onquiyængā Itota weocoo gampocāmpā

(Māateo 9.18-26; Odoca 8.40-56)

21 Mānūi wipodē guite tōmengā imæmāa ta ti wæængā ate nangui ināni acæte ante pō goto goto godāmæ gongæñānitapa. Itota ayæ gāwapæ wedeca ongongantapa. 22 Ayæ

ongōñongā wacā oodeoidi odōmōincō awēnē inongā inte tōmengā emōwo Gaido iñōmō Itota ingante adinque pōninque tōmengā ōnōwaca gāānē ædæ wææninque, 23 tōmengā ingante,

—Botō wēñængā baquecā iñōmō edæ dobæ wæncæ cæcampa cæbii. Bitō ponte tōmengā ingante gampobi waa bate quēwencæcāimpa, ante nangui angantapa.

24 Gaido mǎnōmaī angā ēñēninque Itota wæætē tōmengā miñæ gocantapa. Idōmæ goyongante nangui ināni bee tente goto goto pōnāni. 25 Īninque godāmæ ongōnāni tōnō onquiyængā adocanque wantæpiyæ dote wadepo iñonte wepæ

wantæ bidāmaī cōwē wææ
wæwēningā inte adobaī
ponte tōmēnāni mīñæ goca-
tapa. ²⁶ Doyedē iñōmō on-
quiyængā waa bawēnencæte
ante cædinque tōmengā
quincoo tōmancoo eyepote
pædæ godongā æninqwe
dotodoidi tæiyæñāni cædāni
caate wæcā incæte tōmengā
waa bawēnēnāmaī inte
godōmenque wēnæ wēnæ
bate wædongāimpa.

²⁷ Mānōmaī quēwente
wæyongante wadāni, Itota
mānōmaī cæcampa, ante
tededāni ēñente wædinque
tōmengā ñōwo goto pōnāni
tōnō pōninqwe Itota ōnōñabæca
inō ponte weocooque godō
gampocantapa. ²⁸ Edæ,
“Tōmengā weocooque gam-
pote waa bawēnēmote,” ante
pōnēningā inte, ²⁹ tōmengā
godō gampoyongā wepæ
nānō gowete wæwēnimæ
wantæ bi ate tōmengā,
Wantæ biwēnēmopa, ante
ōnōwēnenque pōnengantapa.
³⁰ Itota iñōmō, Æ, tæī
piñænte botō entawēnō
incæ edæ wacā beyæ
cæquinque do gotimpa, ante
wæwēnente awædō, āninqwe
goto gongæñāni tæcæguedē
næ gongæninqwe dadi
ēmænte cōwā adinque,

—Botō weocoo æcānō pōnō
gampodaī, angantapa.

³¹ Æñongante tōmengā nānō
nē emīñæñāni guiquēnē,

—Ēnodāni pōnānīpa
aquīmīi. Æcānō gampodaī,
ante āmīi.

³² Wææ ānāni incæte
tōmengā, Æcānō botō imote

wede pōnēninqwe gampodaī,
ante godōmenque tōmāo cōwā
cōwā acantapa. ³³ Ayongante
onquiyængā guiquēnē,
Wampo bawēnēmopa, ante
pōnēningā inte nanguī
guīñēninqwe do do wāate
wædinque Itota weca ponte
ædæ wææncate tōmānō ante
tōingā apæñecā ēñengantapa.
³⁴ Apæñecā ēñēninqwe Itota
wæætē,

—Onquiyæmi ēñēmi. Bitō
wede pōnēnō beyæ edæ
wampo bawēnēmīpa. Ñōwo
edæ wædāmaī inte waa god-
inqwe nō bawēnente quēwēe,
angantapa.

³⁵ Ante tæcæ apæneyongā
oodeoidi odōmōincō awēnē
Gaido oncōnē quēwēnāni
māñīñedē pōninqwe edæ
Gaido ingante apænedānitapa.

—Bitō wengā iñōmō ñōwo
æmæwo wængampa cæbīi.
Ñōwo Awēnē nē Odōmongā
ingante quīnante godōmenque
anguīi.

³⁶ Ante ponte āñōñānite
Itota tōmēnāni æbānō ted-
edāni ante ēñēnāmaī inte
baī cædinque oodeoidi
odōmōincō awēnē Gaido
ingante apænedinque,

—Guīñēnāmaī inte ōnonque
wede pōnēe, angantapa.

³⁷ Ayæ godongāmæ
ongōñāni inānite, Ee
ongōedāni, āninqwe Pe-
godo ingante, Tantiago
tōnō Wāō nāna caya inate
mānimpodānīque inānite ænte
gocantapa. ³⁸ Tōmēnāni tōnō
godinque Itota tōmēnāni
odōmōincō awēnē oncōnē
ponte ayongā māñincōnē
waodāni nanguī cægōninqwe

edæ Ca ca wædinque ogæ
tedete Yæ yæ änäni acantapa.
³⁹ Adinque Itota oncönë
guiidique,

—Quimæ ogæ tedete
cægöwëminii. Quimæ Ca ca
wëminii. İñæmpa İñömö
wëñængä wodi edæ wii
æmæwo wængantapa. Edæ
mö ñongampa.

⁴⁰ Ante apænecä ëñëninque
tömënanı, Angantedö amini,
ante tömengä ingante badete
todänitapa. Itota wæætë edæ,
Gä goedäni, angä oncodo tao
godänitapa. İninque wëñængä
wæmpo tönö wäänä İnate Itota
tömengä miñæ në pöninäni
tönö mänimpodänique İnänite
ænte manguicä wëñængä
wodi nänö öñoncönë wäänë
guidänitapa. ⁴¹ Wëñængä
wodi ingante Itota pædæ
wææmpo bæi ongonte töö
æmænınque,

—Tadita cömi, äninque
mönö tededö, “Wëñæmi
onquiyæmi ængæ gantibi,”
angantapa.

⁴² Angä ëñëninque wëñængä
baquecä dote wadepo
ëñadingä inte dobæ ængæ
gantite dao dao gocä.
Adinque tömänäni ancai
guiñente wädänitapa. ⁴³ Itota
wæætë, Botö æbänö cæboo,
ante minitö mäo apænedämai
iedäni. Äninque edæ wëñængä
beyæ cængui angä godöna
cængantapa.

6

*Näatadeta İñömö ponte
Itota apænecampa
(Mäateo 13.53-58; Odoca
4.16-30)*

¹ Itota wadæ god-
ınque tömengä miñæ në
godäni tönö tömengä nänö
pægaiñömö pongadänimpa.
² Ayæ, Guëmanguionæ impa,
äninque Itota tömënanı
odömöincönë go guiidique
tæcæ odömonte apænecä
ëñëninque mänıñömö
ongönäni nangui İnäni
guiñente wædinque näni
caboque tededänitapa.

—İngä İñæmpa ædö cæte
nangui ëñente apænecä.
Æbänö cæquii, ante æcänö
tömengä ingante godö
odömongä adinque tömengä
mänömai bamönengæ
cæcäa, ante ëñencæte ante
wæmönipa. ³ İngä İñæmpa
mönö awæmpa në timöwengä
İmaingä inte bamönengæ
mänömai cæcampa, ante
awædö. Edæ Mäadiya wengä
İnongä inte tömengä İñömö
önönänique mëmö Ingampa.
Tantiago tönö Ootee, Co-
daa tönö Timönö tömënanı
mëmö İnämai Ingantawogaa.
Tömengä biwinqueidi incæ
mönitö tönö wii ongönäni
atamöö.

Ante pönente wædinque
tömengä beyæ ante piinte
badänitapa. ⁴ İninque piinte
badäni adinque Itota wæætë
angantapa.

—İñæmpa, Wængongui
beyæ në apænecä inte
tömämæ gote apæneyongante
tömengä ingante waa
adänipa. Wæætë tömengä
nänö pægaiñömö ponte
apæneyongante mänıñömonque
wæætë wiwa adänipa.
Tömengä nänö guiidënanı

tönö tömengä oncönē
owodāni tönö mänimpodānique
tömengä ingante wīwa
adānīpa töö.

5 Änīnque Itota adopoque
adopoque gampocä waa
badānitapa. Mänömaī

wædænque cædinque tömengä,
Ædö cæte gomonga cæquīmoo.

6 Änīnque, Mīni pönēegade.
Quīnante pönēnāmaī imīni,
ante wægacāimpa.

*Wcængonguī Awēnē ingant-
edö ante apæneedāni, ante
Itota angä godānīpa*

(Mäateo 10.5-15; Odoca 9.1-
6)

Ayæ wayömö nāni
quēwēñömö wayömö
nāni quēwēñömö māo
odömōninque Itota apænecä
ēñengadānīpa. 7 Ayæ, Dote
ināni, nāni änönāni inānite aa
pecä pönāni īninque, Nōwo
mīnitö æmænö mēmīnaa
æmænö mēmīnaa goyöminite
botö pönö cæbo ate mīnitö
awēnēidi bai badinque edæ
wēnæidi wentamö ewocadāni
inānite nē amīni incæmīnīpa,
ante da godongä godānitapa.

8 Ayæ, Iīmaī cæedāni, an-
gantapa. Mīnitö taadö
godinque ongontoque mīni
nææntoque næænte goedāni.
Cænguī incæ māincoo da
wenguincade incæ ænāmaī
inte godinque tīguitamö
ōnoncamoncadedē da wēnāmaī
inte ömæpomīni goedāni.

9 Awæncata mīni ewataque
ewate weocoo mīni ēñacooque
ēñadinque wacoo ænāmaī
goedāni, angantapa. 10 Ayæ
godömenque änīnque Itota,

—Godinque æcönēnō
tāno go guīimīni owod-
inque mīnitö wayömö
mīni go quēwenguīnganca
mänincōnenque go guīi go
guīi cædinque quēwēedāni.
11 Æyömömē goyöminite
wadāni, Pöedāni, änāmaī inte
mīnitö apænedö ante wīi
ēñēnāni wædinque mīnitö
wæætē tömēnāni inānite emö
cæte iīmaīnō ante goedāni.
Mīnitö iñæmpa, Pöedāni,
änāmaī imīni adinque
mönitö gomōni tamēñedāni,
ante odömoncæte ante
mīnitö önöwa wadæ wadæ
cæwadinque wadæ goedāni.

12 Änīnque Itota tömengä
ēmīñænāni inānite, Nōwo
goedāni, änīnque da godongä
godānitapa. Godinque
tömēnāni wabæca quēwēnāni
inānite māo, Mīnitö wēnæ
wēnæ mīni cædinö ante
wæwente pönēninque nīmpo
cæedāni, ante māo apænedāni
ēñēnānitapa. 13 Wēnæidi
nanguī ināni inānite wido
cædānitapa. Ayæ waodāni
nanguī ināni wēnæ wēnæ
inte wædāni iñönānite oguīn-
guīpæ öni öni paadāni ate waa
bagadānīpa.

*Wäö æpæcnē nē guidönongä
wængampa*

(Mäateo 14.1-12; Odoca 9.7-
9)

14 Itota emöwo ante
apænedāni ēñēninque
tömāmæ quēwēnāni do
ēñēninque gode ä gode
ä cæte tedeyönāni Edode
pancabaa awēnē odeye
incæ, Itota æbänö cæcää,

ante eñengacäimpa. İninqe
tömengä iñömö,

—Æpænē nē guidönongä
Wäo wodi dobæ wænte ñäni
ömæmönigä inte iingä Itota
iñömö imaingampa. Mäninö
beyænque tömengä tæi
piñænte entawënnongä inte nē
nangui cæcä ingampa, ante
pönëmopa, angantapa.

¹⁵ Ayæ wadäni,

—Ediya wodi imaingampa.

Ante tedeyönäni wadäni
wæætē,

—Wængongui beyæ nē
apænegainäni bai tömengä
adocä imaingampa.

¹⁶ Ante tededäni eñëninque
Edode iñömö,

—Botö nē wangö tamen-
cadongä Wäo wodi adocä
incæ edæ ñäni ömæmonte
a ongömaingampa, ante
wædongäimpa.

¹⁷ Wäo wodi iñömö iimai
wængacäimpa. Do iñedē

awënë Edode nänö töninacä
Pedipe ayæ miingä iñongä
Pedipe manguiwëningä
Ædodiya ingante Edode
iñömö, Botö nänöogængä
bacæcäimpa, ante ö ænte
mongä. İninqe tömengä
adocä Wäo wodi ingante
bæi ongonte goti winte tee
mönedongäimpa. ¹⁸ Edæ

Wäo iñömö nänö caate
wænguinque Edode ingante
iimainö ante do wææ äningä
inongäimpa. “Edode eñëmi,
Wængongui nänö angainö bai
eñënamai inte bitö töninacä
nänöogængä ingante edæ
manguiwëmipa töö.”

¹⁹ Ante wææ angä
eñëninque Ædodiya guiquënë
Wäo nänö äninö beyæ

cöwë piininqe tömengä
ingante wænoncæ cæcä
incæte ædö cæte tömengä
ingante wænungingä.

²⁰ Edæ, Wäo tæiyæ waëmö
onguiñængä inte nē nō
cæcä ingampa, ante do
eñënnongä inte Edode iñömö
Wäo ingante edæ guiñente
wædongä inongäimpa. İninqe
tömengä ingante edæ wææ
gompodongäimpa. Ayæ Wäo
apænecä eñëninque Edode,
Angä eñente æbänö cæquimoo,
ante nangui wæcä incæte
tömengä ingante eñëninque
todongäimpa. ²¹ İncayæ ate

Edode nänö eñagäönæ iinque
bayonte Ædodiya, Æönædö
wænunguimoo, ante nänö
äniönæ eyepæ batimpa.
Edode iñömö, Mäniönæ bai
eñagaboimpa, ante ææmæ
cædinque wente ængä ate
tömengä miñæ awënëidi
tönö tontadoidi awënëidi
tönö Gadideabæ quëwënnäni
awënëidi tönö tömänäni becæ
pönänitapa. ²² Ponte bete

cængöñönäni Ædodiya wengä
baquecä incæ tæcæguedē pō
gongænte tode pete äwacä
adinque awënë odeye Edode
tönö godongämæ ongönäni
nangui todönänimpa. İninqe
baquecä ingante Edode
änongäimpa,

—Waa pönö bitö tode pete
äwadi beyænque bitö quiëmē
ante æinente ämi ate botö
eñente da pönömo æe.

²³ Äninque ayæ godömenque
äninque, Wængongui eñëñongä
nöingä ämopa, änongäimpa.
Quiëmē impa bitö æinëmi
botö tömäa edæ do godömo

æncæbiimpa. Edæ bitö æinente ämi ininque botö awënë odeyebo inömo inte botö enempodö incæ edæ tæcæ pä cæte pönömo æmaïmipa. ²⁴ Angä eñëninque taodinqe,

—Badä eñëmi, quïnö an-guïmoo.

Äñongante wäänä edæ do,

—Botö iïmaï ämopa, änantapa. Wäö æpænë nê guidongä ocabo wangö tomencate pædæ pönömi æmoe, ancæbiimpa, ämopa.

²⁵ Änä eñëninque awënë weca do ponte guidinque baquecä wæætë,

—Wäö æpænë nê guidongä ingante wangö tomencate tömengä ocabo inï coy-omënætaca cö cæte do pönömi æmoe.

²⁶ Angä eñente wædinque awënë odeye iñömö, Æ eñente awædö. Quïnö ñöwo cæquïmoo, ante nanguï wædongäimpa. Incæte tömengä, Botö iñæmpa godongämæ becönäni eñëñönänite, Wængonguï ayongä cöwë godoncæboimpa, ante nê äñimo inte edæ ædö cæte ñöwo Baa an-guïmoo. ²⁷ Ante pönente wædinque tömengä nänö äñinö, Cöwë godonguï impa, ante pönëninque Edode wæætë nê wænongä ingante, Bitö godinque wangö tomencate ænte mämömi ængæ.

²⁸ Angä eñëninque nê wænongä wæætë tee mönincönë gote guidinque Wäö ingante wangö tomen-cacä wængantapa. Ayæ Wäö

ocamö inï coyomënætaca cö cædinque baquecä weca ænte mämö pædæ pönongä æninque baquecä wæætë wäänä inante godongä ænönäimpa.

²⁹ Mänömaï wængäimpa, ante gode äñäni eñente wædinque Wäö wodi tömengä miñæ nê godinäni incæ pöninque tömengä baö inï ænte mäo daga wengadänimpa.

5.000 ganca inäni inänite Itota godongä cænänipa

(Mäateo 14.13-21; Odoca 9.10-17; Wäö 6.1-14)

³⁰ Mänü Itota nê nänö da godöninäni iñömö ocæ emænte ponte godämæ gongænte, Mänömaï cætamönipa. Mänömaï odömonte apænemöni eñëñänitapa. ³¹ Ante apænedänitapa. Ayæ, wädäni nanguï owentædæ pänta owentædæ pänta wææ cægönäni adinque tömënäni ædö cæte cæquïnänii. Cænguï incæ ædö cæte cænguïnänii. Adinque Itota,

—Minitö adomïnique botö miñæ önömæca gote wædænque guëmæedäni, angantapa. ³² Angä Ao

ante tömënäni adodänique Itota miñæ wadæ godinque önömæca gocæte ante wipodë wææ contate wogaa godänitapa. ³³ Goyönänite

wädäni guiquënë, Itotaidi incæ godänipa, ante adinque wacönë ta wacönë ta godinque tæiyænäni tee ta tee ta go ömaaque oo pänta pogodo gote do edæ pöninque a ongönänitapa.

³⁴ Ayæ wipodē wogaa māmō tæcæ æænoncadoyōnāni Itota iñōmō ti wæænte ayongā nanguī ināni do ponte a ongōnāni acantapa. Tōmēnāni nē aacā dæ añongā obegaidi quēwenguīnāmaī ināni inte adodānique ongōnāni bai ināni inte wæwēnānīpa, ante pōnente tōmengā tōmēnāni tōnō godongāmæ wæwente bai pōnengantapa. Inique nanguī odōmonte apænecā eññēnānitapa. ³⁵ Ayæ gāwadecæ bayō Itota miñæ nē godāni tōmengā weca ponte ānīnque,

—Ñōwo wēmō bacæ cæpa cæbii, ānānitapa. Ayæ, Ōnōmæca incæ cænguī dæ ampa. ³⁶ Ināni inānite āmi idōmæ owodāni weca godīnque ayæ nanguī ināni nāni quēwēñōmō godīnque cænguī godonte cænguīnānie.

³⁷ Aññōnānite Itota wæætē, Mīnitō wæætē godōmīni cæncædānīpa, āmopa.

Añongante,

—Æ, ēnodāni ināniyaa. Ināmpa ocho apāicā cæte beyæ paga æinta ænīnque mānīmpota pāo ante godonte ænīnque edæ wīi eyepæ imaimpa. Mōnitō wadæ gote mānīmpota beyæ pāo godonte ænīnque iñōmō godongāmæ ongōnāni inānite godōmōni cænguīnānīi, āmitawoo.

³⁸ Ante wæyōnānite Itota,

—Pāo æpodō nææmīnīi. Acæ goedāni.

Angā ate pōnīnque,

—Pāo ōnōmpo æmæmpoque gæyæ mēa pōnī mæ ongōmpa.

³⁹ Ante apænēdāni eññēnīnque Itota godongāmæ mæ ongōnāni inānite, Ñōwo mīni cabo mīni cabo gaguīmāa tæ contaedāni. ⁴⁰ Angā eññēnīnque pancadāniya tiēē ganca nāni cabo nānēnē pancadāniya tincoenta ganca nāni cabo nānēnē tōmānāni nāni cabo nāni cabo tæ contadānitapa. ⁴¹ Tæ contadāni ate pāo ōnōmpo æmæmpoque gæyæ mēa ænīnque oōnædē inō æmō adīnque, Wængonguī, bitō waa pōnōmi ænte cæmōnīpa, ante apænēdīnque pāo pā pā æ cædīnque tōmengā, Nanguī ināni cænguī ante ænte māo cō cæedāni, ante tōmengā miñæ nē godāni inānite pædæ pōnongā ænīnque māo cō cædānitapa. Ayæ gæyæ mēa iñonte adobāi ænīnque tōmengā tōmānāni inānite di mæñæ di mæñæ cæcā ænīnque cænānitapa. ⁴² Ænīnque tōmānāni tōmo pōnī cænāni, ⁴³ ate edæ tōmengā ēmiñænāni pāo tōnō gæyæ nāni ao mænte ñōnōnī ee oñoncoo pædæ wææmpo o æ da da wente ænīnque otodē ōnōmpo tipæmpoga go mentodēa cænguī eyede da wēnāni contagatīpa. ⁴⁴ Nē cænāni iñōmō onguīñænāni edæ tinco mīido ganca mānīmpodāni nanguī ināni nāni wencabo cængadānīpa.

Itota yædopæ dao dao go-campa

(Māateo 14.22; Wāo 6.16-

21)

⁴⁵ Itota ayæ do tömengä nänö nē emiñænäni inänite, Ægodöedäni. Minitö täno wipodē guiite æmæ wedeca Betaida tao goyömini botö wæætē wadäni nē cæninäni inänite ämo godäni ate pömoedäni.

⁴⁶ Angä Ao ante tao goyönäni tömengä wadäni inänite wæætē angä godäni ate adocanque ongonte Wængongui ingante apænecæte ante änanquidi æicantapa. ⁴⁷ Ayæ wēmō bayō tömēnāni tæcætibæ wogaa goyönäni tömengä adocanque ömaa ongonte ayongä, ⁴⁸ tömengä nänö emiñænäni wiyate taocæ cæyönäni edæ woboyæ nangui pæmænte pönömenque ænte pö ædö cæte goquinänii. Adinque tawadiya nänö peyedē edæ tæcæpæ pönī ī gāwapæ wænömēnæcapæ inö edæ Itota iñömö æpæno yædopæ dao dao obo ponte wodo pænta gocæ cæcantapa. ⁴⁹ Yædopæ edæ gocä gomö adinque tömēnāni Yæ äninque, Waocä wænte babæningä wabänö cægongä, ante wædänitapa. ⁵⁰ Edæ tömengä ingante adinque tömānāni ancai guiñente wædänitapa. Tömengä iñömö tömēnāni inänite do apænedinque,

—Ee piyænē cæte guiñēnāmaī iedäni. Botö imo apa guiñewēmīni.

⁵¹ Äninque wipodē pö guicä ate woboyæ incæ næ gongæ pæmænāmaī batapa. Ba adinque tömēnāni godömenque guiñēninque,

Quinante mänömaī cæ, ante wædänitapa. ⁵² Edæ, Itota æbänö iñontobæ päo nangui pönī pönö badongä, ante nē adinäni incæte tömēnāni mimö ömædē inäni inte bai wiī pönente wægadänimpa.

Caate wædäni inänite Itota cæcä waa badänipa (Mäteo 14.34-36)

⁵³ Ayæ æmæmäa taod-inque tömēnāni Guënetadete bæti wææninque wipo ñä cæmencadänitapa. ⁵⁴ Mänömaī ti wæænte ñä cæmencayönäni mäniñömö quëwēnāni guiquēnē, Tömengä Itota ingampa, ante do adänitapa. ⁵⁵ Ante adinque mäniömæ tömäo pogodo godinque wēnæ wēnæ wæwēnāni inänite ñönæmpado ñö cædinque, Itota æyömönö ongongäa, ante eñēninque tömēñömö tömengä nänö ongöñömö do ænte pönänitapa. ⁵⁶ Ayæ wadäni nāni nangui pönī quëwēñömö incæ wædænque nāni quëwēñömö incæ idömæ incæ, Itota ædömē gocäa, ante adinque wadäni wæncæ cædäni inänite mäniñömö ænte mämö taadö wedeca ñö cædäni öñönänitapa. Inäni wæætē tömengä ingante, Bitö weocoo yæwedecooque ämi gampote waa bamönie. Ante wæyönänite, Ao angä eñente nē gampo gampo cædänique tömānāni waa inäni bagadänimpa.

7

Mimöno tao godi beyænque

waocä wentamö ewocacampa
(*Mäateo 15.1-20*)

¹ Ayæ Paditeoidi tönö nē wææ odömönäni tönö pancadäniya Eedotadēē quēwente māniñedē Itota weca ponte godongāmæ gongænte ayönäni, ² Itota miñæ nē godäni pancadäniya mempodāmaï inte wentamö empote cænäni adänitapa.

³ Edæ dodäni, Önonpompæ ædæmō mempoinänique cæncædänimpa, ante nāni wææ angainō ante Ao äninque, Bapogabo cæte wæcæ wæ, ante Paditeoidi tönö oodeoidi tömänäni ancaa mempote ate cænönäni inänipa. ⁴ Ayæ, Ædæmō äadänique cænguñäni inänipa, ante pönëninque oodeoidi nāni godonte æiñömö gote pöninque ædæmō äate ate cænänipa. Ayæ dodäni godömenque nangui nāni wææ angainō ante pönente Ao ante cædinque tömënäni owæta cængæ tiguicade awæmpa tömancoo ancaa mënongate quēwënänipa.

⁵ Ìninqe dodäni nāni wææ angainō ante Ao ante tömänö ante eñente cæte quēwënäni inte Paditeoidi tönö nē wææ odömönäni ñowo iñömö Itota ingante edæ piinte äninque,

—Bitö miñæ nē godäni iñömö quinante dodäni nāni angainō ante eñenāmaï inte wentamö nampote cængui cænänii.

⁶ Ante piināni wædinque Itota wæætē,

—Minitö guiquënë waa cæmini inte bai nē änewëmini iñöminite mini cædö

ante Wængongui iïmaï apænecampa, ante Itaiya wodi nöingä ante yewæmongacäim

“Ïinäni iñömö botö imote önoneque waa apænete bai tededäni incæte, tömënäni mimöno æmæ pönente edæ gobæ ongonte bai inäni awædö.

⁷ Ayæ botö imote waa ate bai ædæ wæænte tededinque, Wængonguimi imidö anguënë, ante apænedäni incæte tömënäni botö imote önonquedö ante cædänipa.

Waadänique nāni wææ änonö ante odömonte apænedänipa töö.”

Ante Wængongui piingampa, ante yewæmongacäimpa.

⁸ Edæ Wængongui, Ìmaï cæedäni, ante nänö wææ angainō ante Baa änimini inte minitö waodänique nāni änewënö ante Ao ante cæminipa töö, angantapa.

⁹ Ante apænedinque Itota godömenque,

—Minitö dodäni nāni angainonque ante eñente cæcæte ante cædinque Wængongui nänö wææ angainō ante wido cædinque dicæ waa cæminiyaa. ¹⁰ Möitee wodi,

“Bitö Wæmpo ingante bitö badä inante waadedinque waa cæe,” angacäimpa. Ayæ, “Waacä wæmpocä ingante wäänä inante piinte wænæ wænæ angä ininqe minitö tömengä ingante wænömini wæncæcäimpa,” ante wææ ante yewæmongacäimpa.

¹¹ Incæte minitö iïmainö

ante wææ cæminipa. Waocä mæmpocä ingante waa cæquënegä iñongante wäänä inante adobai waa cæquënegä iñongante minitö wæætë wææ äninque, Bitö wæmpocä ingante wäänä inante apænedinque iimaï ante apænecæbiimpa, änewëminipa. Bitö, “Mæmpo, bitö qui, ante, Badä, minö qui, ante do botö pönonguënenö incæ ñowo wæætë Wængongui ingante do edæ godonte impa,” ante, Codobänö nani änö impa, ante apænecæbiimpa.

12 Äninque minitö Wæmpo beyæ wäänä beyæ nē cæquënegä ingante wææ ämini beyæ tömengä wii cæcampa. 13 Mänömaï cædinque minitö dodäni nani angainö mini Ao ante æninonque ante eñëninque Wængongui nänö angainö ante edæ, Önöneque impa, ante bai cæminipa töö. Ayæ adobai wapiticæ äninque minitö wadö wadö cædinque wënæ wënæ cæminipa töö, ante Itota apænegacäimpa.

14 Ayæ nanguï inäni inänite Itota aa pecä pöñönänite apænecantapa.

—Minitö tömämini iminite apænebo eñëninque ocaidë pönente ædæmö eñëedäni. 15 Quincoomé yabæque ongoncoo incæ waocä önönë guidi beyænque tömengä mimö dicæ wentamö entawenguingää. Wæætë mimönë wiwa pönëninque nänö tao godincoo beyænque mimö wen-

tamö mongængampa, ante apænebo eñëedäni.

16 Eamonca ongonte eñëedäni.

17 Ante apænedinque Itota nanguï ongönäni inänite emö cæte oncönë gote wäänë guicä ate tömengä nänö nē emiñænäni guiquëñë, Mänömainö ante odömonte apænedinque bitö æbänö ante odömoncæte ante apænebitapa, ante eñencæte ante wæmönipa. 18 Ante wæyönänite Itota,

—Minitö incæ ocai ömæcadäni bai inömini inte eñënämaï iminitawo. Cængui incæ waocä mimönë guipa wentamö ewocaquingää. 19 Edæ wii mimönë guipa. Wæætë cæncadë guite goiwaa ogä mente wido cæquinque i apa änewëminii.

Mänömainö äninque Itota, Tömää cængui waëmö impa, angacäimpa. 20 Äninque godömenque,

—Mimönë wiwa pönëninque nänö tao godincoo beyænque waocä wentamö ewocacampa. 21 Edæ mimönë nänö entawente taodinö beyænque waocä önöwëninque wënæ wënæ ante pönengampa. Mimönë towëinente nänö pönëno beyænque waocä godö towente quëwengampa. Mimöno æinente wædinque wacä qui awëmö ængampa. Mimönë nänö piinte pönëno beyænque godö wængongampa. Nänöogængä inämaï iñongante waocä mimönë towëinente nänö pönëno beyænque godö mongampa. 22 Mimönë nanguï æinente wædinque

mäincooque ante pönëwengampa. Mimönë nänö taodi beyæ wacä ingante piinte cæcampa. Mimönë pönëwëninque, Wacä edæ oda cæcädänimpa, ante babæ cæcampa. Wiwa nänö pönëwënö beyænque quingämë bai cæte quëwengampa. Mimönë nänö piinte adö beyæ waocä, Wacä bai ñænæmo pönï bacæboimpa, ante cæcampa, ayæ wacä ingante godö wënæ wënæ ante babæ angampa. Mimönë nämä ante waa ate nänö pönënö beyænque, Tömëmoque waëmö imopa, ante nämä waa acampa. Mimö ömædengä inte ëñënamäi cæte önonque quëwengampa. ²³ Mänü wiwa cæpämö tömämämö mimönë nänö pönënö beyænque waocä wentamö ëwocacampa, ante Itota apænegacäimpa.

Onquiyæ oodeo inämaï inte Itota ingante pönente angä
(Mäateo 15.21-28)

²⁴ Mänüñömö quëwente godinque Itota Tido eyequeï gogacäimpa. Ayæ, Awëmö guiite owoyömo wadäni adämaï incädänimpa, ante pönëninque oncönë pö wäänë guiite ongongä incæte ædö cæte wü aquinänii. ²⁵ Edæ, Itota owocampa, ante do tededäni ëñëninque wacä wäänä, Botö wengä onquiyængä iñömö wënæ në wentamö ëwocä ingante ënempocampa, ante wædinque Itota weca ponte ædæ wæænte apænecantapa. ²⁶ Itota ëñëmi. Wënæ botö wengä tönö në quëwengä

ingante wido cæquimi, angantapa. Mänü onquiyængä Tidopënitabæ në ëñagaingä inte guidiego tededö në tedecä inongä. ²⁷ Adinque Itota, Wü oodea onquiyængä inongampa, ante wædinque angantapa.

—Wënäni cænguï inguënë waocä dicæ guintamöidi cænguï ante wææntodonguingä. Bitö edæ wabi iñömite botö bitö beyæ ædö cæte cæquimoo.

²⁸ Äñongante,

—Awënë iñæmpa wëñænäni cænguï cæninque eyepodäni wæænte æñömengadæmpa inö öñöñö guintamöidi ade cæmpa.

²⁹ Ante apæneyongä Itota,

—Bitö nö apænedimi inte waa gocæbiimpa. Wënæ bitö wëñængä nänö wädö incæ dobæ edæ ëmö cæte wadæ gotimpa.

³⁰ Angä ëñëninque oncönë go guiite ayongä tömengä wëñængä önonganque bate möimoga ongongä agacäimpa.

Babetamoncacä ingante Itota waa cæcampa

³¹ Mänü Tido gote quëwëninque Itota wadæ godinque Tidöo wodo pänta gocanque go Gadideapæ wedeca poncæ cædinque Decapodibæ yaatænque pongantapa. ³² Gadideapæ wedeca pongä adinque wacä önömonca babetamoncacä inte önöne wapiticæ tedecä ingante Itota weca ænte pöninque, Gampo cæbi waa babaingampa.

33 Äñönäni Itota babeta-
moncacä ingante nänënë
ænte godinque önömonca
pædæ guipomoncacantapa.
Ayæ nämä önompo towæ
tänompodinque wapiticæ
tedecä ingante godö gampo
cæguënëwacantapa. 34 Ayæ
öönædë inö æmö adinque
öö guëmante äninque babeta-
moncacä ingante, “Epata,”
äninque mönö tededö,
“Önömonca wi æmoncabäwe,”
angantapa.

35 Äñongä edæ önömonca
tee mömoncate bai inä
wi ænete bai badinque
önonguënëwa ñimæncæguënëwa
gote bai cæguënëwadinque töö
tedecantapa. 36 Itota, Botö
cæbo nē adimäni inte gode
änämäi iedäni, äninque ancaa
angä incæte nē adinäni inömö
godömenque nanguï gode ä
gode ä cæte tededäni 37 Eñente
wædinque tömänäni nanguï
guñëninque, “Edæ önömonca
babetamonca ininäni inänite
Itota cæcä ate önömonca
eñënëni badänipa. Önöne
babetade ininäni inänite cæcä
ate önöne tededäni badäni
atamönipa. Tömää edæ waa
cæcä ingampa,” ante nanguï
tedete wægadänimpa.

8

*4.000 ganca inäni inänite
Itota godongä cænänipa
(Mäateo 15.32-39)*

1 Mänñedë wadäni tæiyæ
pöni inäni ponte eñëñönäni
tömënëni cænguï dæ ä ad-
inque Itota tömengä miñæ nē
godäni inänite aa pecä pönäni
ate,

2 —Inäni botö weca
ongönäni inömö meönaa
go adoönæque inönte botö
weca ongönönäni tömënëni
cænguï ömæpodäni badäni ate
wædinque botö tömënëni tönö
godongämæ wæte bai nanguï
pönëmo imopa. 3 Cænämäi
inte gue ænente wæyönänite
botö, Oncönë goedäni, ämo
gote bai tömënëni edæ idömæ
godinque tepæ gæwæninque
edæ nangæ badinque bocæ
bocæ cæte wæcædönänimpa.
Edæ pancadäniya gobæ
quëwente pönäni abopa.

4 Ante apænecä eñente
wædinque tömengä miñæ nē
godäni wæætë,

—Inämpa önömæca incæ
päö impa æninque godömöni
cænguñänäni.

5 Ante wæyönänite Itota,

—Päö æpodö nææmïni.
Äñongante,

—Önompo æmæmpoque go
mëa mæ ongompa.

6 Ante apæneyönäni Itota
godongämæ nanguï ongönäni
inänite angä onguipoiya tæ
contadänitapa. Ayæ päö
önompo æmæmpoque go
mëa nani næænincoo pædæ
godönäni æninque tömengä
Wængonguï ingante, Bitö
waa pönömi cæncæmönimpa,
ante apænedinque pä
æninque tömengä miñæ
nē godäni inänite, Pædæ
godö pædæ godö cæmïni
cæncædänimpa, ante godongä
æninque wadäni inänite
godäni ænte cænänitapa.
7 Ayæ gæyæ mëa pöni
nææänitapa. Mänñ nani

nææni æninque Wængongi
ingante apænedinque
adobai angä pædæ godö
pædæ godö cædäni. ⁸Æninque
tömo pöni cænänitapa. Ayæ
idæwaa cænäni ate tömënäni
pä ænte näni cænte ñönöni
ee öñoncoo wente æninque
Itota miñæ nê godäni otodê
pönö da wënänitapa. Æninque
önompo æmæmpoque go
mentodëa cænguï eyede
contagatimpa. ⁹Nê cænäni
iñömö onguinænänique
ante tee mampote coatodo
müido ganca bai inäni inte
ongönönänimpa. Æninque
cænäni ate Itota angä wadæ
godänitapa. ¹⁰Godäni ate
Itotaidi do wipodê guï
contate cæwodinique imæmäa
pöninque Dadämänotabæ
pongadänimpa.

*Mä cæte odömömi amönie,
ante Paditeoidi änänipa
(Mäateo 16.1-4; Odoca
12.54-56)*

¹¹Itota pongä adinque
Paditeoidi ponte bee tēninque
tömengä ingante, Æbänö
cæbii, æbänö ämii, ante
ancaa änänitapa. Ayæ, Mönö
ämö eñente tömengä oda
cæbaingampa, ante cædinque
Itota ingante apænedinque,
Bitö, Pönencædänimpa, ante
öönædê mä cæi bai cæbi
amönie. ¹²Änäni eñëninque
Itota, Ancaa änäni awædö,
ante wæwente badinique öö
öö ante guëmangantapa.

—Iñæmpa ñöwomini, Mä
cæte odömömi adinque
pönëmäimönipa, ante ancaa
ämini awædö. Näwangä

ämo eñëedäni. Ñöwomini
iminite mä cæte odömönämai
ingæimpa.

¹³Ante äninque tömënäni
inänite emö cæte godinique
wipodê guite æmæmäa
taocæ cæte cæwodinique wadæ
gocantapa.

*Wapiticæ apænedäni
eñëninque gomö aedäni,
angampa*

(Mäateo 16.5-12)

¹⁴Mänii æmæmäa näni
tao gocæ cæyedê tömengä
miñæ nê godäni guiquenê
päö wii pönente ænämai
inte godäni Æninque päö
adoque pöni näni wëenëñedê
ñönöninque wipodê öñompa.
¹⁵Itota iñömö mänii päö
tömënäni näni ænämai inö
ante wii tededinique wadö
ante pönente apænecantapa.

—Päö yedæ æmpoqui, ante
Paditeoidi tönö Edode näni da
wente cæi ate gomö aedäni.
¹⁶Angä eñente wædinque
tömengä nänö nê emiñænäni
wæætê näni caboque teded-
inique, Päö ænte pönämai
imöimpa, ante Itota wabänö
mänömai beyæ ämaingampa.

¹⁷Ante nämäneque ted-
edäni wædinque Itota wæætê
tömënäni inänite,

—Päö ænämai inte
mini pöninö ante quimæ
tedewëminii. Botö päö ante
dicæ wæbogaa. Nanguï
cæbo adimini inte minitö
ayæ eñënämai iminitawo.
Edæ mimö ömædëmini inte
tedewëminipa, ante awædö.

¹⁸Edæ awincaque adinque
ayæ adämai iminitawoo.
Önömoncaque eñëninque
eñënämai iminitawoo. Edæ

botö æbänö cætabopa,
ante adimīni inte edæ wīi
pönēmīnitawo. ¹⁹ Pāö önompo
æmæmpoque botö pä ænte
godöni incæ tīnco mīido
ganca īnāni nāni cænte ñönöni
ee öñöñonte æpotodēnō
cænguī wente æmīnīi.

Ñongante,

—Önompo tipæmpoga go
mentodæa.

²⁰ Ayæ päö önompo
æmæmpoque go mēa
guiquēnē coatodo mīido
ganca īnāni nāni cænte ñönöni
ee öñoncoo æpotodēnō cænguī
wente æmīnīi.

Ñongante,

—Önompo æmæmpoque go
mentodæa.

²¹ Apænedāni ēñēninque
tömengä edæ,

—Īñæmpa Tadoteoidi tönö
Paditeoidi wapiticæ ante
nāni odömonte apænedö ante
botö, Gomö aedāni, ante
wææ ämopa, ante mīnitö
ayæ ēñēnāmaī imīnitawoo,
angacäimpa.

*Betaida īñömö ba-
betamongä ingante gam-
pomongampa*

²² Mānīnō godinque Be-
taida īñömö pönāni ad-
inque wadāni babetamongä
ingante Itota weca ænte
pöninque, Gampomonguīmi.

²³ Änāni ēñēninque Itota
babetamongä önompo bæi on-
gonte tōö æmænte tömēnāni
quēwēñömö tao yabæque
ænte mäocä gocantapa.
Ayæ godö towæ tänömonte
gampo cæmöninque, Pancaa
tæcæ abi edæ, angantapa.

²⁴ Äñongä edæ tæcæ īñæ
æmonte,

—Awæ cægonte bai
wodāni incæ cægönāni
abopa. ²⁵ Itota wæætē
godö gampo cæmongä ate
babetamongä īningä incæ
ñöwo cöwä adinque edæ waa
bamöninque tömäo edonque
pönī acantapa. ²⁶ Īninque
tömengä ingante Itota,

—Īñömö nāni quēwēñömö
yaatænque wadæ godinque
tömēmi oncönē goe, angä
gogacäimpa.

*Bitö Codito īnōmi imipa,
ante Pegodo angampa*

*(Mäateo 16.13-20; Odoca
9.18-21)*

²⁷ Itota īñömö tömengä
mīñæ nē godāni tönö
wadæ godinque Tetadea
Pidipobæ wædænque īnāni
nāni quēwēñömö wædænque
īnāni nāni quēwēñömö go go
cädānitapa. Idömæ godinque
tömengä nānō nē ēmīñænāni
īnānite Itota angantapa.

—Wadāni botö imotedö
ante tededinque, Æbodö imoo,
ante apænedāni ēñēmīnīi.

²⁸ Äñongante,

—Bitö imitedö ante
apænedinque pancadāniya,
Æpænē nē guidongaingä
Wäö wodi incæ Itota adocä
īmaingampa, ante tededānipa.
Wadāni guiquēnē, Ediya wodi
incæ Itota īnongä īmaingampa,
ante apænedānipa. Wadāni
guiquēnē, Wængonguī beyæ
nē apænegaināni bai Itota
īñömö adocä īmaingampa, ante
bitö imitedö ante tededānipa,
änānitapa.

29 Ante tömengä miñæ nē godäni apænedäni eñëninque Itota,

—Ayæ mīnitō guiquēnē, Æbodō imoo, ante äminii.

Äñongante Pegodo iñömō,

—Bitō mönō Codito inömi imipa.

30 Angä eñëninque, Botō imotedō ante, Codito inongä ingampa, ante gode änämaī edæ pæ wēēneedäni, ämopa, ante Itota wææ angacäimpa.

Itota, Iimäi cædäni wæncæboimpa, ante apæñecampa (Mäateo 16.21-28; Odoca 9.22-27)

31 Ayæ mäniñedē Itota tömengä miñæ nē godäni inänite iimäi ante mä odömōnte apænegacäimpa. Botō Waobo eñagaimo inte nangui caate wæquēnēmo imopa. Edæ nē aadäni nāni Picæncabo tönō, Wængongui qui, ante nē godönāni ñænænāni tönō nē odömönāni tönō mänināni iñömō botō imote Baa änāni wæquēnēmo imopa. Ayæ botō imote godōmenque wænönāni wæncæboimpa. Incæte botō do wænönāni wænimo inte edæ meönaa go adoönæque iñonte ñāni ömæmoncæboimpa.

32 Mänömaī ante Itota edonque apæñecantapa. Apæñecä eñëñönāni Pegodo guiquēnē Itota ingante nänēnē mäocä godinque, Quimæ wæncæ anewēē, wææ ante tæcæ piincæ cæyongante,

33 Itota edæ tömengä miñæ nē godäni gämænō dadi emænte adinque Pegodo ingante näemæ piinque angantapa.

—Bitō Tatānabi bai inömi inte edæ botō weca ongönāmaī wadæ gobāwe. Wīi Wængongui nänō änönō ante pönēmi inte bitō waodānique nāni pönēwēnonque ante pönëninque mänömainō ante tedebe awædō, angantapa.

34 Ayæ tömengä emiñænāni tönō nangui ongönāni inänite aa pecä pönāni ate Itota tömänāni inänite apæñedinque,

—Æcänō botō miñæ pöinēna ina tömengä nämä beyænque ante pönēnāmaī inte botō miñæ tee empote poncæcäimpa. Nämä nänō wænguiwæ ænte mongænte ponte bai cædinque tömengä, Botō wænguimo incæ caate wæbo incæ Itota ingante cōwē tee empote gocæboimpa, äninque poncæcäimpa. 35 Edæ æcänō, Nämä wææ gompodinque quēwencæboimpa, ante cædinque botō miñæ pönāmaī ingä guiquēnē tömengä iñömō edæ quēwēnāmaī incæcäimpa. Wæætē edæ, Wænönāni wæmo incæte botō Itota miñæ tee empote godinque tömengä waa pönī nänō cægainō ante apæñecæboimpa, ante æcänō cæda guiquēnē tömengä edæ ayæ quēwencæcäimpa.

36 Edæ waocä inguipoga ongoncoo tömancoo ö æncæte ante cædinque nämä önöwoca incæ pædæ godongä wē womonte ba inique edæ tömengä nänō ömæwocate wæquinque mäincooque æmaingampa. 37 Iñæmpa eyepæ godongampa diyæ

önöwoca wæætē æmaingāā.
 38 Nōwodāni Wængonguī in-
 gante pāmænte godinque
 nē ēñēnāmaī cædāni weca
 quēwēninque mīnitō iñōmō
 botō Waobo nē ēñagaimo
 beyæ ante guingo imonte
 wæmīnitawo. Botō apænedō
 beyæ ante guingo imonte
 wæmīnitawo. Iñæmpa
 botō Mæmpo ñāō guinæ
 gongæñonte anquedoidi
 tæiyæ waēmō emōnāni tōnō
 dibæ pōninque botō wæætē
 botō beyæ ante nē guingo
 imonte wædingā beyæ ante
 nāēmæ guingo imonte
 wæcæboimpa.

9

1 Mänōmainō āninque Itota
 godōmenque,

—Botō weca ongōmīni
 pancamīniya iñōmō iīmaī ba
 acæmīnīmpa, ante nāwangā
 āmopa. Mīnitō ayæ wænāmaī
 mīimīni quēwēñōmīni
 botō Wængonguī Awēnē
 Odeye inōmo inte tæī
 piñæninque Tæiyæ Awēnē
 babo acæmīnīmpa, ante Itota
 apænegacāimpa.

*Itota waēmō pōni ñāō bai
 emongā bacā adānīpa
 (Mäateo 17.1-13; Odoco
 9.28-36)*

2 Mānīnō ante apænecā
 ate Itota iñōmō onompo
 æmæmpoque go adoönæque
 iinque go ate Pegodo in-
 gante Tantiago tōnō Wāō
 inate mānimpodānique inānite
 ānanquidi mæicā adodānique
 æibæ æite ongonadānīmpa.
 Æite ongōñōnāni edæ Itota
 awinca tōmēnāni ayōnāni

edæ wīi cōwē nānō emōnō
 bai waēmō pōni ñāō bai edæ
 emongā bamongā adānītapa.
 3 Tōmengā weocoo ñāō pōni
 nāāmænta weocoo ēñacā
 adinque tōmēnāni, Ædō cæte
 iincoo bai nāāmænta pōni
 yamonte cæquīnāni, ante
 edæ wædānītapa. 4 Ayæ
 ayōnāni edæ doyedē pōni
 nē æigaina iñōmō Mōitee
 wodi tōnō Ediya wodi inçæ
 Itota tōnō edæ godongāmæ
 pō gongæninque tedeğōna
 adānītapa. 5 Adinque Pegodo
 guiquēnē Itota ingante,

—Awēnē nē Odōmōmi
 ēñēmi. Iñōmō mōnō waa pōni
 ongonte awædō. Bitō āmi
 iinque mōnitō oncontaicoo
 mentaiya go adotaique
 mænōninque bitō oncontai
 ante adotaique Mōitee on-
 contai ante adotaique Ediya
 oncontai ante adotaique
 mænōmaimōnīpa, angantapa.

6 Edæ Wāō tōnō Tantiago
 tōnō godongāmæ guiñente
 wædinque Pegodo, Æbānō
 ante tedequimoo, ante
 ēñēnāmaī inte mānīnō ante
 ononque tedecantapa. 7 Ayæ
 edæ boguimāmo ocabogadāni
 obo wææninque ganta
 owo iinque onōnepāmoque
 boguimāmodē apænecantapa.
 “Iingā iñōmō botō Wengā
 botō nē waadecā ingampa
 cæmīni. Tōmengā pōnō
 apænecā ate ēñēdāni,” ante
 apænecā ēñengadānīmpa.
 8 Ēñēninque quingæ gomō
 gomō ayōnāni wada edæ
 do dæ goda iñōnate Itota
 adocanque ñōwo tōmēnāni
 weca ongongā agadānīmpa.

⁹ Ayæ änanquidi inö wææ pöñönäni Itota tömënäni inänite angantapa. Mäninö mini adinö ante minitö gode änämaï pæ wëëneyömini botö Waobo eñagaimo inte edæ wænte ate ñäni ömæmoncæboimpa. Ñäni ömæmömo ate minitö edæ mäniñedë ate apæñecæminimpa.

¹⁰ Ante angä eñëninque tömënäni gode änämaï pæ wëenedäni incæ nämäneque, Mäninö tömengä nänö ñäni ömæmonguimämo ante æbänö ante apæñecäa, ante wædönänimpa. ¹¹ Ìnque Itota ingante,

—Mänömaï ì inique, Ediya wodi täno poncæcäimpa, ante nê odömönäni iñæmpa quinante apæñedänii.

¹² Äñönänite Itota wæætë,
—Ediya wodi näni äongä iñömö täno pongä ingampa. Näwangä impa. Pöninque tömengä, Doyedë ingaï bai ñöwo wæætë adobai nö pöni bacæimpa, ante badongampa. Ìnque dodäni Waocä nê eñaqingä ingantedö ante yewæmöninque, Nanguï caate wæyongante wadäni püinque Baa ancædänimpa, ante quinante yewæmongadänii, ante pönëmini. ¹³ Incæte botö iïmaïnö ante apænebo eñëedäni. Ñöwocä mönö Ediya inongä inte do pongäimpa ante aquënë. Tömengä pongä adinque wadäni edæ dodäni näni yewæmongainö bai adobai cædinque quiemë ante näni cæinëwënö ante do

cædänipa, ante Itota tömengä tönö nê æidinäni inänite apæñegacäimpa.

Itota wënæ ingante angä go ate wëñængä waa bacampa (Mäateo 17.14-21; Odoca 9.37-43)

¹⁴ Itotaidi mänii wææninque tömengä nänö nê emiñænäni æidämaï inäni weca ponte ayönäni wadäni nanguï inäni goto gongænäni adänitapa. Nê æidämaï inäni tæcæguedë ongöñönänite nê wææ odömönäni guiquënë tömënäni tönö wæætedö wæætë änäni adänitapa. ¹⁵ Itota do pongä adinque edæ goto gongænänäni tömänäni guiñente wædinque wadæ pogodo ponte bee tëninque, Bitö pömi, änänitapa.

¹⁶ Äñönänite Itota,
—Tömënäni tönö quinö ante apæñedinque wæætedö wæætë äminii.

¹⁷ Äñongante adocanque tæcæguedë ongongä inte wæætë apæñedinque,

—Awënë nê Odömömi eñëmi. Botö wengä wënæ babetadecä ingante ewocampa, ante wædinque botö tömengä ingante bitö weca ænte pontabopa. ¹⁸ Äyömömë ongöñongante wënæ pö guidinque wëñængä ingante cöwë gotdongä tæ go wæængampa. Ìnque wëñængä wodi mäwanta tadedinque wentoquënë wentoquënë angadinque pæ opate bacampa. Mänömaï cæcä ate wædinque botö bitö miñæ nê godäni inänite, Wënæ inte wido cæedäni, ämo

cæquēnēnāni incæ ædō cæte
cæquīnānii.

19 Ante apæneyongä Itota
tömēnāni inānite,

—Ñōwomīni mīni pōnēgade.
Botō mīnitō weca æpogadō
quēwēmoī. Pōnēnāmaī inte
cæyōmīnite botō æpogadō
piyænē cæte wæwēmoī. Edæ
wēñægä ingante botō weca
ænte māmōmīni pongädāni,
angantapa.

20 Ænte pōnāni ate wēnæ
incæ Itota ingante adinque
do wēñægä ingante do do
wāate bai cædinque wido cæcä
tæ go wæægantapa. Ayæ
māwantabo tadedinque бага
wentoquēnē wentoquēnē
angadinque edæ pæntæmæ
pæntæmæ gocä. 21 Adinque
wæmpocä ingante Itota,

—Æyedēnō mänōmaī bacäi.

Ñongante,

—Wēñægäñedē do bad-
ingä inte quēwengampa.
22 Quēwēñongante wēñægä
ingante wantæ wantæ inō
wantæ wantæ inō, Gongā-
pamō guitodōmo gonte
wæncæcäimpa, ante wēnæ
incæ cæcä. Ayæ, Æpænē
adobai guitodōmo becadote
wæncæcäimpa, ante cæcampa
cæbii. Nāwangä tæi piñæmi
ininque bitō mōnatō wæwēnō
ante pōnente cæbaimipa.
23 Ñongante,

—Bitō guiquēnē wabānō
wede pōnēmi imitawoo. Edæ
wede pōnēñongante edæ
waocä beyæ tömäā do cæte
impa.

24 Angä ēñente wædinque
wæmpocä inñomō yedæ
äninque,

—Bitō imite pōnēmopa.
Edæ botō æmæ pōnēnō ante
bitō cæbi ate ædæmō wede
pōnente bacæboimpa, ante
wæbopa.

25 Ante añongä nanguī
ināni do pogodo pōnāni ate
wædinque Itota inñomō wēnæ
nē wentamō ewocacä ingante
piinte äninque,

—Wēnæbi bitō, Ba-
betamonca babetade
bacædänimpa, ante nē cæbi
inōmi inte ñōwo tao god-
inque wīi adodō guiquīmi
incæbiimpa, angantapa.

26 Æñente wædinque nanguī
Yæ yæ äninque wēñægä
ingante wido cæcä do do
wāate tæ go wææninque
pæntæmæ pæntæmæ goy-
ongante wēnæ tao gocan-
tapa. Gocä ate wēñægä
do wænīnāni bai õñongä
ate wædinque pancadāniya,
Æmæwo wæmaingampa,
ante wædāni. 27 Ininque
Itota inñomō pædæ wææmpo
õnompō bæi ongonte ængæ
ganticantapa.

28 Itota ayæ wadæ god-
inque oncōnē pō guiiy-
ongante tömengä nānō nē
emiñænāni awēmō äninque,

—Mōnitō guiquēnē bitō bai
wido cæcæte ante cædinque
quīnante wido cædāmaī in-
tamōnii.

29 Ante wæyōnānite,

—Wēnæ mäningä bai
ingante wido cæcæte
ante cædinque wantæpiyæ
cænāmaī inte Wængongui

ingante nanguï apænete
ate wido cæcæimpa, ante
apænecä eñengadänimpa.

*Wænönäni wæncæboimpa,
ante Itota adodö ante
apænecä*

*(Mäateo 17.22-23; Odoca
9.43-45)*

³⁰ Ayæ wadæ gote Ga-
dideabæ wodo pænta
godinque Itota, Wadäni
adämaï iñönänite ³¹ botö
ëmiñænäni adodänique
ongöñönänite odömonte
apænebo eñencädänimpa,
ante cæcantapa. Ayæ
tömänäni inänite iïmainö ante
awëmö apænecantapa.

—Adocanque, Waocä
në eñagaingä æyömönö
ongongää, ante godö
odömöninque botö imote
waodäni nempo pædæ
godongä æncädänimpa.
Në ænäni wæætë botö
imote edæ wænönäni näñe
wæncæboimpa. Incæte
mëönaa go adoönæque iñonte
botö adobo incæ ñäni
ömæmoncæboimpa.

³² Ante apæneyongante
tömengä ëmiñænäni önömoncaque
eñëninque eñënämaï inäni
inte, Æbänö ante tedebii, ante
guiñente wædinque änämaï pæ
wëënegadänimpa.

*Æcänö ñcæncængä inte në
angä inguingää, ante ted-
edänipa*

*(Mäateo 18.1-5; Odoca 9.46-
48)*

³³ Mänii godinque
Capënaömö iñömö ponte
oncönë guidinque tömänäni
inänite Itota,

—Idömæ pöninque æbänö
ante tedeminitawo.

³⁴ Añongante edæ, Mönö
cabo incæ æcänonque
ñænængä pönï inongä
inte në angä inguingää,
ante tedewëninäni inte
guingo imonte wædinque pæ
wëenedänitapa. ³⁵ Iñinque tæ
contadinque Itota iñömö,
Dote, näni äincabo inänite,
Pödäni, angä pönäni ate,

—Yæcado ongömote, ante
në änogä iñömö tömengä
wæætë yæmiñængä pönï
gote ongonte tömänäni beyæ
në godö cæcä bate waa
tobaingampa.

³⁶ Äninque Itota wëñængä
guiyangä ingante æninque
tæcæguedë goncæte pæ
mäninque tömänäni inänite
wæætë apænecantapa.

³⁷ —Æcänö botö ëmöwo
apænedinque mäningä bai
wëñængä ingante, Pöe,
ante godö waa cæcä iñömö
tömengä iñömö edæ botö
imote edæ do, Pöe, ante pönö
waa cæcä ingampa. Ayæ edæ
botö imote, Pöe, ante në waa
cæcä iñömö tömengä iñömö
wii botö adoboque imote
waa cæcä ingampa. Wæætë
botö imote në da pönöningä
ingante Wængongui ingante
adobai edæ, Pöe, ante do
waa cæcampa, ante Itota
apænegacäimpa.

*Mönö imonte æcänö
pünämaï ina mönö tönö
cæcampa*

*(Mäateo 10.42; Odoca 9.49-
50)*

³⁸ Itota mänömaï apænecä
eñëñönäni Wäö guiquënë,

—Awënë në Odömömi
eñëmi. Wacä bitö ëmöwo
apænedinque wënæidi

inte wido cæcä atamönipa töö. Ayæ, Wii mönō cabo ingampa, ante adinque mönitō tömengä ingante Baa äninque, Cædämaï imäwe, antamönipa.

³⁹ Ante apæneyongante Itota wæætē,

—Ee amini cæcæedäni. Edæ æcänō botō emōwo apænedinque öönæde nāni cæi bai mä cæda, tömengä ædō cæte botō imotedō ante do wænæ wænæ anguingäa.

⁴⁰ Edæ mönō imonte æcänō pünāmaï ina tömengä mönō cabo inongä inte bai mönō tönō godongämæ cæcä ingampa töö. ⁴¹ Nawangä ämopa. Bitō Codito nänō nē emiñænōmi imi ænte bee, ante wacä mīnitō iminite æpæ adotacaque pönongä bemini ininque nē pönöningä wæætē tömengä nänō pönöninō beyæ eyepæ æncæcäimpa, angacäimpa.

Wacä oda cæcæcäimpa, ante nāni wæquinque cædänipa

(Mäateo 18.6-9; Odoca 17.1-2)

⁴² Mänömainō apænedinque Itota godömenque apænecantapa cæbi ininque önöwa aa wi æwate bai wido cæte bai cædinque wænæ wænæ bitō cædinō ante wido cæbäwe. Iñæmpa inguipoga quëwëninque æmæwaque ewabi incæte bitō cöwë bitō wænāmaï quëwënguinque öönæde æibi waa imaimpa. Edæ wii tipæmpoga ewabi inte edæ bitō tadömengadænguipo wido cæte wæquimidō angüenë. ⁴⁶ Edæ mänñömō tadömengadænguipo iñömō cængota wænāmaï gonga

æninque tömengä önömenca æ wëmencadinque tömengä ingante tæcætibæ wido cædäni ininque tömengä edæ, Wænæ wænæ cædämaï inte becadote wæmo beyænque Wængongui botō imote wii godömenque pangampa, ante wædinque waa toquënegä imaingampa. ⁴³ Bitō önompoca cædinque wænæ wænæ cæbi ininque bitō önompo aa wi æmpote bai wido cæte bai cædinque wænæ wænæ bitō cædinō ante wido cæbäwe. Iñæmpa inguipoga quëwëninque æmæmpoque empobi incæte bitō cöwë bitō wænāmaï quëwënguinque öönæde æibi waa imaimpa. Edæ wii tipæmpoga empobi inte edæ bitō gonga cöwë bæcote wæwëngüiñömō wii æmæwo wido cæte wæquimidō angüenë. ⁴⁴ Edæ mänñömō tadömengadænguipo iñömō cængota wænāmaï gonga emönāmaï bæcoquinō angüenë.”

⁴⁵ Ayæ, “Bitō önöwaca wapiticæ godinque eñenāmaï cæbi ininque önöwa aa wi æwate bai wido cæte bai cædinque wænæ wænæ bitō cædinō ante wido cæbäwe. Iñæmpa inguipoga quëwëninque æmæwaque ewabi incæte bitō cöwë bitō wænāmaï quëwënguinque öönæde æibi waa imaimpa. Edæ wii tipæmpoga ewabi inte edæ bitō tadömengadænguipo wido cæte wæquimidō angüenë. ⁴⁶ Edæ mänñömō tadömengadænguipo iñömō cængota wænāmaï gonga

ëmönämaï bæcoquïnö an-
guënë.”

47 “Ayæ ægodawate tæ go
wæænte bai cædinque bitö
awinca beyæ ëñënämaï cæbi
adinque bitö awinca cäi
cæmonte bai cædinque wënæ
wënæ bitö cædinö ante wido
cæquïmi, ämo. Edæ bitö,
Botö tipæmonga ëmonte
incæ tadömengadænguipo wïi
goïmente awædö, ante pönente
wædinque edæ cäi cæmonte
awinca æmæmonque ëmömi
inte quëwëninque Wængonguï
Awënë Odeye weca æite waa
tobaimipa. 48 Edæ mänïñömö
tadömengadænguipo iñömö
cængota wænämaï gonga
ëmönämaï bæcoquïnö
anguënë,” ante Itota
apænecantapa.

49 Ayæ godömenque
apænedinque, “Waadäni,
Ööingä ñömænämaï ingæimpa,
ante cædinque cati ñænæ
quïmönique gongapamö æñö
cæte biyadänipa. Waomïni
tömämïni adobaï caate
wædinque ædæmö biyate
bai badinque ñömænämaï
inguïmïnidö anguënë. 50 Cati
quïmonte cæi iñömö waëme
inte gæpæ ëmompä. Incæte
nongæmonte ba adinque
mïnitö wæætë æbänö nö
cæmïni wæætë gæpæ ëmonguï
i. Ööingä waëme bacæimpa,
ante quïmonte cæi wëä
wëä pæmönäni bai cædinque
mïnitö mïni caipæ incæ
piyænë cæte wacä ingä wacä
ingä waa cæte quëwëädäni,”
ante Itota odömonte apænecä
ëñëgadänimpa.

10

*Nänöogængä ingante nani
pämënö ante*

(Mäateo 19.1-12; Odoca
16.18)

1 Mänïi Capënaömö
ongöninque wadæ tao igu-
idinque Oodeabæ ganca
Oododänö æmæ wedeca pon-
gantapa. Pongä adinque nan-
guï inäni wæætë pö pö cædäni
adinque Itota cöwë nänö
odömöi bai adobaï odömonte
apænecä ëñëänitapa.

2 Paditeoidi guiquënë, Godö
ämö ëñëninque Itota ado-
deque oda cædete wæcä
tocæi, ante cædinque tömengä
weca pöninque, Itota ëñëmi,
änänitapa. Wængonguï æbänö
ante wææ angacäi. Waocä
tömengä nänöogængä ingante
pämængä ininque edæ nö cæte
iñawo.

3 Ante äñönäni tömengä
wæætë,

—Möitee wodi æbänö ante
yewæmöninque mïnitö imïnite
wææ angacäi.

4 Angä ëñëninque,

—Æmæwo pämæmo go-
quïmi, ante yewæmöninque
mäninta bitö yewæmöninta
onquiyængä ingante godömi
ængä ate bitö önonque
pämæncæbiimpa, ante
Möitee wodi wææ ante
yewæmongacäimpa.

5 Ante apænedäni ëñëninque
Itota,

—Iñæmpä, Mïmö ömædëmïni
inömïni inte mïnitö wënæ
wënæ cæinëmïni imïnipä,
ante wædinque Möitee wodi,
Mänömaï cæädäni, ante
yewæmongacäimpa. 6 Edæ
wëenëñedë Wængonguï nänö

badongaiñedē tōmengä,
 “Onquiñængä ingampa, ayæ,
 Onquiyængä ingampa, ante
 badongacäimpa. ⁷ Mänömaï
 beyæ waocä mæmpocä in-
 gante ëmō cædinque wäänä
 inante ëmō cæte godinque
 onquiyængä ingante, Botō
 nänöogængä, ante æmæwo
 mongä ate tōmëna nāna
 gæncaya inōna inte möninqe
 guëa quëwencædaimpa.

⁸ Ìninqe æmæwo möninqe
 tōmëna nāna gæncaya
 incæ adocanque bai
 bate quëwencædaimpa,”
 ante Möitee wodi nänö
 yewæmongai bai cædinque
 tōmëna nāna gæncaya do
 möninqe nänënë ināmaï
 adocanque bai do bacäimpa.
⁹ Mänömaï beyæ Wængongui,
 Adocanque bai inapa, ante
 nāna gæncaya nänö nē badon-
 gaina iñōnate waocä wæætē
 pango cædāmaï incæcäimpa.

¹⁰ Angä wædinque Itota tönö
 oncönē guidinque tōmengä
 miñæ nē godānique, Æbänö
 ante ämitawo. Godōmenque
 apænebi ëñëmönie. ¹¹ Ante
 äññänite Itota,

—Æcänö näwä nänöogængä
 ingante pämmëninque wacä
 onquiyængä ingante möna
 tōmengä wiwa towengä do
 badinque näwä nänöogængä
 ingante wiwa cæcampa.

¹² Onquiyængä guiquënë
 tōmengä nänöogængä in-
 gante pämmënte godinque
 wacä ingante godō mongä
 ìninqe tōmengä adobaï wiwa
 towengä bacampa, ante Itota
 apænecä ëñengadänimpa.

*Wëñænäni inänite gampo
 cæcadinque waa apænecampa
 (Mäateo 19.13-15; Odoca
 18.15-17)*

¹³ Ayæ ate, Wëñænäni
 inänite Itota pönö gampo
 cæcadinque waadete apænecæcäimp
 ante cædinque wadäni
 tōmengä weca ænte pö ænte
 pö cædäni adinque tōmengä
 miñæ nē godäni guiquënë,
 Ænte pönāmaï iedäni, äninque
 Baa Baa änäni. ¹⁴ Ate
 wædinque Itota ængui bad-
 inque nē Baa änönäni inänite
 wææ äninque,

—Wëñænäni inänite ee
 amini poncædänimpa. Edæ
 mäninäni nāni pönënö bai
 adobaï pönënanäni inte edæ
 Wængongui Awënë Ode-
 eye nempo do quëwënanäni
 inänipa. Ìninqe minitö
 iñömö wëñænäni inänite
 Baa änāmaï iedäni. ¹⁵ Edæ
 näwangä apænebo ëñëedäni.
 Wëñængä do pönengä inte
 Ao angä ingä bai Wængongui
 Awënë Odeye ingante do
 pönëninque nē Ao änäni iñömö
 tōmënanique tōmengä nempo
 guidinque quëwënanäni.
 Wadäni guiquënë Wængongui
 Awënë Odeye ingante
 Baa ante pönënanāmaï inäni
 guiquënë tōmënanäni ædö cæte
 tōmengä nempo guidinque
 quëwënguñänii, ante Itota
 apænegacäimpa.

¹⁶ Äninque edæ wëñænäni
 inänite bæi ongonte pä
 mäninque, Wængongui
 minitö iminite waadete
 pönö cæcæcäimpa, ante
 Itota gampo cæcacä gampo
 cæcadinque waa apænegacäimpa.

Mäincoo nanguĩ ěacā Itota weca ponte apæñecampa

(*Mäateo 19.16-30; Odoca 18.18-30*)

¹⁷ Ayæ godömenque gocæ cæyongä wacä edæ Itota weca pogodo ponte da guicapod-
inque,

—Awënë nē waa Odömömi apæñebi ěñēmoe. Botö æbänö cædinque cōwē wænāmaĩ wantæpiyæ quëwëmaĩmoo.

¹⁸ Äñongante Itota edæ,

—Wængonguĩ adocanque nē waa cæcä iñongante bitö botö imote, Nē waa cæbi imipa, ämii. ¹⁹ İmaĩ cæedäni, ante Wængonguĩ nänö wææ angainö ante bitö tömëmi do ěñëmipa. “Wacä ingante godö wænönāmaĩ ie. Bitö nänöogængä ināmaĩ iñongante godö guëa mönāmaĩ ie. Wacä quĩ adinque awëmö ænāmaĩ ie. Wacä wënæ wënæ cæcä atabopa, ante godö babæ wapiticæ änāmaĩ ie. Wacä quĩ æncæte ante cædinque babæ cædāmaĩ ie. Wæmpocä ingante wäänä inante waa adinque tömëna inante godö waadete cæe,” ante wææ yewæmongacäimpa, ante bitö edæ do ěñëmipa, angantapa.

²⁰ Ante apæñecä ěñëninque nē äningä guiquënë Itota ingante wæætë,

—Awënë nē Odömömi ěñëmi. Botö mäninö bitö änö bai tömänö ěñente cædinque pægaboĩ ae.

²¹ Apæñecä ěñëninque Itota tömengä ingante cōwä adinque waadete pönëninque,

—Adodeque ayæ ěñente cæquënëmi imipa, ante

ämo ěñëe. Öönædë bitö waëmoncoo ænguinque edæ ñöwo godinque imæca bitö mänincoo tömancoo godonte æninque bitö æninta wæætë ömæpodäni inte wädäni inänite tömanta godömi æncædänimpa. Ayæ edæ botö imote tee empote pöe.

²² Angä ěñëninque, Botö mäincoo nanguĩ impa, ante pönente wædinque nē ěacä iñömö nanguĩ wæwëninque wadæ gogacäimpa.

²³ Gocä adinque Itota godongämæ adinque tömengä nänö nē ěmiñænäni inänite,

—Wængonguĩ Awënë Odeye nempo guiite quëwencæte ante cædinque waodäni ömæpodäni inte botö miñæ pönänipa. Mäincoo nanguĩ ěacä guiquënë æbänö cæte ömæpocä inte botö miñæ ponte guiite quëwenguingää, angantapa.

²⁴ İninque tömengä miñæ nē godäni tömengä nänö apænedö beyæ ante, Äbänö angää, ante guiñente wæyönänite Itota wæætë,

—Botö wëmüni ěñëedäni. Wængonguĩ Awënë Odeye nempo guiite quëwencæte ante cædinque ante waocä mäincoo mangä beyænque eyepæ cæcampa diyæ guiquingää. ²⁵ Edæ cämeyo guiyangä ingampa diyæ daagö guiyampite pædæ tacää. İninque, cämeyo ñænængade inongä inte pædæ tadāmaĩ ingä bai nē ěacä adobai ingampa. Tömengä nämä ayongä ñænængä

inongä inte edæ æbänö cæte
Wængonguī Awēnē Odeye
nempo do wäänē guiite
quëwenguingää.

²⁶ Ante apænecä ëñëninque
godömenque nanguī pönī
guiñente wædinque tömënäni
nämäneque tededinque,

—İñæmpa mänömaī ī
inique æcänö wäänē guiite
quëwenguingää.

²⁷ Ante nämäneque tededäni
inänite adinque Itota,

—Waomīnique incæ
nämä mīni cædö beyænque
ædö cæte quëwëmaīmīni.
Wængonguī guiquënë wīi wao
baī cædongä inte nämä incæ
tömänö do cæcä ingampa.

²⁸ Ante apænecä ate
Pegodo tömengä ingante
äninque,

—Mönitö iñömö möni
ëadincöo owæ caate bitö
miñæ ömæpomöni pömöni æ.

²⁹ Tæcæ äñongante Itota
tömënäni inänite wæætë,

—Minitö botö beyæ ante
pönëninque waa pönī botö
apænebodö beyæ ante
pönëninque pömīnitapa.

İninque edæ botö iīmaī ante
nawangä ämopa. Æcänö

mäninö beyæ tömengä on-
codo taodinque tömengä
tönīñadäni inänite ëmö
cædinque mæmpocä tönö
wäänä inante ëmö cæte
wëñænäni inänite ëmö
cæte godinque tömengä

göneacoo ëmö cæte owæ
caate godinque botö miñæ
æcänö wadæ pöna iñömö,

³⁰ tömengä iñömö ingui-
poga quëwënincoo wëenë
nänö ëadincöo baī adopocoo

æninque godömenque adopo
adopo tiëë ganca mänimpoga
adopo æncæcäimpa. Ayæ

onconcoo æninque tömengä
tönīñadäni tömengä badäidi
tömengä wëñænäni tiëë
ganca baī yebænäni baī
æninque, tömengä göneacoo
wæætë bacoo æncæcäimpa.
Incæte tömengä ingante
togænte pancædänimpa.

İncayæ pömämo bayonte
botö, Bitö quëwenguīmämo,
ante godömo æninque
tömengä cöwë wantæpiyæ
wænämaī quëwencæcäimpa.

³¹ Incæte edæ täno yæcado
ongöninäni inte pancädäniya
wæætë yæmiñæ gote

ongönäni bacædänimpa.
Ayæ yæmiñæ ongöninäni
inte wæætë yæcado ponte
ongönäni bacædänimpa, ante
Itota apænecäimpa.

*Wæncæboimpa, ante
Itota wæætë adodö ante
apænecampa*

*(Mäateo 20.17-19; Odoca
18.31-34)*

³² Mänīi Eedotadëe ante
ñöwo änämænë æiyönäni
Itota incæ täno beyænte
æicä. Ate wædinque tömengä

ëmiñænäni guiquënë,
Tömengä nänö wænguinque
täno æicampa, ante wæyönäni

ayæ pönäni guiquënë
guiñente wædönänimpa. Itota
iñömö tömengä miñæ, Dote,

ante nänī gocabo inänite
nänënë ænte mäocä goyönäni
tömengä, Botö imote iīmaī
cædäni bacæboimpa, ante

edonque apænecantapa.

³³ Æñëñönänite, “Ñöwo iñömö
mönö edæ Eedotadëe iñömö

æicæimpa. Mäniñömö æi pö gongæmō ate adocanque, Waocä nē ēñagaingä æyömönō ongongää, ante godō odōmongä bæi ongonguinäni. Ayæ, Wængongui qui, ante nē godönäni ñænænäni tönō nē odömönäni nempo tōmengä botō imote pædæ godongä æninqe tōmēnāni wæætē botō imote apænte äninqe, Cōwē wæncæcäimpa, äninqe oodeoidi inämaï inäni inänite wæætē pædæ mäo godönäni. ³⁴ Æninqe iinäni wæætē botō imotedō ante badete todinqe botonga tawimæ towæ tänongadinque æmontaimenca tæi tæi pänäni ämogate wæyömote botō imote godōmenque wænönäni wæncæboimpa. Wæætē do wænimo inte botō meönaa go adoönæque iñonte ñäni ömæmoncæboimpa,” ante Itota wæætē apænegacäimpa.

Tantiago tönō Wäö, Mönatō ämaï cæe, ante wædapa (Mäateo 20.20-28)

³⁵ Ayæ Tebedeo wēna Tantiago tönō Wäö iñömö Itota weca pöningue,

—Awënë nē Odömömi ēñēmi. Mönatō quiēmē ämöna cæbi waa tobaïmönapa,

³⁶ Äna ēñēninqe,

—Mīnatō beyæ quīnō cæbo æmīna.

³⁷ Äñongante,

—Awënë inömi inte bitō ñäo emömämōdē tæ contadinque mönatō imönate iimäi cæcæbiimpa, ante ämönapa. Adocanque bitō tōmēmæmi inö adocanque dipæmæmi inö ämi tæ contaquimöna.

³⁸ Ante äna ēñente wædinque Itota wæætē,

—Iñæmpa mīnatō ēñēnāmaï inte mänömaï ämīna awædō. Edæ botō nantate wæwenguimæ bai becabo bai mīnatō edæ adobai adotaca becate bai Ao ante botō beyæ nantate wæwenguimīnaa. Ayæ botō wænguimämō ante mīnatō adopænē guite bai adobai Ao ante botō beyæ guiñēnāmaï inte wænguimīnaa.

³⁹ Ante äñongante,

—Ao ante guiñēnāmaï cæcæmönaimpa.

Ante apæneyönate Itota,

—Botō nangui caate wæwēmo bai mīnatō adotaca becate bai äanque bai caate wæquimīna imīnapa. Botō wænguimämō ante mīnatō adopænē guite bai adobai wænguimīna imīnapa. Nawangä impa.

⁴⁰ Incæte botō tōmēmæmo inö botō dipæmæmo inö æcänō tæ contaquīna, ante wīi botō godō ämo imopa. Wæætē, Awënë contaimpaa mäninaque tæ contaquīna, ante do badongaingä inte Mæmpo Wængongui iñömö tōmengä adocanque godō angä contacædaimpa, ante Itota apænegacäimpa.

⁴¹ Mänömainö ante tededapa töö, ante ēñēninqe wadäni diete ganca tōmengä miñæ nē godäni guiquënë Tantiago tönō Wäö inate pīinänitapa. ⁴² Pīinäni ate wædinque Itota aa pecä pönäni ate tōmēnāni inänite wæætē apænecantapa.

—Minitö, Oodeoidi inämaï inäni æbänö cædänipa, ante do eñëminipa. Tömënäni nani, Awënëidi, ante nē änönäni iñömö nämä beyænque ante cædinque nanguï pïinte änäni wædinque awënëidi nempo quëwënäni incæ wæætë do eñente cædänipa. Ayæ tömënäni weca nē ñænænäni inönäni iñömö, Tömëmoque ämo eñente cædäni, ante pïinte änäni wædänipa. ⁴³ Minitö guiquënë tömënäni nämä beyænque ante nanguï änäni bai wïi adobaï cæquënëmini iminipa. Wæætë mini cabo iñömini adocanque ñænængä pönï ingä bacæte ante cædinque tömengä täno edæ minitö beyæ nē cæcä baquënengä ingampa. ⁴⁴ Ayæ yæcado ongöinente wæcä iñömö tömengä yæcado ongoncæte ante cædinque wæætë edæ yæmiñæ pönï gote tömänäni beyæ nē cæcä badinque tömengä nämä beyæ ante cædämaï inguënengä ingampa. ⁴⁵ Edæ Waobo eñagaïmo inte adobaï, Botö beyæ pönö cæcædänimpa, ante wïi pömo imopa. Wæætë wadäni beyæ godö cæcæte ante pömoimpa. Ayæ edæ nanguï inäni tee mönete bai wæwëñönäni botö wæætë, Tömënäni wibænete tadinque quëwencædänimpa, ante tömëmo wepæ incæ godoncæte ante pömo imopa, ante Itota apænegacäimpa.

Batïmeo babetamongä ingante Itota angä waa ba-

mongä

(*Mäateo 20.29-34; Odoca 18.35-43*)

⁴⁶ Itota mäninö godinque Eedicoo nani quëwëñömö pongadänimpa. Tömengä nänö nē emiñænäni tönö tæiyænäni tönö Eedicoo iñömö wodo pænta tayönäni wacä babetamongä Tïmeo wodi wë Batïmeo iñömö taadö wedeca, Pönömi æmoe, ante änecönongäimpa. ⁴⁷ Iñinque wadäni, Itota Näatadeta pædingä inte pongampa, ante tededäni eñëninque tömengä ogæ tedete,

—Itota eñëmi. Awënë Dabii wodi pæimi inömi inte botö wædö ante pönente cæe.

⁴⁸ Ante tæcæ añongante godongämæ godäni pancadäniya, Apocænë inguënë quëwëe, ante änäni incæte tömengä godömenque yedæ aa pedinque,

—Awënë Dabii wodi pæimi inömi inte botö wædö ante pönente cæe.

⁴⁹ Äninque ancaa aa pecä eñëninque Itota næ gongæninque,

—Babetamongä ingante aa pemini pongædäni.

Angä eñëninque babetamongä ingante,

—Ængæ gantidinque wædämaï imäwe. Bitö imite, Pöe, angä apa quëwëe.

⁵⁰ Änäni eñëninque babetamongä incæ ayacooga gäni tadongate do ængæ gantidinque Itota weca pongä.

⁵¹ Adinque,

—Bitö beyæ quinö cæquïmo.

Äñongante babetamongä,
—Awënë nē Odömömi
ēñēmi. Cæbi waa bamonte
aboe.

⁵² Angä ēñēninque Itota,

—Waa bitō bamonguinque
botō imote pönēmitapa.
Önonque wadæ gobāwe.

Äñongante tömengä do waa
bamonte adinque Itota miñæ
taadonque gogacäimpa.

11

*Itota Eedotadēē iñömö
pongampa*

(*Mäateo 21.1-11; Odoca
19.28-40; Wäö 12.12-19*)

¹ Mänii gote Eedotadēē
obo pöninque Odibowænquidi
nāni anquidi ontacamö goinö
Betapaguee nāni quēwēñömö
ganca ayæ Betānia nāni
quēwēñömö ganca pönñōnāni
Itota tömengä miñæ nē
goda inate mēnaa inate
da godöninque angantapa.
² İimai angantapa.

—Mänii nāni quēwēñömö
ongö amīna. Tömēñömö
go guite ayömīna bodo wē
picængä incæ waocä ingante
mongænāmaī iningä inte
ñāni ñæingä a ongongä
acæmīnaimpa. Adinque ñi
cæyæante ænte pöeda. ³ Wacä,
Quinante ñi cæyæmīnaa, ante
wææ angä ēñēninque minatö
wæætē edæ, Mönö Awënë
nānō ænguēñēnō ante ænte
gomönapa. Tömengä iinque
cæte ate adodö do da pönongä
æedāni, ante äeda.

⁴ Angä ēñente gote ayöna
bodo wē taadö wedeca
odemö awāa ñānō ñæ a ongö

adinque ñi cæyæante ænte
gocæte ante cæda.

⁵ Adinque mäniiñömö
ongönāni guiquēnē,

—Bodo wē quimæ ñi
cæyæwēmīnaa.

⁶ Äñönānite Itota nānō
äninö adodö āna ēñēninque,
Ao änāni. ⁷ Eñēninque ñi
cæyæante Itota weca tōi tōi
ænte pönatapa. Ænte pöninque
tömēna weocoo yabæcooque
æidämæ wo cæyabæda ate
Itota wænömēnæca inö
æi yiyæ tæ contacantapa.

⁸ Adinque nangui ināni,
Itota nānō ponguinö, ante
tömēnāni weocoo yabæcooque
pönö bee podöwayönāni
wadāni guiquēnē gönea gote
yæpæma öñabo tapænte
māmö bee bee podöwadāni
ate tömengä podöwainonque
gocantapa. ⁹ Gocä ad-
inque tāno godāni tönö ayæ
pönāni tönö nangui ināni
godongämæ godinque yedæ
äninque,

—Möni quēwenguinque
impa, ante, Badogaa, ante
tomönipa. Awënë Wængongui
ëmowo beyænque pömi
iinque bitö toquinque edæ
Wængongui bitö imite waa
cæcæcäimpa. ¹⁰ Mönö mæmæ
Dabii wodi pæimi inömi
imipa, ante adinque mönitö,
Awënë odeye Dabii wodi
nempo nāni waa quēwengai
bai bitö nempo mönitö waa
quēwenguinque impa. İinque,
Badogaa, ante yedæ äñömöni
æibæ pöni quēwēnāni incæ,
Badogaa, ancædänimpa.

¹¹ Ante yedæ aññonāni Itota Eedotadēē pō ti wææningue Wængonguī oncō ñænæncōnē yabæcōnē pō guidinque māniñmō ongoncoo tōmāā acantapa. Ayæ, Gāwadecæ pōni ba awædō, ante tōmengä ēmiñænāni dote ganca ināni tōnō wadæ tao Betānia gogacäimpa.

*Iigowæ ömæcawæ i ad-
inque Itota piingampa
(Mäateo 21.18-19)*

¹² Gote Betānia monte baönæ pōññonāni Itota gæwænte wædinque, ¹³ Quinō impa cænguimoo, ante gomō ayongä iigowæ õñabo emæ incæ incate bocabaimpa, ante gote ayongä ömæcawæ acantapa. Önönepoque i beyæ incadāmai intapa. ¹⁴ Ante iigowæ inte apænedinque,

—Iigowæ eññemi. In-
caquināmai inte bitō in-
caquimi cænguīnāni.

Añongante tōmengä nānō nē ēmiñænāni edæ eññe gongæñānimpa.

*Wængonguī oncō tæiyæ
wæmō baccäimpa, ante cæcä
(Mäateo 21.12-17; Odoca
19.45-48; Wäo 2.13-22)*

¹⁵ Do nāni ponguēnēnō Eedotadēē pōnānitapa. Itota iññomō Wængonguī oncō ñænæncōnē yabæcōnē pō guidinque māniñmō mǎincoo mǎnāni tōnō wadāni godonte æncæte ante godongāmæ pōnāni tōnō ongōnāni adinque tōmānāni inānite, Oncodo tao goedāni, ante da tadongä tao godānitapa. Ayæ campio ante nāni godonte æimpa

tōnō equemō godoncæte ante nē mǎnāni nāni cōnōimpa tōnō bæ tacā tōmampaa guidōmēmæ tæ go wææntapa. ¹⁶ Ayæ wadāni mǎincoo mongænte yacōnenque gocæte ante cæyōnānite Itota, Īncodo mongænte godāmai iedāni, āninque wææ cæcantapa. ¹⁷ Ayæ tōmēnāni inānite angantapa.

—Wængonguī beyæ iimainō ante yewæmogatimpa. “Tōmāmæ quēwēnāni botō oncōnē pō guidinque botō imote apænecädānimpa,” ante Wængonguī angä incæte mīnitō wēnæ wēnæ cæmīni beyænque Wængonguī oncō incæ nē awēmō õ æñāni nāni womōincōnē bai wentamō bapa tōō.

¹⁸ Ante odōmonte apæneyongante Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō nē wææ ante odōmōnāni tōnō eññe gōnānitapa. Wadāni önōnānique guiquēnē, Itota quīnante waa pōni apæncä eññēmōnii, ante wædāni. Ad-
inque awēnēidi wæætē, Itota beyænque piināni wæcæ wæ, ante pōnēninque Itota ingante guīñente wædinque, Quinō cæmō wæmaingāā, ante wænoncæte ante pōnente cægadānimpa. ¹⁹ Gāwadecæ bayonte Itotaidi iññomō oncodo tao godinque godōmenque yabæque tao gogadānimpa.

*Iigowæ ömæcawæ do guīñē
wæ adānipa
(Mäateo 21.20-22)*

²⁰ Baänæ ate iimō nāni pōniñō adodō ponte

ayönäni iigowæ yæwaguinto
ætæwowate tömewæ æi
ayawæ edæ dobæ guingo
iwate wænimpa, ante
adänitapa. ²¹ Adinque Pe-
godo, Itota iimö nänö äni bai
impa, ante pönëninque,

—Awënë nē Odömömi cōwä
ae. Bitö piinte äniwæ inte
iigowæ edæ dobæ guiñe wæ
ataque.

²² Äñongante tömënäni
inänite Itota wæætë,

—Wængongui ingante
wede pönëmæwedäni, an-
gantapa. ²³ Ii änanquidi
iñömö ongö iñonte waocä,

“Änanquidi eñëmi, äninque,
Bitö cabænte wo gote
gäwapænë guie,” angä
eñëninque änanquidi tömë
gäwapæno do wo gote guiqui
i, ante pönëminitawo. Edæ
näwangä ante minitö iminite
apænebopa. Æcämenque

incæ edæ æmæ pönënamäi
inte, Botö änö bai do
bacæimpa, ante wede
pönëninque äna ininque
tömengä nänö äninö bai do
æmaingampa. ²⁴ Mänömaï
beyæ botö minitö iminite
apænebopa. Minitö quiëmë
incæ ante Wængongui
ingante apænedinque,
Tömengä näwangä pönongä
æncæboimpa, ante wede
pönente apænemini ininque
minitö äninö tömänö edæ do
æncæminimpa.

²⁵ Ayæ edæ, “Minitö, Wiwa
cæbo incæte Wængongui
öönæde nē quëwëngä inte
botö imote pönö ñimpo cæcä
ininque botö waa tobäimopa,
ante wæminitawo. Iñæmpa,

Wængongui mänömainö
cæcæcäimpa, ante cædinque
minitö tömengä ingante
apænegacæte ante ongöninque
täno piyænë cæte cædäni.
Wacä wënæ wënæ cæcä
wædomini inte minitö wæætë
tömengä ingante pönö
ñimpo cædäni, ante Itota
apænegacäimpa. ²⁶ Wæætë
edæ minitö pönö ñimpo
cædämaï imini ininque minitö
wënæ wënæ cædinö ante
minitö Mæmpo öönæde nē
quëwengä inongä inte tömengä
adobäi ñimpo cædämaï
ïmaingampa,” ante Itota
apænegacäimpa.

*Awënë imipa, ante æcänö
änäi, ante Itota ingante
änänipa*

*(Mäateo 21.23-27; Odoca
20.1-8)*

²⁷ Eedotadëe iñömö adodö
pönänitapa. Itota Wængongui
oncö ñænæncönë yabæcönë
go guite cægöñongä,
Wængongui qui, ante nē
godönäni ñænænäni tönö nē
wææ ante odömönäni tönö
nē aadäni nänï Picæncabo,
näni änäni tönö tömengä weca
ponte änänitapa. ²⁸ Tömengä
ingante,

—Æcänö nē angä inte bitö
imite angä cæbii, änänitapa.
Æcänö bitö imite, Nē ämi imipa,
pönö äna æninque bitö nē
ämi inte bai edæ mänömaï
cæbii. ²⁹ Ante wæyönänite
Itota näëmæ äninque,

—Botö minitö änö bai
adodeque ämo eñëninque
minitö wæætë apænemini
eñëmoedäni. Apænemini
eñente ate, Botö cædinö
ante æcänö nē angä inte

pönö äna æninque cæboi, ante botö wæætē apænebo eñēmaimīnīpa.

³⁰ Wäo wodi ingante æcänö, Æpænē guidonguimi, äna eñēninque tömengä wæætē guidongäi, ante pönēmīni. Edæ Wængonguī angä eñente cæcantawoo. Wæætē waodänique änāni eñente cæcantawoo. Æcänö Wäo ingante änaa, ante apænemīni eñēmoedāni. ³¹ Angä eñente wædinque tömēnāni, Æbänö anguī, ante wæætedö wæætē nāmāneque teded- inque, “Wængonguī angä eñente Wäo guidongantapa, ante ämō bai Itota wæætē mönō imonte, ‘Quinante Wäo ingante pönēnāmaī imīnitapa,’ ancædongäimpa.

³² Ante pönente wædinque wæætē, Wængonguī beyæ nē apænecä Wäo wodi inongäimpa, ante tömānāni pönēnānīpa. Ante pönēninque awēneidi wæætē, Waodänique änāni eñente Wäo guidongantapa,” ante mönō ædö cæte anguī. Edæ pīnāni wæcæ wæ. ³³ Ante guīñente wædinque Itota ingante edæ,

—Wa. Eñēnāmaī imōnīpa.

Ante wæyönānite Itota wæætē,

—Īninque edæ, Æcänö nē angä inte pönö äna æninque botö cæboi, ante mīnitö änö ante botö adobaī apænedāmaī incæboimpa, ante angacäimpa.

12

Nē aadāni inguēnēnāni

incæ wīwa cædānīpa, ante

(Mäateo 21.33-46; Odoca 20.9-19)

¹ Ayæ māniñedē Itota, Wængonguī æbänö cæcää, ante eñencædānīmpa, ante imæca quēwēnāni nāni cæinö ante odömōninque iīmaī apænecantapa. “Waocä yowementacodē mīninque wææ da da mao da caad- inque, Tömēmōncoo ænte pīnā pīnā gāwate tömēmæ ontatodē wæ yopænte æñömö, ante ææ wote badongä. Ayæ yowementacodē awēmö guidāmaī incædānīmpa, ante æi wænömēnæca gomö aquīñömö mænongä. Ate wabæca gocæ cædinque wadāni ömæ wite nē aadāni inānite, Botö yowementacodē incæ ömæ wite aadāni, angantapa. Aayömīnite botö, Mīnitö quī, ante pancamonga pönömo æncæmīnīmpa, angä Ao äñönāni wadæ gocan- tapa.”

² “Ayæ yowedepo bayonte tömengä ingante nē cæcä ingante apænedinque, Bitö yowementacodē nē aadāni weca godinque pancamonga ämi æninque botö weca wæætē māmōmi æmoe, angä gocantapa. ³ Angä godinque pongä adinque yowementacodē nē aadāni guiquēnē nē æncæ pōningä ingante bæi ongonte tæi tæi pāninque ömæpocä da tadönāni gocantapa. ⁴ Adinque nē ëacä iñömö wacä ingante tömengä ingante nē cæcä ingante angä gote pongä adinque yowementacodē nē aadāni adobaī

tæi tacadäni wæyongante, Guingo imonte wæcæcäimpa, ante tömengä ingante godö wiwa cädänitapa. ⁵ Ayæ wæætë nê ëacä wacä ingante da godongä godinque yowementacodë pongä adinque nê aadäni wæætë tömengä ingante wænönäni wængantapa. Ayæ wæætë nanguï inäni inänite da godongä pönäni adinque pancadäniya inänite tæi tæi päinque pancadäniya inänite wænönäni wænänitapa.”

⁶ “Adocanque pönï nê ëacä weca ongönongäimpa. Mäningä iñömö nê ëacä wengä onguiñængä iñongante nê ëacä tömengä ingante nanguï waadedongäimpa. Ìninqe nê ëacä iñömö, ‘Tömëmo wengä ingante da godömo gocä adinque tömënäni guiñente wædinque ee abaïnänipa,’ ante pönëinque tömengä ingante da godongä tömangä pönï gocantapa.

⁷ Gote dicæ pongä adinque tömënäni, ‘Tömengä ingampa. Wæmpocä mäincoo ini edæ iingä iñömö nê ænguingä ingampa cæmöö. Mönö edæ mäo wænömö wængä ate edæ mönö qui babaimpa.’ ⁸ Änewëinque tömënäni nê ëacä wengä ingante edæ bæi ongonte wænöninque tömengä baö ini yowementacodë wææ cæte yabæque edæ, Ömäe, ante wido cädänitapa. Mäninque apænebopa.”

⁹ Ante tededinque Itota apænegacäimpa. Ayæ mänï nê äninäni inänite

wæætë iïmaï angantapa. “Ìninqe yowementacodë nê aaquënënäni inänite nê ëacä æbänö cæquiringä, ante pönëmini. Tömengä edæ, Ömäe, ante do pöninque nê aaquënënäni inänite godö wænöninque wadäni inänite yowementacodë godongä æninqe aacädänimpa.”

¹⁰ Äninqe Itota, “Minitö guiquënë dodäni näni yewæmongainta adämaï inte botö imote äminitawo. Edæ iïmainö ante Wængongui angä ëñente yewæmongadänimpa.

‘Dica ænte adinque, Wënæ wënæ inca, ante nê mænönäni näni wido cædinca incæ

gomonga waëmonca inca ìninqe täno näni ñönöninca bæbængapa do bacapa.

¹¹ Wængongui Awënë incæ mänömaï cæcä adinque

mönö waocabo guiñente wædinque waa amompa,’

Ante yewæmonte i abaïminipa.”

¹² Mänömaï apænecä ëñente wædinque awënëidi wæætë, Ìñæmpa nê aaquënënäni näni cæinö ante odömonte apænedinque Itota mönö imonte püinte angä awædö, ante pönëinque tömengä ingante bæi ongoncæ cädänitapa. Incæte, Wadäni püinäni wæcæ wæ, ante wædinque ee adinque bæi ongönämaï inte tömënäni edæ wadæ gogadänimpa.

*Tæiyæ Awënë nänö äintamö
ante tededänipa*
(Mäateo 22.15-22; Odoca
20.20-26)

¹³ Mänii awënëidi incæ ayæ
ate Paditeoidi pancadäniya
tönö Edodeidi pancadäniya
inänite da godöningue,
Minitö gote Itota ingante
añömini wabänö tömengä
nänö pante wæquinque
adodeque wapiticæ bai
tedebaingampa. ¹⁴ Änäni
ēñëningue Itota weca wadæ
pöningue,

—Awënë nē Odömömi
ēñëmi. Bitö nö pönente cæbi
imipa, ante do ēñëmönipa.
Ayæ bitö ayömi mönitö
tömämöni önömönique bai
imöni adingue bitö iñömö,
Wadäni æbänö anguinänii,
ante ayæ, Æbänö cæquinänii,
ante wädämaï imi inte
Wængongui taadö ante bitö
guiñenämaï inte nö odömönte
apænebipa. Iningue apænebi
ēñëmönie. Odömäno gob-
iedöno beyæ ante tæiyæ
awënë Tetædo tigitamö
nänö äintamö ante æbänö
wææ yewæmonte i, ante
ēñencæte ante wæmönipa.

¹⁵ Godonte edæ waa cæte
intawo. Wæætë wënæ
wënæ cæte intawo. Ante
añönänite Itota iñömö, Waa
cæte bai tedewänänipa, ante
do ēñente wædingä inte
tömänäni inänite,

—Botö imotedö ante
cædinque, Æbänö cæmö ate
oda cæqingäa, ante quinante
cæminii. Deñadio tigitamö
ænte pömöni aboedäni.

¹⁶ Angä ēñente ænte pönäni
adingue,

—Æcänö awinca bai
yewæmonte badonte
i. Æcänö emöwo ante
yewæmonte i.

Ante añongante,

—Awënë Tetædo awinca
bai yewæmonte badonte
impa. Adocä emöwo ante
yewæmonte ongö amönipa.

¹⁷ Ante apænedäni
ēñëningue Itota tömänäni
inänite,

—Awënë Tetædo qui i
iniquie edæ Tetædo ingante
godongæimpa. Wæætë
Awënë Wængongui qui i
iniquie Wængongui ingante
godongui i apa anewëminii.

Angä ēñëningue tömänäni,
Æ, nö pönii ante apænecampa,
ante tömengä ingante waa ad-
ingue guiñente wægädänimpa.

*Ædö cæte ñäni ömæmonguii,
ante wædänipa*

(Mäateo 22.23-33; Odoca
20.27-40)

¹⁸ Ayæ Tadoteoidi nē,
Wacä wæningue ñäni
ömæmönämaï æmæwo
wængampa, ante nē anewänäni
inte Itota weca pöningue,
Möni änö ante ämi ēñëmaimönipa,
äninque,

¹⁹ —Awënë nē Odömömi
ēñëmi. Möitee wodi
mönö beyæ ante wææ
yewæmöninque iimaï ante
yewæmongacäimpa. Wacä
möninque wëñæ tapæidämaï
inte wængä ate tömengä
töniñacä wæætë owæmpoingä
ingante möninque wëñæ
tapæidinque, Botö töniñacä
wodi wengä ingampa,
ante pæpogacæcäimpa, ante
yewæmongacäimpa.

20 “Īninque wadāni ĩmaĩ cædānitapa, ante apænemōni ēñē. Edæ ōnompō æmæmpoque go mengāa nāni caipæ ĩñōnānite bamoncadengā mōninque wēñæ tapæidāmaĩ manguiwēninque edæ nāñe wængā. 21 Wængā ĩninque wææ ayæmengā adocā ingante mōninque wēñæ tapæidāmaĩ nāñe wængā. Ayæ wææ wacā adobaĩ wēñæ tapæidāmaĩ nāñe. 22 Ayæ wææ wēñæ tapæidāmaĩ nāñe, ayæ wææ wēñæ tapæidāmaĩ nāñe, ayæ wææ wēñæ tapæidāmaĩ nāñe, ayæ wææ ayæmengā pōni adocā ingante mōninque wēñæ tapæidāmaĩ nāñe wængantapa. Onquiyængā guiquēnē ancaa owæmpote wædinque tōmangā pōni nāñe wængantapa. 23 Īninque, Mōnō ñāni ōmæmonguiōnæ, ante mīni äönæ ĩñonte māningā owæmpoingā ĩñōmō æcānō nānōogængā baquingāa. Edæ tōmengā ingante ĩñōmō edæ tōmānāni manguiwengadānimpā.”

24 Aññōnānite Itota wæætē,

—Mīnitō ĩñæmpā. Wængonguĩ angā ēñente nāni yewæmōinta adāmaĩ inte baĩ ämīni awædō. Wængonguĩ adocanque tæĩ piñængā inte edæ tōmāa cæcampa, ante pōnēnāmaĩ inte edæ oda cæte ämīni awædō. 25 Edæ Wængonguĩ anquedoidi ōönædē cōwē owodāni baĩ ĩnōnāni inte woadāni ñāni ōmæmōninque godō ñānōnāmaĩ mōnāmaĩ inguinānidō anguēnē. 26 Wæætē do wængaināni nāni ñāni

ōmæmonguīnō ante Mōitee wodi ocāñequiya ante yewæmōninque adotaa æbānō yewæmongacāi, ante mīnitō adāmaĩ inte ämīni awædō. Edæ Mōitee wodi ingante Wængonguĩ ĩmaĩ angacāimpa. “Botō ĩñōmō Abadō Wængonguīmo ingāimo inte ayæ Itæca Wængonguīmo ingāimo inte botō Aacobo Wængonguīmo adobo ĩmo anguēnē.” 27 Ante nē angaingā inte edæ æmæwo wænīnāni tōmēnāni Wængonguĩ ædō cæte inguingāa. Wæætē edæ mīi quēwēnānique tōmēnāni Wængonguĩ ĩnongā ingampa, pōnenguēnē quēwēmīni. Nē wænte godīnāni incæ ayæ mīināni quēwēnāni ĩnānīpa. Mīnitō edæ wadō ante tededimīni inte edæ oda cæte wapiticæ ānewēmīnīpa, angacāimpa.

Wængonguĩ nānō wææ angaine mēnea tæīneda pōni ēnepa (Māateo 22.34-40)

28 Mānōmaĩ aññōnānite nō apænecā ēñente wædinque adocanque nē wææ ante odōmongā ĩñōmō Itota weca pōninque,

—Wængonguĩ, ĩmaĩ cæedāni, ante nānō wææ angainecoo ante pōnēninque ædedō tæīne pōni ĩ ĩñonte mōnō nanguĩ ēñente waa cæquĩ.

29 Aññongante Itota ĩñōmō,

—Īmaīne ante nānō wææ angaine ĩñōmō edæ tæīne pōni ēne ĩñonte mōnō nanguĩ ēñente cædinque waa cæcæimpa, angantapa.

“Idægoidi, ämo eññedäni. Wængongui mönō Awënë iñmō, tömengä adocanque inongä inte edæ näwä Awënë inongä ingampa. ³⁰ Mänōmaï Awënë Wængongui ingampa, ante adinque bitō mimō entawente tömengä ingante waadedinque önōwoca ewocabi inte ædæmō waadete pönencæbiimpa. Ayæ edæ bitō ocai encabi inte nō pönëninque bitō baō tæi piñænte eñabi inte edæ godō waadete cædinque tömengä ingante waa waadete pönë,” ante nänō yewæmongaine tæine iñonte mönō nanguï eñente waa cæcæimpa. ³¹ Ayæ wade nänō angaine adobaï tæine iñonte mönō eñente waa cæcæimpa. “Nämä bitō waadete waa cædō bai adobaï pönëninque bitō wadäni inänite adobaï waa waadete cæe.” Mäninque. Iïmaï cæedäni, ante Wængongui nänō wææ angainō ante tæineda bai wade edæ dæ ampa.

³² Ante apænecä eñëninque nē wææ odōmongä iñmō,

—Awënë nē Odömömi näwangä edæ ante apænëbi eñëmopa. Wacä wængongui dæ añongante adocanque mönō Wængongui inongä ingampa, ante nō ämipa.

³³ Iñinque tömengä ingante mimōno entawente waadedinque mönō ocai encamō inte nō pönëninque mönō baō tæi piñæmō inte godō Wængongui ingante waadete cædinque nämä mönō pönënō bai wadäni inänite adobaï

waadete godō waa cæmō adinque Wængongui waa acampa. Näwangä impa. Baō bataa iya tante godömō incæ, Wængongui qui, ante mönō ancaa godömō incæ Wængongui ayongä wædænque waa cæte impa. Wæætē mäninō bitō äninō bai cæmō adinque Wængongui godömenque waa acampa.

³⁴ Ante nē wææ odōmongä nō eñente apænecä wædinque Itota edæ,

—Bitō Wængongui Awënë Odeye nempo obo pönï ongömi inte guibaïmipa, ante awædō.

Angä eñëninque tömänäni, Mönō æbänō godömenque angui, ante guifënete wædinque pæ wëenegadänimpa.

Codito æcänō Pæingä inongä ingäa, ante (Mäateo 22.41-46; Odoca 20.41-44)

³⁵ Pæ wëenedäni adinque Itota ayæ Wængongui oncō ñænæncō yabæcönë ongöninque odömonte apænecantapa.

—Dodäni nänï wææ yewæmongainō ante nē odömönäni iñmō mönō Codito ingantedō ante apænëdinque, Awënë Dabii wodi pæingä inongä ingampa, ante quinante änanii, ante pönëmini.

³⁶ Iñæmpa Dabii wodi incæ Wængongui Tæiyæ Waëmō Önōwoca tönō apænëdinque, “Botō Awënë ingante apænëdinque Awënë Wængongui incæ iïmaï ante apænëgacäimpa.

Bitö botö tömëmæ inö tæ con-
tate ongöñömi,
Bitö imite nē pīnāni inānite
bæ tabo ate,
bitö önöwa gäänē ongönāni
inānite pīnā gāwacæbiimpa,
Ante Awēnē Dabii wodi
incæ yewæmongacāimpa.
37 Codito inongā ingampa,
ante awēnē Dabii wodi nānō
nē angaingā inongā inte edæ
adocā Codito inñömō ædō
cæte nāemæ Awēnē Dabii
wodi pæingā inguingā,
ante pönenguēnē ānewēmīni.
Mānōmaīnō ante Itota
odōmonte apænecā ēñēninque
tæiyænāni godongāmæ
ongönāni waa ēñengadānimpa.

*Nē wæce odömönāni inānite
Itota pīngampa
(Māateo 23.1-36; Odoca
11.37-54, 20.45-47)*

38 Itota godōmenque iīmaī
ante odōmonte apænegacāimpa.
“Cædāmaī, ante wæce ante
nāni yewæmongainta nē
ate odömönāni inānite mīnitō
gomō aedāni. Tömēnāni
inñömō doyæncōo waēmoncōo
wēñate mongænte todānipa.
Wadāni nāni godonte
æinñömō cægōñōnānite
wadāni pō bee tēninque
tömēnāni inānite, Nē
odömōmi, bitö imite waa
amōnipa, ante apænedāni
ēñēninque edæ nē odömönāni
inñömō nanguī todānipa.
39 Ayæ tömēnāni odömōincōnē
go guiddinque tömēnāni
nāmanque ante pönēninque
waēmompaa pōni tæ con-
tate todānipa. Ayæ ææmæ
becæ godinque tömēnāni,
Botö tāno bete tocæboimpa,
ante waēmompaa pōni tæ

contate bete todānipa.
40 Ayæ owæmpōināni oncō
yo mongænte bai cædinque
ō æwēnāni inte nē wæce
odömönāni inñömō, Botö
mote waa acædānimpa, ante
cædinque Wængonguī in-
gante nōingā apænete bai
cædinque babæ cædinque
wantæpiyæ tededānipa.
Tömēnāni godōmenque nāni
nanguī pōni pante wæquinque
mānōmaī nāmā beyænque
ante cædānipa, ante ad-
inque mīnitō inñömō ee gomō
aedāni,” ante Itota wæce
angacāimpa.

*Owæmpōingā incæ,
Wængonguī quī, ante godongampa
(Odoca 21.1-4)*

41 Māniñedē Wængonguī
oncō yabæcōnē inñömō,
Wængonguī quī, ante
nāni wēnoncadedē da
wēnōnānimpa. Mānincōnē pō
guiddinque tömēnāni nāni da
wēnoncade gäänē tæ contad-
inque Itota a ongōñongā nan-
guī ināni adoyōmō pōninque
daga daga wēnāni acan-
tapa. Pancadāniya nanguī
ēadāni inte nanguī pōni da
wēnāni acantapa. 42 Ayæ
a ongōñongā owæmpōingā
ömæpocā inte önontamonque
incæ mentamonga ænte
māmō daga wengantapa.
43 Adinque Itota tömengā
nānō nē ēmīñænāni inānite aa
pecā pōnāni ate,

—Nāwangā ante apænebo
ēñēdāni. Wadāni tömānāni
wædænque pōni godonte bai
wīī eyepæ daga wēñōnāni
iingā owæmpōingā inñömō
ömæpocā inte wædongā

incæte godömenque nanguï
godonte bai godongä abopa.
44 Edæ mäninäni guiquënë
nanguï eadäni inönäni inte,
Quëwenguinta impa, ante cö
cædinque tömënëni nāni wīi
æinentaque ayæ ongöintaque
godönānīpa. Īngä ömæpocä
ingä guiquënë tömengä
nānō quëwenguinta incæ,
Wængonguï qui bacæimpa,
ante tömanta edæ daga
wengampa, ante Itota
apænégacäimpa.

13

*Wængonguï oncö ñænæncö
bæ tate baccæimpa, ante
(Mäateo 24.1-2; Odoca 21.5-
6)*

1 Mänīi Wængonguï oncö
ñænæncö yabæcönē ongonte
īnque apænete tao goyongä
tömengä nānō nē emīñængä
adocanque Itota ingante,

—Awënë nē Odömömi
ēñēmi, angantapa. Dica-
coo wainca wænömænæca
wænömænæca nāni mænongaincö
waincö ongö cöwä ae.

2 Äñongante edæ,

—Bitö guiquënë, ñænængade
nāni mænongaincö ongö
abii. Mänincoo mīni acoo
incæ tömanca bæ tadāni
wæænca adinque pan-
guimæ panguimæ godinque
dica adocaque pōnī incæ
wænömænæca ongönāmaī
ingæimpa, ante Itota
apænégacäimpa.

*Oo īnque baccæimpa, ante
æbānō ate ēñenguīi, ante
(Mäateo 24.3-28; Odoca
21.7-24, 17.22-24)*

3 Mänīi taodinque Odi-
bowænquidi go æedinque
tömënëni Wængonguï oncö
ñænæncö gomö nāni ayömö
tæ contayongä Pegodo tönö
Tantiago, Wäö tönö Æntade
mänimpodāni Itota ingante
awëmö änānitapa. 4 Mänīi
bitö ānīnō ante æyedēnō
īnque baquīi, ante ēñencæte
ante wæmönīpa. Ayæ, Īmaī
cæbo ate mīnitö, Oo pōnī
impa, ante ēñencæmīnīpa,
ante Wængonguï æbānō mā
cæquingä, ante apænebi
ēñēmaīmönīpa.

5 Ante wæyönānite Itota,
“Wapiticæ odömöñönāni
mīnitö wæætē, Mönö
oda cædāmaī ingæimpa,
ante nāmā wææ aquënë
quëwēmīnī. Edæ Īmaī baquīi
ataqueedāni. 6 Edæ wadāni
nanguï ināni babæ tedete
pōnīnque botö emöwo ante,
‘Botö mānīmodö inömo ĩmopa,’
ante apænedinque wapiticæ
edæ mäodāni godinque nan-
guīnāni tömënëni mīñæ oda
cæte wapiticæ gocædānīpa,”
ante apænecantapa.

7 Ayæ, “Wabæca awënë
tönö pō bee tēnīnque
wæætedö wæætē cædapa,
ante tededāni ēñencæmīnīpa.
Ayæ wayömö nāni guëadö
guëa cæte wænönö ante
tededāni incæte edæ guīñente
wædāmaī ĩedāni. Edæ
mānīnō botö ānīnō bai cöwē
bacæimpa. Ba incæte mönō
inguipoga quëwēnō ĩñömö
mānīñedē wīi æmæwo īnque
bacæimpa. 8 Adobæca
quëwēnāni ĩñönānite wabæca
quëwēnāni ponte bee tēnīnque

guëadö guëa cæquinäni
inänipa. Adobæca awënë
odeye nempo quëwëñönänite
wabæca awënë odeye ton-
tadoidi mämö bee téninque
guëadö guëa cæte wænonte
wænguänäni inänipa. Ayæ
wayömö wayömö goinque
pö wæcädänimpa. Ayæ
waodäni nänï cæinente
wænguinique cænguï incæ
tömää capo wængæimpa.
Mänii wëñæ mä nantate bai
wæwente bamini incæte mini
godömenque wæwenguinique
ingæimpa.”

⁹ Ante apænedinque Itota
godömenque, “Tömëmini
nämä incæ wææ aadäni.
Edæ minitö iminite bæi
ongöninque edæ nê apænte
änäni weca mäo pædæ
godönäni æncädänimpa.
Ayæ godömenque tömënäni
odömöincönê mäo gönönäni
gongæñömini minitö iminite
tæi tæi pancädänimpa. Ayæ
botö beyænque pancabaa
awënëidi gobedönadodoidi
weca ayæ tömämæ awënëidi
odeyeyidi weca mäo gönönäni
gongæninque minitö botö
beyæ apæ necæminimpa.

¹⁰ Edæ iinque bayedë
botö äñedë ayæ badämaï
iñonte, Botö æmo beyænque
quëwencæminimpa, ante waa
pöni botö apænedö ante
tömämæ quëwëñänï doyedë
ëñencädänimpa. ¹¹ Iinque
mäniñedë minitö iminite
näni bæi ongonte ænte
goyedë, Nê apænte änäni
weca ongöninque æbänö
ante apænequimoo, ante
wædämaï iedäni. Edæ,
Æbänö waa apænequii, ante

Wængonguï Tæiyæ Waëmö
Önöwoca apæ necä ëñente
ate apæ necæminimpa. Wii
nämä pönëninque wæætë
Wængonguï nänö apænedö
ëñëninque apæ necæminimpa.”

¹² “Mäniñedë edæ näna
caya iñönte adocanque
näemæ piinique, Wænoncæ,
äninque tömengä tönïñacä
ingante da godongä
gocæcäimpa. Näna wen-
caya iñönte mæmpocä
iñömö näemæ piinique,
Wænoncæ, äninque tömengä
wengä ingante da godongä
gocæcäimpa. Ayæ wëñænäni
incæ wæmpoda inate näemæ
piinique mäo apænedäni
ëñëninque wadäni tömënäni
wæmpoda inate mämö
wænönäni wæncædaimpa.
¹³ Ayæ, Coditoidi iminipææ,
ante tömänäni botö ëmowo
beyænque minitö iminite nan-
guï piincädänimpa. Piinäni
wæwëmini incæte æcänö
iimæca iinque baganca
wæntädämaï inte botö ëmowo
beyæ piinte badämaï inaa
botö tömengä ingante æmo
beyænque quëwencæcäimpa,”
ante Itota apæ necantapa.

¹⁴ Ayæ, “Wadäni pö ñömæi
bai öö wadö nänï wo
ëwenguimämo incæ tæiyæ
waëmö iñömö ænte mämö cö
cæcädänimpa, ante doyedë
yewæmongatimpa. Docä
nänö yewæmongainta ad-
inque nê adingä iñömö
tömengä do ëñëmaingampa.
Iincayæ ate cö cädäni ongö
adinque edæ mäniñedë
Oodeabæ quëwëmini iñömö
änanquidi do wodii winonte

æibæwedäni. ¹⁵ Ayæ oncömanca ongömini ïninqe mäincoo æncæte ante oncönë wæi guidämaï inte oncömancaque oncömancaque wodii winömæwedäni. ¹⁶ Ayæ nê gönea cæmini ïninqe yacoo æncæte ante oncönë ocæ emænämaï inte godömenque wodii winömæwedäni. ¹⁷ Mäniönæ ïnque bayedë yädëmadä ïnäni tönö goömæ nê gänönäni tönö tömënäni näni wæquimämo baquinö anguënë. ¹⁸ Ayæ minitö mini wodii winonguïönæ ante pönëninque edæ Wængonguï ingante, Wii edæ cöönædepo bacæimpa, ante apæneedäni. ¹⁹ Edæ mäniñedë waodäni nangui näni wæwëmämo näni angä baquinö anguënë. Edæ Wængonguï nänö badongaiñedë mänömaï näni wæwëmämo bai dæ ãñonte ayæ godömenque ñöwo ganca dæ änompä. Ayæ godömenque ïnque baganca mänömaï näni wæwenguimämo bai dæ anguinö anguënë.”

²⁰ “Edæ wantæpiyæ näni wæwenguï impa, ante adinque Wængonguï, Mänimpoönæque edæ wæwencädänimpa, ante pönömenque ante änämaï ingä bai quingänö quëwenguënë dæ ancädönänimpa. Incæte Wængonguï, Mänimpodäni ïnänite apænte æmo beyænque nê quëwenguinäni ïnänipa, ante nänö apænte ængainäni ïnänite waadete pönëninque dobæ, Mänimpoönæque wæwencädänimpa, ante cædinque pönömenque an-

gacäimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

²¹ Ayæ, ïnque bayonte æbänö inguüi, apænedinque Itota godömenque ïmaï ante apænecantapa. “Mäniñedë wadäni minitö iminite, ïñömö mönö Codito ponte ongongä tamëñedäni,” ante ayæ, ‘Wayömö a ongongä atamönipa,’ ante tededäni ëñëninque edæ minitö ïñömö ëñënämaï imæwedäni.

²² Wadäni mäniñedë ponte a ongöninque nämä incæ ante, Tömëmo Codito ïnömo imopa, ante babæ ante tedequinäni. Ayæ, Wængonguï beyæ nê apænebo ïnömo imopa, ante nê babæ ante tedequinäni. Tömënäni, Wængonguï nänö apænte ængainäni incæ æmæwo oda cædinque wapiticæ gocädänimpa, ante cædinque bamönengæ bai cædinque öönæde cæi bai cædinque nö odömonte bai cæquinäni ïnänipa. Incæte Wængonguï nê apænte ængaingä inte edæ ee aqingä diyæ æmæwo oda cædinque wapiticæ goquinäni. ²³ Edæ ïnque badämaï ïñonte botö ñöwo do apænebo ëñente cæedäni. Oda cædämaï incæboimpa, ante nämä wææ aabæwedäni,” ante Itota angacäimpa.

Waobo ëñagaïmo inte botö ïmaï ponte cæcæboimpa, ante

(Mäateo 24.29-35, 42, 44; Odoca 21.25-36)

²⁴ Äninqe Itota ayæ godömenque apænedinque, “Mänii näni wæwëmämo näni angä ïnque go ate nænque

iñontobæ wëmö badinque apäicä apäidämaï ingæimpa. ²⁵ Nëmöncoo öönæde inö wææ tæ wææninque waa tæ waa tæ wæængæimpa. Öönæde tæi ongongaincoo incæ wancæ wancæ cæte bai wapiticæ goquïnö anguënë. ²⁶ Mäniñedë edæ botö Waobo në ëñagaimo inte boguimancodë pöninque tæi pöni piñæmo ininque edæ ñäö apäite bai waëmö ëmonte wææmo acædänimpa. ²⁷ Mänömaï pöninque botö anquedoidi inänite ämo godinque tömënanï æmænö betamonca æmænö betamonca boguimä nani pö goïnö godinque inguipoga tömäne godinque öönæ tömäne godinque Wængonguï nänö apænte ængainäni inänite añete poncædänimpa.”

²⁸ Ante Itota godömenque apænedinque, “Iigowæ æbänö iwæ, ante odömonte apænebo ëñëninque pönëedäni, angantapa. Tömëwæ miïwæ badinque iigowæ wayabo tänä nä boca adinque mïnitö, Öñabo nänö bocaïnepo inte nænque näwantedæ baquinque bocapa, ante pönëninque edæ do ëñëmïnipa. ²⁹ Ayæ adobai mäninö botö apænedö bai edæ do ba adinque mïnitö, Waocä në ëñagaingä do odemö pöni ongöninque inguipoga oo poncæcäimpa, ante ëñencæmïnimpa. ³⁰ Näwangä ämopa. Nöwomïni ayæ miïmïni quëwëninque wænte godämaï inömïni mäninö botö apænedinö bai tömänö edæ

do inque baquïnö anguënë. ³¹ Edæ öönæde ongöñömö inguipoga tönö wo ewente bai dæ ba incæte botö angainonque guiquënë dæ badämaï inte edæ cöwë tæi ongongæimpa,” angacäimpa.

³² Ayæ, “Mäniönæ æyedënö i, ante, Mänïnepo ædepodö i, ante ëñencæte ante mïni wædinö ante æcämenque incæ ëñënämaï ingampa. Tömänäni ëñënämaï inönäni edæ Wængonguï anquedoidi incæ ëñënämaï inänipa. Wæmpocä Wëmo incæ ëñënämaï inömete Wæmpocä inömö tömengä adocanque incæ edæ në ëñengä ingampa,” angantapa.

³³ Äninque ayæ godömenque apænedinque Itota tömënanï inänite iïmaï angantapa. “Ininque, Äyedënö baquïi, ante ëñënämaï imïni inte edæ mönämaï miïmïni wänö cöninque edæ Wængonguï ingante apæneedäni. ³⁴ Botö ponguïnö inömö waocä ëacä nänö cæi bai impa. Iingä waocä inömö wabæca gocæ cædinque, Botö imote në cædäni në änäni badinque botö oncö waa aacædänimpa, ante adocanque ingante, Mäninganca cæe, wacä ingante edæ, Mäninganca cæe, wacä ingante, Mäninganca cæe, ante odömöninque odemö wææ a congä ingante, Cöwä ae, äninque wadæ gocä. ³⁵ Ininque botö në ëacä bai inömete mïnitö, Mönitö Awënë æyedënö ponguingäa, ante ëñënämaï imïni inte gäwadecæ ayaönænëña

tawadiya peyedē ñäo ba, æyedēmē poncæcäimpa, ante wadō conguenē cæminii. ³⁶ Edæ, Wii mö ñömöni ponguingä ingänö anguenē, ante cædinque müimini quëwëmaiminipa. ³⁷ Minitö iminite botö änö ante tömänäni inänite adobai, Wänö conguenē quëwëminii,” ante Itota angacäimpa.

14

Itota ingante bæi ongonte ængæimpa, ante cædänipa

(Mäateo 26.1-5; Odoca 22.1-2; Wäo 11.45-53)

¹ Mëönaa go ate wodo pänta gogaiönæ bai Patowa ææmæ baquimpa, ante pönëninque oodeoidi ñöwo, Päo yedæ æmpoqui ömæmö i mönö cænguionæ inguimpa, ante cædönänimpa. Mäniñedē, Wængongui qui, ante nē godönäni ñænænäni tönö nē wææ ante odömönäni iñömö, Mönö awëmö cæte Itota ingante bæi ongonte ænte mao wængongæimpa, ante cædönänimpa. ² Oo pönä impa, ante wædinque awënēdi,

—Iñæmpa ææmæntedæ iñonte wænömö bai tömänäni ængui bate Yæ yæ ante piinte cæcædönänimpa, ante adinque mönö ædö cæte mäniñedē cæqui, ante wægadänimpa.

Itota ocaboga onquiyængä ogui wapæ gao cæcacampa

(Mäateo 26.6-13; Wäo 12.1-8)

³ Itota iñömö Betänia godinque nē baadingä Timönö oncönē go guite eñacantapa.

Guii eñate cæncöñongä onquiyængä adoyömö pö guicantapa. Tömengä ogui wapæ näwä näadodopæ nani änömæ nänö nangui godonte ænimæ dica adabatodo waincadedē pe ñiñænte mäningä inte ñöwo ænte mämö Itota weca pongantapa. Pöninque tömengä mänincade wencade ao mænodinque Itota ocaboga edæ gao cæcacantapa. ⁴ Adinque

godongämæ ongönäni pancadäniya ængui badinque nani caboque tededinque,

—Iñæmpa ogui wapæ incæ önonque guënente bai cæcampa töö. ⁵ Edæ waocä adoque wadepo cæte beyæ paga æninque todetiento deenadiota nani æninta ayæ godömenque æninta beyæ godonte ænguënemæ imæmpa. Godonte ænte bai ömæpodäni inänite wæætē godonguenē apa.

Ante nämæneque tededinque onquiyængä ingante nangui piinte änänitapa.

⁶ Itota wæætē,

—Quimæ piiwëminii. Iñgä onquiyængä iñömö botö imote waa pönä cæcä apa quëwëminii. Ee aquenē quëwëminii. ⁷ Edæ ömæpodäni mini äninäni minitö weca cöwë quëwënäni adinque minitö æyedēmē tömönäni beyæ waa cæinëmini inte edæ do waa cæbäiminipa. Botö guiquenē minitö weca wii wantæpiyæ ongoncæboimpa. ⁸ Adinque mänimæ ogui wapæ botonga gadongadinque tömengä edæ botö baö

daga wenguinque eyepæ
 iñonte öni paacantapa.
 İinque tömengä nänö cæganca
 ante do cæcä apa änewëminii.
 9 Minitö iminite näwangä
 ante apænebopa. Tömämæ
 æyömömë wadäni nani eñente
 toquinque botö imotedö ante
 apænedäni eñënanii mäningä
 onquiyängä nänö cædinö
 ante adobai tededäni eñente
 pönencædänimpa, ante Itota
 apænegacäimpa.

*Itota ingante odömonte
 godoncæte ante Codaa
 cæcampa*

*(Mäateo 26.14-16; Odoca
 22.3-6)*

10 Ayæ mäniñedë nani,
 Dote, äincabo iñönäni ado-
 canque Codaa Icadote nani
 äongä iñömö, Itota æyömönö
 ongongä, ante odömonte
 pædæ pönömo æncæminimpa,
 ante cædinque, Wængongui
 quï, ante në godönäni
 ñænænäni weca wadæ
 gocantapa. 11 Godinque
 tömengä, İimaï cæcæboimpa,
 ante apænecä eñëninque
 awënëidi nanguï todinque Ao
 äinque, Cæbi ate tiguïtamö
 pönömöni æncæbiimpa, änäni.
 Eñëninque Codaa Ao äinque,
 Æbänö cæte godö odömömo
 ænguïnänii, ante cöwä ad-
 inque ancaa cægacäimpa.

*Awënë Itota päö tönö
 owæta pönongä cænte bedänipa*
*(Mäateo 26.17-29; Odoca
 22.7-23; Wäö 13.21-30; 1
 Coodintoidi 11.23-26)*

12 Oodeoidi päö yedæ
 æmpoquï ömæmö i nani
 cænguïönæ tæcæ ba ate
 tömënäni, Wodo pänta

gogaïönæ bai Patowa
 mönö cænguïönæ impa,
 ante pönente cædinque,
 Wængongui quï impa, ante
 codotedo mäniönæ edæ cöwë
 wænönönänimpa. İinque
 mäniönæ iinque ba adinque
 tömengä nänö në ëmiñænäni
 Itota ingante äinque,

—Ædönö ämi gote mönitö
 Patowa ææmæ ante cæmöni
 ate bitö bete cænguïmii.

13 Änäni eñëninque Itota
 tömengä nänö në ëmiñænä
 mënaa İnate da godöinque,

—Mänii nanguï nani
 quëwëñömö gote taadö
 goyöminate onguïñängä
 incæ cadabodë æpæ iyænte
 næænte pö bee tengä
 adinque minatö tömengä
 miñæ tee empote goeda.
 14 Tömengä æcönënö guicä
 adinque mänii oncö në
 ëacä ingante äinque minatö,
 “Mönö Awënë në Odömongä
 inte İimaï angampa. Bitö
 oncönë guicönë æcönënö
 ante, Bitö oncö, ante
 ämi guidinque botö në
 ëmiñænäni tönö botö Patowa
 ææmæ bete cænguïmönii,
 angampa.” 15 Ante äñöminate
 tömengä æmongapaa mäi
 odömöninque ñænæncö
 awæmpa nänö do cönöincö
 odömongä adinque minatö
 mänincönë mönö beyæ tömää
 eyepæ cæcæminaimpa.

16 Angä eñente tao god-
 inque nani quëwëñömö ponte
 ayöna, Itota nänö änö bai
 tömää do cæte ongompa,
 ante adinque tömëna Patowa
 ææmæ ante cædatapa.

17 Gāwadecæ bayonte dote ināni nāni cabo Itota miñæ godongāmæ pönānitapa. 18 Ponte tæ contate cæncōñōnānite Itota, —Nāwangā ante apænebo ēñēdāni. Mini cabo incæ adocanque botō tōnō ñōwo godongāmæ cæncongā incæ, Æncædānimpa, ante botō imote odōmonte pædæ godonguingā ingampa.

19 Ante apænecā ēñēninque, Wæinente awædō, ante pönēninque tōmengā ingante adocanque adocanque āninque tōmānāni adoyōmō, —Botō imotedō ante dicæ apænebitawogaa.

20 Äñōnāni Itota wæætē, —Önompō tipæmpoga go mēmīnaa iñōmīni adocanque botō tōnō guēa adotaca mi cæte cængā incæ tōmengā nē cæquingā ingampa. 21 Edæ dodāni Wængongui beyæ ante nāni yewæmongai bai cædinque botō Waobo ēñagaimo inte cōwē wænte goquēnēmo imodō anguēnē. Incæte botō imote nē odōmonte godōnongā guiquēnē tōmengā nānō wæquingue cæquingā ingampa. Māningā wīi ēñate bai waa toquēnengā incædongāimpa. 22 Ayæ tæcæ cæncōñōnāni Itota pāo bæi ongonde æninque Wængongui ingante waa ate apænedinque pāo pā æninque tōmēnāni inānite pædæ godō pædæ godō cæcantapa.

—Botō baō bai impa, ante pædæ pönōmo æninque mīnitō Ao ante cæedāni.

23 Äninque ayæ bequimæ owætaca bæi ongonde æninque Wængongui ingante waa ate apænedinque pædæ godōninque nēnempocā æninque tōmānāni bedānitapa. 24 Beyōnāni tōmēnāni inānite apænedinque,

—Botō wepæ iimæ bai impa. Wængongui do apænedinque, Botō pönō cæbo ate mīnitō Ao āmīni inique mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæimpa, angacāimpa. Ñōwo adobai mīine āninque apænebopa. Botō wepæ ante Ao ante æmīni inte mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæimpa. Edæ nanguī ināni beyæ gowequimæ impa. 25 Botō iñōmō Awēnē Odeye badinque ocæ emænte pōninque mīimæ botō beganca mānimæ yowepæ ñōwo æmæwo bebo tamēñedāni, ante Itota apænegacāimpa.

Pegodo incæ, Dicæ abogaa, apænequingā ingampa, ante

(Mäateo 26.30-35; Odoca 22.31-34; Wāō 13.36-38)

26 Ayæ Wængongui ingante ämotamīni ante tao godinque Odibowænquidi godānitapa. 27 Goyōnānite Itota iimāi ante apænecantapa.

—Dodāni Wængongui beyæ yewæmōninque, “Nē aadingā ingante tacabo dæ wængā ate cæningāidi obegaidi wæætē panguimæ goquimpa,” ante nāni yewæmonte angainō bai cædinque botō dæ ämo beyæ guingo imonte wædinque tōmāmīni edæ

nāwæ goquimīni imīnīpa,
ante awædō. ²⁸ Panguimæ
gomīni incæte botō edæ ñāni
ōmæmonte Gadideabæ tāno
gote a ongōñōmo mīnitō ayæ
pōedāni.

²⁹ Angā ēñente wædinque
Pegodo guiquēnē,

—Īñæmpa dæ āmi beyæ
tōmānāni guingo imonte
badinque panguimæ godāni
incæte edæ botō guiquēnē
cōwē panguimæ godāmai
incæboimpa.

³⁰ Añongante,

—Bitō imite nāwangā ante
apænebo ēñē. Ñōwoōnæ
woyowotæ incæ tawadiya
mempoga pedāmai iñonte
bitō iñōmō botō imotedō ante
wadō ante apænedinque,
Dicæ abogaa, ante mempoga
go adopoque anguimi imīpa.

³¹ Angā ēñente wædinque
Pegodo wæætē,

—Īñæmpa botō bitō tōnō
wæmo incæte mānīnō ante
cōwē ānāmai incæboimpa.

Ante nanguī añongā
tōmānāni adodō ante
apænegadānimpa.

*Guetēmānī iñōmō Itota
Wængonguī ingante apænecampa
(Māateo 26.36-46; Odoca
22.39-46)*

³² Mānīi godinque yabæ
incæ Guetēmānī nāni añōmō
pōninque tōmengā mīñæ nē
godāni inānite Itota,

—Tæ contate ongōñōmīni
botō godōmenque gote
Wængonguī ingante apænete
pōmoedāni.

³³ Añinque Pegodo Tantiago
Wāō mānimpodānique inānite
ænte māocā goyōnāni Itota

iñōmō nanguī wæwente bad-
inque guñente wæcantapa.

³⁴ Ayæ tōmēnāni inānite,

—Botō wæwēmāmo
entawēninque pæmænte
wæte wænguī wædō. Mīnitō
guiquēnē tæ contadinque
ēamonca wānō cōedāni.

³⁵ Añinque wædæ pō gote
ædæ wæænte guidōmēmæ
ñongæninque Wængonguī
ingante, Bitō Ao āmi botō
caate wæquintedæ wīi ba ate
waa tobāimopa. ³⁶ Añinque,
“Mæmpo, botō Wæmpo ēñēmi.
Bitō tæi piñæmi inōmi imīpa.
Bitō ti nā wænguimæ bai ō
ænte bai cædinque botō imote
edæ, Wænāmai incæbiimpa,
āmi inique botō edæ waa
tobāimopa. Incæte botō ānōnō
bai wīi cædinque wæætē
tōmēmi ānōnō bai cæe,”
āmopa.

³⁷ Añinque tōmēnāni weca
adodō ponte ayongā mō
ñōnāni adinque tōmengā
Pegodo ingante,

—Timōnō edæ mōmitawo.
Botō tōnō wānō congūēnēmi
incæ bitō adoque oda ganca
incæ wīi aacōmīi. ³⁸ Edæ,
Mīmōno waa cæinēmōnīpa,
ante ēwocayōmīni baō aquīiñō
ēñamīni inte wæntæye
bamīnīpa. Īninque edæ
mīnitō wānō cōninque
nāmā beyænque Wængonguī
ingante apænedinque
edæ, Wīi wēnæ wēnæ
cæinēmōni bacæmōnimpa,
ante apæneedāni.

³⁹ Añinque Itota wæætē
wadæ godinque wēēnē nānō
ānīnō bai apænedinque
Wængonguī ingante adodō

ante apænecantapa. ⁴⁰ Ayæ adodö ponte ayongä möwo möinente ædo ædo cædinque mö ñönäni acantapa. Acampa, ante wædinque tömënäni, Æbänö anguimöö, äninque edæ pæ wëenedänitapa. ⁴¹ Itota wæætë mempoga go adopoque gote apænedinque ñöwo adodö pöninque edæ tömënäni inänite,

—Ayæ edæ guëmante mö ñöminii. Edæ idæwaa. Ñöwo iinque cætimpa. Botö Waobo ëñagaimo inte edæ botö wæwenguiönæ do edæ ba iinque në wënæ wënæ cædäni nempo në pædæ godömoncæ cædingä iñömö botö imote do odömonte godongäi ataquedäni.

⁴² Ñöwo edæ ængæ gantidique mönö gocæimpa. Botö imo në odömonte godonguingä iñömö edæ obo pöni pongä tamëñedäni, angacäimpa.

Itota ingante bæi ongonte ænte godänipa

(Mäateo 26.47-56; Odoca 22.47-53; Wäö 18.2-11)

⁴³ Ayæ apæneyongä edæ Codaa wodi tömënäni nani, Dote, ante gocabo adocabo iningä incæ ñöwo pongantapa. Do iñömö, Wængongui qui, ante në godönäni ñænænäni tönö në wææ odömönäni tönö në aadäni nani Picæncabo tönö wadäni inänite, Codaa miñæ goedäni, ante da godönönänimpa. Ñöwo iñömö tömënäni nani në da godönäni inte tæiyænäni yaëmë næænte canta næænte Codaa miñæ

pönänitapa. ⁴⁴ Doyedë iñömö në odömonte godoncæ cæcä Codaa iñömö tömengä miñæ poncæ cædäni inänite iimäi ante wëenëñedë apænedingä inongäimpa. “Botö odömonte queë bemömo adinque minitö wæætë, Tömengä ingampa, ante adinque tömengä ingante bæi ongonte æninque wææ cæte mäomini gocæcäimpa.” ⁴⁵ Ante do äningä inte Codaa iñömö ñöwo Itota weca pöninque,

—Awënë në Odömömi imi.

Äninque edæ waa cæte bæi edæ queë bemongantapa. ⁴⁶ Mänömaï queë bemonte odömongä adinque tömengä miñæ pönäni incæ Itota ingante pædæ gopo bæi ongonte ænänitapa.

⁴⁷ Wængongui qui, ante në godongä ñænængä pöni inongä ingante në cæcä incæ mäniñömö ponte a ongongä adinque Itota gäänë ongongä adocanque pædæ guipote yaëmë o togænte æninque mäningä në cæcä ingante tæi päninque önömonca wangö tamoncacantapa. ⁴⁸ Adinque Itota iñömö ñöwo pönäni inänite,

—Minitö iñæmpa, Bitö në ö ænimi imipa, ante bæi cædinque botö imote canta tönö yaëmë næænte ö æncæte ante pömini awædö.

⁴⁹ Iñæmpa Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë iimö iñö iimö iñö apæncöninque botö minitö weca a ongönömote minitö edæ bæi ongönämaï ee aminitapa töö. Incæte Wængongui angä

ēñente nāni yewæmongainō
baī iinque baquinque ante
cæcæimpa.

⁵⁰ Ante apæneyongante
tömānāni edæ ēmō cæte wodii
winōnānitapa. ⁵¹ Adocanque
edēningā guiquēnē ōmaacā
inte yabæcooque nīnocoō nāni
ancooque pōnō winiyate Itota
miñæ gocantapa. Tömengā
ingante yao ongōnānitapa.
⁵² Adinque tömengā wæætē
gā tadongate weocoo ōmaacā
wodii winongacāimpa.

*Nē Apænte nāni Änoncabo
weca Itota ongongampa*

*(Mäateo 26.57-68; Odoca
22.54-55, 63-71; Wäo 18.12-
14, 19-24)*

⁵³ Wængonguī quī, ante
nē godongā ñænængā pōnī
inongā weca ænte godinque
Itota ingante gōnōnāni
gongænte ongongantapa.
Ayæ, Wængonguī quī, ante
nē godōnāni ñænænāni tōnō
nē aadāni nāni Picæncabo
tōnō nē wææ odōmōnāni tōnō
tömānāni pō bee bee bee tente
godongāmæ ongōnānitapa.
⁵⁴ Pegodo guiquēnē tömengā
miñæ ayæ ayæ godinque,
Wængonguī quī, ante nē
godongā ñænængā pōnī
inongā oncō yacōmoyæ
iñōmō wäänē guican-
tapa. Māniñōmō guidique
tömengā wææ wānōnāni tōnō
gongapamō tæ contate a
ootocōngantapa.

⁵⁵ Wængonguī quī, ante
nē godōnāni ñænænāni tōnō
nē Apænte nāni Änoncabo
tömānāni, Mōnō apænte ante
wænōmō wæncæcāimpa,
ante cædinque, Itota nānō

wænguinque wēnæ wēnæ
cæcā ingampa, ante æcānō
nē adingā inte godō an-
guingāā, ante ancaa diqui
diqui miñōnāni mānōmainō
ante nē anguēnengā edæ
dæ angantapa. ⁵⁶ Edæ
nanguī ināni pōnīnque babæ
apænedinque, Mānōmaī cæcā
atamōnīpa, ante apænedāni
incæte adoyōmō apænedāmaī
ināni inte wapiticæ wapiticæ
änānitapa. ⁵⁷ Ayæ ate pan-
cadāniya ængæ gantidique,
Tömengā ingante apænte
angæimpa, ante cædinque
babæ wapiticæ ante äninque,

⁵⁸ —Īngā iīmaī ante
apænecā ēñentamōnīpa.
“Īncō Wængonguī tæiyæ
waēmō oncō waodāni
ōnompoca nāni mænōnīncō
incæte botō cæbo wo
tænguimæ wæænguimpa.
Ayæ mēōnaa go adoōnæque
iñonte wacō wīi ōnompoca
mænonguīncō wæætē
mænoncæboimpa,” ante
apænecā ēñentamōnīpa tōō,
ante tededāni.

⁵⁹ Incæte adodeque ante
apænedinque adoyōmō
änīnque tömēnāni godōmenque
änīnque wadō wadō wapiticæ
ante apænedānitapa.

⁶⁰ Eñente wædinque,
Wængonguī quī, ante nē
godongā ñænængā pōnī
inongā guiquēnē godongāmæ
ongōnāni tōnō tæcæguedē
dibæ ongonte ængæ gantid-
inque Itota ingante,

—Īñæmpa pæ wēēnebīi.
Bitō æbānō cæbitapa, ante
iīnāni nāni änīnō ante bitō
æbānō āmīi.

⁶¹ Ante añongante edæ Itota cōwē ānāmaī pæ wēēnecā. Adinque nē godongā ñænængā pōnī inongā wæætē godō āninque,

—Wængonguī mōnō Waēmō inongā Wengā mōnō Codito inongā ingampa. Bitō iñæmpa mānīmidō inōmi imitawo.

⁶² Añongante Itota iñōmō,

—Ao. Mānīmodō inōmo imopa. Ininque iincayæ ate botō Waobo eñagaimo inte Wængonguī nē Tæi Piñængā ingā tōmēmængā inō tæ contabo adinque mīnitō ayæ ate botō oōnædē boguīmancodē pōmo acæmīnimpā.

⁶³ Ante apænecā eñente wædinque nē godongā ñænængā pōnī inongā iñōmō piinte badinque, Eñente awædō, ante bai cædinque edæ nāmā weocoo wānā ñæninque,

—Idæwaa, angantapa. Nōwo wacā ingante, Itota wēnæ wēnæ cæcā atabopa, ante nē āincædongā ingante godōmenque diqui diqui mīnāmaī ingæimpā.

⁶⁴ Tōmengā nāmā Wængonguī Wengā inte bai babæ godō tedewengampa tōō. Ininque edæ tōmengā babæ nānō ānewēnō ante do eñēmīni inte edæ æbānō ante pōnēmīni.

Ante añongante nē apænte ānāni tōmānāni edæ, Nānō pante wænguinque edæ ānewengampa tōō.

⁶⁵ Ante apænte ānāni ate edæ pancadāniya Itota tōmengāa towæ tānongadinque tōmengā awinca weocoota

pōnō ñāne cæmōninque tæi tæi pāninque tōmengā ingante,

—Æcānō pānaa, ante Wængonguī beyænque apænebi eñēmōnie.

Ante badete toyōnāni wææ wānōnāni guiquēnē tōmengā ingante bæi ongonte tæi tæi pangadānimpā.

Pegodo incæ, Dicæ abogaa, angampa

(Māateo 26.69-75; Odoca 22.56-62; Wāō 18.15-18, 25-29)

⁶⁶ Ayæ Pegodo guiquēnē yæipodē yacōmōñāa guī contate ongōñongā onquiyængā, Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā pōnī inongā ingante nē cæcā iñōmō adoyōmō pō guicantapa.

⁶⁷ Ponte ayongā Pegodo gongapamō ootocæ cæcā adinque onquiyængā ædæmō cōwā adinque,

—Māningā Nāatadeta iñōmō quēwēnongā Itota tōnō bitō guēa cægōmitapa tōō.

⁶⁸ Angā eñente wædinque,

—Dicæ. Bitō ānō ante æbānō āmīi, ante dicæ eñēmogaa.

Āninque tao yabædemō gāānē gongæñongā tawadiya wēēnengā petapa.

⁶⁹ Ayæ wæætē Pegodo ingante adinque onquiyængā iñōmō godongāmæ ongōnāni inānite,

—Māningā adocabodāni iningā inte ongongā ataqueedāni.

⁷⁰ Ante apæneyongā Pegodo wæætē, Dicæ bitō angānō imogaa, angantapa. Ayæ wantæ ate mānīñōmō ongōnāni adobaī,

—İñæmpa Gadideabæ quewëniimi inte bitö näwangä Itota tönö tee empo nē pömi imipa töö.

⁷¹ Änani eñente wædinque Pegodo wæætë, Botö Wængongui eñëñongä nöingä ämopa, ante Wængongui emöwo ante babæ tedewëninque tömënanı inänite wæætë,

—Mıni angantedö ingante dicæ abogaa. Dicæ abo ante bai änewëminipa töö.

⁷² Ante tæcæ änewëñongä iñontobæ tawadiya ayængä petapa. Ayængä pe eñente wædinque Pegodo Itota nänö äninö ante pönengantapa. Itota do iñömö, “Tawadiya mempoga pedämaı iñonte bitö botö imotedö ante wadö ante apænedinque, Dicæ abogaa, ante edæ mempoga go adopoque anguımi imipa,” änogäimpa. Ante pönente wædinque Pegodo, Nöwo nänö pequinque do pecampa, ante wædinque Ca ca wægacäimpa.

15

Itota incæ Pidato weca ongongampa

(Mäateo 27.1-2, 11-14; Odoca 23.1-5; Wäö 18.28-38)

¹ Wængongui qui, ante nē godönani ñænænani tönö nē aadani nani Picæncabo tönö nē wææ odömönani tönö tömënanı iñömö nē änani inönani inte oodeoidi nani nē Apænte Änoncabo inönänimpa. İinque mänü ñäö bayonte tömënanı, Æbänö cæquıı, ante pönente wædinque godongämæ pönëë cöninque Ao äninque Itota ingante

goto winte töö æmænte ænte godinque odömäno awënë Pidato wodi nempo mäo pædæ godönani ængantapa. ² Pidato guiquënë tömengä ingante,

—Oodeoidi Awënë Odeyebi bitö imitawoo. Äñongante, —Bitö tömëmi änö bai botö mänimodö imopa, ante Itota angantapa.

³ Wængongui qui, ante nē godönani ñænænani guiquënë, İingä Itota iñömö wënæ wënæ cæcampa, ante wadö wadö ante püinque Pidato ingante ancaa änänitapa. ⁴ Änani eñente wædinque Pidato wæætë Itota ingante,

—İñæmpa pæ wëenebii. Bitö æpogadö wënæ wënæ cæbi imipa, ante nanguı änanı apa quëwëë.

⁵ Äñongante Itota tömënanı nani äninö ante cöwë apænedämaı ingä adinque awënë gobedönadodo wæætë, Quiëmë bai pæ wëenecä awædö, ante guiñente wægacäimpa.

Itota wæncæcäimpa, änänipa

(Mäateo 27.15-31; Odoca 23.13-25; Wäö 18.38-40, 19.1-16)

⁶ Mänimæ awënë gobedönadodo mänıñedë wadepo iñö wadepo iñö cöwë iımaı cædongäimpa. Oodeoidi ææmæ cæyönänite gobedönadodo iñömö, Nē tee mönete ongönani inänite adinque mınitö æcänö ingante ämıni ñimpo cæbo goquingäa, ante änani eñëninque tömengä

tömēnāni nāni āningā adocanque ingante ñimpo cæcā godongāimpa. ⁷ Doyedē wadāni ænguī badinque, Awēnē ingante wido cæcæimpa, ante cædinque wænonte cæyōnāni adocanque Badabato nāni ānongā

tömēnāni tōnō godongāmæ cædongā ñnongāimpa. Ñinque awēnēidi nē wīwa cædāni ñnānite bæi ongonte goto wināni ongōñōnāni Badabato adobaī tömēnāni tōnō godongāmæ tee mömænete ongōnongāimpa. ⁸ Ñinque ñōwo ññōmō wadāni tæiyænāni Pidato weca pōninque, Cōwē bitō cædō bai ñōwo adobaī mōnitō beyæ cæquīmi ante wæmōnipa. ⁹ Ānāni eñēninque Pidato ññōmō,

—Oodeoidi Awēnē Odeye ingante pōnō ñimpo cæbo abæ tawængā ænguīmīni. Æbānō cæbo ænguīmīni. ¹⁰ Edæ do ññōmō Itota gomonga cæcā ate wædinque, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni incæ tömengā ingante pīnte adōnānimpa. Mānīnō beyænque tömēnāni Itota ingante bæi ongonte botō nempo ænte māmō pædæ pōnōnānimpa. Ante pōnente wædinque Pidato, Oodeoidi Awēnē Odeye ingante ñimpo cæbo goquingā, āmīnitawoo, ante ñōwo angantapa. ¹¹ Ñinque, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni guiquēnē godongāmæ ongōnāni ñnānite apænedinque, Mīnitō Pidato ingante ñīmāi

æedāni, ānānitapa. Ānāni eñēninque oodeoidi wæætē Pidato ingante, Wīi bitō ānongānō ante āmōnipa. Wæætē Badabato ingante ñimpo cæbi gocæe, ante ānāni. ¹² Eñēninque Pidato godō āninque,

—Ñinque oodeoidi Awēnē Odeye mīni ānongā ingante æbānō cæquīmoo, ante āmīni.

¹³ Āñnongante tömēnāni ogæ tededinque,

—Awæ ñænquedīmæ āmi cæte wænōnāni wængæe tōō.

¹⁴ Ānāni eñente wædinque Pidato,

—Ññæmpa quīnō wēnæ wēnæ cæcantawoo.

Āñnongante godōmenque yedæ āninque adodō,

—Āmi awāa timpote wænōnāni wængæe tōō.

¹⁵ Ancaa ānewēñōnāni Pidato ññōmō, Mānīnāni pīnāmaī piyænē cæcædānimpa, ante cædinque Badabato nāni āningā ingante godō ñimpo cædinque tömēnāni nempo pædæ godongā ænānitapa. Wæætē edæ Itota ingante edæ Pidato wodi angā æmontai badōimenca tæi tæi pānāni ate ñænque quepote awāa nāni gōnonguinque edæ da godongā ænte godānitapa.

¹⁶ Pædæ godongā ate nē tontadoidi tömengā ingante tōō æmænte wadæ godinque awēnē gobedōnadodo oncōnē Podætodio nāni ancōnē mangui guiyongā tontadoidi bacabo Itota weca godongāmæ āñete pōnānitapa. ¹⁷ Pōninque tömēnāni, Awēnē ñimi inte awēnē

weocoo wēñacæbiimpa,
ante bai cædinque badete
todinque Itota ingante
wæætē opatawæ ēmoncoo
pönö da wēñadinque daa
mongæmenca æninque que
cædinque, Awënē poganta,
ante bai pönö daga wen-
cadänitapa. ¹⁸ Ayæ Yæ yæ
äninque,

—Badogaa, bitö oodeo
awënē odeyebi imipææ.

¹⁹ Ante badete todinque
cæwipaca ancaa tæi tæi
pancadinque tömengäa towæ
towæ tänongadinque da gu-
icapote ædæ wææninque,
Bitö Tæiyæ Waëmö Awënē
imi amönipa, ante bai badete
todänitapa. ²⁰ Ayæ iinque
badete todinque tömënäni
opatawæ ēmoncoo gä ta-
dongadinque tömengä nämä
weocoo da wēñadänitapa.
Ayæ edæ tömengä ingante
awæ timpote gönoncæte
ante töö æmænte ænte tao
mäodäni gogacäimpa.

*Itota ingante awäa tim-
podäni wængampa*

(Mäateo 27.32-44; Odoca
23.26-43; Wäö 19.17-27)

²¹ Mäniñedē Tidēne
quēwēnongä Timönö guiquēnē
Adecantodo tönö Odopo
tömēna wæmpo inongä inte
tömengä yabæque gote
pönongäimpa. İninque Itota in-
gante ænte godinque ayönäni
mäningä Timönö ñöwo wodo
tebæ gocæ cædinque pongä
adänitapa. İninque tontadoidi,
Bitö ægodöe. Itota ingante
möni timpoquiwæ ænte
mongænte goe, änäni ænte
mongænte gocantapa.

²² Mänömaï godinque
Godogota näni äñömö mönö
tededö “Ocatainö” iñömö
Itota ingante ænte pönänitapa.

²³ Mäniñömö pönäni ate
wadäni, Nantate beyæ
becæcäimpa, ante cædinque
biinömæ näni wædænque ti
nämæ tönö miidapæ näni
änömæ adoyömö wempo
cædëninque pædæ pönö
cæyönäni tömengä önonque
yædæ bedinque edæ bedämaï
ingantapa. ²⁴ Ayæ tömengä
ingante awæ ñænquedimæ
näni ænte pöniwäa töö
godöninque pönö timpod-
inque wææ tiwadinque
ængæ gantidënänitapa.
Ængæ gantidënäni ate
wægöñongä tömënäni
wæætē tömengä weocoo
ini ante, Æcänö quinsa
nö ta adinque tömengä
mänincoo æncæcäimpa, ante
wææntodöninque adocooque
adocooque ænänitapa.

²⁵ Edæ nænque tömantadæ
æñonte mäniñedē incæ
tömengä ingante iinque tim-
pote edæ ængæ gantidënäni
wægongacäimpa. ²⁶ Ayæ,

Itota wæncæcäimpa, ante
quinante apænte änänii,
ante tömänäni ponte ad-
inque eñencædänimpa,
ante yewæmöninque,
“Oodeoidi Awënē Odeye
inongä ingampa,” ante
yewæmöninque awæmpaa
wo cædänitapa. ²⁷ Ayæ
wada nē ö ænte quēwēnina
inate adoyedē tömengä tönö
adocanque tömëmæ inö
adocanque dipæmæ inö
godö timpote gantidëdäni

wængadaimpa. ²⁸ Ìninqe, Nē ēñēnāmaī cædāni nāni cabo tōnō tōmengā adocā ingampa, ante Wængonguī angā ēñēnte nāni yewæmongainō bai ñōwo ìnque bagatimpa.

²⁹ Ayæ wodo pænta nē godāni guiquēnē Itota ingante godō babæ ante badete todinque pica pica cædinque,

—Bitō ìñæmpa Wængonguī tæiyæ waēmō oncō incæ bæ tate wo ewēninqe mēōnaa go adoönæque ìñonte do mæñonguimi inte edæ, ³⁰ o togæmpote o togæwate ti wææninqe edæ quëwēmāwe.

³¹ Ayæ, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñæñænāni tōnō nē wææ odōmōnāni adobaī nāni cabo nāmāneque godongāmæ badete todinque,

—Tōmengā, Wadāni quëwencædānimpā, ante waa cæcantawoo. Ñōwo ìñæmpa. Nāmā beyænque eyepæ cæcampa diyæ quëwenguingāā. ³² Idægoidi awēnē odeye ingā ìninqe tōmengā ti wæænte gocā adinque mōnitō wæætē, Tōmengā nāwā Codito ingampa, ante pōnēmaī wædō.

Ante badete toyōnāni nē ō æna tōmengā tōnō godongāmæ timpote wægōna incæ adobaī Itota ingante pīninqe wēnæ wēnæ ante badete togadaimpa.

Itota wængampa
(Māateo 27.45-56; Odoca 23.44-49; Wāō 19.28-30)

³³ Tæcæbæcā pōnī bayō tōmāmæ ìñontobæ wēmō badinque ayæ ayaōnāa wæiganca mæ māmōnte bai ìnimpā. ³⁴ Ìninqe ayaōnāa wæiyōnte Itota nanguī pōnī yedæ äninque, “Edoi, Edoi, nēma tabatāni,” äninque mōnō tededō, “Botō Wængonguīñāa, botō Wængonguīñāa, ædō cæte botō ìmote emō cæte gobiyaā.”

³⁵ Ante wæcā ēñēninqe godāmæ ongōnāni guiquēnē,
—Æ. Ediya wodi ingante aa pecā apa.

³⁶ Äñōnāni adocanque do pogodo gote önætāmō ænte pōninqe biñōmæ bai önōmænque æninque aa bedonte nææninqe edæ, Becæcäimpa, ante cædinque cæwipaca pædæ æænongantapa.

—Ee aquēnē quëwēedāni. Ediya wabānō ponte o togænte pædæ wæænongā abaimpa.

³⁷ Angā ate Itota ìñōmō wæætē ogæ äninque edæ æmæwo guēmāninqe wængacäimpa. ³⁸ Ìninqe edæ Wængonguī tæiyæ waëmoncōnē weocoo odemō nāni wææ wodōincoo adoyedē önōnæca ìnō tæcæguedē pōnī tænguimæ wææntapa. ³⁹ Mänōmaī ogæ äninque do wængā adinque tontadoidi awēnē capitāō guiquēnē,

—Nāwangā impa. Ìngā ìñōmō Wængonguī Wengā ingainō ante pōnenguēnē, angacäimpa.

40 Ayæ onquiyænäni Mäadiya Mäagadadänä nāni ānongä, Otite tönö Tantiagomö badä Mäadiya, Tadömee, mänimpodäni adobai oo gote gomö a ongönänitapa. 41 Tömänäni iñömö Gadideabæ quëwengäñede Itota miñæ gote pönö waa cædinäni inte ñowo pö gobæ ongöningue pömö adänitapa. Itota Eedotadëe pö æñongante wadäni onquiyænänique godongämæ tee empote pöninäni inte ñowo pöningue a ongönänitapa.

Itota wodi baö iñi mäo daga wënanipa

(Mäateo 27.57-61; Odoca 23.50-56; Wäo 19.38-42)

42 Oodeoidi nāni, Gäwadecæ ba ate guëmanguïönæ inguimpa, ante nāni täno cæönæ ingatimpa. Iñique gäwadecæ oo ba ate wædinque, 43 Adimatea iñömö quëwëningä inte Ootee, Wængongui Awënë Odeye nempo mönö æyedëno quëwengæimpa, ante wänö conte bai quëwëngäimpa. Tömengä oodeoidi nāni Apænte Äincabo adocä inongä inte ñænængä inongäimpa. Tömengä iñömö Pidato weca ñowo guiñänämaï pö guidinque, Itota wodi baö pönömi ænte wëmoe, angantapa. 44 Angä ëñëningue Pidato, Wa. Wabänö wængäi, ante pönente wædinque awënë capitäo ingante äñete pongä adinque, Do wængäi. 45 Äñongante edæ, Dobæ wængäimpa, ante apæneçä

ëñëningue Pidato wæætë Ootee ingante, Itota wodi baö iñi o togænte æmäwe. 46 Angä ëñëningue Ootee iñömö edæ waëmö weocoo nino nāni änoncoo godonte æningue Itota wodi baö iñi wi æmpote wææ wi æwadinque pædæ wæænonte ænte gocantapa. Ayæ mänincoo wini wini caate dicamontaa wointatodë guidö ñö cæte daga wëningue dicabo edæ da pæñæ pönö tee mönogacäimpa. 47 Mänömaï cæyongante Mäadiya Mäagadadänä nāni ānongä tönö Otite badä Mäadiya mänimподаque tömengä ingante nāni da wëniñömö adatapa.

16

Itota do wëningä inte ñäni ömçemonte quëwengampa

(Mäateo 28.1-10; Odoca 24.1-12; Wäo 20.1-10)

1 Tömänäni guëmanguïönæ iñique go ate Mäadiya Mäagadadänä nāni ānongä tönö Tantiago badä Mäadiya tönö Tadömee tömänäni iñömö, Itota wodi baö öni pæcäimpa, ante cædinque ogui waqui godonte ænänitapa. 2 Ænte ate wacä tëmäna baquinque ñäo tæcæ bayonte iñäni do godinque nænque tæcæ mäe awæ nänö tamöñedë Itota wodido pöningue, 3 nãmäneque änänitapa.

—Dicabo nāni moncadod-inca æcänö tæi piñængä inte pönö da tæñænäna ate mönö guiite aqui. 4 Ante wædinque go gongænte pömo ayönäni dicabo ñænængade pönä nāni

äninca incæ dobæ dicabo
 ñænængade pöni do da tæñæi
 a öñö adänitapa. ⁵ Adinque
 tömengä wodido wäänë guiite
 ayönäni edëningä bai ingä
 doyæncoo näämænta ëmoncoo
 wëñate tömëmæ inö tæ
 contate a ongongä adinque
 onquiyænäni wæætë edæ
 ancai guñente wädänitapa.
⁶ Edëningä iñömö,

—Guñente wädämaï
 iedäni. Minitö, Itota Näatadeta
 quëwëningä ingante edæ
 wadäni awæ timpodäni ate
 në wæningä ingante edæ
 diqui diqui mimini awædö.
 Tömengä edæ dobæ ñäni
 ömæmonte tao gocäimpa.
 Iñömö edæ dæ angampa.
 Iintodë nänö öñontatodë
 iñömö edæ önontatoque i
 ataqueedäni. ⁷ Ayæ Pe-
 godo tönö tömengä nänö në
 ëmiñæninäni tömänäni inänite
 gode ante apænedinque
 minitö në adimäni inte iimainö
 ante apænecæminimpa. “Itota
 iñömö täno Gadideabæ
 godinque a ongöñongante
 minitö adoyömö godinque
 tömengä nänö äninö bai
 godinque tömengä ingante
 acæminimpa,” ante gote
 apænedäni.

⁸ Ante apænecä ëñëninque,
 Æbänö ante mänömaï angää,
 ante ancai guñente do
 do wäate wædinque on-
 quiyænäni iñömö Itota wo-
 dido abæ tawæ tao wodii
 winönänitapa. Guñente
 wädönäni inte tömënäni
 wadäni inänite bee tëninque
 apænedämaï pæ wënegadänimpa

Itota ingante Mäadiya

Mäagadadënë acampa
 (Wäö 20.11-18)

⁹ Itota tömënäni nänäni
 guëmäniönæ go ate iimö
 baänæque do ñäni ömæmonte
 pö a ongöñongante Mäadiya
 Mäagadadënë tänocä agacäimpa.
 Iingä onquiyængä iñömö
 wëenëñedë wënæidi tiæte
 ganca inäni ënempoyongante
 Itota wido cædongäimpa.
¹⁰ Nöwo iñömö Itota
 miñæ nänäni quëwëincabo
 ayæ ca wæwëñönänite
 Mäadiya Mäagadadënë incæ
 tömënäni inänite mao
 apænecantapa. ¹¹ Itota
 ayæ müngä ingä atabopa,
 ante apænecä ëñëninque
 tömënäni wii pönënanique
 ongongadänimpa.

*Wada tömengä nänö në
 ëmiñænina Itota ingante
 adapa*

(Odoca 24.13-35)

¹² Mänömaï wii pönënanäni
 ate tömënäni nänäni Itota
 miñæ godincabo incæ mënaa
 idömæ gote ayöna Itota
 incæ wacä bai bate cægongä
 adatapa. ¹³ Ate wædinque
 tömëna wadæ godinque
 Itota miñæ nänäni godincabo
 wadäni inänite apænedinque,
 Mänömaï cægongä atamönapa,
 äna ëñëninque edæ cöwë
 pönënamäi ingadänimpa.

*Tömengä nänö da godöninäni
 inänite Itota angampa*

(Mäateo 28.16-20; Odoca
 24.36-49; Wäö 20.19-23)

¹⁴ Ayæ ate onte ganca inäni
 nänäni Itota miñæ godincabo
 ante tedete a cöñönäni Itota
 pö a ongongä adänitapa.
 Tömengä iñömö, Minitö

pönëegade impa. Wadäni, Itota do edæ ñäni ömæmonte cægongä atamönipa, ante apænedäni eñëningue minitö mimö ömædemini inte wii pönëminii, ante Itota piingacäimpa.

¹⁵ Ayæ tömënäni inänite, “Wængongui nänö badongainäni inguipoga tömäo quëwënäni iñönänite minitö botö imotedö ante mäo tömänäni inänite watapæ apænemini eñencädänimpa.

¹⁶ Edæ æcänö wede pönëningue æpænë guiida tömengä botö godö æmo beyænque quëwencæcäimpa. Wæætë në pönënämaï ingä guiquënë tömengä nänö apænte pante wæquinque pönënämaï ingampa. ¹⁷ Botö cæbo ate në pönënäni adobaï edæ iïmaï mä cädäni adinque wadäni do eñencädänimpa. Botö emöwo apænedinque tömënäni wënæidi inänite wido cæcädänimpa. Ayæ wadäni tömënäni tededö mä tedecädänimpa. ¹⁸ Ayæ tæntæ bæi ongönäni incæte wænguimæ bedäni incæte wënæ wënæ badämaï incädänimpa. Ayæ caate wädäni inänite gampodäni ate do waa bacädänimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

*Itota incæ öönæde æicampa
(Odoca 24.50-53)*

¹⁹ Iinque tömënäni inänite apænecä eñënäni ate edæ Wængongui öönæde ængö cæcä æidinque Wængongui tömengä nänö tömëmæ inö mönö Awënë Itota iñömö tæ contagacäimpa. ²⁰ Iinque tömengä nänö emiñæninäni

wæætë edæ tömämæ wadæ godinque wabæca mäo wabæca mäo apænedäni eñënänitapa. Mönö Awënë incæ cæcä ate tömënäni mä cädäni adinque në eñënäni wæætë, Nö impa, ante wægadänimpa. Mäningue ante yewæmonte impa.

**Itota Codito
ingantedö ante
Odoca
nänö watapæ ante
yewæmongainta**

*Odoca imo yewæmömopa,
ante*

¹ Nöwodäni nanguï inäni incæ, Mönitö weca æbänö iinque cægatimpa, ante do yewæmoncæ cædänipa.

² Doyedë quëwënäni iñömö, Æbänö cægatimpa, ante në againäni inte mäninö ante, Näwangä impa, ante në apænedäni badinque adode beyæ ante në cædäni bagadänimpa. Tömënäni mönitö imönite adodö ante pönö apænedäni ëñentamönipa.

Iinque iinäni apænedäni möni ëñenö bai ñöwodäni wæætë edæ adobai pönï ante yewæmoncæ cædäni iinque botö iñömö edæ, Adobainö ante yewæmoncæboimpa, antabopa.

³ Teopido bitö ñænæmi pönï inömi inte ëñëmi. Botö iñömö, Wëenëñedë æbänö mä pönï cægatimpa, ante ayæ, Nöwo ganca æbänö cæte i, ante ëñencæte ante nanguï cædinque ædæmö ëñënimo inte botö edæ, Bitö Teopidobi acæbiimpa, ante adodö adodö ante yewæmömopa.

⁴ Wadäni odömönte apænedäni ëñëninque bitö wæætë, Nö intawo, ante ëñencæte ante cædinque botö yewæmöninta

adinque edæ do ëñencæbiimpa. Mänömainö ante yewæmömö ae.

*Wäo ëñaquiringä, ante an-
quedo ponte apænecampa*

⁵ Wængonguï quï, ante në godönäni pancadäniya Abiyaidi näni cabo iñönänite adocanque Tacadiya ëmongacäimpa. Tömengä iñömö Oodeabæ awënë odeye Edode wodi nänö ingaiñedë, Wængonguï quï, ante në godongä ingacäimpa. Tömengä nänöogængä Aadöo wodi pæingä Editabeti ingacäimpa.

⁶ Tömëna iñömö nana gæncaya inöna inte Wængonguï ayongante nö cæte quëwëninque Wængonguï, Iimaï cædäni, ante nänö wææ angainö ante ëñente quëwëñönte wadäni, Eñënamäi quëwënapa, ante ædö cæte anguinänii.

⁷ Editabeti owæntacä inte wëñæ mänämäi quëwëñongante wëñæ dæ ä wædinque nana gæncaya picæna badinque quëwengadaimpa.

⁸ Dæ ä wædinque quëwëñönte Tacadiya wodi tönö godongämæ näni godoncabo näni godöñedë ba iinque tömengä iñömö, Wængonguï quï, ante godongantapa.

⁹ Godöñongante tömënäni, Æcänö ñöwo guiidique oguï waquï tanguingäa, ante acæte ante cædänitapa. Tömënäni cöwë näni cæi bai cædinque tömënäni ëmöwo wataa wataa yewæmöninque adoyömö da wëninque ado-
taque tadonte adänitapa.

Ayönäni, Tacadiya emöwo impa, ante adinque änäni eñëninque tömengä Awënë Wængongui täiyæ waemö oncönë guidinque ogui waqui tangantapa. ¹⁰ Waodäni tömänäni, Nöwo ogui waqui iya tangæimpa, ante yabæcönë godongämæ pöninque Wængongui ingante apænegadänimpa. ¹¹ Tacadiya iñömö tæcæ tancæ cæyongä Wængongui nänö da pönöningä anquedo tömënanäni nani iya täimpaa gäänë tömëmæ inö pö næ gongænte a ongongä acantapa. ¹² Adinque Tacadiya, Æbänö cæquii, ante ancaï guifente wæcantapa. ¹³ Wæyongante anquedo guiquënë,

—Tacadiya, guifënëmaï ie. Bitö Wængongui ingante apænebi eñëninque tömengä bitö änö ante do cæcampa. Bitö nänöogængä Editabeti iñömö onguifængä ingante mancæcäimpa cæbii. Mangä eñacä adinque bitö tömengä emöwo, Wäö, pemoncæbiimpa. ¹⁴ Wëñængä waa pönï eñacä adinque bitö watapæ tocæbiimpa. Wadäni nanguï inäni adobaï wëñængä eñacä ate tocædänimpa. ¹⁵ Wængongui incæ, Botö ayömo bitö wengä wadäni bai guiyä inämaï ñænængä pönï ingä abopa, angä beyæ waodäni adobaï tömengä beyæ ante adinque tocædänimpa. Yowepæ biinömæ incæ wapæ incæ tömengä ti nämæ tömämæ

bedämaï incæcäimpa. Wäänä cæncadë ayæ ongöñongante Wængongui Täiyæ Waemö Önöwoca incæ tömengäa pö guicæcäimpa. ¹⁶ Ayæ bitö wengä picængä badinque mäo apænecä eñëninque idægoidi nanguï inäni Wængongui gämænö poncædänimpa. ¹⁷ Ayæ Wængongui Önöwoca ingante Ediya wodi nänö ewocagai bai adobaï ewocadinque bitö wengä iñömö adocä nänö tæï piñængä bai adobaï tæï piñængä incæcäimpa. Ininque tömengä iñömö mönö Awënë nänö ponguinö ante täno beyænte bai cædinque odömongä ate mæmpoidi wëñænäni inänite pönente waadete cæcædänimpa. Ayæ tömengä apænecä eñëninque në eñënëmaï cædäni incæ nö cæte quëwënanäni nani eñënö bai nö eñente cæcædänimpa. Mänömaï cædinque bitö wengä adocä apænecä eñente cædinque waodäni mönö Awënë nänö ponguinö ante eyepæ pönï cædinque tömengä ingante ante wänö concædänimpa. Mänömainö ante anquedo Tacadiya ingante apænegacäimpa.

¹⁸ Angä eñëninque Tacadiya wæætë anquedo ingante apænedinque,

—Iñempa botö nänöogænä picænä inampa. Botö adobaï picæmo imopa. Ædö cæte, Nö impa, ante eñenguimoo.

¹⁹ Añongä anquedo wæætë,

—Botö Gabodiedo ingaimo imo apa anewëë. Wængongui

weca nē ongōmo iñōmote
tōmengā iñōmō, Botō watapæ
apænedō ante bitō Tacadiya
ingante apænete pōe, ante da
pōnongā pontabopa. ²⁰ Ñōwo
iñōmō botō änō pōnēnāmaï
ïmi inte bitō babetadebi bad-
inque tededāmaï iñōmite botō
apænedō ante iinque cæbo
ba ate tedecæbiimpa, ante
anquedo Tacadiya ingante
apænecantapa.

²¹ Mänōmaï tedeyōna
wadāni, Tacadiya taquiringā,
ante wänō cōninque,
Wængonguï tæiyæ waēmō
oncōnē guidinque æiquedō
taquiringā, ante wægadānimpa.
²² Tōmengā tadinque ted-
edāmaï ingantapa. Ayæ
godōmenque tededāmaï inte
ōnompoque oo cæpo oo cæpo
cæcā adinque tōmēnāni,
Wængonguï tæiyæ waēmō
oncōnē guiite ongōninque
Tacadiya wīlmonthe bai mā
pōni adingā inte ñōwo edæ
babetadecā inte tacampa,
ante wædānitapa.

²³ Wængonguï beyæ ante
cæe, ante nāni iinque āniōnæ
ganca cædinque Tacadiya
wodi oncōnē gocantapa.
²⁴ Māniñedē ate tōmengā
nānōogængā Editabeti
yædēmadā badinque edæ
ōnompo æmæmpoque apāicā
ganca oncōnē wē womon-
gantapa. ²⁵ Tōmengā iñōmō
edæ, “Wēēnēñedē, Owæntabi
ïmipa, ante pīnāni wæbo
adinque Wængonguï botō
ïmote waadete pōnō cædinque
ñōwo wæætē, Pīnāmaï
incædānimpa, ante cæcampa,”
ante pōnēninque Editabeti

togacäimpa.

Itota eñquiringā, ante

²⁶ Editabeti ōnompo
æmæmpoque go adoque
apāicā yædēmadā nānō iñedē
Wængonguï tōmengā anquedo
Gabodiedo nāni ānongā in-
gante da pōnongā pōninque
Gadideabæ Nāatadeta nāni
quēwēñōmō gocantapa.

²⁷ Godinque tōmengā
baquecā Māadiya nāni ānongā
weca pongantapa. Tōmengā
ingante Awēnē Dabii wodi
pæingā Ootee, Monguimo,
ante do āningā inongäimpa.
²⁸ Iinque anquedo Gabod-
iedo Māadiya weca pō guid-
inque tōmengā ingante,

—Wængonguï nānō
nē waadebi inte eñēe.
Wængonguï bitō ïmite waa
cæcæcäimpa. Wadāni on-
quiyænāni inānite Wængonguï
pōnōmenque pōnō waa
cædongā inte bitō ïmite edæ
godōmenque waa pōni pōnō
cæcā acæimpa. ²⁹ Ante tæcæ
apæneyongā tōmengā ancai
guiñēninque, Quinō bai i ante
botō ïmote apænecā, ante
wæcantapa. ³⁰ Wæyongante
anquedo wæætē,

—Māadiya, bitō guiñēnāmaï
ïe. Wængonguï incæ edæ
bitō ïmite nanguï waadete
pōnō acampa. ³¹ Bitō ñōwo
edæ yædēmadā badinque
bitō wēñængā onguiñængā
mancæbiimpa. Tōmengā eñacā
ate bitō tōmengā emōwo,
Itota ingampa, ante pe-
moncæbiimpa. ³² Tōmengā
iñōmō edæ nanguï tæi
piñænte cæcā incæcäimpa.

Īninqe tōmengä ingant-
edö ante, Æibæ pōni
nē Quēwengä Wengä in-
gailingä ingampa, ante
apænecäimpa. Ayæ Awēnē
Wængonguī incæ tōmengä
ingante apænedinque, Bitö
Awēnē bayōmi mæmæ awēnē
odeye Dabii wodi nempo
dodāni nāni quēwengāi
baī bitö nempo adobaī
quēwencædānimpā, ante
adocā Itota ingante pōnongä
ænte Awēnē Odeye bacæcäimpā.

³³ Īninqe Aacoboidi tōmengä
nempo quēwēñōnānite
tōmengä cōwē tōmēnāni
Awēnē Odeye incæcäimpā.
Tōmengä nānō Awēnē Od-
eye inguīmāmo ĩñōmō edæ
dæ badāmaī ingæimpā,
ante Wængonguī nānō da
pōnōningä Mäadiya ingante
angantapa.

³⁴ Mäadiya wæætē tōmengä
ingante,

—Botö ĩñæmpa onguīñængä
tōnō mōnāmaī inte wēñæ ædö
cæte manguimoo.

³⁵ Ante wæyongante an-
quedo wæætē edæ,

—Wængonguī Tæiyæ
Waēmō Önōwoca incæ
bitö weca poncæcäimpā.
Wængonguī Æibæ Quēwēnongä
tōmengä nānō tæi pīñænō
incæ wææ owo baī
cæcæcäimpā. Mānōmaī
beyæ bitö Wēñængä
Onguīñængä incæ Tæiyæ
Waēmō ēñacā ate, Wængonguī
Wēñængä ingampa, ante
pemoncædānimpā. ³⁶ Ayæ
godōmenque apænebo
ēñēe. Editabeti bitö gui-
idengä ĩñōmō picængade

pōni ĩñongante, Owæntacä
ingampa, ante tededānitawo.
Incæte tōmengä picængadecä
incæ dobæ edæ önompo
æmæmpoque go adoque
apäicä yædēmadä inte
tōmengä wēñængä edæ
onguīñængä ingante ēnengampa.

³⁷ ĩñæmpa quiēmē ante
Wængonguī nānō änōnō ante
tōmää edæ cōwē cæcæimpā.

³⁸ Ante anquedo angä
ēñente wædinque Mäadiya,
—Mōnō Awēnē beyænque
nē cæbo ĩmopa. Bitö änō baī
Ao ämo bacæimpā.

Ante apænecä ēñēninqe
Wængonguī nānō da pōnōningä
incæ emō cæte wadæ
gogacäimpā.

*Editabeti weca Mäadiya
ēñacce gocampa*

³⁹ Māniñedē ate Mäadiya
wodi wadæ godinque
änāmænē quingæ æidinque
Oodeabæ quēwēnāni nāni
quēwēñōmō adoyōmonque
incæ pōninqe, ⁴⁰ Tacadiya
oncōnē pō guidinque Editā-
beti ingante, Waa quēwēmi,
angantapa. ⁴¹ Mäadiya

mānōmaī apænecä ēñēninqe
Editabeti wodi wengä
cæncadē ongōninqe wogæi
wogæi tocantapa. Ed-
itabeti ĩñōmō Wængonguī
Tæiyæ Waēmō Önōwoca incæ
tōmengäa pō guicä ĩninqe
ædæmō pōni ewocacä bacan-
tapa. ⁴² Mānōmaī badinque
adocā ogæ tededinque,

—Mōnō onquiyæncabo
ĩñōmonte bitö adobique
bitö waa toquinque impā,
angantapa. Wængonguī

wamōni imōnite pōnōmenque
 waadedinque bitō imīnite
 godōmenque nanguī waade-
 campa. Bitō nē ēnēnongā
 ingante Wængonguī nanguī
 waadecā beyæ tōmengā
 adobaī tocæcāimpa. ⁴³ Botō
 ōnōmoque iñōmote bitō iñōmō
 mōnō Awēnē badā inōmi
 inte edæ botō weca quinante
 pōmii. ⁴⁴ Tæcæ edæ apænebi
 ōnōmonca ēñēñōmo botō
 cæncadē nē ongōnongā incæ
 wogæi wogæi watapæ tocā
 ae. ⁴⁵ Mōnō Awēnē bitō imite
 nānō āninō ante bitō iñōmō,
 Tōmengā cōwē cæcæcāimpa,
 ante pōnēninque bitō to-
 quinque edæ nē pōnēmi
 imitapa.

⁴⁶ Editabeti mǎnōmaī
 apæneyongā Māadiya wæætē
 āmotamīni ante baī iīmaī
 angacāimpa.

“Botō mīmōno pōnēninque,
 Mōnō Awēnē iñōmō
 edæ waa pōni mōnō
 inongā ingampa, ante
 watapæ apænebopa.

⁴⁷ Ayæ, Quēwencæbiimpa,
 ante botō imote nē
 Ængā iñongante botō
 Wængonguī ingante
 ante pōnēninque
 edæ watapæ tote
 ēwocabopa.

⁴⁸ Botō tōmengā ingante nē
 cædōmo inte ōnōmoque
 pōni iñōmote tōmengā
 wæætē botō imote waa
 acampa.

Iīncayæ nānōmoidi wææ
 iīncayæ nānōmoidi
 wææ ināni tōmānāni
 botō imotedō ante
 apænedinque,

Tōmēnā iñōmō Wængonguī
 nānō nē waadedā
 ingadāimpa, ante
 apænecædānimpa.

⁴⁹ Wængonguī nē Tæi
 Piñænongā inte botō
 imote pōnō nanguī
 cæcā beyænque edæ
 apænecædānimpa.

Tōmengā ēmōwo iñōmō
 edæ Tæiyæ Waēmō
 ēmongampa.

⁵⁰ Ayæ iīncayæ nānōmoidi
 wææ iīncayæ nānōmoidi
 wææ ināni tōmengā
 ingante guiñente
 cæyōnānite tōmengā
 wæætē waadete pōnō
 waa cæcæcāimpa.

⁵¹ Tōmengā nē tæi piñænongā
 inte tōmengā ōnompoca
 cæte baī nanguī
 cæcantapa.

Ayæ wadāni, Tōmēmoque
 waēmō imopa,
 ante ōnōwēninque pōnēnāni
 inānite tōmengā angā
 nāwæ godānitapa.

⁵² Ayæ awēnēidi nāni tæ con-
 taimpaa ongōñōnānite
 tōmengā tōmēnāni
 inānite wido cæcā
 godānitapa.

Wæætē ōnōnānique inānite
 ængō cæcā con-
 tadinque tōmēnāni
 wæætē awēnēidi baī
 badānitapa.

⁵³ Ayæ gue ænente wædāni
 iñōnānite tōmengā waa
 pōni cænguī godongā
 æninque tōmēnāni
 tōmo pōni cænānitapa.

Wæætē nanguī ēadāni
 tōmēnāni inānite

da godongä god-
inque ömæpodäni inte
godänitapa.

54 Mönö idægocabo iñömö
tömengä ingante
në cæmö iñömonte
tömengä mönö tönö
godongämæ cæcantapa.

Ayæ, Waadete botö pönö
waa cægainö bai adodö
cæcæboimpa, ante
pönëninque tömengä
ñowo pönö waadete
waa cæcä æmompä.

55 Abadäo wodi pæimö
iñömonte tömengä
mönö mæmæidi
inänite nänö angainö
bai cædinque,

cöwë ñimpo cædämaï
inte pönö waadete
cæcampa.”

56 Ante Mäadiya wodi
ämotamini ante bai an-
gantapa. Ayæ Editabeti
weca mäa go adoque apäicä
quëwente ate ayæ ate tömengä
oncönë gogacäimpa.

Wäo ëñacampa

57 Editabeti wodi guiquënë
oo pönï ënëninque tömengä
wëñængä onguïñængä man-
gacäimpa. 58 Ayæ tömengä
guidënäni tönö godongämæ
quëwënäni iñömö, Æ mönö
Awënë wii pïngä inte Ed-
itabeti ingante ædæmö
waadete waa cæcampa, ante
tæcæ ëñëmönipa, äninque
Editabeti tönö godongämæ
togadänimpa. 59 Ayæ

adoque Wængongui itädë
go ate wëñængä ingante
æmontaique ëö togæncæ
cædäni iñömö godongämæ
pöninque tömengä wæmpo

ëmöwo bai ante, Tacadiya,
ante pemoncæ cædänitapa.
60 Cæyönänite wäänä Baa
äninque,

—Tömengä ëmöwo Wäö
ëmoncæcäimpa, ante wææ
angadäimpa.

61 Äñongante tömënäni
wæætë,

—Iñæmpa bitö guidënäni
Wäö ëmönämaï. Dæ
ämönänipa.

62 Äninque wæmpocä
ingante ömö cædinque,
Æmongänö ëmonguingä ämii,
ante odömömi amönii.

63 Äñönänite tömengä
tededämaï inongä inte
önompocaque odömongä ad-
inque yewæmöinta æninque
pædæ pönönäni ate tömengä
iñömö edæ, “Tömengä
ëmöwo Wäö ëmoncæcäimpa,”
ante yewæmongä ad-
inque tömänäni edæ
guïñente wægadänimpa.

64 Yewæmongä ate tömengä
önonguënëwa ñimæ cæguënëwate
bai baguënëwate ate edæ
tömengä ogæ tedinque
Wængongui ingante, Waa
pönï cæbi abopa, ante wat-
apæ edæ apæncantapa.

65 İninque mäniñömö
godongämæ quëwënäni
tönö Oodeabæ änämænë
quëwënäni tönö tömänäni,
Mänömaï batimpa, ante nan-
gui tededänitapa. 66 Tededäni
ëñëninque në ëñënäni wæætë,
“İngä wëñængä iñömö
æbänö nänö baquinque edæ
pæquiringä,” ante tömänäni
godongämæ wægadänimpa.
Edæ tömengä tönö Wængongui

godongämæ cæcä in-
gacäimpa.

*Tacadiya ämotamini ante
angampa*

67 Wēñængä wæmpocä
Tacadiya guiquēnē Wængonguī
Tæiyæ Waēmō Öñowoca in-
gante ēwocadinque Wængonguī
beyæ apænedinque ämotamini
ante bai apænecantapa.

68 "Mönö idægocabo Wængonguī
iñömö adocä mönō
Awēnē iñongante
mönō tömengä in-
gante waa ate watapæ
apænecäimpa.

Tömengä iñömö, Botö quinäni
bate abæ tawænte
bai quēwencädänimpa,
ante tömengä do æncæ
pongä acäimpa.

69 'Öñomoncawæ wææ
ëmoncate bai wææ
gom pocæcäimpa,' ante
cædinque tömengä
mönō imonte nē
ænguingä ingante da
pönongä pöninque
lingä wæætē ængä
beyænque quēwēmompä.

Wængonguī ingante nē
cægäingä awēnē
odeye Dabii wodi
pæingä inongä inte
tömengä mänömaī
cæcä beyænque
quēwēmompä.

70 Wængonguī iñömö
tömengä beyæ nē
apænegainäni tæiyæ
waēmō ingainäni
iñönänite tömēnāni
tönō apænedinque,

Cöwē cæcæboimpa, ante nänō
apænegainō bai ñowo
edæ iinque cæcampa.

71 Mönö iñömö nē piinte änäni
nempo ongöñomonte
tömengä,

Piinte cädänipa, ante ad-
inque mönō imonte
gä pe æmpote ö
ængä beyænque
quēwēmompä.

72 Mänömaī cædinque tömengä
mönō mæmæidi
inänite nänō an-
gainō bai cædinque
ñowo waadete pönō
cæcampa.

Ayæ, Botö pönō cæbo ate
minitö Ao ämīni iinque
mönō godongämæ
wææ cæte quēwengæimpa,
ante tömengä tæiyæ
waēmō nänō angainō
ante cöwē pönēnongä
inte ñowo iinque
cæcampa.

73 Edæ mæmæ Abadäö
wodi ingante, Botö nē
Quēwëmo ingaimo inte
nöingä ämopa,
ante Wængonguī iimainō
ante nänō pönō
cæquinō ante nö
apænegacäimpa.

74 Abadäö eñëmi. Nē
piinte cädäni nempo
wæwēñöminite botö gä
pe æmpote ö æninque
pönō cæbo ate eyepæ bad-
inque minitö wæætē
guññänämaī inte
botö Wængonguī imo
beyæ cæcæminimpa,
ante Wængonguī nē
pönō cæqingä inte
apænegacäimpa.

75 Wængonguī iñömö edæ,
Minitö tæiyæ waēmō
ëwocadinque mīni
quēwenganca

botō weca nō pōnī cæte
 quēwencæminimpa,
 ante pōnō cæcā
 ingacāimpa,” ante
 wēñængā mæmpocā
 Tacadiya wodi
 apænecantapa.

76 Ayæ wēñængā in-
 gante tōmengā iīmaī ante
 godōmenque apænecantapa.

“Botō wēmi bitō imite botō
 wæætē apænebo ēñēe,
 angantapa.

Nē Aibæ Pōnī Quēwengā
 beyæ bitō nē apænebi
 inōmi imipa, ante
 bitō imitedō ante
 apænecædānimpa.

Mōnō Awēnē taadō pīnongæimpā,
 ante bitō edæ tāno
 beyænte gote bai
 cædinque,

77 mōnō Awēnē quīnāni
 inānite iīmaī ante
 odōmonte apænecæbiimpa.

Wēnæ wēnæ mīni cædō ante
 Wængonguī pōnō ñimpo
 cæcā ate mīnitō iñōmō
 edæ,

Tōmengā ængā beyænque
 mōnō quēwenguī
 impa, ante do
 ēñencæminimpa, ante
 apænebi ēñencædānimpa.

78 Edæ mōnō Wængonguī incæ
 mōnō wēnæ wēnæ
 wædōnō ante waadete
 pōnō waa cædinque,

ōönædē Quēwengā ingante
 mōnō weca da pōnongā
 pōnīnque nænque tæcæ
 tamō bai emongā
 acæimpa.

79 Mānōmaī cædinque mōnō
 wænguīmāmo beyæ
 wēmō iñōmō awædō,

ante wæyōmonte tōmengā
 ponte a ongongā ad-
 inque mōnō nænque
 pāmo oo tote bai
 quēwēmompā.

Ayæ, Mīnitō mīni gānē
 pōnente quēwenguīnō
 taadonque poncæminimpa,
 ante tōmengā tōō æmænte
 māmongā pōmompā.”

Mānōmaīnō ante Tacadiya
 wodi tōmengā wēñængā
 ingante apænegacāimpa.

80 Wēñængā iñōmō do
 pædinque önōwoca tæi
 piñænte ewocagacāimpa.
 Idægoidi weca tōmengā
 nānō ponte a ongonganca
 önōmæca quēwengacāimpa.

2

Itota ēñacampa

(Māateo 1.18-25)

1 Wāō idægoidi weca
 nānō pōñedē iinque bayonte
 awēnē Tetædo Agoto iñōmō,
 Apomīnidō imīnii, ante acæte
 ante cædinque odōmāno
 omæ nē quēwēnāni inānite
 edæ, Mīnitō emōwo tōmāmīni
 yewæmoncæminimpa, an-
 gacāimpa. 2 Tidiabæ

awēnē Tidēnio ingāñedē
 odōmāno awēnē tāno
 angā. 3 Eñēninque ado-
 canque tōmengā mæmæidi
 nāni quēwengaiñōmō wacā
 tōmengā mæmæidi nāni
 quēwengaiñōmō tōmānāni
 yewæmoncæte ante edæ go
 go cægadānimpa.

4 Iinque Oodeabæ Awēnē
 wodi Dabii wodi pæingā
 inongā inte Ootee iñōmō
 Gadideabæ Nāatadeta nāni
 quēwēñōmō quēwēninque

adobaī tōmengā mæmæ Dabii wodi nānō quēwengāiñōmō Bedēē iñōmō gogacāimpa. ⁵ Edæ Ootē nānōogængā inguingā Māadiya yædēmadā iñongante tōmēna nāna gæncaya inguina guēa yewæmoncæ godatapa. ⁶ Bedēē ponte quēwēñōna Wēñængā iñōmō iñque pædinque ⁷ bamoncadengā incæ onguīñængā inte iīmaī ēñagacāimpa. Māniñōmō monguī incōnē iñōmō māniñedē eyede pōni goti ongōnāni ate wædinque tōmēna wæætē cænēnāni cænguī oncontaidē guiyan-taidē go guīda ate Wēñængā ēñacantapa. Iñique guiyan-taidē ēñacā ate wāānā Wēñængā ingante weo-coo wīni wīni caadinque cænēnāni cænguīcadedē ñō cædā ōñongantapa.

Obegaidi inānite nē aadāni inānite anquedoidi apænedāni

⁸ Idægoidi cænīnāni obegaidi nāni ānōnāni iñōnānite nē aawēnāni iñōmō eyepancadē adoōnæ woyowotæ a cōnōnānimpā. ⁹ A cōñōnāni mōnō Awēnē anquedo ponte a ongōñongā mōnō Awēnē nānō ñāō ēmōnō beyænque godongāmæ guīnæ gongæ adinque nē aadāni ancai guīñente wædānitapa. ¹⁰ Anquedo iñōmō tōmēnāni inānite, “Guīñēnāmaī imæwedāni. Mīni nanguī ēñente toquinque ante botō ñōwo watapæ apænebo ēñēdāni. Mīnitō tōnō inguipoga tōmāo quēwēnāni adobaī

adode beyænque watapæ tocæminimpā. ¹¹ Mōnō Awēnē Codito iñōmō, Æmo beyænque quēwencæminimpā, ante nē Ængā baquingā iñongā inte do edæ ēñacantapa. Edæ mīnitō beyæ ante tōmengā ñōwoōnæ incæ awēnē Dabii wodi nānō quēwengāiñōmō ēñacantapa. ¹² Nō impā, ante gote acæminimpā. Wēñængā ingante wāānā wīni wīni caadinque edæ cænīnāni cænguīcadedē ñō cædā ate a ōñongā adinque mīnitō, Nō impā, ante ēñencæminimpā.”

¹³ Ante anquedo āñongā wadāni nanguī ināni oōnædē owodāni incæ iñontobæ tontadoidi ongōnāni baī tōmengā tōnō godongāmæ ponte a ongōnīnque āmotamīni ante baī ānīnque Wængonguī ingante iīmaī ante watapæ apænedānitapa.

¹⁴ “Wængonguī æibæ pōni quēwēnongā inte edæ ñāō apāite baī ēmongānō anguēnē.

Tōmengā inguipoga iñōmō waadete pōnō cæcā beyænque mīni wao-cabo edæ gānē pōnenguīmīnidō anguēnē.”

¹⁵ Ante āmotamīni ante baī ānīnque anquedoidi oōnædē adodō wadæ æite godāni ate nē aawēnāni iñōmō nāni cabo tededinque,

—Mōnō Awēnē mōnō imonte apæneca mōnō ēñēnō ante, Æbānō cæcāi, ante mōnō Bedēē gote ædæmō acæimpā. ¹⁶ Ānīnque pogodo

ponte ayönäni Mäadiya tönö Ootee a ongöñöna Wēñängä iñömö cænīnāni cænguincadedē a öñongä adānitapa. ¹⁷ Iñque ad-
 inque wadæ godinque, Wēñängä æbänö ingää, ante anquedo apæ necä nāni eñenö ante gode ä gode ä cæte wayömö wayömö quēwēnāni inānite tededāni eñēnānitapa. ¹⁸ Eñēnīnque tōmānāni wæætē, Nē aawēnāni æbänö ante apænedāni, ante guiñente wædānitapa. ¹⁹ Mäadiya guiquēnē, Wēñängä æbänö ingä änānī, ante nāmā pönēē congantapa. ²⁰ Nē aawēnāni guiquēnē, Wængonguī ñāö apāite bai emōnongä inte pönö waa pönī cæcä æmōnipa. Edæ anquedo nānö apænedö bai do cæcä amōnipa, ante apænedinque eyepancadē ocæ emænte gogadānīmpa.

Bitö Wengä, ante mæmpoda Wēñängä ingante Wængonguī oncönē ænte pönapa

²¹ Ayæ, Adoque Wængonguī itædē go ate æmontaique eö togængæimpa, ante idægoidi cōwē nāni cæi bai cædinque Wēñängä ingante eö togænānitapa. Ayæ Mäadiya yædēmadāmaī nānö iñedē anquedo nānö pemōnīnö bai ānīnque mæmpoda Wēñängä emōwo ante, Itota, pemongadaimpa.

²² Wäänä mänimpoönæ wepæ nāate inampa, ante Mōitee wodi nānö angaimpoönæ iñque go ate tōmēna, Wēñängä iñömö Wængonguī

Awēnē qui ingampa, ante mōnö godongæimpa, ante tōmengä ingante Eedotadēē iñömö ænte gogadaimpa. ²³ Edæ, “Onguiñænāni bamoncadēnāni tōmānāni tæiyæ waēmö bacædānīmpa, ante tōmēnāni Wængonguī Awēnē nempo pædæ godongæimpa,” ante Awēnē Wængonguī nānö angainö ante eñēnīnque Mäadiya tönö Ootee do cædatapa. ²⁴ Ayæ, Equemōna nāna gæncaya, Wængonguī qui, ante godongæimpa. Wīi mānōmaī cæte tæcæ wengä wengä pæda mēnaa inate godongæimpa. Ootee tönö Mäadiya iñömö mānōmaī cædinque, Wængonguī qui impa, ante mēnaa inate ænte pōnīnque pædæ godōna ængacäimpa.

²⁵ Māniñedē adocanque edæ tōmengä emōwo Tīmeönö Wængonguī beyænque ante nō cædongä inte Eedotadēē iñömö quēwengacäimpa. Idægoidi wampo pōnente quēwencædānīmpa, ante Wængonguī æyedēnö ædæmö cæquingää, ante tōmengä wānö cōnonte quēwēnongäimpa. Ayæ Wængonguī Tæiyæ Waēmö Önōwoca ingante tōmengä cōwē ewocacä inongäimpa. ²⁶ Wængonguī Tæiyæ Waēmö Önōwoca do apæ necä eñēnīnque Tīmeönö wodi iñömö, Botö ayæ wænāmaī mīlīmö quēwēmoyedē mōnö Awēnē Codito ingante aquīmo imopa, ante do eñēningä inongäimpa.

27 Ñowo iñömö Wængongui
Önłowoca angä eñëninque
tömengä Wængongui oncö
ñænæncönë yabæcönë pö
guicantapa. Mäniñedë

Itota mämpoda iñömö
idægoidi wææ ante nani
cægainö bai cæcæte ante
cædinque Wëñængä Itota
ingante ænte pö guida.

28 Adinque Timeönö iñömö
edæ Wëñængä ingante
bæi ongonte pæ mäninque
Wængongui ingante, Tömëmi
waa toquinque mönitö
imönite pönö cæbipa, ante
apænecantapa.

29 “Bitö Tæiyæ Awënë inömi
inte eñëmi. Bitö
imite në cæbo iñömote
bitö doyedë, Cæbo
acæbiimpa, angabi-
impa.

Ïinque bitö äninö bai ñowo
edæ iinque cæbi adimo
iñömote bitö ämi ate
wænte goboe.

30 Edæ bitö, Quëwencæminimpa,
ante
Ænguingä ingante ñowo da
pönömi ponte eñacä do
abopa.

31 Mänömaï cædinque bitö,
Wadäni nani cabo
wadäni nani cabo
waodäni tömänäni
acædänimpa,

ante cædinque bitö në
Ænguingä ingante
ñowo da pönömi ponte
a ongongä acæimpa.

32 Idægoidi inämaï inäni
incæ tömënäni nani
cabo nani cabo incæ
edonque acædänimpa,
ante cædinque bitö
da pönömi pöninque

tömengä ñäö apäite
bai a ongongä
acædänimpa.

Ayæ möni idægocabo
iñömönite bitö,
Wëñængä ængä
beyænque botö quimini
iñömö ñäö bai waëmö
pönï emöninque
quëwencæminimpa,
ante pönö cæbi abopa.”

33 Ante ämotamini ante bai
Timeönö wodi, Wëñængä
æbänö cæquiringä ingää, ante
tedecä eñëninque Wëñængä
mämpo tönö tömengä badä
iñömö guiñente wædatapa.

34 Timeönö wæætë, Mina waa
toquinque iingä Wëñængä
ingante æminapa, ante
apænedinque tömengä badä
Mäadiya ingante iimaï ante
godömenque apænecantapa.

—Picængä badinque iingä
Wëñængä cæcä beyænque
idægoidi pancadäniya tæ go
wæænte bai wæyönäni pan-
cadäniya wæætë ængæ gan-
tite bai quëwencædänimpa.
Wængongui iñömö, Wëñængä
ingante ate eñencædänimpa,
ante odömonte cæyongä pan-
cadäniya wæætë adocä in-
gante godö piinte tedecædänimpa.

35 Ante apænedinque
Timeönö iñömö Mäadiya
ingante apænecantapa.
Mänömaï bayonte, Nan-
gui inäni æbänö ante
mimöno pönënanii, ante
edonque acæimpa. Bitö
iñömö yaëmë yete bai
wæwente ëwocacæbiimpa, ante
apænecacäimpa.

36 Ayæ wadä iñömö
Wængongui beyæ në

apænedä iñömö tömënä
 ëmōwo Änä adobaï ongōnantapa.
 Atedoidi nāni cabo iñōnāni
 adocanique Pānoedo wënä
 inōnā inte tömënä picængadedä
 ingadäimpa. Tömengä iñömö
 baquēcānedē möninqe
 nānōgængä tönō ònompō
 æmæmpoque go mēa wadepo
 quëwente ate onguïñængä
 guiquënë nāñe wængacäimpa.
 37 Onquiyænä iñömö
 ñōwo otenta i coatodo
 wadepo nānō ëñagainganca
 owæmpoinä quëwënä inte
 tömënä Wængonguï oncö
 ñænæncönē yabæcōnenque
 cōwē quëwëninque taodāmaï
 inōnāimpa. Itädē woy-
 owotæ tömënä cōwē,
 Wængonguï ingampa, ante
 waa cædinque Wængonguï
 ingante apænecæte ante
 wantæpiyæ cænāmaï
 quëwënä inōnāimpa. 38 Tömënä
 ñōwo eyepæ pōni māmō
 bee tēninque Itota ingante
 adinque Wængonguï in-
 gante waa ate pōnëninque
 apænecantapa. Ayæ
 wadāni, Mōnitō Eedotadëë
 iñömö quëwëmōni iñömōnite
 Wængonguï æyedënō pōnō
 cæcä beyæ abæ tawænte
 quëwenguïmōnii, ante nē
 wānō cōnāni inānite dodä
 Änä iñömö Wëñængä ingante
 do adinā inte, Wëñængä nē
 Ænguingä inte do ëñate pongä
 atabopa, ante cōwē apænedä
 ëñengadänimpa.

*Nāatadeta occē ëmænte
 godänipa*

39 Ayæ mänüi, Awënē
 Wængonguï, Iimaï cædāni,
 nānō angainō ante iinque

cæte ate Ootee nāni wencabo
 Gadideabæ gocæte ante
 wadæ godinque Nāatadeta
 tömënāni nāna quëwëniñömö
 pongadänimpa. 40 Wëñængä
 iñömö edæ picængä pædinque
 tæi piñængä bacantapa. Ayæ
 ocai encacä inte nangui
 ëñente bagacäimpa. Ayæ
 Wængonguï waadete pōnō
 apænecä ëñente ëwocadinque
 tömengä nē waadete pōnō
 cæcä ingacäimpa.

*Wængonguï oncönē Itota
 gote ongongampa*

41 Wodo pænta gogaïönæ
 bai Patowa mönō ææmæ
 cænguiönæ ñōwo impa, ante
 pōnëninque idægoidi Patowa
 ante Eedotadëë godinque
 ææmæ cædōnänimpa. Itota
 mæmpoda adobaï Patowa
 nāni ämæ cōwē cæyedē
 wadepo iñō wadepo iñō
 Eedotadëë goda ingadäimpa.

42 Iinque Itota dote wadepo
 iñonte Wængonguï beyæ
 ante ææmæ cōwē nāni
 cædō bai Ootee nāni wen-
 cabo do gote cædänitapa.

43 Ææmæ tömää iinque
 cædinque oncönē poncæte
 ante taadonque pōninque
 mæmpoda adāmaï iñōnate
 Itota guiquënë Eedotadëë
 iñömö ayæ quëwengantapa.

44 Godongämæ mönō pon-
 cabo tönō pongä iimaingampa,
 ante pōnëna inte taadō
 tömää itädē pōninque tömëna
 guidënāni weca tömëna
 æmigoidi weca diqui diqui
 mincæ cæyōna, 45 edæ dæ
 angä. Ate wædinque tömengä
 ingante diqui mincæte

ante Eedotadēē adodō ocæ
ēmænte gogadaimpa.

⁴⁶ Mēōnaa go adoönæque
iñonte diqui diqui minte
ate edæ Wængonguī oncō
ñænæ oncōnē yabæcōnē pō
guiite ayōnate Itota iñōmō
nē odōmōnāni weca ēñēē
cōninque, Æbānō i, Æbānō
cæquī, ante angā adat-
apa. ⁴⁷ Tōmengā apænecā
ēñēninque tōmānāni, Æ
tōmengā iñōmō ocāi nē en-
cacā waa ēñengā amōnipa,
ānānitapa. Ayæ, Itota in-
gante, Æbānō i, ante ānāni
ēñēninque tōmengā wæætē
nō apænecampa, ante
wædinque tōmānāni guiñente
wædānitapa. ⁴⁸ Mæmpoda
iñōmō māniñōmō pō guiite
ayōna Itota mānōmāi cæcā
adinque guiñente wædatapa.
Tōmengā badā tōmengā in-
gante,

—Botō Wēmi ēñēmi.
Mōnatō imōnate quīnante
mānōmāi cæbii. Iñæmpa bitō
wæmpo tōnō mōnatō bitō
imate ante ancaa diqui diqui
minte wæwentamōnapa.

⁴⁹ Æñongante tōmengā
wæætē,

—Mīnatō iñæmpa, Mæmpocā
oncōnē Itota ongonguēnengā
ingampa, ante ēñēnāmāi
imīnatawo. Quīnante wayōmō
diqui diqui mīmīnatawo.

⁵⁰ Æñongante, Æbānō ante
angāā, ante ædæmō ēñēnāmāi
inatapa.

⁵¹ Tōmengā wæætē
mæmpoda miñæ gote
Nāatadeta pōninque tōmēna
nāna ānō ante cōwē ēñente
cæcantapa. Wāānā guiquēnē

tōmengā nānō cædinō ante
nāmā pōnēē congā in-
gacāimpa. ⁵² Itota iñōmō
edæ nangui ēñengā bate
pædongāimpa. Picængā bay-
ongante Wængonguī tōnō
waodāni adobāi tōmengā
ingante cōwē godōmenque
godōmenque waadete
adōnānimpa.

3

*Wāō æpænē nē guidongā
ōnōmæca quēwente apænecā*

(*Māateo 3.1-12; Māadoco
1.1-8; Wāō 1.19-28*)

¹ Tibedio quīte wadepo
tōmāmæ awēnē nānō inōñedē
Pontio Pidato wodi nāni
ānongā adoyedē Oodeabæ
awēnē iñongante Edode
wæætē Gadideabæ awēnē
inongāimpa. Adoyedē
iñōmō Edode wodi nānō
tōniñacā Pedipe Itode-
abæ Todacōnitebæ awēnē
iñongā Ditāniato wodi
adoyedē Abidēniabæ awēnē
inongāimpa. ² Mānimpodāni
māniōmæ awēnēidi iñōnāni
Ānato wodi tōnō Caiapato
wodi adoyedē, Wængonguī
quī, ante nē godōna ñænæna
pōni inōna inōnaimpa. Tōmēna
nāna inōñedē adoyedē edæ
Tacadiya wodi wengā Wāō
ingante ōnōmæca iñōmō ayæ
quēwēñongante Wængonguī
apænecāimpa. ³ Wāō wodi
iñōmō Oododānonga ōmaaque
go tōmāo cægōninque iīmāi
apænecā ēñēnānitapa. Mīnitō,
Idæwaa wēnæ wēnæ cæte
awædō, ante ocæ ēmænte
Wængonguī gāmænō pōedāni.
Ayæ, Wēnæ wēnæ botō
cædinō ante Wængonguī

pīnāmaī inte pōnō ata cæpocā
quēwēmopa, ante edonque
acæimpa, ante odōmōninque
æpænē guiedāni, ante Wāō
angacāimpa. ⁴ Mānōmaī
cædinque Wængonguī beyæ
nē apænegaingā Itaiya wodi
īmaī ante nānō yewæmōnte
apænegaīnō baī Wāō adobaī
cægacāimpa.

“Adocanque ōnōmæca
 ongōninque īmaī
 ante yedæ tedecā
 ēñencædānimpa.

‘Awēnē nānō pōnguīnō
 ante tee monte baī
 cædinque,
taadō tōinō pīnonte baī
 cæedāni.

⁵ Onquiyabo incæ ānanquidi
 incæ, Mæmō pōnī
 bacæimpa, ante ææ
 wocæimpa.

Biyōnæ īñōmō tee mōninque
 mæmō pōnī badongæimpa.

Taadō idiquibæ īñonte tōinō
 pīnongæimpa.

Wēnæ wēnæ īñonte wainō
 pōnī taadō badongæimpa.

⁶ Taadō mānōmaī mæmō
 pōnī ba īninque
 tōmāmæ quēwēnāni
 incæ, Wængonguī
 pōnō ængā beyænque
 mōnō quēwenguīnō
 impa, ante edonque
 acædānimpa, ancæcāimpa.

⁷ Ante yewæmōnte on-
gōmpa cæmīnī, ante Wāō
wodi æpænē guicæte ante
pōnāni nanguī īnāni īñōnānite
īmaī angantapa. “Mīnitō
īñōmō tæntæ pæīmīni baī
inte nē babæ cæmīni īninque
edæ ēñenguēnē quēwēmīni.
Wængonguī nānō pīinte

panguīmāmo ante edæ,
Wænompadāni, ante æcānō
āna ēñēninque mīnitō wodii
wīnonte pōmīnī. ⁸ Wængonguī
Awēnē gāmænō mīnitō ocæ
ēmænte poncæ cæmīnitawo.
Nō nō pōmīni īninque edæ
nē ocæ ēmænte pōnāni
wainca incate baī waa
cædāni baī mīnitō īñōmō edæ
adobaī waa cæedāni. Mīnitō
nāmāneque pōnēninque,
‘Mōnitō mæmæ Abadāō wodi
pæīmōni īmōni beyænque
Wængonguī mōnitō īmōnite
waa acæcāimpa,’ ante nāmā
wææ ancæ cæmīnitawo.
Īñæmpa Wængonguī angā
baī Abadāō wodi pæīmīni
mīni īnō baī dicacoo incæ
dobæ adobaī bacædōnīi apa
ānewēmīnī. ⁹ Awæ īñōmō
wainca incadāmaī ī īninque
edæ do yete gongapamō iya
tangæimpa. Awæ yecæte
ante awænca eyewā næænāni
baī Wængonguī nānō pan-
guīmāmo īñōmō edæ oo pōnī
pō apa quēwēmīnī,” ante
Wāō apænegaīcāimpa. ¹⁰ Angā
wædinque godongāmæ
ongōnāni pancadāniya
wæætē,

Mānōmaī ī īninque æbānō
cæquēnēmōni īmōnīi. ¹¹ Āñōnānite
Wāō,

—Weocoo mencooga nē
mangā īñōmō weocoo ōmaacā
ingante adocooque godongā
æncæcāimpa. Cænguī nē ēacā
adobaī cænguī ōmæpocā in-
gante godongā æncæcāimpa,
angantapa. ¹² Ayæ odōmāno
awēnē nānō ānīnta nē ænāni
guiquēnē adobaī æpænē
guicæte ante pōninque Wāō
ingante ānānitapa.

—Nē odömömi ēñēmi.
Mōnitō iñōmō æbānō
cæquēnēmōni imōnii. ¹³ Āñōnānite
tōmengā wæætē,

—Mīnitō awēnē, Mānimpota,
ante nānō ānimpota ante
wadāni inānite āmīni pædæ
pōnōnāni eyepæ æninqwe
mīnitō wæætē, Tōmēmōni
quī, ante godōmenque ānāmaī
iedāni, angantapa. ¹⁴ Ayæ
tontadoidi adobaī tōmengā
ingante,

—Mōnitō guiquēnē æbānō
cæquēnēmōni imōnii.

Āñōnānite Wāo wodi iūmaī
angantapa.

—Mīnitō wacā tōmengā
nānō godonte æinta ō æncæte
ante pæmēnēnāmaī iedāni.
Ayæ wacā wēnæ wēnæ
cædāmaī iñongante mīnitō,
Wēnæ wēnæ cæbitapa, ante
babæ wapiticæ ānāmaī
iedāni. Ayæ mīnitō cædi
beyæ mīnitō awēnē eyepæ
pōnongā æninqwe piyænē
cæte godōmenque æinente
wædāmaī iedāni, angantapa.

¹⁵ Āñongante godongāmæ
ongōnāni iñōmō, Wængonguī
doyedē, Codito pongu-
ingā, ante nānō nē an-
gāngā iñōmō edæ iingā
Wāo wabānō imaingampa,
ante ōnōwēnenque pōnēnāni
inte edæ, Wāo æbānō
cæquingā, ante acæte
ante a ongōnānitapa.
¹⁶ Wāo wæætē tōmānāni
inānite apænedinque, “Botō
guiquēnē nāwangā mīnitō
imīnite æpænē guidōmo
guimīnīpa. Īncayæ ate nē
Ponguingā guiquēnē tōmengā
iñōmō nāwangā ñænængā

pōni iñongante botō guiquēnē
guiyāmo inōmo inte tōmengā
awæncata incæ ædō cæte ñī
cæquimoo. Tōmengā iñōmō
mīnitonga gonga bæcote
baī cædinque Wængonguī
Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca
ingante edæ da pōnongā
æncæmīnīpa. ¹⁷ Waocā,
Todigo tōmēmō wati wati
tænōninqwe botō tæñōniñōmō
ōnōmancaque baquinque botō
waiña tōmāmō oncōnē da
wencæboimpa, ante timpodæ
nææante wo ææntodō wo
ææntodō cædinque ontapocoo
wææincoo wadæ ñēmænte
wo ēwengampa. Waocā
mānōmaī wo ēwencæte ante
timpodæ næængā baī mōnō
nē Ponguingā iñōmō adobaī
oo pōni apænte ancæcāimpa.
Edæ waēmō ināni inānite
apænte æninqwe tōmengā
ontapocoo baī ināni inānite
gonga cōwē bæcōyōmō iya
tangā gonte wæcædānīpa.”

¹⁸ Mānōmaīnō āninqwe Wāo
wodi godōmenque wade
wade apænedinque tōmēnāni
inānite, Āmo ēñēmaīmīnīpa,
angacāimpa. Ayæ, Codito
ingantedō ante watapæ
apæneca ēñengadānīpa.
¹⁹ Incæte tōmengā pancabaa
Awēnē Edode ingante, Bitō
tōniñacā nānōgængā Ēdodiya
ingante mōmīi, ante pīninqwe
Edode nānō wīwa cædinō ante
tōmānō ante pīngā adinque,
²⁰ Edode wodi guiquēnē
godōmenque wīwa cædinque
Wāo ingante tee mōneca
wægacāimpa.

Itota æpænē guicampa
(Māateo 3.13-17; Māadoco

1.9-11)

21 Mänii Wäo tömänäni
 inänite æpænē nänö guidōñedē
 Itota ingante adobaī
 guidongā guicantapa. Gui-
 ite ate Wængonguī ingante
 apæneyongā öönæ wi
 ænete bai bayonte edæ
 22 Wængonguī Tæiyæ Waëmō
 Öñowoca equemō wææ con-
 tate bai tömengāa edonque
 pōni wææ guicā ate öönædē
 apænedinque,

—Bitō botō Wēmi botō
 nē waadebi imipa. Bitō
 imite waa adinque waa to-
 bopa, ante öönædē apænecā
 eñengacäimpa.

Itota nänö mcēmæidi
(Mäateo 1.1-17)

23 Todëinta wadepo nänö
 eñagaiñedē iinque bayonte
 Itota mäniñedē täno cæcā
 ingacäimpa. Tömengā in-
 gante nē pæpogadongā iñömō
 Ootee iñongante wadāni, Itota
 wæmpocā ingampa, ante
 pönēnönänimpa.

Ootee wodi mæmpo wææ
 Edii wodi ingacäimpa.

24 Edii wodi mæmpo wææ
 Mäatato,
 Mäatato wodi mæmpo wææ
 Debii,
 Debii wodi mæmpo wææ
 Mæedequi,

Mæedequi wodi mæmpo wææ
 Cäna,
 Cäna wodi mæmpo wææ
 docä Ootee wodi in-
 gacäimpa.

25 Mänii docä Ootee wodi
 mæmpo wææ Mäatatia,
 Mäatatia wodi mæmpo wææ
 Ämoto,

Ämoto wodi mæmpo wææ
 Näacō,
 Näacō wodi mæmpo wææ
 Etedi,
 Etedi wodi mæmpo wææ
 Näagai ingacäimpa.

26 Näagai wodi mæmpo wææ
 Mäato,
 Mäato wodi mæmpo wææ
 docä Mäatatia,
 docä Mäatatia wodi mæmpo
 wææ Tëmei,
 Tëmei wodi mæmpo wææ
 Ooteco,
 Ooteco wodi mæmpo wææ
 Oodaa ingacäimpa.

27 Oodaa wodi mæmpo wææ
 Owäna,
 Owäna wodi mæmpo wææ
 Deta,
 Deta wodi mæmpo wææ
 Dodobabedo,
 Dodobabedo wodi mæmpo
 wææ Tadatiedo,
 Tadatiedo wodi mæmpo
 wææ Nëedi in-
 gacäimpa.

28 Nëedi wodi mæmpo wææ
 docä Mæedequi,
 docä Mæedequi wodi mæmpo
 wææ Adi,
 Adi wodi mæmpo wææ Cotäö,
 Cotäö wodi mæmpo wææ
 Edëmadäö,
 Edëmadäö wodi mæmpo wææ
 Ede ingacäimpa.

29 Ede wodi mæmpo wææ
 Ootowee,
 Ootowee wodi mæmpo wææ
 Ediyedede,
 Ediyedede wodi mæmpo
 wææ Oodii,
 Oodii wodi mæmpo wææ
 docä Mäatato in-
 gacäimpa.

30 Mänii docä Mäatato wodi
 mæmpo wææ docä De-
 bii,
 mänii docä Debii wodi
 mæmpo wææ Timeönö,
 Timeönö wodi mæmpo wææ
 docä Oodaa,
 docä Oodaa wodi mæmpo
 wææ wacä docä
 Ootee,
 mänii docä Ootee wodi
 mæmpo wææ Öönäö,
 Öönäö wodi mæmpo wææ
 Ediyaquimö in-
 gacäimpa.
 31 Ediyaquimö wodi mæmpo
 wææ Mēedeä,
 Mēedeä wodi mæmpo wææ
 Mēna,
 Mēna wodi mæmpo wææ
 Mäatata,
 Mäatata wodi mæmpo wææ
 Näatäni ingacäimpa.
 32 Näatäni wodi mæmpo wææ
 Awēnē Dabii,
 Awēnē Dabii wodi mæmpo
 wææ Yæte,
 Yæte wodi mæmpo wææ
 Obedo,
 Obedo wodi mæmpo wææ
 Boodo,
 Boodo wodi mæmpo wææ
 Täna,
 Täna wodi mæmpo wææ
 Näatöo ingacäimpa.
 33 Näatöo wodi mæmpo wææ
 Äminadabo,
 Äminadabo wodi mæmpo
 wææ Adämii,
 Adämii wodi mæmpo wææ
 Adöni,
 Adöni wodi mæmpo wææ Et-
 edöo,
 Etedöo wodi mæmpo wææ
 Pade,

Pade wodi mæmpo wææ
 wacä docä Oodaa
 ingacäimpa.
 34 Mänii docä Oodaa wodi
 mæmpo wææ Aacobo,
 Aacobo wodi mæmpo wææ
 Itæca,
 Itæca wodi mæmpo wææ
 Abadäö,
 Abadäö wodi mæmpo wææ
 Tade,
 Tade wodi mæmpo wææ
 Näacodo ingacäimpa.
 35 Näacodo wodi mæmpo wææ
 Tedogo,
 Tedogo wodi mæmpo wææ
 Dagao,
 Dagao wodi mæmpo wææ
 Pedego,
 Pedego wodi mæmpo wææ
 Eebedo,
 Eebedo wodi mæmpo wææ
 wacä docä Täna in-
 gacäimpa.
 36 Mänii Täna wodi mæmpo
 wææ Cainäö,
 Cainäö wodi mæmpo wææ
 Adapacadæ,
 Adapacadæ wodi mæmpo
 wææ Temö,
 Temö wodi mæmpo wææ
 Docä Nöwee,
 Docä Nöwee wodi mæmpo
 wææ Nämeco in-
 gacäimpa.
 37 Nämeco wodi mæmpo wææ
 Mäatotadëö,
 Mäatotadëö wodi mæmpo
 wææ Ënoco,
 Ënoco wodi mæmpo wææ
 Aadedo,
 Aadedo wodi mæmpo wææ
 Mäadadede,
 Mäadadede wodi mæmpo
 wææ wacä docä
 Cainäö ingacäimpa.

38 Docä Cainäo wodi mämpo
 wææ Ënoto,
 Ënoto wodi mämpo wææ
 Teto,
 Teto wodi mämpo wææ
 Adäo,
 Adäo wodi ingante nē
 badongaingā iñömō
 edæ mönō Mämpo
 Wængonguī inongā
 ingacäimpa. Mäninäni
 iñömō edæ Itota
 mæmæidi ingadänimpa.

4

*Itota wēnæ wēnæ
 cæcæcäimpa, ante wēnæ
 cæcampa*

(Mäateo 4.1-11; Mäadoco
 1.12-13)

¹ Mänī Oododänonga
 quēwēninque Wængonguī
 Tæiyæ Waēmō Önöwoca
 ingante ædæmō ewocacä
 inongā inte Itota iñömō wadæ
 gocantapa. Goyongante
 Wængonguī Önöwoca tömengä
 ingante önomæca ænte mäocä
 gogacäimpa. ² Godinque
 coadenta eönæ mänimpoönæ
 quēwēñongante wēnæ awēnē
 pōninque, Wēnæ wēnæ cæe,
 ante ancaa cædongäimpa.
 Itota iñömō mänimpoönæ
 cænāmaī iningā inte edæ
 iinque bayonte gæwænte
 wæcantapa. ³ Adinque wēnæ
 awēnē tömengä ingante,

—Bitō näwangä Wængonguī
 Wēmi inōmi inte dica incæ
 päo ämi ba cæmaïmipa.

⁴ Äñongante,

—“Cæntedō quēwengui i.
 Iñæmpa Wængonguī nänō
 apænedō ante tömänō ante
 eñente quēwengæimpa,”

ante yewæmonte ongō apa,
 äninque Itota edæ Baa an-
 gacäimpa.

⁵ Ayæ Itota ingante on-
 quiyaboga ænte mæicä
 æite ongōñongante wēnæ
 awēnē wæætē inguipoga
 awēnē odeyeidi ömæ tömäo
 ongōñömæ adoyömō a on-
 gonte bai adotedæ odömongä
 acantapa. ⁶ Odömongä ayon-
 gante Itota ingante äninque
 wēnæ awēnē wæætē,

—Awēnēidi waincönē pōni
 ongōninque waëmoncooga
 mongæninque tæi piñæninque
 tömēnäni nempo quēwēnäni
 inänite nanguī änäni eñente
 do cædänipa, ante abii.
 Tömēnäni waēmō pōni
 nāni emömämo ante æcänō
 emonguingäa, ante, Tæi
 piñænte nāni enempodō ante
 æcänō empoquingäa, ante,
 botō iñömō edæ do ænte
 enempogaïmo inte tömēmoque
 nē ämo inte godömo ænänipa.
 İinque bitō imite, Bado,
 godömo æe, ämopa. ⁷ İinque
 bitō mänincoo æncæte ante
 botō weca ædæ wææninque,
 Tatänabi bitō Wængonguī bai
 inōmi imipa, ämi adinque
 botō wæætē, Bado, bitō
 tömämæ Awēnē babipa, ante
 edæ pönōmo æmaïmipa, ante
 wēnæ awēnē änewengantapa.

⁸ Angä eñëninque Itota,

—İimäi ante yewæmongatimpa.
 “Awēnē Wængonguī weca
 ædæ wæænte tömengä in-
 gante apænedinque, Bitō
 adobique Wængonguimi
 imidō anguēnē, ante wat-
 apæ apæncæbiimpa. Ayæ,
 Wængonguī beyænque

cæcæbiimpa," ante wææ
yewæmonte ongö apa
quëwëë, ante Itota an-
gacäimpa.

⁹ Wënæ awënë ayæ Itota in-
gante Eedotadëë ænte mäocä
goyongante Wængonguï
oncö ñænæ oncömäa ænte
mæicä æicantapa. Æite
nä gongæñongante wënæ
awënë wæætë, Bitö näwangä
Wængonguï Wëmi ïmipa,
ante acædänimpa, ante bitö
to wæibäwe.

¹⁰ Äninqwe
wënæ awënë godömenque
apænedinqwe, "Ïmaï ante do
yewæmonte ongompa,
Bitö ïmite wææ aacædänimpa,
ante cædinque

Wængonguï tömengä an-
quedoidi ïnänite da
pönongä

¹¹ pöninqwe bitö ïmite ïñæ
æmpodäni ïninqwe,
bitö dicaa tee tëwadämaï
incæbiimpa,"

ante yewæmongatimpa
cæbii.

¹² Äñongä Itota wæætë,

—Ïñæmpa ïmaï ante in-
gatimpa. "Bitö, Mönö Awënë
Wængonguï æbänö cæquingäa,
ante acæte ante cædämaï
incæbiimpa. Æñänämaï

cæbo incæte edæ mönö
Awënë Wængonguï botö ïmote
cöwë wææ aaqingä, ante
acæte ante wënæ wënæ
cædämaï incæbiimpa," ante
wææ yewæmonte ongö apa
änewëë, Itota angacäimpa.

¹³ Ante Itota angä ate
wënæ awënë incæ, Itota
wënæ wënæ cæcæcäimpa,
ante nänö änewënö ïnque
cædinque ïncayæ ate nänö

ponte cæquinque edæ wadæ
gogacäimpa.

*Gadideabæ godinque Itota
täno cæcampa*

(Mäateo 4.12-17; Mäadoco
1.14-15)

¹⁴ Itota ïñömö Wængonguï
Önöwoca nänö tæï piñænö
ëwocadinque Gadideabæ
adodö pongacäimpa. Do
pongäimpa, ante adinque
wadäni wayömö gode ä gode
ä cædäni ëñengadänimpa.
¹⁵ Tömengä ïñömö mäniömæ
wayömö wayömö godinque
tömënäni nänö odömöincönë
go guiite go guiite cædinque
odömönte apæncä adinque
tömänäni, Waa pönö odömönte
apæncäimpa, ante tede-
gadänimpa.

*Näatadeta ïñömö ponte
Itota apæncäimpa*

(Mäateo 13.53-58; Mäadoco
6.1-6)

¹⁶ Wæætë Näatadeta
tömengä nänö pægaiñömö
pöninqwe tömënäni guëmanguïönæ
ïñonte Itota nänö cöwë cæi
bai ñöwo cæcantapa. Ood-
eoidi Wængonguï apæncä
nänö ëñente yewæmongainta
ate odömöincönë go guid-
inque tömengä mäninta ate
apæncæte ante ængæ gan-
ticä. ¹⁷ Adinque tömengä in-
gante Itaiya wodi Wængonguï
beyæ nänö yewæmongainta
pædæ pönönäni ægantapa.
Æninqwe, Mäniñömö
yewæmonte ï, ante ñi
cæpote adinque, Ïmaï
yewæmonte ongompa, ante
apæncäntapa.

¹⁸ "Wængonguï Awënë
Önöwoca botonga pö

guicä ate botö tömengä
ingante ewocabopa.

İninqe tömengä botonga
gao cæte bai cædinque
tömengä nänö tæi
piñæmämo da pönöninge
botö imote angantapa.

Bitö ömaadäni wæwänäni
inänite Wængongui
Awënë waa pönö
cæcæcäimpa, ante
watapæ apænebi
ëñcædänimpa, an-
gacäimpa.

Në tee mönete bai wædäni
inänite bitö, Wængongui
pönö wi ænecä
beyænque minitö abæ
tawænte gocæminimpa,
ante godö apænebi
ëñcædänimpa.

Në babetamönäni inänite,
Minitö wæætë waa
acæminimpa, ante bitö
godö cæcæbiimpa.

Piinte cædäni ate wæwente
quëwëñönänite bitö
wæætë gä pe æmpobi
abæ tawænte bai
gocædänimpa.

19 Ayæ, Wængongui Awënë
nänö waadete cæquinepo
do batimpa, ante
apænebi

ëñcædänimpa, ante
Wængongui botö imote
do da pönongä pömo
ïmopa.”

20 Ante Itaiya wodi nänö
yewæmongainta adinque
adodö nä nä capodinque
mäniñömö në cæcä ingante
pædæ godöninge Itota tæ
contacantapa. Mänömaï
cæcä adinque tömënäni nani
odömöincönë në ongönäni

tömänäni tömengä ingante
cöwä adänitapa. ²¹ Ayönänite,

—Wængongui botö imotedö
ante apænecä ëñëninque
näni yewæmongainö bai
ñöwoönæ ëñëñömöni edæ do
linque ba aminipa.

²² Ante apænecä ëñëninque
tömänäni, Tömengä nan-
gui waadete pönö tede-
campa, ante apænedinque
tömengä ingante waa ad-
inque guiñente wædänitapa.

—İngä iñæmpa Ootee
wengä imaingä inte bamönengæ
mänömaï cæcampa, ante
awædö, ante nani caboque
tededänitapa.

²³ Mänömaï ante wæyönänite
Itota tömënäni nani pönönö
ante önöwënenque ëñëninque,

—Botö imote apænedinque
minütö, “Bitö dotodo bai inömi
inte nämä incæ cæte waa
babäwe,” ante dodäni nani
angainö bai ante tedemini
awædö. Ayæ, “Capënaömö
iñömö bitö waa cæbi ad-
inque tededäni ëñëmönipa.
Mäniñömö bitö cædinö bai
tömëmi ëñagaiñömö adobai
wii cæbii,” ante wæminäni
abopa.

²⁴ Äninque Itota godömenque
apænedinque,

—Nawangä ämopa. Wængongui
beyæ në apænecä iñömö
tömengä quëwëniñömö
ponte apæneyongante, Wii
ëñëinë wædö, ante Baa
änänipa. ²⁵ Nawangä edæ
ämo ëñëedäni. Docä Ediya
wodi quëwengäñedë mëa go
adoque wadepo ayæ tæcæ
wadepo iñonte tömënäni
ömæ tömäo nani gæwænte

wægaimāmo baquinque
 cōönæ cædāmaī ingatimpa.
 Māniñedē Idægobæ iñōmō
 owæmpoināni nanguī ināni
 quēwēñōnānite, ²⁶ tōmēnāni
 weca Ediya ingante da
 godōnāmaī inte Wængonguī
 wæætē edæ, Bitō Tidōō
 eyequeī gote Tadezata iñōmō
 quēwengā owæmpoingā
 weca goe, angā gogacāimpa.
²⁷ Adobaī Wængonguī beyæ
 nē apænegaingā Editeo
 wodi quēwengāñedē Idægobæ
 æmontai nē baadāni nanguī
 ināni iñōnānite Wængonguī
 tōmēnāni inānite wadæ
 caadāmaī inte wæætē edæ
 Tidiabæ quēwengā Nāāmāō
 ingante wadæ caacā waintai
 baagacāimpa.

²⁸ Ante Itota apænecā
 ēñēninque mānincōnē
 ongōnāni tōmānāni pīinte
 āināni badānitapa. ²⁹ Āināni
 badinque tōmengā ingante
 tōmēnāni nāni quēwēñōmō
 yabæ inō wido cædānitapa.
 Ayæ tōmēnāni nāni mænonte
 quēwenquidi tōmāne ænte
 māō godinque tōmēnāni,
 Bæ tamō guidōmēmæ tæ
 wææncæcāimpa. ³⁰ Ante
 cæyōnāni, Itota iñōmō
 tæcæguedē godinque aamō
 cæte wadæ gogacāimpa.

*Itota angā ēñente wēnæ
 incæ tao gopa
 (Māadoco 1.21-28)*

³¹ Wadæ godinque Ga-
 dideabæ Capēnaōmō nāni
 quēwēñōmō pōninque Itota
 tōmēnāni nāni guēmanguīōnæ
 bayonte tōmēnāni inānite
 odōmonte apænecā ēñēnānitapa.

³² Ēñēñōnāni tōmengā nāmā
 tæi pīñæninque nē angā
 inongā inte nō odōmonte
 apænecā ēñente wædinque
 tōmēnāni, Æ tōmengā iñōmō
 nō pōni odōmonte apænecā
 ēñēmōnipa, ante wædānitapa.

³³ Māniñedē edæ onguīñængā
 wēnæ wentamō ēwocacā tōnō
 nē quēwengā iñōmō tōmēnāni
 odōmōincōnē a ongōninque
 iñontobæ yedæ ante aa
 pecantapa.

³⁴ —Quīmæ quēwēē. Bitō
 Itota Nāatadeta quēwēnīmi
 inte quīnante mōnatō weca
 pōmii. Mōnatō imōnate edæ
 æmæwo wido cæcæte ante
 wabānō pōmitawo. Bitō
 æmōmidō imii, ante botō do
 atabopa. Bitō Wængonguī
 Tæiyæ Waēmō Wēmi inōmi
 imipa, ante edæ do ēñēmopa.

³⁵ Ante tedeyongante Itota
 wææ āninque,

—Apocænē quēwenguēnē
 tedewēē. Waocā baōnē
 quēwēnōmi inte edæ tao
 gobāwe.

Angā ēñēninque wēnæ
 guiquēnē tōmānāni ayōnāni
 waocā ingante māō tæ
 gotodō go wææñongante
 tōmengā baonga wēnæ wēnæ
 cædāmaī inte tao gotapa.
³⁶ Itota angā wēnæ tao gocā
 adinque tōmānāni guīñente
 wædinque nāmāneque teded-
 inque,

—Tōmengā æbānō cæte
 nē angā ingāā. Iñæmpa nē
 angā inongā inte tōmengā
 tæi pīñæninque wēnæidi nē
 wentamō ēwocadāni inānite
 angā tao godāni awædō.

³⁷ Ante pönente wædinque tömënäni, Itota mänömaï cæcampa, ante tededinque mäniömæ tömäo gode ä gode ä cædäni ëñngadänimpa.

Pegodo nänöogæ wäänä ingante Itota cæcä gancæ bacä
(Mäateo 8.14-15; Mäadoco 1.29-31)

³⁸ Mänü tömënäni odömöincönë ongonde apænedinque Itota tao godinque Timönö oncönë go guicantapa. Go guiiyongante wadäni, Timönö nänöogængä wäänä iñömö nangui daicawo gawænte nangæ bacampa cæbii, änäni. ³⁹ Eñëninque Itota tömengä weca go gongæninque daicawo inte piinte bai äninque, Idæwaa impa, angä dæ batapa. İninque tömengä gancæ badinque ængæ gantidinque tömënäni beyæ Cæcantapa.

Nantate wæwënäni inänite Itota cæcä waa badänipa
(Mäateo 8.16-17; Mäadoco 1.32-34)

⁴⁰ Nænque gäwadecæ bayonte nantate wæwënäni inänite Itota weca ænte pönäni adinque tömengä wacä ingante wacä ingante godö gampocä ate tömënäni waa badänitapa. ⁴¹ Ayæ waodäni nangui inäni baönë wënæidi quëwëñönänite Itota angä ëñëninque tao godinque,

—Bitö Wængongui Wëmi inömi imipa, ante Yæ änänitapa.

İninque Itota, Botö Codito inömo imopa, ante do ëñënanipa, ante wædinque wënæidi inänite, Apocænë

imæwedäni, ante edæ wææ angacäimpa.

Itota oodeoidi odömöincönë go guiite apæncä

(Mäadoco 1.35-39)

⁴² Ayæ baänæ ate Itota wayömö önömæca gocantapa. Gocä adinque wadäni tömengä ingante ante diqui diqui minte tömengä weca do pöninque, Mönitö imönite ëmö cæte godämaï incæbiimpa, ante wææ cæcæte ante cædänitapa. ⁴³ Ate wædinque tömengä wææ äninque,

—Botö, Wængongui Awënë Odeye nempo watapæ quëwenguinö angüenë, ante cöwë apænequënëmo imopa. Wængongui, Mänömainö ante apæncæbiimpa, ante botö imote da pönongä pönimo inte botö tömänäni quëwëñömö gote apænequënëmo inte gobopa.

⁴⁴ Ante Oodeabæ godinque tömënäni odömöincönë go guii go guii cædinque Itota apæncä ëñngadänimpa.

5

Gæyæ nangui pönü dadöwënänipa

(Mäateo 4.18-22; Mäadoco 1.16-20)

¹ Ayæ Itota Guënetadetepæ wedeca gote ongöninque Wængongui nänö apænedö ante apæncantapa. Eñencæte ante cædinque nangui inäni godongämæ pö goto ongonte ëñëë congadänimpa.

² Apæncä ëñëñönäni tömengä gomö ayongä gæyæ në dadöwënäni dicamöñæ yamoncæte ante ti wææninque

tömēnāni nāni ti wææ
godimpo mēa wipo gāwapæ
wedeca ömædempo wāi wocæ
acantapa. ³ Adinque Itota
adoque wipodē Timönö
wipodē guidinque tömengä
ingante, Tæcæpæno gämænö
eyequei wo go wāi wocæe,
angä gä go wāi wocængä
ininque Itota tæ contate
tömēnāni inānite odömonte
apænecä eñēnānitapa.
⁴ Tömēnāni inānite iinque
apænedinque Timönö in-
gante,

—Bitö wipo tæcæpæno
godömenque ænte gobi ate
mīnitö dicamöñæ wo gui-
todonte gæyæ dadonte
æncæmīnimpa.

⁵ Äñongä Timönö,

—Awēnē eñēmi. Tömää
woyowotæ gæyæ dadoncæte
ante dicamöñæ ancaa gui-
todöñömöni wīi datapa.
Incæte bitö ämi beyænque
botö Ao ante cæcæboimpa.

⁶ Ante mao guitodöñönāni
gæyæ nangui pönī da ate
dicamöñæ wodo wægo ten-
gatimpa. ⁷ Ininque Timönöidi
wa wipodē ongönāni ponte
godongämæ æncædänimpa,
ante ömö cædāni adinque
wa wipo ænte pönāni ate
gæyæ mēa wipodē eyede
pönī ñönönāni ate wipo emä
guicæ cætimpa. ⁸ Ininque,
Itota angä beyænque gæyæ
nangui pönī æmönipa, ante
adinque Timönö Pegodo
iñömö Itota önöwa gäänē ædæ
wææninque,

—Awēnē eñēmi. Botö
wēnæ wēnæ entawēmo
iñömote bitö waemö pönī

entawēmi inte nänēnē goe,
angacäimpa.

⁹ Ante guñente wæyongante
nē dadöwēnāni wadāni
adobai, Æbānö cæte nan-
gui pönī gæyæ dadonte
æmöö, ante wædinque ancai
guñēninque Timönö tönö
godongämæ wædānitapa.

¹⁰ Ayæ Timönö tönö
godongämæ gæyæ nē
dadöwēna Tebedeo wodi
wēna Tantiago tönö Wäö
adobai guñente wægadaimpa.
Ininque Itota iñömö Timönö
ingante,

—Guñēnāmai incæbiimpa.
Gæyæidi gæte bitö æmai
bitö iincayæ ate waodāni
inānite gæte bai cædinque
apænebi eñēninque ponte
quēwencædänimpa.

¹¹ Angä eñēninque wipo
emönaiya ænte māmö ñā
cæcadodinque tömēnāni
mäincoo tömancoo edæ emö
cædinque edæ Itota miñæ
wadæ gogadänimpa.

*Nē baadingä ingante Itota
wadæ caacampa*

(Mäateo 8.1-4; Mäadoco
1.40-45)

¹² Inicayæ ate Itota
wadāni nāni quēwēñömö
gote quēwēñongante wacä
cöwē baate eñawēnongä
inte tömengä weca ponte
guidömēmæ ædæ wææninque
angantapa,

—Awēnē, bitö Ao ämi inte
wadæ caabi ininque botö
waintai baabaimopa.

¹³ Äñongä Itota pædæ
wææmpo gampo caadinque,

—Ao ämopa. Bitö waintai
baacæbiimpa.

Ante tæcæ añongä
ñömæintai nänö eñadintai
edæ dæ baadinqe tōmengä
waintai do baacantapa.
14 Ìninqe Itota tōmengä
ingante,

—Eñēmi. Bitō wain-
tai baadimi inte wadāni
inānite māo apænedāmaī ie.
Wæætē, Nāwangä impa, ante
acædānimpā, ante cædinque
bitō, Wængonguī quī, ante
nē godongä weca tōingä god-
inque waintai bitō baadintai
odōmōmi ædæmō acæcāimpā.
Ayæ Mōitee wodi wææ
ante nänö angaincoo bai
ænte pōninqe bitō waintai
bitō baadi beyæ ante edæ,
Wængonguī quī, āninqe
nē godongä ingante pædæ
godōmi æncæcāimpā, ante
wææ angantapa.

15 Wææ angä incæte, Itota
mānōmaī cæcampa, ante
nanguī gode ä gode ä cædāni
eñēninqe nanguī ināni Itota
apænecā eñencæte ante ayæ
tōmēnāni nāni caate wædō
waa bacæte ante goto pō
goto pō cægadānimpā. 16 Itota
iñōmō wantæ wantæ iñō
önōmæca nānēnē godinque
Wængonguī ingante wæætē
wæætē apænegacāimpā.

*Nē cōmäingä ingante Itota
angä dao dao gocampa*

(Māateo 9.1-8; Māadoco 2.1-
12)

17 Ayæ adobaī iimō iñō
iimō iñō Itota cōwē odōmonte
apænegacāimpā. Māniñedē
oodeoidi nāni wææ angainō
ante nanguī adinque nē
eñēnāni iñōmō nē odōmōnāni
inōnānimpā. Wadāni adobaī,
Mōnō wææ angainō ante

eñente cæcæimpā, ante
nanguī ānāni guiquēnē Padi-
teoidi nāni ānāni inōnānimpā.
Ìninqe Itota māniñedē
odōmonte apæneyongä
māniñāni nē odōmōnāni tōnō
Paditeoidi iñōmō Gadide-
abæ nāni quēwēñōmō ta
Oodeabæ nāni quēwēñōmō
ta pōninqe ayæ Eedotadēē
iñōmō ta pōninqe Itota
weca pōninqe tæ contate
a ongōnānitapa. Māniñedē
wadāni wa wa badinque
wēnæ wēnæ inte wædāni
iñōnānite Itota iñōmō Awēnē
Wængonguī nänö tæi piñænō
entawēninqe nanguī cæcā
waa badōnānimpā. 18 Ìninqe
wadāni nē cōmäingä nänö
mōimpataa æmætæ æmætæ
bæi ongonte nææninqe,
Itota weca ænte manguī ñō
cæcæimpā, ante pōnānitapa.

19 Ponte ayōnāni wadāni
eyede pōni goto ongōnāni
adinque nē ænte mānō
pōniñāni iñōmō, Ædō cæte
guiquī. Ante wædinque
oncōmāa inō æidāmæ
mæi æidinque dai bæte
mænōniñōmō epæ cædāni
ompite gongæñō tōmēnāni
cōmäingä mōimpataa bæi
ongōninqe tōmengä ingante
godongāmæ ongōnāni weca
tæcæguedē Itota weca pædæ
wæænōnāni ongongantapa.
20 Mānōmaī cædāni adinque
Itota, Nāwangä wede pōnente
cædānipa, ante adinque,

—Æmigo, wēnæ wēnæ bitō
cædimāmo ante ñōwo ñimpo
cætimpā.

21 Añongä Paditeoidi
tōnō nē wææ odōmōnāni

nāmāneque pönente teded-
inque, “Wēnæ wēnæ cædingā
ingante æcānō ñimpo
cæquiringā. Ìingā ìñōmō
Wængonguī ingampa diyæ
mānōmaī cæquiringā. Edæ
babæ ancædō.”

²² Ante pönēñōnāni Itota
tömēnāni nāni pönēwēnō ante
do ēñēninque,

—Minitō mīmōno quīmæ
wēnæ wēnæ pönēwēmīni.

²³ “Nē cōmāingā nānō wēnæ
wēnæ cædimāmo ante godō
ñimpo cæbopa,” ante botō
Wængonguī baī āmo ēñēninque
mīnitō guiquēnē, Wængonguī
ingampa diyæ mānōmaī
cæquiringā, ante pönēmīnīpa.
Ayæ wæætē, “Ængæ gan-
tidinque mōimpata ænte
dao dao gocæcāimpa,” ante
botō Wængonguī baī āmo
ēñēninque mīnitō adobaī,
Wængonguī ingampa diyæ
mānōmaī cæquiringā, ante
pönēmīni ìmaīmīnīpa, ante
awædō. Ìñæmpa mānōmaīnō
ante pönēmīni ìninque mīnitō
edæ æbānō cæquēnēmo
āmīni. ²⁴ Incæte botō Waobo
ēñagalmo inte inguipoga
quēwēninque waodāni nāni
wēnæ wēnæ cædimāmo ante
nē āmo inte pönō ñimpo
cæbopa, ante mīnitō edæ
ēñencæmīnīpa, ante botō
īmaī cæbopa.

Āninque nē cōmāingā in-
gante edæ,

—Bitō ìmite āmo ēñē.
Ængæ gantidīnque bitō
mōimpata topo cæte æninque
tömēmi oncōnē næænte goe.

²⁵ Angā ēñēninque cōmāingā
ìningā incæ edæ tōmānāni

ayōnāni ængæ gantidīnque,
Wængonguī ñāō baī ēmōnongā
inte pönō tæī piñænte cæcā
æmopa, ante apænedīnque
tōmengā nānō ōñōnīnta topo
cæte tao oncōnē ænte gocan-
tapa. ²⁶ Gocā ate wædinque
tōmānāni, Æbānō cæcāī,
ante ēñēnāmaī inte guīñente
wædinque, Wængonguī bitō
ñāō baī ēmōmi inte waa pōnī
cæbi amōnīpa, ante watapæ
apænegadānīpa. Ayæ,

—Ñōwo ìñōmō mā pōnī
cæcā amōnīpa, ante ancaī
guīñente wædānītapa.

*Debii ingante Itota angā
tee empote gocampa*

(Māateo 9.9-13; Māadoco
2.13-17)

²⁷ Ayæ ate Itota tao gote
ayongā odōmāno awēnē nānō
ānīnta ante nē ængā Debii
ingante acantapa. Tōmengā
ìñōmō Awēnē nānō æimpa
gāānē tæ contate ongongā ad-
īnque Itota tōmengā ingante,

—Botō miñæ pōe.

²⁸ Angā ēñēninque do ængæ
gantidīnque Debii mānīncoo
tōmancoo ēmō cæte Itota
miñæ wadæ gogacāimpa.

²⁹ Ayæ ate Debii, Itota
beyæ, ante tōmengā oncōnē
ææmæ nanguī pōnī
cæcantapa. Ìninque ææmæ
becæte ante awēnē beyæ nē
æwēnāni nanguī ìnāni pō tæ
contate cæñōnāni wadāni
adobaī pō tæ contate cæñāni.

³⁰ Adīnque Paditeoidi tōnō
tömēnāni nē odōmōnāni
guiquēnē Itota miñæ nē
godāni ìnānīte piīnta āninque,

—Odōmāno awēnē beyæ
nē æwēnāni tōnō wadāni nē

wënæ wënæ cædāni tōnō
mīnitō quīmæ godongāmæ
ponte tæ contate bete
cæmīnii.

³¹ Ante pīññōnāni Itota
wæætē tōmēnāni īnānite,

—Nē waa ingā guiquēnē,
Cæbi waa baboe, ānāmaī
īñongante nē wënæ wënæ
ingā guiquēnē dotodo in-
gante, Cæbi waa baboe,
ante do aa pecampa.

³² Pancadāniya, Nāmā incæ nē
nō entawēmo īmopa, ante nē
ānāni īññōnānite botō īñōmō
edæ nē dotodo bai adobai
īñōmo inte tōmēnāni īnānite aa
pedāmaī incæboimpa. Wadāni
guiquēnē, Nāmā wënæ wënæ
cæbo īmopa, ante nē ānāni
īññōnānite botō, Tōmēnāni,
Idæwaa wënæ wënæ cæte
awædō, ante Wængonguī
gāmænō poncædānimpa, ante
cædinque tōmēnāni īnānite
aa pecæ pongaboimpa, ante
Itota apænecacāimpa.

*Ee ate cænāmaī ingcæimpa,
ante nē ānāni*

*(Māateo 9.14-17; Māadoco
2.18-22)*

³³ Itota ingante īīmaī ante
ayæ ānānitapa. Wāō mīñæ
nē godāni īñōmō, Wængonguī
beyæ, ante ee ate cænāmaī
īnānipa. Ayæ Paditeoidi
mīñæ nē godāni adobai ee
ate cædānipa. Bitō mīñæ nē
godāni guiquēnē do cænte
bete quēwēnānipa tōō.

³⁴ Ānāni ēñēnīnque Itota
wæætē,

—Onguīñængā nē mongu-
ingā wente ænte pōnāni
īññōnānite mīnitō wæætē, Ee
ate cænāmaī īedāni, ante

edæ ædō cæte wææ an-
guīmīnii. Monguingā nānō
wente ænte nē pōnāni bai
īññōnāni inte botō mīñæ nē
godāni īñōmō ædō cæte
wæwente bai cænāmaī in-
guīnānii. ³⁵ Wæætē ayæ

ate guiquēnē, Monguingā,
nāni nē ānongā bai īñōmote
wadāni ponte botō imote ō
ænte gocædānimpa. Mānōmaī
cædāni ate botō mīñæ nē
godāni īñōmō māññedē
ate wæætē cænāmaī inte
wæcædānimpa, ante Itota
apænecacāimpa. ³⁶ Ayæ,

Wængonguī Awēnē nempo
quēwēnīnque æbānō cæquīī,
ante ēñencædānimpa, ante
Itota īmæca quēwēnāni nāni
cæinō ante odōmonte īīmaī
ante apænecantapa.

—Mīincoo badonte ate
waocā dicæ adocoo wānā
ñænte pancacooga ænīnque
pedæncōoga pōnō tadōmonguingāa.

Mānōmaī cæcā īnīnque edæ
mīincoo incæ do wānā tente
baquēnē. Ayæ pedæncōo
ēmōnō bai mīincoo wīī adobai
ēmōmpa. Mīnitō, Awente
bai cænāmaī inte mōnō
quēwengcæimpa, ante mīni
ānewēnō guiquēnē pedæncōo
bai inte wote baquīne ēnēpa.
Wængonguī gāmænō pōnīnque
quēwencæmīnīnque, ante botō
apænedō guiquēnē mīincoo
bai inte quēwenguīne ēnēpa.
Īnīnque wote baquīne tōnō
quēwenguīne tōnō ædō cæte
mēnea ante ēñente cæquīī.

³⁷ Ayæ adobai yowepæ
biññōmæ mīimæ ænīnque
waocā ædō cæte picæ
æmontaicadedē godō pe
ñīñænguingāa. Īñæmpa picæ

æmontaicadedē pe ñiñængä
 ïninqe edæ tæi æbæ æmæwo
 goquënë. ³⁸ Miiimæ wæætē
 müincadedē pe ñiñængæimpa.
 Adobai botō odömönō müimæ
 bai iñonte dodāni nāni
 odömöwēnō ædō cæte botō
 odömönō tönō adoyedē
 ēñente cæquii. ³⁹ Incæte,
 “Gönænimæ iñömō waëmepæ
 imæmpa,” ante nē bedöminī
 inte mīnitō müimæ ædō cæte
 quingæ bequimīnii, ante Itota
 angacäimpa.

6

*Guëmanguïönæ iñonte
 tömēmō tā pete ænānīpa*
 (Mäateo 12.1-8; Mäadoco
 2.23-28)

¹ Ayæ ate guëmanguïönæ
 iñonte Itota tömēmōncodē
 tæcæguedencodē gocantapa.
 Goyongä tömengä miñæ nē
 godāni iñömō tömēmō inca
 tā pete æninqe dacæ dacæ
 cædinque ade cæ ade cæ
 godāni. ² Adinqe Paditeoidi
 guiquënë,

—Iñæmpa, Guëmanguïönæ
 iñonte mäninō bai cædāmai
 iedāni, ante dodāni nāni
 wææ angainō ante mīnitō
 ēñēnāmai inte quimæ
 cæmīnii.

³ Ante pīññönānīte Itota,

—Docä Dabii wodi tömengä
 nānō emiñænāni tönō
 ömæpodāni inte gæwænte
 wædinque æbānō cægadānii,
 ante yewæmonte öñō incæ
 mīnitō iñæmpa adāmai
 inte bai ämīni awædō.
⁴ Wængongui quī, ante nē
 godönānīque cængui impa,
 ante wææ nāni angainō
 bai cædinque dodāni päö,

Wængongui quī, ante ñoncæ
 ñoncæ cædönānīmpa. Incæte
 Dabii wodi Wængongui
 oncönē go guidinque mānii
 päö do ænte cæninqe
 tömengä miñæ nē godāni
 inānīte godömenque godongä
 cænānītapa, ante yewæmonte
 öñō apa ānewēmīnii.

⁵ Ante apænedinqe
 Itota tömēnāni inānīte ayæ
 apænegacantapa.

—Botō iñömō Waobo
 nē ēñagäimo iñömō Tæiyæ
 Awënë inōmo inte edæ
 guëmanguïönæ Awënë inōmo
 imopa. Ìninqe botō,
 Guëmanguïönæ iñonte edæ
 æbānō cæquii, ante adobo nē
 Ämo ingäimo imopa, ante Itota
 apænegacäimpa.

Ni cömampōingä
 (Mäateo 12.9-14; Mäadoco
 3.1-6)

⁶ Ìncayæ ate guëmanguïönæ
 adobai waönæ iñonte Itota
 oodeoidi odömöincönē go
 guite odömōnte apæneyongä
 onguiñængä önompo tömēmæ
 inō nī cömampote wædongä
 inte māniñömō a ongongan-
 tapa. ⁷ Māniñedē nē
 odömönāni tönō Paditeoidi
 guiquënë, Itota wapiticæ
 cæcä ïninqe mönō wæætē
 pīinte angæimpa, ante nē
 ānewēnāni inönānīmpa. Ñöwo
 iñömō tömēnāni, Ñöwoönæ
 guëmanguïönæ i incæte Itota
 nī cömampōingä ingante,
 Waa bacæcäimpa, ante cæcä
 ïninqe mönō mao pīinte
 angæimpa, ante babæ
 cæcæte ante cöwä adānītapa.
⁸ Māninō, Mönō pīingæimpa,
 ante nāni pönēwēnō ante

Itota iñömö önöwēnenque
edæ do eñēninque edæ ni
cömampoingā ingante,

—Bitö ængæ gantidinqe
tæcæguedē pō næ gongæe.

Angä eñēninque ængæ gan-
tidinqe pō næ gongængantapa.

⁹ İninque Itota nē püinte
ancædāni inānite,

—Ämo apænemini eñēmoedāni.

Guēmanguïönæ iñonte mönō
æbänō cæquēnemō imōö,
ante wææ angatīi, ante
pönēmīni. Mönō waa

cæquēnemō imompa, ante
pönēmīnitawo. Wæætē

edæ, Mönō wænæ wænæ
cæquēnemō imompa, ante
pönēmīnitawo. Guēmanguïönæ

iñonte edæ, Quēwencædānimpa,
ante cæquēnemō imompa, ante
pönēmīnitawo. Wæætē mönō

edæ ömæe ewenguēnemō
imompa, ante pönēmīnitawo.

¹⁰ Äninque æmætæ gomö
æmætæ gomö edæ tömänāni
inānite adinqe ni cömampoingā
ingante,

—Pædæ pompobi.

Angä eñente cædinque nē
cömampodingā incæ pædæ
æmpote edæ ædæmō waa em-
pocä bapocantapa. ¹¹ İninque

tömēnāni, Guēmanguïönæ
incæ mänömaï cæcampa,

ante ænguï badinqe, Itota
ingante mönō æbänō cæquīi,

ante püinque nāni cabo
nämāneque tedegadānimpa.

*Itota angä ate dote ganca
ināni nē gode änāni badānipa*

(Mäateo 10.1-4; Mäadoco
3.13-19)

¹² Mäniñedē Wængonguï in-
gante apænecæte ante Itota

änanquidi æidinqe tömäa
woyowotæ apænee congan-
tapa. ¹³ Nāö ba adinqe

tömengä miñæ nē pönināni
inānite aa pecä pönāni ate

tömengä, Botö beyæ nē gode
ämīni incæmīnimpa, ante dote

ganca ināni mänimpodāni
inānite apænte ængacäimpa.

¹⁴ Tömengä nänö nē da
godönāni baquīnāni iñömö

edæ iimaï emönönānimpa.
Tānocä Timönö emongä

ingä incæte Itota wawo
Pegodo pemongacäimpa.

İngä Pegodo tönö Äntade
näna caya, Tantiago tönö

Wäö näna caya, Pedipe tönö
Batodömēe, ¹⁵ Mäateo tönö

Tömato, Adepeo wengä Tan-
tiago inönānimpa. Ayæ, Mönö

ömæ ingæimpa, ante nanguï
cædongä inte wacä Timönö

inongäimpa. ¹⁶ Tantiago

wengä Codaa tönö Itota in-
gante odömönte nē godongu-

ingä ingaingä inte wacä
Codaa Icadote nāni änongä

inatapa. Mänimpodāni inānite
Itota apænte ængacäimpa.

*Tæiyçēnāni inānite Itota
gampocä waa badānipa*

(Mäateo 4.23-25)

¹⁷ Mänimpodāni tönö Itota
mæmō iñömö wææninque

næ gongænte ongongantapa.
Mäniñömö tömengä miñæ

nē godāni nanguï ināni do
ponte a ongönönānimpa. Ayæ

tömēnāni tönö wadāni Eedo-
tadēe iñömö quēwēnāni tönö

Oodeabæ tömäo quēwēnāni
ayæ Tido eyequei Tidöo

eyequei gāwapæ wedeca
quēwēnāni nanguï ināni do

ponte a ongönönänimpa. Tömēnāni, Itota apānecā ēñgāēimpa, ante ayæ, Wēnæ wēnæ inte wæwēmō inte mōnō waa edæ bacæimpa, ante pōnque a ongönānitapa. ¹⁸ Ayæ wēnæidi nē wentamō ēwocādāni tōnō quēwente wæwēnāni māññōmō ponte ongönāni inānite Itota adoyōmō wææ pōnque godō cæcā waa badānitapa. ¹⁹ Ayæ, Itota tæi piñante entawengā inte pōnō cæcā ate waa badānipa, ante adinque tōmānāni tōmengā ingante gampocæte ante cædānitapa.

*Mini toquinque, ante ayæ,
Mini wæquinque, ante
(Māateo 5.1-12)*

²⁰ Ayæ Itota tōmengā miñæ nē godāni inānite gomō adinque apānecā ēñēnānitapa.

“Mīnitō, Botō waēmō imopa diyæ Awēnē Odeye nempo guiquimoo, ante nē wæwēmīni iñōmō watapæ mini toquinque Wængonguī Awēnē Odeye nempo mīni quēwenguinō edæ do ēamīnipa,” angantapa.

²¹ “Inguipogaque gæwænte wæmīni inte edæ mīni watapæ toquinque Wængonguī pōnongā tōmo pōni cæncæmīnimpa, angantapa.

“Mīnitō inguipogaque wæwente quēwēmīni inte edæ mīni watapæ toquinque Wængonguī pōnō waadete cæcæcāimpa,” angantapa.

²² “Botō Waobo ēñgāimo miñæ gomīni beyænque wadāni mīnitō imīnite badete todinque piinte adinque

wido cædānitawo. Botō beyænque mīnitō ēmōwo ante, Wīwa ēmōwo awædō, ante Baa ānānitawo. Edæ mīni waa toquinque inguipogaque mānōmaī cædānipa.

²³ Oōnædē mōnō ænguīnō ante nangui ongompa, ante pōnēnque mīnitō ñōwodāni nāni piinte cæyedē incæ watapæ toedāni. Iñāni nē piinte cædāni wæmæidi incæ Wængonguī beyæ nē apānegaināni inānite edæ adobai piinte cægadānimpa, ante toquēnē wæwēmīni.

²⁴ Wæætē edæ māincoo nangui nē ēamīni guiquēnē iñcayæ ate mīni wæquinque edæ inguipogaque watapæ quēwēmīnipa,” ante Itota apānecantapa.

²⁵ “Nē tōmo cæmīni guiquēnē iñcayæ ate mīni gæwænte wæquinque edæ inguipogaque tōmo cæmīnipa,” ante apānecantapa.

“Nē Ca ca tomīni adobai iñcayæ ate Ca ca mīni wæquinque edæ inguipogaque tomīnipa,” angantapa.

²⁶ “Mīnitō imīnite ante tōmānāni waa apānedāni iñinque edæ mīni wæquinque iñgæimpa. Iñæmpa iñāni nē waa apānedāni adodāni mæmæidi adobai cægadānimpa. Wadāni babæ wapiticæ apānedāni incæ, Wængonguī beyæ nē apānebo imopa, ante nē ānewēnāni inānite iñāni mæmæidi iñōmō adobai waa apānegadānimpa,” ante Itota apānegacāimpa.

*Nē pīinte cædāni inānite
waadete cæcæimpa, ante
(Māateo 5.38-48, 7.12)*

27 Ayæ godömenque apænedinque Itota, “Minitö nē eñēmīni iñöminite ämo eñeedāni. Minitö iminite nē pīinte cædāni inānite minitö wæætē waadete cædāni. Minitö iminite nē pīinte adāni inānite minitö wæætē waa cædāni. 28 Wēnæ wēnæ bacæminimpa, ante nē änāni inānite minitö wæætē waa apænete godö cædāni. Minitö iminite nē wēnæ wēnæ cædāni inānite minitö wæætē tōmēnāni beyæ ante Wængongui ingante apæneedāni. 29 Wacā bitö imite imæmpaga inö tamongä wæðimi inte bitö wæætē æmæmpaga inö dadi emæmonte ee ongömi tamongæ. Ayæ yogui beyæ bitö yabæcoo ö ængä adinque önönanapæncoo tönö ee abi ö ængæ. 30 Mäincoo ante nē angä ingante tōmengä nänö änoncoo edæ ee godömi ængæ. Ayæ bitö mäincoo nē ö ængä ingante, Wæætē adodö pönömi æmoe, änāmaï incæbiimpa. 31 Minitö, Wadāni botö imote waa cæcædānimpā, ante wæminitawo. Edæ mäninö ante mīni wædö bai adobai wædānipa, ante pönēninque minitö wæætē wadāni tōmānāni inānite waa cædāni,” ante Itota angacäimpa.

32 Ayæ apænedinque, “Minitö iminite nē waadedānique inānite waadete pönēmīni inte wadāni inānite waadedāmaï imīni adinque edæ Wængongui

dicæ mīnitö imīniṭe waadete pönö aqingäa. Iñæmpa nē eñēnāmaï cædāni incæ nē waadete pönēnānique inānite waadete pönēninque minitö cæganca do cædānipa tōö. 33 Ayæ adobai mīnitö imīnite waa cædānique inānite waa cæmīni inte wadāni inānite waa cædāmaï imīni adinque Wængongui mīnitö imīnite dicæ waa aqingäa. Iñæmpa minitö cædö bai nē eñēnāmaï cædāni incæ adobai do cædāni apa cæmīni. 34 Ayæ, Adodö pönongä æncæboimpa, ante pönēwēninque minitö nē adodö pönonguingä ingante godöminī inte wadāni inānite godönāmaï imīni adinque Wængongui mīnitö imīnite dicæ waa aqingäa. Iñæmpa nē eñēnāmaï ināni nāni cabo incæ, Adodö pönongä æncæboimpa, ante pönēwēninque nē adodö pönonguinganque ingante godöninque minitö cædö bai adobai cædānipa tōö.”

35 “Wæætē mīnitö imīnite nē pīināni inānite waadete pönēninque waa cædāni. Ayæ tōmēnāni nāni änö ante, Adodö pönömi æmoe, ante änāmaï inte ee godöminī æncædānimpā. Mänömaï waadete cæmīni ininque minitö iincayæ ate mīni waadete cægainö beyæ nanguï æmaimīnipa. Ayæ mönö Mæmpo Æibæ pönī nē Quēwengä iñongante tōmengä ingante nē waa ate pönēnāmaï ināni inānite tōmengä godö waadete cæcampa. Nē wīwa cædāni

inānite tōmengā godō waadete cæcampa. Ininque mīnitō tōmengā nānō cæi bai adobaī waadete cæmīni ininque Mæmpocā waadete nānō entawēnō bai mīnitō adobaī entawēninque tōmengā wēmīni imāimīnipa. ³⁶ Mōnō Mæmpo pōnō waadete nānō waa cægai bai mīnitō adobaī wadāni inānite godō waadete waa cæedāni,” ante Itota angacāimpa.

*Wadāni inānite apænte
ānāmaī iedāni, ante
(Māateo 7.1-5)*

³⁷ Ayæ wæætē Itota iīmaī ante apænecantapa. “Wacā ingante apænte ānāmaī imīni ininque mōnō Mæmpo wæætē mīnitō imīnite apænte ānāmaī incæcāimpa. Ayæ, Wacā nānō tente wæquinque wēnæ wēnæ cæcampa, ante ānāmaī imīni ate mōnō Mæmpo wæætē, Mīni tente wæquinque wēnæ wēnæ cæmīnipa, ante apænte ānāmaī incæcāimpa. Wacā wēnæ wēnæ cæcā ingante mīnitō űimpo cæmīni ee gocā ate mōnō Mæmpo adobaī mīnitō imīnite űimpo cæcā quēwencæmīnimpa. ³⁸ Wadāni inānite ee godōedāni. Mīnitō ee godōmāni ænāni ininque wadāni wæætē mīnitō imīnite ee pōnōnāni æncæmīnimpa. Nē pōnōnāni iīnōmō tōmēnāni nāni tee māincadedē da wēninque da wæænonte wancæ wancæ cædinque eyepote wæænguinque eyede pōni da wēninque mīnitō ænguincadedē pōnō wāne cædāni edæ æncæmīnimpa. Edæ mīnitō tee mante

mīni godōincade incæ adocadeca tee mante bai cædinque Wængonguī mīnitō imīnite eyepæ pōnongā æncæmīnimpa,” ante Itota apænegacāimpa.

³⁹ Ayæ, Wængonguī Awēnē nempo quēwēninque æbānō cæquīi, ante ēñencædānimpa, ante Itota imæca quēwēnāni nāni cæinō ante odōmōninque iīmaī apænecantapa. “Babetamongā ingante wacā babetamongā incæ ædō cæte māo odōmongā goquingāā. Iīnæmpa mānōmaī cædinque nāna babetamoncaya ompite adopiticæ guēa go wææ guibainapa. ⁴⁰ Nē odōmonte apænecā iīnōmō nē ēñengā inte odōmōñongante tōmengā nānō nē ēmīñængā guiquēnē dicæ godōmenque ēñengā ingāa. Incæte iinque odōmonte apænecā ēñēninque tōmengā nānō nē ēmīñængā abæ tawæninque wæætē nē odōmongā bai bacæcāimpa,” ante Itota apænegacāimpa.

⁴¹ Ayæ apænedinque, “Bitō tōniñacā wædænque wēnæ wēnæ cæcā iīnongante bitō guiquēnē nanguī bitō wēnæ wēnæ cædinō ante wædāmaī inōmi inte tōmengā ingante quīnante pīinte ānewēmii. Iīnæmpa tōmēmi awinca gāānē awæmpa wææ ongōmpa, ante adāmaī inte bai cæbipa tōō. ⁴² Tōmēmi awinca gāānē awæmpa wææ ongōmpa, ante bitō adāmaī inte bitō tōniñacā ingante, ‘Biwi, bitō awinca guiyā mæ owo bai ate æ wimōmoe,’ ante edæ abipa ænguīmii. Iīnæmpa

bitö nē wadö tedete wadö cædömi inte edæ tōmēmi awinca gāānē wææ ongompa tāno wido cæte ate edonque adinque bitö tōniñacā awinca guiyā owodö æncæbiimpa,” ante Itota angacäimpa.

Awæ æbänö iwæ, ante tōmenca bete eñengæimpa, ante (Mäateo 7.17-20, 12.33-35)

⁴³ Ayæ godōmenque apænedinque Itota, “Waincawæ incæ ædö cæte baaca incaquii. Wæætē wīwa iwæ incæ ædö cæte wainca incaquii. ⁴⁴ Awæ æbänö iwæ, ante eñencæte ante mōnō tōmenca tā pete bete eñengæimpa. Iigowæñeca æncæte ante woadāni dicæ daa mongæwāa edæ tā pete ænāniyaa. Yowemö æncæte ante woadāni dicæ daacamēña tā pete ænāniyaa. ⁴⁵ Mōnō waocabo iñōmō adobaī inōmō inte cæmompā. Mimōnē mōnō pōnēmāmo eyede tate bai tao godedinque mōnō mānimāmoque ante pōnēninque tede-mompā. Waocā nē waa cæcā guiquēnē waa pōni tōmengā nānō pōnēnō ante entawēninque waa tede-campā. Nē wīwa cæcā guiquēnē tōmengā nānō wīwa pōnēnō ante entawēninque wīwa tedecampā,” ante Itota apænegacäimpa.

Nē mænōna ante (Mäateo 7.24-27)

⁴⁶ Ayæ godōmenque apænedinque, “Mīnitō iñōmō botō imote, ‘Awēnē, mōnitō Awēnē imipa,’ ante tedemini incæte botō änō ante quīnante wīi eñente

cæminii. ⁴⁷ Nōwo iñōmō edæ apænebo eñēedāni. Botō gāmænō ponte eñēninque waocā botō änō ante do eñente cæcā iñōmō tōmengā iīmaī ingampa. ⁴⁸ Waocā adocanque oncō mænoncæte ante guibæ ææ wodinque dicaboga mænoncæte ante gōnongā bai nē eñente cæcā iñōmō adobaī cæcā ingampa. Tōmengā oncō tæi mænonte ongō iinque æpæ äninque quingæ pō incæte oncō ædö cæte wancæ wancæ cæquii. Iñæmpa tæi mænonte ongompa. ⁴⁹ Wæætē waocā guibæ ææ wote gōnōnāmaī yabæque oncō mænongā ate yabæque mænōiñōmō æpæ äninque pō ate oncō dobæ bogo cæte tæ wææninque æmæwo gopa. Botō apænebo eñēninque waocā nē eñēnāmaī cæcā iñōmō tōmengā nē yabæque mænongā bai inte ocai incadāmaī inte bai eñēnāmaī cæcampā,” ante Itota iinque apænegacäimpa.

7

Capitāo ingante nē cæcā ingante Itota cæcā waa bacampā

(Mäateo 8.5-13)

¹ Ayæ tōmēnāni inānite iinque apænedinque Itota Capēnaōmō nāni quēwēñōmō gogacäimpa. ² Māniñōmō quēwēninque odōmāno tontadoidi awēnē capitāo ingante nē cæcā iñōmō wēnæ wēnæ badinque æmæwo wæncæ cæcā ingantapa. Awēnē capitāo ingante nē cæcā iñongante awēnē wæætē

tömengä ingante nanguï waadecantapa. ³ İninque, Itota waa cæcä ingampa, ante mämö apænedäni eñëningä inte tontado capitäo iñömö oodeoidi inänite nê aadäni nâni Picæncabo inänite apænedinque, Minitö Itota weca godinque tömengä ingante ämini eñente pöningue tömengä wæætë botö imote nê cæcä ingante cæcä waa bacæcäimpa. ⁴ Angä eñente godinque nê aadäni nâni Picæncabo guiquënë Itota weca pöningue tömengä ingante nanguï änänitapa.

—Mönö oodeocabo iñömönte mäningä tontado capitäo iñömö mönö imonte waa cæcampa, ante wædinque bitö tömengä beyæ waa cæcæbiimpa. ⁵ Tömengä iñömö mönö oodeocabo iñömönte waadete cædinque, Wængonguï apæneçä nâni eñente yewæmongainta ate minitö odömöincö impa, ante do mænonte pönongä æmompæ cæbii.

⁶ Änâni eñëningue Itota nê aadäni nâni Picæncabo tönö wadæ gocantapa. Oncö obo pönönänite tontado capitäo iñömö tömengä guidënanî inänite, Go bee tëningue botö beyæ Itota ingante iïmai ante apæneedäni, angantapa. “Awënë ee ongöe. Botö waëmö imopa diyæ bitö botö oncönë pö guiquimii, ante capitäo bitö imite angampa,” ante apæneedäni, angä ponte apænedänitapa. ⁷ Ayæ adobaï, “Botö wii waëmö inömo inte edæ bitö weca

pönämai intabopa. Incæte bitö adoyömö ongöningue ämi ininque botö imote nê cæcä waa bacæcäimpa. ⁸ Bitö iñömö Awënë Wængonguï ingante nê eñente cædömi imi bai botö adobaï wacä awënë ingante nê eñente cæbo imopa. İninque botö awënë ëabo inte botö awënë beyænque ämo eñëningue tontadoidi wæætë guñente wædinque botö änö ante cædänipa. İninque adocanque ingante botö, Goe, ämo eñëningue edæ do gocampa. Wacä ingante, Pöe, ämo eñëningue edæ do pongampa. Ayæ botö imote nê cæcä ingante, Cæe, ämo eñëningue edæ do cæcampa.” Mänömainö ante Itota ingante botö beyæ ante apænemîni eñengædäni, ante tontado capitäo iñömö tömengä guidënanî inänite angä godinque tömënanî wæætë capitäo nänö änö bai ante Itota ingante adodö ante apænedänitapa.

⁹ Mänömainö ante tontado awënë beyæ apænedäni eñëningue Itota wæætë, Mäningä tontado awënë iñömö waa pönî eñengampa, ante wædinque godongämæ ongönâni inänite,

—Nawangä ämopa. Mönö idægocabo iñömönte mäningä wede pönengä ingä bai adocanque incæ edæ dæ angä awædö, angantapa.

¹⁰ Ayæ nê bee tencæ pöninâni oncönë wadæ gote ayönâni capitäo ingante nê cæcä iñömö do waa bacä agadänimpa.

Æmæwo wæningā ingante Itota angā nāni ōmæmongampa

11 Itota iñōmō iimō ate Nāino nāni quēwēñōmō gocæte ante goyongante tōmengā nānō nē ēmiñænāni tōnō wadāni nanguī ināni godongāmæ gogadānimpa.

12 Māniñōmō yabædemō obo pōñongā onguīñængā æmæwo wæningā ingante næænte pōnānitapa. Tōmengā badā owæmpoingā inongā inte tōmengā wengā adocanque wængā wædinque pongantapa. Ayæ māniñōmō quēwēnāni nanguī ināni wāänā tōnō godongāmæ pōnāni acantapa. 13 Wāänā ingante adinque Itota tōmengā tōnō guēa wæwente bai pōnēninque,

—Wædāmaī ie.

14 Äninque do wæningā ingante tōmēnāni nāni daga wenguimpa gāänē ponte gampocā ate nē næænīnāni næ gongæñānitapa. Itota iñōmō,

—Edēnīmi, bitō imite ämopa. Ængæ gantie, angantapa.

15 Æñēninque nē wæningā incæ ængæ gantidinque tæcæ tedecā adinque Itota wāänā ingante pædæ godongā ængantapa. 16 Itota mænōmaī cæcā adinque tōmānāni nanguī guīñente wædinque Wængonguī ingante watapæ apænedinque,

—Wængonguī beyæ nē apænecā tæī ēmongā inongā inte mōnō weca a ongongā amompa, änānitapa.

Ayæ,

—Wængonguī quimō iñōmonte Wængonguī incæ mōnō weca ponte godongāmæ cæcampa. Nāwangā impa, ante nanguī todānitapa.

17 Ayæ Oodeabæ tōmāo quēwēnāni inānite wayōmō gomonga quēwēnāni inānite māo gode ä gode ä cæte, Itota æbānō cæcāā, ante apænedāni ēñengadānimpa.

Wäo tōmengā miñæ nē goda inate da pōnongā pōnapa (Māateo 11.2-19)

18 Wäo miñæ nē godāni adobai, Itota æbānō cæcā ingāā, ante ēñēninque Wäo ingante māmō apænedāni ēñengantapa. Māninō ante apænedāni ēñente wædinque Wäo iñōmō tōmengā miñæ nē goda mēnaa inate añecā pōnatapa. 19 Pōna adinque Wäo tōmēna inate, Mīnatō mōnō Awēnē weca godinque botō beyæ ante iīmaī ante äeda, angantapa. Awēnē ēñēmi. Bitō iñōmō dodāni nāni, Nē Ponguingā, angaiimi adobi imitawo. Wæætē tōmēnāni nāni nē angaiimi ināmaī imi ininque bitō wæætē, Wacā ponguingā, ante wānō cōedāni, ämitawoo. Æbānō mōnitō cæquimōnii, ante botō beyæ ante ēñencæte ante äeda. Ante Wäo mēnaa inate Itota weca da godongā godatapa. 20 Godinque Itota weca pōninque iīmaī ante apænedatapa.

—Wäo æpænē nē guidōnongā iñōmō mōnatō imōnate da pōnōninque bitō imite iīmaī angampa. Awēnē ēñēmi. Dodāni nāni, Nē Ponguingā,

angaïmi bitö iñömö adobi
imitawo. Wæætē tōmēnāni
nāni angaïmi ināmaï imi
iniquē bitö wæætē, Wacā
ponguingā, ante wānō
cōedāni, āmitawo. Æbānō
mōnitō cæquimōnii, ante
ēñencæte ante Wāō mōnatō
imōnate da pōngā pon-
tamōnapa, ānatapa.

²¹ Māniñedē incæ daicawo
gawænāni tōnō wēnæ wēnæ
inte wæwēnāni nanguï
ināni inānite Itota godō
waa cæcā waa badānitapa.
Wēnæidi nē wīwa ewocadāni
inānite tōmengā wido cæcā
ate waodāni nanguï ināni
waa badānitapa. Ba-
betamōnāni nanguï ināni
inānite tōmengā gampomongā
waa bamōnānitapa. ²² Iniquē
mānōmaï cæcā waa ayōnate
ñōwo pōna inate Itota,

—Botō godō cæbo ate
babetamō inināni incæ do
adāni aminapa. Cōmante
inināni incæ waa bate dao
dao godāni aminapa. Baate
inināni incæ ñōwo æmontai
waëmontai baadāni aminapa.
Babetamonca ināni iñōnānite
botō godō cæbo ate onōmonca
ēñēnāni badāni aminapa.
Do æmæwo wænte oñōnāni
iñōnānite botō godō cæbo ate
ñāni omæmonte quēwēnāni
aminapa. Ōmaadāni inte
wæwēnāni inānite botō
Wængonguï Awēnē pōnō waa
cæcæcāimpa, ante watapæ
apænebo ēñencædānimpa.
Iniquē mīnatō ponte
ēñēñōmīna botō æbānō
apænebo ēñēmīnatawo, ante
ayæ, Botō æbānō cæbo
aminatawo, ante mīnatō ñōwo
wæætē Wāō weca gote

māo apænemīna ēñengæda,
angantapa.

²³ Ayæ, “Botō beyæ
waocā wīi piinte wadæ
gocā iñömö tōmengā nānō
watapæ toquinque oda
cædāmaï incæcāimpa, ante
Wāō ingante māo apænemīna
ēñencæcāimpa,” ante Itota
angantapa. ²⁴ Angā

ēñēniquē Wāō beyæ nē
ānīna wadæ goda adinque
Itota wæætē godongāmæ
ongōnāni inānite, Wāō æbānō
ingāā, ante apænecantapa.
“Mīnitō guiquēnē quīnō
acæte ante onōmæca
gomīnitapa. Cæwīpa woboyæ
pæmænte ate æmænō ædæ
æmænō ædæ gobaingā
ingante mīnitō dicæ acæ
gomīnitawogaa. ²⁵ Iniquē

edæ quingānō ingante acæte
ante gomīnitapa. Edæ
waocā weocoo waëmoncoo
mongænongā ingante mīnitō
dicæ acæ gomīnitawogaa.
Inæmpa weocoo waëmoncoo
nē mongænāni iñömö
nāmanque ante pōnente
nāni ænte māincoo beyæ
ante nē towēnāni inte
tōmēnāni iñömö awēnē
oncōnē quēwēnāni apa
quēwēnānii. ²⁶ Iniquē edæ
quīnante gomīnitawo. Mīnitō
mīni nē go acæ cædongā
iñömö edæ Wængonguï beyæ
nē apænecā ingantawo.
Nāwangā impa. Wængonguï
beyæ nē apænecā Wāō
ingampa. Incæte tōmengā
wīi Wængonguï beyæ nē
apænegaināni bai inongā
inte godōmenque nan-
guï cæcā ingampa, ante

apænebo ēñēmaīmīnīpa.
 27 Wængonguī iīmaī angampa,
 ante yewæmongatīmpa.

‘Botō beyæ nē apænecā
 ingante da godōmo
 godīnque tōmengā
 taadō tāno beyænte baī
 cæcæcāīmpa.

Tōmengā bitō Codito īmi beyæ
 ante taadō waa pīnonte
 baī waa cæcæcāīmpa.’

Mānōmaīnō ante dodāni
 adocā Wāo ingantedō ante
 pōnēnīnque yewæmongadānīmpa

28 Nōwo iñōmō āmo ēñēdāni.
 Īmæca mīni ēñagāincabo
 iñōmīnīte æpænē mōnō
 nē guidōnongā Wāo ado-
 canque ñænængā iñongante
 wacā tōmengā baī edæ
 dæ angampa. Incæte
 Wængonguī Awēnē Odeye
 nempo quēwēnāni iñōnāni
 adocanque guiyangā pōnī
 ingā incæte Wāo pōnōmenque
 wædangā ingampa,” ante
 Itota apænecantapa.

29 Itota mānōmaīnō
 ante apænecā nē ēñēnāni
 iñōmō odōmāno awēnē
 beyæ nē æwēnāni incæ
 wadāni incæ tōmānāni
 Wāo nānō nē guidon-
 gāīnānīque iñōnānīmpa.
 Īnīnque tōmēnāni, Wængonguī
 nō cæcā ingampa, ante
 tōmānāni apænedānitapa.
 30 Paditeoidi tōnō idægoidi
 nāni wææ angāīnō ante nē
 ate ēñēnāni guiquēnē Wāo
 nānō guidongāīnāni iñāmaī
 iñōnānīmpa. Īnīnque tōmēnāni
 guiquēnē Wængonguī
 gāmæñō pōnguēnēnāni
 incæte edæ Baa ānānitapa.

31 Godōmenque apænedīnque
 Itota iīmaī angantapa.
 “Mānōmaī ī īnīnque ingui-
 pogaque ante nē quēwēnāni
 iñōmō quingāmē baī
 iñānīpa. Quiēmē baī edæ
 quēwēnānīpa. 32 Wēñænāni
 mōnō godonte æiñōmō tæ
 contate owempodāni nāni
 owempodō baī edæ adobaī
 cædānīpa, ante awædō.
 Wēñænāni nāni owempote
 cæcabo incæ ææmæ cæte baī
 owempote cædīnque wadāni
 iñānīte aa pedānīpa. ‘Mīnitō
 beyæ oōña we we oōñōmōni
 mīnitō wæætē edæ āwadāmaī
 īmīnitapa tōō,’ ante owem-
 podīnque wēñænāni pīinte
 tedewēnānīpa. Ayæ wæætē,
 Waocā do wængā ate nāni
 wæbaī, ante wēñænāni nāni
 owempote cæcabo iñōmō,
 ‘Mōnitō Ca ca wæyōmōni
 mīnitō wæætē edæ wædāmaī
 īmīni wæmōnīpa,’ ante
 pīīnīnque aa pedāni baī
 ñōwodāni iñōmō edæ adobaī
 pīinte tedewēnāni iñānīpa.”

33 “Edæ iīmaī impa.
 Wēñænāni nāni wædō
 baī Wāo æpænē mōnō
 nē guidōnongā iñōmō
 cænguī cænāmaī yowepæ
 bīīnōmæ nāni wædænque
 tī nāmæ bedāmaī ponte
 quēwēñongante mīnitō
 guiquēnē, Wēnæ tōnō
 Wāo quēwengampa, ante
 pīīmīnīpa. 34 Ayæ wæætē
 botō Waobo ēñagaīmo
 inte tōmāā cænguī cænte
 yowepæ bīīnōmæ bete mīnitō
 weca ponte quēwēñōmote
 mīnitō guiquēnē, Cæowæobi
 inte cæmīpa. Beowæobi
 inte bebīpa, ante badete

tomīnīpa. Ayæ godōmenque, Odōmāno awēnē beyæ nē æwēnāni tōnō wadāni nē ēñēnāmaī cædāni iñōnānite bitō tōmēnāni æmigo īmīpææ, ante botō īmote pīnīnque mīnitō wēñēnāni nāni pīinte aa pedō baī ānewēmīnīpa tōō. ³⁵ Incæte, Nē nō ēñēnāni iñōmō nō cædānīpa, ante adīnque, Nāwangā nō ēñēnānīpa, ante mōnō ēñengæīmpa,” ante Itota apænēgacāīmpa.

Paditeocā Timōnō oncōnē Itota go guīte ēñacampa

³⁶ Ayæ ate adocanque Paditeocā incæ Itota ingante, Botō oncōnē pō cæe, angā Ao ante Paditeocā oncōnē godīnque pō guīte cæ congantapa. ³⁷ Tōmēnāni quēwēñōmō onquiyængā nē wēnæ wēnæ cæte quēwengā īnongāīmpa. Tōmengā iñōmō, Paditeocā oncōnē Itota cæncongampa, ante tededāni ēñēnīnque oguī wapæ dica adabatodo waincadedē pe ñīñante næænte pongantapa. ³⁸ Pō guīdīnque tōmengā Itota ōnōwaca īnō pō næ gongænīnque Ca ca wæcantapa. Ca ca wæyongā Itota ōnōwaca īnō ōmæ petæ petæ wææ aa bee adīnque onquiyængā wæætē tōmengā ocaguīncooca wadæ cæwacantapa. Ayæ queē bewadīnque oguī wapæ gao cæwacantapa. ³⁹ Mānōmaī cæcā adīnque, Pō cæe, nē ānīngā inte Paditeocā iñōmō nāmāneque pōnēnīnque, “Itota iñōmō Wængonguī beyæ nē apænecā inte baī tōmengā, Æcānō botō īmote gampocāā, ante ayæ,

Quiēmē baī onquiyængā ingāā, ante ēñencædongāīmpa. Iñæmpa nē wēnæ wēnæ cædongā ingampa, ante do ēñencædongāīmpa.” ⁴⁰ Ante pōnēñongā Itota wæætē,

—Timōnō, bitō īmite adodēque apænebo ēñēe.

Åñongante Paditeo wæætē,

—Ao, nē Odōmōmi īmi, apænebi ēñēmoe.

⁴¹ Angā īnīnque Itota,

—Onguīñængā adocanque nē godōwengā inte quēwēñongante onguīñæna mēnaa īnante godongā ate debe badapa. Adocanque ingante nanguī quīnīento ēmō godongā ate nanguī debe bayongante wacā ingante wædænque tincoenta ēmō godongā ate wædænque debe bacampa. ⁴² Nē godōnīngā nānō ānīmpota ōmæpoda inte tōmēna, Ædō cæte wæætē adodō pōnonguīmōnaa, ante wæyōnate nē godōnīngā iñōmō edæ, Ōmæpomīna inte mīnatō ædō cæte adodō pōnōmīna ænguīmoo, ante botō ænāmaī inte ñīmpo cæcæboīmpa, angampa. Iñīnque Timōnō bitō īmite āmopa. Mēnaa īnate ñīmpo cæte ānāmaī ingā adīnque nē godongā ingante æcānō godōmenque nanguī waadete pōnēngūngāā, ante pōnēmīi.

⁴³ Åñongante Timōnō,

—Wa. Godōmenque nanguī ēmō debe ingā iñōmō tōmengā wabānō godōmenque waadete pōnēngā īmaīngampa, āmopa.

Angā ēñēnīnque Itota,

—Nāwangä ante pönëmpa.

44 Äninqe Itota onquiyängä gämänö dadi emænte adinque Timönö ingante apænedinque,

—İngä onquiyängä ingante edæ abi. Botö bitö oncönë pö guiiyömote bitö, Mëwaquimæ, ante bitö dicæ pönömiyaa. Tömengä guiquënë ömæ wææmonte aa bewadinque tömengä ocaguinca wadæ cæwacä ae.

45 Bitö guiquënë waadedämaï inte queë bemönämaï iñömite tömengä iñömö botö pö guiiyedë täno queë bewadinque cöwë queë bewacä ae. 46 Bitö guiquënë oginguipæ gao cæcadämaï iñömite tömengä iñömö ogui wapæ gao cæwacä ae. 47 İninqe botö, Tömengä mänömaï cæcampa, ante odömöninque bitö imite ämo ëñëe. Edæ tömengä nanguï wënæ wënæ cæcä iñongante Wængongui godö ñimpo cæcä ate tömengä wæætë nanguï waadete pönengampa. Bitö iñömö edæ wædænque wënæ wënæ cæbi iñömite Wængongui pönö ñimpo cæcä ate bitö wæætë wædænque waadete pönëmi abopa.

48 Äninqe onquiyängä ingante apænedinque Itota,

—Wënæ wënæ bitö cædinö ante pönö ñimpo cæbo æe.

49 Angä ëñëninque wadäni godongämæ cæ cönäni guiquënë godö wæntæ wæntæ äninque,

—İngä iñömö edæ waocä wënæ wënæ nänö cædinö ante, Pönö ñimpo cæbo æe,

ante në angä iñömö edæ æcänö ingää.

50 Ante wædinque tedeyönäni Itota iñömö onquiyängä ingante,

—Bitö wede pönönö beyænque quëwencæbiimpa. Nöwo edæ wædämaï inte goe, angacäimpa.

8

Itota beyæ, ante onquiyænäni godongämæ cædänipa

1 Ayæ ate Itota nanguï inäni näni quëwëñömö wayömö wædænque inäni näni quëwëñömö wayömö godinque, Awënë Wængongui Odeye nempo watapæ quëwencæminimpa, ante waa apænecä ëñengadänimpa.

Ayæ tömengä tönö dote ganca inäni mänimpodäni godongämæ godänitapa.

2 Ayæ onquiyænäni adobaï Itota miñæ godänitapa.

Tömënanäni pancadäniya wënæidi në wiwa ewocadäni tönö në quëwengainäni iñönänite wadäni nantate wæwengainäni iñönänite Itota

cæcä ate tömänäni do waa badänäni inte ñöwo tömengä miñæ tee empote godäni iñönänimpa.

Adocanque Mäadiya Mäagadadënë näni angaingä tömengä baonga wënæidi tiæte ganca inäni tao godäni ininqe tömengä önonganque badingä inte Itotaidi tönö godinque pönö cæcä inongäimpa.

3 Wacä onquiyängä Wäönä nänöogängä Tiota guiquënë Edode nänö ëadincoo në

aacä iñongante Wäönä iñömö Totänä tönö ayæ wadäni onquiyænäni nanguï inäni tönö adobai Itotaidi tönö godongämæ godinque pönö cædönänimpa. Tömänäni nani äadincoo incæ ænte pöningue Itotaidi beyæ ante pönö cædönänimpa.

Waocä nänö quiyadö ante Itota odömonte apænecampa
(Mäateo 13.1-9; Mäadoco 4.1-9)

⁴ Nanguï inäni wayömö nani quëwencabo wayömö nani quëwencabo bacoo inäni godongämæ ponte a ongöñönänite Itota apænecantapa. Wængongui nänö apænedö ante waodäni æbänö ëñänäni, ante ëñencædänimpa, ante inguipoga quëwänäni nani cæinö ante iimainö ante apænecantapa. ⁵ “Waocä në quiyadongä iñömö quiyacæ gocampa. Gote quiyayongä pancamonga taadö iñömö wææmompä. Taadö wæænte eyepodimö öñöñonte pinä gawadäni ædö cæte pæquï. Ayæ ayamöidi pöningue dobæ ade cænänipa. ⁶ Pancamonga guiquënë dicamontaa iñömö wææninque pæquinämai Gä æidinqe oguimento guiwapa pæquï. Guiwadämai inte edæ guingo icadinqe tömencagui näñe wæncaguimpä. ⁷ Pancamonga guiquënë ömentacodë nänö eyepodimö iñömö pæquinämai tä bocate Gä æiyonte ömentacoo adoyömö pö incootonque ganta cæca ate näñe wæmpä.

Wampo incapa pæquï. ⁸ Wæmonguipoga quiyadimö guiquënë tä bocate waa pædinque tömëmö tiëë ganca mänimpomö nanguï pönö incapa. Quiyacä nänö quiyadö ante edæ botö mäninque ante apænebopa.”

Mänömainö ante apænedinque Itota ogæ tededinque, “Ëamonca ongonte edæ ëñëedäni,” angacäimpa.

Önömonque ëñente pönänämai inänipa, ante
(Mäateo 13.10-17; Mäadoco 4.10-12)

⁹ Tömengä miñæ në godäni iñömö, Itota ëñëmi, änänitapa. Mäninö ante apænedinque bitö æbänö ante odömoncæte ante apænebitawo. ¹⁰ Äñönänite tömengä, “Wængongui Awënë Odeye nempo æbänö quëwenguï, ante mini waocabo wëëñëdë mini ëñänämai ingainö ante botö ñöwo edonque pönö apænebo ate minitö adomïnique ëñëmini iminipa. Wæætë wadäni inänite edæ botö inguipoga quëwänäni nani cæinonque ante odömöninque apænebopa. Edæ tömänäni, Awincaque adinque wüi ædæmö adäni inte önömoncaque ëñëninque ædæmö ëñänämai incædänimpa, ante dodäni Wængongui beyæ ante nani yewæmongainö bai iinque bacæimpä, ante botö tömänäni inänite mänömainonque ante apænebopa,” ante Itota apænecantapa.

*Quiyacā nānō cæinō
ante pōnente iīmainō ante
ēñengæimpa*

*(Māateo 13.18-23; Māadoco
4.13-20)*

¹¹ Itota ayæ godōmenque
apænecantapa.

“Botō
nē quiyacā nānō cæinō
ante apænedinque iīmainō
ante odōmoncæte ante
apænetabopa.

Tōmēmō
quiyadīmō iīnōmō Wængonguī
nānō apænedō bai impa.

¹² Taadō wæænte oñnōmō
botō ānōmō guiquēnē nē
ēñēnāni bai impa.

Tōmēnāni
Wængonguī nānō apænedō
ante tæcæ ēñēñōnānite wēnæ
awēnē pōninque, Quēwēnāmaī

incædānimpā, ante cædinque
Wængonguī nānō angainō
ante o ængā iīnque tōmēnāni

ōmætawēnāni inte ædō cæte
pōnente quēwenguīnāni.

¹³ Dicamontaa wæænte
pædimō bai ināni guiquēnē
Wængonguī nānō apænedō

ante watapæ ēñente tod-
inque nē Ao ānāni inānipa.

Tōmēnāni iīnōmō oguīmento
guiwadāmaī bai ināni inte
wantæ iīnō pōnēnāni ate

tōmēnāni nāni pōnēnō
beyæ ante wadāni pīinte
cædāni ate tōmēnāni wæætē

guiñente wædinque emō cæte
godānipa.

¹⁴ Ömentacodē
wæænte pædimō bai ināni
guiquēnē tōmēnāni ēñēninque

godōmenque quēwēñōnāni
inguiipoga quēwente quiēmē
beyænque mōnō wæpāmo

pō ate guiñente wædinque
pædāmaī inānipa. Māincooque
beyæ ayæ ōnonque towente

nāni wædō beyæ tōmēnāni
ōmentacoo incootonque

ñā caate bai cæ iīnque
edæ wampo encadānipa
pæquināni.

¹⁵ Onguiipoga
wainguiipoga quiyadīmō bai
ināni guiquēnē tōmēnāni nō

pōnente waa cæte quēwēnāni
inānipa. Tōmēnāni iīnōmō edæ
Wængonguī nānō apænedō

ante ēñēninque do bæi on-
gonte wede pōnēnāni inānipa.

Wæntæye ināmaī ināni
inte tōmēnāni ee cædinque
tōmēwæ incate bai waa

cædānipa. Botō mānōmainō
tōmānō ante odōmoncæte
ante nē quiyacā nānō cædō

ante apænetabopa,” ante
Itota apænegacāimpa.

*Gongapæncade, ante
odōmonte apænecampa
(Māadoco 4.21-25)*

¹⁶ Ayæ, “Gongapæncade tī
wodōnodinque waodāni dicæ
owætadē boo cæcadāniyaa.

Möimoga ænōmengadæ
inō dicæ concæcadāniyaa.

Wæætē, Māniñnōmō nē pō
guidāni acædānimpā, ante
cædinque gongapæncade

awæmpa æmongapaa
concædāni ñāo bæco adānipa.

¹⁷ Quiēmē ante wē wodonte i
iīnōmō māninō tōmānō ante
iīncayæ ate edonque ate

bai ēñengæimpa. Quinō
ñōwo bee ocate bai i incæ
māninō tōmānō iīncayæ

ate wi æncate bai iīnonte
edonque acæimpa,” ante
Itota apænecantapa.

¹⁸ Ayæ, “Nē ēacā ingante
godōnāni ængā bai nē ēñengā
ingante godō apænebo

ēñente entawēninque tōmengā
godōmenque ēñente bacæcāimpa.
Nē ēadāmaī ingā guiquēnē

tömengä, Ęabopa, ante pönëninque nänö wædænque pönï eadincöo iñonte ö ænani wæcä bai nē ēñenämäi ingä adobai tömengä, Entawëmopa, ante pönengä inique wædænque pönï nänö entawënö iñonte edæ ö ænte bai cæbo dæ ba ate wæcæcäimpa cæminii. Ęamonca ongonte ēñenguënë quëwëminii," ante Itota apænegacäimpa.

Itota wäänä tönö tömengä biwüdi pönänipa

(Mäateo 12.46-50; Mäadoco 3.31-35)

¹⁹ Mäniñedë tömengä wäänä tönö tömengä biwüdi pöninque tömengä weca guiicæte ante cæyönäni wadäni goto ongönäni ate wædinque, Ædö cæte guiiquüi. ²⁰ Ante wædäni adinque wacä,

—Itota ēñemi. Bitö badä tönö bitö biwüdi bitö imite ante oncodo ponte yabæque ongönänipa cæbii.

²¹ Ante apænecä ēñëninque Itota,

—Wængonguï nänö änö ēñëninque nē ēñente cædäni iñömö tömënäni botö badä bai botö tönïñadäni bai inänipa, angacäimpa.

Itota angä ēñente woboyæ æpæ næ gongæmpa

(Mäateo 8.23-27; Mäadoco 4.35-41)

²² Mäniñedë tömengä miñæ nē godäni inänite Itota,

—Gäwapæ æmæmäa taocäimpa.

Angä ēñente cædinque tömengä tönö wipodë guidinque tæcæ taocæ wogaa godänitapa.

²³ Tao wogaa goyönäni Itota wipodë nänë ñongæninque edæ mö ñongantapa. Mänömaï mö ñöñongä goyönänite woboyæ nangui pönï pæmæninque edæ æpæ mængonta mængonta pöninque wipodë baguimæ guii adinque tömënäni, Æpæ bete wænguï wæ, ante Yæ wædänitapa. ²⁴ Itota weca gote, Ömæmoncæcäimpa, ante tao cædinque,

—Awënë, möni Awënë, ēñenguënë quëwëe. Bete wæncæ cæmompä cæbii.

Änäni ñäni ömæmonte ængæ gantidinque, Woboyæ æpæ idæwaa mængonta cæbipa. Næ gongæmäwe, angä. Næ gongæninque ñancæ ñancæ gongæmæmpa.

²⁵ Ayæ tömënäni inänite,

—Mini pönëegade incæ quïnante wiï pönëminii.

Äñongante tömënäni ancai guïñëninque, Æbänö anguimöö, ante nämäneque tedegadänipa.

—Ingä iñömö æcänö inongä inte mänömaï angä ēñëninque woboyæ incæ æpæ incæ næ gongæmpa, ante wæmönipa, ante tedegadänipa.

Guedatabæ iñömö wëncæ inte nē enempocä

(Mäateo 8.28-34; Mäadoco 5.1-20)

²⁶ Mänü Gadideabæ emö cæte godinque Itotaidi æmæmäa wogaa tao godinque Guedatabæ pö ti wæänänitapa. ²⁷ Wipodë manta wo cæyönäni Itota ti wæænte tæcæ ömaa goyongante onguïñængä

wënæidi tönö nē quēwengä
 iñömö mämö bee tengan-
 tapa. Ìngä iñömö tōmēnāni
 quēwēñömö nē quēwengaingä
 inte ñowo wantæpiyæ oncōnē
 quēwēnāmaï inte ōmaacä
 quēwēninque waodänidoque
 cōwē quēwengä inongäimpa.
 28 Itota ingante adinque
 tōmengä önōwa inō ædæ
 wææninqe edæ Yæ angan-
 tapa.

—Itota eñēmi, bitō Æibæ
 Quēwengä Wængonguï Wēmi
 inōmi incæ quimæ botō weca
 pōwēē. Botō imote edæ,
 Æmogate wæcæcäimpa, ante
 cædāmaï imāwe, ante nangui
 angantapa.

29 Edæ tæcæ pōñongante
 tōmengä wentamö nānō
 nē ewocadongä ingante
 Itota, Gobāwe, ante do
 angä eñente wædingä inte
 ñowo mänōmaï angantapa.
 Mänii wënæ iñömö wantæ
 wantæ inōnte onguïñængä
 ingante bæi ongonte bai
 cædongäimpa. Ìninqe
 mäningä onguïñængä ingante
 waodäni daagōmenca edæ èno
 pönō goto wimænte wææ èno
 pönō goto wiwadinque wææ
 wänönönänimpa. Incæte
 tōmengä daagömē wangō
 ñæ wangō ñæ cædongäimpa.
 Ayæ tōmengä ingante wënæ
 wæætē wæætē da godongä
 önōmæca wodii winōnte
 quēwēnongä inte adocä ñowo
 Itota weca ponte angacäimpa.
 30 Angä eñēninque Itota
 wæætē,

—Æmōmidö imii.

Äñongante,

—Botō èmōwo Deguiönō
 èmōmopa, angantapa.

Edæ tontadoidi Deguiönō
 nāni anoncabo bacoo ināni bai
 botō nē ènempodāni adobaï
 wënæidi bacoo inānipa, ante
 adinque, Deguiönō èmōmopa,
 ante onguïñængä angantapa.
 31 Wënæidi guiquēnē Itota
 ingante wæætē wæætē
 äninque, Mōnitō imōnite
 tadōmengadænguipoga wido
 cædāmaï imāwe, ancaa
 änānitapa.

32 Mäniiñömö odæ wængänäidi
 nangui ināni änanquidi a
 cængönāni adinque, Ìñömö
 odæ wængänä baönē ämi
 go guiite quēwenguimōni,
 änāni eñēninque Itota, Ao
 angä. 33 Èñēninque waocä
 baönē quēwente tao god-
 inque wënæidi odæ wængänä
 baönē wæætē go gui-
 idāni ate odæncato wæætē
 ontadäa wæænōmēmō
 iñömö gäwapæno pogodo
 wæi guiite becadote capo
 wængadänimpa.

34 Itota mänōmaï cæcä ate
 wæadinque odæ wængänäidi
 nē aadināni guiquēnē
 pogodo wodii winōnte
 tōmēnāni quēwēñömö mǎo
 bee tente apænedinque
 idōmæ mǎo gode ä gode
 ä cæte, Itota mänōmaï
 cæcä wæmōnipa, ante
 apænedänitapa. 35 Èñēninque
 wadāni wæætē, Æbānō cæcäi,
 ante acæte ante pönānitapa.
 Itota weca ponte ayönāni
 wënæidi tönö nē quēwēningä
 incæ ñowo önonganque bate
 weocoo eñacä inte Itota
 önōwa gäänē eñēē congä ad-
 inque guïñente wægadänimpa.

36 Wēnæ tönö quēwēningä ingante Itota mänömaï cæcä ante nē adināni iñömö ñowo pönāni inānite, Mänömaï cæcantapa, ante do apænedānitapa. 37 Eñēninque Guedatabæ quēwēnāni tōmänāni ancai guiñente wædinque Itota ingante, Mönitö weca quēwēnāmaï ñowo gobāwe, ānāni eñente wædinque tōmengä wipodē imæmäa poncæte ante guicä. 38 Adinque wēnæidi tao godāni ate nē önganque bate quēwengä iñömö Itota ingante, Bitö miñæ mäobi goboe, angä eñēninque Itota wæætē, Bitö ee quēwēmi, āninque,

39 —Tömēmi oncönē adodö godinque, Wængongui æbänö nanguï cæcä waa bata-woo, ante mao apænebi eñencædānimpa.

Angä eñēninque oncönē godinque tōmēnāni nāni quēwēñömö tōmäo cægöninque tōmengä, Itota mänömaï cæcä ate waa batatapa, ante mao apænecä eñengadānimpa.

Gaido wēñængä beyæ cæcæ goyongante

Itota weocoo onquiyængä gampocampa

(Mäateo 9.18-26; Mäadoco 5.21-43)

40 Itota imæmäa ocæ emænte pongä adinque, Äyedönö ponguingä, ante nē wædināni inte tōmänāni tōmengä ingante waa ate togadānimpa. 41 Mäniñedē wacä oodeoidi odömöincö awēnē inongä inte tōmengä emöwo Gaido iñömö pö

Itota önöwaca inö ædæ wææninque tōmengä ingante, Botö oncönē quingæ pöe, ante nanguï angantapa.

42 Edæ botö wēñængä onquiyængä adocanque inongä inte dote wadepo nänö eñagä iñonte edæ wæncæ cæcampa cæbii, ante wæcantapa.

İninque Itota tōmengä miñæ gocantapa. Idömæ goyongante nanguï ināni goto goto pöninque wodo mö ñongænāni wæcantapa. Wampo impa goquingä.

43 Mäniñedē wacä onquiyængä pongantapa. Tōmengä iñömö wantæpiyæ dote wadepo iñonte wepæ wantæ bidāmaï cōwē wææ wædinque waa bawēnencæte ante cædinque tōmengä quincöo tōmancoo eyepote pædæ godongä æninque dotodoidi æcāmenque incæ onquiyængä beyæ ædö cæte waa cæquināni.

44 Mänömaï quēwente wædongä inte tōmengä ñowo Itota önöñabæca inö pöninque tōmengä weocoo yæwedecooque godö gampo cæyongä wepæ iñontobæ edæ wantæ bitapa.

45 Itota iñömö edæ,

—Æcänö botö imote pönö gampodäi.

Äñongante tōmänāni, Æcänö gampodatawogaa, ante adoyömö ante ānāni ate wædinque Pegodoidi wæætē,

—Awēnē eñēmi. Bitö weca tōmänāni goto goto godāni apa ämii.

46 Itota wæætē,

—İñæmpa adocanque botö
ĩmote wede pönëninque gam-
pocantapa. Tæi piñænte botö
entawënö incæ edæ wacä
beyæ cæquinque do gotimpa,
ante wæwënente awædö.

⁴⁷ Añongante onquiyængä
ĩñömö, Ædö cæte wë wom-
onguimoo, ante pönente
wædinque do do wäate bai
guiñëninque Itota weca
ædæ wææncate tömänäni
ayönänite apænedinque,
Botö waa bawënencæte ante
bitö imite pönö gampotabopa.
Tæcæ pönö gampo cædinque
waa babo ae. ⁴⁸ Ante
apænecä ëñëninque Itota,

—Onquiyæmi ëñëmi.
Bitö wede pönënö beyæ
edæ wantæ bawënëmipa.
Ñowo edæ nö bawënëmi
inte wampo pönente waa
goe, ante godö ædæmö
apænecantapa.

⁴⁹ Ante tæcæ apæneyongä
oodeoidi odömöincö awënë
Gaido oncönë quëwengä
mäniñedë pöninque edæ
Gaido ingante apænecantapa.

—Bitö wengä iñömö ñowo
æmæwo wængampa cæbii.
Në Odömongä ingante ñowo
bitö godömenque änämaï
incæbiimpa.

⁵⁰ Ante ñowo pöningä Gaido
ingante angä ëñëninque Itota
wæætë,

—Gaido, guiñënämaï
ie. Bitö wede pönëmi ad-
inque bitö wengä miingä
quëwencæcäimpa.

⁵¹ Äninque Itota godömenque
godinque awënë oncönë
pö guicæ cædinque Pegodo
ingante Tantiago tönö Wäö
inate wëñængä wæmpo tönö

wäänä inate mänimpodänique
inänite ænte manguicä wäänë
guidänitapa. Wadäni inänite
wæætë wææ cæcä gui-
idämaï inänitapa. ⁵² Tömänäni
Ca ca wædinque wëñængä
wodi ingante ante pönente
wæwënäni adinque Itota
tömënäni inänite,

—Ca ca wædämaï iedäni.
İñæmpa iñömö wëñængä
wodi edæ wii æmæwo
wængantapa. Mö edæ
ñongampa.

⁵³ Angä ëñente wædinque
tömënäni, Æmæwo wænte
öñongampa, ante do adinäni
inte wæætë edæ, Antedö
amini, ante tömengä ingante
badete todänitapa. ⁵⁴ İninque
Itota wëñængä ingante pædæ
wææmpo bæi ongonte töö
æmæninque ogæ teded-
inque,

—Wëñæmi, ængæ gantibi,
angantapa.

⁵⁵ Añongä tömengä
do wæningä inte ñäni
ömæmonte quëwëninque
ængæ ganticantapa. Itota
wëñængä beyæ cængui
angä godöna cængantapa.

⁵⁶ Adinque mæmpoda,
Æbänö cæte mänömaï cæcää,
ante guiñente wædatapa.
Incæte Itota wæætë, Botö
æbänö cæboo, ante minatö
wadäni inänite apænedämaï
incæminäimpa, angacäimpa.

9

*Wængongui Awënë ingant-
edö ante apæneedäni, ante
Itota angä godänipa*

*(Mäateo 10.5-15; Mäadoco
6.7-13)*

¹ Tömengä miñæ nē godāni, Dote ināni, nāni ānōnāni inānite Itota angā pōnāni ate, Botō nē āmo inte botō tæi piñænō ante ñowo pōnōmo ænte entawēninque mīnitō tæi piñæninque nē āmīni bacæmīnimpa. Ininque mīnitō āmīni ate wēnæidi tōmānāni do gocædānimpa. Adobaī āmīni ate wēnæ wēnæ inte wæwēnāni waa bacædānimpa.

² Mīnitō, Wængonguī Awēnē Odeye inguipoga do pongāimpa, ante apænemīni eñencædānimpa. Ayæ wēnæ wēnæ ināni inānite godō cæmīni waa bacædānimpa, ante Itota mānimpodāni inānite da godongā gogadānimpa.

³ Īmaī angacāimpa.

—Mīnitō ōmæpomīni taadō goedāni. Ongonto incæ māincoo da wenguincade incæ cænguī incæ godonte æinta incæ tōmancoo edæ ænāmaī inte ōmæpomīni godinque edæ eñacooque eñate goedāni, angantapa. ⁴ Ayæ, Godinque æcōnēnō tāno go guimīni owodinque mīnitō wayōmō mīni go quēwenganca mānincōnenque go guī go guī cædinque quēwēedāni.

⁵ Æyōmōmē goyōmīnite wadāni, Pōedāni, ānāmaī inte mīnitō apænedō ante wīi eñēnāni wædinque mīnitō wæætē tōmēnāni inānite emō cæte ĩmāinō ante goedāni. Mīnitō iñæmpa, Pōedāni, ānāmaī ĩmīni adinque mōnitō gomōni tamēñedāni, ante odōmoncæte ante mīnitō ōnōwa wadæ wadæ cæwadinque wadæ goedāni.

⁶ Angā godinque tōmēnāni quēwēñōmō wayōmō tōmēnāni quēwēñōmō wayōmō tōmāo godinque Itota nānō da godōnīnāni iñōmō mōnō Awēnē ingantedō ante māo watapæ apænedāni eñēnānitapa. Ayæ wēnæ wēnæ ināni inānite godō cædāni ate waa bagadānimpa.

Itota æcānō ingāā, ante Edode wæcampa

(Māateo 14.1-12; Mādoco 6.14-29)

⁷ Tōmānāni māniñedē, Itotaidi æbānō cædāni, ante tedeyōnānite pancabaa awēnē odeye Edode incæ do eñengantapa. Itota iñōmō æcānō ingāā, ante wædinque pancadāniya, Wāo wodi do wænte ñāni ōmæmōningā inte iingā Itota ĩmaingampa, ante tededāni eñente wædinque awēnē Edode guīñente wæcantapa.

⁸ Wadāni guiquēnē, Ediya wodi ponte a ongōmaingampa, ante tedeyōnāni wadāni guiquēnē, Wængonguī beyæ nē apænegaināni incæ adocanque docā incæ do ñāni ōmæmōningā inte a ongōmaingampa, ante tededāni. ⁹ Eñente wædinque Edode wæætē,

—Botō tōmēmo āmo eñēninque Wāo wodi ingante wido tamencadāni wængantapa. Ininque māningā Itota nāni nē tededongā guiquēnē æcānō ingāā.

Ante wædinque Edode, Æbānō cæte Itota ingante

aquimoo, ante nanguĩ cægacäimpa.

*5.000 ganca inäni inänite
Itota godongä cænänipa*

*(Mäateo 14.13-21; Mäadoco
6.30-44; Wäö 6.1-14)*

¹⁰ Itota nänö da godöninäni inñomö tömengä weca adodö pöningue, Mänömaĩ mänömaĩ cætamönipa, ante nanguĩ tededäni eñengacäimpa. Eñente ate tömengä tömönäni inänite nänënë Betaida eyequeĩ ænte mäocä. ¹¹ Goyönänite wadäni do eñëningue tee empote pönäni adinque Itota, Waa pömini abopa, ante waadete apænedinque, Minitö Wængonguĩ Awënë Odeye nempo watapæ quëwencæminipa, ante apænecantapa. Ayæ, Pancadäniya waa baquënenäni inänipa, ante adinque tömengä godö cæcä ate waa badänitapa.

¹² Ayæ gäwadecæ bayonte edæ, Dote, ante nani Itota miñæ gocabo inñomö tömengä weca pöningue änänitapa.

—Inñomö önömæca impa cæbii. Bitö godongämæ ongönäni inänite ämi idömæ owodäni weca godinque ayæ nanguĩ inäni nani quëweñomö godinque oncö eyepæ i ate cæningue moncädänimpa.

¹³ Äñönänite Itota,

—Minitö wæætë godömini cæncädänimpa. Äñongante,

—Inñempa päö önompo æmæmpoque gæyæ mäa pönĩ mänimpoque nææmönipa töö. Ininque bitö wæætë,

Tömänäni beyæ cænguĩ gote ænte pöedäni, ämitawoo.

¹⁴ Onguñænänique tinco müido ganca inäni edæ mäæ ongönönänimpa. Incæte Itota tömengä miñæ në godäni inänite angantapa.

—Minitö tömänäni inänite, Tincoenta ganca mini cabo nänënë tincoenta ganca mini cabo nänënë ämini tæ contactädänimpa.

¹⁵ Angä eñëningue änäni tæ contadänitapa. ¹⁶ Itota päö önompo æmæmpoque æningue gæyæ mäa æningue öönæde æmö adinque Wængonguĩ ingante, Bitö waa pönömi ænte cæmönipa, ante apænecantapa. Ayæ päö tönö gæyæ pä æ pä æ cædinque tömengä miñæ në godäni inänite pædæ godongä æningue tömönäni tömänäni inänite di mäñæ di mäñæ cædäni ænte cængadänimpa. ¹⁷ Tömänäni eyepæ ænte tömo pönĩ cænänitapa. Ayæ ao mäæ ao mäæ cæte ñönönäni ate Itota miñæ në godäni wæætë ao mäæ nani ñönönĩ ee öñoncoo pædæ wææmpo ö æningue önompo tipæmpoga go mentodëa cænguĩ eyede da wënäni contagatimpa.

*Bitö Coditobi inömi imipa,
ante Pegodo apænecampa*

*(Mäateo 16.13-19; Mäadoco
8.27-29)*

¹⁸ Ayæ ate Itota nänënë godinque Wængonguĩ ingante apæneyongä tömengä miñæ në godäni tömengä tönö godongämæ ongönönänimpa. Tömönäni inänite angantapa.

—Wadāni botō imotedō ante apænedinque, Æbodō imoo, ante apænedāni eñēmīni.

¹⁹ Añongante tōmēnāni wæætē,

—Bitō imitedō ante apænedinque pancadāniya, Wāō æpænē nē guidongaingā incæ Itota adocā imaingā ingampa, ānānipa. Wadāni pancadāniya wæætē, Ediya wodi ingaingā incæ Itota adocā imaingā ingampa, ānānipa.

Pancadāniya wæætē, Wængonguī beyæ nē apænegaingā adocanque do wængaingā inte ñāni òmæmonte quēwēnongā incæ Itota adocā imaingā ingampa, ante tededānipa.

²⁰ —Minitō guiquēnē, Botō æbodō imoo, ante pōnēmīni.

Añongante Pegodo,

—Wængonguī nānō nē angāimi inōmi inte bitō iñōmō edæ nē Coditobi inōmi imipa, angantapa.

Itota, Īmaī cædāni wæncæboimpa, ante apænecampa (Māateo 16.20-28; Māadoco 8.30-9.1)

²¹ Pegodo mānōmaīnō ante apænecā eñēninque Itota wæætē angantapa. Minitō botō imotedō ante apænedinque, Coditō inongā ingampa, ante gode ānāmaī iedāni āmopa, ante nangū āninque edæ wææ angacāimpa. ²² Āninque,

—Botō Waobo eñagaīmo inte nangū caate wæquēnēmo imopa. Nē aadāni nāni Picæncabo tōnō, Wængonguī quī, ante nē godōnāni

ñænænāni tōnō nē odōmōnāni tōnō mānīnāni edæ botō imote Baa ānāni wæquēnēmo imopa. Ayæ botō imote godōmenque wænōnāni wænguēnēmo imopa. Incæte Wængonguī angā beyænque botō mēōnaa go adoōnæque iñonte edæ ñāni òmæmonte quēwencæboimpa, ante apænecacāimpa.

²³ Ante apænedinque Itota tōmānāni inānite godōmenque apænedinque,

—Æcānō botō miñæ pōinēna ina tōmengā nāmā beyænque ante pōnēnāmaī inte iimō iñō iimō iñō botō miñæ tee empote poncæcāimpa. Nāmā nānō wænguīwæ næænte ponte baī cædinque tōmengā, Botō wænguīmo incæ caate wæbo incæ Itota ingante cōwē tee empote gocæboimpa, āninque poncæcāimpa. ²⁴ Edæ æcānō, Nāmā wææ gompodinque quēwencæboimpa, ante cædinque botō miñæ pōnāmaī ingā guiquēnē tōmengā iñōmō

edæ quēwēnāmaī incæcāimpa. Wæætē edæ, Wænōnāni wæmo incæte botō Itota miñæ tee empote cōwē gocæboimpa, ante æcānō āna guiquēnē tōmengā wæætē quēwencæcāimpa. ²⁵ Edæ

waocā inguipoga ongoncoo tōmancoo ò æncæte ante cædinque nāmā ònōwoca incæ pædæ godongā wē womonte ba inique edæ tōmengā iñæmpa quēwengampa diyæ māincoo ēaquiringā. ²⁶ Minitō pancamīniya botō beyæ ante botō apænedō beyæ ante guingo imonte

wæminitawo. Iñæmpa botō Mæmpo nānō ēmōnō tōnō anquedoidi tæiyæ waēmō ināni nāni ēmōnō guīnæ gongæñonte botō Waobo nē ēñagäimo inte edæ nāmā ñāō apāite bai dibæ pōninqe botō wæætē nē guīñente wægaingā beyæ ante nāēmæ guingo imonte edæ wæcæboimpa. ²⁷ Nāwangā ämopa. Botō weca ongōmini pancamīniya ayæ wænāmaī edæ mīimīni quēwēñōmīni botō Wængonguī Awēnē Odeyēbo babo ate botō nempo guicæminimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Itota waēmō pōni ñāō bai ēmongā bacā adānīpa
(Mäateo 17.1-8; Mäadoco 9.2-8)

²⁸ Mänōmaīnō ante apænedingā inte Itota adoque Wængonguī itædē go ate Wængonguī ingante apænecæte ante æidinqe Pegodo ingante Wäō tōnō Tantiago inate mänimpodāni inānite ānanquidi ænte mæicā æidānitapa. ²⁹ Æite go apæneyongā tōmengā awinca iñōmō edæ wīi cōwē nānō ēmōnō bai waēmō pōni ñāō bai edæ ēmongā bamongā adānitapa. Ayæ tōmengā weocoo nānō ēñācoo iñōmō edæ nāinte bai ēmoncoo badinqe nāāmænta pōni ēñacantapa. ³⁰ Ayæ ayōnāni edæ onguīñæna mēnaa edæ Mōitee wodi tōnō Ediya wodi incæ iñontobæ a ongōninqe Itota tōnō tededatapa. ³¹ Tōmēna iñōmō ñāō apāite bai ēmōna inte Itota tōnō

godongāmæ apænedatapa. Godongāmæ apænedinqe tōmēnāni, Itota æbānō ñōwo Eedotadēē godinqe iinqe cædinqe oo wænte wadæ gocæcäimpa, ante tededānitapa. ³² Mänōmaīnō ante tedeyōnāni Pegodoidi guiquēnē mōinente a ongōninqe ædæmō ñāni òmæmonte æmō ayōnāni Itota ñāō apāite bai ēmongā adinqe tōmengā tōnō onguīñæna mēnaa godongāmæ adiyæ ongōnāni adānitapa. ³³ Onguīñæna iñōmō Itota ingante tæcæ ēmō cæte gocæ cæyōna Pegodo guiquēnē,

—Awēnē ēñēmi. Iñōmō mōnō waa pōni ongonte awædō. Bitō āmi ate mōnitō oncontaicoo mentaiya go adotaique mænōninqe bitō oncontai ante adotaique Mōitee oncontai ante adotaique Ediya oncontai ante adotaique mænōmaīmōnīpa.

Mänōmaīnō ante tededinqe Pegodo, Æbānō ante tedequēnēmo imoo, ante ēñēnāmaī inte ōnonque tedecantapa. ³⁴ Mänōmaī tedeyongā boguīmancoo obo wæænte wææ owoyō adāmaī ināni inte, Boguīmancoo ganta cæ wæcæ wæ, ante Pegodoidi guīñente wædānitapa. ³⁵ Ayæ boguīmancodē ōnōnepāmoque apænecantapa. “Iingā botō Wengā botō nē apænte ængaingā ingampa cæmīni. Tōmengā pōnō apænecā ate ēñēedāni.”

³⁶ Ante apænecā ēñente ayōnāni Itota ñōwo ado-

canque a ongongä adänitapa. İninque tōmengä miñæ nē godāni nē adinānique inte pæ wēenedinque tōmēnāni nāni adinō ante māniñedē wadāni inānite apænedāmai ingadānimpa.

Itota wēncæ ingante angä go ate wēñængä waa bacampa (Māateo 17.14-21; Māadoco 9.14-29)

³⁷ Māniī ānanquidi æi iimō ate wææ pōñōnāni Itota ingante bee tencæte ante nanguī ināni pōnānitapa. ³⁸ Godongāmæ ponte nanguī ināni ongōñōnāni onguīñængä adocanque edæ ogæ tededinque,

—Nē Odōmōmi ēñēmi. Botō wengä onguīñængä ingante pōnō waa ae. Tōmengä adocanque botō wengä ingampa cæbii. ³⁹ Tōmengä nānō nē ewocadongä inte wēnæ incæ tōmengä ingante edæ bæi ongongä ate tōmengä iñontobæ Yæ yæ angampa. Ayæ godō cæcä ate botō wengä edæ do do wāadinque önōne māvanta tadecampa. Wēnæ iñōmō wantæ iñō tao godinque adodō pō guite edæ cōwē quēwēninque botō wengä ingante edæ ewencæ cæcampa cæbii. ⁴⁰ Bitō miñæ nē godāni inānite botō, Wēnæ inte wido cæedāni, ancaa āñōmo tōmēnāni nē cæquēnēnāni incæ ædō cæte wido cæquīnāni, ante wæbopa.

⁴¹ Ante wæyongante Itota,

—Ñōwomīni mīni ædæmō cædāmāincabo mīni pōnēgade impa. Mīnitō weca æpogadō

quēwēmoī. Wapiticæ cæyōmīnite botō æpogadō piyænē cæte wæwēmoī. Äninque mæmpocä ingante apænedinque, Bitō wengä ingante botō weca ænte pōe.

⁴² Angä ēñente ænte māmongä pōñongante wēnæ incæ yæipodē bæ tacä do do wāate wæwengantapa. Tōmengä wentamō nānō nē ewocadongä ingante Itota iñōmō edæ, Ee ae, ante wææ angantapa. Ayæ wēñængä ingante pōnō cæcä ate tōmengä wæætē önonganque bayongante mæmpocä ingante Itota pædæ godongä ængacäimpa. ⁴³ Mānōmai cæcä adinque, Wængonguī incæ tæi piñænongä inte mānōmai cæcampa, ante pōnēninque tōmānāni ancai guīñente wægadānimpa.

İimai cæedāni wæncæboimpa, ante adodō ante apænegä
(*Māateo 17.22-23; Māadoco 9.30-32*)

Mānōmai cæcä ate guīñente wæyōnāni tōmengä miñæ nē godāni inānite Itota iimai ante apænegacäimpa.

⁴⁴ —Ñōwo ämo ēñenguēnē quēwēmīni. Adocanque, Waocä nē ēñagaingä æyōmōnō ongongä, ante godō odōmōninque botō imote waodāni nempo pædæ godōnāni æncædānimpa.

⁴⁵ Äninque tōmengä nānō apænedō æbānō i, ante wædānitapa. Wē womonte i ininque tōmēnāni ædō cæte ēñenguīnāni. Ayæ, Æbānō ante ämii, ante

anguēnēnāni incæ edæ
guīñēnete wædinque pæ
wēēnegadānimpa.

*Æcānonque nē angā ingu-
ingāā, ante tededānipa*

*(Māateo 18.1-5; Māadoco
9.33-37)*

⁴⁶ Tömengā miñæ nāni nē
gocabo iñōmō, Mōni cabo
incæ æcānonque ñænængā
pōni inongā inte nē angā
inguingāā, ante wædinque
nāmā incæ wæætedō
wæætē tedeyōnānite ⁴⁷ Itota
ōnōwēnenque do ēñengantapa.
Ēñēninque wēñængā ado-
canque ingante bæi
ongōninque tōmengā gāānē
iñōmō gō cæcantapa.

⁴⁸ Tömēnāni inānite apænecantapa⁵¹

—Wacā botō ěmōwo
beyænque iingā wēñængā
ingante, Pōe, ante waa cæcā
iñōmō tōmengā botō imote
adobāi edæ, Pōe, ante do
waa cæcampa. Botō imote
æcānō, Pōe, āninque waa
cæda tōmengā adobāi botō
imote nē da pōnongā ingante
Wængonguī ingante edæ
adobāi, Pōe, ante do waa
cæcampa. Edæ mīni waocabo
wædāmīni iñōmīnite waocā
guiyangā pōni inongā nānō
entawēnō bai nē entawengā
iñōmō tōmengā ñænængā
pōni inongā ingampa, ante
apænegacāimpa.

*Nē pūinte cædāmaī ingā
iñōmō godongāmæ cæcā
ingampa*

(Māadoco 9.38-40)

⁴⁹ Wāō iñōmō Itota ingante
apænedinque,

—Awēnē ēñēmi. Wacā incæ
mōnō cabo ināmaī inongā inte

bitō ěmōwo apænedinque
wēnæidi inānite wido cæcā
atamōnipa. Īninque mōnitō
wæætē edæ, Bitō mōnitō
tōnō gobi imipa Itota ěmōwo
apænequīmīi, ante tōmengā
ingante edæ wææ an-
tamōnipa.

⁵⁰ Ante apæneyongante
Itota,

—Īñæmpa mīnitō imīnite nē
pūinte cædāmaī ingā iñōmō
tōmengā wæætē mīnitō tōnō
godongāmæ cæcā ingampa
cæmīni. Tōmengā ingante
wææ ānāmaī incæmīnimpā,
angacāimpa.

*Tantiago tōnō Wāō inate
Itota wææ angampa*

⁵¹ Oo pōni nānō æiquiōnæ
bacæ cæyonte Itota, Ee-
dotadēē iñōmō botō cōwē
gocæboimpa, ante gocæ
cæcantapa. ⁵² Wadāni inānite
tōmengā, Poncæcāimpa, ante
mīnitō tāno beyænte goedāni,
ante da godongā godānitapa.
Godinque tōmēnāni iñōmō
Tāmadiabæ godinque tōmengā
beyæ cæcæte ante Tāmadiaidi
nāni quēwēñōmō gocæ
cæyōnāni, ⁵³ Tāmadiaidi
wæætē edæ, Eedotadēē
gāmēnō Itota gocā awædō,
ante adinque, Mōnitō weca
pōnāmaī incæcāimpa, ante
wææ ānānitapa. ⁵⁴ Īmaī
cædāni adinque Wāō tōnō
Tantiago tōmengā nānō
ēmiñæna iñōmō,

—Awēnē ēñēmi. Baa
ānāni adinque oōnædē
gonga āmōna wææ gonte
wænguīnāni, āmi, ānatapa.

⁵⁵ Āñōnate Itota wæætē
edæ dadi ěmæmonte wææ

ante tömëna inate, “Iñæmpa minatö iminate æwocadö angä eñente ämīnaa, ante minatö edæ eñēnāmaī imīna awædö. ⁵⁶ Iñæmpa botö Waobo eñagaīmo imo iñömö edæ waodāni inānite ömæe ewencæte ante wīi pongaīmo imopa. Wæætē edæ, Botö æmo beyænque quēwencædānimpa, ante pongaboimpa,” ante pīngacāimpa. Ayæ wadāni nāni quēwēñömö gogadānimpa.

Itota miñæ nē goinēnāni
(*Māateo 8.19-22*)

⁵⁷ Taadonque goyönāni Itota ingante wacā angantapa.

—Awēnē, bitö ædömē goyömite botö bitö miñæ pö gocæboimpa.

⁵⁸ Angä eñēninque Itota wæætē,

—Babæ guintaidi iñömö ontatodē monguī ēadāni inānipa. Ayamōidi ongonta ēadāni inānipa. Botö Waobo eñagaīmo wæætē edæ monguī ömaabo imopa poncæ ämīi, angacāimpa.

⁵⁹ Ayæ wacā ingante Itota,

—Botö miñæ pöe.

Angä eñente wædinque tömengä,

—Awēnē eñēmi. Botö täno gote botö wæmpo wængä ate daga wente ate pömoe.

⁶⁰ Añongante Itota wæætē,

—Iñæmpa nē wæwocadāni incæ tömēnāni guidēnāni wænāni ate ee abi daga wencædānimpa. Bitö wæætē, Wængonguī Awēnē Odeye do pongāimpa, ante gote

apænebi eñencædānimpa.
⁶¹ Ayæ wacā adobaī,

—Awēnē bitö imite tee empote goinēmo incæ ee ongōñömi täno gote botö guidēnāni inānite, Gobopa, ante apænete pömoe. ⁶² Añongante Itota wæætē,

—Ömæ nē mangæ mangæ cædongä iñömö töö pōni minte pæquimpa, ante cæquēnengä ingampa. Tömengä dadi emænte adinque töö pōni cæcampa diyæ töö minte pæquīi. Ayæ adobaī Wængonguī Awēnē Odeye nempo quēwēninque nē cæquēnengä iñömö tömengä dadi emænte ingui-pogaque ante acā ininque Awēnē beyæ ante ædö cæte cæquingää.

10

72 ganca ināni inānite Itota da godongä godānipa

¹ Ayæ ate mönō Awēnē godömenque tetenta i doo ganca ināni mānimpodāni inānite iīmaī angantapa. Mīnitö æmænö mēmīnaa æmænö mēmīnaa godinque botö nē goquīñömö ante wayömö nāni quēwēñömö mǎo wayömö nāni quēwēñömö mǎo täno beyænte gomīni ate botö ayæ poncæboimpa, āninque da godongä gogadānimpa.

² Iīmaī ante da godongä godānitapa. “Nāwangä amopa. Waocä tömencacodē do pequinca nanguī inca baī Awēnē nempo nē quēwenguēnēnāni adobaī nanguī ināni inānipa. Incæte

nē tā pedāni wædænque ināni
 bai nē gode ānāni iñōmō
 adobai mēnāniya pōni inānipa
 cæminii. Minitō Wængonguī
 ingante apænedinque,
 Awēnē, bitō tōmencacodē
 nē ēabi inte āmi ēñēninque
 gote apæ necædānimpa, ante
 ædāni. ³ Nōwo mīnitō
 iñōmō goedāni, āmopa.
 Mēñeidi weca ongōninque
 codotedoidi iñōmō tæēmō
 inānipa diyæ nāmā wææ
 aaquīnāni. Minitō iñōmō
 codotedoidi aquīināni bai
 adobai aquīimīni iñōmīnite
 botō āmo mēñe bai ināni
 weca edæ gomīni ataque-
 edāni. ⁴ Godonte mīni
 ænguīnta wente æī ænāmaī
 inte māincoo mongænte
 godāmaī iedāni. Awæncata
 næænte godāmaī iedāni.
 Taadō godinque wacā
 ingante bee tēninque
 apænedāmaī inte goedāni.
⁵ Æcōnēmenque go guiite,
 Mīni quēwencabo gānē pōnente
 waa quēwēedāni, āmīni
 ēñencædānimpa. ⁶ Mānincōnē
 quēwengā Ao angā ininque
 tōmengā gānē pōnente waa
 quēwēmaingampa. Wæætē
 Baa angā ininque mīnitō
 adomīnique gānē pōnente
 waa quēwēmaīmīnipa.
⁷ Mānincōnē mīni go gui-
 idincōnē quēwēñōmīnite
 mānincōnē quēwēnāni
 pædæ pōnōnāni ænte cænte
 bete quēwēedāni. Edæ
 nē cæcā iñōmō tōmengā
 nānō cædī beyæ eyepæ
 ænguēnengā ingampa. Mīnitō
 adocōnenque quēwēninque
 wacōnē wacōnē godāmaī

iedāni. ⁸ Æyōmōmē goyōmīni
 māniñōmō quēwēnāni,
 Pōedāni, ānāni ēñente
 wædinque mīnitō tōmēnāni
 cænguī pōnōnāni æninque
 cæedāni. ⁹ Wēnæ wēnæ
 wæwēnāni inānite godō
 cæmīni waa bacædānimpa.
 Ayæ tōmēnāni inānite,
 ‘Wængonguī Awēnē Od-
 eye mīnitō weca oo
 pongā acæmīnimpa,’ ante
 apæneedāni. ¹⁰ Ayæ tōmēnāni
 quēwēñōmō go guīyōmīnite
 Baa ānāni ininque mīnitō
 wæætē tōmēnāni taadonque
 tao godinque tōmēnāni
 inānite, ¹¹ ‘Mīnitō quēwēñōmō
 onguipoi wadæ cæwate
 gomōna tamēñedāni. Incæte
 Wængonguī Awēnē Odeye
 mīnitō weca oo pongā
 acæmīnimpa,’ ante ædāni.
¹² Edæ mīnitō imīnite āmopa.
 Wængonguī nānō apænte
 anguīōnæ iinque bayonte
 Todōmā iñōmō quēwengāināni
 guiquēnē nanguī pante
 wæwēñōnāni mīnitō imīnite
 nē Baa ānāni guiquēnē
 godōmenque nanguī pante
 wæwenguīnāni inānipa,” ante
 Itota angacāimpa.

*Nē ēñēnāmaī quēwēnāni
 inānite Itota pūingampa
 (Māateo 11.20-24)*

¹³ Āninque Itota nē
 ēñēnāmaī quēwēnāni inānite
 pīininque iīmaī angantapa.
 “Codatīi iñōmō quēwēmīni
 ēñēedāni. Betaida iñōmō
 quēwēmīni ēñēedāni. Mīnitō
 mīni wæwenguīnque ēñēnāmaī
 cæte quēwēmīnidō anguēnē.
 Edæ botō mīnitō weca
 tæī piñænte botō cædī bai

Tido nāni quēwengaiñōmō
 Tidōō nāni quēwengaiñōmō
 adobai cæbo bai māniñōmō
 quēwengaināni iñōmō wēnæ
 wēnæ nāni cægainō ante
 dobæ ñimpo cædinque gōmæ
 ēmoncoo da wēñadinque
 gōnaiboga tæ contadinque Ca
 ca wæcægadānimpa. ¹⁴ Īniquē
 Wængongui nānō apænte
 anguiōnæ iinque bayonte
 Tido iñōmō tōnō Tidōō
 iñōmō quēwengaināni inānite
 nanguī pangā wæwēnāni
 incæte tōmengā mīnitō
 imīnite godōmenque pangā
 wæwencæminimpa. ¹⁵ Ayæ
 Capēnaōmō iñōmō quēwēmīni
 ēñēdāni. Wængongui
 mīnitō imīnite dicæ oōnædē
 wo ææntodongā æi gote
 toquimīniyaa. Īñæmpa
 tadōmengadænguipo wææntodon
 gui wæcæminimpa,” an-
 gantapa. ¹⁶ Āniquē Itota
 wæætē tetenta i doo ināni
 inānite apænedinque, “Mīnitō
 apæneyōmīni æcānō ēñengā
 tōmengā iñōmō edæ botō
 imote do ēñengā ingampa.
 Wæætē mīnitō imīnite nē
 Baa angā iñōmō tōmengā
 edæ botō imote do Baa angā
 ingampa. Ayæ botō imote
 nē Baa āningā inte tōmengā
 botō imote nē da pōnōningā
 ingante do Baa angampa,”
 ante apænedinque tōmēnāni
 inānite Itota angā godānitapa.

*Tetenta i doo ināni do
 godināni inte ocæ emænte
 pōnāni*

¹⁷ Angā godināni inte
 tetenta i doo ganca ināni
 adodō ocæ emænte pōninque

watapæ todinque Itota in-
 gante apænedinque,
 —Awēnē, bitō emōwo
 apænedinque mōnitō
 wēnæidi inānite amōni
 ēñēninque bitō emōwo
 beyænque godānipa.

¹⁸ Ante todāni ēñēninque
 Itota wæætē,

—Nāinte quingæ cæ bai
 Tatāna iñōmō wēnæ awēnē
 incæ oōnædē inō wæængā
 nē agaīmo inte botō adobo
 amopa. ¹⁹ Botō pōnō amo
 ate mīnitō iñōmō nē amīni
 badinque edæ tæntæ tōnō
 emēñe ingante piñā gāwadāni
 bai adobai tæi emōmīni
 inte tæntæ bai nē cædāni
 inānite wido cæcæminimpa.
 Ayæ mōnō imonte nē piñte
 cædongā incæ tæi piñænte
 cæcā incæte mīnitō iñōmō
 godōmenque tæi emōmīni inte
 māningā nānō tæi piñænte
 cæpāmo ante tōmāmāmo ante
 edæ wido cæcæminimpa.
 Edæ æcāmenque incæ
 mīnitō imīnite æmæwo
 wido cædāmai incæcāimpa.
²⁰ Incæte mīnitō amīni
 ēñēninque wēnæidi do ēñente
 cædāni beyænque todāmai
 iedāni. Wæætē, Mōnitō emōwo
 oōnædē dobæ yewæmonte
 ongompa, ante adinque
 mīnitō mānōmai beyænque
 watapæ toedāni, angacāimpa.

*Mæmpo Wængongui ingante
 apænedinque Itota tocampa
 (Māateo 11.25-27, 13.16-17)*

²¹ Āniquē Wængongui
 Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca
 ingante ewocadongā inte
 Itota māniñedē edæ watapæ
 todinque Wængongui ingante
 iīmai ante apænecantapa.

“Mæmpo eññemi. Bitö, Wadäni nämä ocai encadäni tönö nangui adinque nē eññenāni tönö mäninö bitö cægäinö ante eññenāmai incädänimpa, ante cædinque bitö cægäinö ante wē wodongabiimpa. Wæætē wēññenāni tæcæ eññadäni bai ināni inānite bitö edonque odömömi adinque do eññenānipa. Bitö oönädē Awënë ingaïmi inte ingui-poga Awënë adobi inömi inte edæ mänömai cæbipa, ante adinque botö bitö imite waa ate pönëninque apænebopa. Mæmpo, bitö tömëmi änö bai cædinque waa cæbi adinque botö Ao ämopa, ante apænebopa,” ante Wængongui ingante apænegacäimpa.

22 Ayæ, “Botö Mæmpo incæ, Bitö Awënë inömi inte aacæbiimpa, ante tömäo inömö ongoncoo botö nempo pædæ pönöninque tömäo inömö quëwënāni tömänāni inānite adobai botö nempo pædæ pönongä æninque botö inömö edæ tömancoo enempodinke tömäo inömö quëwënāni inānite nē enempobo imopa. Wængongui Wëmo inömete, Æbodö imoo, ante Mæmpoque eñngä ingampa. Botö wæætē tömengä Wëmo inömo inte, Wængongui æcänö ingää, ante adoboque nē eññemo imopa. Ayæ, inānique nē eññenāni incädänimpa, ante botö nē angaināni inānite odömönte botö apænebo eññenique tömënāni wæætē, Wængongui æcänö ingää, ante

nē eññenāni badäni ate mönitö adömönique äanque bai nē eññemöni imönipa.”

23 Ante apænedinque Itota dadi emæninque tömengä miñæ nē godänique inānite apænedinque, “Nöwo mini adinö adinque nē emömini inte minitö mini watapæ quëwenguinque impa.

24 Iïmai impa, ante apænebo eññedäni. Wængongui beyæ nē apænegaināni nangui ināni tönö imæca awënëidi nangui ināni incæ mini adinö bai ante ainente wægäināni incæte edæ adāmai ingadänimpa. Mini eññeninö ante adobai eññeinente wægäināni incæte tömënāni eññenāmai ingadänimpa,” ante mäninganca Itota apænecä eñngadänimpa.

Tämadiabæ quëwengä incæ nē waa cæcä ingampa, ante

25 Ayæ ate adocanque idægoidi nāni wææ angäinö ante nē ate eñngä inömö, Itota æbänö wapiticæ apænebaingää, ante cædinque ængæ gantidinque tömengä ingante iïmai angantapa.

—Awënë nē Odömömi eññemi. Botö æbänö cæte cöwë wænāmai wantæpiyæ quëwenguimoo, ante wæbopa.

26 Äñongante Itota,

—Möitee wodi, Iïmai cædäni, ante wææ yewæmöninque æbänö ante yewæmongä ongö abii.

27 Äñongante nē odömongä wæætē,

—Iïmai ante yewæmongacäimpa. Bitö mimö entawëmi inte Wængongui mönö Awënë

ingante waadedinque bitö
önöwoca ewocadinque ædæmō
waadete pōnencæbiimpa.
Bitö baö tæi piñænte eñabi
inte godö waadete cædinque
bitö ocai encabi inte nö
pōnëninque waa waadete
pōnëe. Ayæ adobai bitö
nämä bitö waadete waa
cædö bai adobai pōnëninque
godongämæ quëwënanï
inänite adobai waa waadete
cæe.

²⁸ Ante apænecä eñëninque
Itota tömengä ingante
wæætë,

—Bitö nö eñëmi inte nöingä
apænëbitapa. Mäninö bitö
äninö bai cæbi ininque bitö
wænämäi quëwëmaïmpa.

²⁹ Angä eñëninque guiñente
wædinque nē odömongä
iñömö, Botö cæquënönö
ante wii cæbopa, ante Itota
eñënämaï incæcäimpa, ante
nämanque ante wææ äninque,

—Iñæmpa wa. Godongämæ
quëwënanï, ante bitö äninäni
iñömö ædänidö inänii.

³⁰ Äñongante Itota wæætë,
Mönö guidengä æcänö ingää,
ante odömoncæte ante iïmaï
apænëgacäimpa.

—Onguiñængä adocanque
Eedotadëe quëwente Eedicoo
wæidö cægöñongante nē
ö ænänï tömengä ingante
iñontobæ bæi ongonte weo-
coo gäni tadongadinque
tæi tæi pänäni nangæ bacä
ininque wadæ godäni. ³¹ Ate,
Wængongui qui, ante nē
godongä adocanque adodö
wæidö godö godinque nē
nangæ bate öñongä ingante
gomö adinque ee wodo

pænta æmæ wedeca go-
campa. ³² Ayæ ate Debii wodi
pæinänï nänï Wængongui
oncönë cæcabo incæ ado-
canque adobai adoyömö
wææ pōninque nē nangæ
bate öñongä ingante gomö
adinque ee wodo pænta
gocampa. ³³ Ayæ ate wacä
Tämadiabæ nē quëwëngä
incæ ado wæidö godinque
nē nangæ öñongä weca
adoyömö ponte gomö ad-
inque, Tömengä ædö cæte
quëwëngügää, ante tömengä
wædö ante bai nangui
pōnente cæcantapa. ³⁴ Iingä
iñömö nē nangæ bate öñongä
weca pōninque tæi tæi pänäni
nänö æbäadiñömö oguin-
guipæ tönö yowepæ ti nämæ
biinömæ nänï ämæ gao
caadinque weococa wini
caacampa. Ayæ, Tæ contate
gocæcäimpa, ante adocä
Tämadiabæ quëwengä iñömö
nämä nänö nē mongænte
goquëngä bodo önöñabæ
nē nangæ badingä ingante
ængö cæcä tæ contayongante
bodo ingante töö töö ænte
gocampa. Ayæ taadö pönäni
nänï cænte guite möincö
ganca ænte mào guidinke
nē nangæ badingä ingante
waa cæcampa. ³⁵ Iïmö
ate padata nänï godonte
æinta mentaa tadöninque
mänincönë nē aacä ingante
pædæ godöninque, Bitö nē
nangæ badingä ingante
waa cæe. Quiëmë æinengä
adinque bitö godömi ængä
ate botö bitö weca adodö
pōninque bitö godönimpo
adopo wæætë pædæ pönömo

æncæbiimpa, ante gocampa. Mänömaī cæcampa. ³⁶ Äninqwe Itota tömengä ingante nē äningä ingante godömenque angantapa. Bitö imite ñöwo ämo eñëninque bitö wæætë apænebi eñëmoe. Nē nangæ bate öñongä weca pönäni mengäa go adocanque inäni incæte æcänö tömengä tönö godongämæ quëwënäni bai inte waa cæcantawoo, ante pönëmi.

³⁷ Äñongante nē odömongä wæætë,

—Tömengä ingante nē waadete godö waa cædongä incæ tömengä guidengä bai cæcampa.

Ante apænecä eñëninque Itota wæætë,

—Tömengä nänö cædö bai bitö adobai godinque cæbäwe, angacäimpa.

Mäadota tönö Mäadiya nänä caya oncönë Itota eñacampa

³⁸ Ayæ taadö goyönäni tömënäni quëwëñömö pongä adinque onquiyængä tömengä emöwo Mäadota inömö Itota ingante angä tömengä oncönë pö guiite eñacantapa. ³⁹ Mäadota töninacä Mäadiya inömö Itota önöwaca inö tæ contadinque tömengä apænecä eñëe con-

gantapa. ⁴⁰ Mäadota guiquënë nē eñadäni beyæ ante nanguī cæte wædinque Itota weca pöninque,

—Awënë, botö töninacä emö cæte gocä ate botö adoboque nanguī cæbo ate wædämaī imitawo. Edæ ämi pö cæcæe.

⁴¹ Äñongante Itota,

—Mäadota, Mäadota, bitö wa wa wa cæcæte ante wæwëmi awædö. ⁴² Wæætë adoque pönī cædinque edæ eyepæ impa. Mäadiya do, Quinö waa cæquimoo, ante apænte pönëningä inte botö önöwaca inö pö tæ contate eñëe congä adinque botö wæætë tömengä ingante, Goe, änämaī incæboimpa, angacäimpa.

11

Wængonguī ingante æbänö apænëquī, ante Itota apænecä

(Mäateo 6.9-15, 7.7-11)

¹ Itota ayæ ate wayömö gote Wængonguī ingante apænecantapa. Inque apænecä adinque tömengä nänö nē emiñængä adocanque tömengä ingante apænëdinque,

—Awënë eñëmi, Wäö tömengä nänö emiñænäni inänite odömonte, Wængonguī ingante æbänö ante apænëquī, ante nänö apænëdö bai bitö mönitö imönite adobai ante odömonte apænëbi eñenguimönii.

² Ante wæyönäni Itota,

—Wængonguī ingante apænëcæte ante iimaī ante apænëedäni,

“Mönitö Mæmpo nē öönædë quëwënömi inte eñëmi.

Mönitö bitö emöwo tæiyæ waemö emömi adinque bitö emöwo ante waa adinque apænëmönipa.

Bitö öönædë Awënë nē ingaimi inte inguipoga Awënë Odeyebi

bitō baquinque edæ
 quingæ pœ. Öönædē
 owodāni ēñente cædāni
 bai inguipoga adobaī
 bitō änō bai ēñente
 cæcæimpa.

³ Mönitō imönite bitō, Cænguī,
 ante iimō iñō iimō iñō
 eyepæ pönōmi ænte
 cæmönie.

⁴ Mönitō wænæ wænæ
 cæmōni incæte bitō
 nē panguēnēmi incæ
 pönō ñimpo cæbi
 quēwēmōnie. Mönitō
 adobaī edæ wadāni
 mönitō imönite wænæ
 wænæ cædāni ad-
 inque ñimpo cæmōni
 quēwēnāni ae.

Mönitō wænæ wænæ möni
 cæinēnō godō gocæte
 ante cæmōni ad-
 inque bitō wææ cæbi
 ate mäninō godō
 godāmaī inte mönitō
 wæætē wænæ wænæ
 cædāmaī incæmönimpa,
 Wæætē edæ nē
 wiwa ēwocadongā
 nempo ongōñömönite
 bitō gā pe æmpobi
 quēwēmōnie.”

Mänōmainō ante apænete
 Wængonguī ingante apæneedāni
 Itota angantapa.

⁵ Äninqe tömēnāni inānite
 godōmenque apænedinqe
 Itota,

—Bitō iimaī cæbi ininqe
 bitō æmigo æbänō cæbaingā,
 ante pönēdāni. Ayaönænēña
 incæ bitō æmigo weca god-
 inque bitō, “Botō æmigo
 ēñēmi. Pæomo bodogaa
 tänoque pönōmi ænimo inte
 ayæ ate botō adopo pönōmo
 æncæbiimpa. ⁶ Edæ wacā botō

æmigo incæ wayömō gocæte
 ante botō weca pongampa
 cæbii. Botō, Quinō impa
 diyæ godōmo cænguingā,
 ante wædimo inte bitō
 imite ämopa.” ⁷ Äñōmi
 tömengā guicōnē öñöninque,
 “Botō odemō ædæmō tee
 mönedinqe botō wēñænāni
 tönō möimoga öñōmo inte
 diyæ ædō cæte ængæ gan-
 tite godōmo ænguimii. Ee
 ae.” ⁸ Äninqe bitō æmigo
 incæ bitō ämi beyænque
 ængæ gantite pönönāmaī
 ingampa. Incæte wæætē
 wæætē äñōmi tömengā, An-
 caa ēñente awædō, äninqe
 ængæ gantidinqe bitō imite
 do pönongā æmaīmipa. ⁹ Ante
 apænedinqe botō iñömō
 mīnitō imīnite iimaī ämopa.
 Pönōmi æmoe, ante nē angā
 bai cædinque mīnitō mīni
 ænguino ante Wængonguī in-
 gante apæneedāni. Äyömönō
 iī, ante nē diqui diqui mingā
 bai cædinque mīnitō, Äbänō
 iī, ante ædæmō ēñencæte
 ante Wængonguī ingante
 wede pönente apæneedāni.
 Odemō mönitō beyæ wi
 ænecæimpa, ante aa pecā
 bai cædinque mīnitō, Äbänō
 cæquimoo, ante ēñencæte
 ante Wængonguī ingante
 nanguī apæneedāni. ¹⁰ Edæ,
 Pönōmi æmoe, ante nē änāni
 iñömō edæ do ænānipa. Nē
 diqui diqui mināni iñömō do
 adānipa. Ayæ odemō ponte
 nē aa pedāni tömēnāni nāni
 guiquinqe edæ do wi ænete
 bai bacæimpa.

¹¹ Ante apænedinqe Itota
 godōmenque apænecantapa.

—Wēñæ mæmpobi ïmi, eñēmi. Bitō wēñængä pāo ante angä eñēninque bitō dicæ dicamō incæ godōmi ængäa. Gæyæ ante angä eñēninque bitō tæntæbo incæ dicæ godōmi ængäa. 12 Enquēmo angä eñēninque bitō emēñe incæ dicæ godōmi ængäa. 13 Ìninque mīnitō nē wīwa cædōmīni incæ, Wēñængä beyæ quīnō waa ï, ante eñēmīni inte do godōmīni ængampa. Mōnō Mæmpo ïñōmō waa pōnī cædongä ïñongante änāni eñēninque tōmengä nē änāni ïnānite tōmengä Tæiyæ Waēmō Önōwoca ingante da pōnongä æncædānimpā, ante Itota apænegacäimpā.

Wēncæ tōnō cæcä ïmaingampa, ante wapiticæ änānīpa

(Mäateo 12.22-30; Mäadoco 3.20-27)

14 Ayæ wēnæ nē babetadecä ïñōmō waocä baō do guīte ongōñongante Itota tæcæ wido cæcantapa. Wēnæ tao gocä ate onguñængä tededämäi ïningä incæ do tedecä ate wædinque godongämæ ongōnāni wæætē guñente wædinque waa agadānimpā. 15 Pancadāniya guiquēnē, “Ïñæmpa wēnæ awēnē Beedeboo tōnō godongämæ cædinque Itota wēnæidi ïnānite wido cæcä ïmaingampa tōö,” ante tedewēnānitapa.

16 Wadāni guiquēnē, Æbānō cæmō ate Itota oda cæquingäa, ante cædinque tōmengä ingante, Bitō öönædē nāni cæi bai mā odōmōmi ate pōnēmāimōnīpa, änānitapa.

17 Mänōmäi babæ cæcæte ante anewēnānīpa, ante Itota do eñēningä inte ïmaï angantapa. “Awēnē odeye nempo quēwēnāni nāēmæ wæætedō wæætē cædāni ïninque awēnē nānō ömædempote wæquinque tōmēnāni nāmā ewente cædānīpa. Ayæ adocōnē owocabo incæ adoyōmō godongämæ quēwēnānī incæ nāēmæ wæætedō wæætē cædāni ïninque tōmēnāni oncō woquinque nāwæ gobāinānīpa. 18 Mīnitō, Wēnæ awēnē Beedeboo tōnō cædinque Itota wēnæidi ïnānite wido cæbaingampa, ante anewēmīnīpa tōö. Ïñæmpa awēnē Tatāna nempo quēwēnāni ïñōmō nāēmæ wæætedō wæætē pīināni ïninque adocabodāni ïnāmaï ïñōnānite tōmengä dicæ tōmēnāni ïnānite ènempobaingäa. 19 Mīnitō, Beedeboo tōnō cædinque Itota wēnæidi ïnānite wido cæcampa, ante tedewēmīnīpa. Mänīnō mīni anewēnō nāwangä ï bai mīnitō miñæ nē godāni guiquēnē æcānō tōnō cæte wido cædāni. Ìninque mīnitō miñæ nē godāni incæ mīni anewēnō beyænque ante nāēmæ pīinque mīnitō ïmīnite wæætē apænte äninque pīincædānīpa anguēnē. 20 Botō ïñōmō Wængonguï tōnō godongämæ cædinque wēnæidi ïnānite wido cæbo apa anewēmīni. Mänōmäi ï ïninque botō Wængonguï Awēnē Odeye ïnōmo inte mīnitō weca do pōmo aedāni,” ante Itota apænegacäimpā.

²¹ Ayæ, “Īmaī impa. Nē tæi piñængä iñömö tæëmoncoo wēñate mongæninque, Wææ godö cæinca, ante tæëmonca næænte tömengä oncö boyæ wææ godö wææ godö cæyongä tömengä eadincōo iñömö edæ ee ongōmpa. Tatāna iñömö mänōmaī ingampa.” ²² Incæte wacä godömenque tæi emongä inte pöninge mäningä ingante edæ bæ tacampa. Ayæ tæëmonca, Wææ godö botö cæinca, ante mäningä nänö äninca ñowo pöningä iñömö gä pe æmpote ö æninque tömengä nänö eadincōo adobaī gä pe æmpote ö ænte mäo nēnempocampa. Botö iñömö nē tæi emömo pöni iñömö inte edæ godömenque tæi emongä nänö gänä cæbaī cæbopa,” angantapa.

²³ Ayæ, “Botö tönö æcänö wii godongämæ cæcä iñömö tömengä iñömö edæ botö imote Baa ante piinte cæcä ingampa. Ayæ botö, Waodāni botö miñæ poncädänimpa, ante cæyömo waocä botö tönö wii cæcä iñömö tömengä wæætē botö miñæ poncæ cæyönänite tatodongä wadæ godänipa,” ante Itota apænecantapa.

*Wænæ waodē owote god-
ingä inte adodö pompa, ante
(Mäateo 12.43-45)*

²⁴ Ayæ apænedinque Itota ĩmaī ante apænecantapa. “Waocä baönē owote ate tao godinque wænæ wentamö nänö ewocadingä iñömö edæ, Quingänö baönē go guidinque edæ guémante

quëwenguimoo, ante diqui diqui minte ayongä önömæca to aminte i ate wædinque edæ, ‘Botö tao godincönē adodö go guiite quëwencæboimpa,’ ante pönëninque adodö pongampa. ²⁵ Ponte ayongä waocä önonganque bayongante wacä önöwoca tömengäa owodämäi ingä adinque wænæ wæætē, Æ waocä botö owodincö baī inongä inte ñowo wadæ ñëmænte mäincoo cabo tē gæte baī ömæwocacä ingä abopa. ²⁶ Ate adinque tömengä wæætē godinque wænæidi godömenque wentamö ewocadāni tiæte ganca mänimpodāni inänite ænte pongampa. Tömēnāni tömānāni waocä baönē godongämæ pö guiite owodāni ate waocä iñömö wænæ yewæninque godömenque wæwengampa,” ante Itota apænegacäimpa.

*Æbänö cæte watapæ
quëwenguī, ante*

²⁷ Itota tæcæ apæneyongante onquiyængä iñömö godongämæ ongönāni tönö ongöninge ogæ tededinque,

—Bitö imite nē mangainä inte edæ tömēnä nänä to-
quinque impa. Bitö imi
goömæ gänongainä inte
edæ tömēnä watapæ nänä
quëwenguinque impa.

²⁸ Ante ogæ tedecä eñëninque Itota wæætē,

—Īñempa Wængongui nänö
änö eñëninque nē cädāni
guiquenē tömēnāni wæætē
nāni watapæ quëwenguinque
eñente cädänipa, ante
apænegacäimpa.

*Öönädē nāni cæi bai
cædinque mā cæbi amōnie,
änānīpa*

²⁹ Māniñedē godōmenque nanguī ināni pōnāni adinque Itota, iīmaī ante apænecantapa. “Mīnitō wīwa mīni cæcabo imīnīpa. Mīnitō edæ, Mā cæte odōmōmi adinque pōnēmaīmōnīpa, ante ancaa āmīni awædō. Nāwangā āmo ēñēedāni. Cōnāō wodi beyæ cædinque Wængonguī bamōnengæ nānō cægāinō ante mīnitō pōnēnāmaī iñōmīnite edæ mānīnque mīni aquinque cæcæimpa ānewēmīni.

³⁰ Ninebaidi pōnencædānīpa, ante Cōnāō wodi ingante Wængonguī angā quēwengacāimpa. Nōwomīni pōnencæmīnīpa, ante adobaī cædinque Wængonguī botō Waobo ēñagāimo iñōmote adobaī angā quēwēmo acæmīnīpa.

³¹ Doyedē iñōmō betamonca gāmænō omæ awēnē inongā inte onquiyængā incæ awēnē Tadōmōō wodi nanguī ēñente nānō apænedō ante ēñencæte ante doōnæ quēwēnīnque pongacāimpa. Tadōmōō wædænque ēñengā iñongante botō godōmenque nanguī ēñēmo inte mīnitō weca ongōñōmote mīnitō iñæmpa wīi ēñēmīnīpa tōō. Iñinque māningā onquiyængā incæ Wængonguī nē apænte angā weca pōnīnque mīni nōwo quēwencabo tōnō godongāmæ ongōnīnque, Mīni pante wæquinque ēñēnāmaī ingamīnīpa tōō, ante apænte pīingūngā ingampa. ³² Cōnāō

wodi Wængonguī beyæ apænecā ēñēnīnque Ninebaidi wēnæ wēnæ nāni cægāinō ante wæwente pōnēnīnque ñimpo cægadānīpa. Cōnāō wodi wædangā iñongante botō wæætē nē ñænæmo inte apænebo ēñēnīnque mīnitō iñōmō ēñēnāmaī imīnīpa. Iñinque Ninebaidi incæ Wængonguī nē apænte angā weca pōnīnque mīni nōwo quēwencabo tōnō godongāmæ gongænte ongōnīnque, Mīni pante wæquinque ēñēnāmaī ingamīnīpa tōō, ante apænte pīinānidō anguēnē,” angantapa.

*Mōnō awinca gomō
aquīnemō bai ēmōmpa, ante
(Māateo 5.15, 6.22-23)*

³³ Ayæ godōmenque apænecantapa. “Gongapæncade tī wodōnodīnque waodāni dicæ awēmō iñōmō wē wodōnāniyaa. Owæta boo cæcadāniyaa. Wæætē, Māniñōmō nē pō guīdāni acædānīpa, ante cædinque gongapæncade awæmpa æmongapaa cō cædāni ñāō bæco adānīpa. ³⁴ Mōnō baō tōmāo beyæ mōnō awinca tica ēnente bai ēmōmōmpa. Mōnō nō pōnēnīnque amō iñinque mōnō ñāō tica ēnente cægonte bai waa cæte quēwēmōmpa. Wæætē wīwa pōnente amō iñinque mōnō wēmō iñōmō cægonte bai inte wīwa cæte quēwēmōmpa. ³⁵ Mānōmaī beyæ bitō, Wēmō ēwocadāmaī incæboimpa, ante bitō ōnōwoca cōwā adīnque nāmā wææ cæe. ³⁶ Iñinque bitō baō tōmāo

ñäö entawëninque bitö
 öñöwoca adobai ñäö ewocabi
 ïninque quiömenque incæ
 wëmö entawënämaï ïmaïmipa.
 Gongapæncade ñäö bæco
 edonque abi bai edæ
 ñäö ædæmö entawëninque
 edonque adinque waa
 quëwëmaïmipa,” ante Itota
 apænegacäimipa.

*Paditeoidi tönö në wææ
 odömönäni inänite Itota pïngä
 (Mäateo 23.1-36; Mäadoco
 12.38-40; Odoca 20.45-47)*

³⁷ ïnque apænecä ate ado-
 canque Paditeocä tömengä in-
 gante, Pö cæe, angä ëñente pö
 guite cæncæte ante ongongä.
³⁸ Adinque Paditeocä ïñömö,
 Itota quïnante mempodämaï
 inte cængäa, ante guïñente
 wæcä. ³⁹ ïninque mönö Awënë
 tömengä ingante,

—Minitö Paditeoidi ïñömö
 edæ owæta tönö podato
 cæncadë inö wentamö
 ënencoo ee adinque yabæque
 mënongate bai cæmïni
 ïmïnipææ. Mäincooque
 æinente mïni wædö beyæ
 ayæ wïwa mïni cædö beyæ
 edæ mïmönö wentamö
 entawëmïni ïmïnipa. ⁴⁰ Mïni
 ëñëgadë. Në badongä ïñömö
 yabæque badöninque cæncadë
 inö badönämaï inganta-
 wogaa. ïñæmpa mönö baö
 në badongaingä ïñömö adocä
 mönö öñöwoca badongacäi
 apa quëwëmïni. ⁴¹ ïninque
 mïnitö wæætë wadäni inänite
 ædæmö waadedinque mïnitö
 mäincoo pædæ godö pædæ
 godö cæmïni ïninque tömancoo
 edæ ñä mënongate bai ba

adinque mïnitö wæætë edæ
 ñäö bai entawencæmïnimpa.

⁴² Paditeoidi mïni wæquinque
 ïmaï cæmïnipa. Mäincoo
 diete ganca mänimpocoo
 ænte cö cædinque, Ado-
 cooque Wængonguï qui impa,
 ante mönö godongæimpa,
 ante cæmïnipa. Mïnitö
 mänömaï cædinque edæ
 öñabo mïni minte pæyabo,
 Oguï waa cænguï, ante mïni
 tä pete æñabo incæ edæ,
 Wængonguï qui impa, ante
 pancayaboga godömïnipa.
 Mäinganca cædinque mïnitö
 waa cæmïni incæte wadäni
 inänite nö cædämaï ïmïni
 inte Wængonguï ingante
 waadete pönënämaï ïmïnipa
 töö. ïñæmpa mäninö
 öñabo godonguënëmïni inte
 mïnitö godömenque waadete
 pönëninque nö cæquënëmïni
 ïmïnipa.

⁴³ Ayæ Paditeoidi mïni
 wæquinque impa. Mïnitö
 odömöincönë go guïdinque
 nämanque ante pönëninque
 waëmompaa pönï tæ con-
 tate tomïni awædö. Ayæ
 waodäni näni godonte
 æïmancadë godinque mïnitö
 nämanque pönëninque,
 Wadäni, Waa quëwëedäni,
 ante apænedinque mönitö
 ïmönite waa acædänimpa,
 ante mïni wæquinque edæ
 anewëmïnipa töö.

⁴⁴ Ayæ waocä wodido
 ñömæi ongö bai mïnitö
 ïñömö mïni wæquinque edæ
 wentamö entawëmïnipa.
 Mänömaï entawëmïnipa, ante
 ëñënämaï inte wadäni edæ
 mïni änö ante ëñente cædinque

edæ oda cædānipa, ante Itota pīngantapa.

45 Īninqe adocanque idægoidi nāni wææ angainō ante nē ate ēñengā ĩñōmō Itota ingante apænedinque,

—Awēnē, mǎnōmaī āninqe bitō mōnitō ĩmōnite adobaī pīinte ānewēmi awædō.

46 Āñongante,

—Mīnitō dodāni nāni wææ angainō ante nē adīmīni inte edæ mīni adobaī wæquinque impa. Edæ, Cædāmaī cædāmaī, ante ancaa wææ āninqe mīnitō ĩñōmō edæ māincoo teēmencoo mō paate wadāni ōñōnancapæ cō cædancapæñāni baī cæmīnipa tōō. Ayæ wæætē ōnompogonca adopogoncaque incæ gā ænancapæñāmaī cæte baī cædinque mīnitō mīni wæquinque edæ, Æbānō cæte waa quēwenguī, ante odōmonte apænedāmaī ĩmīnipa tōō, ante Itota apænecantapa.

47 Ayæ godōmenque apænedinque, “Wængonguī beyæ nē apænegaināni ĩnānite mīnitō mæmæidi incæ nē wænōnāni ingadānimpa. Mīnitō ĩñōmō, Nē wænongaināni nānōmōidi ĩmōnipa, ante baī cædinque, Wængonguī beyæ nē apænegainānido, ante mænōnomīnipa tōō. Mīni wæquinque edæ mǎnōmaī cæmīnipa. 48 Īninqe, Mōnitō mæmæidi wænongadānimpa, ante ēñēnimōni inte tōmēnāni wodido ante mænōnomōnipa, āninqe mīnitō mæmæidi nāni cægāinō ante Ao āninqe

cæmīnipa tōō,” ante Itota pīngantapa.

49 Ayæ ĩmaī ante apænecantapa.

“Mǎnōmaī beyæ Wængonguī mōnō nē ēñengaingā ĩnongā incæ ĩmaī ante apænegacāimpa. ‘Botō beyæ nē apænedāni tōnō botō nē da godōnāni ĩnānite botō, Idægoidi weca gote apæneedāni, āmo gocædānimpa. Āmo gote pōnāni adinque idægoidi wæætē pancadāniya ĩnānite wænōnāni wæncædānimpa. Ayæ pancadāniya ĩnānite togænte pānāni wæcædānimpa,’ ante Wængonguī do apænegacāimpa.

50 Īninqe ñōwo quēwēmīni ĩñōmīnite, Quīnante wænōmīni, ante Wængonguī edæ mīnitō ĩmīnite ancæcāimpa. Wængonguī beyæ nē apænegaināni ĩnānite tōmengā nānō badongāñedē dodāni mā pōni wænōnāni beyæ ayæ ĩncayæ ate ñōwo ganca wænōnāni beyæ ĩninqe edæ nē wænāni tōmānāni wepæ nāni nāagāinō ante, Ñōwo quēwēmīni mǎnīnāni tōmānāni wepæ nāate baī ĩmīnipa. 51 Edæ tōmānāni nāni wænongāinō ante edæ ñōwomīni mīni pante wæquinque impa. Edæ mā pōni wænōninqe docā Abedo wodi ingante adocanque wænongā wængacāimpa. ĩncayæ ate Wængonguī oncō ñænæncō boyæ nāni iya tāimpaa gāānē ongōñongante Tacadiya wodi ingante wænōnāni nānō

wænganca wadāni nanguī
 ināni inānite wænōnāni
 wængadānimpa. Incæte
 Wængonguī, Mīnitō mæmæidi
 nānōmoidi ingaīmīni inte
 tōmēnāni nāni wængongāi
 beyænque wepæ nāate bai
 wentamō entawēñōmīnite
 botō wæætē ñōwomīni imīnite
 pāmō wæcæmīnimpa, ante
 Wængonguī angampa,” ante
 Itota apænegacāimpa.

⁵² Ayæ apænedinque,
 “Dodāni nāni wææ angainō
 ante nē adīmīni iñōmō
 mīnitō nē eñenguēnēmīni
 inte edæ mīni wæquinque nō
 pōnente eñēnāmaī imīnīpa.
 Ayæ wadāni, Nō pōnente
 eñengæimpa, ante odemō
 guīte bai tæcæ cædāni
 adinque mīnitō odemō tee
 mōnete yabæ wido cæte bai
 cædinque tōmēnāni inānite
 edæ wææ cæmīnīpa tōō,”
 ante Itota apænegacāimpa.

⁵³ Inque apænete tao
 goyongā nē odōmōnāni tōnō
 Paditeoidi tōmengā ingante
 nanguī pūinte badinque,
 Āmōni eñēninque apænebi
 eñēmōnīi, apænebi eñēmōnīi,
 ante ancaā ānānitapa. ⁵⁴ Ayæ,
 Tōmengā wabānō oda
 cæte tedecā ininque mōnō
 wæætē pāmō wæbaingampa,
 ante wææ wānonte bai
 cægadānimpa.

12

*Wadō tedete wadō nāni
 cædōnō ante*

¹ Māniñedē nanguī ināni
 æpodō mīido ganca ināni
 adoyōmō pō bee tē bee tē
 cædinque goto gongæñōnāni

Itota tōmengā mīñæ nē godāni
 inānite tāno apænedinque,
 “Paditeoidi iñōmō wadō
 tedete wadō cæyōnāni mīnitō
 wæætē wadō nāni cædō
 ante, Pāo yedæ æmpoquī bai
 wodō wodō cæpa, ante gomō
 adinque tōmēnāni nāni cæinō
 bai cædāmaī iedāni. ² Adāmaī
 incædānimpa, ante quiēmē
 wē wodonte i incæ iincayæ
 ate tōmāā wi ænete bayonte
 edonque pōnī bacæimpa.
 Ayæ quiēmē awēmō cæte i
 incæ iincayæ ate edonque
 pōnī acædānimpa. ³ Wēmō
 iñōmō mīni tededō incæ edæ
 ñāō iñōmō edonque pōnī
 eñengæimpa. Ayæ guīcōnē
 mīnitō wæntæ apænedō incæ
 iincayæ ate oncōmanca inō
 æi edæ ogæ tedete edonque
 eñengæimpa,” ante Itota
 apænecantapa.

*Æcānō ingante guīñente
 wæquī, ante*

(Māateo 10.26-31)

⁴ Ayæ, “Botō æmigoidi āmo
 eñēedāni. Waocā baonque
 wænōnāni ate tōmengā in-
 gante ædō cæte godōmenque
 cæquinānīi. Ininque mīnitō
 iñōmō, Baonque wænōnāni
 wæncæ wæ, āninque edæ
 guīñēnāmaī iedāni. ⁵ Wæætē
 edæ, Æcānō ingante guīñente
 wæquēnēmīni imīnīi, ante
 botō odōmonte apænebo
 eñēedāni. Waomīni imīnite
 wænonte ate nē angā inongā
 inte tadōmengadænguipo nē
 wido cæcā ingante iñōmō
 mīnitō tōmengā ingante edæ
 guīñēedāni. Ao. Māningā
 ingante guīñente wæedāni,”
 ante Itota apænecantapa.

⁶ Ayæ, “Waadäni ayamöidi önompo æmæmpoque mänimpodäwä beyæ tiguitamö menta-monga ante pædæ godonte ænäni aminitawo. Incæte ayamö adocanque ingante edæ Wængongui cöwë wææ aacampa. ⁷ Edæ, Ayamöidi bacoo pöni inäni incæte önönänique inänipa, ante në äningä inte mönö Mæmpo iñömö minitö iminite wæætë godömenque waa acampa. Iñæmpa mönö ocagui incæ æpoguino encamö, ante Wængongui iñömö edæ do ëñente aacä apa guñewëminii,” ante Itota angantapa.

Waadäni ëñëñönäni mönö Itota ingante Ao angæimpa, ante

(Mäateo 10.32-33, 12.32; Mäadoco 10.19-20)

⁸ Ayæ apænedinque, “Nawangä ämopa, angantapa. Æcänö waodäni ëñëñönäni botö imote Ao äninque, Bitö botö Awënë inömi imipa, ante äna botö Waobo në ëñagaïmo inte tömengä ingante wæætë Ao äninque, Bitö iñömö botö miñæ në gogaïmi inömi imipa, ante Wængongui anquedoidi ëñëñönäni ancæboimpa. ⁹ Wæætë edæ waodäni ëñëñönäni botö imote në Baa angaingä ingante botö wæætë Wængongui anquedoidi ëñëñönäni tömengä ingante edæ Baa ancæboimpa,” angantapa.

¹⁰ Äninque, “Botö Waobo ëñagaïmö iñömote waocä babæ ante wiwa angä incæte Wængongui wæætë edæ pönö ñimpo cæcä quëwencæcäimpa.

Wæætë Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante godö babæ ante në änewengä ingante Wængongui wæætë edæ ñimpo cædämaï inte cöwë pancæcäimpa,” ante Itota apænecantapa.

¹¹ Ayæ, “Minitö iminite bæi ongonte tömënanäni odömöincönë ænte godinque gö cædäni incæte minitö mäniñedë, Æbänö ante apænequimoo, ante wædämaï iedäni. Awënëidi weca incæ në änäni weca incæ minitö iminite ænte mäo goncædäni incæte minitö mäniñedë, Pïinäni ëñente wæedinque æbänö ante nämä wææ anguimoo, ante ayæ, Æbänö ante apænequimoo, ante guñente wædämaï iedäni. ¹² Iñæmpa Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca mäniñedë incæ, Æbänö wææ anguui, ante odömönte angä ëñëninque minitö wæætë mäninö ante wææ ancæminimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Mäincoo näni cëinëmämo ante

¹³ Tæcæ apæneyongä godongämæ ongönäni ongöninque adocanque Itota ingante,

—Awënë, botö wæmpo wodi mangaincoo incæ mæmpo wodi ömæ ingaïmæ incæ botö mëmö ingante tæcæguedë ämi pä cæcä æmöe.

¹⁴ Äñongante Itota,

—Botö në apænte ämo imopa diyæ ämo pä cæquingäa.

15 Äninqe godongämæ ante Itota, Mäninqe ongönäni inänite apænedinque, ante apænebopa, angacäimpa. 21 Ayæ tömönäni inänite wæætë, "Wængongui mänömaï angä ëñente wædinque minitö wæætë iïmaï ante pönencæminipa. Æcänö, Tömëmoque qui, ante da da wente mäna iñömö tömengä Wængongui ayongä në ömæpocä bai inte ömæwocä ingampa. Në ëacä wodi nänö wænö bai tömengä adobaï bate wæquinö anguënë," ante Itota apænegacäimpa.

16 Äninqe Itota, Wængongui Awënë æbänö cæquingää, ante ëñencädänipa, ante imæca quëwënäni näni cæinö ante odömöninqe iïmaï apænecantapa.

—Adocanque në nanguï ëacä inte tömengä ömæ wainguipoga nanguï pönï pæ. 17 Adinque tömengä iñömö, "Æbänö cæquimoo. Botö cænguï da wenguincö ñænæncö impa diyæ da wente mangui moo." 18 Äninqe, "Iïmaï cæcæboimpa. Guiyancö oncö bæ tate ñænæncö wæætë mænoncæboimpa. Mænöninqe tömëmoncoo tönö mäincoo wæætë mänincönë tömancoo da wencæboimpa. 19 Ayæ

nämanque apænedinque botö, Botö cænguï tönö mäincoo nanguï wadepo ba beyæ eyepæ mänimo inte botö guëmancæboimpa. Önonque cænguï nanguï cænte nanguï bete tocæboimpa," 20 Ante nämanque pönëñongä wæætë në mäningä ingante Wængongui, "Eñënamäi cæbipa töö. Nöwo woyowotæ incæ edæ, Idæwaa quëwëmipa, ämo wæncæbiimpa. Wæmi adinque edæ bitö mäincoo inï edæ æcänö mäincoo baquïi," ante Wængongui angampa,

Tömengä wëñcänäni inänite Wængongui aacampa, ante (Mäateo 6.25-34)

22 Itota mäniñedë tömengä miñæ në godäni inänite, "Ininqe botö minitö iminite ämopa. Inguipoga mïni quëwenguimämo ante wädämaï iedäni. Quimönö impa cænguimoo, ante, Quincodö impa wëñaquimoo, ante wädämaï iedäni. 23 Cænguinque cæninque dicæ quëwëmongaa. Weocooque wëñadinque dicæ quëwëmongaa. Mönö quëwenguimämo iñömö godömenque impa. 24 Gapatai iñömö cænguï ante dicæ minte pæ ate tä pete mänäniyaa. Incæte Wængongui eyepæ godongä cænäni aedäni. Minitö guiquënë öömä ëadäni bai inämaï iñöminite Wængongui minitö iminite godömenque waa adinque eyepæ pönongä cæminipa. 25 Wængongui nänö anganca quëwëninque minitö nanguï cædinque wantæ iñö

incæ ædō cæte godōmenque
quēwenguīmīni. ²⁶ Mānīnō
wædænque cæquī incæte wīī
eyepæ cæmīni īnīnque mīnitō,
Botō quēwenguīnō ante wadō
wadō cæcæboimpa, ante
quīnante wæmīni,” ante Itota
angantapa.

²⁷ Ayæ, “Ongai guiquēnē
weocoo ante daque daque
dadāmaī inte wodonte
tīnāmaī īñōnānite Wængonguī
weocoo waēmoncoo baī
godongā waa pōnī ēnopa.
Awēnē Tadōmōō wodi
waēmoncoo ēgagingā incæ wīī
ongai baī ēñagacāimpa. Ongai
īñōmō godōmenque waēmō
pōnī ēnopa. ²⁸ Gaguīmæ
īñōmō īmō ate edæ gonga-
pamō nē tanguinque
ñōwoōnæ pæ incæte
Wængonguī waēmō pōnongā
ēnopa. Īnīnque, Waēmō ēnodō
nē pōnongā inte mōnō īmonte
godōmenque eyepæ pōnī
pōnongā ænte ēñacæimpa,
ante pōnēmīniyaa. ²⁹ Mīnitō
cænguī ante bequī ante
æīnente wædāmaī īedāni.
Edæ, Æbānō cæte ænguīmōō,
ante wædāmaī īedāni.
³⁰ Inguipoga wayōmō nāni
ēñēnāmaī incabo wayōmō
nāni ēñēnāmaī incabo
mānīnō ante wæyōnāni
mīnitō guiquēnē, Mōnō
ænguēnēnō ante mōnō
Mæmpo īñōmō edæ do
ēñengampa, ante pōnēnīnque
guīñente wædāmaī īedāni.
³¹ Wæætē Awēnē Odeye
nempo quēwencæte ante
nanguī cæyōmīnite tōmengā
wæætē mīnitō ænguēnēnō
ante do edæ eyepæ pōnī
pōnongā æncæmīnīmpa,” ante

Itota apænecantapa.

*Mōnō ēaquincoo öönædē do
ēamompa, ante*

(Māateo 6.19-21)

³² Godōmenque apænedinque
Itota, “Botō nē aabo īñōmote
mīnitō botō mīñæ mīni
gocabo īñōmō wædænque
pōnī īmīni incæte edæ
guīñente wædāmaī īedāni.
Īñæmpa mīnitō Mæmpo
īñōmō, Awēnē Odeye nempo
quēwencæmīnīmpa, ante
pōnō cædinque waa tocampa
cæmīni. ³³ Mīnitō īñōmō,
Ō ænāni dæ āñōmō cayæ
cænāmaī īñōmō botō māincoo
wodāmaī inguincoo inte edæ
cōwē mæ ongongæimpa,
ante cædinque öönædē īñōmō
wo ææntodonte baī cæedāni.
Wodāmāncadedē da wente
baī cædinque mīnitō māincoo
godonte ænīnque ömæpodāni
wæwēñāni īnānite wæætē
godōmīni æncædānīmpa.
³⁴ Mīni waocabo īñōmō
mīnitō māincoo ongōñōmō
māniñōmō quēwencæte ante
wæmīni īmīnīpa, ante ad-
inque botō, Öönædē īñōmō
wo ææntodonte baī cæte
mæedāni, antabopa,” ante
Itota apænecantapa.

*Tōmāā eyepæ cædinque
wānō cōedāni, ante*

³⁵ Ayæ apænedinque,
“Waadāni, Awēnē beyæ
ante cæcæimpa, ante weo-
coo eyepæ wēñadinque,
Gongapæncade waēmō
bæcocæimpa, ante eyepæ
pōnī cæedāni baī mīnitō adobaī
eyepæ pōnī cædinque, Awēnē
poncæcāimpa, ante wānō
cōedāni. ³⁶ Edæ waodāni

tömēnāni awēnē wayōmō gote ææmæ bete ocæ ēmænte ponte aa pecā ēñēninque quingæ wi ænecæte ante wānō cōnāni bai cædinque mīnitō adobai, Awēnē poncæcāimpa, ante wānō cōedāni. ³⁷ Edæ awēnē ponte ayongā tōmengā ingante nē cædāni wānō cōnāni adinque tōmengā wæætē edæ pōnō waa cæcā æninque tōmēnāni iñōmō tocædānimpa. Mīnitō imīnite nāwangā āmopa. Nē wānō cōnīnāni inānite awēnē pōnō angā ate tæ contadāni ate tōmengā nē awēnē inongā incæ, Nanguī cæcæimpa, ante weocoo wēñadinque tōmēnāni weca pōninque edæ pōnō cæcā æncædānimpa. ³⁸ Edæ woyowotæ tæcæ bæcā incæ ayatadāa wæicā incæ pōninque tōmengā nē wānō cōnīnāni inānite waa adinque pōnō waa cæcā adinque tōmēnāni iñōmō watapæ edæ tocædānimpa. ³⁹ Wæætē oncō nē ēacā guiquēnē, Nē awēmō æncæ cædongā æyedēnō ponguingā, ante ēñēninque do wææ cæcā bai nē awēmō æncæ cædongā wæætē edæ pō guite ænāmaī incædongāimpa, ante apænebo ēñente pōnēedāni. ⁴⁰ Mīnitō adobai, Waocā nē ēñagaingā æyedēnō ponguingā, ante ēñēnāmaī imīni inte edæ tōmānō eyepæ cædinque edæ wānō cōedāni,” ante Itota angacāimpa.

*Awēnē ingante nē cæda,
ante
(Māateo 24.45-51)*

⁴¹ Mānōmaī angā ēñēninque Pegodo,

—Mānīnō odōmonte bitō apænedō ante mōnitō adomōnique ēñencæmōnimpa, ante apænebitawo. Wæætē edæ, Wadāni tōmānāni ēñencædānimpa, ante apænebitawo.

⁴² Āñongante mōnō Awēnē wæætē odōmoncæte ante apænedinque, “Inguipoga awēnē iñōmō, Æcānō nē ēñengā inongā inte botō quingā ante ædæmō aacā inguingā, āninque, Mānōmaī inte cæcā ingante adinque botō āmo ate tōmengā nē angā badinque botō oncōnē nē cædāni inānite ædæmō aadinque cænguī eyepæ iñonte godongā cæncædānimpa, angampa. ⁴³ Īninque awēnē wayōmō gote ponte ayongā, Nē cæcā botō ānō ante ēñente cæcampa, ante adinque awēnē wæætē tōmengā ingante godō waa cæcā ate nē waa cæcā iñōmō edæ waa tocæcāimpa. ⁴⁴ Mīnitō imīnite nāwangā ante apænebopa. Nē ēñente cædingā ingante awēnē, Bitō botō māincoo tōmancoo edæ nē aabi bacæbiimpa, ancæcāimpa.”

⁴⁵ “Incæte nē cæcā wæætē, Botō awēnē æiquedō ponguingā, ante pōnēninque tōmengā tōnō awēnē ingante nāni godongāmæ cæcabo onguīñænāni incæ onquiyænāni incæ tōmēnāni inānite tæi tæi pāninque cænguī nanguī cæninque tī nāmæ nanguī bete quidi quidi dowænte

bacä. ⁴⁶ İninque tōmengä, Æönädö ponguingää, ante wädämaï iñongante, Æyedēnō ponguingää, ante ēñēnāmaï iñongante edæ awēnē iñontobæ pongä wæbaingampa. Ponte adinque awēnē wæætē māningä nē ēñēnāmaï cædingä ingante wido wido todinque nē pōnēnāmaï ināni weca māo wido cæbaingampa,” ante Itota apænecantapa.

⁴⁷ Ayæ, “Awēnē ingante nē cæcä incæ awēnē nānō änō ante önōmoncaque ēñēninque wii eyepæ cædinque ēñēnāmaï cæcä İninque awēnē iñōmō tōmengä ingante nanguï tæi tæi pancæcäimpa. ⁴⁸ Ayæ wæætē edæ, Awēnē æbänō angää, ante ēñēnāmaï inte ëmoncacä guiquēnē tōmengä nānō panguinque wēnæ wēnæ cæcä incæte tōmengä ingante wædænque tæi tæi pancæcäimpa, ante Itota apænegacäimpa. Edæ awēnē æcänō nempo nanguï pōnongä ænte næængä iñōmō tōmengä ingante Awēnē wæætē, Bitō adodō nanguï pōnōmi æmoe, ancæcäimpa. Ayæ, Botō māincoo nanguï ongoncoo iñonte bitō aacæbiimpa, ante æcänō ingante awēnē angää tōmengä ingante, Bitō godōmenque nanguï cæcæbiimpa, ante awēnē ancæcäimpa,” ante odōmōninque Itota apænegacäimpa.

⁴⁹ Äninque Itota godōmenque apænedinque, “Botō ingui-poga gonga bai tånoncæte ante pongaïmo inte edæ, Do tånonte bai edæ waa tocædōmoimpa. ⁵⁰ Ayæ botō nantate wæwencæte ante pongaïmo inte botō nantate wæganca nantate botō wæquēnēnō ante İinque cæcæte ante wæbopa. ⁵¹ Mīnitō, Inguipoga quēwēnāni piyænē cæte wæætedō wæætē cædāmaï inte quēwencædānimpa, ante cæcæte ante Itota pongaingä ingampa, ante pōnēmīnitawo. İñæmpa wadō ämo ēñēedāni. Botō ingui-poga pōmo beyænque wæætedō wæætē piincædānimpa. ⁵² İncayæ ate önompo æmæmpoque nāni owocabo mānimpodāni iñōnānite mengäa go adocanque ināni iñōmō botō beyænque mēnaa İnate näēmæ piinte bacædānimpa. Ayæ wæætē mēnaa İna incæ mengäa go adocanque ināni inānite wæætē näēmæ piinte bacædaimpa. ⁵³ Botō ëmōwo beyæ mæmpocä tōmengä wengä onguiñængä ingante näēmæ piinte bacæcäimpa. Wēñængä wæætē mæmpocä ingante näēmæ piinte bacæcäimpa. Wäänä tōmēnä wengä onquiyængä ingante wæætē näēmæ piinte bacædäimpa. Wæætē wäänä ingante wēñængä incæ näēmæ piinte bacæcäimpa. Biyongä ingante nānō wæntedä incæ näēmæ piinte bacædäimpa. Nānō wæntedä İnante biyongä

Näwæ gocædānimpa, ante cæcæte ante pōmopa, angampa (Mäteo 10.34-36)

ingante näemæ wæætē piinte bacæcäimpa,” ante Itota tömengä miñæ nē godäni inänite apænegacäimpa.

Æbänö oo baquimpa, ante eñgæimpa, ante
(Mäateo 16.1-4, 8.11-13)

⁵⁴ Ayæ godongämæ ongönäni inänite apænedinque, “Nænque guidö gämænö boguimä wentamö pö adinque minitö, Cöönæ wentamö wocæmpa, añömini edæ do cæpa. ⁵⁵ Ayæ wæætē woboyæ betamonca inö pæmæ pö adinque, Ocoi näwancæ cæpa, ante tedeyömini dobæ ocoi näwampa. ⁵⁶ Inguipoga gomö adinque öönæde æmö adinque minitö, Æbänö cæcæte ante emöö, ante edæ do eñmīnīpa. Wæætē, Inguipoga wayömö wayömö æbänö cædāni, ante adinque minitö, Wængonguī oo pōnī cæquingänö anguēnē, ante quīnante wīi eñmīnī. Edæ wadö tedete wadö cæmīni imīnīpa tōö,” ante Itota tömēnāni inänite piingacäimpa.

Nē piingä ingante waadete apænecæimpa, ante
(Mäateo 5.25-26)

⁵⁷ Ayæ edæ, “Æbänö cæte nō cæquī, ante mīnitö tömēmīnique apænte ante cæquēnēmīni imīnīpa. ⁵⁸ Nē piinte angä iñömö bitö imite edæ, Wīwa cæbīpa, ante awēnē weca ænte mäocä idömæ godinque bitö guiquēnē tömengä ingante waadete apænebi eñēninque tömengä wæætē piyænē

cædinque ee abaingampa. Wæætē edæ wīi waadete apænebi ininque tömengä nē apænte angä weca godömenque ænte gobaingampa. Nē apænte angä wæætē bitö imite wææ wänongä ingante pædæ godongä æninque wææ wänongä wæætē tee mönebaingampa. ⁵⁹ Tee mönecä ininque bitö quīēmē beyæ debe imi ininque edæ tömanta pōnī di godonte ate tabaimīpa, ante ämo eñēmaimīpa,” ante Itota apænegacäimpa.

13

Ocæ emænte Wængonguī gämænö ponguēnēmīni imīnīpa

¹ Mäniñedē wadāni Itota weca pōninque iīmaī ante apænedāni eñgantapa. Gadideabæ quēwēnāni, Wængonguī quī, ante cæningä ingante tæcæ wænōñnānīte Pidato guiquēnē tömēnāni inänite iñontobæ wænōninque tömēnāni wepæ cæningä wepæ tönö dibæ cæcantapa.

² Ante tedeyönāni Itota wæætē, “Gadideabæ quēwēnāni wadāni pönömenque wēnæ wēnæ cædāni iñönāni mänimodānique godömenque wēnæ wēnæ cædāni inte mänömaī wænānīpa, ante mīnitö pönēmīni awædö. Iñæmpa Gadideabæ quēwēnāni tömānāni adobai wēnæ wēnæ cædāni iñönāni mäninānique edæ wænānīpa. ³ Wīi mänömaī impa, ämo eñēmaimīnīpa. Tömēnāni wīi godömenque

wënæ wënæ cædināni inte wænānitapa. Mīnitō guiquēnē wënæ wënæ mīni cædinō ante wæwente pōnēninque ñimpo cædāmaī imīni ininque mīnitō tōmāmīni adobaī wæmaīmīnīpa,” āngantapa.

4 “Ayæ Eedotadēē iñōmō tōmēnāni nāni gomō aquincō Tidoeē nāni ānoncō tæ wææñonte waodāni dietiocho ganca ināni capo wænāni ininque mīnitō, Tōmēnāni godōmenque wënæ wënæ cædāni inte wænānīpa, ante pōnēmīni awædō. Iñæmpa Eedotadēē quēwēnāni tōmānāni adobaī wënæ wënæ cædāni iñōnāni mānimpodāninque edæ wænānīpa. 5 Wīi mīnitō pōnēnō baī impa, āmo ēñēmaīmīnīpa. Tōmēnāni wīi godōmenque wënæ wënæ cædināni inte wænānitapa. Mīnitō guiquēnē wënæ wënæ mīni cædinō ante wæwente pōnēninque ñimpo cædāmaī imīni ininque mīnitō tōmāmīni adobaī wæmaīmīnīpa,” ante Itota apænecantapa.

*Iigowæ òmæca ongompā,
ante odōmonte apænecampā*

6 Ayæ Itota, Wængonguī Awēnē æbānō cæcāā, ante ēñencædānīmpa, ante imæca quēwēnāni nāni cæinō ante odōmōninque iīmaī apænecantapa. “Waocā tōmencodē iigowæ mīnte pæ ate tōmenca ante ponte ayongā edæ dæ òmæcawæ ongompā. 7 Ate wædinque tōmengā ocæ ēmænte godinque tōmencawæncō nē aacā ingante apænedinque, ‘Edæ mēa go adoque wadepo

tōmenca ante gote ayōmo edæ mānīi iigowæ cōwē òmæcawæ ònonque wææ ongompā cæbīi. Òmæcawæ wææ ongōwæ adinque wido tate æmæwo wido cæe.’ 8 Āñongā tōmencawæncō nē aacā wæætē, ‘Awēnē, ee ongōe. Botō iigowæ ònōwa gāānē ææ wodinque māmō wagada goi ænte wempo cædente tee moncabo ate wadepo ate bitō ongōñōmi edæ, 9 do incabaimpa. Wæætē wadepo ate ayōmite òmæcawæ ate wædinque edæ æmæwo wido tate wido cæbaīmīpa,’ ante nē cæcā angampa.” Māninque ante odōmonte apænebopa, ante Itota apænegacāimpā.

*Itota bocæ bocæ wædingā
ingante cæcā ate waa bacampā*

10 Guēmanguīōnæ iñonte Itota oodeoidi odōmōincōnē go guidinque odōmonte apænecantapa. 11 Onquiyængā mānīñōmō ongongā iñōmō tōmengā dietiocho wadepo iñonte wënæ guicā ate bocæ bocæ wæwēningā inte ædō cæte adiyæ ængæ gantiquingā. 12 Tōmengā ingante adinque Itota aa pecā pongā ate,

—Onquiyæmī, bitō bocæ bocæ wædō ante ñōwo botō ñīmæncæpote baī cæbo ate bitō waa babīpa.

13 Āninque tōmengā ingante gampocā ate ñīmæncæpote baī badinque onquiyængā iñōmō adiyæ gantidinque wæætē, Wængonguī bitō ñāō baī ēmōmi inte waa pōnī pōnō cæbi æmopa,

ante watapæ apænecantapa.

¹⁴ Guëmanguiönæ iñonte Itota mänömaï cæcä waa bacä adinque tömënäni odömöincö awënë guiquënë piinte badinque godongämæ ongönäni inänite,

—Quimæ quëwëminii.

Önompö æmæmpoque go adoönæque mönö cæönæ iñonte minitö waa bacæte ante ponguënëmini iminipa. Guëmanguiönæ iñonte edæ cædämaï inguënë quëwëminii.

¹⁵ Ante piñongante mönö Awënë wæætë,

—Minitö wadö tedete nê wadö cædömini inte ëñëedäni. Minitö cæningä iñömö waga da incæ bodo incæ gue ænente wæyongante minitö guëmanguiönæ i incæte cöwë ñi cæyante æpæ wedeca ænte mäo gönömini gongænte becampa. ¹⁶ Wæætë mäningä onquiyängä iñömö Abadäo wodi pæingä iñongante Tatäna dietiocho wadepo iñonte goti winte bai cæcä wædingä iñongante minitö iñæmpa guëmanguiönæ i beyænque edæ, Tömengä ñimæncæpodämaï incæcäimpa, ante quinante wææ äminii.

¹⁷ Angä ëñente wædinque nê piinte änäni guingo imonte wæyönäni godongämæ ongönäni guiquënë, Bamönengæ ænte mempoga go adopoque pöni Itota waa pöni cæcampa, ante adinque nanguï togädänimpa.

Möotatamö guidimö ante odömönte apænecampa

(Mäateo 13.31-32; Mäadoco 4.30-32)

¹⁸ Ìninqe Itota tömënäni inänite, “Wængonguï Awënë Odeye nempo näni quëwencabo iñömö quinö bai inänii. Edæ, Æbänö nanguï yebænte badänii, ante botö inguipoga quinö pæte yebænte bai i adinque, Mäninäni adobai yebænänipa, ante ëñenguïi.

¹⁹ Ìimaï impa. Waocä möotatamö tömëmö ænte mäo tömëmoncodë quiyacä bocate pæ ininque ñænæñeque bayonte ayamöidi pöningue awænëmæ ongönänipa. Möotatamö guidimö incæ mänömaï pæ bai Wængonguï Awënë nempo quëwënäni iñömö wædænque ininäni incæ nanguï yebænguïnäni inänipa,” ante Itota odömönte apænecäimpa.

Päo yedæ æmpoquï da wenguï ante odömönte apænecampa

(Mäateo 13.33)

²⁰ Itota ayæ angantapa. “Wængonguï Awënë iñömö tömengä nempo quëwënäni inänite æbänö cæcää, ante odömöncæte ante botö, Ìimaï cæcampa, ante odömönte apænebo ëñenguïminii.

²¹ Edæ iimaï impa. Onquiyängä ñænængade tee manguincade ænte tee mäningue ædina näni ämö da wëningue ayæ, Päo adoyömö pönö da wëningue wempo wempo ædämö cædengä ate päömo yedæ æmpote tömäo näämænta bapa. Yedæ æmpote ate päömo tömäo näämænta

ba bai öönædë Awënë nempo mini quëwencabo iñömö tömämîni nô ëñente bamînipa," ante Itota odömonte apænecantapa.

*Odemö guiyänemö, ante
(Mäateo 7.13-14, 21-23)*

²² Itota mäniñedë Eedotadëë taadö godinque nanguî nâni quëwëñömö wodo pänta godinque wædænque nâni quëwëñömö wodo pänta godinque wayömö wayömö gote odömonte apænegacäimpa.

²³ Goyongante adocanque,

—Awënë, bitö æmi beyænque në quëwenguîñâni iñömö wædænque inânipa, ämitawo.

Äñongante Itota,

²⁴ —Odemö guiyänemö guicæte ante edæ nanguî cædâni. Edæ nanguî inâni incæ guicæte ante cædinque guidâmaï incædänimpa, ämo ëñëmaïminipa. ²⁵ Iïmaï impa. Oncö në ëacä ængæ gantid- inque odemö tee mönecä ad- inque mînitö iñömö tömengä oncö boyæ gote ongöningue aa pedinque, "Awënë, wi ænebi guiquimöni." Ante wæyöminite tömengä, "Æminidö imîni, ante ayæ, Ædönö gämænö quëwente pömîni imîni, ante botö adâmaï imopa," ancæcäimpa. ²⁶ Angä ëñëningue mînitö wæætë, "Iñæmpa mönitö bitö tönö godongämæ cænte becongämönimpa. Ayæ bitö mönitö taadö ponte cægöningue odömonte apænebi ëñengamöni ae," ancæmînimpa. ²⁷ Äñömîni

tömengä iñömö, "Æminidö imîni, ante, Ædönö gämænö pömîni imîni, ante botö ëñënamäi imopa. Edæ do antabopa. Nöwo në wîwa cægäimîni inte edæ botö weca ongönämaï. Edæ wadæ goedâni, ämopa," ancæcäimpa, ante Itota apænecantapa.

²⁸ "Iñinque mînitö gomö ayöminî Wængonguî beyæ në apænegainâni tönö dodâni Abadäo wodi Itæca wodi Aacobo wodi tönö tömänâni Wængonguî Awënë Odeye ömæ godongämæ ongöñönâni mînitö imînite edæ yabæque wido cæcä ate wædinque mînitö wæætë guingo imonte pîinte wædinque edæ Ca ca wæcæmînimpa. ²⁹ Wadâni wæætë edæ nænque tamönö pönâni tönö nænque gui- idö pönâni ayæ beta- monca æmataë æmataë pönâni tönö Wængonguî Awënë Odeye oncönë ponte tæ contadinque ææmæ bete cængoncædänimpa. ³⁰ Iñinque ayæ ate ëñënanî incæ pancadâniya yæcado ongönâni bate toyönâni mînitö guiquënë do ëñënimîni inte yæcado ongömîni incæte pancamîniya wæætë yæmiñæ gote ongonte wæcæmînimpa," ante Itota apænegacäimpa.

*Eedotadëë quëwënâni beycë
ante Itota wæcampa
(Mäateo 23.37-39)*

³¹ Mäniñedë Paditeoidi pancadâniya tömengä weca pöningue,

—Awënë Edode bitö imite wænoncæ angantaye. Bitö

ongönāmaï wayömö wadæ goe.

³² Änāni eññenique Itota,

—Edode congāñe baï babæ cædongä iñongante mīnitō tōmengä weca godinque, Itota iïmaï angampa, ante apænemīni eññengädäni. “Edode eññemi. Botō ñōwoönæque baönæque wēnæidi inānite iinque wido cædinque iinque godō cæbo waa badāni ate iñabæ guingä iñonte botō edæ māniñedē edæ idæwaa cægäimo bacæboimpa, ante Itota apænecampa,” ante apænemīni eññengädäni, ämopa. ³³ Incæte botō

ñōwoönæ godinque baönæ godōmenque godinque edæ waönæ godōmenque botō goquēnēnō godinque Eedotadēē gocæboimpa. Edæ Wængonguï beyæ nē apænegaināni incæ Eedotadēē iñōmō tōmēnāni nāni wængaiñōmō iñonte botō Wængonguï beyæ nē apænēbo adobo inōmo inte edæ ædō cæte wayömō ongonte wænguïmoo.

³⁴ Ante apænedinque Itota Eedotadēē iñōmō quēwēnāni beyæ ante pōnente wædinque, “Eedotadēē quēwēmīni eññedäni, angantapa. Wængonguï beyæ nē apænedāni inānite mīni wængaincabo inte ayæ Wængonguï nānō da pōnōnāni inānite dicaca tacamīni iñōmīnite botō iñōmō mīnitō imīnite waadete pōnō cæinente nangui wæbopa. Tawadiya wæmōnä iñōmō, Botō wēnāni, ante

gompodinque tæcæenēmæ wēä pōnō ö ænä baï botō adobaï, Botō wēnāni pōedāni, ante æpogadō aññōmote mīnitō, Wīi pōinente awædō, ante Baa ämīni wætabopa. ³⁵ Ñōwo iñōmō mīnitō onconcoo edæ önonconcooque baconcoo tamēñedäni. Ñōwo edæ botō dæ aññōmo mīnitō, ‘Awēnē Wængonguï emōwo beyænque pōninque bitō toquinque edæ waa cæcæbiimpa,’ ante mīni anguinganca mīnitō edæ botō imote adāmaï incæminimpa ante ämo eññedäni,” ante Itota apænegacäimpa.

14

Æpcæ eññate nē wædongä ingante Itota cæcä waa bacä

¹ Itota guēmanguïönæ iñonte Paditeoidi awēnē oncōnē cæncæte ante go guiyongante godongāmæ ponte ongönāni guiquēnē, Itota æbänō cæquingää, ante waa agönānitapa. ² Tōmengä weca adocanque æpæ eññate nē wædongä inte a ongongä. ³ Adinque idægoidi nāni wææ angainō ante nē ate eññēnāni tōnō Paditeoidi inānite apænedinque Itota iïmaï angantapa.

—Wængonguï æbänō ante wææ angacäi. Waa bacædänimpa, ante guēmanguïönæ iñonte mōnō waa cæquēnēmō imōö, ante pōnēmīni. Wæætē edæ, Guēmanguïönæ iñonte cædāmaï inguēnēmō imōö, ante pōnēmīni.

⁴ Äñongä edæ pæ wēenedānitapa. Itota iñōmō

edæ nē æpæ ēñate wædongä ingante gampocä waa bacantapa. Ayæ, Goe, angä gocantapa. ⁵ Angä gocä ate Itota wæætē tōmēnāni inānite iīmaī angantapa.

—Minitō waocabo iñōminite adocanque tōmengä wēñængä onguñængä incæ tōmengä wagada onguñængä incæ æpæ ante nāni ææ wodifñōmō goyæ guicä ininque mæmpocä iñōmō guēmanguñōnæ iñonte edæ dicæ tōō tadōnāmaī inguingäa. Mänōmaī goyæ guicä wædinque minitō tōmāmini guēmanguñōnæ i incæte do gote nāwæ gongæninque edæ quingæ tōō tadōmaīmīnipa.

⁶ Ante Itota añongante tōmēnāni ædō cæte wæætē anguñānii. Edæ pæ wēenedānitapa.

Monguimæno ante awēnē beyæ gote nē wente ænāni, ante

⁷ Ayæ Paditeo awēnē nānō nē añedīnāni pōninque nāmanque ante pōnēninque, Yæcado ongōñōmote botō imote waa acædānīmpa, ante cædinque waa pōnī tæ contaī iñōmō tæ contadāni Itota acantapa. Ininque tōmengä, Wængonguī Awēnē nempo quēwēninque æbānō cæquī, ante ēñencædānīmpa, ante imæca quēwēnāni nāni cæinō ante odōmōninque iīmaī apænecantapa.

⁸—Bitō imite, Monguimæno pō bee, ante nē wente ængä ēñēninque bitō pōninque yæcado inō waēmō iñōmō tæ contadāmaī incæbiīmpa.

Iñæmpa wacä tōmengä nānō nē waadecä pongä ininque ⁹ mīnatō imīnate nē wente ængä iñōmō bitō weca pōninque, “Bitō gä goyōmi botō nē waadecä wæætē tæ contaquingä,” ante ämaingampa. Ininque bitō gä godinque wīi waēmō iñōmō wæætē tæ contadinque guingo imonte wæbaīmīpa. ¹⁰ Wæætē nē wente ængä ēñēninque bitō monguimæno pōninque yæmīñæ pōnī wēnæ wēnæ iñōmō tæ contæ. Edæ nē wente ængä ponte ayongä bitō wēnæ wēnæ iñōmō tæ contabi adinque tōmengä wæætē bitō imite, “Botō nē waadebi inōmi inte bitō ñōwo yæcado pōnī pō tæ contæ, ämopa,” ämaingampa. Mänōmaī angä ēñēninque godongāmæ cæ cōnāni iñōmō, Nē ēacä nānō nē waadebi bitō imi amōnīpa, ante bitō imite waa abaīnānīpa. ¹¹ Edæ, Botō nāmā nē waa cæbo inōmo inte edæ yæcado ongonguēnēmo imopa, ante nē cæcä iñōmō tōmengä iñōmō wææntodonte bai guingo imonte wæcæcāīmpa. Wæætē edæ, Botō önōmoque imopa, ante yæmīñæ nē ongongä iñōmō tōmengä guiquēnē ængō cæte tocæcāīmpa, ante Itota apænecantapa.

¹² Tōmēnāni inānite iinque apænedinque nē wente æningä ingante Itota godōmenque angantapa.

—Bitō, Pō cæe, ante ææmænoca wente æninque bitō æmigoidi inānite wente ænāmaī iē. Bitō tōniñadāni inānite wente ænāmaī iē.

Bitö guidēnāni inānite wente ænāmaī ie. Eyequeī owote māincoo nē ēadāni inānite wente ænāmaī ie. Edæ bitö tōmēnāni inānite wente æmi ininque tōmēnāni wæætē bitö imite wente æmāinānīpa, ante wææ cædinque bitö iñōmō, Botö godōnō wæætē eyepæ pōnōnāni māninque æninque oōnædē wæætē ænāmaī imaīmopa, ante wæadinque edæ tōmēnāni inānite wente ænāmaī ie. ¹³ Wæætē ææmæno ante wente æninque omæpodāni inte wæwēnāni inānite cōmante wæwēnāni inānite bee ñante wæwēnāni inānite babetamōnāni inānite wente æe. ¹⁴ Mānināni inānite wente æninque edæ bitö toquinque ingæimpa. Tōmēnāni wæætē ædō cæte adopo pōnōnāni ænguimii. Edæ nē nō cædāni nāni ñāni omæmonguionæ iinque bayonte edæ mōnō Mæmpo Wængonguī incæ bitö imite adopo pōnongā æncæbiimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Ææmæ ante Itota odōmoncæte ante apænecampa (Māateo 22.1-10)

¹⁵ Angā eñēninque Itota tōnō nē cængongā adocanque tōmengā ingante apænecantapa.

—Wængonguī Awēnē Odeye pongā ate tōmengā tōnō godongāmæ nē cængā iñōmō edæ tōmengā nānō watapæ toquinque cænguingā.

¹⁶ Apænecā eñēninque Itota wæætē tōmengā ingante odōmoncæte ante apænecantapa.

—Waocā ææmæno ante cædinque nanguī ināni inānite māo apænedinque, Īncayæ ate āmo ate pō bete cædāni, ante cæcantapa. ¹⁷ Ææmæno beyedē iinque bayonte tōmengā ingante nē cæcā ingante āninque, “Īionæ ææmæno iinque cætimpa. Pōedāni,” ante bitö tē tē wente ænte pōe, ante da godongā. ¹⁸ Godinque wente ængā eñēninque do nānō nē āñedināni wæætē, Ædō cæte ponguimōnii, ante tōmānāni adoyōmō wædānīpa. Tānocā iñōmō, “Botö omæ ante tæcæ godonte æninque botö acæ goquimo inte botö ææmæ becæ godāmaī imopa. Incæte nē wente æningā weca adodō gote bitö botö beyæ apænebi eñēninque tōmengā wæætē botö imote piināmaī incæcäimpa,” angampa. ¹⁹ Wacā guiquēnē, “Wagada onguñæna nāna goti wimencacaya nāna goti wimencacaya onompo æmæmpoque ganca mānimpodāni ināni inānite godonte ænimo inte botö, Æbānō cædānii, ante acæ gocæ cæbopa. Īninque botö ææmæ becæ pōnāmaī imo incæte awēnē ingante āmi botö imote piināmaī incæcäimpa,” angampa. ²⁰ Wacā guiquēnē, “Botö tæcæ mōnimo inte ædō cæte ponguimoo,” angā. ²¹ Eñēninque nē cæcā iñōmō awēnē weca adodō pōninque tōmēnāni nāni cædōnō ante tōmāā apænecā eñente wæadinque nē ēacā iñōmō

ænguī badingue tōmengā ingante nē cæcā ingante, “Bitō mōnō quēwēñōmō wacā taadō wacā taadō ñænænō incæ guiyānō incæ tōmāo gote adingue nē ōmæpodāni inānite, nē cōmāināni inānite, nē biyaate ināni inānite, nē babetamōnāni inānite adingue ænte pōe.”²² Angā ēñente cædingue nē cæcā wæætē awēnē ingante, “Awēnē, bitō ānīnō ante do cæbo incæte bitō oncō wīi eyede impa.”²³ Ante apænecā ēñente wædingue awēnē wæætē, “Ōnōmæca iñōmō ñænænō incæ guiyānō incæ gote diqui diqui minte wadāni inānite ate āmi pōnāni iinque botō oncō eyede ponte cæncædānimpā.”²⁴ Edæ bitō imite āmopa, Wēēnēñedē botō wente ænīnāni incæ bedāmaī incædānimpā,” ante nē ēacā angampa. Māninqe ante apænebopa, ante Itota apænegacāimpā.

Itota miñæ gocæte ante æbānō cæquī, ante (Māateo 10.37-38)

²⁵ Itota tōnō nanguī ināni godongāmæ godānitapa. Tōmēnāni inānite apænecæte ante tōmengā dadi ēmænte adingue apænecantapa.

²⁶ “Minitō iñōmō, Itota gāmænō ponguīmo, āmīnitawo. Iñæmpa botō weca pōninqe waocā mæmpo tōnō wāānā inate ante wædāmaī incæcāimpā. Tōmengā nānōgængā ingante ante wædāmaī inte tōmengā wēñænāni tōnō tōmengā nānō tōniñadāni inānite ante wædāmaī

incæcāimpā. Mānimpodāni inānite piinte baī pōnēninqe tōmengā, Nāmanque ante quēwencæboimpā, ante wædāmaī inte piinte baī pōnēninqe botō imote wæætē godōmenque nanguī waadete pōnenguēngā ingampa. Mānōmaī ante pōnēnāni iñōmō tōmēnānique edæ botō miñæ nē godāni badānipa.”²⁷ Ayæ botō miñæ poncæ cædingue waocā, Awæ botō wænguīwæ, ante næænte ponte baī cædingue, Wænōnāni wæmo incæte Itota miñæ cōwē gocæboimpā, ante poncæcāimpā. Mānōmaīnō ante wīi cæcā iñōmō tōmengā iñōmō edæ botō nē ēmiñængā ædō cæte baquingāā.”²⁸ Æi gomō aquincō mænoncæ cædingue bitō, Æpodō godonte æninqe iinque mænonguīmo. Botō eyepæ mantawo, ante tāno pōnēnāmaī inte edæ ædō cæte mænonguīmīi.”²⁹ Tāno pōnēē cōnāmaī imi iinque bitō ongonto on-towæ do nāñe ñongæninqe godōmenque ænguī ante ōmæpobi badingue iinque edæ mænōnāmaī imāimipa. Ayæ edæ mænōnāmaī imi adingue godongāmæ ongōnāni wæætē,³⁰ Æ bitō mænoncæ cædīmi incæ iinque mænōnāmaī imipa tōō,” ante badete tobāinānipa,” angantapa.

³¹ Ayæ, “Imæca awēnē wabæca awēnē ingante guēadō guēa piinte cæcæte ante cædingue ædō cæte tāno

pönenämaï inte cæquiringää. Iïmaï pönente cæquënergä ingampa. Botö tontadoidi guiquënë diete müido ganca iñönänite wabæca awënë tömengä tontadoidi guiquënë bæinte müido ganca inäni awædö. Tömengä tontadoidi nanguï inäni tönö piincæte ante pöñongante botö æbänö cæte edæ wææ cæquïmoo, ante täno pönëë congruënë ingampa.

³² Ayæ, Botö iñömö tæï piñæmo imopa diyæ tömënanï inänite wido cæquïmoo, ante pönengä inique tömengä edæ wabæca awënë gobæ ongöñongante mäo wææ anguënergä ingampa. Edæ, Botö æbänö cæbo ate bitö wæætë piyænë cæte ee ate gobi quëwëmoe, ante wææ anguënergä ingampa. ³³ Mini cabo adobaï iminipa. Mäincooque impa, ante godonte bai cædinque minitö tömancoo emö cædinque tömänäni inänite emö cædinque botö miñæ poncæminimpa. Iñæmpa emö cædämaï imïni inique minitö botö në emiñæmini ædö cæte baquïminii,” ante Itota angacäimpa.

Cati incæ nongæ bapa, ante

(Mäateo 5.13; Mäadoco 9.50)

³⁴ Ayæ apænedinque Itota, “Cati quïmonte cæï iñömö waëme inte gæpæ emompa, angacäimpa. Incæte nongæmonte ba adinque minitö wæætë æbänö nö cæmini wæætë gæpæ emonguïi. ³⁵ Iñæmpa gönea inguipoga cati wäne cædäni

inique tömëmö cati beyæ pædämaï ingæimpa. Ayæ wagada goi tönö wemponente wäne cædäni inique tömëmö cati beyæ pædämaï ingæimpa. Inique edæ cati nongæ ba ate wido cædänipa. Mänömaï apænebo eñëinque ëamonca ongonte eñëedäni,” ante Itota apænegacäimpa.

15

Cæningä wë womönimpa, ante odömöninque apænecampa (Mäateo 18.10-14)

¹ Odömäno awënë beyæ në ænäni tönö Wængonguï ingante eñënämaï inte në cædäni tönö tömänäni Itota apæncä eñencæte ante godongämæ pönäni inönänimpa. ² Adinque Paditeoidi tönö në odömönäni guiquënë Itota ingante ante piïninue,

—Iingä iñömö, Pöedäni, äninque në eñënämaï cædäni tönö cæ congä awædö.

³ Ante piïnte tededäni wædinque Itota, Wængonguï Awënë nempo quëwëninque æbänö cæquïi, ante eñencædänimpa, ante imæca quëwënäni näni cæinö ante odömöninque iïmaï apænecantapa. ⁴ “Minitö iñæmpa. Mini waocabo iñömïnite adobi iñömö bitö obegaidi tiëë ganca ëabi iñömi obega adocanique incæ wë womonte edæ dæ bacä inique bitö iñömö æbänö cæbaïmii. Edæ nöobenta i nöebe inäni ayæ ongoncoo inänite yabæque emö cæte godinque önömæca gote wë womöninque ingante bitö ædö

cæte diqui diqui mīnāmaī
 īmii. Bitō aganca cōwē edæ
 diqui diqui mīmaīmipa. ⁵ Ayæ
 diqui diqui minte ēadente
 ate, Ñowo ēadēmopa, ante
 todinque ōnōnancapæ wo
 ææntodōninque, ⁶ oncōnē
 mongænte pōninque bitō gui-
 idēnāni tōnō bitō æmigoidi
 tōnō āñete pōnāni ate,
 ‘Badogaa, botō wē womō
 wædō dobæ ēadente ī
 abopa. Edæ mōnō wat-
 apæ toquinque impa,’ ante
 nē ēabi iñōmō āmaīmipa.
⁷ Ōönædē quēwēnāni iñōmō
 adobaī cædānīpa, ante
 apænebo ēñēedāni. Waodāni
 nōobenta ī nōebe ganca
 īnāni nē nō cædōnāni
 inte wē womōnāmaī
 inte ayæ ongōnāni ad-
 inque ōönædē quēwēnāni
 wædænque todānīpa. Wæætē
 waocā adocanque incæ nē
 womōningā iñōmō tōmengā
 edæ wēnæ wēnæ nānō
 cædinō ante wæwente
 pōnēninque ñimpo cæte pongā
 adinque ōönædē quēwēnāni
 iñōmō godōmenque wat-
 apæ todānīpa,” ante Itota
 apænegacāimpa.

*Onquiyængā tīguitamō
 nānō wē wodōnintamō ante*

⁸ Godōmenque apænedinque
 Itota odōmongantapa. “Ayæ
 wæætē onquiyængā ti-
 guitamō diete ganca
 māñongā adotamonque wē
 wodonte ba adinque, Ñāo
 gongængæāimpa, ante tica
 wodōnodinque tōmengā oncō
 tōmāo wadæ ñēmæ wadæ
 ñēmæ cæte diqui diqui minte
 ængampa. ⁹ Do æninque

tōmengā guidēnāni tōnō
 tōmengā æmigoidi tōnō āñete
 pōñōnānite, ‘Botō wē wom-
 ontamō wædō dobæ ēadente
 abopa. Mōnō edæ watapæ
 toquinque impa,’ angampa.
¹⁰ Īninque mīnitō īmīnite
 apænebopa. Adocanque
 incæ wēnæ wēnæ nānō
 cædinō wæwente pōnēninque
 ñimpo cædinque pongā ad-
 inque Wængonguī anque-
 doidi incæ watapæ todānīpa,”
 ante Itota apænegacāimpa.

*Māincoo nē ēwengā ingante
 mæmpocā waadete pōnō cæcā*

¹¹ Ayæ godōmenque
 apænedinque Itota, “Mæmpocā
 tōmengā wēñæna mēnaa
 iñōnate, ¹² ayæmengā
 iñōmō wæmpocā ingante
 apænedinque, ‘Mæmpo, bitō
 ēacoo incæ æmæncooque pā
 cæte botō ænguēnencooque
 pōnōmi æmoe.’ Angā
 Ao āninque wæmpocā pā
 cædinque wacā ingā pædæ
 wacā ingā pædæ godongā
 æna. ¹³ Ate wantæ ate
 ayæmengā iñōmō ænte
 næænte wabæca godinque
 quingāmē bai ōnonque
 towente quēwēninque
 wæmpocā nānō pōnōnincoo
 incæ eye cæpote ba. ¹⁴ Ate
 māñiōmæ cænguī dæ ba
 ate nāni gæwænte wæpāmo
 pō ĩninque tōmengā māincoo
 ænguēnengā inte wæwengā.
¹⁵ Īninque tōmengā māñiñōmō
 quēwengā weca gote āninque,
 Bitō ĩmi nē cæbo bacæboimpa,
 āñongante Ao āninque, Botō
 ōmæ odæ wængānāidi nāni
 cæmancadē gote nē aabi

bacæbiimpa, ante da godongä.
 16 Gote aadinque tömengä gue ænente ömädengä inte odæ wängänäidi nāni cæntapodē incæ cæinente wæyongante cænguī dicæ pönönāniyaa.”

17 “Ante wædinque tömengä nämanque pönēē cöinque, ‘İñæmpa botö wæmpo ingante nē cædāni iñömö önönānique incæ eyepæ pönī cæñönāni botö iñömö edæ gæwænte wænguī wæ. 18 Botö mæmpo weca edæ wadæ gocæboimpa. Gote pöinque botö tömengä ingante, Mæmpo ēñēmi. Öönædē quēwengä ingante botö godö ēñēnāmaī cædinque bitö ayömite pönö wēnæ wēnæ cæbo iñömote, 19 bitö ñowo edæ, Botö wēmi, ante ædö cæte anguīmii. Wæætē edæ, Bitö botö imote, Nē cæbi bae, āmi ate botö bitö imite nē cæbo bacæboimpa, ancæboimpa.’ 20 Ante pönēinque wadæ godinque wæmpocä weca gocantapa,” ante apænedinque Itota godömenque odömonte apænecantapa.

“Ayæmengä mänömaī gote gobæ pönī dibæ pöñongante wæmpocä iñömö gomö adinque iñontobæ pönö waadete wæcampa. Pogodo pönī godinque tömengä wengä ingante waa waadedinque bæi ongonte queē bemongampa. 21 Tömengä wengä iñömö, ‘Mæmpo ēñēmi. Öönædē nē quēwengä ingante botö godö ēñēnāmaī cædinque bitö ayömite pönö wēnæ wēnæ cæbo iñömote bitö ñowo edæ, Botö wēmi, ante ædö

cæte anguīmii.’ 22 Ante tæcæ apæneyongante mæmpocä iñömö nē cædāni inānite äninque, ‘Weocoo waëmoncoo quingæ ö ænte mämö daga wēñaquīmīni. Önompö timpoi ænte pöinque godö da timpodinque awæncata ö ænte godö da wēwaedāni. 23 Ayæ wagada wēñængä nanguī cænte oguimo pönī inongä inte wænonte ænömini ate mönö cænte tocæimpa. 24 Edæ botö wengä iñömö do wænte bai inongä incæte ñowo mīngä pongä aedāni. Botö nē wē womongä wædongä incæ edæ ñowo dobæ eadente tobopa.’ Ante wæmpocä angä ēñēinque ææmæ cædinque nanguī todānitapa,” ante Itota godömenque odömonte apænecantapa.

25 “Ææmæ cæte toyönāni bamoncadengä guiquēnē gönea ayæ cædongäimpa. İnque cæte ate obo ponte ēñēñongä ämotamīni ante äwadāni. 26 Èñente wædinque nē cæcä ingante añecä pöñongante, Æbänö cædānii, ante wæcampa. 27 Äñongante, ‘Bitö biwī incæ do pongä adinque bitö wæmpo, Botö wengä mīngä ēñadente tobopa, ante adinque wagada wengä oguimo pönī inongä ingante do angä wænonte ææmæ cæte todānipa.’ 28 Ante apænecä ēñēinque bamoncadengä iñömö edæ ænguī badinque oncönē guidāmaī, Baa angä. Wædinque wæmpocä iñömö oncodo taodinque tömengä ingante waadete apænedinque,

Oncönē pō guīie, angampa. ²⁹ Bamoncadengā wæætē, ‘Īñæmpa bitō beyæ ante wadepo īñō wadepo īñō botō anca cædinque bitō ānō tōmānō ante do cæbo īñōmote bitō wæætē, Bitō æmigoidi tōnō cænte tocæminimpa, ante dicæ āmiyaa. Caboda wengā incæ dicæ pōnōmi æmogaa. ³⁰ Wæætē māningā bitō wengā guiquēnē onquiyænāni māincoo beyæ ante nē towente quēwēnāni tōnō quēwēninque bitō ēadincoo incæ nē ēwēnengā inte pongā adinque bitō wæætē wagada wē oguīmo pōni inongā incæ māningā beyæ do wænōmipa, ante awædō,’ angantapa.”

³¹ “Ante pīīñongante wæmpocā, ‘Botō wēmi ēñēmi. Bitō īñōmō cōwē edæ botō weca ongōmi ĩmpa. Botō māincoo ĩni edæ bitō māincoo cōwē ĩmpa. ³² Incæte māningā bitō biwī, Do wæmaī ingampa, ante mōnō nē pōnēnongā inte ñowo miingā ingā pongā ae. Nē wē womōningā ingante do ēadente ate edæ ææmæ cæte toquēnē ĩnimpā,’ ante bamoncadengā ingante mæmpocā angampa.” Māninque ante apænebopa, ante Itota apænegacāimpa.

16

Nē aaquēnengā incæ nō cædāmā ingampa, ante

¹ Itota tōmengā miñæ nē godāni ĩnānite godōmenque apænedinque, “Waocā adocanque māincoo nanguī

ēacā īñongante wadāni, Bitō māincoo nē aaquēnengā incæ ōnonque pōni wido cæcā ae. ² Ānāni ēñēninque nē ēacā īñōmō nē aaquēnengā ingante āñecā pongā ate ĩmaī angampa. ‘Bitō quīmæ cæbii, ante adinque tededāni edæ ēñēmopa. Ñowo idæwaa botō māincoo inte nē aadīmi inte edæ abæ tawæ gocæbiimpa. Āmo ate ēñente wædinque bitō botō māincoo ĩni ante edæ, Æbānō aadinque cæboo,’ ante apænebi ēñēmoe.”

³ “Ante pīinte angā ēñente wædinque nē aadingā īñōmō nāmāneque tededinque, ‘Botō awēnē, Gobāwe, angā ēñēninque botō abæ tawænte gote awædō. Botō cæte ænguēnenta ñowo ænāmaī ĩninqe æbānō cæte ænte quēwenguīmo. Botō, Wadāni beyæ onguipoi ææ wobo ate pōnōnāni ænte quēwencæboimpa, ante pōnēmo bai edæ tæi pīñæmopa diyæ ææ woquīmoo. Ayæ, Ōnonque pōnōmīni æmoedāni, ante ædō cæte anguīmoo. Guīñēnete awædō. ⁴ Æ. Tæcæ pōnēmopa. Botō awēnē angā botō abæ tawænte goyōmote wadāni wæætē, Botō oncönē pō guīie, ancædānimpā, ante cædinque botō ñowo ĩmaī cæcæboimpa,’ ante ĩmaī cæcampa,” ante apænedinque Itota godōmenque apænecantapa.

⁵ “Wadāni īñōmō ĩngā awēnē pōnongā æninque adodō pōnōnāmaī ĩnāni inte

debe inönänimpa. Iināni inānite adocanque adocanque tōmānāni inānite angā pōñōnānite nē aadingā inōmō tāno pōningā ingante apænedinque, 'Botō awēnē ingante bitō ayæ æpodō pōnōnāmaī imii.'⁶ Añongante, 'Oguinguipæ incæ botō tiēē ganca tanquebo encadedē awēnē ingante pōnōnāmaī inte debe imopa.' Ante apænecā ēñēninque 'Mānimpocadedē debe imipa,' ante awēnē nānō yewæmōninta pædæ godōninque nē aadingā inōmō, 'Bado, bitō iinta ænte pōnōmenque ante yewæmōninque edæ, Botō tincoenta ganca encadedē debe imopa, ante edæ quingæ tæ contate yewæmōe,' angā ēñente cæcampa.⁷ Ayæ pōningā ingante nē aadingā angantapa. 'Bitō guiquēnē æpodō pōnōnāmaī imii.' Añongante, 'Todigo incæ tee manguincade ñænængade pōni tiēē ganca encadedē botō debe imopa.' Ante apænecā ēñēninque awēnē nānō yewæmōninta pædæ godinque nē aadingā, 'Bado bitō iinta ænte pōnōmenque ante yewæmōninque, Otenta ganca debe imopa, ante yewæmōe,' angā cæcampa."

⁸ "Iinque nē aaquēnengā mānōmaī ōnonque wīwa cæcā wædinque awēnē tōmengā ingante, Bitō ocai nanguī encabi inte nāmanque ante pōnēwēninque cæbitapa, angampa, ante

Itota nē aaquēnengā ingante ante māninque apænecantapa. Ayæ godongāmæ ongōnāni inānite godōmenque apænedinque, Inguipogaque ante quēwēnāni inōmō nāni caboque nanguī ēñente cæyōnāni botō ñāō inōmō nē quēwēnāni nāni cabo guiquēnē wī nanguī ēñente cædānipa," ante Itota odōmoncæte ante apænecantapa.

⁹ Ayæ, "Minitō imīnite ñōwo āmo ēñēedāni. Māningā nē aacā ocai encate cæcā bai minitō inōmō adobai inguipogaque wīwa cæcæte ante nāni godonte æinta māmini inique ocai encate tōingā pōnente cæedāni. Inguipoga inique bayedē māninta inōmō edæ dæ bacæimpa, ante pōnente wædinque, wadāni beyænque ante godō waa cæedāni. Mānōmaī cæmīni inique minitō ōmæpomīni inte ōōnædē nāni cōwē wantæpiyæ quēwencōnē æite godinque pōñōmīnite, Oncōnē pōedāni, āmañānipa," ante Itota apænecantapa.

¹⁰ Ayæ, "Wacā māincoo wædænque pōni æninque ædæmō aacā inique tōmengā wæætē nanguī māincoo æninque adobai ædæmō aaquingā ingampa. Wæætē edæ māincoo wædænque pōni aaquēnengā incæ babæ cæcā inique tōmengā wæætē nanguī æninque cōwē babæ cæquingā imaingampa.
¹¹ Iinque māincooque ante mīni wædoncoo æninque minitō ædæmō aadāmaī

ĩmini adinque mĩnitõ
 ĩminite, Wo ẽwẽnãmmaincoo
 aacæbiimpa, ante dicæ
 põnõnãni ænguĩmĩniyaa.
 12 Ayæ wacã mĩnitõ ĩminite,
 Botõ qui ædæmõ aadãni,
 ante põnongã ænimini inte
 mĩnitõ ædæmõ aadãmaĩ ĩmini
 adinque, Tõmẽmini qui, ante
 mĩnitõ ĩminite põnõnãmaĩ
 incædãnimpa,” ante Itota
 apænegacãimpa.

13 Ante apænedinque Itota
 godõmenque apænecantapa.
 “Mẽnaa awẽnẽna ĩna beyæ
 waocã ædõ cæte cæquingãã.
 Adocanque awẽnẽ ingante
 pĩnĩnque wacã ingante
 waadebaingampa. Wæætẽ
 adocanque miñæ godinque
 wacã ingante wĩi waa
 abaingampa. Mĩnitõ adobaĩ
 ĩmini inte Wængonguĩ ingante
 nẽ cæmĩni ĩnĩnque mãincooque
 ante ædõ cæte cæquĩmĩnii,”
 ante Itota angacãimpa.

14 Itota apænecã ẽñẽnĩnque
 Paditeoidi guiquẽnẽ mãincooque
 ante nẽ wæwẽnãni ĩnõnãni
 inte, Quĩmæ anewẽẽ,
 ante badete togadãnimpa.

15 Adinque Itota wæætẽ
 tõmẽnãni ĩnãnite, “Mĩnitõ
 ĩñãmpa, Mõnitõ ĩmõnite
 adinque waodãni, Nẽ
 nõ cædãni ĩnãnipa, ante
 põnencædãnimpa, ante nẽ
 babæ cæmĩni ĩmĩnipa. Incæte
 Wængonguĩ mĩnitõ mĩmõnẽ
 mĩni entawẽnõ ante edæ do
 acampa. Waodãni nãni waa
 adõ ante Wængonguĩ wæætẽ,
 Wentamõ põni ĩ awædõ,
 ante pĩngampa,” ante Itota
 apænecantapa.

Wængonguĩ Awẽnẽ nãnõ

wææ angainõ cõwẽ ongompa

16 Ānĩnque Itota, “Wẽẽnẽñedẽ
 ĩñõmõ Wãõ nãnõ pon-
 ganca dodãni Mõitee wodi
 nãnõ wææ angainõ ante
 ayæ Wængonguĩ beyæ nẽ
 apænedãni nãni angainõ ante
 apænete quẽwengadãnimpa.
 Nõwo guiquẽnẽ, Wængonguĩ
 Awẽnẽ Odeye nempo guite
 quẽwengãimpa, ante wat-
 apæ apænete impa. ĩĩne
 ante ẽñẽnĩnque tõmãnãni
 Awẽnẽ nempo guicæte ante
 edæ pæ pagænte cædinque
 da godõ guidãnipa,” ante
 apænecantapa.

17 Ayæ apænedinque,
 “Incæte õõnæ tõnõ inguipo
 æmæwo edæ dæ nãni
 baganca edæ Wængonguĩ
 nãnõ wææ angainõ ĩñõmõ
 edæ cõwẽ mæ ongongãimpa.
 Mãnĩne ante yewæmõnĩnque
 dodãni nãni tænoncagãĩ
 ĩñõmõ edæ guiyã põni
 incæ cõwẽ wadæ cædãmaĩ
 ingãimpa,” ante Itota
 apænegacãimpa.

*Nãni pãmænte wædõ ante
 Itota apænecampa*

*(Mãateo 19.1-12; Mãadoco
 10.1-12)*

18 Ayæ godõmenque
 apænedinque Itota, “Æcãnõ
 nãwã nãnõogængã ingante
 pãmæninque wacã on-
 quiyængã ingante godõ
 mõna ĩñõmõ tõmengã edæ
 wĩwa towengã do ba-
 campã. Adobaĩ, tõmengã
 nãnõogængã ĩningã ĩñongante
 wacã mõnĩnque edæ do
 towente bacampa,” ante
 apænecantapa.

Tæcæ wodi tönö Datado, ante Itota odömönte apænecä

¹⁹ Godömenque odömönte apænecæte ante Itota iimäi ante apænecäimpa. “Onguñængä adocanque nē ēacä inte cæncadencoo waëmoncoo wēñadinque awēnēidi nāni opatawæ ēmoncoo bai yabæque wēñadongäimpa. Tömengä tæcæ wodi inongä inte waëme cænguincocoo æninque iimö iñö iimö iñö ææmæ cædinque nanguï todinque quēwēnongäimpa. ²⁰ Tæcæ wodi yabædemö inö wacä tömengä emöwo Datado ingante ænte mämö ñö cædäni ñongængantapa. Ìngä iñömö, Pönömi æmoe, Pönömi æmoe, ante nē anewēnongä inte quēmoncoo tömāo baate wædongäimpa. ²¹ Ayæ tæcæ wodi weca cæninque eyepodäni wæænte oñoncoo adinque tömengä ænte cæncæte ante wæwēnongäimpa. Ayæ edæ tömengä nanguï baate ñömænte wæyongä guintaidi incæ pö yædæ yædæ beyadönänimpa. ²² Tömengä nē, Pönömi æmoe, Pönömi æmoe, ante anewēnongä inte nāñe wængä adinque Wængonguï anquedoidi tömengä önöwoca ingante Abadäo wodi weca ænte mæidäni æicantapa. Ayæ ate tæcæ wodi adobai nāñe wængä adinque tömengä baö ini daga wēnänitapa.”

²³ Ante apænedinque Itota tæcæ wodi ingante ante godömenque apænecantapa. “Tömengä önöwoca guidömömö taadö

wææ gote mæ mämönte bai iñömö ongöninque nanguï ämogate wæwēnongä inte gomö ayongä Abadäo wodi a ongongä acantapa. Datado wodi adobai Abadäo wodi weca a ongongä acantapa. ²⁴ Adinque tæcæ wodi iñömö Abadäo ingante aa pedinque, ‘Mæmpo Abadäo ēñemi. Botö gonga bæcoyömö guite nanguï ämogate wæwēmo cæbii. Botö ämogate wædö ante pönö waadete waa cædinque bitö Datado ingante da pönömi pöninque tömengä æpæ ada ipomencacä botö cöñe bamencaboe.’ ²⁵ Äñongante Abadäo, ‘Botö wēmi, Datado imæcayedē wēnæ wēnæ ämogate wæwēñongante bitö mäincoo waëmoncooque ænte todinque quēwēnömiiimpa. Ñöwo diyæ bitö ämogate wæwēñömite Datado ingante wæætē ædæmö cæbo ate wampo pönēninque tömengä ñöwo iñömö watapæ quēwente tocampa. ²⁶ Ayæ godömenque ämo ēñee. Nänēnē i apa anewēē. Botö weca ongongä inte ædö cæte bitö weca goquingää. Wæætē bitö weca ongongä inte botö weca ædö cæte ponguingää. Guiibæ pönü iñömö taadö impa taquüi. Edæ dæ ampa,’ ante Abadäo wodi angampa, angantapa.”

²⁷ “Angä ēñente wædinque tæcæ wodi wæætē, ‘Mæmpo Abadäo ēñemi. Datado ingante ämi ēñente tömengä botö mæmpo oncönē adodö gocæcäimpa. ²⁸ Mäniñömö botö tönñadäni önompö

æmæmpoque ganca mänimpodän
inänipa. İninque bitö
Datado ingante ämi tömënäni
weca gote, Wænompadäni,
ante wææ angä eñëninque
tömënäni wæætë iñömö nan-
guï pönï ämogate wæwëñömö
pönämaï incädänimpa.’

²⁹ Äñongante Abadäo wæætë,
‘Möitee wodi nänö wææ ante
yewæmongainta Wængonguï
beyæ në apænedäni
näni yewæmongainta do
mänäni inte edæ bitö
tönïñadäni iñömö mäninta
adinque, Æbänö i, ante
do eñenguënänäni inänipa.’

³⁰ Ante apæneyongä tæcæ
wodi wæætë, ‘İñæmpa
mæmpo Abadäo eñëmi. Wacä
në wængaingä inte ñäni
ömæmonte tömënäni weca
gote apænecä eñëninque
botö tönïñadäni tömënäni
wënæ wënæ cædinö ante
wæwente pönëninque do
edæ ñimpo cæbänänipa.’

³¹ Ante wæyongante, ‘İñæmpa
Möitee wodi nänö wææ
angainö ante Wængonguï
beyæ näni apænegainö ante
eñënämaï inäni inte tömënäni
në wænte ñäni ömæmönigä
apæneyongante cöwë
eñënämaï imainänipa,’ ante
Abadäo wodi angantapa.”
Tæcæ wodi ingante ante
apænedinque Itota mäninque
ante apænegacäimpa.

17

*Wacä oda cæcæcäimpa,
ante näni wæquinque cædänipa
(Mäteo 18.6-7; Mäadoco
9.42)*

¹ Ayæ tömengä miñæ në
godäni inänite apænedinque

Itota, “Në pönënäni incæ
pancadäniya wüi eñente
do oda cædänipa. Cöwë
mänömaï impa. Incæte,
Oda cæcæcäimpa, ante
në cæcä iñömö edæ
tömengä nangui nänö
caate wæquinque cæcampa.

² İninque edæ, Wëñængä
adocanque guiyangä pönï
incæ oda cæcæcäimpa, ante
në godö cæcæ cædingä
iñömö edæ, Wüi cæcæcäimpa,
ante mönö edæ wææ
cæcæimpa. Waodäni näni
dacæ godö dacæ godö
cæquinca ñænænca æninque
në godö cæcæ cæcä önömenca
æ wëmencadinque tömengä
ingante tæcætibæ wido
cædäni ininque tömengä edæ,
Wënæ wënæ cædämaï inte
wæmo beyænque Wængonguï
botö imote pänämaï ingampa,
ante tömengä waa toquënegä
ïmaingampa. ³ Mänömaï ämo
eñëmini inte minitö, Oda
cæcæcäimpa, ante në cæcä
bai cædämaï incæboimpa,
ante edæ nämä wææ
aedäni,” äninque Itota iïmaï
apænecantapa.

“Wacä wënæ wënæ cæcä
adinque bitö wæætë tömengä
ingante, Cædämaï incæbiimpa,
ante wææ æe. Ämi eñëninque
tömengä wënæ wënæ nänö
cædinö beyæ guingo imonte
wædinque, Wiwa cætabopa,
ante apænecä eñëninque bitö
wæætë piyænë cædinque
tömengä ingante ñimpo cæbi
ee gocæcäimpa. ⁴ Tömengä
wæætë adoönæque iñonte
önompo æmæmpoque go
mempoga mänimpoga bitö
ïmite wiwa cædingä inte

tömengä guingo imöningue,
 'Bitö imite wiwa cætabopa,'
 ante adopoga apænecä
 ëñëningue bitö wæætë
 tömengä ingante adopoga
 ñimpo cæbi ee gocæcäimpa,"
 ante Itota angantapa.

*Mönö tæi pñænte
 entawenguinque wede
 pönëmompä*

⁵ Mönö Awënë tömengä
 nänö nê da godöninäni iñömö
 tömengä ingante äningue,

—Wædænque pönëmöni
 iñömönite bitö pönö cæbi
 æningue mönitö ædæmö
 wede pönëmöni bacæmönimpa.

⁶ Änäni ëñëningue mönö
 Awënë wæætë,

—Möotatamö guiyämö pönö
 nänö inganca minitö pönënö
 mäninganca wædænque
 pönëminitawo. Mäningancaque
 pönëmini incæte minitö
 möodedawæ näni äwæ inte
 apænedinque, "Awæ ëñëmi.
 Bitö bæ wite godö gäwapæ
 minte pæbæwe," ante ämini
 bai awæ incæ dobæ edæ
 ëñente cæcædönimpa, ante
 Itota apænecantapa.

*Wacä ingante nê cæcä
 ince iimäi cæquëngä
 ingampa*

⁷ Ayæ godömenque
 apænedinque, "Mini wao-
 cabo iñöminite adobi nê
 äbi imi ininque bitö imite nê
 cæcä ingante edæ æbänö
 cæbaimii. Tömengä gönea
 mangæ mangæ wodinque
 ayæ cæninäni inänite iinque
 aadinque pö guicä ad-
 inque bitö iñömö edæ,
 'Pö tæ contate cæe,' ante

edæ dicæ ämiyaa. Edæ nê
 ëacä ingampa diyæ täno
 cænguingää. ⁸ Wæætë nê
 äbi inömi inte bitö, 'Botö
 beyæ cængüi ænöninque
 bitö weocoo topo cædinque
 pönömi æningue botö cænte
 bebo ate bitö mäniñedë ate
 edæ cænte becæbiimpa,' ante
 cöwë ämaimipa. ⁹ Ayæ, Cæe,
 ante bitö äninö ante tömengä
 ëñente cæcä beyænque bitö,
 Waa cæbi æmopa, ante
 dicæ angüimii. ¹⁰ Ininque
 mönö Awënë, Cæedäni, ante
 nänö angainö ante eyepæ
 pönö cædinque minitö adobai
 ante pönenguënëmini iminipa.
 'Mönitö nê cæmönique
 inte önömönique inömöni
 inte wænæ wænæ cæte
 awædö. Mönitö tömengä
 nänö änonque mäningue cæte
 ate tömengä beyæ ante
 dicæ godömenque nangüi
 cæmöniyaa,' ante pönente
 wæquënëmini iminipa," ante
 Itota tömengä miñæ nê godäni
 inänite apænecäimpa.

*Itota angä ate diete ganca
 inäni waintai baadänipa*

¹¹ Mänii Eedotadëe iñömö
 gocæte ante godinque Itota
 Tämadiabæ æmætæ Gadide-
 abæ æmætæ tæcæguedë pönö
 godinque, ¹² waodäni näni
 quëwëñömö tæcæ pöñongä
 nê baate wædäni önompö
 tipæmpoga inäni pö bee
 ténänitapa. Pö gobæ næ
 gongæningue pömö adinque,
¹³ aa pedänitapa.

—Itota nê Awënë inömi
 inte ëñëmi. Mönitö wædö
 ante pönö waadete waa cæe,
 ämönipa.

14 *Āññōnānīte gomō adīnque Itota,*

—Mīnitō guiquēnē Wængonguī oncōnē godīnque, Wængonguī quī, ante nē godōnāni īnānīte mīnitō æmontai māo odōmōmīni acædānīmpa.

Angā ēñente tōmēnāni idōmæ godīnque īñontobæ waintai baagadānīmpa.

15 *Īnīnque adocanque watapæ todīnque, Wængonguī bitō ñāō apāite bai īnōmi inte edæ waa cæbi æmopa, ante yedæ apænedīnque adodō pongantapa.*

16 *Tōmengā īñōmō wabæca Tāmadiabæ nē quēwēningā incæ pō Itota ōnōwa īnō guidōmēmæ ñongæninque waa ate pōnēninque, Bitō pōnō cæbi ate waintai baabopa, ante apænecā.* 17 *Ēñēninque Itota wæætē angantapa.*

—*Īñæmpa mīni cabo ōnompo tipæmpoga mānīmpomīni īnōmīni inte edæ wīi tōmāmīni waintai baamīnitawo. Īnīnque wadāni ōnompo æmæmpoque go mēnaa go mēnaa īnāni īñōmō edæ ædōnō gote dæ ānāni.* 18 *Īngā īñōmō wabæca quēwēningā incæ adocanque Wængonguī ingante waa pōnī apænecæte ante ponte quēwēñongā wadāni guiquēnē tōmānāni pōnāmaī īnānitawo.*

19 *Ānīnque Itota tōmengā ingante,*

—Bitō wede pōnēnō beyænque waintai baadīmi inte ængæ gantite goe, angantapa.

Īīmaī īnīnque bayonte Awēnē Odeye poncæcāīmpa, ante (Māateo 24.23-28, 36-41)

20 *Paditeoidi Itota ingante, Wængonguī Awēnē æyedēnō ponte Awēnē Odeye baquingāā, ante wæyōnānīte tōmengā wæætē, Īñæmpa wīi waomīni ayōmīni Wængonguī Awēnē Odeye pongā ingampa.* 21 *Īnīnque, “Tōmengā īñōmō ponte ongongampa,” ante ayæ wæætē, “Tōmengā wayōmō gote ongongampa,” ante edæ ædō cæte anguīi. Mīnitō weca nē quēwēngā incæ Awēnē Odeye bayongante waodāni tōmengā nempo do quēwēnāni apa ānewēmīni, ante Paditeoidi īnānīte angacāīmpa.*

22 *Ayæ tōmēnāni īnānīte īnīnque apænedīnque Itota tōmengā nānō nē ēmīñænāni īnānīte wæætē apænecantapa.*

—*Īncayæ ate mīnitō, Waocā nē ēñagaingā ingante adoōnæque incæ aīnēmōnīpa, ante wæcæmīnīmpa. Wæmīni incæte adāmaī incæmīnīmpa.* 23 *Wadāni mīnitō imīnīte, “Īñōmō ongongā tamēñedāni,” ānīnque ayæ, “Wayōmō ongongā tamēñedāni,” āññōnāni mīnitō acæ godāmaī īedāni. Tōmēnāni mīñæ edæ godāmaī imāewedāni.*

24 *Botō ponguīōnæ īnīnque bayonte botō īñōmō edæ Waobo nē ēñagaīmo inte edæ ñāō æmataæ æmataæ nāinte bai ēmōnīnque edæ edonque pōnī ponte a ongoncæboīmpa.* 25 *Incæte botō ñōwo guiquēnē tāno nanguī*

ämogate wæwencæboimpa.
Ayæ ñowodāni iñomō botō
imote edæ Baa āninqe wido
cæcædānimpa, ante Itota
apænecantāpa.

26 “Botō Waobo nē
ēñagaïmo inte botō ponguiōnæ
iinqe bayedē guiquēnē
Nōwee wodi Docā nāni
angaingā nānō quēwēñedē
dodāni nāni quēwengāi bai
adobāi edæ quēwenguināni
inānipa. 27 Docā Nōwee

wodi ñænæ wipoboga
oncō bai mænōninqe
tōmengā nānō guiganca
tōmēnāni ōnonque cænte bete
monte quēwengadānimpa.
Monguina, ante ñānonte
quēwengadānimpa. Māniñedē
edæ tōmēnāni nāni capo bedō
wænguinque edæ æpæ do an-
gatimpa. 28 Dooto wodi nānō
quēwengāiñedē dodāni adobāi
cænte bete quēwengadānimpa.
Nē mānāni godongadānimpa.
Æinēnāni wæætē godonte
ængadānimpa. Minte

pæcæimpa, ante cædinque
onconcoo mænonte quēwengadānimpa.

29 Incæte Dooto wodi
Todōmā iñomō quēwente
nānō tao gogaïōnæ iñonte
gonga tōnō atopodemō
nanguï ocoi bæcomō cōōnæ
cæ bai wææninqe māo
bæco iinqe māniñomō
quēwēnāni tōmānāni gonte
wængadānimpa. 30 Botō

Waobo ēñagaïmo inte
edonque botō a ongōñedē
māninō nāni bæco gonte
wængāi bai adobāi bacæimpa,
ante āmo ēñēmaïminipa,” ante
Itota angacæimpa.

31 Ayæ godōmenque

apænedinque, “Māniōnæ
iñonte minitō oncōmanca
ongōninqe, Botō māincoo,
ante oncōnē wæi gui-
idinque ænāmaï inte
wodii winōmæwedāni.
Ayæ gōnea cædinque
māincoo ante oncōnē ocæ
ēmænte æncæ pōnāmaï
imæwedāni. 32 Iñæmpa,

Dooto nānōogængā wodi
æbānō dadi ēmænte adinque
edæ gonte wængacāi, ante
pōnēmīniyaa. 33 Inguipogaque
cōwē quēwencæboimpa, ante
nē pōnengā iñomō tōmengā
iñomō edæ quēwēnāmaï
incæcæimpa. Wæætē edæ
inguipoga mōnō guēmante
quēwenguimāmo ante nē
wædāmaï ingā guiquēnē
tōmengā iñomō edæ cōwē
wænāmaï quēwencæcæimpa,
ante āmo ēñēmaïminipa,” ante
Itota apænecæcæimpa.

34 Ayæ, “Māniñedē woy-
owotæ i iinqe mēnaa
āñōmonque ōñōna ado-
canque ingante bæi on-
goncæcæimpa. goyōnāni adocanque
ingante emō cæte godāni
a ongoncæcæimpa. 35 Ayæ
onquiyæna cænguï ante guēa
dicaca dacæ dacæ cæte godō
wēñōna adocanque ingante
bæi ongonte goyōnāni ado-
canque ingante emō cæte
godāni a ongoncæcæimpa.”

36 “Ayæ onguinæna gōnea
guēa cæyōna adocanque in-
gante bæi ongonte goyōnāni
adocanque emō cæte godāni
a ongoncæcæimpa.”

37 Ante apænecā ēñente
wædinque tōmēnāni wæætē,

—Awēnē, bitō ānō

æyömönö incæ mänömaï
baquï.

Äñönänite,
—Baö æyömömë wænte
öñöñömönte abadæidi wë
ongönte edæ do godongämæ
pönäni bai waodäni, Mönitö
Awënë pongampa, ante
do ëñëninge godongämæ
poncædänimpa, ante Itota
apænegacäimpa.

18

*Në apænte änogä tönö
owæmpoingä æbänö cædaï,
ante*

¹ Ayæ tömengä miñæ në
godäni cöwë Wængonguï
ingante apænedinque
wæntæte badämaï incædänimpa,
ante cædinque Itota in-
guipoga quëwënäni näni
cæinö ante odömönte
apænegacäimpa. ² “Wayömö
näni quëwëñömö ado-
canque waodäni näni
në apænte änogä inte
quëwënogäimpa. Wængonguï
ingante guiñënämaï inongä
inte tömengä iñömö, Waodäni
æbänö änänii, ante wædämaï
inongäimpa. ³ Adoyömö
tömënäni quëwëñömö
onquiyængä adocanque
owæmpoingä inte në
wædongä inte quëwënogäimpa.
Tömengä quiquënë mäningä
në apænte adongä weca
wæætë wæætë pöninge,
Botö imote adocanque
në püingä iñongante bitö
ämi ëñente wæætë nö
cæcæcäimpa. ⁴ Ante an-
caa pöninge änä ëñente
wædinque në apænte änogä
iñömö edæ cöwë Baa Baa
angä. Incæte ayæ ate

nämäneque tededinque
tömengä, ‘Onquiyængä
iñömö ancaa angä awædö,
äninque, Wængonguï ingante
guiñënämaï imo inte botö,
Waodäni æbänö änänii,
ante wædämaï imo incæte,
⁵ mäningä owæmpoingä pö
pö cæcä wædinque botö,
Ancaa ponte angä wæcæ
wæ, ante wæætë tömengä
ingante waa cæcæboimpa.
Tömengä ingante në püingä
ingante botö, Nö cæe, ante
wææ ämo wæcæcäimpa.’
Äninque në Baa äningä incæte
owæmpoingä beyæ do waa
cæcampa. Mäninge ante
odömömopa.”

⁶ Ante odömönte apænedinque
mönö Awënë iñömö godömenque
apænecantapa. “Në apænte
angä iñömö wiwa cæcä
incæte, Tömengä æbänö
apænecää, ante minitö ëñente
pönëmæwedäni. ⁷ Wængonguï
nänö në apænte ængaimini
inte minitö itädë woyowotæ
wæætë wæætë aa pe aa
pe cæyömini Wængonguï
edæ ædö cæte Baa angu-
ingää. Wææ ämi ate nö
cæcædänimpa, ante äñömö
tömengä iñömö edæ, İncayæ
ate cæcæboimpa, ante ædö
cæte anguingää. ⁸ Wæætë
quingæ edæ do cæcæcäimpa.
Në piinte cædinäni iñönänite
Wængonguï wææ angä ate
tömënäni minitö iminönte
wæætë nö cæcædänimpa,
ante ämo ëñëmaiminipa.
Incæte Wao Wëmo ëñagaimo
inte botö ponte ayömo wede
pönënäni wabänö inguipoga
mæ ongönäni aquimoo, ante

wæbopa,” ante Itota an-gacäimpa.

Paditeo tönö awënë beyæ nē ænongä æbänö cæda, ante

⁹ Ayæ pancadäniya, Wadäni önönänique iñönäni mönonque nö cæmö imopa, ante pönëwëninque wadäni inänite piinte adänipa. Mänömainö ante nē änewënäni inänite Itota, Wængongui ingante æbänö apænequii, ante eñencädänimpa, ante imæca quëwëna nana apæneinö ante odömöninque apænecantapa.

¹⁰ “Woda mënaa Paditeo tönö odömäno awënë beyæ nē æwengä iñömö Wængongui ingante apænecæte ante Wængongui oncö ñænæncö yabæcönë æi guidatapa.

¹¹ Paditeo iñömö adiyæ gongæninque nämä incæ apænedinque, ‘Wængongui eñëmi. Wadäni bai wii imopa. Botö iñömö godömenque waëmö imopa, ante todirque botö mänömaï beyæ bitö imite waa ate apænebopa, änewengampa. Edæ wadäni guiquënë wacä qui ö ænänipa. Wadäni inänite wiwa cædänipa. Tömënäni nänöögængä inämaï iñongante godö guëa mönänipa. Botö iñömö mänänäni bai inämaï inömo inte botö mäninömö ongonä odömäno awënë beyæ nē æwengä bai wii imopa, ante adinque botö Wængongui bitö imite waa ate pönëninque apænebopa.

¹² Botö iñömö, mëönaa go mëönaa iñonte, mëönaa go mëönaa iñonte bitö imite apænecæte ante

cænämaï quëwëmopa. Ayæ botö ænincoo tömancoo ate adinque botö önompo tipæmpoga mänimpocoo mä ongöñoncoo adocooque æninque, Wængongui qui, ante cöwë pædæ pönömo ae,’ ante apænewengampa.”

¹³ “Odömäno awënë beyæ nē ænongä guiquënë guingo imöninque nämä tæi tæi yatawëninque, ‘Wængongui eñëmi, botö nē wiwa cæbo adinque bitö waadete pönö piinämaï incæbiimpa, ämopa,’ angä. Mäninque angampa. ¹⁴ Mänömainö

ante odömoncæte ante apænedinque Itota, Nöwo ämo eñëedäni, angantapa. Iñgä awënë beyæ nē æwengä mänömaï äñongante Wængongui do, Botö ayömo bitö nö cæbi babipa, ante godö badongä ate tömengä edæ nö pönëningä inte tömengä oncönë go-campa. Wæætë Paditeo, Nämanque waëmö imopa, ante nē änewëningä ingante Wængongui, Nö cæbi bacæbiimpa, ante godö badönämaï incæcäimpa, ante ämo eñëmaimäni. Edæ, Nämanque waa cæbo imopa, ante nē ængö cæcä guiquënë edæ wææntodonte bai inte wæcæcäimpa. Wæætë, Nämanque wënæ wënæ cæbo imopa, ante nē apænecä guiquënë edæ ængö cæte bai inte tocæcäimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Wëñcänäni inänite gampo cæcadinque Itota waa apænecä (Mäateo 19.13-15; Mäadoco

10.13-16)

¹⁵ Ayæ ate wadani, Wēñænani inānite Itota pōnō gampo cæcadinque waa apæneccæcampa, ante cædinqe tōmengā weca guiyānani inānite ænte pō ænte pō cædāni adinqe tōmengā miñæ nē godāni guiquēnē, Ænte pōnāmaī iedāni, ante Baa ānani. ¹⁶ Adinqe Itota wæætē wēñænani inānite aa pecā pōñōnani tōmengā miñæ nē godāni inānite apæneccantapa.

—Wēñænani inānite botō weca ee amīni poncædānīmpa. Iñæmpa mānīnani nani pōnēnō bai adobai pōnēnani inte edæ Wængonguī Awēnē Odeye nempo do quēwēnani inānīpa. Ininqe mīnitō iñōmō wēñænani inānite Baa ānāmaī iedāni. ¹⁷ Edæ nāwangā apænebo ēñēdāni. Wēñængā do pōnengā inte Ao angā ingā bai Wængonguī Awēnē Odeye ingante do pōnēnīnque nē Ao ānani iñōmō tōmēnānīque tōmengā nempo guīdīnque quēwēnānīpa. Wadāni guīquēnē Wængonguī Awēnē Odeye ingante Baa ante pōnēnāmaī ināni guīquēnē tōmēnāni ædō cæte tōmengā nempo guīdīnque quēwengūnānīi, ante Itota apænegacāmpa.

Māincoo nangūī ēacā inte Itota weca ponte apæneccampa

(Māateo 19.16-30; Māadoco 10.17-31)

¹⁸ Māniñedē Itota ingante wacā awēnē angantapa.

—Awēnē nē waa Odōmōmi apænebi ēñēmoe. Botō æbānō cædinqe wænāmaī wantæpiyæ quēwēmaimoo.

¹⁹ Āñongante Itota tōmengā ingante,

—Wængonguī adocanque nē waa cæcā iñongante bitō botō imote, Nē waa cæbi imīpa, amīi. ²⁰ Āninqe Itota godōmenque apæneccantapa. Iīmaī cæedāni, ante Wængonguī nānō wææ angainō ante bitō tōmēmi edæ do ēñēmīpa. “Bitō nānōogængā ināmaī iñongante bitō godō guēa mōnāmaī iē. Wacā ingante godō wænōnāmaī iē. Wacā quī adinqe awēmō ænāmaī iē. Wacā wēnæ wēnæ cæcā atabopa, ante godō babæ wapiticæ ānāmaī iē. Wæmpocā ingante wāānā inante waa adinqe tōmēna inate godō waadete cæe,” ante wææ yewæmongacāmpa, ante bitō edæ do ēñēmīpa, angantapa.

²¹ Ante apæneccā ēñēnīnque māningā awēnē wæætē,

—Botō mānīnō bitō ānō bai tōmānō ante ēñente cædinqe pægaboī ae.

²² Ante apæneccā ēñēnīnque Itota wæætē,

—Adodeque ayæ ēñente cæquēnēmi imīpa, ante āmo ēñēe. Ōōnædē bitō waēmoncoo ængūnque edæ imæca bitō mānīncoo tōmancoo godonte ænīnque bitō ænīnta wæætē ōmæpodāni inte wædāni inānite tōmanta godōmi æncædānīmpa. Ayæ edæ botō imote tee empote pōe.

23 Angä eñente wædinque tömengä mäincoo nanguï eadongä inte mänincoo beyænque ante pönëninque mäningä awënë iñömö wæwente bacantapa. 24 Ìninqe Itota tömengä ingante gomö adinque,

—Wængonguï Awënë Odeye nempo guïte quëwencæte ante cædinque waodäni ömæpodäni inte botö miñæ pönänipa. Mäincoo nanguï eacä guiquënë æbänö cæte ömæpocä inte botö miñæ ponte guïte quëwenguingää, angantapa. 25 Cämeyo iñömö guiyangä ingampa diyæ daagö guiyampite pædæ tacää. Ìninqe cämeyo pædæ tadämaï ingä bai në eacä iñömö adobaï ingampa. Tömengä nämä ayongä ñænængä inongä inte edæ æbänö cæte Wængonguï Awënë Odeye nempo do wäänë guïte quëwenguingää.

26 Mänömainö ante Itota apænecä eñëninque në eñënäni wæætë,

—Ìñæmpa mänömaï ì ininqe æcänö wäänë guïte quëwenguingää.

27 Ante wæyönänite,

—Waomini mini, Ædö cæte cæquï, ante mini wædö incæ Wængonguï iñömö do cæcampa, ante Itota apænecä.

28 Eñente wædinque Pegodo,

—Awënë eñëmi. Mönitö eadincöo owæ caate bitö miñæ tee empo pömöni abipa.

29 Añongante Itota tömënäni inänite wæætë,

—Minitö näwangä on-codo tao godinque minitö nänöogængä ingante minitö tönïñadäni inänite wæmpoda inate wëñænäni inänite emö cæte botö miñæ pömönitapa. Ìninqe iïmaï ante näwangä ämopa. Æcänö Wængonguï Awënë Odeye beyænque botö miñæ mänömaï pöna iñömö, 30 tömengä iñömö ingui-poga quëwëninque nänö emö cædincoo adopocoo æninque ayæ wæætë godömenque nanguï æncæcäimpa. Ayæ iincayæ ate öönæde godinque edæ tömengä cöwë wantæpiyæ wænämaï quëwencæcäimpa, ante ämo eñëmaïminipa, angacäimpa.

Itota, Wæncæboimpa, ante wæætë adodö ante apænecä (Mäateo 20.17-19; Mäadoco 10.32-34)

31 Äninqe tömengä miñæ, Dote, ante näni gocabo inänite Itota nänënë ænte mäocä goyönäni iïmaï ante apænecantapa. “Ñowo iñömö mönö edæ Eedotadëe iñömö æicæimpa. Wængonguï beyæ në apænegainäni iïmainö ante yewæmöninque, Në Waocä iincayæ ate eñate pæcä adinque tömengä ingante æbänö cæquïnänii, ante yewæmongadänimpa. Ñowo mönö Eedotadëe iñömö æi pö gongæmö ate edæ mäninö dodäni näni angainö bai edæ do inique bacæimpa. 32 Botö edæ mänimodö eñagaimo iñömote oodeoidi botö imote ö æninque wadäni inänite pædæ mao godönäni ö æninque tömënäni wæætë

tawimæ botonga towæ
 tänongadinque botö imote
 badete todirique püinirique
 wiwa anguinäni inänipa.
 33 Ayæ æmontaimenca
 tæi tæi pänäni ämogate
 wæyömote botö imote
 godömenque wænönäni
 wæncæboimpa. Wæætë
 meönaa go adoönæque iñonte
 edæ botö do wænimo inte
 edæ ñäni ömæmonte wæætë
 quëwencæboimpa,” angan-
 tapa.

34 Tömengä miñæ në godäni
 iñömö mäninö, Tömengä
 æbänö bate wæquingäa,
 ante adodeque incæ edæ
 ëñënämaï ingadänimpa.
 Tömengä nänö apænedö
 edæ wë wodonte bai
 iñonte tömënäni önömoncaque
 ëñëninque, Æbänö ante
 apænecäa, ante wii edonque
 ëñënanitapa.

*Itota angä ate babeta-
 mongä iningä incæ do waa
 acampa*

(Mäateo 20.29-34; Mäadoco
 10.46-52)

35 Itota mäninö godinque
 Eedicoo iñömö obo pöñongä
 onguinængä babetamö inte
 në wædongä inte taadö
 wedeca, Pönömi æmoe, ante
 äneconongäimpa. 36 Nangui
 inäni cægönäni ëñëninque ba-
 betamongä iñömö, Quinante
 cægönänii, ante wæyongante,
 37 Itota Näatadeta quëwëningä
 inte edæ ñöwo wodo tebæ
 gocampa, ante apænedäni.

38 Eñëninque tömengä iñömö
 aa pedinque,

—Itota ëñëmi. Bitö Awënë
 Dabii wodü pæimi inömi inte

botö wædö ante edæ ñöwo
 waadete pönö waa cæe.

39 Añongante täno godäni
 wæætë tömengä ingante,
 Apocænë inguënë änewëë,
 ante wææ añönäni tömengä
 godömenque nangui äninque,

—Awënë Dabii pæimi inömi
 inte edæ botö wædö ante
 pönö waadete waa cæe, ante
 wæcä.

40 Wædirique Itota næ
 gongæninque, Tömengä
 ingante ænte mämömini
 pongæädäni. Angä obo ænte
 mämönäni pöñongante Itota,

41 —Æbänö ante ämii. Bitö
 beyæ quinä cæquimoo.

Añongante,
 —Awënë, wëenë botö
 ëmongä bai cæbi acæboimpa.

42 Angä ëñëninque Itota
 wæætë,

—Wëenë bitö ëmongä bai
 abäwe. Edæ wede pönëmi inte
 edæ waa bamöimpa.

43 Ante nänö añedë në
 babetamöningä do waa
 bamöninque Itota miñæ god-
 inque Wængongui ingante,
 Bitö ñäo apäite bai ëmömi
 inte edæ waa cæbi æmopa,
 ante togacäimpa. Mänömaï
 cæcä adinque tömänäni
 adobai Wængongui ingante
 waa adinque, Bitö ñäo bai
 ëmömi inte waa cæbipa, ante
 togadänimpa.

19

Itota tönö Taqueo

1 Itota mänii Eedicoo
 pöninque tæcæ wodo tebæ
 gocä ingantapa. 2 Mäniñömö
 adocanque Taqueo näni
 änogä iñömö tömengä

odömāno awēnē beyæ nē ænāni awēnē inongā inte nanguī mǎincoo ēadongā inongāimpa. ³ Tömengā ñowo, Itota æcānō ingāā, ante acæte ante ponte ayongā wadāni nanguī ināni wææ ongōnāni adinque, Botō ocāa pōni inōmo inte edæ Itota ingante ædō cæte aquimoo, ante wæcantapa. ⁴ Adāmaī inte wæyongante wadāni, Itota iinō gāmænō pō wodo tebæ goqingā, ante tededāni ēñēninque tōmengā Itota ingante acæte ante pogodo tāno gote awāa ticāmodōwāa nāni āwāa daēwa æi næ gongænte a ongongantapa. ⁵ Itota obo pōninque æmō ayongā Taqueo a ongongā adinque tōmengā ingante,

—Taqueo, quingæ wææe. Ñowoönæ edæ pō bitō oncōnē ēñaquēnēmo imopa.

⁶ Angā ēñēninque Taqueo quingæ wææ ti wææninque, Ao, botō oncōnē waa poncæbiimpa, ante wat-apæ todinque edæ tōmengā oncōnē māmongā pongacāimpa. ⁷ Itota mǎnōmaī cæcā adinque wadāni, Æ nē wiwa cæcā weca Itota quimæ ēñacæ gocāā, ante tōmānāni pīinte tede-gadānimpa. ⁸ Taqueo iñōmō edæ tōmēnāni ayōnāni ængæ gantite adiyæ ongōninque mōnō Awēnē ingante,

—Awēnē ēñēmi. Botō mǎincoo tæcæguedencōo pā cædinque omæpodāni inte wæwēnāni inānite ñowo godōmo ænāni ae. Ayæ botō wacā qui ante babæ

āninque ō æmo wæcā ininque wēēnēñedē botō ō ænincoo adopocoo baī incæ godōmenque mem-poga go mempoga godōmo æncæcāimpa.

⁹ Ante apænecā ēñēninque Itota wadāni inānite apænedinque,

—Taqueo adobaī Abadāo wodi pæingā iñongante botō nē æmo inōmo inte tōmengā oncōnē nāni owocabo quēwencædānimpa, ante ñowoönæ pontabopa. ¹⁰ Botō Waobo ēñagaīmo iñōmō æmo beyænque quēwencædānimpa, ante cædinque wē womonte baī ināni inānite diqui diqui mincæ pontabopa, ante Itota apænegacāimpa.

Minata nāni godonte æinta ante odōmongampa (Māateo 25.14-30)

¹¹ Mǎnōmaī apænecā ēñēnāni inte tōmēnāni, Itota Eedotadēē obo pongampa, ante adinque, Wængonguī Awēnē Odeye nempo mōnō oo pōni quēwenguinque impa, ante pōnente edæ oda cædānitapa. Ininque Itota, Wængonguī Awēnē æbānō cæqingāā, ante ēñencædānimpa, ante imæca quēwēnāni nāni cæinō ante odōmōninque apænecantapa.

¹² Iimaīnō ante apænecantapa.

“Waocā adocanque awēnē odeye pæingā inongā inte, Botō gobæ wabæca gote imæca pancabaa awēnē odeye bate pōmoedāni. ¹³ Åninque tōmengā ingante nē cædāni diete ganca ināni inānite añete pōnāni ate

tömengä oodo mīnata nāni
 äinta wantæpiyæ cæte nāni
 æinta incæ æninqe ado-
 canque ingante adotaque
 pædæ wacā ingante ado-
 taque pædæ godōninqe
 tōmānāni inānite godongä
 adopota adopota ænānīpa.
 ‘Mīnitō māninta æninqe
 godonte æī godonte æī
 cædinque, Yebængæimpa,
 ante botō gote pompoga
 cæedāni.’¹⁴ Ante wadæ
 gocā adinque tōmengä nempo
 quëwënāni guiquënë tōmengä
 ingante piinte cædinque
 pancadāniya inānite āninqe,
 Mīnitō tōmengä miñæ god-
 inque awënëidi inānite gode
 āninqe, Māningä iñōmō
 wīi mōnitō awënë odeye
 bacæcāimpa, ante wææ ämīni
 ëñencædānimpa, ante da
 godōnāni godānitapa,” ante
 apænedinque Itota ayæ
 godōmenque apænecantapa.

¹⁵ “Incæte awënëidi do
 ānāni ate awënë odeye bad-
 inque tōmengä ömæ pon-
 gantapa. Pōninqe tōmengä,
 Botō beyæ nē cædāni iñōmō
 godonte æī godonte æī
 cædinque æbānō godōmenque
 nanguī edæ ænte mānānīi,
 ante acæte ante cædinque,
 Botō oodo mīnata nē ænīnāni
 inānite añete pōedāni, angä.
¹⁶ Añete pōnāni ate tōmengä
 weca tāno pōningä iñōmō,
 ‘Awënë ëñemi. Bitō oodo
 mīnata adotaque incæ
 önompo tipæmpoga mānimpota
 edæ ñōwo yebænte bapa.’
¹⁷ Ante apænecä ëñëninque
 tōmengä ingante, ‘Botō
 imote nē cæbi imi waa cæbi

æmopa. Wædænque incæ
 ænīmi inte bitō ædæmō
 aate cæbīpa, ante adinque
 botō önompo tipæmpoga
 nāni quëwëñōmō quëwënāni
 iñōnānite bitō nempo pōnōmo
 æninqe nē ämi inte aabi
 æmoe.’¹⁸ Ante tōmënāni
 awënë angä ate ayængä
 pōninqe, ‘Awënë ëñemi.
 Bitō oodo mīnata adotaque
 incæ önompo æmæmpoque
 mānimpota ñōwo yebænte
 bapa.’¹⁹ Ante apænecä
 ëñëninque tōmengä in-
 gante adobāi apænedinque,
 ‘Önompo æmæmpoque nāni
 quëwëñōmō quëwënāni
 iñōnānite botō bitō nempo
 godōmo ænte aabi æmoe,’
 angantapa,” ante Itota
 apænecantapa.

²⁰ Ayæ godōmenque
 apænedinque Itota, “Awënë
 angä ate tōmangä guiquënë
 pōninqe, ‘Awënë ëñemi,
 tōmëmi mīnata æe. Botō
 weocodë ædæmō wīni caad-
 inque wææ aate mantabopa.
²¹ Äninqe, Bitō wīi bitō
 ñōnōñi incæ wacā ñōnōñi
 incæ ö ænte māmi awädō.
 Ayæ wīi bitō mīmi pæ incæ
 wacā mingä pædi incæ tā
 pebi imīpa, ante pōnente
 wædinque cætabopa. Bitō
 tæëmō inōmi imīpa, ante
 guīñente wædinque botō
 oodo mīnata botō ænīnta
 wīni caapote weocodë
 ædæmō wææ aabo ae.’
²² Añongante tōmengä awënë
 iñōmō, ‘Iñæmpa bitō nē wīwa
 cæbi imi nāmā bitō tededō
 beyænque bitō imite apænte
 ancæboimpa. Botō tæëmō
 imo inte wīi botō ñōnōñi

incæ wacä ñönöni incæ ö æmopa. Wii botö mîmo pædi incæ wacä mingä pædi incæ edæ do tä pebo ïmopa. Mänömaï impa, ante bitö dicæ ëñënamäi ïmitawogaa. ²³ Do ëñëni mi inte bitö ëñente edæ cæquënëmi ïmitapa töö. Botö oodo mînata godonte æinta æninque edæ nê godonte ænani weca baanco weca quînante wii guidonte æmitawo. Mänömaï cæbi bai botö ocæ ëmænte pöninque edæ botö qui do æninque wadäni nani guidöninta tönö edæ do æncædömoimpa töö,' angampa."

²⁴ "Äninque godongämæ ongönäni inänite awënë apænecantapa. 'Minitö ñöwo ïngä mînata nänö nææninta ö æninque edæ mînata önompo tipæmpoga nê næængä ingante pædæ godömini æncæcäimpa.' ²⁵ Angä ëñëninque tömënäni, 'Awënë ïñæmpa, ïngä diete ganca mînata do mangä apa ämii.' ²⁶ Ante wæyönäni awënë wæætë, 'Ïñæmpa nê ëadäni inänite tömänäni inänite godömenque godonte ingæimpa. Wæætë edæ ëadämaï inte ömæpocä ingä guiquënë tömengä nänö ëadincöo wædænque pönï i incæte edæ ö ænte dæ ba wæcæcäimpa. Ante apænebo ëñëmaïmînipa. ²⁷ Ayæ botö ïmote nê pîlnäni guiquënë botö ïmotedö ante apænedinque, Bitö wii mönitö awënë odeye bacæcäimpa, ante nê Baa änäni guiquënë,

tömënäni inänite botö weca ænte pöninque botö ayömo wænömîni wæncædänimpa, ämopa,' awënë angantapa. Mäninque ante odömonte apænebopa," ante Itota apænegacäimpa.

Eedotadëë ïñömö Itota pongampa

(*Mäateo 21.1-11; Mäadoco 11.1-11; Wäö 12.12-19*)

²⁸ Mäninganca apænedinque Itota Eedotadëë æicæte ante täno gocantapa. ²⁹ Godinque Odibowænquidi nani anquidi ontacamö goinö Betapaguee nani quëwëñömö obo pöninque Betänia ganca pöninque Itota tömengä miñæ nê goda mënaa inate da godöninque, ³⁰ iïmaï angantapa.

—Mänii nani quëwëñömö ongö amîna. Tömëñömö go guite ayöminä bodo wë picængä incæ waocä ingante mongænämaï ïningä inte ñäni ñæingä a ongongä acæmînaimpa. Adinque ñi cæyænte ænte pöeda. ³¹ Ayæ wacä mînatö ïmînate, Quînante ñi cæyæmînaa, ante wææ angä ïninque mînatö wæætë, Mönö Awënë nänö ænguënönö ante æmönapa, ante apæneeda, angantapa.

³² Tömengä nänö nê da godöna wadæ gote ayöna Itota nänö äni bai bodo wë a ongö. ³³ Adinque ñi cæyæñöna bodo wë nê ëadäni tömëna inate,

—Bodo wë quimæ ñi cæyæwëmînaa.

³⁴ Wææ äñönänite tömëna wæætë,

—Mönö Awënë nänö
ænguënönö ante æmönapa.

35 Ante äna ëñëninque
Ao änäni ïinque awæ ñä
cæyæñömö ñi cæyænte bodo
ingante töi töi ænte pönatapa.
Ayæ ænte pöinque tömëna
weocoo yabæcooque æidämæ
wo cæyabædinque äna ate
Itota wænömënæca ïnö æi tæ
contate gocantapa. 36 Bodoga
æi tæ contate taadonque
goyongä tömengä nänö go-
quïnö ante waodäni weocoo
wæænö bee podöwadänitapa.
37 Odibowænquidi wæænömëmö
ïñömö pönömenque pöñongante
tömengä miñæ në godäni
godongämæ näni poncabo
tömänäni ïñontobæ nangui
todinque ogæ tededänitapa.
Itota bamönengæ nangui
cæcä atamönipa, ante näni
adinö ante pönëninque
Wængongui ingante waa ate
apænedänitapa.

38 —Möni quëwenguinque
impa, ante, Badogaa, ante
tomönipa. Awënë Wængongui
ëmöwo beyænque pömi
ïinque bitö toquinque edæ
Wængongui bitö imite waa
cæcæcäimpa. Öönædë në
quëwengä pönö piyænë
cæcänö anguënë. Æibæ pöni
quëwënongä ïñömö ñäö bai
ëmongänö anguënë. 39 Ante
nangui ïnäni godongämæ
godinque ämotamini ante
bai añönäni pancadäniya
Paditeoidi ïnönäni inte Itota
ingante,

—Në Odömömi ëñëmi. Bitö
miñæ në godäni ïnänite wææ
ämi apocænë ïnänie.

40 Añönänite tömengä
wæætë,

—Minitö iminite näwangä
ämopa. Waodäni pæ
wëenedäni ïinque dicacoo
incæ botö imote waa ate bai
edæ yedæ ämainänipa, ante
Itota apænegacäimpa.

41 Ayæ pönömenque
pöinque Eedotadëë gomö
adinque Itota mäniñömö
quëwënanäni ïnänite ante
pönëninque Ca ca wædinque,
42 ïimaï angantapa. “Minitö
ïñömö edæ ñöwoönæ mini
gänë pönenguinque botö imote
edonque pöni adinque Ao
ämäni bai waa incædönimpa.
Incæte minitö, Æbänö cæte
gänë pönenguimöö, ante
edæ wë wodonte bai i
ïinque minitö adämaï iminipa.

43 ïincayæ ate minitö iminite
në püinänäni incæ minitö wææ
cæinca gäänë pönö tee mon-
gate godämæ wææ ongönäni
adinque minitö edæ ædö
cæte tao wodii winonguimäni.

44 Botö minitö weca pömo
incæte minitö awincaque ad-
inque, Wængongui ñöwoönæ
ponte æncæcäimpa, ante
dicæ aminiyaa. Mänömaï
beyænque në püinänäni ïñömö
minito iminite bæ tadäni tæ
go wææñöminite wænönäni
wæncæminimpa.

Ayæ
wëñænänäni wææ cæte ïñömö
quëwëñönänite tömënanäni
ïnänite edæ wænönäni
wæncædänimpa. Dica mini
mænongainca incæ bæ
tadäni ate dica adocaque
incæ wænömënæca ïnö
ongönämaï ingäimpa,” ante
Itota apænegacäimpa.

Wængongui oncö tæiyæ

*waēmō bacæimpa, ante
cæcampa*

(*Mäateo 21.12-17; Mäadoco
11.15-19; Wäo 2.13-22*)

⁴⁵ Ayæ Wængonguī oncō
ñænæncönē yabæcönē go
guidinque Itota māniñömō
nē godonte æncæte ante nē
mānāni inānite da tadongā tao
goyōnānite, ⁴⁶ Ayæ tōmēnāni
inānite angantapa.

—Wængonguī beyæ iimainō
ante yewæmongatimpa.
“Waodāni botō oncönē
pō guidinque botō imote
apænecædānimpa,” ante
Wængonguī angā incæte
mīnitō wænæ wænæ cæmīni
beyænque Wængonguī oncō
incæ nē awēmō ō ænāni nāni
womōincönē bai wentamō
bapa tōō.

⁴⁷ Ayæ iimō iñō iimō iñō
Wængonguī oncō ñænæncönē
yabæcönē go guidinque
Itota odōmonte apænecā
ēñēnānitapa. Māniñömō,
Wængonguī qui, ante
nē godōnāni ñænænāni
tōnō nē odōmōnāni tōnō
tōmēnāni awēnēidi guiquēnē,
Itota ingante wænonte
wido cæcæimpa, ante an-
caa cæyōnāni, ⁴⁸ wadāni
tōmānāni, Tōmengā æbānō
odōmongāā, ante ēñē
cōnāni adinque awēnēidi
wæætē, Tōmengā ingante
mōnō ædō cæte wido
cæquī, ante wædinque ñimpo
cægadānimpa.

20

*Awēnē imipa, ante æcānō
ānai, ante Itota ingante*

ānānipa

(*Mäateo 21.23-27; Mäadoco
11.27-33*)

¹ Iīncayæ ate Itota
Wængonguī oncō ñænæncönē
yabæcönē go guiite waodāni
inānite odōmonte apænedinque
Wængonguī Awēnē ingant-
edō ante watapæ apænecā
ēñēnānitapa. Apænecā
ēñēñōnāni, Wængonguī qui,
ante nē godōnāni ñænænāni
tōnō nē odōmōnāni iñömō
nē aadāni nāni Picæncabo
tōnō tōmengā weca ponte
ānānitapa. ² Ponte apænedinque,

—Æcānō nē angā inte bitō
imite angā cæbii. Bitō imite
æcānō, Nē āmi babipa, āna
ēñēninque cæbii.

³ Ante āñōnānite Itota,

—Botō wæætē mīnitō
imīnite āmo ēñente apænemīni
ēñēmoedāni. ⁴ Wäo wodi
iñömō quīnante æpænē
guidongantawo, ante
pōnēmīni. Oōnædē nē owocā
angā ēñente cæcantawoo.
Waodānique ānāni ēñente
cæcantawoo. Æbānō ante
pōnēmīni. Mīnitō wæætē
apænemīni ēñēmoedāni.

⁵ Āñongā tōmēnāni iñömō
nāni caboque tededinque,
“Iñæmpa mōnō, Wængonguī
ōōnædē inō angā Wäo
ēñente cæcampa, āmo bai
Itota wæætē, ‘Quīnante
tōmengā ingante pōnēnāmāi
imīni,’ ante mōnō imonte
pīincædongāimpa. ⁶ Ayæ
wæætē, Waodānique ānāni
ēñente cægacāimpa, āmo
bai godongāmæ ongōnāni
iñömō, Wængonguī beyæ
nē apænecā Wäo wodi

ingacäimpa, ante nē pönēnāni inte tōmānāni mōnō imonte dicaca tacadāni wæncædōmōimpa.”

⁷ Ante pönente wædinque tōmēnāni wæætē Itota ingante, Wa. Æcāmē angā ēñēninque Wāo wodi cægacāi, ante ēñēnāmaī imōnipa, ānāni. ⁸ Wædinque Itota wæætē,

—Botō adobaī, Æcānō nē angā inte pōnō āna ēñēninque botō mānōmaī cæboo, ante mīnitō imīnite apænedāmaī incæboimpa, angacäimpa.

Nē aadāni inguēnēnāni incæ wīwa cædānipa, ante (Māateo 21.33-44; Māadoco 12.1-11)

⁹ Ayæ godongāmæ ongōnāni inānite Itota, Wængonguī Awēnē æbānō cæcāā, ante ēñencædānimpa, ante imæca quēwēnāni nāni cæinō ante odōmōninque iīmaī apænecantapa. “Onguīñangā adocanque yowementacodē minte pæyonte wadāni omæ wite aate nē tā pedāni inānite, Botō yowementacodē incæ omæ wite aadāni. Aayōmīnite botō, Mīnitō quī, ante pancamonga pōnōmo æncæmīnimpa, angā Ao ānāni ate nē ēacā iñōmō edæ wantæpiyæ wabæca quēwencæ gocantapa.

¹⁰ Yowedepo iinque bayedē nē cæcā ingante nē ēacā iñōmō, Bitō yowementacodē nē aadāni weca godinque pancamonga āmi æninque botō weca wæætē māmōmi æmoe, angā. Gote pongā adinque yowementacodē nē aadāni guiquēnē nē

æncæ pōningā ingante bæi ongonte tæi tæi pāninque da tadōnāni omæpocā inte gocantapa. ¹¹ Ayæ wæætē nē ēacā iñōmō wacā tōmengā ingante nē cæcā ingante angā gote pongā adinque yowementacodē nē aadāni adobaī tæi tæi pānāni wæyongante, Guingo imonte wæcæcäimpa, ante godō wīwa cædāni wæyongante da tadōnāni omæpocā inte gocampa. ¹² Ayæ mēnaa inate da godongā omæpoda pōna adinque nē ēacā iñōmō wacā nē cæcā ingante angā gote pōñongante tōmēnāni godō mæ yete wido cædānitapa,” ante odōmōninque Itota godōmenque apænecantapa.

¹³ “Mānōmaī cædānipa, ante ēñente wædinque yowementacodē nē ēacā iñōmō, ‘Botō iñōmō æbānō cæquēnēmo imoo, ante wædinque, Botō edæ iīmaī cæcæboimpa. Botō wengā onguīñangā botō nē waadecā iñongante da godōmo gocæcäimpa. Tōmēmo wengā da godōmo gocā adinque tōmēnāni wabānō guīñente wædinque ee abainānipa,’ ante pönēninque da godongā.

¹⁴ Gote dicæ pongā adinque yowementacodē nē aadāni guiquēnē, ‘Tōmengā ingampa. Wæmpocā māincoo inī edæ iingā iñōmō nē ænguingā ingampa cæmōō. Mōnō edæ māo wænōmō wængā ate edæ mōnō quī babaimpa.’ ¹⁵ Änewēninque tōmēnāni tōmengā ingante wææ cæte iñōmō yabæque

wido cædinque godömenque wænönäni wængantapa.”

Ante Itota, Mäninque ante apænebopa, ante tömënäni inänite angantapa. “Mänömaï cædäni adinque yowementacodë në eacä iñömö tömënäni inänite æbänö cæquiringäa, ante pönëmini. 16 Tömengä edæ do pöninque në aaquënënäni inänite godö wænöninque wadäni inänite wæætë yowementacodë godongä æninque në aadäni bacædänimpa.”

Itota mänömaï angä eñente wædinque godongämæ ongönäni iñömö,

—Mänömaï cædämaï inguënë änewë, ante wædänitapa.

17 Ìninque Itota tömënäni inänite gomö adinque,

—Ìñæmpa eñënämaï cæmini iñöminite Wængonguï pänämaï inguingäa, ante pönëminitawo. Ìninque minitö, Ìmaï ante quinante yewæmongatimpa, ante pönëmini.

“Dica ænte adinque, Wënæ wënæ inca, ante në mænönäni nani wido cædinca incæ

gomonga waëmonca inca ìninque täno nani ñönöninca bæbængapa do bacapa,”

ante yewæmongadänimpa.

18 Botö iñömö mänüi dica waëmonca bai inömo inte ämo eñëninque në wæcä iñömö tömengä iñömö mänincaa tæ go wææninque tobænte wæte bai botö önöwa gäänë ædæ wææncæcäimpa.

Wæætë æcänö ingante Wængonguï püinte mänincaca tacacä inaa tömengä guiquënë quüemë bai yaintai bai goquiringänö anguënë, ante pönëminiyaa, ante Itota apænegacäimpa.

19 Ante në aaquënënäni nani cæinö ante odömöninque Itota apænecä eñente wædinque në odömönäni tönö, Wængonguï quï, ante në godönäni ñænænäni iñömö, Ìñæmpa mönö imonte püinte angä awædö, ante pönënänitapa.

Ìninque tömënäni, Mönö ñöwo pönï tömengä ingante bæi ongongæimpa, ante cædänitapa. Incæte tæcæ bæi ongoncæ cædinque, Wadäni pünäni wæcæ wæ, ante wædinque ee adänitapa.

Tæiyæ Awënë nänö äintamö ante tededänipa

(*Mäateo 22.15-22; Mäadoco 12.13-17*)

20 Ìninque, Mönö Itota ingante bæi ongöninque odömäno gobedönadodo awënë nempo godömö æninque tömengä wæætë në angä inte edæ Itota ingante apænte ancæcäimpa, ante ñænænäni incæ tömengä ingante cöwä adänitapa. Ayæ wadäni inänite äninque, Minitö Itota miñæ tee em-pote gote nöingä ante bai apænedinque wæætë babæ cædäni. Babæ cæmini beyæ tömengä adodeque incæ wapiticæ tedecä eñëninque minitö ocæ emænte ponte apænemini eñencæmönimpa,

änäni eñente godinque
ñænænäni nāni äniñö bai
babæ cædänitapa. ²¹ İninque
ñænænäni nāni nē da
godöninäni iñömö Itota weca
pöninque,

—Awënë nē Odömömi
eñemi. Bitö apænedö nö
impa, ante do eñëmönipa.
Bitö ayömi mönö waocabo
adoyömö pöni imönipa, ante
adinque bitö tömämöni
imönite adoyömö pöni
cæbi æmönipa. Ayæ,

Wængongui taadö ante bitö
nö pöni odömömi imipa,
ante eñëmönipa. ²² İninque
apænebi eñëmönii. Odömäno
gobiedöno beyæ ante tæiyæ
awënë Tetædo tigitamö
nänö änantamö ante æbänö
wææ yewæmonte i, ante
eñencæte ante wæmönipa
edæ. Godonte edæ waa cæte
intawo. Wæætë wænæ wænæ
cæte intawo.

²³ Äñönänite Itota iñömö,
Tömänäni wænæ wænæ
ancæte ante babæ cædänipa,
ante do eñente wædinque,

²⁴ —Deënadio tigitamö
odömömöni aboedäni. Æcänö
awinca bai yewæmonte
badonte i. Æcänö emöwo ante
yewæmonte ongö, ante edæ
apænemöni eñëmoedäni.

Äñongante,

—Awënë Tetædo awinca
bai yewæmonte badonte
impa. Adocä emöwo ante
yewæmonte ongö amönipa.

²⁵ Ante apænedäni
eñëninque,

—Awënë Tetædo qui i
ininque edæ Tetædo ingante
godongæimpa. Wæætë
Awënë Wængongui qui i

ininque Wængongui ingante
godongui i apa anewëminii.

²⁶ Ante Itota tömänäni
ayönänite nö apæneca eñente
wædinque ñænænäni nāni
da pönöninäni wæætë, Mönö
ædö cæte piingui, ante
guingo imonte wædinque pæ
wëënegadänimpa.

*Ædö cæte ñäni ömæmongui,
ante wædänipa*

*(Mäateo 22.23-33; Mäadoco
12.18-27)*

²⁷ Tadoteoidi nē, Waocä
wæninque ñäni ömæmönämai
æmæwo wængampa, ante
nē anewänäni inte Itota
weca pöninque, Mönii äno
ante apænebi eñëmaimönipa,
änänitapa.

²⁸ —Awënë nē Odömömi
eñemi. Mönö beyæ ante
Möitee wodi iimaï ante
wææ yewæmongacäimpa.
Onguñængä monte ate
wëñæ tapæidämai inte
wængä ininque tömengä
töniñacä incæ owæmpoingä
ingante möninque, Botö
töniñacä wodi wänäni
wæætë pæcædänimpa,
ante tapæicæcäimpa, ante
yewæmongacäimpa. ²⁹ İninque
wadäni iimaï cædänitapa,
ante apænemöni eñëe.
Edæ önonpo æmæmpoque
go mengäa nāni caipæ
iñönänite bamoncadengä
möninque wëñæ tapæidämai
manguiwëninque edæ näñe
wængä. ³⁰ Ate ayæmengä
wææ adocä ingante
möninque wëñæ tapæidämai
inte näñe wængä. ³¹ Ayæ
wææ wacä möninque adobai
näñe wængä, ayæ wææ wacä

möninge näñe wængä, ayæ wææ wacä möninge näñe, ayæ wææ wacä möninge näñe, ayæ wææ wacä möninge näñe wængampa. Önompo æmæmpoque go mënaa inäni owæmpoingä ingante möninge edæ wëñæ tapæidämaï inte edæ tömänäni näñe wænäni. ³² Ate onquiyængä tömangä näñe wængä. ³³ Inique, Mönö ñäni ömæmonguïönæ, ante mïni äönæ inñonte mäningä owæmpoingä inñömö æcänö nänöogængä baquingää. Edæ tömängä ingante inñömö edæ tömänäni man-guïwengadänimpa.

³⁴ Äñönänite Itota,

—Inguipoga quëwëninge edæ mïni waocabo inñömö do möminipa. Wacä ingante do godö ñänömini mongampa. ³⁵ Wæætë, Müingui-poga bay-onte inñanique eyepæ inte ñäni ömæmonte öönædë æite quëwencädänimpa, ante Wængonguï nänö në angainäni inñömö tömënanï mönämaï inique wadäni inänite godö ñänönämaï incädänimpa. ³⁶ Ayæ Wængonguï anquedoidi bai inönäni inte tömënanï Wængonguï nänö në angainäni inñömö ædö cæte wæætë wænguïnänii. Tömënanï në ñäni ömæmongainäni inönäni inte edæ Wængonguï wëñænäni inänipa. ³⁷ Wæætë Möitee wodi incæ ocäñeque bæcoñeque ante nänö yewæmongainta adotaa yewæmöninque, Waodäni dobæ ñäni ömæmonte

quëwencädänimpa, ante edonque odömongacäimpa. Tömängä iïmaï ante yewæmongacäi. Mönö Awënë inongä inñömö Abadäo Wængonguï ingaingä inte ayæ Itæca Wængonguï ingaingä inte adocä Aacobo wodi Wængonguï ingänö anguënë, ante yewæmongacäimpa. ³⁸ Inämpa Wængonguï inñömö në quëwënanï Wængonguï inongä inte tömängä në wængainäni Wængonguï inämaï ingampa. Wæætë tömängä ayongante do wængainäni incæ tömänäni mïnänï quëwënanipa.

³⁹ Ante apæneyongante në odömönäni pancadäniya,

—Awënë në Odömömi ëñëmi. Bitö nöingä ante apænebi awædö, ante apænedänitapa.

⁴⁰ Ayæ wadäni tömänäni guñente wædinque godömenque änämaï ingadänimpa.

Codito æcänö Pæingä inongä ingää, ante

(Mäateo 22.41-46; Mäadoco 12.35-37)

⁴¹ Ayæ tömënanï inänite Itota,

—Awënë Dabii wodi Pæingä inongä wææ Codito ingampa, ante quinante änänii, ante pönëmini, angantapa. ⁴² Inämpa Dabii wodi incæ tömängä nänö ämotamini äintaä iïmaï ante yewæmongacäimpa.

“Botö Awënë ingante apænedinque Awënë Wængonguï incæ iïmaï ante apænegacäimpa.

Bitö botö tömëmæ inö tæ con-tate a ongöe.

43 Ongöñomite botö bitö imite
 nē pīnāni inānite bæ
 tate cæbo ate,
 bitö önöwa gäänē ongönāni
 inānite pīnā gāwacæbiimpa,
 ante Awēnē Wængonguī
 apænegacäimpa.

44 Codito nē Awēnē ingampa,
 ante awēnē Dabii wodi nānō
 nē angaingā inongā inte edæ
 adocä Codito iñömö ædö cæte
 nāemæ Awēnē Dabii wodi
 Pæingā inguingā. ante
 pönenguēnē ānewēmīnii, ante
 Itota angacäimpa.

*Nē wææ odömönāni inānite
 Itota piingampa
 (Māateo 23.1-36; Māadoco
 12.38-40; Odoca 11.37-54)*

45 Ayæ tōmānāni ēñēē
 cōñōnānite tōmengā miñæ
 nē godānique inānite Itota
 apænecantapa.

46 “Cædāmaī, ante wææ
 ante nāni yewæmongainta
 nē ate odömönāni inānite
 mīnitö gomö aedāni.
 Tömēnāni iñömö doyəncōo
 waēmoncōo wēñate mongænte
 todānipa. Wadāni nāni
 godonte æiñömö cægōñōnānite
 wadāni pō bee tēninque
 tōmēnāni inānite, Nē
 odömōmi, bitö imite waa
 amōnipa, ante apænedāni
 ēñēninque edæ nē odömönāni
 iñömö nanguī todānipa. Ayæ
 tōmēnāni odömōincōnē go gui-
 idinque tōmēnāni nāmanque
 ante pōnēninque waēmompaa
 pōni tæ contate todānipa.
 Ayæ ææmæ becæ godinque
 tōmēnāni, Botö tāno bete
 tocæimpa, ante waēmompaa
 pōni tæ contate bete todānipa.
 47 Ayæ owæmpōināni oncō
 yo mongænte bai cædinque

ö æwēnāni inte nē wææ
 odömönāni iñömö, Botö
 imote waa acædānimpa, ante
 cædinque Wængonguī ingante
 rōingā apænete bai cædinque
 babæ cædinque wantæpiyæ
 tededānipa. Tömēnāni edæ
 nāni nanguī pōni pante
 wæquinque mānōmaī nāmā
 beyænque ante cædānipa,
 ante adinque mīnitö iñömö
 ee gomö aedāni,” ante Itota
 wææ angacäimpa.

21

*Owæmpoingā incæ,
 Wængonguī qui, ante godongampa
 (Māadoco 12.41-44)*

1 Itota Wængonguī oncōnē
 ongonte gomö ayongā nē
 nanguī ēadāni, Wængonguī
 quī, ante nāni wēnoncadedē
 pō daga daga wēnāni
 acantapa. 2 Ayæ ayongā
 onquiyængā owæmpoingā
 ömæpocā inte önontamonque
 mentamonga pō daga wengā.
 3 Adinque Itota iīmaī ante
 apænecantapa.

—Nāwangā ante apænebo
 ēñēedāni. Wadāni tōmānāni
 wædænque pōni godonte bai
 wīī eyepæ daga wēñōnāni
 iingā owæmpoingā iñömö
 ömæpocā inte wædongā
 incæte godōmenque nanguī
 godonte bai godongā abopa.
 4 Tömēnāni nanguī ēadāni
 inōnāni inte, Quēwenguinta
 impa, ante cō cædinque
 tōmēnāni nāni wīī æīnentaque
 ayæ ongōintaque godōnānipa.
 Iingā ömæpocā ingā guiquēnē
 tōmengā nānō quēwenguinta
 incæ, Wængonguī quī
 bacæimpa, ante tōmanta edæ

daga wengampa, ante Itota apænegacäimpa.

Wængonguī oncö ñæncencö bæ tate bacæimpa, ante

(*Mäateo 24.1-2; Mäadoco 13.1-2*)

⁵ Wëenënedë Wængonguī oncö ñæncencö mænöninque wadäni dicacoo waëmoncoo pönī tee bædäni waa ongoncadompa. Ayæ wacoo waëmoncoo pönī ænte pöninque, Wængonguī quī impa, ante pædæ godönäni ongönompa. Nöwo iñömö Itota miñæ nē godäni pancadäniya gomö ayönäni, Dicacoo tönö wadäni waa pönī nāni ænte pönoncoo waëmoncoo pönī ongö amönipa, ante tededänitapa. Tedeyönänite Itota,

⁶ —Mänincoo mini acoo incæ iincayæ ate tömanca bæ tadäni wæænca adinque panguimæ panguimæ godinque dica adocaque pönī incæ wænömënæca ongönämaï ingæimpa, ante apænegacäimpa.

Oo iinque bacæimpa, ante æbänö ate eñenguī, ante

(*Mäateo 24.3-28; Mäadoco 13.3-23*)

⁷ Mänömaï apænecä eñëninque tömënäni wæætë,

—Awënë nē Odömömi eñëmi. Mänii bitö äninö ante æyedënö iinque baquī, ante eñencæte ante wæmönipa. Ayæ, Iïmaï cæbo ate minitö, Oo pönī impa, ante eñencæminimpa, ante Wængonguī æbänö mä cæquingää, ante apænebi eñëmönie.

⁸ Añönäni Itota, “Wapiticæ odömöñönäni minitö wæætë, Mönö oda cædämaï ingæimpa, ante nāmā wææ aedäni. Edæ iïmaï baquī i ataque-edäni. Wadäni nanguī inäni ponte botö emöwo ante apænedinque, ‘Coditobo iimopa,’ ante babæ ante tedequinäni inänipa. Ayæ, ‘Oo pönī impa,’ ante ponte nanguī inäni tedequinäni inänipa. Mänömainö ante ponte tedeyönänite minitö wæætë tömënäni miñæ tee empote godämaï imæwedäni.

⁹ Ayæ, Wabæca awënë tönö pö bee tëninque wæætedö wæætë cædapa, ante tededäni eñencæminimpa. Ayæ, Adobæca quëwëninque incæ awënë ingante wido cæcæte ante ængæ gantidänipa, ante tededäni eñëninque minitö iñömö edæ guiñënamäi iedäni. Mänömaï edæ täno cöwë bacæimpa. Incæte iinque baönæ botö äönæ æiquedö ponguī.”

¹⁰ Ante apænedinque Itota godömenque apænecantapa. “Adobæca quëwënäni iñönänite wabæca quëwënäni ponte bee tëninque guëadö guëa cæquinäni inänipa. Adobæca awënë odeye nempo quëwëñönänite wabæca awënë odeye nempo quëwënäni mämö bee tëninque guëadö guëa cæte wænonte wænguinäni inänipa. ¹¹ Ayæ wayömö wayömö goinque nanguī pönī ocæ ocæ cæcæimpa. Ayæ woadäni nāni cæinente wænguinque cænguī incæ

tömää capo wængæimpa. Ayæ quingæ nāni wodonte wēnæ wēnæ inte wæwenguimāmo incæ edæ do pongæimpa. Edæ ancai nāni guiñenguimāmo edæ pongæimpa. Öönædē iñömō nāni wo go wo go cæwēnenguimāmo edæ ate bai bacæimpa.”

12 Ayæ apænedinque Itota, “Mānimāmo nāni guiñenguimāmo tōmāmāmo ayæ pōnāmaī iñonte mīnitō imīnite togænte yao on-gonte tōmēnāni odōmōincōnē ænte go guidinque apænte āninque mīnitō imīnite māo tee mōnecædānimpa. Ayæ botō emōwo beyæ mīnitō imīnite tōmāmæ awēnēidi odeyeidi weca ayæ pancabaa awēnēidi gobedōnadodoidi weca ænte māodāni gote gongæncæmīnimpa. 13 Mīnitō awēnēidi weca godinque gongænte apænemīni eñēninque awēnēidi incæ, Itota æcānō ingāā, ante eñencædānimpa. 14 Īninque mīnitō imīnite awēnēidi weca ayæ ænte godāmaī iñedē incæ mīnitō iūmaī ante nāmāneque pōnēedāni. Botō awēnē weca ongōninque æbānō ante wææ anguimoo, ante edæ wædāmaī incæboimpa, ante piyænē cædāni. 15 Īñæmpa botō pōnō nō apænebo eñēnimīni inte mīnitō wæætē adodō ante apænecæmīnimpa. Mānōmainō ante apænemīni eñēninque nē piūnāni guiquēnē nō pōni mīni apænedō ante ædō cæte wido cæquīnāni. Wæætedō wæætē ædō cæte anguīnāni.

16 Mīnitō mæmpoidi incæ mīnitō tōniñadāni incæ mīnitō guidēnāni incæ mīnitō æmigoidi incæ, Īngā ingampa, ante godō odōmōninque mīnitō imīnite wadāni nempo pædæ godōnāni ö æncædānimpa. Āninque pancamīniya imīnite godōmenque wænōnāni wænguimīni imīnipa. 17 Ayæ, Coditoidi imīnipææ, ante tōmānāni botō emōwo beyænque mīnitō imīnite nanguī piūncædānimpa. 18 Incæte mīnitō baō incæ ocaguī incæ adoguinque incæ æmæwo ewēnāmaī ingæimpa. 19 Īninque mīnitō botō imote piūnāmaī inte wæntædāmaī inte ee cæmīni Īninque botō æmo beyænque quēwencæmīnimpa.”

20 Ante apænedinque Itota godōmenque apænegacæimpa. “Wabæca tontadoidi pōninque Eedotadēē godongāmæ wææ ongōnāni adinque mīnitō, Bæ tate nāni wido cæquimāmo oo pompa, ante do edæ eñencæmīnimpa. 21 Mānōmaī cædāni adinque Oodeabæ quēwēmīni iñömō ānanquidi do wodii wīnonte æibæwedāni. Ayæ Eedo-tadēē quēwēmīni iñömō edæ yabæque taobæwedāni. Ayæ yabæque quēwēmīni inte Ee-dotadēē iñömō pō guidāmaī imæwedāni. 22 Māniñedē edæ Wængonguī nānō panguiōnæ incæ Wængonguī beyæ nāni yewæmonte angaiōnæ incæ Īnque baquīnō anguēnē. 23 Māniōnæ Īnque bayedē edæ yædēmadā Īnāni tōnō

goömæ nē gänönāni tönö
 tömēnāni nāni wæquimāmo
 baquinö anguēnē. Imæca
 quēwēnāni edæ māniñedē
 nanguī pōni caate wæquināni
 inānipa. Idægoidi inānite edæ
 nanguī pōni piinte cæquinö
 anguēnē. ²⁴ Pancadāniya
 inānite yaēmenca wido tadāni
 wænguīnāni inānipa. Ayæ
 pancadāniya inānite bæi on-
 gonte māo wabæca ænte go-
 quināni inānipa. Wængonguī
 doyedē apænedinque, Oodeo
 ināmaī ināni iinque nāni
 cæpoga cæcædānimpa, an-
 gacāimpa. Iinque tömengä
 nänö angaimpoga iinque
 baganca oodeoidi ināmaī
 ināni incæ Eedotadēē iñömö
 pōninque nanguī cægōninque
 pīnā gāwate bai bæ tadāni
 wæquimīni imīnipa, ante
 apænebo eñēmaimīnipa,”
 ante Itota apænegacāimpa.

*Waobo eñagaïmo inte botö
 iïmaï ponte cæcæboimpa, ante
 (Mäateo 24.29-35, 42-44;
 Mäadoco 13.24-37)*

²⁵ Ayæ, “Oo pōni impa, ante
 edæ eñencæmīnimpa, ante
 cædinque Wængonguī angä ate
 nænque tönö apäicä nēmoncoo
 mā pōni edæ wacoo bai
 bacæimpa. Inguipoga
 guiquēnē ñænængade pōni
 gāwapæntibæ tadömengadæ
 mængonta mængonta cædinque
 nanguī ä eñente wædinque
 tömāmæ quēwēnāni edæ,
 Æbänö cæquimöö, ante
 edæ nanguī pōni guiñente
 wæquināni inānipa. ²⁶ Ayæ
 waodāni æmō ayönāni
 öönædē tæi ongongaincoo

incæ wancæ wancæ cæte
 bai wapiticæ go ate adinque
 tömēnāni ancai guiñente
 wædinque, Inguipoga mönö
 quēwēñömö edæ quiēmē bai
 bacæimpa, ante wædinque
 iñontobæ nangæ bate
 wæcædānimpa. ²⁷ Māniñedē
 edæ botö Waobo nē eñagaïmo
 inte boguimancodē pōninque
 tæi pōni piñæmo iinque
 edæ ñäö apäite bai waēmö
 emonte wææmo acædānimpa.
²⁸ Iinque mänömaï tæcæ
 ba ate wædinque mīnitö
 ocabo guīni æmencadinque,
 Badogaa, äninque edæ, Oo
 pōni mönö abæ tawænte
 goquinque impa, ante
 ämäwedāni,” ante Itota
 apænegacāimpa.

²⁹ Ayæ, Wængonguī
 Awēnē oo poncæcāimpa,
 ante æbänö eñenguīi, ante
 eñencædānimpa, ante Itota
 imæca quēwēnāni nāni cæinö
 ante odömōninque iïmaï
 apænecantapa. “Iigowæ
 aedāni. Ayæ quiwæmē incæ
 tömāwæ aedāni. ³⁰ Öñabo
 tånä nā boca adinque
 mīnitö iñömö, Öñabo nänö
 bocaïnepo inte nænque
 nāwantedæ baquinque bo-
 capa, ante pōnēninque edæ
 do eñēmīnipa. ³¹ Ayæ adobai
 mäninö botö apænedö bai
 do edæ ba adinque mīnitö,
 Wængonguī Awēnē Odeye
 do odemö pōni ongōninque
 inguipoga oo poncæcāimpa,
 ante eñencæmīnimpa,” an-
 gacāimpa.

³² Ayæ apænedinque Itota,
 “Nāwangä ämopa. Nōwomīni
 mīimīni quēwēninque wænte

godāmaī iñōmīni edæ mānīnō
 botō ānīnō bai tōmānō edæ
 do iinque baquīnō anguēnē.
 33 Edæ oōnædē ongōñōmō
 inguipoga tōnō wo ēwente
 bai dæ ba incæte botō
 angaiñonque guiquēnē dæ
 badāmaī inte edæ cōwē
 tæi ongongæimpa,” ante
 apænecantapa.

34 Ayæ, “Mīnitō iñōmō
 edæ, Mōnō quingāmē bai
 wīwa quēwēmō iinque
 mōnō mīmō ōmædēmō bate
 wæcæ wæ, ante nāmā wææ
 aaedāni. Tī nāmæ bete
 quidi quidi dowānīnque
 mīmō ōmædēmō bacæ wæ,
 ante nāmā wææ aaedāni.
 Ayæ, Inguipoga quēwēmō
 inte quīēmē beyænque
 wædinque mīmō ōmædēmō
 bacæ wæ, ante nāmā wææ
 cæedāni. Mīmō ōmædēmō
 inte wæyōmonte māniōnæ wīi
 iñontobæ pō wæcæimpa, ante
 mīmō ōmædēmō badāmaī
 ingæimpa, ante nāmā wææ
 cæedāni. 35 Iñæmpa waodāni
 tōmānāni inguipoga tōmāmæ
 quēwēñōnānite edæ iñontobæ
 ba wæcædānimpa. 36 Iinque
 woyowotæ itædē cōwē wānō
 cōnīnque mīnitō Wængonguī
 ingante cōwē apæneedāni.
 Mīnitō, Mānīnō iinque ba ad-
 inque mōnō eyepæ inte aamō
 cæte wodi wīnongæimpa,
 ante Wængonguī ingante
 apæneedāni. Ayæ, Waocā nē
 ēñagaingā weca mōnō eyepæ
 gongængæimpa, ante adobaī
 edæ Wængonguī ingante
 apæneedāni,” ante Itota
 angacäimpa.

37 Itota māniñedē Wængonguī
 oncō ñænæncōnē iimō iñō

iimō iñō yabæcōnē go guiite
 odōmonte apænecā ēñēnāni
 ate tōmengā wæætē gāwadecæ
 iñō gāwadecæ iñō tao god-
 inque Odibowænquidi æite
 owodongæimpa. 38 Ayæ
 tōmengā Wængonguī oncō
 ñænæncōnē yabæcōnē on-
 gonte apænecā ēñencæte
 ante tōmānāni wæætē baānæ
 iñō pō baānæ iñō pō bee
 tēnōnānimpa.

22

*Itota ingante bæi on-
 gongæimpa, ante cæedānipa*

(Māateo 26.1-5, 14-16;
 Mäadoco 14.1-2, 10-11; Wāō
 11.45-53)

1 Pāō yedæ æmpoquī
 ōmæmō i nāni cænguīōnæ
 ante oodeoidi, Patowa
 mōnō wodo pænta gogaīōnæ
 ææmæ oo pōni bacæimpa,
 ante cædōnānimpa. 2 Wængonguī
 quī, ante nē godōnāni
 ñænænāni tōnō nē odōmōnāni
 iñōmō, Itota ingante mōnō
 wido cæcæimpa, ante cōwē
 cædōnānimpa.

Incæte,
 Wadāni pīnāni wæcæ wæ,
 ante guīñente wædinque
 tōmēnāni māniñedē, Mōnō
 æbānō cæte awēmō bæi on-
 gongæimpa, ante wægadānimpa.

3 Ayæ Itota miñæ nāni,
 Dote, ante gocabo iñōnāni
 Codaa Icadote nāni ānongā
 adocā inongæimpa. Tatāna
 māniñedē tōmengāa pō gui-
 icantapa. 4 Iinque nē
 godōnāni ñænænāni tōnō
 Wængonguī oncō nē wææ
 wānōnāni awēñēidi iñōmō
 godongāmæ ongōñōnāni Co-
 daa tōmēnāni weca godinque

iīmaī ante apænecantapa.

Itota æyömönö ongongää, ante botö æbänö odömönte pædæ pönömo ate ænguimäni. Angä ëñëninque tömënäni tömengä tönö mäninö ante godongämæ tedegadänimpa.⁵ Tömengä, Odömönte pædæ pönömo æncæminimpa, ante apæneyongante tömënäni nangui todinque wæætë, Tiguitamö padatamö pönömöni æncæbiimpa, ante apænedäni.⁶ Ëñëninque tömengä Ao ante wadæ godinque, Wadäni adämaï iñönänite botö æbänö cæte iñäni inänite awëmö odömönte godömo ænguinanäni, ante cöwä adinque cægacäimpa.

Awënë Itota päö tönö owæta godongä cænte bedänipa

(Mäateo 26.17-29; Mäadoco 14.12-25; Wäö 13.21-30; 1 Coodintoidi 11.23-26)

⁷ Päö yedæ æmpoqui ömæmö i nani cænguionæ iñönte wodo pænta gogaionæ bai i ininque Patowa ææmæ bete cænguionæ do iinque batimpa. Mänionæ iñönte oodeoidi cöwë cæningä codotedo ingante wænöninque, Wængongui qui, ante godonguënänäni inönänimpa.⁸ Ininque Pegodo tönö Wäö inate da godöninque Itota iimaï angantapa.

—Minatö inönö gote, Patowa ææmæno impa, ante ænömäna ate mönö cægæimpa.

⁹ Angä ëñëninque tömëna,

—Æcönönö go guiite æænonguimöna, ämi.

¹⁰ Äñönate tömengä wæætë,

—Waa aeda. Minatö mänii nani quëwëñömö go guiyömäna onguinængä incæ cadabodë æpæ iyænte næænte gocä adinque tömengä ingante edæ tee empote goeda. Tee empo goyömäna tömengä oncönë go guicä adinque,¹¹ minatö wæætë oncö në ëacä ingante iimaï ante äeda. “Mönö Awënë në Odömongä incæ bitö imite iimaï angampa. Bitö æcönönö ämi guidinque botö në ëmiñænäni tönö Patowa ææmæ ante cænguimönii, angampa,” ante apæneedä.¹² Mänömainö ante apænemäna ëñëninque në oncö ëacä iñömö æmongapaa mäi goyöminate oncö ñænæncö awæmpaa do nänö cönöincö odömongä adinque minatö mänincönë tömää eyepæ cæcæminaimpa, ante Itota da godongä godatapa.

¹³ Mänömaï angä godinque apæneyöna, Itota nänö änö bai adobaï tömää batimpa, ante adinque tömengä nänö në ëmiñænäna, Patowa ææmæno impa, ante cædatapa.

¹⁴ Ininque ææmæno nani cæñedë inque bayonte Itota awæmpaa gäänë pö tæ contayongä tömengä nänö në da godöninäni godongämæ pö tæ contadäni.¹⁵ Adinque Itota tömënäni inänite apænecantapa.

—Botö iñömö caate wæte wænämaï iñedë minitö tönö godongämæ Patowa ante cænte tocäimpa, ante cæinente nangui wætabopa.

16 Apænebo eñeedäni. Botö Wængongui Awënë inömo inte Awënë Odeye badinque mäniñedë ate waodäni inänite æmæwo pöni ata cæpocæboimpa. Mäninganca botö ata cæpoganca botö ñowo, Wængongui Awënë dodäni inänite ata cæpodinque wodo pænta gogacæimpa, ante Patowa ææmæno ñowo iinque cæncæ cæbopa.

17 Äninqe ayæ Itota bequimæ owætaca bæi ongonte æninqe Wængongui ingante waa ate apænedinque tömënäni inänite angantapa.

—Minitö owæta iinta æninqe godongämæ beedäni. 18 Ämo eñeedäni. Yowepæ ñowo bedinque botö Wængongui Awënë inömo inte Awënë Odeye botö baganca edæ ñowo æmæwo bebopa.

19 Ante apænedinque Itota päö æninqe Wængongui ingante waa ate pönente apænedinque pä æninqe pædæ godöninque apænecantapa.

—Ii päö botö baö bai impa. Botö, Minitö quëwencæminimpa, ante botö baö godonte bai cædinque wæncæboimpa. Botö pä ænte pædæ pönömo bai minitö iincayæ ate botö imote ante pönëninque adobai cæte wacä ingä wacä ingä pædæ godonte cæedäni, angantapa. 20 Mänömaï angä iinque cænäni ate owæta adobai ænte apænedinque tömengä,

—Botö wepæ iimæ bai impa. Wængongui do apænedinque, Botö pönö cæbo ate minitö Ao ämini

iinque mönö godongämæ waa cæte quëwengæimpa, angacæimpa. Ñowo adobai botö wepæ minitö beyæ pædæ godömo ate minitö Ao ante æmini iinque mönö godongämæ waa cæte quëwengæimpa.

21 Incæte botö imote në pönö odömonte pædæ godonguingä iñömö botö önompo gäänë cænguimpaa adoyömö ongö aedäni. 22 Wængongui do nänö angainö bai botö në Waobo eñagaïmo inte wænte gocæboimpa. Näwangä impa. Incæte botö imote në pönö odömonte pædæ godonguingä iñömö edæ tömengä nänö nanguï wæwenguinque edæ mänömaï cæcä ingampa töö.

23 Ante Itota apæneyongä tömënäni nani caboque tededinque edæ, Æcänö ingante ante apænecää, ante wædänitapa.

Æcänö yæcado ongonguingä, ante tededänipa

24 Ayæ adobai, Mönö cabo iñömömonte æcänö ñæñængä inte edæ yæcado ongonte bai në angä baquingä, ante wædinque tömënäni wæætedö wæætë äninqe nanguï tedewënäni. 25 Adinque Itota tömënäni inänite, "Idægoidi inämaï inäni awënëidi iñömö tömënäni nempo quëwënäni inänite, Botö ämo eñente cæedäni, ante nanguï piinte änewënänipa. Incæte në piinte änewënäni iñönänite tömënäni nempo quëwënäni wæætë, Mönitö awënëidi në Pönö Cædäni inänipa, ante

babæ ante pemöwënanipa.
²⁶ Wæætë mīnitō guiquënë
 inguipoga awënëidi nāni cæi
 bai cædāmaī iedāni. Mini cabo
 incæ nē yæcado ongongā inte
 yæmīñengā bai baquënengā
 ingampa. Ayæ nē angā inongā
 inte wacā beyæ nē cæcā
 bai baquënengā ingampa.
²⁷ Æbānō ante pönēmīni.
 Æcānō ingante, Awënë bai
 ingampa, ante nanguī waa
 adānii. Nē cænguimpaa gāänē
 tæ contate cængā ingante
 waa adānitawo. Wæætë
 awënë beyæ ante ænte
 māmō pönongā ingante waa
 adānitawo. Iñæmpa nē con-
 tacā ingante nāwangā waa
 adānipa. Incæte botō iñömō
 önömoque bai cædōmo inte
 mīnitō weca pöninque nē ænte
 māmō pönongā bai inte nē
 pönō cædōmo imopa,” ante
 Itota apænegacāmpa.

²⁸ Ayæ apænedinque,
 “Botō caate wæwëñōmote
 mīnitō iñömō botō tönō
 godongāmæ iñacabo cædimīni
 imīnipa. ²⁹ Iñinque botō
 Mæmpo botō imote, Awënë
 Odeye bacæbiimpa, ante
 nānō pönō cægaī bai botō
 wæætë, Botō tönō iñacabo
 cædimīni inōmīni inte mīnitō
 awënë odeyeidi adobai
 bacæmīnimpa, ante pönō
 cæcæboimpa. ³⁰ Ayæ, Botō
 nē Awënë Odeye bayōmote
 mīnitō botō awæmpaa gāänē
 tæ contadinque godongāmæ
 edæ cænte becæmīnimpa,
 ämopa. Ayæ idægoidi önompō
 tipæmpoga go mencabodāniya
 iñönānite mīnitō awënë tæ
 contaimpaa tæ contadinque

tömënanī inānite nē apænte
 ämīni bacæmīnimpa,” ante
 tömengā miñæ nē godāni
 inānite Itota apænegacāmpa.

*Pegodo incæ, Dicæ abo-
 gaa, ante anguingā ingampa,
 ante*

*(Mäateo 26.31-35; Mäadoco
 14.27-31; Wäo 13.36-38)*

³¹ Itota ayæ,

—Timönō, ëñëmi. Timönō,
 bitō imite ämopa. Waocā
 tömëmō ænte wancæ wancæ
 cæcā ontapo wææ bai mīnitō
 imīnite Tatāna incæ bæi
 ongonte wënæ wënæ cæcæte
 ante angampa. ³² Wæætë,
 Bitō wede pönëninque nangæ
 badāmaī incæbiimpa, ante
 botō do edæ Wængonguī in-
 gante apænetabopa. Iñinque
 bitō iñömō edæ iñcayæ ate
 botō gāmænō ocæ ëmænte
 ponguimi imipa. Pöninque,
 Bitō tönīñadāni wæætë tæi
 piñænāni bacædānimpa, ante
 tömënanī inānite godō töö
 æmænte bai cæe.

³³ Ante apænegā ëñëninque
 Timönō wæætë,

—Awënë ëñëmi. Bitō imite
 tee mönedāni iñinque botō
 do bitō tönō go guibaīmopa.
 Bitō imite wænönāni wæmi
 iñinque edæ botō bitō tönō do
 wæmaīmopa.

³⁴ Ante apænegā ëñëninque
 Itota angantapa.

—Pegodo, bitō imite ämo
 ëñëe. Tawadiya ñowoönæ
 ayæ pedāmaī iñonte bitō botō
 imotedō apænedinque, Dicæ
 abogaa, ante mempoga go
 adopoque anguimi imipa, ante
 Itota apænegacāmpa.

*Botō caate wæquimāmo oo
 bacæimpa, angampa*

35 Ayæ wæætē tōmēnāni
inānite,

—Botō wēēnēñedē mīnitō
imīnite da godōninque,
Godonte æinta da wente
ænguincadedē ænāmaī inte
goedāni, antabopa. Māincoo
da wente ænguī næænāmaī
inte awæncata næænāmaī
inte goedāni, ante botō
da godōmo godinque
mīnitō ænguēnēmini inte
wæmīnitawo.

Åñongante,

—Ænguēnente wædāmaī in-
tamōnipa, änānitapa.

36 Itota wæætē tōmēnāni
inānite,

—Ñōwo iñōmō æcānō
godonte æinta da wente
ænguincade māna tōmengā
mānincade nææante gocæcāimpa.
Ayæ māincoo da wente
ænguī adobaī nææante
gocæcāimpa. Ayæ yaēmē
mānāmaī ingā inte weocoo
yacoo nē māningā wacā
ingante godonte æninque
wæætē yaēmē godonte
æncæcāimpa. 37 Iīmaī ante
dodāni nāni yewæmongainō
baī botō imote cæcædānimpa.
“Nē eñēnāmaī nāni cæcabo
iñōnānite tōmengā adocā
inongā ingampa, ante
änānitapa,” ante yewæmongatimpā.
Mānōmaī impa, ante
pōnēninque botō iīmaī āmopa.
Botō imote æbānō cæquīnāni,
ante nāni yewæmongainō
baī botō imote tōmānō iinque
cæquīnō anguēnē. Botō imote
ante nāni yewæmongainō baī
cædinque ñōwo iñōmō edæ
eyepæ ba aedāni.

38 Ante apæneyongante
tōmēnāni,

—Awēnē, yaēmē mēa mæ
ongō ae.

Änānitapa. Tōmengā
wæætē,

—Idæwaa, angacāimpa.

*Guetēmānii iñōmō Itota
Wængonguī ingante apænecampa
(Mäateo 26.36-46; Mäadoco
14.32-42)*

39 Iinque apænedinque
Itota wadæ godinque cōwē
nānō æidō baī æidinque
Odibowænquidi go æiyongante
tōmengā miñæ nē godāni tee
empo æigadānimpa. 40 Æi
cōwē nānō æi ongōñōmo
pōninque tōmēnāni inānite,

—Mīnitō ñōwo Wængonguī
ingante nāmā beyænque
apænedinque, Mōnitō wīi
wēnæ wēnæ cæinēmōni
bacæmōnimpa, ante apæneedāni.

41 Äninque Itota wadæ
godinque dica mōnō
wido cæganca māninganca
godinque da guicapod-
inque Wængonguī in-
gante apænecantapa.

42 Apænedinque, “Mæmpo
eñēmi. Bitō Ao äninque
edæ tī nā wænguīmæ baī ō
ænte baī cædinque botō imote
edæ, Wænāmaī incæbiimpa,
āmi iinque botō edæ waa
baīmopa. Incæte botō
änōnō baī wīi cædinque
wæætē tōmēmi änōnō baī
cæe, āmopa.”

43 Ante apæneyongā
Wængonguī oōnædē nānō
da pōnōningā anquedo Itota
weca ponte a ongōninque, Tæi
piñænte entawencæbiimpa,
ante cædinque pōnō tōō
æmænte baī cæcantapa.

44 Incæte Itota iñōmō edæ

nanguĩ wæwente bad-
inque Wængonguĩ ingante
ancaa apæ necã inique
edæ tømengã owæmæ
wepæ gowete bai tadinque
onguipoiya petæ petæ
wææntapa.

⁴⁵ Ayæ iinque apænedinque
tømengã ængæ gantite
godinque tømengã miñæ
në pöninãni weca ponte
ayongã tømênãni nanguĩ
wæwente wædinque mö
ñönãni. ⁴⁶ Adinque edæ
tømengã tømênãni inãnite,

—Iñæmpa möwo möminii.
Edæ ængæ gantidinque,
Wënæ wënæ cæinente
badãmai incæmönimpa,
ante Wængonguĩ ingante
apæneedãni, angacãimpa.

*Itota ingante bæi ongonte
ænte godånipa*

(Mäateo 26.47-56; Mäadoco
14.43-50; Wäö 18.2-11)

⁴⁷ Ante tæcæ apæneyongã
nanguĩ inãni iñontobæ ponte
a ongönãnitapa. Itota miñæ
nãni, Dote, ante gocabo
iningã incæ Codaa iñömö
tãno beyænte pöninque Itota
ingante waa cæte bai queë
bemoncæte ante pongã.
⁴⁸ Adinque Itota tømengã
ingante,

—Codaa iñæmpa, botö
Waobo ëñagãimo iñömote
bitö, ñingã ingampa, ante
queë bemöninque odömote
pædæ godömi ænguïnãni,
angantapa.

⁴⁹ Mänömaĩ cæcæ cædånipa,
ante adinque tømengã miñæ
në godãni guiquënë,

—Awënë, yaëmenca godö
tao cæquimöni ämii, änãnitapa.

⁵⁰ Wængonguĩ quĩ, ante
në godongã ñænængã pönĩ
inongã ingante në cæcã
iñömö mänĩñömö ponte
a ongongã adinque Itota
miñæ në pöningã ado-
canque wæætë yaëmë
æninque mäningã önömonca
tömëmonca inö wangö tamon-
cacã wæcantapa. ⁵¹ Adinque
Itota wæætë,

—Idæwaa, äninque gampo
cæmoncacã waa bamonca-
gacãimpa. ⁵² Ayæ, Wængonguĩ
quĩ, ante në godönãni
ñænænãni incæ Wængonguĩ
oncö ñænæncö ante në
wææ wänönãni incæ në
aadãni nãni Picæncabo incæ
tømengã ingante æncæte ante
në pöninãni iñönãnite Itota
tømênãni inãnite, Botö miñæ
në godãni tönö botö dicæ
awënë ingante wido cæcæte
ante cæbogaa. Incæte minitö,
Në wido cæcã ingampa, ante
bai cæmini awædö. Edæ
canta teëmenca mini badöinca
tönö yaëmë næænte botö
weca pöminii. ⁵³ Iñæmpa
botö æpogadö Wængonguĩ
oncö ñænæncönë iimö iñö
iimö iñö yabæcönë go gui-
idinque minitö weca a
ongöñömote minitö wæætë
bæi ongoncæte ante pædæ
gopodãmai imñitapa. Edæ
ñöwo wëmö mæ mãmonte bai
iñonte edæ mini në wënæ
wënæ cæyedë impa, ante
apænegacãimpa töö.

*Pegodo incæ, Dicæ abo-
gaa, angampa*

(Mäateo 26.57-58, 69-75;
Mäadoco 14.53-54, 66-72; Wäö
18.12-18, 25-27)

54 Ìninqe Itota ingante bæi ongonte ænte mǎo, Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā pōnī inongā weca ænte godānitapa. Gobæ godāni ìninqe Pegodo ìñomō ayæ ayæ gocantapa. 55 Ñænæ oncō yacōmoyæ ìñomō wææ wānōnāni gonga tānonte godāmæ pō tæ contadāni adinque Pegodo tōmēnāni weca pō tæ contacā. 56 Adinque nē cæcā onquiyængā tōmengā gongapamō ongongā adinque tōmengā ingante cōwā adinque,

—Ìngā adobaī māningā miñæ tee empo gocā ingantapa.

57 Æñongante Pegodo,

—Onquiyæmi ēñēmi. Botō māningā ingante dicæ abogaa, angantapa.

58 Ayæ wantæ ate wacā pōninqe Pegodo ingante waa adinque,

—Bitō adobaī tōmengā miñæ nē gobi ìmitapa tōō.

Ante apæncā ēñēninqe,

—Onguīñæmi ēñēmi. Botō dicæ tōmengā miñæ gobogaa. Edæ wabo ìmopa.

59 Ayæ wacā adobaī wantæ wantæ adoque ooda go ate āninqe,

Ìngā ìñomō Itota miñæ nē godingā ingampa. Nāwangā impa. Gadideabæ quēwēningā inte edæ pongā aedāni.

60 Angā ēñēninqe Pegodo,

—Onguīñæmi, quiēmē baī apænebipa, ante botō ēñēnāmaī ìmopa.

Ante tæcæ mēnea āñongante tawadiya ìñontobæ aa aa pecantapa. 61 Itota incæ tōmengā gāmænō dadi ēmænte pōmō acā adinque Pegodo ìñontobæ, Æ, āninqe, “Tawadiya ñōwoñæ pedāmaī ìñonte bitō botō ìmotedō ante wadō ate apænedinque, Dicæ abogaa, ante tededinque mempoga go adopoque anguīmi ìmipa,” ante Itota wēēñēdē apæncā ēñentabopa. 62 Ñōwo nānō pequinque do pecampa, ante pōnente wædinque Pegodo oncodo tao godinque Ca ca wægacāimpa.

Itota ingante badete todinque cædānipa

(Māateo 26.67-68; Māadoco 14.65)

63 Itota ingante nē wææ wānōnāni ìñomō tōmengā ingante māñēdē badete todinque edæ tæi tæi pānānitapa.

64 Ayæ tōmengā awinca wīni cæmōninqe tōmēnāni,

—Æcānō bitō ìmite tæi tæi pānaa, ante Wængonguī apæncā ēñente ate apænebi ēñēmōnie.

65 Ante badete todinque quiēmē baī ante godō babæ ānewēnānitapa.

Nē apænte ānāni weca Itota ongongampa

(Māateo 26.59-66; Māadoco 14.55-64; Wāō 18.19-24)

66 Ñāō bayedē, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō nē odōmōnāni ìñomō idægoidi ìnānite nē aadāni nāni Picæncabo ìnōnāni inte edæ godongāmæ

go bee tēninque tōmēnāni
nāni apænte anguimpaa
gäänē ongōñōnāni Itota
ingante tōmēnāni weca tōō
æmænte ænte māo gōnōnāni
gongængantapa.

⁶⁷ Tōmengā ingante nē
apænte ānāni iñōmō,

—Apænebi ēñēmōnie,
āninque, Bitō mōnitō Codito
iñōmi iimitawoo.

Āñōnānite Itota wæætē,

—Botō apænebo iinque
mīnitō wæætē ēñēnāmaī
īmaīmīnīpa. ⁶⁸ Ayæ wæætē
botō ēñencæte ante āmo
iinque mīnitō wæætē
botō imote apænedāmaī
īmaīmīnīpa. ⁶⁹ Incæte āmo
ēñēedāni. Botō iñōmō
nē Waobo ēñagaīmo inte
īncayæ ate Wængonguī nē
tæī Piñængā tōmēmæ iñō tæ
contate ongoncæboimpa.

⁷⁰ Ante apænecā ēñēninque
tōmānāni,

—Īñæmpa, bitō Wængonguī
Wēmi iimitawoo.

Āñōnānite,

—Botō mānīmodō imopa.
Tōmēmīni edæ māñōmaī
āninque edæ nō apænemīnīpa.

⁷¹ Ante apænecā ēñēninque,

—Idæwaa. Tōmengā nāmā
incæ edæ, Wængonguī Wēmo
imopa, ante wēnæ wēnæ
apænecā do ēñentamompa.
Īninque mōnō ñōwo edæ,
Wadāni, Itota wēnæ
wēnæ cæcampa, ante
apænecædānimpa, ante
quīnante godōmenque
diqui diqui minguiī, ante
wægadānimpa.

23

*Pidato weca gote Itota on-
gongampa*

(*Māateo 27.1-2, 11-14;*
Māadoco 15.1-5; Wāō 18.28-38)

¹ Īninque māñīñōmō
ongōnāni tōmānāni godongāmæ
ængæ gantidīnque Itota
ingante awēnē Pidato
weca ænte gogadānimpa.

² Godinque tōmēnāni, Itota
īmaī nē wēnæ wēnæ cæcā
ingampa, ante piīninque,

—Mōnitō cōwā ayōmōni
īngā iñōmō wapiticæ
odōmonte apænecā ēñēninque
mōnitō omæ quēwēnāni
oda cæte ēñēnāmaī cædāni
wæmōnīpa. Edæ odōmāno
awēnē Tetædo nānō āninta
godōnāmaī iedāni, ante
tōmengā wææ angampa. Ayæ
tōmengā, Botō iñōmō Awēnē
Odeye Coditobo iñōmo imopa,
ante nāmā ante angampa tōō.

³ Ante godō piīnāni
ēñēninque Pidato iñōmō Itota
ingante,

—Bitō oodeoidi Awēnē
Odeyebi iimitawoo.

Āñongante Itota wæætē,

—Bitō tōmēmi ānō bai botō
mānīmodō imopa, angan-
tapa. ⁴ Īninque nē godōnāni
ñænænāni tōnō wadāni
godongāmæ ongōñōnānite
Pidato wæætē,

—Botō ayōmote iingā dicæ
ēñēnāmaī cæte wentamō
mongængā abogaa, angan-
tapa.

⁵ Ante Pidato apænecā
incæte tōmēnāni godōmenque
āninque,

—Īñæmpa tōmengā Ga-
dideabæ tāno odōmōninque
ñōwo iñōmō ganca pōninque

Oodeabæ tōmāo godinque
odōmonte apæ necā ēñēninque
waodāni edæ piinte badāni
apa cæbii, ānānitapa.

*Edode weca Itota gote on-
gongampa*

⁶ Mānōmainō ānāni ēñente
wædinque Pidato wæætē,
Īngā ĩñōmō nāwangā Ga-
dideabæ quēwēningā inte
pongantawoo. ⁷ Āñongante,
Māningānō ingampa, ante
apænedāni ēñēninque
tōmengā, Gadideabæ nē
quēwēningā inte tōmengā
awēnē Edode nānō nē
ēnempodongā ingampa, ante
tæcæ ēñengantapa. Ayæ,
Edode ñōwo Eedotadēē
ponte quēwengampa, ante
do ēñēningā inte Itota in-
gante Edode weca Pidato
da godongā gocantapa.
⁸ Doyedē ĩñōmō wadāni,
Itota æbānō cæcāā, ante ted-
edāni ēñēninque Edode, Itota
botō weca pōninque wabānō
bamōnengæ pōni cæcā
abaīmopa, ante pōnēninque
tōmengā ingante wantæpiyæ
āinengā ĩnongāimpa. Īninque
Itota ingante ñōwo ad-
inque Edode nanguī to-
gacāimpa. ⁹ Īninque, Apænebi
ēñēmoe, āmi ēñēmoe, ante
Edode wæætē wæætē
āñongante Itota ĩñōmō edæ
pæ wēenete apænedāmaī
ingacāimpa. ¹⁰ Edode weca
adoyōmō ongōninque nē
godōnāni ñænænāni tōnō nē
odōmōnāni guiquēnē ænguī
badinque, Itota wēnæ wēnæ
cæcā ingampa tōō, ante
nanguī piinte angadānimpa.
¹¹ Ayæ Edode tōnō tōmengā

tontadoidi tōnō Itota in-
gante piīninque, Waa cæte
baī cæcantedō abi, ante
badete todānitapa. Ōnonque
badete tocæte ante tōmēnāni
waēmō pōni weocoo daga
wēñadinque tōmengā in-
gante adodō Pidato weca
da godōnāni gogacāimpa.
¹² Īninque do nāna guēadō
guēa piīncaya ĩnina inte edæ
Edode tōnō Pidato māniōnæ
edæ guēa piyænē cæte nāna
æmigocaya bagadāimpa.

*Itota wæncæcāimpa,
ānānipa*

(*Māateo 27.15-26; Māadoco
15.6-15; Wāo 18.39-19.16*)

¹³ Pidato ĩñōmō nē
godōnāni ñænænāni tōnō
awēnēidi tōnō ōnōnānique
ĭnānite āñecā pōnāni ate
tōmengā, ¹⁴ tōmānāni ĭnānite
āninque,

—Īngā ingante botō
weca ænte pōninque mīnitō,
Tōmengā wapiticæ odōmonte
apæ necā ēñēninque wadāni
oda cædinque ēñēnāmaī
cædānipa, ante piīmīnipa.
Incæte mīnitō edonque
ayōmīnite botō, Itota æbānō
cæcāā, ante ēñencæte ante
cōwā ayōmo edæ tōmengā
wēnæ wēnæ nānō cædō ante
mīni ānewēnō ante edæ dæ
ā abopa. ¹⁵ Ayæ Edode
adobaī tōmengā ingante
apænte āninque wēnæ wēnæ
nānō cædinō ante adāmaī
inte wædinque adodō botō
weca da pōnongā ponte
a ongongā aedāni. Edæ,
Tōmengā nānō wænguinque,
ante nānō cædinō edæ dæ
ā apa ānewēmīni. ¹⁶ Īninque
botō ōnonque tæi tæi pāninque

ñimpo cæbo gocæcäimpa, ante Pidato angantapa. ¹⁷ Wadepo iñö wadepo iñö tömënäni ææmæ nani cæyedë, Nè tee mönete ongongä adocanque gocæcäimpa, ante cöwë godö ñimpo cæquënergä inongä inte awënë Pidato ñöwo mänömainö ante cæcantapa. ¹⁸ Mänömainö angä ëñëninque tömänäni adoyömö ogæ tededinque,

—Itota ingante wido cædinque Badabato ingante wæætë pönö ñimpo cæbi æmönie, änänitapa.

¹⁹ Badabato guiquënë tömënäni nani quëwëñömö awënë ingante wido cæcæte ante cædinque godömenque waocä ingante wænöningä inte edæ ñöwo tee mönete ongönongäimpa. ²⁰ Pidato iñömö, Itota ingante æbänö cæte ñimpo cæbo goquingäa, ante wædinque tömënäni inänite wæætë aa aa peyongante, ²¹ Oodeoidi wæætë,

—Awæ ñænquedimæ ämi cæte gönonte wænönäni wængæe töö, ante wæætë wæætë adodö äninque Yæ änänitapa.

²² Quimæ änewëmïni, ante do mempoga äningä inte Pidato ñöwo mempoga go adopoque änogä inte,

—Quinö wënæ wënæ cæcantawogaa, angantapa. Ìñæmpa, Quinö wënæ wënæ cæcantawo, ante cöwä ayömo edæ dæ ampa. Ìninque botö ämo ate edæ tömengä ingante tæi tæi päninque ñimpo cædäni gocæcäimpa, ämopa, angantapa.

²³ Incæte awënëidi tönö wadäni godömenque Yæ äninque, Awæ ñænquedimæ ämi cæte gönonte wænönäni wæncæcäimpa, ante, Cöwë wænongäimpa, ante ancaa aa pedänitapa. Ìninque tömënäni nani Yæ yæ änö beyænque Pidato ñimpo cæcantapa. ²⁴ Ìninque ancaa wææ änäni ëñente wædinque tömengä, Tömënäni nani änö bai godö cæcæboimpa, ante nämäneque pönengantapa. ²⁵ Mäniñedë Badabato në, Awënë ingante wido cæcæimpa, ante cædinque në wænöningä inte ayæ tee mönete ongönongäimpa. Pidato ñöwo, Ìngä guiquënë oodeoidi nani në äningä ingampa, ante godö ñimpo cæcantapa. Itota ingante wæætë, Oodeoidi nani änö bai cæcæimpa, ante cædinque Itota ingante wæætë tontadoidi nempo pædæ godongä ænte godänitapa.

Itota ingante awäa timpodäni wængampa

(Mäateo 27.32-44; Mäadoco 15.21-32; Wäö 19.17-27)

²⁶ Itota ingante ænte goyönäni Tidënebæ në quëwengä Timönö wayömö gote pöninque eyepæ pönï mämö bee tengantapa. Tömengä ingante adinque bæi ongöninque tömënäni, Ñænquedimæ möni cædiwæ Itota miñæ ænte goe, äninque ñö cædancapænäni næænte gocantapa.

²⁷ Goyongante Itota miñæ nangui inäni godänitapa. Onquiyænäni incæ Yæ yæ ante

wo ca wo ca wædinque tee
empote godānitapa. ²⁸ Īninqe
Itota dadi emænte adinque
tömēnāni inānite,

—Onquiyæmīni, E-
dotadēē quēwēmīni inte
mīnitō botō beyæ ante
wædāmaī iedāni. Wæætē
tömēmīni nāmā beyænque
ante wæedāni. Ayæ mīnitō
wēñænāni beyæ ante pōnente
wæedāni, āmopa. ²⁹ Īncayæ
ate mīnitō caate wædinque
īmaī ante wæquīmīni īmīnīpa.
“Wēñæ nē mānāmaī ingā
īñōmō edæ tōmengā nānō
waa toquinque. Goōmæ
nē gānōnāmaī ingā īñōmō
edæ tōmengā nānō toquinque
impa,” ante wæquīmīni
īmīnīpa. ³⁰ Māniñedē
edæ, “Waadāni īmaī ante
wæcædānīmpa. Onquiyabo
onguipo æmæwo cabæñō
goyæ guimōnie. Ānanquidi
wææ mōnitonga capo
ñongæñō wē womonte
bamōnie, ante wæcædānīmpa,”
ante dodāni nāni yewæmongāinō
baī edæ bacæimpa. ³¹ Edæ
awæ mīiwæ īñonte gonga
wædænque wo cædāni baī
ñōwo īñōmō waodāni wīi nan-
guī wēnæ wēnæ cædānīpa.
Wæætē awæ amīmō bayonte
tī wodōnoyōnāni dobæ wo
bæco baī waodāni īncayæ
ate quingāmē baī cæquīnāni
inānīpa, ante Itota māniñō
godinque apænægacāimpa.

³² Ayæ, Māo wænongæimpa,
ante nē ænte godāni
īñōmō mēnaa nē wēnæ
wēnæ cædīna inate tōmengā
tōnō godongāmæ ænte
gogadānīmpa. ³³ Ocataiñō,

nāni āñōmō ænte pōninqe
awæ ñænquedimæ nāni
badōniwāa Itota ingante
tōō godonte timpodinque
wææ tiwadinque ængæ gan-
tidēnānitapa. Ængæ gan-
tidēnāni ate wægōñongā
tömēnāni nē wēnæ wēnæ
cædīna inate adobaī Itota
tömēmæ inō adocanque
tōmengā dipæmæ inō ado-
canque timpote gōnōnāni
gongænatapa. ³⁴ Mānōmaī
cædāni adinque Itota,

—Mæmpo eñēmi. Tömēnāni
eñēnāmaī ināni inte īmaī
cædānīpa cæbii. Wēnæ
wēnæ nāni cæinō ante bitō
wæætē edæ ñimpo cæbi
quēwencædānīmpa āmopa,
angacāimpa.

Māniñedē tōmengā weocoo
īni ante, Æcānō quīnca nō ta
adinque tōmengā badincoo
æncæcāimpa, ante tōmēnāni
wæntodōninqe adocooque
adocooque ænānitapa.
³⁵ Wadāni, Æbānō cæquingāā,
ante acæte ante godongāmæ
a ongōnānitapa. Awēñēdi
īncæ tōmengā ingante ante
badete todinque,

—Tōmengā, Quēwencædānīmpa,
ante wadāni inānite ængā
quēwēnānitawo. Ayæ
Wængonguī īñōmō, Codito
ingampa, āninqe tōmengā
ingante ængantawo. Īninqe
tōmengā Wængonguī nānō
nē ængaingā inongā inte
edæ nāmā aamō cæte
quēwencæcāimpa, ante badete
togadānīmpa.

³⁶ Tontadoidi guiquēnē obo
pōninqe tōmengā ingante
badete tote baī cædinque

edæ, Yowepæ ti nāmæ
becæcäimpa, ante pædæ
æænöningue, ³⁷ tömengä
ingante,

—Oodeoidi Awënë Odeyebi
ïmi ïningue bitö nāmä aamö
cædinque quëwëmawe, ante
towengadänimpa.

³⁸ Ayæ, “Ïngä ood-
eoidi Awënë Odeye ïnongä
ingampa,” ante yewæmöninque
tömënanï tömengä dæca ïnö
wo cædäni owotapa.

³⁹ Në wënæ wënæ
cædïna guiquënë tömengä
tönö ongöñöna adocanque
tömengä ingante godö wënæ
wënæ ante badete tocantapa.

—Bitö ïñæmpa, Codito
ïnömo ïmopa, ämitawo. Mänïmi
ïnömi ïningue bitö tömëmi
aamö cæte gote quëwëningue
mönatö ïmönate adobaï ñimpo
cæbi aamö cæte gomönae.

⁴⁰ Äñongante wacä wææ
äninque,

—Ïñæmpa tömëmi adobaï
bitö wænguinque ongömi
inte Wængonguï ingante
guïñënamäi inte ämi awædö.

⁴¹ Mönatö wënæ wënæ
cæmöna ïñömönate në apænte
änäni edæ nöingä cæte
pänäni wæmönapa. Mönatö
wënæ wënæ cædinö beyæ
eyepæ tente wæmönapa.
Tömengä guiquënë wënæ
wënæ cædämäi ïnongä inte
wængä apa änewëe.

⁴² Äninque adocä wæætë
Itota ingante apænedinque,

Awënë ëñëmi. Bitö Awënë
Odeye badinque botö ïmote
pönente cæbi ämopa.

⁴³ Äñongante Itota,

—Näwangä ämopa. Bitö
ñöwoönæ incæ wænte god-
inque do wænte gogainäni
näni watapæ quëwëñömö
botö tönö guëa ongoncæbiimpa,
angacäimpa.

Itota wængampa

(*Mäateo 27.45-56; Mäadoco*
15.33-41; Wäö 19.28-30)

⁴⁴ Mänïñedë edæ tæcæbæcä
ïñedë mä mämönte bai tæcæ
badinque ayaönäa wæiganca
tömämæ ïñömö edæ wëmö
ingatimpa. ⁴⁵ Edæ nænque
näwänämäi ï ïningue wëmö
ingatimpa. Ayæ Wængonguï
tæiyæ waëmoncönë odemö
näni wææ wodöincoo
adoyedë edæ önönæca ïnö
tæcæguedë pönï tænguimæ
wææntapa. ⁴⁶ Mänïñedë Itota
ogæ tededinque,

—Mæmpo ëñëmi. Nöwo
edæ botö önöwoca bitö
önönempo pædæ pönömo æe.

Äninque edæ æmæwo
guëmäninque wængacäimpa.

⁴⁷ Mänömaï cæte wængä
adinque odömäno tontado
capitäö incæ,

—Näwangä impa. Ïngä
ïñömö edæ nö pönï cæcä
ïnongä inte edæ wængä
abopa, äninque, Wængonguï
ñäö apäite bai ëmönongä inte
mänömaï cæcä abopa, ante
apænægacäimpa.

⁴⁸ Ayæ, Æbänö cæquïi,
ante godongämæ ponte a
ongönäni ïñömö tömänäni,
Itota mänömaï wængä
awædö, ante wædinque
edæ nāmä önontawë tæi
tæi tompotawëningue wadæ
gogadänimpa. ⁴⁹ Wæætë
Itota ingante në do

adinānique iñömö gobæ ongonte pömö agönānitapa. Weēneñedē tōmengä Gadide-abæ quēwente pōñongante onquiyænāni tōmengä miñæ nē pōnināni inte tōmēnāni ñowo adobaī gobæ ongonte pömö agönānitapa.

Itota wodi baō inī māo daga wēnānīpa

(Māateo 27.57-61; Māadoco 15.42-47; Wāö 19.38-42)

⁵⁰ Oodeoidi nāni Apænte Äincabo iñönānite adocanque tōmengä emōwo Ootee inongäimpa. Tōmengä cōwē waa cædinque nē nō cædongä inongäimpa. ⁵¹ Do iñömö, Itota ingante wæñongæimpa, ante oodeoidi nāni Apænte Äincabo godongämæ pōnente cæyönānite adocä Ootee iñömö edæ Baa ante tōmēnāni tönö godongämæ cædāmaī inongäimpa. Tōmengä, Wængongui Awēnē Odeye nempo mōnō æyedēnō quēwengæimpa, ante wānō conte baī quēwēnongä inongäimpa. Tōmengä Oodeabæ Adimatea iñömö nē quēwēnongä inte ñowo pōningä ingantapa. ⁵² Māningä Ootee iñömö awēnē Pidato weca do gote apænedinque, Itota wodi baō inī pōnōmi ænte daga wēmoe. ⁵³ Angä eñēninque awēnē Ao angä eñente gocantapa. Godinque tōmengä Itota wodi baō inī wi æmpote wææ wi æwadinque pædæ wæænonte ænte godinque waēmö weocoo nīno nāni ānoncoo wīni wīni caate dicamontaa wointatodē

önontatoque iñömö daga wengantapa. Do nāni wēnāmaī intatocæ iñonte daga wengantapa. ⁵⁴ Oodeoidi nāni, Gäwadecæ ba ate guēmanguiönæ inguimpa, ante tāno nāni cæönæ i ininque Ootee mānōmaī tāno cægacäimpa.

⁵⁵ Do iñömö Gadide-abæ quēwente Itota tönö godongämæ nē pōnināni inte onquiyænāni ñowo Ootee miñæ tee empote pōninque Itota wodido adinque, Tōmengä baō æbānō ñō cædānīi, ante do adānitapa. ⁵⁶ Adinque tōmēnāni oncōnē godinque ogui wapæ ogui wayabo tönö ænte ponte oni pæcæte ante cædānitapa. Incæte, Guēmanguiönæ impa, ante wædinque waönæ ate nāni goquinque tōmēnāni Wængongui nānō wææ angainō baī cædinque tāno guēmangadānimpa.

24

Itota do wæningä inte ñāni ömæmonte quēwengampa

(Māateo 28.1-10; Māadoco 16.1-8; Wāö 20.1-10)

¹ Ayæ guēmanguiönæ iinque go ate baänæ ate ooque pōnente bayonte mānināni onquiyænāni ogui waqui nāni cædincoo ñowo ænte næænīnque Itota wodido pōnānitapa. ² Ponte ayönāni dicabo ñænængade pōnī do da tæñæī a öñö adānitapa. ³ Ayæ ontatodē guiite ayönāni edæ mōnō Awēnē Itota wodi baō edæ dæ antapa. ⁴ Önontatoque i awædö, ante

adinque guĩñente wæyönäni edēnina bai ina iñömö weocoo näämænta pönĩ näinte bai ēmoncoo mongæna inte edæ iñontobæ tømēna weca a ongōna. ⁵ Ate wædinque onquiyænäni iñömö ancai guĩñente wædinque ædæ wæænte onguipoga bigui tēmönänitapa. Edēnina bai ina iñömö onquiyænäni inänite,

—Iñæmpa mīnitō do wænīnāni weca ponte nē quēwengā ingante ante quīnante diqui diqui mīmīni. ⁶ Tömengā iñömö edæ dobæ ñāni ömæmonte godingā inte edæ iintatodē iñömö dæ angā aedāni. Tömengā wēēñēdē Gadideabæ mīnitō weca nānō ayæ quēwēñedē mīnitō imīnite iūmaĩ ante apæñecā ēñēmīni inte ñōwo adodō ante pönēdāni. ⁷ Tömengā iñömö, Botō Waobo ēñagaimo iñömote nē wēnæ wēnæ cædāni nempo odōmonte mǎo pædæ godönāni æninque tømēnāni wæætē wænönāni wænguēñemo imopa, ante apæñecā ēñēmīnitapa. Ayæ mēönaa go adoönæque iñonte botō ñāni ömæmonte quēwenguēñemo imopa, ante apæñecā ēñēmīni inte pönenguēñē quēwēdāni.

⁸ Ante edēnina bai ina āna ēñente wædinque onquiyænäni iñömö, Itota æbānō angacāi, ante tæcæ pönente wædānitapa. ⁹ Iñinque ontatodē tao wadæ godinque onquiyænäni iñömö Itota tømengā miñæ nē godināni önompo tipæmpoga go adocanque ināni inänite mǎo apænedinque wadāni

tömānāni inänite apænedāni ēñēnänitapa. ¹⁰ Mänömainō ante Itota nānō nē da godongaināni inänite nē gote apænedāni iñömö Mäadiya Mäagadadēnā nāni ānongā tönō Wäönā, Tantiago wäänā Mäadiya ayæ wadāni onquiyænānique tönō godinque tømēnāni inänite apænedāni ēñēnönänimpa. ¹¹ Incæte, Mänömaĩ impa, ante mǎo apænedāni ēñēninque, Onquiyænäni iñömö önonquedō ante tededāni awædō, ante Itota nānō nē da godönināni iñömö edæ pönēnāmaĩ ingadänimpa. ¹² Pegodo guiquēñē quingæ ængæ gantidinque pogodo godinque Itota wodido pongantapa. Ponte ædæ wææninque guimö ayongā wīni wīni cædincooque öñō adinque tømengā nāmæneque pönēninque, Æbāmē cætimpā, ante wædinque wadæ gogacäimpa.

*Ēmaodō taadō godänipa
(Mäadoco 16.12-13)*

¹³ Eedotadēē ongöninque wædænque ināni nāni quēwēñömö Ēmao goinō iñömö onte quidōmetodo ganca mäninganca taadō impa. Mänionæ adoönæque iñonte Ēmao iñömö gocæte ante waoda mēnaa idömæ godatapa. ¹⁴ Æbānō cætimpā, ante tømānō ante tedegodatapa. ¹⁵ Tedegoyōna Itota incæ māmō bee tēninque godongāmæ gocä. ¹⁶ Incæte, Tömengā æcānō ingää, ante wē wodonte bai i beyæ

tömëna adāmaī ëmöna inte
ëñënamāi ïnatapa. ¹⁷ Itota
ïñömö,

—Æbānō ante wæætedö
wæætë tede gomīnatawoo.

Angä ëñente wædinque
tömëna wæwente bai ëmöna
inte edæ næ gongænatapa.
¹⁸ Adocanque tömengä ëmöwo
Codeopato ïñömö tömengä
ingante apænedinque,

—Eedotadëë quëwënanī
tömānanī, Æbānō ñowo
mänñömö cætimpa, ante
ëñëñönāni bitö adobique
adoyömö quëwëninque edæ
ëñënamāi ïmitawoo.

¹⁹ Añongante Itota,

—Ædö ämīna.

Añongä tömëna wæætë,

—Itota Nāatadeta quëwëningä
ingante ante tedemönapa.
Wængonguī beyæ nē
apænecä ïnongä inte
mäningä onguñængä ïñömö
Wængonguī ayongä ayæ
wadāni ayönāni adobāi tæi
piñænongä inte waa pönī
apænedinque nanguī cæcä
ïnongäimpa. ²⁰ Mänömaī

ïñongante nē godönāni
ñænænāni tönö mönö ömæ
awënëidi guiquënë wadāni
nempo pædæ godöninque,
Itota ingante apænte
äninque mäo wænöminī
wængæedāni, änāni ëñëninque
ïñāni wæætë tömengä in-
gante ñænquedimæ cæte
timpote wææ tiwadinque
edæ gönönāni wængantapa.

²¹ Mönatö guiquënë, Tömengä
mönö idægocabo Awënë
badinque pönö ængä
beyænque mönö abæ
tawænte quëwenguimö
ïmompā, ante pönënimöna

inte edæ ñöwo wæmönapa.
Ayæ, Tömënanī mänömaī nāni
cædiönæ edæ ñöwo mëönaa
go adoönæque impa, ante
edæ mönatö godömenque
wæmöna ae. ²² Mänömaī
i incæte möni cabo incæ
onquiyænāni pancadāniya
tömengä wodido gote
pöninque, ïmaī atamönipa,
ante apænedāni ëñente
wædinque mönatö wæætë
ancai guñente wæmönapa.
²³ Tömënanī ïñömö tömengä
baö ïni adāmaī ïñāni inte edæ
wadæ pöninque ïmaī ante
apænedāni wætamönapa.
Mönitö wiimonte bai
Wængonguī anquedoda ïnate
mä pönī atamönipa, änānitapa.
Ayömönite anquedoda ïñömö,
Itota ñāni ömæmonte edæ
milingä quëwengampa, ante
apæneda ëñëninque edæ
wadæ pömönipa, ante
onquiyænāni apænedāni
ëñentamönapa. ²⁴ Mänömainö
ante apænedāni ëñëninque
möni cabo incæ pancadāniya
Itota wodido gote adinque,
Onquiyænāni nāni äninö bai
edæ näwangä impa, ante
adāni incæte Itota ingante
adāmaī ïñāni wæmönapa.

²⁵ Ante apæneda ëñëninque
Itota wæætë tömëna ïnate,

—Minatö pönëegade i
apa anewëmīnaa. Mīmö
ömædëmīna imīna inte
minatö Wængonguī beyæ
nē apænegañāni nāni
apænedö ante tömänö
ante edæ ëñënamāi imīna
awædö. ²⁶ Codito ïñömö
edæ cöwë caate wæquënegä
ingacäimpa. Ayæ wænte ñāni
ömæmöninque tömengä nämä

nänö ñäö iñömö æiquēnengä ingacäimpa, ante pönēmīnaa.

²⁷ Ayæ, Codito æbänö cæquiringä, ante Möitee wodi æbänö apænete yewæmongacäi, ante täno apænedinque Itota mimönoque pönēninque, Wængonguī beyæ nē apænedäni tōmänäni æbänö apænegadānii, ante, Codito æbänö cæquēnengä ingacäi, ante edonque odömonte apænecä eñēnatapa.

²⁸ Mänīi tōmēna nāna quēwēñömö tōmēna nāna gocæ cæyömö pōñönāni Itota wodo tebæ gocæ cæte bai cæcä. ²⁹ Adinque tōmēna nanguī äninque tōmengä ingante edæ,

—Ñöwo gāwadecæ pōni inte wēmö ba apa. Mōnatö oncönē go guiite cænte monte baänæ ate goe.

Ante ancaa äñöna tōmēna oncönē pō eñacæ guican-tapa. ³⁰ Ayæ tōmēna tönö cæncæte ante tæ contad-inque tōmengä päö pä æninque Wængonguī ingante waa ate pönente apænedinque tōmēna inate tæcæ pædæ godoncæ cæyongä. ³¹ Tōmēna awinca wi ænete bai bayö, Tōmengä ingampa, ante edæ tæcæ adatapa. Tōmengä iñömö edæ adoyedē tōmēna ayöna edæ dæ gocä. ³² Adinque tōmēna guēa tededinque,

—Nawangä intawo. Wængonguī mönö Codito ingantedö ante apænecä eñēninque æbänö yewæmongadäni, ante tōmengä ponte odömongä

eñēninque mönö mimö edæ gonga bæco bai totamompa. Wīi edæ mänömaī intawo.

³³ Ante tededinque tōmēna adodö taadö quingæ god-inque Eedotadēe ponte ayönate edæ Itota miñæ nē godināni iñömö onte ganca mänimpodāni iñönāni tōmēnāni tönö wadāni godongämæ pō bee tente a ongönāni adatapa. ³⁴ Iñāni guiquēnē,

—Mönö Awēnē iñömö ñāni ömæmonte miingä quēwengampa. Nawangä edæ impa. Tōmengä ingante Timönö Pegodo do acantapa, ante godongämæ tededäni adatapa.

³⁵ Mänömainö ante ted-edäni eñēninque tōmēna wæætē, Mōnatö taadö goyömönate wacä pō bee tēninque iimaī cæcantapa, äninque, Æbänö cæcantapa, ante adodö adodö ante apænedatapa. Ayæ godömenque apænedinque, Oncönē go guiyömöni tōmengä päö pä ængä ad-inque mönatö, Itota ingampa, ante do eñentamönapa, ante tōmänö ante apæneda eñengadänimpa.

Tōmengä miñæ nē godināni weca Itota pongampa

(Mäateo 28.16-20; Mäadoco 16.14-18; Wäö 20.19-23)

³⁶ Mäninö ante ayæ tæcæ tedeyönāni Itota incæ edæ tōmēnāni weca tæcæguedēnāni do pō guiite a ongöninque, gänē pönēdäni.

³⁷ Angä eññenique tömënäni, Önöwoca badi iimaï, ante ancai guiñente wædinque, Yæ änäni. ³⁸ Adinque Itota,

—Quinante guiñewëminii. Mimöno quinante æmæ æmæ pönente wæminii. ³⁹ Bado botö önompo empobo edæ aedäni. Botö önöwa ewabo aedäni. Botö baö edæ gampo caate aedäni. Ìñæmpa önöwoca badi imo bai ædö cæte baö tönö bamë ëaquënëmöö. Baö tönö bamë ëadömo inte botö imo apa guiñewëminii.

⁴⁰ Äninqe Itota önompo tönö önöwa tömënäni Ìnänite odömongä. ⁴¹ Adäni incæte tömënäni guiñente todingue wede pönënämaï Ìñönänite tömengä,

—Minitö weca cængui æbänö mämïni.

⁴² Äñongante gæyæ baö do awëniï ëadäni inte pædæ godönäni ⁴³ æninqe tömënäni ayönäni edæ ade cængantapa. ⁴⁴ Ayæ tömënäni Ìnänite apænedinque Itota,

—Botö imotedö ante Möitee wodi wææ äninqe æbänö yewæmongacäi, ante botö minitö weca ayæ quëwëninque do apænetabopa. Botö imotedö ante Wængongui beyæ në apænegainäni æbänö yewæmongadänii, ayæ ämotamini äninqe æbänö yewæmongadänii, ante apænetabopa. Mänine botö apænedö ante tömänö edæ Ìninqe baquinö angüënë.

⁴⁵ Ante apænedinque Itota, Ocai encate eññecädänimpa, ante pönö cædinque tömënäni

Ìnänite Wængongui angä eññenique nänii yewæmongainö ante odömonte apænecä eññenique tömënäni edonque edæ eññänitapa. ⁴⁶ Ayæ godömenque apænedinque,

—Mönö Codito cöwë nantate wæninque mëönaa go adoönæque Ìñonte ñäni ömæmonguëngä incæcäimpa, ante edæ edonque yewæmongatimpa.

⁴⁷ Ayæ, Codito ëmöwo ante Eedotadëe Ìñömö tano apænete ate tömämæ quëwënäni Ìnänite iimaï ante apænecäimpa. Tömënäni Ìnänite apænedinque, Wënæ wënæ mini cædinö ante ñimpo cædinque Wængongui gämænö pöedäni. Pömini adinque tömengä wæætë pänämaï inte pönö ñimpo cæcæcäimpa, ante apænequinäni incädänimpa, ante yewæmongatimpa.

⁴⁸ Minitö Ìñömö, Æbänö cætimpa, ante në adimini inte edæ në apænequimini iminipa. ⁴⁹ Ayæ edæ

Wængongui, Botö Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante da pönömo æncæminimpa, angacäimpa. Ìninqe botö Mæmpo nänö në angaingä ingante botö oo da pönömo æncæminimpa. Mänömaï Ìninqe Wængongui nänö tæi pññænö æncæte ante minitö, Wængongui Önöwoca ingante ewocacäimpa, ante Eedotadëe Ìñömö wänö cöedäni, angacäimpa.

*Ööncädë Itota æicampa
(Mäteo 16.19-20)*

50 Itota ayæ tao god-
 inque Betänia obo pöningue
 tipæmpoga pædæ æmpodique,
 Minitö iminite Wængongui
 waa cæcæcäimpa, ante waa
 apænecä ëñengadänimpa.
 51 Tæcæ apænecä ëñëñönäni
 edæ tömengä iñontobæ inque
 ingä edæ öönædë æigacäimpa.
 52 Adinque tömengä miñæ në
 godinäni iñömö ædæ wæænte
 apænedinque, Nawangä
 Wængongui Wengä inongä
 inte æicampa, ante watapæ
 apænedinque Eedotadëe
 wadæ godinque nanguï
 togadänimpa. 53 Wængongui
 oncö ñænæncönë yabæcönë
 iimö iñö iimö iñö pö pö
 cædinque Wængongui ingante,
 Bitö ñäö bai ëmömi inte waa
 pöni cæbipa, ante cöwë waa
 apænegadänimpa.

Itota Codito ingantedö ante Wäo nänö watapæ ante yewæmongainta

*Wængonguï nänö Angainö
ante nê emongaingä Waocä
bagacäimpa*

¹ Weëneñedë pönï Wængonguï
nänö mä badöñedë Wængonguï
nänö Angainö ante nê
emongaingä iñömö do
ingacäimpa. Tömengä

Wængonguï weca quëwengacäimpa.
Ayæ adocä adobai nê
Wængonguï inongä in-
gacäimpa. ² Weëneñedë

pönï tömancoo badönämaï
iñedë mäningä do Wængonguï
weca quëwengacäimpa.

³ Wængonguï angä eñëninque
adocä tömancoo badon-
gacäimpa. Tömengä wïi

badongä bai Wængonguï nänö
badongaincoo tömancoo edæ
dæ ancædonimpa. ⁴ Mäningä

iñömö mönö quëwenguïnö
entawengacäimpa. Ayæ
mönö quëwenguïnö edæ

entawëninque tömengä
waodäni beyæ nê ñäo bai
inongä ingacäimpa. ⁵ Tömengä

nê ñäo bai ingaingä inte
mönö wëmö iñömö ta ta-
mongä ate adoyömö ñäo bai

bayonte edæ mönö wëmö
iñömö edæ mänüi ñäo ædö
cæte mönæ emonguï.

⁶ Onguïñængä adocanque
ingante Wængonguï da
pönongä pöningä ingampa.
Tömengä emöwo, Wäo,

ante pëmonte ingacäimpa.
⁷ Tömengä iñömö Wængonguï
nänö ñäo emömämo ante
edonque pönï bacæimpa,

ante nê ñäo bai ingaingä
ingantedö ante apænecæte
ante pongacäimpa. Adocä

apænecä beyænque waodäni
tömänäni tömengä nänö
nê apænedongä ingante

pönencædanimpa, ante
pongacäimpa. ⁸ Incæte

mäningä wïi ñäo bai in-
gaingä ingampa. Wæætë
tömengä, Wacä waodäni

beyæ nê ñäo bai ingaingä
ingampa, ante apænecæte
ante pongacäimpa. ⁹ Nê nö

ñäo bai nê ingaingä iñömö
waodäni tömänäni inänite
tömengä nänö ñäo emömämo

pönoncæte ante inguipoga
wææ pongacäimpa.

¹⁰ Tömengä inguipoga
iñömö quëwengacäimpa.
Ayæ tömengä inguipoga

nê badongaingä iñongante
inguipogaque quëwënäni
wæætë Baa äninque tömengä

ingante ædö cæte ate bai
pönenguïnänii. ¹¹ Tömengä

edæ tömengä quï weca pon-
gacäimpa. Pongä ate tömengä
guidënäni incæ tömengä

ingante ænämaï ingadänimpa.
¹² Incæte tömengä ingante
nê ængäinäni iñömö tömengä

emöwo, Codito, ante nê
wede pönënäni iñönänite
tömengä tömënäni inänite

Ao äninque edæ, Wængonguï
wënäni bacædanimpa, ante
pönö cægacäimpa. ¹³ Ayæ

Wængonguï wënäni iñömö
wïi waocä eñate bai inänipa.
Waocä, Botö wë man-

guinque, ante änämaï
iñongante eñadänipa. Wïi
nänöogængä angä beyænque
inänipa. Wæætë Wængongui
tömenganque cæcä ate
tömënäni tömengä wënäni
badänipa.

14 Tömengä iñömö edæ,
Wængongui nänö An-
gainö, ante në emongaingä
iniquine Waocä eñate
bagacäimpa. Waocä eñate
badinque tömengä mönö
weca quëwengacäimpa.
Mæmpo Wængongui Wengä
adocanque inte adocä
godömenque ñænængä inte
në cædongä ingä atamönipa.
Adocä Mæmpo weca
quëwente në pongä iñömö
tömengä nanguï waadete
pönö cædongä inte nöingä
änongä ingampa. 15 Wäo
iñömö, Mäningä æbänö ingää,
ante apænedongä ingant-
edö ante iïmaï apænetabopa.
Botö täno põmo imopa.
Tömengä në ayæ Ponguingä
iñömö godömenque ñænængä
inte cædongä ingampa. Edæ
botö eñadämaï iñedë tömengä
do ingacäimpa,” ante nanguï
pöni yedæ äninque Wäo
apænegacäimpa.

16 Mäningä në ayæ
Ponguingä iñömö nan-
gui pöni waadete pönö
cædinque tömengä wæætë
wæætë nänö entawënö ante
pönongä æninque tomompa.
17 Edæ Wængongui tömengä
nänö wææ angainö ante
apænecä eñëninque Möitee
wodi wæætë adodö ante
yewæmöninque waodäni

inänite godongacäimpa.
Wængongui nänö waadete
pönö cægainö ante nöingä
nänö angainö ante guiquënë
Itota Codito beyænque
eñëmompa. Itota Codito
iñömö mönö në Pongu-
ingä ingaingä ingampa.
18 Mönö waocabo tömämö
incæ Wængongui ingante
cöwë adämaï imompa.
Incæte tömengä adocanque
Wengä Wængongui weca në
quëwënonngä inte, Mæmpo
æbänö ingaingä ingää,
ante tömengä odömongä ate
pönëmompa.

*Wäo æpæñë guidönonngä,
Botö wïi Codito imopa, angä
(Mäateo 3.11-12; Mäadoco
1.7-8; Odoco 3.15-17)*

19 Oodeoidi awënëidi Ee-
dotadëe quëwënäni iñömö
Wængongui quï, ante në
godönäni tönö Debiï wodi
pæinäni inänite da godönäni
Wäo weca godänipa. Gote
pöninque adodäni, Æbidö
inömi imii, ante apænebi
eñëmönie, añönäni Wäo iïmaï
äninque 20 nämä wææ änämaï
inte wæætë, Botö wïi Codito
inömo imopa, ante edonque
pöni angantapa.

—Botö wïi Codito inömo
imopa.

21 Añongante tömënäni
wæætë tömengä ingante,
—Æbidö inömi imii, Ediya
wodi inömi imii. Apænebi
eñëmönie.

Ante änäni eñëninque
tömengä,

—Wabo imopa.

Ante añongä tömënäni
wæætë,

—Wængonguī beyæ nē apænebi ayæ Ponguīmi inōmi imitawo.

Änani eñëninque tömengä,

—Wabo imopa.

Ante angantapa.

²² Tömënäni inque äninque,

—Æbidö inōmi imii, ante apænebi eñëmönite töö. Mönitö imönite nē da pönöninäni weca godinque mönitö tömënäni inänite, Æbidö imii, ante ancæmönimpa. Inque bitö nämä incæ æbänö ämii.

²³ Äñönäni Wäo wæætē tömënäni inänite, Itaiya wodi nē Wængonguī beyæ nē apænecä nänö angainö bai ante iūmaī ante apænebo eñencæminimpa.

—Önömæca incæ nē aa pebo inōmo inte botö tömëmo pepämo iūmaī nāni eñënö impa. “Awënē nänö ponguinö ante töinö pinonte bai tee möedäni,” ante aa pebopa, angantapa.

²⁴ Paditeoidi nē wadö tedete wadö cädäni nāni cabo inönäni inte tömënäni pancadäniya inänite da godönäni Wäo weca nē godänipa.

²⁵ Gote pönninque mäninäni guiquënë,
—Bitö wīi Codito inōmi inte wīi Ediya wodi inōmi inte ayæ wīi Wængonguī beyæ nē apænebi ayæ Ponguīmi inōmi imipa. Bitö ædö cæte waodäni inänite æpænē guidömi imii.

²⁶ Ante äñönäni Wäo wæætē,

—Botö önonque æpænē guidönömo imopa. Wæætē minitö weca adocanque a ongongä inngante, Tömengä

æcänö ingää, ante minitö eñënämaī iminipa. ²⁷ Botö täno pömo imopa. Tömengä nē ayæ Ponguingä ingampa. Botö önonque wædænque cæbo inte ædö cæte tömengä awæncata incæ nī cæte cæbo imoo.

²⁸ Betänia nāni quëwëñömö Oododänö æmæmäa Wäo æpænē nänö guidönömo mänömaī bagatimpa.

Itota Wængonguī Codotedo

²⁹ Baänæ ate Itota bee tente pongä adinque Wäo apænecantapa. “Aedäni,

lingä Wængonguī da pönongä pöningä ingampa. Ayæ tömengä waodäni ingui-poga quëwënäni nāni wënæ wënæ cægäinö ante æninque teëmē mongænte wænguingä ingampa, ante Wængonguī tömengä ingante, Codotedo, ante pönö pemongacäimpa.

³⁰ Mäningä inñömö botö nē apænedongä inngante botö iūmaī apænetabopa. ‘Botö täno pömo imopa. Onguñængä nē ayæ Ponguingä inñömö godömenque ñænængä inte cædongä ingampa. Edæ botö eñädämaī inñedē tömengä do ingacäimpa.’

³¹ Botö incæ adobaī, Tömengä æcänö ingää, ante eñënämaī intabopa. Mönö idægocabo inñömonte, Minitö tömengä ingante eñencæminimpa, ante botö æpænē guidönninque pömo intabopa.”

³² Ayæ Wäo, Tömengä ingampa, ante äninque, “Botö æmō ayömote Wængonguī Önöwoca incæ öönädē owote equemö bai wææ tömengäa næ gongængä atabopa.

33 Wængonguī, Waodāni
 inānite æpænē guidōe, ante
 botō imote nē da pōnōningā
 wīi botō imo angā bai botō,
 Itota æcānō ingāā, ante
 ēñēnāmaimo incædōmoimpa.
 Incæte tōmengā botō imote
 īīmaī angantapa. ‘Wængonguī
 Ōnōwoca incæ æcānō
 onguīñængāā wææ næ
 gongængā ayōmi māningā
 iñōmō nē æpænē guidōnāni
 bai Wængonguī Tæiyæ Waēmō
 Ōnōwoca ingante da pōnongā
 waodāni mīmōnoque pō gui-
 iquingā, ante cæcā ingampa.’
 34 Mānīnō botō adīnō impa.
 Mānōmaī beyæ īīmaī āmopa,
 Māningā iñōmō Wængonguī
 Wengā inongā ingampa,”
 ante Wäo apænegacāimpa.

Itota miñæ nē tāno godāni

35 Baānæ ate Wäo tōnō
 tōmengā ēmiñæna mēnaa
 adoyōmō ongōñōnāni 36 Itota
 wodo tebæ cængongā adinque
 Wäo angantapa.

—Aeda, tōmengā iñōmō
 Wængonguī Codotedo inongā
 ingampa.

37 Mānīnō angā ēñēninque
 Wäo nānō nē ēmiñæna inīna
 incæ Itota ingante tee empo
 godaimpa. 38 Itota dadi
 emænte ayongā tee empo
 pōna adinque angantapa.

—Quīnante pōmīnaa.

Ante āñongā tōmēna
 wæætē,

—Mætodo, æyōmōnō
 owobi. Apænebi ēñēmōnae.

Ānatapa. Mānīne, Mætodo,
 ante mōnō tededō, Nē
 Odōmongā, ante impa.

39 Āna ēñēninque tōmengā,

—Ægodōeda go aeda.

Āñongā tōmengā miñæ go-
 datapa. Goyōna ædæ wææicā
 intapa. Ayæ nānō owocōnē
 gote adinque tōmēna adoōnæ
 tōmengā weca a ongōnapa.

40 Wäo nānō ānīnō
 ēñēninque Itota ingante tee
 empo goda mēnaa iñōnate
 adocanque Āntade iñōmō
 Timōnō Pegodo tōniñacā
 ingantapa. 41 Tōmengā nānō
 tōniñacā Timōnō ingante
 ancæte ante diqui diqui
 minte gote adinque angan-
 tapa.

—Mēetiya mōnō ānongā in-
 gante atamōnapa, angantapa.
 Tōmengā iñōmō Wængonguī
 nānō nē Pōnongaingā Codito
 inongā ingampa.

42 Ayæ Timōnō ingante
 Itota weca ænte māmongā
 pongā adinque Itota
 angampa.

—Bitō Wäo wē Timōnōmi
 imi abopa. Botō wæætē,
 Bitō tæimō dicabo bai imipa,
 ante bitō imite mōnō tededō,
 Quepata, pōnō pemōmopa.
 Ōnonque adowo emōwo incæ
 guidiego tededō, Pegodo,
 ānānīpa.

*Pedipe tōnō Nāatānaedo
 inate Itota angā tee empo goda*

43 Baānæ ate Itota, Gadide-
 abæ ante gocæboimpa, ante
 pōnengāimpa. Pedipe ingante
 adinque Itota tōmengā in-
 gante,

—Botō miñæ pōe, āmo, an-
 gacāimpa.

44 Pedipe iñōmō Āntade
 tōnō Pegodo bai Betaida
 nāna quēwēñōmō adoyōmō
 quēwēningā inongaimpa.

45 Pedipe Nāatānaedo weca
gocā adinque tōmengā in-
gante iīmaī āninque,

—Wængonguī nānō wææ
angainō ante yewæmōninque
Mōitee wodi nānō nē
yewæmongaingā ingante
mōnitō atamōnipa. Wængonguī
beyæ nē apænegaināni
adobaī māningā ingantedō
ante yewæmongadānipa.
Tōmengā iñōmō Itota
Nāatadeta quēwēnongā inte
Ootee wengā ingampa, ante
angantapa.

46 Ante āñongā Nāatānaedo
wæætē,

—Nāatadeta quēwēñōmō
adocanque waa quēwente
pongā, ante mōnitō dicæ
ēñēmōniyaa.

Angā ēñēninque Pedipe
iñōmō,

—Pō ae, angantapa.

47 Itota ayongā Nāatānaedo
pongā adinque tōmengā,

—Īngā iñōmō nāwā
idægocā inongā inte tōmengā
nē nō entawēnongā inte babæ
cædāmaī inongā ingampa,
āmopa.

48 Angā ēñēninque Nāatānaedo,

—Æbānō imoo, ante bitō
æbānō cæte do ēñēmii,

Ante āñongā Itota wæætē
tōmengā ingante,

—Pedipe iñōmō bitō imite
ayæ aa pedāmaī iñedē bitō
iigowæncawa tæ contabi
iñōmite botō bitō imite do
atabopa, angacāimpa.

49 Ayæ Nāatānaedo,

—Awēnē nē Odōmōmi ĩmi,
bitō Wængonguī Wēmi ĩnōmi
īmipa. Idægoidi mōnō cabo
iñōmonte bitō mōnitō Awēnē
Odeyebi ĩnōmi ĩmipa, āmopa.

50 Āñongā Itota wæætē,

—Bitō iigowæncawa tæ
contabi iñōmite botō bitō
imite atabopa, āmo beyænque
pōnēmi ĩmipa. Mānīnō ante
adinque bitō godōmenque
botō bamōnengæ cæbo
acæbiimpa, āmopa.

51 Tōmengā godōmenque an-
gantapa.

—Bitō imite nāwangā
āmopa. Öönædē wi ænete
bayō Wængonguī anque-
doidi Waocā ēñagaingā weca
wæænīnque æiyōnāni bitō
acæbiimpa.

2

*Cānaa quēwēñōmō nāni
monguimæno cæte bedāni*

1 Mēōnaa go adoönæque
iñonte Cānaa quēwēñōmō Ga-
dideabæ iñōmō monguimæno
ante bedānipa. Itota

wānā adoyōmō ponte on-
gongacāimpa. 2 Itota tōmengā
ēmiñænāni tōnō tōmēnāni
inānite adobaī, Monguimæno
mini bequinque, ante tē tē
wente ænte pongadānipa.

3 Ayæ yowepæ wædænque tī
nāmæ biñōmæ nāni āmæ dæ
bedāni adinque Itota wānā
tōmengā Wengā ingante,

—Tōmēnāni biñōmæ dæ
āmæmpa.

4 Āñongā Itota wæætē,

—Badā ēñēmī. Botō
cæquēnēnō tōmēmoque
cæquīnō impa. Botō cæyedē
wīī eyepæ impa, āmopa.

5 Tōmengā wānā iñōmō nē
cædāni inānite,

—Mīnitō ĩmīnite æbānō
angā ēñente cædāni, angan-
tapa.

⁶ Ayæ önompo æmæmpoque go adocadeque æpæncade dica inte badöincade iñömö cö cædäni ongoncadepa. Wængongui weca guicæte ante waëmö bacæmöimpa, ante äate cædänipa, ante oodeoidi nani äagaincade incadepa. Iincade pancacadea otenta ditodo næ ongoncadepa. Ayæ pancacadea tiëe ditodo næ ongoncadepa.

⁷ Næ cædäni inänite Itota,

—Æpæncadecoo iñömö æpæ eyede pöni pe ñiñæedäni.

Angä eñëninque pe ñiñængadänimpa. ⁸ Ayæ tömënäni inänite,

—Owæta ænte wædænque mä iyænte monguimæno ante næ cædongä ingante godömini æncæcäimpa, ämopa.

Angä eñëninque mänömaï cægadänimpa. ⁹ Ayæ monguimæno ante næ cædongä æpæ inimæ incæ biinömæ badimæ æninque, Æbänö imæ, ante bedinque tömengä, Itota nänö badönimæ impa, ante eñënämaï inongäimpa. Næ cædönäni Itota weca æpæ pe ñiñænänique eñënonänimpa. Ayæ monguimæno ante næ cædongä iñömö næ monguingä ingante, Nänënë pöe, aa pecä pongä ate, ¹⁰ iïmaï angantapa.

—Wadäni tömänäni waimæ biinömæ täno godönäni bedänipa. Ayæ ate ææmæ becæ pönäni tömo pöni bedäni adinque tömënäni biinömæ wædænque godonte nani ænimæ wæætë godönäni bedänipa. Bitö guiquënë

ñöwoyedë waimæ biinömæ bitö nänënë concædimæ ænte pömipa.

¹¹ Itota, Acædänimpa, ante mänömaï cædinque tömengä Cänaa quëwëñömö Gadideabæ iñömö mänii mä nänö bamönengæ cægacäimpa. Mänii tæi piñænte bamönengæ cæcä adinque waodäni, Tömengä waëmö pöni inte cæcampa, ante edonque agadänimpa. Ayæ tömengä emiñænäni iñömö tömengä ingante godömenque wede pönënäni bagadänimpa.

¹² Ayæ ate Capënaömo quëwëñömö Itota tömengä wäänä tönö tömengä biwiidi tönö tömengä emiñænäni tönö wææ gogadänimpa. Mäniiñömö godinque wædænque eönæ quëwengadänimpa.

Wængongui oncö tæiyæ waëmö bacæimpa, ante cæcä (Mäateo 21.12-13; Mäadoco 11.15-18; Odoca 19.45-46)

¹³ Wodo pänta gogaionæ, ante oodeoidi Patowa nani ææmæ cænguionæ oo pöni bayedë Itota Eedotadëe iñömö æigacäimpa. ¹⁴ Tömengä iñömö Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë pö guidinque ayongä wagaiddi obegaidi tönö equemöidi inänite godonte æncæte ante næ mänäni inänite acantapa. Ayæ wadäni campio næænte næ godonte ænönäni iñömö nani godonte æimpaa tæ contayönänite tömengä acantapa. ¹⁵ Yæguincamë

ñænæmōmo nää wënëninque que cæte ate æninque tōmengä Wængonguī oncō ñænæncōnë yabæcōnë nē ongönāni inānite tatodongä tao godānitapa. Adobai obegaidi tönö wagadaidi inānite, Tao gobæwedāni, angä tao godānitapa. Ayæ campio næænte nē godonte ænönāni tōmënāni tigitamō æninque tōmengä wido cæcä gueogæ gotimpa. Ayæ adodāni nāni æimpaa bæ tacä guidömëmæ go wææntapa. ¹⁶ Ayæ equemōidi godonte æncæte ante nē mänāni inānite Itota,

—Minitö equemōidi ænte tao gobæwedāni. Botö Mæmpo oncōnë incæ minitö ædö cæte, Mönö godonte æiñömö bai impa, ante cæminitapa tōö, angacäimpa.

¹⁷ Mäninö angä ëñëninque tōmengä ëmiñænāni Awënë Dabii nänö yewæmongainö ante iimaī ante pönente wædānipa. “Bitö oncö ante waodāni waa acædānimpa, ante cæcæboimpa, ante botö nanguī cæinente wænguī wæ,” ante yewæmongatimpa.

¹⁸ Ayæ oodeoidi awënëidi pancadāniya tōmengä ingante,

—Bitö mänii tōmää awënë bai cæbi incæ æbänö bitö bamönengæ cæte odömömi adinque mōnitö, Mäningä nē angä ingampa, ante ëñencæmönimpa, ämönipa.

¹⁹ Äñönāni Itota wæætë tōmënāni inānite,

—Wængonguī tæiyæ waëmö oncö incæ minitö iincö bæ tate ewëmini iinque

botö meönaa go adoönæque iñö müncö mænoncæboimpa, ämopa.

²⁰ Angä ëñëninque oodeoidi awënëidi pancadāniya,

—Wængonguī tæiyæ waëmö oncö coadenta i tei wadepo ganca mænongadānimpa. Bitö iñömö ædö cæte, Botö meönaa go adoönæque iñö müncö mænoncæboimpa, ämii, änānitapa.

²¹ Itota iñömö nämä baö incæ ante, Wængonguī tæiyæ waëmö oncö bai impa, ante apænecä inongäimpa.

²² Tōmengä iincayæ wængä ate Wængonguī, Nāni ömæmoe, angä ñāni ömæmongä ate, Æbänö angacäi, ante tōmengä ëmiñænāni pönënanitapa. Ayæ, Wængonguī angä ëñente nāni yewæmongainö nö impa, ante pönënanī inte ayæ Itota tōmënāni inānite nänö äñinö ante adobai pönengadānimpa.

Itota, Mönö waocabo æbänö imöö, ante ëñengampa

²³ Patowa nāni ææmæ cæyedë Itota Eedotadëe iñömö ponte quëwëninque, Acædānimpa, ante bamönengæ nanguī cæcä adinque waodāni tæiyænāni iñömö, Mäningä mönö Codito ingampa, ante pönengadānimpa.

²⁴ Itota edæ, Waodāni tōmānāni æbänö entawënāni ināni, ante do ëñëngö inte tōmengä, Wabänö pönënanii, ante tōmënāni inānite gomö adongä ingantapa. ²⁵ Edæ tōmengä waodāni nāni entawënö

ante do eññongä ingan-
tapa. İnıne waocä iñmö,
Waodäni æbänö cädäni, ante
apænecäcäimpa, ante Itota
tömengä ingante, Bitö botö
ımo adodö ancæbiimpa, ante
änämaı ingacäimpa.

3

Itota tönö Niicodemö

¹ Paditeocä adocanque
tömengä emöwo Niicodemö
tömengä iñmö oodeoidi
awenëidi tönö nê godongämæ
cæcä ingacäimpa. ² Adocä
woyowotæ Itota weca
pöninge,

—Awenë nê Odömömi
eññemi. Wængongui,
Odömoncæbiimpa, ante bitö
ımite da pönongä pönimi
ımipa, do eññemönipa. Edæ
Wængongui waocä tönö
godongämæ cädämaı ingä
ınıne mäningä ædö cæte
bitö bai bamönengæ cæcä
aquimönii.

³ Angä eññinque Itota
wæætê,

—Bitö ımite näwangä ämopa.
Nê mempoga eññinganque
Wængongui Awenë Odeye
nempo guite aquingä
ingampa.

⁴ Äñongä Niicodemö,

—Wocä picængä ba
ate ædö cæte mempoga
eññaqingä. Tömengä nänö
wäänä cæncadê ædö cæte
mempoga guı æidınque
eññaqingä.

⁵ Angä eññinque Itota an-
gantapa.

—Bitö ımite näwangä
ämopa. Wocä æpænê guı-
ıdengä iñngante Wængongui

Önöwoca cæcä beyænque
mempoga eññinganque
Wængongui Awenë Odeye
nempo guite quëwengingä
ingampa. ⁶ Baonga beyænque
nê eññadäni iñmö edæ
baonque eññate quëwänıpa.

Wæætê Wængongui Önöwoca
cæcä beyænque nê eññadäni
iñmö Wængongui Önöwoca
ingante ewocate quëwänıpa.

⁷ Botö, Bitö mempoga
eññaquënëmi ımipa, ante botö
änö eññinque, Æbämê impa,
ante änämaı incæbiimpa.

⁸ Woboyæ nänö cægäı bai
wayömö wayömö pæmænte
gopa. Woboyæ nänö

pæmæmämo eññemö incæ,
Ædonö pæmænte pö, ædonö
pæmænte go, ante eññänämaı
ımopa. Wængongui Önöwoca
cæcä beyænque nê eññadäni
tömänäni inänite tömengä
æbänö cæcä, ante adobai
eññänämaı ımopa, ämopa,
ante Itota apænecantapa.

⁹ Apænecä eññinque
Niicodemö,

—Æbänö inguiı.

¹⁰ Äñongä Itota wæætê,

—Idægoidi inänite nê
odömömi ımi incæte mäninö
ante ædö cæte eññänämaı
ımi. ¹¹ Bitö ımite näwangä
ämopa. Mönitö quıemê
ante eññimönı inte mäninö
ante apænemönıpa. Mönitö
quıemê ante adımönı
ınıne, Mänömaı impa,
ante apænemönıpa. Minitö
guıquënë möni änö ante
apænemönı eññinque ayæ
Baa ämıni inte pönänämaı
ımınıpa. ¹² Botö mınitö ımınite,
Inguıpoga quëwänıni weca

æbänö i, ante apænedimo imo incæte munitö eñenāmaï iminipa. Inique Wængongui cæcä beyænque öönädë mini quëwenguinö ante æbänö i, ante apænebo bai ædö cæte pönenguiminii, ante apænecantapa.

13 Ayæ apænedinque, “Woadäni tömänäni öönädë æidāmaï ingadānimpa. Waobo nē eñagaïmo inte öönädë quëwente nē wææ pōmo iñömö botö adoboque öönädë æibo imopa. 14 Möitee wodi önömæca tæntæ nāni badöninto æninque awāa nā cædinque gö cæcä a ongongatimpa. Waobo eñagaïmo imote adobai awāa timpodinque tiwadinque gö cædāni wængonguënemo imopa. 15 Mänömaï botö imote cædāni adinque botö imote nē wede pönänäni iñömö tömänäni cōwë wænāmaï quëwencædānimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Wængongui nänö waadete pönönö

16 “Edæ Wængongui incæ inguipoga quëwänäni inänite nē waadete pönengä inte tömengä Wengä adocanque onguinængä iñongante pönongä pongacäimpa. Inique æcänö tömengä ingante nē wede pönäna iñömö tömengä wë womönāmaï inte cōwë wænāmaï quëwencæcäimpa. 17 Edæ Wængongui incæ tömengä Wengä ingante inguipoga iñömö da pönongä pongacäimpa. Incæte, Inguipoga quëwänäni nāni

pante wæquinque, ante apænte ancæte ante wii pongacäimpa. Wæætë inguipoga quëwänäni inänite tömengä ængä beyænque quëwencædānimpa, ante tömengä ingante da pönongä pongacäimpa.”

18 “Æcänö tömengä ingante nē wede pönäna iñömö Wængongui tömengä ingante, Bitö pante wæquinque cæbipa, ante apænte änāmaï incæcäimpa. Æcänö guiquënë wede pönänāmaï ina iñömö Wængongui tömengä ingante, Botö Wengä adocanque iñongante bitö tömengä emöwo ante pönänāmaï inömi inte wæcæbiimpa, ante do apænte angä ingampa. 19 Wængongui nänö apænte änö iñömö iïmaï impa. Nē nāö bai inongä iñömö, Wængongui æbänö ingäa, ante inguipoga iñömö ancæte ante pongacäimpa. Incæte woadäni tömännäni nāni cædimāmo wænæ wænæ i beyænque wëmö iñömö ante waadete pönänäni inänipa. Wæætë nē nāö bai inongä ingante waadedāmaï inänipa. 20 Nē wænæ wænæ cædönäni inte nāö iñömö ante piinique Baa äninque, Mönö cædinö edonque pönä badāmaï ingæimpa, ante nāö iñömö pönāmaï inänipa. 21 Woadäni Wængongui nāwangä nänö āmaï nē cædönäni guiquënë, Mönö cædinö ante Wængongui mönö tönö godongāmæ cæcä beyænque cætamompa, ante edonque pönä acædānimpa, ante cædinque nāö iñömö

pöningue cædänipa.”

Wäo nē guidönongä Itota ingantedö ante apæneccä

²² Ayæ ate Itota tömengä emiñænäni tönö Oodeabæ wædænque nāni quëwëñömö godänitapa. Gote pöningue mäniñömö tömënäni tönö wædænque quëwëningue Itota angä beyænque tömënäni waodäni inänite æpænë guidönäni guigadänimpa.

²³ Ænöö quëwëñömö æpæ nangui mä adingue Wäo mäniñömö guidongä guigadänimpa. Ayæ waodäni, Wäo mönitö imönite æpænë guidonguingä, ante cöwë tömengä weca pönäni inänite guidongä guidänimpa. Ænöö quëwëñömö Tadii quëwëñömö eyequei inimpa.

²⁴ Mäniñedë Wäo ingante ayæ tee mönedämaï ingadänimpa.

²⁵ Wäo emiñænäni pancadäniya oodeocä adocanque tönö apænedingue, Mönö oodeocabo æbänö cæte Wængongui weca guicæte ante waëmö bacæmöimpa, ante tömënäni nāni pönönö ante guëadö guëa ante tedewënanipa.

²⁶ Adodäni Wäo weca ponte apænedingue,

—Në odömömi ëñëmi. Oododänö æmæmäa bitö weca nē pöningä ingantedö ante bitö, Mäningä ingampa, ante apænebitawo. Edæ mäningä onguiñængä iñömö adobai æpænë guidongä guidänipa töö. Waodäni tömänäni tömengä weca godänipa, ante wædänitapa.

²⁷ Ante wædäni ëñëningue Wäo,

—Wængongui öönädë quëwëningä pönö angä æningue waocä mänömaï beyæ cæcampa. ²⁸ Botö wii Codito inömo imopa. Iñæmpa Wængongui botö imote täno da pönongä pönimo imopa. Tömengä ayæ Ponguingä, ante apænetabopa. Mänömainö ante apænebo ëñënimini inte minitö tömëmimi mäniñö ante nē apænequëñëmini iminipa.

²⁹ Monguingä iñömö mongä ate tömengä onquiyængä nänöogængä bacampa. Tömengä guidengä iñömö nē monguingä ante wänö cöningue ëñëñongä monguingä apæneccä ëñëningue, Monguingä apæneccä ëñëmopa, ante watapæ tocampa. Botö adobai Codito apæneccä ëñëmopa, ante mäningä bai nangui watapæ tobo imopa. ³⁰ Tömengä iñömö godömenque ñænængä inte cædongä baquënegä ingampa. Botö guiquënë pönömenque wædämo inte cædömo baquëñëmo imopa, ante Wäo apænegacäimpa.

Öönädë nē quëwente wææ pongä

³¹ Ayæ Wäo godömenque apænecantapa. Öönädë nē quëwente wææ pongä iñömö tömengä iñömö wii wadäni bai wædangä inte wæætë ñænængä inte cædongä ingampa. Öönädë nē quëwente wææ pongä iñömö tömengä godömenque

ñænængä inte cædongä ingampa. Inguipoga iñömö nē ēñacä guiquēnē waodäni bai quēwēnongä inte ingui-pogaque ante apænecampa. ³² Tömengä Wængonguī weca quiēmē adingä inte quiēmē ēñēningä inte mäninō ante apænecä ēñēninge wadäni wæætē, Nāwangä impa, ante änāmaī inānīpa tōö. ³³ Mäninō ante nē Ao angä guiquēnē tömengä, Wængonguī nāwangä angä ingampa, ante edonque pōnī angä inongä ingampa. ³⁴ Edæ Wængonguī nänö da pönöningä iñömö Wængonguī nänö änö ante apænecampa. Tömengä ingante Wængonguī iñömö tömengä Önöwoca ingante godongä æninque tömengä ædæmō ewocate quēwengampa. ³⁵ Mæmpo Wængonguī iñömö tömengä Wengä ingante nē waadete pönengä ingampa. Wængonguī tömengä ingante, Bitö nempo quīnō inincoo tōmancoo pönömo æninque bitö awēnē bacæbiimpa, ante pönö cægacäimpa. ³⁶ Æcänö Wængonguī Wengä ingante nē wede pönēna iñömö tömengä cōwē wænāmaī quēwencæcäimpa. Æcänö Wængonguī Wengä ingante nē Baa ante pönēnāmaī ina guiquēnē tömengä wīī cōwē wænāmaī quēwencæcäimpa. Edæ Wængonguī tömengä ingante ænguī nänö panguimāmo cōwē cædongä ingampa, ante Wäo māniñedē iñique apænecacäimpa.

4

*Itota Tämadiabæ on-
quiyængä ingante apænecä*

¹ Paditeoidi inänite iīmaī ante tededäni ēñēnānitapa. Itota pönö cædinque æpænē guidongä guidinque tömengä nänö ēmiñænāni iñömö wīī Wäo ēmiñænāni bai wædænque badäni inte nanguī ināni badānīpa, ante tededānitapa. ² Mänömaī änāni incæte wīī Itota nē guidongä inongäimpa. Wæætē tömengä ēmiñænāni waodäni inänite guidönāni guigadānīpa. ³ Mäninō ante Paditeoidi do ēñēnānīpa, ante änāni ēñēninge Awēnē Itota Oodeabæ quēwēninge wadæ go Gadideabæ iñömö ocæ emænte gogacäimpa.

⁴ Gadideabæ taadö Tämadiabæ iñömö tæcæguedē inö godö tömengä goquēnengä inongäimpa. ⁵ Tämadiabæ iñömö godinque tömengä Ticada nāni añömö pongantapa. Mänīī Ticada quēwēñömö eyequeī docä Aacobo wodi tömengä wengä Ootee wodi ingante, Pancabaa bitö ömæ baquīñömö, ante tömengä ingante nänö godongaimæ inimpa. ⁶ Ayæ æpäämōnicæ Aacobo wodi nänö ææ wogaimōnicæ adoyömö inimpa. Itota taadö gobæ inö godinque nangæ badinque æpäämōnicæ iñömö pö tæ contayongä māniñedē tæcæ bæcä bagatimpa. ⁷ Tæ contate ongöñongä Tämadiabæ quēwengä onquiyængä æpæ iyænte ta-

donte æncæte ante pongä ad-
inque Itota tömengä ingante,

—Æpæ pönömi beboe,
angantapa. ⁸ Edæ tömengä
miñæ nē godäni mäninäni
quewēñömö cænguī godonte
æncæ godäni inönänimpa.

⁹ Tämadiaidi inänite ood-
eoidi cōwē gomö adäni
inänipa, ante eñengä inte
Tämadiabæ quewengä on-
quiyængä iñömö Itota in-
gante,

—Bitö oodeobi imi incæte
botö Tämadiabæ quewēmo
iñömote bitö ædö cæte botö
imote, Æpæ pönömi beboe,
ämii, ämopa.

¹⁰ Äñongä Itota wæætē,

—Bitö, Wængonguī quīnö
nänö pönöni i, ante eñente
baī ayæ, Æbodö inömo inte
bitö imite, Æpæ pönömi
beboe, ante apæneboo, ante
eñente baī bitö wæætē botö
imote, Æpæ pönömi beboe,
ancædömiimpa. Ayæ botö
bitö imite æpæ quewenguimæ
pönömo becædömiimpa,
ämopa.

¹¹ Angä eñëninque on-
quiyængä,

—Awënē, bitö æpæ mä
iyæncade dæ ampa. Ayæ
æpäämönicaë guuibæ impa.
Mänimæ æpæ quewenguimæ
bitö nē apænedimæ ædönö
mä iyænte ænguimii. ¹² Mönö
docä mæmpo Aacobo wodi
iñömö, Botö æmæwo wæmo
adinque botö æpäämönicaë
minitö qui bacæimpa,
ante iimönicaë mönö imonte
godongacäimpa. Tömengä
adomönicaë æpæ begacäimpa.
Tömengä wënäni tönö tömengä

cæningäidi adobaī adopæ
begadänimpa. Adocä mönö
docä wædangä iñongante bitö
godömenque ñænæmi inte nē
cædömi imitawogaa, ämopa.

¹³ Äñongä Itota wæætē,

—Æcämenque iñömö
mänimæ bedinque wæætē
gæwænte bacæcäimpa.

¹⁴ Æcämenque botö godonguimæ
nē beca guiquenē tömengä
gæwænämäi cōwē quewencæcäimpa
Wæætē botö tömengä in-
gante tömömo godonguimæ
godömo bedinque tömengä
botö quewenö entawente
quewencæcäimpa. Æpäämönicaë
cōwē cægö baī botö tömengä
mimöno godonguimæ
beyænque tömengä wænämäi
nänö quewenguinö do
æninque quewencæcäimpa,
ämopa.

¹⁵ Onquiyængä tömengä in-
gante,

—Awënē, äninque, Botö
gæwænämäi bacæboimpa,
ante mänimæ botö imote
pönömi beboe, ämopa. Ayæ
mäniñömö cōwē æpæ iyæncæ
pönämäi incæboimpa.

¹⁶ Ante äñongä tömengä
wæætē,

—Goe, bitö nänöogængä
ingante aa pedinque ænte
mämömi pongæ, angantapa.

¹⁷ Äñongä tömengä wæætē,

—Botö nänöogængä dæ
ampa.

Angä eñëninque Itota
tömengä ingante,

—Bitö, Botö nänöogængä
dæ angampa, äninque nö
ante ämipa. ¹⁸ Iñæmpa
bitö nänöogæidi önompo
æmæmpoque iñönänite bitö

tömēnāni inānite mōnīmi
imipa tōō. Ayæ ñōwoyedē
onguīñāngā bitō weca nē
quēwengā iñōmō wīi bitō
nāwā nānōogāngā ingampa.
Īinque ñōwo bitō ānō iñōmō
edæ nāwangā impa, āmopa.

¹⁹ Angā ēñēinque on-
quiyāngā,

—Awēnē, Bitō Wāngonguī
beyæ nē apānebi imi ad-
inque ēñēmopa. ²⁰ Mōnitō
dodāni māmpoidi wodi, Īi on-
quiyabo inō gote Wāngonguī
ingante, Bitō Awēnē
Wāngonguī imidō anguēnē,
ante ædæ wææninque
angadānimpa. Mīnitō nē
oodeoidi imīni guiquēnē,
Wāngonguī ingante waa ate
apānecæte ante Eedotadēē
quēwēñōmō māniñōmonque
godinque ædæ wæænte
apānecæimpa, āminipa tōō.

²¹ Āñongā Itota wæætē,

—Onquiyāmi ēñēmi. Botō
ānō ēñēinque pōnēe. Mīnitō
iñōmō ædæ wææninque
botō Māmpo ingante, Bitō
Awēnē Wāngonguī imidō an-
guēnē, ante Īi onquiyabo inō
incæ Eedotadēē māniñōmō
incæ mīnitō mānīnō ante
ānāmaī anguīōnæ oo pōnī
impa. ²² Mīnitō tāmadiadi
iñōmō nē Wāngonguī in-
gante, Bitō Awēnē Wāngonguī
imidō anguēnē, ante ædæ
wææninque apānemīni
incæte adocā ingante, Ābānō
ingāā, ante ēñēnāmaī imīnīpa
tōō. Mōnitō guiquēnē nē ædæ
wææninque Wāngonguī
ingante waa ate apānemōni
inte adocā, Ābānō ingāā,
ante do ēñēmōni imōnīpa.

Edæ, Nē wēnæ wēnæ
cædāni wæncæ cædināni
incæ quēwencædānimpa, ante
nē Āngā iñōmō oodeocā
inongā ingā apa ānewēē.

²³ Botō Māmpo ingante,
Bitō Awēnē Wāngonguī
imidō anguēnē, ante ædæ
wææninque nāwangā
ante apānedōnāni inte
apānecædānimpa. Adodāni,
Nāwangā impa, ante nō
pōnente ēwocadāni inte ædæ
wææninque Wāngonguī
ingante mānīnō ante watapæ
apānecædānimpa. Mānīnō
ante nāni apānequīōnæ
iñōmō edæ oo pōnī impa.
Edæ do Īinque batimpa.
Wāngonguī,

Mānōmaī
entawente nō pōnēnāni baī
ināni inānite diqui diqui
mīninque, Mānīnānique botō
imote, Bitō Awēnē Wāngonguī
imidō anguēnē, ante ædæ
wææninque watapæ
apānecædānimpa, angampa.

²⁴ Wāngonguī Ōnōwocaque
ēwocate quēwengā ingampa.
Īinque nē ædæ wæænte
tōmengā ingante watapæ
apānedāni iñōmō tōmēnāni,
Nāwangā impa, ante nō
pōnente ēwocadāni inte ædæ
wææninque tōmengā ingante
watapæ apānequēnēnāni
inānīpa, āmopa.

²⁵ Angā ēñēinque on-
quiyāngā,

—Botō, Mēetiya nāni Codito
ānongā poncæcāimpā, ante
do ēñēmopa. Tōmengā pongā
ate, Ābānō inguīi, ante mōnō
imonte tōmānō odōmonte
apānecā ēñencæmōnīmpa.

²⁶ Āñongā Itota wæætē,

—Botö nē apænebo iñömö
Codito inömo imo apa cæbii,
ämopa.

27 Tæcæ apæneyongante
tömengä miñæ nē godäni
ocæ emænte ponte ayönäni
tömengä iñömö onquiyængä
ingante apænecä adinque,
Æbänö cæ wæmönii, ante
guiñente wædänitapa. Incæte,
Æbänö ämii, ante, Quinante
tömengä ingante tedebii, ante
adocanque incæ änämaï in-
gantapa. 28 Ayæ onquiyængä
tömengä iyæncade emö cæte
näni quëwëñömö ocæ emænte
gote pöninque waodäni inänite
apænedinque,

29 —Ægodöedäni, onguiñængä
iñömö botö imote tæcæ
adinque, Botö æbänö cæboo,
ante tömänö ante botö imo nē
apænecä ingante pö aedäni.
Mäningä wabänö mönö
Codito inongä ingantawo,
ante ämopa.

30 Angä eñëninque tömënäni
näni quëwëñömö tao
godinque tömengä weca
gogadänimpa. 31 Onquiyængä
näni quëwëñömö tæcæ
goyongä Itota nänö nē
emiñænäni iñömö tömengä
ingante,

—Awënë nē Odömömi imi
wædænque cæe, ämönipa.

32 Ante äñönäni tömengä
wæætë tömënäni inänite,

—Botö cængui botö ëadö
ante quinä i, ante minitö
guiquënë tömää eñënämaï
imïnipa töö.

33 Angä eñëninque tömengä
emiñænäni godongämæ
nämanque apænedinque,

—Wabänö wacä tömengä
ingante cængui ænte pon-
gantawo.

34 Äñönäni Itota,

—Botö imote nē da
pönongä nänö änö bai botö
cädö iñömö mänii tömëmö
cængui bai impa. Ayæ,
Tömengä nänö cädö ante
tömänö inque cæbopa, ante
botö cädö iñömö botö
cængui bai adobai impa.

35 Minitö iñömö, Mëa go mëa
apäicä bayonte amiñayedë
tömëmönкодë gæcæmönimpa,
ante wii äminitawo. Botö
guiquënë minitö iminite
ämopa. Waodäni inänite
wi æmonte aedäni. Edæ
mäninäni tömëmöncoo gæyedë
bai inänipa. 36 Itota,

Botö beyæ ante waodäni
inänite nē gædongä ingante
botö, Bitö cæbipa, ante
paga cædinque ñöwoyedë
incæ do pönömo ængampa.
Wænämaï wantæpiyæ
quëwencædänimpa, ante
cædinque ñöwoyedë incæ
tömengä tömënäni inänite do
gædongä ingampa. Inique
botö änö ante waodäni
mimöno nē quiyadingä
tönö nē gædingä tönö guëa
tocædaimpa. 37 Mänömaï

wëenënedë näni angainö
ante, Waocä adocanque
tömëmö quiyacä ate wacä
guiquënë nē gædongä
ingampa, ante näwangä ante
impa. 38 Tömëmönкодë iñömö
cädäni bai cædämaï imini
incæte minitö tömëmöncoo
gæquinäni bai bacæminimpa,
ante botö, Waodäni botö
quinäni inänite gæcæminimpa,
ante minitö iminite da

godömo gominitapa. Wadäni iñömö do mänincodē nangui pōni quiyate cædinque botö änö ante waodäni inänite apænegadänimpa. Minitö guiquenē mini cädämaï iñömö incæ önonque gædimini iminipa, ante Itota apænegacäimpa.

³⁹ Onquiyængä guiquenē tãadiaidi mäniñömö nãni quewēñömö quewēnãni inänite, “Tömengä iñömö botö imote tæcæ adinque, Botö æbänö cæboo, ante tãmänö ante botö imote apænecantapa,” ante apænecä eñëninque tømēnãni nanguï inãni Itota ingante pönengadänimpa. ⁴⁰ Tãmadiaidi tømengä weca godinque, Bitö mönitö weca a ongöe, änãni eñëninque tømengä meönaa iñonte tømēnãni weca owocantapa. ⁴¹ Tømengä nãnö owoyedē tømengä nãnö änö beyænque godömenque tæiyænãni iñömö tømengä ingante wede pönente badänitapa. ⁴² Adodäni onquiyængä ingante,

—Wii bitö apænete änonque ante eñëninque pönēmöni inte mönitö tømengä apænecä adobaï eñënimöni imönipa. Ayæ, Mäningä iñömö ingui-poga mönö quewencabo iñömönte tømengä näwangä mönö imonte nē Ænongä ingampa, ante do eñëmönipa, apænegadänimpa.

Itota cæcä beyænque awënë tönö cæcä wengä waa bacäi

⁴³ Mëönaa go ate tømengä mäniñömö quewëninque

wadæ godinque, Gadide-abæ gocæboimpa, ante gocantapa. ⁴⁴ Itota incæ wëenëñedē, iïmaï impa, ante änongäimpa. Wængongui beyæ nē apænecä inte tømengä nãnö pægaimæ incæ mäniñömö apæneyongä tømengä tönö pægainãni guiquenē tømengä ingante wii waa adänipa töö, ante änongäimpa. ⁴⁵ Tømengä mäniï Gadideabæ nãnö ponque pongä adinque gadideaidi edæ Eedotadëe iñömö Patowa nãni ææmæ cæyedē Itota bai mäniñömö gote ongöñönãni, Tømengä æbänö cæcää, ante tømää adinãni inte, Bitö pömi waa amönipa, ante tømengä ingante apænegadänimpa.

⁴⁶ Ayæ Gadideabæ godinque Itota wæætē Cãnaa nãni quewëñömö, Æpæ incæ biñömæ bacäimpa, ante wëenëñedē nãnö cædiñömö adoyömö gocantapa. Capënaömö nãni äñömö quewëninque adocanque pancabaa awënë tönö godongämæ cæcä iñömö tømengä wëñængä onguiñængä wënæ wënæ inongäimpa. ⁴⁷ Adocä onguiñængä iñömö, Itota Oodeabæ quewente Gadide-abæ pongä, änãni eñëninque tømengä Itota weca gote angantapa. Botö wëñængä onguiñængä wæncæ cæcä iñongante bitö tømengä ingante cæbi waa bacæ. Ægodöe. ⁴⁸ Itota tømengä ingante,

—Botö, Acæminimpa, ante

bamönengæ cæbo ate wæmīni
 inte mīnitō mānīnō beyænque
 botō īmo pōnēmīni awædō.

⁴⁹ Ante apæ necā ēñēninque
 pancabaa awēnē tōnō
 godongāmæ cæcā,

—Awēnē, botō wēñængā
 ayæ wænāmaī īñedē ægodōe
 gocæimpa.

⁵⁰ Ante āñongā Itota
 wæætē,

—Nōwo wadæ goe.
 Bitō wēñængā īñōmō
 quēwencæcāimpa, āmopa.
 Angā ēñēninque onguīñængā,
 Itota nānō ānō nō impa,
 ante pōnēninque wadæ
 gogacāimpa.

⁵¹ Tōmengā,
 Botō oncō, ante taadonque
 goyongante tōmengā beyæ
 nē cædōnāni tōmengā ingante
 apæ necæte ante pō bee
 tēnānitapa. Pō bee tēninque,

—Bitō wēñængā waa bacāi.

⁵² Ante apæ nedāni
 ēñēninque tōmengā tōmēnāni
 īnānite, Botō wēñængā
 æyedēnō waa bacāi, ante
 āñongā tōmēnāni wæætē
 tōmengā ingante,

—Īmō ædæ gowayedē
 māniñedē tōmengā gancæ ba-
 cantapa, ante apæ nedānitapa.

⁵³ Ayæ wēñængā mæmpo,
 Bitō wēñængā quēwencæcāimpa,
 ante Itota botō īmote nānō
 āniñedē adoyedē botō
 wēñængā do waa bacantapa,
 ante wædinque tōmengā tōnō
 tōmengā nāni quēwencabo
 tōmancabo Itota ingante
 wede pōnēnāni bagadānimpa.

⁵⁴ Itota oodeoidi weca
 quēwente Gadideabæ ocæ
 ēmænte pōninque tōmengā
 māniñōmō īī bamönengæ

cædinque mempoga nānō
 cædō bamönengæ bagatimpa.

5

*Itota cæcā beyænque pæ
 opa pæ opa gocā waa bacāi*

¹ Ayæ ate oodeoidi, Mōnō
 Wængonguī beyæ, ante
 nāni ææmæ cæyedē Itota
 Eedotadēē īñōmō æidinke
 ado ante gogacāimpa.

² Eedotadēē wææ cæte
 īñōmō obegaidi nāni pō
 guidemō gāānē gāwapæ
 impa. Mānimæ gāwapæ
 ebedeo tededō Betadapæ

nāni āmæ yæwedeca ōnompō
 æmæmpoque ñoncæcate
 īnōncōimpa.

³ Mānincōnē
 wēnæ wēnæ īnāni tæiyænāni
 cōwē ōñōnōnānimpa. Pan-
 cadāniya babetamōnāni inte
 pancadāniya pæ opa pæ
 opa godōnāni inte pan-
 cadāniya cōmante īnōnāni
 īnānipa.

⁴ Adodāni, Æpæ
 incæ gopæ, ante wānō
 cōnōnāni īnōnānimpa. Edæ
 Wængonguī anquedo wæætē
 wæætē, Mānimæ incæ

incæ gopængæimpa, ante
 wææ pōninque cædongāimpa.
 Gāwapæ incæ incæ go
 cæpæ adinke æcānō

tāno mānimæ nē guida
 inte adocā quiēmē wēnæ
 wēnæ ī waa badongāimpa.

⁵ Māniñōmō ōñōnāni weca
 adocanque nē ōñōnongā
 īñōmō todēinta ī ocho
 wadepo ganca wēnæ wēnæ
 inte wægaingā īnongāimpa.

⁶ Adocā māniñōmō ōñongā
 ingante Itota ponte ayongā
 wadāni, Māningā wantæpiyæ
 mānōmaī wēnæ wēnæ inte

wægaingä ingampa, ante apænedäni eñëninque Itota tömengä ingante,

—Bitö, Waa bänëmo, ämitawo.

⁷ Ante añongä nē wënæ wënæ ingä wæætë,

—Awënë, gäwapæ incæ incæ gopæñedë æcänö botö imote ænte guiquinaa edæ dæ angampa. Ayæ botö, Æpænë guicæboimpa, ante goyömo wacä pöningue do täno guicä.

⁸ Ante wæyongante Itota,

—Ængæ gantie, bitö bee podonte möimo ænte goe.

⁹ Añongä onguiñængä iñömö iñontobæ waa badingä inte tömengä bee podonte möimo ænte cægonde gocantapa. Oodeoidi näni guëmanguionæ iñonte Itota mänömaï cæcantapa. ¹⁰ Mänömaï beyæ oodeoidi awëneidi iñömö onguiñængä nē waa badingä ingante,

—Nöwoönæ guëmanguionæ iñonte mönö æbänö cæquï, ante do wææ yewæmonte impa cæbii. Bitö bee podonte möimo næænämaï incæbiimpa.

¹¹ Ante püñönäni tömengä wæætë,

—Botö imote, Waa bae, ante nē cædingä iñömö adocä incæ, Bitö bee podonte möimo ænte goe, angä cætabopa.

¹² Angä eñëninque tömënäni tömengä ingante,

—Mäningä iñömö bitö imite, Bitö bee podonte möimo ænte goe, ante nē angä iñömö æcänö ingä. Apænebi eñëmönie, änänitapa.

¹³ Itota guiquënë do waodäni nangui inäni ongönäni tæcæguedë go wadæ godongäimpa. Mänömaï beyæ onguiñængä nē waa badingä iñömö, Nē cædingä æcänö ingä, ante eñënämaï ingantapa. ¹⁴ Ayæ ate Itota Wængongui oncö ñænæncö yabæcönë go guidingue tömengä ingante bee téninque,

—Eñëmi, bitö wæætë waa babi imipa. Ininque godömenque wënæ wënæ cädämaï incæbiimpa. Bitö mäninö wënæ wënæ bitö cægäinö ante ñimpo cädämaï imi Ininque wabänö bitö wæwenguinque godömenque babaïmipa, ämopa.

¹⁵ Angä eñëninque onguiñængä wadæ gote oodeoidi awëneidi weca pöningue angantapa. Botö imote, Waa bae, ante nē cædingä iñömö Itota ingampa, ante apænecantapa. ¹⁶ Mänömaï beyæ Itota mäninö nänö cædinö ante guëmanguionæ iñonte cæcä adinque oodeoidi awëneidi iñömö tömengä ingante togænte wënæ wënæ cædänitapa. ¹⁷ Itota tömënäni inänite,

—Botö Mæmpo ñöwoönæ ganca tömengä nänö cædö ayæ cæcä ingampa. Ayæ botö adobaï cæbo imopa, ante apænecantapa.

¹⁸ Mäninö angä eñëninque tömënäni godömenque püinque, Mönö tömengä ingante æbänö cæte wænömö wænguingä, ante godömenque nangui cægadänimpa. Tömënäni, Tömengä guëmanguionæ

iñonte do cæcä ingampa. Ayæ godömenque, Wængongui botö Mæmpo inongäimpa, ante tedinque tömengä, Botö Wængongui bai imopa, ante bai cæcampa töö, ante tömënäni godömenque pïngadänimpa.

Tömengä Wengä ingante Wængongui pönö cæcä ate Awënë bacampa

¹⁹ Itota adodäni inänite iimäi äninque, “Botö minitö iminite näwangä ämopa. Botö Wængongui Wëmo inömo incæ ædö cæte adoboque nämanque cæbo imoo. Botö Mæmpo æbänö cæcää adinque botö adodonque cæbopa. Edæ botö Mæmpo nänö cædö bai botö Wængongui Wëmo inte adobai cæbopa. ²⁰ Edæ Mæmpocä Wëmo iñömote tömengä botö imote waadete pönëninque tömengä nänö cædö tömänö ante botö imote odömongä abo imopa. Ayæ minitö, Æbänö cæcä wæmöö, ante wæcæminimpa, ante cædinque tömengä godömenque bamönengæ nänö cædö ante botö imote odömongä ate botö wæætë cæbo acæminimpa. ²¹ Edæ botö Mæmpo iñömö æmæwo wængainäni inänite, Ñäni ömæmöninque minitö müimini quëwencæminimpa, ante pönö cæcä bai botö tömengä Wëmo iñömö adobai cæbo imopa. Æcänö ingante, Bitö müi quëwencæbiimpa, ante äinëmo inte botö tömengä ingante pönö cæbo ate müingä quëwencæcäimpa. ²² Adobai

botö Mæmpo iñömö waodäni inänite adinque, Æcänö waa cæcantawo, ante, Æcänö wënæ wënæ cæcantawo, ante apænte änämai ingampa. Wæætë edæ botö tömengä Wëmo iñömote tömengä, Bitö mäninö ante waodäni tömänäni inänite apænte ancæbiimpa, ante cægacäimpa. ²³ Mänömai cædinque botö Mæmpo, Waodäni botö imo nänö waa abai adobai botö Wengä ingante tömänäni waa acædänimpa, ante cægacäimpa. Botö tömengä Wëmo iñömote në waa adämai ingä iñömö tömengä botö Wæmpocä botö imote da pönongä ingante adobai waa adämai ingampa töö,” ante Itota apænecantapa.

²⁴ Ayæ apænedinque, “Minitö iminite näwangä ämopa. Waocä botö änö eñëninque botö imote në da pönongaingä ingante në wede pönengä iñömö tömengä nänö apænte pante wæwenguinö godämai incæcäimpa. Wæætë tömengä nänö wænämai quëwenguinö gocæcäimpa. Edæ tömengä mönö æmæwo wæwenguinö ñimpo cædinque wænämai mönö quëwenguinö do gocäimpa. ²⁵ Minitö iminite näwangä ämopa. Waodäni në quëwënäni incæ tömënäni æmæwo wængainäni bai inönäni inte tömënäni iñömö Wængongui Wëmo botö tedepämo oo eñencädänimpa. Ñöwoönæ tömënäni nänö eñenguionæ do batimpa. Në eñënäni iñömö tömënäni nänö wænämai quëwenguinö gocædänimpa. ²⁶ Wængongui

nämä nē quēwēnongā inte
 tōmānāni nāni quēwēmāmo
 ante nē godongā ingampa.
 Mānōmaī beyēnque botō
 tōmengā Wēmo adobaī
 nämā nē quēwēnōmo inte
 tōmānāni nāni quēwēmāmo
 ante nē godōmo imopa.
 27 Ayæ Waobo ēñagaīmo
 iñōmote tōmengā pōnō cæcā
 beyēnque botō nē āmo bad-
 inque nämā tæī piñante
 cædinque edæ, Æcānō waa
 cæcantawo, ante, Æcānō
 wēnæ wēnæ cæcantawo,
 ante nē apænte anguīmo
 imopa. 28 Botō mānōmaīnō
 ante apænebo ēñēnque
 mīnitō, Æbānō angā wæmōō,
 ante ānāmaī incæmīnimpā.
 Edæ æmæwo wængaināni
 tōmānāni tōmēnāni nāni wo-
 dido nē oñongaināni iñōnānite
 edæ botō tedepāmo incæ
 tōmēnāni nāni ēñenguīōnæ
 oo pōnī impā. 29 Botō
 tedepāmo ēñēnque tōmēnāni
 tōmānāni ta poncædānimpā.
 Nē waa cægaināni iñōmō
 wænāmaī nāni quēwenguīnō
 nāni goquinque ñāni
 omæmoncædānimpā. Nē
 wēnæ wēnæ cægaināni
 guiquēnē nāni apænte pante
 æmæwo wæwenguīnō nāni
 goquinque omæmoncædānimpā
 cæmīniī,” ante Itota
 apænegacāimpā.

*Æcānō āna ēñente cæbii,
 ante Itota ingante ānānīpa*

30 Ayæ godōmenque
 apænedinque Itota iīmaī
 apænecantapa. “Botō ædō
 cæte nāmanque adoboque
 cæbo imoo. Wæætē
 Wængonguī botō imote æbānō

angā ēñēnque botō mānīnō
 ante, Æcānō waa cæcantawo,
 ante, Æcānō wēnæ wēnæ
 cæcantawo, ante apænte
 āmopa. Ayæ botō apænte
 ānō iñōmō cōwē nōinō ante
 impā. Edæ botō tōmēmo
 āmaī cædāmaī imopa. Wæætē
 botō Mæmpo botō imote
 nē da pōnongaingā nānō
 āmaī cæbo imopa. 31 Botō
 nāmanque ānīnque, Æbānō
 cæboo, ante apænebo baī
 mīnitō, Önonquedō ante impā,
 ancædōmīnimpā. 32 Botō
 æbānō cæboo, ante wacā
 botō beyæ ante nē apænecā
 ingampa. Tōmengā botō
 imotedō ante nānō apænedō
 iñōmō edæ nō impā, ante
 ēñēmopa. 33 Mīnitō botō
 imotedō ante, Æbānō cæcāā,
 ante ēñencæte ante Wäo
 nē æpænē guidōnongā
 weca wadāni inānite da
 godōmīnitapa. Ayæ Wäo
 mānīnāni inānite botō
 imotedō ante nō apænecā
 ēñēnānitapa. 34 Botō æbānō
 cæboo, ante waodāni botō
 beyæ apænecædānimpā, ante
 botō ānāmaī imopa. Wæætē,
 Mīnitō botō æmo beyēnque
 quēwencæmīnimpā, ante
 cædinque botō mānōmaīnō
 ante apænetabopa. 35 Wäo nē
 æpænē guidōnongā tōmengā
 iñōmō ti wodōnoincade bæco
 baī ingacāimpā. Ayæ,
 Tōmengā nānō angainō ñāo
 baī impā, ante adinque
 mīnitō wantæyō iñonte,
 Waa impā, ante watapæ
 tomīnitapa. 36 Botō æbānō
 cæboo, ante Wäo nē æpænē
 guidōnongā nānō angainō
 beyæ waodāni mānīnō ante

do ewocadäni ingadänimpa. Ayæ botö Mæmpo, Bitö iimaï cæe, ante, Tömää iinque cæcæbiimpa, ante botö imote nänö angainö bai ante do cædömo imopa. Botö Mæmpo botö imote da pönongaingä ingampa, ante wadäni botö cædinö beyæ do eñenänimpa. ³⁷ Ayæ botö Mæmpo botö imote nē da pönongaingä iñömö adobai, Botö æbänö cæboo, ante apænecä eñengadänimpa. Minitö guiquenē tömengä ingante adämaï imini inte tömengä nänö tedepämo incæ cöwē eñenāmaï iminipa töö. ³⁸ Ayæ botö Mæmpo botö imote da pönongä pönimo imopa, ante minitö pönenāmaï imini inte edæ tömengä nänö angainö ante entawenāmaï quewemini iminipa. ³⁹ Wængongui angä eñeninque nāni yewæmongainta ædæmō adömini inte edæ minitö, Mäninö nāni yewæmongainta amöni beyænque mönitö wænāmaï möni quewenguinö gocæmönimpa, ante pönemini iminipa. Iñæmpa mänintaa yewæmöninque botö imotedö ante apænedinque yewæmongadänimpa, apa quewemini. ⁴⁰ Botö, Minitö wænāmaï mini quewenguinö ante pö æedäni, äñömote minitö wæetē Baa äninque botö weca pönāmaï iminipa,” ante Itota apænecantapa.

⁴¹ Ayæ apænedinque tömengä, “Woadäni botö imote waa adinque apænecædänimpa, ante anāmaï imopa, an-

gantapa. ⁴² Iñæmpa, Minitö æbänö cæminii, ante botö do eñemopa. Wængongui nänö waadete pönente entawenö minitö entawenāmaï quewemini, ante do eñemopa. ⁴³ Wængongui angä eñeninque botö wææ pönimo adinque minitö Baa ante botö imote pönenāmaï iminipa. Wacä guiquenē nāmā äninque pongä ininque minitö mäningä ingante Ao ante pönemaiminipa, ante awædö. ⁴⁴ Minitö wacä ingä wacä ingä, Botö imote waa adinque waa apænecædänimpa, ante cæmini awædö. Incæte minitö, Mönö Wængongui nē adocanque ingaingä ingampa, ante, Tömengä mönö imonte waa adinque apænecæcäimpa, ante cædāmaï iminipa. Mänömaï beyæ minitö botö imote ædö cæte pönemini iminii. ⁴⁵ Botö Mæmpo weca ongöninque minitö iminitedö ante botö, Iñäni wænæ wænæ cædäni inänitapa, ante ancæboimpa, ante minitö pöneminitawo. Mänömaïnö ante edæ pönenāmaï iedäni. Wæetē Möitee wodi nänö angainö eñente beyænque mönö quewengæimpa, ante pönemini. Iñæmpa adocä Möitee wodi mini nē pönenongä iñömö, Nē wænæ wænæ cæmini iminipa, ante ancæcäimpa cæminii. ⁴⁶ Minitö Möitee wodi ingante pönente bai adobai botö imote pönencædöminimpa. Edæ tömengä botö imotedö ante yewæmongacäimpa.

47 Möitee wodi nänö yewæmongainö ante pönënamai imini inique minitö ædö cæte botö apænedö ante eñëninque pönenguimīni,” ante Itota māniñedë inique apænegacäimpa.

6

*5.000 ganca inäni inänite
Itota godongä cænänipa*

1 Mäninö inique apænete ate wantæyö inönte Itota wadæ godinque gäwapæ Gadideapæ nāni ämæ æmæmäa tao gogacäimpa. Mänimæ Tibediapæ nāni ämæ impa.

2 Tömengä wogaa tao gocä adinque waodäni tæiyænāni pö tee empo godänitapa. Tömengä, Acædänimpa, ante cædinque wënæ wënæ inäni inänite bamönengæ cæte odömongä do adināni inte godänitapa.

3 Ayæ Itota tömengä nänö emiñænāni inänite änanquidi ænte mæicä æidinque tömënāni tömengä tönö tæ contadänitapa.

4 Wodo pänta gogaiönæ, ante oodeoidi Patowa nāni ææmæ cæönæ oo pöni ingatimpa.

5 Itota gomö ayongä waodäni tæiyænāni tömengä weca pönāni adinque tömengä Pedipe ingante,

—Mänināni waodäni beyæ ædönö gote pöö godonte æninque godömöni cænguïnāni, angantapa.

6 Edæ Itota inömö, Æbänö cæbaimoo, ante do eñëningä inte mäninö ante, Pedipe æbänö cæquingää, ante acæte ante angantapa. 7 Pedipe wæætë tömengä ingante,

—Inæmpa pöö ante tömänāni wædænque cæncædänimpa ante ocho apäicä cæte beyæ paga æinta æninque mänimpota godonte æninque edæ wii eyepæ imaimpa, angantapa. 8 Ayæ tömengä emiñængä Timönö Pegodo biwi Æntade inömö Itota ingante,

9 —Mönitö weca në ongongä edëningä inömö tebada nāni awënënimö guiyä pöö onompo æmæmpoque tönö guiyä gæyæ mäa pöni næængä ingampa. Incæte mänii cænguï tæiyænāni beyæ ædö cæte eyepæ i, ante wæbopa.

10 Angä eñëninque Itota,

—Minitö tæiyænāni godongämæ ongönāni inänite ämini tæ contaedäni, angantapa. Tömengä nänö ämai änāni eñëninque waodäni önömæcaque inö nanguï gaguimæ pæyömö do tæ contadänitapa. Onguñænāni incæ onompo æmæmpoque miido ganca inäni inte tæ contadäni ingadänimpa.

11 Itota pöö æninque, Wængonguï, Bitö waa pöni pönömi ænte cænguïmöni, ante apænedinque tömengä nänö emiñænāni inänite godongä æninque tömënāni wæætë tæ contadäni inänite di mæñænāni cænänitapa. Ayæ tömengä gæyæ æninque adobai cæcantapa. Tömänāni inömö nāni cæinënö ante eyepæ cængadänimpa.

12 Tömënāni tömö pöni cænāni ate tömengä emiñænāni inänite tömengä,

—Cænguī nāni ao mæ ao mæ ñōñōñī ee õñoncoo wote badāmai ingæimpa, ante pædæ wææmpo ö æedāni.

¹³ Angä eñente cædinque nē cænāni pāo õnonmpo æmæmpoque tebada nāni awēñēñimō nāni ao mæ ao mæ ñōñōñī ee õñoncoo ö æente da wēñāni ate edæ otodē tipæmpoga go mentodēa cænguī eyede da wēñāni contagatimpa. ¹⁴ Waodāni iñōmō Itota bamōñengæ nānō cædi adinque,

—Nāwangä iingä iñōmō Wængonguī beyæ nē apæñecā ingampa. Tömengä inguipoga Ponguingä, ante nāni angaingä inongäimpa, ante tæcæ änānitapa.

¹⁵ Tömēñāni, Bitō mönitō Awēñē Odeye bacæbiimpa, ante botō imote bæi ongoncæte ante poncæ cædānipa, ante wædinque Itota wadæ godinque adocanque ānanquidi wæætē æigacäimpa.

Itota æpæ yædopæ dao dao gocä

(*Mäateo 14.22-27; Mäadoco 6.45-52*)

¹⁶ Gäwadecæ pōñi bayō tömengä emiñænāni iñōmō gäwapæ yæwedeca wæi gogadānimpa. ¹⁷ Itota angä eñēñinque māñiñōmō wæi wipodē guidinque tömēñāni, Gäwapæ æmæmäa Capēnaömō nāni quēwēñōmō möñō taocæimpa, ante tæcæ wogaa tao goyōñāni dobæ wēmō bayō Itota ayæ tömēñāni weca pōñāmaï inongäimpa. ¹⁸ Ayæ woboyæ

nanguī pæmænte pōñō æpæ mæ conta mæ conta cæyonte, ¹⁹ tömēñāni wodo tinto quidōmetodo wiyate cæyōñāni Itota iñōmō wipo gämænō pōñinque æpæ yædopæ wænōmēñæcapæ dao dao pongä adinque ancai guiñēñānitapa. ²⁰ Ancai guiñēñōñānite Itota iñōmō tömēñāni inānite,

—Botō imopa. Guiñēñāmaï iedāni, angantapa.

²¹ Ante añongä tömēñāni Ao ante tömengä ingante wipodē æñinque tömēñāni nāni goñēñōmō emōñaiya do tao gogadānimpa.

Waodāni Itota ante diqui diqui minte pōñāni

²² Ìimō ate tæiyænāni gäwapæ imæ wedeca a ongōñōñānimpa. Ìinque tömēñāni, Wipo adoque pōñi māñiñōmō wäi wocæ incæte Itota iñōmō māñimpodē guidāmaï iñongante tömengä miñæ godāni adodānique guī wadæ tao godānitapa, ante adinque wædānitapa. ²³ Awēñē Itota do Wængonguī ingante, Bitō waa pōñi pōñōmi cænguimōñi, ante apæñecā ate waodāni nāni pāo cæñiñōmō pancadāniya ayæ ongōñānimpa. Ñōwo iñōmō wapocoo Tibedia nāni quēwēñōmō wo cæwodinque māñiñōmō tömēñāni nāni cæñiñōmō eyequei pōñāni adānitapa. ²⁴ Ìinque Itota tōñō tömengä nāñō emiñænāni edæ dæ änāni wædinque tæiyænāni iñōmō wipodē guite Capēnaömō godinque Itota

ante diqui diqui mincæte
ante wogaa gogadänimpa.

Itota, Mönö quëwenguinque,
ante cængui bai ingampa

²⁵ Adodäni gäwapæ
æmæmäa tao godinque
tömengä ingä adinque,

—Awënë në Odömömi imi
æyedëno inömö pömitawo,
änänitapa.

²⁶ Äñönäni Itota wæætë,
—Minitö iminite näwangä
ämopa. Minitö tömo pönï

päo cænïmini inte botö imote
ante diqui diqui mincæ
pöminitapa töö. Wæætë

edæ botö, Acæminimpa,
ante bamönengæ cæbo
beyæ minitö wii pömini
awædö. ²⁷ Minitö, Mönö

cængui, ante æncæte ante
cæmini incæte inguipogaque
mini woquïnonque ante

æncæ cædämaï quëwëedäni.
Wæætë edæ, Mönö cængui
iinque bayedë cængui mä

öñongæimpa, ante cædinque
minitö, Mönö wænämaï
quëwenguinque gocæmöimpa,

ante pönente quëwëedäni.
Botö në Waobo ëñagaïmo imo
mänii cængui minitö iminite

pönömo æncæminimpa. Botö
Mæmpo botö imotedö ante,
Ïngä nö cæcä ingampa, ante
odömongacäimpa.

²⁸ Angä ëñëninque tömënäni
tömengä ingante,

—Mönitö, Wængongui nänö
cæquïmämo ante cæcæte ante
quïnö cæquënëmöni imöni,
ante wæmönipa.

²⁹ Äñönäni Itota wæætë,

—Botö Wængongui nänö
në da pönongaïmo inömote
minitö botö imote mini wede

pönënö inömö edæ mäninö
Wængongui nänö cædö impa,
angantapa.

³⁰ Mänömaï beyæ tömënäni
godömenque tömengä ingante,

—Bitö, Eñencädänimpa,
ante bamönengæ bitö cædö
ante æbänö cæte odömömi
adinque pönëmaïmönipa.

Æbänö cæquïmii, ante
änewënänitapa. ³¹ Mönö

wæmæidi önömæca näni
quëwënedë cængui mänää
näni angai cængadänimpa.

Ïmainö ante yewæmongatimpa.

“Tömengä, Minitö cængui,
ante tömënäni inänite öönädë
inö mäwææ godongacäimpa,”

ante näni yewæmongainö bai
impa, ante apænedänitapa.

³² Itota wæætë tömënäni
inänite,

—Näwangä ämopa. Minitö
iminite öönädë mäwææ
cængui në pönongaingä inömö

tömengä wii Möitee wodi
ingacäimpa. Wæætë botö
Mæmpo inömö tömengä

minitö iminite öönädë näni
näwä cængui bai pönongä
cæncæminimpa. ³³ Öönädë

quëwente wææ pongaingä
inömö tömengä inömö,
Cængui bai ingampa, ante

Wængongui nänö në an-
gaingä ingampa. Adocä
inguipoga quëwënäni inänite,
Mini wantæpiyæ wænämaï

quëwenguïnö ante pönongä
æninque quëwënanipa.

³⁴ Ante Itota apæncä
ëñëninque tömënäni,
—Awënë, ñowo mänii
cængui iimö inö iimö inö
pönömi cæmönie.

³⁵ Äñönäni Itota godömenque
apænedinque,

—Botö iñömö, Mîni quëwenguinque, ante mîni cænguï bai inömo imopa. Botö weca në pongä iñömö cöwë cænguï gue ænënamai bai quëwencæcäimpa. Ayæ botö imote në wede pönengä iñömö cöwë tepæ gæwënamai bai quëwenguingä ingampa, ante apænecantapa. ³⁶ Ayæ

wæætë, Mînitö iminite do botö änö bai impa. Botö imote do adimîni incæte mînitö ayæ wede pönënamai iminipa. ³⁷ Botö Mæmpo, Bitö quinäni bacædänimpa, ante cædinque botö imote pönongä æmo ininque botö quinäni në badäni inte tömënnäni tömänäni iñömö botö weca edæ do pönänipa. Ayæ æcämenque botö weca pöna inate, Botö weca pönämai imipa, ante cöwë änämai incæboimpa. ³⁸ Edæ öönædë quëwëninque botö wii tömëmo ämai cæcæboimpa, ante wææ pontabopa. Wæætë botö imote në da pönongaingä nänö ämai cæcæboimpa, ante wææ pontabopa. ³⁹ Ayæ botö imote në da pönongaingä botö imo nänö angainö iñömö iïmai impa. Waodäni bitö quinäni bacædänimpa, ante pönömo æninque bitö quinäni badinque adocanque incæ wë womonte wënamai incæcäimpa. Wæætë ininque baquiönæ iñonte bitö, Ñäni ömæmöedäni, ämi ëñëninque bitö quinäni tömänäni edæ ñäni ömæmoncædänimpa. ⁴⁰ Edæ botö Mæmpo nänö angainö iñömö iïmai impa. Botö Wængonguï Wëmo

iñömote botö imote ædæmö adinäni inte edæ botö imote në pönënnäni tömänäni cöwë wënamai wantæpiyæ quëwencædänimpa. Mänömaïnö ante impa. Ayæ ininque baquiönæ iñonte botö mäninäni inänite, Mînitö ñäni ömæmöedäni, ämo ate ömæmoncædänimpa. Itota mänömai apænecantapa.

⁴¹ Apænecä ëñëninque oodeoidi iñömö, Tömengä, “Botö cænguï bai imopa, ante öönædë inö wææ pontabopa,” angampa, ante tömengä ingantedö ante tæcæ piinte tedewënnitapa. ⁴² Tömënnäni,

—Ingä iñömö wii Ootee wengä Itota ingantawo. Tömengä mæmpo tönö wäänä wii mönö adöna inatawo. Tömengä ædö cæte, Botö öönædë quëwente wææ pontabopa, angä änewëë.

⁴³ Ante piïñönäni Itota wæætë,

—Mînitö namanque godongämæ piinte tededämai iedäni. ⁴⁴ Botö Mæmpo botö imote në da pönongaingä wii pönö cæcä bai æcämenque incæ botö weca pönämai incædongäimpa. Ayæ ininque baquiönæ iñonte botö weca në pongä ingante, Ñäni ömæmöe, ämo ñäni ömæmoncæcäimpa.

⁴⁵ Wængonguï beyæ në apænegainäni nani yewæmongaint

iïmai ante yewæmongadänimpa. “Wængonguï waodäni tömänäni inänite odömonte apænecä ëñencædänimpa.” Botö Mæmpo apænecä në ëñënnäni iñömö tömengä nänö

odömonte apænedö ante
në eñenäni inönäni ininque
tömänäni tömänäni botö
weca pönänipa, ante Itota
apænecantapa.

46 Ayæ apænedinque, “Mini
waocabo tömämäni incæ
botö Mæmpo ingante cöwë
adämaï iminitapa. Botonque
iñömö Wængonguï weca
në quëwente pömo inte
botö Mæmpo ingante në
adimo iñömö adoboque pönï
imopa. 47 Minitö iminite
näwangä ämopa. Botö imote
në wede pönengä iñömö
tömengä cöwë wantæpiyæ
nänö quëwenguïmämo
do entawente quëwengä
ingampa. 48 Botö iñömö,
Mini quëwenguinque, ante
mini cænguï bai imopa.
49 Mini wæmæidi önömæca
quëwënedë cænguï mänää
näni angai cængainäni incæte
edæ do wængadänimpa.
50 Botö iñömö cænguï bai
inömo inte öönædë quëwente
wææ pömo imopa. Ininque
waocä, Cænguï cænte bai
quëwengæimpa, ante botö
imote pönengä ininque
tömengä cöwë wænämaï
quëwëmaingampa. 51 Botö
cænguï bai imo inte öönædë
quëwengäimo incæ wææ
pontabopa. Æcänö cænguï
cænte bai botö imote
pönëna tömengä iñömö cöwë
wænämaï quëwencæcäimpa.
Ïi cænguï botö godonguï
botö nämä baö impa. In-
guipoga quëwënäni inänite,
Minitö quëwenguïmini, ante
botö nämä baö incæ
godoncæboimpa,” ante Itota

mänömaï apænecantapa.

52 Mäninö angä eñente
wædinque oodeoidi näni cabo
iñömö godongämæ nämanque
tededinque wæætë godö
wæætë godö änewënänitapa.

—Mäningä iñömö mönö imö
tömengä nämä baö ædö cæte
pönongä cænguïmönii.

53 Ante tedewëñönäni Itota
wæætë tömënäni inänite,

—Minitö iminite näwangä
ämopa. Botö Waobo
ëñagaïmo iñömote minitö
botö baö cænämaï inte
botö wepæ bedämaï
imäni ininque ædö cæte
Wængonguï wantæpiyæ nänö
quëwenguïmämo entawëmäni
inguïminii. 54 Botö baö

në cængä ayæ botö wepæ
në becä tömengä iñömö
Wængonguï wantæpiyæ
nänö cöwë quëwenguïmämo
do entawente quëwengä
ingampa. Ayæ inque
baquïönæ iñonte botö
mäningä ingante, Bitö
ñäni ömæmöe, ämo ñäni
ömæmoncæcäimpa. 55 Edæ
botö baö näwä cænguï bai
impa. Ayæ botö wepæ
näwä bequï bai impa.

56 Botö baö në cængä inte
ayæ botö wepæ në becä
iñömö tömengä botö nempo
ee quëwënongä ingampa.
Ayæ adobai tömengä
botö imote entawënongä
ingampa. 57 Botö Mæmpo
në Quëwënongä inte botö
imote da pönongä pönimo
imopa. Tömengä pönö cæcä
ate quëwëmo imopa. Botö
imote në cængä iñömö
adobai botö cæbo beyænque

quëwencæcäimpa. ⁵⁸ Botö cænguï bai ìmo inte öönædë wææ pönìmo iñòmö mänii cænguï bai ìmopa. Mönö wæmæidi cænguï mänää nani angai cængainäni incæ edæ do wængadänimpa. Wæætë ñowo wææ pömo iñömote, Cænguï ìmpa, ante në cængongä iñòmö tömengä cöwë wænämaï quëwencæcäimpa, ante Itota apænecacäimpa.

⁵⁹ Tömengä mäninö ante Capënaömö nani quëwëñömö nani odömöincönë ongöninque tömënäni inänite odömönte apænecacäimpa.

Itota nänö änö beyænque mönö wænämaï quëwengæcäimpa

⁶⁰ Mäninö odömönte apænecä ëñëninque tömengä ëmiñænäni nanguï inäni,

—Tömengä nänö odömönte apænedinö iñòmö waadedämainö ìmpa. Edæ æcänö ëñëmainäa, ante änänitapa.

⁶¹ Mäninö nänö odömönte apænedinö ante tæcæ piinte tedewënäni wædinque Itota tömënäni inänite,

—Minitö botö äninö ante oda cæmini inte püimini ìminitawo, angantapa. ⁶² Ayæ godömenque apænedinque, Botö Waobo ëñagaïmo ìmo öönædë quëwente wææ pongaïmo inte adodö adoyömö æibo adinque minitö æbänö ante ämaïminii. ⁶³ Wængonguï Önöwoca pönö cæcä beyænque waocä quëwengä ìninque tömengä baonque nänö ëñayö beyænque ædö cæte quëwëmaingää. Botö Wængonguï Önöwoca tönö

apænedinque minitö ìminite botö apænedinö beyæ minitö önöwoca ëwocate quëwencæminimpa. ⁶⁴ Incæte minitö weca pancadäniya iñòmö botö ìmo pönënamäi inänipa töö, ante Itota apænecantapa.

Edæ tömënäni weca æcänö tömengä ingante pönënamäi ingää, ante Itota do ëñëngäimpa. Ayæ tömengä ingante në godö odömöngingä æcänö ìmaingää, ante tömengä adobai do ëñëngäimpa. ⁶⁵ Itota godömenque apænedinque,

—Botö mänii beyæ minitö ìminite do antabopa. Botö Mæmpo wii pönö cæcä bai æcämenque incæ botö weca pönämaï incædongäimpa, ante apænecacäimpa.

⁶⁶ Mänionæ ganca tömengä miñæ në godäni incæ nanguï inäni wadæ godinque tömengä miñæ ayæ tee empo godämaï ingadänimpa. ⁶⁷ Tömënäni wadæ godäni adinque Itota önompo tipæmpoga go mëa ganca inäni inänite,

—Minitö diyæ æbänö cæquïminii. Minitö tömënäni bai adobai botö ìmote ëmö cæte, Wadæ goinëmönipa, äminitawo.

⁶⁸ Äñongä Timönö Pegodo wæætë,

—Awënë, æcänö miñæ gobaimönii. Wacä mönitö ìmönite në ëmiñængä iñòmö edæ dæ angampa. Wantæpiyæ wænämaï möni quëwenguinö ante æbänö gocæmönimpa, ante wæyömöni bitö iñòmö në

apænebi ïmipa. ⁶⁹ Bitö
 ïñömö Wængonguï nänö
 da pönönömi inte tömengä
 nänö Tæiyæ Waëmö ïnömi
 ïmipa, ante pönëmöni inte
 ëñëmönipa.

⁷⁰ Ante apænecä ëñëninque
 Itota,

—Minitö önompö tipæmpoga
 go mëa ganca ïmini inte
 wïi botö apænte ænömïni
 ïmïnitawo. Incæte mïni cabo
 incæ adocanque ïñömö
 wënæ qui ingampa, ante
 apænegacäimpa.

⁷¹ Timönö Icadïote wengä
 Codaa ingantedö ante
 Itota mänömaï angacäimpa.
 Tömengä önompö tipæmpoga
 go mënaa nïni cabo ado-
 canque ïnogä incæte ayæ
 ate Itota ingante odömonte në
 godonguingä ïnogäimpa.

7

*Itota biwïidi tömengä in-
 gante pönënamäi ïnïni*

¹ Ayæ ate Itota Gadide-
 abæ tömämæ wayömö
 wayömö gocä ingacäimpa.
 Oodeabæ ïñömö ood-
 eoidi awënëidi botö ïmote
 wænoncæ cädänipa, ante
 wædinque Itota, Ood-
 eabæ wïi goïnëmopa,
 ante mänïömæ godämaï
 ïnogäimpa. ² Oodeoidi,

Mönö wæmæidi on-
 contaicoo mænöninque
 quëwengadänimpa, ante
 pönëninque tömënäni ææmæ
 oo pönï ingatimpa. ³ Itota
 biwïidi tömengä ingante,

—Bitö ëmiñænäni bitö
 bamönengæ cæbi acädänimpa,
 ante cæcæte ante bitö ïñömö
 ongönämaï inte wæætë

Oodeabæ goquënëmi ïmipa.
⁴ Waodäni tömänäni ayönäni
 cæbo edonque acädänimpa,
 ante cæinengä ïñömö tömengä
 wïi awëmö cæcampa. Bitö
 mänïi cædinö do cæbi inte
 waodäni tömänäni bitö ïmite
 edonque pönï acädänimpa,
 ante odömonte cæe, ämönipa.

⁵ Edæ tömengä biwïidi incæ
 tömengä ingante pönënamäi
 ïnïni ïnönänimpa. ⁶ Mänömaï
 beyæ Itota tömënäni ïnänite,

—Botö wïi ñöwo go-
 quënëmo ïmopa. Minitö
 guiquënë æyedëmë gomïni
 incæ cöwë waa impa.

⁷ Inguipogaque quëwënäni
 mïnitö ïmïnite ædö cæte
 piinte badäni. Wæætë
 botö tömënäni ïnänite,
 Minitö wënæ wënæ cæmïni
 ïmïnipa, ante apænebo
 beyæ tömënäni botö ïmo
 pïinänipa. ⁸ Minitö ææmæ

cädäni weca æite goedäni.
 Botö goquïönæ wïi eyepæ
 impa, ante pönëninque botö
 ayæ mänïmæ cädäni weca
 godämaï ïmopa.

⁹ Mänïnö äninque tömengä
 godömenque Gadideabæ on-
 gonte quëwengacäimpa.

*Itota nïni ææmæ cæyömö
 gote pongacäimpa*

¹⁰ Incæte tömengä biwïidi
 ææmæ ante godäni ate
 tömengä adobai godinque
 wïi waodäni nïni ayömö
 gocampa. Wæætë awëmö
 gocantapa. ¹¹ Ayæ nïni
 ææmæ cæyömö oodeoidi
 awënëidi ïñömö,

—Mäningä onguïñængä
 æyömönö ingää, ante tömengä

ingante ante diqui diqui
 minte wææ wänönänitapa.

¹² Tæiyænäni ponte
 a ongönäni godongämæ
 nämä tededinque tömengä
 ingantedö ante wæntæ
 wæntæ tededänitapa. Pan-
 cadäniya, "Tömengä waa
 cæcä ingampa." Äñönäni
 wadäni iñömö, "Baa,
 mäningä waodäni inänite
 wapiticæ mäodinque, Oda
 cæquinänimpa, ante cæcä
 ingampa," ante apænedönänimpa.

¹³ Oodeoidi awënëidi inäni
 adinque guiñente wædinque
 wadäni tömänäni tömengä
 ingantedö ante waodäni
 ëñëñönäni apænedämaï
 inönänimpa.

¹⁴ Tömënäni ææmæ
 do cæyedë Itota iñömö
 Wængonguï oncö ñænæncönë
 yabæcönë æite pö gui-
 idinque waodäni inänite
 mä odömonte apæneçä
 ëñengadänimpa. ¹⁵ Tömengä
 odömonte apæneçä ëñëninque
 oodeoidi ançai guiñëninque,

—Æbänö cæte nangui
 ëñengä ingää. Edæ tömengä
 ecoeda adämaï inongä
 ingampa.

¹⁶ Äñönäni Itota wæætë,
 —Botö odömonte apænedö
 ante wii nämä pönëninque
 odömonte apænebo imopa.
 Wæætë Wængonguï botö
 imote në da pönongaingä
 nänö angainö ante odömonte
 apænebopa. ¹⁷ Minitö,
 Wængonguï nänö an-
 gainö ante Itota odömonte
 apæneçampa, ante pönëminitawo

Wæætë, Nämä pönëninque
 Itota odömonte apæneçampa,

ante pönëminitawo. Iñæmpa
 waocä, Wængonguï nänö
 ämaï cæcæboimpa, ante
 æcänö änaa tömengä iñömö,
 Æcänö angä ëñëninque Itota
 odömonte apæneçää, ante do
 ëñencæcäimpa. ¹⁸ Në nämä
 pönëninque apæneçä iñömö
 tömengä nämä ante, Botö
 imo waa acædänimpa, ante
 ainente apæneçä ingampa.
 Wæætë edæ, Botö imo në
 da pönongainganque ingante
 waa acædänimpa, ante në
 ainente cæcä iñömö tömengä
 edæ në nö cæte quëwëngä
 ingampa. Adocä, Waodäni
 oda cæquinänimpa, ante
 tömënäni inänite wii wapiticæ
 mäocä ingampa, ante Itota
 apæneçantapa. ¹⁹ Ayæ
 apænedinque, "Wængonguï
 nänö wææ angainö ante
 Möitee wodi wii minitö beyæ
 ante yewæmongacäi. Incæte
 minitö tömämïni Wængonguï
 nänö wææ angainö adinque
 ëñente cædämaï iminipa töö.
 Minitö quinante botö imote,
 Wænöinëmönimpa, ante
 pönëninque cæminii."

²⁰ Ante awënëidi inänite
 äñongante nangui inäni
 adoyömö ongönäni wæætë,
 —Bitö wënæ tönö cæbi
 imipææ, ante tömengä in-
 gante äninque, Bitö imite
 æcänö wænöinente cæcää.

²¹ Ante änäni ëñëninque
 Itota godömenque tömënäni
 inänite,
 —Guëmanguïönæ iñonte
 botö adopoque bamönengæ
 sæbo adinque minitö
 tömämïni ançai guiñente
 wæminipa edæ. ²² Möitee

—Guëmanguïönæ iñonte
 botö adopoque bamönengæ
 sæbo adinque minitö
 tömämïni ançai guiñente
 wæminipa edæ. ²² Möitee

wodi iñömö, Minitö wēñængä
 ēñacä ate önompo æmæmpoque
 go meönaa go adoönæque
 iñonte mǎniönæ tömengä
 yabæque eö togæncæminipa,
 ante minitö iminite odömonte
 apænegacäimpa. Wii Möitee
 wodi mänömaï mä cæcä in-
 gacäimpa. Wæætē wēēñedē
 incæ minitö wæmæidi do
 adodö cægadänimpa. Incæte
 Möitee wodi, Mǎniönæ iñonte
 eö togæncæminipa, ante
 pönö angä beyænque minitö
 guëmanguïönæ i incæte
 minitö wēñængä onguiñængä
 ingante eö togæmini iminipa
 töö. ²³ Möitee wodi nänö
 wææ yewæmongainö
 wido cædämaï ingæimpa,
 ante cædinque minitö
 guëmanguïönæ iñonte edæ
 wēñængä onguiñængä in-
 gante do eö togæminipa.
 Incæte edæ guëmanguïönæ
 iñonte botö wænæ wænæ
 iningä ingante ämo ate
 tömengä baö tömäñö waa
 bacä beyænque quinante
 botö imote piimini iminii.
²⁴ Waocä wabänö nänö
 cædi wænæ wænæ i, ante
 pönëninque ædæmö ēñēnāmaï
 imini inte minitö tömengä
 ingä, Bitö wænæ wænæ cæbi
 imipa, ante apænte änāmaï
 iedäni. Wæætē, Æbänö i, ante
 ædæmö ēñëninque nöingä
 ante ancæminipa, ante Itota
 mänömaï apænegacäimpa.

*Itota iñömö Codito mönö
 nē Ponguingä ingampa*

²⁵ Mänömaï beyæ Ee-
 dotadēē quēwēnäni pan-
 cadäniya,

—Mäningä ingante
 wænömöni wæncæcäimpa,

ante awēñēidi wii änānitawo,
 ante mǎniñedē tæcæ
 tedewēñänitapa. ²⁶ Aedäni,
 tömengä iñömö edonque
 pönï a ongöninque waodäni
 inänite apæneyongä incæ
 mönö awēñēidi tömengä
 ingante änāmaï pæ wēēnete
 inänipa töö. Tömēnäni
 wabänö, Mäningä iñömö
 näwangä Codito mönö
 änongä ingampa, ante
 pönēñänitawo. ²⁷ Iñæmpa,
 Mäningä onguiñængä
 æyömönö quēwente pongä
 ingää, ante do ēñēmöpa.
 Mönö Codito, Nē Ponguingä,
 ante nāni angaingä iñömö
 æyömönö quēwente pongää,
 ante mönö waocabo tömämo
 incæ ēñēnāmaï inguimö
 imompä, änānitapa.

²⁸ Ayæ Itota Wængongui
 oncö ñænæncönē yabæcönē
 odömonte apænedinque aa
 pecantapa.

—Ao, Botö æbodö imoo,
 ante minitö ēñëminiyaa. Ayæ
 botö, Æyömönö quēwente
 pömoo, ante minitö adobai
 ēñëminiyaa. Botö wii nāmä
 pönëninque pontabopa. Botö
 imote nē da pönongaingä
 näwangä inongä ingampa.
 Minitö, Tömengä æbänö in-
 gää, ante ēñēnāmaï iminipa
 töö. ²⁹ Botö wæætē edæ
 tömengä weca quēwëmo
 iñömote tömengä botö imote
 da pönongä pönimo inte edæ
 botö iñömö edæ tömengä
 ingante do agaïmo inömo
 imopa, angacäimpa.

³⁰ Mäninö angä ēñëninque
 tömēnäni, Quinö cæte
 tömengä ingante bæi

ongonguimönimpa, ante
 pönengadänimpa. Incæte
 tömengä nänö wænguionæ wii
 eyepæ i beyæ tömengä in-
 gante ö ænämaï ingadänimpa.
³¹ Tæiyænäni adoyömö pö
 ongönäni weca ongöningue
 nanguï inäni tömengä in-
 gante wede pönänanitapa.
 Tömänäni,

—Mäningä onguïñængä
 iñömö nanguï bamönengæ
 cæcä inongäimpa. Mönö
 Codito iñömö tömengä pongä
 ate godömenque bamönengæ
 cæquingä ingantawogaa.

*Itota ingante bæi on-
 goncæte ante cædäni*

³² Tæiyænäni mäniñömö
 ongönäni iñömö Itota ingant-
 edö ante mänömainö ante
 wæntæ wæntæ tedeyönäni
 Paditeoidi ëñänanitapa.
 Ayæ, Wængonguï qui, ante
 në godönäni ñænænäni
 tönö Paditeoidi iñömö
 Wængonguï oncö ñænæncö
 wææ wänönäni inänite,
 Minitö goedäni. Tömengä
 weca godinque tömengä
 ingante bæi ongonte ænte
 pödäni, änänitapa. ³³ Itota
 godömenque apænedinque,

—Minitö weca wantæyö
 quëwëningue botö ayæ
 ate botö imote në da
 pönongaingä weca ocæ
 ëmænte gocæboimpa. ³⁴ Botö
 ocæ ëmænte gobo ate minitö
 botö imote ante diqui diqui
 mimiñi incæte adämaï in-
 guimini iminipa. Ayæ botö go
 quëwëñömö minitö adoyömö
 ædö cæte ponguimini imini.

³⁵ Angä ëñëningue ood-
 eoidi awënëidi nāmanque
 tededänitapa.

—Mäningä, Gocæboimpa,
 ante ædönö goyongante
 mönitö diqui diqui minique
 adämaï inguimöni imöni.
 Tömengä, Edæ mönö gui-
 idänäni do panguimæ god-
 inque guidiegoidi weca
 wayömö wayömö nāni
 quëwëñömö tömengä wabänö
 goquingää. Ayæ guidiegoidi
 mäniñömö quëwëñäni
 inänite odömonte apænebo
 ëñencädänimpa, ante
 apænequingää. ³⁶ Tömengä
 iñæmpa, “Botö imote ante
 diqui diqui mimiñi incæte
 minitö botö imote adämaï
 inguimini iminipa, angampa
 töö. Ayæ, Botö go
 quëwëñömö minitö adoyömö
 dicæ ponguiminiyaa,”
 ante mäninö ante æbänö
 ante apænecantawo, an-
 gadänimpa.

*Waëmö æpæ tayömö ta
 gopæ mönö quëwenguimæ
 impa*

³⁷ Ayæ tömönäni nāni
 ææmæ iinque cæönæ iñonte,
 Ñænæ ææmæ impa, ante
 godömenque nanguï cæyönäni
 Itota iñömö ængæ gantid-
 inque yedæ yedæ tede-
 cantapa.

—Në gæwænte wæcä
 iñömö tömengä botö weca
 poncæcäimpa. Ayæ botö tönö
 godongämæ becæcäimpa.
³⁸ Æcämenque botö imote
 në wede pönengä iñömö
 tömengä quëwenguimæ ænte
 entawencæcäimpa. Ayæ
 waëmö æpæ tayömö ta

gote cægömæ bai tömengä adobai tömengä nänö entawënö godonte bai cædinque, Wadäni bete bai quëwencädänimpa, ante godö cæcæcäimpa. Wængonguï angä ëñente nāni yewæmongainö bai ante mänömainö ante impa.

39 Mänömainö ante Itota iñömö, Botö imote nē wede pönēnāni inte ayæ ate Wængonguï Önöwoca ingante ænte entawenguināni inānipa, ante pönēninque māningä Wængonguï Önöwoca ingantedö ante apænegacäimpa. Edæ Itota ayæ wænāmai inte öönædē ocæ ëmænte æidāmai nänö iñedē Wængonguï iñömö Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante ayæ da pönönāmai inongäimpa.

Waadäni wæætē godö wæætē godö nāni ānewēnō

40 Mäninö nänö änö ëñēninque waodäni pancadāniya,

—Nāwangä impa. Māningä iñömö, Wængonguï beyæ nē apænecä nē Ponguingä, ante nāni angaingä adocä inongä ingampa.

41 Ante añönāni wadäni guiquēnē,

—Mönö Codito nē Ponguingä, ante nāni angaingä māningä ingampa.

Änāni ëñēninque wæætē wadäni,

—Mönö Codito ædö cæte Gadideabæ quëwente pongä ingää, änānitapa. 42 Iñæmpa mönö Codito iñömö Awënë Dabii pæingä inguingäimpa. Ayæ Bedēē Dabii nänö

quëwengaiñömö adoyömö ëñaqingä ingampa, ante Wængonguï angä ëñente nāni yewæmongainö ongö adāmai iminitawo.

43 Angä ëñēninque waodäni, Itota æcänö ingää, ante mänömai wadö wadö ante pönente tedewengadänimpa.

44 Pancadāniya, Tömengä ingante bæi ongöinēmönipa, änāni incæte tömengä ingante bæi ongonte ænāmai ingadänimpa.

Awënëidi Itota ingante pönēnāmai inönāni

45 Wængonguï oncö tæiyæ waëmö oncönē wææ wänönāni iñömö, Wængonguï quï, ante nē godönāni ñænænāni tönö Paditeoidi weca ocæ ëmænte pönānipa. Ocæ ëmænte pönāni adinque tömēnāni,

—Quinante tömengä ingante ænte pönāmai imīni.

46 Ante añönāni wææ wänönāni wæætē,

—Māningä onguïñængä waa apænecä bai æcänö adobai tedecä iñömö edæ dæ angampa.

47 Änāni ëñēninque Padi-teoidi guiquēnē,

—Tömengä mīnitö imīnite adobai wapiticæ mäocä oda cæte gobaimīni bamīnitawo.

48 Äninque tömēnāni godömenque, Awënëidi incæ Paditeoidi incæ adocanque tömengä ingante pönengä ingantawogaa. 49 Nanguï ināni iñömö ongönāni guiquēnē tömēnāni nē önönānique inte Wængonguï nänö wææ angainö ante ëñēnāmai

ināni inte tömengä ingante pönēnāni inānipa. Mänōmaī beyæ tömēnāni Wængonguī nānō pangaimāmo ante wæquīnāni inānipa.

⁵⁰ Nīicodemō iñōmō wēēnēñedē Itota weca nē godingā adobaī tömēnāni baī Paditeocā inongā inte apæ necantapa.

⁵¹ —Waočā, Æbānō cæboo, ante nāmā beyæ wææ ānāmaī iñongante mōnō, Tömengä ingante pangæimpa, ante ædō cæte apænte anguiī. Edæ, Wææ ānāmaī iñongante pangæimpa, ante dicæ wææ yewæmongadāniñaa.

⁵² Ante āñongā tömēnāni,

—Bitō adobaī Gadideabæ quēwente ponte baī tede-bipææ. Wængonguī beyæ nāni yewæmongainta ae. Adinque bitō, Wængonguī beyæ nē apæ necā wīī Gadideabæ quēwente pongā ingampa, ante do ēñencæbiimpa, ante agadānimpa.

Onquiyængä nānō towēnō

⁵³ Mānīnō ānāni ate tömānāni oncōnē ocæ ēmænte gogadānimpa.

8

¹ Itota guiquēnē Odi-bowænquidi nāni anquidi gocantapa. ² Iimō ate ñāō bayedē tömengä Wængonguī oncō ñæñæncōnē yabæcōnē wæætē pō guicā adinque waodāni tömānāni tömengä nānō ongōñōmō goto pōnāni adinque Itota tömēnāni inānite odōmonte apæ necæte ante tæ contacantapa.

³ Māniñedē onquiyængä adocanque tömengä nānōogængä ināmaī iñongante wacā onguiñængä tōnō tæcæ godō guēa mongä adāni ate nē odōmōnāni tōnō Paditeoidi iñōmō māningä onquiyængä ingante ænte pōnānitapa. Tömengä ingante tæcægedē gō cædāni ongōñongä ⁴ tömēnāni Itota ingante,

—Awēnē nē Odōmōmi imi, iingä onquiyængä iñōmō wacā ingante tæcæ godō guēa mongä adāni wæmōnipa. ⁵ Wængonguī nānō angainō ante Mōitee wodi iīmaī ante wææ yewæmongacäimpa. Onquiyænāni māningä onquiyængä baī cædāni iñōnānite mīnitō tömēnāni inānite dicaca tacamini wæncædānimpa. Bitō guiquēnē quīnō āmii.

⁶ Mānīnō ante tömēnāni iñōmō, Æbānō apæ necāā, ānīnque, Wabānō pancadea wapiticæ tedecæcäimpa, ante cædānitapa. Edæ wapiticæ tedecā inīnque mōnitō, Adocā wēnæ wēnæ cæcā ingampa, ante ancæmōnimpa, ante cædānitapa. Itota guiquēnē ædæ wææñinque onguipoga tömengä ōnongompoga yewæmongacäimpa. ⁷ Tömēnāni godōmenque tömengä ingante ēñencæte ante āñōnāni Itota ængæ gantite tömēnāni inānite,

—Mīnitō weca adocanque ongōnīnque nē wēnæ wēnæ cædāmaī iingä inīnque māningä tāno onquiyængä ingante, Wænguīmi, ante dicaca

tacacæcäimpa, ante angan-
tapa.

⁸ Äninqe wæætē ædæ
wææninqe onguipoga
yewæmongacäimpa. ⁹ Mäninö
angä nē ēñēnāni iñömö ado-
canque wadæ go wacä wadæ
go wacä wadæ go tömänāni
wadæ godänipa. Picænāni
täno wadæ godäni ayæ
wadäni wadæ godänitapa.
Tömänāni dæ godäni ad-
inque Itota adocanque ee
ongöñongä onquiyängä ayæ
adoyömö næ gongængantapa.

¹⁰ Itota ængæ gantidinqe
onquiyängä ingante,
—Æyömönö ināni. Bitö
imate apænte äninque
tacadämaï inänitawo.

¹¹ Äñongä tömengä wæætē,
—Awënë, tömänāni
mänömaï cædämaï inänitapa.

Angä ēñēninque Itota,

—Botö adobaï bitö imite
apænte äninque tacadämaï
incæboimpa. Nöwo goe
ämopa. Bitö wënæ wënæ cæte
quëwënimämo ñimpo cæte
waa quëwëe, angacäimpa.

*Inguipoga quëwënāni beyæ
Itota ñäö bai inongäimpa*

¹² Ayæ Itota wæætē
waodäni inänite apænedinque,

—Botö iñömö inguipoga
quëwënāni beyæ ñäö bai
imodö angüënë. Æcänö
botö miñæ tee empo goda
tömengä wëmö iñömö cöwë
cægönämaï ingampa. Wæætē
tömengä nänö quëwënö taadö
edonque acæcäimpa, ante
botö tömengä beyæ ñäö bai
imopa, ante apænecantapa.

¹³ Paditeoidi guiquënë
tömengä ingante,

—Bitö iñömö nämä äninque,
Æbänö imoo, ante apænebi
imipa töö. Mänömaï nämānque
ante apænebi beyæ bitö
äninö önonquedö ante impa,
ämönipa, piinänitapa.

¹⁴ Itota wæætē,

—Botö iñömö nämä
äninque, Æbänö imoo, ante
apænebo incæ botö apænedö
näwangä impa. Edæ, Botö
æyömönö quëwente pömo
imoo, ante ayæ, Ædönö gobo
imoo, ante do ēñēmopa. Minitö
guiquënë, Botö æyömönö
quëwente pömoo imoo, ante
ayæ, Ædönö gobo imoo,
ante wii ēñëminipa töö.

¹⁵ Waodänique, Iïmaï cæedäni,
ante nāni wææ ante cægäi bai
minitö wacä ingante apænte
ämäni iminipa. Botö guiquënë
waodäni tömänāni inänite ad-
inque, Æcänö waa cæcantawo,
ante, Æcänö wënæ wënæ
cæcantawo, ante apænte
änämaï imopa.

¹⁶ Incæte
botö mänömaï apænte
ämo bai, Æbänö apænte
ämoo, ante pönëninque
tömömo nö ante apænte
ämopa. Edæ wii botonque
apænte ämopa. Wæætē

botö Mæmpo botö imote
nē da pönongaingä iñömö
tömengä iñömö botö tönö
godongämæ cæcä ate apænte
ämopa. ¹⁷ Minitö mini wææ
yewæmongaintaa iïmaï ante
wææ yewæmongatimpa.
Mënaa onguïñæna nē adina
inte tömöna nāna adinö
ante apæneda ēñëninque
minitö wæætē, Nö impa,

ante eñencæminimpa. ¹⁸ Botö iñömö nämä äninque, Æbänö imoo, ante apænebo imopa. Ayæ botö Mæmpo botö imote nē da pōnongaingä iñömö tömengä botö imotedö ante, Æbänö ingää, ante adobaï apænegä eñencæminimpa.

¹⁹ Angä eñëninque tömënäni tömengä ingante,

—Bitö Mæmpo æyömönö quëwengää.

Äñönäni Itota wæætë,
—Minitö iñömö, Botö incæ æbänö imoo, ante, Botö Mæmpo incæ æbänö ingaingä ingää, ante eñëmïni iminitawogaa. Botö æbodö imoo, ante eñëmïni inte bai mïnitö, Botö Mæmpo æbänö ingaingä ingää, ante adobaï eñëmïni incädöminimpa, ante apænegacäimpa.

²⁰ Itota Wængonguï oncö ñænæncönë yabæcönë go guïdinque, Wængonguï quï, ante nãni da wencade gäänë ongonte apænedinque mäninö ante apænegacäimpa. Incæte tömengä nänö wænguïönæ wïi oo pönï i beyænque tömengä ingante bæi ongonte ænämäi ingadänimpa.

Itota, Botö goquïñömö mïnitö cädö cæte goquïmïni, angä

²¹ Itota wæætë tömënäni inänite äninque,

—Botö wadæ goquïmo imopa. Gobo ate mïnitö botö imote ante diqui diqui minguïmïni iminipa. Minitö wënæ wënæ cädöminï inte wæncæminimpa. Botö goquïñömö mïnitö ædö cæte ponguïmïni, angantapa.

²² Mäninö beyæ oodeoidi awënëidi, Tömengä iñömö, Botö goquïñömö ante mïnitö ædö cæte ponguïmïni, ante quïnante angää. Tömengä nämä incæ, Wængonguïmo, ante pönëninque iïmai angantawo, ante änanitapa.

²³ Itota godömenque,

—Minitö iñömö inguipoga quëwëmïni iminipa. Botö guiquënë öönædë quëwente pömo imopa. Minitö iñömö iï inguipogaque nãni quëwencabo tönö adomïni iminipa. Botö guiquënë iï inguipogaque nãni quëwencabo tönö adobo inämäi imopa.

²⁴ Mänömaï beyæ botö, Minitö wënæ wënæ cädöminï inte wæncæminimpa, ante mïnitö imïnite apænetabopa. Botö, Æbänö imoo, ante ämo eñëninque pönënamäi imïni ininque mïnitö wënæ wënæ cädöminï inte nö wëmaïminipa.

²⁵ Ante apænegä eñëninque tömënäni,

—Æbidö imitawo.

Ante äñönäni Itota wæætë,

—Botö do mïnitö imïnite, Æbodö imoo, ante nē änimö imopa.

²⁶ Botö mïnitö imïntedö ante nanguï anguënëmo imopa. Minitö imïntedö ante ämo bai mänïi botö äno mïni apænte anguinque imaimpa. Incæte botö imote nē da pōnongaingä iñömö tömengä nöingä inte tömengä, Quïnö botö imote angää, ante botö eñëninö ante botö adodö ante inguipoga quëwënäni inänite apænebo imopa, angantapa.

²⁷ Incæte tömënäni, Itota

tömengä Mæmpo ingant-
edö ante mönitö imönite
apænecampa, ante eñenāmaï
ingadänimpa. ²⁸ Mänömaï
beyæ Itota,

—Botö Waobo eñagaïmo
iñömote minitö botö imote
awāa timpodinque tiwadinque
gö cæmini wægöñömo minitö
mäniñedē edæ, Botö æbodö
imoo, ante eñencæminimpa.
Ayæ botö nāmā pönëninque
cädāmaï imopa. Wæætē
Wæmpo nänö odömonte
apænedö ante botö imote
apænecä botö eñëninö ante
adodö ante apænebopa,
ante minitö adobai mäniñedē
eñencæminimpa. ²⁹ Botö imote
nē da pönongaingä botö imote
ëmö cädāmaï inte cöwē botö
tönö godongämæ ongongä
ingampa. Edæ botö cöwē,
Æbänö cæbo ate tömengä waa
aquiringäa, ante cæbopa, ante
Itota apænegacäimpa.

³⁰ Mäninö añongä nanguï
ināni iñömö tömengä ingante
pönengadänimpa.

Wēncæ beyænque nē cädäni

³¹ Oodeoidi pancadäniya
nē pönënanï iñönänite Itota
iñömö,

—Minitö cöwē botö
odömonte apænedinö bai
cæmini ininque botö miñæ
nö gomini imaïminipa.
³² Ayæ botö änö nöinö
impa, ante eñencæminimpa.
Mäninö nö botö änö
beyænque minitö ñimpo cæte
quëwencæminimpa.

³³ Ante añongä tömënäni
wæætē,

—Mönitö iñömö Abadäo
nänö pæimöni imöni
inte mönitö cöwē waocä

æcämenque beyænque nē
cæmöni ināmaï intamönipa
töo. Bitö iñömö, Wacä
beyænque minitö godömenque
cädāmaï inte ñimpo cæte
quëwencæminimpa, ante ædö
cæte ämii.

³⁴ Añönäni Itota wæætē,

Minitö imönite näwangä
ämopa. Nē wēncæ wēncæ
cæcä iñömö tömengä wacä
beyænque cæte nē quëwengä
bai wædongä inte edæ
tömengä nänö wēncæ wēncæ
cægäinonque ante cædinque
ædö cæte aamö cæte go-
quiringäa. ³⁵ Wacä beyænque
cæte nē quëwengä iñömö
tömengä awënë nāni wencabo
tönö wii cöwē godongämæ
quëwengä ingampa. Awënë
wengä guiquënë tömengä
mæmpo tönö nāna wencaya
ina beyænque tömengä awënë
tönö cöwē guëa quëwengä
ingampa. ³⁶ Mänömaï
beyæ Wængongui Wengä
minitö imönite ñimpo cæcä
ininque minitö nö ñimpo cæte
quëwëninque wacä beyænque
nē cæcä bai ināmaï inte
quëwenguimini imaïminipa.

³⁷ Minitö iñömö Abadäo nänö
pæimini iminipa, ante do
eñëmopa. Incæte botö änö
ante mimönē entawënāmaï
quëwëmini beyæ minitö
botö imote, Wænömöni
wæncæcäimpa, ante pönëmini
iminipa. ³⁸ Botö iñömö botö
Mæmpo weca tömëmo adinö
ante minitö imönite apænebo
imopa. Minitö guiquënë mini
mæmpo nänö angainö mini
eñëninö ante cæmini iminipa.

³⁹ Ante apæneyongä
tömënäni wæætē,

—Abadäo mönō docä mæmpo ingaingä ingampa.

Änäni eñëninque Itota,

—Minitō nō Abadäo wëmini inte bai minitō tömengä nänō cægainō bai adobai cæcædömīnimpā tōō. ⁴⁰ Nōwo iñæmpa botō, Wængonguī nāwangä nänō angainō ante botō eñëninō ante minitō iminite nē apænebo iñōmote minitō, Mönitō æbänō cæte wænōmōni wænguingäa, ante pönëmini iminipa. Abadäo mänīi mīni cægai bai cædāmaī ingacäimpā. ⁴¹ Minitō iñōmō tömëmini mæmpo nänō cægai bai adobai cædömīni imini awædō.

Äñongante tömënäni,

—Mönitō wīi wegōwæ wëmōni imōnipa tōō. Wængonguī incæ tömengä adocanque mönitō Mæmpo inongäimpā.

⁴² Änäni eñëninque Itota tömënäni inänite,

—Wængonguī nāwangä minitō Wæmpocä ingä bai minitō botō imote waadete pönencædömīnimpā. Edæ botō Wængonguī weca quëwente minitō weca nōwo wææ pontabopa. Botō wīi nāmā pönëninque pontabopa. Wæætē tömengä botō imote da pönongä pongaīmo imopa. ⁴³ Minitō iminite botō quīnō apæneboo, ante minitō quīnante eñënāmaī imīni.

Edæ botō änō ante, Quīnō apæneboo, ante minitō babetamō inäni bai inōmīni inte ædō cæte eñënguimīni. ⁴⁴ Wënæ iñōmō minitō mæmpo inongäimpā. Ayæ minitō mæmpo nänō

cæinëwënō ante mīnitō adodō ante, Mönitō cæinëmōnipa, ante cæmīnipa. Wëenëñedē inguipoga mā badōñedē tömengä, Botō wænonguīmo, ante do entawengä ingacäimpā. Tömengä, Quīnō nāwangä impa, ante cōwë änāmaī ingampa. Ayæ

edæ, Quīnō änō nōinō impa, ante tömengä entawënāmaī inongäimpā. Adocä babæ tededinque tömengä babæ nänō entawënonque ante tedewengä ingampa. Edæ tömengä nē babæ ängongä ingampa. Ayæ tömengä iñōmō mā babæ angaingä ingampa. ⁴⁵ Incæte botō nāwangä ämo beyænque minitō botō änō ante pönënāmaī iminipa tōō.

⁴⁶ Minitō weca ongongä iñōmō æcämenque incæ botō imote apænte äninque, Bitō wënæ wënæ cæbi imipa, ante, Nāwangä impa, ante odömōnatawogaa. Botō

nāwangä ämo bai minitō quīnante botō angainō ante pönënāmaī iminipa.

⁴⁷ Wængonguī wënäni nē inönäni iñōmō Wængonguī nänō angainō ante eñënäni inänipa. Minitō guiquënë tömengä wëmini ināmaī imini beyæ, Tömengä quīnō angäa, ante eñënāmaī iminipa, ante Itota apænegacäimpā.

Abadäo ayæ eñadāmaī iñedē mönō Codito do ingaingä

⁴⁸ Oodeoidi wæætē tömengä ingante,

—Bitō Tämadiabæ quëwëmi imipææ. Ayæ wënæ tönō cæbi

ïmpææ, ante wii nawangä
ämöni intamöni.

⁴⁹ Ante pïinani ëñëninque
Itota wæætë apænedinque,

—Botö wii wënæ tönö
cædömo ïmopa. Wæætë botö
ïñömö, Botö Mæmpo ingante
waa acæboïmpa, ante cæbo
ïmopa. Minitö guiquënë

botö ïmote waa adämaï
ïminipa töö. ⁵⁰ Waodäni, Bitö
waëmö ïmpa, ante botö ïmote
apænecädänïmpa, ante botö
cädämaï ïmopa. Wæætë wacä
ïñömö, Waodäni bitö ïmite
apænedinque, Waëmö ïmpa,
ante apænecädänïmpa, ante
në cæcä ingampa. Mäningä
në apænte änongå ingampa.

⁵¹ Minitö ïminite nawangä
ämopa. Botö angainö ante
në ëñente cæcä tömengä
ïñömö wantæpiyæ wænämaï
quëwencæcäïmpa, angantapa.

⁵² Ante apænecä ëñëninque
oodeoidi,

—Bitö wënæ tönö cæbi
ïmpa, ante ñöwo ædæmö
ëñëmönipa. Abadäo wodi
ïñæmpa do wængacäïmpa.
Ayæ Wængongui beyæ
në apænedäni adobaï do
wængadänïmpa.

Incæte
bitö, “Botö angainö ante
në ëñente cæcä tömengä
ïñömö wantæpiyæ wænämaï
quëwencæcäïmpa, ante
apænebi töö.” ⁵³ Mönö

docä mæmpo Abadäo wodi
ñænængä inte cægaingä
incæte bitö ïñömö edæ,
Abadäo wædangä ïñongante
botö ïñömö godömenque
ñænæmo inte cædömo
ïmopa, ämitawo. Tömengä
ïñömö edæ do wængacäïmpa.
Ayæ Wængongui beyæ

në apænedäni adobaï do
wængadäni apa änewëë. Bitö
nämä äninque, Æcämë bai
ïmo, ante ämi.

⁵⁴ Äñönäni Itota wæætë,

—Botö nämä äninque,
Waodäni, Bitö waëmö
ïmpa, ante botö ïmote
apænecädänïmpa, ante
ëñëinente wæbo bai waodäni
botö ïmote näni waa
apænedö wæætë önonquedö
ante incädönïmpa. Botö

Mæmpo incæ minitö, Mönö
Wængongui ingampa, ante
mini änongå guiquënë
tömengä ïñömö, Bitö waëmö
ïmpa, ante botö ïmote pönö
apænecä apa quëwëminii.

⁵⁵ Minitö tömengä ingante wii
adinque pönënämaï ïminipa
töö. Botö guiquënë tömengä
ingante do agaïmo inte
pönëmo ïmopa. Botö tömengä
ingante adämaï ïmopa, ante
bai botö minitö bai babæ
ante ancædömoïmpa. Wæætë
tömengä ingante do ad-
inque në pönengaïmo inte
botö ïñömö edæ tömengä
nänö angainö bai në cæbo
ïmopa. ⁵⁶ Inguipoga botö

ponguiönæ ante minitö
docä mæmpo Abadäo wodi
incæ, Codito ponguiönæ
pongä acæboïmpa, ante
pönëninque do edæ wat-
apæ togacäïmpa. Ìnque
tömengä mäniönæ Codito
nänö ponguiönæ adinque
godömenque togacäïmpa, ante
Itota apænecantapa.

⁵⁷ Oodeoidi tömengä in-
gante,

—Bitö ëñagai ïñömö tin-
coenta wædepo inämaï ï

incæte bitö ædö cæte, Botö Abadäo ingante atabopa, ante ämii.

⁵⁸ Ante püññönäni Itota wæætë,

—Minitö iminite näwangä ämopa. Abadäo wodi ayæ ëñadämaï iñedë botö iñömö edæ do quëwëmo ingaimo imopa, ante apæ necantapa.

⁵⁹ Mäninö ante apæ necä ëñëninque tömënäni iñömö tömengä ingante dicaca tacacæte ante cædinque dicacoo wææmpo æñänitapa. Incæte Itota wë womö ninque Wængongui oncö ñænæncodo tao wadæ gogacäimpa.

9

Babetamö ëñagaingä incæ waa bamonte acampa

¹ Itota gomonga godinque onguiñængä babetamö ëñagaingä ingante acantapa.

² Tömengä ëmiñænäni iñömö tömengä ingante,

—Awënë në Odömömi imi, mäningä onguiñængä incæ tömengä mæmpoda incæ æcänö wënæ wënæ cæda beyæ tömengä babetamö ëñacantawo, ante ëñencæte ante änänitapa.

³ Itota tömënäni inänite,

—Ingä onguiñængä incæ tömengä mæmpoda incæ tömänäni wënæ wënæ cædämaï inänitapa. Wæætë tömengä babetamö ëñagaingä inte quëwëñongante Wængongui nänö cædö iñömö edonque pönï acäimpa, ante mäningä mänömaï ingacäimpa. ⁴ Inänäni ëñëedäni. Botö imote në da pönongaingä

tömengä nänö cædö ante mönö mü quëwenganca mönö cæquënëmö imompa. Mönö wænguionæ iñonte mönö ædö cæte ayæ cæquimöö. ⁵ Botö inguipoga quëwëñedë botö inguipoga quëwënäni beyæ ñäo bai inömo imopa.

⁶ Mäninö ante äninque Itota onguipoga towæ tänö ninque wëä wëä gopodinque aquimæ bayonte æninque babetamongä awinca öni öni pæmongantapa. ⁷ Ayæ tömengä ingante,

—Goe. Gäwapæ Tidoeë nänï ämäë godinque bitö awinca ñäo mëmöë, ämopa, angantapa. Tidoe pæ nänï ämäë iñömö mönö tededö, Da godömæ, ante impa.

Angä ëñente godinque onguiñængä ñä mëmö ninque tömengä oncönë ocæ ëmänte pöninque do acä ingacäimpa.

⁸ Tömengä mänömaï do acä inte pongä adinque godongämæ quëwënäni tönö wëenëñedë tömengä, Pönömi æmoe, äñongante në adinäni tönö,

—Æ, Ingä onguiñængä diyæ, Pönömini æmoedäni, ante në ä necöningä wii adocä ingantawo.

⁹ Änäni ëñëninque pancadäniya,

—Mäningä ingampa, änänitapa.

Wädäni guiquënë,

—Wii tömengä ingä, önonque tömengä nänö ëmö bai ëmönongä ingampa.

Ante tedeyönäni onguiñængä tömenganque,

—Botö mänimodö inömo imopa, angantapa.

¹⁰ Ayæ tömënäni,

—Æbänö cæte bitö waa bamonte abii.

¹¹ Äñönäni tömengä wæætë,

—Onguïñængä iñömö tömengä emöwo Itota iñömö onguipoga towæ tånöninge wëä wëä gopod-
ingue aquimæ bayonte æninge botö awinca öni öni pæmongantapa. Ayæ

botö imote, “Goe. Gäwapæ Tidoepæ näni ämæ god-
ingue bitö awinca ñä mëmöe” angantapa. Angä eñëninge botö wadæ gote ñä mëmöninge do waa bamonte abopa, angantapa.

¹² Tömënäni tömengä ingante,

—İngä onguïñængä bitö änogä iñömö æyömönö ingä.

Ante äñönäni tömengä wæætë,

—Botö eñënämaï imopa, angacäimpa.

*Babetamö iningä ingante
Paditeoidi ancaa änäni*

¹³ Ayæ Paditeoidi weca onguïñængä nē babetamö eñagaingä ingante ænte mämönäni pongantapa.

¹⁴ Itota mänii aquimæ badöninge babetamö iningä awinca wi æmante bai nänö cæönæ iñömö oodeoidi guëmanguïönæ inönimpa.

¹⁵ Mänömaï beyæ Paditeoidi iñömö adobai eñencæte ante babetamö iningä ingante edæ, Æbänö cæte bitö waa bamonte abii, ante äñönäni tömengä wæætë,

—Mäningä iñömö aquimæ æninge botö awinca öni öni pæmongantapa. Ayæ botö tömëmö awinca ñä mëmöninge ñöwo waa bamömo inte abopa, angantapa.

¹⁶ Paditeoidi pancadäniya,

—İngä onguïñængä iñömö wii Wængongui weca quëwente pongä ingampa. Edæ tömengä mönö guëmanguïönæ iñonte guëmänämaï inte do cæcampa, äñänitapa.

Wadäni guiquënë,

—İñæmpa waocä nē wënæ wënæ cæcä inongä inte ædö cæte mänömaï, Acæminimpa, ante mä cæquingä, äñänitapa.

İninge tömënäni wadö wadö ante pönente tedewen-
gadänimpa. ¹⁷ Ayæ tömënäni wæætë babetamö iningä ingante,

—Tömengä cæcä ate bitö waa abi inte bitö edæ tömengä ingantedö ante quïnö ämii.

Ante äñönäni onguïñængä wæætë,

—Tömengä Wængongui beyæ nē apæncä ingampa, angantapa.

¹⁸ Babetamö iningä iñömö, Waa bamömo imopa, ante apæncä eñëninge oodeoidi awënëidi ayæ pönänämaï inänitapa töö. Tömengä mæmpoda inate aa pedäni ponte apæneda ate mäniñedë pönänänitapa. ¹⁹ Tömënäni tömëna inate,

—İngä onguïñængä edæ minatö wengä ingantawo. Mäningä nē babetamö

ẽñagaingä mĩnatö änongå
adocä ingantawo. Æbänö
cæte tömengä ñowo waa
bamonte acäi.

20 Ante añönäni tömengä
mæmpoda wæætë, Në ba-
betamö ẽñagaingä iñömö
tömengä mönatö wengä
ingampa, ante ẽñëmönäpa.

21 Incæte mönatö, Æbänö
cæte tömengä ñowo waa
bamonte acää, ante, Æcänö
tömengä awınca wi æmonte
bai cæcää, ante ẽñënämaï
imönäpa. Minitö tömengä
ingante ẽñencæte ante
ædäni. Tömengä do picængä
ingampa. Tömengaque
apænecä ẽñencæminimäpa,
änatäpa.

22 Tömengä mæmpoda
oodeoidi awënëidi inänite
guiñëninque mäninö ante
apænedatäpa. Edæ
oodeoidi awënëidi iïmaï
ante do apænedönänimäpa.
Æcänö Itota ingante
Ao ante, Mönö Codito
ingampa, äna ẽñëninque
edæ, Mönitö odömöincönë
ongönämaï incæbiimäpa,
ante tömengä ingante da
tadömöni tao gocæcäimäpa,
ante godongämæ pönente
apænedönänimäpa. 23 Mänömaï
beyæ tömengä mæmpoda,
“Tömengä do picængä
ingampa. Minitö tömengä in-
gante ẽñencæte ante ædäni,”
angadaimäpa.

24 Onguiñængä në ba-
betamö iningä ingante
wæætë aa pedäni pongä ate
tömengä ingante,

—Bitö Wængongui ẽñëñongä
näwangä ante apænee,
ämönimäpa. Edæ iingä

onguiñængä mäninö në
cædingä wënæ wënæ cæcä
ingampa, ante edæ do
amönimäpa.

25 Ante piñönäni tömengä
wæætë,

—Mäningä wënæ wënæ
cæcä incæ wiï wënæ wënæ
cæcä incæ botö ẽñënämaï
imöpa. Botö babetamömo
inimo incæ ñowo waa ba-
monte aböpa. Mäninque
ẽñëmo imöpa.

26 Ante apænecä ẽñëninque
tömënäni tömengä ingante,

—Tömengä iñömö bitö imite
æbänö cæcantawo. Æbänö
cæte bitö waa bamonte abiï,
änänitäpa.

27 Tömengä wæætë,

—Minitö iminite do
antaböpa. Botö añömote
minitö ẽñënämaï iminimäpa töö.
Quinante wæætë adodö ante
ẽñëinëminii. Minitö adöbai,
Mönitö tömengä emiñëmöni
baquimöni, ante äminitawo,
ante angantäpa.

28 Ayæ tömënäni tömengä
ingante piinte wënæ wënæ
badete todinque,

—Bitö mäningä emiñëmimä
imimäpa töö. Mönitö guiquënë
Möitee emiñëmöni imöni
apa quëwëmiï, änänitäpa.

29 Wængongui Möitee ingante
apænecäimäpa, ante do
ẽñëmönimäpa. Iingä guiquënë
æyömönö quëwente pongää,
ante ẽñënämaï imönimäpa.

30 Añönäni onguiñængä
wæætë,

—Mäninö minitö äninö
wiwa imäpa äminii. Tömengä
pönö cæcä waa bamonte abo
incæte tömengä æyömönö
quëwente pongää, ante

mīnitō ēñēnāmaī īmīnīpa.
³¹ Nē wēnæ wēnæ cædāni
 īñōmō Wængonguī ingante
 apæneyōnāni tōmengā
 tōmēnāni inānite ēñēnāmaī
 ingampa, ante do ēñēmōmpa.
 Wæætē Wængonguī in-
 gante, Bitō adobique mōnō
 Wængonguī imidō anguēnē,
 ante nē apænecā īñōmō
 tōmengā Wængonguī nānō an-
 gainō nē ēñente cædongā inte
 apæneyongante Wængonguī
 tōmengā ingante ēñencæcāimpa.
³² Waocā nē babetamō
 ēñagaingā īñongante wacā
 tōmengā awinca wi æmonte
 bai cæcā ante æyedēmenque
 incæ inguipoga quēwēnāni
 dicæ ānāni ēñēnānitawogaa.
³³ Īngā onguīñængā īñōmō
 wīī Wængonguī nānō da
 pōnongā pongaingā inte bai
 tōmengā tōmānō cædāmaī
 incædongāimpa, angantapa.

³⁴ Mānīnō angā ēñēnīnque
 tōmēnāni wæætē,

Bitō ēñagaīñedē do wēnæ
 wēnæ cæte ēñagaīmi īmīpa.
 Incæte bitō mōnitō imōnite
 ædō cæte, Ēñencæmīnīmpa,
 ante odōmonte apænebi īmīpa
 tōō.

Ānāni īnīnque tōmēnāni,
 Bitō mōnitō odōmōincōnē
 ongōnāmaī tao gobāwe, ante
 tōmengā ingante da tadōnāni
 tao gogacāimpa.

*Nē babetamō bai ināni
 inānite ante Itota apænecampa*

³⁵ Tōmēnāni tōmengā in-
 gante da tadōnānīpa, ante
 tēdēdāni ēñēnīnque Itota
 tōmengā ingante ante diqui
 diqui mīnte gote adīnque.

—Bitō Waocā nē ēñagaingā
 ingante pōnēmitawo.

³⁶ Angā ēñēnīnque onguīñængā,

—Awēnē, māningā æcānō
 īnaa. Botō tōmengā in-
 gante pōnencæboimpa, ante
 apænebi ēñēmoe.

³⁷ Ante āñongā Itota
 wæætē,

Bitō tōmengā ingante do
 abitapa. Ayæ bitō imite
 nē apænebo īñōmō tōmēmo
 imopa.

³⁸ Angā ēñēnīnque onguīñængā,

—Awēnē, botō wede
 pōnēmo imopa. Ayæ, Bitō
 Wængonguī Wēmi imidō an-
 guēnē, ante tōmengā Itota
 weca ædæ wæænīnque
 apænecantapa.

³⁹ Itota īñōmō edæ,

—Botō, Inguipoga quēwēnāni
 æbānō cædānīi, ante apænte
 ancæte ante pōnīnque īīmaī
 cæbopa. Botō nē ba-
 betamōnāni bai ināni waa
 bacædānīmpa, ante cædīnque
 pontabopa. Ayæ wæætē,
 Mōnitō waa amōnīpa, ante
 nē ānāni inānite, botō, Ba-
 betamōmīni bai imīnīpa, ante
 edonque odōmoncæte ante
 pontabopa.

⁴⁰ Mānīnō angā ēñēnīnque
 Paditeoidi pancadāniya
 tōmengā weca nē ongōnāni
 guiquēnē tōmengā ingante,

—Æbānō āmīi. Īñæmpa
 mōnitō adobai babetamōmōni
 bai imōnitawogaa.

⁴¹ Ante āñōnāni Itota
 wæætē,

—Mīnitō babetamōmīni bai
 inte bai wēnæ wēnæ cædāmaī
 incædōmīnīmpa. Wæætē
 mīnitō, Mōnitō waa amōnīpa,
 ante nē ānōmīni inte mīni

wentamö mongæncoo ee
mongæmîni inguimînidö an-
guënë, ante apænegacäimpa.

10

*Në aacä tönö tömengä obe-
gaidi*

¹Itota ayæ iïmai apænecantapa. ²Minitö imînite nâwangä ämopa. Onguïñængä obegaidi nâni wææ cæyömö guidemö në guidämai inte wæætë wayömö da ëwa æi guicä iñömö tömengä iñömö në awëmö ö ængä inongä inte adobaï wadâni ayönâni në pö ö ænte gocä ingampa.

²Odemö në guicä guiquënë tömengä obegaidi inânite në aacä ingampa. ³Në aacä beyæ odemö në wææ cæcä wi ænecampa. Wi ænecä ate në aacä pö guiite tedey-ongä obegaidi tömengä nänö tedepämo ëñente inânipa. Tömengä obegaidi inânite nâni emöwo nâni emöwo ante aa pecä pöñönânite tömengä tömënâni inânite ænte taocampa. ⁴Tömengä obegaidi tömânâni inânite ænte taodinqe tömengä önömæca iñömö täno beyænte gocä ate tömengä obegaidi tömengä nänö tedepämo ëñëninque tömengä ingante tee empo godânipa. ⁵Wacä ingante guiquënë tömënâni tee empote godämai inânipa. Wæætë wacä nänö tedepämo ëñënämai inâni inte tömënâni tömengä weca ongönämai wodii gocädänimpa,” ante Itota apænecantapa.

⁶Tömengä mänömai tömënâni inânite odömoncæte

ante, Në aacä æbänö cæcää, ante odömonte apænecä incæte tömënâni tömengä nänö äninö ante ëñënämai ingadänimpa.

Itota mönö imonte në Aacä ingä

⁷Mänömai beyæ Itota wæætë äninque, “Botö minitö imînite nâwangä ämopa. Botö iñömö në obegaidi baï inâni nâni wææ cæyömö, Guicädänimpa, ante odemö baï imopa. ⁸Wëenëñedë botö ayæ pönämai iñedë wadâni odömonte apænecæ pongadänimpa. Tömënâni tömânâni waodâni inânite në awëmö ö ænâni baï inönâni inte adobaï wadâni ayönâni në pö ö ænte gogainâni baï ingadänimpa. Incæte waodâni iñömö në botö obegaidi baï inönâni inte në ö æinënâni inânite wæætë ëñënämai ingadänimpa. ⁹Botö në odemö baï imopa. Odemö në guicä baï iñömö tömengä botö imote pönengä iñongante botö æmo beyænque quëwencæcäimpa. Adocä në obega baï inte tömënâni nâni wææ cæyömö guidemö në guicä baï ininque tömengä piyænë cæte quëwencæcäimpa. Ayæ tömengä wæætë në taocä baï ininque tömengä nänö cænguï mæ öñö adinque eyepæ cæncæcäimpa,” ante Itota apænecantapa.

¹⁰Ayæ apænedinque, “Në awëmö ængä guiquënë tömengä iñömö awëmö æncæte ante pongä inongä inte adobaï wænoncæte ante wo ëwencæte ante mäninganca cæcæte ante

pongä ingampa. Botö iñömö, Waodäni quëwencädänimpa, ante ayæ, Tömënanï nänï quëwenguinque ante wat-apæ pönï quëwencädänimpa, ante pontabopa. ¹¹ Botö obegaidi bai inäni inänite nê waa aacä bai imopa. Nê waa Aacä iñömö nämä incæ obegaidi beyænque wæncæcäimpa. ¹² Godonte æinta ante wacä ingante nê cæcä iñömö tömengä iñömö obegaidi nê ëacä inämaï inongä inte nê aacä inämaï ingampa. Mänömaï beyæ adocä iñömö mëñe bai ingä pongä adinque tömengä obegaidi inänite ëmö cæte wodii winongampa. Tömengä wodii winongä adinque mëñe bai ingä wæætë obegaidi weca pogodo ponte obega ingante yao ongöninque, Obegaidi pangocæ goquinäni, ante cæcampa. ¹³ Godonte æintaque ante nê cæcä iñömö, Æbänö cæte obegaidi waa quëwenguinäni, ante änämaï inongä inte edæ wodii winongampa,” ante Itota apænecantapa. ¹⁴⁻¹⁵ Ayæ apænedinque, “Obegaidi inänite waa aacä bai edæ botö iñömö nê waa Aabo imopa. Botö Mæmpo edæ botö imote do ate pönengä bai botö adobaï tömengä ingante do adinque pönëmopa. Ayæ tömëmo obegaidi bai inäni inänite do adinque tömënanï inänite pönëmopa. Ayæ tömënanï guiquënë botö imote do adäni inte botö imote pönënanïpa. Botö nämä incæ obegaidi bai inäni

beyænque wæncæboimpa. ¹⁶ Ayæ wadäni iñömö botö obegaidi bai nê inäni incæ wii mäniñömö wææ cæyömö quëwënanï inänipa. Botö mäninäni inänite adobaï æente mämö ponguënëmo imopa. Adodäni adobaï botö tedepämo, Æbänö ämoo, ante ëñenguinäni inänipa. Mänömaï beyæ mäninäni iñömö do botö quinäni tönö tömänäni adocabodänique baquinäni inänipa. Ayæ nê Aabo adoboque iñömö tömänäni beyæ cæcæboimpa.” ante Itota apænecantapa.

¹⁷ Ayæ apænedinque, “Botö nämä incæ Ao ante wæninque ñäni ömæmoncæboimpa, ante cædinque wæætë tömëmo mü quëwenguïmo incæboimpa. Mänömaï beyæ botö Mæmpo botö imote waadete pönengä ingampa. ¹⁸ Waodäni iñömö ædö cæte botö imote wængöguinäni. Botö nämä incæ Ao äninque wæncæboimpa. Botö nämä tæï piñæmo iñömö, Wænguïmo, ante nê ämo inömo imopa. Ayæ adobaï botö nämä tæï piñænte nê ämo inte botö, Ñäni ömæmoncæboimpa, ante cædinque wæætë tömëmo mü quëwenguïmo incæboimpa. Botö Mæmpo iñömö botö imote nänö wææ angainö botö ëñëninö ante ëñente cæbopa,” ante apænecantapa. ¹⁹ Mäninö apænecä ëñëninque oodeoidi wæætë wadö wadö ante pönente tedewengadänimpa. ²⁰ Oodeoidi

nanguĩ ināni iñōmō,

—Tōmengā wēnæ tōnō cæcā inte edæ ōmæcacā inongā ingampa. Ædō cæte tōmengā ingante eñēmīni imīnii.

²¹ Æñōnāni oodeoidi incæ wadāni guiquēnē,

—Tōmengā wēnæ tōnō cæcā inte bai tōmengā iīmaĩ nānō āninō ante wīi angā incædongāimpa. Nē wēnæ inte quēwente cæcā iñōmō babetamōnāni awinca wi æmōnte bai cæcā waa bamōnāniyaa.

Oodeoidi Itota ingante Baa ānāni

²² Yogueite tedæ iñonte waodāni Eedotadēē quēwēnāni, Wængonguĩ oncō tæiyæ waēmō oncō ante dodāni mænongadānimpā, ante pōnente ææmæ cæyōnāni.

²³ Itota Wængonguĩ oncō ñænæncōnē yabæcōnē Tadōmōō nāni ānōncōnē iñōmō cægongantapa. ²⁴ Oodeoidi tōmengā weca pō godongāmæ gongænte ānāni,

—Bitō æbānō imīi, ante æpōnædō ayæ ālnēnāmaĩ imīi. Bitō mōnitō Codito imi inique mōnitō imōnite edonque pōnī apænebi eñēmōnii.

²⁵ Ante Æñōnāni Itota wæætē,

—Mīnitō imīnite do antabopa. Incæte mīnitō pōnēnāmaĩ imīnīpa tōō. Botō edæ botō Mæmpo emōwo ante bamōnengæ cæbo adinque mīnitō, Botō æbānō imoo, ante eñēnguēnēmīni imīnīpa. ²⁶ Mīnitō wīi botō obegaidi bai inōmīni inte botō

imote pōnēnāmaĩ imīnīpa tōō.

²⁷ Waodāni botō obegaidi bai nē ināni inte botō tedepāmo, Æbānō āmoo, ante do eñēnāni. Ayæ botō tōmēnāni inānite adinque pōnēmo iñōmote tōmēnāni wæætē botō imote tee empote godānīpa. ²⁸ Botō adodāni inānite wantæpiyæ nāni quēwenguīnō godōmo ænīnque quēwencædānimpā. Ayæ cōwē wænāmaĩ incædānimpā. Tōmēnāni tōmēmo ōnōnempo ongōñōnānite æcānō tōmēnāni inānite gā pe æmpoda iñōmō edæ dæ angampa. ²⁹ Botō

Mæmpo edæ adodāni inānite botō imote nē pōnongaingā inongā ingampa. Tōmānāni wædānāni iñōnāni tōmengā iñōmō godōmenque ñænængā inte nanguĩ cædongā ingampa. Inique tōmengā ōnōnempo ongōñōnānite æcānō tōmēnāni inānite gā pe æmpoda iñōmō edæ dæ angampa. ³⁰ Botō iñōmō

botō Mæmpo tōnō āawocaque bai ewocamōna imōnāpa, ante Itota apænegacāimpa.

³¹ Mānīnō angā eñēnīnque oodeoidi wæætē tōmengā ingante dicaca tacacæte ante cædinque dicacoo wææmpo ænānīpa. ³² Tōmēnāni dicacoo wææmpo æñōnānite Itota tōmēnāni inānite,

—Botō mīnitō weca botō Mæmpo nānō angāi bai nanguĩ bamōnengæ odōmōnte cætabopa. Ædō botō bamōnengæ cædinō ante adinque mīnitō botō imote dicaca tacacæ cæmīnii.

³³ Ante Æñongā oodeoidi

wæætë,

—Mäninö bitö waa cædinö beyæ ante mönitö wii bitö imite dicaca tacacæ cæmönipa. Wæætë bitö babæ ante Wængongui ingante godö wënæ wënæ ämipa, ante bitö imite tacacæ cæmönipa. Edæ mönitö waomöni bai inte bitö adobai waobi imi incæte bitö, Botö Wængongulmo inömo imopa, ante ämipa töö.

³⁴ Ante wæyönäni Itota wæætë tömënäni inänite,

—Minitö mini wææ yewæmongainö wii iimäi ante yewæmongatü. “Minitö iñömö wængonguüdi iminipa, ante do antabopa,” ante yewæmongadänimpa. ³⁵ Wængongul angä eñente näni yewæmongainö ante waodäni ædö cæte Baa äninque wido cæquinäni. Wængongui nänö angainö ante apæneca nē eñenäni iñönänite tömengä, Minitö wængonguüdi iminipa, angantapa. ³⁶ Ayæ botö Mæmpo botö imote ingui-poga da pönoncæte ante, Botö adoboque quimi imipa, ante botö imote apænte ængacäimpa. Inique edæ botö tömengä quimo inömo inte tömengä nänö nē da pönongaïmo iñömote edæ botö imote edæ æbänö anguü. Iñæmpa botö iñömö Wængongui Wëmo inömo imopa, äñömote edæ minitö wæætë, Bitö babæ ante Wængongui ingante godö wënæ wënæ ämipa, ante quinante äminitawo.

³⁷ Botö edæ Mæmpo nänö cædö bai cædämaï imo bai minitö mäniñedë botö imote

pönenämaï imini bai waa incædönimpa. ³⁸ Minitö botö imote pönenämaï imini incæte botö guiquënë botö Mæmpo nänö cædö bai adobai cæbo inique minitö, Botö æbänö cæboo, ante adinque pönencæminimpa. Mänömaï cædinque, Botö Mæmpo ingante botö ewocabo imopa, ante ayæ, Botö adobai botö Mæmpo nempo quëwëmopa, ante eñnguümini inte ayæ eñëninque pönencæminimpa, ante Itota angacäimpa.

³⁹ Mäninö angä eñëninque tömënäni wæætë tömengä ingante bæi ongoncæ cæyönäni tömengä do aamö cæte gocantapa.

⁴⁰ Ayæ Eedotadëe wadæ godinque Oododänö æmæmäa ocæ emænte taodinque tömengä Wäo wëenëhedë waodäni inänite æpænë nänö guidöniñömö adoyömö gote ongongä ingantapa. ⁴¹ Ayæ tömengä mäniñömö ongöñedë waodäni nanguü inäni tömengä weca goto pöninque änänitapa.

—Ate eñencæminimpa, ante Wäo wodi cöwë bamönengæ cædämaï ingä incæte tömengä mäningä Itota ingantedö ante nänö angainö tömänö näwangä ante angantapa, ante apænedänitapa.

⁴² Ayæ mäniñömö ongöninque waodäni nanguü inäni Itota ingante wede pönënëni bagadänimpa.

11

Datado wængäimpa

¹Mäniñedē wacā onguĩñængā ayæ ate tömengä emiñænāni tömengä emōwo Datado inänite,

wәнә wәнә badinque öñöñongäimpa. Mäadiya tönö Mäadota tömengä tönĩñada nāna quēwēñömö tömengä adoyömö Betānia iñömö quēwēñongäimpa.

² Īngā Mäadiya guiquēnē ayæ ate oguĩ wapæ ænte Awēnē Itota ingante öni pädinque nāmā ocaguĩ inte tömengä önöwa amimö cæquiringä adocā Mäadiya iñongä tömengä tönĩñacā Datado ñöwo wәнә wәнә bacā inongäimpa.

³ Īninqe Datado tönĩñada iñömö, Itota ingante aa pebi pongäe, āna eñente wacā gote,

—Awēnē eñēmi, Bitö nē waadecā iñömö wәнә wәнә ingampa cæbii, ante ānapa, ante apæñecantapa.

⁴ Mäninö nāna änö ante apæñecā eñēninqe Itota,

—Mäninö wәнә wәнә inte nänö wädö iñömö wii wænguĩ impa. Wæætē waodāni, Wængonguĩ ñäö apäite emönongä ingampa, ante acädänimpa. Ayæ botö imote, Bitö Wængonguĩ Wēmi adobai ñäö apäite emönömi imipa, ante apæñecädänimpa, ante mäningä wәнә wәнә ingampa, angantapa.

⁵ Mäadota tönö tömengä tönĩñacā Mäadiya nāna caya inate ayæ Datado ingante Itota tömēnāni inänite waadete pönēñongäimpa.

⁶ Datado wәнә wәнә ingampa, ante apæñecā eñengä incæte Itota nänö ongöñömö adoyömö meönaa ayæ ongongantapa. ⁷Tömengä

—Ægodöedāni, wæætē Ood-eabæ mönö gocäimpa.

⁸ Äñongä tömēnāni wæætē tömengä ingante,

—Awēnē nē Odömömi imi, wantæyö intapa oodeoidi bitö imite dicaca tacacæ cädāni incæte bitö ñöwo wæætē, Mäniñömö goquimo, ämitawo.

⁹ Ante änāni Itota wæætē,

—Īñæmpa nænque wii tömäā itädē apäitawo. Itädē nē gocā mönö nænque in-guipoga apäicā ate beyæ tēwadāmaĩ gocampa. Botö iñömö itädē gocā bai adobai miimo botö quēwenganca botö cæquēñenö inque cæquinque gobopa. ¹⁰ Woyowotæ nē gocā bai guiquēnē tömengä wæætē ñäö dæ ä beyæ tēwate bai gocampa, angacäimpa.

¹¹ Mäninö angä ate tömengä godömenque tömēnāni inänite,

—Mönö æmigo Datado iñömö mö ñongä. Botö ñöwo tömengä weca gote, Nāni ömæmoe, ämo ñāni ömæmonguingä, ante apæñecantapa.

¹² Tömengä emiñænāni wæætē tömengä ingante,

—Awēnē Itota, tömengä mö ñongä ininqe edæ gancæ baquiringä, apæñedänitapa.

¹³ Itota Datado nänö æmæwo wænīmāmo ante apæñecā incæte tömengä emiñænāni guiquēnē, Datado önonque mö ñongampa, ante Itota apæñecampa, ante pönēñönänimpa. ¹⁴ Mänömaĩ beyæ Itota tömēnāni inänite,

—Datado æmæwo wængäimpa, —Awënë Itota, bitö
ante edonque pöni apænecantapa. ¹⁵ Minitö pönencæminimpa,
ante botö, Tömengä wæncæ
cæyongä botö tömengä weca
ongönämaï intabopa, ante
minitö beyæ ante tobopa.
Ægodöedäni, tömengä weca
monö gocæimpa, angantapa.

¹⁶ Ayæ Tömato Äancadënaque
näni änongä iñömö Itota
ëmiñænäni wadäni inänite,
—Ægodöedäni, äninque,
Tömengä tönö godongämæ
wæncæte ante tömengä miñæ
gocæimpa, angacäimpa.

Itota monö ömæmonguïmämo
mönö mü quëwenguïmämo ante
në pönongä ingampa

¹⁷ Ayæ Itota ponte
ëñëñongä, Datado baö
tömënanäni näni wodinta-
todë meönaa go meönaa
do daga wënänitapa, ante
apænedäni ëñengacäimpa.
¹⁸ Betänia iñömö näni
taadö godö Eedotadëe näni
quëwëñömö godö eyequeï
inönimpa. Mänii taadö wodo
tedete quidömetodo ganca
inönimpa. ¹⁹ Oodeoidi nanguï
inäni iñömö Mäadota tönö
Mäadiya weca pöninque,
Minatö töninacä wængä ate
wæwëmina incæte piyænë
cæte quëwencæminaimpa,
ante waadete apænecæte
ante pönänitapa. ²⁰ Itota

oo pöni pongampa, ante
änäni ëñëninque Mäadota
tömengä ingante bee tencæte
ante gocantapa. Mäadiya
guiquënë oncönë ee on-
gongantapa. ²¹ Mäadota
Itota weca pöninque tömengä
ingante,

mönitö weca ongömi
baï botö töninacä wii
wæncædongäimpa. ²² Tömengä
æmæwo wængä incæte
bitö ñowo Wængonguï in-
gante quïemë ante apænëbi
tömengä pönö cæcä ænguïmi
ïmipa, ante botö ëñëmopa,
ante apænecantapa.

²³ Angä ëñëninque Itota
tömengä ingante,
—Bitö töninacä wodi ñäni
ömæmonguingä.

²⁴ Ante apænecä ëñëninque
Mäadota wæætë,

—Ao, inguipoga ïnque
bayedë monö ñäni ömæmönëde
tömengä do wængaingä incæte
ñäni ömæmoncæcäimpa, ante
botö do ëñëmopa, angantapa.

²⁵ Itota tömengä ingante
äninque,

—Botö në ñäni ömæmonguïmo
inömo inte cæbo beyænque
minitö ñäni ömæmoncæminimpa.
Mini wantæpiyæ quëwenguinque
ante në Quëwëmo inömo
ïmopa. Botö imote në wede
pönengä iñömö do wængä
incæte ayæ ate wantæpiyæ
quëwencæcäimpa. ²⁶ Ayæ
në mü quëwengä inte botö
imote wede pönengä iñömö
tömengä cöwë wänämaï
quëwencæcäimpa. Bitö
mäninö ante pönëmitawo.

²⁷ Angä ëñëninque Mäadota
tömengä ingante,

—Awënë Itota Ao ämopa,
ante apænecantapa. Bitö
mönitö Codito inömi ïmipa,
ante pönëmopa. Wængonguï
Wëmi inömi inte bitö iñömö
edä, Inguipoga në Pongu-
ingä, ante näni angäimi

imipa, ante pönemopa, ante apænecantapa.

Itota Datado wodintatodē gote wæcä

²⁸ Mänömaï ante apænedinque Mäadota ocæ emænte gote Mäadiya ingante aa pecä pongä ate Mäadota tömengä ingante awëmö äninque,

—Mönö nē Odömongä do pöninque bitö imite aa pecampa.

²⁹ Angä eñëninque Mäadiya quingæ ængæ gantite tömengä weca gocantapa. ³⁰ Itota Betänia iñömö ayæ guiidämaï inongäimpa. Mäadota tömengä ingante nänö bee tēniñömö tömengä adoyömö ayæ a ongönongäimpa. ³¹ Oodeoidi Mäadiya tönö oncönē godongämæ ongöninque, Tömengä piyænē cæcæcäimpa, ante tæcæ waadete apæneyönäntawëninque tömengä quingæ ængæ gantidinque taocä adinque tömēnāni, Tömengä Datado wodi nänö wodintatodē wæcæte ante gocampa, ante pönente tömengä ingante tee empote godänitapa.

³² Itota nänö ongöñömö pöninque Mäadiya tömengä ingante adinque tömengä önöwa ædæ wæænte apænedinque,

—Awënë Itota, bitö mönitö weca ongömi bai botö tönñäcä wii wæncædongäimpa, ante wæcantapa.

³³ Mäadiya mänömaï wæyongä oodeoidi tömengä tönö godongämæ nē pönināni adobai wædäni adinque

Itota wæwente entawëninque wæcantapa. ³⁴ Ayæ,

—Datado wodi baö æyömönö da wëminitawo,

Angä eñëninque tömēnāni,

—Awënë Itota, pö ae.

³⁵ Ante äñönāni Itota Ca wæcantapa. ³⁶ Tömengä mänömaï wæcä adinque oodeoidi,

—Aedäni, tömengä Datado wodi ingante nö waadete pönengä ingantapa.

³⁷ Ante tedeyönāni pancadäniya,

—Tömengä iñæmpa nē babetamongä awinca wi æmonte bai cædingä inte adocä Datado wodi ingante cæcä bai tömengä wii wæncædongäimpa, ante wægadänimpa.

Datado nänö ñäni ömcëmömämo

³⁸ Itota wæætē wæwente antawëninque Datado wodintatodē pongacäimpa. Tömengä wodido ontatodē i iñonte dicabo ñænængade da pæñæ pönö tee mönodäni.

³⁹ Adinque Itota,

—Dicabo da tæ ñæedäni, äñongä Datado wodi tönñäcä Mäadota wæætē,

—Awënë Itota, eñëmi. Meönaa go meönaa tömengä wodido öñöninque tömengä wodi do öö wadingä ingampa.

⁴⁰ Ante wææ angä eñëninque Itota,

—Bitö wede pönëmi ininque edæ Wængongui æbänö ñäö apäite emönongä inte cæcää, ante bitö acæbiimpa, ante bitö imite wii antawo, angacäimpa.

41 Ìninqe tòmènnäni dicabo tæ ñænänitapa. Ayæ Itota æmō adinque,

—Mæmpo botō apænedinō ante do ëñëmitapa, ante adinque botō bitō imite waa ate pönëninque apænebopa.

42 Botō apænedō ante æyedëmë apænebo incæ bitō cōwë ëñëmipa, ante botō do ëñëmopa. Wæætë edæ waodäni botō weca godongämæ gongænäni beyæ ante botō mäninō ante apænetabopa. Bitō botō imote da pönömi pontabopa, ante tòmènnäni pönencædänimpa, ante apænetabopa.

43 Mänömaïnō ante Wængonguï ingante apænedinque Itota,

—Datado ta pöe, ante yedæ aa pecantapa.

44 Në wæningä iñömō edæ do ta pongantapa. Tömengä önompo weocoo inte nänï wini wini cædincoo ayæ empodinique önöwa nänï wini wini cædincoo ayæ ëwadinque tömengä awinca weocoo nänï ñänë cæmönincoo ayæ ëmongä inte ta pongä adinque Itota tòmènnäni inänite,

—Mänincoo ñi cæmini gocæ, angacäimpa.

Itota ingante bæi ongonte ængæimpa, ante tedewënnäni (Mäateo 26.1-5; Mäadoco 14.1-2; Odoca 22.1-2)

45 Mänömaï beyæ oodeoidi nanguï inäni Mäadiya weca ëñacæ në pöninäni inte iinäni iñömō Itota mänömaï cæcä adinque tömengä ingante wede pönënnäni

bagadänimpa. 46 Pancadäniya guiquënë Paditeoidi weca godinque, Itota quinō cæcä, ante adodō angadänimpa.

47 Ìninqe Wængonguï quï, ante në godönäni ñænænäni tönō Paditeoidi iñömō wæætë tòmènnäni ömæ nänï Apænte Äincabo tömännäni inänite, Mönō godongämæ apænecäimpa, ante adoyömō pöedäni, ante äñönäni pönäni adinque tòmènnäni,

—Ìngä iñömō, Acædänimpa, ante nanguï bamönengæ cæcä ingä. Mönō quinō cæquimō. 48 Ante wædinque mönō tömengä ingante, Bitō mänömaï godömenque cædämaï incæbiimpa, ante wii wææ ämō ininqe waodäni tömännäni tömengä ingante pönëmainänipa. Tömengä ingante pönënnäni ininqe, Itota oodeoidi Awënë bacæte ante cæcampa, ante pönente wædinque odömänoidi incæ edæ wææ cæbäinänipa. Ìninqe tòmènnäni pöninque mönō tæiyæ waëmō oncō wo ëwëmaïnänipa. Ayæ mönō ömæ iñömō mönō quëwencabo incæ nämä në ämō iñömönte tòmènnäni pö ö ænte bai cædinque tòmènnäni que në ännäni babäinänipa, ännänitapa.

49 Tòmènnäni weca adocanque Caiapato mänii wadepo, Wængonguï quï, ante në godongä ñænængä pönï inongä inte tömengä iñömō,

—Minitō tömännō ante ëñënnämaï iminipa töö, apænecantapa. 50 Mönō ömæ quëwencabo wii

tömämö wængæimpa,
ante wæætē tōmēmō
beyæ ante adocanque
onguiñængä wængä ininque
godōmenque waa imaimpa,
ante mīnitō ēñēnāmaī imini
inte tedewēmīni awædō.

⁵¹ Mänōmainō ante
apænedinque Caiapato
mä nänō pōnēnonque ante
wīi angacäimpa. Wæætē
tōmengä mänīi wadepo
iñonte, Wængongui qui,
ante nē godongä ñænængä
pōni inongä inte Wængongui
beyæ apænedinque, Itota
iñömō oodeoidi beyæ
ante wæncæcäimpa, ante
apænegacäimpa. ⁵² Ayæ

wīi Oodeabæ quēwēnānique
beyæ ante wænguingä.
Wæætē, Wængongui wēnāni
wayōmō wayōmō pangote
godināni inte adodānique bad-
inque adoyōmō godongāmæ
poncædānimpa, ante tōmengä
wæncæcäimpa. ⁵³ Caiapato
mäninō ante nänō āniōnæ
iñonte tāno godongāmæ
pōnēninque oodeoidi ömæ
nāni Apænte Äincabo iñömō,
Æbänō cæte Itota ingante
wænōmō wænguingä, ante
cōwē tedewēnōnānimpa.

⁵⁴ Mänōmaī beyæ Itota
ayæ oodeoidi weca wīi
edonque gocä inongäimpa.
Wæætē wadæ godinque
tōmengä önōmæca eyequei
Epadaimē nāni āñōmō god-
inque māniñömō tōmengä
ēmīñænāni tōnō ongōnongäimpa.

⁵⁵ Wodo pænta gogaionæ,
ante Patowa nāni cæōnæ
oo pōni inōnimpa. Māniñedē
Oodeabæ wayōmō wayōmō
quēwēnāni nanguī ināni

Eedotadēē quēwēñömō
pō æidinque tōmēnāni Pa-
towa nāni ææmæ ayæ
cædāmaī iñedē dodāni an-
gai bai cædinque, Mönō
wēnæ wēnæ cægainō ante
mönō mēnongate bai waēmō
bacæimpa, ante nāmā incæ
äacæte ante cædinque æi
gogadānimpa. ⁵⁶ Adodāni
Wængongui oncō ñænæncōnē
yabæcōnē pō guidinque
adiyæ gongæninque, Itota
æyōmōnō ingää, ante pōnente
gomō adinque nāmāneque
godongāmæ apænedinque,

—Māningä iñömō ææmæ
beyæ ante edæ pōnāmaī
ingantawo. Æbänō ante
pōnēmīni, ante apænedōnānimpa.

⁵⁷ Wængongui qui, ante
godōnāni ñænænāni tōnō
Paditeoidi wæætē waodāni
inānite wææ änōnānimpa.
Æcänō Itota nänō a
ongōñömō ante nē ēñengä
iñömō tōmengä mōnitō
imōnite angä ēñēninque
mōnitō wæætē Itota ingante
yao ongote æmaimōnipa,
ante do wææ änōnānimpa.

12

*Awēnē Itota önōwa ogui
wapæ gao cæwacampa*

*(Mäateo 26.6-13; Mäadoco
14.3-9)*

¹ Önonpo æmæmpoque
go adoönæque ate Patowa
nāni amæ bacæ cæyedē Itota
Betānia iñömō pongantapa.
Itota do angä ate nē ñāni
ömæmōningä Datado iñömō
tōmengä adoyōmō Betānia
quēwēnongäimpa. ² Itota
pongä adinque waodāni

māniñmō quēwēnāni, Itota ingante waa amōnipa, ante tōmengā beyæ ææmæ cægadānimpā. Wadāni tōnō Datado adobai Itota tōnō godongāmæ tæ contate cæññōnānite Māadota iñmō tōmēnāni inānite cænguī godongā cænānitapa. ³ Ayæ Māadiya iñmō mēedio ditodo ganca nāni oguī wapæ ōni pæquīmæ nāadodopæ nānō nangui godonte ænimæ incæ ænte māmō Itota ōnōwa gao cæwadinque tōmengā ocaguī inte amimō cæcā ininque oncōnē tōmancōnē oguī waacōnē ingatimpā. ⁴ Itota miñæ nē gocā adocanque Codaa Icadote nāni ānongā iñmō edæ, Itota ingante æncædānimpā, ante odōmonte nē godonguingā inte ñōwo wææ apæncantapa.

⁵ —Iimæ nānō oguī wapæ quīnante ōmæpodāni beyæ ante godonte ænāmai ingantawo. Iñæmpa waocā adoque wadepo cæte beyæ paga æninque todetiento deēnadiota nānō ænimpota beyæ mānimæ godonte ænimæ imæmpa, ante wæcantapa.

⁶ Tōmengā dicæ ōmæpodāni beyæ ante pōnēninque mānōmainō ante apæncantawogææ. Wæætē tōmengā nē awēmō ænongā inte māniñō ante apæncantapa. Tōmēnāni da wente æintaa næænongā inte tōmengā iñmō, Tōmēnāni da wēninta incæ pancataa botō qui bacæimpā, ante awēmō ænongā inte mānōmai apæncantapa. ⁷ Itota

wæætē tōmengā ingante,

—Onquiyængā ingante piinte ānewēnāmai incæbiimpā. Mānimæ botō daga wenguīōnæ ante manguēnengā inte tōmengā botō baō nāni daga wenguinque ante eyepæ iñonte ōni paacantapa. ⁸ Ōmæpodāni cōwē mīnitō weca quēwēnāni inānipa. Botō guiquēnē wīi cōwē mīnitō weca quēwēmo imopa, ante apænegacāimpā.

Datado ingante wænongæimpā, ante tedewēnāni

⁹ Itota Betānia ponte ongongampa, ante apænedāni ēñēninque oodeoidi nangui ināni tōmengā weca pōnāni incæte wīi tōmengā beyænque pōnānintapa. Wæætē adobai Datado ingante angā nē ñāni ōmæmōningā ingante acæte ante pongadānimpā. ¹⁰ Mānōmai beyæ Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni iñmō, Æbānō cæte Datado ingante adobai wænōmō wænguingāā, ante godongāmæ tedewēnānitapa. ¹¹ Iñæmpa oodeoidi nangui ināni, Datado beyæ mōnitō imōnite emō cæte Itota ingante pōnēninque tōmengā gāmænō godānipa, ante wægadānimpā.

Itota Eedotadēē iñmō pongā

(Māateo 21.1-11; Māadoco 11.1-11; Odoca 19.28-40)

¹² Iimō ate, Eedotadēē iñmō poncæte ante Itota idōmæ pongampa, ante apænedāni ēñēninque ææmæ beyæ ante tæiyænāni

pöninäni iñömö,¹³ yædëmæmäa
wangö tate mäo bee tente
taodique yedæ aa ped-
inque,

—Möni quëwenguinque
ante, Badogaa, ante
tomönipa. Bitö Awënë
Wængonguï emöwo beyænque
pömi ininque bitö toquinque
edæ Wængonguï bitö imite
waa cæcæcäimpa. Bitö
idægoidi Awënë inömi inte
bitö toquinque ingæimpa.

¹⁴ Ante yedæ äñönäni
Itota iñömö bodo wengä ate
æninque tömengä æi contate
pongantapa. Wëenëñedë
Wængonguï beyæ iïmäi ante
näni yewæmonte angainö bai
iinque cædinque pongantapa.

¹⁵ “Tiöno iñömö quëwëmini
iñömö edæ guïñänämaï
iedäni.

Minitö Awënë Odeye ñöwo
mīnitö weca pongä
aedäni. Edæ bodo
wengäa æi contate
pongampa,”

ante yewæmongadänimpa.
¹⁶ Tömënanäni dodäni nāni
angai bai cædinque Itota
ingante bee tencæ taodäni
adinque Itota nänö nē
ëmiñænäni iñömö, Æbänö
cædänii, ante mäniñedë
ëñänämaï inte wædönänimpa.
Wæætë edæ Itota Wængonguï
ñäö emöñömö ocæ emænte
gocä adinque tömengä
ëmiñænäni mäniñedë
ate edæ, Itota ingante
waodäni ñöwo nāni cædönö
ante dodäni wëenëñedë
yewæmongadänimpa, ante
pönente wædönänimpa.

¹⁷ Datado wodi ontatodë
ongöñongante Itota, Ta pöe,

ante aa pecä ëñëninque
në wæningä incæ ñäni
ömæmöninque ta pongä ad-
inque Itota weca godongämæ
ongöninäni nanguï inäni
iñömö, Itota mänömaï
cæcä atamönipa, ante gode
ä gode ä cædönänimpa.
¹⁸ Ininque edæ, Itota mänömaï
bamönengæ cæcampa, ante
apænedäni ëñente beyænque
waodäni tæiyænäni Itota
weca bee tencæ pönänitapa.
¹⁹ Mänömaï beyæ Paditeoidi
iñömö nämanque godongämæ
tedewënanitapa.

—Waodäni tömänäni
æbänö tömengä miñæ tee
empo godäni ante aedäni.
Mänii beyæ ante, Mönö
cædinö wii eyepæ impa, ante
adinque, Mönö æbänö cæte
godömenque cæquimöö, ante
wægadänimpa.

*Guidiegoidi pancadäniya
Itota ingante diqui mīnāni*

²⁰ Eedotadë iñömö
tömënanäni ææmæ cæyedë
Wængonguï ingante waa
ate apænecæte ante nē
pönäni pancadäniya iñömö
guidiegoidi inönänimpa.
²¹ Mäninäni iñömö Pedipe
weca pöninque edæ,

—Awënë, ëñëmi. Mönitö
Itota ingante ainëmönipa,
ante änänitapa. Mäningä
Pedipe iñömö Betaida
quëwëñömö Gadideabæ
quëwente pongä inongäimpa.

²² Tömengä iñömö Æntade
weca gote tömengä ingante
guidiegoidi nāni äñinö ante
apænecä ate tömëna wæætë
Itota weca guëa godinque

tömengä ingante äñöna,
 23 Itota wæætë,

—Wængonguï nänö cæönæ do ba ïninqe tömengä pönö cæcä beyænque botö Waobo ëñagaïmo ïñömö ñäö apäite ëmoncæboïmpa. 24 Mïnitö ïminite nâwangä ämopa. Tömëmö onguïpo quiyadïmö incæ yabæque ñömäadamäi ï bai ædö cæte tä bocate pædinqe tömëmö nanguï pönï ïmonguï. Wæætë tömëmö yabæque ñömäate ate tä bocate pædinqe nanguï pönï ïmopa. Botö adobai wænguënëmo ïmopa. Botö wïi wæmo bai ædö cæte waodäni tæiyænäni botö quïnäni baquïnäni. 25 Në, Nâmanque pönente quëwëmote, ante pönengä ïñömö edæ tömengä nänö quëwenguïmämö incæ wo ëwente bacæcäïmpa. Inguïpoga quëwëñedë në, Wïi nâmanque pönente quëwëmote, ante pönengä guiquënë tömengä nänö wantæpiyæ quëwenguïnö ante do ëadingä inte tömengä nänö wænämäi quëwenguïnque gocæcäïmpa. 26 Æcänö botö ïmote në cæda ïna tömengä ïñömö edæ botö ïmote tee empo goquënegä ingampa. Ayæ æyömönö botö quëwëmö botö ïmote në cædongä adoyömö quëwencæcäïmpa. Botö Mæmpo ïñömö botö ïmote në cædongä ingante waa acæcäïmpa, ante Itota apænegacäïmpa.

*Itota, Botö wæncæboïmpa,
 ante apænegä*

27 Ayæ godömenque apænedinqe Itota ïmäi apænecantapa. “Botö guïñëmämö entawëninque wæbo inte quïnö anguïmo. ‘Botö Mæmpo ëñëmi, äninque, Botö nantate wæwenguïönæ oo pönï ba incæte bitö pönö ö æmi ate wæwënamäi bacæboïmpa,’ ante botö wïi mänömainö ante ancæboïmpa. Edæ botö wæwenguïnö beyæ ante pontabopa. 28 Mæmpo, Bitö æbänö ñäö apäite ëmömi ïmii, ante odömömi acædänïmpa,” angantapa.

Äñongä öönædë ïnö tedepämö apænedinqe, “Botö æbänö ñäö apäite ëmömo ïmopa, ante do odömöntabopa. Ayæ wæætë adodö cæcæboïmpa,” ante apænegä ëñënanitapa.

29 Mäniñömö godongämæ ongönäni nanguï ïnäni ïñömö mänimämö ëñëninque edæ, Detæbo tæi tëmämö bai ïmpa, ante wädänitapa. Wädäni guiquënë,

—Anquedo ïñömö tömengä ingante apænegantapa, ante änanitapa.

30 Itota ïñömö wæætë,

—Mänimämö wïi botö beyæ ante apænegampa. Wæætë mïnitö beyæ ante apænegampa. 31 Ñöwoyedë Wængonguï inguïpoga quëwënanï ïnänite apænte nänö panguïnö ïñömö edæ oo baquïnö anguënë. Inguïpogaquë quëwënanï awënë ïñongante wënæ ingante Wængonguï ñöwoyedë, Gobäwe, angä gocæcäïmpa.

32 Botö imote awäa timpod-
inque ængæ gantidēnāni
wægōmo ate botö waodāni
tömānāni inānite, Minitö botö
weca poncæminimpa, ante
aa pecæboimpa, ante Itota
apænecantapa.

33 Mänömaïnö ante
apænedinque tömengä,
Æbänö wænguimoo, ante
ēñencædānimpa, ante
apænecantapa. 34 Eñēninque
mäniñömö ongönāni nanguï
ināni,

—Mönitö iñæmpa, Mönö
Codito cōwē ee ongoncæcäimpa,
ante dodāni nāni wææ
angainö ante yewæmonte
ongompa, ante eñentamönipa.
Incæte bitö iñömö nāmanque
äninque, Botö Waobo
ēñagaïmo iñömote botö imote
awäa timpodinque gö cædāni
wængonguïmo imopa, ante
ædö cæte ämii. Äninque,
Iingä Waocä nē eñagaingä
iñæmpa ee ongönāmaï wænte
goquingä.

35 Ante wæyönāni Itota
tömēnāni inānite,

—Botö, Waodāni mīmönē
ñäö bai entawēninque
quēwencædānimpa, ante
pontabopa. Wædænque
ayæ iñö botö mīnitö weca
quēwēninque mīnitö iminite
odōmonte apænebopa.
Mönitö taadö wēmö badāmaï
ingæimpa, ante mīnitö taadö
ayæ ñäö iñedē goedāni. Edæ
wēmö iñömö nē gocä iñömö
tömengä edæ, Ædönö goboo,
ante eñēnāmaï ingampa.
36 Botö ñäö bai emönömo
imopa. Ñäö iñömö nē
cægömöni incæmönimpa, ante

bacæte ante cædinque mīnitö
iñömö botö mīnitö weca
ayæ ongönömote botö imote
pönēedāni ämopa, angantapa.

Tömengä iinque apænete
ate wadæ godinque wē
womonte ongongacäimpa.

*Oodeoidi Itota ingante
iïmaï cæte pönēnāmaï inānipa*

37 Itota oodeoidi weca
nanguï bamönengæ cæte
odōmongä incæte tömēnāni
ayæ tömengä ingante
pönēnāmaï inānitapa. 38 Wængonguï
beyæ nē apænecä Itaiya
wodi iïmaï ante do nänö
angainö bai iinque baquinque
tömēnāni mänömaï cædönānimpa.

“Awēnē Wængonguï eñēmi.
Mönitö apænemöni
tömēnāni nāni eñēnö
ante edæ æcänö eñente
pönengä. Iñæmpa nē
pönengä iñömö edæ dæ
angä awædö.

Ayæ Awēnē Wængonguï nänö
tæï piñænte cægainö
ante æcänö ada iñömö
edæ dæ angampa.”

39 Iinque tömēnāni ædö
cæte pönenguināni, ante
Itaiya wodi edæ wayömö
yewæmöninque, Wængonguï
iïmainö ante cæcä beyæ
pönēnāni inānipa, ante
yewæmongacäimpa.

40 “Tömēnāni botö gämænö
ocæ emænte pönāni
bai botö wæætē, Waa
bacæminimpa, ante
godö cæcædömoimpa.

Incæte mänömaï cædāmaï
incæboimpa, ante
Wængonguï iïmaï
cægacäimpa.

Tömengä godö cæcä beyænque
waodäni babetamönäni
baï adämaï bagadänimpa.

Adobaï mïmönë näni
pönënö ömædë bad-
inque ëñënämaï
bagadänimpa.

Edæ, Tömënäni näni
adïnö ante ëñënämaï
incædänimpa, ante
cædinque

ayæ edæ, Tömënäni näni
ëñënö ante ëñënämaï
incædänimpa," ante
wææ cægacäimpa.

ante Itaiya wodi yewæmongacäimpa

⁴¹ Itaiya wodi Itota nänö ñäö
ëmömämo æbänö ingui, ante
do ate baï ingaingä inte edæ
Itota ingantedö ante mäninö
ante doyedë angacäimpa.

⁴² Ñöwo guiquënë ood-
eoidi awënëidi tæiyænäni
Itota ingante pönënänimpa.
Incæte Paditeoidi beyæ
guiñënäni inte, Mönö
odömöincönë go guiyömönite
tömënäni mönitö imönite
wii tatodoncædänimpa,
ante wææ cædinque
tömënäni në pönënäni incæ
waodäni ëñëñönäni pæ
wëenete tededämaï inänimpa.

⁴³ Edæ mäninäni, Waodäni
mönitö imönite waa ate
apænecædänimpa, ante
nanguï aïnente wædäni
inönänimpa. Adodäni,
Wængongui mönitö imönite
waa ate apænecæcäimpa,
ante pönömenque aïnente
wædäni inönänimpa.

*Itota nänö änö beyænque
waodäni apænte wæccædänimpa*

⁴⁴ Itota yedæ äninque aa
pecantapa. "Botö imote në

pönengä inñömö wii botö
adoboque imote pönëningä
ingampa. Wæætë edæ botö
imote në da pönongaingä
ingante tömengä adobaï
pönengä inongäimpa. ⁴⁵ Adocä
botö imote në acä inñömö
tömengä botö imote në da
pönongaingä ingante adobaï
acä ingampa. ⁴⁶ Botö
imote në wede pönënäni
inñönäni adocanque incæ
wëmö inñömö wii godömenque
ee ongoncæcäimpa, ante
cædinque botö inñömö ingui-
poga quëwënäni weca ñäö baï
inñomo inte pontabopa."

⁴⁷ "Waocä botö änö
ëñëninque wii ëñente cæcä
ingä incæte botö tömengä
ingante apænte änämaï
imopa. Edæ botö wii in-
guipoga quëwënäni inänite
apænecæte ante pontabopa.
Wæætë inguipoga quëwënäni
inänite æmo beyænque
quëwencæminimpa, ante
pontabopa cæminii. ⁴⁸ Botö
imote në Baa angä inñömö
tömengä botö änönö ante,
Dicæ pönëmogaa, angä
inñongante tömengä ingante
në apænte änö incæ edæ
mæ ongompa. Inguipoga
inque baquionæ inñonte
botö äninö incæ në apænte
anguingä baï ba ininque
mäningä ingante, Bitö pante
wæquinque Baa angabi-
impa, ante baï apænete
ingæimpa. ⁴⁹ Edæ botö
wii namanque pönëninque
apæneta bopa. Wæætë, Botö
quinö apænëquimoo, ante,
Æbänö ante apænëquimoo,
ante botö Mæmpo botö

imote nē da pōnongaingä
 iñömö tōmengä botö imote
 wææ angä eñēninque
 apænetabopa. ⁵⁰ Tōmengä
 nänö wææ angainö eñente
 cæbo beyænque mīnitö
 wantæpiyæ cōwē quēwence
 ante do eñēmopa. İnıneque
 botö Mæmpo botö imote
 nänö angainö ante botö
 adodö ante apænebopa,”
 ante Itota māniñedē iınque
 apænegacäimpa.

13

*Itota incæ tōmengä
 emiñænāni önöwa mēnōwacä*

¹ Patowa nāni ānæ
 wantæyö bacäimpa, ante
 nāni cæyedē Itota iñömö,
 Botö inguipoga quēwente
 emö cæte botö Mæmpo
 weca ocæ emænte æi go-
 quionæ do bacäimpa,
 ante do eñēnongäimpa.
 Itota ingante pōnēnāni
 nē inguipoga quēwēnāni
 iñönānite tōmengä tōmēnāni
 inānite waadete pōnēninque
 ñöwoyedē, Botö æbānō nanguı
 waadete pōnēmo imoo, ante
 odōmongäimpa.

² Gāwadecæ bayö Itota
 tōmengä emiñænāni tönö
 godongāmæ cæñönāni wēnæ
 awēnē cæcä beyænque
 Timönö wengä Codaa Ica-
 diote iñömö, Itota ingante
 odōmonte godoncæboimpa,
 ante pōnengä inongäimpa.

³ Itota iñömö, Quincoomē
 ongoncoo incæ Wængongui
 pönö cæcä beyænque botö
 tōmancoo awēnē badınque
 nāmā tæi piñænte nē āmo
 imopa, ante eñēnongäimpa.

Ayæ edæ Wængongui weca
 quēwente wææ pönimo inte
 botö Wængongui weca ocæ
 emænte goquimo imopa, ante
 do eñēnongäimpa. ⁴ Māninö
 ante eñēnongä incæ tōmengä
 ante eñēnongä incæ tōmengä
 ante eñēnongä incæ tōmengä
 ante ate ængæ gan-
 tidınque yabæcoo gä tadon-
 gadınque wadæ caaincoo
 æninque önoncadeyæ inö
 goti padengantapa. ⁵ Ayæ
 ate æpæ mēnongaquintadē
 pe ñiñænıneque tōmengä
 emiñænāni tōmānāni önöwa
 mēnōwadınque wadæ caain-
 coo goti padēincoo inte wadæ
 cæwacæ tæcæ cæcantapa.

⁶ Mānōmaı cædınque
 tōmengä Timönö Pegodo
 weca pongä adınque adocä
 iñömö tōmengä ingante,
 —Bitö botö Awēnē imi
 incæte botö önöwa mēnōwacæ
 pōmitawo.

⁷ Ante añongä Itota wæætē,
 —Ñöwoque botö æbānō
 cæboo, ante eñēnāmaı imipa.
 Incæte ayæ ate eñencæbiimpa.

⁸ Angä eñēninque Pegodo,
 —Botö önöwa cōwē
 mēnōwadāmaı incæbiimpa,
 ante Baa āmopa cæbii.

Ante añongä Itota godōmenque,
 —Botö bitö önöwa
 mēnōwadāmaı imo bai bitö
 wiı botö quimi imaimipa, ante
 angantapa.

⁹ Māninö angä eñēninque
 Timönö Pegodo wæætē,

—Awēnē, Mānōmaı i
 inıneque bitö wiı botö
 önöwaque mēnōwaquimi.
 Wæætē botö önompo adobaı
 mēnompodınque botö ocabo
 mēnoncæ.

¹⁰ Ante añongä Itota
 wæætē,

—Æpæ nē äadingä iñömö tömengä baö eñayö tömäñö waëmö impa. Ìinque tömengä önöwaque nämanque mēnōwacä inte eyepæ impa. Minitö do mīmō mēnongate waëmö entawēnōmīni imīnipa. Incæte wīi tömāmīni waëmö entawēmīni imīnipa, angantapa.

¹¹ Edæ, Æcänö botö imote nē odömōnte godonguingä ingää, ante tömengä do eñēnongäimpa. Mänōmaī beyæ tömengä, “Minitö wīi tömāmīni do mēnongate waëmö entawēnōmīni imīnipa,” angantapa.

¹² Ayæ tömēnāni önōwa ïinque mēnōwadinque tömengä yabæcoo wēñadinque tömengä adodö gote tæ contadinque tömēnāni inānite,

—Botö mänōmaī cædinque mīnitö beyæ ante quīnō cæboo, ante eñēmīnitawo, ante äinque Itota godōmenque, ¹³ Minitö botö imote, Nē Odömōmi imīpa, äinque ayæ adobaī, Awēnē imīpa, ämīni imīnipa. Edæ botö mīnitö Awēnē inōmo ïinque mīnitö mänōmaīnō ante nāwangä ante ämīnipa. ¹⁴ Botö iñömö mīnitö Awēnē inōmo inte nē mīnitö imīnite Odömōmo imo incæ mīnitö önōwa do mēnōwabo amīnipa. Ìinque botö mänōmaī mēnōwabo baī mīnitö adobaī wacä önōwa wacä önōwa mēnōwaquēnēmīni imīnipa. ¹⁵ Botö cæbo baī mīnitö adobaī cæcæmīnimpa, ante cædinque botö mīnitö beyæ ante cæbo aedāni. ¹⁶ Minitö imīnite nāwangä ämopa.

Awēnē ñænængä ïinongä ïinongante tömengä ingante nē cæcä iñömö wīi godōmenque ñænængä ingampa. Awēnē nē da godongä ñænængä ïinongä tömengä nänö nē da godōningä wæætē wīi godōmenque ñænængä ingampa. ¹⁷ Minitö ñōwo mänīnō ante eñēnīmīni inte edæ ado ante cæmīni ïinque mīni toquinque bacæimpa, ante Itota apænecantapa.

¹⁸ Ayæ apænedinque, “Botö wīi tömāmīni beyæ antabopa. Botö apænte ænināni ædānidö ināni, ante botö nē eñēmo imopa. Wængonguī angä eñente nāni yewæmongainö baī ïinque bacæimpa, ante ïīmaī bacæ cæpa. ‘Botö tönö godongämæ nē cængongä iñömö botö imote nē pīinte cæcä bacantapa.’ ¹⁹ Mänōmaī ba adinque edæ mīnitö botö imotedö ante apænedinque, Tömengä mönö Cödito ïinongä ingampa, ante pönencæmīnimpa, ante cædinque botö ñōwo ayæ badāmaī iñedē mīnitö imīnite ämopa. ²⁰ Minitö imīnite nāwangä ämopa. Æcämenque botö nē da godongaingä ingante æna tömengä iñömö edæ botö imote adobaī ængä ingampa. Ayæ æcämenque botö imote æna tömengä iñömö botö imote nē da pönongaingä ingante ængä ingampa cæmīni,” ante Itota apænecacäimpa.

Itota ingante Codaä nē godonguingä ingampa, ante (Mäateo 26.20-25; Mäadoco 14.17-21; Odoca 22.21-23)

21 Mäninö angä ate Itota iñömö tömengä nänö wæwëmämo entawëninque wæcä inte, Näwangä ante apænebo ëñëedäni. Mini cabo incæ adocanque, Æncæðänimpa, ante botö imote odömonte pædæ godonguingä ingampa.

22 Ante apæneca wædinque tömengä ëmiñænäni, Æcänö ingante apænecaä, ante ëñënamäi inte godongämæ wacä ingä wacä ingä adänitapa. 23 Itota ëmiñænäni adocanque iñömö Itota nänö në waadete pönengaingä inongäimpa. Tömengä iñömö Itota tönö ääñömonque tæ contate ongönaimpa.

24 Timönö Pegodo iñömö iingä ingante ömö ömö cædinque angampa. Bitö Itota ingante, Æcänö ingää, ante ämi angä ëñente ate apænebi ëñëmönie.

25 Angä ëñëninque mäningä Itota tönö ääñömonque në tæ contacä iñömö,

—Awënë, æcänö ingää, ante apænebi ëñëmönie, ante tömengä ingante äñongä.

26 Itota wæætë,

—Botö iï päö owætaca mü cæte godömo në ænguingä iñömö tömengä në cæquingä ingampa.

Ayæ päö owætaca mü cædinque Timönö wë Codaa Icadote ingante godongan-tapa. 27 Codaa päö ængä ate Tatäna iñömö tömengäa do guigacäimpa. Ìninque tömengä ingante,

—Bitö quinö cæcæ cæbii edæ quingæ cæe, ante Itota angantapa.

28 Wadäni adoyömö në cænäni iñömö, Itota quinante mäninö ante tömengä ingante angää, ante ëñënamäi inönänimpa. 29 Edæ Codaa tömënäni da wente æinta næænongä ingä beyæ tömënäni pancadäniya, Ææmæ beyæ ante mönö cænguü wü eyepæ ëamöni ìninque, Bitö godonte æncæbiimpa, ante Itota angampa, ante pönënonänimpa. Adobai ömæpodäni inänite, Godömi ænguñänimpa, ante Itota angampa, ante pönënonänimpa.

30 Codaa päö ænte ate tao gogacäimpa. Do woyowotæ inönimpa.

Itota nänö wæcæ änönö ante ñöwo angampa

31 Codaa dæ gocä adinque Itota,

—Botö Waobo ëñagaimo inte æbänö ñäö apäite ëmönömo imoo, ante ñöwo edonque bacæimpa. Botö cæquinö beyæ Wængongüi æbänö ñäö apäite ëmongä ingää, ante edonque bacæimpa. 32 Ayæ botö cæquinö beyæ Wængongüi ñäö apäite nänö ëmönö edonque ba ìninque Wængongüi cæcä ate botö ñäö apäite botö ëmönö adobai edonque bacæimpa. Ayæ mänömaï Wængongüi wantæyö cæcæcäimpa. 33 Botö wëmüni botö minitö weca wantæyö quëwëninque gobopa. Minitö botö imote ante diqui diqui mingüimüni imünipa. Ayæ oodeoidi inänite botö angainö bai ñöwo minitö imünite adodö

ämopa. Botö goquiñömö ante mīnitö ædö cæte ponguimīni imīnii. ³⁴ Botö wææ änönö ante ñowo mīnitö imīnite ämopa. Wacä ingä wacä ingä waadete pönencæmīnīmpa. Botö mīnitö imīnite waadete pönënömo bai mīnitö adobai wacä ingä wacä ingä waadete pönenguënēmīni imīnīpa. ³⁵ Mīnitö wacä ingä wacä ingä waadete pönēmīni adīnque wadāni tōmānāni, Mīnitö Itota nānō nē emīñæmīni imīnīpa, ante eñencædānīmpa, ante Itota apænegacäīmpa.

Pegodo incæ, Dicæ abogaa, anguingä ingampa, ante (Mäateo 26.31-35; Mäadoco 14.27-31; Odoca 22.31-34)

³⁶ Timönö Pegodo tōmengä ingante,

—Awënë, ædömë gobii.

Ante añongä Itota wæætë,

—Botö goquiñömö ante bitö ædö cæte botö imote ñowo tee empo ponguimi imīi. Ayæ ate guiquënë bitö botö imote tee empo ponguimi incæbiīmpa, angantapa.

³⁷ Pegodo godömenque,

—Awënë, äninque, Botö quīnante bitö imite ñowo tee empo godāmaī imoo, ante wæcampa. Botö Ao äninque bitö beyæ ante nāmā wænguimo imopa.

³⁸ Ante añongä Itota wæætë,

—Bitö Ao äninque botö beyæ ante nāwangä wænguimi imiyaa. Bitö imite nāwangä ante apænebo eñëe. Tawadiya pedāmaī iñonte bitö iñömö botö imotedö, Dicæ

abogaa, ante mempoga go adopoque anguimi imīpa, ante apænegacäīmpa.

14

Mæmpo weca mönö godö ante Itota taadö bai ingampa

¹ Itota tōmengä emīñænāni inānite, “Mīmönë guīñente wædāmaī iedāni. Wæætë Wængonguī ingante wede pönëedāni, angantapa. Ayæ adobai botö imote wede pönëedāni. ² Botö Mæmpo nānō quëwëñömö onconcoo bacoo pōni mæ ongompa. Mänömaī impa, ante wīi nāwangä i bai botö mīnitö imīnite ancædömoīmpa. Mīnitö beyæ ante botö, Mīni ponte quëwenguī onconcoo ante tōmää ædæmö badoncæte ante māniñömö gocæboīmpa. ³ Ayæ mīnitö quëwenguī onconcoo tōmää ædæmö mænoncæte ante gobo inīnque botö ocæ emænte poncæboīmpa. Pōninque mīnitö botö quëwëñömö adoyömö botö tönö godongāmæ quëwencæmīnīmpa, ante botö mīnitö imīnite ænte mæibo æicæmīnīmpa. ⁴ Botö goquiñömö æyömönö i, ante ayæ māniñömö gocæte ante taadö godö ante mīnitö do eññemīnīpa,” ante Itota apænecantapa.

⁵ Apænecä eññenīnque Tōmato iñömö tōmengä ingante,

—Awënë, Ædömë goquīmīi, ante mönitö eññënamāi imōni inte mönitö māninö bitö goquiñö ædönö i, ante taadö ædö cæte eñnguimōnīi.

⁶ Äñongä Itota wæætë,

—Botö iñömö tömömo nē taadömo bai inömo imopa. Ayæ botö adobo nē näwangä äno bai inömo bai iñömote minitö æbänö näwangä impa, ante eñenguimini iminipa. Botö edæ nē Quëwëmo inte pönö cæbo beyænque minitö quëwenguimini iminipa. Botö wii pönö cæbo bai waocä æcämenque incæ botö Mæmpocä weca godämaï incædongäimpa. ⁷ Botö imote do ate pönëmini ininque minitö botö Mæmpo ingante adobaï ate pönëmini imaïminipa. Nöwo tömengä ingante tæcæ ate bai pönëmini inte minitö tömengä ingante cöwë nē agaimini incæminipa, ante apænecantapa.

⁸ Mäninö apænecä eñëninque Pedipe iñömö,

—Awënë, Mæmpocä ingante odömömi amönie. Mäninque adinque idæwaa. Eyepæ impa.

⁹ Äñongä Itota wæætë,

—Pedipe eñëmi. Botö minitö weca wantæpiyæ quëwëmo incæ bitö ayæ botö imote adämaï inte bai pönënämaï imitawo. Nē botö imote acä iñömö tömengä adobaï Mæmpocä ingante nē acä ingampa. Ininque bitö iñömö, Mæmpocä ingante odömömi amönie, ante ædö cæte botö imote ämii. ¹⁰ Wæmpocä nempo botö nē quëwëmo imopa, ante ayæ, Wæmpocä ingante botö entawëmo imopa, ante bitö pönënämaï imitawo. Botö minitö iminite,

Æbänö apæneboo, ante wii nämanque pönëninque apænebopa. Wæætë botö Wæmpocä incæ botö tönö nē äawocaque bai quëwëmongä inte edæ tömengä nänö cædö ante nē cæcä ingampa.

¹¹ Tömengä nempo quëwëmo imopa, ante ayæ, Tömengä ingante botö entawëmo imopa, ante minitö iminite apænebo eñëninque pönëedäni. Wæætë edæ minitö botö äno beyænque ayæ pönënämaï imini incæte botö bamönengæ nanguï cædinö adinque mäninö beyænque pönëedäni.

¹² Minitö iminite näwangä ämopa. Botö imote nē wede pönengä iñömö tömengä botö cæbaï adobaï cæcæcäimpa. Ayæ botö Mæmpocä weca ocæ ëmænte gobo beyæ nē wede pönengä iñömö edæ wii önonque botö cæbaï cædinque godömenque cæquingä ingampa. ¹³ Minitö botö ëmöwo ante apænëdinque quïëmë æncæte ante apænëmini eñëninque botö Wængongui Wëmo inömo inte edæ, Mæmpocä nänö nãö ëmömämo edonque pönï acædänimpa, ante cædinque minitö äno bai edæ do cæcæboimpa.

¹⁴ Minitö, Änguimöni, ante quïëmë beyæ ante botö ëmöwo ante botö imo apænëmini eñëninque do cæcæboimpa, ante Itota apænëgacäimpa.

Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca poncæcäimpa, ante

¹⁵ Ayæ godömenque apænëdinque Itota iïmaï

ante apænecantapa. “Minitö botö imote waadete pönëmini inique botö wææ angainö ante ëñente cæquimini imaiminipa. ¹⁶ Ayæ, Wacä botö beyæ ante minitö tönö godongämæ cæquingä, ante botö inömö botö Mæmpocä ingante, Da godömi gocæ, ante apænecæboimpa. Ayæ tömengä botö änö ante do ëñente cædinque edæ, Tömengä minitö tönö cöwë ongonte godongämæ cæcæcäimpa, ante cædinque adocä ingante minitö weca da pönongä ponguingä ingampa. ¹⁷ Wængonguï në nö cæcä ingampa, ante näwangä impa, ante Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca incæ në odömongä inongä ingampa. Incæte waodäni në inguipogaque quëwënäni inömö tömengä ingante adämaï inäni inte pönënamäï inönäni inte edæ ædö cæte tömengä ingante Ao ante ænguinanii. Wæætë edæ tömengä minitö weca quëwënongä inongante minitö tömengä ingante në entawenguimini inte tömengä ingante do ate bai pönëmini iminipa,” ante Itota apænecantapa.

¹⁸ Ayæ apænedinque, “Botö wii minitö nöwamini bai mini baquinque ante edæ ëmö cæte goquimo imopa. Wæætë minitö weca ocæ ëmænte poncæboimpa. ¹⁹ Wantæ ate waodäni në inguipogaque quëwënäni inömö edæ botö imote adämaï inguinäni inänipa. Minitö guiquënë botö imote

aquimini iminipa. Edæ botö quëwëmo beyænque minitö adobai quëwencæminipa. ²⁰ Ayæ Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca nänö ponguionæ inonte minitö inömö edæ, Mönö æbänö äanque bai quëwëmö imöö, ante ëñencæminipa. Edæ, Botö Mæmpocä nempo quëwëmo imopa, ante ayæ edæ, Minitö botö nempo quëwëmini iminipa, ante ayæ, Minitö iminite adobai botö entawëmo quëwënömini iminipa, ante minitö ëñencæminipa. ²¹ Æcänö botö wææ angainö ö æninque ëñente cæda tömengä inömö botö imote në waadete pönengä ingampa. Botö imote në waadete pönengä ingante botö Mæmpo näëmæ waadete pönencæcäimpa. Ayæ botö adobai mäningä ingante waadete pönencæboimpa. Ayæ, Botö æbänö imoo, ante tömengä ingante odömömo acæcäimpa,” ante Itota apænecantapa.

²² Codaa inömö edæ wii Codaa Icadiote wacä Codaa inömö edæ Itota ingante apænecantapa.

—Awënë inæmpa bitö mönitö imönite apænedinque, Botö æbänö imoo, ante odömömo acæminipa, äninque quinante wæætë, Inguipogaque quëwënäni inänite odömönämaï incæboimpa, ante pönëninque cæbitawo, angantapa.

²³ Itota wæætë,

—Wacä botö imote në waadete pönengä

īninqe tōmengā īñōmō
 botō odōmonte apænedō
 ante ēñente cædongā
 īmaingampa. Botō Mæmpo
 adocā ingante waadete
 pōnenguīgā ingampa. Ayæ
 mōnatō tōmengā tōnō cōwē
 godongāmæ quēwencæte ante
 tōmengā weca ponguīmōna
 īmōnapa. ²⁴ Botō īmote nē
 waadete pōnēnāmaī ingā
 guiquēnē tōmengā īñōmō botō
 odōmonte apænedōnō ante
 ēñēnāmaī cædongā ingampa.
 Mānīnō botō odōmonte
 apænebo mīni ēñēnīnō īñōmō
 wīi botō nāmā pōnēninqe
 apænedīnō impa. Wæætē
 botō īmote nē da pōnongaingā
 nānō angainō impa, ante
 Itota apænecantapa.

²⁵ Ayæ apænedinqe,
 “Mīnitō weca botō quēwēñedē
 botō mānīnō ante mīnitō
 īmīnite apænetabopa. ²⁶ Botō
 Mæmpocā botō ēmōwo
 beyæ ante tōmengā Tæiyæ
 Waēmō Ōnōwoca ingante
 da pōnongā ponguīgā
 inte tōmengā mīnitō tōnō
 godongāmæ nē cædongā
 ingampa. Adocā mīnitō
 īmīnite tōmānō ante odōmonte
 apænecā ēñencæmīnimpā.
 Ayæ botō apænedō mīni
 ēñēnīnō tōmānō ante tōmengā
 adodō apænecā wæætē
 pōnencæmīnimpā,” ante Itota
 apænecantapa.

²⁷ Ayæ apænedinqe,
 “Botō pōnō cæbo beyænque
 mīnitō gānē entawente
 quēwēedāni, ante pōnō
 cædinque gobopa. Botō
 gānē entawēmāmo incæ
 mīnitō īmīnite pōnōmo

æninqe mīnitō gānē pōnente
 quēwencæmīnimpā. Botō
 inguipogaque quēwēnāni
 nāni godōnō baī wīi pōnōmo
 īmopa. Nō cæte pōnōmo īmopa.
 Mīnitō mīmōnē guiñente
 wædāmaī inte piyænē cæte
 quēwencæmīnimpā. ²⁸ Botō
 mīnitō īmīnite ēmō cæte
 godinque mīnitō weca ocæ
 ēmænte poncæboimpā, ante
 botō apænebo ēñēmīnitapa.
 Botō edæ, Botō Mæmpocā
 weca gocæboimpā, ante
 apænebo ēñēnīmīni inte
 mīnitō botō īmote waadete
 pōnēmīni īninqe botō beyæ
 ante watapæ tobaīmīnīpa.
 Edæ botō wīi botō Mæmpo
 baī īnōmo inte wædāmo īnōmo
 īmopa. ²⁹ Mānōmaī īnque
 ba adinque mīnitō, Nāwangā
 impa, ante pōnencæmīnimpā,
 ante botō ñōwoque ayæ
 badāmaī īñedē mīnitō īmīnite
 apænetabopa,” ante Itota
 apænecantapa.

³⁰ Ayæ apænedinqe, “īi
 inguipogaque quēwēnāni
 awēnē īñōmō wēnæ īnongā
 inte oo poncæ cæcampa.
 īninqe botō mīnitō īmīnite wīi
 wantæpiyæ ayæ apænebopa.
 Edæ tōmengā ædō cæte botō
 īmote nāmā tæi piñænte nē
 angā inguīgāā. ³¹ Incæte
 botō, Waodāni inguipogaque
 quēwēnāni īñōmō īīmaī ante
 ēñencædānimpā, ante cæbopa.
 Botō Mæmpo ingante botō
 waadete pōnēmopa, ante
 ayæ, Botō Mæmpo botō īmo
 wææ angā baī botō adodō
 cæbo īmopa, ante tōmēnāni
 ēñenguēnēnāni īnānīpa,” ante
 Itota īnque apænegacāimpā.

Ayæ, “Nöwo edæ ængæ gan-
tidinque mönō gocæimpa,”
angacæimpa.

15

*Itota näwä yowementa bai
ingampa*

¹ Ayæ godömenque
apænedinque Itota iimaï
apænecantapa. “Botō näwä
yowementa bai imopa. Ayæ
botō Mæmpo yowementa nē
aacä bai ingampa. ² Botō
imote pönänäni tōmänäni
ii yowementa gädëmænto
bai inänipa. Æcänö wii
botō emiñængä bai cæda
tömengä iñömö gädëmænto
ömæcato bai ingampa.
Botō Mæmpo gädëmænto
ömæcato bai iñongante wangö
topænte bai cædinque tömengä
ingante wido cæcampa.
Æcänö botō emiñængä bai
cæda guiquënë tömengä
gädëmænto tömenca incato
bai ingampa. Gädëmænto
tömenca incato incæ
godömenque waa pædinque
nanguï incacæimpa, ante
wææ topæ wææ topæ
cædäni bai botō Mæmpo
iñömö adobai cæcampa. Botō
nē emiñængä wii eyepæ
cæcä adinque tömengä
ingante wadæ cæcampa.
³ Botō änö ante minitö
iminite botō apænedinö beyæ
minitö mimönē do mēnongate
quëwëmïni iminipa. ⁴ Minitö
botō nempo ee quëwënömïni
incæminipa. Ayæ adobai
minitö botō imote cöwē
entawente quëwënömïni
iminipa. Gädëmænto yowe-
menta adoyömö ibænte

odæ yate bai pæte incate
bapa. Edæ gädëmænto
adotoque iñonte ædö cæte
nämä cædinque incaquintoo.
Minitö iñömö, Tömenca incate
bai mönō nanguï cæcæimpa,
ante cædinque botō nempo
ee quëwenguënëmïni iminipa,”
ante Itota apænecantapa.

⁵ Ayæ apænedinque, “Botō
yowementa bai imopa. Minitö
guiquënë gädëmænto bai
iminipa. Waocä botō nempo
ee quëwënongå inte ayæ botō
imote cöwē entawënongå ingä
ininque tömengä tömenca in-
cate bai nanguï cæbaingampa.
Wæætē edæ botō nempo
quëwënämaï imini ininque
minitö tömää cædämaï
imaïminipa töö. ⁶ Nē botō
nempo ee quëwënämaï ingä
iñömö tömengä gädëmænto
näni wido cædinto bai
ingampa. Mäninto amimö
bayonte gæte mämö gonga-
pamö ñö cædäni wo bæco
bai cædinque tömengä ingante
botō Mæmpo adobai wido
cæcä ingampa,” ante Itota
apænecantapa.

⁷ Ayæ apænedinque,
“Minitö guiquënë botō
nempo ee quëwëninque botō
angainö ante ee entawente
quëwëmïni ininque minitö
quiemē æncæte ante äinëmïni
incæ Wængongui ingante
apænemïni inte tömengä
wæætē pönongä æmaïminipa.
⁸ Minitö nanguï pönï tömenca
incate bai imini inte, Minitö
botō emiñæmïni iminipa, ante
edonque pönï ingæimpa.
Mänömaï cæmïni ininque,
Botō Mæmpo ñäö apæite

ëmönongä ingampa, ante odömönte ingäimpa. ⁹ Botö Mæmpo iñömö botö imo waadete pönengä ingaingä bai botö adobai minitö iminite waadete pönëmo intabopa. Botö nê waadete pönëmo iñömöte minitö iñömö botö nempo ee ongödäni. ¹⁰ Botö Mæmpo nê waadecä iñongante botö tömengä nänö wææ angainö ante ëñente cædimo inte tömengä nempo ee ongömopa. Minitö adobai botö nê waadete pönëmo iñömöte minitö botö wææ angainö ante ëñente cæmini inique edæ botö nempo ee ongömöni imaïminipa,” ante Itota apænecantapa.

¹¹ Ayæ apænedinque, “Botö watapæ topämo ante minitö mimönê entawëninque watapæ tocæminimpa, ante ayæ, Mini watapæ topämo eyepæ ingäimpa, ante botö minitö iminite mäninö ante apænetabopa. ¹² Botö wææ änö iñömö iïmaï ante impa. Minitö iminite botö waadete pönëninö bai minitö adobai wacä ingä wacä ingä waadete pönëdäni. ¹³ Æcänö nänö æmigoidi beyæ ante, Botö Ao äninque nämä incæ tömënanï beyæ ante wænguïmo, ante cæcä iñömö tömengä nänö waadete pönëmämo wïi waodäni tömänäni waadete pönëmämo bai impa. Tömengä iñömö edæ godömenque nanguï waadete pönengä ingampa. ¹⁴ Minitö botö wææ angainö ëñente cæmini inique botö guidëmini imaïminipa.

¹⁵ Minitö botö imo nê cædömöni iminipa, ante botö minitö iminite godömenque apænedämaï imopa. Edæ awënë ingante nê cæcä iñömö, Awënë æbänö cæcä, ante ëñënamaingä ingampa. Wæætë edæ botö Mæmpo nänö angainö ante botö ëñëninö tömänö ante minitö iminite apænebo ëñëmini beyæ botö, Minitö botö guidëmini iminipa, ante apænedimo imopa. ¹⁶ Minitö wïi botö imote apænte ænimöni iminipa. Wæætë botö iñömö, Minitö botö ëmiñæmini inömöni inte tömenca nanguï incate bai nanguï cæcæminimpa, ante minitö iminite apænte ænimö imopa. Minitö botö ëmiñæmini inömöni inte cöwë cæmini inique minitö quïëmë ante botö ëmowo beyænque apænëmini ëñëninque Mæmpocä iñömö do pönongä æncæminimpa. ¹⁷ Botö wææ änö iñömö iïmaï ante impa. Minitö wacä ingä wacä ingä waadete pönëdäni,” ante Itota apænecacäimpa.

*Inguipogaque nê quëwënäni
Itotaidi inänite nänï pïmämö*

¹⁸ Mänömainö ante apænedinque Itota godömenque iïmaï ante apænecantapa. “Inguipogaque nê quëwënäni iñömö minitö iminite pïnäni adinque minitö guïñënamäi inte edæ, Itota ingante do pïngadänimpa, ante pönëmini iminipa. ¹⁹ Waodäni nê inguipogaque quëwënäni nänï cabo wacä ingä wacä ingä

waadete pönēnāni inānīpa. Mīnitō inguipogaque nāni quēwencabo tōnō adomīni imīni bai tōmēnāni mīnitō imīnite adobai waadete pōnencādōnānīpa. Wæætē mīnitō inguipoga nāni quēwencabo tōnō adomīni ināmai imīnīpa. Iñæmpa wēēnēñedē mīnitō inguipoga quēwēñōmīnite botō do mīnitō imīnite apænte æntabopa. Mānōmai beyæ nē inguipogaque quēwēnāni iñōmō mīnitō imīnite pīnāni inānīpa. ²⁰ Botō ānō ante mīnitō imīnite, Æbānō apæneboo, ante ñōwo wæætē pōnēedāni. ‘Awēnē ñænængā inongā iñongante tōmengā ingante nē cæcā iñōmō wīi godōmenque ñænængā ingampa.’ Waodāni botō imote pīnāni wæwēmo bai mīnitō imīnite adobai pīnāni wæwēmīni incæmīnīpa. Botō odōmonte apænegaīnō ante ēñente cædāni bai mīnitō odōmonte apænedō ante adobai ēñente cæcædānīpa. ²¹ Mīnitō botō quīmīni iñōmīnite edæ botō ēmōwo beyænque iñāni, Botō imote nē da pōnongaingā, Æbānō ingāā, ante ēñēnāmai ināni inte mānōmai edæ cæquīnāni inānīpa,” ante Itota apænecantapa.

²² Ayæ apænedīnque, “Botō tōmēnāni inānite wīi ponte apænebo bai tōmēnāni nāni wentamō mongænguīmāmo mongæñāmai incādōnānīpa. Ñōwo iñōmō, Botō apænebo nē ēñēnāni inte tōmēnāni nāni wentamō mongæmāmo do

mongæñānīpa. Iñæmpa Itota apænecā ēñēnāmai imōnīpa, ante ædō cæte anguīnāni. ²³ Botō imote nē pīngā iñōmō tōmengā adobai botō Mæmpocā ingante pīngā ingampa. ²⁴ Wacā, Botō bamōnengæ botō cæbai adobai cæcā iñōmō cōwē dæ angampa. Inīnque botō wīi tōmēnāni weca bamōnengæ cæbo bai tōmēnāni nāni wentamō mongænguīmāmo mongæñāmai incādōnānīpa. Incæte, Botō æbānō cæboo, ante do adāni incæ tōmēnāni botō imote pīnīnque botō Mæmpo ingante adobai pīnānitapa. ²⁵ Dodāni nāni wææ yewæmongaintaa yewæmōnīnque iīmai ante nāni apænegaīnō bai ñōwodāni nāni cædō beyæ edæ iīnque batīpa. ‘Botō imote ōnonque pīnānitapa,’ ante yewæmongadānīpa,” ante Itota apænecantapa.

²⁶ Ayæ apænedīnque, “Botō edæ botō Mæmpo weca ocæ ēmænte gote ate mīnitō beyæ ante mīnitō tōnō godongāmæ cæquīngā ingante da pōnoncæboīpa. Māningā iñōmō Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca inongā inte edæ, Æbānō nāwangā i, ante apænecā ēñencæmīnīpa. Tōmengā botō Mæmpo weca quēwente ponguīngā ingampa. Pōnīnque tōmengā, Botō æbānō cæboo, ante apænecā ēñencæmīnīpa. ²⁷ Mīnitō adobai wēēnēñedē botō mā cæyedē do botō miñæ godīmīni imīni inte edæ,

Botö æbänö cæboo, ante apænequēnemini iminipa,” ante Itota tōmengä nänö nē emiñænāni inānite apænegacäimpa.

16

¹ Godömenque apænedinque Itota iimaï apænecantapa. “Minitö oda cædämaï tæi gongænte ongoncæminimpa, ante cædinque botö minitö iminite mäninö ante tōmänö apænetabopa. ² Minitö odömöincönē go guiyöminite wadäni, Mönitö tönö godongämæ ongönämaï iedäni, ante minitö iminite tatodönäni gocæminimpa. Wii mäninonque cæquinänimpa. Wæætē iincayæ ate æcämenque minitö iminite nē wænonguina ina iñömö tōmengä, Botö Wængongui nänö cædö ante cæbopa, ante pönencæcäimpa. ³ Botö Mæmpo ingante wii adinque pönänämaï inäni inte ayæ botö imote adämaï inte bai pönänämaï inäni iñömö tōmēnāni iñömö minitö iminite mäninö cæquināni inānipa. ⁴ Edæ mänionæ bayonte minitö, Botö wææ angainö ante æbänö ämoo, ante wæætē pönencæminimpa, ante botö minitö iminite mäninö ante do apænetabopa,” ante Itota apænegacäimpa.

Wængongui Tæiyæ Waëmö

Önöwoca nänö cædö

Ayæ godömenque apænedinque Itota iimaï apænecantapa. “Minitö tönö wēēñedē godongämæ ongömo beyæ botö mäninö ante mänñedē apænedämaï intabopa. ⁵ Botö imo nē da pönongaingä

weca botö ñöwo pöni ocæ emænte goquimo incæte, Bitö æyömönö goquimi, ante minitö tōmämini botö imote änämaï iminipa. ⁶ Botö mäninö ämo beyæ minitö nanguï pöni wæwēmīni iminipa. ⁷ Incæte botö minitö iminite nāwangä ämopa. Minitö beyæ waa ingäimpa, ante botö goquimo imopa. Botö wadæ godämaï imo bai minitö tönö godongämæ nē cæquingä iñömö minitö weca pönämaï incædongäimpa. Wæætē edæ cōwē goquimo inte godinque botö tōmengä ingante minitö weca da pönömo ponguingä ingampa. ⁸ Pöninque Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca cæcä beyænque inguipogaque quēwēnāni, Mönö wēnæ wēnæ cædömö inte wentamö mongæmö awædö, ante wæcædänimpa. Ayæ tōmengä cæcä beyænque, Wængongui weca æcänö nö cæte quēwēna ina, ante eñencædänimpa. Ayæ Wængongui apænte ante pancæcäimpa, ante adobai eñencædänimpa. ⁹ Edæ botö imote nāni pönänämaï inö beyænque inguipogaque quēwēnāni iñömö edæ, Mönö wēnæ wēnæ cædonque ante cædinque pönänämaï imopa, ante wæcædänimpa, ante adocä cæcæcäimpa. ¹⁰ Ayæ edæ, Botö iñömö botö Mæmpo weca gote quēwēñömote minitö botö imote adämaï inguimīni iminipa. Ininque botö Mæmpo weca gote quēwēmo beyæ Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca incæ, Æbänö

nö cæte quëwenguï, ante inguipogaque quëwënäni inänite odömonte apænecä ëñencädänimpa. ¹¹ Ayæ inguipogaque quëwënäni awënë iñongante wënæ ingante Wængonguï, Botö pancæboimpa, ante do apænte angacäimpa, ante Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca godö odömonte apænecä beyænque ëñencädänimpa,” ante Itota apænecantapa.

¹² Ayæ apænedinque, “Botö minitö iminite nanguï ayæ apæneinente wæbo incæte minitö ñöwo ganca ædö cæte ëñenguïminii. ¹³ Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca pongä ate tömengä iñömö, Æbänö näwangä impa, ante tömänö ante minitö iminite odömonte apænecä ëñencæminimpa. Adocä, Æbänö apænequïmoo, ante wïi nämä pönëninque apænecæcäimpa. Wæætë Wængonguï tömengä ingante angä nänö ëñëninö ante Wængonguï Önöwoca iñömö mäninonque ante minitö iminite odömonte apænecä ëñencæminimpa. Ayæ, Ìncayæ ate æbänö baquï, ante tömengä minitö iminite apænecä ëñencæminimpa. ¹⁴ Botö æbänö ñäö apäite ëmönömo imopa, ante edonque pönï bacæimpa, ante cædinque tömengä iñömö botö entawënö ante minitö iminite odömonte apænecä ëñencæminimpa. ¹⁵ Botö Mæmpo nänö ëadoncoo iñömö edæ tömancoo botö quincöo impa. Mänömaï

beyæ iïmaï apænetabopa. Tömëmo entawencöo ante Wængonguï Önöwoca iñömö minitö iminite odömonte apænecä ëñencæminimpa, ante apænetabopa,” angantapa.

¹⁶ “Ayæ wantæ ate minitö botö imote adämaï inguïmini iminipa. Ayæ ate wantæyö iñonte botö imote wæætë acæminimpa,” ante Itota apænecacäimpa.

Mini wæwëmämö incæ wæætë mini toquinque bacæimpa

¹⁷ Tömengä ëmiñænäni pancadäniya nämanque godongämæ apænedinque,

—Mäninö äninque tömengä, Minitö wantæ ate botö imote adämaï inguïmini iminipa, ante æbänö ancæte ante apænecä, ante wädänitapa. Ayæ, Wantæ iñonte minitö botö imote wæætë acæminimpa, ante ayæ, Botö Mæmpo weca gote quëwëmo beyæ impa, ante Itota apænecä awædö, ante apænedänitapa. ¹⁸ Tömënäni wæætë wæætë, Mäninö tömengä, Wantæyö, ante nänö änö iñömö edæ æbänö ante apænecä, ante wädänitapa. Tömengä æbänö ancæte ante apænecä, ante ëñënamäi imönipa, ante wädänitapa.

¹⁹ Tömënäni mäninö ante pönëninque botö imote ëñencæte ante äinënäni inänipa, ante wædinque Itota tömënäni inänite,

—Wantæ ate minitö botö imote adämaï inguïmini iminipa, ante botö änö ante ayæ, Wantæyö iñonte minitö botö imote

wæætē acæminimpa, ante botō æbānō āmoo, ante mīnitō nāmanque godongāmæ tedemīnitawo. ²⁰ Mīnitō imīnite nāwangā āmopa. Inguipogaque quēwēnāni iñōmō watapæ toyōnāni mīnitō caate wæquīmīni inte Ca ca wæcæminimpa. Mīnitō wæwenguīmīni imīnīpa. Incæte mīni wæwēmāmo incæ mīni toquinque bacæimpa. ²¹ Onquiyængā iñōmō tōmengā wēñæ ēñacæ cæyedē nangūi nantate wæcā inte wæwengā bacā incæte tōmengā wēñæ ēñacā adinque tōmengā, Botō wē ēñacā ingampa, ante watapæ tote beyæ tōmengā nānō wædīnō ante edæ pōnēnāmaī ingampa. ²² Mīnitō tōmengā bai adobai imīnīpa. Ñōwoyedē mīni caate wæyedē impa. Incæte botō wæætē mīnitō imīnite aquīmo imopa. Mānōmaī beyæ mīnitō watapæ tocæminimpa. Māniñedē, Mīnitō todāmaī incæminimpa, ante æcāmenque incæ wææ cædāmaī incæcāimpa.

²³ Godōmenque apænedinque Itota, “Māniñedē mīnitō botō imote, Æbānō i, ante ēñencæte ante godōmenque ānāmaī incæminimpa. Mīnitō imīnite nāwangā āmopa. Botō Mæmpo ingante mīnitō quiēmē æncæte ante botō emōwo ante apæneyōmīni tōmengā iñōmō do pōnongā æncæminimpa. ²⁴ Ñōwo ganca mīnitō quiēmē æncæte ante botō emōwo ante apænedāmaī inīmīni imīnīpa. Ñōwo iñōmō edæ, Pōnōmi æmōnie,

ante Wængongūi ingante apæneedāni. Apænemīni ēñēninque tōmengā pōnongā æninque mīnitō eyepæ pōni mīni watapæ toquinque ænguīmīni incæminimpa,” ante Itota apænegacāimpa.

Itota nē tæi emōnongā ingampa

²⁵ Mānōmaīnō ante apænedinque Itota iīmaī apænecantapa. “Mīnitō imīnite inguipoga quēwēnāni nāni cæbainō ante odōmonte apænedīmo incæte botō wantæyō baquīōnæ iinque bayonte mānōmaīnō ante godōmenque odōmonte apænedāmaī incæboimpa. Wæætē botō tōmēmo Mæmpo ingantedō ante apænedinque mīnitō imīnite edonque pōni apænecæboimpa. ²⁶ Māniōnæ mīnitō botō Mæmpo ingante botō emōwo beyænque apænequīmīni imīnīpa. Iinque botō, Mīnitō beyæ ante botō Mæmpo ingante apænequīmo imopa, ante mānōmaī beyæ botō ānāmaī imopa. ²⁷ Edæ botō Mæmpo incæ mīnitō imīnite waadete pōnengā ingampa. Botō imo waadete pōnēninque mīnitō iñōmō edæ, Wængongūi weca quēwēninque Itota pongaingā ingampa, ante pōnēnimīni beyæ botō Mæmpo adobai mīnitō imīnite waadete pōnengā ingampa. ²⁸ Botō edæ Mæmpocā weca quēwente inguipoga iñōmō pōnīmo inte ñōwo pōni inguipoga quēwēninque wadæ godinque Mæmpocā weca

ocæ ãmænte goquimo ïmopa,”
ante Itota apæncantapa.

²⁹ Tömengä emiñænani,

—Nöwo inguipoga quëwënanï
nani cæbainö ante odömonte
apænedamai inte bitö
edonque pöni apænebi
ëñëmönipa. ³⁰ Bitö tömänö
ante ëñëmi ïmipa, ante ñöwo
ëñëmönipa. Ìninqe mönitö,
Æbänö i, ante ëñencæte ante
bitö ïmite änamai ïñömöni bitö
ïñömö do në ëñëmi ïmipa.
Mänömai beyæ mönitö, Bitö
Wængongui weca quëwente
pönimi inte në ëñëmi ïmipa,
ante do pönëmöni ïmönipa.

³¹ Ante añönani Itota
wæætë,

—Nöwo tæcæ pönëmini
ïminitawo. ³² Wantæyö
bayedë ïñömö edæ ñöwo
pöni batimpa. Mänïñedë
mïnitö botö ïmote ëmö cæte
panguimæ panguimæ wodii
winöninque tömëmini oncönë
go guiquimïni iminipa. Botö
ïmo adoboque ëmö cæte
gomïni incæte botö ïñæmpa
wii adoboque ongömopa.
Edæ botö Mæmpo botö tönö
godongämæ ongongampa.

³³ Mïnitö ïñömö botö nempo
quëwëmini inte gänë pönente
quëwencëmïnimipa, ante
cædinque botö mäninö ante
mïnitö iminite apænetabopa.
Ïi inguipoga quëwëninque
mïnitö caate wæcëmïnimipa.
Incæte mïni wæwenguimämo
ante guïñënamai ïedäni. Edæ
inguipogaque ante nani
wënæ wënæ cædönö ante
Baa äninque botö godömenque
tæi ëmönömo inte në gänä
cægäimo ïmopa. Mänömainö

ante Itota tömengä nänö
emiñænani inänite ïnque
apæncä ëñengadänimipa.

17

*Itota Mæmpo ingante mönö
beyæ ante apæncampa*

¹ Itota mänömainö
ante ïnque apænedinque
öönædë æmö adinque iïmai
apæncantapa. “Mæmpo
ëñëmi. Bitö, Æbänö baquii,
ante bitö angainö bai do
batimpa. Botö edæ, Bitö
Wëmo inömo ïñömote bitö
pönö cæbi ate botö ñäö
apäite bai botö ëmönö ïñömö
edonque pöni bacæimpa,
ante apænebopa. Mänömai
cæbi adinque botö wæætë
bitö beyæ pönö cæbo ate
bitö ñäö ëmömämo edonque
pöni bacæimpa. ² Bitö pædæ
pönömi botö në ængainäni
inänite botö cöwë wantæpiyæ
nani quëwenguinö ante
godömo æncædänimipa, ante
bitö botö tönö godongämæ
cæbi beyænque botö waodäni
tömänäni inänite në ämo
batabopa. ³ Waodäni cöwë
wantæpiyæ nani wänämai
quëwenguinö ante iïmai
impa. Mæmpo, bitö ado-
bique näwä Wængongui inömi
ïñömote tömënanï bitö ïmite
ate bai pönencædänimipa.
Ayæ botö Itota Coditobo
bitö në da pönongäimo
ïñömote do adinque tömënanï
pönencædänimipa. Tömënanï
mänömai nani pönënö
beyænque edæ cöwë
wantæpiyæ nani wänämai
quëwenguimämo edæ do

ëadänipa,” ante Itota apænecantapa.

4 Ayæ Mæmpo ingante godömenque apænedinque, “Bitö, İmaï cæe, ante bitö angainö ante botö inguipoga quëwëninque do iinque cæbo beyæ bitö ñäo ëmömämo edonque pönï bagatimpa.

5 Wëenëñedë pönï inguipoga badönämaï iñedë bitö weca ongöninque botö ñäo ëmongaïmo inte ñöwo bitö weca ocæ ëmænte pömo adinque bitö pönö cæbi ate botö adobo ñäo apäite bai ëmömo ate edæ edonque pönï acæïmpa,” Mæmpo ingante apænecantapa.

6 Ayæ, “Inguipoga quëwënäni bitö quinäni inänipa, ante bitö pædæ pönömi æninque botö wæætë, Wængonguï æcänö ingäa, ante tömënäni inänite odömömo ëñënanitapa. Adodäni bitö quinäni iñönänite bitö tömënäni inänite pædæ pönömi æntabopa. Tömënäni bitö angainö ante ëñente cædinäni inänipa.

7 Bitö pönömi æninque botö ëwocagaincoo ante iinäni iñömö edæ, Mänincoo tömancoo edæ Mæmpocä pönongä æninque Itota ëwocacampa, ante ñöwo do ëñënanipa. 8 Edæ Mæmpo bitö pönö apænebi botö ëñente ængainö ante botö adodö ante edæ tömënäni inänite godö apænebo ëñëninque tömënäni do ænanitapa. Botö bitö weca quëwente pongaïmo imopa, ante

ëñëninque tömënäni ædæmö ëñënanitapa. Ayæ, Bitö botö imote da pönömi në pongaïmo imopa, ante pönënanitapa,” ante Itota Mæmpocä ingante apænecantapa.

9 Ayæ, “Mæmpo, botö tömënäni beyæ ante bitö imite apænebopa. Botö wïi inguipogaque quëwënäni beyæ ante apænebopa. Wæætë edæ, Bitö në pædæ pönömi botö ængainäni iñömö edæ bitö quinäni inänipa, ante botö tömënäni beyæ ante bitö imite apænebopa. 10 Botö quinäni tömänäni bitö quinäni inänipa. Ayæ bitö quinäni tömänäni botö quinäni adobai inänipa. Tömënäni cædäni beyænque botö ñäo ëmömämo edonque pönï batimpa.”

11 Ante apænedinque Itota godömenque apænecantapa. “Botö inguipoga iñömö godömenque ongönämaï incæboïmpa. Wæætë bitö weca ocæ ëmænte ponguïmo imopa. Botö ëmiñænäni guiquënë inguipoga iñömö ayæ ongönäni inänipa. Mæmpo bitö në Tæiyæ Waëmö inömi inte ëñëmi. Bitö ëmöwo bitö pönö pemongaïwo beyænque botö tæi piñænte në ämo imopa. İninque mönatö äawocaque bai ëwocate quëwëmöna bai mäninäni adobai äawocaque bai ëwocate quëwencædänimpa, ante cædinque bitö tæi piñæmi inte tömënäni inänite wææ aacæbiïmpa, ante bitö imite apænebopa. 12 Mäninäni weca botö quëwëñedë botö iñömö bitö ëmöwo bitö

pönö pemongaiwo beyænque botö tömënäni inänite wææ aatabopa. Ayæ, Wë womönämaï incädänimpa, ante adodäni inänite wææ gampotabopa. Inique tömënäni tömänäni wë womönämaï inänipa. Ononque adocanque iñömö æmæwo wë womonguënengä incæ tömengä iñömö edæ Wængongui angä ëñente nani yewæmongainä bai ñöwo iinque baquinque ante edæ æmæwo wë womongantapa,” ante Itota Mæmpocä ingante apænecantapa.

13 Ayæ, “Botö ñöwo bitö weca ocæ ëmænte ponguïmo imopa. Tömënäni botö watapæ topämo tömämämo entawëninque quëwencädänimpa, ante botö mäninö ante inguipoga ayæ quëwëñedë apænebo imopa. 14 Mæmpo, bitö angainö ante botö tömënäni inänite godö apænebo ëñënanitapa. Botö inguipogaque nani quëwencabo tönö adobo inämaï imo bai tömënäni edæ adobai inguipogaque nani quëwencabo tönö adodäni inämaï inäni adinque inguipogaque quëwënäni wæætë tömënäni inänite pünänitapa. 15 Mæmpo ëñëmi. Bitö botö ëmiñænäni inänite, Minitö inguipoga iñömö ayæ quëwënämaï incæminimpa, ante ænte mäobi gocädänimpa, ante botö bitö imite apænedämaï imopa. Wæætë, Wënæ awënë në wïwa cædongä iñömö tömënäni inänite, Oda cæcädänimpa, ante

cæyongante bitö wææ aabi ate tömënäni wæætë oda cädämaï incädänimpa, ante bitö imite apænebopa. 16 Botö inguipogaque nani quëwencabo tönö adobo inämaï imo bai tömënäni edæ adobai inguipogaque nani quëwencabo tönö adodäni inämaï inänipa. 17 Bitö äno iñömö edæ näwangä ante impa. Inique bitö godö cæbi ate näwangä bitö äno beyænque tömënäni iñömö tömëmi cædonque ante cædinque tæiyæ waëmö ëwocate quëwënäni incädänimpa, ante bitö imite apænebopa. 18 Bitö botö imote inguipoga iñömö bitö da pönömi pömo bai botö adobai tömënäni inänite inguipoga quëwënäni weca da godömo godänitapa. 19 Tömënäni iñömö bitö cædonque ante cædinque tæiyæ waëmö ëwocate quëwënäni incädänimpa, ante botö iñömö edæ bitö cædonque ante Ao äninque, Botö nämä incæ tömënäni beyæ ante wænguïmo imopa,” ante Itota apænecantapa.

20 “Mæmpo ëñëmi. Botö wii botö ëmiñænänique beyæ ante bitö imite apænebopa. Wæætë tömënäni botö angainö ante apænedäni ëñente pönëninque wadäni në wede pönenguinäni iñönänite botö inäni beyæ ante adobai bitö imite apænebopa. 21 Mæmpo, Bitö imite botö entawëmo imo bai ayæ botö bitö nempo quëwëmo imo bai mäninäni tömänäni adobai äawocaque bai ëwocate quëwëmäinänipa,

ante cæcæbiimpa, ante bitō imite apænebopa. Ayæ inguipoga quëwënäni iñömö, Bitō botō imote da pönömi pongaïmo imopa, ante pönencæðänimpa, ante cæðinque bitō godō cæbi ate tōmënäni mōnatō nempo quëwencæðänimpa, ante bitō imite apænebopa. ²² Bitō pönö cæbi beyænque botō ñäö bai entawëninque, Mōnatō äawoqaque bai ëwocate quëwëmöna bai tōmënäni adobai äawoqaque bai ëwocate quëwencæðänimpa, ante botō iñömö bitō pönönimämo botō ñäö entawëmämo tōmënäni inänite adopämo godömo ænte entawënanipa. ²³ Tōmënäni äawoqaque bai ëwocate quëwencæðänimpa, ante tōmënäni botō imote entawënanipa. Ayæ botō bitō imite entawëmo imopa. Tōmënäni mänömaï äawoqaque bai ëwocadäni adinque inguipoga quëwënäni iñömö, Bitō botō imote nē da pönömi pongaïmo imopa, ante ëñencæðänimpa, ante apænebopa. Ayæ botō imote waadete pönengaïmi imi bai bitō tōmënäni inänite adobai waadete pönengaïmi imipa, ante ëñencæðänimpa, ante apænebopa,” ante Mæmpocä ingante Itota apænecantapa.

²⁴ Ayæ, “Mæmpo, Bitō pæðæ pönömi botō nē ængaïnäni iñömö botō ñäö ëmömämo acæðänimpa, ante botō, Tōmënäni botō quëwëñömö adoyömö quëwencæðänimpa, ante aïnente wæbopa. Wëenëñedë pönï inguipoga badönämaï

iñedë bitō iñömö edæ botō imote waadete pönëninque botō ñäö ëmömämo pönömi botō ængaïmämo tōmënäni adopämo acæðänimpa, ante aïnente wæbopa. ²⁵ Mæmpo nē nō cæðömi imi ëñëmi. Inguipogaque quëwënäni bitō imite wii adinque pönënämaï inäni incæte botō iñömö edæ bitō imite do ate pönëmo imopa. Botō ëmiñænäni iñömö, Bitō botō imote da pönömi nē pongaïmo imopa, ante do ëñënänitapa. ²⁶ Botō cæbo beyænque mäninäni iñömö, Bitō imite ate bai pönënanitapa. Botō imote bitō waadete pönënö ante adodö waadete pönënö tōmënäni mïmönë entawente quëwencæðänimpa, ante ayæ, Tōmënäni botō imote entawencæðänimpa, ante botō ayæ cæbo beyænque tōmënäni iñömö, Bitō imite ate bai pönencæðänimpa,” ante Itota Mæmpo ingante iinque apænegacäimpa.

18

Itota ingante bæi ongonte ænte godänipa

(Mäateo 26.47-56; Mäadoco 14.43-50; Odoca 22.47-53)

¹ Wængongui ingante iinque apænedinque Itota tōmengä ëmiñænäni tönö wadæ godinque Quedodö biyönæ æmæ wedeca godänitapa. Æmæ wedeca odibowæncodë nänï ancodë i iinque Itota tōmengä ëmiñænäni tönö mänincodë pö guidänitapa. ² Itota ingante nē odömonguingä Codaa iñömö Itota tōmengä

ëmiñænāni tönö mänincodë
wantæ iñö wantæ iñö
gote ongönāni ininque Itota
ingante nē odömonguingä
Codaa iñömö mänincodë
do adingä inongäimpa.

3 Ininque tontadoidi ado-
caboque inānite æninque
Codaa iñömö edæ tano
beyænte adocodë pongan-
tapa. Ayæ, Wængongui qui,
ante nē godönāni ñænænāni
tönö Paditeoidi nāni wææ
wänönāni inānite Codaa
nempo godönāni æningä inte
tömengä tömēnāni inānite ton-
tadoidi tönö ænte mämongä
pönānitapa.

Pöningue
tömēnāni gonga ticaïnē
næænte gongapæncade
ticaïnē nææninque yaēmē
næænte Codaa miñæ
pönānitapa. 4 Itota nāmā ante,
Æbānō bate wæquimoo, ante
tömää ëñēnongä inte awænē
tao godinque tömēnāni
inānite,

—Æcānō ingante ante
diqui diqui minte pömīni.

5 Ante añongä tömēnāni
wæætē,

—Itota Näatadeta nē
quëwëningä ingante ämönipa.

Änāni ëñēninque,

—Botö tömēmo imopa, ante
Itota apænecantapa.

Ayæ nē odömonguingä
Codaa iñömö tömēnāni weca
a ongönongäimpa. 6 Itota

iñömö, “Botö tömēmo imopa,”
ante añongä tömēnāni gä
godinque onguipoga tæ
go wæænānitapa. 7 Tæ go
wæænāni adinque tömengä
adodö,

—Æcānō ingante ante
diqui diqui minte pömīni.

Ante añongä tömēnāni
wæætē,

—Itota Näatadeta quëwëningä
ingante ämönipa.

8 Änāni ëñēninque Itota
wæætē,

—Botö tömēmo imopa, ante
do antabopa. Minitö iñömö
botö imote ante diqui diqui
minte pömīni bai mänināni
inānite bæi ongönāmaï iedāni.

9 Itota Mæmpocä ingante
do apænedinque, “Bitö
edæ pönömi botö ængaināni
inānite wææ aabo beyæ ado-
canque incæ wë womönāmaï
inānitapa,” ante nänö angainö
bai ñöwo iinque bacæimpa,
ante mänömaï angantapa.

10 Timönö Pegodo iñömö nē
yaēmē næængä inte pædæ
guiipote yaēmē æninque,
Wængongui qui, ante nē
godongä ñænængä pönī
inongä ingante nē cæcä in-
gante tæi päninque tömēmonca
inö wangö tamoncacantapa.
Pegodo nänö nē wangö ta-
moncadingä ëmowo Mäadoco
ëmongä inongäimpa. 11 Itota
wæætē Pegodo ingante,

—Bitö yaēmē adodö
da wëe, äninque, Botö
wæwenguimämo ante botö
Mæmpo pönongä ænimo
inte wæwenguënēmo imopa,
angacäimpa.

Itota ingante bæi ongöninque

Änato weca ænte godāni

*(Mäateo 26.57-58; Mäadoco
14.53-54; Odoco 22.54)*

12 Ayæ odömāno tontadoidi
tönö tömēnāni awënē ayæ
oodeoidi awënēidi tönö Itota
ingante bæi ongöninque

ænanitapa. Æninqe tömengä ingante goto wimpote cædänitapa. ¹³ Ayæ adodäni Änato nänöwäa Caiapato weca Itota ingante ænte mäo godänitapa. Edæ Caiapato iñömö, Wængongui qui, ante nê godongä ñænængä pöni inongä mänii wadepo iñonte inongäimpa. ¹⁴ Caiapato wëenëñedë oodeoidi awënëidi inänite iimai ante nê äongä inongäimpa. Mönö waocabo beyæ ante adocanque onguiñængä wængä ininqe waa imaimpa.

Pegodo incæ, Dicæ abogaa, angampa

(Mäateo 26.69-70; Mäadoco 14.66-68; Odoca 22.55-57)

¹⁵ Itota nänö emiñængä wacä tönö Timönö Pegodo iñömö tömëna iñömö Itota ingante tee empo godatapa. Mäningä iñömö Itota nänö emiñængä iñömö, Wængongui qui, ante nê godongä ñænængä pöni nänö nê adingä inongäimpa. Ininqe Itota tönö pöninque tömengä Wængongui ingante nê godongä ñænængä pöni inongä oncö yacömöñäa iñömö pö guicantapa. ¹⁶ Pegodo guiquënë odemö yabæ inö a ongönongäimpa. Wacä Itota miñæ nê gocä iñömö, Wængongui qui, ante nê godongä ñænængä pöni inongä nänö nê adingä iñömö tömengä ocæ emænte pöninque baquecä odemö nê wææ aacä ingante apænecantapa. Pegodo ingante ämi guicæ, angä eñëninque baquecä wi ænecä

ate tömengä Pegodo ingante ænte manguicä guicantapa. ¹⁷ Manguicä guiyongä baquecä odemö nê wææ aacä iñömö Pegodo ingante, —Bitö adobaï mäningä onguiñængä nänö nê emiñænömi imipa töö.

Äñongä tömengä wæætë,

—Botö wabo imopa, angantapa.

¹⁸ Yogueite ingatimpa. Ayæ nê cædönäni tönö oodeoidi awënëidi wææ wänönäni gongapamö ootoqui, ante nänö tadöni gäänë adiyæ ongonte ootodönänimpa. Pegodo adobaï tömënanäni tönö godongämæ adiyæ ongonte ootocantapa.

Nê godongä ñænængä Itota ingante angampa

(Mäateo 26.59-66; Mäadoco 14.55-64; Odoca 22.66-71)

¹⁹ Mäniñedë Änato iñömö, Wængongui qui, ante nê godongä ñænængä pöni iñömö Itota ingante, Bitö nê emiñænäni diyæ, äongäimpa. Ayæ Itota nänö odömonte apænegainö ante, Äbänö i, ante tömengä ingante adobaï angantapa. ²⁰ Itota wæætë,

—Wadöni eñëñönänite botö edonque pöni apænebo eñënanitapa. Botö cöwë minitö odömöincönë incæ Wængongui oncö ñænæncönë incæ oodeoidi tömänäni nänö pöincönë pö guidinque odömonte apænebo eñënanitapa. Botö cöwë awëmö apænedämaï intabopa. ²¹ Bitö botö imote, Äbänö i, ante quinate ämi. Botö imote nê eñëninäni inänite ämi eñente apænedäni

ēñencæbiimpa. Edæ mänināni
ædæmō ēñēnāni inānīpa.

²² Mänōmainō angā
ēñēninque wææ wānongā
adocanque iñōmō Itota gāānē
ongōninque tōmengā ingante
tæi tamōninque apæneçā,

—Wængonguī quī, ante
nē godongā ñænængā pōnī
inongā ingante ædō cæte
mänōmaī ante wæætē ānewēē
tōō.

²³ Ante āñongā Itota
wæætē,

—Botō wēnæ wēnæ ānīmo
īmo bai bitō botō wēnæ wēnæ
ānīnō ante, Æbānō ī, ante
apænebi ēñēmoe. Wæætē
edæ nāwangā ante apænebo
īnīnque bitō quīnante botō
īmote tæi tamōmipææ, angan-
tapa.

²⁴ Ayæ, Wængonguī
quī, ante nē godongā
ñænængā pōnī Caiapato
weca gocæcāimpa, ante Ānato
iñōmō Itota ingante ayæ goto
wimpoingā iñongante angā
ēñēninque tōmengā ingante
ænte gogadānīpa.

*Pegodo inçæ, Dicæ abo-
gaa, wæætē angampa*

(*Māateo 26.71-75; Māadoco
14.69-72; Odoca 22.58-62*)

²⁵ Timōnō Pegodo ayæ
adiyæ ootoyongante wadāni,

—Bitō tōmengā ēmiñænōmi
adobaī īmīpa tōō.

Ānāni ēñēninque tōmengā,

—Wabo īmopa, angantapa.

²⁶ Wængonguī quī, ante
nē godongā ñænængā pōnī
inongā ingante nē cædāni
iñōnānite adocanque iñōmō
Pegodo nānō nē wangō
tamoncadingā guīdengā

inongāimpa. Tōmengā iñōmō
Pegodo ingante,

—Bitō tōmengā miñæ odi-
bowæncodē ongōñedē bitō īmi
atabopa. Bitō wīi īmitawo.

²⁷ Ante āñongā Pegodo
wæætē, Wabo īmopa, ante
tæcæ ānewēñongā tawadiya
dobæ pegatīpa.

*Pidato weca Itota ongongā
(Māateo 27.1-2; Māadoco
15.1-5; Odoca 23.1-5)*

²⁸ Tæcæ ñāō bayonte
Itota ayæ Caiapato weca
ongōñongante oodeoidi
iñōmō, Mōnō tōmengā
ingante odōmāno gob-
edōnadodo awēnē Pidato
weca ænte gocæimpa,
ante cædinque awēnē oncō
boyæ māodāni gocantapa.
Incæte tōmēnāni dodāni nāni
wææ angainō beyæ ante
guīñente wædinque, Pidato
oncōnē guīte bai mōnitō
mīmō wentamō ēwocamōni
incædōmōnīpa. Iñæmpa
mänōmaī cæmōni īnīnque
mōnitō Patowa mōnō ææmæ
cæyedē cænguī ædō cæte
cænguīmōnīi, ante wædinque
guīdāmaī inānitapa. ²⁹ Īnīnque
Pidato tōmēnāni weca oncō
boyæ taodinque tōmēnāni
inānite,

—Īngā onguīñængā
iñōmō quīnō wēnæ wēnæ
cæcantawo.

³⁰ Āñongā tōmēnāni wæætē,

—Māningā wīi wēnæ wēnæ
cæcā inte bai mōnitō tōmengā
ingante wīi ænte māmō pædæ
godōmōni æncædōmiimpa.

³¹ Ānāni ēñēninque Pidato,

—Mīnitō tōmēmīni tōmengā
ingante ænte godinque mīni

wææ yewæmongainö bai
ante cædinque, Tömengä
ingante pangæimpa, ante
apænte ædäni.

Åñongä oodeoidi awënëidi,

—Iñæmpa mīnitō wææ
āmīni iñōmīni mōnitō
cōwē tacamōni wænāni
mōni cægāinō bai ædō
cæte æcāmenque ingante
wænōmōni wænguingää, ante
wædānitapa.

³² Odömānoidi māniñedē
wænæ wænæ cædāni inānite
awāa tōō godōmænte tim-
podinque wææ tiwadinque
godō wænōnāni inōnānimpa.
Iñinque odömānoidi inānite
pædæ godōninque ood-
eoidi wæætē Itota, Æbānō
cædāni wænguimoo, ante
do nānō angāinō bai ñōwo
iñinque baquinque cædānitapa.

³³ Māñinō ānāni eñēninque
Pidato wæætē oncōnē
ñænæncōnē guiddinque Itota
ingante añecā pongā ad-
inque, Pidato,

—Bitō oodeoidi Awënë
Odeyebi imitawo.

³⁴ Angä eñente Itota
wæætē,

—Bitō nāmā pōnēninque
apænēbitawo. Wabānō wacā
botō imotedō ante bitō imite
apænecā eñēmitawo.

³⁵ Ante añongä Pidato,

—Botō dicæ oodeobo
imogaa. Tōmēmi guiddēnāni
tōnō Wængonguī quī, ante
nē godōnāni ñænænāni
iñōmō bitō imite māmō pædæ
pōnōnāni æntabopa tōō. Bitō
quīnō wænæ wænæ cæbitawo.

³⁶ Åñongante Itota wæætē
apænēdinque,

—Wīi inguipoga quēwēnāni
ānāni beyæ botō Awënë
Odeyēbo nē ingāimo imopa.
Botō inguipoga quēwēnāni
Awënë Odeyēbo inte nē
āmo imo bai botō nempo
quēwēnāni iñōmō botō
imote, Bæi ongonte ænte
godāmaī incædānimpa, ante
wææ cædinque oodeoidi
tōnō guēa wæætedō wæætē
cæcædōnānimpa.

Incæte
wīi inguipoga quēwēnāni
ānāni beyæ wæætē edæ
wayōmō quēwengāimo inte
botō tōmēmo nāmā incæ
Awënë Odeyēbo nē ingāimo
imopa.

³⁷ Māñōmainō ante Itota
apænecā iñinque Pidato,

—Iñæmpa Awënë Odeyebi
bitō imitawo.

Åñongante Itota wæætē,

—Bitō tōmēmi ānō bai botō
Awënë Odeyēbo inōmoimpa.
Nāwangä āmipa. Botō iñōmō
Wængonguī nānō angāinō
ante, Nāwangä impa, ante
inguipoga quēwēnāni inānite
apænecæte ante edæ māñī
beyænque ante inguipoga
iñōmō pō eñagāimo imopa.
Wængonguī nāwangä ante
nānō angāinō ante Ao ante
eñente nē cædāni iñōmō
edæ tōmēnāni tōmānāni botō
imote nē eñēnāni inānipa,
angantapa.

³⁸ Åñongante Pidato,

—Æcāmē nāwangä angää,
angacāimpa.

Itota *wæncæcāimpa,*
ānānipa

(*Māateo 27.15-31; Māadoco*
15.6-20; Odoca 23.13-25)

Pidato mänömaï apænedinque poganta, ante pönö da wenwæætē oodeoidi weca oncö boyæ taodisque apænecantapa.

—Īngä quīnō wēnæ wēnæ cæcä ingampa, ante ēñēnāmaï ĩmopa. Īninqe botō dicæ tōmengä ingante apænte anguimo ĩmogaa.
³⁹ Wadepo ĩñō wadepo ĩñō Patowa mīni ææmæ cæönæ mīnitō, Ædānidō tee mōnete ongōnānii, ante pōnēninqe adocanque ēmōwo ante botō ĩmote apænedinque, Īngä ingante ñimpo cæbi goquingä, ante cōwē ämīnīpa. Īninqe adocanque ingante, Īngä ĩñōmō mīni apænedongä ingampa, ante botō tōmengä ingante ñimpo cæbo ate ænte gomīni ĩnōmīnīmpa. Īninqe ñōwo diyæ. Mīnitō, Oodeomōni Odeye ĩñongante pönō ñimpo cæbi abæ tawænte goguinga, ämīnitawo.

⁴⁰ Äñongante tōmēnāni yedæ tededinque,

—Māningä ingante dicæ ämōniyaa. Wæætē Badabato ingante ñimpo cæbi gocæe, ante tedewengadānīmpa.

Badabato wēēñēdē wadāni tōnō, Odōmāno tæiyæ awēnē ingante wido cæcæimpa, ante cædingä ĩnongäimpa.

19

¹ Ayæ Pidato angä ate Itota ingante bæi ongonte māo æmontaiya tæi tæi pānānitapa. ² Tontadoidi daa mongæmenca æninqe que que cædinque, Awēnē

cadānitapa. Awēnē weocoo wēñacæbiimpa, ante badete tote bai cædinque Itota ingante opatawæ ēmoncoo pönō daga wēñadānitapa. ³ Daga wēñadinque tōmēnāni wæætē wæætē tōmengä weca ponte āninqe,

—Badogaa, bitō oodeo awēnē odeyebi ĩmipææ.

Ante badete todinque tōmengä ingante tæi tamōnānitapa.

⁴ Pidato tōmēnāni weca oncö boyæ adopoque ayæ tadinque oodeoidi ĩnānite apænedinque,

—Īngä ĩñōmō æbānō cæcantawo, ante ēñencæte ante cæbo ate tōmengä wēnæ wēnæ nānō cædō ante dicæ abogaa. Mīnitō mänōmainō ante ēñencæmīnīmpa, ante botō tōmengä ingante mīnitō weca ænte mantabo tacā aedāni, angantapa.

⁵ Itota daa mongæmenca poganta encadinque opatawæ ēmoncoo mongænte tayongä Pidato tōmēnāni ĩnānite,

—Īngä onguiñængä ongongä aedāni.

⁶ Tōmengä ingante adinque, Wængongui quī, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō adodāni ĩnānite nē wææ wānōnāni ĩñōmō yedæ tedewēninqe,

—Awæ ñænquedīmæ cæte ämi wænōnāni wængæe. Ämi wænōnāni wængæe.

Ante ancaa änewēnāni ēñēninqe Pidato wæætē,

—Mīnitō ĩñæmpa tōmengä ingante æninqe awæ

ñænquedimæ cæte wænömini wængæe. Botö guiquenë iingä wënæ wënæ nänö cædö ante dicæ abogaa.

⁷ Pidato añongä oodeoidi wæætë iimaï tedewënanitapa.

—Mönitö wææ yewæmongainö ante eñente quëwëmöni imönipa. Iingä iñömö edæ nämä ante edæ, Wængongui Wëmo inömo imopa, ante cædinque edæ mäninö möni wææ yewæmongainö ante eñënamäi cæcampa. Mänömaï eñënamäi inte cæcä beyæ tömengä në wænguënengä ingampa.

⁸ Mänömainö änäni eñëninque Pidato godömenque guñente wædinque, ⁹ oncönë ñænæncönë adodö pö guiidinque Itota ingante,

—Bitö ædönö quëwente pömi imii.

Ante añongä Itota guiquenë pæ wëenecä. ¹⁰ Adinque Pidato tömengä ingante,

—Bitö quinante botö imo tededämaï imii. Botö nämä në tæi piñante ämo inömo inte ämo ininque ñimpo cædäni gobaïmipa. Botö wadö ante ämo ininque bitö imite do awæ ñænquedimæ cæte wænönäni wëmaïmipa, ante eñënamäi imitawo.

¹¹ Añongante Itota wæætë,

—Wængongui bitö tæi piñante ämämo ante godönämaï ingä bai bitö tömömi tæi ämi imi diyæ botö imote anguïmiyaa. Mänömaï beyæ bitö imite, Wænömi wæncæcäimpa, ante botö imote në pædæ pönöningä iñömö edæ godömenque

wënæ wënæ cæcä ingampa, ante apænecantapa.

¹² Mänömainö angä eñëninque Pidato, Æbänö ñimpo cæbo goquingäa, ante cædongäimpa. Cæyongä

oodeoidi wæætë godömenque yedæ änönänimpa,

—Bitö mäningä ingante ñimpo cæbi bai bitö odömäno tæiyæ awënë Tetædo æmigo dicæ imiyaa. Æcämenque iñömö edæ, Botö awënë inömoimpa, ante në angä inte tömengä iñömö Tetædo ingante në piinongä ingampa.

¹³ Mäninö änäni eñëninque Pidato iñömö, Itota ingante ænte tao godinque awënë nänö apænte äimpaa gote tæ contacantapa. Pidato nänö tæ contayömö iñömö, Dicacoo ayadi bai näni caayömö impa, ante näni añömö ininque ebedeo tededö, Gabata, näni añömö inönimpa.

¹⁴ Patowa näni ææmæ cæyedë inque bayö oodeoidi, ñimö ate guëmanguionæ inguimpa, ante mönö ñöwoönæque cæcæimpa, ante näni cæönæ inönimpa. Iionæ wodo tæcæ bæcä bayonte Pidato oodeoidi inänite,

—Iingä iñömö minitö Odeye inongä ingampa.

¹⁵ Añongante yedæ äninque tömönäni,

—Tömengä ingante wænömi wængæe. Tömengä ingante wænömi wængæe. Awäa timpote ämi wænönäni wængæe.

Ante ancaa änewëñönäni Pidato wæætë,

—Botö iñömö minitö Odeye iñongante awäa timpote ämo wænönäni wængäe, ante änewëminitawo.

Angä ëñëninque Wængonguï qui, ante godönäni ñænænäni iñömö,

—Tetædoque incæ mönitö awënë odeye inongä apa cæbii, änewënönänimpa.

¹⁶ Ancaa änewëñönäni Pidato, Awäa ämo timpote wænömïni wængädäni, ante Itota ingante tontadoidi inänite pædæ godongä ængädänimpa. Ayæ tömënäni Itota ingante ænte gogadänimpa.

Itota ingante awäa timpodäni wængäimpa

(Mäateo 27.32-44; Mäadoco 15.21-32; Odoco 23.26-43)

¹⁷ Itota incæ tömengä timpoquiwæ æninque mongænte taodinque “Ocatainö” mönö äñömö pongantapa. Mäniñömö ante ebedeo tededö, Godogota, näni äñömö impa.

¹⁸ Mäniñömö pöñongante tömënäni awæ ñænquedimæ cædinque tömengä ingante töö godonte timpodinque wææ tiwadinque ængæ gantidënäni ongongantapa. Ayæ wada inate tömengä weca æmatæ inö æmatæ inö mämö adobai cæte ængæ gantidënäni wægöñöna Itota tæcæguedë wægongä ingantapa.

¹⁹ Pidato angä yewæmöinta, Näni ëñenguinta, ante yewæmonte æninque ñænquedimæ iwäa wo cädänitapa. “Itota Näatadeta quëwëningä oodeoidi Awënë Odeye inongä

ingampa,” ante yewæmonte wo cæte ongongatimpa. ²⁰ Itota ingante näni timpodiñömö eyequei i ininque oodeoidi nanguï inäni tömënäni näni quëwëñömö ta pöninque Pidatoidi näni yewæmöninta adänitapa. Mäninta iñömö ebedeo tededö datii tededö guidiego tededö ante yewæmonte ingatimpa. ²¹ Oodeoidi beyæ ante, Wængonguï qui, ante në godönäni ñænænäni iñömö Pidato weca godinque tömengä ingante,

—Bitö, “Oodeoidi Awënë Odeye inongampa,” ante yewæmönämai inguënë quëwëe. Wæætë tömengä nämä nänö angainö bai, “Botö oodeoidi Awënë Odeyebö inömoimpa, ante në änewëningä ingampa,” ante yewæmöe.

²² Ante änewëñönäni Pidato wæætë,

—Botö yewæmöninö ante yewæmönimo inte botö wæætë wadö ante yewæmönämai inceboimpa.

²³ Tontadoidi iñömö tömengä ingante awäa timpote ængæ gantidënäni wægöñongä tömënäni tömengä wecoo ini æninque mencooga go mencooga cönöninque adocanque adocooque adocanque adocooque æninque tömänäni ænönänimpa. Tano mongæincoo guiquënë ayæ öñoncoopa. Mänincoo iñömö bæbængapaa badönämai incoo tömancoo adocooque da wëñaque badöi inimpa. ²⁴ Adocooque wänä ñænämai ingæimpa, ante

adodäni godongämæ teded-
inque,

—Æcänö quinca nö ta
adinque tömengä mänincoo
æncæcäimpa, ante wææntodönänitapa.

Edæ Wængonguï angä
ëñente dodäni iïmaï ante
näni yewæmongainö bai
ñöwo iinque baquinque ton-
tadoidi mänömaï cädänitapa.
“Edæ botö weocoo ini ö
æninque tömënäni näni
caboque wacä ingä wacä
ingä nënempodänitapa. Ayæ,
Æcänö quinca nö ta ad-
inque tömengä mänincoo
æncæcäimpa, ante wææntodönänitapa.”
ante näni
yewæmongainö bai tonta-
doidi ñöwo cädänitapa.

²⁵ Itota ingä näni ængæ
gantidëñömö tömengä
wäänä tönö wäänä tönïñacä
näna caya ayæ Codeopato
nänöogængä Mäadiya tönö
wacä Mäadiya Mäagadadënä
mäniñömö pöninque eyequei
a ongönänitapa. ²⁶ Itota
iñömö tömengä wäänä
inante acantapa. Ayæ botö
tömengä miñæ nê godimo
iñömö tömengä nänö nê
waadebo inömo inte tömënä
weca ongömo adinque Itota
tömengä wäänä inante,

—Badä ëñëmi. Mäningä
iñömö minö wengä bacæcäimpa.

²⁷ Äninque tömengä
ëmiñænimo iñömote,

—Botö ëmiñænimi ëñëmi,
Mäninä iñömö botö badä
incæ bitö badä bacædäimpa,
angacäimpa.

Iinque botö Itota nänö
nê ëmiñænimo inte tömengä
nänö änoñedë täno ænte
mämömo pöninque tömengä

wäänä iñömö botö oncönë
cöwë owodönäimpa.

Itota incæ wængäimpa

(Mäateo 27.45-56; Mäadoco
15.33-41; Odoca 23.44-49)

²⁸ Quinö bacæimpa, ante
ñöwo iinque batimpa, ante
nê ëñëmongä inte Itota iñömö
edæ, Wængonguï angä ëñente
näni yewæmongainö bai
ñöwo iinque bacæimpa, ante
cædinque,

—Botö gæwænte awædö,
ante apænecantapa.

²⁹ Adoyömö biinömæ näni
äpæ bai wædænque godonte
näni ænimæ owætadë engate
ongö adinque tömënäni
dayömö bai æninque
mänimænë pædæ guidonte
aa beyonte wëä tadonte
æninque iitopowænca näni
äwænca ongontoca goto
wencadodique Itota önöne
pædæ æænö pæ mänänitapa.
³⁰ Pæ mäñönäni Itota oo
guëmante bedinque,

—Ñöwo iinque batimpa.

Ante apænedinque
tömengä ocabo ædæ
wææncadinque tömengä
önöwoca wadæ goyöwoca do
wængäimpa.

*Itota betagonta inö ton-
tado boo tæmongä*

³¹ Iimö ate, Mönö
guëmanguïönæ iñömö Patowa
inguïönæ beyæ godömenque
waa ëönæpa, ante oodeoidi,
Ñöwoönæque cæcäimpa,
ante näni cæönæ inimpa.
Oodeoidi awënëidi, Awäa
nê ongönäni baö mäniwäa
guëmanguïönæ ongönämaï
incädänimpa, ante Pidato

weca godinque tömengä ingante, İināni nāni tim-podiwāa nē ongönāni quingæ wæncædānimpa, ante cædinque bitö tömēnāni önömēnē bamē āmi wadāni taa mænāni do wæncædānimpa. Ayæ tömēnāni baö o togænte pædæ wæænonte āmi ænānie, änānitapa. ³² Mānī beyæ tontadoidi pöninque Itota weca tāno nāni nē ængæ gantidēningä önömēnē bamē taa mæninque edæ ayæ nāni nē timpodingä wægongä önömēnē bamē taa mænānitapa. ³³ Taa mæninque Itota weca pöninque tömengä do wængäi adinque tömengä önömēnē taa mænāmai İinönānimpa.

³⁴ Wæætē tontado adocanque Itota betagonta İinö boo tænoñongä wepæ tönö æpæ guī gotimpa. ³⁵ Botö māninö bayonte nē adīmo inte, Æbānō nāwangä batimpa, ante nō apænebopa. Ayæ, Botö ānō ante nāwangä İimpa, ante do ēñēmopa. Mīnitö adobaī ēñente pönencæmīnimpa, ante apænebopa. ³⁶ Edæ, "Tömengä bamē adomenque incæ taa mænte wædāmai incæcāimpa," ante Wængonguī angä ēñente nāni yewæmongāinö baī bacæimpa, ante mænōmai batimpa. ³⁷ Ayæ edæ, "Waadāni nāni nē boo tænoñingä ingante aquināni İinānipa," ante Wængonguī angä ēñente wataa nāni yewæmongāinö baī İinque bacæimpa, ante mænōmai batimpa.

Itota wodi baö İinī māo daga wēnānipa

(Mäateo 27.57-61; Mäadoco 15.42-47; Odoco 23.50-56)

³⁸ Ayæ ate Adimatea quēwengä Ootee İinömö oodeoidi awēnēidi İinānite guīñente awædö, ante awēmö Itota ēmīñæningä İinongäimpa. Tömengä İinömö Pidato Awēnē ingante, Itota wodi baö pönömi ænte wēmoe, angantapa. Pidato Ao angä ēñēninque Ootee do pöninque Itota wodi baö timpodiwāa ongöñongante o togænte pædæ wæænonte ægantapa. ³⁹ Ayæ Niicodemö wēēnēñedē Itota weca woyowotæ ēñacæ nē pöningä İinömö Ootee mīñæ pongantapa. Tömengä mīdamö nāni änömö nangui tī nāmö tönö aadoemö nāni änömö nangui oguī wamö tönö adoyömö nāni wempo cædimö todēinta quido ganca ænte pongantapa. ⁴⁰ Ootee tönö Niicodemö İinömö Itota wodi baö æninque ninocoo nāni ancoo guīyancoo incæ doyæncoo mānincoo oguī wamö nāna ænte pönimö ænte wāne cædedatapa. Ayæ oodeoidi daga wencæte ante nāni cægäi baī adobaī cædinque tömēna nāna wāne cædincoo inte tömengä baö wīni wīni cægadaimpa. ⁴¹ Itota ingante nāni timpodīñömö eyequei gönea İinimpa. Adodea İinömö müntatodē nāni ææ wodiñömö önontatoque İinimpa. ⁴² İimö ate guēmanguīönæ İinguimpa, ante oodeoidi, Nöwoönæque cæcæimpa, ante nāni cæönæ

impa, ante beyæ, Ontato eyequei impa, ante tömënanï Itota wodi baö mänïñömö daga wengadänimpa.

20

Itota në wëningä incæ ñäni ömæmonte quëwengä (Mäateo 28.1-10; Mäadoco 16.1-8; Odoco 24.1-12)

¹ Oodeoidi guëmanguïönæ Tabado go ate mönö Dominco tæcæ ooque pönente bayedë Mäadiya Mäagadadënë Itota wodido ponte ayongä dicabo ontato tee mönocæte ante nani da pæñæninca incæ do wëä godö concæi intapa.

² Botö Itota nänö në waadedimo tönö Timönö Pegodo iñömö Itota miñæ möna në godincaya iñömönate Mäadiya Mäagadadënë wæætë, Mänömaï impa, ante adinque mönatö weca pogodo ponte apænecantapa,

—Awënë Itota wodi baö ontatodë öñöñongante ænte taodique ædönö mäo ñö cædänii, ante ëñënämaï iñönipa.

³ Ante apæneyongä Pegodo tönö botö Itota miñæ möna në godincaya iñömö tömengä wodido quingæ gote pogodo pontamönapa.

⁴ Guëa pogodo gomöna incæte tömengä ëmiñænimo botonque quingæ tömengä wodido täno pontabopa. Pegodo ayæ pongantapa.

⁵ Mänïñömö täno pöninque ædæ wæænte guiite ayömo iñäna nänä wini caadincooque öñö abo incæte guidämaï intabopa. ⁶ Timönö Pegodo botö miñæ ayæ

në pöningä Itota wodido ontatodë ponte wäänë guicantapa. Wäänë guiyongante doyæncooque iñäna nänä wini caadincooque mänïñömö öñö acantapa.

⁷ Ayæ Itota wodi ocabo nänä ñäni cæcadincoo adobaï öñö acantapa. Mänincoo doyæncoo tönö wii adoyömo ñönonte intapa. Wæætë iincoo nää wënente nänënë ñö cæte öñö acantapa. ⁸ Iinque botö tömengä wodido ontatodë täno në pönimo incæte ñöwo tæcæ adobaï wäänë guitabopa. Guiite ayömo, Itota nänö öñönïñömö æbänö i, ante adinque, Tömengä ñäni ömæmonte quëwengä ingampa, ante pönentabopa.

⁹ Edæ Wængongui angä ëñente yewæmöninque dodäni, Mönö Codito iñömö do wëningä incæ ñäni ömæmonte quëwenguëngä incæcäimpa, ante mönatö mänïñedë ayæ ëñënämaï inömönaimpa. ¹⁰ Ayæ mönatö tömengä miñæ në godimöna iñömö wadæ godinque tömëmöna oncönë ocæ ëmænte gotamönapa.

Itota iñömö Mäadiya Mäagadadënë weca pongä (Mäadoco 16.9-11)

¹¹ Mäadiya guiquënë Itota wodido ontatodë yabæ inö a ongonde wædongäimpa. Mänömaï wædinque tömengä, Abote, ante ædæ wæænte guiite ¹² adinque Wængongui anquedoda näämæntacoo mongæna inte Itota wodi baö öñönïñömö tæ contada ina acantapa. Adocanque Itota wodi ocabo öñönïñömö tæ contayongä wacä Itota wodi

önöwa öñöniñömö tæ contate
ongongä acantapa. ¹³ Tömëna
iñömö tömengä ingante,

—Onquiyæmi, minö
quinate wæmintawo.

Äna ëñëninge tömengä
wæætë,

—Botö Awënë wodi baö
ini ö ænte godäni awædö.
Ædönö mäo ñö cædäni, ante
ëñënämaï wæbopa.

¹⁴ Mäninö äninge Mäadiya
dadi ëmænte ayongä Itota
mäniñömö a ongongä ad-
ingue Itota incæcä tömengä
ëñënämaï ingantapa. ¹⁵ Itota
iñömö,

Minö quinate wæmintawo.
Æcänö ingante ante diqui
diqui mimintawo.

Ante angä ëñëninge
Mäadiya, Ìngä iñömö wabänö
gönea ömæ wite në aacä
ingampa, ante önöwënenque
pönëninge,

—Ëñëmi, bitö tömengä
wodi baö ini wayömö ænte
mäobi inte bai ædönö gote
ñö cæbitapa, ante apænebi
ëñëmoe. Apænebi ëñëninge
botö tömengä wodi baö do
gote æmaïmopa.

¹⁶ Äñongante Itota tömengä
ingante,

—Mäadiya, angantapa.

Angä ëñëninge tömengä
weca dadi ëmænte ebedeo
tededö äninge,

—Adaböni, angantapa.
Mäninö mönö tededö, “Awënë
në Odömömi ïmi,” ante impa.

¹⁷ Itota iñömö,

—Edæ botö ayæ botö
Mæmpo weca ocæ ëmænte
godämaï imopa, ante ad-
ingue minö botö imo pæ

mänämaï iedä, angantapa.
Wæætë minö botö töninädäni
weca godingue tömënäni
inänite iïmaï apænebi
ëñencædänimpa. Botö ñöwo
botö Mæmpo weca ocæ
ëmænte goquïmo imopa.
Tömengä iñömö minitö
Mæmpo adobai inongampa.
Botö ñöwo botö Wængongui
weca ocæ ëmænte goquïmo
imopa. Tömengä iñömö
minitö Wængongui adobai
inongampa, angantapa.

¹⁸ Itota angä ate Mäadiya
Mäagadadënë iñömö Itota
nänö në ëmiñæninäni
weca pöningue, Awënë
Itota ingante atabopa,
äninge, Tömengä iïmainö
ante apænecä ëñentabopa,
ante tömënäni inänite mäo
apænegacäimpa.

*Itota iñömö tömengä
ëmiñæninäni weca pongä*

*(Mäateo 28.16-20; Mäadoco
16.14-18; Odoco 24.36-49)*

¹⁹ Guëmanguïönæ go ate
iïmö ate wëmö bayö tömengä
ëmiñæninäni adoyömö
pöningue, Oodeoidi awënëidi
inänite ancai guiñente awædö,
ante odemö tee mönete
ongönänitapa. Itota tömënäni
weca pö guiite tæcæguedë a
ongöningue,

—Guiñënämaï inte gänë
pönencæminimpa, angantapa.

²⁰ Mäninö angä ate
tömengä önompo odömöninge
tömengä betagonta odömöngä
adänitapa. Ìninge mönö
Awënë ingante adingue
tömengä ëmiñæninäni nanguï
watapæ todänitapa. ²¹ Itota
wæætë adodö,

—Guññenämaï inte gänë pönencæminimpa, angantapa. Botö Mæmpo iñömö botö ïmote nänö da pönongaïmo ïmo bai botö adobai mïnitö ïminite da godömo goquimïni ïminipa.

²² Ante apænedinque tömënäni baonga woo öongate apæneçä,

—Botö ñöwo pönï mïnitonga Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante pönö pönömo æedäni. ²³ Në wënæ wënæ cæçä ingante adinque mïnitö tömengä ingante godö ñimpo cæmïni ïnïnque Wængonguï adobai tömengä ingante godö ñimpo cæçä quëwëmaingampa. Mïnitö wæætë në wënæ wënæ cæçä ingante godö ñimpo cædämaï ïmïni ïnïnque Wængonguï adobai cædämaï inte tömengä ingante pönö ñimpo cædämaï ïmaingampa.

Itota ñäni ömcæmonte në quëwengä ingante Tömato acä

²⁴ Itota ëmiñænïnäni adoyömö a ongöñönäni tömengä pö guiite tömënäni weca tæcæguedë a ongöñongä tömengä ëmiñæningä adocanque Tömato mëwoga ëmongä Äancadënaque iñömö dæ angampa. ²⁵ Ayæ ate Itota nänö në ëmiñænïnäni wadäni iñömö,

—Mönö Awënë ingante atamönipa, ante Tömato ingante apænedäni ëñëninque tömengä wæætë,

Botö iñömö tömengä önönempo näni daagö timpodïñömö, Äyömönö empocä, ante adinque önongompoca gampodinque

ayæ tömengä betagonta ïnö nänï tapa tænonte codiñömö botö tömëmo önongompoca gampote ate pönëmaï wædö, angantapa.

²⁶ Wacä tëmäna go ate Itota ëmiñænïnäni wæætë oncönë adoyömö pö guiite a ongöñönäni Tömato tömënäni tönö godongämæ pö guiite a ongongantapa. Odemö tee mönete ongö incæte Itota iñontobæ pö guiite tömënäni weca tæcæguedë a ongöninque,

—Guññenämaï inte gänë pönencæminimpa, angantapa.

²⁷ Ayæ Tömato ingante,

—Bitö tömëmi önongompoca pædæ pompodinque botö önompo æe. Pædæ guiipote botö betagonta ïnö gampoe. Ayæ, Wabänö incædö, ante änämaï incæbiimpa. Wæætë pönëe.

²⁸ Ante añongä Tömato,

—Botö Awënë ïnömi ïmipa. Ayæ adobai botö Wængonguï ïnömi ïmipa, angantapa.

²⁹ Ayæ Itota tömengä ingante,

—Botö ïmote ate pönëmi ïmipa. Wæætë në adämaï ïnäni incæ botö ïmote pönënäni ïnïnque tömënäni nänï toquinque ingæimpa, angacäimpa.

Wäo nänö yewæmongainta quïnante yewæmongacäi

³⁰ Tömengä ëmiñænïnäni weca Itota, Eñencädänimpa, ante wadö wadö cædinque tömengä nänö bamönengæ ayæ godömenque nanguï pönï cægacäimpa. Botö iñömö

ĩntaa yewæmõninque mäninõ
tõmengä nänõ cægainõ ante
wii tõmäa yewæmontabopa.
31 Wæætë mäninõ ante
yewæmõninque botõ, Itota
mönõ Codito ìnongäimpa, ante
ayæ, Tõmengä Wængongui
Wengä ìnongä ingampa, ante
mìnitõ pönencæminimpa, ante
yewæmontabopa. Edæ
tõmengä emõwo beyænque
mìnitõ mänõmainõ ante
põneninque cõwë wænãmai
quëwencæminimpa, ante botõ
ĩnta yewæmõmopa.

21

*Itota tõmengä emiñæninãni
7 ganca ìnãni weca pongä*

1 Ayæ ate tõmengä
emiñæninãni Tibediapæ nãni
ãmæ yæwedeca emõnaiboga
ongõñõnãni Itota ìñõmõ
tõmënãni weca põninque a
ongongä adãnitapa. Edæ
iĩmai batimpa. 2 Timõnõ
Pegodo adocanque, Tõmato
Åancadënaque nãni ånongä
tõnõ Gadideabæ Cãnaa
në quëwengä Nãatãnaedo
mënaa, Tebedeo wëna nãna
caya mënaa, ayæ Itota
nänõ në emiñænina wada
mënaa mãnimpodãni adoyõmõ
ongõnõnãnimpa. 3 Timõnõ
Pegodo ìñõmõ tõmengä tõnõ
ongõnãni ìnãnite,

—Botõ ñõwo gæyæ
dadoncæ tao gobopa.

Angä eñëninque tõmënãni
ìñõmõ,

—Bitõ miñæ gocæmõnimpa.

Åninque, Ægodõedãni go-
mompä, ante tao godinque
wipodë godongãmæ gui-
dinque tõmäa woyowotæ

gæyæ dadoncæ cædãni
incæte gæyæ dæ ænãmai
ìnõnãnimpa. 4 Nãõ bay-
onte Itota ìñõmõ emõnaiya
yæwedeca a ongongä ad-
inque, Itota ingampa, ante
tõmengä emiñæninãni incæ
eñënãmai ìnãnitapa. 5 Ayæ
tõmengä tõmënãni ìnãnite
yedæ aa pedinque,

—Ìñãnãni, gæyæ æmìnitawo.

Åñongante,

—Ænãmai ìmõnipa.

6 Ånãni eñëninque tõmengä
wæætë,

—Mìnitõ dicamonca wipo
tõmëmæ ìnõ æpænë wo
guitodonte gæyæ dadonte
æedãni.

Tõmengä nänõ åmai
cædinque tõmënãni nan-
gui põni gæyæ dicamonca
date owo adinque ædõ
cæte dicamonca wëa
põnonte ænguñãni. 7 Itota
emiñænimo tõmengä nänõ në
waadebo ìnõmo inte botõ Pe-
godo ingante apænedinque,

—Ìngä ìñõmõ mönõ Awënë
Itota ingampa.

Åmo eñëninque Timõnõ Pe-
godo ìñõmõ tõmengä yabæcoo
nänõ gä tadongate cõnõnincoo
æninque daga wëñate æpænë
to go ti wææninque õmaa
taocantapa. 8 Wadãni Itota
nänõ në emiñæninãni ìñõmõ
yæwedeca obo põni tiëë
mëetodo ganca bai ìñõmõ
wäi wocædãni ìninque wipodë
ayæ owodãni ìñõmõ Pe-
godo miñæ wogaa god-
inque dicamõ gæyæ eyede
põni wëa pönõ pönãnitapa.
9 Tõmënãni wipodë inte
pædæ æænoncado ponte

ayönäni, Æænonguï, ante gonga emõñömö gæyæ õñö adinque adoyömö wædænque päö cö cæte õñö adänitapa.

¹⁰ Itota tömënäni inänite,
—Gæyæ mïni ñöwo æni wædænque ænte pöedäni.

¹¹ Angä eñëninque Timönö Pegodo wipodë pö guuidinque dicamö ænte emönaiya wëä tadongantapa. Edæ tiento tincoenta i todee ganca inäni mänimpodäni gæyæ ñænængade dicamö iñömö eyede owodäni incæte dicamö wangö tëmönämaï inimpa.

¹² Itota iñömö tömënäni inänite,
—Pö cæedäni,

Åñongante tömengä emiñæninäni tömänäni, Mönö Awënë Itota ingampa, ante eñëninque, Æbidö imii, ante tömengä ingante ædö cæte anguïnänii. ¹³ Itota gongapamö iñömö pöninque päö ænte tömënäni inänite pædæ godongä ænäni ininque tömengä ayæ gæyæ õñö æninque tömënäni inänite pædæ godongä cænänitapa.

¹⁴ Mänömaï cædinque Itota do wæningä incæ ñäni ömæmonte quëwente mempoga do ponte a ongöningä inte ñöwo tömengä emiñæninäni weca mempoga go adopoque pongacäimpa.

Timönö Pegodo ingante Itota apænecä

¹⁵ Tömënäni iinque cænäni ate Itota iñömö Timönö Pegodo ingante,

—Timönö Wäo wëmi eñëmi. Botö imo mäninäni pönömenque waadete

pönëñönäni bitö iñömö näwangä botö imote godömenque waadete pönëmitawo.

Åñongä,

—Awënë, Ao ämopa. Bitö imite botö waadedö ante bitö do eñëmipa.

Angä eñëninque Itota,

—Waadäni iñömö botö obegaidi wënäni bai iñönänite bitö tömënäni inänite botö angainö ante odömonte apænebi eñencädänimpa, angantapa.

¹⁶ Ayæ wæætë,

—Timönö Wäo wëmi eñëmi. Bitö näwangä botö imote waadete pönëmitawo.

Åñongä,

—Awënë, Ao ämopa. Bitö imite botö waadedö ante bitö do eñëmipa.

Angä eñëninque Itota,

—Waadäni botö obegaidi bai iñönänite bitö tömënäni inänite aacæbiimpa, angantapa.

¹⁷ Itota mempoga go adopoque tömengä ingante,

—Timönö Wäo wëmi eñëmi. Bitö botö imote waadete pönëmitawo, ante angantapa.

Itota mempoga go adopoque tömengä ingante, Bitö botö imote waadete pönëmitawo, ante angä eñëninque Pegodo wæwente inongäimpa. Incæte Itota ingante,

—Awënë bitö tömää eñëmi imipa. Bitö imite botö waadedö ante bitö do eñëmipa.

Ante wæyongä Itota wæætë,

—Waadäni iñömö në botö obegaidi bai iñönänite bitö tömënäni inänite botö angainö ante odömonte apænebi eñencädänimpa.

18 Bitö ìmite nāwangä ämopa. Bitö wēñæmiyedē tōmēmi nāmā daga wēñadinque, Ædōnō goinēmo, ante bitö goinēnonque do gobi ìmitapa. Nōwo iñōmō bitö picæmi bayedē bitö pædæ gopoyōmi wacā incæ bitö ìmite godō daga wēñadinque bitö goinēnāmaï iñōmō māniñōmō bitö ìmite māocā gocæbiimpa.

19 Pegodo ingante mănōmaïnō ante apænedinque Itota iñōmō, Tōmengä ingante æbānō wænōnāni wæñongä Wængonguï ñāo apāite bai nānō emōnō edonque bacæimpa, ante odōmoncæte ante apænegacäimpa. Ayæ godōmenque tōmengä ingante, Botö miñæ tee empo pōe, angacäimpa.

Itota emiñcëningä nānō nē waadecä

20 Pegodo guiquenē dadi emænte botö Itota emiñænimo nānō nē waadebo iñōmō tōmēna miñæ tee empo pōmo acantapa. Mānimo iñōmō do mōni cæñedē Itota tōnō äññōmonque tæ contadinque, “Awēnē bitö ìmi æcānō godō odōmonguïnaa, apænebi eñēmōnie,” ante nē apænedimo inōmoimpa.

21 Pegodo botö ìmo adinque Itota ingante,

—İngä iñōmō nē tee empo pongä diyæ æbānō tōmengä beyæ bacæimpa.

22 Äñongä Itota wæætē,

—Botö ocæ emænte ponguinganca tōmengä ayæ quëwencæcäimpa, ämo bai bitö wæætē ædō cæte nē

ämi inguïmii. Botö iñōmō nē anguïmo ìmopa. Bitö guiquenē botö miñæ tee empo ponguënēmi ìmipa, angantapa.

23 Mănōmaï beyæ pancadāniya mōni tōniñadāni weca godinque gode ä gode ä cædinque botö imotedō ante apænedinque, İngä iñōmō cōwē wænāmaï quëwenguingä ingampa, ante tedewengadānimpa. Itota iñæmpa, İngä iñōmō wænāmaï quëwencæcäimpa, ante änāmaï ingacäimpa. Wæætē, “Botö ocæ emænte ponguinganca tōmengä ayæ quëwencæcäimpa, ante ämo bai bitö ædō cæte anguïmii. Botö anguïmo ìmopa,” ante māninque angacäimpa.

24 Tōmēnāni, İngä wænāmaï quëwengä ingampa, ante nāni nē apænedimo iñōmō edæ botö tōmengä nānō nē emiñænimo adobo ìmopa. Tōmēmo, Æbānō batimpa, ante botö apænedō iñōmō nāwangä ante nē apænedimo inte botö adodō ante tōmānō ante nē yewæmōnimo ìmopa. Māninō ante botö angainō iñōmō nāwangä impa, ante mōnitö eñēmōnipa.

25 Itota iñōmō nanguï pōni godōmenque wadō wadō cægacäimpa. Æbānō cæcää, ante tōmää nānō cægainō ante adinque yewæmōmōni bai mānintacoo mōni yewæmōnintacoo ñōnonguï ante edæ inguipoga tōmāo incæ wii eyepæ incædōnimpa, ante pōnēmopa. Māninque ante yewæmōmopa.

Itota nänö da godongainäni Nāni Cægainö

Wængonguī Tæiyæ Waëmö

Önōwoca poncæcäimpa, ante

1 Teopido bitö acæbiimpa, ante botö do yewæmöninque, Itota æbänö mä cægacäi, ante, Itota æbänö mä odömönte apænegacäi, ante yewæmontabopa.

Mänömainö ante do yewæmöninque ingadänimpa. ⁴Töménäni tönö godongämæ ongöninque Itota iimaï angantapa.

inte botö adobo Odoca inömo inte ñöwo godömenque yewæmömo ae. ² Itota do iñömö, iñäni botö imotedö ante nē apænequinäni inänipa, ante cædinque töménäni inänite apænte æninque da godongacäimpa. Iñinque tömengä nänö æite goquiönæ iñönte töménäni tönö godongämæ ongöninque Itota iñömö Wængonguī Tæiyæ Waëmö Önōwoca tönö cædinque töménäni inänite, Botö dæ gobo ate minitö iimaï cæcæminimpa, ante apænegacäimpa.

Iñinque apænegacä ate tömengä ingante Wængonguī do ænte mæicä inque ingä æigacäimpa. Iñinque mäninganca tömengä nänö cægainö ante do yewæmönimo inte botö iñömö, Bitö Teopidobi godömenque acæbiimpa, ante ñöwo wæætē yewæmömopa.

³ Itota adocä incæ nantate wægaingä inte ñäni ömæmönte ate coadenta

ëönæ manimpoönæ ingui-poga quëwëninque töménäni weca müngä inte wæætē pö wæætē pö cædinque mä pönī cædongäimpa. Iñinque, Tömengä näwangä müngä inte mänömaï cæcampa, ante adinque töménäni ædö cæte wadö ante pönenguinänii. Ayæ töménäni weca a ongöninque tömengä töménäni inänite, Wængonguī Awënë Odeye nempo quëwencæminimpa, ante tömänö ante adodö adodö ante apænegacä

ingadänimpa. ⁴Töménäni tönö godongämæ ongöninque Itota iimaï angantapa.

—Wii wayömö goedäni, Eedotadëe iñömö ee quëwëedäni, angantapa. Botö Mæmpo iñömö, Wacä ingante da pönömo æninque ëwocacæminimpa, ante do apænebo ëñëminitawo. Tömengä, Da pönonguimo, ante nänö nē angaingä ingante ante ænte ëwocacæte ante minitö ñöwo wänö cöedäni. ⁵ Edæ Wäo wodi iñömö apæné guidongacäimpa. Wængonguī Tæiyæ Waëmö Önōwoca guiquënë minitö baonga wantæ iñö pö guicæcäimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Itota ööncedē æicampa

⁶ Ayæ Itota tönö godongämæ ponte ongönäni iñömö tömengä ingante änänitapa.

—Itota ëñëmi. Mönö idægocabo mönö quëwengaimæ iñönte wadäni do ö ænäni incæte bitö ñöwo wæætē adobæ æninque mönitö

Awēnē Odeyebi oo bacæ cæbitawo. Edæ, Bitō nempo oo pōnī godongāmæ quēwencæmōnīmpa, ante cæbitawo, ante ēñencæte ante wæmōnīpa.

⁷ Ancaa aññōnāni,

—Īñæmpa mīnitō ante wæinō bai, Æyedēnō baquīī, ante, Æpogadō baquīī, ante mīnitō wīī ēñenguēnēmīni ĩmīnīpa. Mæmpoque nē angaingā inte mānīnō ante ēñengampa. ⁸ Wæætē Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca pō guīdīnque pōnō cæcā ate mīnitō wæætē tæī piñænte ēwocamīni edæ bacæmīnīmpa. Īnīnque, Botō æbānō cægaboī, ante nē adīmīni inte mānīnō botō cægainō ante mīnitō tāno Eedotadēē ĩñōmō quēwente apænedīnque ayæ Ood-eabæ māo apænedīnque ayæ Tāmadiabæ māo apænedīnque godōmenque tōmāmæ māo apænēmīni ēñencædānīmpa, ante Itota angacāīmpa.

⁹ Mānōmāīnō ante apænecā ēñente a ongōññōnāni Itota māññōmō ongonte æi boguīmancodē ingæ æicā æmō agadānīmpa. ¹⁰ Ōönædē æite ingæ gocā æmō ayōnāni edæ onguīñæna nāāmænta weocoo mongæna tōmēnāni weca a ongōnīnque edæ, ¹¹ tōmēnāni ĩnānite apænedīnque,

—Gadideabæ quēwēmīni inte onguīñæmīni ēñēdāni. Quīnante æmonga a cōmīnīi. Edæ Itota mīnitō tōnō ongōnīnque ōönædē æicā

amīnitawo. Edæ ōönædē æicā mīni adī bai adocā Itota ĩncayæ ate ocæ ēmænte poncæcāīmpa, ante apænedatapa.

Codaa nānō cæquēnēnō wacā cæcæcāīmpa, ante cædāni

¹² Oodeoidi nāni guēmanguīōnæ cōwē nāni goganca māningancaque ĩ ĩnīnque wīī gobæ ĩ ĩnīnque tōmēnāni Odibowænquīdi nāni anquīdi ongōnīnque ocæ ēmænte wææ Eedotadēē pōnānitapa. ¹³ Tōmēnāni ēmōwo Pegodo tōnō Wāō, Tantiago tōnō Æntade, Pedipe tōnō Tōmato, Batodōmēē tōnō Māateo, Adepeo wengā Tantiago, wacā, Mōnō ōmæ ingæīmpa, ante nē ānongā Timōnō, Tantiago wengā Codaa. Mānōmāī ēmōnāni inte pō guīdīnque tōmēnāni nāni wānoncōnē æmongapaa æi guīdānitapa. ¹⁴ Ayæ ĩnāni tōnō wadāni Wængonguī ingante godongāmæ apænecæte ante cōwē pō pō cægadānīmpa. Onquiyænāni adobai Itota biwīidi tōnō cōwē ponte apænedōnānīmpa.

¹⁵ Māññēdē Itota ingante nāni tee empote quēwēnāni tiento bæinte ganca ĩnāni inte ongōññōnāni Pegodo tæcæguedē ængæ gantite apænecantapa. ¹⁶ “Īñānāni ēñēdāni. Nōwocā Codaa wodi Itota wodi ingante nē æncædāni ĩnānite nē godō odōmongā ingantawo. Edæ tōmengā ingante ante Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca wēēñēdē apænecā ēñēnīnque awēnē

Dabii wodi nānō yewæmongainōmōnō apænte angæimpa. bai cōwē iinque baquinō Awēnē Itota imæca mōnō tōnō anguēnē. ¹⁷ Edæ Itota mōnitō guēa cægongānedē wadāni imōnite apænte æninque godongāmæ nē cægōnināni Codaa ingante adobai apænte inānite adinque mōnō iimainō ængacāimpa. Inique mōnō ante apænte ængæimpa. cabo mōnō nē cæquēnēnō ²² Wāo wodi nānō guidōfēdē cægōninque ñowoōnæ Itota ante apænte ængæimpa. ante Codaa wodi adocā incæ cægōninque ñowoōnæ Itota mōnō tōnō godongāmæ cæcā ingacāimpa. ¹⁸ Tōmengā godongāmæ cægōnināni wīwa cæte tigitamō inānii, ante adinque mōnō nānō ænintamō incæ adodō godongā ænānitapa. adocanque ingante apænte Tōmēnāni wæætē tigitamō æninque, Waodānido ængæimpa. Apænte æmō ate tōmengā, Itota dobæ ñāni bacæimpa, ante omæ omæmongantapa, ante nē godonte ænānitapa. Tōmengā againgā inte wæætē mōnō inñomō guidōmēmæ wæænte tōnō godongāmæ apæncæcā incæcāimpa.” ²³ Ante Pegodo angā eñente cædinque æmæwo wængantapa. tōmēnāni wæætē, Æcānō æcānō nē againāni inānii, ante adinque mēnaa inate apænte ænānitapa. Adocanque Ootee, Badatabato nāni ānongā Baadatabato nāni ānongā inte tōmengā mæmæ beyæ, Yoto, ante nāni pemongaingā iñongante tōmēnāni tōmengā ingante apænte æninque edæ wacā ingante æninque edæ wacā ingante Māatiya ingante apænte ænte gōnōnānitapa. ²⁴ Mānōmāi apænte æninque Wængongui ingante apænedānitapa. Wacā mānincōnē cōwē quēwēnāni incæcāimpa. “Awēnē eñēmi. Mōnitō æbānō pōnēmōnii, ante tōmāā eñēmi inte bitō iina inate adinque æcānō ingante do apænte ængabiī, ante odōmōmi amōnii. ²⁵ Edæ Codaa wodi tōmengā nānō pante wænguinque oda cæcantapa. Inique bitō ñowo wacā ingante da godōmi godinque Codaa wodi nānō cæquēnēnō ante cæcæcāimpa, ante āmii,

ante wæmōnipa.”

²⁶ Ante Wængonguī ingante apænedinque tōmēnāni, Æcānō inaa, ante ēñencæte ante cædinque dicamō æninque, Wo godō wo godō cæyōmō to ta wææ acæi, ante cæte ayōnāni Māatiya nānō cæ to ta wæænca adinque, Mōnō imonte Itota da godongā nē godīmō ōnompō tipæmpoga go adocanque iñōmonte tōmengā mōnō cabo badinque godongāmæ cæcæcāimpa, ante cægadānimpa.

2

*Wængonguī Tæiyæ Waēmō
Ōnōwoca pongampa*

¹ Tōmēmō incadepo ba ate Pentecotee ææmænoca nāni aōnæ iñonte tōmēnāni nāni cabo adoyōmō ponte godongāmæ ongōnānitapa.

² Ongonte ēñēñōnāni woboyæ nanguī pæmænte ā bai iñontobæ ōnædē pō ēñēñōnāni oncōnē nāni on-goncōnē tōmancōnē wææ guite bai woboyæ nanguī pæmænte ā bai ēñēnānitapa.

³ Ayæ waodāniya incæ gonga bai onguēnē onguēnē bæco adānitapa. ⁴ Ayōnāni Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca incæ tōmānāniya pō guicā ewocadānitapa. Pō guidinque Wængonguī Ōnōwoca pōnō cæcā beyænque tōmēnāni wadāni nāni tededō bai wadāni nāni tededō bai mā apænedānitapa.

⁵ Māniñedē oodeoidi Wængonguī ingante guiñente quēwēnāni inte edæ wabæca wabæca tōmāmæ

quēwēninque ñōwo Eedotadēē ponte quēwēnōnānimpa.

⁶ Iñāni iñōmō woboyæ nanguī pæmænte bai ā ēñente wædinque ponte ēñēñōnāni Itota ingante nē pōnēnāni iñōmō ñōwo pōnāni nāni tededō bai tededāni ēñēnānitapa. Adocanque nānō tededō bai wacā nānō tededō bai tededāni ēñēninque tōmēnāni, Æbānō cæte tōmāmō tededō bai tededāni ēñēmōnii, ante wædānitapa. ⁷ Tōmēnāni nāmāneque apænedinque,

—Iñæmpa Gadideabæ quēwēnīnānique inte iñāni mānōmāi tededāni awædō.

⁸ Iñinque ædō cæte mōnō ēñagāiōmæ mōnō tededō bai tededāni ēñēmōō, ante ancai guiñente wædānitapa.

⁹ Edæ iñōmō nē ongōmō iñomonte pancadāniya Padatiabæ quēwente pōñōmō wadāni guiquēnē Mēediabæ, Edāmæ, Mēetopotāmiabæ, Oodeabæ, Capadotiabæ, Pontobæ, Atiabæ quēwente pōnāni inānipa. ¹⁰ Wadāni guiquēnē Pidiguiabæ,

Pampidiabæ, Equitobæ quēwente pōnāni inānipa. Wadāni guiquēnē dibiabæidi ināni inte Tidēne iñōmō quēwente pōnānipa. Wadāni guiquēnē Odōmā iñōmō quēwēninque ēñacæ ante ponte owodānipa. ¹¹ Odōmā iñōmō nē quēwēnīnāni iñōmō pancadāniya oodeoidi ēñagāināni iñōnāni pancadāniya wæætē wadāni incæ oodeoidi pōnēnāni bai adodō pōnente oodeoidi bai

bagāināni inānipa. Ayæ

wadāni guiquēnē codeten-
teidi tōnō adabeidi inte
pōnāni inānīpa. Inique
mōnō wabæca wabæca
quēwēnīque wadāni nāni
tededō bai wadāni nāni ted-
edō bai nē tedemō imōmpa.
Incæte iināni guiquēnē,
Wængonguī waa pōni cæcā
ingampa, ante mōnō tededō
bai mā pōni tededīque
apænedāni ēñēmōmpa tōō.

12 Ante wædinque tōmēnāni
nāni cabo nāmāneque
apænedīque,

—Æbānō ēñēmōō, ante
wæmōnīpa tōō.

13 Ante wæyōnāni pan-
cadāniya babæ apænedīque,
—Biinōmæ mūimæ tōmo
pōni bedīque dowænāni
inte tededānīpa, ante badete
togadānīpa.

*Pegodo tōmēnāni inānite
apænecampa*

14 Mānōmaī tedeyōnāni
Pegodo iñōmō ōnōmpo
tipæmpoga go adocanque
ināni tōnō ængæ gan-
tidīque nangui tedecā
ēñengadānīpa. “Ood-
eoidi ēñēedāni.

Ayæ wamīni guiquēnē Eedotadēē
iñōmō ñōwo ponte owomīni
inte mīnitō oodeoidi tōnō
tōmāmīni ēamonca ongōte
ēñēedāni. Botō, Æbānō i,
ante edonque apænebo
ēñencæmīnīpa,” angantapa.

15 “Gāwadecæ impa diyæ
tī nāmæ bete dowænte
baquīnāni. Iñæmpa
nænque ayaōnāa ææñongā
ædō cæte mīni ānō bai
bete dowænte baquīnāni.

16 Wæætē Wængonguī beyæ
nē apænegaingā Oedo

wodi do nānō angainō
bai ñōwo cædānīpa, ante
apænebo ēñēedāni. Oedo
wodi iñōmō iimāinō ante
yewæmongacāimpa.

17 Wængonguī iimāi angampa,
angacāimpa.

Iinque bayedē botō Ōnōwoca
ingante tōmānāniya
āmo pō guicā
ēwocacædānīpa.

Māniñedē onquiyænāni incæ
onguīñænāni incæ

mīnitō wēnāni inōnāni
inte botō beyæ
apænecædānīpa.

Edēnīnāni iñōmō ate bai mā
pōni acædānīpa.

Picænāni guiquēnē nō
wūimōte bai acædānīpa.

18 Ayæ botō Ōnōwoca in-
gante āmo pō guicā
ēwocadinque

onguīñænāni incæ on-
quiyænāni incæ

botō beyænque nē cædāni
inōnāni inte botō beyæ
apænecædānīpa.

19 Edæ mīni ææmō ate
pōnengūinque ante
botō ōōnædē mā cæbo
acæmīnīpa.

Ayæ imæca adobai pōnō cæbo
ate wepæ gonga tēēmā
nanguī mongæ ad-
inque ēñencæmīnīpa.

20 Edæ nænque tāno wentamō
bayō apāicā wepæ emō
ba acæimpa.

Ayæ ate tōmengā nānō
ponguīōnæ iñōte

Wængonguī Awēnē incæ tæi
piñængā inongā inte

ñāō apāite bai emōnīque
poncæcāimpa.

21 Īninqe botō ěmōwo ante nē
aa pedāni ĩñōmō
tōmānāni botō æmo beyænque
quĕwencædānĭmpa.’

Ante Wængonguī Awĕnĕ
cæcæcāĭmpa, ante Ooedo
wodi yewæmongacāĭmpa.”

22 Ante apænedinque Pe-
godo godōmenque ĩmaī ante
apænecantapa. “Idægoidi,
apænebo ěñĕedāni. Itota
Nāatadeta nē quĕwengaingā
nāwangā botō nē da
pōnongā ingampa, ante
pōnencæmĭnĭmpa, ante mā
cædinque Wængonguī Itota
tōnō godongāmæ tæī pĭñānte
nanguī cæcā ate Itota mĭnitō
weca bamōnengæ cædinque
nanguī cægacāĭmpa. Īninqe
mānōmaī cæcā nē agaĭmĭni
inte mĭnitō, Nāwangā Itota in-
gante Wængonguī da pōnongā
ponte cæcampa, ante do
ěñĕmĭnĭpa. 23 Wængonguī

nāmā pōnĕninque, Codito
ingante tōmĕnāni nempo
pædæ godoncæboĭmpa, ante
do angaingā inte, Mĭnitō
tōmengā ingante æninque
mānōmaī cæcæmĭnĭmpa, ante
do ěñengacāĭmpa. Īninqe
mĭnitō ĩñōmō Itota ingante
bæi ongonte æninque ěñĕnte
cædāmaī ĩnāni nempo pædæ
godōninque, Mĭnitō tōmengā
ingante awāa timpodinque
wææ tĭwate wænōedāni,
ante āmĭni wænōnānitapa.
Mānōmaī ōnōnecaque tedete
beyæ mĭnitō tōmĕmĭni edæ nē
wænōmĭni baī bamĭnĭpa tōō.

24 Mĭnitō mānōmaī wadāni
tōnō cædinque wænōmĭni
beyæ Itota ĩñōmō mōnō
wænguĕnĕmāmo teēmĕ

mongænte caate wædinque
wængacāĭmpa. Ayæ pæ opate
ōñōñongante Wængonguī
wæætĕ, Idæwaa, ante wi
ænote baī cædinque angā
ate Itota nāni ōmæmonte ta
pongantapa. 25 Adocā Codito
beyæ ante apænedinque
awĕnĕ Dabii wodi ĩmaī ante
yewæmongacāĭmpa.

‘Botō, Mōnō Awĕnĕ cōwĕ
botō weca mæ on-
gongampa, ante
atabopa.

Īninqe tōmengā botō tōmĕmæ
ĭnō tōō æmænte on-
gongā ĩninqe botō
ĭmote ædō cæte bæ
tadāni wæquĭmoo.

26 Mānōmaī beyæ botō, Wat-
apæ bacæĭmpa, ante
mĭmōnĕ pōnĕmo inte
botō ōnōneca āmotamĭni
ante baī nanguī to-
bopa.

Botō nāni ōmæmonguinque
nē wæwocabo ĭmopa,
ante pōnĕmo inte botō
guĭñĕñate wædāmaī
inte baō ěñate
quĕwencæboĭmpa.

27 Wængonguī ěñĕmi. Botō
wadāni nāni wænte
ongōñōmō ōñōñōmote
bitō ěmō cæte godāmaī
incæbiĭmpa.

Bitō ĭmite nē cæbo inte botō
tōmĕmi cædō ante
cōwĕ cæbo ĩñōmote bitō
ædæmō wææ aabi ate
botō baō nōmāadāmaī
incæboĭmpa, ante edæ
botō do ěñĕmopa.

28 Taadō botō quĕwenguĭnō
ante bitō do odōmōmi
agaboĭmpa.

Bitō weca æidinqe bitō aw-
inca adinqe watapæ
tocæboimpa,'

ante awënë Dabii wodi
āmotamīni ante bai apænegacāimpa.

29 Ante apænedinqe Pe-
godo godōmenque apænecantapa
“Īnānāni nōwo edonque
apænebo ēñenguēnē quēwēmīni.
Mōnō mæmæ Dabii wodi
do wængacāimpa. Tōmengā
māo do daga wengadānimpā.
Edæ tōmengā wodido nāni
wengaiñōmō nōwo ganca
a ongō amīnimpā. 30 Incæte
tōmengā ingante Wængonguī,
Dabii ēñēmi, angacāimpa.
Bitō pæināni wææ pæyōnāni
adocanque ingante botō bitō
awënë containpaa pōnō
cōnōmo contadinqe tōmengā
iñōmō nē Awënë bacæcāimpa,
ante apænecā ēñēninqe
awënë Dabii wodi Wængonguī
beyæ nē apænegaingā
inongā inte edæ, Wængonguī
tōmengā nānō ānō bai
cōwē cæcæcāimpa, ante
do ēñengacāimpa. 31 Ayæ,
Æbānō cæquingā, ante do
ēñengaingā inte tōmengā,
Mōnō Codito iñōmō waodāni
nāni wænte ongōñōmō
ōñōñongante Wængonguī ēmō
cæte godāmaī inte wææ aacā
beyænque tōmengā baō incæ
ñōmāadāmaī ingæimpā, ante
apænegacāimpa. Mānōmaīnō
ante apænedinqe awënë
Dabii wodi, Mōnō Codito
nāni ōmæmoncæcāimpa,
ante do apænegacāimpa.
32 Itota ingante Wængonguī,
Nāni ōmæmōe, angā nāni
ōmæmongantapa. Īninqe
mānīnō tōmengā nānō

nāni ōmæmongainō ante
nē adīmōni inte mōnitō
tōmāmōni edæ, Nāwangā
impa, ante nē apænemōni
ōhipa.”

33 “Īninqe Wængonguī angā
beyænque Itota inque ingā
ōönædē æidinqe Wængonguī
tōmēmæ inō tæ contate
ongongampa. Ayæ Mæmpo
Wængonguī, Botō Ōnōwoca
ingante æncædānimpā, ante
nānō nē angaingā ingante
do godongā æninqe Itota
wæætē mōnitō imōnite
nōwo da pōnongā ænte
ēwocamōnimpā. Īninqe mīnitō
guiquēnē gonga bæco ate
wæmīnitawo. Wadāni nāni
tede bai tedemōni ēñente
wæmīnitawo. Edæ Wængonguī
Ōnōwoca pōnō cæcā beyænque
gonga bæco amīnimpā.
Wængonguī Ōnōwoca pōnō
cæcā beyænque wadāni nāni
tede bai tedemōni ēñēmīnimpā.
34 Itota ōönædē inque ingā
æicā bai awënë Dabii wodi
wīī adobai æigacāimpa.
Incæte tōmengā godōmenque
apænedinqe iīmaī ante
yewæmongacāimpa.

‘Awënë Wængonguī incæ
botō Awënë ingante
apænedinqe,
Nē Awënë ĩmi ēñēmi. Botō
tōmēmæ inō tæ con-
tayōmi,

35 botō bitō ĩmite nē pīinte
cædāni inānite bæ
tabo ate bitō tōmēmāni
inānite pīnā gāwate
bai cæcæbiimpā,’ ante
Awënë Wængonguī an-
gacāimpa,” ante Dabii
wodi yewæmongacāimpa.

35 Itota ingante Wængonguī,
Nāni ōmæmōe, angā nāni
ōmæmongantapa. Īninqe
mānīnō tōmengā nānō

35 Itota ingante Wængonguī,
Nāni ōmæmōe, angā nāni
ōmæmongantapa. Īninqe
mānīnō tōmengā nānō

35 Itota ingante Wængonguī,
Nāni ōmæmōe, angā nāni
ōmæmongantapa. Īninqe
mānīnō tōmengā nānō

35 Itota ingante Wængonguī,
Nāni ōmæmōe, angā nāni
ōmæmongantapa. Īninqe
mānīnō tōmengā nānō

35 Itota ingante Wængonguī,
Nāni ōmæmōe, angā nāni
ōmæmongantapa. Īninqe
mānīnō tōmengā nānō

35 Itota ingante Wængonguī,
Nāni ōmæmōe, angā nāni
ōmæmongantapa. Īninqe
mānīnō tōmengā nānō

36 Ante apænedinque Pegodo godömenque iïmaï angantapa. “Mänömaï beyæ mïni idægocabo tömämïni, iïmainö ante näwangä pönï impa, ante eñencæminimpa. Mäningä Itota ingante mïnitö ñænquedimæ gönonte wænömïni nê wæningä ingante ante apænedinque Wængonguï incæ, Itota nê Awënë inongä ingampa, ante ayæ, Nê Codito inongä ingampa, ante edæ do cægacäimpa.”

37 Ante Pegodo apænecä eñëninque tömënäni, Æ, wënæ wënæ cæte awædö, ante ancai guiñente wædinque Pegodoidi inänite,

—Iñänäni, æbänö cæquënëmöri iïmöni.

38 Äñönänite Pegodo wæætë,

—Iïmaï cæedäni. Mïnitö wënæ wënæ mïni cædinö ante Wængonguï pönö ñimpo cæcæcäimpa, ante cædinque, Æmæwo wënæ wënæ cætabopa, ante Itota Codito emöwo ante apænedinque æpænë guiedäni. Mänömaï cæmïni adinque Wængonguï tömengä Önöwoca ingante da pönongä ænte ewocacæminimpa. 39 Edæ mïnitö iïmïnite aa pecä incæ mïni wënäni inänite aa pecä incæ gobæ quëwënäni inänite aa pecä incæ ayæ ate quëwënäni inänite aa pecä incæ mönö Awënë Wængonguï nänö nê aa pedäni inänite apænedinque, Botö änö bai cöwë cæcæboimpa, angampa.

40 Ante apænedinque Pegodo godömenque nan-guï äninque, Eñenguënë quëwënänii, ante wantæpiyæ apænecantapa.

—Ñöwodäni iïñömö nämanque näni cæinënö ante idiquibæ näni cæi bai mïnitö adobai cædämaï inte nöingä cæte waa quëweedäni.

41 Ante Pegodo an-caa angä eñëninque pancadäniya Ao äninque æpænë do guidänitapa. Iñinque edæ mäniönæ todee mïido ganca inäni mänimpodäni wede pönëninque do pönengainäni tönö adocabodäni bagadänimpa. 42 Iñänäni iïñömö adocabodäni badinäni inte cöwë ñimpo cædämaï iñinque godongämæ pö pö cæyönänite Itota nänö da godongainäni apænedäni eñëñönänimpa. Ayæ näni pönencabo inönäni inte wacä ingä wacä ingä watapæ apænedinque päö pä ænte godongämæ cæninque Wængonguï ingante cöwë apænete quëwënönänimpa.

Näni pönencabo godongämæ waa cæte quëwënänipa

43 Iñinque edæ tömänäni guiñente wædinque ee quëwënönänimpa. Ayæ Itota nänö da godongainäni iïñömö, Tömänäni pönencædänimpa, ante cædinque Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca tönö cædinque tömënäni näni pönëninque ante mä cædinque bamönengæ nanguï cædönänimpa. 44 Nê pönänäni tömänäni adoyömö pö pö

cædinque tōmēnāni nāni mānincōo incæ, Tōmāmō qui impa, ante nē pōnēninque, Wacā ingā wacā ingā mōnō godongāmæ godonguinque māmōmpa, ante cædōnānimpa.
 45 Māincōo tōnō ōmæ nāni ēadincoo incæ godonte æ godonte æ cædinque wadāni nē ōmaadāni inte wādāni inānite pancæ pancæ godōnānimpa. 46 Ī ĩnĭnque ĩmō ĩñō ĩmō ĩñō adoyōmō pōninque Wængonguī oncō ñænæncōnē yabæcōnē nē guī guī cædāni inte mīmōno nō pōnēninque tōmēnāni oncōnē adobaī pāo pā ænte watapæ tođinque godongāmæ cænōnānimpa.
 47 Tōmēnāni edæ Wængonguī ingante, Waa pōnī nē cæbi ĩmipa, ante ancaa añōnāni wadāni edæ tōmēnāni inānite waa adōnānimpa. Ayæ mōnō Awēnē pōnō cæcā ate tōmēnāni edæ, Itota Codito ængā beyænque mōnō quēwengæimpa, ante pōnēninque ĩmō ĩñō wacabomō ĩmō ĩñō wacabomō nē pōnēnāni badinque edæ tæiyænāni bagadānimpa.

3

Cōmāwaingā ingante āna waa bawacampa

1 Īncayæ ate nænque ædæ wæicā ate oodeoidi nāni cōwē Wængonguī ingante apænedōñedē Pegodo tōnō Wāo ĩñōmō Wængonguī oncōnē ñænæncō yabæcōnē guīcæte ante æidatapa. 2 Æite ayōna wadāni pōninque cōmāwaingā

ēñate nē pædingā ingante næænte māmōnāni pongā adatapa. Īngā cōmāwaingā ĩñōmō nē pō guīdāni inānite, Pōnōmi æmoe pōnōmi æmoe, ancæcāimpa, ante cædinque tōmēnāni tōmengā ingante ĩmō ĩñō ĩmō ĩñō næænte pō næænte pō cædinque edæ Wængonguī oncō ñænæncō boyæ yabædemō, Wainemō, nāni ānemō yabæque cō cædōnānimpa. 3 Īnĭnque ñōwo Pegodo tōnō Wāo Wængonguī oncō ñænæncōnē yabæcōnē pō guīcæ cæda adinque tōmengā tōmēna inate, Pōnōmīna æmoeda, angantapa. 4 Angā ēñēninque Wāo tōnō tōmengā ingante cōwā adinque Pegodoque apænecantapa.

—Mōnatō ĩmōnate ææmō ae.

5 Angā ēñēninque cōmāwaingā, Botō ĩmote wabānō pōnōna ænguīmo, ante pōnēninque ææmō ayongā 6 Pegodo ĩñōmō,

—Quīnō māmopa pōnōmo ænguīmīi. Edæ oodo incæ tīguitamō incæ ōmæpobo ĩmopa. Wæætē tæiyæ waēmō botō ēwocadō ante bitō ĩmite pōnō apænebo ate bitō æe. Nāatadeta quēwengāingā Itota Codito ēmōwo beyænque bitō dao dao goe, angacāimpa.

7 Ānĭnque Pegodo cōmāwaingā tōmēmæ ĩnō pædæ wææmpo bæi ongonte tōō æmængā ate cōmāwadingā ōnōwa tōnō ōnoncaiwa tæī piñæwacā. 8 Ate ĩñontobæ ængæ gantite dao dao gocantapa. Ayæ Wāo tōnō Pegodo miñæ

Wængonguī oncō ñænæncōnē
yabæcōnē godongāmæ
go guidinque dao dao
go togæi togæi godinque
Wængonguī ingante waa ate
apænedinque, Wængonguī,
bitō cōwē waa pōni inōmi
inte pōnō cæbi æmopa,
ante nanguī apænecantapa.

⁹ Wængonguī mænōmaī waa
cæcampa, ante nanguī pōni
tededinque dao dao gocā
adinque edæ tōmānāni,

¹⁰ Æ, iingā iñōmō, Pōnōmi
æmoe pōnōmi æmoe, ante
Wængonguī oncō ñænæncō
boyæ yabædemō, Wainemō,
mōnō ānemō gāānē mōnō nē
ānecōningā adocā ingampa.
Ante adinque, Quinō baī
cæte waa bacāi, ante ancai
guiñente wægadānimpa.

*Tadōmōō yabætaa ongonte
Pegodo apænecampa*

¹¹ Māniī cōmāwaingā iingā
incæ Pegodo tōnō Wāō inate
winimā winimā cæcā adinque
wadāni tōmānāni guiñente
wædinque Tadōmōō yabætaa
nāni āñōmō pogodo ponte
tōmēnāni weca guidānitapa.

¹² Guidāni adinque Pegodo,
“Mīni idægocabo eñēedāni.
Mōnatō imōnate quīnante waa
aminii. Mānōmaī waa bawacā
adinque edæ quīnante
guiñente wæminii. Mōnatō
edæ, Tōmengā dao dao
gocæcāimpa, ante cædinque
tæiyæ waēmōna imōnapa diyæ
tæi piñænte cæquimōnaa.

¹³ Abadāō wodi Itæca wodi
Aacobo wodi tōmēnāni, Mōnō
Wængonguī inongā ingampa,
ante nāni nē angaingā inte
Wængonguinque cæcā ate

waa bawacampa. Mōnō
wæmæidi Wængonguī incæ,
Itota botō imote nē cædongā
ñāō baī emōñongante tōmengā
ingante waa acædānimpa,
ante mænōmaī cæcampa.
Adocā Itota ingante mīnitō
iñōmō, Wænongæimpa,
āninque pædæ godōmīnitapa.
Ayæ Pidato, Nīmpo cæbo
gocæcāimpa, ante apænte
angā ate mīnitō wæætē
Pidato weca ongōninque
adocā ingante ante Baa
āmīnitapa. ¹⁴ Iñinque nē

Tæiyæ Waēmō inongā
inte nō cæyongante mīnitō
Baa āninque wæætē nē
wænōningā ingante ante
āninque, Iingā ingante ñimpo
cæbi pongæe, āmīnitapa
tōō. ¹⁵ Iñinque mōnō

quēwenguīmāmo nē pōnongā
ingante Baa āninque mīnitō nē
wænōnimīni imīnīpa. Incæte
Wængonguī tōmengā ingante,
Nāni omæmōe, angā ñāni
omæmongantapa. Iñinque
tōmengā ñāni omæmongā
nē adimōni inte mōnitō,
Æbānō cægacāimpa, ante
adodō ante nē apænemōni
imōnīpa. ¹⁶ Adocā Itota

emōwo ante apænemōna
eñente pōnēninque māningā
cōmāwadingā mīni nē ad-
ingā iñōmō ñōwo tæi
piñæwacampa. Edæ Itota
pōnō cæcā beyæ māniī
onguīñængā nē pōnengā bad-
inque Itota emōwo beyænque
ædæmō waa bawate tæi
piñængā bacā aminīpa,” ante
Pegodo apænecantapa.

¹⁷ Ayæ godōmenque

apænedinque Pegodo, “Nöwo botö töninamini eñeedäni. Minitö awenëidi eñenāmai näni cæi bai cædinque minitö inömo adobai, Æbänö nö cæquii, ante eñenāmai inte cæminitapa, ante awædö. ¹⁸ Incæte minitö mänōmai eñenāmai cædinque Wængongui beyæ nē apænegaināni tömänāni näni apænegai bai do iinque cæminipa. Tömēnāni, Mönö Codito caate wæte wæncæcäimpa, ante näni angainö bai minitö cædi beyæ nōwo iinque batimpa. ¹⁹ Iinque minitö wænæ wænæ mini cædinö ante wæwente pönente ñimpo cædinque wentamö mini mongænö mini ñä mēnongaquinque Wængongui gämænö pöedäni. ²⁰ Mönö Awenë weca mini wampo pönenguinque pöedäni. Ayæ Wængongui, Minitö Codito poncæcäimpa, ante do nänö angaingä inongä inte Itota minitö weca poncæcäimpa, ante tömengä gämænö pöedäni.”

²¹ “Incæte edæ, Tömancoo do ingai bai adobai bacocæcäimpa, ante Wængongui badoncæcäimpa, ante tæiyæ waemö ingaināni Wængongui beyæ doyedē apænegadänimpa. Wængongui mänōmai nänö badompoga Itota inömo mänimpoga öönædē quëwencæcäimpa anguënë. ²² Edæ Möitee wodi, ‘Botö wænte gobo ate minitö Awenë Wængongui wæætē minitö beyæ cædinque mini cabo inöminite adocanque ingante apænte Ao

ante æncæcäimpa. Tömengä ingante äinque, Möitee wodi botö beyæ nē apænecä ingaingä bai bitö adobai edæ botö beyæ nē apænebi bacæbiimpa, ancæcäimpa. Wængongui mönö Codito ingante mänōmai angä iinque tömengä wæætē nē apænecä bagacäimpa. Iinque minitö inömo tömengä quiemē ante apæneyongä éamonca ongonte tömänö ante eñencæminimpa. ²³ Iinque edæ mäningä Wængongui beyæ nē apænecä ingante æcänö eñenāmai ina inömo, tömengä guidēnāni weca quëwēnāmai edæ wæncæcäimpa,’ ante Möitee wodi apænegacäimpa,” ante Pegodo apænecantapa.

²⁴ Ayæ apænedinque Pegodo, “Æpodänidö Wængongui beyæ nē apænegaināni ināni. Edæ tömēnāni Tämöedo tönö ayæ pönāni tönö tömänāni adoyömö apænedinque Codito nōwoönæ nänö cædö ante apænegadänimpa.

²⁵ Iinque minitö guiquënë Wængongui beyæ nē apænegaināni wëmini inömini inte tömēnāni näni angainö ante nē ænguimini iminipa. Ayæ edæ Wængongui, Botö pönö cæbo ate Ao ämini iinque mönö godongämæ waa cæcæimpa, ante nänö angainö ante minitö edæ mini quëwenguinque ëñente quëwencæminimpa. Abadäo wodi ingante apænedinque Wængongui, ‘Abadäo eñemi. Minitö mini quëwencabo tönö wadäni

tömāmæ quëwënāni nāni cabo
 nāni cabo tönō tömāmīni
 iñōmīnite bitō Pæingā pönō
 waadete cæcā beyænque waa
 quëwëninque tocæmīnimpa,
 ante apænegacāimpa.
 26 Wængonguī, Botō Wengā
 pönō aa pecā eñëninque
 mīnitō wæætē wënæ wënæ
 cæte mīni gogainō ocæ
 ëmænte wadæ pöninque
 wæætē waa quëwenguīnō
 cægōninque waa tocæmīnimpa.
 Ante cædinque tömengā tāno
 mīnitō beyæ ante tömengā
 ingante nē cædongā mōnō
 Codito ingante da pōnongā
 pongacāimpa,” Ante Pegodo
 iñque apænegacāimpa.

4

*Pegodo tönō Wäo awëñëidi
 weca gongænte apænedapa*

1 Pegodo tönō Wäo
 tömānāni inānite tæcæ
 apæneyōna wadāni tömēna
 weca māo godongāmæ
 pōnānitapa. Iñāni iñōmō
 nē, Wængonguī quī, ante
 godōnāni tönō Tadoteoidi
 tönō Wængonguī oncō
 ñænæncō ante nē wææ
 wāñōnāni awëñë tönō
 māñināni pongadānimpa.
 2 Itota ñāni òmæmongā
 bai mōnō adobai ñāni
 òmæmongæimpa, ante Pe-
 godo tönō Wäo apænedapa,
 ante do wædōnāni inte
 tömēnāni ñōwo piinte māmō
 pōnānitapa.

3 Pöninque tömēnāni iñāna
 inate bæi ongōnānitapa. Ayæ
 wēmō ba iñinque baänæ ate
 nāna taquinque tömēna inate
 tee mōnedāni guīdatapa.

4 Incæte tömēna āna nē

eñëñināni guīquënë pan-
 cadāniya nanguī ināni incæ
 nē pōnēnāni bagadānimpa.
 Iñinque onguīñænāni nāni
 nē pōnencabo iñōmō wodo
 tincō mīido ganca ināni
 mānimpodāni bai bagadānimpa.

5 Baänæ ate oodeoidi
 awëñëidi tönō tömēnāni
 inānite nē aadāni nāni
 Picæncabo tönō nē odomōnāni
 tönō Eedotadēe iñōmō
 godongāmæ ponte ongōnānitapa.

6 Wængonguī quī, ante nē
 godongā ñænængā pōni
 Ānato ponte a ongōñongā
 tömengā guīdēnāni Ca-
 iapato Wäo Adecantodo
 tönō wadāni tömengā guī-
 idēnāni incæ tömengā weca
 godongāmæ pō guīdānitapa.

7 Pō guīdinque edæ Wäo
 tönō Pegodo inate tæcæguedē
 māmō gōnōnāni gongæñōna
 ānānitapa.

—Mīnatō æcānō tönō
 tæi piñænte cæmīna ate
 cōmāwadingā waa bawacantawo.
 Edæ æcānō ëmōwo apænete
 cæmīnai.

8 Ante āñōnāni Pegodo
 iñōmō Wængonguī Tæiyæ
 Waēmō Ōñōwoca tönō
 apænedinque,

—Awëñëidi imīni eñëedāni,
 nē aamīni mīni Picæncabo
 eñëedāni.

9 Cōmāwaingā
 æbānō cæte waa bawacāi,
 āmīnitawo. Edæ cōmāwaingā
 ingante mōna waa cædi
 beyænque mīnitō ñōwoñæ
 pönō apænte āmīni awædō.

10 Iñinque mīnitō tönō idægoidi
 wadāni tönō botō tömāmīni
 imīnite adoyōmō apænebo
 eñencæmīnimpa. Itota Codito

Näatadeta quëwëningä ingante awæ ñænquedimæ cæte mîni nê wænöningä ingante Wængonguï angä do ñäni ömæmongacäimpa. Tömengä adocä Itota ëmowo beyænque cömäwaingä ñingä tæi piñængä badinque mînitö weca a ongongä apa änewëminii. ¹¹ Edæ wainca nê mænönäni näni wido cædinca incæ wacä, Tæcæ manca pönî tæi manguimpa, ante cönongampa. Itota iñömö mäninca bai ææmonga pönî ongongampa.

¹² Ìninqe Itota, Quëwencæmînimpa, ante mönö imonte ængä bai wacä ædö cæte adobai ænguingä. Itota ëmowo beyænque quëwencæmînimpa, ante pönö cægaingä inte Wængonguï wæætë, Wawo adobai i, ante dicæ pönö cæcantawogaa. Ìñæmpa inguipoga tömämæ iñömö edæ æcämenque incæ adobai nê tæi piñænte ëmönongä iñömö edæ dæ angampa, ante apænedatapa.

¹³ Ayæ Pegodo tönö Wäö önönaque ña inte nanguï adämaï ña incæte edæ guiñenämaï edonque apænedapa, ante adinque tömënäni, Æbänö cæte edæ do ëñenatawoo, ante wædinque, Itota miñæ nê godîna inte do ëñenapa. Näwangä impa, ante wædänitapa.

¹⁴ Edæ cömäwadingä ñingä tömënäni weca a ongongä adinque tömënäni ædö cæte wadö ante tedequinänii.

¹⁵ Ìninqe tömëna ñate, Mönitö godongämæ Apænte Äincabo

weca ongönämaï godömenque goeda, änäni goda ñinque, Tömëna ñate æbänö cæquïi, ante pönëninque godongämæ tedecönänitapa. ¹⁶ Ìimaï ante apænedänitapa.

—Mänina ñate quïnö cæquïmöö. Ìñæmpa tömëna tæi piñænte bamönengæ cædatapa, ante Eedotadëë quëwënäni, Näwangä impa, ante tömänäni do ëñenänipa. Ìninqe, Waa cædämaï ñatapa, ante mönö ædö cæte anguïi. ¹⁷ Incæte

mäninö näni apænedö ante wadäni wïi godömenque ëñencædänimpa, ante wææ cædinque mönö tömëna ñate wææ angæimpa. Mänii ëmowo ante mînatö mîna wæquinque apænemînapa. Wacä æcämenque ingante apænedämaï imäeweda, ante mönö wææ angæimpa, ante nämäneque tededänitapa.

¹⁸ Ayæ ñinque tededinque Wäö tönö Pegodo ñate äñete mämönäni pöna adinque tömëna ñate wæætë, Ëñenguënë quëwëmînaa, änänitapa. Edæ mîna panguinque ante Itota ëmowo ante apænemîna. Ìncayæ ate tömengä ëmowo ante apænedinque edæ adopoque incæ odömönämaï imäeweda. ¹⁹ Ante äñönänite Pegodo tönö Wäö wæætë,

—Ìñæmpa æcänö ingante ëñente cæquïmöna, ante pönëmîinii. Mînitö änö ëñëninque wæætë Wængonguï nänö änö ëñenämaï inte cæmöna adinque Wængonguï

edæ, Nō cæmīna abopa, anguingāā. ²⁰ Edæ mōna adinō ante mōna ēñēnō ante ædō cæte apænedāmaī inguimōnaa.

²¹ Ante apæneda ēñente wædinque awēnēidi wæætē, Mīni panguinque, ante ancaa apænedañitapa. Incæte

wadāni, Cōmāiningā ingante Wængonguī waa pōnī cæcantapa, ante watapæ apænedañi ate wædinque awēnēidi wæætē Wāō tōnō Pegodo inate pancæte ante cædināni inte, Īñæmpa waodāni pīnāni ĩninqe mōnō æbānō cæte panguimōō, ante guñente wædinque pānāmaī inte ñimpo cædāni godatapa.

²² Edæ waa nē bawadingā ĩñōmō do coadenta wadepo ayæ godōmenque tōmengā nānō ēñadi ĩñonte Wængonguī bamōnengæ cæcā waa bacā adinque tōmānāni ædō cæte wadō ante pōnenguñānīi.

Wede pōnente tæī pīñænte cæcæmōnīmpa, ante Wængonguī ingante apænedañīpa

²³ Mānīi ñimpo cædāni godinque Pegodo tōnō Wāō ĩñōmō tōmēna tōnō godongāmæ pōnēnāni weca ponte apænedinque, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō nē aadāni nāni Picæncabo ĩñōmō mōnatō ĩmōnate ĩmaī ānāni wætāmōnāpa, ante tōmānō ante adodō ante apæneda.

²⁴ Ēñēninque tōmēnāni nāni pōnencabo adoyōmō pōnēninque Wængonguī ingante adotedæ tedete apænegađānīmpa. “Awēnē

Wængonguī ēñēmi. Tæiyæ Awēnē ĩnōmī inte bitō oōnæ owocoo tōmancoo inguipoga tōmāmæ gāwapæntibæ tōmāmæ badōninque oōnædē owodāni yæipodē quēwēnāni gāwapāa owodāni æyōmōmē quēwēnāni tōmānāni ĩnānite bitō adobique badongabi-
impa. ²⁵ ĩninqe mōnitō mæmæ Dabii wodi ingante apænedinque bitō, Dabii ēñēmi, Bitō botō ĩmote nē cædōmī ĩñōmite botō Tæiyæ

Waēmō Ōnōwoca apænecā ēñēninque bitō wæætē ĩmaī ante apænecæbiimpa.

‘Wadāni nē ēñēnāmaī ĩnāni incæ quīnante ænguī badinque wido cæcæte ante cædānīi.

Waodāni nāni cabo waodāni nāni cabo incæ idiquibæ ante quīnante pōnēnānitawo.

²⁶ Inguipoga awēnē odeyeidi, Wido cæcæimpa, ante tæī gongænte ongōnānīpa.

Pancabaa awēnēidi adobaī, Ēbānō cæquimōō, ante godongāmæ pōnēninque

mōnō Awēnē ingante ayæ tōmengā nānō nē ōni pæcadongā Codito ingante pīinte ānewēnānīpa tōō,’ ante apænēbi ēñēninque mæmæ Dabii wodi wæætē bitō beyæ apænegađānīmpa.”

²⁷ Ante Wængonguī ingante apænedinque ñōwodāni nāni pōnencabo godōmenque apænedañitapa. “Wængonguī ēñēmi. Tōmēmi Wengā

bitō Tæiyæ Waëmō inongä iñongante bitō, Botō imote nē cæbi bacæbiimpa, ante ðni pæcagabiimpa. Nāwangä impa. Incæte bitō imite nē cædongä iñongante Itota bitō nē ðni pæcadongä ingante edæ Edode tönō Pontio Pidato tönō idægoidi tönō wadāni tönō piinte adoyōmō ponte mōni quēwēñōmō incæ ongōnque bitō imite nē cædongä ingante, Æbānō cæte wido cæquī, ante do cædānitapa. ²⁸ Edæ bitō tæi piñæmi inōmi inte nāmā pōnēnque edæ, Īlmaī baquīnō anguēnē, ante do angabiimpa. Tōmēnāni guiquēnē bitō angainō bai wæætē cædinque piinte pō gongænte cædānitapa. ²⁹ Nōwo iñōmō bitō imite nē cæmōni iñōmōnite ñōwodāni pōnō piinte ānāni ate wædinque bitō wæætē pōnō cæbi ate mōnitō tæi piñæninque bitō ānō ante guīñēnāmaī apænecæmōnimpa. ³⁰ Ayæ nē wēnæ wēnæ ināni inānite bitō ðnompoca pōnō gam-pobi ate waa bacædānimpa, āmōnipa. Ayæ bitō Wengä Itota Tæiyæ Waëmō iñongante mōnitō tōmengä ēmōwo apænedinque, Wadāni pōnencædānimpa, ante mā cædinque bamōngæ cæmōni adinque tōmēnāni guīñente wæcædānimpa āmōnipa,” ante Wængonguī ingante apænedānitapa.

³¹ Īnque apænedāni ate tōmēnāni nāni godāmæ ongōñōmō incæ iñontobæ ocæ ocæ cætapa. Cæyō

tōmānāni inānite Wængonguī Tæiyæ Waëmō Ōnōwoca pō guīcā æninque ædæmō ēwocadinque tōmēnāni Wængonguī nānō ānō ante guīñēnedāmaī inte edonque apænegadānimpa.

Tōmāmō mōnō quincoo impa, ante cædānipa

³² Ayæ tōmānāni nāni pōnencabo incæ tōmēnāni nāni ēwocadō adodō ēwocate bai ināni inte mīmōnē adodō ante pōnēnque tōmēnāni ēadincoo incæ, Botō quī impa, ante ānāmaī ināni inte, Tōmāmō mōnō quī impa, ante pæ gompodāmaī inōnānimpa. ³³ Ayæ Itota nānō da godongaināni iñōmō tæi piñænte apænedinque, Itota Codito ñāni ðmæmongantapa, ante cōwē nāni apænedī bai apænedōnānimpa. Edæ Wængonguī tōmēnāni inānite waadete pōnō cæcā ate wat-apæ quēwēnōnānimpa. ³⁴ Ayæ tōmēnāni nāni cabo incæ æcāmenque ðmæpocā i iñōmō edæ dæ angantapa. Edæ ðmæ nāni ēadī incæ godonte æninque oncō mænonte nāni ēadī incæ godonte æninque tōmēnāni nāni godonte æninta ænte pōninque ³⁵ Itota nānō da godongaināni weca ænte māmō ñō cædāni æninque tōmēnāni wæætē ðmæpodāni inānite godōnāni eyepæ eyepæ ænōnānimpa. ³⁶ Īnque Itota nānō da godongaināni iñōnāni adocanque Debiī wodi pæingä Ootee ingacāimpa. Tōmengä iñōmō, Wadāni wampo pōnente quēwencædānimpa,

ante nē ædæmō apænedongä
iñongante wadäni tömengä
ingante Bedēnabee ante
pönö pemongadänimpa.
İngä Ootee Bedēnabee näni
pemöningä iñömö Tipidebæ
quēwente pöningä inte edæ,
37 tömengä ömæ ēadi godonte
æninque tömengä nänö
godonte æninta Itota nänö da
godongainäni weca mämö ñö
cægacäimpa.

5

Änäniya tönö Tapidæ

1 Mäniñedē Änäniya näni
änongä tömengä nänöogængä
Tapidæ tönö tömēnāni näni
cæi bai cædinque ömæ nāna
ēadimæ godonte ænatapa.
2 Ayæ nänöogængä ēñēñongä
tömēna godonte nāna æninta
incæ Änäniya iñömö pan-
cataa pæ gompote æninque
wæætē pancataa ænte mämö
Itota nänö da godongainäni
weca ñö cæcantapa. 3 Ñö cæcä
adinque Pegodo,

—Änäniya ēñēmi. Tatāna in-
gante ædæmō entawēmi inte
ömæ beyæ bitö æninta pan-
cataa, Botö qui, ante awēmö
ñö cædinque edæ pancataa
ænte mämö ñö cædinque bitö,
Tömanta impa, ante quimæ
änewēē. İñæmpa, babæ
cædimi inte bitö Wængongui
Tæiyæ Waēmö Önöwoca in-
gante babæ ämipa töö. 4 Edæ
bitö ömæ ini incæ bitö qui
cöwē intapa. Ayæ ñöwo
mäninta æninque, Æbänö
cæquii, ante tömēmi nē ämi
imitapa. İninque edæ mimöno

pönēninque quimæ wapiticæ
cæbitawo. Bitö mänömai
cædinque waodäni inänite
wii babæ apænedinque
Wængongui ingante babæ
apænebitapa töö.

5 Angä ēñente wædinque
Änäniya iñömö tæ wæænte
æmæwo wængantapa.
Wængä adinque tededäni
ēñēninque tömänäni guiñente
wädänitapa. 6 Wængä
iñinque edēninäni ponte
wini caate næænte mao
daga wēnänitapa. 7 Dobæ
wængä ate todee ooda go ate
tömengä æbänö wængä ante
ēñēnāmai İningä inte tömengä
nänöogængä incæ pö guicä.
8 Adinque Pegodo tömengä
ingante,

—Apænebi ēñēmoe. Minatö
ömæ godöninque mänimpota
æminatawoo. Äñongä,

Ao, mänimpota.

9 Angä ēñēninque Pegodo
wæætē,

Minatö iñæmpa edæ guäa
pönēninque, Mönö Awēnē
Önöwoca æbänö panguingäa,
ante quimæ cæminatawo.
Edæ bitö nänöogængä baö
ini nē daga wēninäni incæ
do dao dao pönäni ēñēmii.
Edæ bitö baö adobai ænte
gocædänimpa töö.

10 Tæcæ ante äñongä on-
quiyængä iñömö tömengä
önöwa gäänē tæ wææninque
näñe wængantapa. Wængä
ate mänii edēninäni pö
guite ayönäni dobæ wænte
a öñongä adinque tömengä
baö ini æninque tömengä
nänöogængä wodido gäänē
mao daga wēnänitapa.

11 Mānōmaī nāñe wænapa, ante tededāni ēñēninquē Codito ingante nāni nē godongāmæ pōnencabo tōnō wadāni tōmānāni ancaī guiñente wægadānimpa.

Ate ēñencædānimpa, ante bamōnengæ nanguī cædānipa

12 Māniñedē Itota nānō da godongaināni iñōmō Wængonguī Ōnōwoca tōnō cædinque, Ate pōnencædānimpa, ante wadāni ayōnāni mā cædinque bamōnengæ nanguī cædōnānimpa. Ayæ adoyōmō pōnēninquē tōmānāni Wængonguī oncō Tadōmōō yabæcōnē nāni ānoncōnē pō guī pō guī cædōnānimpa. 13 Wadāni tōmēnāni inānite adinque, Nē pōnēnāni waa quēwēnāni inānipa, ante pōnēnāni incæte guiñente wædinque godongāmæ pō guīdāmaī gomō adōnānimpa. 14 Pancadāniye te guīquēnē onguīñānāni tōnō onquiyēnāni tōnō nanguī ināni mōnō Awēnē ingante ñōwo pōnēnānitapa. Iñāni iñōmō do pōnēnānāni tōnō adocabodāni bacoo ināni bagadānimpa. 15 Iñinque mānīi bamōnengæ cædāni adinque wadāni wēnæ wēnæ ināni inānite ænte pōninquē mōimoga mōincodē ñō cædānitapa. Edæ, Pegodo nænque pāmo wodo pænta goyongā tōmengā gāñēñōmō ōñōninquē adocanque adocanque waa bacædānimpa, ante cædinque Pegodo nānō goquīnō ante ænte māmō ñō cædāni ōñōnānitapa. 16 Ayæ

adobaī Eedotadēē eyequeī wayōmō nāni quēwēñōmō wayōmō nāni quēwēñōmō quēwēninquē wadāni wēnæ wēnæ ināni inānite næænte māmō næænte māmō cōnōnāni ate tōmānāni waa badānitapa. Ayæ wēnæ nē wentamō ēwocadāni inte yewænte wæwēnāni inānite adobaī ænte māmō pōninquē waa badānitapa.

Itota nānō da godongaināni inānite pūinte tee mōnedānipa

17 Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā pōnī inongā tōnō wadāni tōmengā tōnō godongāmæ cædāni incæ Tadoteoidi inōnāni inte, Nāni ōmæmōnāmaī ingæimpa, ante nē pōnēnāni inōnānimpa. Iñinque Itota nānō da godongaināni mānōmaī waa cædāni ate wædinque awēnē tōnō Tadoteoidi iñōmō tōmēnāni inānite pūinte agadānimpa. 18 Iñinque Itota nānō da godongaināni inānite yao ongonte æninquē tōmānāni ayōnāni tee mōnedānitapa. 19 Tee mōnedāni wæcōñōnānite Wængonguī anquedo woyowotæ ponte odemō wi ænete mantacā tayōnānite apænecantapa. 20 “Goedāni. Wængonguī oncō ñænæncō yabæcōnē go guīite næ gongæninque mīnitō māniñōmō pōnāni inānite apænedinque, Wængonguī pōnō cæcā beyænque mōnō quēwengæimpa, ante ædæmō apænemīni ēñencædānimpa.” 21 Angā ēñente cædinque

tömēnāni baönæ ñāo bayonte
Wængonguī oncō ñænæncō
yabæcōnē do go guiid-
inque odōmonte apænedāni
ēñēnānitapa.

Mānōmaī do go gui-
ite apænedānīpa, ante
ēñēnāmaī ināni inte edæ,
Wængonguī quī, ante nē
godongā ñænængā pōnī
inongā guiquēnē tōmengā
tōnō godongāmæ cædāni tōnō
adoyōmō pō guiidānitapa.
Pōnīnque tōmēnāni idægoidi
inānite nē aadāni Picænāni
godongāmæ nāni Apænte
Ānoncabo tōmānāni inānite
āñete pōnānitapa. Ināni
wæætē tontadoidi awēnēidi
inānite ānīnque, Mīnitō tee
mōneincōnē gote Itota nānō
da godongaināni inānite āñete
māmōmīni poncædānīmpa.

22 Ānāni tee mōneincōnē gote
ayōnāni edæ dæ ānāni ante
wædinque wææ wānōnāni
awēnēidi gode ancæ pōnīnque,
23 Iīmaī ante apænedānitapa.

—Gote ayōmōni oncō
ædæmō tee mōnete intapa.
Ayæ tontadoidi odemō
pōnī a ongōnāni adīnque
mōnitō go wi ænete gui-
iyōmōni edæ dæ ānāni ate
wædinque wadæ pōmōnīpa.

24 Ante tededāni ēñēnīnque,
Wængonguī quī, ante nē
godōnāni ñænænāni tōnō
Wængonguī oncō ñænæncō
ante nē wææ wānōnāni
tæiyæ awēnē tōnō guīñente
wædinque, Ñōwo quīēmē bai
bacæīmpa. 25 Ante wæyōnāni
wacā do pō guiidīnque
tōmēnāni inānite,

—Aquēnē quēwēmīni.

Mānīnāni mīni tee mōnedīnāni
īncæ Wængonguī oncō
ñænæncō yabæcōnē go guīite
a ongōnīnque māñīñōmō
pōnāni inānite odōmonte
apænedāni ēñēnāni ataque-
edāni.

26 Ante apænecā ēñente
wædinque wææ wānōnāni
awēnē tōmengā nānō wææ
wānoncabo tōnō Itota nānō
da godongaināni inānite
æncæ godīnque, Godongāmæ
ongōnāni incæ pūinte tacadāni
wæcæ wæ, ānīnque pānāmaī
inte ee ænte pōnānitapa.
27 Ānte pōnīnque nē aadāni
Picænāni godongāmæ nāni
Apænte Ānoncabo weca
ænte māmō gōnōnāni
gongæñōnānite, Wængonguī
quī, ante nē godongā
ñænængā pōnī inongā iñōmō
tōmēnāni inānite angantapa.

28 —Māningā Itota ēmōwo
apænedīnque wadāni inānite
odōmōnāmaī imæwedāni,
ante anca antamōnīpa
tōō. Incæte mīnitō māñīne
mīni odōmonte ānewēnō
ante Eedotadēē tōmāo
odōmonte apænēmīnīpa. Ayæ
godōmenque tedewēnīnque
mīnitō, Māningā nē wængaingā
ingante awēnēidi nē wēnæ
wēnæ cædīnāni inānīpa,
ante mōnitō imōnitedō ante
ānewēmīnīpa tōō.

29 Ante nē ñænængā
pūīñongā Pegodoidi wæætē,

—Mōnitō guīquēnē
waomīni imīnite ēñēnāmaī
inte Wængonguī ingante
ēñente cæquēnēmōni imōnīpa.

30 Mīnitō Itota ingante
ñænquedīmæ timpote
wænōmīni wængā ate mōnō

wæmæidi Wængonguī incæ
 angā ñāni ōmæmongantapa.
³¹ Ayæ nē ñāni ōmæmōningā
 ingante apænedinque
 Wængonguī, Bitō, Quēwencædānimpā,
 ante nē Æmi bacæbiimpa,
 angacāimpa. Nē Æmi
 iñōmite idægoidi tōmānāni,
 Idæwaa wēnæ wēnæ cæte
 quēwente awædō, ante botō
 gāmænō poncædānimpā,
 ante cæcæbiimpa. Bitō æmi
 beyænque botō tōmēnāni
 inānite pōnō waadete ñimpo
 cæcæboimpa. Ante cædinque
 edæ Itota nānō Awēnē
 baquinque Wængonguī
 æmonga ænte mæicā
 æidinque Wængonguī tōmēmæ
 inō tæ contate ongongampa.
³² Itota ingante Wængonguī
 ænte mæicā æigacāimpa,
 ante nē adimōni inte mōnitō
 māninō ante nē apænemōni
 imōnipa. Ayæ nē eñēmō
 cæmō iñōmonte Wængonguī
 tōmengā Tæiyæ Waēmō
 Ōnōwoca ingante da pōnongā
 ænte ewocamompa. Tōmengā
 Ōnōwoca adobai mōnitō tōnō
 godongāmæ nē apænecā
 ingampa, ante Pegodoidi
 apænedānitapa.

³³ Mānōmai apænedāni
 eñēninque awēnēidi ænguī
 badinque tōmēnāni inānite
 edæ wænoncæ cædānitapa.
³⁴ Māniñedē adocanque Pa-
 diteocā incæ tōmengā emōwo
 Gāmadedo tōmēnāni nāni
 wææ angainō ante nē eñengā
 iñongante tōmānāni tōmengā
 ingante waa adōnānimpā.
 Ininque tōmēnāni nāni Apænte
 Äincabo wænoncæ cæyōnāni
 māningā iñōmō tōmēnāni

nāni nē waadecā inongā inte
 ængæ gantidinke, Itota
 nānō da godongaināni inānite
 oncodo mantamini wantæ
 ongoncædānimpā. ³⁵ Angā
 dæ godāni ininque Gāmadedo
 wæætē awēnēidi inānite
 apænecantapa.

—Idægoidi eñēedāni.
 Mānināni inānite æbānō
 cæquī, ante ædæmō pōnente
 ate edæ ee cæedāni.
³⁶ Edæ doyedē wacā Teodo
 adobaingā ængæ gan-
 tidinke, Botō nē nan-
 guī cæbo imopa, ante
 añongante edæ tōmengā miñæ
 coatodo tiento ganca ināni
 godānitapa, ante pōnēedāni.
 Tōmengā ingante wadāni
 māo wænōnāni wængā ate
 tōmengā emiñēnināni wæætē
 nāwæ godāni ate edæ dæ
 batimpa. ³⁷ Ayæ ate edæ
 awēnē, Minitō emōwo ponte
 yewæmoncæminimpā, ante
 nānō āniñedē wacā Gadide-
 abæ quēwēningā Oodaa
 adobai awēnē ingante wido
 cæcæte ante ængæ gantiy-
 ongā nanguī ināni tōmengā
 miñæ goyōnāni tōmengā
 ingante wænōnāni wængā ate
 nāwæ adobai gogadānimpā.
³⁸ Ininque, Mānōmai batimpa,
 ante pōnente cæedāni. Nōwo
 iñōmō iināni adobai ængæ
 gantidāni adinke mīnitō
 tōmēnāni inānite ee ate gomō
 aedāni amopa. Tōmēnāni
 waodānique inte cædāni bai
 ædō cæte cæquīnāni. Edæ
 dæ bacæimpa. ³⁹ Wæætē
 Wængonguī angā eñente
 cædāni bai mīnitō ædō cæte
 Baa ante wido cæquīmīni.

Edæ mīnitō mǎnōmaī cædinque Wængonguī ingante pīimīni inte wæbaīmīnipa.

Ante wææ angā ēñente wædinque Ao ante tōmengā nānō ānō bai cædānitapa.

40 Itota nānō da godongaināni inānite aa pedāni pōnāni ate awēnēidi, Pædāni, ānāni ēñēninque nē wææ wānōnāni æmontaimenca tæi tæi pānānitapa. Ayæ awēnēidi godōmenque, Itota emōwo ante apænedāmaī imæwedāni, ante āninque Itota nānō da godongaināni inānite ñimpo cædāni godānitapa.

41 Nē Apænte nāni Āincabo weca ongonte tao godinque tōmēnāni wæætē, Wængonguī mōnō imonte adinque, Botō Wēñængā emōwo beyæ wadāni wēnæ wēnæ ānāni ate mīnitō eyepæ inte caete wæcæmīnimpa, ante do cæcampa, ante pōnēninque edæ nanguī togadānimpa.

42 Īninque Wængonguī oncō ñænæncō yabæcōnē incæ waodāni oncōnē incæ tōmēnāni ñimpo cædāmaī inte cōwē go guī go guī cædinque cōwē odōmonte apænedinque, Itota tōmengā nāwangā mōnō Codito ingampa, ante watapæ apænedāni ēñengadānimpa.

6

Tiæte ganca ināni nē nēnempodāni badānipa

1 Itota ingante nē tee empote quēwēnāni māniñedē nanguī ināni badāni ate pancadāniya guidiego tededō nē tededāni iñōmō ebedeo

tededō nē tededāni inānite pīinte āninque, Mīnitō mīni cabo owæmpoīnāni inānite iīmō iñō iīmō iñō cænguī eyepæ godōninque mōni cabo owæmpoīnāni inānite pōnōnāmaī imīnipa tōō, ante ānāni.

2 Itota nānō nē da godongaināni iñōmō dote ganca ināni iñōnānite wadāni, Dote inānipa, ante pemonte bai apænedōnānimpa. Īnāni iñōmō guidiegoidi mǎnōmaīnō ante wædānipa, ante ēñente wædinque wadāni Itota ingante nē tee empote quēwēnāni inānite āñete godongāmæ pōnāni ate tōmēnāni inānite,

—Wængonguī nānō apænedō ante nē apænequēnēmōni

inte mōnitō ædō cæte mōni cæquēnēnō ante ñimpo cædinque cænguinque ante godonguīmōnii.

3 Īninque botō tōniñamīni ēñēdāni. Mīni pōnencabo nāmā cōwā adinque, Æcānō æcānō Wængonguī Ōnōwoca tōnō āāwocaque bai ewocate nō cædāni ināni, ante adinque mīnitō tiæte ganca ināni mānimpodāni inānite apænte æedāni.

Apænte æmīni adinque mōnitō tōmēnāni inānite, Cænguī nē godōmīni bacæmīnimpa, āmōni ēñente cæcædānimpa.

4 Mōnitō wæætē Wængonguī ingante cōwē apænedinque Wængonguī nānō apænedō ante godōmenque odōmonte apænedinque māniñonque cæte quēwencæmōnimpa.

5 Mǎnōmaīnō ante ēñēninque tōmēnāni nanguī ināni

inōnāni inte tōmānāni Ao ante edæ, īināni mānōmaī inānīpa, ante adinque īīmaī ēmōnāni inānīte apænte ængadānīmpa. Adocanque Etebā nē wede pōnengā inte Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca tōnō āāwocaque baī ēwocacā inongāīmpa. Tōmengā tōnō Pedipe, Podocodo tōnō Nīicānodo, Timōnō tōnō Padōmēna, ayæ Antioquiya īīnōmō nē quēwēningā Nīicodato. Īingā īīnōmō oodeoidi nāni pōnēnō baī pōnengā inte do oodeo baī bacā inongāīmpa. Mānimpodāni inānīte apænte ænānīta. ⁶ Apænte ænīnque Itota nānō nē da godongaināni weca ænte māmō gōnōnāni ongōñōnānīte īīnāni īīnōmō, Mīnitō nē godōmīni bacæmīnīmpa, ante cædinque tōmēnāni inānīte gampodīnque Wængonguī ingante apænedānīta.

⁷ Īinque Wængonguī nānō apænedō ante gode ā gode ā cædinque māo apænedāni ēñēnōnānīmpa. Īinque Eedotadēē īīnōmō Codito mīñæ nāni tee empote quēwencabo tæiyæñāni yebænte bagadānīmpa. Wængonguī quī, ante nē godōnāni incæ adobaī nanguī ināni wede pōnēnīnque ēñēnte bagadānīmpa.

Etebā ingante bæi ongōnānīpa

⁸ Etebā īīnōmō Wængonguī waadete pōnō cæcā ate tæī pīñænte ēwocadongā

inte bamōnengæ nanguī cædongāīmpa. Ayæ, Cæbo ate pōnencædānīmpa, ante mā cæcā adinque godongāmæ ongōnāni pancadāniya, Æbānō cæcāā, ante wædānīta. ⁹ Wadāni guīquēnē Etebā tōnō guēa wæætedō wæætē ancæte ante cædānīta. Īīnāni īīnōmō oodeoidi inōnāni incæ pancadāniya Tidēnebæ quēwēnīnāni īīnōnāni pancadāniya Adecantodia īīnōmō quēwēnīnāni īīnōnāni pancadāniya Tiditiabæ quēwēnīnāni īīnōnāni pancadāniya Atiabæ quēwēnīnāni inōnānīmpa. Tōmēnāni doyedē wadāni inānīte nē cægaināni inōnāni inte nōwo abæ tawænte godīnāni inōnāni inte godongāmæ pōnīnque adocabodāni baī badīnāni inōnānīmpa. Tōmēnāni odōmōincō ante, Mōni nē Abæ Tawænte Gocabo Odōmōincō īmpa, ante pemōnōnānīmpa. Īinque tōmēnāni pancadāniya Etebā ingante wæætedō wæætē ante cæyōnāni, ¹⁰ tōmengā nē nō ēñēnongā inte Wængonguī Ōnōwoca tōnō godongāmæ apænecā ēñēnīnque tōmēnāni, Æ mōnō wæætē ædō cæte wææ anguī, ante wædānīta.

¹¹ Īinque nē wæætedō wæætē ānāni adodāni incæ wadāni inānīte godō awēmō ānānīta. Mīnitō babæ ante ī incæte, Mōitee wodi ingante ante Etebā godō wēnæ wēnæ apænecā ēñēntamōnīpa, ante ōnonque ædāni. Ayæ Wængonguī ingante adobaī tōmengā godō

wēnæ wēnæ ante babæ apæneca ēñentamōnipa tōō, ante incæ æedāni, ante nē abæ tawænte godināni ānānitapa. Mānōmaīnō ānāni Ao ante tōmēnāni nāni angainō bai cædinque Etebā ingante ante babæ ante pīnānitapa. ¹² Mānōmaīnō ante babæ ante pīnāni ēñēninque wadāni ōnōnānique incæ nē aadāni nāni Picæncabo incæ nē odōmōnāni incæ tōmānāni ænguī badānitapa. Mānōmaī ænguī badinque tōmēnāni Etebā wodi ingante bæi ongonte nē Apænte nāni Āincabo weca ænte māo gōnōnāni ongongantapa. ¹³ Pancadāniya Etebā ingante ante babæ apænedinque iīmaī ānānitapa. Īngā iñōmō ñimpo cædāmaī inte cōwē Wængonguī oncō tæiyæ waēmō oncō iñonte wīwa tedewēninque tōmengā godōmenque Mōitee wodi nānō wææ angainō ante godō wīwa ante babæ apæneca ēñentamōnipa. ¹⁴ Iñōmō oncō ante apænedinque adocā Etebā iñōmō, Itota Nāatadeta nē quēwēningā iī oncō bæ tadete wido cæcæcāimpa, ante ānewengampa. Ayæ adocā Itota iñōmō, Īmaī cæedāni, ante Mōitee wodi nānō wææ angainō ante Ao ānāmaī inte edæ, Wadō ante cæquēnēmīni imīnipa, ante odōmongampa, ante iingā Etebā iñōmō adobai ānewengā ēñentamōnipa tōō, ante babæ apænegadānimpa.

¹⁵ Mānōmaī babæ apænedāni ēñēninque nē Apænte nāni Āincabo incæ Etebā ingante

cōwā ayōnāni tōmengā awinca Wængonguī anquedo nānō emōnō bai emongā agadānimpa.

7

Etebā nāmā wææ apænecampa

¹ Īninque, Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā pōni inongā iñōmō Etebā ingante āninque, Bitō ĩmitedō nāni āninō nāwangā intawoo.

² Āñongante Etebā wæætē iīmaī ante nāmā wææ apænecantapa. “Botō wæmpoidi ēñēedāni. Botō tōniñamīni ēñēedāni. Mōnō wæmæ Abadāō wodi Mēetopotāmiabæ ayæ quēwēninque Cadāna iñōmō ayæ quēwencæ godāmaī iñongante Wængonguī nē ñāō apāite bai emōnongā inte Abadāō weca ponte a ongongā agacāimpa.

³ Ayæ Abadāō ingante apænedinque Wængonguī, ‘Bitō guidēnāni inānite emō cæte bitō omæ emō cæte godinque wabæca botō odōmonguīmæca æmæwo wadæ goe,’ angacāimpa.

⁴ Angā ēñente cædinque Abadāō wodi māniōmæ Cadeabæ emō cæte wadæ godinque Cadāna nāni quēwēñōmō ganca pōninque quēwengacāimpa. Ayæ tōmengā wæmpo wodi wængā

ate Wængonguī tōmengā ingante angā ēñēninque Abadāō iīmæca mōnō ñōwo quēwēmæ ponte quēwengacāimpa.”

⁵ “Incæte Wængonguī, Tōmēmi omæ, ante Abadāō

wodi ingante cabo incæ
 ömæ pönönāmaī ingacäimpa.
 Wæætē Abadäo wodi
 wēñængä mæmpo ināmaī
 iñongante Wængonguī, İimæ
 incæ bitö ænguimæ iñonte
 bitö pæināni adobæ tömäo
 quēwencädänimpa, ante
 odömongacäimpa. ⁶ Ayæ
 godömenque apænedinque
 Wængonguī, Bitö pæināni
 iñömö wabæca gote mänimæ
 quēwēnāni weca quēwēñönānite
 iñāni wæætē bitö pæināni
 inānite edæ ö ænte bai
 cædinque, Mönitö beyænque
 cædāni, ante nanguī
 änāni wæcädänimpa. Ayæ
 tömēnāni nempo wantæpiyæ
 coatodo tiento wadepo ganca
 mänimpoga quēwēñönānite
 adodāni wēnæ wēnæ cædāni
 beyæ caate wæcädänimpa.
⁷ Ante Wængonguī godömenque
 apænedinque, ‘Bitö pæināni
 inānite nē ö ænte wēnæ wēnæ
 cædāni inānite botö wæætē
 apænte äninque pancæboimpa.
 Ayæ iincayæ ate bitö pæināni
 mäniömæ tömēnāni nāni
 caate wædiömæ emö cæte
 wadæ pöninque iimæca
 wæætē pöninque botö
 Wængonguimo iñömote botö
 beyæ cæquināni inānipa.’
⁸ Äninque Wængonguī, Mönö
 godongämæ cæcæimpa, ante
 pönö cæbo ate minitö wæætē
 Ao ante eñente cæcæminimpa.
 Mänömaī ante cædinque
 minitö onguñæminique eö
 togænte caate wædinque
 eñencæminimpa. Angä
 eñēninque Abadäo wodi
 wēñængä Itæca eñacä
 ate tömengä nänö eñadi
 adoque Wængonguī itæde

go ate tömengä ingante
 eö togængacäimpa. Itæca
 wodi pæte wææ Aacobo
 wæmpo bagacäimpa. Aacobo
 wodi pæte wææ dote ganca
 ināni tapæicä wææ mönö
 wæmæidi wodi baquinque
 pægadänimpa.”

⁹ Ante apænedinque Etebä
 godömenque, “Mänināni
 mönö wæmæidi ingaināni
 iñömö tömēnāni biwi Ootee
 ingante ante adinque
 piinte wædinque tigitamö
 beyænque pædæ godönāni
 ö æninque Equitobæ ænte
 mäodāni gogacäimpa. Eq-
 uitobæ pöninque tömēnāni
 godonte æncæte ante
 cædinque Ootee wodi in-
 gante mäniñömö quēwengä
 nempo pædæ godönāni
 awënë beyænque cæte
 quēwengantapa. Mänömaī
 quēwengä incæte tömengä
 tönö godongämæ Wængonguī
 cöwē cægcäimpa. ¹⁰ İinque
 Ootee wodi ingante nanguī
 wiwa cædāni wæyongante
 Wængonguī cöwē wææ
 aacä quēwengacäimpa. Ayæ
 Wængonguī pönö apænecä
 eñēninque nē eñente bay-
 ongante Equitobæ tæiyæ
 awënë Padaönö incæ tömengä
 ingante waa adinque, Botö
 tæiyæ awënë imo bai bitö
 wodo adobai badinque Eq-
 uitobæ wædænque awënë
 bacæbiimpa. Ayæ adobai
 botö awënë onconcoo bitö
 aacæbiimpa, angacäimpa.”

¹¹ Ante apænecä eñēñönāni
 Etebä godömenque, “Mäniñedē
 Equitobæ tömäo Cänäamæ
 tömäo to aminte bay-

onte tepæmpo gæwænte wædönānimpa.

Mönö wæmæidi cænguī æncæte ante cædinque ænāmaī inönānimpa.

12 Inique, Equitobæ cænguī ayæ mæ õñompa, ante tededāni eñëninque wæmpocā Aacobo wodi mönö mæmæidi nē baquināni inānite āninque, Botö wēmīni, Equitobæ godinque cænguī ænte pöedāni, angā mā gogadānimpa.

13 Gote pöninque ayæ wæætē mempoga gote a ongönāni adinque Ootee wodi incæ tömengä mēmöidi inānite, Botö mīnitö biwīmo eñgaimö imopa, angā wægadānimpa. Ayæ, Ootee guidēnāni do pönānipa, ante tededāni eñëninque awēnē Padaönö ingante gode ānāni edonque eñngacāimpa.

14 Ayæ ate Ootee wodi tömengä wæmpo Aacobo wodi nāni pæincabo tetenta i tinco ganca mānimpodāni añecā gogadānimpa.

15 Aacobo wodi mänömaī Equitobæ gote quëwëninque wængacāimpa. Ayæ tömengä pæināni wææ mönö wæmæidi ingaināni inte adobaī māniñömö gote quëwente wængadānimpa.

16 Abadäo wodi wëenëñedë, Mönitö wodido, ante Caämödo wënāni nāni ānimpota mānimpota godonte æninque Tiquemö iñömö ömæ godonte ænongäimpa. Ante do againāni inte mönö wæmæidi ñowo Aacobo wodi bayetoca ingai Cānaāmæ ænte pöninque, ayæ iincayæ ate wææ tömengä wënāni

bayetoca ingai Abadäo wodi nänö ængaimæ tömënāni wodido ingaiñömö māmö daga wengadānimpa.”

17 Ante apænedinque Etebä godömenque apænecantapa.

“Abadäo wodi ingante Wængonguī wëenëñedë nänö, Botö wantæpiyæ ate bitö pæināni inānite adodö ænte māmömo poncädānimpa, ante nänö angaiñedë wodo iinque bayonte tömënāni Equitobæ quëwëninque nangui bacoo yebænte bagadānimpa.

18 Mäniñedë wacā onguiñængä ñöwocā incæ, Ootee wodi æcänö ingacāi, ante eñënamāi inongä inte Equitobæ awēnē bagacāimpa.

19 Tömengä iñömö mönö guidēnāni wodi inānite wapiticæ ante wënæ wënæ cægacāimpa. Tömengä, Mīnitö wëñænāni tæcæ eñadāni inānite wido cædāni, ante pilingä eñente wædinque mönö wæmæidi wodi incæ tæcæ eñadāni inānite yabæque wido yabæque wido cædāni wængadānimpa.”

20 “Tömënāni mänömaī nāni cægaiñedë incæ Möitee wodi eñate pægacāimpa. Tömengä waëmö wëñæ iñongante Wængonguī waa acampa, ante pönëninque mēa go adoque apaicā go ate tömengä ingante mæmpo oncönë pæ gom-pote pæpogada pæcantapa.

21 Ayæ, Wænönāni wæncæ wæ, ante guiñente cædinque tömëna tömengä ingante yabæque gäwapæ yædopæ wo cæda ongöñongante

awënē Padaönō wengä on-
quiyängä adinque, Botō
wë, ante cædinque Möitee
ingante ænte pæpogacä
pægacäimpa. ²² Mänōmaï
cæcä beyæ equitoidi nāni
ēñengainō ante tōmänō
ante odömönāni ēñente
pædinque Möitee wodi nē
angä baquinque nanguï cæcä
baquinque tæï piñænogä
inte pægacäimpa.”

²³ Ante Etebä godömenque
apænedinque, “Ayæ æmæwo
pædinque coadenta wadepo
nänō ēñagaiñedē Möitee wodi,
Idægoidi botō tōniñadāni
inānite ēñacæ gobote,
ante ēñacæ gocantapa.
²⁴ Gote ēñayongä, Equito
onguiñängä incæ botō gui-
idengä ingante wiwa cæcä
caate wæcampa, ante ad-
inque Möitee wodi tōmengä
guidengä ingante wææ
cæcæte ante cædinque
tiyænō tiyæ cædinque Eq-
uito onguiñängä ingante
wænogä wængacäimpa.
²⁵ Edæ, Wængongui botō
imote äninque, Bitō idægoidi
inānite ö ænte mäobi wadæ
gocædänimpa, ante do
angä ēñentabopa, ante
do ēñëningä inte Möitee
wodi, Idægoidi adobaï ante
ēñente pönencædänimpa,
ante pönente cæyongä
tömënanï wæætë mäninō
ante ēñënamäi ingadänimpa.
²⁶ Mänōmaï i ininque Möitee
wodi iimō ate ponte ay-
ongä idægoda wæætedö
wæætë cæda adinque, ‘Iñäna,
mïna guidendcaya incæ
wacä ingante quimæ wënæ

wënæ cæte quëwëminaa.’
²⁷ Ante, Guëa waa waadete
quëwencædaimpa, ante
cæyongä adocanque tōmengä
guidengä ingante nē wënæ
wënæ cædingä guiquënë
Möitee wodi ingante bæ tad-
inque angantapa. ‘Iñæmpa,
Bitō mönitō awënē inömi
imipa, ante, Nē apænte ämi
imipa, ante æcänō bitō imite
nē änaï. ²⁸ Edæ Equito
ingante iimō bitō wænömi
bai ñöwoönæ adobaï botō
imote wænönacæte ante
pönëmi awædö.’ ²⁹ Angä
ēñente wædinque Möitee
wæætë wodii winongacäimpa.
Wodii winonte wabæca
Mäadiämæ gote wadāni ömæ
quëwëninque wëñæna mënna
wæmpocä bagacäimpa.”

³⁰ Ante apænedinque
Etebä godömenque awënëidi
inānite iimäi ante apænecantapa.

“Ayæ wæætë coadenta
wadepo go ate Möitee wodi
önömæca cægöninque on-
quiyabo Tïnaiquidi gämænō
gote dadi emænte ayongä
ocäñequiwæ gonga bæcöyömō
Wængongui anquedo ponte
a ongongä agacäimpa. ³¹ Ate
wædinque Möitee wodi, Quinō
bai inte bæco ante botō
wiimonte bai aboo, ante
acæte ante pönömenque
pöñongante mönō Awënē
tōmengä ingante iimäi ante
apænegacäimpa. ³² ‘Bitō
wæmæidi Wængonguïmo
inömo inte botō Abadäo
wodi Itæca wodi Aacobo
wodi Wængonguïmo inömo
imopa.’ Ante apænecä ēñente
wædinque Möitee wodi do
do wäate guïñente wædinque,

Wii aīnente awædō, ante cægacāimpa. ³³ Mānōmaī cæyongante mōnō Awēnē wæætē, ‘Bitō næ gongænte ongōñōmō botō adoyōmō ongōmo beyænque onguipoi tæiyæ waēmō impa, ante pōnēnīnque bitō awæncata gā tadōwæe āmopa. ³⁴ Botō edæ cōwā adīnque, Botō quīnāni inānite equitoidi æbānō wēnæ wēnæ cædānīi, ante do abopa. Tōmēnāni caate ö ö wædāni do ēñente wædinque botō, Ñimpo cæbo ate abæ tawænte gocædānīmpa, ante wææ pōmo īmopa. Ñōwo īñōmō edæ ægodōe. Botō, Equitobæ gocæbiīmpa, ante bitō īmite adodō da godōmo gocæbiīmpa,’ ante Wængonguī Mōitee wodi ingante an-gacāimpa.”

³⁵ Ante apænedīnque Etebā iīmaī ante godōmenque apænecantapa. “Adocā Mōitee ingante pīīnīnque idægoidi doyedē, ‘Īñæmpa, Bitō mōnitō awēnē īnōmi īmipa, Nē apænte ānōmi īmipa, ante æcānō bitō īmite nē ānāi,’ ante ānōnānīmpa. Ñōwo īñōmō Wængonguī anquedo ocāñequi īñōmō pōnīnque tōmēnāni nāni nē pīīngāingā adocā Mōitee ingante, Bitō idægoidi awēnē bacæbiīmpa, angacāimpa. Bitō tōmēnāni inānite ö ænīnque ænte māobi abæ tawænte gocædānīmpa, ante cædinque Wængonguī bitō īmite da godongā gocæbiīmpa, ante Wængonguī beyæ apænedīnque Wængonguī anquedo angacāimpa.

³⁶ Mōitee īñōmō, Ate pōnencædānīmpa, ante mā cædinque ayæ Wængonguī tōnō bamōnengæ nangūī cædinque idægoidi inānite ænte māocā gogadānīmpa. Equitobæ ēmō cæte wadæ pōnīnque gāwapæntibæ Opatawæmæ yæwedecapæ pō ongōnīnque adocā Mōitee mantacā imæmāa pon-gadānīmpa. Ōnōmæca ta pōnīnque coadenta wadepo ganca cægōñōnāni tōmengā, Ate pōnencædānīmpa, ante mā cædinque bamōnengæ nangūī cægacāimpa,” ante Etebā wodi apænecantapa.

³⁷ Ayæ, “Adocā Mōitee, Idægoidi ēñēedāni. Botō Wængonguī beyæ nē apænebo īmo baī wacā edæ mīnitō tōñīñacā incæ adobāi edæ Wængonguī beyæ nē apænecā bacæcāimpa. Tōmengā ponte apænecā ēñēnīnque mīnitō tōmengā ingante ædæmō ēñente cæcæmīnīmpa, ante Mōitee wodi apænegacāimpa. ³⁸ Godongāmæ nāni Wængonguī ingante apæneincabo tōnō Mōitee wodi ōnōmæca cægōnongāimpa. Mōnō mæmæidi tōnō cægōñōnāni Wængonguī anquedo wēēñēñedē Tinaiquidi nē ponte āningā incæ adocā tōnō Mōitee wodi ōnōmæca cægōnongāimpa. Māñīñedē mōnō imonte ante pōnō cædinque Wængonguī, Mōitee ēñēmi, angacāimpa. Īncayæ quēwenguīnāni ēñente quēwencædānīmpa, ante cædinque botō, Mīnitō cæte quēwenguīmīni, ante

apænebo eñëninque bitö
adodö ante yewæmoncæbiimpa,
ante apænegacäimpa,” ante
Etebä apænecantapa.

39 Ayæ, “Möitee wodi
mänömaï cæyongante mönö
wæmæidi guiquënë eñënämaï
inäni inte tömengä ingante
Baa äninque Equitobæ
mönö adodö gocäimpa,
ante önöwënenque pönente
wægadänimpa. 40 Mänömaï

në wædönäni inte tömënäni
wæætë Aadöo wodi ingante
apænedinque, ‘Aadöo eñëmi.
Mäningä, Equitobæ në emö
cæte mönö imonte mämöningä
Möitee wodi ædönö gote dæ
angäa, ante adämaï imönipa
cæbii. Wængonguïdi inänipa,
ante mönö imonte në töö
æmænte ænte goquïnäni
ante bitö badömi æmönie.’

41 Äninque mänïñedë, Mönö
wængonguï ingampa, ante
cædinque tömënäni wagada
wë bai badongadänimpa.
Ayæ, Mönö wængonguï quï
impa, ante cædinque cænïnäni
wænöninque baö tömënäni
näni badöinca gäänë ænte
mämö ñö cædinque önompoca
näni badöinca adinque
ææmæ bai cæte togadänimpa.

42 Mänömaï cædäni ate
wædinque Wængonguï
näemæ, Pönë cæminiyaa,
ante piingacäimpa. Ayæ,
ïinäni öönædë owocooque
ante, Wængonguïdi inänipa,
ante oda cæcædänimpa,
ante cædinque idægoidi
inänite ñimpo cædinque dadi
ëmæninque aadämaï in-
gacäimpa. Edæ mäninö
tömënäni näni cægainö bai

ante pönente yewæmöninque
wacä wantæpiyæ ate
Wængonguï beyæ iïmaï ante
yewæmongacäimpa.

‘Idægoidi eñëedäni. Önömæca
gote coadenta wadepo
ganca cægöninque
mïnitö,

Wængonguï quï, ante
pönoncæte ante
cædinque cænïnäni
wænöninque baö tönö
mäincoo ænte pö ænte
pö cæmïni incæte

dicæ botö imote ante
pönëninque pönömïni
æntawogaa.

43 Ìnæmpa, Mönö wængonguïdi
inönänite ædæ wæænte
apænecäimpa,

ante cædinque mïnitö mïni
badöinca adoca
Mönoco mïni änonca
beyæ

æmontaicö oncö næænte
godinque wocæ wocæ
cædömïni awædö.

Ayæ waca, Möni wængonguï
Adempaö nëmö bai
owocäimpa, ante mïni
badöinca næænte
æmonga cö cæ cö cæ
cædöminimpa töö.

Ante adinque Wængonguï,
Mänömaï cæmïni beyæ
botö mïnitö imïnite

Babidönia ganca da godöninque
godömenque gobæ da
godömo gocæminimpa,’

angampa, ante yewæmongatimpa.

Ante apænedinque Etebä,
Mönö wæmæidi iïmaï
cægadänimpa, ante godömenque
apænecantapa.

44 “Wængonguï doyedë
Möitee wodi ingante
apænedinque, Mïnitö

æmontaicö mænonte
 ate botö wææ ante
 yewæmöninca cö cæte
 mancæminimpa. Iïmaï
 mænoncæminimpa, ante
 odömongä adinque Möitee
 wodi wæætë mönö wæmæidi
 inänite odömongä ate
 ëñëninque tömënäni wæætë
 Wængongui nänö odömönö
 bai mänömaïnonque æmontaicö
 mænongadänimpa. Mänömaï
 mænonte ate dica wææ
 ante Wængongui nänö
 yewæmongainca incæ
 mänincönë cö cægadänimpa.
 Ayæ önömæca wayömö
 wayömö gocæte ante
 æmontaicö capote mongænte
 mäo wocæ wocæ cægadänimpa.
 45 Ayæ wadäni mäniömæ
 në quëwënäni iñönänite
 Wængongui wido cæcä ate
 mönö wæmæidi Ootowee
 wodi miñæ ponte ömæ
 æninque Wængongui oncö
 æmontaicö nänï ænte
 mongængaincö mämö wodon-
 gadänimpa. Wodönäni ate
 Awënë Dabii wodi nänö ëñate
 quëwenguimpoga mänincö
 æmontaicö incæ ayæ a
 owogatimpa. 46 Awënë Dabii
 ingante Wængongui pönö
 waa agacäimpa. Iñinque
 Dabii wæætë Wængongui
 ingante apænedinque, Bitö
 Aacobo wodi Wængongui
 inömi ïmpa, ante adinque
 botö, Bitö quëwenguïñömö,
 ante oncö ämi mænonguïmo,
 añongante Wængongui Baa an-
 gacäimpa. 47 Wæætë Tadömö
 wodi Wængongui beyæ në
 oncö mænongå ingacäimpa.
 48 Mänömaï cægainäni incæte
 Wængongui iñömö edæ

æmonga pönï në ongongä
 inte waocä nänö önompoca
 mænönincönë ædö cæte pönö
 Ao ante guïite quëwenguingä.
 Mänömaïnon ante pönente
 wæadinque Wængongui beyæ
 në apænegaingå Iïmaï ante
 apænegacäimpa.

49 'Botö në Tæiyæ Awënë
 inömo iñömote öönæ
 incæ botö Awënë tæ
 contaqui bai impa,

inguiopoga wæætë botö önöwa
 podöwate qui bai impa.

Mänömaï në ongömo beyæ
 minitö botö oncö
 ante ædö cæte
 mænonguïminii.

Inguiopoga æcönënö guïid-
 inque guëmanguïmo,
 ante Wængongui
 angampa.

50 Botö iñæmpa tömëmo
 önompoca tömää në
 badongaimo inömo
 imopa,'

ante Wængongui Awënë
 angampa, ante wacä
 yewæmongacäimpa."

51 Ante apænedinque
 Etebä godömenque Iïmaï
 ante apænecantapa. "Nöwo
 ëñëedäni. Minitö mimö
 ömædë imini inte wii
 pönencædö. Önömoncaque
 ëñëninque wii ædæmö
 ëñëmïni imini awædö. Minitö
 wæmæidi nänï cægainö
 ante ëñëmïnitawo. Iñæmpa
 tömënäni nänï cægai bai
 adobai cædinque minitö
 Wængongui Tæiyæ Waëmö
 Önöwoca ingante Baa
 äninque cöwë wææ äminipa
 töö. 52 Minitö wæmæidi
 doyedë Wængongui beyæ
 në apænegainäni inänite

togænte päninque adocanque
 ingante ata cæpodämaï
 inte tömänäni inänite
 togænte pangadänimpa.
 Edæ nē apænedäni, Nē
 nō entawēnongä inte
 ponguingä ingampa, ante
 apæneyönänite tömēnāni
 inänite do wænönāni
 wængadänimpa. Nōwo
 iñömö tömēnāni nāni, Pongu-
 ingä, angaingä incæ do
 pongä adinque mīnitö
 godö wænömīnitapa töö.
⁵³ Edæ, İimaï cæedäni, ante
 Wængonguï wææ angampa,
 ante Wængonguï anquedoidi
 änāni eñēninque yewæmönāni
 ate mīnitö nē adömīni incæ
 Baa äninque eñēnāmaï cōwē
 cæmīnipa töö,” ante Etebä
 iñinque apænecantapa.

*Etebä ingante wænönāni
 wængampa*

⁵⁴ Mänī awēnēidi guiquēnē
 Etebä nānō apænedō ante
 eñente wædinque äināni bad-
 inque бага wentoquēnē wen-
 toquēnē angate pīnānitapa.
⁵⁵ Etebä iñömö Wængonguï
 Tæiyæ Waemö Önōwoca in-
 gante ædæmō ewocadinque
 öönædē inö æmō adinque
 Wængonguï ñāö apāite bai
 nānō emönö acantapa. Ayæ
 nē Waocä eñagaingä inte Itota
 incæ Wængonguï tömēmæ inö
 adiyæ ongongä acantapa.
⁵⁶ Adinque,

—Badogaa, öönædē wi
 ænete bai ba abopa. Waocä
 nē eñagaingä incæ Wængonguï
 tömēmæ inö adiyæ ongongä
 abopa.

⁵⁷ Ante apænecä eñente
 wædinque tömēnāni piinte Yæ

yæ äninque eñēnāmaï cæcæte
 ante önömonca ñi māmōncate
 cædänitapa. Godongämæ
 piinte quingæ tömengä weca
 pogodo pöninque, ⁵⁸ tömengä
 ingante bæi ongöninque
 tömēnāni nāni quēwēñömö
 yabæque ænte māo dicaca
 tæi tacacæ cædänitapa.
 Tömengä æbänö angää, ante
 eñēnānāni inte nē apænedäni
 iñömö edæ tacacæ cædinque
 tömēnāni weocoo yabæcooque
 gä tadongate tæcæ æmæwo
 pædingä Taodo nāni änongä
 önōwoca inö ñö cædönänimpa.
⁵⁹ Dicaca tacayönāni Etebä
 iñömö Wængonguï ingante
 apænedinque, “Awēnē
 Itota, bitö botö önōwoca
 æncæbiimpa.” ⁶⁰ Ante da
 guicapodinque yedæ äninque,
 “Awēnē, tömēnāni nāni wēnæ
 wēnæ cædönö ante ee ae,”
 äninque edæ mö ñonte bai
 wængacäimpa.

8

¹ Etebä wodi ingante
 wænoncæte ante dicaca
 tacadäni adinque Taodo
 guiquēnē, Waa wænömīni
 wængampa, ante Ao ante
 ongongacäimpa.

*Nē godongämæ pönēināni
 inänite Taodo togænte pangä*

Mänionæ incæ mä togænte
 päninque Eedotadēe iñömö
 Codito ingante nāni nē
 godongämæ pönencabo
 inänite godömenque nanguï
 togænte piinte pangadänimpa.
 Ate wædinque Itota nānō nē
 da godongainānique godämaï
 ongöñönāni wadäni iñömö
 nāwæ wodii winöninque

Oodeabæ Tāmadiabæ æmænō
 æmænō gogadānimpa.
 2 Mānī Etebā wodi in-
 gante æmæwo wænōnāni
 wængā ate Wængonguī
 ingante nē waa adāni
 incæ Ca ca wædinque māo
 daga wenānitapa. 3 Taodo
 guiquēnē, Itota ingante
 nē pōnēnāni inānite wido
 cæcæimpa, ante nanguī
 wēnæ wēnæ cædinque
 wacōnē pō guī wacōnē pō
 guī cædinque onguīñænāni
 tōnō onquiyænāni inānite
 bæi ongonte wēā māo tee
 mōnegadānimpa.

*Tāmadiabæ godinque
 Pedipe apænecā ēñēnānīpa*

4 Mānī nē wodii winōnāni
 iñōmō ædōmē godinque
 Codito ingantedō ante
 cōwē watapæ apænedāni
 ēñēnōnānimpa. 5 Īnīnque
 Pedipe iñōmō Tāmadia
 nāni nanguī quēwēñōmō
 gote apænedinque, Mōnō
 Codito æbānō do ponte
 cægacāi, ante apænecā
 ēñēnānitapa. 6 Mānōmaīnō
 ante apænedinque tōmengā,
 Ate pōnencædānimpa, ante
 mā cæcā adinque nanguī
 ināni adoyōmō pōnēninque,
 Mōnō ēñengæimpa, ante
 cædānitapa. 7 Waodāni nanguī
 ināni wēnæidi wentamō
 ēwocadāni tōnō quēwēnāni ad-
 inque Pedipe angā ēñēninque
 wēnæidi incæ Yæ āninque dæ
 tao godāni ate ōnōnānique
 badānitapa. Ayæ cōmāināni
 incæ cabæināni incæ
 tæiyænāni inānite Pedipe
 cæcā ate waa badānitapa.
 8 Ante adinque māniñōmō

quēwēnāni wæætē watapæ
 togadānimpa.

9 Wacā idō tōmengā ēmōwo
 Timōnō iñōmō tōmengā
 adoyōmō quēwēninque
 wēnæ tōnō wantæpiyæ
 cæcā inongāimpa. Īnīnque
 Tāmadiabæ quēwēnāni
 tōmānāni, Æbānō nan-
 guī cæcāā, ante guīñente
 wæyōnānite tōmengā, Nē
 idōmō inōmō inte botō
 iñōmō edæ nanguī cæte
 beyæ ñæñæmo pōni imo
 aedāni. 10 Angā ēñēninque
 awēnēidi incæ ōnōnānique
 incæ tōmānāni adoyōmō
 pōnēninque, “Wængonguī
 nānō tæi piñænō bai
 entawēninque ingā idō iñōmō
 nē Tæi Piñængā ingampa,”
 ante pōnēwēninque, Nē
 Ñænængā pōni inongā
 ingampa, ante pemongad-
 inque tōmengā apænecā ate
 ædæmō ēñēnōnānimpa.

11 Ayæ tōmengā wantæpiyæ
 wēnæ tōnō wæætē wæætē
 mā cæcā adinque tōmēnāni,
 Tōmengā ingante mōnō
 ēñengæimpa, ante tee empo
 tee empo godōnānimpa.
 12 Mānōmaī cæyōnānite
 Pedipe guiquēnē, Wængonguī
 Awēnē Odeye nempo mōnō
 quēwengæimpa, ante wat-
 apæ apænecā ēñēnānitapa.
 Ayæ, Mōnō Codito iñōmō
 tōmengā ēmōwo Itota
 ēmongampa, ante apænebo
 ēñēedāni. Ante apænecā
 ēñēninque onguīñænāni incæ
 onquiyænāni incæ wede
 pōnēninque æpænē guī-
 idānitapa. 13 Īnīnque Timōnō
 incæ adobai pōnēninque

æpænē guiddinque Pedipe
miñæ tee empo tee empo
gocantapa. Pedipe, Ate
pönencædänimpa, ante mā
cædinque tæi piñænte nan-
gui cæcā ate wædinque
Timönō adocā cōwē guiñente
wægacäimpa.

¹⁴ Ìninqe, Tämadiabæ
quëwënāni Wængongui nānō
apænedō ante ëñëninque do
Ao änānipa, ante Eedotadëe
ponte tedeyönānite Itota
tömengā nānō da godon-
gaināni incæ do ëñënānitapa.
Ëñëninque Pegodo tönō Wäo
inate Tämadiabæ da godönāni
godatapa.

¹⁵ Godinque
Tämadiabæ pöninque tæcæ mā
pönënāni beyæ ante tömëna
Wængongui ingante iūmaï ante
apænedatapa. Wængongui
ëñëmi. Bitō Tæiyæ Waëmō
Önōwoca ingante tömënāniya
da pönōmi pō guicā ate
ëwocacædänimpa, ämönapa.

¹⁶ Edæ Awënë Itota ëmōwo
apænedinque tömënāni mā
æpænē guiyönānite bitō
Tæiyæ Waëmō Önōwoca
tömënāniya wææ guiddāmaï
ingantapa cæbii. Nōwo ämi
pō guicæcäimpa. ¹⁷ Ante
apænedinque Pegodo tönō
Wäo tömënāniya pönō gam-
pote apæneyōna Wængongui
Tæiyæ Waëmō Önōwoca pō
tömënāni baonga guican-
tapa.

¹⁸ Mänōmaï pönō gam-
poyōna Wængongui Tæiyæ
Waëmō Önōwoca tömënāniya
pō guicā ate wædinque
Timönō guiquënë tömënāni
godonte æinta pædæ

pönöninque, ¹⁹ tömëna ìnate,
—Minatō bai botō adobaï
në cæbo bacæboimpa ämopa.
Pönō cæmina ate botō në cæbo
badinque wadāniya pönō
gampobo ate Wængongui
Önōwoca adobaï pō gui-
icæcäimpa, ämopa.

²⁰ Äñongante Pegodo,

—Bitō mīni godonte
æintaque pædæ godöninque,
Wængongui Önōwoca nānō
da pönönongā ingante
æncæboimpa, ante pönëwëmi.
Edæ tömëmi tiguita-
monque nææninque edæ
bitō ömæe ëwenguinque
gobāwe.

²¹ Ìñæmpa,
Wængongui Önōwoca nānō da
pönönongā ingante æninque
godongāmæ cæcæboimpa,
ämitawoo. Wængongui ayongā
nō pönente cæbipa ænguimii.
Edæ mönatō tönō ædō cæte
cæquimii.

²² Nōwo edæ
mäninō bitō wiwa cædinō
ante wæwente pönëninque
ñimpo cæe. Ayæ mönitō
Awënë ingante apænebi
ëñëninque tömengā wabānō
pönō waadete cædinque
mimōno bitō pönëwënō
ante wadæ cædinque ñimpo
cæbaingampa. ²³ Bitō nāmā
beyænque ante në æinëmi
inte bitō mimönë guinæmæ
entawente bai quëwëmipa.
Ayæ bitō tömëmi wiwa cædō
beyænque ñā cæyænte bai
quëwëmipa, ante awædō.

²⁴ Angā ëñëninque Timönō
wæætë,

—Æ ämi awædō, äninque
Pegodo ingante, Botō minatō
änō bai wii bacæboimpa,
ante cædinque minatō botō

beyæ Wængongui ingante apæneedā, angantapa.

²⁵ Ayæ Wāō tönō Pegodo iñömō, Itota incæ mōnō Codito ingaingā ingampa, ante māniñömō quēwēnāni inānite mōnō Awēnē nānō ānō ante apæneda ēñēnānitapa. Īnque apænedinque adodō Eedotadēē gocæte ante wadæ gote Tāmadiabæ godinque tōmēna wayōmō wayōmō māo wædænque quēwēnāni weca pō pō cædinque nanguī ināni inānite apænedinque Codito ingantedō ante watapæ apæneda ēñēnānitapa.

Etiopæbe awēnē ingante Pedipe bee tengampa

²⁶ Māningā Pedipe ingante anquedo ayæ ate ponte āninque, “Bitō ægodōe, Eedotadēē wæi Gata goquīnō pædæ taoquinque betamonca gocæbiimpa,” angantapa. Māninō ōnōmæcaque wæidō inōmpa. ²⁷ Mānōmāinō angā ēñēninque Pedipe ængæ gantidinque wadæ godinque anquedo nānō āninonque cægonte ayongā onguīñængā Etiopæbe quēwēningā pō eyepæ bee tengā acantapa. Īngā iñömō Etiopæbe tæiyæ awēnē onquiyængā Cantate beyæ tōmēnāni godonte æinta nē aacā inongā inte ñænæ awēnē inongāimpa. Tōmengā ñōwo Wængongui weca ædæ wææninque watapæ apænecæte ante Eedotadēē æidingā inte ocæ emænte pōninque Pedipe ingante eyepæ māmō bee tengantapa. ²⁸ Īngā

iñömō cabayo nānō wēā pōnoncadea æi tæ contate ocæ emænte pōninque Itaiya wodi Wængongui beyæ nē apænegaingā nānō yewæmongainta næænte a congantapa.

²⁹ Mānōmāi a conte pōñongante Pedipe ingante Wængongui Ōnōwoca, “Goe, Īi cabayo nānō wēā pōnoncade eyepæ godinque guēa goe,” angantapa. ³⁰ Angā ēñēninque

Pedipe pogodo godinque obo ponte ēñēñongā Etiopæbe awēnē iñömō Itaiya wodi nānō Wængongui beyæ yewæmongainta adinque apænecā ēñēninque,

—Bitō ate apænedō ante ædæmō ēñēmitawo.

³¹ Āñongante,

—Īñæmpa ēñēmogaa. Botō imote apænedānipa ēñenguīmoo.

Ante apænedinque Pedipe ingante, Bitō botō weca ææ guite tæ contae, angā ææ guī tæ contacantapa.

³² Māninta Wængongui angā ēñente nāni yewæmongainta Etiopæbe awēnē nānō aintaa iūmāi ante yewæmonte ongōnōnipa.

“Codotedo ingante wæñongæimpa

ante bæi ongonte æninque tōō godonte bai cædinque

tōmengā ingante adobai wænoncæte ante bæi ongonte ænte godānitapa.

Obegaidi ocaguincoo ēō toyōnāni wædāmaī pæ wēēnecā bai

tömengä adobaï wädämaï
inte pæ wëenecantapa.

³³ Pïinte änāni wæyongante nē
apænte anguënēnāni
incæ, Pangæimpa,
ante cædinque nōingä
ante änāmaï inānitapa.

Tömengä ingante æmæwo
wænönāni wængaingä
iñongante,

Tömengä nānō pæināni, ante
ædō cæte apænequii.”

³⁴ Ante nāni yewæmongainö
adingä inte Etiopæbæ awënë
ñowo Pedipe ingante,

—Apænebi eñēmoe.
Nē Wængonguï beyæ
apænegaingä iñömō æcānō
ingante ante nē apænægacäi.
Tömengä nāmā ingante
ante yewæmongantawo.
Edæ wacä ingante ante
yewæmongantawo, ante
eñencæte ante wæbopa.

³⁵ Ante añongante Pedipe
iñömō Etiopæbæ awënë
nānō adinta adotaa ate
apænedinque ayæ wataa
wataa adinque Itota ingant-
edō ante watapæ apænecä
eñengantapa. ³⁶ Apæneyongä
taadō godinque wapæ ganca
pönatapa. Equitobæ awënë
mänimæ adinque Pedipe in-
gante, Waa ae. Iñömō gäwapæ
impa. Æpænē guidāmaï
inguimo, ämitawoo.

³⁷ Angä eñëninque,

—Bitö mīmōno wede
pönēmi ate botö Ao ämäimopa,
angantapa. Añongante,

—Ao botö, Itota Codito
nāwangä Wængonguï Wengä
iñongä ingampa, ante wede
pönēmopa.

³⁸ Äninque Etiopæbæ awënë
angä cabayo næ gongæ ate
Pedipe tönō guëa æpænē ti
wæænā ate Pedipe tömengä
ingante æpænē guidongä
guiicantapa. ³⁹ Ayæ æpænē
guiite ate tömengä tao
gongæñongä Wængonguï
Awënë Önöwoca Pedipe
ingante iñæ æænonte ö
ængä. Ate æmæwo adinque
Etiopæbæ awënë watapæ
todinque oncönē goinö go-
cantapa. ⁴⁰ Pedipe guiquënë
Atota iñömō iñontobæ a
ongöninque godömenque
wadāni nāni quëwëñömō go
apænedinque wayömō nāni
quëwëñömō go apænedinque
Tetadea ganca godinque
Codito ingantedö ante wat-
apæ apænecä eñengadānimpa.

9

*Awënë Itota ingante Taodo
acampa*

(Nāni Cægainö 22.6-16,
26.12-18)

¹ Taodo guiquënë mönō
Awënë ingante nē tee empote
quëwënāni inānite piininque,
Wæñongæimpa, ante bæi
ongö bæi ongö cædinque
cöwë ñimpo cädāmaï in-
gacäimpa. Nöwo godömenque
cæcæte ante Wængonguï
oncönē gote nē godongä
ñænængä pönï inongä in-
gante apænedinque, ² Awënë
eñëmi, angantapa. Bitö Ao
ämi ininque botö Daämaco
nāni quëwëñömō gote ayömo,
Onguïñænāni incæ on-
quiyænāni incæ æcämenque
Itota Taadö ante nē godāni
ināni, ante adinque tömēnāni

inänite bæi ongonte goti winte Eedotaðeë ænte pömaimopa. Ininque bitö, Taodo mänömaï cæcæcäimpa, ante botö beyæ cadota ante yewæmöninque pædæ pönömi æninque botö wæætë Daämaco iñömö mäo ood-eoidi odömöincönë awënëidi weca gote pædæ godömo ænte adinque tömënäni Ao äñönäni mänömaï cæbaimopa. ³ Äñongä awënë Ao ante yewæmöninque pædæ pönongä æninque Taodo Daämaco obo gote ayongante iñontobæ öönædë inö näinte bai cædinque tömengä nänö ongöñömö tömäo guinæ gongæ. ⁴ Adinque Taodo guidömëmæ tæ go wæængantapa. Ayæ wæænte öñöñongante tömengä ingante, “Taodo. Taodo. Quinante botö imote togænte pämi.”

⁵ Angä ëñente wædinque Taodo wæætë, “Awënë, æmömidö inömi imii.” Ante ëñëñongä, “Botö Itotabo inömo inte bitö në togænte pänimo mänimotö imopa cæbii. Inæmpa wagada päintoca bai bitö nämä inæ æwate bai cædinque cowate bai edæ caate bai wæbipa töö.” ⁶ Mänömaï apænecä ëñëninque Taodo ancai guñente do do wäadinque, “Awënë, æbänö cæquimo ämii.” Äñongante mönö Awënë wæætë apænecantapa. “Bitö ængæ gantidinque iinäni nani quëwëñömö goe. Botö, Taodo iïmaï cæcæcäimpa,

ante wacä ingante Daämaco iñömö në quëwengä ingante do apænecä ëñëngampa cæbii. Bitö Daämaco iñömö gote ongöñömi tömengä wæætë bitö imite apænecä ëñente cæcæbiimpa.”

⁷ Taodo tönö godongämæ godäni guiquënë waocä ingante adämaï inäni incæte, Önonque tempa, ante pönëninque ancai guñente wædänitapa. ⁸ Taodo iñömö onguipoga ayæ a öñongä inte ængæ gantidinque awinca adämaï ingä adinque wädäni tömengä ingante önonpo bæi ongöninque Daämaco ganca ænte mäodäni gocantapa. ⁹ Mäniñömö gote ongöninque tömengä adämaï inongä inte cænämaï bedämaï meönaa go adoönæque iñonte wæwengacäimpa.

¹⁰ Ayæ wacä në pönengä Änäniya Daämaco iñömö quëwengä inte mä pönï wiïmonte bai ayongä mönö Awënë, “Änäniya,” angä ëñëninque, “Awënë, botö ëñëcömopa.”

¹¹ Äñongä mönö Awënë wæætë, “Taodo ñöwo Wængonguï ingante apænecampa cæbii. Bitö ængæ gantidinque taadö nani Töinö äñönö godinque Codaa oncönë gote äninque, Tado to në quëwëningä Taodo iñömö owocantawo, ante acæbiimpa. ¹² Wængonguï ingante ñöwo apænedinque ate bai ayongä wacä Änäniya pö guidinque, Nöwo edonque

acæbiimpa, ante gam-pocampa, ante ate bai Taodo wæcantapa cæbii. Tömengä wiimonte bai adinque nänö wædö bai cædinque bitö ñowo gote cæcæbiimpa.”

13 Angä eñente wædinque Änäniya wæætē, “Awënë iñæmpa botö, Mäningä Taodo iñömö quinäo bai onguiñængä ingää, ante nangui tededäni do eñemopa. Ayæ, Eedotadēē iñömö tömengä bitö quinäni inänite wænæ wænæ cæcampa, ante tededäni eñente wæbopa. 14 Ayæ nē godönäni ñænænäni Ao ante yewæmönäni æninque tömengä iñæmpa nē angä badinque bitö emöwo ante nē apænemöni iñömönite bæi ongonte tee mönecæte ante pongampa cæbii.”

15 Ante wæyongante mönö Awënë wæætē Änäniya ingante, “Iingä ingante do apænte æmo apa anewēē. Tömengä ingante, Bitö wabæca gote wadäni inänite botö emöwo ante apænedinque ayæ tömönäni awënëidi inänite botö emöwo ante apænedinque idægoidi inänite adobai botö emöwo apænebi eñencädänimpa, ante tömengä ingante do antabopa cæbii. Ñowo tömengä weca gobäwe. 16 Ayæ botö nē æningä inte tömengä æbänö botö emöwo beyæ nangui caate wæquëngä ingää, ante odömömo ate eñencæcäimpa.”

17 Angä eñëninque Taodo nänö owoyömo go guidinque

Änäniya tömengä ingante gampomöninque,

—Taodo botö töninabi eñëmi. Bitö taadö pöninque Itota ingante abitawo. Tömengä iñömö nē Awënë inongä inte botö imote apænecantapa. Bitö Taodo weca godinque cæbi ate tömengä wëenëñedē nänö emönö bai adinque Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante da pönömo æninque ewocacæcäimpa, ante mönö Awënë angä eñëninque botö bitö weca pontabopa.

18 Ante Änäniya tæcæ apæneyongä Taodo tömentagæ nänö emönintagæ tæ wæænte iñontobæ edonque acantapa. Ayæ ængæ gantiyongante Änäniya tömengä ingante æpænē guidongä guicantapa. 19 Ayæ cængui cæninque tömengä baö wæætē tæi piñængä bacantapa. Ayæ Daämaco iñömö Itota ingante nē tee empote quëwënäni weca godömenque tæönæ quëwengantapa.

Daämaco iñömö Taodo apænecä eñënanipa

20 Mäniñömö quëwëninque Taodo do oodeoidi odömöincönē go guii go guii cædinque, Itota Codito näwangä Wængongui Wengä ingampa, ante apænecä eñënanitapa. 21 Mänömai apænecä eñëninque tömengä ingante nē eñënäni iñömö ancai guiñëninque, “Æ. Iingä adocä Eedotadēē iñömö Itota emöwo ante nē apænedäni inänite

nē wido cæcā īmaingampa. Tōmengā adocā nē wido cæcā incæ adodāni īnānite bæi ongonte æninque, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni weca māo pædæ godoncæte ante ñōwo īñōmō pōninque cæcā awædō. Edæ adocā ingānō anguēnē.”

²² Ante wædāni incæte Taodo godōmenque tæī piñænte entawēninque īīmaī ante apænecantapa. Awēnē bacæcāīmpa, ante Wængonguī nānō nē gao cæcadongā īñōmō mōnō Codito īñōmō edæ Itota adocā īnongā ingampa, ante, Nāwangā īmpa, ante nōingā pōni apænecā. Adinque Oodeoidi Daāmaco īñōmō quēwēnāni guiquēnē, Ædō cæte wadō anguīī, ante wægadānimpa.

Oodeoidi wænoncæ cæyōnāni Taodo aamō cæte gocampa

²³ Īninque tæōnæ go ate oodeoidi godongāmæ pōnente Ao āninque, Taodo ingante wængongæīmpa, ante cædānitapa. ²⁴ Mānōmaī ante cæyōnāni Taodo mānīnō nāni ānīnō do ēñengantapa. Tōmēnāni guiquēnē, Mōnō quēwēñōmō wææ cæinēmō tacā ate wæñōmō wæncæcāīmpa, ante itadē woyowotæ wææ wānōnānitapa. ²⁵ Wææ wānōñōnāni tōmengā ingante nē tee empote quēwēnāni wæætē yabæ wææ cæte īñōmō Taodo ingante woyowotæ mæī ayacōmoyāa īnō otodē pædæ wæænōnāni ti wæænte gocantapa.

Taodo Eedotadēē ponte apænecampa

²⁶ Mānōmaī godinque Taodo Eedotadēē pōninque, Itota ingante nē tee empote quēwēnāni weca gobote, ante pongā. Adinque tōmānāni, Nāwangā Itota ingante nē pōnengā ingantawogaa, ante guīñente awædō, ante pōnēninque wææ adānitapa. ²⁷ Bedēnabee guiquēnē Taodo ingante bæi ongōmænte æninque Itota nānō nē da godongaināni weca ænte māmongā pongantapa. Ayæ tōmēnāni īnānite Bedēnabee apænecantapa. Taodo ñōwo taadō godinque mōnō Awēnē ingante dobæ acāīmpa. Mōnō Awēnē tōmengā ingante do apænecantapa. Daāmaco gote quēwēninque Itota emōwo ante tōmengā guīñēnāmaī apænedingā inte ñōwo īñōmō pongā apa quēwēmīni. ²⁸ Bedēnabee mānōmaī angā ēñēninque Ao āñōnāni Taodo Eedotadēē īñōmō quēwēninque tao guīite ta tao guīite ta cædinque tōmēnāni tōnō godongāmæ cædinque mōnō Awēnē emōwo ante guīñēnedāmaī apænecantapa. ²⁹ Ayæ wadāni oodeoidi incæ guīdiego tededō nē tededāni māññōmō quēwēñōnānimpa. Īnāni īnānite Pabodo mōnō Awēnē emōwo ante nanguī apænedinque wæætedō wæætē āñongante tōmēnāni wæætē wænoncæte ante cædānitapa. ³⁰ Mānōmaī cædānipa, ante ēñente wædinque tōmengā nānō

tōniñadāni bai badināni
 inte pancadāniya Taodo
 ingante Tetadea ganca mǎo
 ẽmõninque, Godõmenque Ta-
 doto iñõmõ wodii winonte
 goe, ante da godõnāni
 gogacǎimpa.

³¹ Īninque Codito ingante
 nāni godongāmæ põnencabo
 incæ Oodeabæ Gadide-
 abæ Tãmadiabæ tõmǎo
 quẽwẽninque mǎniñedẽ
 wædāmǎi inte guẽmǎnānitapa.
 Ayæ tæi piñante entawẽnāni
 badānitapa. Ayæ Wængonguĩ
 Tæiyæ Waẽmõ Önõwoca
 ædæmõ apæncæ ate
 tõmẽnāni wampo põnẽnāni
 badinque yebænte nanguĩ
 ināni bagadānimpa. Ayæ
 mõnõ Awẽnẽ ingante ædõ
 cæte ẽñẽnāmǎi cæquĩ, ante
 guĩñente wægadānimpa.

*Ēnea ingante Pegodo angǎ
 waa bacampa*

³² Mǎnõmǎi tõmẽnāni nāni
 põnencabo nanguĩ yebænte
 bayõnāni Pegodo guiquẽnẽ
 wayõmõ wayõmõ wodo
 tebæ wodo tebæ godinque
 Dida iñõmõ põninque mõnõ
 Awẽnẽ quĩnāni weca ẽñacæ
 pongantapa. ³³ Mǎniñõmõ
 ponte apæneyongǎ wacǎ
 tõmengǎ ẽmõwo Ēnea do
 ocho wadepo ganca mõimoga
 cõmǎingǎ inte nẽ ongõningǎ
 ingǎ. ³⁴ Adinque Pegodo
 tõmengǎ ingante,

—Ēnea ẽñẽmi. Itota Codito
 cæcǎ ate waa babipa cæbii.
 Ængæ gantidinque tõmẽmi
 mõimo ni capoe.

Åñongǎ Ēnea iñõmõ do edæ
 ængæ ganticǎ. ³⁵ Adinque

Dida quẽwẽnāni tõnõ Tadõõ
 quẽwẽnāni tõnõ wẽenẽ nāni
 põnẽwengainõ ante ẽmõ
 cædinque Wængonguĩ Awẽnẽ
 gãmænõ põnānitapa.

*Dodoca wodi ingante Pe-
 godo angǎ ñāni õmæmongampa*

³⁶ Mǎniñedẽ wacǎ on-
 quiyængǎ nẽ põnengǎ Tabita
 iñõmõ Cope nāni quẽwẽñõmõ
 quẽwẽnongǎimpa. Tõmengǎ
 ẽmõwo guidiego tededõ
 Dodoca incæ mõnõ tededõ
 Cowǎñe ẽmongǎ inongǎimpa.
 Tõmengǎ iñõmõ nẽ waa
 cædongǎ inte õmæpodāni
 wæwẽnāni inānite nanguĩ
 waa cædongǎ inte Cope
 iñõmõ quẽwẽnongǎimpa.

³⁷ Tõmengǎ mǎniñedẽ nangæ
 badinque æmæwo wængǎ.
 Ate tõmengǎ baõ ini æpæ
 åadẽninque wænõmẽnæcapaa
 mæi ñõ cædānitapa. ³⁸ Cope
 iñõmõ quẽwẽninque Dida wĩi
 gobæ impa, eyequei impa.
 Mǎnõmǎi beyæ, Pegodo Dida
 iñõmõ ongongampa, ante
 tededāni ẽñente wædinque
 Itota ingante do tee empote
 quẽwẽnāni iñõmõ onguĩñæna
 mænaa inate da godõninque,
 Cope iñõmõ gote Pegodo
 ingante, “Quingæ põe, ante
 åeda.”

³⁹ Ånāni gote åñete
 põñõnate Pegodo godongāmæ
 pongǎ adinque tõmengǎ
 ingante wænõmẽnæcapaa
 mæidāni guite acantapa.
 Owæmpõināni godongāmæ
 põninque doyæncõ tõnõ
 yabæcõ Dodoca miingǎ
 quẽwengǎñedẽ nānõ badon-
 gaincõ odõmõninque Ca
 ca wædāni. ⁴⁰ Adinque

Pegodo tōmānāni inānite angā tao godāni adinque da guicapote Wængonguī ingante apæne cantapa. Ayæ dobæ wænte onguite a õñongā gāmænō dadi emænte adinque,

—Tabita, ængæ gantibi amo.

Åñongā Tabita wodi awinca wi æmōninque Pegodo ingante adinque ængæ gantite contacantapa. ⁴¹Ængæ ganti contayongante tōmengā õnompō bæi ongōninque Pegodo tōō æmængā ate ædæmō ængæ gantite adiyæ gongængantapa. Ayæ owæmpoināni tōnō mōnō Awēnē quīnāni inānite Pegodo aa pecā pō guīdāni ate mīngā ingā odōmongā adānitapa. ⁴²Īninque, Mōnō Awēnē mānōmaī cæcantapa, ante Cope iñōmō nāni quēwēñōmō tōmāo gote tededāni eñēninque nangui ināni mōnō Awēnē ingante nē pōnēnāni badānitapa. ⁴³Pegodo māniñedē æmontai nē amīnengā Timōnō weca owodique Cope iñōmō tæōnæ quēwengacāimpa.

10

Pegodo tōnō Codōnedio

¹Tetadea nāni quēwēñōmō odōmāno tontadoidi Itadiadi nāni ānoncabo inte quēwengadānimpa. Īninque tontadoidi tiē ganca nāni cabo tiē ganca nāni cabo iñōnānite adocabodāni capitāo tōmengā emōwo Codōnedio emongacāimpa.

²Tōmengā nāni wencabo

nāni owocabo owodique, Mōnō wadō pōnēñōmonte Wængonguī pangā wæcæ wæ, āninque Wængonguī nānō ānō ante eñente quēwēnōnānimpa. Ayæ pæ gompodāmaī inte Codōnedio, Omæpodāni wæwēnāni quī, ante pædæ godō pædæ godō cæcā ænōnānimpa. Ayæ Wængonguī ingante ñimpo cædāmaī cōwē apænedongāimpa. ³Tōmengā iñōmō ædæ wæicā ate mā pōni wīlmonte bai acantapa.

Edonque wīlmonte bai ayongante Wængonguī anquedo tōmengā weca pō guīdinque, “Codōnedio bitō imi.” ⁴Angā wædinque Codōnedio tōmengā ingante cōwā adinque ancaī guīñente wædinque, “Awēnē, æbānō ante āmii. Åmi eñēmoe.” Åñongante, “Bitō Wængonguī ingante nē apænebi imitawo, omæpodāni wæwēnāni inānite nē godōmi imitawo. Mānīnō bitō apænedō ante mānīnō bitō godōnō ante adinque bitō imite waa abopa, Wængonguī angampa, angantapa. ⁵Ñowo wadāni inānite āmi Cope iñōmō gote Timōnō Pegodo nāni ānongā ingante āñete poncædānimpa. ⁶Adowo emōnongā Timōnō weca Timōnō Pegodo gāwapæntibæ wedeca owocampa. Māningā Timōnō æmontai nē amīnēnongā ingampa.”

⁷Ante apænedingā inte Wængonguī anquedo ingæ gocā adinque Codōnedio wæætē tōmengā ingante nē cæda mēnaa inate aa pecā

pōnatapa. Ayæ tontadoidi incæ pancadāniya tōmengā ingante nē cædāni inōnānimpā. Inique adocanque tontado incæ Codōnedio ingante nē cæcā incæ Wængonguī ingante nē eñengā inongāimpā. Tōmengā ingante Codōnedio adobai aa pecā pongantapa. ⁸ Mānōmaī aa pecā ate tōmēnāni godongāmæ pōnāni ate Codōnedio, Wængonguī æbānō angantawoo, ante tōmānō ante adodō apænedinque, Nōwo Cope inōmō goedāni, angantapa.

⁹ Angā godinque iimō wææñō taadō godinque Cope inōmō obo pōñōnāni māniñedē incæ tæcæbæcā incæ Pegodo guiquēnē Wængonguī ingante apænecæte ante oncōmanca æicantapa. ¹⁰ Ayæ ate gue ænente wædinque wadāni inānite, Cæinente awædō, āñongante cænguī inque æænōnāmaī inte cōnōnāmaī inōnānite tōmengā wīimonte ate bai cæwēnengantapa. ¹¹ Ate bai æmō ayongante oōnædē wi ænete bai bayō mōincoo bai ñænæncoo pōni inōnte æmænecoo bæi æmænecoo bæi ongōnete bai ingui-poga pædæ wæænonte bai wææ wāi wocæ acantapa. ¹² Wāi wocæñō nē ocaguī mongænāni incæ, nē ocaguī oomadāni incæ, nē oōmā emænte æidāmæ godāni incæ babæidi tōmānāni weocoo cæncadencoō inō ongōnāni acantapa. ¹³ Ayongante wacā āninqe, “Pegodo, ængæ gantidinqe wænonte cæe.”

¹⁴ Angā eñēninqe Pegodo, “Awēnē, eñēmi. Ōnōnānique inōnānite botō, Baacā awædō, āninqe cōwē cænāmaī imo apa ānewēē.”

¹⁵ Āninqe wæætē eñēñongā, “Wængonguī nānō ædæmō mēnongadongā incæ bitō ædō cæte baacā āmii.”

¹⁶ Āninqe nē apænedingā inōmō wæætē adodō adodō angā eñēninqe Pegodo wæætē, Baacā awædō, ante Baa angantapa. Ayæ mem-poga go adopoque wæætedō wæætē adodō āna ate ñænæncoo pōni weocoo incæ oōnædē inō wēā æænongā bai acantapa. ¹⁷ Inique, Mānōmaīnō ante wīimonte bai adīmo inte botō quīnō bai cæquīmoo, ante Timōnō Pegodo pōnēē congantapa. Pōnēē cōñongā Codōnedio nē nānō da pōnōnināni guiquēnē, Timōnō oncō æyōmōnō i, ante diqui diqui minte adinqe yabædemō inō næ gongæninque, ¹⁸ Timōnō Pegodo nāni ānongā inōmō owocāā, ante eñencæte ante aa pedānitapa.

¹⁹ Pegodo wīimonte bai nānō adinō ante ayæ pōnēē cōñongante Wængonguī Ōnōwoca, “Timōnō eñēmi, bitō imite ante onguīñænāni mengāa go adocanque diqui diqui minānīpa quēwēmii. ²⁰ Tōmēmo āmo pōnānīpa cæbii. Bitō ængæ gantidinqe yæipodē wæidinque tōmēnāni tōnō ee goe,” angantapa.

²¹ Angā eñēninqe Pegodo yæipodē wæidinque tōmēnāni inānite, Botō mīnitō nē diqui

diqui mīnōmo adobo imopa.
Mīnitō quīnante pōmīni.

22 *Ñongante,*

—Mōnitō awēnē capitāo
Codōnedio incæ angā
pōmōnipa. Tōmengā
īñōmō Wængonguī ayon-
gante nō cæcā inongā inte
Wængonguī ingante guīñente
quēwengampa. Nē nō cæcā
ingampa, ante pōnēninque
oodeoidi tōmānāni tōmengā
ingante waa adānipa. Īninque
Wængonguī anquedo tæiyæ
wæmō inongā inte wæætē
Codōnedio ingante, Bitō
wadāni inānite āmi gote
Pegodo ingante añete
poncædānipa. Tōmengā
īñōmō bitō weca pōninque
apænecā ēñencæbiimpa, angā
ēñente wædinque Codōnedio
wæætē mōnitō imōnite da
pōnongā pōmōni ae.

23 *Ante apænedāni*
ēñēninque Pegodo angā
pō guīte tōmengā weca
owodānitapa. Īimō ate
Pegodo tōmēnāni tōnō tao
goyongante Cope īñōmō
quēwente nē pōnēnāni incæ
pancadāniya godongāmæ tao
wadæ godānitapa.

24 *Mānōmaī godinque Pe-*
godo īñabæ wæængā Tetadea
pongantapa. Codōnedio
guīquēnē, Oo pongu-
ingā, ante pōnēninque
tōmengā guīdēnāni tōnō
tōmengā æmigoidi inānite
do añecā ponte godongāmæ
ongōnānitapa. 25 Īninque Pe-
godo īñōmō oncōnē pō guīcæ
cæyongā Codōnedio wæætē
oncodo tao bee tēninque, *Æ,*

bitō Wængonguī anquedo
īnōmi imipa, ante bai cædinque
ædæ wæænte Pegodo onōwa
gäänē guidōmēmæ ñongængā.
26 *Adinque Pegodo wææ*
āninque,

—*Īñampa bitō waobi imi*
bai botō adobai waobo inōmo
imopa. *Ængæ gantibi, āninque*
Pegodo angā ængæ gantican-
tapa.

27 *Ayæ Codōnedio tōnō*
guēa tededinque Pegodo
oncōnē guīte ayongante
nanguī ināni godongāmæ
mæ ongōnāni. 28 *Adinque*
tōmēnāni inānite,

—*Mīnitō do ēñēmīnipa.*
Oodeoidi inōmōni inte mōnitō
Mōitee wodi nānō wææ
angainō ante Ao ante ēñente
cæmōnipa. Īninque, Oodeo
ināmaī ināni tōnō godongāmæ
cædāmaī incæmīnimpa, ante
ayæ, Tōmēnāni weca go
guīdāmaī incæmīnimpa,
ante mōnitō ēñengainō
ante cæmōnipa, ante mīnitō
do ēñēmīnitawoo. *Incæte*
Wængonguī wæætē botō imote
īimaī ante odōmongantapa.
Bitō, Baacā awædō, ante
tedete bai waocā ingant-
edō ante tededinque, Wen-
tamō mongængampa, ante
ānāmaī incæbiimpa. *Ayæ,*
Ōnonganque ingampa, ante
ānāmaī incæbiimpa, ante
Wængonguī botō imote do
odōmongā atabopa. 29 *Ññete*
pōnāni ate botō, Wængonguī
mānōmaīnō ante odōmongā
atabopa, ante pōnēninque ee
pontabopa. Īninque quīnante
botō imote aa pemīni, ante
ēñencæte ante wæbopa.

30 Æñongante Codōnedio
wæætē,

—Do mēōnaa go mēōnaa
īñonte botō tōmēmo oncōnē
cænāmaī inte Wængonguī
ingante apænetabopa.
Botō mænōmaī ñōwo bai
ædæ wæicā apæneyōmo
onguīñængā weocoo nāāmænta
pōnī mongængā ponte
botō weca a ongongā
atabopa. 31 Ayæ botō imote
apænedinque, “Codōnedio,
bitō Wængonguī ingante
apænebitawo, angantapa.
Māninō bitō apænedō ante
Wængonguī do ēñengantapa.
Ōmæpodāni wæwēnāni
quī, ante bitō godōmitawo.
Māninō bitō godōnō ante
adinque Wængonguī cōwē
pōnengampa cæbii. 32 Ñōwo
āmi Cope gote Timōnō Pegodo
nāni ānongā ingante āñete
poncædānimpa. Tōmengā
wacā Timōnō æmontai nē
aminengā weca gāwapæntibæ
wedeca owocampa.” 33 Angā
ēñēninque botō wæætē bitō
imate ante, Æñete pōedāni,
antabopa. Ñōwo bitō do pōmi
waa abopa. Īninqwe ñōwo
īñōmō Wængonguī ayongā
tōmāmōni godongāmæ a
ongōñōmōni bitō, Wængonguī
Awēnē mōnitō beyæ ante
bitō imite æbānō angāā,
ante apænebi ēñencæte ante
ongōmōnipa, angantapa.

*Codōnedio oncōnē ongōninque
Pegodo apænecampa*

34 Codōnedio mænōmaī
apænecā ēñēninque Pegodo
īmaī ante apænecantapa.

—Wængonguī, Adoyōmō
pōnī imīnipa, ante tōmāmō
imonte pōnō adoyōmō
pōnī cæcampa, ante botō,
Nāwangā impa, ante ñōwo
tæcæ ēñēmopa. 35 Īninqwe
īimæca quēwēnāni incæ
wayōmō wabæca wabæca
quēwēnāni incæ æcānō
Wængonguī ingante guīñente
wædinque nō cæte quēwēna
ante adinque Wængonguī
māningā ingante Ao ante
do ængampa. 36 Mænōmaī
cæbopa, ante idægoidi inānite
apænemīni ēñencædānimpa,
ante Wængonguī mōnitō
imōnite da godongā gote īmaī
ante apænemōni ēñēnānipa.
Tōmāmæ quēwēmō īñōmonte
mōnō Tæiyæ Awēnē īñōmō
Itota Codito ingampa.
Tōmengā waa pōnī pōnō
cæcā beyænque Wængonguī
piyænē nānō cægainō ante
watapæ mōni apænedō
impa. 37 Wāo wodi, Æpænē
mōnō guidongæimpa, ante
apænecā ēñēnāni ate Itota
Codito īñōmō Gadide-
abæ īñōmō mā cædinque
Oodeabæ tōmāo cægonte
æbānō cægacāi, ante do
ēñēmīnipa. 38 Īmaī in-
gatimpa. Wængonguī tōmengā
Ōnōwoca ingante angā Itota
Nāatadeta nē quēwengāingā
baonga wææ guīgacāimpa.
Wææ guicā ate Itota
tæi pīñante entawēninque
wayōmō wayōmō gote tōmāo
cægōninque waa cægacāimpa.
Edæ Wængonguī tōmengā tōnō
godongāmæ quēwente cæcā
beyæ Itota īñōmō, Wadāni

wënæ angä eñëninque goti winte bai wæwënänipa, ante adinque wënæidi inänite angä tao godänitapa. Ayæ wadäni wënæ wënæ inte wæyönänite tömengä godö cæcä ate edæ waa inäni bagadänimpa.

³⁹ Pabodo mänömainö ante godömenque apænecantapa. "Oodeoidi ömæ cægöninque ayæ Eedotadëe iñömö quëwëninque, Itota Codito æbänö cægacäi, ante nê adimöni inte mönitö iñömö mäninö tömänö ante nê apænemöni imönipa. Tömengä ingante awæ ñænquedimæ cæte godö wænönäni wængacäimpa. ⁴⁰ Incæte Itota do wæningä inte meönaa go adoönæque öñongante Wængongui angä ñäni ömæmonte mïingä inte edonque pönï a on-gongä agadänimpa. ⁴¹ Wïi tömänäni adänitapa. Pancamöniya atamönipa. Itota ñäni ömæmongä ate tömengä tönö nê godongämæ cæte bedimöni iñömönite Wængongui, Mänimpodänique Itota mïingä ongongä ingampa, ante nê adinäni inte nê apænedäni incädänimpa, ante mönitö imönite apænte ængacäimpa. Mönitö adomönique tömengä ingante atamönipa. ⁴² Ayæ mönitö imönite äninque Wængongui, Minitö iñömö do eñënimini inte nê apænemini badinque waodäni inänite mänömainö ante apænedinque iïmai ante apænecæminimpa. Mïi quëwënäni inänite do wænänäni inänite Itota Codito iñömö edæ tömänäni

inänite edæ nê apænte an-guingänö angüenë, ante apænemini eñencädänimpa, ante Wængongui mönitö imönite angacäimpa. ⁴³ Ayæ, Mönö Codito poncæcäimpa, ante do eñengainäni inte tömänäni Wængongui beyæ adoyömö apænecadänimpa. Tömënanï, Codito ingante nê pönënanï wënæ wënæ nänï cædö ante adocä Codito emöwo beyænque Wængongui pönö waadedinque ñimpo cæcä quëwencädänimpa, ante doyedë apænecadänimpa," ante Pegodo Codönedioidi inänite apænecä eñënanitapa.

Oodeoidi inämai inäni Wængongui Önöwoca ingante ænäni

⁴⁴ Pegodo mäninö ante tæcæ apænecä eñëe cöñönänite Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca tömënanï tömänäni baonga wææ guicantapa. ⁴⁵ Pegodo tönö godongämæ pöninäni guiquenë nê pönënanï inäni incæte, Mönö eö togænte quëwengæimpa, ante nê änonäni ingadänimpa. Ininque tömënanï, Oodeoidi inämai inäni inänite Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca do wææ guicampa, ante adinque edæ guiñente wädänitapa. ⁴⁶ Edæ Codönedioidi Wængongui Önöwoca ingante ewocadinque wadäni nänï tede bai wadäni nänï tede bai iñontobæ apænedinque Wængongui ingante waa adinque waa todäni eñente wædinque oodeoidi mänömai guiñente

wædānitapa. ⁴⁷ Adinque Pegodo tōmengā tōnō nē pōnināni inānite,

—Tōmēnāni mōnō bai Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca do ænināni inānite adinque tōmēnāni, Æpænē guidōmi guiiboe, āñōnānite mōnō ædō cæte wææ anguū.

⁴⁸ Āninqe Pegodo angā ēñēninqe tōmēnāni Itota Codito emōwo apænedinque æpænē guidōnāni guidānitapa. Æpænē nē guidēnāni iñōmō ayæ Pegodo ingante, Tæōnæ mōnitō weca quēwencæbiimpa, ānāni Ao ante quēwengacāimpa.

11

Eedotadēē iñōmō nē pōnēnāni inānite Pegodo apænecā

¹ Oodeoidi ināmaī ināni incæ Wængonguī nānō ānō ante do Ao ante ēñēnānīpa, ante wadāni Oodeabæ tōmāo cægonte tededānitapa. Īninqe Itota nānō da gogaināni tōnō wadāni nē pōnēnāni tōnō māninō ante do ēñēnānitapa.

² Īninqe Pegodo Eedotadēē iñōmō æite quēwēñongante nē pōnēnāni incæ pancadāniya, Mōnō eō togængæimpa, ante nē ānōnāni inte tōmengā ingante pūininqe, ³ iīmaī ante ānānitapa.

—Quīmæ bitō togænāmaī ināni weca incæ go guiidinque cæmitapa tōō.

⁴ Āñōnānite Pegodo, Æbānō cæte ī, ante adodō adodō ante apænecā ēñēnānitapa.

⁵ —Botō Cope nāni quēwēñōmō gote quēwēninqe

Wængonguī ingante apænedinque cæwēnente ongōninqe wīimonte bai atabopa.

Wīimonte bai ayōmote weocoo ñænæncoo mōincoo bai æmænecoo yao æmænecoo yao oncōnete bai oōnædē inō pædæ wæænonte bai ayōmote botō weca wææ wāi wocæ atabopa. ⁶ Wāi wocæñō botō acæte ante guimō ayōmo babæidi bai ināni inte ocaguī mongænāni, æmontaique mongænāni, oōmā emænāni yæmiñæncoo inō ongōnāni bai atabopa. ⁷ Ayæ wacā botīmote, “Pegodo, ængæ gantidinque wænonte cæe.”

⁸ Angā ēñēninqe botō, “Awēnē ēñēmi. Baacā ingā ānewēē. Nāwāaquinā ināmaī iñongante cōwē cænāmaī imōi ae.”

⁹ Ante wæyōmote oōnædē apænecā botō nē ēñēningā godōmenque āninqe, “Wængonguī nānō ædæmō mēnongadongā ædō cæte baacā amii.”

¹⁰ Āninqe tōmengā wæætē wæætē mempoga go adopoque adodō angā ate ñænæncoo bai adodō oōnædē ingæ æi atabopa.

¹¹ Māniñedē Tetadea nē quēwengā da pōnongā pōninqe onguīñænāni mengāa go adocanque botō imote ante diqui mincæte ante botō owocō boyæ tæcæ pōninqe næ gongænānitapa. ¹² Ayæ

Wængonguī Ōnōwoca incæ botō imote angā ēñēninqe botō, Wadāni inānīpa, ante pūināmaī imo inte guīñēnāmaī tōmēnāni tōnō ee gotabopa.

Ayæ botō tönō iināni iñōmō tei ganca ināni mānimpodāni godongāmæ godānitapa. Gote ayōmōni, Codōnedio oncō impa, ante adinque go guitamōnipa, ante Pegodo apænegantapa. ¹³ Ayæ, Go guite eñēñōmōnite Codōnedio iñōmō, Æbānō cætimpa, ante apænedinque mōnitō imōnite iimāi ante apænegantapa. Botō oncōnē Wængonguī anquedo a ongongā atabopa. Ayæ botō imote āninqe anquedo iñōmō, “Bitō Cope iñōmō āmi wadāni gote Timōnō Pegodo nāni ānongā ingante āñete poncædānimpa. ¹⁴ Tömengā pōninque, Mīni quēwencabo æbānō cæte wænāmaī quēwenguīmīni, ante bitō imite apænegā eñencæbiimpa.” Mānōmaīnō ante Wængonguī anquedo apænegā eñente cætabopa, ante Codōnedio mōnitō imōnite apænegā eñentamōnipa.

¹⁵ Māninganca apænedinque Pegodo iimāi angantapa. “Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca mā pōninque mōnitō imōnite nānō guidō bai ñōwo iñōmō botō tæcæ apænegæ cæyōmo adocā edæ tōmēnāniya adobaī wææ guicantapa. ¹⁶ Iinque botō, Mōnō Awēnē Itota æbānō angacāi, ante adodō ante pōnentabopa. ‘Wāō wodi iñōmō æpænē guidongacāimpa. Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca guiquēnē mīnitō baonga pō guicæcāimpa,’ ante Itota do

apænegacāimpa, ante botō ōnōwēnenque pōnentabopa. ¹⁷ Ayæ, Mōnō Awēnē Itota Codito ingante wede pōnēmōni ate Wængonguī tōmengā Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante da pōnongā æntamōnipa. Ñōwo tōmēnāni adobaī wede pōnēnāni ate Wængonguī mōnitō imōnite nānō da pōnongaingā ingante tōmēnāniya adobaī da pōnongā ænānipa, ante pōnentabopa. Mānōmaī cæcampa, ante pōnēninque botō, Ædō cæte Wængonguī ingante Baa anguimoo.”

¹⁸ Ante Pegodo, Æbānō cætimpa, ante tōmānō ante edonque apænegā eñēninque tōmēnāni wæætē, Mōnō ædō cæte godōmenque piinte anguīi, ante piyænē cæte apænedānitapa.

—Ñōwo idæwaa āmōnipa. Wadāni oodeoidi ināmaī ināni incæ mōnō bai, Idæwaa wēnæ wēnæ cæte awædō, ante guingo imonte wædāni ate Wængonguī pōnō waadete cæcā ate quēwēnānipa, ante ñōwo tæcæ mā eñēmōnipa, ante todinque Wængonguī ingante edæ watapæ apænegadānimpa.

Antioquiya iñōmō Itota ingante nāni pōnencabo

¹⁹ Māningā Etebā wodi ingante wænōninque oodeoidi godōmenque wadāni nē pōnēnāni inānite wēnæ wēnæ togænte pānāni wædinque nē pōnēnāni iñōmō wodii wīnōninque nāwæ gote Pēnitia

ganca Tipidebæ ganca Antioquiya ganca godānitapa. Godinque tōmēnāni, Itota Codito æbānō cægacāi, ante oodeoidique inānite apænedinque wadāni inānite apænedāmaī ingadānimpa. ²⁰ Incæte Tipidebæ iñōmō quēwēnāni tōnō Tidēnebæ iñōmō quēwēnāni pancadāniya Antioquiya iñōmō godinque guidiegoidi inānite adobaī Itota Codito ingantedō ante watapæ apænedāni ēñēnānitapa. ²¹ Īniquē mōnō Awēnē tōmēnāni tōnō godongāmæ cæcā beyænque nanguī ināni tæcæ pōnēninque tōmengā gāmænō pōnānitapa.

²² Mānōmaī pōnēnānipa, ante tededāni ēñēninque Eedotadēē iñōmō Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo incæ Bedēnabee ingante, Bitō Antioquiya iñōmō godinque ate pōe, ānāni. ²³ Māniñōmō gote pōninque Bedēnabee iñōmō, Antioquiya iñōmō quēwēnāni inānite Wængonguī waadete pōnō cæcampa, ante adinque nanguī todinque tōmānāni inānite, Minitō mīmōno wede pōnēninque mōnō Awēnē miñæ cōwē quēwēdāni, ante nanguī angantapa. ²⁴ Bedēnabee iñōmō Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante ēwocadinque nē wede pōnengā inongā inte nē waa cæcā inongāimpa. Īniquē tōmengā apænecā ēñēninque tōmēnāni nanguī ināni mōnō Awēnē gāmænō pongadānimpa.

²⁵ Bedēnabee wæætē Taodo

ingante diqui mincæte ante Tadoto iñōmō gote, ²⁶ adinque tōmengā ingante Antioquiya iñōmō ænte pongantapa. Pōninque adoque wadepo quēwēninque tōmēnāni Codito ingante nē tee empote quēwencabo tōnō cōwē godongāmæ ponte apænedinque nanguī ināni inānite odōmonte apæneda ēñēnānitapa. Ayæ Antioquiya iñōmō quēwēnāni Codito ingante nē tee empote quēwēnāni inānitedō ante apænedinque, Coditoidi inānipa, ante mā pemōninque apænedōnānimpa.

²⁷ Ayæ Wængonguī beyæ nē apænedāni pancadāniya māniñedē Eedotadēē quēwēninque Antioquiya pōnānitapa. ²⁸ Tōmēnāni nāni Wængonguī beyæ apæneincabo incæ adocanque Agabo nāni ānongā iñōmō Wængonguī Ōnōwoca ingante ēwocate apænedinque, Mōnō wacabo quēwēñōmō tōmāmæ cænguī oo dæ ba adinque mōnō gæwænte wæquīmāmo baquinō anguēnē, ante angacāimpa. Īniquē ĩncayæ ate Codaodio Awēnē ingāñedē Agabo nō nānō ānīnō baī do batimpa. ²⁹ Ba adinque Antioquiya nāni pōnencabo godongāmæ pōnēninque, Mōnō tōniñadāni iñōmō Oodeabæ quēwēninque edæ tepæmpo gæwænte wædānipa cæmōō. Tōmēnāni beyæ mōnō godonte æinta pædæ godōninque adocanque

eyepæ inte nānō godonganca
 wacā eyepæ inte nānō godon-
 ganca godongæimpa, ante
 godongāmæ Ao ānānitapa.
 30 Äninqe eyepæ pædæ
 pönöninge Bedēnabee tönö
 Taodo inate, Ænte mæo god-
 inque nē pönēnāni inānite
 nē aadāni nē Picænāni
 nempo pædæ godōmīna
 æncædānimpa, ante da
 pönönāni ænte gote godōna
 ængadānimpa.

12

*Tantiago wængä ate Pe-
 godo ingante tee mönedānīpa*

1 Māniñedē Codito ingante
 nāni godongāmæ pönencabo
 iñönānite awēnē odeye
 Edode iñömō pancadāniya
 inānite wēnæ wēnæ cæcæte
 ante angā bæi ongonte
 ængadānimpa. 2 Mānōmaī

cædinque tōmengä angā
 ēñēninqe Wäō tōniñacā
 Tantiago ingante yaēmenca
 wænönāni wængacāimpa.

3 Tantiago wodi mānōmaī
 wængä adinque oodeoidi
 todāni ate wædinque Edode,
 Godōmenque cæbo ate nanguī
 todinque botō imote waa
 acædānimpa, ante cædinque
 Pegodo ingante adobaī bæi
 ongongantapa. Edæ pāo

yedæ æmpoquī ömæmō i nāni
 ææmæ cæyedē māniñedē
 tōmengä ingante bæi on-
 gonte ængantapa. 4 Mānōmaī
 æninqe Edode iñömō,
 Oodeoidi Patowa ææmæ
 iinque bedāni ate botō Pe-
 godo ingante ænte tadonte

tōmānāni ayönānite apænte
 ancæboimpa, ante pönēninqe

tōmengä ingante tee
 mönecantapa. Tee mönedinque
 Edode godōmenque angā
 ēñēninqe tontadoidi mengäa
 go mengäa nāni cabo pō
 wææ wānonte goyönāni
 wacabo adopodāni pō
 wææ wānonte godönānimpa.
 Mānōmaī wacabo pō wa-
 cabo pō cædinque menca-
 bodāniya go mencabodāniya
 wæætē wæætē ponte
 wææ wānonte godönānimpa.

5 İninqe Pegodo ayæ tee
 mönete ongönongäimpa.
 Incæte tōmēnāni Codito
 ingante godongāmæ nāni
 pönencabo Wængonguī in-
 gante tōmengä beyæ cōwē
 nanguī apænegadānimpa.

*Pegodo ingante Wængonguī
 incæ ñimpo cæcä gocampa*

6 Pegodo ingante tonta-
 doda mēnaa tönō æmæncaipo
 æmæncaipo yaēmengō tæi goti
 wincapodāni wæyongante
 wada odemō cōwē wānō
 cönönaimpa. İninqe Edode

tōmengä nānō apænte an-
 guionæ ado woyowotæ Pe-
 godo mānōmaī goti winte
 wædongä inte mö ñongantapa.

7 İñontobæ Wængonguī Awēnē
 nānō da pönöningä an-
 quedo a ongongantapa.

Tee mönete oncönē ñāo
 gongæntapa. Pegodo mö

ñōñongante Wængonguī nānō
 da pönöningä iñömō æmætæ

inō tao cædinque, “Pegodo,
 ñāni ömæmonte quingæ

ængæ gantibi.” Äñongä
 daagömē nāni tæi wini

incæ tōmenque ñimæncæ
 tæ wæængatimpa. 8 Ayæ,

“Bitö weocooga pacadeyænta pacadeyænte awæncata wëwabi.” Angä ëñente cæcä adinque Wængongui anquedo godömenque, “Yacoo wini caadinque botö miñæ pöe.”

⁹ Angä ëñëninque Pegodo, Awii cæmonte awædö. Anquedo dicæ ponte cæcää. Mänömaï ponte cæcampa, ante botö wüimonte bai aboimpa, ante wawique pönengä incæte anquedo miñæ tee empote tao gocantapa. ¹⁰ Mänömaï tao godinque guicönë në wänöna ongöñöna wodo tebæ tao godinque yabæcönë tamongademö në wänöna ongöñöna wodo tebæ tao godinque yaëmewæ odemö tömënäni quëwëñömö ante nāni tao goquinemö ganca pönatapa. Mäninemö ganca ponte ongöñöna yaëmewæ odemö incæ tömenque æ ænete bayö tao godinque taadö adodonque cægöna ate anquedo iñömö ingæ gocä ate Pegodo guiquënë adocanque a ongongantapa.

¹¹ Adoboque a ongömopa, ante wædinque tömengä wæætë nāmā pönengä badinque, “Æ. Nāwangä incæ do tate ëñëmopa. Edode nempo wæwëninque botö oodeoidi nāni piñö wæquënemo ïmo adinque Wængongui angä ëñëninque tömengä anquedo ponte botö ïmote gä pe æmpote ö ængä ate aamö cæbopa, ante tæcæ pönëmopa.”

¹² Ante pönente wædinque Pegodo wadæ godinque

Wäö Mäadoco nāni änongä tömengä badä Mäadiya oncö boyæ ponte næ gongængantapa. Mänincönë wadäni në pönënanäi incæ do pöninque Wængongui ingante godongämæ apænee cönönänimpa. ¹³ Pegodo iñömö yabædemö ongonte aa peyongä baquecä në ëacä ingante në cæcä inte tömengä ëmöwo Adoda iñömö ëñencæte ante pongantapa. ¹⁴ Ponte ëñëñongä Pegodo incæ aa pecä ëñëninque watapæ tote wædinque tömengä wii pönëninque odemö wi ænedämaï pogodo gote edæ wadæ guidinque, Pegodo incæ oncodo a ongongä tamëñedäni. ¹⁵ Ante apæneccä ëñëninque tömënäni wæætë,

—Adoque antedö amini.

Ante wæyönäni tömengä, Nāwangä impa, ante ancaa angä ëñëninque tömënäni,

—Wa. Pegodo ingante në aacä anquedo ïmaingampa.

¹⁶ Ante tedeyönäni Pegodo iñömö ayæ aa pete ongönongäimpa. Ayæ

ponte wi ænete ayönäni Pegodo ingante adinque ancai guiñente wädänitapa.

¹⁷ Tömengä wæætë, Apocænë ïedäni, ante önompocaque compo cæcä adinque pæ wëëneyönäni tömënäni ïnänite apænecantapa. Botö

tee mönete wæyömote Wængongui æbänö pönö cæcä ate tate pömoo, ante tömänö ante adodö ante apænedinque,

—Botö apænebo mïni ëñëno ante mïnitö wæætë

wacä Tantiago ingante apænedinque wadäni mönö tönifadäni inänite apænemini eñencädänimpa.

Äninqe Pegodo wayömö wadæ gocantapa.

18 Iimö wæñö ñäö bayonte tontadoidi guiquënë, Pegodo ædönö gote dæ angää, ante nangui Yæ yæ ante cädänitapa. 19 Mänömaï cætimpä, ante apænedäni eñente wædinque Edode angä diqui diqui miñönäni Pegodo ayæ dæ angantapa. Iinque nê wææ wänöninäni inänite Edode, Æbänö cætii, ante ancaa angä wædinque tömënäni, Mönö ædö cæte anguii, ante wæyönänite tömengä wadäni inänite angä capo wænönäni wængadänimpa. Edode tömë Oodeabæ wadæ tao godinque Tetadea gote quëwengacäimpa.

Edode wængampa

20 Tido iñömö quëwënäni tönö Tidöo iñömö quëwënäni inänite awënë Edode wodi mäniñedë ênagate ængui bacä adinque tömënäni wæætë godongämæ pönente Ao äninque Edode weca apænecæ pönänitapa. Tömënäni, Mönö iñömö awënë odeye Edode ömæ quëwënäni pönönäni æninque mäniñonque cænte quëwëmompä, ante wædönäni inte tömengä ingante, Bitö piñämaï inte piyænë cæbi quëwëmönie, ante ancæte ante pönänitapa. Pöninque tömënäni Edode oncönë owodäni inänite nê aacä Bodato ingante waa cædinque

tömengä ingante änäni Ao ante tömengä wæætë Awënë Edode ingante tömënäni beyæ apænecä eñengacäimpa. 21 Edode iñömö, Iionæ ba ate botö ponte apænecæboimpa, ante tömengä nänö äniönæ iinque ba ate tömengä awënë weocoo waëmonçoo wëñate pöninque awënë nänö apænte ante contaimpaa tæ contadinque tömänäni ayönäni tömënäni inänite apænecantapa.

22 Apænecä eñëninque tömänäni Yæ yæ äninque, “Wii waocanque tedecä eñëmompä. Wængonguïdi näni tedepämo bai tedecä eñëmompä.” 23 Ante Yæ äñönäni Edode wodi wæætë, Näwä Wængonguinque nê waa cæcampa, ante angüenengä incæte änämaï pæ wëenecä adinque tömengä ingante Wængongui anquedo wæætë godö cæcä ate ayago cæ æmæwo wængacäimpa.

24 Incæte Wængongui nänö angainö ante mäniñedë wayömö mäo wayömö mäo apænedäni eñëninque nangui inäni mönö Awënë ingante nê wede pönänäni badänitapa.

25 Bedënabee tönö Taodo iñömö Eedotadëe iñömö godinque tömëna nänä cæquënëno tömänö iinque cædinque wadæ godinque Wäo Mäadoco näni änongå ingante tömëna tönö æninque adodö godänitapa.

13

Wængongui angä eñente Bedënabee tönö Taodo godapa

1 Antioquiya iñōmō Itota Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo inōnāni iñōmō pancadāniya Wængonguī beyæ nē apænedāni iñōnāni pancadāniya guiquēnē nē odōmonte apænedāni inōnānimpa. Bedēnabee tōnō wacā Timōnō Nēegodo nāni ānongā inōnaimpa. Tidēnebæ nē quēwēningā Dotio inongāimpa. Pancabaa awēnē Edode tōnō godongāmæ nē pædingā Mānāēnē tōnō Taodo inōnaimpa. Mānimpodāni ingadānimpa. ² Inique tōmānāni godongāmæ mōnō Awēnē ingante, Tæiyæ Waēmō imipa, ante watapæ apænecæte ante cænāmaī apæneyōnānite Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca incæ iūmaī angacāimpa. “Bedēnabee tōnō Taodo mīnitō tōnō nē cæda iñōnate āmīni botō beyænque cædinque nānēnē godinque botō ānīnō ante cæcædaimpa,” angacāimpa.

³ Inique iinque cænāmaī inte apænedinque tōmēnāni Bedēnabee tōnō Taodo inate gampocadinque Wængonguī ingante apænedinque ānāni ate wadæ gogadaimpa.

Wāa tēiwænē Tipidebæ gote apæneda ēñēnāni

⁴ Bedēnabee tōnō Taodo iñōmō Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca mānōmaī angā godīna inte Tedeotia iñōmō wæi wipodē ñænæmpodē go guidinque wogaa godinque wāa tēiwænē Tipidebæ nāni āmæ godatapa. ⁵ Tadamīna

nāni quēwēñōmō pōninque oodeoidi odōmōincōnē wacōnē go guī wacōnē go guī cædinque Wængonguī nānō apænedō ante nōingā apæneda ēñengadānimpa. Ayæ Wāō tōmēna mīñæ godinque tōmēna beyæ nē cæcā inongāimpa.

⁶ Mānōmaī wāa tēiwænē tæcæguedē wodo tebæ cægōninque yæcado godinque Papo nāni quēwēñōmō ganca pōnānitapa. Pōninque tōmēnāni wacā idō tōmengā ēmōwo Baditota ingante māmō bee tēnānitapa. Tōmengā iñōmō oodeocā inongā inte, Wængonguī beyæ nē apænebo imopa, ānīnque nē babæ ānongā inongāimpa.

⁷ Tōmengā wāa tēimæ awēnē Tedeguo Pabodo nāni ānongā tōnō godongāmæ nē cædongā inongāimpa. Awēnē Tedeguo guiquēnē nē ocāi encadongā inte Wængonguī nānō ānō ante ēñēinente wædinque Bedēnabee tōnō Taodo inate āñete māmongā pōnatapa.

⁸ Tōmēna ponte apæneyōnate idō Baditota guiquēnē guidiego tededō Edīma nāni ānongā inongā inte edæ, Awēnē nē pōnengā badāmaī incæcāimpa, ante wææ cæcæte ante piinte cæcantapa.

⁹ Inique Taodo Pabodo nāni ānongā iñōmō Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwocaque ēwocadinque idō ingante gomō adinque, ¹⁰ tōmengā ingante angantapa.

—Bitō iñōmō wēnæ awēnē nānōmōmi bai imidō anguēnē. Iñæmpa, Wadāni quiēmē nō

impa, ante oda cæcæðānimpa, ante bitō piinte pōnēwēnonque entawēninque bitō nē babæ cæðōmi imipa tōō. Wængonguī nānō tōinō ponguīnō ante idiquibæ bacæimpa, ante bitō æpogamē incæ cæbii. 11 Nōwo iñōmō Wængonguī Awēnē nē piñængā inongā inte bitō imite pancæcāimpa. Tōmengā pōnō gampomongā ate bitō babetamōmi badinque nænque ñāō tamōnō wantæpiyæ tōmengā nānō ānimpoga adāmaī incæbiimpa.

Åñongā boguimā baī do wææ ininque wēmō emōninque Edīma Baditota nāni ānongā gampo gampo cædinque, Æcānō botō imote tōō æmænte māoda goquimoo, ante diqui diqui mingantapa. 12 Mānōmaī bacā adinque wāā tēimæ awēnē wæætē Wængonguī Awēnē ingantedō ante iñāna nāna odōmonte apænedō ante pōnente guīñente wædinque nē pōnengā bagacāimpa.

Pitidiabæ Antioquiya godinque cædapa

13 Pabodoidi iñōmō Papo iñōmō wadæ godinque wipodē ñænæmpodē wogaa taodinque Pampidiabæ pōninque Pedegue iñōmō ti wææñōnāni Wāō wæætē adodō Eedotadēē gocæte ante tōmēna inate emō cæte wadæ gogacāimpa. 14 Tōmēna wæætē Pedegue wadæ godinque Pitidiabæ pōninque Antioquiya nāni quēwēñōmō pōnatapa. Ayæ tōmēnāni guēmanguīōnæ iinque bayō

oodeoidi odōmōincōnē pō guite tæ contadatapa. 15 Tæ contate a cōñōna Mōitee wodi nānō yewæmongainta adinque Wængonguī beyæ nē apænegaināni nāni yewæmongainta ate apænedānitap. Ayæ māniñōmō awēnēidi iñōmō tōmēnāni weca ongongā adocanque ingante apænedinque,

—Bitō ñōwo pōna inate māō āninque iīmaī apænecæbiimpa, Iñāna, mōni tōniñamīna eñēmīna. Iñōmō ongōnāni wampo pōnēninque tæī gongænte ongoncæðānimpa, ante cædinque minatō ædæmō apænemīna eñenguīnāni, ante āmi apænebaīnapa.

16 Ānāni eñente māō angā eñēninque Pabodo iñōmō ængæ gantidinque ōnompoca compo compo cædinque tōmēnāni inānite apænecantapa.

—Minitō, pancamīniya idægoidi iñōmīnite pancamīniya wamīni incæ, Nāwā Wængonguī inongā ingampa, ante nē guīñente wēmīni iñōmīnite botō tōmāmīni imīnite apænebo eñēedāni. 17 Idægoidi, mīnitō imīnite tāno apænebo eñēedāni. Mōnō idægocabo Wængonguī incæ mōnō mæmæidi inānite apænte ængā ate wadāni nēmæ Equitobæ iñōmō quēwēñōnānite tōmengā pōnō cæcā ate tōmēnāni tæiyænāni yebængadānimpa. Ayæ Wængonguī tæī piñænongā inte ingæ æmæninque tōō æmænte māocā wadæ gogadānimpa.

18 Godinque tömēnāni coad-
enta wadepo mänimpoga
önömæca cægōninque æbāmē
wēnæ wēnæ cæte quēwēnāni
ate wēcā incæte tömengā
pānāmaī inte ata cæpote ænte
mäocā gogadānimpa. 19 Ayæ
wadāni Cānaāmæ quēwēnāni
ōnompō æmæmpoque go
mencabodāniya iñōnānite
wido cædinque Wængonguī,
Tömēnāni ömæ ini mīnitō
ömæ wæætē bacæimpa,
ante mōnō wæmæidi inānite
pōnongā ængadānimpa. 20 Edæ
coatodo tiento tincoenta
wadepo mänimpoga wabæca
quēwēnāni ate māniñedē ate
Wængonguī, Mīnitō ömæ,
āninque mōnō wæmæidi
inānite pōnongā æninque
quēwengadānimpa.

Ante apænedinque Pa-
bodo, Idægoidi dodāni æbānō
cægadāni, ante godōmenque
apænecantapa. “Mänimæca
ponte wantæpiyæ quēwēnāni
ate pancadāniya nē apænte
änāni iñōnānite Wængonguī
angā ate adodāni awēnēidi
baī badinque wayedē wacā
adocanque wayedē wacā
adocanque wayedē wacā
adocanque aagadānimpa.
Tämoedo Wængonguī beyæ
nē apænecā nānō ponte
apæneganca mäninānique
aagadānimpa. 21 İncayæ
ate mōnitō dodāni iñōmō
Wængonguī ingante apænedinque,
Bitō adocanque ingante
āmi ate tömengā tæiyæ
awēnē bacæcäimpa, ante
ancaa änāni eñente wædinque
tömengā wæætē Beencaminō
wodi pæingā incæ Titæ

wengā Taodo ingante angā
bagacäimpa. Tæiyæ awēnē
badinque tömengā coad-
enta wadepo mänimpoga
iñonte aagacäimpa. 22 Ayæ
ate Wængonguī wæætē,
Idæwaa, ante Taodo wodi
ingante wido cædinque Dabii
wodi ingante wæætē angā
tæiyæ awēnē bagacäimpa.
Adocā Dabii ingantedō ante
apænedinque Wængonguī,
Botō waa pōni entawēmo
baī Yæte wengā Dabii
iñōmō adobaī entawengā
abopa. Tömengā iñōmō
botō änō baī edæ tömänō
cæquingā ingampa, ante
apænegacäimpa.”

23 “Wængonguī doyedē,
Codito ængā beyænque
idægoidi quēwencädānimpa,
ante do nānō angainō baī
ñōwo cædinque adocā Dabii
pæingā Itota Codito ingante
da pōnongā pongacäimpa.
24 Itota ayæ pōnāmaī iñongā
Wäö wodi idægoidi tömänāni
inānite apænedinque, Mīnitō,
Idæwaa wēnæ wēnæ cæte
awædō, ante Wængonguī
gämænō wadæ pōninque
æpænē guiedāni, ante
apænecā eñengadānimpa.
25 Ayæ adocā Wäö incæ, ‘Botō
æbodō imoo, ante pōnēmīni.
Mīnitō pōnēnō baī wīi imopa.
Botō do pōnimo iñōmote
mīni nē pōnēnongā iñōmō
ayæ poncæcäimpa. Tömengā
ingante adinque botō
waēmō imopa diyæ tömengā
awæncata godō ñi cæquimoo.’
Ante Wäö tömengā nānō
cæquēnēnō wodo iñque
cæyedē apænegacäimpa.”

26 Ante apænedinque Pabodo godömenque apænecantapaniñæ “İñänäni, pancaminiya Abadäo wodi pæimini iñömini pancaminiya wamini incæ Wængongui ingante guiñemini iñömini edæ botö tömämini iminite apænebo eñeedäni. Mäninö, Codito ængä beyænque quëwencæminimpa, ante Wængongui tömämö beyæ pönö apænegacäimpa. 27 Eedotadëe quëwënäni tönö tömënäni awëneidi iñömö, Itota æcänö ingää, ante pönënamai ingadänimpa. İinque guëmanguionæ iñö guëmanguionæ iñö Wængongui beyæ nê apænegainäni näni yewæmongainta cöwë adäni incæte tömënäni, Itota nänö wænguinque wënæ wënæ cæcä ingampa töö, ante babæ ante apænte änewëninque edæ dodäni näni yewæmonte angainö bai iinque cädänitapa. 28 Tömënäni, Itota nänö wænguinque æbänö wentamö mongængää, ante cöwä ayönäni edæ dæ ampa. Ante wædinque awënë Pidato ingante apænedinque tömënäni, Itota ingante ämi wænönäni wængäe, ante ancaa änäni eñëninque Pidato Ao angä wænönäni wængacäimpa. 29 İinque Itota ingante awäa timpote wænöninque tömënäni dodäni tömengä ingante ante näni yewæmonte angainö bai tömänö ante iinque cädänitapa. Mänömai cädäni ate wængä ate

tömënäni änäni ate tömengä wæætë godinäni wæætë tömengä nänö ongowäa pædæ æmpodique onompo o togæmpote wæi önöwa o togæwadinque pædæ wæænöninque edæ ænte mäo daga wengadänimpa.”

30 “Incæte Wængongui guiquënë do wæningä ingante, Näni ömæmöe, angä näni ömæmonte quëwengampa. 31 Näni ömæmöninque tömengä tæönæ iñonte pö pö cædinque a ongoñongante edæ tömengä tönö wëenëñedë Gadideabæ quëwëninque Eedotadëe iñömö nê pongainäni iñömö edæ tömengä ingante wæætë adänitapa. İinque tömënäni iñömö nê adinäni inte woadäni inänite, Itota näwangä näni ömæmonte miingä quëwengampa, ante nê apænedäni inänipa.”

32 Ante apænedinque Pabodo, “Dodäni inänite Wængongui, Minitö beyæ botö cöwë pönö cæcæboimpa, ante apænegacäimpa, ante eñëminitawo. Mäninö ante watapæ nänö apænegainö ante mönitö ñöwo iimai ante apænemönipa. 33 Mäninö tömengä dodäni inänite nänö angainö bai ñöwo tömënäni mömoidi beyæ iinque cædinque Wængongui Itota ingante, Näni ömæmöe, angä näni ömæmongacäimpa. Tömengä ñöwo iinque cæcampa, ante Ämotamini näni Angainta tänota gao wæintaa Wængongui beyæ iimai ante yewæmongatimpa.

‘Botō Wēmi īnōmi īmipa. Nōwoönæ bitō Mæmpobo babopa.’³⁴ Ayæ mǎnīnō, Tōmengā Wengā do wæningā īñongante Wængonguī angā nāni ōmæmōninque baō nōmāadāmaī incæcāimpa, ante pōnēninque Itaiya wodi īmaī ante Wængonguī beyæ ante yewæmongacāimpa. ‘Awēnē Dabii wodi ingante apænedinque botō, Tæiyæ waēmō botō cædō bai cædinque cōwē ædæmō aate cæcæboimpa, ante nō botō angainō bai cædinque mīnitō īmīnite pōnō adobai cæcæboimpa,’ ante Wængonguī angampa, ante yewæmongacāimpa.³⁵ Ayæ mǎnīnō ante wataa adobai Wængonguī ingante apænete bai Dabii wodi yewæmongacāimpa. ‘Bitō īmite nē Cæcā īñōmō bitō cædō ante cōwē cædongā inte wængā adinque bitō ædō cæte tōmengā ingante ænāmaī inte ee abi baō nōmāaquiringā,’ ante yewæmongacāimpa.”

³⁶ “Awēnē Dabii wodi guiquēnē Wængonguī nānō ānōnō ante ēñēninque adoyedē quēwēnāni beyæ waa cædingā inte edæ nāñe wæninque tōmengā mæmæidi weca æiyongā tōmengā baō īni nōmænte bagatimpa.³⁷ Wæætē Wængonguī, Nāni ōmæmōe, angā ēñente nē ōmæmongaingā īñōmō tōmengā baō nōmāadāmaī ingatimpa.³⁸ Īninque onguīñæmīni botō tōniñamīni ēñēdāni. Itota pōnō cæcā

beyænque mōnitō mīnitō īmīnite apænedinque, Wēnæ wēnæ mōnō cædō ante adinque Wængonguī pōnō nīmpo cæcā ate quēwēmōmpa, ante apænemōni ēñēmīnīpa. Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ēñente beyænque mōnō īñōmō dicæ nō cæte quēwēmō īmongaa.³⁹ Wæætē māningā onguīñængā īñōmō Itota īñōmō tōmengā nō pōni nānō entawēnō ante pōnongā ænte entawēmō beyænque mōnō nē pōnēmō tōmāmō wæætē Wængonguī ayongā edæ nō cæte quēwēmō īnōmō īmōmpa.⁴⁰ Īninque Wængonguī beyæ nē apænegaināni īmaī ante nāni apænegainō ante pōnēninque mīnitō īñōmō, Mōnitō īmōnite wīi bacæimpa, ante nāmā wææ aquēnē quēwēedāni. Īmaī ante edæ āmotamīni ante bai yewæmongadānimpa.

⁴¹ ‘Mīnitō nē badete towēmīni inte cōwā aquēnē quēwēedāni.

Botō cæbo adinque mīnitō ancai guīñente wæcæmīnimpa.

Mīnitō ayæ mīimīni quēwēñōmīni edæ botō mā pōni cæcæboimpa, ante pōnēmīniyaa.

Wængonguī mǎnōmaī cæcæcāimpa, ante edonque pōni apænedāni bai

mīnitō wæætē, Babæ ancædō, ante wæcædōmīnimpa.’

Ante nāni yewæmongainō ante adinque edæ badete todāmaī iedāni,” ante Pabodo apænecantapa.

⁴² Mǎnōmaīnō ante ĩnque apænedinque Pabodo

tönō Bedēnabee tömēnāni odōmōincōnē ongonte on-codo tao goyōnate Antioquiya iñōmō quēwēnāni iñōmō, Wacā guēmanguiōnæ bay-onte minatō ñōwoōnæ mīna apænedō bai godōmenque apænemīna eñencāmōnimpa, ānānitapa. ⁴³ Ayæ godongāmæ nāni ponte ongōnincabo tao goyōnāni oodeoidi pancadāniya ayæ oodeoidi bai nē bagaināni adobai Wængongui ingante guiñente quēwēnāni nanguī ināni iñōmō Pabodo tönō Bedēnabee inate edæ tee empote godāni. Ad-
 inque iñāna wæætē tömēnāni inānite apænedinque, Wængongui waadete nānō pönō cædōnō ante pönēninque mīnitō cōwē ñimpo cædāmaī tæi ongōninque edæ waa quēwēdāni, ante nanguī apænedatapa.

⁴⁴ Ayæ adoque Wængongui itædē go ate tömēnāni nāni guēmanguiōnæ bayonte māniñōmō quēwēnāni wodo tömānāni Wængongui Awēnē nānō ānō eñencæte ante godongāmæ pönānitapa. ⁴⁵ Nanguī ināni mānōmaī pönāni ate wædinque ood-
 eoidi guiquēnē pīinte badinque, Babæ ante ānewengampa, ante Pa-
 bodo ingante godō pīinte tedewēnānitapa. ⁴⁶ Mānōmaī tedewēñōnānite Pabodo tönō Bedēnabee wæætē
 guiñēnedāmaī inte apænedatapa

—Mīnitō oodeoidi imīni inte edæ tāno eñencāmīnimpa, ante cædinque mōnatō Wængongui nānō ānō ante edæ mā apænedinque mīnitō

imīnite tāno apænequēnēmōna intamōnapa. Mīnitō iñāmpa mīni cōwē wænāmaī quēwenguīnō ante apæneyōmōna mīni apænte pangā wæquinque edæ Baa āmīnīpa. Ante wæmōna inte mōnatō ñōwo ēmō cæte godinque edæ oodeoidi ināmaī ināni weca edæ apænece gomōna tamēñedāni. ⁴⁷ Mōnitō Awēnē iīmaī ante mōnatō imōnate angacāimpa.

“Quēwencāmīnimpa, ante botō cægainō ante bitō inguipoga tömāmæ māo apænedinque

Oodeoidi ināmaī ināni beyæ tica ēnente bai cæcæbiimpa,

ante cædinque botō bitō imite da godōmo apænece gocæbiimpa.”

Ante nē apænegaingā inte Wængongui mōnatō imōnate angā eñente apænemōnapa.

⁴⁸ Mānōmaīnō ante apæneda eñēninque ood-
 eoidi ināmaī ināni iñōmō, Awēnē nānō apænedō waa eñēmōnīpa, ante watapæ apænedānitapa. Ayæ mōnō Awēnē doyedē apænedinque, Mānimpodānique wede pönēninque cōwē wædāmaī quēwenguīnāni incædānimpa, ante tömengā nānō nē angainānique ñōwo pönēnānitapa. ⁴⁹ Iñinque mōnō Awēnē tömengā nānō apænedō ante māo apæneyōnāni māniōmæ
 tōmāo quēwēnāni eñēnānitapa.

⁵⁰ Oodeoidi guiquēnē, Pabodo tönō Bedēnabee inate mōnō wido cæcæimpa, ante cædinque iīmaī cædānitapa.

Onquiyænāni nāni nē waa adāni inte Wængonguī ingante guñente quēwēnāni iñōnānite tōmēnāni tōnō onguīñænāni māniñōmō quēwēnāni awēnēidi bai inte ñænænāni iñōnānite oodeoidi, Badogaa, ante nanguī ānāni eñēnānitapa. Oodeoidi nanguī ānāni eñente cædinque māniñāni wæætē Pabodo tōnō Bedēnabee inate togænte pāninque, Mōnitō ōmæ quēwēnāmaī, ante wido cædāni godatapa. ⁵¹ Mānōmaī cædāni godinque tōmēna iñōmō, Mānimæ nāwate awædō, ante bai cædinque piwacæ piwacæ cædinque Icōnio iñōmō gocæte ante wadæ godatapa. ⁵² Itota ingante nē tee empote quēwēnāni guiquēnē watapæ todāni badinque Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante ænte ēwocadinque edæ waa quēwengadānimpa.

14

*Pabodo tōnō Bedēnabee
Icōnio iñōmō godapa*

¹ Māniñōmō godinque Icōnio nāni quēwēñōmō pōninque Pabodo tōnō Bedēnabee cōwē nāna cæi bai cædinque oodeoidi odōmōincōnē go guidatapa. Go guiite apæneyōna, Nō apæneda, ante pōnēninque oodeoidi tōnō oodeoidi ināmaī ināni tōnō nanguī ināni nāni wede pōnenguinque eñēnānitapa. ² Wæætē oodeoidi incæ pancadāniya nē Baa ānāni inte babæ wapiticæ apænedinque, Iñāna nē

wēnæ wēnæ apæneda inate wii eñengæimpa. Ante tedewēnāni eñente wædinque wadāni oodeoidi ināmaī ināni wæætē piinte badinque mōnō tōniñāda inate ante wiwa adānitapa. ³ Incæte iñāna wantæpiyæ māniñōmō quēwēninque guñēnedāmaī inte mōnō Awēnē beyæ apænedatapa. Apæneyōna mōnō Awēnē incæ, Pabodo tōnō Bedēnabee iñōmō botō pōnō waadete cægainō ante nē nō apæneda inōnapa, ante wadāni pōnencædānimpa, ante cædinque tōmēna tōnō godongāmæ cæcā ate tōmēna, Ate pōnencædānimpa, ante mā cædinque bamōnengæ cædatapa.

⁴ Mānōmaī cæda incæte māniñōmō quēwēnāni pancadāniya, Oodeoidi bai pōnēmōnipa, āñōnānite wadāni guiquēnē, Itota da godongā nē pōna bai pōnēmōnipa, ante pancadāniya wadō pancadāniya wadō cædānitapa. ⁵ Iñinque oodeoidi tōnō oodeoidi ināmaī ināni tōnō tōmēnāni awēnēidi tōnō godongāmæ pōnēninque, Pabodo tōnō Bedēnabee inate mōnō piinte cædinque dicaca tacamō wæncædaimpa. ⁶ Ante Ao ante cæyōnāni Pabodo tōnō Bedēnabee iñōmō, Mānōmaī ante cædānipa, ante eñente wædinque wodii winōnatapa. Wodii winonte godinque Dicaōniabæ pōninque tōmēna Ditada nāni quēwēñōmō Dedebe nāni quēwēñōmō wayōmō wayōmō godinque, ⁷ mōnō Awēnē ingantedō ante

watapæ mǎo godōmenque
apæneda ēñēnōnānimpa.

*Ditada iñōmō Pabodo in-
gante tacadānipa*

⁸ Māniñōmō Ditada iñōmō
edæ wacā cabæwaingā
tōmengā ōnōwa tipæwaa
wēnæ wēnæ ēwacā ēñagaingā
inte dao dao godāmaingā
pægaingā inte tæ contate
a ongongantapa. ⁹ A

ongōñongā Pabodo ponte
apænecā ēñēe congantapa.
Pabodo wææmō adinque
ōnōwēnenque pōnēninque,
īngā nānō waa bawaquinque
nē pōnengā ingampa, ante do
pōnente wædinque, ¹⁰ tōmengā
ingante ogæ tedete,

—Ængæ gantidinque
adiyæ gongæmi āmopa.

Angā ēñēninque nē
cabæwaīningā incæ quingæ
ængæ gantidinque dao dao
gocantapa. ¹¹ Māniñōmō
ongōnāni guiquēnē Pabodo
mānōmaī cæcā ate wædinque
dicaōniaidi tōmēnāni tededō
yedæ āninque,

—Īñāna iñōmō wængonguīna
incæ waoda bai bate mōnō
weca wæænte ongōna
abaimpa.

¹² Ante pōnente wædinque
Bedēnabee ingantedō ante
apænedinque, Mōnō
wængonguī Deoto ingānō
anguēnē, ante Deoto pōnō
pemōninque, īngā wæætē
nē apænecā ingampa,
ante pōnēninque Pabodo
ingante, Mōnō wængonguī
Edēme ingānō anguēnē,
ante pemōnānitapa. ¹³ Ayæ
tōmēnāni quēwēñōmō

yæcado tōmēnāni wængonguī
Deoto oncō mænonte
ongōnimpa. Deoto quī, ante
nē godongā iñōmō edæ,
Pabodo tōnō Bedēnabee nē
wængonguīna inapa, ante
wapiticæ pōnēninque, Mōnō
wængonguīna quī, ante
tōmānāni tōnō godoncæ
cæcantapa. Mānōmaīnō ante
cædinque tōmengā nāni que
cædi ongai ænte pōninque
wagadaidi onguīñænāni
īnānite yabædemō ænte
ponte wænoncæ cæcantapa.

¹⁴ Mānōmaī cæcā ate
wædinque nē ponte apæneda
Bedēnabee tōnō Pabodo
iñōmō, Wiwa cæminipa, ante
bai cædinque nāmā weocoo
wānā ñæninque pogodo
māmō nanguī ongōnāni weca
tæcæguedē næ gongæninque,

¹⁵ —Īñānāni, quīmæ
quēwēmīnī. Mīnitō waomīni
īmīnīpa, mōnatō mīnitō bai
adobai waomōna imōna apa
quēwēmīnī. Mōnatō iñæmpa
watapæ mōna ēñēnō ante
apænecæte ante pōnimōna
inte mīnitō imīnite īmaī
ante āmōnāpa. Īncoo mīni
waa adincoo incæ edæ,
Ōnoncooque impa, ante ad-
inque mīnitō mānincooque
wido cædinque Wængonguī nē
Quēwengā gāmænō pōedāni.
Tōmengā iñōmō oōnæ in-
guipoga gāwapæntibæ nē
badongaingā inte oōnæde
quēwēnāni tōmānāni ingui-
poga quēwēnāni tōmānāni
gāwapāa quēwēnāni tōmānāni
īnānite nē badongaingā
Wængonguī īnongā ingampa.
¹⁶ Tōmengā wēēnēñedē

tömāmæ quëwënāni nāmā
 pönëninque nāni goquïnonque
 ee acā gogadānimpa.
 17 Incæte tömënāni inānite
 wïi æmæwo ëmō cæte
 gogacāimpa. Wæætë edæ,
 Wængonguï æbānō in-
 gāā, ante ëñencædānimpa,
 ante cædinque tömengā
 ñimpo cædāmaï cōwë
 odōmongacāimpa. Edæ
 mīnitō imīnite pönō waadete
 cædinque Wængonguï cōönæ
 angā inguipoga wææ ininque
 incadepo incadepo cænguï
 eyepæ pönongā cæninque
 mīnitō watapæ todinque
 quëwëminipa.

18 Mänömainō ante Pa-
 bodo tönō Bedënabee wææ
 cæcæte ante apæneda
 ëñënāni incæte godongāmæ
 ongönāni guiquënë, Minatō
 wængonguïmīna quï, ante
 cōwë pönoncæmönimpa,
 ante wawique pönëninque
 cædānitapa. Wodo edæ
 pönöñönānite iñāna godömenque
 wææ äna ëñëninque ñimpo
 cæte wïi pönönānitapa.

19 Ayæ ate oodeoidi An-
 tioquiya iñömō quëwëninque
 Icönio iñömō quëwëninque
 pō Ditada iñömō pöninque
 māniñömō godongāmæ
 ongönāni inānite, Iina
 onguïñæna inate mönō wïi
 ëñengæimpa, ante änāni.
 Eñëninque godongāmæ Ao
 äninque Pabodo ingante
 dicaca tacadāni wæyongā,
 Æmæwo wængampa, ante
 pönëninque tömënāni nāni
 quëwëñömō yabæ inō
 wëā mǎo wido cædānitapa.
 20 Incæte Itota ingante

tee empote quëwënāni
 godongāmæ ponte æænīmæ
 gongænte ayönāni Pabodo
 yabæque æmæwo wænte
 bai öñöningā inte ængæ
 gantidinque adodō tömënāni
 quëwëñömō pongantapa.
 Ayæ iimō ate tömengā
 Bedënabee tönō wæætë
 Dedebe nāni quëwëñömō
 adodō gocæte ante wadæ
 godatapa.

21 Godinque Dedebe iñömō
 pöninque Codito ingantedō
 ante watapæ apæneda
 ëñëninque tömënāni nanguï
 ināni Itota mīñæ quëwënāni
 bagadānimpa. Ininque tömëna
 māniñömō idæwaa apænete
 wadæ godinque Ditada
 iñömō adodō pō godinque
 Icönio iñömō adodō pō
 godinque Antioquiya nāni
 quëwëñömō wæætë pönatapa.
 22 Mänömaï wayömō wayömō
 godinque Itota ingante
 nē tee empote quëwënāni
 inānite bee tēninque Pabodo
 tönō Bedënabee nanguï
 apæneda ëñëninque iñāni
 godömenque tæi piñænte
 entawënāni badānitapa.
 Ayæ tömënāni inānite,
 Mīni pönënō ante ñimpo
 cædāmaï inte godömenque
 wede pönëninque tæi on-
 goncæminimpa, ante ædæmō
 apæneda ëñënānitapa. Ayæ
 waadete apænedinque,
 Mönō nanguï nantate
 wædinque Wængonguï Awënë
 Odeye nempo guicæimpa,
 ante apænedatapa. 23 Ayæ
 wayömō wayömō tömāo
 godinque Itota ingante
 godongāmæ nāni pönencabo

weca go guite ongōninque Pabodo tōnō Bedēnabee iñōmō iīmaī cædatapa. Nē nō cædāni inānite adinque tōmēna, Itota Codito ingante mīni godongāmæ pōnencabo iñōmīnite iīnānique edæ nē aadāni bacædānimpa, ante āna ate mānīnānique nē Picæsnāni nāni ānōnāni badānitapa. Ayæ cænāmaī inte Wængonguī ingante apænete ate tōmēnāni inānite iīāna, Mīnitō mōnō Awēnē ingante wede pōnēmīnitawoo. Tōmengā mīni nē pōnēnongā incæ mīnitō iīmīnite wææ aacæcāimpa, ante apænedatapa.

Tidiabæ Antioquiya iñōmō ocæ ěmænte godapa

²⁴ Pabodo tōnō Bedēnabee ayæ Pitidiabæ wodo tebæ godinque Pampidiabæ pōnatapa. ²⁵ Māniñōmō ponte Pedegue nāni quēwēñōmō mōnō Awēnē nānō angainō ante apænedinque Ataya nāni quēwēñōmō wææ pōnatapa. ²⁶ Māniñōmō pōninque tōmēna imæmāa Antioquiya iñōmō adodō tacæte ante ñænæ wipodē guidatapa. Doyedē iñōmō tōmēna nāna māniñōmō quēwente tao goyedē wadāni nē pōnēnāni inte tōmēna inate, Wængonguī pōnō waadete godongāmæ cæcā ate mīnatō eyepæ cæcæmīnaimpa, ante da godongaināni inōnānimpa. Ñowo iñōmō tōmēnāni nāni ānīnō do iinque eyepæ cædīna inte tōmēna adoyōmō nāni da godiñōmō ocæ ěmænte pōnatapa. ²⁷ Māniñōmō

pōninque tōmēnā Itota ingante godongāmæ nāni pōnencabo inānite āñete pōnāni ate tōmēnāni inānite apænedinque Wængonguī tōmēna tōnō nānō cædīnō ante adodō adodō tōmānō ante apænedatapa. Oodeoidi ināmaī ināni wede pōnēninque guicædānimpa, ante Wængonguī odemō wi ænete bai cæcā ate do pōnente badānīpa, ante apæneda ēñēnānitapa. ²⁸ Ayæ māniñōmō Itota ingate nē tee empote quēwēnāni tōnō wantæpiyæ quēwengadaimpa.

15

Eedotadēē iñōmō pōninque wæætedō wææte ānāni

¹ Māniñedē onguīñænāni Oodeabæ quēwēnāni pancadāniya Antioquiya iñōmō wææ pōninque nē pōnēnāni inānite iīmaī ante odōmonte wææ angadānimpa. Mīnitō bagāamīni inte Mōitee wodi nānō wææ angainō bai wīi cæmīni adinque Wængonguī dicæ ængampa quēwenguimīni. ² Ante wææ ānewēnāni ēñente wædinque Pabodo tōnō Bedēnabee iñōmō, Quīmæ ānewēmīni, ante nāemæ wææ ānatapa. Iinque Antioquiya iñōmō quēwēnāni guiquēnē Pabodo tōnō Bedēnabee tōnō wadāni nē pōnēnāni inānite, Mīnitō Eedotadēē godinque Itota nānō da godongaināni tōnō nē aadāni Picæsnāni inānite bee tēninque, Oodeabæ quēwēnāni nāni wææ ānōnō ante æbānō cæquīi, ante ēñencæte ante ædāni.

3 Āninque Itota Codito ingante godongāmæ nāni pōnencabo incæ Pabodoidi inānite da godōnāni wadæ godānitapa. Ayæ godinque Pēnitiabæ wodo tebæ godinque mānimæ quēwēnāni inānite apænedinque godōmenque Tāmadiabæ adobaī wodo tebæ gote apænedinque, Wængonguī pōnō cæcā ate oodeoidi ināmaī ināni incæ mōnō Awēnē gāmænō do pōnānīpa, ante Pabodoidi apænedāni. Ēñēninque mōnō tōniñadāni mānimæ quēwēnāni incæ watapæ todānitapa.

4 Pabodoidi Eedotadēē iñōmō pōnāni adinque Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo tōnō Itota nānō da godongaināni tōnō nē pōnēnāni inānite nē aadāni nē Picænāni tōnō godongāmæ ponte ongōninque Pabodoidi inānite, Waa pōmīni amōnīpa. Ante āñōnānite Pabodo tōnō Bedēnabee iñōmō, Wængonguī iīmaī mōnatō tōnō godongāmæ cæcampa, ante tōmānō ante adodō adodō apæneda ēñēnānitapa. 5 Māniñedē Paditeoidi incæ pancadāniya nē pōnēnāni badīnāni inte ængæ gantidinque iīmaī ante apænedānitapa.

—Iñæmpa oodeoidi ināmaī ināni inānite, Cōwē öō togænguēnēmīni iīmīnīpa, ante mōnō wææ angæimpa. Ayæ Mōitee wodi, iīmaī cæedāni, ante nānō angainō ante ēñēnguēnēmīni iīmīnīpa, ante mōnō cōwē angæimpa.

6 Ānāni ate Itota nānō da godongaināni tōnō nē pōnēnāni inānite nē aadāni Picænāni tōnō godongāmæ pōninque, Oodeoidi ināmaī ināni inānite mōnō æbānō anguī, ante tedecōnānitapa. 7 Māniñō ante wæætedō wææte apænedāni adinque Pegodo guiquēnē ængæ gantidinque godongāmæ ongōnāni inānite iīmaī ante apænecantapa.

—Botō mēmōidi, mīnitō iīmainō ante do ēñēmīnīpa. Wængonguī do inōñedē, Oodeoidi ināmaī ināni incæ Codito ingantedō ante watapæ ēñēninque edæ nē pōnēnāni bacædānīmpa, ante cædinque mōnō imonte apænte æninque botō imote angā gote māniñō ante apænebo ēñēnānitapa. 8 Da godongā gote apæneyōmo Wængonguī, Waocā æbānō mīmōno pōnengā ingāā, ante nē ēñēnongā inte edæ tōmengā Tæiyæ Waēmō Önōwoca ingante oodeoidi ināmaī ināni inānite da pōnongā ænte ewocadānīpa. Iīninque mōnō imonte pōnō cæcā baī tōmēnāni inānite adobaī cædinque tōmengā edæ, Oodeoidi ināmaī ināni inānite botō Ao ante do æmopa, ante odōmongā abaimpa. 9 Tōmēnāni wede nāni pōnēnō beyænque Wængonguī tōmēnāni mīmō ñā mēnongadinque, Oodeoidi ināmaī ināni incæ mīnitō baī adobaī ināni apa ānewēmīni, angampa. 10 Mōnō iñōmō mōnō mæmæidi tōnō teēmē mongænte baī wædinque

edæ, Mōitee wodi nānō wææ angainō ante mōnō ædō cæte eñente cæquī, ante godongāmæ wægāmōimpa. Nōwo guiquēnē Oodeoidi ināmaī ināni incæ tæcæ pōnēñōnānite mīnitō iñōmō teēmē cōnōnancapænte bai cædinque tōmēnāni inānite, Cædāni, ante wææ āmīnīpa tōō. Mānōmaī cædinque mīnitō, Wængonguī ōnonque cæcampa, ante bai cæmīnīpa tōō. ¹¹ Iñæmpa mōnō Awēnē Itota pōnō waadete ængā beyænque tōmēnāni wænāmaī inte quēwēnāni bai mōnō adobai mānīnō beyænque wænāmaī inte quēwēmōmpa, ante pōnēmōnīpa. Mānōmaīnō ante Pegodo iñque apænecā eñēnānitapa.

¹² Ayæ Bedēnabee tōnō Pabodo wæætē tōmēnāni inānite apæneda eñēnīnque godongāmæ ongōnāni tōmānāni edæ tededāmaī inte eñēē cōnānitapa. Tōmēna iñōmō, Wængonguī mōnatō tōnō godongāmæ cædinque edæ, Minatō mā cæmīna adinque Oodeoidi ināmaī ināni incæ pōnencædānimpa, ante cædinque bamōnengæ wæætē wæætē cæcantapa, ante adodō adodō ante apænedatapa. ¹³ Iñque apæneda ate Tantiago wæætē tōmangā apænecantapa.

—Botō biwīidi, botō ñōwo apænebo eñēedāni. ¹⁴ Wængonguī tāno waadete pōnō cædinque oodeoidi ināmaī ināni pancadāniya inānite apænte ænīnque, Botō quīmīni bacæmīnīmpa,

ante cæcantapa, ante Timōnō do apænecā eñentamōmpa. ¹⁵ Ayæ Wængonguī beyæ nē apænegaināni incæ, Iñcayæ ate Wængonguī mānōmaī cæcæcāimpa, ante pōnēnīnque adoyōmō ante iīmaīnō ante do yewæmongadānimpa.

¹⁶ “Awēnē Dabii nempo nē quēwengaināni nāwæ godāni adinque botō iñōmō oncō wodintai wæætē tæi mænonte bai cædinque, iñcayæ ate adodō pōnīnque pōnō cæbo ate nāwæ gogaināni iñōmō Awēnē nempo adodō pōnīnque quēwencædānimpa.

¹⁷ Mānōmaī cæbo ate edæ wadāni tōmāmæ quēwēnīnque oodeoidi ināmaī ināni incæ botō emōwo ante nē ewocadāni inte nāwā Awēnē ingante ante diqui diqui minte acædānimpa,

¹⁸ ante mōnō Awēnē iñōmō edæ mānīnō ante nē cægaingā inongā inte, do cæcā nāni eñengainō ante apænecampa.”

¹⁹ Ante yewæmongatīmpa, ante Tantiago godōmenque apænecantapa. “Botō Wængonguī nānō apænegainō ante pōnente wædinque, iīmaī cæcæimpa, ante pōnēmōpa. Oodeoidi ināmaī ināni, Idewaa wapiticæ pōnente awædō, ante wædinque ocæ emænte nāwā Wængonguī gāmænō pōñōnānite mōnō edæ ee cædinque tōmēnāni taadō ganta cædedāmaī

ingæimpa. ²⁰ Ōnonque, Tömēnāni acædānimpa, ante iīmaī ante yewæmongæimpa, Wadāni, Wængonguīdi qui, ante cænguī nāni cōnōnī cænāmaī incæminimpa. Ayæ nānōogængā ināmaī iñongante godō mōnāmaī incæminimpa. Ōōingā ñē wēmencate wæningā ate cænāmaī incæminimpa. Baō wepæ owemōingā i adinque cænāmaī incæminimpa, ante mōnō yewæmongæimpa, āmopa. ²¹ Edæ doyedē pōnī oodeoidi nāni quēwēñōmō nāni quēwēñōmō tōmāā iñōmō māo Mōitee wodi nānō wææ angainō ante apænedāni ēñengadānimpa. Ayæ ñōwo ganca adobainō ante guēmanguīōnæ iñō guēmanguīōnæ iñō mōnō odōmōincōnē go guite apænedāni ēñente mănōmainō ante ēñente cæquēnēnāni inānipa. Māniñonque ante mōnō yewæmongæimpa, āmopa,” ante Tantiago iinque apænecantapa.

Oodeoidi ināmaī ināni acædānimpa, ante yewæmōnānipa

²² Mănōmainō ante apænecā ēñēninque Itota nānō da godongaināni tōnō nē aadāni Picænāni tōnō Itota Codito ingante godongāmæ nāni pōnencabo tōmancabo tōnō godongāmæ pōnēninque, Mōnō cabo incæ mēnaa inate apænte æninque tōmēna inate, Mīnatō Pabodo tōnō Bedēnabee miñæ Antioquiya goeda, āmō gocædaimpa. Ante Ao āninque tōmēnāni, Mōnō pōnencabo iñōmonte Codaa

Badatabato mōnō ānongā tōnō Tidato iñōmō nē āna inapa, ante adinque tōmēna inate apænte ænānitapa. ²³ Ayæ, Cadota ante ænte gocædānimpa, ante iīmaī ante yewæmongadānimpa.

Mōnitō pancamōniya Itota nānō da godongaimōni iñōmōni pancamōniya nē pōnēnāni inānite nē aamōni Picæmōni imōnipa. Mānōmaī imōni inte mōnitō mīnitō tōniñamōni imōnipa. Mīnitō oodeoidi ināmaī imīni inte Antioquiya iñōmō Tidiabæ iñōmō Tiditiabæ iñōmō quēwēninque mīni pōnencabo mīni pōnencabo iñōmīnite mōnitō, Waa quēwencæminimpa, āmōnipa.

²⁴ Iīmaī ante tededāni ēñentamōnipa. Mōnitō, Goedāni, ānāmaī iñōmōni wadāni mōni cabo incæ pancadāniya wadæ gote mīnitō weca pōninque mīnitō imīnite, Eō togæedāni, ante wææ ānāni. Eñēninque mīnitō tōmēnāni nāni wææ ānīnō beyænque teēmē mongænte bai, Æbānō cæquīi, ante wæminipa, ante tededāni ēñēmōnipa. ²⁵ Mănōmainō ante tededāni ēñente wædinque mōnitō godongāmæ pōnēninque onguīñæna mēnaa inate apænte æninque tōmēna inate iīmaī antamōnipa. Mīnatō Bedēnabee tōnō Pabodo mōnō nē waadeda tōnō godongāmæ godinque oodeoidi ināmaī ināni weca goeda, ante cætamōnipa.

²⁶ Bedēnabee tōnō Pabodo
iñōmō mōnō Awēnē Itota
Codito ēmōwo beyænque
cædinque nāna nāmā wodo
wænguinquē cædatapa.

²⁷ Īinque, Īi cadota mōni
yewæmōnō nāwangā
impa, ante adodō ante
apænecædaimpa, ante
cædinque mōnitō Codaa
tōnō Tidato inate da
godōmōni godinque mīnitō
weca pōna aedāni. ²⁸ Edæ,
mōnitō Wængonguī Tæiyæ
Waēmō Ōnōwoca tōnō
godongāmæ pōnēninque,
Mīnitō godōmenque
teēmē mongænāmaī
incæminimpa, antamōnipa.
Īinque, Mīnitō ĩmaī
cædinque idæwaa, ante
pōnēmōnipa.

²⁹ Wadāni, Wængonguīdi
quī, ante cænguī nāni
cōnōnincōo ante cænāmaī
gomō aedāni. Wepæ
owemōingā adinque oōingā
ñē wēmencate wæningā
adinque cænāmaī iedāni.
Ayæ nānōogængā ināmaī
iñongante godō mōnāmaī
iedāni. Mīnitō māninque
ante ee ate cædāmaī ĩmīni
īinque waa quēwēmaīmīnipa.
Māninque ante yewæmōmōnipa.

³⁰ Ante yewæmonte pædæ
pōnōnāni ænte wadæ god-
inque Antioquiya iñōmō
wæidinque nē pōnēnāni
inānite añete godongāmæ
pōnāni ate Eedotadēē
quēwente pōnāni tōmēnāni
nāni yewæmōninta pædæ
pōnōnāni ænte adānitapa.

³¹ Eedotadēē quēwēnāni,
Mīnitō godōmenque teēmē

mongænāmaī incæminimpa,
ante nāni yewæmonte ānīnō
adinque oodeoidi ināmaī
ināni iñōmō wampo pōninque
todānitapa. ³² Codaa tōnō
Tidato iñōmō Wængonguī
beyæ nē apæneda inte
adobaī, Tæī piñante
entawencæminimpa, ante
cædinque ædæmō apæneda
ēñēninque tōmēnāni nāni
pōnencabo mīmōnē gancæ
batawente wede pōnēnānitapa.

³³ Īinque tæōnæ quēwēna ate
māniñōmō quēwēnāni nāni
pōnencabo wæætē tōmēna
inate waa apænedinque,
Nōwo gānē pōnēninque waa
goeda, ante tōmēna inate nē
da pōnōnāni weca wæætē
adodō da godōnāni godatapa.

³⁴ Tidato guiquēnē, Īñōmō
ongoncæboimpa, ante ayæ
ongongantapa. ³⁵ Pabodo
tōnō Bedēnabee guiquēnē
Antioquiya iñōmō ayæ
quēwēninque wadāni nan-
guī ināni tōnō godongāmæ
odōmōninque Wængonguī
nānō ānō ante watapæ
apæneda ēñengadānimpa.

*Pabodo ingante wæætē da
godōnāni gocampa*

³⁶ Īncayæ ate Bedēnabee in-
gante Pabodo,

—Wēēnēnedē Wængonguī
nānō ānō ante mōna gote
apænediñōmō wæætē
adoyōmō gote mōnatō
tōniñadāni weca gote
ēñadinque, Æbānō quēwēnāni,
ante acæmōnaimpa.

³⁷ Añongā Bedēnabee Ao an-
gantapa. Ayæ tōmengā, Wāō
Māadoco nāni ānongā ingante

mōnatō tōnō godongāmæ
 gocæcāimpa, ante cæcantapa.
 38 Pabodo guiquēnē, Īnæmpa
 wēēnēñedē Pampidiabæ
 iñōmō pōñōmōnate iingā
 Māadoco iñōmō mōnatō
 tōnō godōmenque cædāmaī
 inte edæ wadæ gocan-
 tapa, āninqe, Ñōwo wīī
 ænte gocæimpa, ante Baa
 angantapa. 39 Īninqe
 tōmēna wæætedō wææte
 āninqe tōmēna wadō wadō
 gote panguimæ godat-
 apa. Bedēnabee guiquēnē
 Māadoco ingante ænte
 ñænæ gāwapāa gote wipodē
 ñænæmpodē guite wogaa
 godinqe wāā tēiwænē
 Tipidebæ tao gocantapa.
 40 Pabodo guiquēnē Tidato
 ingante apænte ænte gocæ
 cæyongante tōmēnāni nāni
 pōnencabo iñōmō tōmēna inate
 apænedinqe, Wængongi
 minatō beyæ pōnō waadete
 cæcæcāimpa, ānāni ēñēninqe
 wadæ godatapa. 41 Ayæ
 Tidiabæ tōmāo godinqe
 Tiditiabæ tōmāo godinqe
 Pabodo iñōmō Codito in-
 gante nāni godongāmæ
 pōnencabo inānite apæneca
 ēñēninqe tōmēnāni wede
 pōnēninqe tæī piñænte
 batawengadānimpa.

16

*Pabodo tōnō Tidato miñæ
 Timoteo gocampa*

1 Mānīī godinqe Pabodo
 Dedebe iñōmō ponganque go
 Ditada iñōmō pongantapa.
 Itota ingante tee empote
 nē gocā Timoteo māñiñōmō
 quēwengacāimpa. Tōmengā

wāānā oodea inōna incæ
 nē ædæmō cæte pōnēnā
 iñōnāimpa. Timoteo mæmpo
 wææte guidiego inongāimpa.
 2 Timoteo iñōmō Itota in-
 gante pōnente quēwengā
 adinque nē pōnēnāni Ditada
 iñōmō quēwēnāni incæ Icōnio
 iñōmō quēwēnāni incæ,
 Timoteo nē waa quēwēnongā
 ingampa, ante adoyōmō
 apænedānitapa. 3 Īninqe
 Pabodo, Botō tōnō Timoteo
 guēa gocæcāimpa, angantapa.
 Wææte, Oodeoidi māñimæ
 quēwēnāni tōmānāni, Timoteo
 mæmpo guidiego ingampa,
 ante do ēñēnāni inte piñāni
 wæcæ wæ. Āninqe Pabodo
 angā yæcadogæ ēō togænāni
 ate Timoteo ingante ænte
 gocantapa. 4 Godinqe
 Pabodoidi wayōmō nāni
 quēwēñōmō wayōmō nāni
 quēwēñōmō godinqe
 iīmaī ante apænedānitapa.
 Minitō oodeoidi ināmaī imīni
 inte æbānō ēñente cæte
 quēwenguimīni, ante Ee-
 dotadēē iñōmō nē aadāni
 Picænāni tōnō Itota nānō
 da godongaināni tōnō
 godongāmæ pōnēninqe do
 ānānipa. Ante apænedinqe
 Pabodoidi wææte tōmēnāni
 nāni āniñō ante adodō ante
 apænedāni ēñēnānitapa.
 5 Mānōmaī apænedāni ēñente
 wædinque Codito ingante
 nāni godongāmæ pōnencabo
 iñōmō wayōmō nāni cabo
 wayōmō nāni cabo tōmānāni
 wede pōnēninqe edæ tæī
 piñænte badinqe iīmō
 iñō godōmenque iīmō iñō
 godōmenque nanguī yebænte
 bagadānimpa.

Mäatedöniabæ quëwengä ingante Pabodo wüimonte acä

6 Pabodoidi Atiabæ gocæ cæyönänite Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca iimäi ante apænecantapa. Minitö botö änö ante mänimæ apænecæ godämaï incæminimpa, ante wææ angä eñente wædinque tömënäni wæætë Gadatiabæ incæ pancabaa Pidiqiabæ tömäo cægöninge godänitapa.

7 Mänimæ cægönaque go Miitiyabæ ganca pöninge Bitiniabæ gocæ cæyönänite Itota Tæiyæ Waëmö Önöwoca incæ, Godämaï, Baa angä wædinque tömënäni mäninömö ñimpo cæte godömenque godämaï inänitapa. 8 Mänömaï beyæ tömënäni Miitiyabæ wodo pænta go Todoa inömö wæi godänitapa.

9 Mäninömö wæi gote ongöninge woyowotæ ba ate Pabodo wüimonte bai ayongä Mäatedöniabæ onguiñängä a ongöninge tömengä ingante iimäi ante apænecantapa. "Mäatedöniabæ pöninge bitö mönitö imönite pönö cæquimi ämönipa," ante Pabodo ingante angä eñengantapa.

10 Inique Pabodo, Mänömaï wüimonte bai atabopa, ante apænecä eñente wædinque mönitö wæætë, Minitö Mäatedöniabæ gote mäo apænemini eñencädänimpa, ante Wængongui incæ cæbaingampa. Ante pönente wædinque botö Odocabo tönö wadäni Pabodo tönö nê godongämæ cädäni tönö

wæætë, Mönö mäninömö gote Codito ingantedö ante watapæ apænecäimpa, ante pönëninge gocæte ante cætamönipa.

Pabodo tönö Tidato Pidipoto inömö ponte cædapä

11 Mänömaïnö ante pönëmöni inte mönitö Todoa inömö gäwapæ wedeca quëwëninge ñænæ wipodë guite wogaa tao godinque wää tëiwænë Tamotadate töngä gote möninge iimö ate tao Nëapodi pontamönipa. 12 Mäninömö pöti wæëninge taadonque godinque mönitö Pidipoto odömänoidi näni ponte quëwëñömö adoyömö pöninge tæönæ quëwentamönipa. Mäatedöniabæ incæ pancabaa quëwënäni näni yæcado quëwëñömö Pidipoto impa. 13 Mönitö mäninömö ponte quëwëninge guëmanguionæ inique bayonte tömënäni näni quëwëñömö yabædemö tao godinque, Önö wedeca Wængongui ingante godongämæ apænebainänipa, ante önöwënenque pönëninge mäninömö gotamönipa. Mäninömö ponte ayömöni onquiyænäni do godongämæ ponte a ongönäni adinque mönitö tæ contadinque tömënäni inänite apænëtamönipa. 14 Mäninömö nê eñënäni tönö adodanque tömënä emöwo Didia inömö Tiatida quëwënönä inte weocoo awënëidi näni opatawæ ëmoncoo godonte ænte quëwënönäimpa. Tömënä Wængongui ingante nê waa

ate pōnēnā īnonāimpa. Īnīnque Pabodo apæ necā ēamonca ongonte ēñēñōnante mōnō Awēnē tōmēnā mīmō wi ænete bai cæcā ate tōmēnā wede pōnēnantapa. ¹⁵ Īnīnque tōmēnā nāni owocabo pōnēnīnque godongāmæ æpænē guidāni ate tōmēnā īñōmō mōnitō īmōnite apænedantapa.

—Botō īmote ante adīnque mīnitō, Mōnō Awēnē ingante Didia ædæmō cæte pōnengā ingampa, ante pōnēmīnitawoo. Mānōmāinō ante pōnēmīni inte mīnitō botō oncōnē ponte owoedāni, āmopa.

Ante ancaa apænedā ēñente wædīnque mōnitō Ao ante gote owotamōnipa.

¹⁶ Māniñedē wacā onquiyængā obe badā īnongā inte wadāni nempo quēwēnīnque tōmēnāni beyænque nē cæte quēwengā īnongāimpa. Tōmengā īñōmō nē cæwēnengā inte wadāni īnānite, Īncayæ ate æbānō baquī, ante yewænte tedecā īnongāimpa. Tedecā ēñēnīnque nē ēñēnāni wæætē tōmēnāni nāni godonte æinta bacoo pædæ pōnō pædæ pōnō cædāni incæte tōmengā awēnēidi wæætē ō æ ō æ cædōnānīmpa. Īnīnque māniñōmō quēwēnīnque mōnitō ayæ ate Wængonguī ingante nāni apæneiñōmō adodō gocæ cæyōmōnite māningā onquiyængā māmō bee tengantapa. ¹⁷ Mānōmāi bee tēnīnque tōmengā mōnitō Pabodo tōnō mōni gocabo

īñōmōnite tee empo tee empo pōnīnque yedæ angantapa.

—Īnāni Wængonguī Æibæ pōni Quēwengā ingante nē cædāni inte mīnitō īmīnite apænedīnque, Æcānō ængā beyænque quēwenguī, ante apænedānīpa.

¹⁸ Ānīnque tæōnæ īñonte tōmengā tōmēnāni īnānite tee empote godīnque Yæ yæ ānewengā ēñente wædīnque Pabodo, Ancaa ēñente awædō, ante dadi ēmænte wēnæ ingante ānīnque,

—Bitō īmite botō Itota Codito ēmōwo apænedīnque, Tao gobāwe, āmopa.

Ante tæcæ apæneyongā wēnæ incæ baquēcā ingante ēmō cæte tao gocantapa.

¹⁹ Pabodo mānōmāi angā ate tao go ate wædīnque onquiyængā awēnēidi guiquēnē, tōmengā yewængā beyæ mōnō æincædō incæ dæ gotīmpa. Nōwo æbānō cæte nanguī ænguīmō. Ante pīinte wædīnque tōmēnāni, Mōnō tōmēna īnate odōmāno awēnēidi weca ænte gocæīmpa, ante Pabodo tōnō Tidato īnate bæi ongonte wēā māo tōmēnāni nāni godonte æiñōmō ænte godānitapa. ²⁰ Ayæ odōmāno awēnēna tōmēnāni quēwēñōmō nē apænte āna īñōnate nē pīinte cædāni mānīna awēnēna weca Pabododa īnate ænte māmō gō cædīnque,

—Īina īñōmō edæ oodeoda īnōna inte mōnitō quēwēñōmō ponte wēnæ wēnæ apæneda ēñēnīnque tōmānāni ænguī badīnque Yæ yæ ānānīpa.

21 Mōnō odōmānocabo mōnō wīī cæquēnēnō ante odōmonte apænedinque tōmēna īñōmō, Mānīnonque cædāni, ante ancaa ānewēnāpa.

22 Ante tæcæ apæneyōnāni godongāmæ ongōnāni īñacabo cædinque Pabodo tōnō Tidato īnate pīinte cædānitāpa. Ayæ odōmāno awēnēna īñōmō, Tōmēna weocoo gā tadongate tæi tæi pædāni. 23 Āna ēñente tæi tæi pānāni wæyōnate awēnēna godōmenque āna ēñente cædinque tōmēna īnate bæi ongonte māo tee mōnedinque tee mōneincō nē aacā ingante, Īina īnate bitō ædæmō wææ ae, ānatāpa.

24 Īinque mānōmāi ānāni ēñente wædinque nē wææ wānongā wæætē Pabodo tōnō Tidato īnate guimongacōnē manguicā guīdatāpa. Ayæ godōmenque tōmēna ōnōwa awæmpaa goti guidōwate tæi tee mōnecā ongōñōna wadæ taocantāpa.

25 Ayaōnænēña bayō Pabodo tōnō Tidato mānōmāi goti guidōwate wægōninque Wængonguī ingante apænedinque āmotamīni ānecōñōnate wadāni nē tee mōnete ongōnāni ēñēē cōnānitāpa.

26 Īñontobæ goinque nangui ocæ ocæ pōninque tee mōneincō tæñōninca incæ wancæ wancæ cæyō odemō tōmānemō wi æmænete gotāpa. Ayæ tōmānāni īnānite nāni tæi pōni yaēmengō nāni ñāni ñænīmē incæ ñīmæncæ ñīmæncæ wææntāpa. 27 Tee mōneincō nē aacā guiquēnē īñontobæ ñāni ōmæmonte ayongā, Odemō dobæ wi

æmænete gotimpa, ante wædinque tōmengā, Æ tee mōnete ongōnānāni dobæ tao wodii wīnōnānīpa, ante pōnente wædinque, Botō awēnēidi pīinte pānāni wænguī wæ, ante pōnēninque nāmā wænonte wæncæte ante yaēmē o togænte ængā. 28 Ate wædinque Pabodo īñontobæ ogæ tededinque,

—Nāmā wēnæ wēnæ cædāmāi. Ee ae. Tōmāmōni ayæ ongōmōni apa quēwēē.

29 Angā ēñēninque nē wææ wānongā īñōmō edæ, Tica wodōnoi ænte pōedāni, angā ænte pōnāni æninque tōmengā pogodo pōninque ancai guīñente wædinque do do wæate wædinque Pabodo tōnō Tidato ōnōwa īnō wæængantāpa. 30 Ayæ ængæ gantidinque edæ tōmēna īnate oncodo ænte māocā tayōnate,

—Minatō nē āmīna inte apænemīna ēñēmoeda. Botō æbānō cæte quēwenguīmoo, ante wæcā.

31 Ēñēninque tōmēna wæætē,

—Awēnē Itota ingante edæ wede pōnēmi ate tōmengā ængā beyænque quēwencæbiimpa. Mīni owocabo tōmāmīni adobaī wede pōnente quēwencæmīnimpa, ānatāpa.

32 Āninque tōmēna nē wææ wānongā ingante godōmenque Wængonguī Awēnē nānō apænegaīnō ante apænedinque tōmengā oncōnē nāni owocabo tōmānāni īnānite apæneda ēñēnānitāpa. 33 Ayæ woyowotæ incæ tōmēna

inate æninqe nē wææ wānongā iñömō tōmēna inate tæi tæi pānāni nāna æbāate wædiñömō ñā mēnongacantapa. Ayæ tōmengā nāni wencabo do æpænē guiddānitapa. ³⁴ Ayæ tōmengā oncōnē ænte mængā ææ guiyōna tōmēna inate cængui godongā cænatapa. Ayæ tōmengā nāni wencabo nē Wængongui ingante pōnēnāni badināni inte watapæ todānitapa.

³⁵ Baænæ ate odōmāno awēnēna guiquēnē poditiyaidi inānite nē wææ wānongā weca da godōninqe, Pabodo tōnō Tidato inate ñimpo cæbi gocædaimpa, āmīni ēñgæda, angā ēñēninqe godānitapa. ³⁶ Ponte odōmāno awēnēna emōwo ante apænedāni ēñēninqe nē wææ wānongā wæætē Pabodo ingante apænedinqe,

—Poditiyaidi ñowo ponte apænedinqe, Pabodo tōnō Tidato inate ñimpo cæbi gocædaimpa, ante odōmāno awēnēna ānapa, ante apænedānīpa. Ininqe minatō ñowo taote godinqe piyænē cæte ee goeda.

³⁷ Angā ēñēninqe Pabodo wæætē poditiyaidi inānite apænedinqe,

—Mōnatō odōmānomōna imōna incæte nē apænte āna weca apænedāmai iñōmōnate tōmēna āna tōmānāni ayōnāni edæ mōnatō imōnate tæi tæi pāninqe tee mōnedānitapa tōō. Tee mōnedāni wæyōmōna ñowo wæætē mōnatō imōnate awēmō wido cæcæte ante cædānīpa tōō. Mōnatō iñæmpa

edæ Baa āmōnapa. Awēnēna incæ iñömō pōninqe mōnatō imōnate ænte māoda gocæmōnaimpa.

³⁸ Mānōmainō ante apænecā ēñente wædinque poditiyaidi tōmēnāni awēnēna weca adodō godinqe Pabodo nānō apænedō ante adodō ante apænedānitapa. Ayæ, Pabodo tōnō Tidato odōmānoda inapa, ante apænedāni ēñēninqe odōmāno awēnēna guiquēnē guñente wædatapa. ³⁹ Ayæ guñente wædinque awēnēna incæ Pabodo tōnō Tidato weca ponte waadete apænedinqe, Mōnatō oda cædinō ante minatō odōmānomīna imīna inte piinte ānāmai ieda, ante āninqe Pabodo tōnō Tidato inate ænte māoda taoda adinqe tōmēna inate, Nōwo mōnitō quēwēñömō emō cæte wadæ goeda, āmōnapa. ⁴⁰ Āna ēñente taodinqe onquiyænā Didia oncōnē go guiddinqe Pabodo tōnō Tidato iñömō, Nē pōnēnāni wampo pōnēninqe tæi ongoncædānīmpa, ante cædinque ædæmō apænedinqe wadæ gogadaimpa.

17

*Tetadōnica iñömō quēwēnāni
Yæ yæ ānānīpa*

¹ Mānīi godinqe Pabodo tōnō Tidato Ampipodi nāni quēwēñömō wodo tebæ godaque go Apodōnia nāni quēwēñömō wodo tebæ godaque go Tetadōnica nāni quēwēñömō pōnatapa.

Māniñmō oodeoidi Wængongui⁵ Mānōmaī pōnēnānipa, ante apænecā nāni ēñente wædinque oodeoidi guiquēnē yewæmongainta ate odōmōincō pīinte wædinque iīmaī nāni mænongaincō mā ongō. ² Adinque Pabodo cōwē nānō cæi bai cædinque guēmanguiōnæ bayō guēmanguiōnæ bayō mēōnaa go adoōnæque iñonte tōmēnāni odōmōincōnē go guidinque edæ Wængongui angā ēñente nāni yewæmongainta ate adinque tōmēnāni inānite, iīmaī impa quēwēmini, ante nō apænecantapa. ³ Tōmēnāni inānite edonque apænedinque Pabodo, Wængongui beyæ nē apænegināni iīmaī ante do yewæmongadānimpa, angantapa. Mōnō Codito iīncayæ ate pōninque cōwē caate wæquēnengā ingampa. Ayæ adocā wænte ate cōwē ñāni omæmonte quēwenguēnengā ingampa, ante yewæmongadānimpa, ante Pabodo apænecantapa. Ayæ godōmenque apænedinque,

—Itota botō nē ānongā incæ adocā mōnō Codito inongā ingampa, ante apænecantapa.

⁴ Mānōmaī apænecā ēñēninque oodeoidi pancadāniya, Nō impa, ante pōnēninque Pabodo tōnō Tidato miñæ godānitapa. Ayæ guidiegoidi nangui ināni Wængongui ingante nē guiñēnāni inte adobaī pōnēninque tōmēna miñæ godānitapa. Ayæ awēnēidi bai ināni onquiyænāni incæ nangui ināni adobaī pōnēninque tōmēna miñæ godānitapa.

godonte æiñmō gote ayōnāni nē wiwa cædāni ongōnāni adinque tōmēnāni inānite ānāni Ao ante godongāmæ pōninque oodeoidi tōnō iñacabo cædinque Yæ yæ ante pīinānitapa. Mānōmaī yedæ ānāni ēñente wædinque māniñmō quēwēnāni tōmānāni godongāmæ pīinte badinque Yæ yæ ānānitapa. Oodeoidi iñōmō, Mōnō Yatōnō oncōnē guidinque Pabodo tōnō Tidato inate da tadōninque nē pīinte cædāni inānite da godōmō æncædānimpa, ante cædinque diqui diqui mincæte ante tee gāwade guidānitapa. ⁶ Wāānē guidinque tōmēna inate adāmaī ināni inte oodeoidi wæætē oncō nē ēacā Yatōnō ingante yao ongōninque wadāni nē pōnēnāni inānite yao ongonte wēā tadō māo tōmēnāni nāni quēwēñmō awēnēidi weca ænte godānitapa. Ayæ, ogæ tededinque,

—Iīna onguiñæna iñōmō tōmāmæ quēwēnāni inānite wapiticæ nē apænedina inte ñōwo wæætē iñōmō pōna tamēñedāni. ⁷ Ayæ Yatōnō guiquēnē, Botō oncōnē pōeda, ante manguicā guidatapa. Iīnāni tōmānāni edæ odōmāno tæiyæ awēnē Tetædo nānō ānīnō ante Baa ānīnque wacā Itota nāni ānongā ingantedō ante, Tōmengā nē Awēnē Odeye ingampa, ante

ānewēnānīpa cæmīnīi.

⁸ Ante pīnāni ēñente wædinque godongāmæ ongōnāni tōnō awēnēidi adobaī pīinque, Quīnō cæquīī, ante wædinque Yæ yæ ānānitapa. ⁹ Īnīnque Yatōnōidi inānite ānīnque awēnēidi, Mīnitō ñōwo mānīmpota pōnōmīni ænte māñōmōni mīnitō wēnæ wēnæ cædāmaī īmīni adīnque mōnitō īncayæ ate wæætē adodō pōnōmōni æmaīmīnīpa, ante tōmēnāni godonte æīnta ānāni pædæ godōnāni ænīnque ñīmpo cædāni abæ tawænte gogadānīpa.

Bedeā īñōmō quēwēnāni ēñente pōnēnānīpa

¹⁰ Ayæ tæcæ wēmō bayonte nē pōnēnāni wæætē Pabodo tōnō Tidato īnate, Bedeā īñōmō goeda, ante da godōnāni godatapa. Mānīñōmō gote pōnīnque tōmēna oodeoidi odōmōincōnē go guīdatapa. ¹¹ Mānīī Tetadōnica īñōmō quēwēnāni nē pīinte cædāni īñōnānite bedaidi guīquēnē pīnāmaī ināni inte mōnō Awēnē nānō apænedō ante do ēñēnānitapa. Ayæ ēñēnīnque, Wængonguī angā ēñente nāni yewæmongāinō baī Pabodo nō apænecantawo, ante pōnente wædinque bedaidi īñōmō, Wængonguī æbānō angā ēñente yewæmongadānīi, ante ēñencæte ante īmō īñō īmō īñō mānīnta ænīnque cōwā adānitapa. ¹² Mānōmaī cædinque oodeoidi tæiyænnāni wede pōnēnāni badānitapa.

Ayæ guīdiegoidi awēnēidi baī ināni onquiyænnāni incæ nanguī ināni pōnēñōnāni guīdiegoidi onguīñænnāni adobaī tæiyænnāni nē wede pōnēnāni badānitapa.

¹³ Incæte wadāni Tetadōnica īñōmō godīnque oodeoidi inānite apænedīnque, Pabodo ñōwo Bedeā godīnque mānīñōmō quēwēnāni inānite apænecā ēñēnānīpa, ante tededāni. Ēñēnīnque oodeoidi wæætē Bedeā īñōmō pōnīnque, Pabodo wīwa apænecā apa ēñencæ quēwēmīnīi, ānīnque wapiticæ tededāni ēñēnīnque godongāmæ ongōnāni guīquēnē ænguī badānitapa.

¹⁴ Mānōmaī ænguī badāni adīnque nē nāni pōnencabo īñōmō Pabodo ingante æpæ yæwedeca do ænte māodāni godīnque tōmengā wīpodē ñænæmpodē go guīdīnque godōmenque wogaa goyongante Tidato tōnō Tīmoteo wæætē Bedeā īñōmō ayæ ongōnatapa. ¹⁵ Pabodo tōnō godongāmæ godāni īñōmō Atēna ganca māodāni gocā ate tōmengā wæætē, Mīnitō adodō Bedeā īñōmō godīnque Tidato tōnō Tīmoteo īnate apænedīnque tōmēna eyepæ inte ate botō weca quīngæ āmīni pōnae, angā ēñēnīnque tōmēnāni adodō Bedeā īñōmō godīnque Pabodo nānō ānīnō baī īñāna īnate apænedānitapa.

Atēna īñōmō Pabodo apænecā ēñēnānīpa

¹⁶ Mānōmaīnō ante ānīngā inte Pabodo tōmēna nāna

ponguinō ante ee ongongan-
tapa. Ee ongōninqe ay-
ongā māniñōmō quēwēnāni,
Wængonguīdi inānīpa,
ante badonte nāni cō
cægainca bacoo mæ ongō
ate wædinque Pabodo
wæwēwocate quēwengantapa.
17 Mānōmaī beyæ ood-
eoidi odōmōincōnē go gui-
idinqe oodeoidi inānite
apænedinqe ayæ gui-
diegoidi incæ Wængonguī
ingante nē guiñēnāni
inānite apænedinqe Pa-
bodo, Mānōmaī impa.
Apænebo ēñēmaīmīnīpa,
ante apænecantapa. Ayæ
tōmēnāni nāni godonte
æiñōmō adobaī iimō
iñō iimō iñō godinqe
māniñōmō ponte ongōnāni
inānite adobaī nō apænecā
ēñēnānitapa. 18 Mānōmaī
cæyongā wadāni Epicodeoidi,
Mōnō tote quēwengæimpa,
ante nē ānewēnāni nāni
cabo tōnō wadāni Etoicoidi,
Waa imō incæ caate wæmō
incæ mōnō piyænē cæte
quēwengæimpa, ante nē
quēwēnāni nāni cabo tōnō
tōmānāni adoyōmō ponte
bee tēninqe Pabodo ingante
wæætedō wææte ānānitapa.

Pabodo iñōmō Itota emōwo
ante apænecā beyæ ayæ Itota
nānō ñāni omæmongainō
ante apænecā beyæ Epi-
codeoidi nāni cabo tōnō
Etoicoidi nāni cabo tōnō
pancadāniya guiquēnē,

—Iingā iñōmō ōnonque ante
tedewēnongā inte æbāmē
ante tedewengā.

Ante wæyōnāni adodāni
incæ pancadāniya guiquēnē,

—Tōmengā wabānō,
Wabæca wængonguīdi inānite
pōnencæmīnīmpa, ante cæcā
īmaingampa, ante wædānitapa.

19 Iinque Pabodo in-
gante bæi ongonte tōō
æmænte ænte godinqe
tōmēnāni Adeopagoidi nāni
ānōnāni nāni godongāmæ
ēñente pōnencōñōmō māodāni
gocantapa. Go guite
ongōñongante,

—Mā bitō odōmonte
apænedō æbānō ii. Edæ
apænebi ēñēmōnie. 20 Edæ
bitō odōmonte apænedō ante
tæcæ ēñēmōni inte mōnitō,
Æbānō ante apænebii, ante
ēñencæte ante wæmōnīpa,
ānānitapa.

21 Edæ atēnāidi tōnō wadāni
Atēna iñōmō ñōwo ponte
quēwēnāni tōnō tōmānāni
wadō cædāmaī inte ōnonque,
Wadāni æbānō mā apænete
pōnēnānīi, ante wædinque
māniñonque ante tedete
quēwēnōnānīmpa.

22 Pabodo iñōmō Adeopagoidi
godongāmæ nāni ēñente
pōnenconcabo tæcæguedē
ængæ gantidinqe tōmēnāni
inānite apænedinqe,

“Atēnāidi, ēñēdāni.
Wængonguīdi, mīni ānōnāni
inānite waa ate baī mīnitō
nanguī pōni cæmīni abopa.

23 Botō mīnitō quēwēñōmō
tōmāo cægonte ayōmo,
Wængonguīdi inānīpa, ante
mīni waa adoncacoo nanguī
ongō atabopa. Ayæ mīni
waa adonca adocaque iñōmō
mīni pōnō yewæmōnīmpaa
īmaī ante yewæmonte ongō
atabopa. ‘Wacā wængonguī

æcāmē ingāā, ante mōnō
ēñēnāmaī nē inongā beyæ
mōnō waa adonca impa,
ante mānimpaa yewæmōi
ongō atabopa. Mānimpaa
yewæmōi ongō adimo inte
botō mīni, Æcāmē ingāā,
ante ēñēnāmaī inte mīni waa
adongā ingante ante ñowo,
Æcānō ingāā, ante ñowo
apænebo ēñēdāni.”

24 Ante apænedinque Pa-
bodo godōmenque, “Wængonguī
inguipoga nē badongaingā
inongā inte tōmāā iñōmō
ongoncoo nē badongaingā
inongā inte tōmengā in-
guipoga tōmāmæ Awēnē
inongā ingampa. Tōmengā
adocā iñōmō oōnædē
Awēnē ingampa. Inique
Tæiyæ Awēnē inongā inte
tōmengā waomō ōnompoca
mænōnincōnē ædō cæte
guiite quēwenguingāā. 25 Ayæ
waomō iñōmonte tōmengā
mōnō quēwenguimāmo
pōnongā æmompā. Ayæ
mōnō guēmanguimāmo adocā
pōnongā guēmāmompā.
Ayæ tōmengā adocā nānō
pōnōnonque tōmānō æninqe
quēwēmompā. Mānōmaī
nē pōnōnongā inte tōmengā
mōnō waocabo iñōmonte,
Pōnōmi æmoe, ante ædō
cæte anguingāā. Inique
tōmengā beyæ ante mōnō
waomō ōnompoca ædō cæte
cæquimōō.”

26 Ante apænedinque Pa-
bodo godōmenque apænecantapa,
“Wængonguī waocā ado-
canque ingante badōninque,
Tōmengā nānō pæināni
nanguī ināni yebæninque

nāni cabo nāni cabo
tōmancabodāni bacædānimpa,
angacāimpa. Ayæ edæ,
Adocanque pæināni inōnāni
inte mānincabodāni iñōmō
nānēneto nānēnē godinque
adocaboque wabæca wa-
cabo wabæca godinque
inguipoga tōmāo go go
cædinque wayōmō wayōmō
quēwencædānimpa, ante
cægacāimpa. Mānōmainō
ante badōninque tōmengā
tōmancabodāni inānite ante
pōnēninque, Æyōmōnō
quēwenguināni, ante cædinque,
Ināni iimæca mānimpoga
quēwencædānimpa, āninque,
Wadāni wabæca mānimpoga
quēwencædānimpa, ante
doyedē angacāimpa. 27 Edæ
tōmāmæ quēwēnāni botō
imote ante diqui diqui
mincædānimpa. Ayæ botō
imote ante pædæ æmpo
cædinque wabānō bee ten-
guināni, ante cædinque
Wængonguī mānōmaī badōninque
angacāimpa. Incæte
Wængonguī mōnō tōmāmō
weca ongōninque wīi
gobæque quēwengampa.
28 Wængonguī tōmāo quēwengā
iñongante mōnō waomō
inōmō inte wayōmō wayōmō
gomō incæte tōmengā nempo
edæ cōwē quēwēmompā. Mīni
cabo incæ āmotamīni ante
baī nē tededāni pancadāniya,
‘Wængonguī pæimō adomō
imompā,’ ante do nāni ānō baī
edæ mānōmaī impa,” ante
Pabodo apænecantapa.

29 Ayæ, “Mānōmaī beyæ
mōnō Wængonguī pæimō
inōmō inte edæ iimāinō

ante wīi pōnenguēnēmō
 imompa. Mōnō, Waocā
 nanguī pōnēninque dicaa
 yewæmōninque waa pōnī
 nānō badōinca bai Wængonguī
 adobai ingampa, ante ædō
 cæte ānewenguī. Oodo tōnō
 padata waocā nānō badōi
 bai Wængonguī ingampa,
 ante mōnō wīi mǎnōmainō
 ante pōnenguēnēmō imompa.
³⁰ Incæte wēēnēñedē mǎnīnō
 nāni ēñēnāmaī ingainō ante
 adinque Wængonguī pōnō
 waadete ata cæpogacāimpa.
 Nōwo guiquēnē tōmāmæ
 quēwēnāni inānite, Mīnitō
 ēñēnāmaī cædō ante, Ancaa
 wæwente awædō, ante ñimpo
 cædāni. ³¹ Ante Wængonguī
 nē apænte anguingā inongā
 inte iūmaī angampa. Iiōnæ
 iinque bayonte botō ingui-
 poga tōmāmæ quēwēnāni
 inānite apænte ancæboimpa,
 ante mǎniōnæ æōnædō i,
 ante do angacāimpa. Ayæ,
 Waocā adocanque tōnō
 botō godongāmæ cæyōmo
 tōmengā nōingā ante apænte
 ancæcāimpa, ante Wængonguī
 māningā onguīñægā ingante
 do apænte ængacāimpa. Ayæ
 tōmānāni, Wængonguī nānō
 angainō bai cōwē bacæimpa,
 ante pōnencædānimpa, ante
 cædinque Wængonguī māningā
 Onguīñægā dobæ wængā
 ate, Nāni òmæmōe, angā
 iinque māningā iñōmō
 edæ do ñāni òmæmonte
 quēwengampa.”

³² Ante Pabodo mǎnīnō
 Itota nānō ñāni òmæmongainō
 ante apænecā ēñēninque pan-
 cadāniya, Babæ ancædō, ante

badete todānitapa. Wadāni
 guiquēnē,

—Iñcayæ ate mǎnīnō ante
 adodō apænebi ēñēmōnie,
 ānānitapa.

³³ Mǎnōmainō ante cædāni
 adinque Pabodo iñōmō
 tōmēnāni inānite emō cæte
 godinque tao gogacāimpa.

³⁴ Incæte pancadāniya
 tōmengā miñæ godinque
 nē pōnēnāni badānitapa.
 Adeopagoidi nāni ēñente
 pōnēē concabo iñōnānite
 adocanque Diōnitio adobai
 nē pōnengā bacantapa. Ayæ
 onquiyægā tōmengā emōwo
 Daāmadi tōnō wadāni adobai
 nē pōnēnāni bagadānimpa.

18

*Coodinto iñōmō pōninque
 Pabodo apænecampa*

¹ Atēna iñōmō ongonde
 apænecā ēñēninque mǎnōmaī
 cædāni ate Pabodo wadæ
 godinque Coodinto nāni
 quēwēñōmō pongantapa.

² Doyedē iñōmō odōmānoidi
 tæiyæ awēnē Codaodio ood-
 eoidi inānite pīinte āninque,
 Mōnitō quēwēñōmō Odōmā
 iñōmō ñōwo quēwēnāmaī
 inte tōmāmīni wadæ goedāni,
 angā ēñente wædinque
 tōmānāni nāwæ wadæ
 godōnānimpa. Adocanque
 tōmengā emōwo Aquidæ
 Pontobæ ēñagaingā inte
 Itadiabæ gote mǎniñedē
 quēwēnongāimpa. Tōmengā
 adocā oodeocā inongā inte
 awēnē nānō ānō ante
 ēñente wadæ godinque
 tōmengā nānōogægā Piditida
 tōnō ñōwo Coodinto iñōmō

wadæ ponte quēwēnōnaimpa. Īnque Pabodo ñowo Aquidæ ingante tæcæ adinque tōmēna weca ēñacæ pongantapa. ³ Tōmēna weca ponte ayongā tōmēna tōmengā nānō tadōmōnō bai adobai æmontai cadopa tadōmonte godonte ænte quēwēna adinque Pabodo tōmēna weca ee owodique tōmēna tōnō godongāmæ tadōmōnānitapa. ⁴ Mānōmaī cæte quēwēnque Pabodo guēmanguīōnæ iñō guēmanguīōnæ iñō oodeoidi odōmōincōnē go guīdinque, Oodeoidi incæ oodeoidi ināmaī ināni incæ ēñente pōnencædānimpa, ante cædinque, Īmaī impa ante apænebo ēñēmaīminipa, ante nanguī apænecantapa.

⁵ Ayæ Tidato tōnō Tīmoteo Māatedōniabæ quēwente wadæ pōnque Coodinto iñōmō nāna wææ pōñedē Pabodo māñīedē æmontaicō nānō badōninō ñimpo cædinque wæætē, Wængonguī nānō apænedō ante ēñencædānimpa, ante nanguī cæinente wædinque nanguī apænedinque mānque cæte quēwengantapa. Mānōmaī cædinque tōmengā, Codito mōnō nē ānongā incæ Itota adocā inongā ingampa, ante botō nē agaīmo inte apænebo ēñēmaīminipa, ante oodeoidi inānite apænecantapa. ⁶ Mānōmaī apæneyongante oodeoidi wæætedō wæætē godō wēnæ wēnæ ante pīnāni wædinque Pabodo wæætē, Wīi ēñēinē wædō, ante bai cædinque nāmā

weocoo wancæ wancæ cæcantapa. Ayæ tōmēnāni inānite,

—Wængonguī weca mīni goquēnēnō ante apænebo ēñēnque mīnitō pōnō wææ ānque tōmēmīni wænguinque wentamō mongāmīnipa. Botō wæætē mīnitō imīnite edonque pōni apænedimo inte mīni cædō wentamō mongænāmaī imopa tōō. Īnque botō Wængonguī taadō mīnitō imīnite idæwaa odōmōnque edæ oodeoidi ināmaī ināni weca ñowo wadæ gobo tamēñedāni.

⁷ Ānque Pabodo wadæ tao godinque oodeoidi odōmōincō gāānē wacā oncōnē go guī go guī cædinque cōwē apænecantapa. Mānincō nē ēacā Titio Yoto nāni ānongā iñōmō Wængonguī ingante nē waa ate pōnengā inongāimpa. ⁸ Oodeoidi odōmōincōnē nē aacā Codipo guīquēnē mōnō Awēnē ingante nē pōnengā bayongā tōmengā oncōnē nē owodāni tōmānāni pōnēnānitapa. Ayæ coodintoidi nanguī ināni pō ēñēē pō ēñēē cædinque adobai wede pōnēnque æpænē guīgadānimpa. ⁹ Māñīedē woyowotæ iñō Pabodo wīimonte bai ayongante mōnō Awēnē tōmengā ingante apænecantapa. “Bitō guīñēdāmaī inte apænebi ēñencædānimpa. Pæ wēēnedāmaī incæbiimpa. ¹⁰ Coodinto iñōmō botō quīnāni nanguī ināni inānipa, ante cædinque botō iñōmō edæ bitō tōnō godongāmæ

cōwē cæcæboimpa. Īninqe wadāni bitō ĩmite māmō pīininqe wēnæ wēnæ cædāmaī incædānimpa.”
 11 Ante mōnō Awēnē tōmengā ingante apænecā ēñēninqe Pabodo adoque wadepo go tæcæ ĩñonte Coodinto ĩñōmō ongōninqe Wængonguī nānō apænedō ante tōmēnāni ĩnānite odōmonte apænecā ēñēnōnānimpa.

12 Mānīñedē odōmānoidi ānāni ate Acayabæ awēnē Gadiōno ĩnongāimpa. Tōmengā awēnē nānō ĩnōñedē oodeoidi godongāmæ pōnēninqe Ao āninqe Pabodo ingante quingæ māmō bæi ongonte æninqe awēnē Gadiōno nānō cōwē apænte ānōñōmō ænte māodāni gocantapa.

13 Awēnē weca pōninqe Pabodo ingantedō ante pīinte āninqe,

—Īngā ĩñōmō, Mōnō wadō bai cædinque Wængonguī ingante waa ate apænecæimpa, ante odōmōninqe mōnitō awēnēidi nāni wææ ānōnō ante wido cæcampa. Mānōmaī wapiticæ cædinque ancaa ānewengā ēñēninqe tōmānāni adobaī wapiticæ cædānipa cæbii.

14 Ānāni ate Pabodo tæcæ apænecæ cæyongante Gadiōno oodeoidi ĩnānite ĩmaī ante wææ apænecantapa.

—Oodeoidi ēñēdāni. Minitō botō weca ponte apænedinque, Odōmāno awēnē nānō wææ ānō bai ĩngā ēñēnāmaī cæcampa, āmīni bai, Waocā ingante ædæmō wīwa cæcampa, ante āmīni bai botō mīni

ānō do ēñēninqe apænte ancædōmoimpa. 15 Minitō ĩñempa, Tōmengā tede-donque ante oda cæcampa, āmīnipa. Minitō emōwo ante oda cæcampa, āmīni. Minitō wææ angāinō ante oda cæcampa, ante pīimīnipa. Mānīnonque ante oda cæcampa, ante ancaa tedewēmīni wædinque botō wæætē tōmengā ingante apænte ānāmaī incæboimpa. Tōmēmīninqe tōmengā ingante apænte æedāni.

16 Ante pīinte āninqe awēnē tōmēnāni ĩnānite, Botō apænte āñōmō ongōnāmaī gobæwedāni. 17 Ante wido cæcā tao godinque tōmānāni oodeoidi odōmōincōnē nē aacā Totēnē ingante wæætē bæi ongonte tæi tæi pānāni incæte nē apænte anguēnengā incæ Gadiōno ĩñōmō ōnonque adāmaī inte bai ee acā pangadānimpa.

Pabodo Antioquiya ponte gocampa

18 Īninqe tæōnæ quēwente ate Pabodo Coodinto ĩñōmō nāni pōnencabo ĩnānite, Gobopa, āninqe wadæ godinque Tidiabæ gocæte ante Tencodea ganca pongantapa. Tōmengā do apænedinque, Botō mānimpoga ocaguī tocadāmaī inte Wængonguī beyænque cædinque botō tōmēmō ānīnō ante cōwē cæcæboimpa, ante doyedē ānongāimpa. Nōwo ĩñōmō tōmengā nānō ānīnō bai ĩnque cædingā inte Tencodea ĩñōmō pōninqe ocaguī eō toacantapa. Ayæ eō tocacā

ate tōmengā Piditida tōnō Aquidæ nāna gæncaya tōnō godongāmæ ñænæ wipodē go guindique tōmēnāni Tidiabæ gocæte ante wogaa godānitapa. ¹⁹ Mānōmaī godinque Epeto iñōmō go ti wæænānitapa. Tōmēna nāna gæncaya māniñōmō ti wææninque tæ contayōna Pabodo iñōmō oodeoidi nāni odōmōincōnē go guindique oodeoidi inānite, Īimaī impa apænebo eñencæminimpa, ante apænecā. ²⁰ Eñēninque tōmēnāni, Bitō mōnitō weca wantæpiyæ quēwenguīmi, āñōnāni tōmengā Baa āninque, ²¹ wæætē, Gobopa, angantapa. Ayæ, “Ñōwo Eedotadēē iñōmō ææmæ bequinque goquēnēmo ĩmo incæte Wængonguī Ao angā ate botō mīnitō weca ayæ ate wæætē ocæ emænte poncæboimpa. Ñōwo gobo tamēñedāni.”

Āninque Epeto iñōmō ñænæ wipodē go guī tæ contadinque Pabodo wogaa gocantapa. ²² Godinque Tetadea pō ti wææninque Eedotadēē iñōmō Itota Codito ingante godongāmæ nāni pōnencabo weca eñacæte ante æicantapa. Ayæ ate Antioquiya wæicantapa. ²³ Ayæ ate māniñōmō tæōnæ quēwēninque wadæ godinque Gadatiabæ adodō godinque Pidiquiabæ tōmāo wayōmō wayōmō cægonte godinque Itota miñæ nè tee empote quēwēnāni tōmānāni inānite māo apænedinque, Mōnō ñimpo cædāmaī inte tæi

piñænte cæcæimpa, ante apænecā eñēninque tōmēnāni tæi piñænte entawēninque quēwengadānimpa.

Epeto iñōmō Apodo apænecā eñēnānipa

²⁴ Māniñedē wacā oodeo tōmengā emōwo Apodo iñōmō Equitobæ Adecantodia nāni quēwēñōmō eñate pægaingā inte ñōwo Epeto nāni quēwēñōmō pongantapa. Tōmengā iñōmō nanguī adinque nè eñēnongā inte Wængonguī angā eñente nāni yewæmongainō ante do eñēninque waa pōni apænecā inongāimpa. ²⁵ Mōnō Awēnē taadō ante apæneyōnāni do eñēningā inte māninō ante ædæmō ewocadinque tōmengā, Eñencædānimpa, ante nanguī apænecantapa. Ayæ Itota nānō cægainō ante nō ante odōmonte apænecā incæte Apodo iñōmō Wāo æpænē nānō guidongainonque ante māningancaque eñēningā inte māningancaque ante tōingā odōmongā eñēnōnānimpa. ²⁶ Tōmengā ñōwo oodeoidi odōmōincōnē go guī go guī cædinque guiñēnedāmaī inte apænecantapa. Piditida tōnō Aquidæ nāna gæncaya guiquēnē tōmengā mānōmaī apænecā tæcæ eñēninque edæ Apodo ingante, Mōnatō weca pōe, āna pōñongante, Wængonguī taadō ĩimaī inompa, ante tōingā apæneda tæcæ mā eñengantapa.

²⁷ Mānōmaī cæda ate Apodo wæætē Acayabæ gocæte ante cæyongante tōmēnāni

nāni pōnencabo tōmengā ingante, Waa goe, ānānitapa. Ayæ, Acayabæ iñōmō Itota ingante nē tee empote quēwēnāni acædānimpā, ante iīmaī ante cadota ante yewæmōnānitapa. Minitō, Apodo pongā adinque tōmengā ingante waa cædāni, ante yewæmōninque tōmengā ingante pædæ pōnōnāni ænte godinque māo Acayabæ quēwēnāni inānite pædæ godongā adānitapa. Tōmēnāni Wængonguī waadete pōnō cæcā ate nē pōnēnāni iñōnānite Apodo nē waa pōni apænedongā inte māniñōmō ponte apænedinque tōmēnāni tōnō godongāmæ cægacāimpā. ²⁸ Edæ tōmānāni ayōnāni Apodo oodeoidi inānite nanguī wæætedō wæætē apænedinque gomonga apænecā wædānitapa. Tōmengā, Mōnō Codito æbānō cæqingāā, ante Wængonguī angā ēñente nāni yewæmongainta adinque mōnō ēñengæimpā, angantapa. Ayæ, Itota māniñō nāni yewæmongainō bai nē cædongā inte nāwangā mōnō Codito inongā ingampa, ante nō apænecā ēñēninque tōmēnāni ædō cæte wadō ante apænequināni.

19

Epeto iñōmō Pabodo ponte apænecampa

¹ Apodo ayæ Coodinto iñōmō ee ongōñongā Pabodo nānō cægōnimæ tæcæguedē ānanquidi owēñaque pō

Epeto iñōmō wæængantapa. Ponte ayongā Itota ingante nē tee empote quēwēnāni pancadāniya a ongōnāni. ² Adinque tōmengā tōmēnāni inānite,

—Minitō pōnente bayōmīni Wængonguī tōmengā Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante da pōnongā æmīnitawo.

Åñongā tōmēnāni wæætē,

—Iñæmpa māningā Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingantedō ante apænedānipa ēñenguimōnii.

³ Ante apænedāni ēñēninque Pabodo wæætē,

—Iñinque æcānō emōwo ante æpænē guimīnitawo.

Åñongante,

—Wāo wodi nānō æpænē guidongainō ante guitamōnipa.

⁴ Mānōmāinō ante apænedāni ēñēninque Pabodo wæætē,

—Wāo wodi nānō guidongainō ante guigaimīni inte mīnitō, Idæwaa wēnæ wēnæ cæte awædō, ante Wængonguī Awēnē gāmēnō ocā emænte pongaimīni imīnipa. Incæte Wāo wodi, Iñcayæ ate nē Ponguingā ingante pōnencæmīnimpā, āninque tōmēnāni inānite æpænē guidongacāimpā. Māningā iñōmō Wāo nānō, Nē Ponguingā, ānongā iñōmō Itota inongā ingampa.

⁵ Ante apænecā ēñente wæyōnāni Pabodo wæætē mōnō Awēnē Itota emōwo apænedinque æpænē guidongā guidānitapa. ⁶ Ayæ tōmengā gampocā

ongōñōnāni Wængonguī
Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca wææ
tōmēnāni baonga guican-
tapa. Guicā ate tōmēnāni
wadāni nāni tede bai mā
tededinque Wængonguī beyæ
apænedānitapa. ⁷ Mānīnāni
onguīñænāni æpænē nē
guidēnāni iñōmō ōnompō
tipæmpoga go mengāa
inōnānimpa.

⁸ Pabodo apāicā mengāa
go adocanque pāmonque
adoyōmō quēwēninque ood-
eoidi odōmōincōnē go guī go
guī cædinque guīñēdāmaī
apænedinque, Wængonguī
Awēnē Odeye do pongāimpa,
ante apænebo ēñēdani,
ante nōingā ante apænecā
ēñēnānitapa. ⁹ Apænecā
ēñēñōnāni pancadāniya
guiquēnē, Wīi pōnēinente
awædō, ante Baa āninqwe
Wængonguī Awēnē taadō
ante wīwa tedewēnānitapa.
Mānōmaī tedewēnāni ēñente
wædinque Pabodo iñōmō
ēmō cæte godinque Itota
ingante nē tee empote
quēwēnāni inānite ænte
wadæ gocantapa. Ayæ iīmō
iñō iīmō iñō Tidānō nānō
apæneincōnē go guī go guī
cæte apænedinque Pabodo
māniñōmō pō guidāni tōnō
guēadō guēa apænedānitapa.
¹⁰ Ayæ mēnepoga wadepo
ganca Pabodo mānōmaī
cæyongā oodeoidi incæ
guidiegoidi incæ Atiabæ
quēwēnāni tōmānāni mōnō
Awēnē nānō apænedō ante
ēñēnānitapa.

¹¹ Ayæ Pabodo tōnō
godongāmæ cædinque

Wængonguī tæi piñænongā
inte nangui cæcantapa.
¹² Ininque tōmēnāni Pabodo
weocoo wadæ cæcadoquincoo
incæ padēincoo incæ
æninque wēnæ wēnæ ināni
inānite ænte māmō wo
caayōnāni waa badānitapa.
Ayæ mānōmaī cæyōnāni
wēnæidi nē wīwa ēwocadāni
tōmēnāni nāni nē ēwēnēnināni
tao godānitapa.

¹³ Māniñedē oodeoidi
Itota ingante pōnēnāmaī
ināni incæ pancadāniya
wayōmō wayōmō godinque
wēnæidi nē wīwa ēwocadāni
inānite nē wido cædāni
inōnānimpa. Tōmēnāni
nāmā mā pōnēwēninque,
Nōwo Awēnē Itota ēmōwo
apænedinque mōnō wēnæ
ingante wido cæcæimpa,
ante cædinque wēnæidi inānite
iīmaī ānōnānimpa. Pabodo
nānō nē apænedongā Itota
ēmōwo apænedinque botō,
Wēnæbi tao gobāwe āmopa,
ānewēnōnānimpa.

¹⁴ Māniñedē oodeoidi
beyæ, Wængonguī qui, ante
nē godongā ñænængā ado-
canque Etequeba iñongā
tōmengā wēnāni tiæte ganca
inānitapa. Ināni iñōmō
Itota ingante pōnēnāmaī
ināni incæte adobaī cæcæ
cædānitapa. ¹⁵ Tæcæ cæcæ
cæyōnānite wēnæ nē wīwa
ēwocadongā incæ tōmēnāni
inānite nāēmæ tedinque,
“Itota ingante do abopa. Ayæ
Pabodo æcānō ingāa, ante
do ēñēmopa. Wæætē mīnitō
guiquēnē æmīnidō imīni.”

¹⁶ Añongā wēnæ wīwa
inongā ingante nē ēwēnengā

inte wiyaēmæ tōmēnāni
 inānite to māo yao ongōninque
 bæ tacantapa. Mānōmaī
 cædinque tōmēnāni weocoo
 gā tadongadinque tæi tæi
 pangā ate tōmēnāni weocoo
 ōmaadāni inte wepæ taate
 wædinque oncodo tao wodii
 winōnānitapa. ¹⁷ Mānōmaī
 batimpa, ante tedeyōnāni
 Epeto iñōmō quēwēnāni ood-
 eoidi incæ guidiegoidi incæ
 tōmānāni ēñēninque ancai
 guiñente wædānitapa. Ininque
 mōnō Awēnē Itota ēmōwo wīi
 ōnonque ante tededāni inte
 tōmengā ēmōwo æwocæte bai
 cædinque, Tæi piñængā inte
 ēmongampa, ante wædānitapa.

¹⁸ Ayæ nanguī ināni
 ñōwo wede pōnente bad-
 inque adoyōmō pōninque
 tōmānāni ēñēñōnāni tōmēnāni
 nāni wēnæ wēnæ cædinō
 ante tōmānō ante edonque
 apænedinque, Idæwaa wēnæ
 wēnæ cæte awædō, ante
 wido cædānitapa. ¹⁹ Ayæ idō
 inte nē yewænīnāni incæ
 pancadāniya adobaī pōnente
 badinque tōmēnāni nāni,
 Æbānō cæte yewænguī, ante
 yewæmōninta incæ adoyōmō
 ænte pōninque tōmānāni
 añōnāni nē tånānitapa.
 Mānintacoo æpodō itædē
 cædinque padata nāni æinta
 beyæ godonte ænāni, ante
 cōwā ayōnāni tincoenta
 mīdo ganca mānimpota
 nāni godonte æninta incæ
 nē tånāni agadānimpa.
²⁰ Mānōmaī nē pōnēnāni
 badinque waa cædāni ininque
 mōnō Awēnē nānō ānō
 ante godōmenque wayōmō

wayōmō māo gode ānāni
 ēñēninque tōmengā in-
 gante nāni pōnencabo incæ
 yebæninque tæi piñænāni
 bagadānimpa.

²¹ Mānōmaī cædāni
 ate Pabodo ōnōwēnenque
 pōnēninque, Māatedōniabæ
 ēñacæ godinque botō
 Acayabæ ēñacæ godinque
 Eedotadēē gocæboimpa,
 ante pōnēninque, ayæ,
 Māniñōmō gote ate Odōmā
 nāni quēwēñōmō cōwē go-
 quēnēmo imopa, angantapa.
²² Āninque tōmengā beyæ nē
 cædāni iñōnānite mēnaa inate
 Timoteo tōnō Edaato inate
 apænedinque, Māatedōniabæ
 gote ongōñōmīna botō Atiabæ
 wantæ quēwente pōmoeda,
 ante da godongā godatapa.

*Epetoidi nanguī Yæ yæ
 ānānipa*

²³ Māniñedē Epeto
 iñōmō quēwēnāni iñōmō,
 Itota Taadō mōnō wido
 cæcæimpa, ante nanguī Yæ
 yæ ānānitapa. ²⁴ Tōmēnāni,
 Mōnitō wængonguīnā Diānā
 inampa, ante onquiyænā
 ēmōnō bai badōninque
 māninca weca ædæ wæænte
 nē apænedāni inōnānimpa.
 Tōmēnāni quēwēñōmō ado-
 canque Deēmetedio nāni
 ānongā iñōmō padata
 aca podonte nē badongā
 inongāimpa. Tōmengā
 iñōmō padatagæ æninque
 aca podonte badōninque,
 Mīni wængonguīnā Diānā
 inante mīni tæiyæ waēmō
 apæneincō bai impa, ante
 guianconque badonte
 quēwēnongāimpa. Mānōmaī

badõñongä tömengä tönö godongämæ cädäni wæætë wadäni inänite godonte æninqwe mänincoo beyæ tömënäni godonte æinta nangui æninqwe quëwënönänimpa.
 25 Ìninqwe tömengä tönö në cädäni inänite ayæ wadäni adobai cädäni inänite añete pönäni ate Deëmetedio ìñömö tömënäni inänite apænecantapa.

“Ìñänäni, do ëñëminipa. Mönö badonte godöninque wadäni näni pönöninta nangui æmompä. 26 Ayæ nangui inäni Epeto ìñömö quëwënäni incæ Atiabæ wodo tömämæ quëwënäni incæ ìngä Pabodo guiquënë wapiticæ apænecä ëñëninque edæ oda cædinque tömengä miñæ godänipa, ante do ëñëminipa. Tömengä ìñömö, Önompoca badöninca wii wængonguüdi inänipa, ante tedecä apa quëwëminii. 27 Mänömaï tedecä beyæ mönö badönö ante wadäni nangui inäni piinte anguinäni awædö. Ayæ Diänä ñænænä wængonguinä ìñönante tömengä ingante mönö apæneincö incæ, Önonconque impa, anguinäni awædö. Ayæ godömenque, Mönö wængonguinä Diänä waa pönï wængonguinä inampa, ante Atiabæ tömäo quëwënäni tönö inguipoga tömäo quëwënäni näni waa adönä ìñönante wabänö wapiticæ tededinque godö piinguinäni badänipa, ante awædö.”

28 Ante Deëmetedio mänömainö ante apænecä

ëñëninque tömënäni ænguü badinque ogæ tededinque, “Epetoidi wængonguinä Diänä ñænænä inampa,” ante wæætë wæætë ancaa änänitapa.

29 Mänömaï padata në badönäni Yæ yæ änäni ëñente wædinque mänñömö quëwënäni tömänäni, Quiëmë bai cädänipa, ante acæte ante wadö pö wadö pö pogodo pönänitapa. Ponte ayönäni Mäatedöniabæ quëwente Pabodo tönö godongämæ në pönina Gayo tönö Aditadoco a ongöna adinque tömënäni tömëna inate bæi ongonte quingæ mäo tömënäni näni aincönë ñænæncönë go guidänitapa. 30 Pabodo guiquënë mänömaï cädäni ate wædinque, Godongämæ ongönäni weca go guidinqwe apænecæboimpa, ante cæyongante Itota ingante në tee empote quëwënäni wæætë, Wænompä, ante, Go guidämaï incæbiimpa, ante wææ cädänitapa. 31 Ayæ mänimæ awënëidi pancadäniya Pabodo æmigoidi inäni inte adobai mämö tömengä ingante gode äninque, Bitö ædö cæte mänñömö go guiquimii, ante wææ änänitapa.

32 Ìñonte godongämæ ongönäni guiquënë, Quinante pömoï, ante wodo tömänäni ëñënamäi inänitapa. Pancadäniya, Ìimaï cæcæimpa, äñönänite wadäni guiquënë, Wadö bai cæcæimpa, ante wæætedö wæætë ante ogæ tededinque nangui pönï Yæ

yæ änānitapa. ³³ Yæ yæ
 añōnāni oodeoidi guiquenē
 Adecantodo ingante yæcado
 gö cædāni ongongā adinque
 godongāmæ ongōnāni pan-
 cadāniya tömengā ingante,
 Īimaī cæcæimpa, änānitapa.
 Tömengā guiquenē tömēnāni
 inānite wææ apæneceate
 ante, Apocænē ĩedāni, ante
 bai cædinque pipo pipo
 cæcantapa. ³⁴ Oodeo ĩnongā
 ĩnte mänōmaī cæcampa, ante
 wædinque tömengā ingante
 eñēnāmaī ĩnte tömānāni
 adoyōmō ogæ tededinque,
 “Epetoidi wængonguinā Diānā
 ñænænā ĩnampa,” ante mēa
 ooda ganca adodō adodō
 adodō ante nanguī änānitapa.

³⁵ Ayæ ate tömēnāni awēnē
 Tequedetadio incæ an-
 caa tömēnāni ĩnānite angā
 eñente apocænē cæyōnāni
 tömengā, “Epetoidi eñēmīni.
 Tömāo quēwēnāni mänōmaīnō
 ante do eñēnānīpa. Mōnō
 Epeto ĩñōmō quēwencabo
 mōnō wængonguinā Diānā
 apæneincō nē aamō ĩmōmpa.
 Ayæ tömengā awinca bai
 yewæmōinca oōnædē mōnō
 wæængainca adobai nē wææ
 cæmō ĩmōmpa, ante ad-
 inque tömāmæ quēwēnāni do
 eñēnānīpa cæmīnī. ³⁶ Mānīnō
 ante nāwangā pōnī ĩmpa, ante
 adinque, Babæ ĩmpa, ante
 ædō cæte anguinānī. ĩnīnque
 mīnitō eñēnāmaī mīni Yæ
 yæ ānewēnō ñimpo cædinque
 piyænē cæquēnēmīni ĩmīnīpa.
³⁷ Īina mīni bæi ongonte
 ænte pōnōnīna ĩñōmō
 mōnō wængonguinā Diānā
 apæneincōnē guīdāmaī

īna ĩnte wēnæ wēnæ
 cædāmaī ĩnapa. Ayæ mōnō
 wængonguinā Diānā ĩnantedō
 ante wīi wēnæ wēnæ ante
 pīina apa quēwēnānī.”

³⁸ “Deēmetedio padatagæ
 nāni badoncabo incæ wacā
 ingante, Wīwa cæbitapa, pīinte
 wædānitawo. Edæ nē apænte
 nāni āincō cōwē wī ænete on-
 gōmpa. Mānīcōnē nē apænte
 änāni cōwē ongōnānīpa.
 ĩnīnque Deēmetediodi nē nāni
 pīinongā ingante mānīñōmō
 ænte gote änāni eñēnīnque
 nē apænte änāni wæætē
 tömengā ingante do apænte
 anguēnēnāni ĩnānīpa. ³⁹ Ayæ
 apænte änāni, Īiōnæ tömāmīni
 godongāmæ pōedāni, nāni
 ānīōnæ bayonte mīnitō
 godōmenque pīinte āinēmīni
 ĩnte mānīōnæ ponte āmīni
 eñente apænte änāni ate
 mīnitō piyænē cæquēnēmīni
 ĩmīnīpa. ⁴⁰ Edæ ñōwoōnæ
 mīni Yæ yæ ānewēnīnō ante
 awēnēidi pōnīnque, Quīnante
 mänōmaī cæmīnī, ante
 añōnāni wæætē, Quīēmē
 beyæ cætīmpa, ante mōnō
 angæimpa. Tömēnāni
 wæætē mōnō ĩmonte ānīnque,
 Mīnitō awēnē ingante wido
 cæcæte ante cæmīnīpa,
 ante pīināni wæcæ wæ.”
⁴¹ Ānīnque godongāmæ ponte
 ongōnāni ĩnānite tömengā
 angā gogadānīmpa.

20

*Mātedōniabæ godinque
 Pabodo Guidetiabæ gocampa*
¹ Mānīi Yæ yæ ante
 nāni ānewēnō ĩnque cædāni
 ate Itota ingante nē

tee empote quēwēnāni
 inānite wæætē āñete
 pōñōnānite Pabodo, Mīnitō
 gancæ pōnente godōmenque
 cæcæmīnīmpa, ante godō
 ædæmō apæñecantapa.
 Ayæ, Nōwo gobopa, ante
 Māatedōniabæ gocan-
 tapa. ² Godinque tōmengā
 māñīñōmō quēwēnāni inānite,
 Mīnitō gancæ pōnente
 godōmenque cæcæmīnīmpa,
 ante godō ædæmō apæñecā
 ēñēnānitapa. Mānōmaī nan-
 guī apæñedinque tōmengā
 māñīmæ tōmāo cægōnīnque
 wayōmō māo wayōmō
 māo apæñecā ēñēnāni ate
 Guidetiabæ gote pongan-
 tapa. ³ Māñīñōmō pōnīnque
 mēa go adoque apāicā
 quēwēngantapa.

Ayæ, Tidiabæ goquīmo,
 ante tæcæ ñænæ wipodē gui-
 icæ cæyongante wadāni, Ood-
 eoidi bitō imite wænoncæte
 ante cædānīpa атаque.
 Ante wææ ānāni wædinque
 tōmengā, Botō wæætē adodō
 godinque Māatedōniabæ
 wodo tebæ gocæboīmpa,
 ānīnque taadonque gocan-
 tapa. ⁴ Goyongā tōmengā
 tōnō godongāmæ godāni
 iñōmō, adocanque Bedea
 quēwēningā inte Pidido
 wengā Topatede, ayæ
 wææ Tetadōnica quēwēnīna
 Aditadoco tōnō Tegonto
 mēnaa, ayæ wææ Dedebe
 quēwēningā Gayo tōnō
 Tīmoteo mēnaa, ayæ wææ
 Atiabæ quēwēnīna Tiquico
 tōnō Todopīmo mēnaa,
 māñīmpodāni inānitapa.
⁵ Tōmēnāni tāno godinque

Todoa nāni quēwēñōmō
 pōnīnque mōnitō wipodē
 ponguīmōni ante ee ongōnānitapa.
⁶ Mōnitō guiquēnē ood-
 eoidi pāo yedæ æmpoquī
 ōmæmō i nāni cænguīōnæ
 iñique baganca Pidipo
 iñōmō quēwēnīnque wipodē
 ñænæmpodē go guīd-
 iñique wogaa godinque
 ōnōmpo æmæmpoque eōnæ
 gote ate tōmēnāni weca
 Todoa pōnīnque ōnōmpo
 æmæmpoque go mēōnaa
 quēwentamōnīpa.

*Todoa iñōmō Pabodo ponte
 apæñecampa*

⁷ Tōmēnāni nāni guēmanguīōnæ
 go ate mōnitō, Nōwo
 gāwadecæ bayō Wængonguī
 itædē impa, ante pāo
 godongāmæ cæncæte
 ante æmongapaa æi
 wænōmēnæcapaa æi guīd-
 iñique tæ contatamōnīpa.
 Pabodo iñōmō baānæ ate
 gocæ cædingā inte æi guī
 tæ contadinque wantæpiyæ
 ayaōñænēña pōñi ayæ
 apæñecā ēñentamōnīpa.
⁸ Wænōmēnæcapaa mōni
 godongāmæ ēñengoncōnē
 gongapæncade bacoo tī
 wodōnote mæ ongōnīmpa.
⁹ Adocanque edēningā
 tōmengā emōwo Eotico
 ayamōnecāa tæ contate on-
 gongantapa. Iñique Pabodo
 wantæpiyæ apæneyongā
 edēningā iñōmō mōwocodē
 nangui mōlnente ayæ wangæ
 monte wænōmēnæcapaa
 ongōnīnque yæipodē tæ
 go wæægantapa. Go

wæænte do wængä ad-
inque tōmengä ingante
yao ongonte mänänitapa.
10 Nāne wænte öñöñongä Pa-
bodo yæipodē wææninque,
Quēwencæcäimpa, ante
cædinque wīni ænte pæ
mangantapa. Ayæ nē
pönēmōni mōni caipæ imōnite
apænedinque,

—Mii quēwengä ingampa.
Guiñente wædāmaī iedāni, an-
gantapa.

11 Äninque Pabodo wæætē
adodō æmongapaa æidinke
päö ænte pä ænte mōnitō
tönō godongämæ cæninque
wantæpiyæ godōmenque
apæñecöñongä edæ ñäö
batimpa. Ñäö ba ate Pabodo
ñimpo cæte wadæ gocantapa.
12 Ayæ, Edëningä miingä
quēwengampa, ante ænte
wadæ godinke tōmēnāni
wampo pönēninque nanguī
to gadänimpa.

*Ömaaque godinke Pabodo
Miideto ganca pongampa*

13 Pabodo guiquēnē
taadonque gocæ cædinque
mōnitō imōnite apæñecantapa.
Minitō wipodē ñænæmpodē
go guidinke mäodāmæ
wipodenque godāmæ
goyōmīni, botō ömaaque nāne
tebæ pōmoedāni. Atōnō
iñömō pō wāi wocænte
owoyōmīni botō iñömō
ömaaque pō adopodē guiibo
ate gocæimpa, angä Ao ante
mōnitō tāno go guī tæ con-
tadinque öme tagamōnimpa.
14 Mänōmaī godinke Atōnō
iñömō pō wāi wocænte
owoyōmōni tōmengä ömaaque

pō bee tēninque ñænæ
wipodē adopodē pō gui-
ite tæ contacä ate mōnitō
godongämæ wogaa godinke
Miitidēne nāni quēwēñömō
pontamōnipa. 15 Mänñömō
wāi wocænte monte ate
ñäö ba wogaa godinke
mōnitō Quiyo ganca pōninque
waönæ ate wodo pænta
godinke wæætē Tāmo
iñömō pömōnique go Todogu-
idio iñömō pömōnique go
iñabæ guingä ate Miideto
pontamōnipa. 16 Edæ,
Ææmæ Pentecotee nāni
änömæ botō bequinque Ee-
dotadēe eyepæ poncæte ante
quingæ goquēnēmo imopa,
ante do äningä inte Pabodo
ñöwo, Atiabæ wantæpiyæ
ongōninque ædō cæte Ee-
dotadēe eyepæ pōmaīmo.
Ante pōnente wædinque,
Epeto iñömō ti wæænāmaī
yaatænque gocæboimpa.
Äñongä mōnitō tōmengä tönō
Epeto wodo tebæ godinke
Miideto iñömō pontamōnipa.

*Epeto iñömō nē Picænāni
inānite Pabodo apæñecampa*

17 Mänii wipo ñænæmpo
Miideto iñömō wogaa pō wāi
wocæ ate ti wææninque
Pabodo wadāni inānite da
godōninque, Minitō Epeto
iñömō tōmæwæ æidinke
Itota Codito ingante nē
godongämæ pönēnāni weca
godinke tōmēnāni inānite
nē aadāni Picænāni inānite
añete pōedāni. 18 Angä
añete pōñönānite tōmengä,
“Botō Atiabæ mā ponte
quēwēninque botō goganca
æbänō mīnitō weca waa

cæte quēwēnōmoī, ante do ēñēmīnīpa. ¹⁹ Edæ ood-eoidi, Wænoncæ, ānāni ēñēnīnque nanguī guīñente wæbo incæte botō, Ōnōmoque bai īmopa, ante pōnēnīnque Wængonguī beyænque nanguī cædinque Ca ca wædinque ee cætabopa. ²⁰ Īnīnque botō, Mīnitō beyænque quīnō waa inguī, ante pōnēnīnque pæ wēenedāmaī inte do apænebo ēñēmīnitapa. Ayæ edæ tōmānāni ayōnāni odōmonte apænedīnque botō wacōnē māo wacōnē māo go guīdinque apænebo ēñēmīnitapa. ²¹ Ayæ pancamīniya oodeoidi īñōmīnīte pancamīniya guīdiegoidi īñōmīnīte botō tōmānīnī īmīnīte apænedīnque īmaī ante apænetabopa. Mīnitō, Idæwaa wēnæ wēnæ cæte awædō, ante pōnente wædinque Wængonguī gāmænō pōnīnque mōnō Awēnē Itota Codito ingante pōnencæmīnīmpa, ante āmo ēñēmīnitapa. Mānōmaī tōmāā cætabopa, ante do ēñēmīnīpa.”

²² “Nōwo guīquēnē Wængonguī Ōnōwoca angā ēñēnīnque Eedotadēē gocæboīmpa. Mānīñōmō pōñōmote quīēmē bai bacæīmpa, ante pōnente wædīmo incæte ee gocæboīmpa. ²³ Ōnonque botō ñōwo wayōmō wayōmō nāni quēwēñōmō pōñōmote wadāni Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca tōnō apænecā ēñēnāni inte do botō īmote īmaī ante wææ ānānīpa. Bitō tee mōnete

nanguī caate wæquinque Eedotadēē gobīpa, ānāni ēñēnīnque mānīnque ante ēñēmōpa. ²⁴ Incæte, Wængonguī waadete pōnō cædinque nānō cægainō ante watapæ apænedīnque bitō, Nō pōnī impa, ante apænebi ēñencædānīmpa, ante mōnō Awēnē Itota doyedē botō īmote angacāīmpa. Īnīnque tōmengā nānō anganca īnque cæcæte ante cæyōmote wænōnāni wæmo incæte botō, Godōmenque inguīpoga quēwenguēnēmo intabopa, ante wædāmaī incæboīmpa. Ayæ pogodo gote bai botō goquīnō tōmānō gocæte ante nanguī cæcæboīmpa, āmopa,” ante Pabodo apænecantapa.

²⁵ Ante apænedīnque tōmengā ayæ godōmenque apænecantapa. “Botō, Mōnō Awēnē Odeye do pongāīmpa, ante apænedīnque wayōmō māo wayōmō māo apænebo ēñēmīnitapa. Idæwaa apænebo ēñēnīmīnī inte mīnitō ñōwo æmæwo botō awīnca amīnīpa. ²⁶ Mānōmaī beyæ botō ñōwoñæ apænedīnque mīnitō īmīnīte īmaī āmopa. Botō, Quēwencæmīnīmpa, ante cædinque ancaā apænebo incæte pancadānīya tōmēnāni nāni wīī ēñēnō beyænque wentamō mongænte nāni wænguīnque goyōnāni botō wæætē mānīnō beyæ wentamō mongænāmaī īmopa. ²⁷ Wængonguī, Īmaī cæbo bacæīmpa, ante nānō ānō ante botō īñōmō edæ pæ wēenedāmaī inte mīnitō

īminite tōmānō edonque pōni apænebo eñēmīnīta.

28 “Mīnitō iñōmō edæ nāmā wææ aadinque waa cæte quēwēedāni. Wængonguī Ōnōwoca mīnitō īmīnite ānīnque, Iñāni cæningāidi bai iñānīpa, ante nānō nē angaināni iñōnānīte mīnitō wæætē nē aamīni inōmīni inte tōmēnāni inānīte ædæmō wææ aedāni. Mōnō Awēnē Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo inānīte æncæte ante tōmengā nāmā wepæ godonte ængā ate Wængonguī quīnāni bagadānīmpa cæmīnī. Mīnitō tōmēnāni inānīte nē aamīni inte waa aedāni. 29 Edæ botō do eñēmōpa. Babæidi gāwæī ecate ade cænāni amīnīpa. Edæ botō ēmō cæte gobo ate waodāni incæ babæidi cædāni mīni abai adobai wēnæ wēnæ cædinque mīni pōnencabo iñōmīnīte ata cæpodāmai incædānīmpa. Tōmēnāni babæ wapiticæ ānāni eñēnīnque mīni cabo incæ pancadāniya eñēnāmai badīnque wadæ godāni wæcæmīnīmpa. 30 Ayæ tōmēmīni mīni pōnencabo incæ pancadāniya, Mōnitō mīñæ poncæmīnīmpa, ante cædinque babæ wapiticæ odōmoncædānīmpa cæmīnī. 31 Edæ wææ cæedāni. Botō, Mānōmai bacæīmpa, ante wadepo mēnepoga go adodepoque iñonte itædē incæ woyowotæ incæ ñīmpo cædāmai inte Ca ca wædinque mīnitō tōmāmīni īmīnīte apænebo eñēnōmīnīmpa. Mānōmainō ante pōnēedāni,” ante Pabodo

apænecā eñēnānīta.

32 Ānīnque tōmengā, “Iñānāni, botō mīnitō īmīnīte Wængonguī nempo ñōwo ēmō cæte gobo tamēñedāni. Tōmengā waadete nānō pōnō cædinō ante mōni apænedō ante eñente ēwocamīni iñōmīnīte tōmengā mīnitō īmīnīte godongāmæ cæcā ate tæī piñante bacæmīnīmpa. Ayæ Wængonguī quīmōni tōmāmōni tōnō mīnitō adocabomīni bayōmīnīte tōmengā eyepæ da pōnongā ate mīnitō mōnitō tōnō godongāmæ æncæmīnīmpa. 33 Botō iñōmō æbānō quēwēmoī aedāni. Edæ wacā quī tīguitamō incæ oodo incæ weocoo incæ, Botō quī bacæīmpa, ante cōwē æīnēnāmai inōmoīmpa. 34 Edæ tōmēmo ōnompoca botō cædinō beyænque quīēmē ænguēnēmo ante eyepæ ænīnque quēwēnōmoīmpa. Ayæ botō tōnō godongāmæ cædāni nāni ænguēnēnō ante adīnque adobai botō tōmēmo ōnompoca cædinō beyænque ænīnque tōmēnāni inānīte da godō da godō cæbo ænīnque quēwēnōnānīmpa. Mānōmai botō cædinō ante do eñēmīnīpa. 35 Mōnō Awēnē Itota incæ iīmai ante apænegacāīmpa. ‘Māincoo ænīnque mōnō wædænque tomōmpa. Wæætē wacā ingante pædæ godōnīnque mōnō nanguī toquinque impa.’ Ante Itota nānō apænegainō ante pōnēnīnque botō, Mānōmai mōnō ōnompoca nanguī cædinque ænīnque wadāni

nē ænguēnēnāni inānite mōnō pædæ godongæimpa, ante mīnitō imīnite cōwē odōmonte apænebo eñēmīnitapa.”

³⁶ Mānōmainō ante iinque apænedinque Pabodo tōmēnāni tōnō da guicapod- inque Wængonguī ingante apænecantapa. ³⁷ Ayæ

tōmēnāni Ca ca wædinque, Waa goe, ancæte ante godongāmæ goto pōninque tōmengā ingante yaagō yaagō cædānitapa. ³⁸ Tōmengā nānō, Botō imote æmæwo amīnīpa, nānō ānīnō beyæ godōmenque nanguī wædānitapa. Ayæ tōmengā ingante ñænæ wipo ganca ænte māodāni gogacāimpa.

21

*Pabodo Eedotadēē go-
campa*

¹ Mōnitō tōniñadāni tōnō godongāmæ wægōninque Pabodo tōnō mōni goquin- cabo iñōmō, Wipo ñænæmpo do wogaa gocæ cæpa, ante adinque edæ, Nōwo gomōnīpa, ante tōmēnāni inānite emō cæte godinque mānimpodē go guītamōnīpa. Guīdinque mōnitō tōingā wogaa godinque Coto nāni quēwēñōmō ponte tōmæwæ æite monte ate iimō ate Ododata gomōnique go Patada nāni quēwēñōmō pontamōnīpa. ² Patada iñōmō pō ti wæænte ayōmōni, Wipo ñænæmpo Pēnitia goquimpo impopa, ante adinque mānimpodē go guīdinque wogaa gotamōnīpa. ³ Wogaa godinque dipæmæ inō

gomō ayōmōni wāā tēiwænē Tipidebæ a ongō adinque tæcæpæ inō wodo tebæ wogaa gomōnique go Tidiabæ pontamōnīpa. Ayæ ñænæmpo mōni goimpo Tido iñōmō māincoo owāaqui impa, ante eñēninque mōnitō māniñōmō adobaī ti wææntamōnīpa.

⁴ Ti wææninque mōnitō tōmēnāni quēwēñōmō ponte ayōmōni Itota ingante nē tee empote quēwēnāni a ongōnāni adinque mōnitō onompo æmæmpoque go mēōnaa iñōnte tōmēnāni tōnō godongāmæ quēwentamōnīpa. Tōmēnāni guīquēnē, Wængonguī Tæiyæ Waemō Onōwoca apænecā eñēnīnāni inte Pabodo ingante, Bitō wæquinque Eedotadēē iñōmō gocæ cæbīpa, ante wææ ānānitapa. ⁵ Mānōmaī ante wææ ānāni eñēmōni incæte mōnitō, Mānimpoñæque quēwenguēnēmōni in- tamōnīpa, ante adinque wadæ gotamōnīpa. Iinque tōmēnāni nāni quēwēñōmō yabæ inō tōmēnāni nāni wen- cabo tōmānāni ænte māodāni godinque mōnitō emōnaiya pōninque godongāmæ da guicapodinique Wængonguī ingante apænetamōnīpa. ⁶ Apænete ate mōnitō, Gomōnīpa, āninque go ñænæ wipodē adopodē guīdinque wogaa gocæ cæyōmōnite tōmēnāni wæætē, Waa goedāni, āninque ocæ emænte tōmēnāni oncō godānitapa.

⁷ Mōnitō iñōmō Tido iñōmō wadæ tao wogaa godinque Todēmaida iñōmō pō tōmæwæ

æidinqe mǎniñōmō nāni
 pōnencabo inānite adinqe
 mōnitō, Pōmōnipa, āninqe
 tōmēnāni tōnō adoōnæque
 quēwentamōnipa. ⁸ Īmō ate
 wadæ godinqe Tetadea
 nāni quēwēñōmō pōninqe
 Pedipe oncōnē pō guiite
 quēwentamōnipa. Wēēnēñedē
 Itota nānō nē ēmiñænāni,
 Mōnō pōnencabo beyæ ante
 nē cædāni tiæte ganca
 ināni incædānimpa, ante
 nāni Tiæte ānōnāni iñōnāni
 adocā Pedipe tōmēnāni nāni
 pōnencabo beyæ ante nē
 cæcā inongā inte Codito
 waa pōni nānō pōnō
 cægainō ante nē apænecā
 inongāimpa. ⁹ Tōmengā wēnāni
 baquedānique mengāa go
 mengāa iñōnānite Wængongui
 Ōnōwoca pōnō cæcā ate
 tōmēnāni Wængongui beyæ
 nē apænedāni inōnānimpa.
¹⁰ Mōnitō Pedipe weca
 tæōnæ quēwēmōni ate wacā
 onguiñængā tōmengā ēmōwo
 Agabo Wængongui beyæ
 nē apænedongā inte Ood-
 eabæ quēwente wææ pon-
 gantapa. ¹¹ Mōnitō weca
 pōninqe tōmengā Pabodo
 pacadeyænta æninqe nāmā
 ōnompō goti wimpote wæi
 ōnōwa goti wēwadinque iīmaī
 ante apænecantapa.

—Wængongui Tæiyæ
 Waēmō Ōnōwoca botō imote
 æbānō ante apænecāā, ante
 apænebo ēñeedāni. Oodeoidi
 Eedotadēē nē quēwēnāni
 iñōmō iī pacadeyænta nē
 ēadingā ingante mǎnōmaī
 goti wininqe oodeoidi
 ināmaī ināni nempō pædæ

godōnāni æncædānimpa, ante
 do apænecā ēñēmopa, ante
 Agabo apænecantapa.

¹² Mǎnōmaī apænecā
 ēñēninqe mōnitō Tetadea
 quēwēnāni tōnō Pabodo in-
 gante wææ wææ apænedinqe,
 Eedotadēē godāmaī imāwe.
¹³ Ante wææ āñōmōnite
 Pabodo wæætē,

—Mīnitō iñæmpa Ca ca
 wæmīni ēñente wædinque
 wætawente awædō. Edæ
 Eedotadēē goyōmote bæi
 ongonte goti wināni incæte
 wænōnāni wæmo incæte
 botō iñōmō ñimpo cædāmaī
 inte mōnō Awēnē Itota ēmōwo
 beyænque cōwē gocæboimpa.

¹⁴ Ante mǎnōmaī apænecā
 ēñēninqe mōnitō ancaa
 wææ āñōmōnite Pabodo,
 Cōwē gocæboimpa, ante
 ñimpo cædāmaī inte angā
 wædinque mōnitō wæætē
 edæ, Wængongui nānō ānō
 baī bacæimpa, ante ad-
 inque mōnitō ee ate pæ
 wēēnetamōnipa.

¹⁵ Īninqe mǎnimpoōnæ
 mǎniñōmō quēwēninqe,
 Ōnōwo mōnō Eedotadēē
 gocæimpa, ante cædinque
 Pabodo tōnō godongāmæ ee
 gotamōnipa. ¹⁶ Goyōmōni
 Tetadea iñōmō quēwēnāni
 inte Itota ingante nē tee em-
 pote quēwēnāni pancadāniya
 mōnitō tōnō godongāmæ
 godinqe, Nāatōō oncōnē
 owocæmīnimpa, ante
 māninganca ænte māmōnāni
 pō guiitamōnipa. Tōmengā
 iñōmō wāā tēiwænē Tipi-
 debæ nē quēwēningā inte
 dobæyedē Itota nānō nē

ēmīñængā badingā inte
quëwënongåimpa.

*Tantiago weca Pabodo
ëñacæ gocampa*

17 Tömengā oncönë pō
guii mōmōnique go Eedo-
tadëë pōñmōni māniñōmō
quëwente nē pōnēnāni iñōmō,
Waa pōmīni amōnipa, ante
todānitapa. 18 Ayæ iimō ate
Pabodo tōnō godongāmæ
mōni poncabo Santiago
weca ëñacæ gotamōnipa.
Tömengā weca pōñmōnite nē
pōnēnāni inānite nē aadāni nē
Picænāni tōmānāni adoyōmō
pōnānitapa. 19 Adinque
Pabodo, Waa quëwēmīni,
āninque godōmenque iimāi
ante apænecantapa. Mēmōidi
ëñëedāni, āninque, Botō
oodeoidi ināmaī ināni weca
gote cæyōmote Wængongui
iimāi godongāmæ waa
cæcantapa, ante Wængongui
nānō cædinō ante tōmengā
adodō adodō ante apænecā
ëñënānitapa. 20 Ëñëninque nē
aadāni Picænāni guiquënë,
Wængongui, Bitō waa pōni
cæbitapa, ante godongāmæ
watapæ apænedānitapa. Ayæ
Pabodo ingante wæætē
apænedinque,

—Biwi ëñëmi. Oodeoidi
æpodō miido ganca ināni ñōwo
do pōnente badāni abitapa.
Tömēnāni iñōmō Wængongui
nānō wææ angainō ante
tōmānāni ëñente cōwë cædāni
abitawo. 21 Ayæ edæ
bitō Pabodobi wënæ wënæ
cædāmaī iñōmite wadāni bitō
imitedō ante babæ wapiticæ
godō oodeoidi inānite iimāi
ante tedewēnāni ëñënānipa.

Tömēnāni, Pabodo wayōmō
wayōmō godinque oodeoidi
wabæca quëwēnāni inānite
bee tente odōmōninque iimāi
ante apænecampa, ante
tedewēnānipa. Pabodo,
Minitō wēnāni inānite ëō
togænāmaī iedāni, āninque,
Dodāni nāni angainō
mīni ëñënō ante ñimpo
cædāni, ante ānewengampa,
ante tedewēnānipa. Ayæ
godōmenque āninque, Mōitee
wodi nānō wææ angainō
ante wido cædāni, ante Pa-
bodo ānewengampa tōō. Ante
tömēnāni bitō imitedō ante
babæ ante tedewēnānipa.
Iñæmpa bitō mānōmainō ante
änāmaī iñōmite tōmēnāni
oodeoidi inānite babæ
ante apænedāni ëñënānipa
cæbii. 22 Īninque, Pabodo do
pongäimpa, ante oodeoidi
do ëñenguināni inānipa, ante
pōnente wædinque mōnitō
ñōwo, Æbānō cæte wææ
cæquīi, ante wæmōnipa.
23 Īninque, Pabodo nō cæcā
iñongante wadāni babæ
wapiticæ tededānipa, ante
oodeoidi ëñencædānimpa,
ante wææ cædinque bitō iimāi
cæcæbiimpa amōnipa.

“Pabodo ëñëmi, änānitapa.
Mōnitō weca onguiñænāni
mengāa go mengāa ināni
ñōwo ongōninque, Wængongui
beyænque ante cōwë
cæcæmōnimpa, ante nē
änināni inte tōmēnāni nāni
äninō bai iinque cæquināni
inānipa. 24 Tömēnāni,
Mōnitō äninō ante do
iinque cædimōni inte wen-
tamō mongænāmaī imōni
acædānimpa, ante cædinque,

Wængonguī qui, ante godoncæ cædānīpa. Īnīnque bitō īñōmō mānīnāni īnānīte ænte godīnque tōmēnāni tōnō godongāmæ, Wængonguī qui, ante godōe. Ayæ bitō eyepæ pædæ godōmi ænīnque tōmēnāni nāni godonguēnencoo godonte ænīnque, Wængonguī qui, ante godōnīnque tōmēnāni ocaguī tōmanguī ocāa pōnī ēō tocate incædānīpa. Bitō mānōmaī tōmēnāni tōnō īñacabo cædīnque Mōitee wodi nānō angainō baī cæbi adīnque oodeoidi wæætē, Æ, Pabodo nō cæcā īñongante wadāni īñōmō babæ wapiticæ tededānīpa, ante ēñencædānīpa,” ante nē Picænāni ānānīta.

²⁵ “Ayæ oodeoidi īnāmaī īnāni guiquēnē nē pōnēnāni badīnque æbānō cæquēnēnāni īnānīpa, ante pōnente wædīnque mōnītō do godongāmæ pōnēnīnque tōmēnāni īnānīte īmaī ante yewæmontamōnīpa. Wadāni, Wængonguīdi qui, ante cænguī nāni cōnōnīncoo ante mīnītō cænāmaī gomō aedāni. Wepæ owemōingā adīnque cæningā ñē wīmencate wæningā adīnque cænāmaī iedāni. Ayæ nānōogængā īnāmaī īñongante mīnītō godō guēa mōnāmaī iedāni, ante do yewæmontamōnīpa,” ante nē aadāni Picænāni Pabodo īngante apænēgadānīpa.

Wængonguī oncōnē Pabodo īngante bæi ongōnānīpa

²⁶ Īmō ate ñāō bayonte nē aadāni Picænāni nāni

ānīnō baī ēñente cædīnque Pabodo mengāa go mengāa īnāni īnānīte ænte māocā gote cæyōnāni tōmengā nānō tæiyæ waēmō baquinque ante tōmēnāni tōnō Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ēñente cæcantapa. Mānōmaī cædingā inte tōmengā Wængonguī oncō ñænæncō yabæcōnē go guīdīnque mānīñōmō cædāni īnānīte apænēdīnque, Mōnītō adoque Wængonguī itædē go ate Mōitee wodi nānō angainō īnque cæmōni ate īnāni īñōmō, Wængonguī qui, ante baō pædæ pōnōnāni ænīnque tancæmīnīpa, ante Pabodo tōmēnāni beyæ ante apænecantapa.

²⁷ Ayæ ōnompo æmæmpoque go mēōnaa nānō ānīmpoōnæ wodo īnque ba ate oodeoidi Atiabæ quēwente nē pōnīnāni guiquēnē Wængonguī oncō ñænæncō yabæcōnē ponte ayōnāni Pabodo a ongongā. Adīnque mānīñōmō ōnonque ongōnāni īnānīte, Mōnō pīinte cæcæīmpa, ante ānāni ēñēnīnque īnāni wæætē ænguī badānīta. Ayæ Pabodo īngante bæi ongonte, ²⁸ aa pedīnque tōmengā īngante nē pīinte ānāni īñōmō, “Idægoidi cōwā aedāni” ante, “Īngā īngampa cæmīnī. Pō godongāmæ cædāni. Tōmengā īnguīpoga tōmāo godīnque tōmāmæ quēwēnāni īnānīte māo apænēdīnque īmaīnō ante tedewengampa. Idægoidi wēnæ wēnæ cædāni īnānīpa, ante cōwē ānewengampa.

Wængonguī oncō ñænæncō
incæ ōnonconque impa,
angampa. Ayæ Wængonguī
nānō wææ angainō ante
mōnō ēñēnāmaī ingæimpa,
ante tōmengā ānewengampa
tōō. Ayæ iñōmō oncō
tæiyæ waēmō oncō iñonte
tōmengā wæætē guidiegoidi
inānite ænte māmō iincōnē
guidinque otænē ōñō bai
cæcantapa cæminii,” ante
pīinānitapa.

²⁹ Do edæ wacā Todopīmo
iñōmō Epeto iñōmō quēwēningā
inte Eedotadēē pōninque Pa-
bodo tōnō cægōna inōnāimpa.
Mānōmaī guēa cægōna ad-
inque oodeoidi, Æ, iingā
oodeocā ināmaī iñongante
Pabodo do Wængonguī
oncō ñænæncō yabæcōnē
ænte māmōngā wāānē gui-
ibaingampa, ante wawique
pōnēninque mānīnō ante
wapiticæ apænedānitapa.

³⁰ Mānōmaī ante ānewēnāni
ēñēninque Eedotadēē
quēwēnāni tōmāo iñōmō
Yæ yæ āninque pogodo
pōnānitapa. Ponte Wængonguī
oncō ñænæncō yabæcōnē
māo pō guidinque Pa-
bodo ingante bæi ongonte
æninque oncodo wēā man-
tao godinque odemō do
tee mōnedānitapa. ³¹ Ayæ
godōmenque, Wængongæimpa,
ante tæcæ cæyōnāni ado-
canque mæi odōmāno ton-
tadoidi awēnē cōmantante
ingante apænecantapa.
Eedotadēē tōmāo Yæ yæ
āninque pogodo pōnānipa
cæbii. ³² Ante mæi angā
ēñente wædinque awēnē

cōmantante iñōmō tontado
capitāōidi tontadoidi inānite,
Pōedāni, āninque nē Yæ
ānāni weca pogodo wææ do
pōnānitapa. Iñinque awēnē
cōmantante tōnō tontadoidi
do wæænte pōnānipa, ante ad-
inque wadāni wæætē Pabodo
ingante nē tæi tæi pānīnāni
inte ñōwo ñimpo cædinque ee
adānitapa. ³³ Pabodo weca
pōninque awēnē cōmantante
angā ēñēninque tontadoidi
wæætē Pabodo ingante
bæi ongōninque yaēmōngō
mēmēña goti wīnānitapa.

Awēnē cōmantante iñōmō,
Æcānō ingāi, ante ayæ,
Quinō wēnæ wēnæ cæcāi.
³⁴ Āñongante pancadāniya,
Īmaī cæcantapa, āñōnāni
wadāni wæætē, Wīi Īmaī
wadō cæcantapa, āninque
wææ wææ āñōnānite ton-
tadoidi awēnē cōmantante
iñōmō, Nōingā ante æbānō
cæte ēñēnguimoo, ante
wædinque tontadoidi inānite
angā ēñēninque Pabodo
ingante tōmēnāni wææ
cæte iñōmō ænte mæicæte
ante cædānitapa. ³⁵ Ānte
godinque tēwaimpa ganca
tæcæ pōñongante godongāmæ
ongōnāni godōmenque ænguī
badinque wīwa cæcæ cædāni
wædinque tontadoidi wæætē
Pabodo ingante wææ
cædinque ōnōnancapæ ængō
cædinque adīmōngā næænte
mæidāni tēwaimpaa æicantapa.
³⁶ Ayæ tōmānāni edæ tee
empote pōnāni iñōmō Yæ
yæ āninque, “Cōwē wido
cæcæimpa,” ante ancaa
ānānitapa.

Pabodo nāmā wææ apæneccampa

³⁷ Wææ cætiñmō tæcæ mangui guicæte ante cæyōnāni Pabodo iñmō tontadoidi awēnē cōmantante ingante apænedinque,

—Bitō Ao āmi ēñente ate botō adodeque bitō imite apæneccæboimpa.

Åñongante,

—Iñæmpa bitō guidiego tededō tedebe imitawo. ³⁸ Bitō iñæmpa equitobi inōmi inte edæ doyedē, Wido cæcæimpa, ante cædinque nē, Wængongæimpa, ante nāni ānincabo iñōnānite coatodo miido ganca ināni inānite önōmæca ænte māobi godānitapa. Botō ayōmo bitō adobi imitapa tōo.

³⁹ Åñongante Pabodo wæætē,

—Iñæmpa botō waobo ēñagaïmo inte oodeobo inōmo imopa. Botō wīi önōñōmonque ēñagaïmo imopa. Tiditiabæ Tadoto nāni nangui quēwēñōmō ēñagaïmo imopa cæbii. Ao āmi ate botō iināni inānite apænebo ēñēmainānipa.

⁴⁰ Åñongante Ao angā ate tēwaimpaa adiyæ gongæninque godongāmæ ongōnāni inānite Pabodo, Apocænē iedāni, ante bai cædinque compo compo cæcā. Adinque tededāmaï ongōnāni ate tōmengā ebedeoidi nāni tededō tededinque iimaï ante apæneccā ēñēnānitapa.

22

¹ “Botō tōniñamini imini ēñeedāni. Botō wæmpomini

imini botō nāmā wææ apænebo ēñeedāni.”

² Ante Pabodo ebedeo tededō apæneccā ēñēninque tōmēnāni, Æ mōnō tededō apæneccampa, ante wædinque godōmenque ēamonca nōwæ ongōñōnāni tōmengā iimaï ante apæneccantapa.

³ “Botō iñmō oodeobo ingaïmo imopa. Tiditiabæ Tadoto iñmō ēñagaïmō inte botō Eedotadēē ponte pægaboï aedāni. Iñmō pædinque Gämadiedo nē odōmongā weca adīmo inte botō mōnō mæmæidi nāni wææ angaïnō ante ædæmō ēñēninque adodō ante ēñente cæte pægaboimpa. Mīnitō, Wængongui beyæ ante mōnō cōwē cæcæimpa, ante ñōwoōnæ cæminipa. Mīnitō cæmini bai botō adobai Wængongui beyæ ante cæcæte ante cōwē nangui cædinque quēwengaboimpa.

⁴ Ininque, Itota oōnædē godō Taadō bai ingampa, ante nē pōnēnāni inānite botō, Pāmo wæncædānimpa, ante togænte pangaboimpa. Onguiñænāni incæ onquiyænāni incæ tōmānāni inānite bæi ongōninque botō wadāni nempo pædæ godōmo æninque tōmēnāni wæætē nē pōnēnāni inānite māo tee mōnedāni wægādānimpa.”

⁵ “Mānōmaï cædinque botō, Godōmenque Daāmaco iñmō godinque botō, Taadō, ante nē pōnēnāni inānite bæi ongonte goti winte adodō Eedotadēē iñmō ænte māmō pædæ godōmo æninque awēnēidi wæætē

tömēnāni inānite pānāni wæcædānimpa, ante cætabopa. Mānōmaī cæcæte ante cæbo adinque, Wængongui qui, ante nē godongā nænængā pōni inongā tōnō nē aadāni nāni Picæncabo tōnō Ao āninqe, Mōnitō tōniñadāni Daāmaco iñōmō quēwēnāni acædānimpa, ante cadota ante yewæmōnāni ænte gotabopa. Ininqe, Botō æbānō cæboo, ante nē agāināni inte awēnēidi incæ edæ, Pabodo nāwangā angampa, ante nōwo nē apænequēnēnāni inānipa,” ante Pabodo angantapa.

Botō wēēnē pōnēwengainō ante nīmpo cædinque wadō ante pōnēmopa, ante Pabodo apænecampa

(Nāni Cægainö 9.1-19, 26.12-18)

6 Äninqe Pabodo, Iīmaī cægaboimpa, ante godōmenque apænecantapa, “Botō taadō godinque tæcæbæcā iñonte Daāmaco obo ponte ayōmote öönædē iñontobæ nāō botō weca pō godongāmæ guinæ gongæ ate wædinque, 7 botō guidōmēmæ tæ go wææntabopa. Ayæ eñēñōmote, ‘Taodo, Taodo. Botō imote quīnante togænte pāmii.’ 8 Äñongante, ‘Awēnē, æbidō inōmi imii.’ Ante wæyōmote tōmengā, ‘Itota Nāatadeta quēwēnīmo inte māniñodō bitō nē togænte pānōmo imopa,’ ante apænecantapa. 9 Mānōmaī apæneyongā botō tōnō godongāmæ godāni guiquēnē nāō gongænque adinque botō

imote nē apænecā nānō ted-edō ante eñēnāmaī inānitapa. 10 Botō iñōmō, ‘Awēnē, quīnō cæquēnēmo imoo, ante āmi eñēmoe.’ Äñōmote mōnitō Awēnē wæætē, ‘Bitō ængæ gantidinque Daāmaco iñōmō goe. Botō, Taodo iīmaī cæcæcāimpa, ante wacā ingante Daāmaco iñōmō nē quēwengā ingante do apænebo eñengampa cæbii. Bitō Daāmaco iñōmō gote ongōñōmi tōmengā wæætē bitō imite apænecā eñente cæcæbiimpa,’ angantapa. 11 Ayæ nāō gongæ adinque botō bee wodōmonte bai bayōmote botō tōnō godongāmæ godināni wæætē tōō æmænte Daāmaco iñōmō māodāni gotabopa,” ante Pabodo apænecantapa.

12 Mānōmainō ante apænedinque Pabodo godōmenque apænecantapa. “Māniñōmō gote ongōñōmo wacā tōmengā emōwo Änāniya botō weca pongantapa. Tōmengā iñōmō Wængongui ingante guīñente wædongā inte dodāni nāni wææ angainō ante cōwē eñente cæcā inongāimpa. Ininqe ood-eoidi māniñōmō quēwēnāni tōmānāni tōmengā ingante waa adōnānimpā. 13 Tōmengā iñōmō botō weca pō næ gongæninque, ‘Taodo, bitō botō biwī imi, nōwo waa bamonte ae.’ Tæcæ äñongante botō æmō adinque tōmengā ingante waa atabopa. 14 Tōmengā ayæ apænedinque, ‘Mōnō mæmæidi Wængongui incæ,

Botō æbānō cæquīmo īmoō, ante botō pōnente angainō ante bitō ēñencæbiimpa, ante cædinque bitō īmite apænte ængampa. Ayæ, Mōnō nō cædongā ingante tōmēmi acæbiimpa. Adocā apænecā ēñencæbiimpa, ante cædinque Wængonguī bitō īmite do apænte ængampa. ¹⁵ Īnīnque nē adīmi inte nē ēñēmi inte bitō īñōmō edæ bitō adīnō ante bitō ēñēnīnō ante, Nāwangā impa, ante tōmāmæ quēwēnāni īnānite māo apænebi ēñencædānīmpa. ¹⁶ Nōwo īñōmō quīnante a ongōmīi. Ængæ gantīnque Itota ēmōwo apænedīnque, Wēnæ wēnæ botō cædō pōnō ñā mēnongabi quēwēmoē, ānīnque æpænē guīiē. Ante Ānāniya angā ēñēnīnque botō æpænē guīitabopa,” ante Pabodo apænecantapa.

Oodeoidi weca gotabopa, ante Pabodo apænecampa

¹⁷ “Ayæ ate adodō Eedotadēē pontabopa. Ayæ Wængonguī oncō ñænæncō yabæcōnē go guīidīnque Wængonguī ingante apænedīnque botō ate bāi cæwēnente ayōmō, ¹⁸ mōnō Awēnē botō īmote īmāi ante apænecantapa. ‘Bitō botō īmote ante nō apænebi incæte īnāni ēñēnāmāi īnāni inte Baa anguīnāni īnānīpā cæbīi. Nōwo Eedotadēē quīngæ wodīi tao gobāwe.’ ¹⁹ Āñongante botō, ‘Awēnē ēñēmi, antabopa. Oodeoidi odōmōincōnē wacōnē waçōnē go guīidīnque botō bitō īmite nē pōnēnāni īnānite māo tee

mōnedīnque tæi tæi pānīmo īmopa. Mānōmāi impa, ante īnāni do ēñēnānīpā. ²⁰ Ayæ, Itota incæ nāwā Awēnē īnongā ingampa, ante nē apænecā īñongante Etebā wodi ingante wænōnāni wæñongā botō edæ Ao ānīnque nē wænōnāni weocoo aate a ongontabopa, ante tōmēnāni do agāināni inte botō īmote waa aquīnāni īnānīpā.’ ²¹ Ante wææ apænebo incæte Wængonguī Awēnē wæætē, ‘Nōwo goe, āmopa, angantapa. Gobæ oodeoidi īnāmāi īnāni weca bitō īmite da godōmo gocæbiimpa,’ ante da godongā gotabopa,” ante Pabodo apænecantapa.

Pabodo tontadoidi awēnē cōmantante weca ongongampa

²² Pabodo, Oodeoidi īnāmāi īnāni weca angā gotabopa, ante nānō apænedī ganca godongāmæ ongōnāni ēñēē gōnānitapa. Wæætē mānīne apænecā ēñente wædinque tōmānāni yedæ ānīnque, “Oodeoidi īnāmāi īnāni weca godingā īñōmō edæ quēwēnāmāi īnguēnengā awædō. Tōmēngā ingante mōnō wo ēwēngæimpā.” ²³ Ānīnque tōmēnāni godōmenque ænguī bādīnque Yæ yæ ānīnque nāmā weocoo yabæcooque gāni tadongādīnque wancæ wancæ cædinque onguīpo guīdīmō ō ænīnque wo ææntodō wo ææntodō anca cædānitapa. ²⁴ Mānōmāi ænguī bate wēnæ wēnæ cædāni adīnque tontadoidi awēnē cōmantante

angā ēñēninque Pabodo ingante wææ cæte iñōmō manguidāni guicantapa. Ayæ, Quinō wēnæ wēnæ cæcāi ante piinte ānāni, ante ēñencæte ante tontadoidi inānite apænedinque, Minitō cōwē cædinō bai cædinque tæi tæi pāmīni caate wædinque Pabodo tōmāā tōmengā cædinō edonque pōni apænecā ēñencæboimpa, angantapa. ²⁵ Eñēninque tōmengā ingante pancæte ante æmontaimenca tæcæ goti wininque ñō cæyōnāni Pabodo iñōmō tontado awēnē capitāō māniñōmō ongongā ingante apænedinque,

—Iñæmpa apænte ānāmaī iñōnāni botō odōmāno onguīñæmo iñōmote quimæ pāwēmīni. Mānōmaīnō cædinque mīnitō awēnēidi nāni wææ angainō ante dicæ ēñente cæmīniyaa.

²⁶ Añongā capitāō wæætē awēnē cōmantante weca godinque,

—Iingā iñōmō odōmāno onguīñængā inongā ingā ataque. Nōwo æbānō cæquīmīi. ²⁷ Angā ēñente wædinque cōmantante iñōmō Pabodo weca pōninque tōmengā ingante,

—Bitō nāwangā odōmāno onguīñæmi imitawo.

Añongante Pabodo,

—Ao, bitō ā bai botō māniimodō imopa, angantapa.

²⁸ Pabodo apænecā ēñēninque cōmantante wæætē,

—Botō guiquēnē odōmāno ināmaī ēñagaīmo inte māniñō bacæte ante cædinque

nanguī godōmo æninque odōmānoidi wæætē botō imote, Odōmānobi imipa, ante yewæmōnāni bagaboimpa.

Apænecā ēñēninque Pabodo wæætē,

—Botō guiquēnē odōmānobo ēñagaīmo inte edæ odōmānobo inōmo imopa, ante apænecantapa.

²⁹ Mānōmaī apæneyongā nē pancæ cædināni guiquēnē do tōmengā ingante emō cæte wadæ godānitapa. Ayæ cōmantante iñōmō, Pabodo odōmāno onguīñængā iñongante botō āmo yaēmengonca goti winānīpa tōō, ante guīñente wædinque, Botō awēnēidi piināni wæcæ wæ, ante wægacāimpa.

Oodeoidi nāni Apænte Aincabo weca Pabodo ongongā

³⁰ Iimō ate cōmantante iñōmō, Quinō Pabodo wēnæ wēnæ cæcāi ante oodeoidi piinte ānāni, ante ēñencæte ante Pabodo ingante añecā ta pongantapa. Ayæ,

Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñæñænāni tōnō oodeoidi tōmēnāni nāni nē Apænte Aincabo inānite añete godongāmæ ponte ongōñōnāni Pabodo ingante ænte māwæ tōmēnāni weca gō cæcā gongængantapa.

23

¹ Pabodo iñōmō oodeoidi nāni nē Apænte Aincabo inānite gomō adinque,

—Botō mēmōidi ēñēdāni. Botō mīmō entawente nāmā apænte cædinque Wængonguī beyæ botō cæquēnēnō ante wēēñēdē iinque cædinque

cōwē ñōwo ganca adobaī
cædinque quēwēmopa.

² Ante mǎnōmaī apǎnecā
ēñente wædinque, Wængonguī
quī, ante nē godongā
ñǎnǎngā pōnī inongā
Ānāniya guiquēnē Pabodo
gǎānē ongōnāni inānite
apǎnedinque, Ōnōneca tǎi
tǎi tadeedāni, angantapa.

³ Āñongā Pabodo wǎætē,

—Bitō iñǎmpa botō imote
apǎnte ancǎete ante Mōitee
wodi nānō wǎæ angainō
ante cǎbitawo. Incǎete
adode nānō wǎæ angainō
ante ēñēnāmaī inte bitō
edǎ, Tǎi tadeedāni, ante
pōnō āmi awǎedō. Bitō
weocoo wǎemoncoo ēñabi
incǎete mīmō wentamō
entawēninque cǎyōmite
Wængonguī bitō imite nǎēmǎ
tǎi tadecǎcāimpa tōō.

⁴ Ante apǎnecā ēñēninque
Pabodo gǎānē ongōnāni
wǎætē,

—Bitō iñǎmpa, Wængonguī
quī, ante nē godongā
ñǎnǎngā pōnī iñongante
quīmǎ tedewēmii.

⁵ Āñōnānite Pabodo
wǎætē,

—Botō tōniñadāni ēñēedāni.
Botō, “Waođāni awēnē
iñongante tōmengā ingante
wēnǎ wēnǎ tededāmaī
incǎbiimpa,” ante do wǎæ
yewǎmongatimpa, ante
do ēñēmopa. Ininque botō,
Iñōmō ongongā, Wængonguī
quī, ante nē godongā
ñǎnǎngā pōnī inongā
ingampa, ante ēñēnāmaī
inte botō mǎnōmainō ante
apǎnetabopa.

⁶ Ante apǎnedinque Pa-
bodo, Iñāni pancadāniya
Tadoteoidi iñōnānite pan-
cadāniya Paditeoidi ināniya,
ante adinque tōmēnāni nāni
nē Apǎnte Āincabo inānite aa
pedinque,

—Botō mēmōidi ēñēedāni.
Botō Paditeo wēmō nē
ēñagaimo inte botō mǎmpo
Paditeo nānō ingāi baī
botō adobaī Paditeobo
inōmo imopa. Mānimodō
inōmo inte botō, Mōnō
ñāni ōmǎmonte wat-
apǎ quēwengǎimpa, ante
pōnēmopa. Ininque māni
botō pōnēnō beyǎnque botō
imote apǎnte āninque mīnitō
pancǎ cǎmīni awǎedō, an-
gantapa.

⁷ Pabodo mǎnōmainō
ante apǎnecā ēñente
wædinque Paditeoidi tōnō
Tadoteoidi dodāni nāni
pōnengainō ante wǎætedō
wǎætē ānewēninque Padi-
teoidi nānēnē Tadoteoidi
nānēnē nāni cabo nāni cabo
badānitapa. ⁸ Iīmaī impa.

Tadoteoidi guiquēnē, Mēwoga
waomō ēwocamō inte mōnō
ñāni ōmǎmongǎimpa, ante,
Babǎ ancǎedō, ante Baa
āninque, Ōnōwocaidi tōnō
anquedoidi Wængonguī weca
owodāniya, ante adobaī
edǎ Baa ānāni inōnānimpa.
Paditeoidi guiquēnē mēnea
ante pōnēninque Ao ānāni
inōnānimpa. ⁹ Ininque

wadō wadō tedete ogǎ
tedeyōnānite Paditeoidi
tōmēnāni nē odōmōnāni pan-
cadāniya ængǎ gantidinque,

—Iingā iñōmō mōnitō
ayōmōni wēnǎ wēnǎ

cädämaï ingampa töö.
Wæætē edæ anquedo
incæ wacā önöwoca incæ
Wængongui weca owocā
inongā inte tömengā in-
gante apæncä ïmaingampa
ānewēmīni.

10 Ante nangui ogæ
tedeyönāni tömänāni godömenque
Yæ yæ änāni ate wædinque
tontadoidi awënë cömantante
iñömö, Pabodo ingante
æmæmæ inö töö godö
æmæmæ inö töö godö
cædinque æi guiñænāni
wæmaingampa. Ante
pönente guiñente wædinque
tontadoidi inānite angā
wæænāni ate, Pabodo in-
gante bæi ongonte ö æninque
wææ cæte iñömö ænte mæi
tee möneedāni, angā eñente
tee mönedānitapa.

11 ïimö ate woyowotæ
mönö Awënë iñömö Pabodo
weca ponte apæncantapa.
“Pabodo, Guiñente wädämaï
incæbiimpa. Bitö doyedē Ee-
dotadēē iñömö botö imotedö
ante apænedinque, Nāwā
Awënë inongā ingampa, ante
apænebitawo. Nöwo iñömö
do bitö apænedö bæi Odömā
iñömö godinque adobai
apæncæbiimpa,” angantapa.

*Pabodo ingante wænongæimpa
ante cædānipa*

12 Ñäö bayonte Ood-
eoidi pancadāniya guiquënë
godongämæ pönëninque
ïmäinö ante Ao änānitapa.
Cænāmaï bedāmaï inimo
inte mönö Pabodo in-
gante wænongæimpa,
ante cædinque, Pabodo
mii quëwëñongante mönö

cabo incæ æcänö cæna
æcänö beda mäningā
nänö wænguinque cæcampa.
13 Onguiñænāni nē änāni
iñömö coadenta ganca ināni
ayæ godömenque nangui
ināni godongämæ pönëninque
mänömaï ānewëninque cædāni
änānitapa. 14 ïināni iñömö,
Wængongui qui, ante nē
godönāni ñænænāni tönö
nē aadāni nāni Picæncabo
weca godinque iïmaï ante
apænedānitapa.

—Mönitö godongämæ Ao
äninque, Pabodo ingante
wænongæimpa. Edæ
mii quëwëñongante æcänö
cæna æcänö beda nänö
wænguinque, ante ämönipa
cæmīni. 15 Minitö tönö
wadāni mīni Apænte Äincabo
inömīni inte minitö iñömö,
Pabodo æbänö cæcāi, ante
ædæmö eñencæte ante wæte
bæi apænedinque tontado
awënë cömantante ingante
babæ ante ämīni eñëninque
tömengā wæætē Pabodo
ingante mīnitö weca ænte
poncæ cæcæcäimpa, ämönipa.
Mänömaï babæ ämīni eñente
cædinque cömantante wæætē
Pabodo ingante mawængā
tæcæ wææñongante mönitö
guiquënë taadö wææ
wæñöninque bæi ongonte edæ
wænömöni wæncæcäimpa
ämönipa.

16 Äñönāni Pabodo
nänöwāa iñömö edæ do
eñengantapa. Eñëninque
tömengā tontadoidi nāni
wææ cæte iñömö do go
guidinque Pabodo ingante
apæncä. 17 Eñëninque
Pabodo wæætē tontadoidi

awënē capitāō ingante
apænedinque,

—Īngā edëningā ingante
mīnitō awënē cōmantante
weca ænte manguibi guicæ.
Tömëngā cōmantante ingante
adodeque apæneccæimpa.

18 Angā Ao ānīnque
capitāō wæætē māningā
edëningā ingante ænte gui-
dinque cōmantante ingante
apæneccantapa.

—Pabodo mōnō nē tee
mōnedongā iñōmō botō imote
aa pedinque iīmaī angan-
tapa. Īngā edëningā ingante
awënē cōmantante weca ænte
māobi guidinque tōmëngā
awënē ingante adodeque
apæneccæimpa, angantapa.

19 Ante apæneccā eñëninque
cōmantante iñōmō edëningā
ingante tōō æmænte nānënē
māocā goyongante,

—Botō imote æbānō
apæneccæte ante pōmii.

20 Añongante,

—Awënē eñëmi. Oodeoidi
godongāmæ pōnëninque iīmaī
babæ cæcæte ante cædānīpa.
Tömëñāni, Pabodo æbānō
cæcāi, ante ædæmō eñencæte
ante bai apænedinque bitō
imite babæ ante apæneccæ
cædānīpa. Bitō iīmō ate Pa-
bodo ingante tōmëñāni nāni
nē Apænte Äincabo weca ænte
poncæbiimpa, ante cædinque
babæ cæcæte ante cædānīpa.

21 Tömëñāni iñōmō, Pabodo
mīngā quëwëñongante æcānō
cæna æcānō beda nānō
wænguinque, ante nē ānōñāni
inte edæ, Wængongæimpa,
ānīnque cædānīpa. Adodāni
nāni cabo incæ coad-
enta ganca onguñænāni

wænoncæte ante taadō
do wææ wānōnīnque edæ,
Wænōmō wæncæcæimpa, ante
edæ a ongōñānīpa cæbii.
Tömëñāni, Bitō æbānō Ao
anguimi, ante eñencæte ante
ponte ānewëñōñāni bitō
iñōmō wæætē tōmëñāni nāni
ānō bai cædāmaī incæbiimpa
āmopa.

22 Ante edëningā apæneccā
eñëninque cōmantante iñōmō,
Bitō, Awënē ingante ante
mānōmaī apænetabopa, ante
wacā ingante apænedāmaī
pæ wëenecæbiimpa. Nōwo
edæ goe, angantapa.

*Pedique weca Pabodo in-
gante ænte māodāni gocampa*

23 Edëningā ingante
mānōmaī angā gocā ate
cōmantante wæætē awënëna
capitāōna mēnaa inate aa pecā
pōñōnate tōmëna inate iīmaī
angantapa. Mīnatō nōwo
tontadoidi onōwa nē godāni
dotiento ganca ināni tōnō
cabayo mongænte nē godāni
tetenta ganca ināni ayæ
tapa nē næænāni dotiento
ganca ināni tōnō mānimpodāni
inānite iīmaī ancæmīnaimpa.
Mīnitō nōwoonæ eyepæ
cædinque wantæ wantæ
guñongā wadæ godinque
Tetadea ganca goedāni,
ante da godōmīna tao
gocædānīpa. 24 Ayæ Pabodo
beyæ cabayoidi āmi ænte
gocædānīpa. Tömëngā

ingante wææ aadinque pan-
cabaa awënē gobedōnadodo
Pedique weca āmīna ænte
māodāni cabayo mongænte
adimongā gocæcæimpa.

25 Änīnque awënē cōmantante

iñmō cadota ante iīmaī ante
yewæmongantapa.

²⁶ Pedique eñēmi.

Bitō acæbiimpa, ante botō
Codaodio Ditia inōmo
inte ñowo yewæmōmopa.
Bitō nē gobedōnadodo
awēnē inōmi inte waēmō
pōni imipa, āmopa. Waa
quēwencæbiimpa, āmopa.

²⁷ Īngā ingante oodeoidi
bæi ongonte wænoncæ
cæyōnānite botō wæætē,
Īñæmpa iīngā iñmō
odōmāno onguīñængā
ingampa, ante do eñente
wædimo inte tontadoidi
tōnō godinque tōmengā in-
gante gā pe æmpote ō ænte
wææ aatabopa. ²⁸ Ayæ

oodeoidi, Pabodo wēnæ
wēnæ cæcāi, ante quīnante
piinte ānāni. Ante eñencæte
ante cædinque botō
tōmengā ingante tōmēnāni
nāni nē Apænte Āincabo
weca ænte gotabopa.

²⁹ Ænte gote eñēñōmo
tōmēnāni dodānique nāni
angaiñonque ante, Pabodo
eñēnāmaī cæcampa, ante
piinte ānāni wætabopa.
Īninqe botō ayōmote
tōmēnāni, Pabodo nānō
wænguinque nānō tee
mōnequinque wēnæ wēnæ
cæcampa, ante piīninqe
ōnonquedō ante cædānipa,
ante awædō. ³⁰ Ñowo

iñmō, Īngā onguīñængā
ingante wænoncæte ante
oodeoidi awēmō cædānipa,
ante tededāni eñēnimo
inte botō tōmengā ingante
bitō weca do da godōmo
gocampa. Tōmengā ingante

nē piinte ānināni inānite bitō
weca adobaī da godōmo
godānipa. Māninqe ante
yewæmōmopa.

Ante cadota ante yewæmōninqe.
Awēnē gobedōnadodo
Pedique acæcāimpa, ante
tontado awēnē cōmantante da
godongā ænte godānitapa.

³¹ Īninqe cōmantante
nānō āninō eñente cædinque
tontadoidi woyowotæ tao
godinque Pabodo ingante
Antipati ganca adīmongā
māodāni gocantapa. ³² Īmō
ate, Cabayo mongænte
nē godāni tōnō Pabodo
adīmongā gocæcāimpa,
āninqe tōmēnāni nempo
ēmō cæte godinque ōnōwa
nē godānique tōmēnāni nāni
cæte quēwencōnē ocæ ēmænte
godānitapa. ³³ Cabayo

mongænte nē godāni wæætē
Pabodo ingante godōmenque
ænte godinque Tetadea
iñmō pōninqe awēnē gob-
edōnadodo ingante cadota
pædæ godōninqe Pabodo
ingante awēnē nempo
pædæ godōnāni ængantapa.

³⁴ Awēnē gobedōnadodo
iñmō cadota ænte adinque,
Bitō æbædō eñagabiimpa.
Āñongā Pabodo, Tiditiabæ
eñagaboimpa. ³⁵ Ante

apænecā eñēninqe gob-
edōnadodo wæætē,

—Bitō ĩmite nē piinte
ānināni pōnāni ate māniñedē
ate botō, Bitō æbānō
apænequīmi, ante eñencæboimpa.

Āninqe wææ wānōnāni
inānite apænedinque, Mīnitō
Awēnē Edode wodi nānō

apænte angaincönë Pa-
bodo ingante ænte gote
wææ wänöedäni, ante
gobedönadodo angä ænte
godänitapa.

24

*Pedique weca ongöningue
Pabodo nämä wææ apænecä*

1 Önompo æmæmpoque
iïönæ go ate, Wængongui qui,
ante në godongä ñænængä
pöni inongä Änäniya iïömö
Eedotadëë quëwëningue
wææ Tetadea gocantapa.
Ayæ wacä tömengä emöwo
Tedetodo tömënäni näni
wææ angainö ante ædæmö
adingä inte wadäni beyæ
ante në wææ apænecä
inongä inte në abogado
näni änongä inongäimpa.
Tömengä tönö oodeoidi në
aadäni näni Picæncabo pan-
cadäniya adobäi Änäniya
tönö godongämæ godänitapa.
Godingue pancabaa awënë
gobedönadodo weca ponte
apænedingue, Pabodo
në wënæ wënæ cædongä
ingampa töö, änänitapa.

2 Pabodo ingante äñete
mämönäni pongä ate në
abogado Tedetodo iïömö
gobedönadodo Pedique weca
ongöningue apænecantapa.
—Awënë gobedönadodo
ëñëmi. Bitö nempo
quëwëningue mönitö wantæpiyæ
wæætedö wææte cædämaï
inte godongämæ piyænë cæte
waa quëwëmönipa. Ayæ bitö
në aabi inömi inte, Æbänö
cæcæimpa, ante do ëñëningue
mönitö ömæ iïömö waa
cæbi ate mönitö godömenque

waa pöni quëwëmönipa.
3 Awënë Pedique, bitö
waëmö pöni inömi inte imæca
tömäo waa cæbi æningue
mönitö bitö imite cöwë
waa ate pönëningue waa
apænëmönipa. 4 Incæte, Botö
wantæpiyæ apænebo bai bitö
wæcædömiimpa, ante pönente
wædingue botö, Ao ämi ate
wantæ iïö apænebo pönö
ëñëe, ante abogado Tedetodo
angantapa.

5 Ayæ, “Mönitö ayömöni
iïömö ongongä iïömö në
wënæ wënæ cædongä inte
tömäo godingue wapiticæ
apænecä ëñëningue oodeoidi
ængui badingue Yæ yæ änäni
wëmönipa. Edæ Näatadënöidi
wapiticæ näni cæcabo
iïönänite iingä iïömö adocä
inongä inte në angä ingampa
töö. 6 Ayæ Wængongui oncö
ñænæncö incæ önonconque
bai baquinque tömengä
wënæ wënæ cæcä adingue
mönitö tömengä ingante
bæi ongontamönipa. Ayæ
mönitö mæmæidi näni
wææ angainö ante Pabodo
æbänö ëñente cæcäi, ante
mönitö apænte ancæte ante
cætamönipa. 7 Mänömaï ante
tæcæ cæyömöni tömengä
mönitö nempo ongöñongante
cömantante Ditia iïömö
mämö gä pe æmpote ö
ængantapa. 8 Ayæ mönitö
adocä Pabodo ingant-
edö ante në piinte ämöni
iïömönite adocä cömantante
Ditia angä ëñëningue bitö
weca ponte ongömöni æ.
Bitö Pabodo ingante ämi
ëñëningue tömengä, Æbänö
cæboï, ante nämä wææ

apænecæcäimpa. Tömengä mänömaï wææ apænecä eñëninque bitö, Mönitö æbänö näwangä ämönipa, ante do eñencæbiimpa.”

⁹Ante Tedetodo mänömainö ante apæneyongante oodeoidi godongämæ apænedinque, Tedetodo näwangä angampa. Pabodo wënæ wënæ cæcä ingampa töö, ante adoyömö ante apænedänitapa. ¹⁰Gobedönadod Pedique guiquënë Pabodo gämænö opo cæpoyongante Pabodo wæætë iïmaï apænecantapa.

—Awënë Pedique eñëmi. Tæiyæ wadepo iñonte bitö iïmæca nē apænte angäimi inte möni oodeocabo æbänö cæmöni iïmönii, ante do eñëmipa, ante adinque botö, Bitö weca ponte nämä beyæ wææ apænecæboimpa, ante tobopa. ¹¹Bitö iñömö eñencæte ante cæbi iñinque iïmainö ante do eñenguïmi iïmämipa. Botö önompo tipæmpoga go mēönaa mänimpoönæque iñonte Wængonguï weca ædæ wææninque tömengä ingante waa apænecæte ante Eedotadēē æitabopa. ¹²Mäniñömö æi pöninque botö tömënäni ayönäni quïnö wënæ wënæ cæboï ae. Botö Wængonguï oncönë ñænæncö yabæcönë go guiibo incæ, oodeoidi odömöincönë go guiibo incæ taadö gobo incæ wadäni tönö guëadö guëa pïinte ämo dicæ adäniyaa. Botö ædömë godinque Yæ yæ ämo dicæ eñënäniyaa. ¹³Iñinque

tömënäni nāni, Pabodo wënæ wënæ cæcampa, ante nāni pïinte änewönö ante edæ, Näwangä impa, ante quïnö impa odömonguïnāni. Edæ dæ ampa, ante Pabodo nämä wææ apænecantapa.

¹⁴“Incæte mönitö, Quëwenguïnö Taadö impa, ante möni pönënönö ante oodeoidi wæætë, Wapiticæ goquïnö impa, ante pïinänipa. Iñinque, Pabodo mäninönö ante pönengampa, ante iïnäni nō ante apænedänipa. Näwangä impa, ante bitö imite ämopa. Botö mäninönö ante pönëninque mönitö mæmæidi Wængonguï ingante waa ate cædinque quëwëmopa. Ayæ Möitee wodi nänö wææ angainö ante botö Ao äninque Wængonguï beyæ nē apænedäni nāni yewæmongainö ante adobaï Ao äninque quëwëmopa. ¹⁵Wængonguï angä ate mönö waocabo edæ nō cæmö incæ wïwa cæmö incæ tömämö wænte ate ñäni ömæmöninque mönö quëwengæimpa, ante iïnäni pönënänipa. Botö tömënäni nāni pönënö baï adobaï ante pönente tobopa. ¹⁶Mänömaï beyæ botö, Wængonguï ayongä incæ waodäni ayönäni incæ botö nämä apænte botö pönënö tæiyæ waëmö entawencæboimpa, ante cöwë nanguï cæbopa.”

¹⁷Äninque Pabodo godömenque apænecantapa. “Botö wayömö gote tæiyæ wadepo quëwente ate tömëmo ömæ adodö pöninque, Ömæpodäni

wæwēnāni qui, ante ænte pōninque botō guidēnāni oodeoidi inānite wæætē pædæ godōmo ænānitapa. Ayæ, Wængongui qui, ante baō pædæ godontabopa. ¹⁸ Mānōmaī cæyōmo ayōnāni botō iñōmō tæiyæ waēmō bacæte ante Mōitee wodi nānō angainō bai do eyepæ cædimo inte Wængongui oncō ñænæncō yabæcōnē pō guidinque, botō, Wængongui qui, ante godōmo adānitapa. Wīi nanguī ināni tōnō cædinque botō Yæ yæ ānāmaī inte cæbo adānitapa. ¹⁹ Incæte botō imotedō ante nāni pīinte āninō nāwangā ī bai wadāni guiquēnē oodeoidi incæ Atiabæ quēwente pōnāni iñōmō, tōmēnāni wæætē bitō weca do ponte anguēnēnāni inānipa. ²⁰ Botō oodeoidi nāni nē Apænte Āincabo weca ongōñōmote, Pabodo æbānō nō cædāmaī ingāā, ante apænte āñōnānite bitō weca ñōwo ongōnāni guiquēnē māninō ante nē ēñēnāni inānipa. Īninqe wadāni dæ ānāni adinqe iīnāni wæætē edæ tōmēnāni nāni ēñēninō ante nē anguēnēnāni inānipa. ²¹ Botō awēnēidi weca ongōninque yedæ āninque, ‘Mōnō wænte ate ñāni ōmæmongæimpa, ante botō apænedō beyænque mīnitō ñōwoōnæ botō imote apænte āninque pīimīnipa,’ ante apænetabopa. Īninqe iñōmō ongōnāni wabānō adobaī adode botō āninō beyænque pīinte ānānipa,” ante Pabodo nāmā wææ ante iīnque apænecantapa.

²² Pabodo māninganca apænecā ēñēninque Pedique, Taadō ante nē quēwēnāni æbānō ante pōnēnāni, ante do ēñēningā inte, Idæwaa, āninque tōmēnāni inānite,

—Cōmantante Ditia pongā ate wæætedō wæætē mīni āninō ante apænte ancæboimpa.

²³ Āninque tontadoidi capitāo ingante apænedinque, Pabodo ingante tee mōnedāmaī inte wææ wānōedāni. Ayæ tōmengā quiēmē ante ænguēnengā ingā adinqe tōmengā æmigoidi ponte pædæ pōnōnāni ængā Īninqe mīnitō ee amīni æncæcāimpa, angantapa.

²⁴ Tæōnæ go ate Awēnē Pedique tōmengā nānōogængā Dodotida tōnō nāna gæncaya pōnatapa. Tōmengā nānōogængā oodea onquiyængā Īnongāimpa. Pedique iñōmō Pabodo ingante āñete māmōnāni pōninque Pabodo wæætē, Codito Itota ingante mōnō wede pōnente quēwengæimpa, ante apænecā ēñēē cōnatapa. ²⁵ Ayæ Pabodo godōmenque apænedinque, Mōnō nō cæte quēwengæimpa, āninque, Mōnō nāmā wææ ate waa cæte quēwengæimpa, angantapa. Ayæ, Wængongui Awēnē nānō apænte anguiōnæ oo baquinō anguēnē, ante apænecā ēñēninque Pedique wæætē guiñente wædinque, Idæwaa, āninque,

—Ñōwo gobāwe, angantapa. Waōnæ ate botō eyepæ imo inte āmo bitō imite āñete

māmōnāni ponte apænebi
ēñēmaimopa, angantapa.

²⁶ Mānōmaī āninqe
tōmengā, Pabodo wabānō,
Ńimpo cæbi gocæboimpa,
ante cædinque godonte
æinta pōnōmaingampa, ante
pōnengantapa. Īninqe

tōmengā wantæ wantæ
iñō Pabodo ingante angā
pōñongā guēa tededatapa.

²⁷ Mānōmaī ancaa cæyongā
wadepo mēnepoga ba ate
Pedique gobedōnadodo
awēnē ĩninqe bayongante
wacā Pontio Peto nāni ānongā
pōninqe wæætē awēnē
gobedōnadodo bacantapa.

Īninqe Pedique ĩninqe awēnē
bayedē, Botō ĩmaī cæbo ate
oodeoidi botō ĩmote waa
acædānimpā, ante pōnente
cædinque Pabodo ingante
tee mōneincōnē oncodo
tadōnāmaī ee adinqe wadæ
gogacāimpā.

25

*Gobedōnadodo Peto
weca Pabodo ongonte
apænecampa*

¹ Peto iñōmō pancabaa
awēnē gobedōnadodo tæcæ
badingā inte mānimæ
pōninqe Tetadea nāni
quēwēñōmō mēōnaa go
adoōnæque quēwēninqe
Eedotadēē go æicantapa.

² Eedotadēē iñōmō ponte
ongōñongante, Wængonguī
quī, ante nē godōnāni
ñænænāni tōnō oodeoidi
awēnēidi tōmengā weca
pōninqe, Pabodo ĩmaī wēnæ
wēnæ cæcantapa tōō, ante
apænēdāni ēñengantapa.

³ Tōmēnāni doyedē adoyōmō
pōnēninqe, Gobedōnadodo
Peto ingante āmō ate
tōmengā wæætē Pabodo
ingante Eedotadēē iñōmō
da pōnongā pōñongante
mōnō taadō wææ wānonte
ō ænte wænongæimpā.
Ante nē pōnēwēnāni inte
tōmēnāni ñōwo Peto weca
pōninqe ĩmaī ānānitapa.
Gobedōnadodo Peto ēñēmi,
Bitō Ao ante mōni āmaī
pōnō cæquīmi. Bitō Pa-
bodo ingante āmi Eedo-
tadēē iñōmō ænte māmōnāni
pongæ, ante ancaa ānāni.

⁴ Ēñēninqe Peto wæætē
tōmēnāni ĩnānite edæ, Pabodo
iñæmpa Tetadea iñōmō tee
mōnete ongongantawo. Botō
tōmēmo edæ oo adoyōmō wæi
gocæboimpā. ⁵ Āninqe,

—Mānōmaī beyæ mīnitō
mīni cabo iñōmīnite nē
ānāni pancadāniya ĩnānite
da godōmīni botō tōnō
godongāmæ Tetadea wæi
gocædānimpā. Pabodo wēnæ
wēnæ cæcā ingā ĩninqe
tōmēnāni māniñōmō pōninqe
ancædānimpā.

⁶ Āninqe tōmēnāni tōnō
wodo ōnompō tipæmpoga
iñōnæ godōmenque quēwēninqe
Peto wadæ godinqe
Tetadea wæi gocantapa.
Pōninqe tōmengā ĩimō ate
awēnēidi apæncæte ante
nāni containpaa tæ con-
tadinque angā ate Pabodo
ingante ænte māmōnāni
pongā. ⁷ Ate oodeoidi Eedo-
tadēē quēwente ñōwo wææ
pōnīnāni inte pō godongāmæ
gongæninqe, Pabodo

mānōmainō wīwa cæcampa, wadō wīwa cæcampa, iimainō wīwa cæcampa, ante ancaa ānewēnānitapa. Incæte Petoidi inānite, Nāwangā ante apænemōnipa, ante odōmoncæte ante tōmēnāni quīnō impa ante odōmōnāni aquīnāni. ⁸ Pabodo iñōmō nāmā wææ apænedinque,

—Oodeoidi nāni wææ angainō ante Baa ānāmaī inōmo inte botō ēñente cæte quēwēnimo imopa. Wængonguī oncō ñænæncō waa adinque botō mānincōnē yabæcōnē guite wēnæ wēnæ cædāmaī intabopa. Odōmānoidi tæiyæ awēnē Tetædo nānō ānō ante ēñente cædinque wadō ante cōwē cædāmaī intabopa.

⁹ Āñongante Peto, Oodeoidi tōmēnāni nāni ānīnō bai cæbo ate botō imote waa acædānimpā, ante babæ cædinque Pabodo ingante,

—Botō Eedotadēē go æibo ate adinque bitō botō weca pōñōmi iināni pīinte nāni ānīnō ante apænte ancæboimpā. Bitō Ao ante, Gocæboimpā, āmitawo.

¹⁰ Āñongante Pabodo wæætē,

—Botō iñæmpa odōmāno tæiyæ awēnē Tetædo nānō Apænte ante Containpaa gāānē ñowo incæ ongōmo ae. Minitō iñōmō Tetædo beyæ ante nē apænte āmini inōmini inte edæ botō imote nē apænte anguēnēmīni imīnitapa tōō. Bitō tōmēmi iñōmō edæ, Pabodo oodeoidi inānite wēnæ wēnæ cædāmaī iningā ingampa, ante edæ

do ēñēmīpa. ¹¹ Īnīnque wēnæ wēnæ cædinque botō tente wænguēnēmo imo bai botō edæ Baa ānāmaī inte edæ dobæ wæncædōmoimpā. Wæætē edæ, Wēnæ wēnæ cæbipa, ante iināni oodeoidi nāni ānewēnō guiquēnē ōnonquedō ante i ĩnīnque waocā æcāmenque incæ ædō cæte tōmēnāni nempo pædæ godonguēnengā ingāā. Īnīnque botō, Odōmāno tæiyæ awēnē Tetædo ingante āmo botō imote pōnō apænte ancæcāimpā, angantapa.

¹² Pabodo mānōmaī angā ēñente wædinque Peto tōmengā tōnō godongāmæ nē apænte ānāni tōnō, Æbānō cæquīmōō, ante adoyōmō pōnēnāni ate tōmengā Pabodo ingante,

—Ao āmōnipa. Tæiyæ awēnē Tetædo incæ apænte ancæcāimpā, ante do ānīmi inte bitō Tetædo weca edæ gocæbiimpā, angacāimpā.

Awēnē odeye Agodipa ingante Peto apænecampa

¹³ Tæōnæ go ate wacā awēnē odeye Agodipa tōnō onquiyængā Bedēnite iñōmō gobedōnadodo awēnē Peto ingante, Bitō iimæca waa pōmi amōnapa, ante apænecæte ante Tetadea iñōmō pōnīnque Peto weca ēñacæ pōnatapa. ¹⁴ Pōnīnque tæōnæ quēwēna ate awēnē Peto guiquēnē awēnē odeye Agodipa ingante, Pabodo ingante iimāi cætāmōnipa, ante apænedinque,

—Gobedōnadodo awēnē Pedique wodi nānō nē

tee mönete ëmö cæte god-
ingä iñömö onguĩnægä
adocanque ayæ a on-
gongampa. ¹⁵ Ìninqe botö Ee-
dotadëe æite quëwëñömote,
Wængonguĩ qui, ante nē
godönāni ñænænāni tönö
oodeoidi inānite nē aadāni
nāni Picæncabo guiquënë
botö imote āninqe, Māningä
iñömö wīwa cæcä ingä
adinque bitö tōmengä in-
gante apænte āninqe āmi
wænönāni wæncæcäimpa,
ānānitapa. ¹⁶ Eñëninque
tömënāni inānite botö wæetë
iīmaī antabopa. Waocä nämä
beyæ apænedāmaī iñongante
mönitö möni odömānocabo
iñömö nē pānāni inānite
pædæ godönāmaī imönipa.
Wæetë wadāni, Ìngä iīmaī
cæte wënæ wënæ cæcampa,
ante piinte ānāni eñente
wædinque mönitö māningä
tönö nē piināni inānite āmōni
godongāmæ pönānipa. Ponte
awincadö awinca adinque
wæatedö wæetë aññōnānite
mönitö iñömö, Tömënāni
nāni piinte āninö ante
tōmengä æbänö nämä wææ
apæneccä, ante ædæmō
eñente ate nöingä ante
apænte āmönipa. Mänömainö
ante botö tömënāni inānite
apænetabopa, ante awënë
Peto apænecantapa.

¹⁷ Ayæ, “Mänömaī ante
apænebo eñëninque nē
piinte ānāni botö tönö wææ
Tetadea iñömö godongāmæ
pönānitapa. Ìninqe botö a
ongönāmaī do möni apænte
āimpaa iīmō ate go tæ con-
tadinque, Māningä ingante

ænte pöedāni, ämo ænte
pönānitapa. ¹⁸ Botö iñömö,
Pabodo wadāni inānite wīwa
cæcampa, ante piinguināni
imāinānipa, ante pönentabopa.
Incæte nē piinte ānāni ængæ
gantite apænedinque edæ
botö ante pönëninö bai wīi
piinānitapa. ¹⁹ Wæetë edæ
wadö ante piināni eñente
wætabopa. Wængonguĩ in-
gante æbänö cæte waa aquī,
ante tömënāni Pabodo tönö
wæatedö wæetë piinānitapa.
Ayæ tömënāni mæmæidi nāni
wææ angainö ante tömënāni,
Pabodo eñënāmaī ingampa
tö, ante piinānitapa. Ayæ
adocanque Itota wodi
do wængaingä incæte Pa-
bodo, Mīingä quëwengampa,
ante tedecampa tö, ante
piinānitapa. ²⁰ Ìninqe botö,
Quiëmë bai ānewënāni,
Æbänö cæte nö eñente apænte
anguimoo, ante wædinque
botö Pabodo ingante iīmaī
antabopa. Tömënāni nāni
piinte āninö ante bitö Ao
āninqe Eedotadëe gote
ongöñömite botö apænte
ancæboimpa, antabopa.”

²¹ “Añömö tōmengä
wæetë, Botö imote ee
wææ wänöñömini, Botö
æbänö cætawoo, ante tæiyæ
awënë Empedadodo mönō
ānongä apænte ancæcäimpa,
ämopa. Angä eñëninque botö,
Æyedëmë eyepæ i ate Pabodo
ingante tæiyæ awënë Tetædo
weca da godömo gocæcäimpa,
ante pönëninque, Tōmengä
ingante mānimpoga wææ
wänöedāni, antabopa,” ante
Peto apænecantapa.

22 Mānōmaī apænecā eñēninque awēnē Agodipa wæætē,

—Īngā onguīñængā æbānō apænecāā, ante tōmēmo eñēinente wætabopa.

Āñongante Peto,

—Īmō ate tōmengā apænecā eñencæbiimpa, angantapa.

23 Īmō ate awēnē odeye Agodipa tōnō Bedānite iñōmō waēmō pōnī weocoo wēñate mongæninque tōmēnāni nāni eñēincōnē ñænæncōnē pōninque, Mōnatō awēnēmōna iñōmōnate waa aedāni, ante bai cædinque wæñee da da pō guidatapa. Ayæ tontadoidi tæiyæ awēnēidi tōnō māniñōmō quēwēnāni awēnēidi ñænænāni tōnō tōmēna miñæ dao pōnānitapa. Ayæ Peto angā eñēninque nē wææ wānōnāni wæætē Pabodo ingante ænte māmōnāni pō guite ongōñongante, 24 Peto iñōmō,

—Awēnē odeye Agodipa eñēmi, angantapa. Iñōmō ongōmīni tōmāmīni edæ eñēedāni. Īngā ingante amīnii. Tōmengā ingante āninque Eedotadēē quēwēnāni incæ iñōmō quēwēnāni incæ oodeoidi tōmāñāni botō imote yedæ āninque, Īngā nē wēnæ wēnæ cæcā inte godōmenque wīi quēwenguēnengā ingampa cæbii, āninque, Bitō apænte ancæbiimpa, ante wædānīpa. 25 Īninque, Adocā Pabodo nānō wænguinque wēnæ wēnæ cæcantawoo, ante botō cōwā ayōmo edæ dæ antapa. Ante wæyōmo tōmengā

guiquēnē, Tæiyæ awēnē empedadodo incæ botō imote apænte ancæcāimpa, angā eñēnte pōnēninque botō, Ao, tæiyæ awēnē Tetædo weca da godōmo gocæbiimpa, antabopa. 26 Incæte, Īngā nānō cædinō ante tæiyæ awēnē aquinō ante botō ædō cæte yewæmonguimoo, ante wæbopa. Mānōmaī beyæ botō, Mīnitō tōmāmīni apænte amīni eñencæboimpa, antabopa. Ayæ, odeye Agodipa bitō tōmēmi apænte amī nō eñēnte ate yewæmoncæboimpa, ante cædinque botō ñōwo Pabodo ingante ænte māmōmo ponte a ongongā aedāni. 27 Īñæmpa botō, Mōnō nē tee mōnete ongongā wēnæ wēnæ nānō cædinō ante yewæmōnāmaī inte mōnō ædō cæte da godonguīi, ante awædō, ante Peto apænegacāimpa.

26

Agodipa weca ongonte Pabodo nāmā wææ apænecampa

1 Awēnē odeye Agodipa wæætē Pabodo ingante,

—Bitō ñōwo nāmā beyænque wææ apænecæbiimpa, āmopa.

Angā eñēninque Pabodo compo compo cædinque nāmā beyænque ante wææ apænecæ cæcantapa.

2 “Awēnē odeye Agodipa, eñēmi. Oodeoidi nāni pīinte ānīnō tōmānō ante nāmā beyænque wææ apænedinque botō bitō awēnē imi weca ongonte apænebopa, ante adinque

botō waa edæ tobopa. ³ Mōni oodeocabo dodāni nāni cægai bai mōni cæinō ante bitō iñōmō edæ do eñēmipa, ante tobopa. Ayæ adobai, Oodeoidi ñōwodāni æbānō ante wæætedō wæætē ante ted- edāni, ante do eñēmi inōmi inte bitō botō wææ apænedō ante edonque eñenguimi imipa, ante pōnēninque botō godōmenque tobopa. Īninque bitō Ao ante ee ongōninque eñencæbiimpa, āmopa.”

Īimai quēwengaboimpa, ante Pabodo apænecampa

⁴ Ante apænedinque, “Botō ñōwo ganca æbānō quēwēmoī, ante oodeoidi tōmānāni do eñēnānipa. Edæ do wēñæmoyedē botō eñagaīmæ quēwente pædinque botō edēnimoyedē ñōwo ganca æbānō Eedotadēē iñōmō quēwengaboī, ante do eñēnānipa. ⁵ Mōni oodeocabo incæ pancadāniya Wængongui ingante wædænque eñente quēwēñōnāni mōni Paditeocaboque wæætē, Dodāni nāni wææ angainō ante mōnō eñente cæcæimpa, ante eñente quēwēmōnipa. Botō iñōmō Paditeobo inōmo inte māninō ante cōwē Ao ante godōmenque nangui cæte quēwentabopa. Īninque oodeoidi do agāināni inōnāni inte Ao ante bai, Nāwangā Pabodo eñente quēwengampa, ante apænecædōnānimpa. ⁶ Mōnitō mæmæidi inānite apænedinque Wængongui, Minitō beyæ cōwē pōnō waa cæcæboimpa, ante nānō angainō bai cæcā beyænque

mōnō watapæ bacæimpa, ante botō pōnēmopa.”

“Ñōwo iñōmō mānine botō pōnēnō beyænque iināni, Pabodo ingante apænte ancæminimpa, ante ænte māmōnāni pōninque botō mīnitō weca a ongōmo aedāni. ⁷ Wængongui, Minitō beyæ pōnō waa cæcæboimpa, ante nānō angainō ante ĩinque bacæimpa, ante mōni pōnēnō beyænque mōni oodeo pægaincabo ōnompō tipæmpoga go mencaboga mānimpomōni imōni iñōmō woyowotæ itædē, Wængongui ingampa, ante tōmengā beyæ cæte quēwēmōnipa. Incæte awēnē odehyebi, eñēmi. Wængongui, Cōwē cæcæboimpa, ante nānō angainō ante mōni pōnēnō beyænque oodeoidi incæ botō imote, Wiwa cæbipa tōō, ante pīinānipa. ⁸ Minitō imīnite āmo apænemīni eñēmoedāni. Do wænīnāni iñōnānite Wængongui, Botō pōnō cæbo ate ñāni ōmæmoncædānimpa, angacæimpa. Minitō iñæmpa, Wængongui ædō cæte mānōmai cæquingāā, ante pōnente wædinque quīnante Baa ānewēmīni,” ante Pabodo angacæimpa.

Pabodo, Coditoidi inānite togænte pantabopa, angampa

⁹ Āninque Pabodo godōmenque apænecantapa. “Botō wēēnēnedē edæ oodeoidi nāni pōnēwēnō bai pōnengaboimpa. Māniñedē botō Itota wodi Nāatadeta quēwengaingā emōwo ante nāni pōnēnō ante pīinte

cædinque nanguī wido
 cæquēnēmo imopa, ante
 pönēwentabopa. ¹⁰ Īniquē
 botō Eedotadēē ĩñōmō
 quēwēniquē mānīnonque
 ante cægaboimpa. Māniñedē
 edæ, Wængonguī quī, ante
 nē godōnāni ñænænāni
 ĩnānite antabopa. Āmo Ao
 ante tōmēnāni nē ānāni
 ĩnte yewæmonte pædæ
 pōnōnāni æniquē botō
 Wængonguī Awēnē quīnāni
 nanguī ĩnāni ĩnānite bæi
 ongonte æniquē nē tee
 mōnebo ingaboimpa. Ayæ
 tōmēnāni ĩnānite wænoncæ
 cæyōnāni botō cōwē godō Ao
 angaboimpa. ¹¹ Botō wayōmō
 wayōmō godinque ood-
 eoidi odōmōincōnē wantæ
 wantæ ĩñō go guidinque,
 Wængonguī Awēnē quīnāni
 tōmengā ingante godō wēnæ
 wēnæ ante piincædānimpa,
 ante cædinque pædāni, ante
 nanguī āmo pangadānimpa.
 Ayæ tōmēnāni ĩnānite nanguī
 piiniquē godōmenque ænguī
 badinque botō tōmēnāni
 ĩnānite pancæte ante wabæca
 nāni quēwēñōmō wabæca
 nāni quēwēñōmō incæ
 togænte gogaboimpa,” ante
 Pabodo wææ apænecantapa.

*Wadō ante pōnente babopa,
 ante Pabodo adodō angampa
 (Näni Cægainö 9.1-19, 22.6-
 16)*

¹² Ante apænedinque Pa-
 bodo godōmenque, “Mānōmaī
 wabæca go wabæca go
 cædōmo ĩnte Daāmaco ĩñōmō
 gocæte ante cætabopa.
 Cæyōmō, Pabodo ĩmaī
 cæcæcāimpa, ante Ao

āmōnipa, ante, Wængonguī
 quī, ante nē godōnāni
 ñænænāni nē ānāni ĩnōnāni
 ĩnte botō beyæ cadota
 ante yewæmōniquē pædæ
 pōnōnāni ænte gotabopa.
¹³ Awēnē odeyebi, ēñēmi.
 Mānōmaī gote idōmæ goyōmo
 tæcæ bæcā pōni bayonte
 nænque nānō nāwā bai
 godōmenque nāwā oōnædē ĩnō
 botonga mōni godongāmæ
 gocaboga pō tōmāo guīnæ
 gongæ. ¹⁴ Ate wædinque
 tōmāmōni guidōmēmæ
 go go wææñōmōni ado-
 canque mōni ebedeo tededō
 tedete oōnædē apænecā
 botō adoboque ēñentabopa.
 ‘Taodo. Taodo āmo. Botō
 ĩmote quīnante togænte pāmii.
 ĩñæmpa wagada pāintoca bai
 bitō nāmā ĩñæ æwate cowate
 bai bitō caate wæquinque
 cæbipa,’ angacāimpa.”

¹⁵ “Angā ēñente wædinque
 botō, ‘Awēnē, æbidō ĩnōmi
 ĩmii.’ Ante ēñente wæyōmote,
 ‘Botō Itota ĩnōmo ĩnte bitō nē
 togænte pānimo mānimodō
 ĩmopa cæbii. ¹⁶ Nōwo edæ
 ængæ gantidique adiyæ
 næ gongæmi āmopa. Botō
 beyæ nē pōnō cæbi āmo
 edæ bacæbiimpa. Ayæ, Botō
 ĩmote æbānō abii, ante bitō
 adinō ante nē apænēbi āmo
 bayōmite botō ĩncayæ ate
 godōmenque odōmōmo ate
 bitō aquinō ante bitō nē
 apænēbi āmo bacæbiimpa.
 Mānōmaīnō ante āmo
 bacæbiimpa, ante apænecæte
 ante botō bitō weca ponte
 a ongōmopa. ¹⁷ Ayæ bitō
 guidēnāni oodeoidi incæ

wadāni wabæca quēwēnāni
 incæ bitō imite wēnæ wēnæ
 cæcæ cæyōnāni ate botō
 bitō imite gā pe æmpote
 wææ gompobo beyænque
 bitō wæætē quēwencæbiimpa.
 Tömēnāni weca botō bitō
 imite da godōmo gocæbiimpa.
 18 Tömēnāni botō imote
 wede pōnēnāni ate botō
 wēnæ wēnæ nāni cædinō
 ante godō ñimpo cæbo ate
 tömēnāni do botō tæiyæ
 waēmō badongaināni tōnō
 adocabodāni bai badōmo
 badinque quēwencædānimpa,
 ante cæbopa. Mänōmainō
 cæcæte ante botō, Bitō
 Taodobi iñōmō tömēnāni
 awinca wi æmōnte bai
 cædinque apænebi eñēninque
 tömēnāni wæætē edonque
 adinque ñāō inō gāmænō
 poncædānimpa, ante cæbopa.
 Tatāna nempo quēwēñōnānite
 bitō wæætē gā pe æmpote
 bai cædinque odōmōnte
 apænebi eñēninque tömēnāni
 wæætē edæ ocæ emænte
 pōninque Wængongui nempo
 quēwencædānimpa, ante bitō
 imite da godōmo gocæbiimpa.
 Ante Awēnē Itota botō imote
 angā eñente gotabopa,” ante
 Pabodo apænecantapa.

*Pabodo, Öönædē apænecā
 eñente cætabopa, angampa*

19 Mänōmaï apænedinque
 Pabodo godōmenque, “Awēnē
 odeyebi Agodipa, eñēmi.
 Botō wiimōnte bai ayōmo
 öönædē inō nē angā nānō
 angainō ante botō ædō
 cæte eñēnāmaï cæquimoo.
 Edæ do cætabopa. 20 Tāno
 Daāmaco iñōmō quēwēnāni
 inānite apænedinque botō

ayæ Eedotadēē iñōmō god-
 inque māniñōmō quēwēnāni
 inānite apænedinque Ood-
 eabæ quēwēnāni inānite go
 apæneboque go wayōmō
 oodeo ināmaï ināni inānite
 māo apænedinque iimainō
 ante apænebo eñēnānitapa.
 Minitō wēnæ wēnæ mini
 cædō ante, Ancaa wæwente
 awædō, ante ñimpo cædinque
 Wængongui gāmænō edæ
 pōedāni. Ayæ pōninque
 minitō, Mäninō wēnæ wēnæ
 botō cædinō edæ æmæwo
 ñimpo cæbopa, ante edonque
 acæimpa, ante cædinque waa
 cæte quēwēedāni, ante āmo
 eñēnānitapa.”

21 “Iñinque botō mänōmaï
 cæbo beyænque Wængongui
 oncō ñænæncō boyæ
 ongōñōmote oodeoidi botō
 imote bæi ongōninque edæ
 wænoncæ cædānitapa.

22 Mänōmaï wēnæ wēnæ
 cædāni incæte Wængongui
 ñōwoönæ ganca botō tōnō
 cōwē godongāmæ cæcampa.
 Iñinque botō, Wængongui
 Awēnē æbānō cæcāā,
 ante guiñēnāmaï inte næ
 gongæninque awēnēidi
 inānite önōnānique inānite
 apænedinque apæneboï
 ædāni. Mōitee wodi
 tōnō wadāni Wængongui
 beyæ nē apænegaïnāni
 tōnō, Æbānō baquii, ante
 apænegadānimpa, ante
 apænebopa. Mänine
 tömēnāni nāni apænegaïneque
 adodō ante apænedinque
 botō godōmenque apænedāmaï
 imo inte edæ iimainō ante
 apænebopa. 23 Mōiteeidi
 iñōmō, Mönō Codito cōwē

caate wæquingā ingampa, ante apænegadānimpa. Ayæ, Wænte ate tōmengā tānocā nē ñāni ōmæmōningā inongā inte, Acædānimpa, ante cædinque ñāō tica ēnente bai tōmengā guidēnāni inānite wadāni inānite edæ odōmoncæcāimpa, ante yewæmongadānimpa. Botō iñōmō, Mōiteidi nāni angainō do edæ iinque batimpa, ante apænedinque wadō ante apænedāmai imopa,” ante Pabodo apænegacāimpa.

Agodipa, bitō Codito ingante pōnenguēnēmi imipa, angā

²⁴ Pabodo mǎnōmai nāmā beyænque tæcæ wææ apæneyongante awēnē Peto do ogæ tededinque,

—Iñampa Pabodo ocai ōmæcabi inte tedebe awædō. Nanguī wantæpiyæ dibodo adimi inte idiquibæ pōnente bāiimpa tōō.

²⁵ Ante wææ tedecā ēñēninque Pabodo,

—Awēnē Peto bitō waa pōni awēnē gobedōnadodo imi incæte botō wū bitō ānō bai imopa. Botō wū idiquibæ pōnēmo inte tōingā pōnēninque nāwangā ante apænebopa. ²⁶ Awēnē odeye Agodipa guiquēnē tōmengā mǎninō botō apænedō ante tōmāā ēñengā iñongante tōmengā ingante edonque apænebo ēñengampa. Edæ mǎninō botō āninō wū awēmō cætimpā, ante pōnēninque botō, Awēnē odeye incæ do adingā inte ædō cæte ēñēnāmai inguingāā, ante awædō. ²⁷ Awēnē odeyebi

Agodipa, ñōwo bitō imite apænebo ēñēe. Wængonguī beyæ nāni apænegainō ante bitō pōnēmitawo. Do pōnēmi imitapa, ante ēñēmopa.

²⁸ Añongante Agodipa wæætē,

—Iñampa bitō botō imote wantæ iñō tededinque, Agodipa bitō Codito ingante do pōnencæbiimpa, ante cæcæte ante cæbitawo.

²⁹ Añongā Pabodo wæætē,

—Wantæ iñō apænebo incæ wantæpiyæ apænebo incæ bitō botō bai pōnēmi waa tobaīmopa. Edæ bitō tōnō godongāmæ ēñēe cōnāni tōnō mīnitō tōmāmīni botō bai entawencæmīnimpa, ante botō Wængonguī ingante apænebopa. Incæte, Botō bai baedāni, āninque botō, Yaēmengoncoo empocæmīnimpa, ante apænedāmai intabopa.

³⁰ Ante Pabodo mǎnōmai apænecā ēñēninque awēnē odeye Agodipa ængæ ganticantapa. Ayæ pancabaa awēnē Peto, Bedānite, godongāmæ ongōnāni adobai tōmengā tōnō ængæ gantid- inque, ³¹ mǎnincōnē tao god- inque iūmai ante tededānitapa.

—Iingā Pabodo wēnæ wēnæ cædāmai iñongante quīnante wææ wānonguī. Quīnante apænte wānonguī. Edæ wēnæ wēnæ nānō cædinō dæ ampa.

³² Ante tedeyōnāni Peto ingante Agodipa apænecantapa.

—Tetædo incæ botō imote apænte ancæcāimpa, ante Pabodo wīi angā bai botō edæ tōmengā ingante do ñimpo cæcædōmoimpa, angacāimpa.

27

Pabodo ingante Odōmä inōmō da godōnāni gocampa

¹Mānōmainō ante wædinque mānimæ awēnēidi, Pabodoidi inānite ñōwo Itadiabæ amō wogaa gocædānimpa, ante godongāmæ Ao ānānitapa. Māniñōmō ton-tadoidi inōmō tæiyæ awēnē empedadodo beyænque nāni wææ wānoncabo inōnāni inte Empedadodoidi nāni ānoncabo inōnānimpa. Tōmēnāni capitāo Codio nempo Pabodo tōnō wadāni nē tee mōnete ongōnīnāni inānite pædæ godōnāni ō æninqe ænte gocantapa. Ayæ botō Odocabo nē yewæmōmo tōnō wadāni adobai Pabodo tōnō godongāmæ gotamōnipa.

²Gāwapæntibæ wedeca gote ayōmōni wipo ñænæmpo Adadāmitio wāi wocænte nāni ænte pōnimpo inte ñōwo Atiabæ godinque wayōmō go ti wææ wayōmō go ti wææ nāni goquimpo adinque mōnitō mānimpodē go guite gāwapæntibæ wogaa gotamōnipa. Ayæ wacā Aditadoco Māatedōniabæ Tetadōnica inōmō quēwēningā inte mōnitō tōnō pō āampodenque gocantapa.

³Īimō ate Tidōo nāni quēwēñōmō pō wāi wocæñōmōmō. Pabodo ingante capitāo Codio waa cædinque pōnō

apænecantapa. Bitō æmigoidi weca quēmē bitō ænguēnēnō ante gote ænte pōe, āninqe ee acā tōmæwæ gote ēñadinque ænte pongantapa. ⁴Ayæ māni Tidōo inōmō ēñate wogaa goyōmōnite mōni nē gocæ cædō woboyæ betamonca pæmæ ate wædinque mōnitō wāa tēiwænē Tipidebæ nāni āniwænē wææ cæteinō wogaa gotamōnipa. ⁵Wāa tēiwænē go wodo tebæ gomōnique go tæcæpæ pōni wogaa godinque Tiditiabæ wodo tebæ pōmōnique go Pampidiabæ wodo tebæ pōmōnique go Ditiabæ godinque Miida nāni quēwēñōmō pō wāi wocæntamōnipa.

⁶Māniñōmō wacā wipo ñænæmpo Adecantodia nāni ænte pōnimpo adinque capitāo Codio, Itadiabæ goquimpo impa, āninqe mōnitō imōnite angā godongāmæ guite wogaa gotamōnipa.

⁷Tæōnæ inōnte wæñee godinque mōnitō, Æiquedō goquimōni, ante ancaa cæmōnique go Gōnido nāni quēwēñōmō go wodo tebæ gotamōnipa. Ayæ woboyæ cōwē mōnitō gocæ cædō inō nanguī pōni pō ate wæmōnique go wāa tēiwænē Tadamōne wodo tebæ godinque wawænē Cædeta nāni ānōwænē yaatænque gotamōnipa. ⁸Māniwænē wææ cæteinō yæwedecaque ancaa cædinque wæñee godinque mōnitō Datea wēmonca wodōinōmō nāni Waa Wodōinōmō nāni āniñōmō

pontamōnipa. Māniñōmō
pōmōni ate wipodē nē cædāni
iñōmō, Wipo ñænæmpo wāi
wocæñompo nāmā godāmaī
ingæimpa, ante cædinque
teēmenca gæguincamē inte
nāni ñā cæcadodinca gui-
todōnāni nāñe ñongæ
ate wipo godāmaī wāi
wocæntapa.

⁹ Māniñōmō wāi wocænte
owodinque mōnitō, Quingæ
pongamō incæ wæñee
pōmompā, ante wædinque
mōnitō, Woboyæ nanguī
pæmæ tedæ baquinque
mōnitō Wængonguī beyæ
ante mōnō cænāmaī ēōnæ
do iinque batimpa, ante
pōnentamōnipa. Iinque
mōnitō, Ñōwo mōnō wænguinque
wipodē godōmenque go-
mompā, ante wæyōmōni
wipo ñænæmpo nē ænte
godāni inānite Pabodo nō
pōnēninque wææ angantapa.

¹⁰ —Iñānāni, botō ayōmo
mōnō ēwente wæquinque
godōmenque gomompā.
Māincoo mīni ænte gocoo
wido cæquinque wipo nā
tobæ go ate mōnō becadote
wænguinque impa cæmīni.

¹¹ Añongā wipo ñænæmpo
nē ēacā tōnō wipo capitāo
wadō ante apænedā
ēñēninque tontado capitāo
Codio iñōmō Pabodo
nānō ānīnō ante ēñēnāmaī
cæcantapa.

¹² Wæætē
edæ, Iñōmō ponte mōnō
wodōiñōmō woboyæ pæmæ
tedæ iñonte wīi owōinente
wæmompā. Ante wædinque
wodo tōmānāni, Pēnite
nāni wēmonca wodōiñōmō

nænque tamōnō imætæ
iñō ongōninque woboyæ
ante wææ cæte impa
cæmōō. Ñōwo wadæ god-
inque Pēnique nāni wēmonca
wodōiñōmō go ti wæænte
quēwēninque woboyæ pæmæ
tedæ iinque pæmænte go ate
mōnō gomonga gocæimpa,
ante adoyōmō ānānitapa.

Wini cai pompa

¹³ Mānōmainō, Gocæimpa,
āñōnāni ñænæ wipo go-
quinque woboyæ dipæmæ
iñō betamonca wædænque
pæmæ ate wædinque, Mōnō
ānīnō bai ñōwo mōnō waa
goquinque impa, ante
todānitapa. Ayæ wipo
ñænæmpo wāi wocæñō
teēmenca nāni guitodōninca
ñōwo gæguincamenca quingæ
iñæ æænō ñænæ wipodē
cō cædāni ate mōnitō wogaa
go Cædeta nāni ānōwænē
yæwedecaque gotamōnipa.

¹⁴ Mānīnō tæcæ gocæ
cæyōmōni do woboyæ wīni
cai Yodocodōno nāni ānō
wāā tēiwænē ayaēnēmāa
iñō māmō pæmæ pōninque,
¹⁵ wipo ñænæmpo māmō
ō ænimpa. Mōnitō,
Mōnō wodōiñōmō adodō
gocæimpa, ante cædinque
woboyæ pōnō gāmænō
ædō cæte wiya wēnente
goquīi. Ante wædinque
mōnitō ee amōni woboyæ
betamonca iñō quingæ
māmō dadi wēnente da
godō māo gotamōnipa.
¹⁶ Wāā tēiwænē guiwæwænē
Caoda nāni ānōwænē
dipæmæ iñō yæwedeca

woboyæ wææ cæteinō god-
 inque mōnitō guiyampo
 mōni wēā wēā ænte
 pōnimpo ante, Tobænāmaī
 impacæimpa, ante pæ
 pagænte ancaa cædinque
 wēā pōnonte pæ man-
 tamōnipa. ¹⁷ Ayæ nē cædāni
 guiyampo gæguincamenca
 wēā æænonte ñænæmpodē
 da wēnānitapa. Guiyampo
 da wēnente ate tōmēnāni,
 Ñænæmpo awæmpacoo
 wīi bede wænecæimpa,
 ante cædinque ñænæ wipo
 incæ gæguincamenca wīni
 wīni cæte goto winānitapa.
 Ayæ, Ōnætamō Tidite nāni
 ānontamō impa, ante ad-
 inque tōmēnāni, Æ quingæ
 gomō bai mōnō wænguinque
 Tidite emōnaiboga go
 nāñe ñongæncædōnimpa.
 Ante pōnente guiñente
 wædinque wæñee gocæte
 ante cædinque weocoo
 ñænæmpodē pæmænte
 mǎo nāni gocoo incæ wēā
 wænonte ñō cædinque ee
 adāni woboyænque wæñee
 mǎo gotamōnipa.

¹⁸ Wīni cai iñōmō
 godōmenque woboyæ
 pæmæninque æpæ mængonta
 mængonta ante cæ wædinque
 wipo ñænæmpo incæ
 æmætæ dadiimæ æmætæ
 dadiimæ go wætamōnipa.
 Ìnque iimō ate tōmēnāni,
 Wipo omædē bate wodæi
 bacæimpa, ante cædinque
 mǎincoo ñænæmpodē
 ongōnincoo incæ æpænē edæ
 wido wido cædāni gotapa.
¹⁹ Waönæ bayonte tōmēnāni,
 Ñænæ wipo quincoo, ante

nāni cæincoo incæ nāmā
 ōnompoca pancacooga æpænē
 wido cædāni gotapa. ²⁰ Ayæ
 tæönæ iñonte nænque edæ
 tamōnāmaī nēmō tamōnāmaī
 i ate mōnō, Ædōmē go-
 mōmpa, ante eñēnāmaī inte
 edæ wætamōnipa. Ayæ
 woboyæ godōmenque māmō
 pæmæñō æpæ nangui
 mængonta mængonta cæ
 wædinque mōnitō, Ñōwo
 quēwenguināmaī imōmpa, ante
 edæ pōnēninque wætamōnipa.

²¹ Mānīnāni wantæpiyæ
 cænāmaī ināni adinque
 Pabodo tæcæguedē ængæ
 gantidinque tōmāmōni
 ayōmōni tōmēnāni inānite
 iimāi apænecantapa.

—İñānāni, botō āmo
 eñēninque Cædeta nāni
 ānōwænē emō cæte pōnāmaī
 inte ee owoquēnēmīni
 imīnitapa. Edæ mǎnōmaī
 ee ongōmīni bai wipo
 tobænāmaī iñonte mīnitō
 mǎincoo ewēnāmaī inte
 wædāmaī incædōmīnimpa.

²² Ñōwo guiquēnē guiñēnāmaī
 piyænē cæte quēwēdāni.
 Ñænæ wipo mōnō goimpo
 incæ tobænte bacæimpa.
 Nāwangā impa. Incæte
 waomō iñōmō wænāmaī
 tōmāmō mīimō quēwenguimō
 imōmpa. ²³ Botō iñōmō
 edæ Wængongui quīmo
 inōmo inte botō, Wængongui
 ingampa, ante tōmengā beyæ
 cæbopa. Ñōwoönæ woyowotæ
 tōmengā anquedo botō weca
 pōninque, ²⁴ botō imote
 apænecā eñentabopa. “Pa-
 bodo, guiñēnāmaī ie. Tæiyæ
 awēnē Tetædo weca bitō cōwē

gote gongæncæbiimpa. Ayæ bitö beyæ waadete pönö cædinque Wængonguï bitö tönö adopodë godongämæ godäni inänite do angä quëwencædänimpa.”²⁵ Ante mänömaï pönö apænecä ëñënimö inte botö wæætë mïnitö imïnite, Guiñënamäi imïni inte pönencæminimpa, ämopa. Tömengä nänö apænedö baquinö angüenë, ante botö Wængonguï ingante në wede pönëmo inte ämopa.²⁶ Incæte wipo ñænæmpoque wää tëiwænë wawænë godinque tobænte ba wæcæimpa, ante Pabodo angantapa.

²⁷ Ìninqe mëa Wængonguï itæde iñonte woboyæ ayæ pæmæ mäo godinque mönitö Adodiaticopæ nāni änömäa wadö wadö wogaa gotamönipa. Mänimpoönæ ïninqe go ate woyowotæ ayaönænëña iñonte wipo ñænæmpodë në cædäni iñömö, Onguipoiya obo pömompa, ante pönënanitapa.²⁸ Tömënanï, Ægancadö ïi, ante acæte ante cædinque pædæ guidonte adinque todëinta i tei mëetodo impa, ante adinque ayæ godömenque godinque pædæ guidonte adinque tömënanï, Nöwo edæ pönömenque bæintitiæte mëetodo impa, ante wædänitapa.²⁹ Dicaboga pönï edæ gomö tamënedäni, ante guiñente wædinque, Ñænæ wipo wäi wocængæimpaincæ ante teëmenca nāni guitodöninca menca go menca yämïñæmpo inö edæ

guitodönänitapa. Ayæ, Nāo ba waa tobaimpa, ante Wængonguï ingante apænedinque edæ wäi wocænte a owotamönipa.³⁰ Wipo ñænæmpo në cædäni guiquënë, Mönö wodii winongæimpa, ante awëmö cædinque waca nāni guitodöninca yæcadopo inö guitodoncæte ante cæte bai babæ cædinque, Mönö awëmö goquimpo, ante guiyä wipo incæ pædæ wæænoncæ cædänitapa.³¹ Guiyæmpo tæcæ pædæ wæænöñönāni Pabodo iñömö tontado capitäo tönö tontadoidi inänite angantapa.

—Ìnāni wipo ñænæmpo në cædäni inte ñænæ wipodë ongönāmaï ināni bai mïnitö ædö cæte nāmä cæte quëwenguimïni.

³² Angä ëñente wædinque tontadoidi guiquënë ñænæ wipo në cædäni nāni awëmö gocæ cædimpo gæguincamë aa wiyænāni ïninqe guiyæmpo tæi guite æmæwo gotimpa.

³³ Tæcæ oque pönente iñonte Pabodo iñömö, Tömämïni cænguï cæedäni, ante nanguï äninque,

—Ñöwo mëa Wængonguï itæde iñonte mïnitö ancaï guiñente wædinque ee ate cænāmaï quëwëminï abopa.³⁴ Nöwo iñömö mïnitö imïnite, Cæedäni, ämopa. Cænte quëwenguënë cæminïi, ämopa. Mïnitö æcämenque

³⁵ Äninque tömënanï waa ayönāni Pabodo päo æninque

Wængongi ingante, Waa pönömi cæmönipa. Ante apænedinque ao mænte cængä. ³⁶ Adinque tömënäni, Mönö quëwengæimpa, ante gancæ pönente wædinque tömänäni cænänitapa. ³⁷ Wipodë möni adopodë gocabo iñömö dotiento tetenta i tei mänimpomöni intamönipa. ³⁸ Mänömaï cædinque tömënäni eyepæ cænäni ate edæ, Wipo teëmë emiñænte önætamo iñömö gobaimpa, ante guiñente wædinque, Wodæi bacæimpa, ante cædinque mönitö cængui tömëmö incæ æpænë gäwapænë wido cægadänimpa.

Wipo ñæncæmpo incæ goyæ guiipa

³⁹ Mänii ñäö bayö ömæ adinque ñænæ wipo në cædäni iñömö, Ìimæ quimæmë impa, ante eñënämaï inäni inänitapa. Wæætë cöwä ayönäni, Æpæ wedeca togaa paodämæ iñömö emönai impa, ante adinque, Eyepæ imö ininque mönö emönai boga wipo nänne ñongæimpa. ⁴⁰ Ante cædinque teëmenca nänni guitodönincacoo emö cæte gocæte ante gæguincamë aa wiyæninque ñimpo cædäni tadömengadæ ee ongontapa. Ayæ wiyaimpa mempaa tömënäni wäi wocæñedë yæmiñæmpoya inö nänni goti winimpa incæ ñöwo wæætë edæ, Wipo töö gocæimpa, ante ñi cædinque æpænë wæætë pædæ guidönänitapa. Ayæ, Woboyæ pæmænte

mäo gocæimpa, ante ñænæ wipo weocoo adocooque yæcadopo pædæ æænonte wo cædäni ate emönai boga togaa paodämæ iñömö töngä mäo gotamönipa. ⁴¹ Incæte tæcæ goyömöni önætamo iñömö nänne ñongæntapa. Wipo yæcado nänne ñongæ adinque mönitö, Mönö ædö cæte goqui, ante wæyömöni æpæ nangui mængonta mængonta cæ beyænque yæmiñæmpo nä tobæninque panguimæ pangui mæ æmæwo gopotapa.

⁴² Tæcæ tobæñö tontadoidi guiquënë, Në tee mönete ongönäni wii tæi tæi pante wodii winonguinäni, ante wææ cædinque tömënäni inänite wænoncæ cædänitapa. ⁴³ Adinque tontado capitäö iñömö, Pabodo cöwë quëwencæcäimpa, ante cædinque tömënäni nänni cæcæ cædinö ante wææ angä eñente ñimpo cædänitapa. Ayæ mönitö imönite, Në ipo cæmini iñömö täno æpænë tæi guidinque önompoca compo compo go tömæwæ ömaa goedäni, angä eñente gotamönipa. ⁴⁴ Wadäni ipo cædämaï inäni inänite tömengä, Minitö guiquënë awæmpaa incæ wipopa tobæninpaa incæ nänne ñongæninque wiyacæ wiyacæ goedäni, angä eñente godänitapa. Mänömaï eñente cædinque mönitö edæ tömämöni æpæmpo becadote wænämaï inte ömaa edæ tömæwæ pongamönimpa.

*Wää tēiwænē Mānatabæ
Pabodo ponte quēwengampa*

1 Æpæmpo becadote wænāmaī inte tōmāmōni ōmaa taote ēñēñōmōnite, Wää tēiwænē iīwænē Mānatabæ impa, ante apænedāni ēñentamōnipa. 2 Māniōmæ quēwēnāni iñōmō wīi wadāni baī cædinque mōnitō imōnite waadete cædānitapa. Cōōnæ ayæ nanguī cæ ate yoguite wæyōmōnite tōmēnāni gonga tånōninqe, Pō ootoedāni, ānāni gonga tōmāmōni bæcoyōmō oototamōnipa. 3 Pabodo iñōmō ōnompoca gæte tēnewæ bacoo ænte māmō ñō cæyongā gonga ocoi ā wædinque tæntæ gongapamō manta Pabodo ōnompocæ æntæ ñinga cædāmaī ee engate owo wæcā. 4 Adinque iñōmō quēwēnāni wæætē nāni cabo nāmāneque tededinque, “Īingā iñōmō waocā ingante nē wæningā ingā awædō. Tōmengā æpæmpo becadote wænāmaī iñongante edæ mōnō nō cæte pānongā incæ tōmengā ingante ata cæpodāmaī inte angā ate ñōwo quēwenguīnāmaī incæcāimpa.”

5 Ante wapiticæ ante pōnente tedeyōnānite Pabodo iñōmō pongadāmaī ingā inte pipo cæcā tæntæ ñingacæ gongapamō togodo guiite gonga gonte wængantapa. 6 Adinque tōmēnāni, Tincadō pæncæ pæncæ mempo-quiringāā, ante ayæ, Tincadō iñontobæ tæī go wæænte wænguingāā, ante acæte ante wantæpiyæ cōwā ayōnāni,

Ayæ dæ pongadāmaī ĩ inque ingampa, ante adinque tōmēnāni wæætē edæ, Æ ĩingā wacā wængonguī ĩnongā inte ponte a ongongampa, ante wapiticæ ante pōnēnānitapa.

7 Ayæ māniwænē awēnē Pobidio iñōmō tōmengā quincodē mōni ōmaa pōñōmō eyequei intapa. Tōmengā, Oncōnē pō guiite quēwēdāni, angā pō guiite mōnitō mēōnaa go adoōnæque quēwēñōmōni tōmengā waadete pōnō cæcā ate waa quēwentamōnipa.

8 Pobidio māmōmaī waa cæcā quēwēñōmōni, Tōmengā mæmpo wepæ tōnō gōmæ cæte daicawo gawænte mōimoga a oñongampa. Ante apænedāni wædinque Pabodo tōmengā weca guidinque Wængonguī ingante apænedinque gampocā ate waa bacantapa. 9 Pabodo māmōmaī cæcā adinque māniwænē tōmāo gode ānāni ēñente wædinque nē wēnæ wēnæ ĩnāni ĩnānite Pabodo weca ænte māmō ænte māmō cæyōnāni tōmānāni Wængonguī cæcā waa badānitapa. 10 Māniñōmō quēwēnāni mōnitō imōnite wæætē pōnō waa apænedinque cōwē waa cædānitapa. Ayæ wogaa tæcæ gocæ cæmōni adinque quiēmē mōni ænguēnēnō ante adinque tōmēnāni, Mīnitō ænte goquī, ante eyepæ pōni ænte māmō da wēnāni ænte gotamōnipa.

*Odōmā iñōmō Pabodo
pongampa*

11 Ayæ mōnitō Mānatabæ iñōmō mengāa go adocanque

mämonque quëwëninque
 gocæte ante cædinque,
 Äancadënaquepo, Adecanto-
 dia iñömö quëwënäni näni
 pemonte änimpodë go
 guitamönipa. Tömënäni
 wængonguina Catodo tönö
 Podoco awinca bai ante
 badöninque tömënäni ñænæ
 wipocado gö cædinque
 wipo ñænæmpo ëmowo,
 Äancadënaquepo impopa,
 ante pemönönänimpa.
 Mänimpo Mänatabæ wëmonca
 wodöiñömö do pöninque
 pæmæ tedæ wäi wocæ
 adinque mönitö iñömö
 mänimpodë go guid-
 inque wogaa gotamönipa.
 12 Godinque Tidacota iñömö
 näni wëmonca wodöiñömö
 pö wäi wocæninque mönitö
 mëönaa go adoönæque
 quëwentamönipa. 13 Ayæ
 wadæ godinque Odeguio
 näni quëwëñömö pon-
 tamönipa. Iimö ate dipæmæ
 gämænö woboyæ beta-
 monca wædænque pæmæ
 wædinque mönitö wadæ
 godinque waönæ ate Poteodi
 quëwënäni näni wëmonca
 wodöiñömö æmæwo pö
 ti wææninque tömæwæ
 gotamönipa.

14 Tömæwæ godinque Po-
 teodi näni quëwëñömö ponte
 ayömöni në pönënäni näni
 cabo ongönäni atamönipa.
 Tömënäni, Adoque Wængongui
 itæde mönitö tönö ee
 owoedäni, änäni Ao ante
 mönitö tömënäni näni
 änimpoga mänñömö quëwentamönipa.
 Ayæ ate Odömä taadonque
 gotamönipa. 15 Odömä iñömö

quëwente në pönënäni iñömö,
 Pabodoidi oo pönänipa, ante
 do ëñënäni inte doönæ tad-
 inque mönitö imönite bee
 tencæte ante pönänitapa.
 Pancadäniya iñömö Apio
 näni godonte æiñömö
 ganca pöninque mönitö
 imönite mämö bee tënäni
 ate godongämæ gotamönipa.
 Godinque, Cæincö, ante Men-
 conga go Adoconque, näni
 äñömö mänñömö pöñömöni
 wadäni mämö bee tënänitapa.
 Mäninäni inänite adinque
 Pabodo iñömö, Nöwo iñömö
 wampo pönëmopa, äninque
 Wængongui ingante waa ate
 pönëninque apænecantapa.
 16 Ayæ odömänoidi näni
 nanguï quëwëñömö Odömä
 näni äñömö pöñömöni ton-
 tado capitäo iñömö në tee
 mönedinäni wadäni inänite
 tömengä awënë nempo pædæ
 godöninque Pabodo ingante
 tee mönedämaï ingantapa.
 Wæætë wacönë nänënë æente
 mäodäni quëwëñongante ton-
 tado adocanque tömengä in-
 gante wææ wänönongäimpa.

*Odömä iñömö Pabodo
 quëwengampa*

17 Mänñömö ponte ate Pa-
 bodo mëönaa go adoönæque
 ate oodeoidi në änäni inänite
 äñecä godongämæ pönäni ate
 tömënäni inänite,

—Botö tönñamäni, ëñeedäni.
 Mönö guidënäni inänite
 wënæ wënæ cædämaï
 inte botö dodäni näni an-
 gainö ante wido cædämaï
 iñömö oodeoidi incæ
 ëñotadëe iñömö botö
 imote bæi ongöninque
 æininque odömänoidi nempo

pædæ godōnāni gotabopa.
 18 Odōmānoidi guiquēnē
 botō imote apænte āninquē,
 Ābānō cæcantawo, ante
 ancaa ante adinquē, Pa-
 bodo dicæ tōmengā nānō
 wænguinquē wēnæ wēnæ
 cæcāa, ante adinquē botō
 imote űimpo cæcæte ante
 cædānitapa. 19 Odōmānoidi
 botō imote űimpo cæcæte ante
 cæyōnāni oodeoidi wæætē
 ancaa Baa ānāni ēñente
 wædinque botō iñōmō edæ,
 Odōmānoidi tæiyæ awēnē
 Tetædo incæ botō imote
 apænte anguēnengā ingampa,
 antabopa. Mānōmaī ānīmo
 incæte botō awēnē Tetædo
 weca ongōninquē, Botō
 guidēnāni wēnæ wēnæ
 cædānitapa, ante wæætē
 pīinte ānāmaī incæboimpa.
 20 Mānōmaī beyæ mīnitō
 imīnite apæncæte ante
 botō, Pōedāni, antabopa.
 űōwo apænebo ēñēdāni.
 Mōnō idægocabo iñōmō,
 Mōnō nē ponguingā Codito
 pōnō cæcā beyænque wat-
 apæ bacæimpa, ante mōnō
 pōnēmompā. Mānīnō mōnō
 pōnengainō beyænque botō
 daagōmē űānoncapoīmo a
 ongōmo aedāni.

21 Ante apæneyongante
 tōmēnāni wæætē Pabodo
 ingante apænedinque,

—Oodeabæ quēwēnāni bitō
 imite ante yewæmōninquē
 cadota pædæ pōnōnāni dicæ
 æmōniyaa. Mōnitō tōniñadāni
 Oodeabæ quēwēnte pōninquē
 bitō imitedō ante dicæ
 wīwa ānāniyaa. Bitō wīwa
 cædinō ante yewæmōninquē

odōmōnāmaī iñōnānimpa.
 22 Mānōmaī i incæte wayōmō
 wayōmō tōmāmæ quēwēnāni,
 Mānīnāni Coditoidi iñōmō
 wēnæ wēnæ cædāni iñānīpa,
 ante pīinte tededāni do
 ēñēmōni iñinquē mōnitō,
 Bitō ayōmi Coditoidi æbānō
 cædāni iñānīi. Ābānō
 pōnēmīi, ante ēñencæte ante
 wæmōnīpa.

23 Āninquē tōmēnāni, Iñōnæ
 godongāmæ bee tēninquē
 ēñengæimpa, āninquē wadæ
 godānitapa. Ayæ wæætē
 māniōnæ nāni āniōnæ iñque
 ba ate ocæ ēmænte pōñōnāni
 tæiyænāni bee tēninquē
 Pabodo weca godongāmæ
 pōnānitapa. Pōnāni ad-
 inque Pabodo iñōmō baānæ
 contadingā gāwadecæ pōnī
 apænedinque, Wængonguī
 Awēnē Odeye nempo
 mōnō quēwengæimpa, ante
 apæncantapa. Ayæ, Mōitee
 wodi tōnō Wængonguī beyæ
 nē apænegaināni, Mōnō
 Codito ponte cæcæcāimpa,
 ante nāni angainō bai Itota
 iñōmō űōwo ponte tōmānō
 ante do iñque cægacāimpa.
 Nāwangā impa, ante botō
 apænebo ēñēmaīmīnīpa, ante
 Pabodo oodeoidi iñānite
 apæncantapa. 24 Angā
 ēñēninquē pancadāniya, Pa-
 bodo nāwangā angampa,
 ānānitapa. Pancadāniya
 guiquēnē, Wīi pōnēinente
 awædō, ānānitapa. 25 Nāni
 cabo incæ mānōmaī wæætedō
 wæætē apænete wadæ gocæ
 cæyōnānite Pabodo wæætē
 æmæwo apæncantapa.

—Wængonguī Tæiyæ

Waēmō Ōnōwoca apæ necā
ēñēninque Itaiya wodi
doyedē mīnitō mæmæidi
inānite nāwangā ante
apænegacāimpa.

26 “Itaiya ēñēmi, bitō ood-
eoidi weca godinque
iīmaī ante apænebi
ēñencædānimpa.

Mīnitō ōnōmoncaque ēñēninque
ēñēnāmaī incæmīnimpa.

Awıncaque adinque cōwē
adāmaī incæmīnimpa,
ante apænebi ēñencædānimpa.

27 Ināni edæ mīmō ōmædēnāni
inte wīi ēñēnente
wæwædō,

āninque ædō cæte ēñenguināni.

Awınca wīi ānente awædō,
ānāni inte ædō cæte
aquināni.

Edæ mīmō ēnēnāni inte bai
tōmēnāni awınca wi
æmōnte adinque

ōnōmonca wi æmoncate
ēñencædōnānimpa.

Edæ mīmō nō pōnēninque
dadi ēmænte botō
gāmænō pōnāni bai

botō do godō cæbo waa
bacædōnānimpa.”

Ante Itaiya wodi mīnitō
mæmæidi beyæ āmotamīni
ante bai yewæmongacāimpa.

28 Ininque mīnitō oodeoidi
inōmīni inte ēñēnāmaī iīmīni
adinque Wængonguī nōwo
wæætē, Botō pōnō æmo
beyænque quēwencæmīnimpa,
ante oodeo ināmaī ināni
inānite do apæ necæ cæcampa.
Tōmēnāni guiquēnē ædæmō
waa ēñenguināni inānīpa, ante
apænebo ēñēmaīmīnīpa, ante
Pabodo apæ necantapa.

29 Mānōmaī apæ necā
ēñente wædinque ood-
eoidi nāni cabo nanguī
pōnī wæætēdō wæætē
āninque wadæ godānitapa.

30 Pabodo iñōmō oncō ænte
quēwencæte ante tōmēnāni
nāni godōnte æinta pædæ
godōninque wacā oncō incæ
tōmengā oncō bai bayō
mānīncōnē wadepo mēnepoga
quēwengantapa. Ayæ, Æcānō
ēñacæ pōinēna cōwē botō
weca waa ponguīmīni, ante
quēwēninque tōmengā nē
pōnāni inānite apæ necā
ēñēnōnānimpa. 31 Ayæ nē
wææ wānōnāni cōwē Baa
ānāmaī iñōnāni tōmengā
guīñēnāmaī apænedinque,
Wængonguī Awēnē Odeye
nempo mōnō quēwengæimpa,
ante apænedinque, Mōnō
Awēnē Itota Codito æbānō
cægacāi, ante edonque
odōmōnte apæ necā ēñengadānimpa.

Odömānoidi inānite Pabodo nānō cadota ante yewæmongainta

*Waa quēwencæminimpa,
ante*

¹ Itota Codito ingante nē cædōmo inte botō Pabodobo inōmo inte ī cadota ante nē yewæmōmo imopa. Wængonguī botō imote apænte æninqe īmaīnō ante aa pegacāimpa. Bitō Pabodobi gote botō pōnō cædō ante watapæ apænebi ēñencædānimpa, ante angacāimpa.

² Māninō, Wængonguī æbānō pōnō cæquingā, ante watapæ apænedinqe tōmengā beyæ nē apænegaināni wēēnēñedē pōni nāni tæiyæ waēmō yewæmongainō ante botō māninō ante nē apænebo imopa. ³ Māninō waa pōni nānō cæquinō ante īnque cæcæte ante cædinque Wængonguī tōmengā Wengā ingante da pōnongā pongacāimpa. Tōmengā īñōmō waocā onguīñængā nānō baquinque Awēnē Dabii wodi Pæingā inte ēñagacāimpa. ⁴ Adocā Itota īñōmō botō Wengā inongā ingampa, ante tōmānāni edonque acædānimpa, ante odōmoncæte ante cædinque Wængonguī tæi piñænongā inte īmaī cægacāimpa. Īngā Itota Codito mōnō Awēnē īñōmō Tæiyæ Waēmō ēwocacā inte do wæningā īñongante Mæmpo Wængonguī wæætē

nanguī angā ate nāni ōmæmongacāimpa.

⁵ Ayæ adocā tōnō godongāmæ cædinque tōmengā emōwo beyæ mōnitō imōnite Wængonguī pōnō waadete cægacāimpa. Ayæ, Mīnitō wabæca wabæca gote apænemini ēñēninqe tōmāmæ quēwēnāni Itota Codito emōwo ante wede pōnēninqe nē ēñente cæte quēwēnāni bacædānimpa, ante cædinque Wængonguī adobaī Itota ōnompō inte mōnitō imōnite da godongā gotamōnipa.

⁶ Īninqe tōmāmæ quēwēnāni inānite Itota Codito, Botō gāmēnō pōedāni, ante aa pedinque mīnitō imīnite adobaī aa pecampa. ⁷ Mīnitō botō quīmīni badinque botō ayōmō tæiyæ waēmō ēwocate quēwēmīni bacæminimpa, ante Wængonguī cægacāimpa. Īninqe mīnitō Odōmā īñōmō quēwēninqe Wængonguī quīmīni īñōmīnite botō, Acæminimpa, ante īmaī ante yewæmōmopa. Mōnō Mæmpo Wængonguī tōnō Awēnē Itota Codito waadete pōnō cæyōnate mīnitō wæætē gānē pōnente bacæminimpa, āninqe yewæmōmopa.

*Odōmā īñōmō ēñacce
pōinēmopa, ante*

⁸ Mīnitō æbānō wede pōnēmīni, ante tōmāmæ quēwēnāni tededāni ēñēnānipa. Īninqe botō īñōmō Itota Codito emōwo apænedinqe Wængonguī ingante waa ate apænebopa. Wængonguī bitō adobique pōnō cæbi

ate odömännoidi wede pönännäni, ante apänebopa.

⁹ Wængongui Wengä ingantedö ante watapæ apänedinque botö Wængongui ingante nê cädömo inte tömengä nänö änö ante ædæmö ewocadinque apänebo eñännäni. Botö mänömaï cæbopa, ante nê adingä inte Wængongui iñömö edæ, Odömännoidi beyæ ante Pabodo botö imote woyowotæ incæ itæde incæ apänecampa, ante nê eñengä ingampa. ¹⁰ Edæ, Wængongui, bitö Ao ämi ate botö ñowo odömännoidi weca eñacæ gobaimopa, ante Wængongui ingante minitö beyæ ante botö cöwë apänebopa.

¹¹ Wængongui Önöwoca beyæ apänebo eñëninque minitö tæi piñante ewocacæminimpa, ante cæcæte ante botö minitö weca eñacæboimpa, ante wæbopa. ¹² Edæ minitö botö wede pönönö beyæ wampo pönente bayömini botö wæætë, Minitö wede pönëminipa, ante adinque adobaï wampo pönëmo ininque mönö pönencabo godongamæ wampo pönëninque godömenque tæi piñante entawengæimpa, ante pönëninque botö minitö iminite ainente wæbopa.

¹³ Botö wabæca quëwënäni weca gote apänebo eñëninque pancadäniya wede pönännäni badänitapa. Ininque, Botö minitö weca gote apäneyömo wadäni pancadäniya adobaï wede pönencädänimpa, ante

cædinque botö æpogamë incæ poncæ cæyömo edæ wææ cæte intapa. Ininque botö, Tæmpo poncæ cætabopa, ante yewæmömo ate eñencæminimpa, ante yewæmömopa. ¹⁴ Edæ guidiegoidi incæ wadäni incæ, ocai encadäni incæ ocai ömæcadäni incæ ædänimë iñönnänte botö debe inte bai edæ tömänäni inänite odömönte apänequënemö inömo imopa. ¹⁵ Mänömaï beyæ minitö Odömä iñömö quëwëmini iñöminite botö minitö iminite adobaï mönö Codito ingantedö ante watapæ apänecæte ante nangui cæinente wæbopa.

Mönö tæi piñante ewocadö Codito beyænque impa, ante

¹⁶ Mönitö oodeomöni iñömönite täno apänedinque Wængongui iñömö minitö oodeoidi inämaï iñöminite ayæ adobaï apänedinque, Minitö wede pönëmini adinque Codito waa pöni pönö ængä beyænque quëwencæminimpa, ante tæi piñante cægacäimpa. Ininque mäninö Codito ingantedö ante botö iñömö watapæ apänedinque, Wængongui tæi piñante nänö cægainö impa, ante pönente wædinque edæ guiñënedämaï inte do apänebopa. ¹⁷ Mönö wede pönëmö iñömönte Wængongui mänine ante odömönte watapæ apänecä beyænque mönö nö cæte quëwëmö bagamöimpa. Mänine beyænque godömenque wede pönente badinque mönö

wede pönönö beyænque quëwëmompä. Īninqe docä ĩñömö Wængonguĩ beyæ yewæmöninqe, “Në nõ cæte quëwënongå incæ tømengä nänö wede pönönö beyænque quëwencæcäimpa,” ante nänö yewæmongainö bai edæ do batimpa.

Mönö waocabo wentamö mongænte wæmompä, ante

18 Në wiwa cædäni guiquënë wiwa nāni cædö beyænque wadāni edæ Wængonguĩ nõ pönĩ nänö apænegainö ante ædö cæte eñenguinānii. Īninqe Wængonguĩ ingante nē wiwa cædāni nāni eñēnāmai ĩñinö ante godö piininqe tømengä öönæde ongöininqe wiwa nāni cædinö beyænque do pangä wædāni edonque amompä.

19 Wængonguĩ, Botö æbodö ĩmoö, ante tømāmīni edonque pönĩ eñencæminimpa, ante cædinque tømāmö ĩmonte odömöninqe tømēnāni ĩnānite adobaĩ edonque pönĩ odömongä wægadānimpa.

20 Wëēnēñedē pönĩ nē quëwengaināni tönö ñowo ganca quëwëmö adobaĩ, Wængonguĩ mönö nē adāmai ĩnongä inte æbānö quëwengäā, ante eñencæte ante wægaimö ĩñömö inte mönö tømengä nänö badongaincooque adinqe edæ edonque pönĩ acæimpa. Edæ, Tømengä ñimpo cædāmai inte cöwē nē tæĩ piñænongå ingampa, ante ayæ, Nē Wængonguĩ ĩnongä ingampa, ante wædinque mönö waocabo

edonque aquënëmö ĩmompä. Īñæmpä eñēnāmai intabopa, ante ædö cæte anguiĩ.

21 Wængonguĩ ingante do ate bai ingaināni incæte waodāni tømengä ingante edæ, Bitö Wængonguĩ ñäö emönömi ĩmipa, ante edæ änāmai ĩñönānimpa. Wængonguĩ ingante waa ate pönente apænedāmai ĩñönānimpa. Mänömai

ocai ömæcadāni bai mimö ömædēnāni bai badinqe tømēnāni wentamö entawēnāni bagadānimpa.

22 Ocai encamöni ĩmönipa, ante änāni incæte tømēnāni wæætē mänömai cædinque ocai ömæcadāni bagadānimpa.

23 Edæ Wængonguĩ wænāmai nē Quëwengaingä ĩñongante tømēnāni wæætē godö Baa angadānimpa. Tømengä

nänö ñäö emönö ante piinte cædinque tømēnāni wæætē waomö nē wæwocamö mönö emönö bai badöininqe, öömä eñadāni nāni emönö bai badöininqe, ocaguĩ eñadāni nāni emönö bai badöininqe, ocaguĩ ömaadāni nāni emönö bai badöininqe tømēnāni, Mönitö wængonguĩ ingampa, ante cædönānimpa.

24 Mänömai cædāni ate wædinque Wængonguĩ, Minitö mīni cæinente wædö ante ee abo cæcæminimpa, ante da godongä wædæ godinque tømēnāni baonga nāni ñömæĩ mongænte quëwenguinque cædönānimpa. Īninqe nāna gæncaya nāna gæncaya nāni monguēnēnö ante Baa ante guĩñēñadāmai inte cædinque wacä ingä wacä

ingä godö wīwa cædönänimpa.
 25 Wængonguī nāwangä
 pōnī nānō apænegaīnō
 ante tōmēnāni Baa āninqe
 mā pōnēninqe nāni babæ
 apænegaīnonque ante Ao
 ānōnänimpa. Mānōmaī
 cædōnāni inte tōmēnāni
 wæætē Wængonguī nānō
 nē badongaincoo weca
 ædæ wææninqe, Mōnitō
 wængonguī impa, ante
 cædinque nē Badongaingä
 ingante edæ emō cæte
 wadæ gogadänimpa. Incæte
 tōmengä nē Badongaingä
 iñongante mōnō waocabo
 inguipoga mōnō quēwēnedē
 ayæ ate miinguipe bayonte
 wantæpiyæ mōnō quēwēnedē
 Wængonguī ingante, Bitō
 tōmēmi toquinque pōnō waa
 cæbi æmōnīpa, ante mōnō
 apænecæimpa. Mānōmaī
 impa, ante Amēē, amopa.

26 Mānōmaī cæyōnānite
 Wængonguī, Mīnitō guīñēñadama
 mīni toīnente wædonque
 gobæwedāni, ante da
 godongä gogadänimpa.
 Īninqe onquiyænāni incæ,
 Nē onquiyæmo inōmo inte
 botō onguīñængä tōnō
 monguēnēmo imopa, ante
 ānāmaī ināni inte godō
 wacä onquiyængä tōnō
 towente mōwēnōnänimpa.
 27 Ayæ onguīñænāni incæ
 adobaī cædinque, Botō
 onguīñæmo inōmo inte on-
 quiyængä tōnō monguēnēmo
 imopa, ānāmaī ināni inte
 godō wacä onguīñængä
 tōnō mōīnente gonga
 bæco baī toīnente wædāni
 bagadänimpa. Īninqe cōwē

nāni waa quēwenguēnēnō
 ante Baa āninqe nāni
 onguīñæncabo inōnāni inte
 wīwa cædönänimpa. Mānōmaī
 cæyōnānite Wængonguī
 eyepæ pōnī godō pangä
 wædinque tōmēnāni wīwa nāni
 cædō beyænque nāmā baonga
 caate wæwengadänimpa.

28 Wængonguī ingante
 mōnō pōnente eñengæimpa,
 ante tōmēnāni, Ōnonquedō
 ante impa, ante tedeyōnānite
 Wængonguī wæætē, Ocaidē
 wentamō encadōmīni inte
 edæ waomīni mīni wīi
 cæquēnēnō incæ ee abo
 cæbæwedāni, ante da
 godongä gogadänimpa.

29 Tōmēnāni iñōmō nō
 cæquīnāmaī ināni inte do wīwa
 cædānique badinque iīmaī
 cædānīpa. Wacä ingä godō
 towēninqe tōmēnāni wadāni
 inānite nē wēnæ wēnæ
 cædānique inānīpa. Māincoo
 ante æīnente wæwēnāni inte
 tōmēnāni, Wacä gomonga
 ængä ingante godō pīinte
 adānīpa. Ayæ edæ, Mōnō
 godō wænongæimpa, ante
 cædinque do cædānīpa.
 Guēadō guēa pīinte cædānīpa.
 Wacä oda cæcæcāimpa, ante
 ancaa cædinque tōmēnāni
 godō babæ cædānīpa.
 Ayæ nē wīwa pōnēwēnāni
 inte tōmēnāni, Wadāni
 wæcædänimpa, ante godō
 pīinte cædānīpa. Godō wæntaa
 godō wæntaa tedewēnāni
 inānīpa. 30 Ayæ wadāni
 inānite pīīninqe iīnāni iñōmō
 godō babæ ante tedewēnāni
 inānīpa. Wængonguī ingante
 pīinte cædāni inānīpa. Ayæ,
 Tōmēmoque wæmō imopa,

ante nämä ængö cæte bai
cædinqe wadāni inānite
wææntodonte bai āninqe,
Ōnonquedö cæcantedö abii,
ante godö pīinte todāni
inānipa. Edæ, Æbānō
godömenque wēnæ wēnæ
cæte toquimoo, ante edæ
pönēē cōninqe edæ nanguī
cædānipa. Mæmpocā tōnō
badā, Cæedāni, āñōnate
tömēnāni ēñēnāmaī cædānipa.
³¹ Mīmō ömædēnāni inte
tömēnāni ocai ömæcadāni
bagadānipa. Cæcæboimpa,
āninqe edæ iinqe cædāmaī
inōnānipa. Wacā caate
wæcā adinqe godö waad-
edāmaī inōnāni inte tömēnāni
edæ godömenque pīināni inte
cædōnānipa.

³² Mänōmaī cædāni iñōmō
nāni wænguinque cædānipa,
ante Wængonguī nō pōnī
nānō angainō ante tömēnāni
önōmoncaque nē ēñēnāni inte
tömēnāni nāni wēnæ wēnæ
cæinēnonque ante cædānipa.
Ayæ tömēnāni wīwa nāni
cædō bai wadāni adobaī
cædāni adinqe tömēnāni,
Waa cæminīpa, āninqe nē
cædāni inānite waa adānipa.

2

*Nöingä ante Wængonguī
apænte angampa, ante*

¹ Tömēnāni mänōmaī
cædānipa. Incæte bitö adobaī
wīwa cædōmi inte tömēmi
pante wæquinque tömēnāni
inānite apænte āmīpa. Iinqe
bitö wacā ingante, Bitö pante
wæquinque wīwa cæbīpa,
ante apænte āmi inte bitö
iñæmpa adobaī wīwa cædōmi
inte edæ æbānō cæte nämä

ante wææ anguimii. ² Wīwa
cædāni inānite apænte āninqe
Wængonguī cōwē nöingä ante
apænte angampa, ante edæ
do ēñēmōmpa. ³ Iinqe
waobi önōmique inōmi inte
bitö iñæmpa tömēnāni inānite
apænte āmi incæte tömēnāni
nāni cædō bai adobaī
cædōmi inte edæ, Wængonguī
botö imote pānāmaī inte
ata cæpocæcāimpa, ante
pönēmitawo. ⁴ Bitö wīwa
cæbi inte Ca ca wæquēnēmi
iñōmite Wængonguī wæætē ee
pānāmaī inte nanguī waadete
pönō cæyongante bitö wæætē
edæ pīininqe Baa āmitawo.
Iñæmpa tömengä, Bitö,
Æmæwo wēnæ wēnæ
cætabopa, ante wædinque botö
gämænō poncæbiimpa, ante
Wængonguī pönō waadete
cæcampa, ante pönēmiyaa.

⁵ Incæte bitö mīmō
ömædēmi inte ancaa Baa
āninqe edæ wēnæ wēnæ bitö
cædō ante ñimpo cædāmaī
iñōmite Wængonguī nānō
ænguī baquiönæ iinqe bay-
onte tömengä ænguī pōnī
badinqe godömenque pangä
wæcæbiimpa. Tömengä æbānō
nō apænte angää, ante
mänīñedē ate edæ edonque
acæimpa. ⁶ Edæ, Tömāmō
mönō cægai ganca ante
Wængonguī eyepæ pōnī pædæ
pönongä æncæmōimpa, ante
dodāni nāni yewæmongainō
bai edæ iinqe bacæimpa.

⁷ Iinqe, Mönō ñāō
bai entawengæimpa, ante
cædinque ayæ, Wængonguī
mönō imonte waa ad-
inque pönō cæcā ate

mönö wæwocadāmaī
 ēwocacæimpa, ante cædinque
 mönö wæntædāmaī inte
 ee waa cæte quēwēmō
 ininque Wængonguī pönō
 cæcā ate mönō cōwē
 wænāmaī quēwēmaīmompā.

8 Wæætē, Wængonguī
 nāwangā nānō apænedō
 ante Baa āninque, Tömēmo
 beyænque quēwencæboimpa,
 ante nē ānāni inānite
 ayæ wadāni wīwa nāni
 cæquīnonque ante nē tee
 empote godāni inānite
 Wængonguī ænguī badinque
 godō pīinte cæcæcāimpa.

9 Edæ mönō waocabo
 wænæ wænæ cæmō ad-
 inque Wængonguī oodeomōni
 iñmōnite tāno pāninque ood-
 eomīni ināmaī imīni imīnite
 adobaī pāñongā nē wænæ
 wænæ cæmō tōmāmō iñmō
 edæ caate wæwencæmōimpa.

10 Wæætē waa cæmō ad-
 inque Wængonguī ood-
 eomōni imōnite tāno pönō
 waadete cædinque oodeomīni
 ināmaī imīni imīnite adobaī
 pönō waadete cæyongā nē
 waa cæmō wæætē gānē
 entawēninque ñāō apāite
 baī entawēñōmonte edæ
 Wængonguī tōmāmō imonte
 waa acæcāimpa.

11 Edæ mōnitō oodeomōni
 imōni incæ mūnitō oodeomīni
 ināmaī imīni incæ Wængonguī
 tōmāmō imonte adoyōmō pōnī
 adinque wadō wadō ate
 pōnente cædāmaī ingampa.

12 Mōitee wodi, iīmaī cædāni,
 ante nānō wææ angainō
 ante omæmoncadāni inte wīwa
 cædāni ininque tōmengā nānō
 wææ angainō dæ ante baī
 mānīnāni wæncædānimpa.

Wæætē Mōitee wodi nānō
 wææ angainō ante do ēñente
 emoncadāni incæte wīwa
 cædāni adinque Wængonguī
 mānīne ante ēñēnāmaī cædāni
 beyænque apænte āninque
 pangā wæcædānimpa. 13 Edæ
 Mōitee wodi nānō wææ
 angainō ante onōmoncaque
 ēñēnāni inte tōmēnāni
 nāni onōmoncaque ēñēnō
 beyænque Wængonguī ayongā
 dicæ nō cædāni badāniyaa.

Wæætē edæ mānīne
 ante ēñente cædāni inānite
 guiquēnē Wængonguī pönō
 angā ate tōmēnāni iñmō nō
 cædāni bacædānimpa. 14 Edæ
 Mōitee wodi nānō wææ
 angainō ante omæmoncadāni
 inte oodeoidi ināmaī ināni
 incæ pancadāniya tōmēnāni
 dodāni nāni wææ an-
 gainonque ante Ao ante
 cædinque Wængonguī nānō
 wææ angainō baī edæ do
 cædānipa. Mānōmaī ēñente
 baī cædinque tōmēnāni mīmō
 entawēnāni inte mānīne
 ante omæmoncadāni ināni
 incæte nāmā nāni wææ
 ānonque ēñente cædānipa.
 15 Edæ, Tōmēnāni dodāni
 nāni wææ angainō ēñēninque
 waa cædāni inte tōmēnāni
 Wængonguī nānō wææ an-
 gainō baī do entawēnānipa,
 ante edonque acæimpa.
 Mīmō entawēnāni inte
 tōmēnāni nāni caboque
 godongāmæ pōnēninque
 wænæ wænæ nāni cædōnō
 ante nāemæ apænte wææ
 ānānipa. Ayæ wæætē waa
 cædāni ate tōmēnāni nāemæ
 apænte ñimpo cædānipa.

16 Codito ingantedō ante
 watapæ ēñengaīmo inte
 botō iīmaī ante apænebopa.

Wængonguī angā ēñente cædinque Itota Codito wæætē waomō mōnō awēmō entawēnō ante edonque pōnī adinque apænte ancæcāimpa. Tōmengā nānō apænte anguīōnæ iinque bayedē edæ mǎnīnō ante botō yewæmōnte apænedō bai edæ iinque bacæimpa.

Mōitee nānō wææ angainta adinque oodeoidi wī ēñēnāni

17 Bitō iñōmō edæ, Ood-eobo inōmo imopa, ante āmipa. Ayæ, Mōitee wodi nānō wææ angainta nē ēñēmo inte botō Wængonguī ayongante waa quēwēmo imopa, ante edæ nāmā ængō cædinque āmipa. 18 Wængonguī æbānō angāā, ante do ēñēmipa. Ayæ tōmengā nānō wææ angainō ante do ēñēmi inte bitō, Quīnō waa ī, ante do ēñēninque Ao ante æmipa. 19 Bitō, Wadāni babetamō bai ēwocayōnānite botō tōō æmænte māobo godānipa. Wēmō iñōmō quēwente bai adāmaī iñōnānite botō iñōmō, Acæminimpa, ante tica ēnente bai odōmōnte apænebopa, ante edæ, Nāwangā āmopa, ante bitō apænebitawo. 20 Ayæ adobaī, Mōnō Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ēñente beyænque mōnō ēñenguēnēnō ante entawēninque mōnō nō cæquēnēnō ante adobaī tōmānō ante entawengæimpa, ante bitō pōnēmitawo. Ayæ mǎnōmainō ante bitō pōnēnō beyæ bitō, Nē oda cædāni inānite botō nē tōingā odōmōmo imopa, ante

pōnēmitawo. Wēñænāni bai wædænque ēñēnāni iñōnānite botō nē odōmōnte apænebo imopa, ante pōnēmitawo.

21 Iñæmpa mǎnōmaī inōmi inte bitō edæ dicæ nāmā odōmōnte apænete ēñēmitawogaa. Wadāni inānite odōmōnte apænedinque, Awēmō ænāmaī iedāni, ante odōmōnte apænedōmi inte tōmēmi awēmō æmitawo. 22 Bitō wadāni inānite odōmōnte apænedinque, Nānōogængā ināmaī iñongante godō guēa mōnāmaī iē, ante nē wææ āmi inte bitō adobaī wacā tōnō guēa mōmitawoo. Ayæ, Wængonguī ingampa, ante nāni badōinca ante nē pīimi inte bitō edæ tōmēnāni nāni apæneincōnē go gu- idinque edæ ō æmitawoo. 23 Iñæmpa bitō, Mōitee wodi nānō wææ angainō ante botō ēñente cæbo imopa, ante tededinque nāmā ængō cædōmi inte edæ mǎnīne ante ēñēnāmaī cæbi adinque wadāni wæætē Wængonguī ingante waa adāmaī inānipa tōō. 24 Edæ, “Mīnitō cædinō beyæ oodeoidi ināmaī ināni incæ Wængonguī ēmōwo ante godō babæ ante wēnæ wēnæ ānewēnānipa,” ante tōmengā beyæ dodāni nāni yewæmongainō bai do batimpa.

25 Edæ Wængonguī nānō wææ angainō ante ēñente cæbi iinque bitō, Nāwā oodeobo imopa, ante nē ēō togæīmi badinque waa imaimpa. Wæætē edæ ēñēnāmaī cæbi iinque oodeo ināmaī ingā bagāacā ingā bai

bitō iñōmō edæ do babaimipa.
 26 Oodeoidi ināmaī ināni
 guiquēnē bagāadāni ināni
 incæte tōmēnāni Wængonguī
 nānō wææ angainō ante
 ēñente cædāni ininque
 Wængonguī ayongā tōmēnāni
 do ēō togæināni bai inōnāni
 inte oodeoidi bai inānipa.
 27 Bitō iñōmō Mōitee wodi
 nānō wææ yewæmongainta
 mānīmi inte nē ēō togæimi
 imitawo. Bitō mānōmaī imi
 incæte ēñēnāmaī cæbi iñōmi
 wacā wæætē bagāacā inongā
 inte ēñente cæcā ininque
 tōmengā ēñente nānō cædō
 beyænque Wængonguī wæætē
 bitō imite apænte āninque
 pancæcāimpa.

28 Iñæmpa oodeo ēñagaingā
 inte baō beyænque oodeocā
 ingā incæte tōmengā wīi
 mānōmaī ingā beyænque
 nāwā oodeocā ingampa.
 Adobaī nē ēō togæingā
 iñōmō baonque nānō ēō
 togæinō beyænque tōmengā
 Wængonguī ayongā ædæmō
 ēō togæingā bai wīi
 ingampa. 29 Wængonguī
 Ōnōwoca ingante nē ēwocacā
 guiquēnē tōmengā iñōmō
 edæ nāwā oodeo bai bad-
 inque Wængonguī wēñængā
 ingampa. Edæ Mōitee wodi
 nānō wææ yewæmongainō
 ante ēñente ēō togæninque
 waocā tōmengā wentamō
 nānō entawēnō dicæ wido
 cæquingā. Wængonguī
 Ōnōwoca guiquēnē pōnō
 wido cæcā beyænque
 waocā wæætē waēmō
 entawengampa. Mānōmaī
 entawengā ingante wadāni

waa adāmaī ināni incæte
 Wængonguī wæætē, Bitō
 waa entawēmi abopa,
 āninque tōmengā ingante waa
 apænecampa.

3

1 Ininque oodeocā iñōmō
 edæ, Oodeobo imopa, ante
 toquēnengā ingantawo. Ayæ
 adobaī, Botō ēō togæimo
 imopa, ante toquēnengā in-
 gantawo. 2 Ao āmopa. Nē ood-
 eoidi inōnāni inte tōmēnāni
 cōwē nanguī toquēnēnāni
 inānipa. Edæ Wængonguī
 apænecā ēñengaināni inte
 edæ oodeoidi tōmengā nānō
 apænedō ante nē man-
 gaināni inte nē toquēnēnāni
 inānipa. 3 Mānōmaī i incæte
 pancadāniya iñōmō edæ
 wede pōnēnāmaī inānipa.
 Ininque mōnō æbānō anguīi.
 Tōmēnāni nāni pōnēnāmaī
 inō beyænque Wængonguī
 tōmēnāni inānite dicæ
 űimpo cædinque ædæmō
 aadāmaī ingantawogaa.
 4 Ædō cæte mānōmaī inguīi.
 Mōnō waocabo tōmāmō nē
 babæ apænemō iñōmonte
 Wængonguī iñōmō nō pōni
 cæcā ingainō anguēnē. Edæ
 tōmengā beyæ iīmaī ante
 yewæmongatimpa.
 “Wængonguī bitō æbānō
 apænebiī, ante
 apænte ancæ cædāni
 incæte tōmēnāni,
 Wængonguī nō pōni
 ante apænecampa,
 ante edonque acædānimpa.
 Bitō nē tæi emōmi inte
 edæ bitō imite nē
 apænte ancæ cædāni
 inānite nāēmæ edæ

wææntodonte bai
cædinque edæ gänä
cæcæbiimpa.”

Ante nāni yewæmongainō
bai edæ bacæimpa.

⁵ Waodāni mā pönēninque
iīmaī ante tedewēnānīpa.
Mōnitō wīwa cæyōmōnite
Wængonguī nō cæcā adinque
wadāni, Wængonguinque
nē nō cædongā ingampa,
ante godōmenque edonque
acædānīpa. Īninque wīwa
cæyōmōnite Wængonguī
quīnante pīinte pangāā, ante
tedewēnānīpa. Mānōmaī

tedewēnāni adinque mōnō
wæætē æbānō anguēnēmō
imōō. Īñæmpa waodānique
nāni ānewēnō bai dicæ
anguēnēmō imongaa. ⁶ Ædō cæte
mānōmaī ānewenguī. Mānīnō
nāni tedewēnō nāwangā ī bai
ingui-poga quēwēmō imonte
Wængonguī apænte ānāmaī
inguēnengā.

⁷ Wadāni guiquēnē
iīmaī ante tedewēnānīpa.
Wængonguī cōwē nāwangā
ante apæneyongante botō
babæ apænebo adinque
wadāni, Wængonguinque
nāwangā ante apæne-campa,
ante tōmengā ingante
godōmenque waa acædānīpa.
Īninque babæ botō apænedō
beyænque Wængonguī
godōmenque ñāō apāite bai
ēmongā ingampa. Īninque,
Bitō nē wēnæ wēnæ cæbi
imīpa, ante Wængonguī
quīnante botō imote apænte
angāā, ante tedewēnānīpa.

⁸ Tōmēnāni, Wængonguī
ingante godōmenque waa
acædānīpa, ante mōnō

godōmenque wēnæ wēnæ
cæcæimpa, ante tedewēnānīpa.
Tōmēnāni nāni tedewēnō
nāwangā ī bai mōnitō
adobai ante ancædōmōnīpa.
Edæ, Tōmēnāni nāni
tedewēnō bai edæ Pabodoidi
adobai ante apænedānīpa,
ante pancadāniya pōnō
wēnæ wēnæ ante babæ
apænedānīpa. Mānōmaī ante
nē apænewēnāni īnānite
pāninque Wængonguī nō cæte
pangampa.

*Tōmāmō mōnō pante
wæquinque wentamō mongæmōmpa*

⁹ Īninque æbānō ante
anguī. Mīnitō oodeoidi
īnāmaī ōnōmīnique iñōmīnite
mōnitō mōni oodeocabo
dicæ godōmenque waa pōni
imōniyaa. Īñæmpa mōnitō
oodeomōni incæ mīnitō
oodeomīni īnāmaī imīni incæ
tōmāmō nē wēnæ wēnæ
cædōmō imōmpa, ante do
odōmōnte yewæmōmōni
abaīmīnīpa. ¹⁰ Edæ iīmaī

ante Wængonguī beyæ
ante āmotamīni ante bai
yewæmongatīpa.

“Nē nō cædongā iñōmō edæ
dæ angampa.
Adocanque incæ edæ dæ
angampa.

¹¹ Nē ēñente pōnengā iñōmō
edæ dæ angampa.

Wængonguī ingante ante nē
diqui diqui mīnongā
iñōmō edæ dæ
angampa.

¹² Tōmānāni edæ oda cæte
wapiticæ godinque,
nāni waa cædāmaī incaboque
badānitapa.

Nē waa cædongā iñōmō edæ
dæ angampa.

Adocanque incæ edæ dæ
angampa.

13 Waodäni inänite wænoncæte
ante ææ ænete bai
ëmencandinque,

tömänäni babæ ante en-
guënëwate tedewënanipa.

Edæ tæntæ tömëmæ ënete bai,
Wængongæimpa, ante
ënedänipa.

14 Tömënäni piinte nāni
tedewënö beyænque
moncapæ ti nā bai
enguënëwadänipa.

15 Tömënäni wængonguïwaque
pogodo goquïwaque
ëwadänipa.

16 Tömënäni nē godö
wænönäni inte
mäincoo wido cæte
wodii godäni ate edæ
müi quëwënäni ponte
adinque caate bai
wæwënänipa.

17 Nē piinte cædönäni inte
tömënäni Wængonguï
taadö tömengä gänë
entawente nänö
godönö ante adämaï
inte cædänipa.

18 Tömënäni, Wængonguï
ingante mönö guïñente
ëñngæimpa, ante
pönënamäi inänipa.”

Ante dodäni nāni yewæmongainö
bai impa.

19 Æcänö Möitee wodi
nänö wææ angainö ante
nē ëñente quëwenguënëna
inaa tömengä beyænque ante
wææ yewæmongatimpa.
Mänömaï i beyæ, Botö
eyepæ cæbo imopa, ante
mönö ædö cæte anguïi.
Edæ guïñënete mönö pæ
wëenecæimpa. Ayæ ingui-
poga tömäo quëwëmö tömäö

Wængonguï nē apænte angä
weca ongöinque edæ, Æbänö
cætaboo, ante Wængonguï
ingante mönö edonque
apænequënëmö imompa.
Mänömainö ante edæ do
ëñëmompa. 20 Mänömaï beyæ
Wængonguï, Möitee wodi
nänö wææ angainö ædæmö
ëñente cæbi beyæ bitö botö
ayömo nē nō cæbi babipa,
ante adocanque ingante edæ
änämaï incæcäimpa. Wæætë
mänine nänö wææ angainö
ëñente beyæ mönö, Nē wënæ
wënæ cæmö imompa, ante
edonque amompa.

*Mönö wede pönëno
beyænque nō cæte quëwëmompa,
ante*

21 Wüi Möitee wodi
nänö wææ angainö ante
ëñëmini beyæ wæætë
edæ Wængonguï incæ
pönö badongä beyænque
mönö tömengä ayongä nō
cæmö bamompa, ante
ñöwo pönö odömongatimpa.
Dodäni Möitee wodi tönö
Wængonguï beyæ nē
apænëgainäni inömö, Incayæ
ate mänömaï bacæimpa,
ante do yewæmongadänimpa.

22 Wængonguï pönö badongä
ate mönö nē wede pönëmö
inömö Itota Codito ingante
mönö wede pönëno beyænque
edæ tömäö tömengä ayongä
nō cæmö bamompa. Edæ
mönö adoyömö ingaimö inte
önömonque imompa. 23 Inique
mönö tömäö wënæ wënæ
cæmö inte Wængonguï nänö
ñäo bai quëwëñömö gui-
icæte ante cædinque wüi

eyepæ cæmō inte wīi gui-
imompa. ²⁴ Incæte Itota
Codito ængā beyænque abæ
tawænte gote bai quëwëmō
iñōmonte Wængongui ōnonque
änāmaī inte waadete
pönō badongā ate mönō
tömengā ayongā nō cæmō
bamompa. ²⁵ Wængongui
iñōmō Itota Codito ingante
da pönōninque, Tömengā
mīnitō wënæ wënæ cædō
ante teëmente wængā
beyænque botō wæætē
piyænē cædinque mīnitō
imīnite pänāmaī incæboimpa,
ante cægacäimpa. Ìninqe
tömengā, Mänōmaī pönō
cæbo ate mīnitō, Itota wepæ
mönō beyæ pe tæ pe tæ
wæænimpa, ante wede
pönëninque wede mīni pönëno
beyænque quëwencæminimpa,
ante pönō cægacäimpa.

Mänōmaī cædinque Wængongui
wëenënedē mönō wao-
cabo mönō wënæ wënæ
cægainō ante ee adinque
nē pänāmaī ingaingā incæte
edæ, Botō cōwē nōingā
ante apænte änōmo imopa,
ante ëñencæminimpa, ante
odōmongacäimpa. ²⁶ Ìninqe,
Wængongui nē nō cæcā
inongā ingampa, ante mönō
acæimpa. Ayæ adobai,
Itota ingante nē pönēmō
iñōmonte Wængongui nē
panguënegā ingā incæ mönō
imonte ata cæpodinque pönō
badongā ate mönō wæætē
tömengā ayongā edæ nē
nō cæmō bamompa, ante
mönō acæimpa. Ìninqe
tömengā mänōmaī cædinque
tömengā nō nänō cædō

ante odōmoncæte ante ñōwo
cægacäimpa.

²⁷ Ìninqe mönō wao-
cabo iñōmō nāmā ængō
cæte bai cædinque mönō,
Nāmā cædinque nō cæmō
bamompa, ante ædō cæte
anguimō. Ìñæmpa mänōmaī
äninqe cædāmaī ingæimpa.
Quinante nāmā wīi ængō
cæquī, ante wæmīnitawo.
Mōitee wodi nänō wææ
angainō ædæmō ëñente cæmō
inte bai mönō, Tömëmō
cætamompa, ancædömōimpa.
Incæte ædæmō ëñente dicæ
cæmongaa. Wæætē tömengā
ingante wede mönō pönëno
beyænque tömengā ayongā
nō cædömō bamompa, ante
adinque mönō, Tömëmō
cætamompa, ante ædō cæte
anguī. ²⁸ Ìñæmpa waocā
Wængongui nänō wææ an-
gainō ante ëñente cæcā incæ
wīi tömengā nänō ëñente cædō
beyæ nē nō cæcā bacampa.
Wæætē wede nänō pönëno
beyænque Wængongui ayongā
edæ nē nō cæcā bacampa,
ante do edæ apænebo
ëñëmaimīnipa.

²⁹ Oodeomōni iñōmōnite
Wængongui mōnitō Wængongui
inongā ingampa. Oodeomīni
ināmaī imīni guiquënē, Wīi
mōnitō Wængongui ingampa,
ante pönëmīnitawo. Ìñæmpa
oodeomīni ināmaī iñōmīnite
adocā Wængongui mīnitō
Wængongui ingampa. ³⁰ Edæ
adocanque Wængongui
inongā ingampa. Ìninqe nē ëō
togæimōni imōni mōni wede
pönëno beyænque tömengā
pönō badongā ate tömengā

ayongä edæ nõ cæmōni bamōnipa. Adobaï bagäamini mīni wede pōnēnō beyænque Wængonguī adocanque inongä inte pōnō badongä ate mīnitō adobaï tōmengä ayongä nõ cæmīni bamīnipa. ³¹ Mōnō pōnēnō beyænque impa, ante apænedinque mōnitō Wængonguī nānō wææ angainō ante dicæ wëä godonte bai cæmōniyaa. Wīi mǎnōmaï cæmōnipa. Wæætē mǎnōmainō ante apænedinque tōmengä nānō wææ angainō ante Ao äninque mōnitō, Eñēedāni, ante odōmonte apænemōnipa.

4

Abadäo wodi æbānō cægacäi, ante pōnengæimpa

¹ Mǎninō ante mōnitō mæmæ Abadäo wodi inōmō æbānō ante eñengacäi, ante mōnō ñowo pōnente apænecæimpa. ² Abadäo wodi nē eñente cæcä ingaingä incæte tōmengä nānō eñente cædō beyænque dicæ nõ pōni entawengä bacantawogaa. Mǎnōmaï cædinque nõ cæcä bagacäimpa, ante nāwangä i bai tōmengä waodāni eñēñōnānite, Waa cæbo imopa, ante do ancægacäimpa. Incæte tōmengä Wængonguī eñēñongante mǎninō ante cōwē änāmaï inguēnengä ingacäimpa. ³ Wængonguī æbānō ante apænecä eñente yewæmongadāni, ante amīnii. Edæ iīmaï ante apænecä eñente yewæmongadānimpa. “Wængonguī nōingä ante apænecampa,

ante Abadäo wede pōnengacäimpa. Inique tōmengä wede nānō pōnēnō beyænque Wængonguī wæætē edæ, Botō ayōmo Abadäo nē nõ entawengä ingä abopa, angacäimpa,” ante yewæmongadānimpa.

⁴ Edæ wadāni beyæ waocä nanguī cæcä ate tōmēnāni debe badināni inte edæ, Ōnonque pōnōmōni æe, ante ædō cæte anguinānii. Inæmpa wīi ōnonque godonte impa. Wæætē tōmengä nānō nanguī cædinō beyænque paga ante nē godonguēnēnāni inte awēnēidi, Bitō nanguī cæbitapa, ante godōnāni ængampa. ⁵ Wængonguī guiquēnē ōnonque pōnō cæcä æmōimpa. Waocä wīwa cæcä incæ wede pōnengä adinque Wængonguī pōnō badongä ate tōmengä Wængonguī ayongante wæætē nõ cæcä bacampa. Inique waocä waa cædāmaï incæ edæ wede pōnengä adinque Wængonguī wæætē tōmengä ingante pōnō badōninque, Nō pōni bitō entawenguinque bitō wede pōnēmi abopa, angampa. ⁶ Waocä waa cædāmaï inongante Wængonguī pōnō badongä ate tōmengä Wængonguī ayongä nõ pōni entawengä inique tōmengä watapæ quēwencæcäimpa, ante apænedinque Dabii wodi adobaï ämotamini ante bai yewæmongacäimpa.

⁷ Adocä yewæmōninque, “Waodāni eñēnāmaï cædāni inānite Wængonguī pōnō ñimpo cæcä ate

tömēnāni wæætē watapæ
quēwencædanimpa.

Edæ tömēnāni ēñēnāmaī nāni
cædō ante ō ænte
māo tee moncate bai
cæcā adinque nanguī
tocædanimpa.

⁸ Æcānō ingante Wængonguī,
Bitō pante wæquinque
wēnæ wēnæ cæbipa,
ante cōwē piinte ānāmaī
ingā ĩninqe māningā
waocā wæætē nanguī
tocæcāimpa.”

⁹ Ante Awēnē Dabii
wodi, Eō togæninānique
tocædanimpa, ante dicæ
yewæmongantawogaa.

Bagādāni adobaī tocædanimpa,
ante ancæte ante yewæmongacā
Abadāo wodi Wængonguī
ingante wede nānō pōnēnō
beyænque Wængonguī, Botō
ayōmo Abadāo nē nō
entawengā ingā abopa,
angacāimpa. Mānōmaīnō ante
edæ botō do yewæmōmo
abaīmīnīpa.

¹⁰ Abadāo
wodi æbānō engæñongante
Wængonguī mānōmaī an-
gacāi. Dicæ eō togæningā
ĩñongante angantawogaa.
Wæætē bagāacā ĩñongante
angacāimpa.

¹¹ ĩninqe,
Abadāo bagāacā inte wede
pōnengā beyænque botō pōnō
badōmo ate nō cæcā ba-
campa, ante ēñencædanimpa,
ante cædinque Wængonguī
angā eō togænte bagacāimpa.

Mānōmaī cæcā beyæ
mīnitō bagāamīni inte wede
pōnēmīni ĩñōmīni Abadāo
wodi mīnitō wæmængā bai
bagacāimpa. Abadāo wodi
pæimīni bai wede pōnēmīni

adinque Wængonguī adobaī,
Nō entawēmīni bamīni
acæboimpa, ante pōnō badon-
gacāimpa. ¹² Mōnitō wæmæ
Abadāo wodi doyedē bagāacā
ingāñedē incæ wede pōnengā
ingacāimpa. Mōni idægocabo
ĩñōmō nē eō togæimōni
inte edæ tōmengā wede
pōnente nānō cægongainō
adodō tee empote gomōnīpa.
ĩninqe mānīnōnō mōni wede
pōnente godōnō gomōni
beyænque mōni eō togæncabo
wæmængā adocā Abadāo
wodi ingacāimpa.

Mōnō wede pōnēnō
beyænque Wængonguī nānō
ingāñēnō ante cæcampa, ante

¹³ Wængonguī, Ingui-
poga incæ bitō nē ænguīmi
incæbiimpa, āninqe Abadāo
wodi tōnō tōmengā nānōmoidi
ĩnānite pōnō angā ængadānīpa.
Mānōmaīnō āninqe Wængonguī
dicæ, Botō wææ angainō
ante ēñente cædanīque
æncædanīpa, ante anganta-
wogaa. Wæætē edæ wede
pōnente tōmengā ayongā nō
entawēnāni badāni beyænque
Wængonguī, Inguipoga
incæ pōnōmo æncæmīnīpa,
ante apænegacāimpa.

¹⁴ Wængonguī dicæ, Botō
wææ angainō ēñente nē
cædanīque nē ænguīnāni
ĩnānīpa, ante angantawogaa.
Edæ mānōmaīnō angā bai
mōnō wede pōnēnō ante
ōnonque pōnencædōmōimpa.
Tōmengā nānō angainō incæ
wo ēwente bai bacædōnīpa.
¹⁵ Edæ mānīnō tōmengā nānō
wææ angainō ante ēñēnāmaī

cædāni beyænque Wængonguī ænguī badinque pangampa. Wæætē wææ ānāmaī inte baī Wængonguī, Botō wææ angainō ante ēñēnāmaī cæbipa, ante ædō cæte anguingāā. Edæ dæ ancædōnimpa.

¹⁶Mānōmaī beyæ Wængonguī, Botō waadete pōnō cædō beyænque æmīnīpa, ante edonque acæimpa, ante cædinque Abadāō wodi wede nānō pōnēnō beyænque ante, Pōnōmo æncæmīnīpa, angacāimpa. Mōnitō Mōitee wodi nānō wææ angainō ante nē ēñēmōni iñōmōnite wīī adomōnique imōnite angacāimpa. Wæætē Abadāō wodi nānō wede pōnengāī baī adobaī wede pōnēmō iñōmonte mōnō tōmāmō imonte Wængonguī, Cōwē pōnōmo æncæmīnīpa, angacāimpa. Edæ mōnō wede pōnencabo iñōmonte Abadāō wodi tōmāmō wæmængā baī ingacāimpa. ¹⁷Wængonguī edæ do wængaināni inānite pōnō cæcā ate tōmēnāni iñōmō ñāni ōmæmonte edæ mīlnāni quēwēnānīpa. Dæ angaincoo incæ tōmengā do badongā ate edæ a ongoncoopa. Wængonguī mānōmaī nē badongā iñongante Abadāō wodi tōmengā ingante nē wede pōnengā ingacāimpa. Īnīnque Wængonguī, “Abadāō ēñēmi. Botō pōnō badōmo ate bitō pæināni yebæninque wacabodāni nāni cabo wacabodāni nāni cabo nanguī ināni iñōnānite edæ bitō adobique tōmēnāni wæmæmi incæbiimpa.”

Ante Wængonguī beyæ ante yewæmongatimpa. Īnīnque Wængonguī ayongante mōnō wede pōnēmō iñōmonte Abadāō wodi mōnō wæmængā bagacāimpa.

¹⁸Tōmengā ingante, “Bitō pæināni edæ mānimpodāni bacædānīpa,” ante Wængonguī do angacāimpa. Mānōmainō angā ēñēninque, Ædō cæte baquīī, ante wædongā incæ Abadāō wodi, Wængonguī cōwē cæcā beyæ watapæ bacæimpa, ante wede pōnengā ingacāimpa. Īnīnque tōmengā wede nānō pōnēnō beyænque “wacabodāni nāni cabo wacabodāni nāni cabo nanguī ināni bayōnānite tōmēnāni wæmængā” Abadāō bagacāimpa.

¹⁹Tōmengā, Botō picængadebo wodo tiēē wadepo quēwengāimo inte edæ botō baō wænte baī ēñābo inte edæ ædō cæte wēñæ tapæiquimoo, ante ēñengacāimpa. Ayæ, Tada adobaī wēñæ cōwē mānāmaī ingaingā inte picængadecā badinque ædō cæte wēñæ manguingāā, ante pōnengacāimpa. Incæte mānīnō nānō wædō beyænque guñēñadāmaī inte Abadāō wodi Wængonguī nānō ānīnō ante godōmenque pōnengacāimpa. ²⁰Tōmengā, Wængonguī wabānō cæbaingāā, ante wædāmaī inte wæætē Wængonguī nānō, Cōwē pōnō cæcæboimpa, ānīnō ante wede pōnengacāimpa. Ayæ, Wængonguī bitō ñāō entawēmi inte tæī ēmonte waa cæcæbiimpa, ante godōmenque tæī piñante

entawēninque Abadäo
 wodi wede pönengacäimpa.
²¹ Edä, Wængonguī nē
 tæi piñænongä inte, Cōwē
 cæcæboimpa, ante nē an-
 gaingä inte edä cōwē
 cæcæcäimpa, ante Abadäo
 do ēñēninque edä wede
 pönengacäimpa. ²² Tömengä
 mänömaī wede pönengä
 beyænque Wængonguī,
 Abadäo bitö nö entawēmi imi
 abopa, angacäimpa.

²³ Mänine, Bitö nö cæbi imi
 abopa, ante nänö angaine
 iñömö wii tömengä beyænque
 yewæmongatimpa. ²⁴ Wæætē
 mönō beyæ adobai yewæmongatimpa
 Edä, Mönö Awēnē Itota
 ingante Wængonguī angä
 ñāni ömæmongacäimpa,
 ante nē angaingä ingante
 wede pönēmö iñömönte
 Wængonguī, Botö ayömo
 mīnitö nö cæmīni imīni abopa,
 ante badongampa. ²⁵ Wēnæ
 wēnæ mönō cædō beyænque
 mönō Awēnē Itota ingante
 Wængonguī pædæ godongä
 wængacäimpa. Ayæ mönō
 beyæ ante cædinque tömengä
 mönō Awēnē Itota ingante,
 Bitö nē nö cædömi inte
 ñāni ömæmömi beyænque
 tömēnāni botö ayömo nö
 entawēnāni bacædānimpa,
 ante cædinque angä ñāni
 ömæmongacäimpa.

5

*Wængonguī badongä ate
 mönō nö cæmō bamompa*

¹ Mönö wede pönēnō
 beyænque Wængonguī
 pönö badongä ate mönō
 tömengä ayongante edä nö

cæmō bamompa. İninque
 mönō Awēnē Itota Codito
 nänö cægainō beyænque
 Wængonguī piyænē cæcä
 ate mönō tömengä tönō
 godongämæ gänē entawente
 quēwēmompa. ² Mönö wede
 pönēnō beyæ adocä Codito
 mönō imonte pönö ænte
 mämongä ate Wængonguī
 waadete pönö cædinque
 mönō imonte ængampa. Ayæ
 Wængonguī nē ñāö emongä
 weca ongöñömö tömengä
 pönö badongä ate mönō
 godongämæ ñāö emonte
 mönō watapæ bacæimpa,
 ante wede pönēninque to-
 mompa.

³ Ayæ wii mäninque beyæ
 tomompa. İñæmpa, Waocä
 nänö wæntædāmaī inte ee
 cæquinque caate wæcampa,
 ante ēñēmö ininque mönō
 caate wæmō incæte caate
 mönō wædö beyæ adobai
 tomompa. ⁴ Ayæ nē
 wæntædāmaī inte ee cæmō
 adinque mönō Wængonguī
 ayongä nē waa cæmō edä
 bamompa. Mänömaī bamö
 ininque mönō, Watapæ
 bacæimpa, ante pönente
 tomompa. ⁵ Mänömainö
 ante nē pönente tomö iñömö
 edä mönō ænguēnēnō ante
 do æninque mönō guingo
 imonte wædāmaī imompa.
 Edä Wængonguī tömengä
 Tæiyæ Waemö Önöwoca in-
 gante da pönöninque tömengä
 nänö waadete pönēnō adobai
 do pönongä æninque mīmönē
 entawēmompa.

⁶ Edä iīmaī impa. Mönö
 aquīimö pönī iñömö inte,

Ædö cæte cæmöö, ante wæyömonte mönō Codito iñömō eyepæ pōni pōninque, Minitō Wængongui ayongante wīwa cæmini imīnīpa, ante adinque wīwa mönō cædō ante teēmente wæætē wængacäimpa. ⁷ Waocä guiquēnē wacā nē nō cædongā ingā adinque tōmengā beyæ wæætē dicæ wænguingā. Incæte, Nē waa cædongā wæætē quēwencæcäimpa, ante cædinque adocanque adocanque wabānō Ao ante tōmengā beyæ wæætē wæmāinānīpa. ⁸ Incæte, Wængongui mīnitō imīnite nangui waadete pōnengampa, ante odōmoncæte ante cædinque mönō Codito iñömō nē wēnæ wēnæ cæmō iñōmonte mönō beyænque wæætē wængacäimpa. ⁹ Codito wepæ mönō beyæ pe tæ pe tæ wææ beyænque mönō Wængongui ayongante nō entawēmō do batamompa. Codito mönō beyæ mānōmai wængaingā inte cōwē godōmenque cæcæcäimpa.

Ämo ēñēedāni. Wængongui nē piinte panguēnengā iñongante adocā Codito gā pe æmpote ængā beyænque Wængongui wæætē mönō imonte edæ ata cæpocā quēwencæmōimpa. ¹⁰ Mönō edæ Wængongui tōnō mönō godongāmæ piincabo iñōmonte tōmengā Wengā mönō beyæ wæætē wængā beyænque mönō Wængongui tōnō godongāmæ

piyænē cæmō bagamōimpa. Mönō Wængongui tōnō godongāmæ piyænē cæmō ininque tōmengā Wengā iñömō cōwē godōmenque cæcæcäimpa. Ämo ēñēedāni. Tōmengā adocā do wængaingā inte ñāni ömæmonte mīngā quēwēninque mönō imonte ængā beyænque mönō wænāmai inte cōwē quēwencæmōimpa. ¹¹ Ayæ mönō godōmenque iīmāinō ante ēñengæimpa. Mönō Awēnē Itota Codito ængā beyænque Wængongui piyænē cæcā ininque mönō ñōwo Wængongui nempo quēwēninque edæ Itota Codito beyæ ante watapæ tomompa.

*Tānocā Adäö wodi bai
Codito adobai Tānocā
ingampa*

¹² Docā mæmæ adocanque tānocā incæ ēñēnāmai cæcā ininque mönō wēnæ wēnæ cæpāmo inguipoga do pongatimpa. Ayæ tōmengā nānō ēñēnāmai cægāinō beyænque nē wæwocacā bagacäimpa. Tōmengā wēnæ wēnæ cæcā ingaingā bai mönō tōmāmō adobai nē wēnæ wēnæ cæmō imō ininque edæ mönō wacabo tōmāmō nē wæwocamō edæ do bagamōimpa. ¹³ Edæ wēēñēdē Mōitee wodi nānō wææ ānāmai iñedē incæ wadāni do wēnæ wēnæ cædāni ingadānīpa. Wēnæ wēnæ cædāni incæte Wængongui, Botō wææ ānō ante ēñēnāmai cæmīnīpa, ante ædō cæte apænte angingā. Iñæmpa māniñedē ayæ wææ ānāmai ingacäimpa.

14 Nē Ponguingä, ante dodäni nāni nē angaingä iñömö Tānocä nānō ingai bai docä Adäo wodi adobai tānocä ingacäimpa. Incæte Adäo wodi Wængongui nānō wææ änō ante eññēnāmai cædinque wēnæ wēnæ cægacäimpa. Wæætē Wængongui edæ Möitee wodi nānō quēwenganca wææ änāmai iñongante Adäo wodi pæināni guiquēnē wēnæ wēnæ cædāni incæte tōmengä nānō eññēnāmai cægai bai wii adobai eññēnāmai cægadānimpa. Incæte tōmēnāni nē wæwocadāni inte wægadānimpa.

15 Incæte Wængongui nānō wææ angainō ante adocanque nānō eññēnāmai cægai bai Wængongui nānō pōnongai iñömö wii adobai impa. Edæ adocanque nānō eññēnāmai cægai beyænque nangui ināni inte wægadānimpa. Incæte Wængongui guiquēnē nangui pōni waadete pōnō cædinque Itota Codito ingante da pōnongä pōninque tōmengä adocanque inongä waadete eyepæ pōni pōnō cæcä ate mōnō nangui pōni imō inte quēwēmompā. ¹⁶ Onguiñængä adocanque wēnæ wēnæ nānō cægai beyæ nē wæwocadāni bagadānimpa. Wængongui nānō pōnongai iñömö edæ wii adobai impa. Adocanque nānō adopoque eññēnāmai cægainō ante adinque Wængongui tōmengä ingante apænte äninque edæ, Bitō tente wæquinque impa, angacäimpa. Wæætē Wængongui

nānō wææ angainō ante eññēnāmai wæætē wæætē cæmō incæte tōmengä, Botō ayōmo mīni nō entawenquinque impa, ante önonque pōnongä ænte entawēmompā.

17 Waocä adocanque incæ Wængongui nānō wææ angainō ante eññēnāmai cæcä ininque tōmengä adocanque nānō eññēnāmai cægai beyænque mōnō wæwocamō do bagamōimpa. Wængongui guiquēnē godōmenque eyepæ pōni waadete pōnō badongä ate tōmengä ayongä mōnō nō entawēmō bagamōimpa. Ininque Itota Codito adobai Adocanque iñongante mōnō tōmengä nempo wæwocadāmai inte quēwēninque awēnēidi bai badinque quēwēmompā.

18 Mänōmai beyæ adocanque adopoque eññēnāmai cæcä beyænque Wængongui mōnō tōmāmō imonte apænte äninque, Mīni wænguinque wēnæ wēnæ cæminipa, angampa. Ayæ adobai Adocanque adopoque nānō nō cægainō beyænque mōnō Wængongui ayongä nō cæmō bamō ininque Wængongui apænte äninque mōnō tōmāmō imonte, Mīni quēwenguinque mīnitō botō ayōmo nō entawēmīni baminipa, angampa. ¹⁹ Edæ adocanque nānō adopoque eññēnāmai cægai beyænque mōnō nangui imō incæ edæ nē wēnæ wēnæ cæmō bagamōimpa. Adobai Adocanque nānō adopoque eññente cægai beyænque mōnō nangui imō incæ edæ

Wængongui ayongä nö cæmō bagamōimpa.

²⁰ Mönō waocabo wënæ wënæ cæyōmonte Wængongui, Botō wææ änō ēñēnāmaī inte cæminipa, ante edonque acæminimpa, ante wææ angacäimpa. Wææ angä ate edonque adinque mönō waocabo wæætē, Nanguī ēñēnāmaī inte cæte awædō, ante wæyōmonte Adocä incæ godōmenque nanguī waadete pönō cæcä æmompā. ²¹ Īninqe mönō ēñēnāmaī cægai beyæ mönō nē wæwocamō bagamōimpa. Wæætē mönō Awēñē Itota Codito waadete pönō nö cæte badongä ate mönō cōwē wænāmaī quēwēnguinque Wængongui ayongä nö entawēmō bagamōimpa.

6

Codito nempo quēwēninque mönō nē wīwa cædongä nempo wīi quēwēmompā

¹ Īninqe mönō æbänō angui. Pancadāniya īmaī ānewēnānipā. Wængongui godōmenque waadete pönō cæcæcäimpa, ante cædinque mönō godōmenque wënæ wënæ cæcæimpa, ante tedewēnānipā. Mönō ĩñōmō dicæ mänōmainō ante tedewēngui. Wænæ wënæ mönō cæte quēwēmāmo pædæ godōmo æninque Codito teēmē mongæñinque wæñongante mönō tōmengä tönō godongämæ wænte

baī ĩñōmo inte ædō cæte godōmenque wënæ wënæ cæte quēwēngui. ³ Mönō Itota Codito nempo quēwēngæimpa, ante æpænē guidinque mönō tōmengä tönō godongämæ wængaimō baī batamompā, ante mīnitō ĩñōmō ēñēnāmaī ĩmīnitawo. ⁴ Tōmengä wænte õñõñongante Mæmpo Wængongui nē ñāō entawēnongä inte tæi emōnongä inte, Ñāni omæmōe, angä ñāni omæmongacäimpa. Īninqe mönō ĩñōmō edæ, Codito tönō ñāni omæmonte baī mönō mīimō quēwēngæimpa, ante cædinque æpænē guidinque tōmengä wodido godongämæ guite baī wænte baī õñontamompā.

⁵ Edæ tōmengä wængä ate godongämæ wænte baī bagaimō ĩninqe mönō tōmengä ñāni omæmongä ate tōmengä tönō äawocaque baī ewocate ñāni omæmonte baī quēwēmaimompā. ⁶ Waocä nänō nē õ ænināni inte tōmengä beyænque cæte nē quēwēnāni baī mönō adobaī wënæ wënæ mönō cædō beyænque wægāmōimpa. Mänōmaī inte wæyōmonte mönō Codito ĩñōmō, Aamō cæte gocæminimpa, ante cædinque wënæ wënæ cæte mönō wentamō mongæñō õ ænte teēmē mongængantapā. Ee mongæñongante tōmengä ingante awāa timpodāni wængä adinque baonque ante mönō wënæ wënæ cæpāmo ĩñōmō ewente baī ba ĩninqe mönō do aamō cæte baī mäninō ante emō cæte gomompā. ⁷ Waocä æmæwo

wængaingä inte edæ ædö cæte wënæ wënæ cæqingä. Edæ tömengä nänö wënæ wënæ cægainö ante emö cæte aamö cæte bai gogaingä ingampa.

⁸ Mönö Codito tönö äawoaque bai ewocadinque adopoque wængaimö inte mönö tömengä tönö godongämæ quëwengæimpa, ante wede pönëmompä. ⁹ Edæ do wænte ñäni ömæmonte miingä quëwëningä inte Codito wæætë mempoga wænguingä inämaï ingampa. Tömengä ñöwo wæwocadämaï iñongante tömengä ingante, Wæmäwe, ante ædö cæte anguii. Iñæmpa, wænämaï incæcäimpa, ante do ëñëmompä. ¹⁰ Tömengä adopoque wæningue mönö wënæ wënæ cægainö ante æmæwo wido cæcæte ante teëmë mongænte wængacäimpa. Wæætë ñäni ömæmonte miingä quëwëningue tömengä, Wængongui beyænque cæte quëwencæboimpa, ante quëwengampa. ¹¹ Minitö adobai Codito nempo quëwënömini inte wiwa mini cægainö ante æmæwo wido cæcæte ante cædinqe, Itota Codito tönö adopoque wængaimö imompä, ante wæætë, Mönö Wængongui beyænque cæte quëwengæimpa, ante pönëningue quëwëedäni.

¹² Mänömaï beyæ minitö, Baonga mönö ñömænguiñö quëwëningue mönö wënæ wënæ cæinënö ante mönö ëñente cædämaï ingæimpa, ante nämä wææ aad-

inque edæ wënæ wënæ mini cæinëwënö ante edæ ëñënamäi inte quëwëedäni. ¹³ Ayæ minitö, Bado, ante edæ, Botö baonca wiwa cæcæimpa, ante edæ minitö baö quiömë i incæ wënæ wënæ cæquinque ante edæ godö cædämaï iedäni. Wæætë do wæwocagaimini inte ñäni ömæmonte miimini quëwëningue minitö wæætë Wængongui ingante nämä godömini æncæcäimpa. Edæ, Botö baö ini edæ tömäo Wængongui qui impa, ante pædæ godöningue miimini quëwëñöminite tömengä wæætë minitö tönö godongämæ cædinqe nö pönï cæcæcäimpa. ¹⁴ Edæ Möitee wodi nänö wææ angainö ante ëñëmini incæte wii mäninö beyænque quëwëminipa. Wæætë Wængongui waadete pönö cæcä beyænque quëwëmini inte minitö wënæ wënæ mini cæinëwënö ante ëñente cædämaï inte quëwencæminipa.

Wiwa mönö cæinëwënö ante mönö ëñënamäi ingæimpa

¹⁵ Möitee wodi nänö wææ angainö ante ëñente beyænque wii quëwëmö inte mönö Wængongui waadete pönö cæcä beyænque quëwëmompä. Näwangä impa. Inique mönö æbänö cæqui. Wadäni iñömö idiquibæ ante pönëningue, Wængongui pönö cæcä beyænque në quëwënömö inte mönö wæætë wënæ wënæ cæcæimpa, ante tedewënanipa. Mönö iñömö

ædō cæte mǎnōmǎinō ante cæquimōō.

16 Wacā ingante nē cæte quēwēmīni bacæte ante cædinque mīnitō, Bado, bitō botō awēnē badinque edæ āmi ēñente nē cæbo baboe, āmīni īninque edæ māningā mīnitō īmīnite ō ængā ate tōmengā beyænque cæte quēwēmaimīnipa. Mǎninō ante pōnēmīniyaa. Ayæ adobaī mīnitō wēnæ wēnæ cæinente mīni wædō ante Ao ante cæmīni īninque mīni wænguinque edæ mǎninō beyænque cæte nē quēwēmīni inte wæbaimīnipa. Wæætē Wængonguī ingante, Bado, bitō botō Awēnē īnōmi inte edæ āmi ēñente nē cæbo baboe, āninque mīnitō nō cæte mīni quēwenguinque tōmengā beyænque nē cæmīni babaīmīnipa. 17 Mīnitō doyedē mīni wēnæ wēnæ cæinēwēnonque ante cædinque mīnitō awēnē beyænque cæte nē quēwēmīni baī ingamīnimpa. Nōwo guiquēnē Wængonguī nō nānō ānō ante odōmōmōni ēñēninque mīnitō īnonque ante edæ nē ēñente cæmīni bamīnitapa. Mǎnōmaī bamīnipa, ante adinque botō Wængonguī ingante waa ate pōnēninque apænebopa. 18 Ayæ wēnæ wēnæ mīni cædō beyænque cæte nē quēwēmīni inte wæyōmīnite Wængonguī ñimpo cæcā ate mīnitō abæ tawænte ee gote baī quēwēmīnipa. Nōwo wæætē tōmengā nānō nō cædonque ante ēñente cæmīni īninque mīnitō edæ nē nō

cædongā nempo quēwēninque tōmengā beyænque cæte nē quēwēmīni bamīnipa.

19 Mīnitō ōnōmīnique inte æiquedō ædæmō ēñenguimīni, ante wædinque botō, Waocā nānō cæi baī impa, ante tededinque odōmōmo aedāni. Wēenēñedē wēnæ wēnæ cædinque godōmenque quingāmē baī quēwencæte ante mīnitō, Bado, ante quīomē incæ mīni baonga wīwa cæquinque pædæ godō cæmīnitapa. Mǎnōmaī beyænque ēñēnāmaī mīni cæinēwēnō ante ēñente cædinque edæ mīnitō mǎninonque ante nē cæte quēwēmīni ingamīnimpa. Nōwo guiquēnē tæiyæ waēmō mīni ēwocate quēwenguinque ante mīnitō baō īni edæ, Wængonguī quī impa, ante tōmāo pædæ godōedāni. Ayæ mīni nō cæquinque ante edæ tōmengā beyænque nē cæmīni inte quēwēedāni. 20 Wēenēñedē īñōmō mīnitō wēnæ wēnæ mīni cæinēnō beyænque cæte nē quēwēmīni baī inte wægamīnimpa. Mǎniñedē mīnitō nē nō cædongā nempo quēwēnāmaī ingaimīni inte tōmengā nānō angainō ante edæ ēñēnāmaī ingamīnimpa. 21 Mǎniñedē quingāmē baī mīni cægainō ante pōnente wædinque mīnitō ñōwo īñōmō guingo imonte bamīnipa. Edæ mǎninō mīni wīwa cægainō beyæ ante dicæ watapæ tote bamīniyaa. Īñæmpa edæ mīni wænguinque mǎnōmaī cægamīnimpa.

22 Ñowo guiquënë, Wënæ wënæ mini cæinewënö ante idæwaa eñencæminimpa, ante cædinque Wængongui gä pe æmpote ængä ate minitö abæ tawænte bai Wængongui nempo wæætë ee pongaminimpa. Ìninqe nê gä pe æmpocä nempo quëwëninque minitö tömengä ingante cæte nê quëwëmini inte mini cöwë wænämaï quëwenguinque tæiyæ waëmö ewocamini baminipa. 23 Mönö waocabo mönö wënæ wënæ cædö beyæ ante paga cæte bai cædinque Wængongui mönö imonte pönö pangä wængüenëmö imompa. Wæætë, Wantæpiyæ quëwencæminimpa, ante adocä incæ mönö Awënë Itota Codito tönö godongämæ cædinque mönö imonte önonque pönö ængä beyænque mönö cöwë wænämaï quëwëmompa.

7

Eñente cæquënëmö inte ñä cæyænte bai ingamöimpa

1 Ìñänäni eñeedäni. Möitee wodi nänö wææ ante yewæmongainö ante do adimini imini incæte minitö iïmaï ante eñëminiyaa. Edæ, Eñente cæedäni, ante tömengä mïinäni quëwënanique inänite wææ ante yewæmongacäimpa. Ìninqe waocä do wæningä iñongante, Cæe, añömö tömengä mïingä ingampa diyæ cæquingää. Edæ dobæ wængäimpa.

2 Ìimaïnö ante pönëedäni. Onquiyængä ingante

ñänönäni mongä ate tömengä nänöogængä mïingä nänö quëwenganca onquiyængä iñömö tömengä nänöogængä ingante eñente quëwencæcäimpa, ante wææ ante yewæmongatimpa. Wæætë edæ tömengä nänöogængä wængä ate onquiyængä owæmpoingä inte adocanque quëwëñongante mänömaïnö ante edæ ædö cæte wææ anguii. 3 Ìninqe nänöogængä ayæ mïingä quëwëñongante onquiyængä wacä ingante godö guëa mongä adinque, Bitö nänöogængä mïingä iñongante bitö wacä ingante guëa godö mömipa töö, ante piinänipa. Incæte tömengä nänöogængä wængä ate abæ tawænte gote bai tömengä adocanque quëwëñongante, Wacä ingante mönämaï incæbiimpa, ante ædö cæte wææ anguinäni. Do owæmpodingä inte wacä ingante mongä adinque tänocä quëwengampa diyæ wææ anguinäni. Edæ owæmpodingä inte tömengä do mongampa.

4 Mänömaï beyæ botö tönïñamini, Mönö adobai imompa, ante ämo eñëedäni. Ñänönäni nê möningä iñömö eñente cæquënegä ingä bai minitö wëenëedë adobai Möitee wodi nänö wææ angainö ante eñente cæquënëmini inte ñä cæyænte bai ingaminimpa. Mänömaï inte wæyöminite Codito iñömö, Minitö botö nempo quëwëninque waincate bai cæmini badinque Wængongui

beyænque ante eñente
 cæcæminimpa, ante pönö
 cægacäimpa. Tömengä
 baonga ponte eñadinque
 mönö beyæ wæninque
 ñäni ömæmongacäimpa.
 Ìninqe mönö tömengä tönö
 adobaï wænte baï ingaimö
 inte mönö wëeneñedë
 mönö eñenguëngainö ante
 edæ ædö cæte wæætë
 eñenguënemö inguimö.
 Wæætë edæ në ñäni
 ömæmongaingä nempo
 quëwënömo inte mönö
 tömengä quimö inömö imompa.

5 Doyedë inömö mönö
 në wæwocamö inömö inte
 baonque ante pönente mönö
 quëwëñedë Möitee wodi nänö
 wææ angainö ante eñente
 wædinque godömenque wiwa
 cæinewente wæmö bata-
 mompä. Ìninqe mönö baaca
 incate baï cædinque mönö
 wænguinque wënæ wënæ
 cætamompä. 6 Wëeneñedë
 wææ änäni ate mönö, Ædö
 cæte eñente cæquü, ante
 ñä cæyænte baï wægaimö
 inte mönö edæ Codito tönö
 adopoque wænte baï ñi
 cæyænte baï bagamöimpa.
 Ñöwo guiquënë adopoque
 wængaimö inte mönö Möitee
 wodi pedæne ante nänö
 wææ ante yewæmongainö
 ante wii eñente cæquënemö
 inte abæ tawænte baï go-
 mompä. Wæætë edæ
 Wængongui Tæiyæ Waëmö
 Önöwoca beyæ quëwëmö
 inömö inte mönö tömengä
 müne nänö änonque ante
 eñente cæmö imompa.

Wënæ wënæ botö cædö

beyæ ante wæbopa, ante

7 Ìninqe æbänö ante
 anguimoo. Möitee wodi,
 Wënæ wënæ cæquü, ante
 yewæmongacäimpa, ante
 botö dicæ antawogaa. Ædö
 cæte edæ mänömaï an-
 guü. Ìñæmpa tömengä wææ
 änämaï ingä baï botö, Quinö
 wënæ wënæ cæte i, ante
 eñänämaï incædömoimpa.
 Botö edæ, Wacä quü æinente
 wæbo incæte botö ænämaï
 inte ee abo inte waa cæbopa,
 ante pönengaboimpa. Möitee
 wæætë, “Wacä quü ante
 æinente wædämaï ie,” ante
 wææ angä beyænque botö,
 Æ æinente botö wædö incæ
 wënæ wënæ impa, ante
 tæcæ eñentabopa. Mäninö
 ante änämaï ingä baï botö,
 Wënæ wënæ impa, ante
 eñänämaï incædömoimpa.
 8 Ìninqe në wënæ wënæ
 cædömo inte botö Möitee
 nänö wææ angainö ante
 önömoncaque eñente ate
 botö quingämë baï tömancoo
 ante godömenque æinente
 wætabopa. Edæ tömengä
 wææ änämaï ingä baï mönö
 wënæ wënæ cædö inömö
 edonque inämaï inte edæ dæ
 ante baï incædönimpa.

9 Möitee wodi wææ
 ante nänö yewæmongainö
 ante botö adämaï imoyedë
 botö önönque wædämaï
 quëwengaboimpa. Wæætë,
 Ìimaï wææ ante yewæmonte
 ongompa, ante adinque
 botö, Æ, wënæ wënæ cæbo
 imopa, ante tæcæ eñëninque,
 10 edæ näñe wænte baï
 botö, Wæwocabo imopa,
 ante wætabopa. Edæ, Ìimaï

cædinque quëwencæminimpa,
ante wææ ante nänö
yewæmongainta adinque
botö edæ, Botö wænguinque
wii ëñente cæbopa, ante
tæcæ ëñëninque wætäbopa.
¹¹ Edæ Möitee wodi wææ
ante nänö yewæmongainta
do adimo inte mäninö
ante ëñënamai cædinque
botö pante wænguinque
wënæ wënæ cætäbopa.
Edæ, Önonque wënæ wënæ
cæte tocæi, ante wapiticæ
pörente cæyömote tömengä
nänö wææ angainö ante
odömönäni ëñëmo beyænque
botö, Æ, botö wænguinque
wënæ wënæ cæbopa, ante
wægaboimpa.

¹² Wængongui nänö wææ
angainö inömö tæiyæ waëmö
inëpa. Ayæ Möitee wodi
adobai mänine tæiyæ waëmö
inedö ante apænedinque,
ïimai cæedäni, ante wææ
äninque, Mini waa cæte
quëwenguinque ëñente
cæcæminimpa, ante nöingä
pöni angacäimpa.

¹³ Ìninque tömengä, Mini
waa quëwenguinque impa,
ante nänö wææ angainö
incæ botö imote ædö cæte
wænonguii. Wængongui
wæætë, Quinö wënæ wënæ
cæte i, ante edonque
acæminimpa, ante pönö
waa cædinque, Minitö
ëñënamai imini beyænque
mini wænguinque impa, ante
wææ angacäimpa. Ìninque
Wængongui nänö wææ an-
gainö beyænque botö inömö,
Wënæ wënæ cægaboimpa,
ante edonque atäbopa.

¹⁴ Minitö tæiyæ waëmö
ëwocacæminimpa, ante
Wængongui mönö önöwoca
beyænque ante wææ an-
gacäimpa, ante do ëñëmopa.
Incæte botö wiwa cædönö
beyænque cæte në quëwëmo
inte botö edæ ömæwocate bai
inte wæbopa. ¹⁵ Edæ botö waa
cæinente wædö ante cædämai
inte botö wæætë edæ, Wii
cæinente awædö, ante botö
piinte adö incæ edæ do cæte
wæbopa. Ìninque botö, Æbänö
cæboo, ante ëñënamai imopa.
¹⁶ Wængongui nänö wææ
angainö ante ëñënamai cæbo
incæte botö ëñënamai botö
cædö ante wii cæinëmopa.
Mänömai botö, wii cæinënö
beyænque botö, Wængongui
waa cædinque wææ an-
gacäimpa, ante bai cædinque
tömengä nänö wææ an-
gainö ante edæ Ao ante
bai cæbopa. ¹⁷ Incæte botö
wodi wii tömëmo änö ante
cæbopa. Wæætë edæ botö
wiwa entawënö beyæ wii
cæinente botö wædö ante
do ëñente cædinque wæbopa.
¹⁸ Edæ ancaa waa cæinente
wæbo incæte botö dicæ waa
cæbogaa. Mänömai beyæ botö,
Botö baonga quëwëninque
botö waa cæquinö inömö edæ
dæ ampa, ante do ëñëmopa.
¹⁹ Waa pöni botö cæinënö
incæ cædämai inte wæbopa.
Wæætë edæ wënæ wënæ
cæte botö wii cæinente wædö
ante ancaa cæte wæbopa.
²⁰ Ìninque botö wii cæinëmo
inte do cæbo Ìninque wii
tömëmo cæbopa. Wæætë wiwa
cæquinque botö entawënö
beyænque edæ wënæ wënæ

cæte wæbopa.

²¹ Waa cæinente wæbo incæte botō wænæ wænæ cæquinō edæ do entawente wæbopa. ¹ Inique botō ñā cæyænte bai imopa, ante do abopa. ²² Edæ botō Wængongui nānō wææ angainō ante mīmōnē pōnēninque watapæ tobopa. ²³ Incæte, Wængongui nānō wææ angainō ante botō pōnēnō incæ eñēnāmaī ingæimpa, ante botō edæ wade wææ ante entawente bai inte wæbopa. ¹ Inique nāmā wææ ante bai mīmōnē botō pōnēnō tōnō wade, Eñēnāmaī ingæimpa, ante wææ ante botō entawēnō tōnō nāemæ guēadō guēa cæ bai inte wæbopa. Edæ mānīne beyæ wīwa botō cæquinō entawēninque botō yæguincamenca ñā cæyænte bai inte wæwēmopa.

²⁴ Edæ cætawente wængui wæ. Botō wīwa cæquinō entawente beyæ botō wænguiñō eñate wæyōmote æcānō edæ æna beyænque quēwēmaīmoo, ante wæbopa. ²⁵ Edæ, Itota Codito beyænque quēwængui mo imopa, ante botō Wængongui ingante waa ate pōnente apænebopa. ¹ Inique Wængongui nānō wææ angainō ante eñēninque botō tōmēmo mīmōno tōmengā beyænque cæte nē quēwēmo inōmo imopa. Incæte botō eñayō beyæ botō wīwa cæinēnō beyænque cæte nē quēwēmo inte wæbopa.

Wængongui Ōnōwoca ingante ewocate quēwængæimpa

¹ Inique mōnō Itota Codito nempo quēwēninque mōnō wīwa cæinente wæwēnō ante cædāmaī inōmō inte wæætē tōmengā Ōnōwoca pōnō angā eñēninque cæte quēwēmō adinque Wængongui iñōmō, Mīni wænguinque, ante apænte ānāmaī ingampa. ² Edæ wīwa cæinente mōnō wæwēnō ante mōnō wænguinque eñente cæyōmonte Itota Codito iñōmō pōnō gā peyæmpote bai ō ængā beyænque mōnō abæ tawænte ee gote bai quēwēmopa. Ayæ tōmengā Ōnōwoca nē quēwēnongā nānō wææ ānō ante wæætē mōnō eñente cæinente quēwēmopa.

³ Edæ Mōitee wodi, Īmaī cæedāni, ante wææ āñongā mōnō iñōmō wīwa cæinente mōnō wæwēnō beyænque aquīi piñænāmaī eñadōmō inte, Mōnō ædō cæte eñente cæquīi, ante wægāmōimpa. Mōnō waocabo mānōmaī wænæ wænæ cædōmō inte wæyōmō Wængongui wæætē, Waocā bacæcāimpa, ante tōmengā Wengā ingante da pōnongā pōninque mōnō wīwa cæinentai bai adotai bai eñate pægacāimpa. Eñate pædinque tōmengā nāmā baō nānō eñayō ante edæ, Wængongui quīimpa, ante pædæ godonte bai cædinque wænæ wænæ mōnō cædō beyænque ante wægacāimpa. Mānōmaī cædinque Wængongui mōnitō imōnite apænedinque, Mīni wænguinque mīnitō baonga eñadinque wænæ wænæ

cæmini awædō, ante apænte angacäimpa. ⁴ Mänömaï pönō cædinque tōmengä, Wiwa cæinente mini wæwënō ante eñente cædämaï inte minitō ñowo wæætē botō Önōwoca ingante ewocadinque tōmengä beyænque quëwëminipa. Ìinque nō pōni botō wææ angainō ante tōmänō ante eñëninque nō cæte quëwencæminimpa, ante cægacäimpa.

⁵ Adopoque eñadinque baonque nē eñadāni guiquënë wiwa cæinente nāni wæwënō ante pönente cædānipa. Mempoga eñadinque Wængongui Önōwoca ingante nē ewocadāni guiquënë tōmengä nānō ānonque ante pönente cædānipa. ⁶ Wiwa cæinente nāni wæwënō ante cæcæte ante nē pönëwënāni guiquënë tōmënāni nāni wænguinque mäninō ante pönëwënānipa. Wæætē Wængongui Önōwoca angä eñente nē pönënāni guiquënë tōmënāni nāni gänē entawente quëwenguinque edæ mänömaï pönënānipa. ⁷ Waodāni wiwa nāni cæinente wæwënō ante cæcæte ante nē pönëwënāni iñömō edæ Wængongui ingante piinte cædānipa. Wængongui nānō wææ änō ante tōmënāni önōmoncaque eñënāni inte edæ wii eñente cædānipa. Ìñæmpa tōmengä Önōwoca ingante ewocadānipa diyæ eñente cæquināni. ⁸ Wiwa cæinente nāni wæwënō ante cæcæte ante nē cædāni iñömō, Wængongui waa acæcäimpa, ante ancaa cædāni incæte

Wængongui wæætē edæ waa todāmaï incæcäimpa.

⁹ Minitō guiquënë Wængongui Önōwoca ingante ewocamini ìinque edæ wiwa cæinente mini wæwëninō ante cædämaï inte quëwëmini ìmaïminipa. Wæætē edæ tōmengä Önōwoca angä eñente cæte quëwëmaïminipa. Incæte waocä æcämenque incæ Codito Önōwoca ingante ewocadāmaï ingä ìinque tōmengä wæætē Codito nempo quëwënāmaï ìmaingampa. ¹⁰ Minitō guiquënë Codito ingante entawëmini ìinque wënæ wënæ mini cægainō beyænque minitō baō incæ tōmengä tönō adopoque wænte bai eñamīnipa. Incæte Codito nānō nō cædönō entawëmini inte minitō önōwoca mempoga eñate bai miiwoca ewocaminipa. ¹¹ Itota ingante Wæmpocä, Nāni ömæmōe, angä eñëninque ñāni ömæmongacäimpa. Ayæ mini baō ñömæintai eñayöminite tōmengä Önōwoca pō guidinque quëwengä ìinque Wæmpocä wæætē minitō ìminite, Nāni ömæmōe, ante adobai angä ñāni ömæmoncæminipa. Edæ tōmengä Önōwoca mini nē ewocadongä tönō tōmengä pönō cæcä ate minitō baō incæ ñömænāmaï intai bacäimpa.

¹² Ìinque botō tönīñamini eñëedāni. Wængongui Önōwoca angä ate mönō eñente cæquënëmö ìmoppa.

Wæætē wīwa cæinente mōnō
wæwēnō ante wīī ēñente
cæte quēwenguēnēmō inōmō
imompa. ¹³ Iñæmpa wīwa
cæinente mīni wæwēnō
ante ēñente cæmīni īninque
mīni æmæwo wænguinque
cæbaimīnipa. Wæætē
Wængonguī Ōnōwoca ingante
ēwocadinque mīnitō wīwa mīni
cædinō ante wido cæmīni
īninque mīni quēwenguinque
imaimpa.

¹⁴ Ædānidō īnānite Wængonguī
Ōnōwoca tōō æmænte
angā ate ēñente goda
īñōmō tōmēnāni īñōmō
edæ Wængonguī wēnāni
īnānipa. ¹⁵ Mīnitō guīñente
mīni wægāinō beyænque ñā
cæyænte bai nē quēwengaimīni
inte ñōwo wæætē Wængonguī
Ōnōwoca ingante æninque
wīī adobaī guīñente wæmīni
īmīnipa. Wæætē Wængonguī
Ōnōwoca pōnō cæcā beyænque
mīnitō nāwā wēmīni
bamīnipa. Ayæ tōmēngā
Ōnōwoca pōnō cæcā ænte
ēwocadinque mōnō guīñēdāmāi
inte edæ, Mæmpo, botō
Wæmpo, ante apænemompa.
¹⁶ Edæ mōnō mīmōnē ponte
apænedinque Wængonguī
Ōnōwoca incæ, Bitō Wængonguī
nāwā wēmī inōmi imipa, ante
apænecampa. ¹⁷ Īninque
mōnō Wængonguī wēmō
īnōmō inte tōmēngā nānō
pōnonguincoo nē ænguilmō
imompa. Edæ Codito tōnō
āanque bai caate wæmō
īninque mōnō tōmēngā ñāō
bai nānō emō bai ñāō adobaī
ēmōninque tōmēngā tōnō
edæ godongāmæ ænguilmō

imaimompa.

*Ñāō bai mōnō entawen-
guimāmo*

¹⁸ Botō īimai ante pōnēmopa.
Ñōwo caate mōnō wæpāmo
īñōmō pōnōmenque īñonte
īincayæ ate ñāō bai mōnō
ēmonguimāmo guiquēnē wīī
adobaī wædænque inte
godōmenque nangūī pōnī
ingæimpa. ¹⁹ Æyedēnō
Wængonguī wēnāni tæī
ēmōnte badinque edonque
a ongonguināni, ante acæte
ante edæ Wængonguī nānō
badongaincoo incæ nangūī
aīnente wædinque wānō conte
bai ongoncoopa. ²⁰ Edæ
wēnæ wēnæ cædāmāi in-
coo īñonte mōnō waocabo
mōnō ēñēnāmāi cægāinō
beyæ Wængonguī nānō
badongaincoo ōnoncooque
bai bagatimpa. Wīī
nāmā ānō beyæ mānōmāi
bagatimpa. Wæætē
Wængonguī nē, Īincayæ
ate watapæ bacæimpa,
ante angaingā inte adocā
angā beyænque ōnoncooque
bai bagatimpa. ²¹ Edæ
Wængonguī nānō badongain-
coo ñōmænguincooque inte
yæguincamenca ñā cæyænte
bai wæyoncoote Wængonguī
gā pe æmpote bai godō
cæcā beyænque ñōmænāmāi
inguincooque bacæcoimpa.
Mōnō Wængonguī wēñæmō
īñōmōnte tōmēngā pōnō ñimpo
cæcā ate mōnō abæ tawænte
bai tæī emōnte bamō bai
tōmēngā nānō badongain-
coo adobaī abæ tawænte
bai mīincooque bacæcoimpa.
²² Wēñæ nantate, Æiquedō

ēñauingää, ante nāni wæ
baī Wængonguī nānō badon-
gaincoo incæ ñōwo ganca
godongāmæ nantate baī,
Æiquedō waa baquīi, ante ö
ö wæconcoopa.

23 Ayæ Wængonguī mōnō
īmonte mā pōnōninque
tōmengä Önōwoca ingante
pōnongä ænte do ewocamō
inōmō inte mōnō adobai,
Mōnō baō müññō ēñauinque
æiquedō Wængonguī wēñæmō
ædæmō baquīi, ante nanguī
æinente wānō conte ö ö
wæmompā. 24 Edæ Codito,
Botō iincayæ ate badōmo ate
watapæ bacæimpa, ante
pōnēdāni, āninque mōnō
īmonte edæ ængä beyænque
quēwēmompā. Īninque mäninō
edæ, Watapæ bacæimpa,
ante nānō angainō ĩñōmō
īnque ba acæte ante mōnō
ayæ wānō cōmompā. Mäninō
watapæ do ba amō baī
mōnō, Ayæ ate watapæ
ba acæimpa, ante ānāmaī
incædōmōimpa. Waocā
do æningä inte, Æinente
wæbopa, ante quīnante an-
guingää. Īñæmpā edæ
dobæ ængantapa. 25 Īninque
mōnō æinente wædō ante
mōnō cōwē ængæimpa, ante
wede pōnēmō ĩninque mōnō
wæntædāmaī inte ee wānō
cōmompā.

26 Ayæ adobai mōnō
aquīimō pōni ĩñōmonte
Wængonguī Önōwoca mōnō
beyæ cæcampa. Æbānō
cæte Wængonguī ingante
apænequīi, ante ēñēnāmaī
inte wæyōmonte tōmengä
wīi waomō tededō ante

apænedinque tōmengä
önōwēnenque mōnō beyæ
apænecampa. Mäninō
tōmengä nānō tededōnō
ante mōnō guiquēnēnō inte
önōneca ædō cæte tede-
quīi. 27 Mōnō Wængonguī
quīmō tæiyæ waēmō ewocamō
ĩñōmonte Wængonguī Önōwoca
ĩñōmō mōnō beyæ apænedinque,
Mæmpo Wængonguī nānō
angainō baī bacæimpa, ante
pōnēninque apænecampa.
Īninque mōnō mīmōno
do adongä inte Mæmpo
Wængonguī ĩñōmō edæ,
Botō Önōwoca æbānō
pōnēninque apænecää, ante
do ēñengampa.

*Nē tæi emōninque mōnō
gānā cæmō ĩmompā, ante*

28 Wængonguī, Botō ānō
baī ĩnque bacæimpa ante
cæcæminimpa, ante mōnō
īmonte aa pegacæimpa.
Īninque tōmengä nānō ānō
baī nē cæmō inte mōnō
tōmengä ingante waadete
pōnēmō ĩñōmonte Wængonguī
wæætē mōnō beyænque
cōwē waa pōnō cæcā ate
mōnō edæ, Inguipoga æbāmē
ba incæte mōnō waa pōni
quēwenguinque impā, ante
edæ do ēñēmompā. 29 Doyedē
badōninque Wængonguī
ĩñōmō, Botō Wengä Ba-
moncadengä ĩñongante
īnāni tōmengä biwīidi bad-
inque nanguī ĩnāni yebænte
bacædānimpā, angacæimpa.
Īninque tōmengä mänōmaī
cæcæte ante cædinque, Do
botō nē agāināni ĩñōmō
tōmēnāninque botō Wengä

nänö entawönö bai adobai entawencädänimpa, ante badongacäimpa. ³⁰ Ayæ, Botö Wengä nänö entawönö bai entawencæminimpa, ante nänö nē angaināni iññonānite do aa pegacäimpa. Ayæ tömengä nänö aa pegaināni adodāni inānite, Botö ayömo mīnitö nō cæmini bacæminimpa, ante badongacäimpa. Tömengä ayongä nō cädāni nē bagaināni inānite tömengä, Mīnitö tæi emonte badinque ñäö bai emonte bacæminimpa, ante do badongacäimpa.

³¹ Iññongantæ æbänö ante anguimoo. Edæ Wængongui mönö tönö godongämæ cæcä iññongante æcänö mönö imonte bæ taquiringä. Edæ dæ angampa. ³² Tömengä Wengä adocanque iññongante Wængongui pæ gompodāmai inte da pönongä pöninque tömengä wæætē mönö tömämö beyæ teēmente wæætē wængacäimpa. Māningä ingante da pönöninque Wængongui tömengä nänö èagaincoo ante ædö cæte pönönāmai inguingä. Edæ, Botö Wengä tönö godongämæ entawencæminimpa, ante Wængongui tömancoo do pönongä æmompä. ³³ Wængongui mönö imonte apænte ængä ongöñömonte æcänö, Wiwa cæbipa töö, ante apænte anguingä. Iññampa Wængongui incæ, Botö ayömo mīnitö edæ nō cæmini imīnipä, ante badongä bamöimpa. ³⁴ Itota Codito nē wængaingä inte godömenque

ñāni ömæmongaingä inte Wængongui tömëmæ inö do tæ contate a ongongampa. Ayæ mönö beyæ Wængongui ingante cöwē apænecampa. Tömengä mänömai cæcä adinque mönö imonte æcänö, Bitö wænguinque, ante apænte anguingä. Iññampa wī eyepæ inānipä.

³⁵ Codito mönö imonte waadete pönente aayongä æcänö gä pe æmpote ö ænguingä. Edæ, Ædö cæte cæquimö, ante wæmö incæ caate wæwëmö incæ mönö imonte togænte pänāni wæmö incæ mänömai wæyömonte mönö Codito dicæ māniñedē edæ waadedāmai inguingä. Mönö wænguinque ænente wæmö incæ weocoo ömaamö inte wæmö incæ tömengä mönö imonte dicæ waadedāmai inguingä. Quiëmē beyæ, Mīni wænguinque, ante wææ änāni wæyömonte yaēmenca tacadāni wæyömonte Codito māniñedē dicæ waadedāmai inguingä. ³⁶ Edæ Wængongui ingante ämotamīni ante bai yewæmongatimpa.

“Bitö beyænque wænönāni wængui wæ, ante mōnitö tömää itædē wæmönipä. Obegaidi inānite, Wænongæimpa, ante änāni bai, mōnitö imönite adobai, Wænongæimpa, ante pīināni wæmönipä,” ante yewæmonte ongö aedāni.

³⁷ Edæ mānimāmo mönö wæpāmo tömāmāmo pö ate wædömö incæte mönö

imonte nē waadete pönengä nempo ongöningue mönō tæi emonte godömenque gänä cæte ongömompā. ³⁸ Botō do ēñente pönēmopā. Mönō nē waadete pönengä nempo ongöñomonte mönō wænguimāmo incæ mönō quēwenguimāmo incæ anquedoidi incæ wēnæidi incæ ñōwopāmo incæ iincayæ ponguimāmo incæ tæi nāni piñæmāmo incæ mänimāmo tömāmāmo ædō cæte mönō imonte gā pe æmpote ö ænguü. ³⁹ Ayæ edæ æibæ mönō æite wæquimāmo incæ guibæ mönō wæænte wæquimāmo incæ quiēmē Wængongui nānō badongaīmāmo incæ mänimāmo tömāmāmo iñömō mönō Codito nempo ongöñomonte ædō cæte gā pe æmpote ö ænguü. Edæ Wængongui nānō waadete pönēnō entawēningue mönō Awēnē Itota Codito iñömō mönō imonte waadete pönēningue pæ gompyongante mänimāmo tömāmāmo incæ gā pe æmpote ö ænāmaī ingæimpa. Ämo ēñēmaīmīnīpā.

9

Idægoidi inānite Wængongui apænte angacäimpa, ante

¹ Botō iñömō edæ mīmō entawēmo inte nāmā apænte pönēñomote Wængongui Tæiyæ Waēmō Öñōwocā adoyömō ante apænecā inique botō ædō cæte babæ wapiticæ anguūmo. Edæ Codito nempo quēwēnōmo inte botō nō pōni apænedinque iīmaī ämopā.

² Mīmōno cōwē cæwēnente wæwēmo inte botō iīmaī ante pönēningue nangui wæbopā.

³ Botō guidēnāni botō tönō adodāni inōnāni iñōnānite Wængongui ængā beyænque quēwencædānimpa, ante botō nangui äningue wæbopā. Inique Wængongui tömēnāni inānite, Quēwencæmīnimpa, ante æningue wæætē botō Codito nempo quēwēñomote botō imote piīningue tatodonte wido cæcā bai botō Ao ante piyænē cæcædōmoimpa.

⁴ Tömēnāni iñömō idægoidi inānipā. Wængongui pæpogacā pædāni inique tömēnānique tömengā wēnāni ingadānimpa. Tömēnāni inānite Wængongui ñāō entawente nānō tæi emōnō ante odōmongā adinque tömēnānique nē agāināni inānipā. Tömēnāni inānite apænedinque Wængongui, Botō pönō cæbo ate mīnitō Ao ämīni inique mönō godongāmæ wā cæcæimpa, ante cægacäimpa. Iīmaī cæedāni, ante tömengā tömēnāni inānite tāno wææ angā ēñente mäninō nānō wææ angāinō ante tömēnānique nē mangāināni inānipā. Wængongui oncōnē ñænæncōnē wadāni guīdāmaī iñōnānite idægoidique guīte tömengā ingante wāa ate ædæ wæænte apænedānipā. Tömēnānique inānite Wængongui, Cōwē wāa cæcæboimpa, ante mā apænegacäimpa. ⁵ Mōnitō, Mæmæidi, ante mōni nē angāināni incæ idægoidi mæmæidi adodāni inānipā. Inique tömēnāni Pæingā

badinque mönō Codito
 inguipoga eñagacäimpa.
 Tömengä iñömō tömämō
 Wængonguī inongä ingampa,
 ante adinque mönō tömengä
 ingante apænedinque,
 Tömëmi toquinque pönō
 waa cæbi æmönipa, ante
 mönō cōwē ñimpo cædämaī
 apænecæimpa. Mänōmaī
 impa, ante botō, Amëë,
 ämopa.

⁶ Idægoidi quëwencædänimpa,
 ante nänō angainō bai
 Wængonguī cædämaī in-
 gacäimpa, ante botō dicæ
 ämogaa. Wæætē edæ iīmaī
 impa. Nāwä idægoidi nāni
 wede pönënō bai pan-
 cadäniya pönënämaī ināni
 iñönänite botō tömënāni
 inänite, Nāwä idægoidi
 inänipa, ante apænedämaī
 imopa.

⁷ Edæ Abadäo
 wodi pæināni incæ pan-
 cadäniya iñömō, Abadäo
 wodi wënāni, mönō änönāni
 wii inänipa. Wæætē, “Botō
 ayōmo Itæca wënānique bitō
 pæināni inguināni inänipa,”
 ante mæmæ Abadäo in-
 gante Wængonguī angampa,
 ante yewæmongatimpa.

⁸ Mänōmaī i ñinque Abadäo
 tapæicä nē eñate pædāni
 inänite Wængonguī, Abadäo
 wënāni, ante anganta-
 wogaa. Wæætē Abadäo
 wodi ingante apænedinque,
 Bitō wënāni bacædänimpa,
 ante Wængonguī nänō
 nē angaināni guiquënë
 tömënānique tömengä wënāni
 inänipa.

⁹ Edæ, “Iñedē
 impa, ante botō änoñedē
 botō adodō pōmo ate

mäniñedē ate edæ Tada incæ
 wëñængä onguiñængä in-
 gante mancæcäimpa,” äninque
 Wængonguī, Mäninō botō
 äno bai cōwē cæcæboimpa,
 angacäimpa.

¹⁰ Wii mäninque impa, ante
 eñengæimpa. Godömenque
 iīmaī ante mönō pönengæimpa.
 Wæmpocä adocanque
 tapæicä ate Adebeca
 wodi wëna äancadënaque
 eñagadäimpa. Mänina

wæmpocä iñömō mönō
 wæmæ Itæca wodi in-
 gacäimpa.

¹¹ Tömënä wëna
 ayæ eñadämaī iñedē ædō
 cæte wënæ wënæ cæquīnaa,
 ædō cæte waa cæquīnaa.

Incæte edæ Wængonguī, ñingä
 ingante apænte æncæboimpa,
 ante nänō angainō ante cōwē
 bacæimpa, ante cædinque,
¹² tömëna ayæ cædämaī

iñönate Wængonguī nē aa
 pedongä inte, “Bamonca-
 dengä incæ ayæmengä in-
 gante nē cæcä incæcäimpa,”
 ante Adebeca wodi in-
 gante apænegacäimpa.

¹³ Adobainō ante Wængonguī
 beyæ yewæmongadänimpa.
 “Acobo ingante waadete
 pönengaboimpa. Eta-

woo ingante guiquënë
 piinte agaboimpa,” ante
 yewæmongatimpa.

¹⁴ Ñinque mönō æbänō
 anguū. Wængonguī dicæ
 nō cædämaī ingantawogaa.

¹⁵ Wæætē Möitee wodi
 ingante apænedinque
 Wængonguī iīmaī angacäimpa.
 “Waocä adocanque ingante
 botō, Wii päinëwædō, äninque
 tömengä ingante do godō

ñimpo cædinque pänämaï incæboimpa. Adocanque ingante nê waadete cæinêmo inte botö tömengä ingante do godö waadete waa cæcæboimpa,” angacäimpa, ante yewæmongatimpa.

16 Ìninqe waocä nanguï cæinengä incæte waocä nanguï cæcä incæte Wængonguï wii waocä nänö cædö beyænque apænte ængampa. Wæætê nâmä nänö waadete waa cæinênö beyænque Wængonguï waocä ingante godö apænte ængampa.

17 Edæ awênê Padaönö wodi ingante apænedinque Wængonguï, “Botö iïmaï ante cæcæte ante bitö ìmite ængö cætabopa. Edæ bitö ìmite ængö cædinque tæi piñænte pönö cæbo adinque waodäni, Wængonguï tæi piñængä inte mänömaï cæcampa, ante botö emöwo ante inguipoga tömäo apænedäni do eñencædänimpa, ante cætabopa.”

Wængonguï mänömainö ante Padaönö ingante apænecantapa, ante yewæmongatimpa. 18 Ìninqe Wængonguï, Adocanque ingante godö waadete ñimpo cæcæboimpa, äninque tömengä ingante do godö waadete ñimpo cæcampa. Wæætê wacä ingante guiquênê, Godö cæbo ate mímö ömædengä bacæcäimpa, äninque Wængonguï tömengä ingante do cæcä ate edæ mímö ömædengä bate wæcampa.

19 Mänömainö ante yewæmömo adinque bitö wabänö iïmaï anguïmi,

ante awædö. “Ìñæmpa mönitö Wængonguï nänö änö ante Baa änämaï iñömönite tömengä, Minitö beyænque impa, ante quinante piinte angää.” Mänömainö

ante ämitawoo. 20 Bitö iñæmpa önömique inömi inte Wængonguï ingante wæætedö wæætê ämii. Nê badongä ingante tömengä nänö nê badöninca incæ dicæ, “Botö imote quinante mänömaï badöwëmii,” ante dicæ anguïi. 21 Nê bædongä iñömö daibo pancaiya æninque waa pönï wamontade bædinque ado daibo pancaiya æninque önönque ewenguincade bæyongante æcänö nê bædingä ingante Baa anguingää. Nê bædongä iñömö nê änongä inte bæcampa. Edæ Baa anguïmii.

22 Wængonguï nänö nê piñnani iñömö tömënäni nani ömæe ewente wæquinque wiwa cæyönänite tömengä piyænê cædinque wantæpiyæ pänämaï inte ee ongongantawo.

Ìñæmpa tömengä nänö piimämo ante adinque do wæcædänimpa, ante cædinque ayæ tömengä nänö tæi piñæmämo ante edonque acædänimpa, ante cædinque Wængonguï mänömaï ee ongongä apa anewêe. 23 Ayæ wæætê, Botö waadete godö waa cæbo ænani inte edæ tömënäni iñömö botö ñäo bai botö emönö ante acædänimpa, ante cædinque Wængonguï mänömaï pänämaï inte edæ ee cæcampa. Wæætê, Tömënäni ñäo iñömö

quēwencædānīmpa, ante
tōmengā godō badongā ate
tōmēnāni nāō bai ēmōnānīpa.
24 Edæ mōni oodeocabo
īñōmōnite mīnitō ood-
eomīni ināmaī īñōmīnite
Wængonguī mōnō tōmāmō
imonte mānōmaī cæcæte ante
aa pegacāīmpa. 25 Wængonguī
īmaī angampa, ante Ootea
wodi yewæmongacāīmpa.

“Botō guīdēnāni ināmaī
īñōnānite botō wæætē,
Botō guīdēmīni, ante
apænecæboīmpa.

Onquiyængā botō nē waad-
edāmaī ingaingā
īñongante botō wæætē,
Botō nē waadebi īmīpa,
ancæboīmpa.

26 Ayæ, ‘Botō guīdēmīni
ināmaī īmīnīpa,’ ante
botō ongonte āñōmō
adoyōmō ongōnīnque

botō wæætē edæ, ‘Botō
Wængonguīmo nē
Quēwēmo wēmīni
īmīnīpa,’ ancæboīmpa.”

Ante adocā Wængonguī nānō
ānō ante yewæmongacāīmpa.

27 Idægoidi inānitedō ante
yedæ ānīnque Itaiya wodi
īmaī apænegacāīmpa.

“Gāwapæ wedeca ēmōnaicoo
nanguī pōnī oñō bai idægoidi
adopodāni nanguī pōnī
ināni incæte pancadāniya
guiyā wææntodōnī bai
mānīmpodānīque quēwencædānīmpa.”

28 Edæ Wængonguī, Ingui-
poga quēwēnāni inānite
apænte ānīnque botō angainō
bai do edæ cæcæboīmpa,
ante nē apænegaingā inte
tōmengā adocā, Idæwaa, ante
quingæ pōnī edæ īnque
cæcæcāīmpa,” ante Itaiya

wodi yewæmongacāīmpa.
29 Adocā Itaiya wēēnē īmaīnō
ante nānō apænegaīnō bai
īmpa.

“Mōnō Awēnē nē Tæiyæ
Awēnē tæī pīñængā
inte dodāni inānite,
Mīnitō pæīnāni
yebænte nanguī ināni
bacædānīmpa, ante
cædīnque pancadāniya
inānite ata cæpocā
quēwengadānīmpa.
Mānōmaī ante cædāmaī
ingā bai,

mōnō wæætē Todōmā
quēwengaināni bai dæ
badīnque Gōmoda nāni
quēwēñōmō dæ ba
bai mōnō adobaī edæ
dæ bacædōmōīmpa,”
ante nānō angainō bai
īmpa.

*Idægoidi adobaī pōnēnīnque
quēwenguēnēnāni inānīpa*

30 Inīnque æbānō ante
anguī. Oodeo ināmaī ināni
guīquēnē, Nō entawēmōni
bacæmōnīmpa, ante ānāmaī
ingadānīmpa. Incæte

Wængonguī godō cæcā
beyænque tōmēnāni wede
pōnēnīnque wede nāni pōnēnō
beyænque Wængonguī ayongā
nō entawēnāni do badānīpa.

31 Idægoidi guīquēnē, Nō
cædāni, ante mōni wææ
angainō beyænque nō
entawēmōni bacæmīnīmpa,
ante nē angaināni inte
eyepæ cædāmaī inānīpa.

32 Quīnante eyepæ cædāmaī
inānī. Tōmēnāni wede
pōnēnāmaī ināni inte wæætē
edæ, Mōnō nanguī cædīnque
nō cæmōni bacæmōnīmpa,

äninque oda cæte nāni
pönēnō beyænque dicaboga
tee tēwate bai cædinque
eyepæ cædāmaī ingadānimpa.
33 Edæ do Wængonguī beyæ
yewæmongatimpa.

“Aquēnē quēwēnānii. Botō
Codito ingante Tiōno
nāni quēwēñōmō dica
bai gō cæbo gongængä
adinque edæ

waodāni dicaboga tee
tēwate bai pönēnāmaī
ināni inte tæ go
wææncædānimpa.

Tömengä adocä ingante nē
pönengä guiquēnē
cōwē edæ guingo
imönāmaī inte quēwencæcäimpa
ante yewæmongatimpa.

10

1 Botō tōniñamīni ēñēedāni.
Idægoidi quēwencædānimpa,
ante botō mimönē nanguī
ainente wædinque Wængonguī
ingante apænedinque
botō, Bitō æmi beyænque
quēwencædānimpa, ante cōwē
apænebopa. 2 Wængonguī
beyæ nō cæcäimpa, ante
cæinente wædānīpa, ante
nāwangä impa. Incæte
tömēnāni, Wængonguī beyæ
nō cæcæte ante æbānō cæquīi,
ante ēñēnāmaī ināni inte
ōnonque cæte wædānīpa. Botō,
Mänōmaī impa, ante nē
apænebo inōmo imopa. 3 Edæ
Wængonguī pönō badongä
ate mönō tömengä ayongä
nō entawēmō bamompa,
ante ēñēnāmaī ināni inte
idægoidi iñōmō, Nāmā mönō
cædō beyænque nō cæmō
bacæimpa, ante cædinque

edæ oda cægadānimpa.
Mänōmaī cædinque tömēnāni
Wængonguī nānō nō cægainō
ante edæ Baa angadānimpa.

4 Nō cæmō bacæte ante
Wængonguī nānō wææ an-
gainō ante ēñente cæquēnēmō
inte mönō tömāmō wīi
eyepæ inte wægāmōimpa.
Mänōmaī inte wæyōmonte
Codito iñōmō, Mini pönencabo
Wængonguī ayongä nō
entawēmīni bacæmīnimpa,
ante cædinque mäninō
Wængonguī nānō wææ an-
gainō ante tömānō ante
iñque cægacäimpa. Iñique
tömengä mänōmaī iñque cæcä
adinque Wængonguī mönō
imonte wæætē wææ änāmaī
ingampa.

5 Iīmaī cæedāni, ante
botō wææ angainō ēñente
cædinque nō cædāni badānīpa,
ante Möitee wodi iīmaī
ante yewæmongacäimpa.
“Nē ēñente cæcä iñōmō
tömengä nānō ēñente cædō
beyænque quēwencæcäimpa,”
ante yewæmongacäimpa.
6 Wæætē, Mönō wede
pönencabo æbānō cæte
Wængonguī ayongä nō
entawēmō imōo, ante iīmaī
ante adocä yewæmongacäimpa.
“Bitō, ‘Æcānō öönædē æi
āñete wæænguingää,’ ante
nāmāneque änāmaī ie.”
Mänōmaī ante tömengä,
Codito ingante æi āñete
wææncæte ante mönō
pönēnāmaī ingäimpa, ante
ancæte ante yewæmongacäimpa.
Iñæmpa Codito pönāmaī
ingampa diyæ æite māwæmi
wæænguingää. Dobæ edæ
inguipoga pongacäimpa.

7 “Ayæ, ‘Æcänö tadömengadæ wæi añete ænguingää,’ ante änämaï ie.” Iñæmpa Codito ayæ õñongampa diyæ wæite mæmi æænguingää. Edæ Codito dobæ ñäni ömæmonte quëwengampa.

8 Ìninqe, Mönö wede pönencabo æbänö nö cæmö bamöö, ante æbänö ante yewæmongacäi. Edæ, Wede pönengæimpa, ante mönitö apænemöni mini ëñënine ante adode ante iïmaï ante yewæmongacäimpa. “Wængongui nänö nö änöne iñömö edæ bitö weca eyequei pöni ënëpa. Edæ bitö önöne tedeyömi bitö mimöno pönëñömi tömengä nänö nö änöne edæ adoyömö pöni ënëpa.”

9 Æbänö cæte quëwenguï, ante iïmaï ante ënëpa. Itota Codito Tæiyæ Awënë inongä ingampa, ante bitö önöneca apænedinque, Itota Codito wænte õñõñongante Wængongui angä ñäni ömæmongacäimpa, ante bitö mimöno pönëmi adinque tömengä ængä beyænque quëwencæbiimpa, ante adode incæ ënëpa. 10 Mimöno edæ wede pönëninque mönö Wængongui ayongä nö entawëmö bamompa. Mänömainö ante wede pönëmopa, ante önöneca apæneyömonte tömengä ængä beyænque mönö quëwëmompa.

11 Codito ingantedö ante apænedinque, “Tömengä ingante në wede pönengä iñömö tömengä edæ guingo

imönämaï incæcäimpa,” ante Wængongui angä ëñente yewæmongadänimpa. 12 Edæ mönitö oodeomöni iñömönite mönitö wæætë oodeomöni inämaï iñöminite mönö tömämö Ìmonte adinque mönö Awënë iñömö edæ, Adoyömö pöni iminipa, ante acampa. Ìninqe tömengä adocä tömämö Awënë inongä ingampa. Ayæ tömengä ingante aa pemö ëñëninque tömengä iñömö edæ tömämö Ìmonte nangui pöni pönö cæcä æmompä.

13 Iïmaï ante Wængongui beyæ ante yewæmongatimpa. “Mönö Awënë ëmöwo ante apænedinque aa pedäni ëñëninque mönö Awënë iñömö edæ tömënäni tömänäni inänite ængä beyænque quëwencädänimpa.”

14 Ìninqe tömengä ingante në pönënämaï inäni iñömö ædö cæte tömengä ingante aa pequïnänii. Ayæ tömengä ëmöwo ante ëñënämaï inäni iñömö tömengä ingante ædö cæte pönenguïnänii. Ayæ tömengä ëmöwo ante wadäni gote apænedämaï iñönäni tömënäni ædö cæte ëñenguïnänii. 15 Ayæ edæ wadäni da godönämaï iñönäni në apænequënänäni wæætë ædö cæte gote apænequïnänii. Iïmainö ante edæ Wængongui beyæ ante yewæmongatimpa. “Tömengä waa pöni nänö cægäinö ante në wat-apæ apænedäni iñömö tömënäni nani apænecæ gote cægöniwa iñömö edæ waa pöni ëwadänipa,” ante nani

yewæmonte angainö bai
impa. Edæ nē apænece
godāni inānite Wængongui
waa acampa.

16 Mönö Awenē ingantedö
ante watapæ apænedāni
ēñēnique idægoidi pan-
cadāniya Ao angadānimpa.
Pancadāniya guiquēnē Baa
angadānimpa. Tömēnāni
mānōmainö nāni cædinö
ante Itaiya wodi iimaï
ante yewæmongacäimpa.
“Awenē Wængongui ēñēmi.
Mönitö apænemöni tömēnāni
nāni ēñēnö ante edæ
æcānö ēñente pönengā.
Iñæmpa nē pönengä iñömö
edæ dæ angä awædö,”
ante yewæmongacäimpa.

17 Iñique gode änāni ate nē
ēñēnānique wede pönēnāni
badānipa. Ayæ Codito
nānö änönö ante gode ante
apænedāni beyænque nē
ēñēnāni badānipa. 18 Iñique
botö, Māninö ante idægoidi
gobæ ongönānipa diyæ
ēñēnāmaï inguināni, ämopa.
Do ēñēnānitapa, ante edæ
iimaï ante Wængongui beyæ
yewæmongatimpa.

“Nē apænedāni inguipoga
tömāo gote tededāni
ēñēnānipa.

Waadāni inguipoga nāni
quëwenganca quëwēñönānite
māninö tömēnāni
nāni apænedö ante
do ēñēnānipa,” ante
yewæmongatimpa.

19 Ayæ wæætē, Idægoidi
önömonca ēñēninque ömæcadāni
inānipa diyæ ēñēnāmaï in-
guināni. Do ēñēnānitapa. Edæ

Möitee wodi incæ iimaï ante
yewæmongacäimpa.

“Wadāni önönānique iñönānite
botö godö waa cæbo
adinque

mīni idægocabo wæætē,
Mönitö imönite wii
pönö cæbii, ante püinte
wæcæminimpa.

Ayæ wadāni ocāi ömæcadāni
iñönānite

botö godö waa cæbo adinque
mīnitö wæætē nē püinte
amīni bacæminimpa,”

Ante cæcæte ante Wængongui
pönö cægacäimpa. 20 Itaiya
wodi guiquēnē Wængongui
beyæ ante guiñēnāmaï inte
apænegacäimpa.

“Wadāni iñömö botö imote
ante diqui diqui
mīnāmaï ināni incæte
do adānitapa.

Ayæ, Wængongui ingante
ainēmönipa, ante
änāmaï iñönānite, Botö
imote aedāni, ante botö
odömömo adānitapa.”

21 Äninque Itaiya wodi
idægoidi inānitedö ante
apænedinque, “Eñēnāmaï
inte Baa änönāni iñönānite
botö, Pöedāni, ante tömää
itæde önompo compo compo
cæbo incæte pönāmaï
inānitapa.”

11

*Idægoidi pancadāniya
inānite Wængongui apcente cengä*

1 Iñique botö iimaï ante
apænebopa. Tömengä
quināni iñönānite Wængongui
dicæ idægoidi inānite Baa
angantawogaa. Iñæmpa
botö adobo nāwä idægobo

imopa. Abadäo wodi pæimo inömo inte botö edæ Been-caminö wodi pæimo inömo inte tömengä pæinäni tönö adocabobo tömëmo inömo imopa. ² Idægoidi botö quinäni incädänimpa, äninque Wængongui wëenëñedë pönï mönitö imönite adinque do apænte ængacäimpa. Ininque mönitö tömengä nänö në agaimöni inömonite tömengä cöwë Baa änämaï ingacäimpa. Idægoidi inänite piinte äninque Ediya wodi Wængongui ingante apænegacäimpa, ante æbänö yewæmonte ongompa, ante mïnitö adämaï imïnitawo.

³ “Awënë ëñëmi. Bitö beyæ në apænedäni inänite wænöninque idægoidi godömenque cædinque, Wængongui qui, ante nani iya tainca bæ tadinque edæ wido cädänitapa. Ayæ botö adoboque inte edæ ayæ quëwëñömote botö imote wænoncæte ante cädäni wæbo abi.”

⁴ Äñongante Wængongui, “Inäempa botö tiæte müido ganca mänimpodäni inänite, Botö quinäni inänipa, ante wææ gompobo quëwëñäni apa quëwëe. Wadäni nani, Mönitö wængongui Baado ingampa, nani änogä weca botö quinäni inömö edæ da guicapodämaï inänipa cæbii,” angacäimpa, ante nani yewæmongainta adämaï imïnitawoo.

⁵ Nöwo inömö edæ adobaï impa. Idægomöni möni cabo incæ mäa pönï imöni inte Wængongui ingante

Baa änämaï inömonite tömengä mönitö imönite waadete pönö cædinque, Botö quimïni iminipa, ante apænte ængampa. ⁶ Ininque, Wængongui waadete pönö cædinque apænte ængampa, ante adinque tömëmonque waa cæmö beyæ ædö cæte Wængongui apænte ænguingäa.

Inäempa tömëmonque waa cæmö beyæ Wængongui mönö imonte apænte ængä bai, Wængongui waadete pönö cæcampa, ante ædö cæte anguënë i. Wæætë edæ tömëmonque waa cæmö beyæ Wængongui apænte ængä bai tömengä adocä ædö cæte nänö waadete pönö cædö beyænque mönö imonte apænte ænguënnengäa. Inäempa Wængongui waadete pönö cædinque apænte ængä ininque, Tömëmonque waa cæmompa, ante ædö cæte anguii.

⁷ Mänömaï i ininque æbänö ante anguii. Edæ idægoidi tömëñäni nani nangui æinënö ante diqui diqui minte ænämaï inönäni mönö inömö Wængongui nänö në apænte ængaimö imö inömö edæ do æntamompa. Në ænämaï inäni inänite Wængongui ee ayongante mïmö ömædëñäni bagadänimpa.

⁸ Iimaï ante Wængongui beyæ nani yewæmongainö bai ingatimpa. “Tömëñäni inänite Wængongui godö cæcä ate möwo möinente bai wädäni inte tömëñäni awinca emönäni incæ nöwo ganca adämaï inte

wædānīpa. Önömonca
 ëmoncadāni incæ edæ
 ëñēnāmaī inte wædānīpa,”
 ante yewæmongatīmpa.
 9 Ayæ awēnē odeye Dabii
 wodi Wængonguī ingante
 apænedīnque iīmaīnō ante
 apænegacāīmpa.

“Wængonguī ëñēmi. Waodāni
 nāni wænguīnque
 gote ææmæ bedāni
 baī cædinque iīnāni
 iñōmō edæ wapiticæ
 nāni towēnōnō ante
 gote towēnānīpa.
 Incæte bitō godō
 cæbi ate tōmēnāni
 nāni towēnō beyæ
 edæ wæncædānīmpa,
 ämopa.

Tōmēnāni tee tēwate baī
 oda cæte wæyōnāni
 bitō godō pāmi
 wæcædānīmpa, ämopa.

10 Bitō godō cæbi ate
 tōmēnāni awīnca edæ
 mæ māmōnte baī
 bamōnīnque adāmaī
 incædānīmpa.

Ayæ teēmē mongænīnque
 bocæ ñongænte cōwē
 wæcædānīmpa, ämopa,”

ante awēnē Dabii wodi
 Wængonguī ingante apænegacāīmpa.

*Idægoidi ināmaī ināni
 quēwēnānīpa, ante*

11 Ñowo wæætē iīmaī
 ämopa. Do oda cædāni
 incæ idægoidi iñōmō dicæ
 æmæwo tæ go wæænguīnāni
 inānitawogaa. Iñæmpa ayæ
 ate ængæ gantīnque
 tōmēnāni nē quēwenguīnāni
 inānīpa. Incæte Wængonguī,
 Tōmēnāni ëñēnāmaī cædāni
 beyæ wadāni quēwēnāni
 adīnque idægoidi wæætē,

Mönō quēwengade impa, ante
 pīinte wæcædānīmpa, ante
 godō cæcā ate idægoidi edæ
 oda cægadānīmpa. 12 Iñinque
 idægoidi ëñēnāmaī cædinque
 ænāmaī ināni beyæ mönō
 inguīpoga tōmāmæ mönō
 quēwencabo wæætē edæ
 nanguī pōnī æmōmpa.
 Tōmēnāni ænāmaī inte
 ömæpodāni wædāni beyænque
 mīnitō idægōmīni ināmaī
 imīni wæætē nanguī pōnī
 æmīnīpa. Iñinque idægoidi
 nāni quēwenguīmāmo iīncayæ
 ate eyepæ pōnī ænāni ate edæ
 æbānō baquīi. Edæ idægoidi
 iīncayæ ate eyepæ pōnī
 ænte entawēnāni beyænque
 mönō waocabo tōmāmō
 godōmenque nanguī pōnī
 ænte entawengæīmpa.

13 Idægōmīni ināmaī
 imīni imīnite apænebo
 ëñēedāni. Botō imote
 Codito, Idægoidi ināmaī
 ināni inānite apænecæbiīmpa,
 ante da godongā gotabopa.
 Iñinque botō, Mīnitō imīnite
 nē apænebo inte tobopa,
 ante nanguī tedebo.

14 Edæ, Idægoidi ināmaī
 ināni incæ do quēwēnānīpa,
 ante botō tedebo ëñēnte
 wædinque botō guīdēnāni
 idægoidi wæætē, Mōnitō
 adobāi quēwencæmōnīmpa,
 ante pīinte wæcædānīmpa,
 ante tedebo. Ayæ
 adodāni pancadāniya
 godōmenque pōnēnīnque
 quēwencædānīmpa, ante
 cædinque botō edæ nanguī
 tedebo.

15 Idægoidi inānite Baa ante
 wido cædinque Wængonguī

wæætē inguipoga tōmāmæ
 quēwēmō iñōmonte piyænē
 cædinque edæ waadete pōnō
 cægacāimpa. Īnque tōmengā
 iincayæ ate idægoidi inānite
 Ao ante ængā ate edæ æbānō
 baquī. Māniñedē ate edæ
 mōnō wænte oñonte bai
 iñōmō inte edæ mōnō ñāni
 òmæmonte quēwengæimpa.
 16 Īmaī ante pōnengæimpa.
 Pāo pancaboga pancæte bai
 wædænque ināni inte tāno
 nāni pōnente quēwencabo
 iñōmō tæiyæ waēmō ināni
 iinque iincayæ nāni pōnente
 quēwencabo guiquēnē pāo
 babo bai adobai ināni
 inte tōmēnāni adobai
 tæiyæ waēmō inānipa,
 ante pōnengæimpa. Tāno
 pōnengaināni guiquēnē
 tæcæguinto bai inōnāni
 inte tæiyæ waēmō ināni
 iinque edæ iincayæ pōnēnāni
 guiquēnē yæpænto bai
 inōnāni inte adobai tæiyæ
 waēmō inānipa.

17 Odibowæ ònonque pæwæ
 incæ wainca incacæimpa,
 ante cædinque waocā tōmengā
 nānō mingaiwæ waa pōni
 incawæ adinque yæpængō
 nāmænte godō ònonque pæwæ
 yæpæntoga mīne tīmongā
 aminipa. Idægoidi iñōmō
 waocā nānō minte pæwæ
 bai iñōnānite Wængonguī
 pancadāniya inānite yæpængō
 wæi ñæmænte bai wido
 cæcā wædānipa. Tōmēnāni
 mānōmaī wæyōnāni bitō
 guiquēnē ònonque pæwæ
 yæpængō bai imitapa. Incæte
 Wængonguī, Odibowæ
 yæpængoncoo bai tæcæguinto

beyænque odæ yate bai
 pæte incacæimpa, ante
 odibowāa yæpæntoga godō
 mīni tinte bai cædinque bitō
 imite waadete pōnō cæcā ate
 bitō idægoidi beyænque mīmi
 inte ongōmipa. 18 Mānōmaī
 i iinque bitō wæætē edæ,
 Wængonguī botō imote pōnō
 cæcæte ante tōmēnāni inānite
 wido cæcampa, ante bitō
 nāmā ængō cæcæte ante
 cædinque idægoidi inānite
 ante wīi piinte ancæbiimpa.
 Īñæmpa tæcæguinto ēwa
 bai ināni inte idægoidi
 iñōmō edæ bitō beyæ dicæ
 quēwēnāniyaa. Wæætē edæ
 tæcæguinto ēwa bai ināni
 beyænque bitō quēwēmipa,
 ante apænebo ēñēnque bitō
 pīmi iinque, Mānōmaī impa,
 ante tāno pōnēe.

19 Īnque bitō, “Odæ
 yacæimpa, ante cædinque
 godō mīne tīmōnāni bai
 Wængonguī botō imote
 pōnō cæcæte ante cædinque
 idægoidi inānite wæætē
 wido cæcampa,” ante
 pōnēmitawoo. 20 Bitō pōnēnō
 edæ nāwangā impa. Incæte
 edæ tōmēnāni nāni pōnēnāmaī
 inō beyænque Wængonguī
 tōmēnāni inānite wido
 cægacāimpa. Bitō guiquēnē
 wede bitō pōnēnō beyænque
 mīmi inte ongōmipa. Īnque
 bitō guīñente wædinque edæ
 nāmā ængō cædāmaī inte
 edæ, Botō waēmō imo beyæ
 cæcantapa, ante pōnēnāmaī
 imāwe. 21 Īñæmpa nāwā
 yæpængō bai ināni inānite
 Wængonguī tapodāmaī inongā

inte bitō önōmique iñōmite
dicæ ata cæpoquingää.

22 Ìninque, Wængonguī nē
waadete cædongä incæ cōwē
nē apænte pangä ingampa,
ante pōnēe. Tōmengä
iñōmō nē oda cædāni inānite
pangampa. Wæætē bitō nē
waadete cædongä nempo
quēwēmi Ìninque tōmengä bitō
imate waadete cæbaingampa.
Incæte tōmengä nempo wīi
quēwēmi Ìninque tōmengä
wæætē bitō imite edæ
wæi ñæmænte bai wido
cæbaingampa. 23 Idægoidi

guiquēnē, Idæwaa pōnēnāmai
inte awædō, ante ocæ ēmænte
pōnāni adinque Wængonguī
nē tæi piñængō inte
tōmēnāni inānite wæætē ado
awæ yæpæntoga godō mīni
tīmonte bai pōnō cæcä ate
mīināni edæ ongōmainānipa.

24 Waodāni waa incawæ
yæpængō nāmænte önonque
pæwæ yæpæntoga godō
nāni mīne tīmōnō bai
Wængonguī wīi adobai
cæcampa. Wæætē edæ bitō
önonque pædiwæ yæpængō
bai iñōmite tōmengä waadete
pōnō nāmænte bai cædinque,
Nāwä idægobi babipa, ante
waa pæwæ yæpæntoga godō
mīni tīmonte bai cæcampa.
Bitō imite mænōmai waa
cæcä inongä inte tōmengä
idægoidi inānite æbānō
godōmenque waa cæbaingää.
Tōmēnāni iñōmō waa pōnī
pæwæ yæpængoncoo tōmengä
nānō wæi ñæmæncoo bai
inte wæyōnānite adowænē
yæpæntoga godō mīne
tīmonte bai cædinque tōmengä
tōmēnāni inānite, Nāwä

idægomīni inte mīnitō wæætē
mīimīni ongoncæmīnimpa,
ante do cæcæcäimpa.

*Idægoidi ìnque bayonte
quēwencædānimpa, ante*

25 Ìñānāni ēñēdāni,
Mīnitō nāmā ængō cædāmai
incæmīnimpa, ante cædinque
botō wēēnēñedē mīni
ēñēnāmai ingainō ante
edæ wææ ämopa. Mīnitō
idægomīni ināmai imīni
mīni pōnencabo eyepæ
pōnī mīni yebænganca
idægoidi iñōmō ñōwo mīmō
ömædēnāni inte wædōnāni
inte edæ māninganca cōwē
mīmō ömædēnāni inte
wæcædānimpa. 26 Ìncayæ ate
guiquēnē idægoidi tōmānāni
quēwenguīnāni inānipa. Edæ
iīmai ante yewæmonte on-
gompā.

“Mōnō ñā cæyænte bai
tee mōnete bai
wæwēñōmonte nē
Ñimpo Cæcä iñōmō
Tīno iñōmō quēwente
poncæcäimpa.

Aacobo wodi pæināni
Wængonguī ingante
ēñēnāmai cæte
quēwēnāni adinque
nē Ñimpo Cæcä
iñōmō tōmēnāni nāni
ēñēnāmai entawēnō
wadæ cæcä ate
tōmēnāni wæætē
ēñente cæte quēwencædānimpa

27 Ìninque wēnæ wēnæ nāni
cægainō ante wadæ
cæte wido cædinque
Wængonguī tōmēnāni
inānite iīmai angampa.

Botō pōnō cæbo ate mīnitō
Ao ämīni Ìninque edæ
mōnō godongāmæ waa

cæte quëwengæimpa,
ante Wængonguï
angampa,” ante
yewæmongadänimpa.

28 Codito ingantedö ante
watapæ ëñente pönëninque
mïnitö idægomïni inämaï
imïni do quëwëmïni beyæ
idægoidi wæætë Wængonguï
ingante pïinte adänipa.
Incæte tömënäni mæmæidi
inänite në apænte ængaingä
inte Wængonguï wæætë
mæmæidi beyænque ante
pönëninque ñowodäni inänite
waadete pönengampa.

29 Edæ waomö imonte quin-
coomë pönongä æñömonte
Wængonguï adodö ö ænämaï
ingampa. Ayæ adobaï
waomö imonte aa pedinque
tömengä wadö ante änämaï
inte edæ adodö ante edæ
cöwë aa pecampa. 30 Mïnitö
wëenëñedë ëñënämaï cæmïni
incæte Wængonguï inömö
idægoidi ëñënämaï cädäni
beyæ mïnitö imïnite wæætë
waadete cædinque pönö
ata cæpocä quëwëmïnipa.

31 Ayæ adobaï mïnitö
imïnite pönö waadete ata
cæpocä quëwëmïni beyæ
idægoidi ëñënämaï cädäni
inönänite Wængonguï ñowo
tömënäni inänite adobaï
waadete cædinque godö
ata cæpocä quëwënänimpa.

32 Ìninque tömengä, Mïni
waocabo tömämïni imïnite
botö waadete cædinque pönö
ata cæpocæboimpa, ante
cædinque, Mïni ëñënämaï
cæcabo inömïni inte mïnitö
nämä ëö toyænte aamö
cädämaï incæmïnimpa, ante
tömämö imonte ñä cæyænte

baï cæcä wæcongamöimpa.

33 Ìninque Wængonguï
nanguï pönï waadete
entawënongå inongante
tömengä nänö pönö cædonö
ante mönö ædö cæte tee
mante aquï. Tömengä
tömancoo do adongä inte
nanguï pönï ëñënongå
inte cæcä ingänö angüenë.
Tömengä edæ, Æbänö ï,
ante do againgä inte edæ,
Æbänö cæquï, ante do
apænte añongante mönö
waocabo wæætë tömengä
nänö cædö ante ædö cæte
ëñenguï. Tömengä ædonö
ponte ædonö gocää, ante
pönente wædinque mönö
tömengä önöwa amompa diyæ
taadö aquï. 34 Edæ iïmaï
ante nani yewæmongainö baï
impa. “Mönö Awënë æbänö
pönengää, ante pönente
wædinque æcänö ëñengää.
Ayæ, Iïmaï cæquï impa,
ante mönö tömengä ingante
edæ ædö cæte odömonte
apænequï. 35 Wængonguï in-
gante æcänö do godongä inte
wæætë, Bitö debe imipa, ante
anguingää. Inæmpa tömengä
ingante godömompa diyæ
debe inguingää,” ante Itaiya
wodi nänö yewæmongainö
baï impa. 36 Edæ tömengä
nänö pönongaincooque inte
edæ tömancoo ongompa.
Mönö waocabo inömö
tömengä badongä beyænque
tömengä quimö baquinque
ongömompa. Ayæ adobaï edæ
tömengä badongä beyænque
tömancoo tömengä quin-
cooque edæ baquinque on-
goncoopa. Edæ tömengä ado-

canque pōni ñāō entawente
edæ cōwē tæi ēmoncæcāimpa.
Mānōmaī impa, ante mōnō,
Amēē, ante apænecæimpa.

12

*Wængonguī quīmō imompa,
ante cæte quēwengæimpa*

¹ Botō tōniñamīni ēñēedāni.
Wængonguī waadete pōnō
waa cæcā ængaimīni inte
mīnitō iīmaī cæedāni,
ante botō nanguī āmopa.
Wængonguī quī, ante baō
pædæ godōnāni waa ængā
baī mīnitō adobaī edæ,
Wængonguī quīmōni imōnipa,
ante mūmīni inte edæ
tōmengā ingante nāmā
pædæ godōmīni ængæedāni.
Mānōmaī cædinque mīnitō
tōmengā ōnōwa inō mīni ædæ
wæænte nanguī cæquēnēnō
ante edæ do cæmīni
incæmīnimpa. Mānōmaī

godōmīni æninque tōmengā
wæætē edæ, Botō ayōmo
tæiyæ waēmō pōnōmīni
æmopa, ante tocæcāimpa.

² Inguipogaque ante pōnente
mīni cægāinō ante ñōwo ñimpo
cædinque mīnitō mūmīni mīni
quēwenguinque ante edæ ocai
mīinque encate baī nōingā
ante pōñēedāni. Mānōmaī
cædinque mīnitō, Wængonguī
waa pōni nānō ānōnō ante,
Æbānō i, ante ædæmō
ēñēninque, Tōmengā nānō
ānō iñōmō eyepæ pōni impa,
ante ēñencæmīnimpa. Māniñō
ante ēñente cæte quēwēmō
inte mōnō tōmengā tōnō
godongāmæ waa tocæimpa.

³ Wængonguī waadete
pōnō cæcā ate botō nē

apænebo badīmo inte iīmaī
ante apænebopa. Mīnitō
nāmā pōnēninque, Ñænæmo
imopa, ante pōnēnāmāi iedāni.
Wængonguī pōnō badongā
ate mīnitō wede pōnēmīni
badīmīni inte mīni wede
pōnenganca māningancaque
pōnēninque iīmaīnō ante
pōñēedāni. Botō ōnōmoque
baī inōmo imopa, ante ocai
encamīni inte tōō pōni
pōñēedāni. ⁴ Mōnō baō
adoyonque pōni ēñamō
incæte wīi adodonque mōnō
cæquēnēnō ante ēñamompa.
Īninque mōnō aquinō ante
awinca ēmōninque mōnō dao
dao goquinō ante ōnōwa
ēwamompa. Ayæ wadō mōnō
cæquinō ante wayō ēñadinque
mōnō wæætē wadō mōnō
cæquinō ante wayō ēñadinque
wayō wayō mōnō ēñacoo
ēñamompa. ⁵ Īninque wayō
wayō ēñamō incæ mōnō baō
pæ pagænguincō adoyonque
i baī mōnō adobaī Codito
nempo mōnō quēwencabo
nanguī pōni imō incæte
adocabomō inōmō imompa.

⁶ Īninque mōnō ado-
cabomō iñōmonte Wængonguī
waadete pōnō cædinque
mōnō imonte wadō wadō
mōnō cæquinō ante tōmānō
pōnongā æmompa. Īninque
mōnō tōmengā da pōnongā
mōnō ænganca edæ ado-
ganca wadō wadō cæmompa.
Mānōmaī ænte cædōmō
iñōmonte pancamīniya imīnite
Wængonguī pōnō apæncā
ēñēninque mīnitō tōmengā
beyæ nē apænemīni do bad-
inque wede mīni pōnenganca

apæneedäni. ⁷ Wæætē wamīni imīnite Wængonguī pönō cæcā æninque mīnitō wadāni inānite nē cæmīni do badinque wadāni beyæ cæcæmīnimpa. Wæætē wamīni imīnite tōmengā pönō cædinque odōmonte apænecā ēñēninque mīnitō nē odōmonte apænemīni do badinque odōmonte apænecæmīnimpa. ⁸ Ayæ wæætē wamīni imīnite Wængonguī pönō waadete apænecā ēñēninque nē waadete apænemīni badinque mīnitō inōmō wæntæye inte wædāni inānite ædæmō apænemīni ēñēninque tōmēnāni wæætē edæ wampo pönēninque tæi pīñante cæcædānimpa. Wamīni imīnite Wængonguī pönongā æninque nē nēnempomīni badinque mīnitō, Tōmēmōni quī, ante wædāmaī inte wæætē wadāni nāni ænguēnēnō ante eyepæ godōmīni æncædānimpa. Wamīni imīnite Wængonguī pönō angā ēñēninque mīnitō wæætē awēnēidi bai nē amīni badinque wadāni inānite nōingā cæte awēnēidi bai ancæmīnimpa. Wamīni imīnite Wængonguī ædæmō waadete pönō waa cæcā æninque mīnitō wæætē ædæmō waadete cæmīni do badinque wadāni inānite ædæmō waadete godō waa cædinque edæ wædāmaī inte tocæmīnimpa.

Codito nempo quēwēninque iūmaī cæcæimpa, ante

⁹ Botō waadete pönēmopa, ante tedemīni īninque mīnitō nōinō cæte waadete

pōnencæmīnimpa. Wiwa mīni cædōnō ante pūinque wido cædāni. Wæætē, Quinō waa cæquī, ante adinque māninō ante ænte mīnitō mīmōnē ædæmō entawēninque cōwē waa cæte quēwēdāni. ¹⁰ Mōnō waadete pōnencabo imōmpa, ante pōnēninque wacā ingā wacā ingā waadete pōnente cædāni. Wadāni ñænænāni inānipa, ante mīnitō tōmēnāni inānite ængō cæte bai cædinque wæætē, Botō wædāmo imopa, ante nāmā ængō cædāmaī iedāni.

¹¹ Tæi pīñante ewocadinque mōnō Awēnē beyæ ante wæntædāmaī inte cædāni.

¹² Watapæ bacæimpa, ante pōnēninque tocæmīnimpa. Caate wæwēmīni incæte wæntæye badāmaī inte ee cædāni. Ñimpo cædāmaī inte Wængonguī ingante cōwē apæneedāni.

¹³ Wængonguī quīnāni ænguēnēnāni inte wædāni adinque mīnitō māincoo wæætē nēnempomīni æncædānimpa. Ayæ, Botō oncōnē pō guīte cænte mōedāni, ante wadāni inānite waadete cædāni.

¹⁴ Mīnitō imīnite nē pūinte cædāni inōnānite mīnitō tōmēnāni inānite waadete godō apæneedāni. Edæ tōmēnāni inānite waadete apænedinque, Wængonguī mīnitō imīnite waa cæcæcāimpa, ante apænedinque wæætē pūinte ānāmaī iedāni.

¹⁵ Nē watapæ todāni tōnō godongāmæ watapæ toedāni.

Nē Ca wædāni tönō mīnitō godongāmæ Ca ca wæedāni.

¹⁶ Mönō pönencabo imompa, ante adoyömō pönente quēwēedāni. Önönānique nāni nē änönāni tönō godongāmæ cædinque, Botō ñænæmo imopa, ante pönēnāmaī iedāni. Mīnitō, Wadāni pönömenque ocai encayönāni botō godömenque nanguī pönī encabo imopa, ante nāmā ante pönēnāmaī iedāni.

¹⁷ Wadāni mīnitō imīnite pönō wēnæ wēnæ cædāni adinque mīnitō wæætē godō wēnæ wēnæ cædāmaī iedāni. Ayæ, Quinō waa cæquī, ante tōmānāni nāni waa adönō ante adinque mīnitō mānīnonque ante cæedāni.

¹⁸ Eyepæ imīni inte mīnitō cæganca cædinque tōmānāni tönō godongāmæ piyænē cæte quēwēedāni. ¹⁹ Botō nē waademīni ēñeedāni.

Mönō Awēnē beyæ iūmaī ante yewæmongatimpa. “Wēnæ wēnæ cædāni adinque botō wēnæ wēnæ nāni cædinō beyæ ante nē apænte panguēnēmo inte tōmēmo eyepæ wæætē godō cæbo wæcædānimpa, ante Awēnē angampa,” ante yewæmonte ongompa cæmīni. Mīnitō imīnite pönō wēnæ wēnæ cædāni wæmīni ininque edæ wæætē godō cædāmaī ee aedāni. Edæ nē äingā bate pānongā inte Wængonguī incæ pancæcāimpa. ²⁰ Wæætē,

“Bitō imite nē pīinte cædongā incæ gæwænte wæcā adinque godōmi cængæe. Gue ænente wæcā adinque godōmi becæe. Edæ

mānōmaī waa cædinque edæ tōmengā guingo imonte nānō wæwenguinque bitō tōmengā ingante waa cæcæbiimpa,” ante Wængonguī beyæ yewæmonte ongō apa cæbii. ²¹ Tōmēnāni wēnæ wēnæ nāni cædō beyæ oda cædāmaī inte wæætē mānīnō ante wido cæte baī cædinque bitō waa cædinque edæ tæī emonte gānā cæe.

13

¹ Gobiedōno awēnē nempo waodāni ēñente cæte quēwencædānimpa, ante Wængonguī incæ godō gō cæcā beyænque gobiedōno awēnēidi badānipa. Edæ Wængonguī mānōmaī ante gō cædāmaī ingā baī quingānō awēnē inguēnengāā. Edæ dæ ancædōnimpa. Ininque gobiedōno awēnēidi inānite mōnō tōmāmō Ao āninque ēñente cæcæimpa. ² Ininque awēnē ingante æcānō Baa ānaa tōmengā nānō apænte pante wæquinque Wængonguī nānō goncægāinō ante ēñēnāmaī inte edæ Baa angampa. ³ Nē waa cædāni guiquēnē awēnēidi inānite waa ate todinque guīñēnāmaī inānipa. Wæætē wēnæ wēnæ cædāni guiquēnē awēnēidi inānite guīñente wædānipa. Gobiedōno awēnē ingante guīñēnāmaī inte quēwencæboimpa, ante bitō āmitawoo. Ininque bitō guīñēnāmaī inte quēwencæte ante waa cæcæbiimpa. Waa cæbi adinque tōmengā, Bitō waa cæbi abopa, ante

pönö waa cæcä ininque bitö
guiñnëmäi imaimipa.

4 Botö imote nē cædongä
inte minitö beyæ waa
cæcæcäimpa, ante Wængongui
gobiedöno awënë ingante
godö gö cæcä ongongampa.
Edæ Wængongui ingante nē
cæcä inongä inte tömengä nē
wënæ wënæ cæcä ingante
nö cæte nē panguënegä
ingampa. Ininque awënë
yaëmë nē næængä inte wii
önonque næængampa cæbii.

Wënæ wënæ cæbi ininque
edæ guiñente wæcæbiimpa.
5 Ininque mönö, Pangä
wæcæ wæ, äninque awënë
ingante ëñente cæcæimpa.
Ayæ pangä wæmö incæ
wii pangä wæmö incæ
mönö mimö nē entawente
nämä apænte änömö inte
mönö awënë ingante Ao
ante ëñente edæ nöingä
cæcæimpa.

6 Wængongui
beyæ nē cædönäni inte
awënëidi iñömö tömënäni
nempo quëwënäni inänite
cöwë aadinque mäninque
cæte quëwënänipa. Mänömaï
i ininque minitö, Awënëidi
eyepæ æninque mönitö beyæ
cæcædänimpa, ante tömënäni
näni äinta pædæ godömini
æñänipa.

7 Æcämenque ingante
cæquënëmini imini inte
minitö tömänäni inänite mini
cæquëneganca do godö
cæmini æncædänimpa. Awënë
nempo quëwëñömonte
tömengä eyepæ æninque
mönö beyæ cæcæcäimpa,
ante minitö awënë nänö
äinta godonguënëmini inte do

godömini ængædäni. Waocä
ingante minitö guiñente
ëñenguënëmini imini ininque
tömengä ingante guiñente
ëñëedäni. Waocä ingante
minitö waa aquënëmini imini
ininque edæ tömengä ingante
waa aedäni.

8 Wacä ingante mini
cæquënënö ante edæ ee
ongönämaï inte godö cæmini
ængä ate abæ tawænte
gocæbiimpa. Wæætë wacä
ingä wacä ingä waadete
mini pönenguënënö ante edæ
godongämæ cöwë waadete
pönenguënëmini iminipa.
Wadäni inänite nē waadete
pönengä iñömö tömengä
iñömö Wængongui nänö, İmaï
cædäni, ante nänö wææ
angainö ante do ëñente cæcä
ingampa. 9 Tömëmi nämä bitö
waadete pönënö ganca wacä
ingante adoganca waadete
pönencæbiimpa, ante Möitee
wodi yewæmongacäimpa.
Mänine adodeque ante ëñente
cædinque waocä Wængongui
nänö wææ angainö ante
tömänö do inque cæcampa.
Edæ, “Bitö nänöogængä
inämaï iñongante godö guëa
mönämaï ie. Wacä ingante
godö wænönämaï ie. Wacä
nänö ëadincoo adinque godö
æñämaï ie. Wacä wënæ wënæ
cæcä atabopa, ante godö
babæ wapiticæ apænedämaï
ie. Wacä qui ante æinente
wædämaï ie.” Mäninecoo
Wængongui nänö wææ an-
gaincoo ante bitö waadete
pönëmi beyænque tömäne
do inque cætimpä. Ayæ
quinemë godömenque wææ

ante i mänine adobaï bitö waadete pönemi beyænque tõmäne do iinque cætimpa. ¹⁰ Nē waadete pönengä iñömö edæ wacä ingante cōwē wīwa cædāmaï ingampa. Mänömaï beyæ nē ædæmō waadete pönēnānique Wængonguï nänö wææ angainö ante iinque cædānipa.

¹¹ Iinque, Ñöwoyedē æbänö oo baquïi, ante do eñēninque mīnitö waadete pönente quēwēedāni. Edæ wēēnēñedē mā mönō wede pönēñedē mīnguipo mönō quēwenguimāmo iñömö edæ māniñedē edæ oo bacæ cædāmaï ingatimpa. Nöwo guiquēnē, Oo pönī bacæimpa, ante pönente wædinque mīnitö möwoçodē öñömini inte edæ ñāni ömæmōninque mīmīni quēwēedāni. ¹² Wēmō iñömö mönō wæwēmāmo idæwaa edæ bapa. Mīnguipoga ñäö baï baquinque edæ oque pönente impa cæmöö. Wēmō iñonte mönō wēnæ wēnæ cædö æmæwo wido cædinque, mönō wæætē ñäö iñömö quēwēninque edæ wææ cæquincoo wēñate baï cædinque nāmā wææ gompotawengæimpa. ¹³ Mänömaï cædinque mönō itædē quēwēnömö inte nö pönī cæcæimpa. Baonque ante mönō cæinēwēnō ante towēnāmaï inte mönō ti nāmæ nangui bete quidi quidi dowænāmaï ingæimpa. Mönō wacä tönö godö guëa mönāmaï, cænguï eyepæ cæninque godömenque nangui cænāmaï ingæimpa. Wæætedö wæætē püinte

cædāmaï inte mönō, Wacä baï bacæboimpa, ante püinte adāmaï ingæimpa. ¹⁴ Wæætē wææ cæquincoo entawente baï cædinque mīnitö nāmā wææ gompotawencæte ante cædinque mönō Awēnē Itota Codito ingante entawente quēwēedāni. Ayæ baonque ante mīni cæinēwēnō ante wido cædinque, Æbänö cæte wēnæ wēnæ cæquimoo, ante cæcæte ante wædāmaï iedāni.

14

Mīnitö tönīñadāni inānite püinte änāmaï iedāni, ante

¹ Wacä wīi ædæmō pönengä incæte mīnitö, Mönō pönencabo imompa, ante pönēninque tõmengä adocabocä nänö baquinque ämīni pongæedāni. Tõmengä nänö pönēnō ante wæætedö wæætē änāmaï iedāni. ² Pancadāniya wede pönēnāni inte cænguï adinque, Nāwä cænguï impa, ante guīñēnāmaï inte quīēmē cænguï incæ edæ dobæ ade cænānipa. Wadāni guiquēnē æmæ pönente beyæ, Tömää baö baacä impa, ante awente baï cædinque quingāmenque baö incæ cænāmaï inte onguipoiya pæcooque edæ cænānipa. ³ Incæte tõmää cænguï nē cænongä iñömö onguipoiya pæcooque nē cænongä ingante püinte adāmaï incæcæimpa. Wacä ingante, Bitö önömique baï inömi inte edæ awente cænāmaï imipa, ante änāmaï incæcæimpa. Ayæ wæætē onguipoiya pæcooque nē cænongä guiquēnē baö nē

cænongå ingante, Baacä apa cæwëe, ante apænte ante piināmaï incæcäimpa. Edæ nē cænongå ingante Wængongui Ao äninque, Botö quimi imipa, ante do ængampa. ⁴ Iñæmpa tömengä wacä awënë ingante nē cæcä iñongante bitö ædö cæte apænte ämii. Edæ tömengä awënë incæ, Waa cæbipa, angä wædinque edæ tömengä adiyæ tæi ongömaingampa. Wæætē adocä tömengä awënë, Wënæ wënæ cæbipa, angä wædinque edæ tæ go wææmaingampa. Incæte edæ tömengä mönö Awënë ingante nē cæcä iñongante mönö Awënë adocä incæ tæi piñænongå inte eyepæ cædinque edæ æænö gö cæcä tæi ongoncæcäimpa.

⁵ Ayæ wacä guiquënë, Pancaönaa godömenque waa eönæpa, ante cæcæimpa, ante pönëñongante wacä guiquënë, Tömää itædē önönæque impa, ante pönengampa. Iñinque mönö pönencabo wacä wadö wacä wadö pönëmö incæte mönö tömämö iñömö edæ, Nämä botö pönënonque ante botö nö pönente cæcæboimpa, ante edæ mäninonque ante cæcæcäimpa. ⁶ Edæ, Pancaönaa godömenque waa eönæpa, ante nē pönengä guiquënë tömengä mönö Awënë ingante waa adinque mänömainö ante cæcampa. Pancaönaa wii godömenque waa eönæpa, ante nē pönengä guiquënë tömengä adobai mönö

Awënë ingante waa adinque mänömainö ante cæcampa. Baö nē cænongå guiquënë Wængongui ingante, Waa pönömi cæmopa, ante adobai mönö Awënë ingante waa adinque cængampa. Baö ate nē awente cænāmaï inongä guiquënë tömengä adobai Wængongui ingante, Waa pönömi cæmopa, ante onguipoiya pæcooque cæninque mönö Awënë ingante waa adinque baö cænāmaï ingampa.

⁷ Mönö pönencabo iñömonte æcämenque incæ nämä beyænque dicæ quëwengä. Dicæ nämä beyænque wængä. ⁸ Wæætē edæ quëwëmö iñinque mönö Awënë beyænque quëwëmpa. Wæætē edæ wëmö iñinque mönö Awënë beyænque wëmpa. Iñinque quëwëmö incæ wëmö incæ mönö Awënë quimö inömö inte quëwëninque tömengä quimö inte edæ wëmpa. ⁹ Edæ do wængainäni beyæ ante miimö quëwëmö beyæ ante Codito tömämö Awënë nänö baquinque edæ wænte nani ömæmongacäimpa.

¹⁰ Bitö guiquënë bitö töninacä ingante ædö cæte apænte ämii. Ayæ bitö töninacä ingante, Önömique bai imipa, ante quinante ämii. Edæ Wængongui nänö apænte anguimpaa gänë ongöñömonte tömengä tömämö imonte apænte ancæcäimpa cæbii. ¹¹ Edæ

Wængongui beyæ ante iïmai
ante yewæmonte ongompa.

“Mönö Awënë incæ, ‘Në
Quëwëmo inömö inte
edæ ämo ëñëedäni,’
angampa.

Ayæ, ‘Minitö tömämïni botö
önöwa inö da guicapod-
inque,

Bitö Wængongui inömi
ïmipa, ante adoyömö
apænecæminimpa,’
angampa.”

12 Ante nãni yewæmongainö
baï iinque cædinque mönö
tömämö Wængongui weca
ponte ongöinque mönö
pönengainö ante mönö
apænegainö ante mönö
cægainö ante tömengä
ingante edonque pöni
apænecæimpa.

*Wacä oda cæcæcäimpa,
ante cædämai incæbiimpa, ante*

13 Mänömai beyæ mönö
wacä ingante apænte änämai
ingæimpa. Wæætë mïnitö,
Waa cæcæboimpa, ante nämä
wææ cædinque, Botö tönïñacä
taadö nänö goquinö ante ee
acæboimpa, ante pönëedäni.
Tömengä tee tëwate baï
oda cædämai incæcäimpa,
ante nöingä cæquinque ante
pönencæminimpa. 14 Botö

inömö Itota Codito nempo
quëwëmo inte edæ nöingä
pönëinque, Tömää cængui
nämä incæ näwäauringä
impa, ante do ëñëmopa.
Incæte wacä, Pancaa cængui
baacä impa, ante në pönengä
inte tömengä beyæ baacä
iïonte tömengä nänö, Baacä
impa, änö cænämai in-
guëngä ingampa.

15 Bitö quingämë cæmi
adinque bitö tönïñacä, Baacä
apa cæwëe, ante wæwente
bacä ininque bitö waadedämai
inte godömenque cæmaïmipa.
Edæ bitö tönïñacä beyæ
Codito wængacäi apa quëwëe.
Bitö tönïñacä nänö pönënämai
bate wænguinque baö
cæmipa, ante wædinque bitö
tömengä ingante näwangä
waadete pönëmi inte tömengä
beyænque ante cöwë baö
cænämai incæbiimpa. 16 Botö
mänömai cædinque waa
pöni cæbopa, ante pönëmi
incæte wadäni bitö waa
cædö ante, Wiwa cæbipa,
ante pönö babæ ante
tedewënäni ate wædinque
bitö wæætë waadete
pönëinque wææ ämi
tedewënämai incædänimpa.
17 Wïi cænguinque ante wïi
bequinque ante Wængongui
nempo quëwëmompä.
Wæætë Wængongui Tæiyæ
Waëmö Önöwoca nempo
quëwëñömönte tömengä pönö
cæcä æninque mönö nö
entawenguinque impa. Ayæ
mönö gänë pönenguinque
ante mönö watapæ tote
quëwenguinque ante tömengä
nempo quëwëmompä. 18 Edæ
Codito nempo quëwëinque
waocä mänömai cæcä ad-
inque Wængongui tömengä
ingante waa ate tocampa.
Waodäni adobaï, Waa cæbipa,
ante waa adänipa.

19 Mänömai impa, ante
adinque, Mönö pönencabo
godongämæ piyænë cæte
quëwengæimpa, ante, Ayæ
mönö godongämæ wede

pönëninque tæi mænonte bai ongonçæimpa, ante mönö nangui cæcæimpa. ²⁰ Ìninque cængui cæinente beyænque bitö Wængongui nänö nê badongainäni inänite bæ tadämaï incæbiimpa. Tömää cængui edæ nãwãauringã impa. Incæte bitö cæninö beyænque wacã ëñënamã inte tee tewater bai oda cæbaingampa, ante do ëñëmi inte bitö godömenque cæmi ìninque wiwa cæbaimipa töö. ²¹ Waa cæcæte ante bitö iïmaï cæcæbiimpa. Bitö baö cæmi beyæ, biïnömæ nãni wædænque ti nãmæ bebi beyæ, quiëmë cæbi beyæ bitö tönïñacã oda cæte wæcantawo. Ìninque bitö iïmömö, Botö tönïñacã oda cædãmaï incæcãimpa, ante wææ cædinque ee cædãmaï ìmi ìninque waa ìmaimpa.

²² Mäninö, Æbänö cæte waa inguïi, ante bitö pönënö beyænque wadäni inänite apænte änãmaï inte bitö adobique inte Wængongui ayongante cæcæbiimpa. Waa cæqui impa, ante mïmönö bitö pönënonque ante mäninonque cædinque bitö tente wæquinque cædãmaï inte waa tobaimipa. ²³ Wæætë nê æmæ pönengã guiquënë, Cæmo beyæ Wængongui pangã wæcæ wæ, ante wædingã inte tömengã nãmã nänö apænte pante wæquinque ade cængampa. Edæ æcänö wede pönënamã inte cæda tömengã nänö cædönö tömänö edæ wiwa cætimpa. Ìninque bitö

cædö tömänö wede pönente cæcæbiimpa.

15

Wadäni incæ watapæ quëwencædänimpa, ante cæe, ante

¹ Mönö nê wede pönëmö iïmömö tæi piñante entawëmö inömö inte nãmanque ante mönö cæinënö ante edæ wædãmaï ingæimpa. Wæætë edæ nê æmæ pönënanï guiquënë tömënanï aquïi pönï inäni inte, Ædö cæte cæquïmoo, ante wædäni adinque mönö tömënanï wædö ante ænte mongænte bai cædinque tömënanï tönö iñacabo cæcæimpa.

² Godongãmæ godö cæmö æninque waa todinque tömënanï wæætë wede pönëninque oncö tæi mænonte bai tæi ongoncædänimpa, ante mönö ædæmö cæcæimpa. ³ Edæ mönö Codito incæ nãmanque ante nänö cæinënö ante cæcæte ante edæ wædãmaï inte piyænë cægacãimpa. Wængongui ingante do nãni apænegainö bai tömengã wadäni beyænque ante cægacãimpa. “Wængongui ëñëmi. Wadäni bitö ìmite piïnte badete tocæte ante cædinque botö ìmote wæætë piïnte badete todänipa,” ante apænete bai Codito ee cægacãimpa. ⁴ Edæ mönö ìmote odömote apænecæte ante Wængongui angã ëñëninque dodäni tömantaa yewæmongadänimpa. Ìninque mäninta ædæmö adinque wampo pönëninque wæntædãmaï

inte ee cæmō ïninqe edæ
mönō, Watapæ bacæimpa,
ante pönente tocæimpa.

5 ïninqe Codito Itota
miñæ tee empote goyömönte
Wængongui ïñömō edæ,
Minitō wampo pönëninque
wæntædāmaï inte ee
cæcæminimpa, ante nē
ædæmō cæcā ingampa.
Tömengä mänōmaï pönō
cæcā ate mīnitō ïñömō
adoyömō ante mīni pönencabo
bacæminimpa, ämopa.

6 Mänōmaï bamīni ïninqe
mīnitō äanque bai adodō
ante pönëninque ïmaï
ante Wængongui ingante
apænecæminimpa. Mönitō
Awënë Itota Codito Mæmpobi
inōmi inte bitō tömengä
Wængongui adobi ïmi
ïñömō bitō tæï emōmi
inte ñäō apäite bai ïmi
amönipa, ante adoyömō
ante apænecæminimpa,
ante botō mänōmainō ante
yewæmömopa.

*Oodeoidi ināmaï ināni
ēñencædänimpa, ante*

7 Codito mīnitō ïmīnite Ao
ante ængacäimpa. ïninqe
tömengä mīnitō ïmīnite nänō
ængaï bai mīnitō adobaï
wacä ingä wacä ingä
godongämæ Ao ante ædäni.
Mänōmaï cæmīni adinqe
wadäni Wængongui ingante
apænedinqe, Bitō waa pönī
cæbi amönipa, ante wat-
apæ pönī apænecædänimpa.

8 Edæ apænebo ēñeedäni.
Mönitō mæmæidi inānite
Wængongui, Minitō beyæ
pönō waa cæcæboimpa, an-
gacäimpa. ïninqe, Wængongui

tömengä nänō angainō ante
cōwē cæcæcäimpa, ante
oodeoidi ēñencædänimpa,
ante cædinque mönō Codito
tömēnāni beyæ nē cæcā
bagacäimpa.

9 Tömengä
ïñömō, Idægoidi ināmaï ināni
incæ Wængongui ingante,
Bitō ñäō bai emōmi inte pönō
waadete waa cæbi æmönipa,
ante apænecædänimpa, ante
mänōmaï cægacäimpa. ïmaï
ante Wængongui beyæ nāni
yewæmongainō bai impa.

“Botō mänōmaï beyæ, Bitō
æbänō nē waa cæbi
ïmii, ante idægo
ināmaï ināni weca gote
apænecæboimpa.

Bitō emōwo ante ämotamīni
watapæ pönī ancæboimpa,”
ante nāni yewæmongainō
bai Codito cægacäimpa.

10 Ayæ wataa ïñömō ïmaï
ante yewæmongatimpa.

“Idægoidi ināmaï ïmīni incæ
mīnitō Wængongui
quīnāni tönō godongämæ
watapæ toedäni.”

11 Ayæ wæætē,

“Idægoidi ināmaï ïmīni
mönō Awënë in-
gante apænedinqe,
Bitō waa pönī cæbi
amönipa, ante watapæ
pönī apæneedäni.

Wamīni mīni cabo mīni cabo
tömāmīni ämotamīni
ante bai apænedinqe,
Waa pönī cæbi
amönipa, ante watapæ
pönī apæneedäni.”

12 Itaiya wodi adobainō ante
yewæmongacäimpa.

“Inguipoga quēwēnāni
tōmānāni Awēnē
baquinque

Awænguinto tā bocate bai
cædinque Yæte Pæingā
iñōmō ængæ gan-
ticæcāimpa.

Tōmengā cæcā beyænque wat-
apæ bacæimpa, ante
idægoidi ināmaī ināni
incæpōnencædānimpa,”
ante Itaiya wodi
yewæmongacāimpa.

¹³ Wængonguī iñōmō, Wat-
apæ bacæimpa, ante nē
badongaingā inongā inte
iīmaī cæcæcāimpa, āmopa.
Tōmengā Tæiyæ Waēmō
Ōnōwoca tæi piñante cæcā ate
mīnitō, Watapæ bacæimpa,
ante godōmenque wede
pōnencæmīnimpa. Mānōmaī
cæcæte ante cædinque
Wængonguī pōnō apænecā
ēñēninque mīnitō tōmengā in-
gante wede pōnēninque edæ
gānē entawēninque watapæ
tocæmīnimpa, āmopa.

¹⁴ Botō tōniñamīni ēñēdāni.
Botō tōmēmo ayōmote mīnitō
nē waa cæmīni iīmīni abopa.
Ayæ, Æbānō waa cæquīi, ante
do ēñēmīni iīmīnīpa. Ayæ
adobaī mīnitō eyepæ iīmīni
inte wacā ingā wacā ingā
do odōmonte apænemīni
iīmīnīpa, ante pōnēmopa.

¹⁵ Īninque botō, Mīnitō
ēñēnīnō ante mīnitō ocai
encadōmīni inte edæ adodō
ante pōnencæmīnīpa, ante
bai cædinque pancadea
ante yewæmontabopa.
Botō iñōmō Wængonguī
waadete pōnō cæcā ænte nē
entawēmo inte mānōmaīnō

ante yewæmōninque edæ
guīñēnāmaī inte nanguī
ante yewæmōmopa. ¹⁶ Edæ
tōmengā waadete pōnō
cæcā ænte entawēninque
botō Itota Codito beyænque
ante idægoidi ināmaī ināni
inānite nē cæbo badinque
Wængonguī ingantedō ante
watapæ apænebo ēñēnānīpa.
Mānōmaīnō ante apænebo
ēñēñōmīnite Wængonguī
Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca pōnō
badongā ate idægoidi ināmaī
ināni incæ tæiyæ waēmō
ēwocate quēwēnāni badānīpa.
Mānōmaī bayōnānite botō
iñōmō, Wængonguī quī,
ante pædæ godōnāni bai
cædinque tōmēnāni inānite
ante edæ, Wængonguī quīmīni
bacæmīnīpa, ante pædæ
godōmo æninque Wængonguī
wæætē waa tocampa.

¹⁷ Mānōmaī beyæ botō Itota
Codito nempo quēwēninque
Wængonguī beyæ cædinque
edæ nanguī tobopa. ¹⁸ Codito
botō tōnō guēa cæcā
beyænque botō nanguī
apænēdinque nanguī cæbo
ate tōmengā iñōmō tōō
æmængā pōninque edæ
idægoidi ināmaī ināni incæ
edæ Wængonguī ingante
ēñente cædāni badānitapa.
Botō Codito mānōmaī botō
tōnō nānō cædinō ante
apænēdinque edæ māninque
ante apænēdinque guīñēnete
wædinque godōmenque
apænēdāmaī incæboimpa.
¹⁹ Wængonguī Tæiyæ Waēmō
Ōnōwoca tæi piñængā inte
botō tōnō godongāmæ cæcā

ate botō, Æñencæðānimpa,
 ante bamōnengæ cæbo ate
 nē pōnēnāni badānitapa.
 Mānōmaī Eedotadēē iñōmō
 mā cæte godinque Ididiabæ
 ganca tōmāo godāmæ god-
 inque botō Codito ingantedō
 ante watapæ apænedinque
 adodō adodō ante tōmānō
 ante apænebo ēñēnānitapa.

²⁰ Botō, Codito ēmōwo ante
 wadāni nāni apænedāmaī
 iñōmō gote tōmengā in-
 gantedō ante watapæ
 apænebo ēñencæðānimpa,
 ante cōwē goīnente wætabopa.
 Wacā onguitanca nānō
 tæñōnincōnē æmōnga
 mænōnāmaī incæboimpa,
 ante baī cædinque botō,
 Wacā do nānō apænediñōmō
 botō wæætē apænedāmaī
 incæboimpa, ante cætabopa.
²¹ Wæætē iīmaī ante Itaiya
 wodi nānō yewæmongainō
 baī cætabopa.

“Tōmengā ingante ante
 ēñēnāmaī iñināni
 incæ edæ do ate baī
 ēwocacæðānimpa.

Önōmonca ēñēnāmaī iñināni
 incæ edæ, ‘Æbānō i,
 ante do ēñencæðānimpa.”
 Ante nānō yewæmongainō
 baī botō, Æñencæðānimpa,
 ante cætabopa.

*Odömā iñōmō pōinēmopa,
 Pabodo angampa*

²² Mānōmaī beyæ botō
 mīnitō weca poncæ cæyōmote
 edæ, Wææ cæte i, ate
 wædinque pōnāmaī intabopa.
²³ Iñōmō omæ idæwaa cæbo
 inte botō æpomē wadepo
 iñonte mīnitō iñinīte aīnente
 wæðōmopa. ²⁴ Iñinque botō,

Iñcayæ ate Epāñabæ gocæ
 cædinque wodo tebæ god-
 inque mīnitō weca ēñate
 aboque gocæboimpa, amopa.
 Edæ botō wantæpiyæ ēñate
 tote quēwente ate godōmenque
 Epāñabæ gote cæyōmo mīnitō
 botō beyæ cædinque da
 godōmīni gocæboimpa.

²⁵ Ñōwo guiquēnē botō tāno
 Eedotadēē iñōmō Wængonguī
 quīnāni beyæ godō cæcæte
 ante gobopa. ²⁶ Wængonguī
 quīnāni incæ Eedotadēē
 quēwēnāni pancadāniya
 omæpodāni inte wæðāniya,
 ante pōnente wædinque
 wabæca Māatedōniabæ
 quēwēnāni tōnō Acayabæ
 quēwēnāni tōnō, Mōnō da
 godō da godō cæcæimpa,
 ante pōnēninque watapæ tod-
 inque tōmēnāni, Wængonguī
 quīnāni quī, ante do
 godōnānitapa. ²⁷ Mānōmainō
 ante watapæ pōnente cæðāni
 incæte tōmēnāni Eedotadēē
 iñōmō quēwēnāni inānite
 nē godonguēnēnāni inte
 da godōnānimpa. Edæ
 Wængonguī Öñōwoca nānō
 pōnongaincoo ante idægoidi
 pōnō apænedāni ēñente
 ænte ēwocadināni inte
 wabæca quēwēnāni iñōmō
 tōmēnāni nāni ēadincoo incæ
 idægoidi beyæ ante wæætē
 godonguēnēnāni badīnāni
 ināniya. ²⁸ Iñinque botō
 iñōmō mānincoo tōmēnāni
 nāni da godōnincoo idægoidi
 weca ænte gocæboimpa.
 Godinque botō cōwā ad-
 inque, Nē omæpodāni inte
 nē wæðānique æncæðānimpa,
 ante wææ cæcæboimpa.

Ædæmō cæbo ænāni ate
 botō māniñedē ate Epāñabæ
 gocæte ante cædinque mīnitō
 omæ wodo tebæ god-
 inque mīnitō weca eñacæ
 poncæboimpa. ²⁹ Codito pōnō
 waa cædinque da pōnongā
 pōninque botō cōwē tōmengā
 tōnō waa pōni botō cæquinque
 mīnitō weca poncæboimpa,
 ante do eñēmopa.

³⁰ Botō tōniñamīni eñēedāni.
 Botō pæ pagænte bai
 nanguī cæyōmote mīnitō
 iñacabo cædinque botō beyæ
 Wængonguī ingante nan-
 guī apæneedāni, ante botō
 mōnō Awēnē Itota Codito
 beyænque āninque ayæ
 Wængonguī Ōnōwoca nē
 waadete pōnengā beyænque
 āninque mīnitō imīnite nan-
 guī āmopa. ³¹ Oodeabæ
 pōnēnāmaī ināni iñōmō Pa-
 bodo ingante wēnæ wēnæ
 cædāmaī incædānimpa, ante
 botō beyæ ante apæneedāni.
 Ayæ, Eedotadēē iñōmō
 botō gote cæbo adinque
 Wængonguī quināni incæ botō
 cædō ate Ao ancædānimpa,
 ante apæneedāni. ³² Mānōmaī
 i adinque botō, Awēnē
 Wængonguī angā ate botō
 watapæ todinque mīnitō
 weca pōmo ate mōnō
 godongāmæ guēmāninque
 wampo pōnengæimpa,
 āmopa. ³³ Wængonguī
 nē gānē pōnengā inte
 mīnitō tōnō godongāmæ
 ongōninque pōnō cæcā ate
 gānē pōnencæmīnimpa, āmopa.
 Mānōmaī impa diyæ, ante
 botō, Amēē, āmopa.

16

Waa quēwencæmīnimpa,
 ante

¹ Botō iīmaī āmopa. Mōnō
 tōniñacā tōmengā emōwo
 Pebe mīnitō weca ñōwo
 poncæ cæcampa. Ten-
 codea iñōmō Codito ingante
 nāni godongāmæ pōnencabo
 iñōnānite tōmēnāni beyæ
 nē waa cæcā inte iingā
 onquiyængā iñōmō waingā
 pōni ingampa. ² Tōmengā
 nanguī ināni beyæ wææ
 gompodinque waa cædongā
 inte botō beyæ adobaī nan-
 guī cæcantapa. Iñinque edæ
 botō mīnitō imīnite iīmaī
 āmopa. Wængonguī quimō
 inōmō inte mōnō Awēnē
 nempo quēwēñōmonte Pebe
 adocā inte adobaī ingampa,
 ante adinque mīnitō tōmengā
 ingante waa adinque Ao ante
 æedāni. Ayæ tōmengā quiēmē
 æinente wæcā iñongante
 mīnitō wæætē edæ godō
 cæedāni āmopa.

³ Ayæ wada Piditida
 tōnō Aquidæ nāna gæncaya
 iñōmō Itota Codito nempo
 quēwēninque edæ botō tōnō
 godongāmæ cæda inapa.
 Iñinque mīnitō tōmēna inate,
 Waa quēwencæmīnaimpa,
 ante botō beyæ ante
 apænemīni eñēcædaimpa.
⁴ Wadāni botō imote
 wænoncæ cædāni wæyōmote
 tōmēna nāna wodo wænguinque
 edæ botō imote wææ
 cædatapa. Mānōmaī cædapa,
 ante botō tōmēna inate waa
 ate pōnente apænebopa.
 Ayæ idægoidi ināmaī ināni
 Codito ingante nāni wayōmō

pönencabo wayömö nāni
 pönencabo adobaī tōmānāni
 Aquidæda nāna cædinō ante
 ēñēninque tōmēna īnate waa
 ate pōnēninque apænedānīpa.

⁵ Ayæ Itota Codito in-
 gante nē pōnēnāni Aquidæda
 oncōnē godongāmæ pō
 guidāni inānite, Waa
 quēwēedāni, ante apænemini
 ēñencædānīmpa. Botō

æmigo Epēneto botō nē
 waadecā iñongante mīnitō
 botō beyæ apænedinque,
 Waa quēwencæbiimpa, ante
 apæneedāni. Atiabæ iñōmō
 Codito ingante wadāni
 pōnēnāmaī iñōnāni tōmengā
 iñōmō tāno pōnengantapa.

⁶ Ayæ Māadiya mīnitō beyæ
 nanguī cædingā iñongante
 mīnitō wæætē tōmengā in-
 gante Waa quēwencæbiimpa,
 ante apæneedāni. ⁷ Botō

guidēna Antodōnico tōnō
 Nōniato iñōmō botō tōnō
 godongāmæ tee mōnete
 wædīna īnapa. Tōmēna iñōmō
 botō pōnēnāmaī iñōmote
 wēēnēñedē Itota Codito
 nempo quēwēna iñōnate
 Codito incæ tōmēna īnate da
 godongacāimpa. Inique, Itota
 Codito nānō nē da godon-
 gāina tānoda īna adinque
 mīnitō botō beyæ ante tōmēna
 īnate waa apæneedāni.

⁸ Ayæ wacā mōnō Awēnē
 nempo quēwēninque Am-
 pidiato ingante waadete
 pōnēmo inte edæ botō, Waa
 quēwencæbiimpa, āmopa.

⁹ Ayæ adobaī Odōmāno
 mōnitō tōnō godongāmæ
 Codito nempo quēwente
 nē cæcā iñongante, Waa

quēwencæbiimpa, ante botō
 beyæ ante apæneedāni. Botō
 nē waadecā Etaquito ingante
 adobaī ante apæneedāni.

¹⁰ Ayæ Apede iñōmō Codito
 nempo quēwēñongante
 tōmengā æbānō cæcāā, ante
 adinque Codito tōmengā
 ingante wæætē, Waa

cæbi abopa, angampa.
 Tōmengā ingante botō beyæ
 ante waa apæneedāni.
 Ayæ Aditobodo nāni
 quēwencabo inānite adobaī
 waa apæneedāni. ¹¹ Botō

guidengā Edodiyaōnō in-
 gante waa apæneedāni. Ayæ
 Nādotito guidēnāni incæ
 æcānō mōnō Awēnē nempo
 quēwēna tōmēnāni inānite
 adobaī, Waa quēwencæmīnīmpa,

æedāni.

¹² Ayæ wada mōnō Awēnē
 nempo quēwēna onquiyæna
 Tidipīna tōnō Tidipota
 iñōmō nē nanguī cæda
 īnapa. Tōmēna īnate botō
 beyæ ante waa apæneedāni.

Ayæ wacā onquiyængā
 mōnō nē waadecā Pede-
 tida iñōmō tōmengā mōnō
 Awēnē nempo quēwēninque
 nanguī cæcantapa. Tōmengā
 ingante adobaī, Waa

quēwencæbiimpa, æedāni.
¹³ Ayæ mōnō Awēnē nānō
 nē apænte ængaingā Odopo
 ingante waa apæneedāni.
 Tōmengā badā incæ adobaī
 botō badā baī iñōnante
 tōmēnā īnate botō beyæ ante
 waa apæneedāni. ¹⁴ Ayæ

adobaī Atincodito, Pede-
 gonte, Edēme, Patodobato,
 Edēma tōmēnāni nāni
 pönencabo tōmānāni inānite,

inānite,

Waa quëwencæminimpa, ante apæneedäni. ¹⁵ Ayæ wadäni Pidodogo tönö Oodia, Nèedeo tömengä mängä tönö, Odimpa tönö Wængonguï quinäni tömänäni inänite, Waa quëwencæminimpa, ante apæneedäni.

¹⁶ Edæ, Waa quëwencæminimpa, ante mïnicabo incæ tömämini godongämæ waa waadete apænecæminimpa. Codito ingante wayömö nani pönencabo wayömö nani pönencabo tömänäni mïnitö imïnite wæætë, Waa quëwencæminimpa, ante änänipa.

¹⁷ Botö tönïñamïni ëñëedäni. Mïnitö adocabomïni iñöminite wadäni æmæmoncadö æmæmonca pä cädäni inänite cöwä adinque edæ Baa äedäni. Doyedë mïnitö ëñënö ante ëñënämaï inäni inte tömënäni, Mïnitö tee tëwate bai oda cæcæminimpa, ante cædinque wadö ante edæ odömönänipa cæminii. Tömënäni inänite gomö aquënë cæminii. ¹⁸ Mänömaï cädäni iñömö mönö Awënë Codito ingante cädämaï inte nämä nani cæinënönque ante cädänipa. Tömënäni ante, Mïnitö imïnite waa amönipa, ante waa tedete bai tededäni ëñëinque pancadäniya guiquënë, Babæ wapiticæ impa, ante cöwä adämaï inäni inte, Nö impa, ante do pönänänipa. ¹⁹ Mïnitö cöwë ëñente cæmïni imïnipa, ante tömänäni do ëñänänipa. Mänömaï beyæ botö iñömö nangui tobopa. Incæte, Quinö waa cæquïi, ante mïnitö

ædæmö ëñencæminimpa, ante ainëmopa. Quinö wënæ wënæ cæquïi, ante edæ ædæmö ëñënämaï inte edæ gomö acæminimpa, ante ainëmopa. ²⁰ Wængonguï, Gänë pönente quëwencæminimpa, ante në pönö cæcä iñömö edæ Tatäna ingante mïnitö önöwa gäänë Wææntodongä ate mïnitö wæætë do pinä gäwate bai cæcæminimpa. Nöwo iñömö mönö Awënë Codito nänö waadete pönö cädö incæ entawencæminimpa, ämopa.

²¹ Botö tönö guëa cædongä Timoteo iñömö mïnitö imïnite, Waa quëwencæminimpa, angampa. Ayæ botö guidënëni Dotio tönö Yatönö adobai Totipatedo adobai mïnitö imïnite, Waa quëwencæminimpa, änänipa.

²² Nöwo botö Tedetiyobo iñömö Pabodo önöneque tedecä ëñëinque ii cadota ante në yewæmönimo inte botö adobai, Waa quëwencæminimpa, ämopa.

²³ Gayo adobai mïnitö imïnite, Waa quëwencæminimpa, angampa. Tömengä oncönë Codito ingante nani pönencabo cöwë godongämæ ponte apænedänipa. Ayæ tömengä botö imote adobai, Pöe, angä ëñëinque edæ botö ñöwo tömengä oncönë owobopa. Ayæ iñömö quëwënëni awënë nänö äinta æninqe adocanque Edaato nani änongä iñömö tömengä, Tömänäni beyæ æbänö cæquïi, ante në angä iñömö tömengä tönö mönö

töniñacä Coadoto adobai,
Waa quëwëedäni, änapa.

impa diyæ, ante botö, Amëë,
ämopa.

²⁴ Mönö Awënë Itota Codito
minitö iminite pönö waadete
cæcæcäimpa. Mänömai impa,
ante botö, Amëë, ante ämopa.

*Wængongui ingante waa
ate apænecæimpa, ante*

²⁵ Nöwo iñömö Wængongui
ingantedö ante watapæ
botö apænedö ante ayæ
Itota Codito ingantedö ante
mönö apænedö ante në
pönëmini inte minitö tæi
piñænte ongoncæminimpa.
Wængongui eyepæ inte
mänömai pönö cæcæcäimpa.
Tömengä mäninö ante ñöwo
tæcæ nänö odömönö ante
wëenëñedë pedæmämo
iñonte cöwë wantæpiyæ wë
wodonte bai cægacäimpa.

²⁶ Nöwo guiquënë, Codito
æbänö cægacäi, ante ingui-
poga tömämæ quëwënäni
ëñente wede pönëningue botö
imote ëñente cæcædänimpa,
ante cædingue Wængongui
cöwë në Quëwëongä inte
do odömongä acæimpa.
Tömengä angä ëñëningue
tömengä beyæ në apænëgainäni
wæætë edonque pöni
yewæmönäni acæimpa.

²⁷ Ìningue Wængongui
nö pöni ëñëongä inte
adocanque Wængongui
ingampa, ante adingue
mönö, Bitö adobique ñäö bai
ëmömi inte edæ waa cæbi
amönipa, ante mönö Itota
Codito ëmöwo apænedingue
Wængongui ingante edæ cöwë
apænecæimpa. Mänömai

1 Coodintoidi inānite Pabodo cadota ante tā^{nota} nānō yewæmongainta

*Coodinto iñōmō Codito in-
gante nāni pōnencabo*

1 Wængonguī angā
ēñēninque Itota Codito
botō imote aa pedinque da
godongā godōmo inte botō
Pabodobo yewæmōmopa.
Mōnō tōniñacā Totēnē
tōnō guēa apænete ate
yewæmōmo aedāni. ²Coodinto
iñōmō mīnitō Codito in-
gante mīni godongāmæ
pōnencabo inōmīni inte
ēñēdāni. Wængonguī,
Botō quīmīni badinque
mīnitō Itota Codito nempo
quēwēninque tæiyæ waēmō
ēwocate quēwencæmīnimpa,
ante cædinque añecā pōnimīni
inte mīnitō acæmīnimpa,
ante yewæmōmopa. Ayæ
adobaī, Mōnō Awēnē Itota
Codito ēmōwo ante nē aa
pedāni tōmāmæ quēwēnāni
incæ acædānimpa, ante
yewæmōmopa. Itota Codito
iñōmō mōnō Awēnē ingā
incæ tōmēnāni Awēnē
adocā ingampa. ³Mōnō
Mæmpo Wængonguī tōnō
mōnō Awēnē Itota Codito
godongāmæ waadete pōnō
cæda ate mīnitō gānē pōnente
quēwencæmīnimpa, ante botō
Totēnē tōnō amōnapa.

*Codito nānō entawēnō bai
nanguī entawēmopa, ante*

⁴Wængonguī waadete pōnō
cæcā ate mīnitō Codito Itota
nempo quēwēninque tōmengā
nānō entawēnō bai nanguī
entawēmīnīpa, ante adinque
botō mīnitō beyæ ante
Wængonguī ingante waa ate
pōnēninque cōwē apænebopa.

⁵Edæ Codito nempo
quēwēñōmīnite tōmengā nānō
ate ēñengainō ante pōnō
apænecā ēñēninque mīnitō
do entawēmīnīpa. Inique
māninō nānō ate ēñengainō
ante eyepæ entawēmīni
inique mīnitō nō apænemīni
bamīnīpa. ⁶Edæ mōnitō,
Itota iñōmō adocā mōnō
Codito inongā ingampa, ante
apænemōni ēñēninque mīnitō
Ao āninque, Nāwangā impa,
ante wede pōnēninque waa
cæte quēwēmīni acæimpa.

⁷Māninō beyæ, Mōnō
Awēnē Itota Codito æyedēnō
pōninque edonque pōni a
ongonguingā, ante wānō
cōninque mīnitō wæntæye
badāmaī incæmīnimpa,
ante cædinque Wængonguī
Ōnōwoca pōnō apænecā
ēñēninque mīnitō eyepæ
inte waa cæquīmīni imīnīpa.

⁸Mīnitō cōwē inique
baganca tæi ongonde oda
cædāmaī incæmīnimpa, ante
Wængonguī pōnō cæcā
ate mōnō Awēnē Itota
Codito pōñedē māniñedē
ate mīnitō wentamō ædō
cæte entawenguīmīni. Edæ
dæ ampa. ⁹Wængonguī,
Botō Wengā Itota Codito
iñōmō mīnitō Awēnē inongā
ingampa. Inique mīnitō
tōmengā nempo quēwēninque

tömengä tönö godongämæ
cæte quëwencæminimpa,
ante minitö iminite añete aa
pecantapa. Mänömaï ante
në aa pecä iñömö tömengä
nänö angainö bai edæ cöwë
në ædæmö cæcä ingampa
cæminii.

*Wæætë godö wæætë godö
cædämaï iedäni, ante*

10 Botö tönñamini, botö
mönö Awënë Itota Codito
ëmöwo apænedinque iïmaï
ante ämo ëñëmaïminipa. Mönö
pönencabo imompa, ante
adodö pönëninque minitö
tömämïni godongämæ Ao
ante adodonque cædinque
näwæ godämaï iedäni.
11 Botö tönñamini apænebo
ëñëedäni. Codoeidi minitö
iminitedö ante apænedinque,
Coodintoidi nani pönencabo
incæ wæætë godö wæætë
godö tedewënanipa. 12 Ante
apænedäni ëñëninque botö,
iïmaï impa, ante apænebo
ëñëedäni. Pancaminiya,
“Mönitö Pabodo nänö në
ëmiñæmöni imönipa,” ante
cæminipa. Pancaminiya
guiquënë, “Apodo nänö në
ëmiñæmöni imönipa,” ante
cæminipa. Pancaminiya
guiquënë, “Pegodo nänö në
ëmiñæmöni imönipa,” ante
cæminipa. Ayæ wæætë pan-
caminiya guiquënë, “Codito
nänö në ëmiñæmöni imönipa,”
ante cæminipa. Mänömaïnö
ante minitö wadö wadö ante
tedewëmini awædö.

13 Iñæmpa Codito nämä
incæ ante dicæ wadö wadö
ante apænecantawogaa.
Incæte Codito nempo

quëwëmini inte minitö, Pa-
bodo ëmiñæmöni imönipa,
ämïni. Apodo ëmiñæmöni
imönipa, ämïni. Pegodo
ëmiñæmöni imönipa, ämïni.
Ayæ botö Pabodobo iñömote
wadäni awæ ñænquedimæ
gönöninque minitö beyæ
wænönäni dicæ wëntawogaa.
Ayæ botö Pabodobo ëmöwo
apænedinque minitö dicæ
æpænë guiminitawogaa.
14 Botö minicabo weca
quëwëninque Codipo tönö
Gayo inate mäninaque inate
æpænë guidömo guidatapa,
ante pönëninque waa tobopa.
15 Mänömaï i adinque minitö,
Pabodo ëmöwo apænedinque
æpænë guitamönipa, ante
ædö cæte anguimïni, ante
tobopa.

16 Æ, tæcæ pönëmopa.
Etepanäidi inänite adobaï
guidömo guidänitapa.
Wadäni inänite wabänö
guidömoï, ante wii pönëmopa.
17 Edæ Codito, Bitö æpænë
guidömi guicædänimpa,
ante botö imote änämaï
ingacäimpa. Wæætë, Tæï
piñængä inte Codito
mönö wædö ante teëmë
mongænte ñænquedimæ
wængä beyænque mönö
quëwengæimpa, ante
apænebi ëñencædänimpa.
Ayæ, Mänine ante wadäni,
Önonque impa, ante änämaï
incædänimpa, ante wææ
cædinque bitö waodänique
nani nanguï ëñente apænedö
ante apænedämaï incæbiimpa.
Wæætë, Codito ingantedö
ante watapæ apænebi
ëñencædänimpa, äninque

Codito botö ïmote da godongä gobo ïmopa.

Codito Wængonguï nänö eññö entawëninque tæï nänö piñcëno entawengampa

18 Itota ingante nani tim-pogaiwæ ante apænemöni adinque në wænguinäni guiquënë, Mäniwæ ante apænete wædänitedö abi, ante badete todänipa. Codito ængä beyænque në quëwëmöni guiquënë, Codito mäniwäa wængä beyænque Wængonguï tæï piñante pönö cæcampa, ante wede pönente apænemönipa. 19 Edæ Wængonguï, Ìmaï cæcæboimpa, angampa, ante yewæmonte ongompa.

“Në adäni önonquedö ante eññänipa, ante botö nanguï nani eññö ante wido cæcæboimpa. Në nämä mä pönente eññäni guiquënë önonque eññänipa, ante botö nämä nani eññö ante Baa ancæboimpa,”

ante Wængonguï cæcampa, ante yewæmongatimpa.

20 Mänömaï cædinque Wængonguï, Inguipogaque quëwënäni nani nanguï eññö incæ önonque impa, ante eñnguënë quëwëmini, ante do odömongampa. Ìninqe adocanque ingante, Nanguï eñëmipa, ante Wængonguï dicæ anguingäa. Dodäni nani wææ angainö ante në nö odömömi ïmipa, ante Wængonguï dicæ anguingäa. Nämä mä pönëninque në nö apænebi ïmipa, ante

Wængonguï dicæ anguingäa. Edæ dæ ampa. 21 Edæ, Inguipogaque quëwënäni ocaidë nanguï eññäni incæ önonque nani eññö beyænque botö ïmote ædö cæte ate bai pönenguinänii, ante Wængonguï në nö eññongä inte cæcampa. Codito nänö cægäinö ante apænemöni adinque ïinäni ïñömö, Önonque tedewënanitedö abi, ante badete todänipa. Ìñampa Codito nänö cægäinö ante badete nani todö beyænque minitö wæætë në wede pönëmini inte quëwencæminimpa, ante Wængonguï nöingä pönëninque pönö cæcampa.

22 Oodeoidi, Öönædë nani mä cæï bai bamönengæ cæmini ate eññemälmönipa, ante anewënänipa. Guidiegoidi guiquënë, Nämä mä pönëninque eññemälmönipa, ante cædänipa. 23 Mönitö guiquënë, Codito ingante awænëmæ timpote wænönäni wængacäimpa, ante mäninonque ante apænemöni eñëmipä. Mänömaïnö ante apænemöni eññëninque oodeoidi guiquënë Baa ante tee tëwate bai oda cædänipa. Guidiegoidi guiquënë mänine ante eññëninque badete todänipa. 24 Mönitö ood-eomöni ïñömönite minitö guidiegomini ïñömönite ædänimë ïnänite Wængonguï apænte ængä ingaimö inte mönö ïñömö edæ ïmaï ante pönëmompa. Wængonguï nänö nö eññö incæ Codito

encacampa, Wængonguī nānō tæi piñænō incæ Codito entawengampa, ante do edæ eñente pönēmompā.

25 Wængonguī ōnonque ante cæcampa, ante pönēwēmīnitawoo. Mönō waocabo nanguī eñēmō imompā, ante pönēmīnitawoo. Iñæmpā, Nanguī eñēmō, ante tedewēmō incæ ōnonque wædāmō inte cæmompā. Wæætē Wængonguī guiquēnē ōnonque cæte bai cæcā incæ godōmenque gomonga nanguī eñengā inte cæcampa. Ayæ, Wængonguī aquīngā inte cæcampa, ante pönēmīnitawoo. Iñæmpā mōnō waocabo tæi piñæmō imompā, ante tedewēmō incæ mōnō ōnonque aquīmō inte cæmompā. Wæætē Wængonguī guiquēnē nē ōnonque cæte bai cæcā incæ godōmenque gomonga tæi piñængā inte cæcampa.

26 Iñānāni, æbānō iñōmīnite Wængonguī aa pecantapa, ante pönēedāni. Tōmāmīni dicæ nanguī eñēmīni ingamīniyaa. Inguipogaque quēwēnāni nanguī nāni encadō bai mīnitō tōmāmīni dicæ adobai nanguī encamīni ingamīniyaa. Tōmāmīni dicæ nanguī tæi piñæmīni ingamīniyaa. Awēnēidi pæingā nānō awēnē baquinque eñacā bai mīnitō tōmāmīni dicæ adobai awēnē baquinque eñamīniyaa. Mānōmaī iñōmīnite Wængonguī dicæ aa pecantawogaa. Incæte adocanque adocanque mānōmaī

iñōmīnite Wængonguī aa pegacāimpa.

27 Wæætē, Nē nanguī eñēnāni incæ guīñente wæcædānimpā, ante cædinque Wængonguī iīmaī cægacāimpa. Inguipoga quēwēnāni inānite cōwā adinque nē ōnonque cæi bai cædāni inānite apænte ængacāimpa. Ayæ, Nē tæi piñænāni incæ guīñente wæcædānimpā, ante cædinque Wængonguī inguipoga nē wæntæte cædāni inānite apænte ængacāimpa. Iñinque tōmengā mānōmaī cæcā ate waa cædānimpā, ante adinque nē tæi piñænāni wæætē guīñente wædānimpā.

28 Wængonguī inguipoga quēwēnāni nāni waa pōni māincoo ewente bai bacæimpā, ante cædinque, Inguipoga pancacooga wiwa incoo impā, ante adinque mānincooque æninque waa cægacāimpa. Ayæ, Ōnoncooque impā, ante mōnō ānoncoo adinque tōmengā ingante do æninque nō cægacāimpa. Ayæ, Dæ ampa, mōnō ānoncoo incæ do adinque Wængonguī mānincoo æninque nanguī cægacāimpa.

29 Iñinque Wængonguī weca ongōninque waocā adocanque incæ, Waēmō imopā, ante ædō cæte anguingāā.

30 Wængonguī pōnō ængā beyænque mīnitō Codito Itota nempo quēwēmīnimpā. Wængonguī Codito Itota ingante da pōnongā æninque mōnō Codito nānō eñēnō bai ænte entawēmompā. Tōmengā nempo quēwēninque

mönö tömengä nänö nö cæte quëwëno bai adobai ænte entawëmompä. Ayæ tömengä tæiyæ waëmö nänö ëwocadö adobai pönongä æninque tæiyæ waëmö ëwocate quëwëmompä. Ayæ Codito ængä beyænque mönö abæ tawænte gote bai quëwëmompä. ³¹ Ìninque Wængonguï beyæ nãni yewæmongainö bai iïmai ante bacæimpa. “Wacö, botö nanguï waëmö pönï imopa, ante nämä waa ate apæneinente wædongä iïnömö tömengä wæætë, Mönö Awënë adocanque waëmö pönï ingampa, ante apænecä ìninque waa cæbaingampa.”

2

Itota Codito ingante awäa timpodäni wængacäimpa, ante

¹ Ìñänäni botö minitö weca apænecæte ante mä pöninque nè nanguï ëñënäni nãni waa ëñëno bai ëñënamäi imo inte bai pontabopa. Waodäni nãni waa tede bai tededämäi imo incæ pontabopa. Wæætë, Wængonguï näwangä waa pönï cægacäimpa, ante mäninonque ante apænecæte ante pontabopa. ² Itota Codito ingante do adimo inte botö, Tömenganque nänö cægäinonque ante ëñente bai cædinque botö coodintoidi weca gote apænebote, ante godämäi iñedë do änömoimpa. Ìninque, Wadö nãni nanguï ëñëno ante ëñënamäi inte bai cædinque botö, Itota Codito ingante awäa timpodäni wængacäimpa, ante

mäninonque ante ëñente bai gote apænebote, ante pönëninque minitö weca pontabopa. ³ Ayæ botö aquïmo pönï inömo inte minitö weca pöninque, Ædö cæte apænequimoo, ante guïñënete wædinque nanguï do do wäate pömo aminitapa. ⁴ Pöninque botö, Mänömäi impa, ante dicæ tömëmo nanguï ëñëno ante tedetabogaa. Wængonguï beyæ apænebo ëñëedäni, ante änimo incæ botö dicæ waa pönï tedete bai apænetabogaa. Wæætë Wængonguï Önöwoca tönö äawocaque bai ëwocadinque botö tömengä nänö tæi piñænö beyænque apænebo aminitapa. ⁵ Mänömäi cædinque botö, Waomö mönö nanguï ëñëno beyænque ante wïi pönencæminimpa. Wæætë Wængonguï nänö tæi piñænö beyænque wede pönëmini bacæminimpa, ante cæcæte ante mänömäi ponte apænetabopa.

Wængonguï cëbänö ëmongää, ante tömengä Önöwoca odömongä ëñëmompä, ante

⁶ Wæætë ædæmö pönënäni æmæwo pæte bai iñönänite mönitö tömënäni weca ongöninque möni nanguï ëñëninö ante apænemönipa. Incæte ñöwodäni nämä nãni ëñëno ante apænedämäi imönipa. Ayæ imæca awëneidi nãni dæ goquincabo tömënäni nãni ëñëno ante apænedämäi imönipa.

⁷ Wæætë Wængonguï awëmö iñonte nänö ëñengainö ante apænemönipa. Tömengä

iñömö, Botö nanguï eññenömo
 inte pönö cæbo beyænque
 botö nē apænte ænänique ñäö
 apäite bai entawencædänimpa,
 ante inguipoga dæ añedē
 wēēñedē pönī incæ
 mönō imonte ante pönö
 cægacäimpa. Incæte, Mänömaï
 cæcæboimpa, ante tömengä
 nänö eññenö ante wadäni
 eññenämaï incædänimpa,
 ante wææ cædinque wē
 wodonte bai cædinque
 tömengä nänö eññengainö
 ante ñöwo ganca awëmö
 iñömö entawēnongäimpa.

Ñöwo iñömö tömengä awëmö
 nänö eññengainö ante tæcæ
 apænecä eññenimöni inte
 mönitö wæætē mäninö
 ante ñöwo apænemönipa.

⁸ Inguipoga awēñedi
 guiquënë Wængonguï nänö
 wē wodonte eññengainö ante
 dicæ eññenäniyaa. Edæ
 mäninö ante eññente bai
 tömēnāni mönō Awēñē ñäö
 bai entawēnongä iñongante
 awāa timpote wænönāmaï
 incædönänimpa. ⁹ Wæætē
 iïmaï ante yewæmongatimpa.

“Botö imote nē waadete
 pönēnāni iñömö wat-
 apæ quēwencædänimpa,
 ante Wængonguï do pönö
 badongacäimpa.

Mäninö nänö pönö cægainö
 ante waocä dicæ acäa.
 Mäninö ante dicæ
 eññengäa.

Edæ waocä nämanque mä
 pönēninque dicæ
 eññengäa,”

ante nāni yewæmongai
 bai iñque bacäimpa, ante
 mönitö apænemönipa.

¹⁰ Wængonguï Önöwoca

guiquënë tömäa cöwä ad-
 inque Wængonguï awëmö
 nänö pönö badongainö
 ante edonque adinque do
 eññengampa. Iñique mönonga
 pö guiidinque tömengä mönō
 imonte edonque odömongä
 eññemompa.

¹¹ Edæ mönö wao-
 cabo incæ, Adocanque
 önöwēnenque pönēē cöñongante
 wacä, Æbänö ante pönēē
 congää, ante ædö cæte
 eññengüingää. Edæ nē
 pönēē congä guiquënë,
 Botö æbänö ante pönēē
 cömoö, ante tömengä ado-
 canque önöwēnenque pönente
 eññengampa.

Wængonguï
 adobai ingampa. Wængonguï
 æbänö ante awëmö pönēē
 congää, ante waocä ædö cæte
 eññengüingää. Wængonguï
 æbänö ante pönēē con-
 gää, ante tömengä Önöwoca
 adocanque eññēñongä
 wadäni eññenämaï inänipa.

¹² Wængonguï iñömö, Botö
 æbänö pönömo æminii, ante
 edonque acæminimpa, ante
 cædinque tömengä Önöwoca
 ingante da pönongä ænte
 ewocate amompa. Iñique
 inguipogaque quēwēnāni
 nāni pönēñö bai entawēnāmaï
 inömö inte mönō Wængonguï
 tömengä Önöwoca tönö
 äawocaque bai ewocamö inte
 do eññemompa.

¹³ Mönitö iñömö, Wængonguï
 mänömaï pönö cæcampa,
 ante odömoncæte ante
 mä pönente möni eññenö
 ante apænedāmaï imönipa.
 Wæætē Wængonguï Önöwoca

pönö odömonte apænecä
 ëñente ëwocadinque tömengä
 nänö odömönö möni ëñënö
 ante apænemönipa. Edä
 Wængonguï Önöwoca nänö
 pönënö ante ëñencæte ante
 Wængonguï Önöwocaque nänö
 apænede ante apænete
 ëñente ëwocacæimpa, ante
 pönëninque mönitö mänineque
 ante apænemönipa.

¹⁴ Edä, Wængonguï
 Önöwoca nänö pönënö
 æbänö i, ante tömengä
 Önöwoca tönö ääwocaque bai
 nē ëwocadänique pönente
 ëñënanipa. Ìninqe nē
 ömæwocacä bai ingä
 guiquënë tömengä ædö cæte
 edonque ëñenguingää. Edä
 oda cæcampa. Mäninö
 ante apænemöni ëñëninque
 tömengä, Önonquedö ante
 apænete wæcantedö abi, ante
 badete todinque edä, Baa
 angampa. ¹⁵ Wængonguï
 Önöwoca tönö ääwocaque bai
 nē ëwocacä guiquënë, Tömää
 æbänö i, ante cöwä adinque
 edonque pönï ëñengampa.
 Wæætë edä, Tömengä æbänö
 ëwocacää, ante wadäni cöwä
 adäni incæte ædö cæte
 apænte anguinänii. ¹⁶ Ayæ,
 “Wængonguï Awënë æbänö
 nangui ëñente pönengää,
 ante æcänö ëñenguingää.
 Edä Wængonguï ingante
 godömenque odömönänipa
 diyæ ëñente baquingää,” ante
 yewæmongatimpa. Mönö
 guiquënë Codito ëñente nänö
 pönënö ante entawëmompä.

3

*Wængonguï ingante nē
 cæmō mönō godongämæ
 cæcabo*

¹ Ìñänäni ëñëedäni.
 Codito Önöwoca tönö nē
 ædæmō ëwocadäni inänite
 botö Wængonguï Önöwoca
 nänö apænedö ante do
 apænebopa. Minitö guiquënë
 mempoga ëñämïni inte Codito
 nempo quëwëmïni incæ
 tæcæ ëñadäni bai pædämaï
 inömïni inte minitö ingui-
 pogaque ante pönëmïni
 awædö. Mänömaï beyæ botö
 adobainö ante ædö cæte
 minitö iminite apænequïmoo.
² Edä tæcæ ëñadäni ìñömö
 tæëmö mönö cænguï capo
 capo cænämaï inänipa.
 Minitö ìñömö tömënäni bai
 adobai imïni inte Wængonguï
 Önöwoca nänö apænedö
 ante ædö cæte ëñenguïmïni.
 Ìninqe tæcæ ëñadingä in-
 gante goömæ di godönete
 bai cædinque botö minitö
 iminite apænedinque ado-
 deque adodeque apænebo
 ëñëmïnitäpa. Ìñæmpä ñöwo
 ganca tæcæ ëñadäni bai
 inömïni inte minitö æiquedö
 ëñenguïmïni. ³ Edä cöwë
 inguipogaque ante pönëmïni
 inte pancamïniya, Wacä
 gomonga cæcampa, ante
 piinte wæmïniya. Pan-
 camïniya guiquënë wæætë
 godö wæætë godö piinte
 anewëmïniya. Mänömaï
 cæte quëwëninque minitö
 ömæwocadäni bai imïni inte
 inguipogaque ante pönente
 quëwëmïni abopa. ⁴ Edä
 iïmaï ante tedewëmïniya.
 Adocanque, “Botö Pabodo

nänö nē ēmiñæmo ïmopa,” ante cæcampa. Wacä, “Botö guiquënë Apodo nänö nē ēmiñæmo ïmopa,” ante cæcampa. Mänömainö ante minitö ömæwocamini inte bai cæmini awædö.

⁵ Ìñæmpa, Apodo æcänö ingää, ante pönëmini. Pabodo æcänö ingää, ante pönëmini. Edæ botö mönö Awënë nänö pönö anganca tömengä ingante nē cæbo bagaboimpa. Apodo adobai mönö Awënë nänö pönö anganca Awënë ingante nē cæcä bagacäimpa. Ìninqe tömengä beyæ nē cæmönaque ïmöna inte mönatö minitö ïminite apænemöna eñente pönëminitapa.

⁶ Tömëmö minte bai cædinque botö mä apænebo ate minitö tæcæ eñëminitapa. Apodo guiquënë, Cöñe bate pæcæimpa, ante æpæ gao caadäni bai cædinque minitö ïminite godömenque nangui ödömonte apænecä eñëminitapa. Incæte mönatö apænemöna beyænque ædö cæte tä bocate bai pæwoquimini. Wængongui adocanque nē apænecä beyænque minitö tä bocate bai pæwocate ewocaminipa.

⁷ Ìninqe minte bai nē apænebo inte botö tönö Apodo æpæ gao cæte bai nē ödömonte apænecä tönö mönatö ïñömö önomönaque ïmönapa. Wængongui tömenganque, Pæe, ante nē äongä ingampa. Tömengä adocanque angä beyænque pæminitapa.

⁸ Botö nē apænebo tönö Apodo nē ödömonte apænecä tönö mönatö, Pæcæimpa, ante äanque bai Wængongui beyænque cæmönapa. Ìninqe botö nē apænebo ïñömote tömengä nē ödömonte apænecä ïñongante Wængongui ïñömö, Minatö apænegainö beyæ æeda, ante eyepæ pönï pönongä æncæmönaimpa. ⁹ Mönatö ïñömö Wængongui tönö godongämæ cæmöni inte möni nē cæcabo ïmönipa. Minitö guiquënë Wængongui quimini ïnömini inte tömengä gönea bai pæwocamini ïminipa.

Ayæ adobai tömengä nänö mænöincö bai ïminipa. ¹⁰ Nē eñente mæmongä ïñömö, Wænömænæca ïnö mæmongæimpa, ante cædinque dicacoo cö cö cæcampa. Botö ïñömö Wængongui waadete pönö cæcä ate nē eñente mæmongä bai adobai bagaimo inte botö minitö weca mä ponte apænebo eñëminitapa. Nöwo guiquënë botö mänömai cö cæte bai mä apænebo eñëmini ate wadäni ponte botö cö cædincaa wænömænæca mænonte bai cædinque godömenque ödömonte apænedäni eñëminipa. Ìninqe edæ æcänö mänincaa mænonte bai ödömöna tömengä töingä mænonte bai nö eñente ödömonte apænequënegä ingampa. ¹¹ Waodäni, Dica adocaa wænömænæca ïnö mæmongæimpa, ante täno nani cö cædinca bai Itota Codito adocanque Tänocä

ingampa. Īninqe, Wacā tānocā ingampa, ante bai cædinque mīnitō ædō cæte wacā mīñæ gomīni. Īñæmpa, Dica wacaa wænōmēnæca inō mænonte bai babaimpa.

12 Ayæ tānoca nāni gö cædinca bai Itota Codito Tānocā ĩñongante mōnitō, Māninca adocaa wænōmēnæca mænongæimpa, ante bai cædinque odōmonte apænemōnipa. Nē mænōnāni ĩñōmō oodo æninqe padata æninqe dica nāni waa pōnī adinca æninqe, Quincamē ēwēnāmaī inguinca, ante æninqe tōmēnāni nāni mænōnō bai cædinque pancamōniya nō pōnī odōmonte apænemōni ate mōnitō apænedō wido cædāmaī ingæimpa. Wadāni guiquēnē awæ æninqe gaguimæ amimō ĩ æninqe ayawāa amiwæ æninqe quincōmē ēwenguincoo æninqe godō mænōnāni bai cædinque tōmēnāni ōnonque odōmonte bai apænedānipa. 13 Edæ Wængonguī nānō apænte anguīōnæ ĩnque ba ate gonga nāni angā nanguī bæcocæimpa. Māniñedē ate edæ, Mōnitō æbānō ñōwo odōmonte apænemōnīi, ante ñāō gongæ edonque acæimpa. Wængonguī māniñedē mōnitō apænedō apænte ancæte ante cædinque nē tante bai cæcā ate pancadea æmæwo montæ göne ate pancadea ongō æncæcæimpa.

14 Īninqe, Ecānō mænongaincāpænemīni awædō. Nē montæ gōnāmaī ĩ, ante

adinque Wængonguī eyepæ pōnongā æninqe nē mænongaingā wæætē watapæ quēwencæcæimpa. 15 Wacā guiquēnē tōmengā nānō mænongaincō do montæ gö adinque Wængonguī mānincō nē mænongaingā ingante pōnōnāmaī incæcæimpa. Incæte māningā waocā gonga bæcōyōmō wodii tao wīnongā bai ōmæpocā wæyongante Wængonguī ængā beyænque tōmenganque quēwencæcæimpa.

16 Mīnitō ĩñōmō, Wængonguī Ōnōwoca ingante do æninqe tōmengā ingante ēwocamōmpa, ante ēñēnāmaī ĩmīnitawo. Wængonguī tæiyæ waēmō oncō bai mōnō baō ēñamōmpa, ante ēñēnāmaī inte bai cæmīni awædō. 17 Wængonguī oncō tæiyæ waēmō oncō ĩ ĩñonte waocā bæ tate wido cæcā adinque Wængonguī nāēmæ tōmengā ingante edæ ōmæe ēwencæcæimpa. Ayæ adobai Wængonguī tæiyæ waēmō oncō bai baō ēñayōmīnite waocā wapiticæ odōmonte apænecā beyæ mīni godongāmæ apænedincabo incæ oda cæte nāwæ gomīni adinque nē wapiticæ apænecā ingante Wængonguī adobai wido cæcæcæimpa.

18 Mīnitō, Nōwodāni nāni ēñēnō ante do nanguī ēñēmōnipa, ante pōnēmīnitawoo. Īñæmpa mānōmaīnō ante mīnitō nāmā babæ pōnēwēninqe Nē nō ēñēmīni bacæte ante

mīnitō ñōwodāni nāni nanguī
 ēñwēnō ante wido cædinque
 òmæcamīni badinque nē
 ēñēmīni bacæmīnimpa.
 19 Inguipogaque quēwēnāni
 nanguī ēñēnāni incæte
 Wængonguī, Ōnonquedō ante
 ēñēmīni awædō, angampa.
 Edæ Wængonguī beyæ
 apænedinque iīmaī ante
 yewæmongadānimpa. “Ōmē
 nāmā nānō ñōnōmē incæ
 waocā nāemæ wīni wīni
 dawacā bai nē nanguī
 ēñēnāni adobai nāmā nāni
 ēñēnō beyænque nāemæ
 oda cædānipa, ante cæbopa,”
 Wængonguī angampa. 20 Ayæ
 adobai, “Nē ēñēnāni iñōmō
 tōmēnāni nāni nanguī ēñente
 pōnēnō incæ idiquibæ
 impa, ante edæ mōnō
 Awēnē do ēñengampa,” ante
 yewæmonte ongompa.

21 Īnīnque, Botō waocā ado-
 canque nānō nē ēmīñæmo
 inte tobopa, ante ānāmaī
 incæmīnimpa. Īñæmpa mōnitō
 waomīni inte tōmāmōni
 mīnitō beyæ ante cæte
 quēwēmōnipa. 22 Botō Pa-
 bodobo iñōmo incæ Apodo
 ingā incæ Pegodo ingā
 incæ mīnitō beyæ ante
 cæte tōmāmōni quēwēmōnipa.
 Inguipo incæ inguipoga
 ongoncoo incæ mīnitō beyæ
 ongompa. Mōnō quēwēmāmo
 incæ mōnō wænguīmāmo
 incæ mīnitō beyæ ongompa.
 Ñōwopāmo incæ mīīmāmo
 iīncayæ ponguīmāmo incæ
 quīncoomē incæ edæ
 mīnitō beyæ tōmancoo on-
 gompa. 23 Ayæ mīnitō
 wæætē Codito beyænque

quēwēmīni iīmīnipa. Codito
 wæætē Wængonguī beyænque
 quēwengā ingampa, ante āmo
 ēñēmaīmīnipa.

4

*Itota nānō nē da godon-
 gaimōni inte iīmaī cæmōnipa*

1 Īnīnque mōnatō Pabodobo
 tōnō Apodo iñōmōnate mīnitō
 iīmaī ante ēñenguēnēmīni
 iīmīnipa. Codito tōnō
 godongāmæ cædinque
 tōmengā beyæ ante Pa-
 bodo tōnō Apodo nē cæda
 iīnapa. Ayæ godōmenque,
 Wængonguī tōmengā nānō
 awēmō ēñengainō ante
 pōnō apæneca ēñēna
 inte tōmēna mānīnō ante
 nē apæneda iīnapa, ante
 ēñenguēnēmīni iīmīnipa.

2 Īnīnque Awēnē Wængonguī
 iīmaī angampa. Botō waocā
 ingante quiēmē pōnō cæbo
 ænīnque tōmengā botō
 pōnōnonque entawēnīnque nō
 pōnente ædæmō aaquēnengā
 ingampa, ante Wængonguī
 cōwā adinque, Æbānō botō
 beyæ wææ aabii, ante
 apænte angampa. 3 Īnīnque
 mīnitō, Pabodo æbānō cæcāā,
 ante apænte ancæte ante
 cōwā amīni incæte botō
 wædāmaī iīmaīmopa. Nē
 apænte nāni ānoncabo incæ
 botō imote adobai cōwā ad-
 iñque apænte ānāni ēñēnīnque
 botō wædāmaī iīmaīmopa.
 Tōmēmo incæ, Æbānō botō
 cōwē wede pōnente cæbo
 iīmo, ante ædō cæte nāmā an-
 guīmoo. 4 Botō, Tōmēmo wēnæ
 wēnæ cædāmaī iñōmo iīmopa,

ante pönēmopa. Incæte, Wentamō mongænāmaī imopa, ante ædō cæte botō nāmā anguimoo. Mönō Awënë adocanque botō imote nē apænte angā ingampa.

⁵ Mäninō beyæ mīnitō, Iñque bayedē tōmāā apænte angæimpa, ante mönō Awënë ponganca ee adinque apænte änāmaī iedāni. Tömengā iñmōmō waomō mönō awēmō cægainō ante, Edonque pōnī acæimpa, ante nāō iñmōmō māo odōmoncæcäimpa. Ayæ, Æbänō cæcæboimpa, ante mönō önöwēnenque pönengainō incæ edonque odōmongā gongæ nāwæ acæimpa. Ayæ, Adocanque æbänō waa cægacāi, ante, Wacā æbänō waa cægacāi, ante watapæ apænedinque tōmāmō mönō cægainō ante Wængonguī pönō apænecä eñente mönō tocæimpa.

⁶ Iñänāni eñeedāni. Waocä adocanque ingante, Waingā ingampa, äinque wacā ingante wīi piincæminimpa, ante yewæmongatimpa. Iñinque botō mīnitō beyæ ante, Mönatō æbänō cæmōna, ante yewæmontabopa. Mīnitō, Apodo tönō Pabodo æbänō cæda inaa, ante pönēninque Wængonguī beyæ nāni yewæmongainonque ante mäninonque eñente cædinque godōmenque cædāmaī incæminimpa, ante cætabopa. ⁷ Iñæmpa tōmāmō önōmonque iñōmonte Wængonguī, Bitō gomonga waēmōmi pōnī imipa, ante dicæ apænte anganta-

wogaa. Bitō entawēnō iñmōmō tōmēmi ocaidē mā bitō pönēnō beyænque dicæ entawēmitawogaa. Mönō Codito adocanque edæ pönō apænecä eñente nē ænte entawēmi iñōmi inte bitō, Tömēmoque nāmā beyænque entawēmopa, ante ædō cæte ānewēmii.

⁸ Mīnitō, Eyepæ pōnī do entawēmōnipa, ante bai cæmīni awædō. Mīnitō waa quēwenguinque ante do eyepæ ænte bai cæmīni awædō. Edæ Pabodoidi mōnitō beyæ cædāmaī iñönānite tōmēmōni nāmā beyænque awënë odeyemōni bamōnipa, ante cæte bai cæmīni awædō. Iñæmpa mīnitō nāwangā awënë odeyemīni bamīni bai mōnitō adobai awënë odeyemōni badinque nanguī tocædōmōnimpa. ⁹ Wæætē Itota nānō nē da godongaincabo iñōmōnite Wængonguī incæ, Yæmiñæ pōnī gote nāni wænguinque godānitedō amīni, ante badete tote bai odōmongā awædō. Mänōmaī cæcä adinque woadāni incæ anquedoidi incæ Wængonguī nānō nē badongaināni tōmānāni mōnitō imōnite adinque badete todānipa, ante awædō.

¹⁰ Edæ mīnitō adobai cædinque iīmaī piīmīni wæmōnipa. Mōnitō Codito beyæ cæyōmōnite mīnitō, Ocāi ömæcamīni inte cæminipa, ante pönēmīnitawoo. Wæætē nāmanque ante pönēninque, Codito nempo quēwēninque mōnitō ocāi encāmōni inte nanguī eñēmōnipa, ante tedewēmīni

awædö. Ayæ, Pabodoidi aquüi pöni iñönänite mönitö wæætë tæëmö piñæmöni imönipa, ante pönëmini awædö. Wadäni adobai minitö iminite ante apænedinque, Waïmini pöni iminipa, äninque mönitö imönite ante wæætë, Önöminique iminipa, ante piñänipa.

11 Ayæ mönitö ñöwo ganca cænguï cænämaï inte gue ænente awædö. Tepæ bedämaï inte gæwænte awædö. Weocoo wää tæincoo mongænte awædö. Ayæ tæi tæi pänäni caate wæmönipa. Ayæ oncö ömaamöni inte ¹² mönitö önompoca nanguï cædinque ænte quëwëmönipa. Wënæ wënæ iminipa, ante piñäni wædinque mönitö wæætë, Minitö iminite Wængonguï pönö waadete cæcæcäimpa, ante cæmönipa. Ayæ togænte pänäni ate wædinque mönitö wæætë piñämaï piyænë cæmönipa. ¹³ Mönitö imönite ante apænedinque, Wiwa cædänipa töö, ante babæ änäni ëñente wædinque mönitö wæætë waadete apænemönipa. Edæ, Ewëmöimæ gadonguimæ bai iminipa. Ömæpocoo wido cæquincoo bai iminipa töö, ante piñinque inguipogaque quëwënäni iñömö mönitö imönite ñöwo ganca cöwë wido cædäni wædömöni imönipa.

14 Mönitö beyæ cædinque Pabodoidi wæwente quëwënäni ante adinque minitö wæætë guingo imonte

wæcæminimpa, ante botö dicæ mänömainö ante yewæmömogaa. Wæætë botö wëmini bai iñöminite botö, Mänömaï cædinque mïni wæquinque impa, ante wææ yewæmömopa. ¹⁵ Minitö iminite në aadäni iñömö diete müdo ganca mänimpodäni iñönänite mönitö minitö mæmpoidi bai imöni guiquënë mëmöniya pöni imönipa. Edæ, Itota Codito nempo quëwëninque botö, Itota Codito pönö cæcä beyænque mönö watapæ quëwengæimpa, ante apænebo ëñëminitapa. Mänömainö ante apænebo ëñëninque minitö mempoga ëñamini ate botö minitö mæmpo bai bagaboimpa. ¹⁶ Mänömaï beyæ botö minitö iminite waadete apænedinque, Botö mæmpobo cædö bai minitö adobai cæcæminimpa, ante nanguï ämopa.

17 Botö tömämæ godinque wayömö Codito ingante nani godongämæ pönencabo weca wayömö nani pönencabo weca go guidinque iïmaï ante apænebopa. Mönö Itota nempo quëwëninque nö ëñëninque waa cæte quëwengæimpa, ante odömönte apænebopa. Mänömainö ante botö odömönte apænedö bai botö tömömo adodö ëñente quëwëmo abaimpa. Iñinque minitö, Pabodo mänömaï quëwengampa, ante ëñencæminimpa, ante botö në waadecä Timoteo ingante da godömo minitö weca ponte apænecæcäimpa

Tömengä iñömö botö wengä bai inongä inte Codito nempo quëwëninque cöwë nö pönente cæcä ingampa. Tömengä minitö weca ponte apænedinque, Pabodo nänö odömonte apænedö bai tömengä nämä adodonque ante cöwë ëñente quëwengampa, ante apænecä ëñëninque adodö ante pönencæminimpa.

18 Pancaminiya, Pabodo wii pongä awædö, ante, Tömëmönique wæætë në ämöni incæmönimpa, ante botö imote piinte tedewëminipa. 19 Incæte mönö Awënë Ao angä ate botö oo poncæboimpa. Ponte adinque botö, Tömëmönique në ämöni incæmönimpa, ante në tedewëmini æbänö tedewëminii, ante änämaï incæboimpa. Wæætë adomini mini tæi piñænö ante cöwä adinque apænte ancæboimpa. 20 Wængongui Awënë Odeye nempo në quëwëmö iñömö wii önonque mönö tedequinö beyænque quëwëmompä. Wæætë edæ tæi piñænte mönö quëwenguinö ante mönö tömengä nempo quëwëmompä. 21 Minitö æbänö cæmini ate minitö weca ponguimo. Edæ mini cædinö adinque botö pangüenëmo inguimo, äminitawo. Wæætë waadete pönëninque ædæmö cæquënëmo inguimo, äminitawo.

5

Në wiwa towengä ingante apænte angæimpa, ante

1 Edæ, Në wiwa towengä incæ coodintoidi nani pönencabo tönö godongämæ ongongampa, ante tededäni ëñentamönipa. Minitö weca ongongä adocanque tömengä wæmpo nänöogængä incæ manguiwengampa töö. Iñæmpa Wængongui ingante në ëñënämaï inäni incæ mänömaï wënæ wënæ cædämaï iñönäni minitö weca ongonganque do cæcä apa cæminii. 2 Në wiwa towengä tönö godongämæ ongömini incæte minitö, Tömëmönique waa cæmöni imönipa, ante tedewëmini awædö. Incæte Ca ca wæmini bai waa incædönimpa. Në wiwa cæcä ingante, Mönitö weca ongönämaï gobäwe, ante da godömini gocä bai waa incædönimpa. 3 Botö guiquënë nänënë quëwëmo incæte minitö weca owote bai önöwënenque pönëmo imopa. Iñinque minitö weca owote bai botö në wiwa cæcä ingante do apænte ämpa. 4 Minitö Awënë Itota ëmöwo apænedinque godongämæ pönömömini botö nänënë quëwëmo incæte adoyömö owote bai pönencæboimpa. Ayæ Awënë Itota tæi piñængä inte minitö tönö adoyömö ongoncæcäimpa. Iñinque minitö iïmaï cæedäni. 5 Awënë nänö ponguionæ iñedë në wiwa cædongä tömengä önöwoca quëwencæcäimpa, ante iïmaï cæedäni. Tömengä nänö wiwa ëñayö ewente bacæimpa, ante cædinque minitö tömengä

ingante Tatāna nempo pædæ godömīni æncæcäimpa.

6 Mīnitō, Waa ĩmōni ĩmōnipa, ante teded-
inque wīwa tedewēmīnipa
tōō. Edæ dodāni nāni
yewæmongainō ante adāmaī
inte baī tedewēmīnipa. “Pāō
tōmāo yedæ æmpoquinque
wædænque da wēnāni” baī
mīnitō adobaī adocanque
wīwa cæcā ingante mīni
oda cæquinque ee amīni on-
gongampa. 7 Mīni pōnencabo
waēmō pōnī mīni entawen-
guinque pāō yedæ æmpoquī
wido cæte baī cædinque
nē wīwa cædongā ingante
da tadōmīni gocæcäimpa.
Edæ mōnō Codito ĩñōmō
wīwa mōnō cædinō ante
ñā mēnongacæte ante nāmā
wepæ godongacäimpa. Edæ
dodāni, Nē wænonguēnengā
wænōnāmaī inte wodo
pænta gocæcäimpa, ante,
Patowa, ante codotedo
nāni nē wænongaingā baī
mōnō Codito ĩñōmō adobaī
ĩnongā inte wængacäimpa.
8 ĩnque mōnō pāō yedæ
æmpoquī ōmæmō ĩ cænte baī
cædinque wīwa mōnō cædō
ante wido cædinque mōnō
piinte cædāmaī inte waa cæte
quēwengæimpa. Ayæ ææmæ
watapæ bete baī cædinque,
Quinō nāwangā pōnī ĩ, ante
Ao ante æninqe mōnō nō
pōnente quēwengæimpa.

9 Nē wīwa towēnāni
tōnō godongāmæ cædāmaī
iedāni, ante botō cadota
ante do yewæmōmo
amīnitawo. 10 Mānōmaīnō
ante yewæmōninque botō,
Inguipogaque quēwēnāni

tōnō godongāmæ cædāmaī
iedāni, ante dicæ antabo-
gaa. ĩñæmpa wīwa
towēnānique, wacā quī
nē æīnente wædānique,
wacā quī nē ō ænānique
inguipoga quēwēnānipa.
Ayæ, Wængonguī impa,
ante badōninque nē ædæ
wæænte quēwēnānique
mānimpodānique inguipoga
quēwēnānipa. ĩnque ædō
cæte tōmēnāni weca cædāmaī
inguī. Edæ inguipo emō
cæte gote baī tōmēnāni weca
ongōnāmaī inguī.

11 Wæætē mānīnō ante
yewæmōninque botō, Mīni
pōnencabo incæ adocanque
wīwa cæcā adinque mīnitō
tōmengā tōnō godongāmæ
cædāmaī iedāni, ante wææ
āmopa. Edæ, Nē pōnengā
incæ wīwa towengantawo.
Nē pōnengā incæ wacā
quī æīnente wæcantawo.
Wængonguī impa, ante
badonte nē pōnengā ædæ
wæængantawo. Wacā ingante,
Wēnæ wēnæ ĩmipa, ante
angantawo. Tī nāmæ bete
nē pōnengā incæ quidi quidi
dowængantawo. Wacā quī
æncæte ante babæ cædinque
ō ængantawo. ĩnque tōmengā,
Nē pōnēmo ĩmopa, ānongā
incæ mānōmaī wīwa cæcā
adinque mīnitō tōmengā tōnō
godongāmæ cædāmaī inte
godōmenque tōmengā tōnō
godongāmæ contate cænāmaī
iedāni, ante botō wææ ancæte
ante āmopa.

12 Mīnitō Codito nempo
mīni quēwencabo incæ nāēmæ
apænte ānāmaī ĩmīni inte oda

cæminipa. Wadāni inānite Codito nempo quēwēnāmaī iñōnānite botō, Tōmēnāni æbānō wēnæ wēnæ cædānii, ante ædō cæte apænte anguimoo. ¹³ Wængonguinque tōmēnāni inānite apænte ancæcāimpa. Incæte mīni cabo incæ adocanque wiwa cæcā adinque mīnitō tōmēmīni, Mōnitō weca ongōnāmaī gobāwe, ante da tadōmīni tao gocæcāimpa.

6

Nē pōnēnāmaī ingā apænte ancæcāimpa, ante ānāmaī iē

¹ Mīni pōnencabo iñōmīnite adocanque bitō imite wēnæ wēnæ cæcantawo. Inique bitō, Tōmengā ingante apænte ancædānimpa, ante cædinque ēñēnāmaī ināni weca ædō cæte ænte gobii. Wæætē Wængonguī quīnāni inānite angā ēñēninque tōmēnāni wæætē, Tōmengā æbānō wēnæ wēnæ cæcāā, ante apænte adinque nō ancædānimpa. ² Edæ mōnō Wængonguī quīmō iñōmō edæ, Inguipoga tōmāmæ quēwēnāni æbānō wēnæ wēnæ cædānii, ante nē apænte anguimō imompa. Incæte mīnitō, Mānōmaī cæcæmōnimpa, ante ēñēnāmaī inte bai cæmīni awædō. Tōmāmæ quēwēnāni inānite nē apænte anguimīni inte mīnitō ñowo wædænque mīni apænte anguēnēnō incæ quīnante ānāmaī imīnii. ³ Mōnō iñōmō Wængonguī anquedoidi inānite nē apænte anguimō inōmōimpa, ante

ēñēnāmaī imīnitawo. Mānīnāni inānite nē apænte anguimō inōmō inte mōnō pōnencabo ñowo mōnō wædō ante mōnō godōmenque apænte angæimpa, ante pōnēmīniyaa.

⁴ Codito ingante mīni godongāmæ pōnencabo incæ mīni wædō ante apænte ancædānimpa, ante mīnitō ædānidō inānite āmīni apænte ānānii. Iñæmpa, Ōnōnānique inānipa, ante mīni ānōnāni incæ mānīnō ante nē apænte ānāni badānitawo.

⁵ Mīnitō guingo imonte mīni wæquinque cæminipa, āmo ēñēmaimīnipa. Nāna pōnencaya incæ nāēmæ wæætēdō wæætē āna wædinque mīnitō, Mōnō pōnencabo incæ æcānō nē nō ēñēnongā inte apænte anguingāā, ante adinque tōmengā ingante anguēnēmīni imīnipa. Iñæmpa mīnitō weca nē nō ēñēngā adocanque dæ angantawogaa. ⁶ Wæætē nāna pōnencaya incæ nāēmæ pīinique adocanque, Botō beyæ apænte āninque iingā ingante pancædānimpa, angampa. Ayæ godōmenque wēnæ wēnæ cædinque tōmengā nānō tōniñacā ingante nē pōnēnāmaī ināni weca ænte godinque, Apænte āninque pancæmīnimpa, angā pānānipa.

⁷ Iñæmpa mīni pōnencabo incæ nāēmæ pīinique, Apænte ante pangæimpa, ante dobæ oda cæminipa tōo. Edæ wacā wiwa cæcā ate wædinque bitō wæætē piyænē cæbi waa imaimpa.

Tömengä babæ wapiticæ äninque ö ængä wædinque bitö piyænë cæbi waa imaimpa. ⁸Incæte piyænë cæquënëmini incæ minitö wæætë babæ cædinque ö æmini awædö. Wacä ingante wīwa cæmini awædö. Mänömaī cædinque minitö mini pönencabo incæ wæætë godö wæætë godö wīwa cæminipa töö.

⁹ Wīi eñente cædäni iñömö Wængongui Awënë Odeye nempo cöwë guidämaī inguinäni inänipa, ante minitö iñömö eñenämaī inte bai cæminipa töö. Mänömainö ante pönëninque mini oda cæquinque i apa cæmini. Ñöwo godömenque ämo eñëedäni. Pancadäniya towente cædänipa. Pancadäniya guiquënë, Wængongui impa, ante näni badöniñömö gäänë ædæ wæænänipa. Pancadäniya guiquënë nänöogæ inämaī iñongante godö guëa möwënanipa. Pancadäniya guiquënë näna onguinæncaya incæ näna gæncaya inte bai cædinque guëa monte quëwënapa. ¹⁰ Pancadäniya guiquënë awëmö ænänipa. Pancadäniya guiquënë wacä maincoo ante æinente wædänipa. Pancadäniya guiquënë ti nämæ bete quidi quidi dowænänipa. Pancadäniya guiquënë wacä ingante, Bitö wënæ wënæ imipa töö, ante piiniquë babæ änänipa. Pancadäniya guiquënë babæ apænedinque ö ænänipa. Mänömaī wīwa cædönäni inte tömënäni Wængongui

Awënë Odeye nempo cöwë guidämaī inguinäni inänipa, ämo eñëmaimänipa. ¹¹ Mini pönencabo incæ pancaminiya mänömaī ingaimini inte ñöwo iñömö æbänö iminii. Edæ mönö Awënë Itota Codito ëmöwo beyænque Wængongui Önöwoca pönö ñä mënongacä ate minitö tæiyæ waëmö ëwocate quëwëmini adinque Wængongui, Botö ayömo minitö waa cæmini iminipa, angampa.

Baonga quëwëninque mönö tæiyæ waëmö entawente quëwengæimpa

¹² “Botö cæinënonque ante cæbo incæ Wængongui wææ änämaī ingampa,” ante apænedänipa. Incæte botö cæinënonque ante quëwëmo bai wīi botö waa quëwënguinque incædömoimpa. Botö cæinënonque ante cæbo incæ Wængongui wææ änämaī ingampa, ante näni änö iñömö edæ näwangä impa. Incæte botö cæinënonque ante cæbo bai botö ñä cæyænte bai wæwënguënëmo inte awædö. ¹³ Ayæ cængui iñömö. “Mönö cæncadë guiquinque cængui æmompä. Ayæ adobai mönö cæncadë cæi cængui beyænque ënëmompä,” äminitawo. Iñæmpa cængui incæ cæinca incæ, Idæwaa impa, ante Wængongui wo ëwëncæcäimpa. Ayæ adobai mönö baö iñömö wīi townëguinque beyæ eñamompä. Wæætë mönö Awënë beyænque mönö baö eñate quëwëmompä. Ayæ mönö

baö beyæ ante mönō Awēnē pō guicā ate tōmengā tōnō āawocaque bai ēwocamompa. 14 Īninqe edæ mönō Awēnē ingante Wængonguī tæēmō piñæninque angā ñāni ōmæmongā bai mönō imonte adobai tæēmō piñæninque angā ñāni ōmæmonguimō imompa.

15 Edæ, Codito quī, ante mönō baö incæ godōmō ængā ate mönō tōmengā baö bai ēñamompa, ante ēñēnāmaī imīnitawo. Īninqe Codito baö bai ēñabo inte botō iñōmō edæ onquiyængā mäincoo beyæ ante nē towente quēwengā tōnō edæ ædō cæte godō monguimoo. 16 Edæ, Æcānō mänōmaī godō möna tōmengā nē tote quēwengā tōnō adocanque bai bacampa, ante ēñēnāmaī imīnitawo. Edæ, “Mēnaa iñina incæ tōmēna wæætē nāna gæncaya mōninque adocanque bai bacædaimpa,” ante apænete yewæmonte ongompa. 17 Ayæ mönō Awēnē nempo quēwengā tōmengā iñōmō mönō Awēnē tōnō āawocaque bai ēwocamompa cæmīnii.

18 Æcānō godō towēna tōmengā nāmā baö cædingā inte nāmā baö nānō wæwenguinque wēnæ wēnæ cæcampa. Wæætē yabæque mönō wēnæ wēnæ cædō beyæ mönō baö ædō cæte wæwenguī. Mänōmaī iñinque mīnitō iñōmō wodii winonte towēnāmaī quēwēdāni. 19 Edæ Wængonguī tōmengā Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca in-

gante mīnitonga da pōnongā pō guite owocampa. Īninqe mīnitō, Botō baö tōmēmo quī ēñabopa, ante ædō cæte āmīnii. Īñæmpa Wængonguī Ōnōwoca tæiyæ waēmō oncō bai ēñate apa ānewēmīnii. 20 Wængonguī nanguī pōni godonte ængā beyænque mīnitō baö tōmengā quī ēñapa. Mänōmaī beyæ mīnitō, Tōmānāni Wængonguī ingante waa ate ēñencædānimpa, ante cædinque mīnitō baonga quēwēninque edæ waa cædāni.

7

Nāna gæncaya inōna inte iñmaī cæbainapa

1 Nōwo iñōmō mīni wædō ante yewæmōmīni ænte adinque botō iñmaī āmopa. Onguīñængā iñōmō onquiyængā ingante mönāmaī ingā waa tobaimpa. 2 Incæte, Wīi towēinente wæcæcāimpa, ante cædinque onguīñænāni tōmānāni, Botō nānōogængā incæcāimpa, ante mönāni waa imaimpa. Ayæ onquiyænāni adobai tōmānāni, Botō nānōogængā incæcāimpa, ante mönāni waa imaimpa. 3 Onguīñængā iñōmō tōmengā nānōogængā añongante, Botō nānōogæmi imipa, ante Ao āninqe āāodenque moncæcāimpa. Ayæ onquiyængā adobai, Botō nānōogæmi imipa, ante āninqe tōmengā nānōogængā añongante āāodenque moncæcāimpa. 4 Monte ate nānōogængā

tönö adocanque bai ba adinque onquiyängä wæætë, Onguiñängä qui, ante ëñadinque, Tömëmo baonque ëñabopa, ante ædö cæte anguingää. Ayæ adobaï onguiñängä wæætë, Onquiyängä qui, ante ëñadinque, Tömëmo baonque ëñabopa, ante ædö cæte anguingää. ⁵ Nänöogängä angä ëñente edæ Baa änämaï, Pancaguënëa Wængongui ingante nanguï apænecæte ante guëa Ao äninque nänëneto nänënë wantæ iñö möninue idæwaa. Edæ, Tatäna angä wacä ingante towëinente wæcæ wæ, ante wææ cædinque adodë iñömö wæætë moncædaimpa.

⁶ Incæte mänömaï äninque botö, Minitö botö änö bai cöwë cæcæminimpa, ante wææ änämaï imopa. Wæætë, Minitö mänömaï cæmini waa imaimpa, ante mäninonque ante apænebopa. ⁷ Onguiñænäni tömänäni botö bai wëmö cædäni quëwënäni bai waa incædönimpa, ante pönëmopa. Incæte Wængongui pancadäniya inänite pönö apænedinque, Bitö mönämaï inte adobique wëmö cæte botö beyæ cæcæbiimpa, äninque wadäni inänite, Bitö mömi ate mïna gæncaya botö beyæ cæcæminaimpa, angampa.

⁸ Botö, edëningä ingante apænedinque ayæ owæmpoingä ingante apænedinque, Botö bai wëmö cæbi waa imaimpa, ämopa. ⁹ Incæte ado-

canque, Onquiyängä ingante cöwë moncæboimpa, ante wæcä adinque botö, Bitö cöwë moncæbiimpa, ämopa. Edæ tömengä towëinente wædämaï incæcäimpa, ante wææ äninque botö, Tömengä godömenque waa quëwencæcäimpa, ante ee abo moncæcäimpa.

¹⁰ Do möningä ingante edæ botö iïmaï ämopa. Æ, wadö ämopa. Wü botö ämopa. Mönö Awënë incæ iïmaï angampa. Onquiyängä incæ tömengä nänöogängä ingante ëmö cæte godämaï incæcäimpa, angampa. ¹¹ Incæte ëmö cæte gocä ininque wæætë adodö pöninque adocä ingante mongä waa imaimpa. Wæætë adodö pönämaï ingä ininque tömengä ee quëwëninque wacä ingante cöwë mönämaï incæcäimpa. Ayæ onguiñängä incæ nänöogängä ingante pämänte godämaï incæcäimpa, ante mönö Awënë angampa.

¹² Wamini iminite guiquënë mönö Awënë änämaï iñongä botö wæætë iïmaï ämopa. Onguiñenganque në pönengä inte, Botö nänöogängä pönënämaï ingä incæ botö tönö ee quëwengampa, ante adinque tömengä nänöogängä ingante pämänämaï incæcäimpa. ¹³ Onquiyenganque në pönengä inte, Botö nänöogängä pönënämaï incæ botö tönö ee quëwengampa, ante adinque tömengä nänöogängä ingante pämänämaï incæcäimpa. ¹⁴ Onquiyenganque në

pönengä iñongante tömengä adocanque nänö pönönö beyænque Wængongui, Mina gæncaya botö quimina iminapa, ante onguiñængä ingante edæ do ængampa. Ayæ adobaï onguiñænganque nē pönengä iñongante tömengä nänö pönönö beyænque Wængongui, Mina gæncaya botö quimina iminapa, ante onquiyængä ingante adobaï do ængampa. Wængongui mänömaï cæcä beyænque minatö wënäni nāni waa quëwenguinque Wængongui quinäni badänipa. Wængongui wii mänömaï cæcä bai minatö wënäni iñömö Wængongui quinäni inämaï inte nöwadäni bai nänënë pæcædonänimpa.

15 Bitö adobique nē pönēmi iñömite bitö nänöogængä pämente gocä wædinque ee abi gocæ. Mänömaï emö cæte gocä adinque bitö tömengä ingante ñänönämaï inte bai badinque ee quëwencæbiimpa. Edæ,

Piyænē cæte quëwëedäni, ante Wængongui tömämö imonte aa pegacäimpa.

16 Bitö onquiyæmi tömēmi waa cæbi adinque bitö nänöogængä wabänö waa pönente quëwëmaingä, ante ædö cæte eñēmii. Edæ onguiñæmi adobaï tömēmi waa cæbi adinque bitö nänöogængä wabänö waa pönente quëwëmaingä, ante ædö cæte eñēmii.

17 Incæte mönö Awënë, iïmaï cæe, angä ate eñente wædinque bitö tömengä nänö änononque ante cæte

quëwencæbiimpa. Ayæ, Æbänö botö nänöogængä äayömo mönö Awënë aa pecantapa, ante pönëninque bitö mäniñedē bitö nänöogængä äagai bai adobi inte quëwencæbiimpa. Botö iñömö Codito ingante nāni pönencabo wayömö nāni godongämæ poncabo wayömö nāni godongämæ poncabo weca gote apænedinque, Mänömaï cæedäni, ante tömänäni inänite ante apænebopa.

18 Onguiñæmi imi do eö togænimi iñömite Wængongui aa pecantawo. Iñinque bitö, Bagäcä bai babote, ante cædämaï incæbiimpa. Eö togæmi inte ee quëwëe. Wæætē eö togænämaï iñömite Wængongui aa pecantawo. Iñinque bagäabi inte ee quëwëe. 19 Edæ

eö togæmö incæ bagämö incæ waomö önömonque imompa. Wii mäninö

beyænque waa quëwëmö imompa. Wæætē Wængongui nänö wææ angainö eñente beyænque waa quëwëmompä.

20 Iñinque, Æbänö engæñömo Wængongui aa pecantawoo, ante pönëninque bitö adobi inte cöwë quëwëe. 21 Bitö

wacä beyænque cæte nē quëwëmi iñömite Wængongui bitö imite aa pecantawo. Iñinque bitö nē cæbi inte piyænē cæte wädämaï incæbiimpa. Incæte bitö imite ñimpo cædinque, Abæ tawænte goe, angä eñëninque ee goe.

22 Waocä beyænque cæte nē quēwēmi iñōmite mōnō Awēnē aa pecantawo. Ìninqe mōnō Awēnē incæ pōnō ñimpo cædinque, Abæ tawænte goe, angä eñēninqe ee gote bai ēwocabipa. Wæætē bitō waocä beyænque nē cæbi ināmaï iñōmite mōnō Awēnē aa pecantawo. Ìninqe Codito nē aa pete ængä beyænque bitō cæte nē quēwēmi babipa. 23 Edæ Wængonguï tōmengä nänō Tæiyæ Waēmō Wengä ingante godongä beyænque mōnō wæætē tōmengä quimō bagamōimpa, ante pōnēninqe mīnitō wæætē waocä beyænque nē cæte quēwēmīni badāmaï iedāni. 24 Ìñānāni iïmaï ante cæedāni. Botō Wængonguï Awēnē nempo quēwēninqe tōmengä nänō ānonque eñente cæcæboimpa, ante cædinque mīnitō Wængonguï nänō aa peyedē mīni ēagai bai adomīni inte quēwēedāni.

25 Ayæ, Mōnāmaï ināni æbānō quēwenguēnēnāni ināni, ante mōnō Awēnē angampa diyæ eñinguimoo. Incæte Wængonguï waadete pōnō apæneca eñēninqe botō nē eñēnōmo bagaimo inte mā pōnēninqe āmo eñēmaïmīnīpa. 26 Mōnō wæwenguimāmo oo pōnī impa, ante pōnēninqe bitō, Ñōwo botō nänōogængä ingante æbānō ēate quēwēmoo, ante pōnēninqe ñōwo bitō ēadō bai adobi inte cōwē quēwenguēnēmi imīpa, ante pōnēmopa. 27 Onguñæmi eñēmi, Bitō nänōogængä

ingante do mömitawo. Ìninqe, Pämæncæboimpa, ante änāmaï iē. Wæætē wacä ingante āmopa. Bitō wēmō cæbitawo. Ìninqe, Botō nänōogængä, ante diqui diqui mīnāmaï imi waa imaimpa. 28 Incæte ñōwo mōmi incæ wēnæ wēnæ cædāmaï inte mōmīpa. Ayæ baquēcä adobaï do mongä incæ wēnæ wēnæ cædāmaï inte mongampa. Incæte æcānō mōna tōmengä inguipoga quēwente nänō caate wæquinque mongampa. Mānōmaïnō ante yewæmōninqe botō, Mīnitō caate wædāmaï incæmīnīmpa, ante wææ āmopa.

29 Ìñānāni, Ñōwopāmo wīi wantæpiyæ ingæimpa, ante wædinque āmopa. Edēningä nänō pōnēnō bai nē manguiwengä incæ adobaï pōnengä bai waa imaimpa. 30 Æcānō Ca ca wæda tōmengä iñōmō wīi wæcä bai bacä Ìninqe waa imaimpa. Æcānō Ca ca toda tōmengä wīi tocä bai bacä Ìninqe waa imaimpa. Æcānō godonte æna tōmengä òmæpocä bai bacä Ìninqe waa imaimpa. 31 Inguipoga mōnō cædō ante æcānō cæda tōmengä māñinō ante änāmaï inte bai cæcä Ìninqe waa imaimpa. Edæ inguipoga quēwēninqe mōnō cædō oo pōnī ewente baquinō anguēnē.

32 Edæ mīnitō, Æbānō cæquimoo, ante wædāmaï incæmīnīmpa, ante botō iïmaï ante wææ āmopa. Nē wēmō cæcä guiquēnē, Æbānō cæbo ate mōnō Awēnē waa toquingä, ante pōnēninqe

tömengä mönō Awēnē beyænque ante quēwengampa.
³³ Do möingä guiquēnē inguipoga nänō quēwenguinō ante pönēninque, Æbänō cæbo ate botō nänōgængä waa toqingä, ante wæcampa.

³⁴ Ìinque tæcæ tæcæ pönente cæcampa. Onquiyængä guiquēnē owæmpoingä ingä incæ baquēcä ingä incæ mönō Awēnē beyæ ante pönēninque, Æbänō botō baō tæiyæ waēmō ēñaquimoo, ayæ, Æbänō botō önōwoca tæiyæ waēmō ewocaquimoo, ante cæcampa. Do möingä guiquēnē, Æbänō cæbo ate botō nänōgængä waa toqingä, ante inguipogaque nänō quēwenguinō ante wæcampa.

³⁵ Mäninō ante botō wīi mīnitō imīnite wææ cæcæte ante ämopa. Wæætē mīnitō mīni watapæ quēwenguinque ante botō, Mönō Awēnē ingante æmæ pönēnāmaī inte nöingä cæte quēwencæmīnimpä, ante ämopa.

³⁶ Onguñængä adocanque guiquēnē, Botō wengä baquēcä do picængä bacampa, ante adinque botō tömengä ingante godonguēnēmo imopa, angä ìinque tömengä nänō änō baī cædinque ee godongä moncæcäimpä. Edæ mänömaī godöninque tömengä wīi wēnæ wēnæ cæcä ingampa.

³⁷ Wacä guiquēnē mīmōno ædæmō nō pönēninque, Botō wengä baquēcä picængä bacä incæte botō piyænē

cæte godönāmaī incæboimpä, angampa. Ìinque wadāni tömengä ingante wææ änāmaī iñönāni tömengä, Tömēmoque botō äninō baī cæcæboimpä, ante nē ēñente pönēninque godönāmaī ingampa. Tömengä adobaī waa cæcampa. ³⁸ Ìinque tömengä wengä baquēcä iñongante edæ, Moncæcäimpä, ante nē godongä guiquēnē waa cæcampa. Wæætē wacä, Mönāmaī incæcäimpä, ante wīi godongä guiquēnē tömengä godömenque waa cæcampa.

³⁹ Nänōgængä ayæ müingä quēwēñongante onquiyængä iñömō tömengä tönō cōwē quēwenguēnengä ingampa. Wæætē nänōgængä wængä owæmpote ate tömengä abæ tawænte baī adocanque quēwengampa. Do owæmpoingä inte, Wacä ingante möinēmopa, angä ēñēninque mīnitō, Tömēna mönō Awēnē nempo nāna quēwencaya inapa, ante adinque möinente nänō wædō ante ee godömīni moncædäimpä. ⁴⁰ Incæte botō, Owæmpoingä ee wēmō cædinque godömenque watapæ quēwēmaingampa, ante pönēmopa. Edæ Pabodo imo Wængonguī Önōwoca tönō äawocaque baī ewocabo inte mänömainō ante pönēmopa.

8

Mönitō wængonguī cænguī, ante wadāni nāni cönönī ante

¹ Wadāni, Mönitō wængonguī cænguī impä, ante nāni

cönöincoo ante adinque mīnitō, Ōnonque cænguī impa, ante abaimpa, ämīnitawo. Nāwangä tōmāmō mīni änō bai do ēñēmompā. Incæte, Tömēmoque do ēñēmopa, ante nē angä iñömō tōmengä nāmä ængō cæte bai cædinque wadāni inānite pūinte bai cæcampa. Wæætē nē waadecä guiquēnē wadāni inānite ængō cæte bai cædinque tōmēnāni inānite waadete cæcampa. ² Waocä, Tömēmo do ēñēmopa, ante nē ānewengä guiquēnē tōmengä nō nānō ēñenguēnēnō ante ayæ ēñēnāmaī inte cæcampa. ³ Wæætē Wængonguī ingante nē waadedāni inānite do againgä inte tōmengä tōmēnāni inānite pōnengampa.

⁴ Īnīnque, Mōnitō wængonguī cænguī impa, ante wadāni nāni cönöincoo ante ñōwo apænebo ēñēedāni. Tōmēnāni nāni, Mōnitō wængonguī impa, ante nāni cönöinca ōnoncaque impa, ante mōnō do ēñēmompā. Ayæ adobai, Nāwä Wængonguī adocanque pōni ingampa, ante do ēñēmompā. ⁵ Wængonguīdi nāni änönāni incæ awēnēidi nāni änönāni incæ nanguī pōni inānipa. Nāwangä impa. Incæte tōmēnāni, Wængonguīdi inānipa, ante nāni änönāni inguipoga incæ öönædē incæ ongönāni incæte, ⁶ Wængonguī mōnō Wæmpocä iñömō adocanque pōni ingampa. Öönæ incæ inguipo incæ öönædē ongoncoo incæ inguipoga ongoncoo

incæ tōmancoo incæ tōmengä adocanque badonte aacä beyænque edæ ongoncoopa. Ayæ adobai mōnō tōmengä nempoque quēwēmompā. Ayæ Itota Codito mōnō Awēnē adocanque pōni ingampa. Tōmengä tōnō godongāmæ cædinque Wængonguī tōmancoo badongacäimpa. Adocä Codito tōnō godongāmæ cædinque Wængonguī pōnō cæcä ate mōnō quēwēmompā.

⁷ Mäninō ante pancamonga guiquēnē ēñēmompā. Pancadāniya guiquēnē nē pōnēnāni incæ mäninō ante ēñēnāmaī inānipa. Īināni Codito ingante tæcæ pōnēnāni iñömō tōmēnāni wēenēñedē, Mōnitō wængonguī impa, ante badonte cönonte ædæ wæænte cægāināni inānipa. Ñōwo iñömō tōmēnāni Codito ingante tæcæ pōnente ate, Wadāni wængonguī cænguī incæ cæninque wentamō mongænte wæcæ wæ, ante guiñente wædāni incæte do edæ cænānipa. Mänōmaī Codito ingante æmæ pōnēnāni inte tōmēnāni wadāni nāni wængonguī cænguī cæninque nāmanque nāni æmæ pōnēnō beyænque nāmä apænte do wentamō entawēnāni inānipa. ⁸ Incæte cænguī ōnonque iñonte mōnō cænāmaī imō beyænque ædō cæte wiwa entawenguī. Wæætē mōnō cæmō beyænque ædō cæte waa entawenguī. Edæ mōnō imonte cænguī

beyænque Wængongui dicæ waa aqinggaa.

⁹ Wængongui wææ änämaï ingä adinque mïnitö do cæmïnitawoo.

Îñæmpa mänömaï cæmïni adinque wadäni nê æmæ pönënäni adobaï cænäni ïninqe tömënäni tee tewater bai oda cæbainanipa. Mänömaï impa, ante pönëninque mïnitö, Oda cædämaï incædänimpä, ante cædinque ee cænämaï imæwedäni ämopa. ¹⁰ Edæ, Mönitö wængonguïdi oncö impa, ante tömënäni näni änincönê bitö nê ëñëmi inte go guïdinque cængömitawo. Îñæmpa bitö mänömaï go guï cængömi adinque wacä nê æmæ pönengä guiquënë bitö cæbai adobaï do cædinque nämä apænte änämaï inte tömengä nänö oda cæquinque do go guïite cæmaingampa. ¹¹ Codito tömämö beyæ wæninque nê æmæ pönengä beyæ adobaï wængacäimpa cæbii.

Bitö tömënäni näni wængongui oncö ante, Önonconque impa, ante nê ëñëmi inte do guïite cæmi beyænque bitö tönïñacä nê æmæ pönengä ïñongante wapiticæ mäobi oda cæte wæwente bacampa töö.

¹² Mänömaï cædinque mïnitö tönïñadäni inänite mïnitö waadedämaï inte wënæ wënæ cæmïnipa. Tömënäni näni nämä apænte æmæ pönënö ante wido cæte bai cædinque mïnitö mönö Codito ingante do wiwa cæmïni imïnipa. ¹³ ïninqe botö cæmo beyænque botö tönïñacä oda

cæcä adinque botö, Tömengä oda cædämaï incæcäimpa, ante cædinque baö incæ cöwê cænämaï incæboimpa.

9

Codito nänö da godongainäni ümaï cæquënëni inänipa

¹ Botö Pabodobo æbänö imoo, ante mïnitö æbänö ante pönëmïni. Edæ, Botö Itota nänö nê da godongaïmo imopa. Tömengä botö imote pönö ñimpo cæcä beyænque quëwëmopa. Mönö Awënë Itota ingante do agaïmo imopa.

Mïnitö guiquënë, Pabodo mänömaï ingampa, ante pönëmïniyaa. Ayæ mönö Awënë nempo quëwëninque botö Pabodobo tömengä beyæ apænebo ëñëmïni inte mïnitö wæætë, Pabodo apænecä beyænque mönitö nê pönëmöni imönipa, ante pönëmïniyaa.

² Wadäni guiquënë, Pabodo ingante Awënë Itota da godönämaï ingacäimpa, änänitawo. Tömënäni mänömainö ante tedewënäni incæte mïnitö guiquënë, Pabodo ingante mönö Awënë Itota näwangä da godongacäimpa, ante apænëquënëmïni imïnipa. Edæ botö pönö apænebo beyænque mïnitö wede pönëninque mönö Awënë nempo quëwëmïnipa, ante edonque abaimpa.

³ Pancamïniya botö imote apænte ancæte ante cæyömïni botö nämä wææ cæcæte ante ümaï ämopa. ⁴ Mönatö apænëmöna ëñëmïni incæte

mīnitō iñōmō, Mīnatō eyepæ cæminapa diyæ cænguī tōnō bequī ænguīmīnaa, ante wææ ante bai tedemini awædō. ⁵ Wadāni mōnō Awēnē Itota nānō nē da godongaināni iñōmō nāna gæncaya nāna gæncaya godānipa. Mōnō Awēnē tōniñadāni adobai Pegodo adobai tōmēnāni nāna gæncaya nāna gæncaya godānipa. Mōnatō imōnate guiquēnē mīnitō, Mīnatō godinque nānōogængā ænāmaī inte goeda, ante wææ ante bai tedemini awædō. ⁶ Wadāni ōnompoca cædāmaī inte quēwēñōnāni botō tōnō Bedēnabee adomōnaque ōnompoca mōna cædō beyænque ænte quēwenguēnēmōna imōnatawo.

⁷ Tontadoidi guiquēnē dicæ tōmēnāni nāmā nāni godonte æinta beyæ quēwēnāniyaa. Ayæ æcānō yowementacoo mingā pæ inca ate nē mīningā iñōmō ædō cæte yowepæ ænte bedāmaī inguingāā. Edæ dobæ ade becampa. Cænīnāni nē aacā guiquēnē dicæ goōmæ yopænte ænāmaī inguingāā. Edæ do yopænte ænte becā apa ānewēmīni.

⁸ Mānōmaīnō ante apænedinque botō waodānique nāni ānōnō ante wīi āmopa. Wæætē Wængonguī nānō wææ angainō ante mānīnonque ante āmopa. ⁹ “Wagada onguīñængā nē cæcā inte tōmentapo æ yacæimpa, ante āmi pīnā pīnā gāwate cægōñongā bitō tōmengā ōnōne wææ wodōnedāmaī inte ee abi cæncæcāimpa,” ante Mōitee wodi wææ

yewæmongacāimpa. Īnīnque Wængonguī dicæ wagada beyænque ante pōnēnīnque mānōmaīnō ante angantawogaa. ¹⁰ Wæætē mōnō beyænque ante Wængonguī angampa, ante pōnengæimpa. Nāwangā mōnō beyænque yewæmongatimpa Waocā dicæ, Wadānique cæncædānīmpa, ante onguipoi mangæ mangæ tæñongāā. Wæætē, Mōnitō godongāmæ cæncæmōnīmpa, ante mangæ mangæ tæñongampa. Ayæ tōmēmō nē æ yeyacā guiquēnē dicæ, Wadānique cæncædānīmpa, ante æ yeyacāā. Wæætē edæ, Mōnitō godongāmæ cæncæmōnīmpa, ante pōnengā inte æ yeyacampa. ¹¹ Īnīnque,

Mīnitō mīmōno cænte bai ēwocacæmīnīmpa, ante cædinque mōnatō tōmēmō minte pæ bai pōnō apænemōna do ēñente ēwocamīnitapa. Incæte mōnatō imōnate wæætē māincooque pōnōmīni wēnæ wēnæ ænguēnēmōna āmīnitawo. ¹² Īñæmpa wadāni inānite māincoo ee godōmīni ænānipa. Mōnatō iñōmō godōmenque apænedinque godōmenque ænguēnēmōna iñōmōnate mīnitō Baa āmīnitawoo.

Mōnatō nē ænguēnēmōna incæte cōwē ænāmaī imōnapa. Edæ, Mōnō Codito ingantedō ante watapæ apænedinque mōnatō māincoo æmōna bai wadāni, Pabodoidi māincoo æncæte ante apænedapa, ante pūnīnque wææ ancædōnānīmpa. Īnīnque, Wææ ānāmaī

incædänimpa, ante cædinque mōnatō, Cōwē ænāmaī incæmōnaimpa, ante piyænē cæte ee apænemōnapa. ¹³ Nāwā Wængonguī cænguī, ante ænte māmō cōnōnāni ongō adinque Wængonguī oncōnē ñænæncōnē nē cædāni incæ pancaā ænte ade cænte quēwēnānipa. Ayæ, Wængonguī quī, ante baō nāni iya tāimpaa nē cædāni adobaī iya tāimpaa nāni cōnōningā incæ pancacāā ænte cænte quēwēnānipa, ante pōnēmīniyaa. ¹⁴ Mōnō Awēnē adobaī, Botō imotedō ante watapæ apænedāni ate nē ēñēnāni wæætē nē apænedāni inānite cænguī pædæ godōnāni ænte cænte quēwencædänimpa, angampa. ¹⁵ Botō guiquēnē nē ænguēnēmo incæte cænguī ante ānāmaī inte cōwē apænebo inōmoimpa. Nōwo mīnitō imīnite yewæmōninque botō dicæ, Pōnōmīni æncæboimpa, ante yewæmōmogaa Cænguī ante ānāmaī inte botō Wængonguī beyænque apænebo ēñēmīnipa, ante pōnēninque mānīnō beyænque tobopa. Mānōmainō ante todōmo inte botō, Gæwænte wædinque nāñe wæmo incæ wacā māincoo edæ ænāmaī incæboimpa.

¹⁶ Itota Codito ingantedō ante apænebi ēñencædänimpa, angā ēñente botō nē apænebo bagaimo inte edæ ædō cæte wadō cæquimoo. Inique botō mānōmainō ante nē apænedōmo inte edæ, Tōmēmo waa cædinque

apænebo, ante ædō cæte tedequimoo. Edæ botō Itota ingantedō ante mōni watapæ apænedō ante wīi apænebo bai edæ botō wæquinque incædōnimpa. ¹⁷ Edæ Itota Codito, Apænebi ēñencædänimpa, angā ēñēninque botō Ao ante watapæ todinque apænebo adinque tōmengā, Waa cæbi imipa, ante eyepæ pōnongā æmaimopa. Wæætē, Wīi apæneinente wæbo incæte botō cōwē apænebo inique edæ tōmengā nānō angainonque cæte apænebo. Edæ botō nē apænequēnēmo inte ædō cæte apænedāmaī inguimoo. ¹⁸ Inique botō ēñente cæbo beyænque quīnō ænguimoo. Botō Itota Codito ingantedō ante watapæ apænebo beyænque Wængonguī iīmaī pōnō cæcā æninque tocæboimpa. Botō apænebo beyæ mīnitō nē pōnonguēnēmīni incæte pōnōnāmaī imīni inique botō wæætē ænāmaī inte tocæboimpa.

¹⁹ Ayæ waodāni wīi botō awēnēidi inānipa. Ayæ botō wacā ingante nē cæbo ināmaī inte abæ tawænte bai quēwēmopa. Incæte botō, Waodāni godōmenque nanguī ināni Codito gāmænō poncædänimpa, ante cædinque tōmānāni inānite nē cæte quēwēmo bai botō baquinque nāmā pædæ godonte bai quēwēmopa. ²⁰ Godongāmæ cæbo ate oodeoidi incæ Itota gāmænō poncædänimpa, ante cædinque botō oodeoidi

nāni pōnēnō bai pōnēninque
 tōmēnāni nāni quēwēnō bai
 quēwēmopa. Pancadāniya,
 Mōitee wodi nānō wææ
 angainō ēñēmō beyænque
 mōnō quēwengæimpa, ante
 pōnēninque mānīnonque
 ante ēñente cædānipa.
 Botō guiquēnē, Wīi Mōitee
 wodi nānō wææ an-
 gainō ēñēmō beyænque
 mōnō quēwengæimpa,
 ante pōnēmopa. Incæte,
 Godongāmæ cæbo ate
 mānīnonque ante nē ēñente
 cædāni adobaī Itota Codito
 gāmænō poncædānimpa,
 ante cædinque botō tōmēnāni
 ēñēnō bai adobaī ēñente bai
 cæbopa.

21 Wadāni guiquēnē Mōitee
 wodi wææ ante nānō
 yewæmongainta adāmaī
 inānipa. Botō guiquēnē,
 Wængonguī, Īimaī cædāni,
 ante nānō wææ angainō
 ante cōwē ēñenguēnēmo
 inte botō mōnō Awēnē
 Codito nempo quēwēninque
 tōmengā nānō angainō ante
 cōwē ēñente quēwēmopa.
 Incæte godongāmæ cæbo
 ate nē adāmaī ināni adobaī
 Itota Codito gāmænō
 poncædānimpa, ante cædinque
 botō wadō pōnēmo incæ
 tōmēnāni adāmaī inte nāni
 quēwēnō bai adobaī inte
 bai quēwēmopa. 22 Ayæ,
 Godongāmæ cæbo ate æmæ
 pōnēnāni adobaī Codito
 gāmænō poncædānimpa, ante
 cædinque botō tōmēnāni æmæ
 pōnente quēwēnāni bai æmæ
 pōnēmo inte bai quēwēmopa.
 Īinque, Godongāmæ cæbo ate
 pancadāniya Codito gāmænō

ponte quēwencædānimpa,
 ante cæcæte ante botō æbānō
 cæquīmoo, ante wædinque
 Īimaī cæbopa. Wadāni
 nāni quēwēnō bai wadāni
 nāni quēwēnō bai wadāni
 nāni quēwēnō bai adobaī
 cædinque botō tōmānāni nāni
 quēwēnō bai adodō ante
 pōnēmo inte bai quēwēmopa.
 23 Edæ, Itota Codito wat-
 apæ pōnō cæcā beyænque
 tōmāmō tōmengā nempo
 quēwēninque godongāmæ
 watapæ tocæimpa, ante
 cædinque mānīnō wadāni nāni
 quēwēnō bai wadāni nāni
 quēwēnō adodō ante pōnēmo
 inte bai quēwēmopa.

24 Edæ nē quingæ pogodo
 godāni iñōmō tōmēnāni nāni
 pogodo goīmancadē tōmānāni
 pogodo godānipa. Incæte
 adocanque quingæ pogodo
 gocā inte tāno gote næ
 gongængā adinque edæ, Bitō
 adobique quingæ pogodo
 gote gānā cæbipa, ante
 pædæ pōnōnāni ængampa,
 amīnitawoo. Mīnitō guiquēnē
 quingæ pogodo gote bai
 gānā cæte æncæte ante tæī
 piñante cædāni. 25 Gānā
 cæcæimpa, ante cædinque
 tōmēnāni wadō nāni cæinēnō
 ante cædāmaī inte wæntæye
 ināmaī inte mānīnonque ante
 cædānipa. Tōmēnāni guiquēnē
 gānā cædinque poganta
 aquīi guiñē wænguiñabo
 nāni que cædintaque ænte
 wencacæte ante mānōmaī
 cædānipa. Mōnō guiquēnē
 poganta guiñē wænāmaī
 inta mōnō cōwē encaquinta
 æncæte ante mānōmaī

cæmompā. ²⁶ Mānōmaī
 impā, ante pōnēninquē edā
 wiñatæ wiñatæ guīdāmaī
 inte pogodo godāni baī
 botō tōingā gobopā. Ayæ,
 Ēcānō gānā cæcāā, ante
 tiyæmāa tamonte guēa cæda
 baī cædinque botō, Gānā
 cæcæboimpā, ante tæimō
 piñænte nō cæbopā. ²⁷ Īninquē
 godōmenque godōmenque
 apænebo ēñēnāni ate tōmēmo
 oda cædāmaī incæboimpā,
 ante cædinque botō, Tæi
 piñænte quingæ gobāwe, ante
 baī cædinque botō nāmā incæ
 da godō da godō godoncæte
 ante nāmā tæi tæi pante baī
 cæbopā.

10

*Wængonguī impā, ante nāni
 cōnōninca*

¹ Botō tōniñamīni iīmaī ante
 apænebo ēñēdāni. Mōnō
 wæmæidi wodi tōmānāni
 boguimā gānēñōmō quēwente
 cægongadānimpa. Ayæ
 tōmānāni gāwapæntibædē
 tæcæguedēmæ ti wææ tao
 gogadānimpa. ² Īninquē
 æpænē guite baī cædinque
 tōmēnāni Mōitee wodi nempo
 tōmānāni nāni quēwenguinque
 edā boguimāmodē godinque
 gāwapæntibæ tæcæguidēmæ
 gogadānimpa. ³ Ayæ cænguī
 Wængonguī oōnædē da
 pōnongā wææ nāni cæ
 baī tōmengā Ōnōwoca nānō
 apænedō adobāi ēñente
 ewocate quēwengadānimpa.
⁴ Wængonguī Ōnōwoca
 apæneca ēñēninquē tōmānāni
 godongāmæ bete baī ewocate

quēwengadānimpa. Edā
 dicabo tæēmonca iñonte
 Mōitee wodi ongonto tæi tæi
 āayongā æpæ ompade ba
 begadānimpa. Īncayæ Pongu-
 ingā mōnō Codito adobāi tæi
 piñænongā inte tōmēnāni
 tōnō godongāmæ godinque
 tōmengā Ōnōwoca ingante
 pōnongā æninquē tōmēnāni
 ompade bete baī āāwocaque
 baī ewocagadānimpa. ⁵ Incæte
 wodo tōmānāni ēñēnāmaī
 cædāni adinque Wængonguī
 wīi togacāimpā. Edā
 piīninquē wænōninquē
 ōnōmæca yabæque wido cæcā
 ñōmængadānimpa.

⁶ Īninquē, Tōmēnāni
 wēnæ wēnæ cæcæte ante
 nāni toīnente wædō baī
 mīnitō wīi adobāi toīnente
 wæcæmīnimpa, ante mōnō
 imonte wææ odōmoncæte
 ante Wængonguī tōmēnāni
 nāni toīnēnō beyæ ante
 pangā wængadānimpa, ante
 abaimpa. ⁷ Pancadāniya
 nāni badonte cōnōninca weca
 ædæ wæænte, Wængonguī
 impā, ante babæ apænete
 towengadānimpa. Edā,
 “Cæncæte ante becæte ante
 tæ contadinque tōmēnāni
 Yæ yæ owempocæte
 ante ængæ gantidānitapa,”
 ante yewæmongatimpā
 cæmīni. Mīnitō iñōmō
 edā, Wængonguī impā,
 ante nāni babæ towengāi
 baī wīi adobāi cæedāni.
⁸ Pancadāniya guiquēnē
 nānōogængā ināmaī iñongante
 wīwa towengadānimpa. Edā
 bæintitodee mīido ganca ināni
 mānimpodāni edā mānōmaī
 towēnāni inte adoōnæque

iñonte nãñe wængadänimpa,
ante adinque pönente
wædinque mönō wæætē
towēnāmaï ingæimpa.
⁹ Pancadäniya guiquēnē,
Quiēmē cæmō iñomonte
Awēnē dicæ pangāa, ante
ancaa wēnæ wēnæ cædāni
adinque Wængonguï tæntæ
angä pocæ wængadänimpa.
Inique tōmēnāni nāni
wēnæ wēnæ cægainō ante
mōnō Baa ante wēnæ
wēnæ cædāmaï ingæimpa.
¹⁰ Pancadäniya guiquēnē
Wængonguï nānō pōnōnincoo
adinque, Wængonguï wīi
waēmō pōnongä awædō,
ante piinte tededāni ate
Wængonguï anquedo nē wido
cædongä inongä inte tōmēnāni
inānite wænonte edæ wido
cægacäimpa. Mänōmaï cæcä
ante adinque mīnitō, Pangä
wæncæ wæ, ante wædinque
tōmēnāni nāni piinte tedewen-
gai bai adobai piinte ted-
edāmaï imæwedāni.

¹¹ Inique, Wamini
mīni adobai panguinque
cæminipa, ante wææ
odōmoncæte ante pan-
cadäniya inānite Wængonguï
mänōmaï pangacäimpa. Ayæ
iimāmo wodo iinque bay-
onte quēwēmō iñomonte
dodāni mönō imonte wææ
ancæte ante yewæmōninque,
Wēnæ wēnæ cædāni ate
Wængonguï æbānō pan-
gacāi, ante aedāni, ante
wææ yewæmongadänimpa.
¹² Mänōmaï impa, ante
adimīni incæte mīnitō, Mōnitō
nāmā ongonte cōwē oda
cædāmaï incæmōnimpa, ante

pōnēmīnitawo. Edæ mīni
ædocæ tæ go wæænguinque
mänōmaï anewēmīnipa tōō.
¹³ Mīnitō wēnæ wēnæ
cæinente wæmīnitawo. Edæ
wīi mīnitō adomīnique
mänōmaï wēnæ wēnæ
cæinente wæminipa. Mōnō
waocabo mönō wēnæ wēnæ
cæinente wæcabo tōmāmō
imompa. Incæte mīnitō mīni
oda cæquinque wēnæ wēnæ
cæinente wæmīni adinque
Wængonguï mönō imonte cōwē
nē pōnengä inongä inte, Oda
cædāmaï incæminimpa, ante
wææ äninque edæ, Idæwaa,
angampa. Ayæ wēnæ wēnæ
cæinente wæmīni incæte
tōmengä tōō æmænte ængä
beyænque mīnitō eyepæ inte
ate adiyæ næ gongæninque
oda cædāmaï inguimīni
imīnipa.

¹⁴ Mäninō beyænque botō
nē waademīni, ämo eññedāni.
Wængonguï impa, ante nāni
babæ ante gōnōninca gomō
adinque ocæmæ wodii
winōedāni ämopa. ¹⁵ Mīnitō
ocai encadōmīni imīnipa, ante
adinque botō mänōmainō
ante yewæmōmopa. Inique
botō änō ante, Nō intawo,
babæ intawo, ante mīnitō
nē encadōmīni inte apænte
ante bai eññencæminimpa.
¹⁶ Mōnō pōnencabo owæta
æninque Wængonguï in-
gante waa ate pönente
apænedinque, Mōnō Codito
wepæ tōmāmō beyæ godonte
impa, ante pōnēninque mönō
pōnencabo iñōmō godongāmæ
bemompa. Ayæ päō mönō
pä ænō æninque, Mōnō
Codito tōnō godongāmæ

caate wængaïmō bai ïmompā,
ante pōnēninque mōnō
godongāmæ cæmompā.
17 Mōnō pāo adocaque
æninque pā ænte godongāmæ
cæninque mōnō, Pāo ado-
cāque i bai mōnō tæiyæmō
pōni ïmō incæte adocabomō
ïmompā, ante pōnengæïmpā.

18 Idægoidi eñagaināni
ïñōmō, Wængonguï quï,
ante baō ænte māmō
ñōnōninque iya tånānipā.
Mānii baō tōmēnāni nāni iya
tāïmpā ñōnōningā pancacāa
æninque tōmēnāni, Baō
Wængonguï quï i bai mōnō
adobāi Wængonguï quïmō
ïmompā, ante bai cædinque
godongāmæ cænānipā, ante
do eñēmīnipā. 19 Mānōmaï
āninque botō æbānō āmoo,
ante pōnēmīni. Nē eñēnāmaï
ināni nāni babæ cōnōninca
ïñōmō edæ nāwā Wængonguï
ingampā diyæ tōmēnāni
tōmengā quīnāni ināniyāa.
Ayæ, Wængonguï cænguï
ïmpā, ante babæ nāni ānongā
ïñōmō nāwā Wængonguï
cænguï ïmpā diyæ tōmēnāni
Wængonguï tōnō godongāmæ
cænāniyāa. Botō ïñōmō edæ
mānōmaïnō ante dicæ āmogāa.

20 Mānōmaï ānāmaï ïmo
inte botō ïmaï āmopā.
Tōmēnāni, Wængonguï quï,
ante babæ cōnōninque dicæ
nāwā Wængonguï ingante
godōnāniyāa. Ìñæmpā
wēnæidi inānite godōnānipā
cæmīnii. Wēnæ tōnō
cædāni awædō, ante mīnitō
gomō adinque godongāmæ
cænāmaï ïmāwedāni, āmopā.
21 Edæ mōnō Awēnē bepæ

godongāmæ bemīni inte
mīnitō wēnæidi bepæ ædō
cæte godongāmæ bequīmīnii.
Mōnō Awēnē cæïmpāa tæ
contate godongāmæ cæmīni
inte mīnitō wēnæidi cæïmpāa
ædō cæte godongāmæ tæ
contate cænguīmīnii.

22 Æmæ pōnente bai
wēnæidi nāni bepæ bemō
adinque mōnō Awēnē pūinte
badinque pāmaingampā, ante
eñēnīmō inte mōnō ædō cæte
wēnæidi bepæ bequīmōō.
Tæi pīñænte wææ cæmompā
mōnō Awēnē pānāmaï ingu-
ingāa.

*Ñi cæyænte gote bai
quēwente waadete pōnengæïmpā*

23 Mīnitō ïmaï apænedinque,
“Mōnō quīemē bai cæinēmo
incæ Wængonguï wææ
ānāmaï ingampā,” āmīnitawo.
Ìñæmpā mōnō cæinēnonque
cæte quēwēmō bai wīi
mōnō wāa quēwenguinque
incædōnimpā. Ayæ adobāi,
“Mōnō cæinonque cæmō
incæ Wængonguï wææ
ānāmaï ingampā,” āmīnitawo.
Ìñæmpā mōnō cæinēnonque
cæte quēwēmō bai wacā,
Botō adobāi cæbote, ante
oda cæcædongæïmpā cæmōō.
Oda cædāmaï incæcæïmpā,
ante wææ cædinque mōnō
Wængonguï nānō ānōnonque
ante eñente cæcæïmpā.
24 Edæ, Mōnō æbānō
cæte eyepæ æninque
quēwenguīmōō, ante nāmā
beyænque wædāmaï inte
wæætē wadāni beyæ
ante pōnēninque, Tōmēnāni
nōingā ante eñente wāa

quēwencædānimpa, ante
mönö nangui cæcæimpa.

²⁵ Ìnque baö godonte
æncæte ante nē mänāni
nāni æi pancadē gote
æninque mīnitö mimö
entawēmīni incæte, Baacä bai
intawo, näwaaqingä intawo,
ante apænte änāmaī inte
guiñenedāmaī ade cæedāni.
²⁶ Edæ, Inguipo Wængongui
qui impa. Ìnque ingui-
poga ongoncoo tömancoo
adobaī Wængongui qui
inte näwaaquincoo impa,
ante yewæmongatīi apa
guiñewēmīni.

²⁷ Ayæ nē pönēnāmaī ingä
mīnitö imīnite, Pö cæedāni,
angä eñēninque mīnitö
goiñēmīni inte godinque tæ
contayömīni cænguī pædæ
pönongä adinque ee ö ænte
cæedāni. Baacä intawo,
Näwaaqingä intawo, ante
nämanque apænte änāmaī
inte ade cæedāni. ²⁸ Wæætē
wacä tömengä nänö mimö
pönēnö beyænque ante wææ
äninque, “Wadāni tömēnāni,
Mönitö wængongui cænguī
impa, ante do nāni godōnī
impa iñæmpa cæmīni,”
angantawo. Mänömaīnö
wææ angä eñente wædinque
mīnitö nē wææ äningä beyæ
ante ayæ tömengä nänö
nāmā apænte æmæ pönēnö
beyæ ante edæ cænāmaī
iedāni. Ìñæmpa inguipo
incæ inguipoga ongoncoo
tömancoo incæ mönö Awēnē
qui impa cæmīni. ²⁹ Wīi
tömēmīni mimö entawēnö
beyæ ante nāmā apænte
äninque wæætē nē wææ

äningä beyæ ante tömengä
nänö nāmā apænte æmæ
pönēnö beyænque ante mīnitö
cænāmaī incæmīnimpa.

Incæte bitö wabi iūmaī ante
wæbitawo. “Möitee wodi
nänö wææ angainö beyæ
ñā cæyænte wægäimo bai
inte botö ñöwo ñi cæyænte
gote bai imo adinque wacä
tömengä nänö nāmā apænte
æmæ pönēnö beyænque
ædö cæte botö imote apænte
anguingäa,” ante wæbitawoo.
³⁰ Ayæ, “Wængongui önonque
pönongä æninque botö
tömengä ingante waa ate
pönente apænedinque ade
cæmo adinque wadāni iñömo
edæ, Baacä incæ iñæmpa
cæmīi, ante quīnante pönö
babæ ante tedewēnāni,” ante
bitö wæbitawoo. ³¹ Incæte
mīnitö cæmīni incæ bemīni
incæ quiēmē bai cæmīni
incæ mīnitö cædinö ad-
inque wadāni, Wængongui
ñāö apāite bai emönongä
ingampa, ante acædānimpa,
ante cædinque waa cæedāni.
³² Edæ mīnitö iñömo, Waa
cæmöni adinque wadāni
oodeoidi incæ guidiegoidi
incæ Codito ingante nē
godongämæ pönēināni incæ
tömānāni tee tēwadāmaī inte
oda cædāmaī incædānimpa,
ante pönēninque edæ waa
cæedāni. ³³ Botö adobaī,
Botö tömēmo ænguīnö ante
wædāmaī imopa. Wæætē,
Botö waa cæbo adinque
wadāni Itota gämānö
pöninque tömengä ængä
beyænque quēwencædānimpa,
ante pönēninque botö quiēmē
cæbo incæ cōwē waa cæbopa.

11

1 Mönö Codito tömengä nänö cæi bai botö adobai cæbo adinque minitö botö cæi bai adobai cæbaiminipa.

Īmaī cæte Wængonguī ingante apæneccæimpa

2 Minitö botö imote cōwē pönēmini adinque botö minitö iminite waa adinque apænebopa. Ayæ do pönengaināni nāni apæneganō ante botö adodō ante apænebo ēñēninque minitö, Nāwangā impa, ante ēñente cæminipa, ante adinque botö minitö iminite waa ate pönēninque apænebopa.

3 Nōwo iñōmō ĩmaī āmo ēñēdāni. Mönö Codito ñænængä inongä inte onguiñængä ingante nē angä ingampa. Waoda nāna gæncaya adinque onguiñængä ñænængä bai inongä inte onquiyængä ingante nē angä ingampa. Mæmpo Wængonguī guiquēnē ñænængä pōni inongä inte mōnō Codito ingante nē angä ingampa.

4 Īninque onguiñængä iñōmō Wængonguī ingante apænedinque ayæ, Wængonguī æbānō angää, ante apænedinque wencadāmaī apæneccæcäimpa. Edæ bee ocadinque tömengä nāmā ocabo ante guiñencate bai apænebaingampa.

5 Onquiyængä guiquēnē bee ocadinque Wængonguī beyæ apæneccæcäimpa. Bee ocadinque tömengä, Wængonguī æbānō angää, ante apæneccæcäimpa. Edæ

bee ocadāmaī inte nāmā ocamō ante guiñencate bai onquiyængä apænebaingampa. Mänōmaī cædinque tömengä nē ēñēnāmaī cædingä ingante nāni eō tocadinğä bai inongä inte encabaingampa. ⁶ Edæ onquiyængä bee ocadāmaī ingä inte godōmenque eō tocacā bai waa incædōnimpa. Wæætē, Eō tocate wæcæ wæ, ante wæcā ĩninque tömengä iñōmō edæ bee ocabaingampa. ⁷ Edæ

onguiñængä ingante badōninque Wængonguī tömengä nänö emōnō bai adobai badongä emongacäimpa. Īninque

Wængonguī nänö ñāo apaidō bai adobai emōnongä inte onguiñængä bee ocadāmaī incæcäimpa. Onquiyængä guiquēnē onguiñængä nänö emōnō māninque emōnongä ingampa. ⁸ Onguiñængä

ingante tāno badōninque Wængonguī ayæ onquiyængä ingante badoncæte ante onguiñængä iyapa ænte badongacäimpa. ⁹ Edæ

wīi onquiyængä beyæ ante onguiñængä ingante Wængonguī badongacäimpa. Wæætē, Bitö onguiñængä beyæ quēwencæbiimpa, ante onquiyængä ingante badongacäimpa.

¹⁰ Īninque onquiyængä iñōmō, Botö nänōogængä beyæ Wængonguī botö imote badongacäimpa, ante pōnente wædinque bee ocacæcäimpa. Ayæ, Bee ocabo adinque Wængonguī anquedoidi incæ, Botö nänōogængä

nē angā ingampa, ante
ēñencædānimpa, ante
cædinque onquiyængä waa
cædinque bee ocacæcäimpa.

11 Incæte mōnō Awēnē
nempo quēwēninque onguīñængä

dæ angā bai onquiyængä
ōnonganque baquēnengainō
anguēnē. Wæætē on-
quiyængä dæ angā bai
onguīñængä wæætē ōnonganque
baquēnengainō anguēnē.

12 Edæ onquiyængä ayæ dæ
āñongante tōmengä ingante
badoncæte ante Wængonguī
onguīñængä iyapa æninque
badongacäimpa. Wæætē
wēñængä onguīñængä in-
gante onquiyængä mangä
beyænque ēñacampa. Incæte
Wængonguī beyænque
tōmāmō quēwēmompā.

13 Onquiyængä bee
ocadāmai inte Wængonguī
ingante apæneca īninque
waa intawoo, ante mīnitō
tōmēmīni godongāmæ pōnēē
cōninque æedāni. 14 Edæ
dodāni nāni cægai bai
cæquēnēmō inte mōnō
īmai ante pōnengæimpa.
Onguīñængä doyænguī
encadinque guīñencate
wæquēnengä ingampa, ante
edonque ate pōnēmaimpa.

15 Onquiyængä guīquēnē
tōmengä doyænguī pæ īninque
edæ waa impa. Edæ,
Doyænguī bee ocacæbiimpā,
ante onquiyængä ingante
Wængonguī badongä enca-
campa. 16 Botō mānōmainō
ante apænebo ēñēninque
mīnitō pancamīniya wæætedō
wæætē āinēmīnitawo. Īñæmpā

botō āninō bai mōnitō cōwē
cæmōnipa. Ayæ Codito
ingante godongāmæ nāni
pōnencabo adobai Wængonguī
quīnāni īnōnāni inte edæ cōwē
mānōmai cædānipa cæmīni.

*Awēnē ææmæ ante be-
dinqe pancamīniya wīwa
cæmīni*

17 Mīnitō mīni waa
quēwenguinque ante godongāmæ
ponguēnēmīni incæte
mīni godōmenque wīwa
quēwenguinque godongāmæ
pōmīni awædō. Īninque botō,
Waa cæmīnipa, ante ædō
cæte anguīmoo. 18 Īmainō
ante ñōwo tāno apænebo
ēñēedāni. Codito ingante
mīni pōnencabo godongāmæ
pōninque mīnitō īñōmō mīni
caipæ incæ wæætē godō
wæætē godō tedewēninque
wacabo nānēnē wacabo
nānēnē bamīnipa. Ante
apænedāni ēñēninque
botō, Wabānō nōingä ante
apænedānipa, ante pōnēmopa.
19 Nāwangä impa, ante
pōnēmopa. Edæ, Ædānidō
īnānite Wængonguī waa acāā,
ante edonque acæimpa, ante
tōmengä angä ate mīnitō mīni
cabo wadō ante mīni cabo
wadō ante tedemīnipa, ante
awædō.

20 Īninque, Awēnē ææmæ
impa, ante godongāmæ
pōninque mīnitō wīi mōnō
Awēnē ææmæ bete bai
cæmīni awædō. 21 Edæ
mīni godongāmæ cæñedē
incæ mīnitō, Wadāni
adobai cæncædānimpa,
ante ee ongōnāmai Īmīni
inte tōmāmīni cænguī ade
cæmīnipa. Pancadāniya

ayæ gæwænte ongoñnāni edæ pancamīniya do tōmo bete dowænte wæmīni awædō. ²² Īnæmpa oncō ōmaamīni bai inte mīnitō tōmēmīni oncōnē cænte wī bemīni. Edæ Codito ingante mōnō godongāmæ pōnencabo Wængonguī quimō imō incæte mīnitō nāemæ piinte cæmīni awædō. Ōmæpodāni incæ tōmēnāni nāni guingo imonte wæquinque ante mīnitō pæ gompote ade cæmīnīpa tōō. Mānōmaī cæmīni adinque botō dicæ, Waa cæmīnīpa, āmogaa.

Mōnō Awēnē æcæmæ

(*Māateo 26.26-29; Māadoco 14.22-25; Odoca 22.14-20*)

²³ Edæ mōnō Awēnē botō imote pōnō apænecā ēñēninque botō wæætē iīmaī ante mīnitō imīnite pōnō apænētabopa. Mōnō Awēnē Itota ingante Codaa nānō odōmonte godongaiōnæ woyowotæ iñonte Itota pāō æninque, ²⁴ Wængonguī ingante waa ate pōnente apænedinque pāō pā æninque angacāimpa. “Īi pāō botō baō bai impa. Botō, Mīnitō quēwencæmīnīmpa, ante botō baō godonte bai cædinque wæncæboimpā. Botō pā ænte pædæ pōnōmo bai mīnitō adobaī iīncayæ ate botō imote ante pōnēninque godongāmæ cædāni,” an-gantapa.

²⁵ Mānōmaī angā iīnque cænāni ate owæta adobaī æninque tōmengā, “Botō wepæ iīmæ bai impa. Wængonguī do apænedinque,

Botō pōnō cæbo ate mīnitō Ao āmīni iīnque mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæimpa, angacāimpa. Nōwo adobaī mīine āninque apænēbopa. Botō wepæ ante Ao ante æmīni inte mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæimpa. Īnque mīnitō wantæ wantæ iñō bedinque botō imote ante pōnente becæmīnīmpa.” Ante Itota angā begadānīmpa. ²⁶ Īnque Itota nānō ponguīōnæ ganca mīnitō mānōmaī pāō wæætē wæætē cæninque mānīmæ bai wæætē wæætē bedinque, Mōnō Awēnē tōmāmō beyæ wængacāimpa, ante odōmonte bai cæmīni adinque wadāni ēñēncædānīmpa.

Nōingā ante pōnēninque mōnō Awēnē æcæmæ becæimpa

²⁷ Mānōmaī i iīnque waocā pōnēnāmaī inte mōnō Awēnē pāō ōnonque cæninque Awēnē nānō be-quīmæ ōnonque bedinque tōmengā nānō wentamō mongænguinque mōnō Awēnē baō ante, Ōnonque impa, ante piinte bai cædinque tōmengā wepæ ōnonque wido cæte bai cæcampa. ²⁸ Īnque, Æbānō entawēmōō, ante mīnitō nāmā nāemænte cōwā adinque nōingā ante pōnēninque pāō cæninque mānīmæ bequēnēmīni iīnīnīpa. ²⁹ Edæ, Mōnō Awēnē baō bai impa, ante æcānō pōnēnāmaī inte cænte beda iñōmō tōmengā nāmā nānō apænte pante wæquinque mānōmaī

cænte becampa. ³⁰ Edæ mænōmaī cæmīni beyænque pancamīniya aquīmīni bad-
inque wæntæye bamīnīpa.
Pancamīniya wīī pōnente
wæmīnīpa. Ayæ wadāni
æpodānimē mænīnō beyænque
do æmæwo wænānīpa.

³¹ Incæte mōnō cōwā
adinque nāmanque apænte
ānīnque nōingā cæmō īnīnque
mōnō Awēnē wæætē mōnō
īmōnte apænte ante pīīnāmaī
īmaingampa. ³² Mōnō

Awēnē mīnītō īmīnīte apænte
ante pīīngantawo. Edæ
mōnō Awēnē, Inguipogaque
quēwēnāni īnānīte apænte
ānīnque botō pāñedē mīnītō
wīī adobaī pante wæquīmīni,
ante wææ cædinque ñōwo
īñōmō edæ, Eñenguēnē
quēwēedāni, ante wædænque
pangā wæmōmpa.

³³ Botō tōnīñānīni eñēedāni.
Mānōmaī ī, ante pōnēnīnque
mīnītō cæncæte ante
pōnīnque ee ongōñōmīni
tōmānāni adoyōmō pōnāni
ate godongāmæ cæedāni.

³⁴ Godongāmæ pōnīnque
mōnō wīī apænte pan-
guēnēmō bacæīmpa, ante
wææ cædinque mīnītō
nē gæwænte wæcā in-
gante āmīni oncōnē tāno
cæncæcāīmpa. Ñōwo
mānīnque ante yewæmōnīnque
botō mīnītō weca īncayæ ate
pōnīnque wadō mīni ānīnō
ante godōmenque apænebo
eñencæmīnīpa.

12

*Wængonguī Ōnōwoca pōnō
cæcā ænīnque cæcæīmpa*

¹ Īñānāni eñēedāni.
Wængonguī Ōnōwoca mōnō
īmōnte pōnō cæcā ate tōmengā
nānō pōnōnoncoo eyepæ ænte
ēwocadinque mōnō æbānō
cæquī, ante eñēnīnque mīnītō
oda cædāmaī incæmīnīpa,
ante ñōwo yewæmōmo
aedāni.

² Doyedē īñōmō mīnītō
eñēnāmaī īñōmīnīte wadāni,
Mōnītō mīñæ pōedāni,
ante æbāmē cæte ænte
māodāni gogamīnīpa.
Tōmēnāni mīñæ mānōmaī
go go cædinque mīnītō do
oda cædinque babetade
nāni badōnīnca weca
ædæ wæænīnque, Mōnītō
wængonguī īmpa, ante
cædinque quēwengamīnīpa.

³ Īnīnque mīnītō īmīnīte botō
ñōwo, Eñenguēnē quēwēmīni,
ante īīmaī ante apænebopa.
Æcānō Wængonguī Ōnōwoca
tōnō āāwocaque baī ēwocacā
guīquēnē tōmengā, Itota nānō
panguīnque nē wentamō
mongængā īngampa, ante
ædō cæte tedewengūngāā.
Ayæ wæætē Wængonguī
Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca tōnō
ēwocadāmaī īngā guīquēnē
tōmengā, Itota Tæiyæ Awēnē
īngampa, ante ædō cæte
apænequīngāā.

⁴ Adocanque īngante wadō
pōnō cædinque Wængonguī
Ōnōwoca wacā īngante wadō
pōnō cædinque tōmengā nānō
pōnōnīncoo nēnempote baī
cæcā ænīnque mōnō wadō
wadō nē cæmō īmōmpa.
Wængonguī Ōnōwoca ado-
canque pōnī īnōngā incæ
mānōmaī wadō wadō pōnō

cæcampa. ⁵ Ayæ mōnō Awēnē adocanque pōnī inongā inte waocā adocanque ingante, Īmaī cæe, ānīnque wacā ingante, Wadō bai cæe, angā ēñēnīnque mōnō tōmāmō wadō wadō nē cæmō imompa. ⁶ Ayæ Wængonguī adobai adocanque pōnī incæ tæī piñængā inongā inte waocā adocanque ingante pōnō cæcā ænīnque tōmengā tæī piñængā badīnque inte wadō cæcampa. Wacā ingante wadō pōnō cæcā ænīnque tōmengā tæī piñængā badīnque wadō wadō cæcampa. Īnīnque Wængonguī mǎnōmaī wadō wadō pōnō cæcā ænīnque mōnō tōmāmō eyepæ badīnque cæmompā.

⁷ Wængonguī Ōnōwoca, Tōmānāni waa quēwencædānīmpā, ante cæedāni, ante tōmāmō imonte wadō wadō pōnō odōmonte apænecā ēñēnīnque tōmāmō mōnō waa quēwenguīnque ante godongāmæ cæmompā.

⁸ Īnīnque Wængonguī Ōnōwoca pancadāniya Īnānite, Wængonguī nō nānō ēñēnō ante apænecā ēñēnīnque tōmēnāni nē nō ante apænedāni badānīpa. Ayæ adocā Ōnōwoca ĩñōmō Wængonguī nānō cædō ante edonque odōmongā adīnque pancadāniya nē adīnāni badīnque, Wængonguī mǎnōmaī cæcampa, ante nō apænedānīpa. ⁹ Adocā Wængonguī Ōnōwoca apænecā ēñēnīnque pancadāniya, Wængonguī eyepæ pōnō cæcampa, ante wede

pōnēnāni inte tōmēnāni wede nāni pōnēnō beyænque nangūī cædānīpa. Ayæ Wængonguī Ōnōwoca adocanque inongā inte pōnō cæcā ænīnque pancadāniya wēnæ wēnæ ĩnāni ĩnānite gampote apænedāni ate waa badānīpa. ¹⁰ Pancadāniya ĩnānite guīquēnē Wængonguī Ōnōwoca godō cæcā ænīnque tōmēnāni tæī piñænāni badīnque nangūī pōnī cædānīpa. Wængonguī Ōnōwoca apænecā ēñēnīnque wadāni Wængonguī beyæ nē apænedāni ĩnānīpa. Ayæ wacā yewænte bai tedecā adīnque, Wængonguī Ōnōwoca tedecantawo, wēnæ tedecantawo, ante wæyōnāni Wængonguī Ōnōwoca pancadāniya ĩnānite edonque odōmongā adīnque tōmēnāni, Æcānō ōnōwoca nē tedecā, ante do ēñēnānīpa. Pancadāniya guīquēnē Wængonguī Ōnōwoca tōnō apænedīnque wadāni nāni tede bai nē tededāni ĩnānīpa. Ayæ ĩnāni wadāni nāni tede bai tededāni ēñēnīnque pancadāniya Wængonguī Ōnōwoca apænecā ēñēnīnque, Nē tededāni æbānō ante tededānī, ante do ēñēnāni inte wadāni ĩnānite edonque pōnī apænedāni ēñēnānīpa.

¹¹ Īnīnque adocā Ōnōwoca adocanque inongā inte tōmengā nānō nō angāi bai cædīnque mōnō imonte apænte ænīnque, Pancamīniya ĩmaī cæcæmīnīmpā, wamīni ĩmaī cæcæmīnīmpā, ante pōnō

cæcā æninqe adocanque
nānō cæquēnēnō ante wacā
nānō cæquēnēnō ante edæ
tōmāmō mōnō cæquēnēnō
ante cæmompā.

Adocabomō bai imompā

12 Mōnō baō adoyonque
pōnī ēñamō incæ mōnō
wīī adodonque cæquīnō
ante ēñamō inte mōnō pæ
pagænguīcoo watai watai
ēñamompā. Edæ wadō mōnō
cæquīnō ante watai ēñadinque
mōnō wæætē wadō cæquīnō
ante watai watai ēñamompā.
Īninqe watai watai nangūī
mōnō ēñacoo īñōmō adoy-
onque pōnī impā. Ayæ
Codito nempo quēwēninqe
mōnō adobai adocabomō
imompā. 13 Mōnō adocabomō
mōnō tōmāmō baquinque
Wængongūī Ōnōwoca mōnonga
pō guiite owocampā. Īninqe
oodeocā incæ guidiegocā
incæ wacā ingante nē cæcā
incæ abæ tawænte ee gote
bai nāmā beyænque nē cæcā
incæ mōnō tōmāmō adotaca
bete bai Wængongūī Ōnōwoca
tōnō āawocaque bai tōmāmō
ēwocampā.

14 Mōnō baō adoyonque
pōnī ēñamō incæ mōnō
wīī adodonque cæquīnō
ante ēñamō inte mōnō
ēñacoo watai watai nan-
guī ēñamompā. 15 Īninqe
mōnō ōnōwa incæ, “Ōnompō
ōmæpobo inte botō waocā
baō ōmaabo imopa,” ante ædō
cæte anguingāā. Īñæmpā
mānōmai wæte tedecā incæ
ōnōwa cōwē waocā baō ēñate
ēwacampā. 16 Ayæ mōnō
ōnōmonca incæ, “Awinca

ōmæmōmo inte botō waocā
baō ōmaabo imopa,” ante ædō
cæte anguingāā. Īñæmpā
mānōmai ante tedecā incæ
ōnōmonca cōwē waocā baō
ēñate ēmoncacampā. 17 Īñæmpā
mōnō baō tōmāñō awincaque
ēmōmō bai edæ quīmoncadō
ēñenguēnēī. Ēñēnāmāī
incædōmōimpā. Ayæ mōnō
baō tōmāñō ōnōmoncaque
ēmoncamō bai quīncadodō
ongoncadoquēnēī.

18 Incæte Wængongūī
īñōmō edæ Waomīni
mīni cæquēnēnō ante
eyepæ cæcæmīnimpā, ante
badoncæboimpā, ante
Wængongūī angacāimpā.
Īninqe tōmengā nāmā nānō
angainō bai badōninqe
mōnō pæ pagænguīcoo
adoyonque baquinque ante
wadō cæquīnō ante wadō
cæquīnō ante tōmāñō badon-
gacāimpā. 19 Edæ adodonque
pōnī mōnō cæquēnēnō ante
Wængongūī badongā bai
mōnō wadō mōnō cæquēnēnō
ante quīdō pæ pagænte
cæquēnēī. 20 Wængongūī nānō
nē badongaimō inōmō inte
wadō mōnō cæquīnō ante
watai wadō mōnō cæquīnō
ante watai nangūī mōnō
ēñacoo ēñamō incæ mōnō baō
adoyonque pōnī ēñamompā.

21 Mānōmai ēñamō
īñōmonte edæ mōnō aw-
inca incæ ōnompō inte
apænedinqe, “Bitō dæ āmi
bai botō tōmēmo eyepæ
cæcædōmoimpā,” ante ædō
cæte angūīī. Ayæ wæætē
mōnō ocāmō incæ ōnōwa
inte apænedinqe, “Bitō

dæ ämi bai botö tömömo eyepæ cæcædömoimpa," ante ædö cæte anguii. ²² Wæætë mönö baö pancayonga pæ pagænämaï i incæte mäniñö ante mönö godömenque waa adinque, Mönö quëwenguñö impa, ante angæimpa. ²³ Wayö guiquënë, Wii waëmongä awædö, ante mönö añö ante, Waa acædänimpa, ante cædinque waëmoncoo pönö dadi ompogate mäniñö beyæ godömenque waa ate bai cæmompä. Wayö guiquënë mönö guiñëñate wædö ante, Wii edonque acæimpa, ante pönö bee ogate cædinque mönö guiñëñayö beyæ godömenque waa cæmompä. ²⁴ Waëmö mönö ayö guiquënë, Edonque acæimpa, ante bee ogadämaï cæmompä.

Incæte, Adoyonque bacæimpa, ante mönö baö wayö wayö badöninque Wængongui, Wii waëmongä, ante mönö wæyö ante pönëninque, Mäniñö botö godömenque waa abopa, ante badongacäimpa. ²⁵ Ìninqe, Minitö baoncoo näëmæ piinämaï incæminimpa, ante cædinque Wængongui mönö baö adoyonque badongacäimpa. Wæætë minitö nämä baoncoo incæ näëmæ waadete waa cæcæminimpa, äninque Wængongui tömäñö waa acampa. ²⁶ Ìninqe mönö baö adoyömonque nantate wæyömö tömäo wootæ wootæ nantate wæmompä. Ayæ wæætë adoyömonque adinque, Waëmö impa, änäni

ëñente wædinque tömäo wat-apæ tomompä.

²⁷ Minitö iñömö, Wayö wayö ëñamö incæ adoyonque ëñamompä, ante do pönëninque, Mönö adobaï nänënë nänënë ingaimö inte ñowo wæætë Codito nempo quëwëninque adocabomö imompä, ante pönencæminimpa. ²⁸ Ìninqe Codito ingante godongämæ mönö pönencabo imö adinque Wængongui angä ëñëninque iïmaï cæmompä. Yæcadomöni imöni iñömö Codito nänö da godongaïmöni imönipa. Gao wæi inäni iñömö Wængongui beyæ në apænedäni inäni. Ayæ tæcæguedënäni inäni iñömö në odömonte apænedäni inäni. Wæænömenque inäni iñömö tæi piñænte entawente në nangui cædäni inäni. Yæmiñæ gao æidinque inäni iñömö Wængongui Önöwoca tönö äawocaque bai ewocadinque iïmaï cædänipa. Pancadäniya, Wënæ wënæ inäni waa bacædänimpa, ante në waa cædäni inäni. Pancadäniya wadäni beyæ në waa cædäni inäni. Pancadäniya në änäni inönäni inte awëñëidi inäni. Ayæ yæmiñæ pönö inäni iñömö wadäni nani tede bai në tededäni inäni.

²⁹ Mänömaï imö incæte edæ Codito nänö në da godongaimö dicæ tömäömö imongaa. Ayæ Wængongui beyæ në apæneimö dicæ tömäömö imongaa. Në odömönömö dicæ tömäömö imongaa. Në tæi piñænte entawente nan-

guī cædömö dicæ tömämö
 imongaa. ³⁰ Ayæ Wængonguī
 Awënē pönö cæcä incæte
 wënæ wënæ inäni nāni waa
 baquinque ante dicæ tömämö
 nē waa cæmongaa. Edæ
 wadāni nāni tede bai dicæ
 tömämö tedemongaa. Wacä
 mänömaī wadāni nāni tede
 bai tedecä eñēninque tömämö
 dicæ mönö tededö adodö
 edonque apænemongaa.
³¹ Incæte mīnitö Wængonguī
 ingante, Bitö Önöwoca pönö
 cæcä ate mönitö eyepæ
 inte ate yæcado ongönāni
 nāni cæi bai adobai cæcæte
 ante nangui wæmönipa,
 ante apænedinque nangui
 cæedāni.

*Mönö waadete pönente
 cæcæimpa, ante*

Nöwo iñömö botö, Æbänö
 godömenque waa pönö cæquī,
 ante yewæmonte odömömo
 aedāni.

13

¹ Botö waodāni nāni tede
 bai tedebopa, ämīnitawo.
 Wængonguī anquedoidi
 nāni tede bai tedebopa,
 ante tomīnitawo. Iñæmpa
 mönö wadāni inānite waad-
 edāmaī inte tedemö ininque
 ampoincade önonque am-
 poi bai imaimpa. Waad-
 edāmaī inte tedemö ininque
 adoyömö pönö wo pönö wo
 pönö wæcainta bai mönö
 adobai önonque tedewemö
 imaimpompa.

² Wængonguī Önöwoca
 pönongä æninque botö
 tömengä beyæ nē apænebo
 imopa, ante tomīnitawo.
 Waodāni nāni wē wodonte

eñengainö tömänö ante
 edonque pönö ate eñēmopa,
 ante tomīnitawo. Waodāni
 nāni nangui eñēnö ante ad-
 inque tömänö ante eñēmopa,
 ante tomīnitawo. Edæ
 nē wede pönēmīni inte
 mīnitö änanquidi incæ ämīni
 eñente cabænte gotawo.
 Iñæmpa mäninö tömänö
 waa pönö cæmö incæ mönö
 wadāni inānite waadedāmaī
 inte cæmö ininque wæætē
 önömonque edæ mönö
 babaimpa.

³ Ömæpodāni inānite botö
 mäincoo tömää nēnempote
 godömopa, ante tomīnitawo.
 Wængonguī beyæ ante
 cæyömote wadāni botö baö
 botö eñayö incæ iya tancæ
 cædāni ate wædinque botö
 piyænē cæbaimopa, ante
 mīnitö, Waa cæbopa, ante
 tomīnitawo. Iñæmpa mänī
 tömää waa cædinque mönö
 waadedāmaī inte cæmö
 ininque mönö waa cædö beyæ
 ænāmaī imaimpompa.

⁴ Nē waadete pönengä
 iñömö tömengä pīināmaī
 inte edæ piyænē cædinque
 godö waadete cæcampa.
 Wadāni gomonga cædinque
 godömenque nangui ænāni
 adinque nē waadecä wæætē
 waadete pönēninque pīinte
 wædāmaī inte piyænē
 cæcampa. Nämä nänö
 cædinö ante pönēninque nē
 waadete pönengä iñömö, Botö
 gomonga cæbopa, ante ted-
 edāmaī ingampa. Tömëmoque
 wæmö imopa, ante nämä waa
 adāmaī ingampa. ⁵ Wacä
 tæcæ cæyongante nē waadete

pönengä iñömö, Täno cæbote, ante wææ cædāmaī ingampa. Nāmā nānō æinēnō ante cædāmaī inte tōmengä wadāni beyænque cæcampa. Wæætē wīi iñontobæ ænguī bacampa. Wadāni wēnæ wēnæ cædāni ate wædinque tōmengä nē waadecā inongä inte wæætē piyænē cæcampa.

6 Īninqe, Wacā wēnæ wēnæ cæcampa, ante tededāni ēñente wædinque nē waadete pönengä iñömö mäninō ante todāmaī ingampa. Wæætē, Wacā nōingä cæcampa, ante tededāni ēñēninqe tōmengä watapæ pōnī tocampa. 7 Æbāmē cædāni incæ nē waadete pönengä iñömö piyænē cædinque tōmānāni inānite wææ gompocampa. Wæætē, Waa cædānīpā, ānāni ēñēninqe tōmengä, Nāwangä impa, ante do ēñengampa. Æbāmē ba incæte tōmengä, Ayæ ate watapæ bacæimpa, ante cōwē pönēninqe wæntædāmaī inte ee cæcampa.

8 Mönö waadete pönēmāmo iñömö cōwē dæ badāmaī ingæimpa. Wæætē Wængonguī iincayæ ate, Idæwaa, angä ĩninqe ingui-poga tōmengä beyæ mönō apænedō guiquēnē edæ dæ angæimpa. Wadāni nāni tede bai mönō tededō incæ pæ wēēnecæimpa. Inguipoga nanguī adinque mönō ēñēnō ante Wængonguī, Idæwaa, ancæcäimpa. 9 Nōwo mönō ēñēnō iñömö pancaa ēñēninqe pancaa wæætē oda cæmompā. Wængonguī beyæ

mönö apænedō iñömö pancaa apænedinque mäninque apænemompā. 10 Īninqe bayedē guiquēnē Wængonguī nānō apænedō ædæmō ēñēninqe mönō nōingä pōnī odōmonte apænecæmōimpa. Oda cæte mönō ēñēnō ante, Idæwaa, āninqe Wængonguī māniñedē edæ mönō wīi eyepæ apænete wædō ante, Idæwaa, ancæcäimpa.

11 Botō iñömö wēñæmoyedē wēñængä nānō tede bai tededinque wēñængä nānō ocai ēñēnō bai ēñengāimo inte wēñængä, Īmaī impa, ante nānō pönēnō bai botō māniñedē adobai pönengaboimpa. Nōwo guiquēnē picæmo badinque wēñæmoyedē botō cægāinō ante ñimpo cæbopa. 12 Awocawænta wēmō ate bai cædinque mönō ñōwo Wængonguī Önōwoca nānō odōmönō ante edæ wīi edonque amompā. Ayæ ate guiquēnē mönō awincadō awinca edonque pōnī acæimpa. Botō ñōwo pancaa adinque oda cæte ēñēmo ĩmopa. Ayæ ate guiquēnē Wængonguī pōnō odōmongä adinque tōmengä botō ĩmote edonque pōnī acā bai botō adobai tōmāā eyepæ pōnī acæboimpa.

13 Īninqe mönō entawēnoncoo ante adinque mēnonque go adodonque mānimpodonque ayæ ongompā. Mönō wede pönēnō ante ædæmō entawengæimpa. Watapæ bacæimpa, ante mönō pönēnō ante ædæmō

entawengæimpa. Mönö
 waadete pönönö ante
 ædæmō entawengæimpa.
 Ìninqe mánimpodonque
 ayæ ongō incæte mönö
 waadete pönönö iñömō edæ
 ñænænō pōni i Ìninqe mönö
 mäninō ante tāno ædæmō
 entawengæimpa.

14

*Wadāni nāni tede bai
 æbānō tedequī, ante*

¹ Ìninqe mīnitō, Nē
 waadete pönēmō bacæimpa,
 ante mäninonque ante pogodo
 gote bai nanguī cæedāni.
 Ayæ adobai, Wængonguī
 Öñōwoca mönö imonte nānō
 pönönō bai mönö eyepæ
 êwocadinque cæcæimpa, ante
 nanguī æinente wæedāni.
 Mäninō Wængonguī Öñōwoca
 nānō pönönoncoo ate adinque
 mīnitō, Wængonguī beyæ
 nē apænemō mönö tāno
 adodonque ante bacæimpa,
 ante godōmenque æinente
 wædinque cæedāni. ² Edæ
 wadāni nāni tede bai æcānō
 tededā tōmengā wū waodāni
 inānite apænecampa.
 Wængonguinque ingante
 apænecampa. Edæ
 tōmengā öñōwocaque tededā
 ìninqe tōmengā ingante
 Wængonguī æbānō awēmō
 apænecāā, ante ædō cæte
 êñenguināni. ³ Wængonguī
 beyæ nē apænecā guiquēnē
 waodāni inānite waadete
 pönëninque ìmaī cæcæte
 ante apænecā êñënanipa.
 Mīnitō tæi pīñæmīni mīni
 entawenguinque wede
 pönencæmīnimpā, ante

apænecampa. Ayæ,
 Wæwente quëwëmīni incæ
 mīnitō wampo bawënente tæi
 pīñænte cōwë cæcæmīnimpā,
 ante tōmengā Wængonguī
 beyæ ante pönō apænecampa.
⁴ Wadāni nāni tede bai
 nē tededā guiquēnē,
 Tömëmo tæi pīñæmo botō
 entawenguinque ante nan-
 guī êñencæboimpā, ante
 nāmā beyænque ante tede-
 campā. Wængonguī beyæ nē
 apænecā guiquēnē Codito
 ingante nāni godongāmæ
 pönencabo beyæ ante
 apænedinque, Mīnitō tæi
 pīñænte mīni entawen-
 guinque êñencæmīnimpā,
 ante apænecampa.

⁵ Ìninqe mīnitō tōmāmīni
 wadāni nāni tede bai
 apænemīni adinque botō
 wædænque tobaïmopā.
 Wæætë tōmāmīni Wængonguī
 beyæ apænemīni adinque
 botō godōmenque watapæ
 tobaïmopā. Wængonguī beyæ
 nē apænecā iñömō ñænængā
 iñongā wacā tededō nē tededā
 guiquēnē wædangā ingampā.
 Incæte, Codito ingante mīni
 godongāmæ pönencabo tæi
 pīñænte entawencæmīnimpā,
 ante cædinque tōmengā
 wacā tededō tedete ate,
 Ìmaī ante tedetabopā, ante
 mīnitō tededō adodō ante
 edonque apænecā ìninqe
 tōmengā adobai ñænængā
 ìnongā ìmaïngampā. ⁶ Ìñānāni
 êñëedāni. Wængonguī
 nānō wë wodönō incæ
 tōmengā nānō nō êñëno incæ
 tōmengā nānō nō odömönō
 incæ ante botō mīnitō

weca pöningue odömonte apænebo eñëningue mînitö godömenque pönëmaimînipa. Wængonguï iïmaï cæcæcäimpa, ante apænebo eñëningue mînitö guiñente wædinque waa cæbaïmînipa. Wæætë mînitö weca pöningue botö wadäni nâni tedebaï tedete apænebo baï mînitö ædö cæte godömenque nê pönëmini baquënëmîinii.

7 Edæ gobæ ongonthe aa pedinque önonque ante pedäni eñëningue mönö wæætë, Ædemë ante pedänipa, ante ædö cæte eñenguï. Nê ampoinca ampodäni adobaï ämotamîni inämaï önonquedö ante ampodäni eñëningue mönö, Ædemë ante ampodänipa, ante ædö cæte eñenguï.

8 Ayæ tontado adobaï, Wæætedö wæætë cæcæimpa, ante todompeta nâni ancadeca we ööningue idiquibæ we öongä ininque wadäni, Æbämë cæcæte ante we öongää, ante wædinque oda cæte ee ongonthe wæætedö wæætë cædämaï imainänipa. 9 Ayæ mîni cabo adobaï wïi edonque apænemîni eñëningue wadäni, Æbämë ante tedecää, ante wædinque oda cæte wæbaïnänipa. Woboyæ mämoque iïæmpa tedewëmaimînipa.

10 Waodäni inguipoga tömäo quëwëningue nanguï nâni tededoncoo tededänipa. Näwangä impa. Incæte wadäni nâni tededö wadäni nâni tededö tömäa tedequinö i ininque adodeque incæ

önonque tedete inämaï impa. 11 Ininque wacä apænecä eñëningue botö, Æbänö ante tedecää, ante eñënämaï imo adinque tömengä wæætë, Wabi inte wïi eñëmipa, ancædongäimpa. Tömengä ingante botö adobaï, Wabi inte botö tededö wïi tedebipa, ante ancædömoimpa.

12 Ininque mînitö, Wængonguï Önöwoca pönö cæcä æninque mönö eyepæ ewocadinque cæcæimpa, ämînitawo. Mänömaïnö äninque mînitö, Wængonguï Önöwoca pönö cæcä ænte ewocadinque cædömö inte mönö Codito ingante mönö godongämæ pönencabo godömenque tæï piñænte entawengæimpa, ante pönëningue mînitö, Mäninonque ante botö ewocate cæquinö ante pönongä æncæboimpa, ante täno æinente cæedäni.

13 Mänömaï beyæ wadäni nâni tede baï nê tedemîni iïömö mînitö tönïnadäni adobaï eñencædänimpa, ante cædinque Wængonguï ingante iïmaï ante äedäni. Wængonguï eñëmi. Wadäni nâni tede baï do tededinque botö æbänö ante tedetawoo, ante bitö odömonte apænebi eñëmoe. Mänömaïnö ante apænebi eñëningue botö wæætë mönitö tededö adodö ante edonque apænebo eñëningue mînitö Wængonguï ingante apænete cæedäni. 14 Wadäni nâni tede baï tededinque Wængonguï ingante apænebo inte botö önöwocaque pönente apænedinque

ocai ömædæcabo bai inte apænebaïmopa.

15 Mänömaï impa, ante adinque æbänö cæquïmoo. Edæ önöwoca pönente apænedinque botö ocai adobai ëñente pönëninque Wængonguï ingante apænecaïboimopa. Ayæ Wængonguï ingante waa pöni apænecaïte ante önöwoca pönente ämotamïni äninque adobai ocai ëñente pönëninque ämotamïni ancæboimpa.

16 Bitö, Wængonguï ingante waa pöni cæcampa, ante önöwocaque pönëninque apænebitawoo. Inæmpa

Wængonguï ingante waa ate pönëninque önöwocaque pönente apænebi ëñëninque wacä nê önonganque ingä guiquënë, Bitö æbänö apænebi, ante ëñënamai inte, Ædö cæte Ao anguïmoo, ante wæbaingampa.

17 Bitö waa ate pönëninque önöwocaque waa apænebi ëñëninque tömengä wæætë, Bitö æbänö ancæte ante tedebii, ante ëñënamai inte ædö cæte godömenque tæi piñante entawengu-ingää.

18 Botö inömö, Minitö wadani nani tede bai wædenque tedeyömini botö godömenque nanguï tedebopa, ante Wængonguï ingante waa ate pönëninque apænebopa. 19 Incæte Codito ingante mönö pönencabo tönö godongämæ pöninque botö wadani nani tede bai tæne tincö müido ganca tedequï incæ wii teded- inque wæætë, Wadani

ëñencædanimpa, ante mënea pöni edonque apænedinque waa tobaïmopa.

20 Inänani ëñëedani. Tæcæ ëñadani inömö wænæ wænæ mönö cæpämö ante ëñënamai inänipa. Minitö adobai mäninö wænæ mönö cæpämö ante ëñënamai inte bai pönëedani. Wæætë ocai mönö pönënö guiquënë minitö mäninö ante wëñænänique wædenque nani encadö bai wii pönëninque wæætë picænani nani nanguï encadö bai adobai nanguï encate pönëedani.

21 Dodani mönö Awënë beyæ ante wææ äninque iïmai ante yewæmongadanimpa. “Wadani nani tede bai nê tededani inänite botö ämö ëñëninque tömënanai wæætë botö quinäni inänite apænecaïdanimpa. Incæte iïnani guiquënë botö imote cöwë ëñënamai inguinäni awædö, ante mönö Awënë angampa,” ante yewæmongatimpa.

22 Ininque, Wadani nani tede bai tedemini ëñëninque nê pönënanai wædamai inönani nê pönënamai inani guiquënë mänömaï tedemini ëñëninque guïñente wæcædanimpa, ante cædinque Wængonguï Önöwoca pönö cægacäimpa. Wæætë Wængonguï beyæ ante edonque apænemini ëñëninque nê pönënamai inani wædamai inönani nê pönënanai guiquënë do ëñencædanimpa, ante cædinque Wængonguï Önöwoca pönö cægacäimpa. 23 Codito

ingante mīni pōnencabo
godongāmæ pōninque
tōmāmīni wadāni nāni tede
baī wadāni nāni tede baī
tedemīni adinque ayæ pōnāni
guiquēnē nē ēñēnāmaī ināni
incæ nē pōnēnāmaī ināni
incæ æbānō anguīnānīi.
Mānōmaīnonque tedemīni
ēñēninque tōmēnāni wæætē,
Mīnitō ōmædæcamīni inte
ōnonque tedewēmīnīpa, ante
wæbainānīpa.

²⁴ Tōmāmīni wæætē
Wængonguī beyæ edonque
apæneyōmīni nē pōnēnāmaī
ingā incæ nē ēñēnāmaī
ingā incæ ponte ēñēninque
tōmāmīni mīni apænedō
beyæ tōmengā, Botō
wēnæ wēnæ cætabopa,
ante wæbaingampa. Ayæ
Wængonguī beyæ āmīni
ēñente wædinque tōmengā,
Botō nāwangā wēnæ wēnæ
cædōmo inte wentamō
mongænte awædō, ante
nāmā apænte āmaingampa.
²⁵ Ayæ tōmengā mīmōno nānō
wentamō wē wodōnincoo
da tadonte ate baī edonque
ate wædinque tōmengā
ædæ wæænte guidōmēmæ
ñongæninque Wængonguī
ingante, Bitō adobique nē
waa cæbi īmīpa, ante waa
apænebaingampa. Ayæ
mīnitō īmīnite, Nāwangā
Wængonguī Ōnōwoca tōnō
āawocaque baī ēwocamīnīpa,
ante apænebaingampa.

*Quiēmē cæmīni incæ nōingā
pōnente cædæmō cæedāni*

²⁶ Mānōmaī ī īninque
īñānāni, mōnō æbānō cæquīi.
Wængonguī Ōnōwoca pōnō

cæcā æninque eyepæ inte
mīnitō tōmāmīni godongāmæ
pōninque īmaī cæmīni
incæmīnīmpa. Adocanque
āmotamīni adodeque angā
ingampa. Wacā odōmoncæte
ante adodeque apæncæ
ingampa. Wacā in-
gante Wængonguī edonque
odōmonte apæncæ ēñēningā
inte tōmengā adodō ante
adodeque ante odōmonte
apæncæ ingampa. Wacā
guiquēnē wadāni nāni
tede baī adodeque tedecā
ingampa. Tōmengā æbānō
ante tedecā, ante wacā
do ēñēninque mīnitō tededō
wæætē edonque apæncæ
ingampa. Mānōmaī wade
wade ante nē apænemīni
inte mīnitō tōmāmīni,
Godongāmæ tæi piñante
entawengæīmpa, ante
īmaī cæte tedecæmīnīmpa.
²⁷ Wadāni nāni tede baī
tedeyongā wacā adotedæ
wææ tededāmaī incæcāīmpa.
Māningā īinque tedecā ate
wacā tedecæcāīmpa. Ayæ
wæætē wacā, Tedecæboīmpa,
angā Ao āmīni tedecā ate
idæwaa. Mānimpodānique
tedete ñīne cædāni adinque
wacā ēñēninque, Æbānō
ante tededānīi, ante mīnitō
tededō edonque apæncæ
ēñencæmīnīmpa. ²⁸ Codito
ingante mīni pōnencabo
weca nē ēñente adodō
apænequēnengā dæ angā
īinque edæ wadāni nāni
tede baī nē tedeīnente
wæcā īñōmō wæætē ee
adinque tededāmaī inte pæ
wēenecæcāīmpa. Tōmengā
nāmā incæ ōnōwēnque

tedete Wængongui ingante tedecæcäimpa.

²⁹ Wængongui beyæ nē apænedāni adobaī mengāa pōni apænedāni ate idæwaa. Mānimpodānique apænedāni ēñēninque mīnitō, Nō ante apænedāni, idiquibæ ante apænedāni, ante apænte ante ēñencæmīnīmpa. ³⁰ Ayæ adocanque tæcæ apænee gōñongā wacā nē ēñēē congā ingante Wængongui Ōnōwoca īñontobæ apæneca ēñēninque tōmengā, Botō apænecaēboīmpa, angā ēñēninque nē apænedingā wæætē apocænē edæ ēamonca ēñēē concæcäīmpa. ³¹ Edæ Wængongui beyæ apænedinque adocanque tāno apænete ñine cæcā ate wæætē wacā wæætē wacā apænete ñine cæcæcäīmpa. Mānōmaī cædinque mīnitō godongāmæ ēñente badinque wampo bawēnente ongoncæmīnīmpa. ³² Wængongui beyæ nē apænedāni īñōmō tōmēnāni nāmā Ōnōwoca wææ āninque ōnōwēnēnque wædāmaī inte ocai pōnente apænedānīpa. ³³ Edæ Wængongui incæ nē gānē pōnēnongā inte Yæ yæ wapiticæ godō tededāmaī ingampa cæmīnīi.

Wængongui quīnāni Codito ingante nāni pōnencabo tōmānāni wayōmō nāni cabo wayōmō nāni cabo godongāmæ pōninque nāni cæi baī cædinque, ³⁴ mīnitō adobaī Codito ingante mīni pōnencabo godongāmæ pōñōmīni onquiyænāni

īnānite āmīni tededāmaī incædānīmpa. Edæ, Apocænē ēñēmæwedāni, ante Mōitee wodi nānō wææ angāi baī cædinque onquiyænāni wæætēdō wæætē ānāmaī inte onguīñænāni nāni ānonque ēñēninque edæ ēñēē concædānīmpa. ³⁵ Ābānō ante apænedāni, ante ēñencæte ante wædinque onquiyængā oncōnē gote ate angā ēñēninque tōmengā nānōogængā wæætē adodō apæneca ēñencæcäīmpa. Edæ Codito ingante mīni pōnencabo godongāmæ pōñōmīni onquiyængā īñōmō, Guīñēnete awædō, āninque ee tededāmaī incæcäīmpa.

³⁶ Īñæmpa, Wængongui nānō angāinō ante mīnitō adomīnique dicæ mā pōnēninque odōmōmīnitawogaa. Wadāni ēñēnāmaī īñōnānite mīnitō dicæ adomīnique Wængongui nānō apænedō ante ēñēmīnitawogaa. ³⁷ Bitō, Wængongui beyæ nē apænebo īmopa, āmitawo. Wængongui Ōnōwoca pōnō cæcā æninque botō eyepæ ēwocadinque nē nanguī cæbo īmopa, āmitawo. Mānōmaī ēwocabi inte do ēñēmi īninque bitō, Mōnō Awēnē nānō wææ angāinō ante Pabodo mānīnonque ante yewæmongampa, ante, Nāwangā impa, ante apænebaīmīpa. ³⁸ Wæætē mānīnō ante æcānō ēñēnāmaī īna tōmengā ingante wæætē mōnō ēñēnāmaī ingæīmpa.

³⁹ Īñānāni, Mānōmaī impa, ante pōnēninque

mīnitō, Wængonguī beyæ apænecæimpa, ante cæcæte ante cōwē nangui cædāni. Ayæ, Pancadāniya wadāni nāni tede bai apænedānīpa, ante adinque mīnitō Baa ānāmaī iedāni. ⁴⁰ Incæte quiēmē cæmīni incæ mīni pōnencabo mīni godongāmæ watapæ quēwenguinque ante nōingā pōnente ædæmō cædāni.

15

Codito ñāni òmæmongacäimpa
ante

¹ Ñōwo botō tōniñamīni ēñēdāni. Codito ingant-edō ante botō do watapæ apænebo ēñēninque mīnitō mānīneque ante Ao ante wede pōnēninque edæ tæi ongōmīnitapa. Ñōwo guiquēnē mīnitō, Mānīne ante æbānō intawoo, ante oda cædāmaī incæmīnīpa, ante botō adodō ante ædæmō odōmōnte yewæmōmōi aedāni. ² Mānīne ante watapæ apænebo ēñēninque edæ mīnitō adode ante wede pōnēninque tæi ongōmīni inte edæ mānīne beyænque quēwēmaīmīnīpa. Wæætē mānīne botō watapæ apænedō ante æmæ pōnēmīni īninque mīni pōnēnimāmo incæ ònōmāmoque pōni babaimpa.

³ Edæ mōnō Codito tōmengā nānō pōnō cægāinō ante botō ēñēnō ante botō doyedē, Mānīne ante mōnō tāno pōnengæimpa, ante pōnō apænebo ēñēmīnitapa. Ñōwo wæætē, Ëñencæmīnīpa, ante botō adode ante yewæmōmō acæmīnīpa.

Wængonguī angā ēñente nāni yewæmongāinō bai īinque cædinque mōnō Codito īñōmō wēnæ wēnæ mōnō cægāinō ante teēmē mongænte wæætē wængacäimpa, ante impa.

⁴ Ayæ, Wængā ate tōmengā baō īni ò ænte māo daga wengadānīpa. Ayæ

Wængonguī angā ēñente nāni yewæmongāinō bai cædinque Codito mēōnaa go adoönæque īñonte do ñāni òmæmōnte mīingā quēwengacäimpa, ante mānīne ante impa. ⁵ Ayæ

ñāni òmæmōnte quēwēnongā inte tōmengā dobæ Pegodo weca ponte a ongongā acantapa. Ayæ ate tōmengā nānō nē ēmīñængāināni, Dote, nāni ānōnāni weca dobæ ponte a ongongā adānitapa. ⁶ Ayæ ate mōnō tōniñadāni quīnīento ganca ayæ godōmenque nangui īnāni godongāmæ ongōñōnāni tōmengā tōmēnāni weca do ponte edæ a ongongā adotedæ agadānīpa. Īnāni īñōmō pancadāniya ñōwo do wængadānīpa. Pancadāniya nangui īnāni nē agāināni incæ ayæ mīināni quēwēnānīpa.

⁷ Mānīnāni adāni ate Itota wæætē Tantiago weca a ongongā agacäimpa. Ayæ ate tōmengā nānō nē da godongāināni weca adocā Itota ponte a ongongā agadānīpa. Itota mānōmaī cægacäimpa, ante botō, Mānīne tāno pōnengæimpa, ante yewæmōmōpa.

⁸ Botō guiquēnē nē wæmpodingā bai inte wæyōmote tōmengā ñōwo

pōni botō weca a ongongā atabopa. ⁹ Edæ Codito tōmengā nānō nē da godongaimo imo incæ botō wadāni tōmengā nānō nē da godongaināni bai wīi adobaī imopa. Edæ Itota ingante godongāmæ nāni pōnencabo inānite nē togænte pangaimo inte botō wædāmo pōni imopa. ¹⁰ Edæ æbāmē imo incæte Wængonguī waadete pōnō cæcā beyænque botō mǎnōmaī imopa. Edæ tōmengā nānō pōnō cædō ante botō wīi ōnonque cæcæte ante æmoimpa. Wæætē wadāni wædænque cæyōnāni tōmengā waadete pōnō cæcā æninque botō godōmenque nanguī cætabopa. Incæte botō dicæ tōmēmoque adoboque cæbogaa. Wæætē Wængonguī nānō waadete pōnō cædō ænimo inte botō tōmengā tōnō cædinque nanguī cæbo imopa. ¹¹ Īninque botō apænebo incæ tōmēnāni apænedāni incæ mōnō Codito tōmengā nānō pōnō cægainonque ante tōmāmōni apænemōnipa. Mǎnīneque ante apænemōni ēñēninque mīnitō mǎnīneque ante pōnēmīnitapa.

Do wængaināni incæ ñāni ōmæmoncædānimpa, ante

¹² Īninque, Codito do ñāni ōmæmongacāimpa, ante apænemōni ēñēmīni incæte pancamīniya, Nē wængaināni dicæ ñāni ōmæmōnāniyaa, ante ædō cæte ānewēmīni. ¹³ Īñæmpa, Cōwē ñāni ōmæmōnāmaī ināni bai mōnō Codito incæ

adobaī ñāni ōmæmōnāmaī incædongāimpa. ¹⁴ Ayæ Codito ñāni ōmæmōnāmaī ingā bai tōmengā waa pōni nānō pōnō cægainō ante quīnante apænequēnēmōnii. Edæ ōnonque pōni bacædōnimpa. Ayæ ōnonquedō ante apænemōni bai mīnitō mǎnīne ante pōnēmīni incæ ædō cæte quēwenguēnēmīni. ¹⁵ Mōnitō godōmenque Wængonguī ingante ante apænedinque, Codito ingante Wængonguī incæ angā ñāni ōmæmongacāimpa, ante apænetamōnipa. Īninque, Nē wængaināni cōwē ñāni ōmæmōnāmaī inānipa, ante mīni ānewēnō ĩñōmō nāwangā ĩ bai mōnitō Wængonguī nānō cægainō ante babæ wapiticæ ante edæ apænecædōmōnimpa. Edæ, Cōwē ñāni ōmæmōnāmaī inānipa, ante mīni ānewēnō nāwangā ĩ bai Wængonguī, Ñāni ōmæmōe, ante ædō cæte anguēnengāā.

¹⁶ Īñæmpa, Ñāni ōmæmōnāmaī inānipa, ante mīni ānewēnō nāwangā ĩ bai Codito incæ adobaī ñāni ōmæmōnāmaī incægacāimpa. ¹⁷ Ayæ Codito ñāni ōmæmōnāmaī ingā bai mīnitō mīni wede pōnēnō incæ ōnonque pōni pōnente incædōnimpa. Īninque wentamō mīni mongæñō ædō cæte ñā mēnongaquēnēmīni. Mīni wēnæ wēnæ cædinō beyæ wentamō mongænte wæcædōmīnimpa. ¹⁸ Mǎnīnō ante mīni ānewēnō nāwangā ĩ bai Codito nempo quēwēninque do wængaināni

incæ do mempoga wæninque ædō cæte quēwenguēnēnānii. Quēwēnāmaī incædōnānimpa. 19 Codito pōnō ængā beyænque mōnō adopoque wæninque wæætē wænāmaī quēwengæimpa, ante mōnō inguipogaque pōnēninque wæmo bai wadāni wædænque wæwēñōnāni mōnō godōmenque nanguī wæwenguēnē incædōnimpa.

20 Incæte Codito dobæ ñāni ōmæmongacāi apa ānewēmīni. Edæ waodāni tānomō amiñayonte tā pedāni bai cædinque Wængonguī adobai, Do wængaināni inānite āmo ñāni ōmæmoncædānimpa, ante cæcæte ante cædinque Codito Tānocā ingante do angā ēñēninque ñāni ōmæmongacāimpa. Nāwangā impa, ante āmo ēñēmaimīnipa. 21 Edæ waocā incæ adocanque ēñēnāmaī cæcā beyænque mōnō wænguimāmo pongatimpa. Ayæ nē wænguēnēmō inte wæyōmonte Ñōwocā Waocā ēñagaingā inte wæninque ñāni ōmæmongā beyænque mōnō ñāni ōmæmonte quēwenguimāmo adobai pongatimpa. 22 Edæ mæmæ Adāō wodi tōmengā tōnō tōmāmō godongāmæ nē wænguēnēmō bagaimō inte mōnō tōmāmō adobai Codito tōnō godongāmæ nē ñāni ōmæmonguimō bagamōimpa. 23 Incæte to amiñayedē tānomō nāni tā pedōmō bai inongā inte mōnō Codito adobai Tānocā inongā inte edæ tāno ñāni ōmæmongacāimpa. Codito

nempo nē quēwēnōmō guiquēnē mōnō ayæmō inōmō inte edæ tōmengā nānō ponguionæ iinque ba ate mōnō māniñedē ate nē ñāni ōmæmonguimō imompa.

24 Māniñedē ate inguipoga awēnē odeyeidi nempo ongoncoo incæ Codito tōmancoo ō ænte ōmæe ewencæcāimpa. Nænānāni nāni ānōmāmo adobai tōmāmāmo ōmæe ewencæcāimpa. Tæi piñānāni nāni nanguī cædoncoo incæ Codito adocā incæ tōmancoo wido cæcæcāimpa. Ayæ adocā nē Awēnē Odeye inongā inte tōmengā nempo ongoncoo wæætē edæ Mæmpo Wængonguī nempo edæ pædæ godongā æninque Mæmpo Wængonguinque tōmenganque adocanque Awēnē Odeye inongā incæcāimpa. Māniñedē ate edæ ñōwo mōnō quēwēmāmo inōmō edæ iinque baquinō anguēnē. 25 Incæte Wængonguī Codito ingante, Bitō imite nē piinte cægaināni tōmānāni inānite mō gongæncæbiimpa, ante cædinque tōmengā ōnōwa gāānē nānō wææntodonganca edæ adocā Codito incæ māninō nānō iinque cæganca nē Awēnē inongā ingampa.

26 Ayæ tōmengā ingante nē piinte cædāni inānite æmæwo bæ tacā adinque adoque pōni mōnō wænguimāmo incæ ayæ ongō adinque Wængonguī, Mānimāmo dæ bacæimpa, ante māo ōmæe ewencæcāimpa. 27 Tōmengā nempo Wængonguī tōmancoo pædæ godongā æninque

tömengä nē Awēnē bacæcäimpa, ante do yewæmongatimpa. Mänömainö ante yewæmonte ongö incæte Wængongui nē pædæ godönongä inte ædö cæte, Nämä pædæ godömopa, anguingää, ante edonque acæimpa. ²⁸ Ayæ ate Wængongui Wengä incæ, Mæmpo Wængongui botö nempo tömancoo nē pædæ pönongä inte tömengä adocanque pöni Tæiyæ Awēnē badinque tömenganque tömancoo enempocæcäimpa, ante cæcæcäimpa. Mänömai cæte ate tömengä adobai Mæmpo Wængongui nempo quëwëninque Mæmpo nänö änonque ante ëñente cæcæcäimpa.

²⁹ Pancadäniya edæ, Do wængainäni beyænque cæmönipa, ante cædinque tömënäni beyæ æpænë guidänipa. Inique, Näni ömæmönämai ingæimpa, ante mini änewënö näwangä i bai tömënäni æbänö cæquënënäni inänii. Edæ, Näni ömæmönämai ingæimpa, ante näwangä i bai edæ tömënäni nē wængainäni beyæ quinate æpænë guiquënënänii. ³⁰ Ayæ mini änewënö näwangä i bai mönitö iñömö quinate möni wantæ iñö wantæ iñö wodo wænguinö ante wæquënëmönii. ³¹ Botö iimö iñö iimö iñö do wæwocabo inömo imopa, ante näwangä ämopa. Botö mönö Awēnē Itota Codito nempo quëwëninque minitö iminite ante pönëninque watapæ

tobopa, ante näwangä antawoo. Edæ botö töninamini iñöminite botö mäninö ante näwangä änimö inte, Wæwocabo imopa, ante adobai, Näwangä impa, ante ämo ëñëmaiminipa. ³² Waomö mönö æinënö æncæte ante botö epetoidi babæidi bai inäni tönö guëa wæætedö wæætë cæbo bai önonque cæte incædonimpa. Edæ, Do wængainäni nänö ömæmönämai incædänimpa, ante näwangä i bai botö, “iimö ate mönö æmæwo wænguinque ante cænte bete tocæimpa,” ante nänö änewënö bai ante ee quëwencædömoimpa.

³³ Iñæmpa mänömainö ante tedewënäni ëñëninque minitö wæætë oda cædämai imæwedäni. Edæ do yewæmöninque, “Wiwa cædäni tönö guëa cædinque bitö adobai wapiticæ quëwænguinque godongämæ cæbipa.” ³⁴ Ante wææ änäni ëñëdäni. Edæ, minitö wënæ wënæ cæmini adinque Wængongui ingante ante ëñënämai inäni iñömö oda cæbainäni. Mänömai beyæ minitö guingo imonte wæquënëmini inömini inte nö cæte quëwëninque edæ wënæ wënæ cædämai iedäni.

Do wængainäni iimäi nänö ömæmoncædänimpa, ante

³⁵ Bitö, Do wængainäni æbänö cæte nänö ömæmonguinänii, ante ämitawo. Ayæ, Näni ömæmöninque mönö baö quinä bai ëñate ponguimö, ante ëñencæte ante wæbitawo. ³⁶ Iñæmpa önonquedö ante

wæbi awædö. Edæ waocä tömëmö quiyacä ate yabæque ñömäate ate tä bocate pædimö bai mönö baö adobai inte ñömængæimpa. ³⁷ Iñæmpa todigo incæ wawæ incæ bitö, Tä bocate pæcæimpa, ante cædinque do pædiwæ tömëwæ ænämaï inte tömëmonque ænte godö quiyabi ate tä bocate pæpa. ³⁸ Incæte, Tömëwæ æbänö iwæ pæquiwæ, ante nämä nänö angainö bai cædinque Wængonguinque pönö badongä ate tä bocate pæpa. Wamö tä bocate pædinque æbänö incaquï, wamö æbänö incaquï, ante do ëñengaingä inte Wængonguï pönö badongä ate wainca wainca incapa.

³⁹ Tömännö baö wïi adoyö bai ëñompa. Mönö waomö baö wayö ëñamompa. Ööngäidi baö wayö ëñadänipa. Ayamöidi baö wayö ëñadänipa. Gäyæidi baö wayö ëñadänipa. ⁴⁰ Ayæ öönæde quëwënanï wayö mongæñönäni inguipoga quëwëmö iñömö wayö ëñamompa. Iñinque öönæde quëwënanï waa nänï ëñadö wayö iñonte inguipoga quëwëmö waa pönï mönö ëñayö guiquënë wïi adobai ëñamö imompa. ⁴¹ Woyowotæ apäicä iñömö itæde nænque nänö apäi bai wïi apäicampa. Pönömenque pönï apäicampa. Nëmöidi guiquënë wadö bai apäidänipa. Edæ nëmöidi incæ pancadäniya ñämöinäni inte wædænque apäiyönäni pancadäniya waa pönï ëmönäni inte guinæ nanguï apäidänipa.

⁴² Mänii quiyadimö yabæque ñömäate ate tä bocate pædimö bai mönö adopoque wæmö ate mönö baö adobai aquinö inte ñömæmpa. Wæætë iincayæ ate mönö baö ñömäadamäi inguinque wæætë ñäni ömæmonguimö imöimpa. ⁴³ Ayæ mönö guinëñate wægaiñö wido cæte ate mönö waa pönï ëñaque ñäni ömæmongæimpa. Edæ mönö aquinö wido cædinque mönö tæi piñæñö baaquinque ñäni ömæmongæimpa. ⁴⁴ Edæ inguipogaque quëwëninque mönö ëñayö wido cæte ate mönö öönæde pönïwoca ëñate ëwocadinque mönö waiñö pönï ëñate ñäni ömæmongæimpa.

⁴⁵ “Adäo wodi tänocä inongä inte në ëwocacä badinque quëwengacäimpa,” ante yewæmongatimpa. Ayæ adobai Adäo wodi bai Nöwocä mönö Codito incæ në ëwocacä inte quëwëninque mönö imote pönongä æninque ëwocate quëwënompa. ⁴⁶ Inguipogaque në quëwengä guiquënë täno pongacäimpa. Mempoga në Quëwëmongä guiquënë ñöwoque ayæ pönöngä inte në Quëwengä ingampa. ⁴⁷ Tänäcä ingante badoncæte ante Wængonguï onguipoi guidimöi æninque badongacäimpa. Nöwocä guiquënë öönæde quëwengaingä inte pongacäimpa. ⁴⁸ Inguipogaque ante quëwënanï guiquënë inguipoga täno quëwengaingä bai adobai inänipa. Öönæde mönö goquincabo guiquënë

öönædē quēwente Pongaingä
baï adobaï imompa.

49 Inguipogaque quēwengä
nänö eñayö baï mönö adobaï
ñowo eñamompa. İncayæ ate
guiquēnē öönædē quēwente
nē Pongaingä nänö eñayö
baï mönö adobaï eñaquimö
imompa.

50 Botö tönĩnamĩni apænebo
eñeedäni. Adopoque
eñagaingä inte Wængongui
Awēnē Odeye nempo ædö
cæte guite quēwengungä.
Nē aquĩñö ñömænguiñö
eñadongä incæ tömengä
mempoga eñadāmaï inte ædö
cæte baö ñömäadāmaï iñö
eñaquingä. 51 Mönö waocabo
wēenēhedē mönö eñēnāmaï
ingainö ante botö tæcæ
eñēnimo inte ñowo edonque
apænebo eñeedäni.

Wii tömämö wænguimö
imompa. Incæte tömämö
iñontobæ wayonque eñaquimö
imompa. 52 Edæ todompeta
mönö ancadeca æmæwo
pöni nanguĩ öönāni ate
mönö awinca adopoque
bomö cæyömonte iñontobæ
bacæimpa. Edæ todom-
peta tæcæ we öönönāni
do wængaināni incæ
ñömænāmaï nāni inguinque
ñāni ömæmoncædānimpa.
Māniñedē edæ way-
onque pöni mönö tömämö
eñacæmöimpa. 53 Edæ
mönö baö mönö aquĩ
ñömænguiñonque wido cæte
ate mönö ñömænāmaï in-
guiñonque eñaquinque impa.
Ayæ mönö aquĩ wænguiñö
ëwente ate waiñonque
mönö wænāmaï inguiñö

eñacæimpa. 54 Mönö
ñömænguiñö eñamö ad-
inque Codito waiñö pönongä
ænte eñadinque mönö baö
ñömænāmaï ingæimpa.
Ayæ mönö wænguiñö
eñamö adinque tömengä
mönö wænāmaï inguiñö
ante waiñö pöni pönongä
eñacæimpa. Mänömaï cæcä
ate dodāni nāni yewæmonte
angainö tömää iinque cæte
ingæimpa. Edæ iimaï
ante yewæmongadānimpa.
“Mönö Codito nē tæi
piñængongä inte mönö
wænguimämo godö ömæe
ëwēninque gänä cæcæcäimpa.
55 İninqe önonque bagai
inte mönö wænguimämo
iñömö dicæ tæi piñænte
cæpa æmæwo wænguimö.
Mönö wænguimämo incæ
dicæ daapa emiñæmpa gui
wænguimö.”

56 Mönö wænæ wænæ
cægainö beyænque mönö
daapa guite baï pante
wæquinque nē wænguēnēmö
ingamöimpa. Ayæ eñēnāmaï
cæyömonte Wængongui
wææ angä beyænque mönö
nē pante wæquinque nē
wænguēnēmö bagamöimpa.
57 Wæætē mönö Awēnē
Itota Codito gänä cædinque
mönö wænguēnēmämo
ante godö ömæe ëwengä
beyænque Wængongui mönö
imonte pönö cæcä ate gänä
cæmöimpa. İninqe, Mänömaï
waa pöni cæcampa, ante
pönēninque mönö Wængongui
ingante waa ate pönēninque
apænecæimpa.

58 Mänömaï beyæ botö nē

waadete tōniñamīni ēñēedāni. Mīnitō, Mōnō imonte bæ tadāmaī incædānimpa, ante adiyæ tæi ongonte wææ cæedāni. Edæ, Mōnō Awēnē nempo quēwēninque nangui cæmō ininque mōnō cædinō iñōmō edæ cōwē ēwēnāmaī ingæimpa, ante pōnēninque mīnitō mōnō Awēnē beyæ ante cōwē godōmenque gomonga cæcæmīnimpa, āmopa.

16

Wængonguī quīnāni beyæ iīmaī cæte godongæimpa, ante

¹ Nōwo iñōmō mīnitō godonte æinta ante, Wængonguī quīnāni beyæ impa, ante mīni godonguēnēnō ante apænebo ēñēedāni. Gadatiabæ iñōmō Itota ingante godongāmæ nāni pōnencabo inānite do ānīmo inte botō mīnitō imīnite adobaī ante iīmaī āmo cæedāni. ² Mīnitō tōmāmīni, Botō ænincoo æpodō i, ante adinque, Pancaa Wængonguī quīnāni quī baquimpa, ante cædinque Wængonguī itædē iñō pancacooga nānēnē cō cædinque wacā Wængonguī itædē iñō pancacooga nānēnē cō cædinque ee māedāni. Ininque wæætē wæætē cō cæte eyepæ māmīni adinque botō mīnitō weca ponte adinque, Godōmenque cōo cæedāni, ante ānāmaī inguēnēmo imopa. ³ Edæ botō mīnitō weca ponte āñōmo mīnitō, Iīnāni nō cædōnāni inte mōnitō godōnincoo ænte māo godoncædānimpa, ante odōmōmīni adinque

botō wæætē tōmēnāni beyæ cadota ante yewæmoncæboimpa. Ayæ cadota tōnō mīnitō pōnōnoncoo tōnō botō iīnāni inānite pædæ godōninque da godōmo ænte māo Eedotadēē gote nēnempocædānimpa. ⁴ Ayæ Wængonguī Ao angā ate botō tōmēnāni baī adobaī gobo adinque tōmēnāni botō tōnō godongāmæ edæ gobaīnānimpa.

Iīmaī gocæboimpa, ante

⁵ Cōwē Māatedōniabæ wodo pænta gocæboimpa. Ininque mānīmæ tāno wodo pænta gote ate botō ayæ wæætē mīnitō weca poncæboimpa. ⁶ Ayæ mīnitō weca pōninque wabānō wantæ iñō quēwente goquīmo. Æbāmē cæcæboimpa. Edæ, Quēwente ate ædōmē gomonga gocæ cæyōmo mīnitō botō tōnō godongāmæ waa cæmīni ate waa gocæboimpa, ante pōnēninque botō wabānō godōmenque quēwēninque tōmāā mōnō yoguīntedæ incæ mīnitō weca quēwencæboimpa. ⁷ Edæ, Botō wodo pænta gocæ cædinque mīnitō weca nōwo pōmo baī wantæ iñō ēñaquinque incædōnimpa, ante pōnente wædinque botō wīi nōwo pōinēmo imopa. Wæætē, Wængonguī Ao angā ate botō iīncayæ ate mīnitō weca ponte wantæpiyæ quēwēninque tocæboimpa, ante pōnēmopa. ⁸ Wæætē mōni oodeocabo ææmæ Pen-tecotee mōni ānōmæ iinque beganca botō Epeto adoyōmō quēwencæboimpa. ⁹ Edæ

Epeto iñömö quëwënäni wede pönente bacädänimpa, ante botö guiite apænequinque odemö bai wi ænete bai ongö abopa. Ayæ adobai, Nê piinte cädäni nangui inäni mä ongönänipa, ante adinque botö adoyömö quëwëninque nangui wææ apænecæboimpa.

10 Timoteo minitö weca wabänö ponguingä. Pongä ininque minitö wæætë, Mönitö weca guiñenämäi inte quëwencæbiimpa, äninque tömengä ingante waa cæedäni. Edæ botö nê cæbo imo bai tömengä adobai Wængongui beyænque nê cæcä ingampa. 11 Ininque, Timoteo önonque cæcampa, ante tedewënämäi inte minitö tömengä ingante Baa änämäi incæminimpa. Wæætë waadete cædinque da pönömini ate tömengä piyænë cæte botö weca adodö poncæcäimpa, ämopa. Edæ, Mönö töninäädäni tönö Timoteo godongämæ poncæcäimpa, ante pönëninque botö wänö cömpa.

12 Botö mönö töninäcä Apodo ingante guiquënë, Mönö töninäädäni tönö bitö coodintoidi weca ëñate pöe, ante ancaa ämo incæte tömengä wæætë, Nöwo wii goquimo, ante Baa angantapa. Incæte Wængongui Ao angä ate tömengä iincayæ ate minitö weca cöwë poncæcäimpa.

Waa quëwencæminimpa, ante

13 Minitö guiquënë cöwä ate nämä wææ aedäni. Wede pönëmini inte tæi gongænte

ongödäni.

Æmæwo pægaimini inte tæi piñante entawëninque guiñenämäi inte ee cæedäni. 14 Ayæ tömää quiëmë cæmini inte waadete pönëninque cæedäni ämopa.

15 Botö töninämini minitö iimäi ante do ëñëminipa. Acayabæ iñömö täno pönengainäni inte Etepänä näni quëwencabo iñömö, Wængongui quinäni inänite nê cæmöni bacæmönimpa, ante nöwo cädänipa cæminii. 16 Ininque minitö Wængongui quinäni beyæ nê cædinäni inänite Ao äninque piyænë cædinque tömënäni näni änö bai do ëñente cæedäni. Ayæ, Wadäni adobai, Mönö tönö godongämæ nangui cädänipa, ante adinque minitö tömënäni näni änö bai do ëñente cæedäni.

17 Etepänä tönö Podotönato ayæ Acaico botö weca pöninque minitö botö beyæ mini cæinënö ante do cædäni ate nangui totabopa. 18 Edæ tömënäni pönö apænedäni ëñëninque minitö wampo pönente tæi piñante ëwocaminitawo. Ayæ adobai pönö apænedäni ëñëninque mönitö wampo pönente tæi piñante ëwocamönipa. Mänömäi nê pönö cædinäni inänite minitö wæætë waa ate pönëninque cæquënëmini iminipa.

19 Atiabæ iñömö Codito ingante godongämæ näni pönencabo näni cabo näni cabo tömänäni minitö iminite ante pönëninque, Waa quëwencæminimpa, ante apænedänipa. Aquidæ

tönö Pidica näna gæncaya
 adobaï ayæ tömëna oncönë
 Codito ingante pönente
 godongämæ pöningue näni
 pönencabo adobaï mīnitō
 imīnite waadete pönëningue,
 Mönö Awënë nempo waa
 quëwencæmīnimpa, änānīpa.
²⁰ Mönö tōnīñadāni tōmānāni,
 Waa quëwencæmīnimpa,
 ante apænedānīpa. Mīnitō
 guiquënë mīni cabo godongämæ
 pō bee tēningue waadete
 pönente waa apæneedāni,
 āmopa.

²¹ Botō Pabodobo iñōmō
 tæcæ tömëmo ōnompoca
 yewæmōningue, Waa
 quëwencæmīnimpa, ante
 tömëmo yewæmōmopa.

²² Æcānō mönō Awënë
 ingante waadete pönēnāmaï
 ina iñōmō tōmengā nānō
 wænguingue mānōmaï
 cæcampa tōō. Botō iñōmō
 wæætë, Mōnitō Awënë imi
 pōe, ante wæbopa.

²³ Mönö Awënë Itota
 waadete pönō cæcā æningue
 mīnitō tōmengā nānō waadete
 pönō cædō entawëningue
 waa quëwencæmīnimpa.

²⁴ Codito Itota nempo mönō
 quëwencabo imompa, ante
 pönëningue botō mīnitō
 imīnite waadete pönēmopa.
 Māningue ante yewæmōmopa.

2 Coodintoidi inānite Pabodo cadota ante ayēnta nānō yewæmongainta

*Waa quēwencæminimpa,
ante*

¹ Wængonguī pōnō angā beyæ Itota Codito botō Pabodobo imote da godongā godongaimo inte botō mōnō tōniñacā Timoteo tōnō guēa apænemōna ate botō iūmai ante yewæmōmopa. Coodinto iñōmō quēwēmīni inte mīnitō iñōmō Codito ingante mīni godongāmæ pōnencabo incæ acæminimpa, ante yewæmōmopa. Ayæ Acayabæ tōmāo iñōmō quēwente Wængonguī quīnāni inte tōmēnāni adobai adota acædānimpa, ante yewæmōmopa. ² Mōnō Awēnē Itota Codito tōnō Mæmpo Wængonguī tōnō guēa waadete pōnō cæda adinque mīnitō gānē pōnente waa quēwencæminimpa, amōnāpa, ante yewæmōmopa.

*Codito iūmai waadete pōnō
cæcampa, ante*

³ Mōnō Awēnē Itota Codito Wæmpocā iñongante Itota iñōmō adocā ingante, Botō Wængonguī inongā ingampa. Ayæ Itota Wængonguī adocā inongā inte tōmengā mōnō wæwēnō ante adinque godongāmæ wæte bai pōnō waadete apænecā eñēninque mōnō wampo pōnēmō imōmpa. Mānōmai beyæ, Itota

Mæmpo Wængonguī cōwē waa cæcampa, ante mōnō watapæ apænecæimpa. ⁴ Adocā Wængonguī mōnō imonte ānīnque, Wēnæ wēnæ wæwēmīni adinque botō waadete pōnō apænebo eñēninque mīnitō wampo pōnēmīnitāpa. Inīnque wadāni wēnæ wēnæ wæwēnāni adinque mīnitō botō apænedō ante waadete godō apænēmīni eñēninque tōmēnāni wæætē wampo pōnencædānimpa, ante botō mīnitō imīnite pōnō cætabopa, Wængonguī angampa.

⁵ Edæ iūmai beyæ mānōmai angampa. Codito nē nantate wægaingā beyæ nantate wæwēninque mōnō tōmengā tōnō āanque bai nantate wæwēmōmpa. Ayæ adobai nantate wæwēmō adinque adocā Codito waadete pōnō apænecā eñēninque mōnō tōmengā tōnō āanque bai ēwocadinque wampo pōnēmōmpa. ⁶ Mōnitō nantate wæwēmōni amīnitawo. Edæ mōnitō nantate wæwente apænemōni beyæ Wængonguī mīnitō imīnite wæætē pōnō waadete apænecampa. Apænecā eñēninque mīnitō wæætē wampo pōnēninque wænāmai quēwencæminimpa, ante Wængonguī cæcampa. Ayæ mōnitō wæwēñōmōnite tōmengā pōnō waadete apænecā eñēnte wampo pōnēmōni amīnitawo. Edæ mīnitō nantate wæwēmīni inte wampo pōnencæminimpa, ante Wængonguī mānōmai cæcampa. Ayæ wampo pōnēmīni badinque mīnitō

ĩncayæ ate mōnitō nantate wæwēnō bai adobai nantate wæwēmīni incæte piyænē cæte ee cæte quēwencæmīnīmpa, ante Wængonguī pōnō cæcampa. ⁷ Ayæ mōnitō tōnō āanque bai mīnitō nantate wæwēmīnitawo. Edæ tōmengā waadete pōnō apænecā ēñēmīni ate mīnitō adobai mōnitō tōnō āanque bai wampo pōnenguīmīni imīnīpa. Ante do ēñēnīnque mōnitō, Nāwangā mīnitō watapæ quēwencæmīnīmpa, ante do pōnēmōnīpa.

⁸ Īñānāni, mōnitō Atiabæ quēwēnīnque æbānō wēnæ wēnæ bate wætāmōnīi, ante ñowo yewæmōmo aedāni. Tæi piñæmōni ināmai inte mōnitō godōmenque teēmē mongænte bai nanguī wēnæ wēnæ bate wædinque, Nangæ bate wænguī wæ, ante wætāmōnīpa. ⁹ Wængonguī do angā wænguēnēmōni imōnīpa, ante nāmāneque pōnente wætāmōnīpa. Incæte mōnitō, Tōmēmōni nāmā tæi piñænō beyænque quēwencæmōnīmpa, ante pōnēnāmai incæmōnīmpa, ante odōmoncæte ante Wængonguī pōnō cæcā wætāmōnīpa. Wæætē tōmengā, Do wængaināni quēwencædānīmpa, ante botō nē āmo ĩñōmote mīnitō wæætē botō imote wede pōnente quēwencæmīnīmpa, ante cæcæte ante Wængonguī mānōmai pōnō cæcā wætāmōnīpa. ¹⁰ Mōnitō mānīnō mōni oo wænguīnque ante wæyōmōnīte tōmengā do bæi ongonte ængā

beyænque quēwentāmōnīpa. Ayæ ate wæyōmōnīte tōmengā ængā beyænque quēwencæmōnīmpa. Ayæ, Adocā wæætē wæætē ængā beyænque quēwencæmōnīmpa, ante pōnēnīnque mōnitō tōmengā ingante wede pōnente tomōnīpa. ¹¹ Īnīnque mīnitō ĩñacabo gongænte bai mōnitō beyæ Wængonguī ingante apænēmīni ēñēnīnque tōmengā cōwē bæi ongonte ængā beyænque quēwencæmōnīmpa. Mānōmai cæcā adīnque nanguī ināni wæætē Wængonguī ingante waa ate pōnente ĩmai ante apænecædānīmpa. Wængonguī ēñēmi. Nanguī ināni apænedāni ēñēnīnque bitō Pabodoidi beyæ pōnō waa cæbi amōnīpa, ante apænequīnāni inānīpa.

Coodinto ĩñōmō quīnante pōnāmai ĩmoī, Pabodo angampa

¹² Mōnitō ĩmai ante nāmā waa ate pōnēnīnque apænēmōnīpa. Wængonguī quīmōni inōmōni inte mōnitō tōmengā, Tæiyæ waēmō ēwocacæmīnīmpa, ante ænte entawēmōnīpa. Mānōmai beyæ Wængonguī nō cæcā bai mōnitō adobai inguīpoga quēwēnīnque nō cæte quēwēmōnīpa. Ayæ mīnitō weca pōnīnque mōnitō godōmenque waa cætāmōnīpa. Mānōmai cædinque mōnitō inguīpoga quēwēnānīnque nāni ēñēnō beyænque dicæ cætāmōnīyaa. Wæætē mīmō entawēmōni inte nāmā apænte ānīnque mōnitō

Wængonguī waadete pönö apænecā ēñēninque eyepæ cætāmōnipa, ante tomōnipa. 13 Minitō acæmīnimpa, ante yewæmōninque mōnitō dicæ idiquibæ ante yewæmōmōniyaa. Wæætē, Edonque adinque do ēñencæmīnimpa, ante edonque yewæmōmōni abaīmīnipa. Ayæ botō, Minitō nāwangā godōmenque ēñencæmīnimpa, ante iīmaī ante pōnēmopa. 14 Mōnitō æbānō imōnii, ante mīnitō pancaa ante do ēñēmīnipa. Ayæ, Mōnō Awēnē Itota tōmengā nānō ponguīōnæ iinque bayonte mōnitō mīnitō imīnite adinque, Minitō nē wede pōnengāimīni imīnipa, ante adinque tocæmōnimpa, ante do ēñēmīnitawo. Ayæ māniōnæ bayonte mōnitō imōnite adinque mīnitō adobaī, Waa nē cægāimīni imīnipa, ante tocæmīnimpa, ante āmo ēñēmaīmīnipa.

15 Mānōmaī impa, ante pōnēninque botō, iīmaī cæcæboimpa, ante pōnentabopa. Wayōmō ayæ godāmaī inte botō tāno mīnitō weca ponte waadete apænecæboimpa. Apænēbo ēñēninque mīnitō wæætē mempoga tocæmīnimpa, ante iīmaī cædīmo intabopa. 16 Minitō weca tāno ponte ēñadinque godōmenque godinque botō Māatedōniabæ gote pōninque wæætē mīnitō weca adodō ocæ emænte poncæ cædīmo intabopa. Ayæ pōmo ate mīnitō botō imote godongāmæ cædinque da godōmīni godōmenque

Oodeabæ gocæ cædīmo intabopa. 17 Incæte botō, Mānōmaī cæquīmo imopa, ante pōnēninque dicæ ōnonque ante pōnentawogaa. Mānōmaī pōinēmo inte botō ñimpo cæte pōnāmaī imo adinque mīnitō, Pabodo æmæ pōnente, Wīi pōinente wabānō wīi pongā, ante pōnēmīnitawo. Iñæmpa inguipogaque quēwēnāni mānōmaīnō ante nāni æmæ pōnēnō bai botō iñōmō edæ dicæ adobaī pōnentawogaa.

18 Wængonguī nāwangā mōnō imonte cōwē pōnēninque nē aacā ingampa, ante nō pōni impa. Mānōmaīnō ante nō pōni i bai mīnitō imīnite mōnitō apænedō iñōmō adobaī nō pōni impa. Iinque mōnitō ædō cæte wadō ante apænequīmōnii. 19 Tidibānō tōnō Timoteo botō tōnō mīnitō weca pōninque, Wængonguī Wengā Itota Codito ingampa, ante nō impa, ante apænēmōni ēñēmīnitawo. Iinque mōnitō Itota Codito nempo quēwēninque nē Ao āmōni inte ædō cæte æmæ pōnente bai wadō ante apænequīmōnii. 20 Iīmaī impa. Wængonguī, Cōwē cæcæboimpa, ante æpogamē wæætē wæætē angacāimpa. Wæætē wæætē angā incæte Codito iñōmō edæ cōwē Ao āninque, Wængonguī nānō angāinō tōmānō iinque cæcæimpa, ante cæcampa. Iinque mōnitō tōmengā tōnō cædinque, Wængonguī ñāō apāite bai emōñongante tōmānāni tōmengā ingante waa acædānimpa, ante

cædinque, Ao, mänömaï
 impa, ante, Amëë, ante
 watapæ apænemönipa.
 21 Wængonguï incæ mönitö
 imönite apænte æninque
 ayæ mïnitö iminite apænte
 æninque, Mïnitö Codito
 nempo quëwëninque në tæï
 pïñæmïni bacæmïnimpa, ante
 mönö tömämö imonte pönö
 öni pæte bai cædinque iïmaï
 cæcampa. 22 Tömengä emöwo
 yewæmante bai cædinque,
 Botö quimïni iminipa, ante
 pönö cæcampa. Ayæ, Iïncayæ
 ate mïni godömenque nan-
 guï ænguinque mïnitö ñowo
 botö Önöwoca ingante ænte
 ewocædäni, ante tömengä
 Önöwoca ingante ñowo da
 pönongä ænte ewocamïnipa.

23 Iïninque Coodinto iñömö
 botö quïnante wæætë
 pönämaï ingaboï. Edæ
 wënæ wënæ cæmïni ad-
 inque mïnitö iminite në
 panguënëmo incæ botö, Wïï
 päinente awædö, ante wïï
 pontabopa. Wængonguï
 ayongante botö, Mänömaï
 impa, ante nö apænebo
 ëñëmaïmïnipa. 24 Iïmaï ante
 wede pönencæmïnimpa, ante
 mönitö dicæ në wææ ämöni
 imöniyaa. Wæætë edæ,
 Mïnitö mïni wede pönënö
 beyænque tæï ongöninque
 edæ nanguï cæmïnipa, ante
 adinque mönitö wæætë,
 Mïnitö watapæ tocæmïnimpa,
 ante cædinque mïnitö tönö
 godongämæ cæmönipa.

2

1 Botö wëenëñedë mïnitö
 weca ëñacæ pöninque nanguï

ämo wæmïnitapa. Iïninque, Wïï
 wæætë ämo wæcæmïnimpa,
 ante ñowo ëñacæ pönämaï
 incæboimpa, ante nämäneque
 pönëninque antabopa.
 2 Edæ pïïmo wæwëmïni bai
 æcänö wæætë, Tocæbiimpa,
 ante botö imote waadete
 pönente apænequëngä.
 Iïñempa botö pïïmo beyæ
 në wæwënimïnique ongömïni
 bai botö imote në waadete
 pönente apænequëngä
 iñömö edæ dæ ancædongäimpa.
 3 Botö quïëmë beyæ tobo
 adinque mïnitö godongämæ
 watapæ toquënëmïni iminipa,
 ante pönentabopa. Mïnitö
 botö beyæ äninque, Pabodo
 mönö weca pongä adinque
 mönö cæmö tocæcäimpa,
 ante në cæquënëmïni iminipa,
 ante awædö. Iïninque,
 Mïnitö weca pöninque
 botö mïnitö wæwënö ante
 wædämaï incæboimpa, ante
 cædinque botö, Botö cadota
 ante yewæmömo adinque
 mïnitö ëñente cæcæmïnimpa,
 ante wæbopa. 4 Botö
 nanguï caate wædömo
 inte mïmönoque pönente
 wæwëninque yabæque adobaï
 Ca ca nanguï pönente
 wædinque mänömainö ante
 wæbopa. Incæte botö,
 Mïnitö wæwencæmïnimpa,
 ante dicæ ämogaa. Wæætë,
 Botö æbänö mïnitö iminite
 nanguï waadete pönëmopa,
 ante ëñencæmïnimpa,
 ante odömoncæte ante
 yewæmömopa.

*Në wïwa cæcä ingante
 æbänö godö waadete ñimpo
 cæquï*

5 Adocanque wīwa cæcā adinque botō tōmengā nānō wīwa cædō beyæ wæwēmo incæte mīnitō tōmāmīni wædænque incæ nanguī incæ wæwēmīni adobaī īmīnīpa. Botō, Tōmengā ingante pīināmaī incæboimpa, ante pōnēninque, Wædænque wæwēmīnīpa, ante apænebopa. 6 Nē ēñēnāmaī cædingā ingante mīnitō pancamīniya wodo tōmāmīni do pāmīnitapa. Īnīnque botō, Idæwaa pāmīnīpa, āmopa. 7 Tōmengā, Ancaa pāmīni awædō, ante godōmenque wæwente bacantawo. Īnīnque mīnitō pōnō ñimpo cædinque tōmengā ingante, Idæwaa pāmōni wæbīpa, ante ædæmō waadete apænemīni ēñēninque tōmengā īnīnque wædinque wampo pōnencæcāimpa. 8 Mīnitō wæætē, Bitō īmite nāwangā waadete pōnēmōnīpa, ante adodō apænemīni ēñencæcāimpa, ante botō mīnitō īmīnīte nanguī āmopa. 9 Botō ānō ante æbānō tōmānō ante ēñente cæmīnīi, ante ēñencæte ante botō wēēnēñedē yewæmontabopa. Eyepæ cæmīni ate wædinque botō, Eyepæ cæmīnīpa, āmopa. 10 Nē ēñēnāmaī cæcā ingante mīnitō ñimpo cæmīni ee gocantawo. Mānōmaī cæmīni īnīnque botō ñōwo adobaī ñimpo cæbopa. Waocā æcāmenque ēñēnāmaī cæcā adinque godō pōnō ñimpo cæbo īnīnque botō Codito ayongante mīnitō beyænque

ante mānōmaī godō ñimpo cæbo intabopa. 11 Īñæmpa Tatāna incæ angā ēñente beyænque mōnō oda cæte wæquinque edæ godōmenque pīīmaīmompa, ante aquēnē quēwēedāni. Tatāna æbānō, Oda cæte wæcædānīmpa, ante cæcampa, ante edæ do ēñēmompa.

Tito beyæ ante Pabodo wæcampa

12 Botō Todoa nāni quēwēñōmō tāno pōnīnque, Mōnō Codito ingantedō ante watapæ apænecæte ante cæyōmo mōnō Awēnē, Botō beyæ guiite apænee, ante odemō wi ænete baī do cæcā atabopa. 13 Incæte botō tōñīñacā Tito dæ angā wædinque botō, Ædō cæte īñōmō a ongonte apænequīmoo, ante tōmēnāni īnānite, Gobopa, ante Māatedōniabæ gocæte ante wadæ gotabopa.

Codito nempo quēwēninque tæī ēmōmōnīpa, ante

14 Nē tæī ēmongā inte mōnō Codito īñōmō nē pīinte cædāni īnānite gānā cæcampa. Īnīnque mōnitō Codito nempo quēwēñōmōnīte Wængonguī, Nē tæī ēmongā ingante waa acædānīmpa, ante cædinque mōnitō īmōnīte nē tæī ēmongā mīñæ ænte māocā dao dao godīnque mōnitō tōmengā nānō ēmōnō baī adobaī tæī ēmōmōnīpa. Ayæ oguī wa woboyæ wodo wodo cædinque tōmāo māo oguī wa baī Wængonguī adobaī cædinque mōnitō īmōnīte angā ēñēninque mōnitō wæætē,

Mönö Codito æbänö ingää, ante wayömö wayömö mao apænemöni eññänipa. Wængongui mänömai cæcä beyæ mönö Wængongui ingante waa ate pönëninque apænecæimpa.

15 İimai edæ impa. Codito ængä beyænque nê quëwenguinäni weca quëwëmöni incæ nê wænguinäni weca quëwëmöni incæ mönitö Codito nempo quëwëninque tömengä nänö ogui wamönedö bai mönitö adobai, Wængongui wë ongonte bai tocæcäimpa, ante ogui wamönete bai apænemönipa. 16 Mönitö öö wa wamönete bai cædinque nê wænguinäni inänite tömënäni nani wænguimämo ante apænemöni eññëninque tömënäni nani wænguinque wë ongonte ocado cæte bai eññänipa. Wæætë ogui wamönete bai mönitö nê quëwenguinäni inänite guiquënë tömënäni nani quëwenguimämo ante apænemöni eññëninque tömënäni wæætë nani quëwëninque wë ongonte ocado cæte bai eññänipa.

İninque mäninö mönitö cæquënëno ante æcänö eyepæ cæquiringää. 17 Edæ nangui inäni nämä beyænque ante æncæte ante cædinque Wængongui nänö apænedö ante apænewënäni bai mönitö wii adobai wënæ wënæ cæcæte ante apænemöni imönipa. Wæætë Wængongui mönitö imönite da godongä godinque mao nê apænemöni

inte mönitö Wængongui ayongä mönö Codito nempo quëwëninque nö pönente apænemönipa.

3

Wængongui müne pönö angä beyænque quëwëmompä

1 Mönitö imönitedö ante pönëninque minitö, Pabodoidi, Waa cæmöni aedäni, ante tedewënanipa, ante wëenëñedë äminitawo. Ayæ, Nöwo wæætë adodö ante tedewënanipa, ante pïiminitawo. Mönitö inæmpa namanque ante, Waa cæmöni aedäni, ante dicæ ämöniyaa. Wadäni mönitö imönite waa acædänimpa, ante cædinque pancadäniya guiquënë minitö iminite äninque, Cadota ante pönö yewæmöedäni, änäni eññëninque yewæmömïni ate tömënäni ænte mao odömönäni adänipa. Ayæ wadäni inänite adobai, Cadota, änäni eññente yewæmönäni æninque minitö iminite odömönänipa. Mönitö guiquënë, Cadota ante pönö yewæmöedäni, ante dicæ ämöniyaa. 2 Wæætë minitö guiquënë waa quëwëmïni adinque wadäni, Pabodoidi tömënäni inänite apænedäni beyænque coodintoidi wede pönënäni inte waa quëwënäni amönipa, ante pönëninque cadota ate bai do eññänipa. Mänömai pönö cæmïni æninque mönitö cadota næænte odömönte bai cædinque, Coodintoidi æbänö waa cædänii, ante tömänäni inänite odömömöni adinque eññänipa. 3 İninque,

Pabodoidi apænedāni beyænque waa cædānīpa, ante edonque acædānīmpa, ante cædinque Codito iñōmō Wængonguī nē Quëwengā Öñōwoca ingante da pōnongā ænte ëwocamīnīpa. Mānōmaī cædinque Codito cadota ante yewæmonte bai pōnō cædinque wīi tōmengonca yewæmongampa. Wīi dicaboga yewæmōnīnque tōmengā Öñōwoca ingante mīnitō baonga da pōnongā ænte ëwocamīnīpa.

4 Codito godongāmæ cæcā beyænque mōnitō Wængonguī ayongā nōingā ante apænemōnīpa, ante pōnēnīnque mōnitō guīñēnedāmaī inte do edæ apænemōnīpa.

5 Mōnitō nāmanque ante, Æbānō waa cæmōnīi, ante eyepæ imōnīpa diyæ apænte anguimōnīi. Wæætē Wængonguinque pōnō godongāmæ cæcā ate mōnitō eyepæ badīnque cæmōnīpa.

6 Wængonguī, Botō pōnō cæbo ate mīnitō Ao āmīni īnīnque mōnō godongāmæ waa cæte quëwengæīmpa, ante cōwē angampa. Tōmengā doyedē iñōmō, Botō wææ angainō ante ëñente cædinque quëwencæmīnīmpa, ante nānō wææ angaine ante ñōwo wæætē ānāmaī ingampa. Mānīne ante ñōwo ganca wææ angā bai mōnō wænguinque incædōnīmpa. Ñōwo guiquēnē Wængonguī wæætē, Botō Öñōwoca ingante ænte ëwocadīnque quëwencæmīnīmpa, ante

mīine ante apænecā ëñēnīnque mōnō quëwenguinque Wængonguī Öñōwoca ingante ænte ëwocamōmpa edæ. Mōnitō iñōmō tōmengā Öñōwoca ingante nē ëwocamōni inte eyepæ badīnque mīine Wængonguī ñōwo nānō pōnō apænede ante nē apænemōni imōnīpa.

7 Wængonguī, Īimaī cædāni, ante dicaboga wææ yewæmongā ate mōnō ëñēnāmaī imō beyænque mānīne tōmengā nānō wææ yewæmongaine beyænque mōnō wænguimāmo bagatīmpa. Incæte mānīne beyæ edæ ñāō nanguī apāigatīmpa. Īnīnque mānīne ænte godōmenque wææ ānīnque Mōitee wodi awīnca ñāō apāite bai ëmongacāīmpa. Mānīi ñāō wodēmæmō ëmongā incæte idægoidi tōmengā awīnca adīnque, Ædō cæte Mōitee awīnca cōwā aquimōnīi, ante wægadānīmpa.

8 Mōnitō guiquēnē, Wængonguī Öñōwoca ingante ænte mōnō quëwengæīmpa, ante mōni apænedō beyænque quiēmē bai godōmenque nanguī apāite bai apāicæīmpa. 9 Mōnō apænte tente wænguinque edæ mānīne pedæne ante ëñēnāmaī cægāmōīmpa. Incæte mānīne ante nānō wææ angainō beyænque Mōitee wodi awīnca ñāō apāite bai ëmongacāīmpa. Īnīnque ñōwo iñōmō, Mōnō nō cæte quëwenguinque ante Wængonguī Öñōwoca

ingante ængæimpa, ante
 möni apænedö guiquenē
 ñäo quiēmē bai godömenque
 nangui nāwante bai ēnepa.
 10 Wængongui Tæiyæ Waēmö
 Önöwoca ingante ante
 möni apænedö iñömö
 godömenque ñäo nänö apäidö
 beyænque Möitee wodi nänö
 wææ angainö guiquenē
 pönömenque apäidique
 edæ wodemäa badinque
 edæ dæ bapa. 11 Edæ
 mänine mönö wodemäa
 baquēnemämo incæ ñäo
 apäite bai iñonte Möitee
 wodi ænte apænegacäimpa.
 Wængongui ñowo nänö pönö
 äne guiquenē cöwē wodemäa
 badämaï ēne inte godömenque
 nangui guinæ nāwante bai
 ēnepa.

12 Ìninqe, Wængongui
 Tæiyæ Waēmö Önöwoca pönö
 cæcä beyænque mönö nö cæte
 watapæ quëwengæimpa,
 ante pönente quëwëmöni inte
 mönitö guinēnedämaï inte
 do apænemönipa. 13 Möitee
 wodi guiquenē, Ñäo apäi bai
 botö emönö incæ wodemäa
 bamönömöte idægoidi adämaï
 incädänimpa, ante cædique
 weocoo ñäne cæmongacäimpa.
 Mönitö guiquenē Möitee
 wodi nänö ñäne cæmongai
 bai cädämaï imöni inte
 edonque apænemönipa.
 14 Mäninta, Botö wææ an-
 gainö ante eñente cædique
 quëwencæminimpa, ante
 Wængongui nänö pedænta
 ante adinque idægoidi do
 nani ñäne cæmongaincoo ñowo
 ganca edæ ñäne cæmonte

bai emönänipa. Ìninqe
 tömänni ocai omæcadäni
 bai bagadänimpa. Edæ
 Codito nempo quëwänanique
 mänincoo wi cæmonte bai
 emönäni inte tömännique
 edonque adäni inänipa.
 Ìninqe idægoidi wæætē
 Codito nempo quëwänamaï
 inäni inte ayæ edæ wi
 cæmönämaï inte wädänipa.
 15 Ìninqe idægoidi ñowo
 ganca mimö bee otawente bai
 inönäni inte Möitee wodi nänö
 yewæmongainta adinque
 eñänämaï inänipa.

16 Incæte Awënë gämänö
 æcänö pöna tömengä Möitee
 wodi nänö wi cæmönö bai
 badinque do wi cætawente
 bai bacampa. 17 Mönö
 Awënë incæ Wængongui
 Önöwoca ingampa. Ayæ
 waocä mönö Awënë Önöwoca
 ingante ewocacä Ìninqe
 tömengä wi cætawente bai
 entawente quëwëngängä inte
 wii tee mönete wæcä bai
 ingampa. 18 Mönö tömämo
 iñömö awinca wi cæmonte
 bai emönömö inte mönö
 awocawænta bai bamompa.
 Ìninqe wadäni mönö imonte
 adinque, Mönö Awënë æbänö
 ñäo apäite bai emongäa,
 ante awocawænta ate bai
 edonque acädänimpa. Ayæ
 godömenque ayæ godömenque
 mönö ñäo apäidö mönö
 ewocaquinque mönö Awënë
 nänö ewocadö bai mönö ayæ
 godömenque ayæ godömenque
 ewocamö imompa. Mönö
 Awënë incæ Wængongui
 Önöwoca inongä inte mänömaï
 pönö cæcä entawëmompa.

4

¹ Wængonguī, Botō pōnō cægainō ante mīnitō nē apænemīni incæmīnīmpa, ante waadete pōnō angā beyænque mōnitō mānīnō ante nē apænemōni bagaimōni inte ñōwo wæ guemōnāmaī inte cōwē apænemōnīpa. ² Wadāni guiquēnē tōmēnāni nāni guingo imonte wæquinque awēmō cædānīpa. Mōnitō iñōmō tōmēnāni nāni cæwēnō bai cædāmaī incæmōnīmpa, ante do ānimōni inte babæ cædāmaī imōnīpa. Wængonguī nānō apænedō ante idiquibæ apænedāmaī imōnīpa. Wæætē Wængonguī ayongā mōnitō tōmengā nō nānō apænegaīnō ante edonque pōnī odōmonte apænemōni ēñēnīnque tōmānāni mīmō entawēnāni īnīnque edæ, Pabodoidi nō ante cædānīpa, ante apænebainānīpa. ³ Incæte mōnō Codito ingantedō ante watapæ mōni apænedō iñōmō ñāne cædete bai intawo. Iñæmpa ñāne cædete bai ī īnīnque nē wē womonte wænguīnāni beyænque ñāne cædete bai impa. ⁴ Wængonguī nānō emōnō nē emōnongā inte mōnō Codito iñōmō mōnō beyæ ñāo apāite bai cæcampa, ante watapæ mōnō ēñente pōnēnō ante apænemōnīpa. Nōwoguipogaque quēwēnāni beyæ guiquēnē tōmēnāni awēnē wængonguī bai Tatāna nē cæcā ingampa. Tōmengā iñōmō mānīne watapæ mōni apænedō ante pīīnīnque, Nē pōnēnāmaī īnāni adāmaī

incædānīmpa, ante tōmēnāni awīnca ñāne cæmonte bai wææ cæcampa.

⁵ Mōnitō iñōmō, Nāmā incæ waa cæmōnīpa, ante tededāmaī imōnīpa. Wæætē, Itota Codito incæ mōnō Awēnē ingampa, ante mōnitō, Tōmengā beyænque mōnitō mīnitō imīnite nē cæmōni imōnīpa, ante mānīnque ante apænemōnīpa. ⁶ Wēmō

iñōmō ñāo apāicæīmpa, ante Wængonguī incæ badongacāīmpa. Adocā ñāo ante nē angaingā inte ñōwo wæætē mōnitō mīmōno tīca ēnente bai cædīnque īīmaī ante odōmongā amōnīpa. Tōmengā iñōmō, Botō æbānō guīnæ nāwante bai emōmoo, ante mīnitō Codito awīnca adīnque edonque pōnī acæmīnīmpa, ante pōnō tīca ēnente bai odōmongā amōnīpa.

Itota ingante mōnō wede pōnēnō beyænque quēwēmō

⁷ Nanguī ñāo apāite bai ewocamōni incæ ōnoncadedē mante bai edæ ewocamōnīpa. Edæ daīgænē cængæmoncadenque bai mōnitō baō mongæñōmōnīte Wængonguī, Wīī mīnitō nāmā tæī pīñænō beyænque ewocamīnīpa, wæætē botō tæī pīñænō beyænque ewocamīnīpa, ante acædānīmpa, ante badongampa. īnīnque tōmengā tæī pīñænte pōnō badongā ænīnque mōnitō ñāo apāidō mōni mānō iñōmō ōnoncadedē mante bai ewocamōnīpa. ⁸ Mōnitō imōnīte tōmānō māmō mō ongonte bai cædāni wæmōni incæ gueogæ godāmaī imōnīpa. Æbānō cæte quēwēmō

imöö, ante wæmōni incæ
mōnitō guñente wædāmaī
imōnipa. ⁹ Ancaa togænte
pānāni wæyōmōni Wængonguī
mōnitō imōnite cōwē ēmō
cæte godāmaī ingampa. Ayæ
wænoncæte ante bæ tadāni
incæte æmæwo wænāmaī
imōnipa.

¹⁰ Itota tōmengā nānō
quēwēnō pōnongā æmōni
beyænque mōnitō, Baō
ayæ mongænte quēwēmōni
acædānimpa, ante cæmōnipa.
Tōmengā nānō wængainō
baī mōnitō adobaī wæætē
wæætē wænte baī baō
mongæmōnipa. ¹¹ Mōnitō
nē quēwēmōni iñōmōnite
wadāni wæætē mōnitō
imōnite bæi ongonte
æninque, Itota beyænque
wæncæmīnimpa, ante nanguī
cædānipa. Īninque mōnitō baō
ñōmænguīñō ēñayōmōnite
wadāni, Itota tōmengā nānō
quēwēnō ēñate beyænque
ayæ quēwēnānipa, ante
edonque acædānimpa, ante
mōnitō wæncæ cæte baī
ēñate wæmōnipa. ¹² Īninque
mōnitō mōni wænguīmāmo
beyæ ante wæyōmōni mīnitō
wæætē mīni quēwenguīmāmo
ēñate quēwēmīnipa.

¹³ Docā do apænedinque,
Botō nē wede pōnēmo
inte apænetabopa, ante
yewæmongacāimpa. Tōmengā
wede nānō pōnengainō baī
adobaī ēwocadinque mōnitō nē
wede pōnēmōni inte adobaī
apænemōnipa. ¹⁴ Īimainō ante
ēñēninque wede pōnēmōni
inte mōnitō apænemōnipa.
Itota ingante, Nāni ōmæmōe,

ante nē cægaingā adocā
mōnitō imōnite angā ate
mōnitō Itota tōnō godongāmæ
ñāni ōmæmoncæmōnimpa,
ante do ēñēmōnipa. Ayæ
mīnitō tōnō mōnitō tōmāmō
iñōmonte Wængonguī ænte
māmō gōnongā ate mōnō
tōmengā weca godongāmæ
gongænguīmō imompa.
Mānōmainō ante do ēñēmōni
inte mōnitō nē wede
pōnēmōni inte apænemōni
imōnipa. ¹⁵ Wængonguī
godōmenque nanguī ināni
inānite waadete pōnō
cæcā ate tōmēnāni wæætē
Wængonguī ingante waa ate
pōnēninque apænecædānimpa.
Ayæ mānōmaī pōnō cæcā ad-
inque, Wængonguī ñāō apāite
baī ēmōnongā inte mānōmaī
cæcampa, ante mōnō tōmāmō
watapæ apænecæimpa.
Īninque, Mānōmaī bacæimpa,
ante mīnitō beyæ ante mōnitō
tōmāā edæ cæmōnipa.

¹⁶ Mānōmaī beyæ mōnitō,
Æbānō cæquīmōnii, ante
wædāmaī imōnipa. Edæ
īimō iñō īimō iñō mōnō baō
godōmenque wænguīñō baī
mongæñōmō mōnō ōnōwoca
wæætē īimō iñō godōmenque
īimō iñō godōmenque mīiwoca
badonte baī ēwocamompa.
¹⁷ Īñæmpa wēnæ wēnæ mōnō
wæwēnō incæ wantæ iñō
wodēmāā pōni badinque
wodæi baī bapa. Incæte
mānīi mōnō wæwēnō beyæ
mōnō godōmenque ñāō apāite
baī ēwocacæimpa. Īninque
mōnō wæwēnō wodæi pōni
inte dæ bayō mōnō ñāō
apāidō mōnō ēwocadō wæætē

cōwē wodēmāa badāmaī ingæimpa. Wæætē mōnō watapæ quēwenguinque godōmenque nanguī apāite baī bacæimpa. ¹⁸Inguipogaque mōnō quēwēnō guiquēnē wantæ iñō dæ gocoopa. Öönædē ñōwo mōnō adāmaī incoo guiquēnē cōwē dæ badāmaī inte ongongæimpa. Īnque inguipogaque mōnō quēwēnō ante mōnō adāmaī inte baī pōnengæimpa. Wæætē öönædē mōnō adāmaī incoo ante mōnō cōwē ate baī pōnengæimpa.

5

1 Oncontai wido cæquintai baī mōnō æmontai mongæante quēwēmompa. Īnque mānintai wido cæmō incæte Wængonguī wæætē, Öönædē mīntai mīni cōwē owoquintai, ante do mænongacäimpa. Mānintai iñōmō waocä öonompoca mænönāmaī intai iñonte mōnō öönædē æite owoquimō imompa, ante do eñēmompa. ² Ñōwo iñōmō mōnō wido cæquintai mongæninque ö ö ante nantate wæwēmompa. Mänömaī beyæ mōnō öönædē æidique mōnō owoquintai eñacæte ante wæmompā. ³ Edæ, Baö ömaamō inte wæcæ wæ, ante guñēwocate wædique mōnō, Mīntai eñacæimpa, ante wæmompā. ⁴ Mōnō iintaique eñadique, Baö ömaamō inte wædāmaī incæmōnimpa, ante guñēwocate wæmompā. Mōnō wænguintai mongæante nantate wæmō inte ö ö ante wæmompā. Wængonguī, Mīnitō eñate quēwenguintaique,

ante yabæque wīni caate baī pōnongä eñayōmō mōnō wænguēnēñō edæ dæ bacæimpa, ante æncæte ante wæmompā.

⁵ Ñōwo ämo eñēedāni. Wængonguī incæ edæ, Mīni mīntai wēñate mongænguinque, ante mōnō imonte badongacäimpa. Ayæ, Mīnitō mīntai cōwē pōnōmo æncæmīnimpa, ante, Nāwangä impa, ante odōmoncæte ante Wængonguī tōmengä Öönōwoca ingante ñōwo da pōnongä æmompā. Īnque tōmengä Öönōwoca ingante ænte ewocadique mōnō, Mīntai eñate mongænguinque ewocamompā, ante do eñēmompā.

⁶ Mänömaī beyæ mōnitō cōwē, Wængonguī cæcæcäimpa, ante wede pōnente tomōnīpa. Oncōnē owote baī iintaidē mōnō quēwenganca mōnō Awēnē oncōnē owodāmaī imompa, ante do eñente wædique, ⁷ mōnitō mānīnō ante ayæ adāmaī emōmōni inte wīi mōni adīnō beyæ quēwēmōnīpa. Wæætē mōni wede pōnēnō beyænque quēwēmōnīpa. ⁸ Īnque edæ, Wængonguī cōwē cæcæcäimpa, ante wede pōnēmōni inte mōnitō, Īntaidē owodāmaī inte wæætē mōnō Awēnē oncōnē gote owote waa tobaimpā, ante pōnēmōnīpa. ⁹ Īnque oncōnē owote baī tomōni incæ oncōnē owodāmaī inte baī wæmōni incæ mōnitō, Mōnō Awēnē waa tocæcäimpa, ante cædique cōwē nō cæte quēwēmōnīpa. ¹⁰ Codito

tömengä nänö apænte an-
guimpaa gäänē mōnō
tömāmō ponte edæ a on-
gonguēnēmō imōmpa. Mōnō
edæ inguipoga iintai ēñate
quēwēninqe mōnō cædō ante
do againgä inte tömengä
iñōmō apænte ancæcäimpa.
Edæ waa cægaimō imō
adinque tömengä mōnō
imonte edæ eyepæ pōni
pædæ pōnongä ænguimō
imaimōmpa. Wæætē edæ
wēnæ wēnæ cægaimō imō ad-
inque tömengä wæætē eyepæ
pōni pangä wæbaimōmpa.

*Wængonguī piyæñē
cædinque, Pōedāni, angampa*

11 Ìninqe mōnō Awēnē
ingante guñente wæmōni
inte mōnitō waodāni inānite
godō waadete apænemōnipa.
Codito gāmænō pōninqe
watapæ quēwengæimpa,
ante pōnencædānimpa, ante
mōnitō godō waadete
apænemōnipa. Edæ, Mōnitō
æbänō ewocamōnii, ante
Wængonguī do edonque
acampa. Ayæ adobai
mīnitō mīmō entawēmīni
inte mōnitō ewocadō ante
edonque amīni Ìninqe botō
waa tobaīmopa. 12 Mänōmaīnō
ante apænedinque mōnitō,
Waēmō pōni imōnipa,
ante nāmā ante dicæ
ämōniyaa. Wæætē iīmai ante
apænemōnipa. Pancadāniya
iñōmō mōnitō awincaque
adinque, Pabodoidi æbänō
ewocadānii, ante adāmai
ināni inte tömēnāni nāni
adōnonque ante pōnēninqe
nāmā ængō cæte bai todānipa.
Mīnitō guiquēnē, Mōnitō

æbänō ewocamōnii, ante
do amīnitapa. Ìninqe
tömēnāni mōnitō imōnite
ante pūinte anāni ēñēninqe
mīnitō wæætē edæ, Pa-
bodoidi nō ewocadāni inte
waa cædāni amōnipa, ante
wææ apænecæmīnimpa,
ante cæbopa. 13 Edæ
ōmæcamōni bai cæmōni
incæte Wængonguī beyænque
ante mänōmai cæmōnipa.
Wæætē nō pōnente cæmōni
incæ mīnitō beyæ ante
cæmōnipa.

14 Ìimainō ante pōnente
wædinque edæ mänōmai
cæmōnipa. Tömāmō beyæ
adocanque wængacäimpa,
ante adinque mōnitō, Mōnō
tömāmō do wængamōimpa,
ante edonque ēñēmōnipa.
Ìninqe, Mōnō Codito
nanguī waadete pōnengä
inte pōnō cæcampa, ante
pōnēninqe mōnitō ædō
cæte wapiticæ cæquimōnii.
15 Mōnō Codito iñōmō
tömāmō beyæ wæninque,
Mīnitō idæwaa nāmā
beyænque quēwēmīnipa, ante
wængacäimpa. Ayæ, Botō nē
wænte ñāni omæmongaimo
iñōmote mīnitō botō beyæ
ante quēwencæmīnimpa,
ante cædinque tömengä
tömāmō beyæ wængacäimpa.
16 Mänōmai impa, ante
pōnēninqe mōnitō ñōwo
iincayæ ate waodāni inānite
adinque, Inguipogaque
ēñate quēwēnānipa, ante
pōnēnāmai imōnipa. Edæ
mōnō Codito incæ ingui-
poga ēñate quēwēñongante
mōnitō mänōmaīnō ante

pönengaimöni incæte mönitö
ñowo wæætē mänömainö
ante wii pönemönipa.
17 Ìninqe Codito nempo
æcänö quëwënaa tömengä
ingante Wængongui müngä
badongä ate müngä bate
quëwengampa. Tömengä
nänö inguipogaque nänö
quëwënimämo edæ dæ
gotimpa. Ñowo wæætē edæ
müimämoque ëwocacampa.

18 Mäninö botö änö ante
tömänö nē pönö badongä
iñömö edæ Wængongui ado-
canque ingampa. Tömengä
iñömö, Minitö ëñënamäi
cæmini incæte Codito pönö
cæcä beyænque botö piyænē
cæcæboimpa, angampa.
Ìninqe botö piyænē cæbo
adinque minitö botö
gämænö pödäni, angampa.
Ayæ mönitö imönite pönö
angä ëñëninqe mönitö
wæætē edæ wadäni inänite,
Wængongui piyænē cædinque,
Pödäni, angampa, ante
nē cæmöni batamönipa.

19 Ìninqe iimäi ante
apænemönipa. Codito
tönö godongämæ cædinque
Wængongui iñömö piyænē
cædinque, Inguipoga quëwëmini
tömämini botö gämænö
pödäni, angampa. Pömini
adinque botö, Æpogadö wënæ
wënæ cæminitawo, ante tee
mante adämaï inte piinämaï
incæboimpa, angampa.

Tömengä mänömaï angä
ëñëninqe mönitö wæætē
mänine ante nē waadete
apænemöni badinque edæ,
Wængongui piyænē cæcä
adinque pödäni, ante

apænemönipa. 20 Ìninqe
Wængongui mönitö imönite
äninqe, Minitö wæætē botö
beyæ wadäni inänite waadete
apænemini ëñëninqe
poncädänimpa, angä
ëñëninqe mönitö wæætē
Codito beyænque nē
waadete apænemöni
bamönipa. Ìninqe minitö
imönite waadete pönö
apænedinque mönitö,
Wængongui gämænö pödäni,
ante Codito beyænque ante
apænemönipa. 21 Wængongui,
Minitö Codito nö nänö
ëwocadö ænte ëwocacæminimpa,
ante pönö cædinque Codito
ingante angä ëñëninqe
tömengä iñömö edæ wënæ
wënæ ëwocadämaï inte
wæætē edæ mönö beyæ
ante nē wënæ wënæ
cæcä bai badinque mönö
wentamö ëwocadö incæ
mongængacäimpa. Ìninqe
mönitö tömengä nempo
quëwëninqe nö pönö tömengä
nänö ëwocadö wæætē ænte
ëwocamompä.

6

1 Tömengä tönö godongämæ
nē cæmöni inte mönitö
minitö imönite iimäi ante
waadete apænemönipa.
Wængongui waadete pönö
cæcä æmini inte minitö wii
önonque oda cæcæte ante
æncæminimpa, ante nanguï
ämöni ëñëmaïminipa. 2 Edæ
Wængongui do angacäimpa,

“Minitö imönite botö waadete
pönö cæyedē mäniñedē
minitö apænemini
ëñëntabopa.

Ayæ, Mini quëwenguïönæ
 impa, ante Codito
 nänö bæi ongonte
 æñedë botö mäniñedë
 mïnitö beyæ põnö
 cægaboimpa.”

Ante yewæmongatimpa.
 Ìninqe botö iïmai ämo
 ëñeedäni. Wængonguï
 tõmengä nänö waadete põnö
 cæyedë do ba apa quëwëminii.
 Codito edæ ængä beyænque
 mïni quëwenguïönæ iñömö
 edæ do batimpa cæminii.

³ Mönö quëwenguïnö ante
 adocanque incæ Wængonguï
 beyæ möni apænedö ante
 pïinämai incæcäimpa, ante
 wææ cædinque mönitö iñömö
 idiquibæ cädämai ïmönipa.

⁴ Wæætë mïnitö, Pabodoidi
 Wængonguï beyæ në cädäni
 ïnänipa, ante acæminimpa,
 ante odömoncæte ante mönitö
 cöwë iïmai cæmönipa. Cöwë
 nantate wæmöni incæ wënæ
 wënæ cädäni wæmöni incæ
 mö ongonte wææ cädäni
 wæmöni incæ æbämenque
 wæmöni incæte mönitö
 cöwë wæntæye badämai inte
 ee cæmönipa. Ædö cæte
 quëwenguï, ante wæmöni
 incæ Wængonguï beyæ
 në cæmöni inte mönitö
 godömenque cæmöni aedäni.

⁵ Ayæ tæi tæi pänäni wæmöni
 incæ tee mönedäni wæmöni
 incæ Yæ yæ ante mönitö
 ïmönite wido cädäni incæte
 mönitö wæætë Wængonguï
 ingante në cæmöni inte edæ
 nanguï cæmönipa. Ayæ
 woyowotæ nanguï cædinque
 mönitö möwo mönämai
 inte cæmöni incæ cænguï
 cænämai inte gæwænte

wædinque cæmöni incæ
 mönitö godömenque cæmöni
 aedäni.

⁶ Mänömai cædinque mönitö
 wentamö mongænämai inte
 cæmönipa. Ayæ wadäni
 æbämenque cädäni incæ
 mönitö nö ëñëmöni inte edæ
 piyænë cæte piinte änämai
 ïmönipa. Wæætë waadete
 cæmönipa. Edæ Wængonguï
 Tæiyæ Waëmö Önöwoca
 nempo quëwëninque näwangä
 waadete põnemönipa.

⁷ Wængonguï nänö tæi
 piñænö ewocadinque mönitö
 Wængonguï nö nänö angainö
 ante apænemönipa. Ayæ
 tontadoidi guädö guëa
 wænoncæte ante tipæmäa
 næænäni bai cædinque
 mönitö nö põni cæcæte ante
 Wængonguï nänö tæi piñænö
 ante eyepæ næænte bai
 cæmönipa.

⁸ Mönitö ïmönite waa
 adäni incæ wiwa adäni
 incæte mönitö Wængonguï
 beyænque ante cæmönipa. Pa-
 bodoidi waa põni cädänipa,
 ante nö apænedäni incæ
 wæætë, Pabodoidi wënæ
 wënæ cädänipa, ante
 tedewënäni incæ mönitö
 cöwë godömenque cæmönipa.
 Pabodoidi babæ cädänipa,
 ante pïinäni incæte mönitö
 nöngä põnente Wængonguï
 beyænque ante cæmöni
 aedäni. ⁹ Edæ tõmännäni
 mönitö ïmönite do edonque
 põni adäni incæ adämai inte
 bai cædinque, Önömïnique
 ïminipa, ante tededänipa.
 Wæncæ cæmöni incæte
 ee quëwëmönipa. Pänäni
 wæmöni incæte mönitö

imönite wænönämaï inänipa.
 10 Wæwëmöni incæte mönitö
 cöwë mimöno watapæ
 towocamönipa. Mönitö
 mäincoo ömæpomöni incæ
 wadäni inänite godö cæmöni
 æninqe tömënäni mäincoo
 nanguï pöni ænte bai eyepæ
 pöni entawënänipa. Edæ
 nê ömæpomöni inte wæmöni
 incæte mönitö tömancoo pöni
 entawëmöni inte Wængonguï
 ingante nê cæmöni imöni
 aedäni.

11 Coodintoidi eñeedäni.
 Minitö iminite mönitö
 edonque pöni apænetamönipa.
 Minitö iminite nanguï
 pöni waadete pönëmönipa.
 12 Mönitö dicæ pæ gom-
 pote minitö iminite waad-
 edämaï imöniyaa. Wæætë
 edæ tömëmini pæ gompod-
 inque edæ mönitö imönite
 waadedämaï imini inte
 wæwëmönipa. 13 Ininqe botö
 wëñæmini bai iñöminite
 iïmaï ämopa. Minitö iminite
 waadete pönëmöni adinque
 minitö näëmæ waadete
 pönëedäni.

*Wængonguï nê Quëwengä
 nänö owocö bai imopa, ante*

14 Guëa mangæ mangæ
 woquïna, ante wagada
 tönö bodo guëa goti
 wëmencadämaï iedäni, ante
 do yewæmongatimpa
 cæminii. Pönënämaï inäni tönö
 godongämæ cædämaï iedäni.
 Iñæmpa nê nö cæcä tönö guëa
 äantawente bai nê eñenämaï
 cæcä guiquënë dicæ adobai
 entawengä. Ayæ ñäö
 entawengä tönö guëa gocæte
 ante cædinque nê wëmö
 entawengä iñömö mimö ñäö

entawengampa diyæ guëa
 goquingää. 15 Codito nänö
 pönënö ante edæ wënæ
 awënë Bediado iñömö edæ
 adodö ante pönengampa diyæ
 guëa cæquingää. Nê wede
 pönengä nänö pönënö ante
 nê pönënämaï ingä iñömö
 edæ adobai pönengampa
 diyæ adobai quëwengingää.
 16 Ayæ, Wængonguï impa,
 ante waodäni nani badönicca
 æninqe edæ näwä Wængonguï
 tæiyæ waëmö oncönë ædö
 cæte mangui cö cæquïl. Mönö
 guiquënë Wængonguï nê
 Quëwengä nänö tæiyæ waëmö
 owoquincö bai iñömonte
 tömengä Önöwoca mönonga
 pö guïte owocampa. Ininqe
 tömënäni tönö mönö ædö
 cæte godongämæ cæquïl.
 Wængonguï incæ, Mänömaï
 impa, ante ancæte ante iïmaï
 angacäimpa.

“Waodäni weca owod-
 inque botö tömënäni
 tönö godongämæ
 cægoncæboimpa.

Botö tömënäni Wængonguï
 iñömete
 tömënäni wæætë botö
 quïnäni incædänimpa,”
 angacäimpa.

17 Mänömainö ante apænedinque
 mönö Awënë adobai
 ante,

“Wadäni inänite taayænte
 pöninque nänënë ponte
 quëwëedäni, angampa.

Wentamö i adinque gam-
 podämaï iedäni.

Mänömaï cæmini adinque
 botö minitö iminite,
 Pöedäni, ante ee
 æncæboimpa.

18 Æninqe, Minitö Wæmpobo
 inōmo inte botö,
 onguĩñæmini incæ on-
 quiyæmini incæ, Botö
 wëmini iminipa, ante
 æncæboimpa,
 ante nē Tæi Piñænongä inte
 Awënē Wængonguĩ
 angampa.”
 Ante Wængonguĩ beyæ
 yewæmongatimpa.

7

1 Ìninqe botö nē waademini
 eñēedäni. Mönö iñōmō,
 Wængonguĩ, Cōwē cæcæboimpa,
 ante nänö angainö ante
 do eñengamöimpa. Ìninqe
 baonga wentamö mönö
 eñadö tönö mimö mönö
 wentamö entawënö adobai
 ñä mēnongate bai cædinque
 edæ mönö tæiyæ waemö
 ewocate quëwengæimpa.
 Ayæ, Wængonguĩ ingampa,
 ante guĩñente wædinque
 mönö, Cōwē nö cæte waa
 quëwengæimpa, ante nanguĩ
 cæcæimpa.

Coodintoidi Codito
gämænö pönänipa

2 Mönitö dicæ wacä
 ingante wënæ wënæ
 cæmöniyaa. Wacä wen-
 tamö nänö mongænguinque
 mönitö dicæ wënæ wënæ
 cæmöniyaa. Dicæ wapiticæ
 apænedinque wacä qui ö
 æmöniyaa. Ìninqe, Pabodoidi
 mänömai cædämai inänipa,
 ante adinque minitö wæætē
 mönitö imönite waadete
 pönëninque eñēedäni, ämopa.
 3 Mänömainö ante ämo
 incæte botö, Mini pante
 wæquinque, ante dicæ apænte
 ämogaa. Edæ botö do

antabopa. Minitö tönö möni
 quëwenguinque incæ minitö
 tönö möni wænguinque incæ
 mönitö minitö tönö äanque
 bai entawente minitö iminite
 cōwē waadete pönëmönipa,
 antabopa. 4 Edæ, Minitö
 nö pönente cæmini iminipa,
 ante pönëmopa. Mönitö
 apænemöni eñëninque
 minitö nē waa cæmini
 baminitapa, ante adinque
 botö mönitö apænedö ante
 nanguĩ tobopa. Minitö
 mänömai cæmini iminipa,
 ante eñente wædinque botö
 gancæ pönëmopa. Ìninqe
 mönitö wënæ wënæ inte
 wæwëmöni incæte botö
 wæætē godömenque watapæ
 tobopa.

5 Ìimai edæ Mäatedöniabæ
 pöninque cætamönipa.
 Æmætæ æmætæ gote
 apænecæte ante cæyömönite
 wadäni bæ ta bæ ta cædäni
 wædinque mönitö ædö cæte
 guëmanguimönii. Edæ nan-
 guĩ piinte cædäni wædinque
 mönitö baonga nantate
 wædinque önöwoca adobai
 guĩñente wæwocatamönipa.
 6 Incæte mönitö wæwëñömönite,
 Nē wæwënäni gancæ
 bacædänimpa, ante nē pönö
 cæcä inongä Wængonguĩ
 iñōmō Tito ingante da
 pönongä pongä adinque
 mönitö wæætē gancæ
 pönentamönipa. 7 Tömengä
 ponte a ongongä beyæ gancæ
 pönëñömönite tömengä, Cood-
 intoidi botö imote waa cædäni
 adinque botö wæætē gancæ
 pönentabopa, ante apænecä
 eñente mönitö godömenque
 totamönipa. Ayæ botö imote

ante apænedinque tōmengä, Bitō ïmite ante nanguï äinente wædinque coodintoidi Ca ca wædänipa. Tömēnäni iñömō, Mönō ñōwo Pabodo beyæ ante nanguï cæcæimpa, ante wædänipa, ante Tito tedecä ēñēninque botō godōmenque nanguï totabopa.

⁸ Botō doyedē cadota ante yewæmōninque da godōmo æninque mīnitō wæwente bamīnitawo. Nāwangä botō cadota beyæ wæwente bamīnitapa, ante wædinque botō, Quīnante mänōmaï yewæmōmoï, ante wætabopa. Incæte ayæ ate, Coodintoidi wantæ iñō wæwēninque ñōwo iñömō edæ wæwēnämaï inänipa, ante adinque botō ñōwo edæ, Nō cædinque yewæmōmoïmpa, ante piyænē cæbopa. ⁹ Edæ mīnitō wæwēmīni beyæ todāmaï inīmo inte botō wæætē, Mīni wēnæ wēnæ cædinō ñimpo cædinque mīnitō Codito gāmænō mīni ponguinque wæwente bamīnitapa, ante adinque mänōmaï beyænque totabopa. Edæ Wængonguï nänō änönō mīni ēñēnguinque wæwente bamīni ininque mōnitō cædō beyæ dicæ wæmīniyaa.

¹⁰ Edæ Wængonguï nänō änönō ante wæwēmō bai mōnō ocæ emænte ponte quēwenguinque impa. Ininque, Quīnante mänōmaï wæwēmōï, ante wædāmaï imompa. Wæætē ingui-poga mōnō quēwenguimāmo ante wæwēmō bai mōnō wænguinque impa. ¹¹ Edæ Wængonguï nänō änönō ante

do wæwēnīmīni inte mīnitō ñōwo, Mäninō mōni wæwēnō beyæ æbänō entawēmōnii, ante nāmā aedāni. Edæ mänōmaï wæwēmīni inte mīnitō, Mönō ee ongōnämaï inte cæcæimpa, ante do cæmīnitapa. Cædinque, Mönō pōnencabo wentamō mongænāmaï ingæimpa, ante nanguï cædinque mīnitō nē wēnæ wēnæ cædingä ingante edæ do pūimīnitapa. Ayæ, Pabodo æbänō anguingä, ante guñente wæmīni incæte botō imote ante äinente wæmīnitapa. Ayæ, Nē wēnæ wēnæ cædingä ingante mōnō nō ante pangæimpa, ante do cæmīnitapa. Mänōmaï eyepæ cædimīni inte mīnitō wentamō mongænāmaï imīnīpa, ante edonque abaimpa.

¹² Ininque mīnitō imīnite yewæmōninque botō nē wēnæ wēnæ cædingä beyæ ante wīi yewæmontabopa. Tōmengä wēnæ wēnæ cæcä wædingä beyæ ante adobai yewæmōnämaï intabopa. Wæætē mīnitō Wængonguï ayongä nāmā adinque, Mōnitō Pabodoidi inänite waadete amōnīpa, ante, Nāwangä impa, ante edonque acæmīnīmpa, ante botō mīnitō beyænque ante yewæmontabopa. ¹³ Mīnitō mänōmaï cæmīni adinque mōnitō wēēñēdē nē wæwēmōni inte ñōwo iñömō gancæ pōnēmōnīpa.

Mīnitō waa cæmīni beyæ wēēñēdē wæwēningä inte Tito adobai gancæ pōnente ñōwo watapæ pōnengampa, ante adinque mōnitō do

gancaë pönemöni inte ñowo godömenque nanguï tomöni imönipa. ¹⁴ Botö do inöñedë Tito ingante apænedinque, Coodintoidi waa cædäni abopa, antabopa. Ñowo minitö waa cæmïni adinque botö, Tito ingante botö apænedinö nö impa, ante adinque botö guingo imönämaï imopa. Edæ botö minitö iminite nöinö ante apænetawo. Edæ minitö iminite nöinö ante apænebo bai botö Tito ingante, Coodintoidi waa cædänipa, ante apænedinque adobai nöinö ante apænetabopa. ¹⁵ Ayæ Tito iñömö, Coodintoidi tömänäni botö imote waa adinque guïñente wædänitapa. Ayæ, Pöe, äninque tömënäni botö apænebo eñëninque Ao ante eñente cædänitapa, ante pönëninque tömengä minitö iminite godömenque waadete pönengampa. ¹⁶ Ayæ, Minitö cöwë waa cæmïni imïnipa, ante pönëninque edæ botö adobai watapæ tobopa.

8

Mönö godömenque nanguï godongcæimpa, ante

¹ Ñowo botö tönïñadäni apænebo eñëedäni. Mäatedöniabæ iñömö Codito ingante godongämæ nani pönencabo wayömö nani cabo wayömö nani cabo ongöñönänite Wængonguï Önöwoca pönö apænecä eñëninque tömënäni wæætë waadete cædinque iïmaï cædänipa. ² Nanguï wënæ wënæ nantate wæwënäni incæ tömënäni

cöwë piyænë cæte watapæ todänipa. Ìninqe ömæpodäni incæte tömënäni nanguï mänäni bai cædinque, Wængonguï quïnäni quï, ante godömenque todinque nanguï gomonga godönänitapa. ³ Tömënäni edæ nani godonguënönö ganca do godöninque ayæ godömenque nanguï godönäni adimo inte botö, Näwangä impa, ante apænebopa. Ayæ edæ tömënäni nani nämä pönönö bai cædinque, ⁴ Wængonguï quïnäni beyæ impa, ante mönitö wadäni tönö godongämæ godoncæmönimpa, ante tömënäni mönitö imönite nanguï äninque ancaa änanitapa. ⁵ Mönitö guiquënë, Mäatedöniabæ quëwënäni tömënäni nani godonte æintaque godonguïnäni inänipa, ante edæ pönentamönipa. Incæte tömënäni, Wængonguï quïmöni imönipa, ante edæ Wængonguï ingante nämä godöninque ayæ, Minitö iminite në cæmöni bacæmönimpa, äninque mönitö imönite edæ adobai nämä pönönänitapa. Ayæ mönitö pönönö ganca adobai godöninque tömënäni nani godonte æinta ayæ godömenque godönänitapa.

⁶ Mäatedöniabæ quëwënäni mänömaï cædäni adinque mönitö Tito ingante iïmaï antamönipa. Bitö doyedë ämi eñëninque coodintoidi waadete pönëninque tæcæ godoncæ cædänitapa cæbii. Ñowo wæætë ämi

ēñēninque tōmēnāni nē
 waadete godōnāni badinque
 eyepæ godoncædānimpa,
 ante mōnitō Tito ingante
 nanguī antamōnipa. ⁷ Mīnitō
 iñōmō wede pōnēmīni inte
 edæ nē waa pōni apænemīni
 imīnipa. Ayæ godōmenque
 gomonga ēñēmīni inte mīnitō,
 Mōnō cōwē cæcæimpa, ante
 nanguī cædōmīni imīnipa.
 Ayæ mōnitō imōnite nē
 waadete pōnēmīni imīnipa.
 Mānōmaī tōmānō ante do
 cædōmīni inte mīnitō ñōwo
 adobaī, Wængonguī quī, ante
 mōnō nē waadete godōmō
 bacæimpa, ante edæ nanguī
 cæedāni, āmopa.

⁸ Mānōmaīnō āninque botō,
 Cæedāni, ante wææ ānāmaī
 imopa. Wæætē, Mīnitō
 æbānō cæmīnii, ante ēñencæte
 ante cædinque botō wadāni
 nāni nanguī cædinō ante
 apænetabopa. Mānōmaīnō
 ante apænedinque botō,
 Mīnitō adobaī tōmēnāni
 nāni cæbaī nanguī waadete
 pōnente cæmīnitawo, ante
 acæte ante cædinque, Nē
 godōmīni baedāni, antabopa.

⁹ Mīnitō do ēñēmīnipa.
 Mōnō Awēnē Itota Codito
 oōnæde quēwēninque nan-
 guī gomonga ēnem-pogaingā
 inte mōnō imonte waadete
 pōnēninque iīmaī ante
 pōnō cægacāimpa. Botō
 ōmæpobo babo beyænque
 mīnitō nanguī wæætē
 entawencæmīnimpa, ante
 cædinque tōmengā edæ mīnitō
 beyænque ante inguipoga
 pōninque edæ ōmæpocā
 bagacāimpa.

¹⁰ Ayæ, Mānīnō mīni

godonguīnō ante æbānō
 cæquēnēmīni imīnii, ante
 botō nāmā pōnēninque iīmaī
 āmopa. Wadepo inōñedē
 wadāni godōnāmaī iñōnāni
 mīnitō iñōmō edæ do
 tāno godōmīnitawo. Mōnō
 godongæimpa, ante edæ
 mīnitō cōwē tāno cæinēmīni
 imīnitawo. ¹¹ Inique,

Mōnō godongæimpa, ante
 quingæ ānimīni inte ñōwo
 edæ inque cæedāni. Mīni
 ēadincoo adinque mīnitō,
 Eyepæ inte botō pan-
 cacooga godoncæboimpa,
 ante mīni ānincoo edæ
 godōmīni adinque, Eyepæ
 godōmīnipa, ante acæimpa.
¹² Edæ æcānō godōinengā
 tōmengā nānō godonte æinta
 tōmanta adinque, Æpotadō
 botō godonguēnēmo imoo,
 ante adinque mānimpotaque
 godōninque idæwaa. Godōmenque
 nanguī mangampa diyæ
 nanguī godonguingā.

¹³ Mānōmaī āninque
 botō, Wadāni pōnōmenque
 godōninque guēmāñōnāni
 mīnitō wæætē mīni eyepote
 wæquinque godōmenque nan-
 guī godoncæmīnimpa, ante
 dicæ āmogaa. ¹⁴ Wæætē,

Cōwē eyepæ bacæimpa,
 ante āmopa. Edæ māincoo
 ñōwo eyepæ māninque mīnitō
 nē ænguēnente wædāni
 inānite godōmīni ænānipa.
 Inique iincayæ ate mīnitō
 wæætē nē ænguēnēmīni
 bamīni ate tōmēnāni wæætē
 eyepæ mante ate mīnitō
 imīnite pōnōnāni æñōmīni
 adopo adopo edæ eyepæ
 babaimpa. Mānōmaīnō

ancæte ante ämopa. ¹⁵ Edæ do yewæmongatimpa. “Cænguï gomonga wææmpo æningä incæ tömengä nänö ænguënganca ænte bai mäniñque godömenque mänämaï ingantapa. Wæætë edæ wædænque wææmpo æningä guiquënë tömengä nänö ænguënganca eyepæ ænte bai eyepæ mangantapa.” Ante nani yewæmongainö bai iinque bacæimpa, ante minitö iminite ämopa.

Minitö weca Titoidi poncædänimpa, ante

¹⁶ Botö cöwë, Coodintoidi beyæ cæcæimpa, ante minitö iminite waadete pönëmopa. Ayæ, Wængonguï pönö apænecä ëñëniñque Tito iñömö botö pönëmo bai adobai pönente cæcampa, ante adinque botö wæætë Wængonguï ingante waa ate pönëniñque apænëbopa. ¹⁷ Edæ mönitö, Coodintoidi weca goe, ämöni ëñëniñque edæ Tito do Ao ante pongä aedäni. Incæte wii mönitö äninö beyænque pongampa. Wæætë nämanque pöinente wædinque tömengä nanguï todinque minitö weca pongampa.

¹⁸ Ayæ Tito tönö wacä mönö tönïñacä ingante da pönömöni pongampa. Ìngä Tito tönö në pongä iñömö tömengä Codito ingantedö ante watapæ möni apænëdö ante në apænecä ingampa. Ìniñque Codito ingante godongämæ nani pönencabo wayömö nani cabo wayömö nani cabo

tömänäni tömengä ingante waa ate waa apænëdänipa. ¹⁹ Codito ingante nani pönencabo incæ adocä ingante apænte æniñque, Pabodoidi tönö gocæbiimpa, ante da godönäni ate tömengä mönitö tönö godongämæ goquingä ingampa. Edæ mönitö, Mönö Awënë ñäö apäite bai ëmongä ingampa, ante acædänimpa, ante cædinque ayæ, Mönitö wadäni beyæ cæinëmönipa, ante acædänimpa, ante cædinque minitö da godonguincoo ænte goquimöni imönipa. Mänömaï cæcæte ante goyömöni, Tömengä godongämæ gote cæcæcäimpa, ante da godönäni gocæcäimpa. ²⁰ Edæ wadäni, Pabodoidi babæ cædänipa, ante änämaï incædänimpa, ante wææ cædinque mönitö nö pönï cædinque nanguï pönï minitö godonguincoo ænte godinque pædæ godoncæmönimpa. ²¹ Edæ, Mönitö Wængonguï ayongä nö cæmöni inte waodäni ayönäni adobai edonque pönï cædinque nö pönï cæcæimpa, ante cæmönipa.

²² Ayæ wacä mönö tönïñacä iñongante mönitö æpogamë cöwä ayömöni tömengä cöwë tömää nö cæcä inongampa. Ayæ ñöwo tömengä, Coodintoidi nö cædänipa, ante pönengä inte godömenque waa cædongä ingampa. Mänömaï ingampa, ante adinque mönitö ñöwo tömengä ingante da godömöni godinque tömengä iñäna tönö

mīnitō weca poncæcāimpa.
 23 Tito iñōmō botō tōnō
 godongāmæ cōwē cæcampa.
 Īnīnque mīnitō beyæ guēa
 nē cæmōna ĩmōnāpa. Codito
 ingante nāni godongāmæ
 pōnencabo incæ mōnitō
 tōniñada Tito tōnō wada
 ĩnate da godōnāni godinque
 tōmēnāni, Mōnō Codito
 ingante waa acædānīmpa,
 ante nanguī cæda ĩnāpa.
 24 Īnāni ĩnānite apænedinque
 mōnitō, Coodintoidi nē waa
 cædāni ĩnānīpa, ante do
 apænetamōnīpa. Īnīnque
 mīnitō eyepæ godōmīni ad-
 inque tōmēnāni, Nāwangā
 ĩmpa, ante edonque
 acædānīmpa. Ayæ adobaī,
 Mīnitō waadete pōnō cæmīni
 adinque Pabodoidi wæætē
 mīnitō ĩmīnite waa adānīpa,
 ante acædānīmpa, ante
 cædāni. Mānōmaī cæmīni
 adinque Codito ingante
 godongāmæ nāni pōnencabo
 wayōmō nāni cabo wayōmō
 nāni cabo tōmānāni adobaīnō
 ante edonque acædānīmpa.

9

*Mōnō wædāmaī eyepæ pōni
 godongæīmpa, ante*

1 Nōwo mānīnō, Wængonguī
 quīnāni beyæ mīnitō
 godoncæmīnīmpa, ante
 botō idæwaa yewæmōmopa.

2 Edæ, Mīnitō wædāmaī
 ĩnte do cæmīnīpa, ante
 ēñēnīnque botō Māatedōniabæ
 quēwēnāni ĩnānite apænedinque,
 Acayabæ quēwēnāni iñōmō
 wadepo ĩnōñedē do godoncæte
 ante cædōnānīmpa, ante do
 apænetabōpa. Apænebo

ēñēnīnque tōmēnāni wodo
 tōmānāni, Æ Acayabæ
 quēwēnāni nāni quingæ cæbaī
 mōnō adobaī cæcæīmpa,
 ante cædānīpa.

3 Incæte botō nōwo
 mōnō tōniñadāni ĩnānite da
 godōmo pōnīnque tōmēnāni
 mīnitō ĩmīnite apænedāni
 ēñēnīnque mīnitō wæætē
 eyepæ godoncæmīnīmpa.
 Mānōmaī cæmīni ate botō
 babæ apænedāmaī ĩmoī,
 ante edonque ēñengæīmpa.

4 Īñæmpa Māatedōniabæ
 quēwēnāni botō tōnō
 godongāmæ ponte ayōnāni
 mīnitō wīī eyepæ cæmīni
 adinque tōmēnāni wæætē,
 Mīnitō dicæ cæmīniyaa, ante
 badete tobāinānīpa. Ayæ
 mōnitō guiquēnē, Coodin-
 toidi ĩnīnque cæcædānīmpa,
 ante nē ānīmōni ĩnte
 odadete guingo ĩmonte
 wæbaīmōnīpa. Mīnitō adobaī,
 Mōni cæquēnēnō cædāmaī
 ĩmōnīpa, ante guingo ĩmonte
 wæbaīmīnīpa.

5 Īnīnque
 mīnitō, Godoncæmōnīmpa,
 ante mīni ānīnō baī eyepæ
 godoncæmīnīmpa. Ante
 cædinque botō mōnō
 tōniñadāni ĩnānite ānīnque,
 Mīnitō gote apænemīni
 ēñēnīnque coodintoidi
 ædæmō pōnente cæcædānīmpa,
 ante da pōnōmo pōnāni
 aedāni. Īnīnque mīnitō tōnō
 godongāmæ cædāni ate
 mīnitō ædæmō pōnēnīnque,
 Botō wææ gompodāmaī ĩnte
 waa todinque godōmopa, ante
 godoncæmīnīmpa.

6 Īmaī ante pōnēedāni.
 Wædænque quiyadingā

iñomō amiñaimō wædænque
pete æncæcäimpa. Nan-
guī quiyadingä guiquenē
amiñaimō nanguī pete
æncæcäimpa. ⁷ Wadäni
quī, ante æcänō wat-
apæ todinque godōnaa,
ante adinque Wængonguī
tömengä ingante waadete
pönengampa. Ìninqe wadäni
wææ änāmaī iñönāni mīnitō,
Botō æpotadō godonguīmoo,
ante pönēninque tömāmīni
wædāmaī inte mīni ānimpota
adopota godōninque do
godonguēnēmīni imīnīpa.
⁸ Ayæ, Eyepæ pōni ēamīni inte
mīnitō quiēmē cæmīni incæ
tömānāni beyæ ante cōwē
godō waa cæcæmīnīpa, ante
Wængonguī cæcampa. Ìninqe,
Mīnitō eyepæ ænte ēadinque
mänōmaī cæcæmīnīpa, ante
tömengä nanguī cædongä inte
cōwē eyede tate baī waadete
pönō cæcä ingampa. ⁹ Edæ
docä ingante ante iīmaī ante
yewæmongatīpa.

“Yepanca quiyacä baī
inongä inte tömengä,
Ömæpodāni quī, ante
wayōmō wayōmō
godongantapa.

Ìninqe tömengä nō nānō
cædinō iñomō edæ
cōwē ewēnāmaī on-
gongæīpa.”

¹⁰ Ante yewæmongatīpa.
Nē quiyacä ingante Wængonguī,
Tömēmō quiyaquīmō, ante
eyepæ pönōninque adobai,
Cænguī, ante tömāmō
imonte eyepæ pönongä ænte
cæmōmpa. Mīnitō iñomō
eyepæ ēamīni inte wacä

ingä wacä ingä quiyate baī
nēnempocæmīnīpa, ante
cædinque Wængonguī mīni
godonganca da pönōninque
godōmenque gomonga da
pönongä æncæmīnīpa.
Mänōmaī eyepæ da pönongä
æninque mīnitō wæætē nō
cædinque wadäni nanguī
ināni inānite nēnempomīni
æninque tömēnāni wæætē
amiñaimō tā pete baī wat-
apæ quēwencædānīpa.
¹¹ Mīnitō pæ gompodāmaī
inte wadäni inānite cōwē
pædæ godoncæmīnīpa,
ante cædinque mīnitō imīnite
Wængonguī nanguī pōni
pönongä æncæmīnīpa.
Æninque mīnitō pæ gom-
podāmaī inte pædæ godō
pædæ godō cæmīni adinque
mōnitō wæætē, Coodin-
toidi mänōmaī cædānīpa,
ante tedemōni ēñēninque
wadäni wæætē Wængonguī
ingante waa ate pönēninque
apænecædānīpa.

¹² Wadäni quī, ante
do godōmīni æninque
Wængonguī quīnāni tömēnāni
nāni ænguēnēnō ante eyepæ
pōni æncædānīpa. Ayæ mīni
godōnō æninque tömēnāni
mīmōno eyede tate baī
Wængonguī ingante waa
ate pönēninque nanguī
apænecædānīpa. ¹³ Mōnō
Codito ingantedō ante wat-
apæ ēñēninque mīnitō Ao
ante do pönēmīnitapa. Ìninqe
Wængonguī nānō änōnō ante
do ēñente cædinque mīnitō,
Ömæpodāni quī, ante pædæ
godōmīni æninque nē ænāni
wæætē Wængonguī ingante,

Bitō ñāō bai nō pōni cæbi
ate coodintoidi bitō ānōnō
ante eñente cædānipa, ante
watapæ apæ necædānimpa.
Ayæ nē ænināni inte adodāni
godōmenque apænedinque,
Nē ōmæpodāni tōmānāni
inānite da godōninque cood-
intoidi iñōmō mōnitō imōnite
adobai eyepæ pōnōnāni
æmōnipa, ante Wængonguī
ingante godōmenque waa
ate apæ necædānimpa.
14 Ayæ, Coodintoidi inānite
Wængonguī godōmenque
nanguī waadete pōnō
cæcā beyænque tōmēnāni
waa cædāni inānipa, ante
pōnēninque nē ænināni iñōmō
edæ mīnitō imīnite waadete
pōnēninque mīnitō beyæ
ante Wængonguī ingante
apæ necædānimpa.

15 Wængonguī iñōmō
godōmenque waa cædinque
mōnō Codito ingante da
pōnongā ængamōimpa. Inique
mōnō, Wængonguī, bitō
waa pōni pōnō cægabiimpa,
ante mōnitō ædō cæte
eyepæ inte waa ate
pōnente apænequimōnii, ante
mōnō Wængonguī ingante
apæ necæimpa.

10

*Pabodo, Itota nānō nē da
godōnimo imopa, angampa*

1 Mīnitō, Wayōmonque
quēwēninque Pabodo nan-
guī piinte angampa, ante
pōnēmīnitawo. Wæætē
mōnitō weca pōninque aw-
incadō awinca adinque
tōmengā guiñēnete wædinque
pæ wēenecampa, ante

pōnēmīnitawo. Iñæmpa mīni
ānōmo mānimotō inte iimāi
āmopa. Codito iñōmō edæ
gānē pōnengā inongā inte
pōnō piyænē cæcantawo.
Botō adobai ñōwo piyænē
cædinque mīnitō imīnite
pōnō waadete apænebopa.
2 Pabodoidi iñōmō in-
guipogaque ante pōnente
cædānipa, ante pancadāniya
odadete ānewēnānipa.
Tōmēnāni inānite botō
guiñēnedāmaī inte nanguī
ancæboimpa. Mīnitō guiquēnē
adobai odadete āmīni inique
botō mīnitō weca pōninque
piinte anguēnēmo imāimopa.
Inique, Wīi piinte anguimo
bacæboimpa, ante wææ
cæcæte ante botō ñōwo
mīnitō imīnite, Ee aquēnē
quēwēmīnii, ante waadete
pōnente yewæmōmopa.

3 Edæ inguipoga quēwēmōni
incæte mōnitō Wængonguī
beyæ ante wæætedō wæætē
cæcæte ante cædinque in-
guipogaque quēwēnāni nāni
wæætedō wæætē cæi bai
cædāmaī imōnipa. 4 Wæætē
edæ mōnitō Wængonguī
beyæ ante wæætedō wæætē
cæcæte ante cædinque in-
guipogaque quēwēnāni
nāni wænoncaquincoo
næænāmaī inte cæmōnipa.
Wæætē Wængonguī tōmengā
nānō tæi piñæmāmo ænte
mīmōno entawēninque eyepæ
næænte bai badinque mōnitō
tōmēnāni nāni tæi mænōincō
bæ tate bai cædinque
wæætedō wæætē nāni godō
ānewēnō ante wido cæte bai
cæmōnipa. 5 Wængonguī in-
gante pōnēnāmaī ingæimpa,

ante nē pōnēwēnāni inte ængæ gantidique tōmēnāni iñōmō, Wadāni tōmānāni adobaī Wængonguī ingante pōnēnāmaī incædānimpā, ante cædinqe babæ wapiticæ cædānimpā. Mānīi babæ wapiticæ nāni cædōnō ante mōnitō wæætē bæ tate wido cæmōnimpā. Edæ, Codito ingante mōnō ēñgæimpā, ante nō apænemōni ēñēninqe wadāni idiquibæ pōnēwēnāni iñōnāni mōnitō wæætē mānīnō nāni pōnēwēnō tōmānō ō ænte baī wido cæmōnimpā. ⁶ Ayæ mīnitō ædæmō nē ēñente cæmīni bamīni ate adocanque incæ ēñēnāmaī cæcā adinqe mōnitō wæætē tōmengā ingante do panguimōni imōnimpā.

⁷ Æbānō i, ante edonque ongō abaimīnimpā. Pancamīniya, Botō nāwangā Codito nempo quēwēmo imopā, ante pōnēmīnitawo. Mīnitō mānōmaī pōnēmīni inte godōmenque iīmaī ante pōnenguēnēmīni imīnimpā. Botō Codito nempo quēwēmo imo baī Pabodoidi adobaī Codito nempo quēwēnāni inānimpā, ante nāwangā impā, ante pōnenguēnēmīni imīnimpā.

⁸ Iñæmpā Wængonguī mōnitō imōnite āninqe, Mīnitō nē āmīni badinqe coodintoidi inānite bæ tate wido cædāmaī incæmīnimpā. Wæætē ædæmō āmīni ēñēninqe coodintoidi wæætē oncō tæī mænonte baī gongæncædānimpā, ante cæedāni, ante Wængonguī pōnō angā ēñēninqe mōnitō

nē āmōni batamōnimpā. Iñinqe botō, Nē āmo inte nāmā tocæboimpā, ante tedebo incæte guiñēnedāmaī tedecæboimpā.

⁹ Botō, Cadota ante botō yewæmōinta adinqe mīnitō guiñente wæcæmīnimpā, ante dicæ āmogaa. ¹⁰ Pancamīniya, Pabodo tæī piñængōngā baī inte cadota ante yewæmōninqe nanguī angā awædō, ante wæmīnimpā. Wæætē edæ adocā incæ mōnitō wecā ponte ongōninqe edæ aquiī ingā amōnimpā. Tōmengā nānō tedepāmo ōnōmāmoque baī impā, ante pōnēmīni awædō. ¹¹ Iñæmpā, Tæī piñæmōni inte cadota ante nē yewæmōmōni incæ mōnitō adomōni inte mīnitō wecā ponte ongōninqe adobaī tæī piñænte cæcæmōnimpā, āmo ēñēmaimīnimpā.

¹² Pancadāniya nāmā incæ, Wæmō pōni imopā, ante tededāni incæte tōmēnāni nāmā nāni tede baī mōnitō ædō cæte adobainō ante tedequimōnīi. Tōmēnāni iñōmō, Ægancadō waa cæbo eyepæ inguīi, ante nāmā nāni cægancaque ante adinqe edæ, Eyepæ cætabopā, ante pōnēwēnānimpā. Tōmēnāni nāni cædō ante, Waa cætawo, ante tee mancæte ante, Do botō cædinō baī adobaī cæbopā, ante adinqe, Eyepæ impā, ante pōnēwēnānimpā. Mānōmaī nāmā nāni pōnēwēnonque ante cædinqe tōmēnāni ēñēnāmaī inte oda cæte cædānimpā.

13 Mönitö guiquënë, Īngancaque goedāni, ante Wængonguī nānō angancaque cōwē gomōnipa. Īninqe tōmengā, Coodintoidi ganca godinque apæneedāni, angā ēñēninque mōnitō do gote apænedinque, Māningancaque waa cæmōnipa, ante nāmā waa ate tedemōnipa. Godōmenque ante tededāmaī ĩmōnipa.

14 Mīnitō ganca pōnāmaī inte baī mōnitō, Coodintoidi weca gote do cætāmōnipa, ante tedemōni baī babæ wapiticæ incædōnimpa. Incæte mīnitō ganca do pōninque Codito ingantedō ante mōnitō watapæ mōni ēñēnō ante apænetāmōnipa. Īninqe edæ, Māninganca cætāmōnipa, ante māninque ante tedemōnipa.

15 Ayæ wadāni nāni cædinō ante adinque mōnitō, Tōmēmōni cædinō impa, ante ānāmaī ĩmōnipa. Wæætē mīnitō godōmenque godōmenque wede pōnēñōmīni mōnitō wæætē adodō mīnitō weca ponte quēwēninque godōmenque gomonga cæyōmōni mōnō watapæ bacæimpa, ante pōnēmōnipa.

16 Ayæ mīnitō weca ĩninqe cædinque mōnitō godōmenque gomonga godinque mōnō Codito ingantedō ante watapæ mōni ēñēnō ante apænecæmōnimpa, ante pōnēmōnipa. Mānōmaī cædinque mōnitō wacā nānō cædiñōmō ante, Mōnitō māniñōmō cætāmōnipa, ante tededāmaī incæmōnimpa.

17 Æcānō, Botō waēmō pōni ĩnōmo inte waa cæbopa, ante tōinēna tōmengā wæætē, Mōnō Awēnē waēmō pōni ĩnongā inte pōnō waa cæcampa, ante toquēnengā ingampa.

18 Edæ, Waēmō ĩnōmo ĩmopa, ante nāmā ānongā ingante Wængonguī waa adāmaī ingampa. Wæætē, Īngā waēmō ĩnongā ingampa, ante mōnō Awēnē nānō ānongā ingante ante Wængonguī wæætē waa acampa.

11

Wængonguī beycē, ante pancadāniya babæ apænedānipa

1 Nōwo botō adod-eque ōnonque tedete baī yewæmōmo adinque mīnitō ee amīni ĩninqe botō waa tobaīmopa. Wadō āmo, Mīnitō ee ayōmīni edæ botō ōnonque tedete baī do yewæmōmopa. Īninqe ĩmaī ante odōmoncæte ante yewæmōmoī aedāni.

2 Wængonguī wææ gompocā baī botō adobaī mīnitō beyæ ante wææ gompote āmopa. Mīnitō baquēcā mōnāmaingā baī ĩñōmīnite Codito ængā beyænque mīni pōnencabo tōmengā nempo nō cæte quēwencæmīnimpa, ante pædæ godoncæte ante cædinque botō tōmengā adocanque ingante, Bitō quīnāni ĩnānite æe, antabopa.

3 Mīnitō nōingā cædinque wacā miñæ godāmaī inte Codito ingante waadete pōnēmīni incæte botō, Mīnitō oda cæmīni wæcæ wæ, ante guīñente

wæbopa. Eba wodi ingante Tæntæbo nanguī ēñengā inte babæ cædinque apænecā ēñēninque tōmengā nānō oda cægāi bai mīnitō wīi adobaī oda cæcæmīnīmpa, ante botō wææ ante apænēbopa.

⁴ Mōnitō, Itota ingante pōnengæīmpa, ante do apænemōni ēñēmīnitapa. Incæte wacā mīnitō weca pōninque nāwā Itota ingante apænēdāmaī inte, Wacā Itota ingante pōnēedāni, ante babæ apænēyongante mīnitō edæ ēñēē cōmīni awædō. Adobaī Wængonguī Ōnōwoca do ængālmīni iñōmīnite wacā ōnōwoca pō guīyongante mīnitō ee æmīni guīicā awædō. Ayæ wadāni mōnō Codito ingante ante apænēdāmaī ināni inte, Wacā ængā beyæ quēwengæīmpa, ante babæ apænēyōnāni mīnitō edæ ēñēē cōmīni awædō. ⁵ Mānōmaīnō ante nē tēdedāni iñōmō nāmā ante pōnēninque, Nē gode āmōni inte mōnitō ñænæmōni pōni imōnīpa, ante edæ babæ ānewēnānīpa. Tōmēnāni nāwangā ñænænāni ināni bai botō dicæ wædāmo inguēnēmogaa, ante pōnēmopa.

⁶ Botō æbānō tēdeboo, ante ēñēninque mīnitō iñōmō, Ōnōnepāmoque tēdecampa, ante pīlmīnitawo. Incæte botō ædæmō adīmo inte nē ēñēnīmo inte apænēbopa. Pabodo mānōmaī inongā inte apænēcampa, ante acæmīnīmpa, ante mōnitō cōwē mīnitō imīnite edonque odōmōmōni amīnitapa.

⁷ Mīnitō imīnite ængō

cæte bai cæcæte ante botō Wængonguī ingantedō ante watapæ apænēbo beyæ ænāmaī intabopa. Mānōmaī ænāmaī inte botō nāmā edæ pīinte bai cædinque dicæ wīwa cætabogaa. ⁸ Codito ingante godongāmæ nāni pōnencabo wayōmō nāni cabo wayōmō nāni cabo da pōnōnāni ō æninque botō mānīntaque godonte ænte quēwēninque mīnitō beyæ cætabopa. ⁹ Ayæ mīnitō weca ongōninque botō quīēmē æinente wæbo incæ edæ waa atabopa. Wadāni edæ mōnō tōniñadāni incæ Māatedōniabæ quēwente pōninque tōmēnāni botō ænguēnēnō ante eyepæ pōnōnāni æntabopa. Inīnque coodintoidi botō ānō beyæ wædāmaī incædānīmpa, ante wææ cædinque botō iñōmō edæ, Pōnōmīni æmoedāni, ante cōwē ānāmaī intabopa. Ayæ iīncayæ ate cōwē ānāmaī incæboīmpa. ¹⁰ Mōnō Codito nō nānō apænēdō ante ēñente entawēmo inte āmopa. Botō, Mānōmaī cædinque waa cæbopa, ante cōwē edæ tēdeyōmote mīnitō Acayabæ quēwēmīni inte edæ wææ cædāmaī incæmīnīmpa. ¹¹ Quīnante mānōmaī ante tēdeboī. Mīnitō imīnite waadedāmaī inte mānōmaī ante tēdeboī. Iñæmpa botō æbānō mīnitō imīnite waadete pōnēmoo, ante do againgā inte Wængonguī tōmengā ancæcāīmpa.

¹² Wadāni guīquēnē, Mōnitō Codito nānō nē godongāimōni imōnīpa, ante nē

änäni guiquenē, Æbänö cæte odömömöni adinque wadäni Pabodoidi inänite waa adö bai mönitö imönite adobai waa acædänimpa, ante wædänipa. Ininque botö iñömö, Inäni mänömainö ante odömönämaï incædänimpa, ante mänömaï tedete wææ cæbo inte edæ cöwē godömenque wææ cæcæboimpa. ¹³ Tömēnāni iñömö edæ, Wadäni oda cæcædänimpa, ante awēmö cædāni inänipa. Mönö Codito tömēnāni inänite da godönāmaï ingä incæte tömēnāni iñömö edæ, Codito nänö da godongaimöni imönipa, ante babæ apænedänipa. Ayæ edæ mönitö Codito nänö da godongaimöni möni emönö bai önömoque emöninque babæ cædänipa. ¹⁴ Minitö, Tömēnāni quīnante wacā bai emönāni, ante wæmīnitawo. Inäempa tömēnāni awēnē Tatāna incæ babæ cædinque Wængonguï anquedoidi ñäö nāni emönö bai ñäö emonte bai emongampa. ¹⁵ Ininque Tatāna beyæ nē cædāni iñömö tömēnāni awēnē Tatāna nänö babæ cædö bai adobai babæ cædinque, Nē nō Cædongä ingante nē cæmöni imönipa, ante önömoque emönänipa. Ininque tömēnāni nē önömoque emönāni inte önönque ewente baquīnānidö anguēnē.

Æbänö caate wæboo, ante Pabodo yewæmongampa

¹⁶ Botö ñöwo adodö ante yewæmömopa. Minitö, Pabodo ocai ömædæcacä inongä inte önönque tedecampa,

ämīnitawo. Mänömainö ante änāmaï imæwedāni. Incæte wacā ocai ömædæcacä tedeyongante mīnitö ee amīni tedecā bai botö adobai ocai ömædæcabo inte bai, Nämä waa cæbo imopa, ante adodeque tedebö ininque ee amīni tedeböedāni. ¹⁷ Botö ñöwo mänömaï nämä waa ate bai tedete yewæmöninque mönö Awēnē nänö āmaï wīi yewæmömopa. Wæætē ocai ömædæcacä mä nänö pönente tede bai adobai önönque tedete bai yewæmömopa. ¹⁸ Pancadāniya nanguï inäni incæ, Mönitö nämä waa cæmöni, ante edæ inguipogaque quēwēnāni tededāni bai adobai tededänipa. Tömēnāni mänömaï tededāni ininque botö adobai, Nämä waa cæbopa, ante tedecæboimpa. ¹⁹ Nē eñēmöni imönipa, ante nē amīni inte mīnitö iñömö ocai ömædæcadāni önönque tedeyönānite ee eñē cöminipa töö. ²⁰ Wacā edæ mīnitö imīnite bæi ongongä wædinque mīnitö tömengä ingante ee nē cæmīni bawēmīni awædö. Wacā babæ wapiticæ cædinque mīnitö quī inguēnē incæ ö ængä incæte mīnitö edæ ee amīnipa. Wacā mīnitö awēnē bai nämä ængö cæte angä incæ ee eñēmīnipa. Wacā mīnitö imīnite pönö tamongä incæte mīnitö ee ate wæmīni awædö. ²¹ Botö wæætē aquīmo inte, Tömēnāni nāni nanguï cædö bai ædö cæte cæquīmo, ante botö guingo imonguinque önönque tedebopa töö.

Tömēnāni nāmanque waa adinque edæ guiñēnāmaī inte tededānitawo. Botō adobaī nāmanque waa adinque edæ guiñēnāmaī inte tedecæboimpa. Incæte mănōmaī tededinque botō ōnonque badete tote baī tedebopa. ²² Tömēnāni guiquēnē ebedeoidi inānitawo, ante pōnēmīni. Botō iñōmō edæ tōmēnāni nāni īmaī adobo īmopa. Tömēnāni idægoidi inānitawo. Edæ botō tōmēnāni nāni īmaī adobo īmopa. Tömēnāni Abadāō wodi pæīnāni inānitawo. Edæ botō tōmēnāni nāni inō baī adobo Abadāō wodi pæīmo īmopa. ²³ Mōnō Codito beyæ nē cædōnāni inānīpa, ante pōnēmīni. Botō edæ tōmēnāni nāni īmaī inte edæ gomonga īmopa. Incæte mănōmaīnō ante tededinque botō ocai ōmædæcacaī baī inte ōnonque tedebopa. Tömēnāni inānite adopoque adopoque wædænque cæyōnāni botō godōmenque nangui cægaboimpa. Tömēnāni inānite wædænque tee mōnedāni wæyōnāni botō īmote godōmenque wæætē wæætē tee mōnedāni wægaboimpa. Tömēnāni inānite wædænque tæi pānāni wæyōnāni botō īmote godōmenque nangui tæi pānāni wægaboimpa. Ayæ botō wæætē wæætē wodo wægaboimpa.

²⁴ Oodeoidi æmontaimenca wodo coadenta ganca adoyedē nāni cōwē tæi pāimpoga botō īmote adoyedē mānimpoga tæi tæi pāninque

ōnonpo æmæmpogoncaque wæætē adopoga adopoga tæi tæi pānāni wægaboimpa. ²⁵ Ayæ cantaca mempoga go adopoque botō īmote tæi tæi pānāni wægaboimpa. Ayæ adopoque botō īmote dicaca tacadāni wangæ wægaboimpa. Ayæ wipodē wogaa godinque mempoga go adopoque wipo tente tobæmpo wægaboimpa. Edæ wīi eyepæ gote botō tōmāā itædē tōmāā woyowotæ tæcæpæno pōnī wæwogaboimpa. ²⁶ Wayōmō wayōmō botō ancaa godinque wætabopa. Ōnō æpæmpo wodo bete wæntabopa. Nē ō ænāni incæ botō guidēnāni incæ wadāni incæ wodo wænōnāni wæmo adinque botō wænguinque ante wægaboimpa. Ayæ tōmēnāni nāni quēwēñōmō quēwēninque, Ōnōmæca quēwēninque, gāwapæno owodinque botō wænguinque ante wægaboimpa. Ayæ wadāni incæ, Mōnō pōnencabo īmopa, ante babæ ānāni adinque botō iñōmō edæ, Babæ cædāni wæncæ wæ, ante wægaboī aedāni. ²⁷ Botō pancaōnaa tōmāā woyowotæ mīlmo inte nangui cædinque wægaboimpa. Tepæ pancaōnaa gæwænte wægaboimpa. Pancaōnaa cængui dæ ä ate gue ænente wægaboimpa. Edæ æpogamē pōnī cænāmaī inte wægaboimpa. Pancayedēna botō weocoo ōmaabo inte yoguite wægaboimpa.

inte botō, Codito ingante godongāmæ nāni pōnencabo tōmancabodāniya nāni wædō ante æbānō cæquimoo, ante wædinque iimō iñō iimō iñō nanguī cæbopa. ²⁹ Edæ wacā aquilingā inte wæcā iinque botō adobaī aquīmo inte baī wæbopa. Ayæ, Wēnæ wēnæ cæe, ānāni eñēninque adocanque oda cæcā eñente wædinque botō ædō cæte wæwēnāmaī inguimoo.

³⁰ Iinque, Nāmā tæēmō inte cæbopa, ante tededāmaī incæboimpa. Wæætē, Æbānō aquīmo inte cæbopa, ante acædānimpā, ante botō māninonque ante tedecæboimpa. ³¹ Wængonguī iñōmō mōnō Awēnē Itota Wæmpocā Inongā inte edæ tōmengā adocā iñōmō Itota Wængonguī ingampa. Tōmengā waēmō pōni inongā inte cōwē waa pōni cæcampa, ante mōnō tōmengā ingante cōwē apænecæimpā. Tōmengā iñōmō edæ, Pabodo nō angampa, ante do eñengampa. ³² Ayæ iimaī cædāni wægaboimpa. Adeto Tidiabæ awēnē nānō inōñedē māniñedē botō imote bæi ongoncæte ante cædinque tōmengā nānō emiñængā wædænque awēnē iñōmō iimaī cæcantapa. Tōmengā wadāni inānite angā eñēninque tōmēnāni wæætē Daāmaco iñōmō tōmēnāni nāni wīni wææ cæincō boyæ yabædemō gāānē wānō cōñōnāni, ³³ botō tōnō cædāni guiquēnē Daāmaco nāni wīni wææ cæincō boyæ

cæimpiticæ inō otodē ñā cædete botō imote pædæ wæænōnāni ti wææ aamō cæte wodii wīnongaboimpa.

12

Pabodo, Iimaī wūimonte baī atabopa, angampa

¹ Ōnonque tedebo incæte botō, Waa cætabopa, ante cōwē tedequēnēmo imopa. Iinque botō ñōwo edæ, Wūimonte baī ayōmo mōnō awēnē mā pōni odōmongā atabopa, ante yewæmoncæboimpa. Ayæ tōmengā, Æbānō i, ante edonque pōni nānō odōmōnōnō ante godōmenque yewæmoncæ cæbopa. ² Codito nempo nē quēwēmo iñōmote Wængonguī do catodote wadepo iñonte botō imote ōnædē wænōmēnæcāōnæ mæicā æigaboimpa. Incæte wacā æicā ate baī nāmā incæ agaboimpa. Wabānō ōnōwocaque inte æigaboī. Iintai eñate wabānō inque inte æigaboī, ante botō adāmaī imopa. Wængonguinque nē ænte mæigaingā inte tōmenganque eñengampa. ³ Edæ baō eñate æibo incæ baō ōmaabo inte æibo incæ Wængonguinque eñēñongā botō, Iimaī ingatimpa, ante māninque eñēmopa. ⁴ Waēmōnædē tōmengā ōmæ iñōmō Wængonguī ænte mæicā æigaboimpa. Māniñōmō waa pōni apænedāni eñēmo incæte tōmengā, Iñōmō mōni apænedō ante mīni waocabo

apænedāmaī incæminimpa,
ante wææ angā ēñēninque
botō waobo inte ædō cæte
apænequīmoo.

⁵ Īninque wacā mǎnōmaī
ōönædē æite ēñengā Īninque
botō, Tōmengā waa pōnī
cæcampa, ante do apænebaīmopa.
Wæætē nāmā botō waa
cædōnō ante apænedāmaī
incæboimpa. Incæte, Tōmēmo
aquīmo inte ōnonque
cætabopa, ante mǎnīnonque
ante botō nāmā waa ate
baī apænecæboimpa. ⁶ Waa
cægaboimpa, ante tedebo
īninque botō wīī ocāi
ōmæcabo inte edæ tede-
baīmopa. Īñæmpa nāwangā
waa cægāimo ĩnōmo inte botō
nō ante edæ tedebaīmopa.
Incæte botō wædænque
apænete pōnōmenque
cæyōmote æcāmenque incæ,
Pabodo godōmenque waa
pōnī cæcampa, ante ānāmāi
incæcāimpa, ante wææ
cædinque botō waa cægāinō
ante tededāmaī inte edæ pæ
wēēnebopa.

⁷ Wængonguī mā nānō
odōmongāinō æbānō waa pōnī
ingateī, ante wadāni adāmaī
īñōnāni botō adoboque
atabopa. Īninque, Pabodo,
Botō adoboque nē agāimo
īmopa, ante nāmā waa adāmaī
incæcāimpa, ante wææ
cædinque Wængonguī angā
ate Tatāna botō ĩmote pōnō
da boo codongate ocæ ocæ
coingā baī cæcā wætabopa.
⁸ Mǎnōmaī cæcā wædinque
botō mempoga go adopoque
Wængonguī Awēnē ingante
apænedinque, Botō daa

cogate baī wæyōmote o
tongaate baī cæbi quēwēmoē,
ante nanguī ante wætabopa.
⁹ Ca wæyōmote mōnō Awēnē
wæætē, “Nē aquīi pōnī ĩnāni
īñōnānite botō tæī piñæmāmo
eyepæ pōnī pōnōmo æninque
tōmēnānique wæætē tæī
piñænte entawencædānimpā.
Īninque bitō nē aquīimi ĩmi
beyænque botō waadete pōnō
cædō ĩñōmō edæ eyepæ pōnī
impā.”

Īninque mōnō Codito
nānō tæī piñænte cæpāmo
ænte entawencæte ante
cædinque botō ĩñōmō edæ,
Nāmā aquīmo inte botō
wædinō beyæ ante botō
nāmā waa ate tobopa, ante
tededinque godōmenque
tocæboimpa. ¹⁰ Æyedēnō
aquīmo ĩmoī mǎniñedē edæ
tæī ēwocaboimpa. Mǎnōmaī
beyæ aquīmo inte botō
Codito beyænque nanguī
tobopa. Badete tote piinte
cædāni wæbo incæte botō
piyænē cædinque tobopa. An-
caa nanguī caate wædinque
nangæ babo incæ, togænte
pānāni wæbo incæ, Ædō cæte
quēwenguīmoo, ante wæbo
incæ mǎnīnō tōmāā beyæ
wædōmo inte botō Codito
beyænque ante piyænē cæte
nanguī tobopa.

*Coodintoidi æbāmē
cædānii, ante wæbopa, Pabodo
angā*

¹¹ Ocāi ōmædæcacā ingā
baī Pabodo ōnonque tedete
yewæmongampa, ante
pōnēmīnitawo. Īñæmpa
tōmēmīni botō beyæ
wææ apænedāmaī ĩmīni

beyænque botō tōmēmo
nāmā wææ cæcæte ante
cædinque mǎnōmǎi tedete
yewæmōmopa. Wadāni nē
gode ānāni guiquēnē nāmā
nāni waa acabo inānipa.
Incæte tōmēnāni nāwangā
ñænænāni ināni ininque botō
iñōmō dicæ wædāmo imogaa.
Īninque mīnitō tōmēmīni,
Pabodo waa cæcā ingampa,
ante tedequēnēmīni imīnipa
tōō.

¹² Wacā mīnitō weca
pōninque æbānō cæcā ate
mīnitō, Īngā iñōmō mōnō
Codito nānō nē da godon-
gaingā ingampa, ante
ēñēmīni. Īimāi impa.
Tōmengā, Ēñencæmīnimpā,
ante mā pōnī cæcā ate
do ēñēmīnipa. Tōmengā
bamōnengæ nanguī odōmongā
ate ēñēmīnipa. Wadāni
cædāmāi iñōnāni tōmengā tæī
piñænte cæcā ate wædinque
mīnitō wæætē edæ, Codito
nānō nē da godongaingā
ingampa, ante do ēñēmīnipa.
Īninque botō mīnitō weca
quēwēninque edæ Codito
nānō nē da godongaingā
mā cæte nāni odōmōnī
baī adobaī odōmōninque
edæ wæntædāmāi inte ee
cæbo abaīmīnipa. ¹³ Īninque
wadāni Codito ingante
nāni godongāmæ pōnencabo
inānite waa cædinque
botō mīnitō imīnite dicæ
pōnōmenque cætabogaa.
Wabānō mīnitō imīnite,
Pōnōmīni æmoedāni, ante
ānāmāi inte botō mīnitō
imīnite wīwa cæbopææ.

¹⁴ Botō do mīnitō weca
mempoga pōnīmo inte ñōwo

wæætē poncæ cæbopa.
Pōninque botō mīnitō mǎincoo
ante ānāmāi incæboimpā.
Wæætē, Mīnitō botō
wēmīni bacæmīnimpā, ante
cæbopa. Wēñænāni tōmēnāni
mæmpoidi beyæ ante dicæ
godonguēnēnāni ināniyaa.
Wæætē edæ mæmpoidi
iñōmō wēñænāni beyæ
ante nē godonguēnēnāni
inānipa. ¹⁵ Īninque, Mīnitō
quēwencæmīnimpā, ante botō
mǎincoo tōmancoo godōninque
waa tocæboimpā. Ayæ,
Mīnitō quēwencæmīnimpā,
ante cæte wæmo ininque
waa tobaīmopa. Botō
mǎnōmāi mīnitō imīnite
gomonga waadete pōnēmo
ininque mīnitō wæætē botō
imote pōnōmenque waadete
pōnēmīni imīnitawo.

¹⁶ Incæte edæ idæwaa
āmopa. Mīnitō mǎincoo ante
botō ānāmāi intabopa. Incæte
mīnitō, Pabodo nē wēnæ
wēnæ pōnengā inte awēmō
æncæte ante babæ cæcampa,
ante pōnēwēmīni awædō.
¹⁷ Wadāni inānite mīnitō weca
da godōninque botō awēmō
æntawo, ante pōnēmīnitawo.
¹⁸ Tito ingante, Coodintoidi
weca ate pōe, nanguī āninque
botō wacā mōnō tōññacā
tōnō tōmengā tōnō da godōmo
guēa godatapa. Īninque
Tito mīnitō weca pōninque
dicæ wīwa cædinque mǎincoo
ō ængantawogaa. Īñæmpa
tōmengā tōnō botō guēa
āawocaque baī ēwocamōna
inte mōnatō guēa cægōmōna
adinque mīnitō adāmāi inte
baī tedewēmīni awædō.

19 Mīnitō, Pabodoidi nāmā wææ cæcæte ante apænedānīpa, ante pōnēmīni awædō. Iñāmpa mōnō Codito nempo quēwēnōmo inte mōnitō Wængonguī ayongante apænetamōnīpa. Edæ, Botō nē waademīni imīni inte mīnitō tæi piñænte bacæmīnīmpa, ante cædinque mōnitō mǎnōmǎinō ante apænetamōnīpa.

20 Botō iñōmō edæ mīnitō waa cæmīni acæte ante ponte ayōmo mīnitō wadō cæmīni bai botō nanguī wæcædōmoīmpa, ante guiñente wæbopa. Ayæ mīnitō wæætē, Pabodo waa cæcæte ante pongampa, ante pōnēñōmīni botō wadō cæbo bai mīnitō nanguī wæcædōmīnīmpa, ante pōnente wædinque botō, Mōnō mǎnōmǎi wædāmǎi ingæīmpa, ante wææ cæcæte ante cæbopa. Edæ mīnitō wæætedō wæætē piinte amīnitawo. Wacā ingante waa cædāni wædinque mīnitō godō piinte amīnitawo. Iñontobæ ænguī bamīnitawo. Nāmanque pōnente cæmīnitawo. Wacā ingante piīnīnque godō babæ ante tedewēmīnitawo. Godō wæntaa wæntaa amīnitawo. Nāmā waa adīnque cæmīnitawo. Wīi ēñente cædinque mīnitō Yæ yæ tedemīnitawo. Mǎnīnō tōmǎnō wabānō cæmīnīi, ante guiñente wædinque botō mǎnōmǎinō ante edæ yewæmontabopa.

21 Iñīnque botō ponte ayōmo pancamīniya wēēnēñedē mīni cægāi bai ñōwo adobaī cæmīni adīnque botō guingo

imonte wæconguēnēmo ante awædō. Edæ pancamīniya wēēnēñedē wentamō mīni mongæñō ee mongæmīni adīnque botō Ca ca wæbaimopa. Wēēnēñedē mīni godō towengainō ayæ towēmīni intawo. Wēēnēñedē ēñēnāmāi inte mīni wīwa cædinō ayæ cæmīni intawo. Edæ wentamō mongæmīni inte guingo imōnāmāi imīni inte pancamīniya Wængonguī gāmænō ocæ ēmænte pōnāmāi imīnīpa, ante guiñente wæbopa.

13

Idæwaa mǎnīnque yewæmōmopa, ante

¹ Botō mīnitō weca mem-poga do pongāimo inte ñōwo wæætē poncæ cæbopa. Iīmāi ante do yewæmongatīmpa. Nō nō æbānō cætīmpa, ante ēñencæte ante waoda mēnaa incæ mengāa go adocanque incæ nē adīnāni inte adodō ante apænedāni ēñēnīnque do apænte angæīmpa, ante nāni yewæmongāinō ante ēñēnīnque cæcæboīmpa.

² Wēēnēñedē wēnæ wēnæ cædināni tōnō wadāni tōmǎnāni inānite botō mīnitō weca doyedē pōnīnque, Āmo ēñēdāni, ante wææ ānīnque ñōwo wæætē wayōmō ongōnīnque adodō ante wææ ante yewæmōmopa. Ayæ ate wæætē mīnitō weca ponte ongōnīnque tōmanga apænte ānīnque adodāni inānite ata cæpodāmāi incæboīmpa.

³ Pabodo wabānō mōnō Codito tōnō godongāmæ cæte apænecāa, ante wæmīnitawo. Mǎnīnō ante mīni wædō ante edæ, Nāwangā impa,

ante odömoncæte ante
botö mänömaï apænte
ancæboimpa. Mönö Codito
incæ botö tönö godongamæ
në cædongä iñömö tömengä
iñömö aquïngä inämaï inte
minitö iminite apænte angä
abaïminipa. Tömengä iñömö
nanguï tæï piñænongä
inte minitö weca cæcä apa
änewëminii. ⁴ Nawangä

impa. Mönö Codito adocä
incæ aquïngä bai inte
cæyongante waodäni wæætë
ñænquedimæ cæte mäo
timpodäni wængacäimpa.
Incæte Wængonguï nänö
tæï piñænö beyænque
adocä ñäni ömæmonte
quëwengampa. Mönitö

adobai tömengä nempo
quëwëninque aquïmöni inte
edæ Wængonguï nänö tæï
piñænö beyænque mönö
Codito tönö godongamæ
quëwëninque minitö beyæ
ante cæquïmöni imönipa.

⁵ Minitö tömëmïni iñömö,
Æbänö wede pönëmo imoo,
ante nämä waa aedäni. Mïni
cædinö adinque, Æbänö
nöingä cæbo imoo, ante
aedäni. Iñæmpa, Itota Codito
ingante entawëmompa,
ante ëñënämaï iminitawo.
Wabänö minitö pancamïniya
nämä adinque, Botö nöingä
cædämaïmo inte edæ
wede pönënämaïmo inte
awædö, ante ëñencæte ante
aquënëmïni imïnipa. ⁶ Ayæ

nämä mïni a bai mönitö
imönite adobai apænte ad-
inque minitö, Pabodoidi
guïquënë nöingä cædönäni
inte në wede pönënäni
inänipa, ante edonque amïni

waa tobaïmopa. ⁷ Minitö
beyæ ante mönitö Wængonguï
ingante apænedinque, Cood-
intoidi cöwë wënæ wënæ
cædämaï incædänimpa, ante
apænemönipa. Incæte

mönitö, Minitö wënæ wënæ
cædämaï imïni ate wadäni,
Pabodoidi ædæmö cædäni
beyænque impa, ante mönitö
imönite waa acædänimpa,
ante wïi cæmönipa. Wæætë
wadäni, Pabodoidi wïi
eyepæ cædänipa, ante piinte
änäni incæte minitö wæætë
nöingä cæcæmïnimpa, ante
mönitö mänïnonque ante cöwë
cæmönipa.

⁸ Edæ Wængonguï nöingä
nänö änö ante në cæmönï inte
mönitö adode ante ædö cæte
wido cæquïmönii. ⁹ Iñinque
mönitö æyedëmë aquïmöni
iñömöni minitö wæætë tæï
piñænte cæmïni adinque
mönitö nanguï tomönipa.
Minitö beyæ edæ Wængonguï
ingante apænedinque
mönitö, Coodintoidi eyepæ
entawëninque picænäni
bai nö cæcædänimpa, ante
apænemönipa. ¹⁰ Botö imote
apænedinque Wængonguï,
Bitö wadäni inänite bæ
tadämaï inte tæï mænonte
bai pönö cæcæbiimpa, ante
pönö cæcä ate botö tæï
piñæmo badinque në ämo
batabopa. Në ämo imo
incæte botö minitö weca
ponte ayömo wïwa cæmïni
adinque piinte panguënëmo
inämaï incæboimpa, ante
wææ cædinque botö ñöwo
wayömö quëwëninque, Nämä
apænte äedäni, ante wææ
yewæmömopa.

11 Iñānāni, māninqe ante ñōwo yewæmōmopa. Minitō eyepæ entawēninqe, Mönō picænāni bai badinqe nō cæcæimpa, ante nanguī cæedāni, āmopa. Wæntædāmaī inte tæi piñænte cæedāni. Mini cabo incæ adoyōmō pönēninqe gānē pōnente quēwēedāni. Wængonguī incæ nē Waadecā inte nē gānē entawengā inte minitō tōnō cōwē quēwencæcāimpa, āmopa.

12 Mini cabo incæ godongāmæ pō bee tēninqe waadete pōnente waa apæneedāni.

13 Wængonguī quīnāni eyequeī quēwēnāni iñōmō, Minitō waa quēwencæminimpa, ante apænedāni ēñente yewæmōmopa.

14 Minitō tōmāmīni mōnō Awēnē Itota Codito waadete nānō pōnō cægāinō ante entawencæminimpa, āmopa. Mæmpo Wængonguī tōmengā nānō waadete pōnēnō ante entawencæminimpa, āmopa. Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca tōnō āawocaque bai ēwocadinque tōmāmīni godongāmæ waa quēwencæminimpa, ante botō Pabodobo māninqe ante yewæmōmopa.

Gadataidi inänite Pabodo nänö cadota ante yewæmongainta

*Gadataidi inänite Pabodo,
Waa quëwëedäni, angampa*

¹ Botö Pabodobo inömo inte, Minitö acæminimpa, ante yewæmömopa. Mæmpo Wængongui incæ Itota Codito ingante, Nñani ömæmöe, angä nñani ömæmongacäimpa. Mæmpocä iñömö Itota Codito tönö guëa cædinque botö imote da godonga gotabopa. Inique botö dicæ waodänique änäni ëñente gotabogaa. Botö imote edæ dicæ waocunque da godongä gotabogaa. ² Minitö Gadatiabæ wayömö wacabo wayömö wacabo quëwëmini inte Codito ingante mini godongämæ pönencabo inömini inte edæ ëñencæminimpa, ante mönitö möni pönencabo tömämöni iimäi ante apænemönipa.

³ Wængongui mönö Mæmpo tönö mönö Awënë Itota Codito godongämæ pönö waadete cæda ate minitö gänë pönente waa quëwencæminimpa, ämönipa.

⁴ Adocä mönö Mæmpo Wængongui iñömö, Minitö pedænguipogaque wiwa cæte mini wawëñömö edæ abæ tawænte ponte bai botö gämænö ponte quëwëedäni, angampa. Inique, Wængongui nänö angainö bai cæcæminimpa,

ante cædinque mönö Awënë Itota Codito mönö imonte ö æncæte ante cægacäimpa. Mini wënæ wënæ cæpämö mongæncæboimpa, ante tömengä nämä wepæ pædæ godonte bai cædinque pönö ængä beyænque mönö wæætë quëwëmompä. ⁵ Edæ pedænguipoga iñonte miinguipoga bayonte edæ, Mänömaï bacäimpa, ante në angaingä inongä inte mönö Mæmpo Wængongui iñömö edæ cöwë nñäo apäite bai waëmö pönö emönongä ingänö angüënë. Mänömaï impa, ante botö, Amëë, ämopa.

*Codito ingantedö ante
watapæ ëñengäimpa*

⁶ Minitö iñömö æbämë pönö cæmini awädö. Mönö Codito waadete pönö cæcä beyænque minitö Wængongui äñecä pöminitawo. Nñowo guiquënë në äñecä iñongante quimæ panguimæ gomïni. Wadäni, Quëwengui taadö wadö inompä, ante tededäni ëñëninque minitö do Ao änewëmini awädö. ⁷ Iñæmpa wadö incæ wi quëwengüinö inompä. Wæætë edæ, Minitö oda cæcæminimpa, ante cædinque wadäni pancadäniya, Codito ingantedö ante watapæ möni apænedö ante edæ, Idiquibæ bacäimpa, ante cædäni apa ëñëwëminii.

⁸ Mönitö Codito ingantedö ante watapæ apænemöni ëñëmïnitapa. Incæte mönitö adömöni incæ wadö ante apænemöni bai Wængongui wæætë pönö piinte apænte

angä wæquimönidö anguënë. Ayæ adobai Wængongui anquedo incæ öönædë owodinique wææ pöningue wadö ante apænecä bai Wængongui tömengä ingante wæætë godö pünte apænte angä wæquingänö anguënë. ⁹ Edæ doyedë möni äninö bai botö ñowo wæætë adodö ante ämopa. Codito ingantedö ante wat-apæ apænemöni ëñëningue minitö Ao äminitawo. Ìningue mäninö ante æcämenque pönënamai inte wadö ante apænecä ëñëningue Wængongui tömengä ingante wæætë godö pünte apænte angä wæquingänö anguënë.

¹⁰ Botö dicæ, Minitö waomînique botö imote Ao ancæmînimpa, ante apænebogaa. Wængonguinque, Ao ancæcäimpa, ante apænebo aedäni. Ayæ, Waomînique tocæmînimpa, ante dicæ cæbogaa. Waomînique tocæmînimpa, ante cæbo inte bai edæ Codito ingante në cædömo inämai incædömoimpa.

Pabodo Wængonguinque da godongä gotabopa, angampa

¹¹ Botö tönîñamîni ëñëedäni. Codito ingantedö ante wat-apæ botö apænedö iñömö edæ wîi waodanique nâni mä pönengainö impa, ante ämo ëñëedäni. ¹² Mäninö ante waocanque dicæ pönö apænecä ëñente æntabogaa. Waocanque dicæ odömonte apænecä ëñëningue apænetabogaa. Wæætë Itota Codito edonque odömonte

apænecä ëñëningue botö në æmo inte adodö ante apænebopa.

¹³ Oodeobo iñömö inte botö iñömö edæ möni oodeocabo pönengainö ante wëenëñedë mäninonque ante ëñëningue quëwengaboï aedäni. Botö mänîñedë edæ Codito ingante nâni godongämæ pönencabo inänite wido cæcæte ante cædinique ancaa togænte edæ nanguï pönî pämo wægadänimpa, ante do ëñëmînipa. ¹⁴ Ayæ botö tönö guëa pægainäni incæ nanguï inäni guiquënë möni oodeocabo möni ëñengainö ante wædænque ëñente cæyönäni botö iñömö godömenque nanguï pönî ëñente cægaboimpa. Edæ mönitö mæmæidi nâni odömonte angainö ante botö, Mönö Ao ante adodö ëñente cæte quëwengæimpa, ante nanguï cæbo ingaboimpa.

¹⁵ Incæte botö badä cæncadë ongöñömote Wængongui, Botö beyæ cæcæbiimpa, äningue edæ mänîñedë botö imote apænte ængaingä inte ñowo botö imote pönö waadedinique äñecantapa. Ayæ ñowo pönî tömengä nämä nänö pönënö ante cæte toduque edæ, ¹⁶ botö imote pönö angantapa. Bitö oodeoidi inämai inäni inänite apænebi ëñëningue tömënäni botö Wengä ingante edonque ate bai ëwocacædänimpa, ante täno botö imote edonque odömongä adinique botö tömengä Wengä ingante do ëwocabo inte apænebo ëñënanitapa. Ìningue botö

waocä ingante, Æbänö cæquimoo, ante edæ änämaï intabopa. ¹⁷ Botö imote da godongä ate botö Codito täno nänö nē da godongainäni inänite apænecæte ante Eedotadēē iñömö æidämaï intabopa. Wæætē edæ wadæ godingue botö wayömö Adabiabæ do godingue ayæ ate Daämaco iñömö ocæ emænte gotabopa.

¹⁸ Ayæ wadepo mēnepoga go adodepoque iinque go ate botö Pegodo weca mä ēñacæte ante Eedotadēē æidinqwe mēa Wængonguï itæde tömengä weca quēwentabopa. ¹⁹ Ayæ wadäni Itota nänö nē da godongainäni iñönänite botö adocanque ingante mönö Awēnē Itota biwī Tantiago ingante adinqwe wadäni inänite adämaï intabopa. ²⁰ Mänömainö ante botö Wængonguï ayongä habæ änämaï inte näwangä ante yewæmömo aedäni.

²¹ Mänüi gote ēñate ate botö Tidiabæ godingue godömenque Tiditiabæ gotabopa. ²² İninque Oodeabæ quēwente Codito ingante nänö godongämæ pönencabo mönö Codito nempo nē quēwēnani iñömö botö awinca cōwē adämaï inäni inte önöwēnque pönengadänimpa. ²³ Tömēnāni iñömö iñömainö ante önömoncaque ēñengadänimpa. “Wēēñēdē mönö imonte nē togænte pangaingä iñömö mönö pönente quēwenguine ante, Mänine ante wido cæcæimpa,

angantawo. Nöwo guiquēnē tömengä, Wido cæquine, ante nänö angaine incæ adode ante edæ watapæ apænecä ēñēnānipa,” ante tededäni ēñengadänimpa. ²⁴ İninque, Pabodo nöwo waa cæcampa, ante adinqwe tömēnāni Wængonguï ingante apænedinqwe, Bitö waēmö pönö emönömi inte nē waa cæbi imipa, ante watapæ apænengadänimpa.

2

Itota nänö nē da godongainäni Pabodo ingante Ao änäni

¹ Ayæ mänüi pö godingue iincayæ ate catodote wadepo go ate botö Bedēnabee tönö Eedotadēē iñömö adodö æidinqwe Tito ingante mäomöna gocantapa. ² Wængonguï do botö imote apænete bai edonque odömongä adinqwe botö Eedotadēē iñömö æidinqwe iñömaï ante apænetabopa. Botö iñömö oodeoidi inämaï inäni weca godingue, Codito ingantedö ante cōwē watapæ apænebopa, ante botö ñænænänique inänite awēmö apænebo ēñēnänitapa. Mänömaï cædinqwe botö, Æbänö cæboi, ante adodö adodö ante apænebo ēñēninque tömēnāni pünämaï incädänimpa, ante cætabopa.

³ Ayæ, Botö tönö guēa pöningä Tito ingante adinqwe pancadäniya, İngä iñömö Guidiego inongä iñongante ämini eö togæncädänimpa, ante

pīinte ānāni incæte nē ānāni
 guiquēnē, Eō togædāni,
 ante ānāmaī inānitapa. ⁴ Eō
 togængæimpa, ante nē pīinte
 ānāni nāni wææ angainō
 ante mōnitō iñōmō Codito
 Itota gā pe æmpote æængā
 beyænque abæ tawænte
 ee gote bai quēwēmōnipa.
 Mānōmaī iñōmonte pan-
 cadāniya, Æbānō quēwēnānii,
 ante edæ awēmō acæte
 ante cædinque edæ, Mōnō
 caipæ imōmpa, ante bai
 babæ cædinque mōnitō weca
 pōnāni wætāmōnipa. Ayæ
 edæ mōnitō tōmēnāni nāni
 wææ ānō beyænque nē cæte
 quēwēmōni bacēmōnimpa,
 ante cædinque tōmēnāni
 godōmenque, Cæedāni
 cæedāni, ante wææ ānewēnāni
 wætāmōnipa. ⁵ Incæte
 edæ, Mōnō Codito ingant-
 edō ante watapæ mōni
 apænedō nāwangā ante impa,
 ante mīnitō oda cædāmaī
 incæmīnimpa, ante wææ
 cædinque mōnitō wantæ iñō
 incæ nē wææ ānewēnāni
 inānite eñente cædāmaī in-
 tamōnipa.

⁶ Ñænænāni inānipa,
 ante wadāni nāni nē waa
 adōnāni iñōmō æbāmē
 emōnānii, ante botō iñōmō
 edæ wædāmaī imōpa. Edæ
 Wængonguī incæ waocā
 ingante apænte acæte ante
 cædinque adāmaī ingampa.
 Mīmōnoque acampa. Inique
 botō idæwaa apænebo
 ate iñāni incæ ædō cæte
 godōmenque apænequināni.
⁷ Iñæmpa iñāni incæ edæ do
 eñēnānitapa. Pegodo ingante
 mōnō Awēnē incæ pōnō angā

ate tōmengā oodeoidi inānite
 mōnō Awēnē ingantedō
 ante nē watapæ apænecā
 ingampa. Botō imote adobaī
 mōnō Awēnē incæ pōnō
 angā ate botō wæætē ood-
 eoidi ināmaī ināni inānite nē
 apænebo imōpa. Inique botō
 mānōmaīnō ante apænebo
 ate nē ānāni iñōmō, Pegodo
 cæcā bai Pabodo adobaī
 cæcampa, ante do eñēnānitapa.
⁸ Pegodo oodeoidi weca
 gote cæyongante Wængonguī
 tōmengā tōnō godongāmæ
 cæcā bai botō guiquēnē
 oodeoidi ināmaī ināni weca
 edæ gote cæyōmote adocā
 incæ botō tōnō adobaī edæ
 godongāmæ cæcampa, ante
 do eñēnānitapa.

⁹ Tantiago, Pegodo, Wāō
 iñōmō nē tæi emōnāni
 inānipa, ante adinque wadāni,
 Gōnōniwæ onguitanca bai
 inānipa, ante apænedānipa.
 Inique botō apænebo
 eñēninque mānīnāni, On-
 guitancaidi, nāni ānāni
 iñōmō edæ, Pabodo ingante
 Wængonguī mānōmaī pōnō
 waadete cæcampa, ante
 adinque botō imote ayæ
 Bedēnabee ingante, Mōnitō
 tōniñamīna imīnāpa, ante
 tōmēmæ inō pædæ pompote
 bæi ongompodānitapa. Ayæ,
 Mōnitō oodeoidi weca gote
 apæneyōmōni mīnitō wæætē
 oodeoidi ināmaī ināni weca
 gote apænecæmīnimpa, ante
 godongāmæ Ao ānānitapa.
¹⁰ Ayæ, Mīnitō nē omaadāni
 inte wædāni inānite ante
 cōwē pōnēninque waa
 cæcæmīnimpa, āninque
 māninque ante wææ

änänitapa. Mäninö nāni äninö incæ botō cōwē pōnēninque edæ nanguī cæinente wæbo intabopa.

Pegodo ingante Pabodo angā wæcampa

¹¹ Ayæ Pegodo Antioquiya iñmō pōninque wīi nō cæcā adinque botō tōmengā awinca waa adinque, Bitō pante wæquinque wēnæ wēnæ cæbi imipa, ämo wæcantapa. ¹² Iīmaī edæ Pegodo cæcā inongāimpa. Tæcæ Antioquiya pōninque tōmengā oodeoidi ināmaī ināni weca wæætē wæætē pō guī pō guī ongōninque godongāmæ cænongāimpa. Incæte Tantiago nānō da pōnōnināni pōnāni ate Pegodo iñmō edæ, Mōnō eō togængæimpa, ante nē änōnāni pīināni wæcæ wæ, ante guīñēnongā inte edæ oodeoidi ināmaī ināni weca ñōwo cænāmaī inte edæ gomonga gote cænongāimpa. ¹³ Mänōmaī wadonque cædingā inte ñōwo wadonque cæyongante tōmengā tōnō oodeoidi tōmānāni wadonque cædināni inte edæ ñōwo wæætē wadonque cædānipa, ante adinque Bedēnabee incæ oda cæte wapiticæ cæcantapa.

¹⁴ Iñinque edæ Codito ingantedō ante watapæ mōnō eñēnō nō pōni i incæte tōmēnāni nō cædāmaī inte wapiticæ cædānipa, ante adinque botō tōmānāni ayōnāni edæ Pegodo ingante iīmaī ante ämo wæcantapa. “Bitō iñmō oodeobi inōmi inte edæ oodeo ināmaī ināni bai ñimpo cæte quēwēninque edæ

wīi oodeoidi nāni wææ angainō ante eñente quēwēmipa. Incæte bitō, Oodeo ināmaī ināni incæ oodeoidi nāni wææ angainō ante eñente quēwencædānimpa, ante quīmæ wææ ānewēmii,” ämo Wæcantapa.

Mōnō pōnēnō beyænque mōnō tōmāmō quēwēmompa

¹⁵ Oodeoidi ināmaī ināni nāni eñēnāmaī quēwencabo bai ināmaī imōni inte mōnitō iñmō edæ oodeomōni nē eñagaimōni imōnipa. ¹⁶ Incæte edæ iīmaī ante do eñēmōnipa. Iīmaī cædāni, ante Mōitee wodi nānō wææ angainō ante eñente cæcā beyænque waocā dicæ Wængonguī ayongā edæ nō cæcā baquingāā. Wæætē Itota Codito ingante wede nānō pōnēnō beyænque waocā nō cæcā bacampa, ante mōnitō do eñēmōnipa. Iñinque, Waocā æcāmenque incæ mäninō Mōitee wodi nānō wææ angainō ante tōmengā nānō eñente cædō beyænque edæ nō cæcā badāmaī incæcāimpa, ante do eñēmōni inte mōnitō adobaī, Ædō cæte mäninō beyænque nō cæmōni baquimōnii, ante eñēmōnipa. Wæætē, Codito ingante mōni wede pōnēnō beyænque nō cæmōni bacæte ante mōnitō adobaī tōmengā ingante wede pōnēmōnipa.

¹⁷ Iñinque mōnitō oodeoidi imōni iñmō, Mōnō Codito nempo quēwēninque Wængonguī ayongā mōnō nō cæmō bacæimpa, ante cæmōnipa. Mänōmaīnō ante cædinque mōnitō nē

wënæ wënæ cæmōni inte wæmōni incæte dicæ Codito angā beyæ wënæ wënæ cætamōniyaa. ¹⁸ Mānīnō

Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ēñente cæte quëwengæimpa, ante botō pönengainō ante do wido cægaboimpa. Mānōmainō

ante botō pönengainō ante nē wido cægaimo inte botō ædō cæte wæætē adodō ænte bai cædinque, Mānīnō ante ēñente mōnō quëwengæimpa, ante an-guimoo. Mānōmainō ante āmo inte bai botō Wængonguī nānō wææ angainō ante edæ nē ēñēnāmai īmo bacædōmoimpa.

¹⁹ Edæ, Wængonguī nānō wææ angainō ante ædō cæte tōmānō ante ēñente cæquimoo, ante botō wædō beyænque nē wæwocaimo bagaboimpa.

Īninqe botō nē wæwocagaimo inōmo inte mānīne ante ēñente cæcæte ante quīnante wæquimoo. Wæætē edæ Wængonguī beyænque ante botō quëwenguinque īmopa.

²⁰ Mōnō Codito ingante awāa timpodāni wæñongante botō tōmengā tōnō godongāmæ wænte bai bagaboimpa. Īninqe botō baonga ēñate quëwēmo incæte botō wīi tōmēmo quëwenguīmāmo ēwocate quëwēmopa. Wæætē

Codito nānō quëwenguīmāmo ēwocate quëwēmopa. Īninqe adocā Codito Wængonguī Wengā botō īmote waadete pönēninqe nāmā tōmengā wepæ ante, Wængonguī quī, ante botō beyæ pædæ

godongā adinqe botō baō ēñate quëwēninqe tōmengā ingante wede pönēninqe quëwēmopa.

²¹ Īninqe, Īmaī cæedāni, ante Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ēñente cædinque mānōmainō cæmō beyænque ñā mēnongate nō entawēmō bamō bai mōnō Codito ōnonque pōnī wæncægacāimpa. Mānōmaī beyæ Wængonguī nānō pōnō waadete cægainō ante botō Ao ante ō æninqe cōwē wido cædāmai īmopa.

3

Mōnō pönēnō beyænque mōnō quëwengæimpa, ante

¹ Gadataidi ōnonque pōnī mīni cæcabo inōmīni inte ēñēedāni. Æcānō wadō ante apænecā ēñēninqe mīnitō dowænte bai ōnonque tedewēmīnipa. Īñæmpa botō doyedē, Itota ingante æbānō awāa timpodāni wængacāi, ante botō edonque pōnī odōmonte apænebo ēñēninqe mīnitō ōnōwēninqe ante bai do pönēmīnitapa. ² Adodeque āmo ate apænemīni ēñēmoedāni.

Mīnitō Wængonguī Ōnōwoca ingante æbānō cæte æmīnīi. Mōitee wodi wææ nānō angainō ante ēñente mīni cædō beyæ mīnitō tōmengā ingante æmīnitawogaa. Wæætē edæ mōnitō apænemōni ēñēninqe wede pönēmīni inte æmīnitawo.

³ Īñæmpa mīmō ōmædē īmīni inte ēñēnāmai incædō. Mīnitō wēēnēñedē mā pōnī

pönëninque Wængongui
 Öñowoca tönö nē cægaimini
 inte ñöwo wæætē edæ
 ömæwocamini inte bai
 edæ baonga eñadinque
 nämanque cædinque iinque
 cæminii. ⁴ Wængongui nan-
 gui pönī pönö cæcä caate
 wædinque mīnitö önonque
 beyæ caate wæmīnitawo.
 Tömengä dicæ önonquedö
 ante cæcæte ante pönö cæcä
 wæmīniyaa. ⁵ Wængongui
 tömengä Öñowoca ingante
 da pönöninque mīnitö weca
 bamönengæ pönī cæcampa.
 Quinante mänömai cæcää.
 Edæ, Möitee wodi nänö wææ
 angainö ante eñente mini
 cædö beyæ ante dicæ cæcä.
 Wæætē mönitö apænemöni
 mini eñente pönënö beyæ
 Wængongui tömengä Öñowoca
 ingante da pönöninque mīnitö
 weca bamönengæ pönī pönö
 cæcä æmīnipa.

⁶ Wængongui apænecä
 eñëninque Abadäo wodi,
 Nöingä ante apænecampa,
 ante wede pönengacäimpa.
 Iinque tömengä wede
 nänö pönënö beyænque
 Wængongui, Botö ayömo
 Abadäo iñömö nē nö cæte
 quëwënongä ingampa, an-
 gacäimpa, ante yewæmongatimpä.
⁷ Mänömainö ante adinque
 mīnitö iimäi ante eñëedäni.
 Mönö nē wede pönëmö iñömö
 Abadäo wodi pæimö bai
 adomö imompa, ante eñente
 pönëedäni. ⁸ Wængongui,
 Oodeoidi inämai inäni incæ
 wede nāni pönënö beyænque
 botö ayömo edæ nē nö cæte
 quëwënäni bacædänimpa,

ante badoncæcäimpa,
 ante dodäni edonque ad-
 inque Wængongui beyæ
 yewæmongadänimpa. Ayæ
 Abadäo wodi ingante
 apænedinque tömengä,
 “Botö bitö imite pönö waa
 pönī cæbo æmi iinque
 bitö beyænque wadäni nāni
 cabo wadäni nāni cabo
 tömancabodäniya edæ wat-
 apæ quëwenguinänidö an-
 guënë,” ante apænegacäimpa.
 Mänömai impa, ante
 yewæmöninque dodäni
 wëenënedë pönī Wængongui
 waa pönī nänö cæquinö
 ante yewæmongadänimpa.
⁹ Abadäo wodi cöwë ædæmö
 cæte pönengaingä iñongante
 Wængongui pönö waa pönī
 cægacäimpa. Mönö nē
 wede pönëmö iñömönte
 tömengä adobai pönö waa
 pönī cæcä æninque mönö
 iñömö edæ Abadäo wodi
 tönö godongämæ watapæ
 quëwëmö imönö anguënë.

¹⁰ Wæætē edæ, “Wææ
 ante botö yewæmongainta
 adinque æcänö tömänö
 ante dicæ cæcää tömengä
 iñömö Wængongui pīinte
 angä wæwocaingä ingänö
 anguënë,” ante Möitee wodi
 incæ do yewæmongacäimpa.
 Iinque Wængongui edæ
 nänö wææ angainö ante
 waodäni, Botö eñente cædö
 beyænque quëwencæboimpa,
 ante nē anewënäni incæ
 wīi eyepæ eñente cædäni
 iñönäni inte tömënäni
 tömänäni inänite Wængongui
 pīinte angä wæwocainäni
 inänidö anguënë. ¹¹ Ayæ

wacä Wængongui beyæ yewæmöninque, “Në nö cæte quëwëngä incæ tömengä nänö wede pönëno beyænque quëwencæcäimpa,” angacäimpa. Ìninqe ìimäi ante mönö edonque ëñengæimpa. Möitee wodi nänö wææ angainö ante ëñente cæte beyænque waocä dicæ Wængongui ayongä në nö cæcä badinque quëwenguingää.¹² Wængongui nänö wææ angainö ante ëñente quëwengæimpa, ante në cædonäni ìñömö tömënanäni dicæ nani wede pönëno beyæ quëwënanüyaa. Wæætë, “Mäninö ante në ëñente cæcä ìñömö tömengä nänö ëñente cædo beyænque quëwencæcäimpa,” ante Möitee wodi nänö yewæmonte angainö bai impa.

¹³ Ayæ adobai, “Æcänö ingante awäa wodoncedäni a ongöna tömengä ingante Wængongui piingä wæwocaingä ingänö angüënë,” ante Möitee wodi yewæmongacäimpa. Ìninqe Wængongui nänö wææ angainö ante wii eyepæ ëñente cæmö beyæ mönö wæwocaimö inte wæyömonte mönö Codito ìñömö, Abæ tawænte gote bai quëwencæminimpa, ante cædinque mönö beyæ wæætë wæwocaingä badinque edæ awäa wæninqe a ongongacäimpa.¹⁴ Abadäo wodi ingante Wængongui waa pönö pönö cægacäimpa. Ayæ, minitö oodeoidi inämai

ìñömönte Itota Codito pönö cæcä beyænque Abadäo tönö godongämæ watapæ quëwencæminimpa, ante Wængongui adobai pönö waa cæcampa. Mänömai bacäimpa, ante cædinque Codito tömämö imonte, Minitö wede pönëninque botö Önöwoca ingante ænte ëwocacæminimpa, ante cædinque mönö imonte æncæte ante nämä wepæ godonte ængä beyænque quëwëmompä.

Wængongui täno, Cæquimo, aninque ayæ ate wææ angacäimpa

¹⁵ Botö töniñamini ëñeedäni. Botö, Waomö mönö cæi bai Wængongui mönö beyæ wodo adobai cæcampa, ante odömoncæte ante ìimäi ante yewæmömo aedäni. Waoda, Möna guëa cæcaya imönapa, ante Ao äna ate adocanque inte ædö cæte wadö ante cæquëngää. Ayæ, Mönö godömenque cæcæimpa, ante waocä adocanque inte ædö cæte edæ ante cæquëngää. Nöwo edæ ämo ëñeedäni. Wængongui, Mönö godongämæ cæcabo bacäimpa, ante botö pönö cæcæboimpa, angä ëñëninque mönö Ao ante cæquënenö ìñömö edæ wodo adobai impa.¹⁶ Mæmæ Abadäo wodi ingante apænedinque Wængongui, Bitö Pæingä ingante botö cöwë pönö waa cæcæboimpa, angacäimpa. Mänömai äninque tömengä Abadäo wodi ingante, “Bitö pæinäni,”

ante änämaï ingacäimpa. Wæætë, “Bitö Pæingä ingante pönö cæcæboimpa,” äninque Abadäo wodi Pæingä adocanque Codito ingante ante pönëninque angacäimpa.

17 Mänömaïnö ante apænedinque botö iïmainö ante odömoncæte ante apænetabopa. Abadäo wodi ingante Wængongui, Botö pönö cæbo ate mïnitö Ao ämïni iïninque mönö godongämæ waa cæcæimpa, ante wëenëñedë cægacäimpa. Ayæ wantæpiyæ coatodo tiento todëinta wadepo go ate Möitee wodi ingante apænedinque adocä, iïmaï cæedäni, ante pönö wææ änogäimpa. Iïninque Wængongui wantæpiyæ ate wææ äninque do nänö angaine ante wëä godönämaï ingacäimpa. Edæ, Cöwë pönö cæcæboimpa, ante doyedë në angaingä inte tömengä ñowo wææ äninque mänine ante dicæ wëä godongantawogaa.

18 Möitee wodi nänö wææ angainö ëñente cæmö beyænque mönö ænguëncöo do æmö bai Wængongui, Cöwë pönö cæcæboimpa, ante önonque ancægacäimpa. Incæte Wængongui pönö waadete cædinque mæmæ Abadäo wodi ingante apænedinque, Cöwë pönömo æncæminimpa, ante nänö angainö bai cædinque do cægacäimpa.

19 Iïninque, Cöwë pönömo æedäni, ante në angaingä inte Wængongui quïnante ñowo wæætë, iïmaï cæedäni, ante wææ angacäi. Iïnämpa

tömengä, Mïnitö botö änö ante ëñenämaï cædinque wënæ wënæ mïni cædinö edonque bacæimpa, ante odömoncæte ante wææ angacäimpa. Mänömaï cædinque tömengä, Abadäo wodi Pæingä botö në angaingä incæ tömengä nänö ponganca mïnitö ëñente cædinque quëwencæminimpa, ante wææ angacäimpa. Mänine nänö wææ angaine ëñente cæcædänimpa, ante Wængongui tömengä anquedoidi inänite da pönongä pöninque tömënanï Möitee wodi ingante mämö odömönäni agacäimpa. Tömengä iïnömö tæcæguedë ongonte bai në anguingä badinque Wængongui nänö angaine ante idægoidi inänite wæætë angä ëñengadänimpa. 20 Ñowo apænebo ëñeedäni. Adocanque eyepæ cæcä adinque tömengä beyæ ancæte ante wacä tæcæguedë ongönämaï iïmaingampa. Wængongui iïnömö, Cöwë pönö cæcæboimpa, në angaingä inte adocanque incæ eyepæ cædongä ingampa.

Iïmaï cæedäni, ante quïnante angacäi, ante

21 Iïninque Wængongui, Cöwë pönö cæcæboimpa, ante në angaingä inte wantæpiyæ ate, iïmaï cæedäni, ante wææ äninque tömengä doyedë nänö angaine dicæ wëä godongantawogaa. Edæ tömengä mönö imonte apænedinque, Botö wææ angainö beyæ quëwencæminimpa, ante mänine pönongä ænte

quëwëmö bai mänine
beyænque edæ në nö
quëwëmö bacædömöimpa.
Wæætë edæ wii mänömaï
impa. Wængongui, Cöwë pönö
cæcæboimpa, angä ëñëninque
mönö quëwenguinque edæ
në nö cæmö bamompa.

22 Ìninque Wængongui, Cöwë
pönömo æncædänimpa, ante
në angaingä inte iïmaï ante
cæcampa. Botö angain-
coo ante Itota Codito in-
gante në pönënanï inänite

da pönömo ate tömënanï
wede nänï pönëno beyænque
ænte ëwocacædänimpa, ante
iïmaï cæcampa. Tömengä
mönö inguipoga tömäo
quëwëmö mönö wënæ wënæ
cædimämo adinque mönö
imonte pönö tee mönete bai
cæcä ongömompa. Mänömaï
pönö cæcä ongongaimö
iñömonte Wængongui mönö
wede pönencabo adomonque
iñömonte tömengä nänö an-
gaincoo ante pönongä ænte
ëwocamompa. Wængongui,
Mänömaï cæbopa, ante
apænecä ëñëninque yewæmong

ganadänimpa
në quëwengä ingampa, ante
mönö änämaï ingæimpa.
Wacä ingantedö ante, Abæ
tawænte gocä ingampa, ante
mönö änämaï ingæimpa.
Ayæ adocanque ingantedö
ante, Onguiñængä ingampa,
ante mönö änämaï inte
wacä ingantedö ante adobaï
edæ, Onquiyængä ingampa,
ante änämaï ingæimpa.
Iñæmpa Codito Itota nempo
quëwëninque adocabomö
imompa. 29 Ayæ minitö iñömo
Codito nempo quëwëmini
inte mæmæ Abadäo wodi

23 Doyedë iñömo mönö,
Möitee wodi nänö wææ
angainö tömänö ante mönö
ædö cæte eyepæ cæquii, ante
tee mönete bai wægämöimpa.
Edæ Itota Codito mönö në
wede pönënongå edonque
pöni nänö ponte a on-
gonganca mönö tee mönete
bai wægämöimpa. 24 Ìninque,
Minitö Codito ingante wede
pönëninque në nö cæmini
bacæminimpa, ante cædinque
Wængongui Codito gämænö
töo æmænte bai cædinque

wææ angacäimpa. Mänömaï
i ìninque tömengä nänö wææ
angainö beyænque mönö
wapiticæ godämaï inte Codito
gämænö pongamöimpa.
25 Ayæ ñowo iñömo, Mönö
në wede pönënongå do
pongäimpa, ante adinque
Wængongui ñowo wæætë
wææ änämaï ingampa.

26 Minitö Itota Codito
ingante wede pönëmini
inte tömämini Wængongui
wëñæmini iminipa. 27 Edæ
tömämini mönö Codito
tönö godongämæ guite
bai æpænë guidinque
tömengä nänö ëwocadö adodö
ëwocadinque tömengä nempo
quëwëminipa. 28 Tömengä
nempo adocabomö iñömo
inte mönö adocanque in-
gantedö ante apænëdinque,
Oodeocä ingampa, ante
änämaï ingæimpa. Ayæ
wacä ingantedö ante adobaï,
Guidiego ingampa, ante
änämaï ingæimpa. Ayæ,
Wacä nänö në ö æningä
inte awënë beyænque cæte
në quëwengä ingampa, ante
mönö änämaï ingæimpa.
Wacä ingantedö ante, Abæ
tawænte gocä ingampa, ante
mönö änämaï ingæimpa.
Ayæ adocanque ingantedö
ante, Onguiñængä ingampa,
ante mönö änämaï inte
wacä ingantedö ante adobaï
edæ, Onquiyængä ingampa,
ante änämaï ingæimpa.
Iñæmpa Codito Itota nempo
quëwëninque adocabomö
imompa. 29 Ayæ minitö iñömo
Codito nempo quëwëmini
inte mæmæ Abadäo wodi

26 Minitö Itota Codito
ingante wede pönëmini
inte tömämini Wængongui
wëñæmini iminipa. 27 Edæ
tömämini mönö Codito
tönö godongämæ guite
bai æpænë guidinque
tömengä nänö ëwocadö adodö
ëwocadinque tömengä nempo
quëwëminipa. 28 Tömengä
nempo adocabomö iñömo
inte mönö adocanque in-
gantedö ante apænëdinque,
Oodeocä ingampa, ante
änämaï ingæimpa. Ayæ
wacä ingantedö ante adobaï,
Guidiego ingampa, ante
änämaï ingæimpa. Ayæ,
Wacä nänö në ö æningä
inte awënë beyænque cæte
në quëwengä ingampa, ante
mönö änämaï ingæimpa.
Wacä ingantedö ante, Abæ
tawænte gocä ingampa, ante
mönö änämaï ingæimpa.
Ayæ adocanque ingantedö
ante, Onguiñængä ingampa,
ante mönö änämaï inte
wacä ingantedö ante adobaï
edæ, Onquiyængä ingampa,
ante änämaï ingæimpa.
Iñæmpa Codito Itota nempo
quëwëninque adocabomö
imompa. 29 Ayæ minitö iñömo
Codito nempo quëwëmini
inte mæmæ Abadäo wodi

26 Minitö Itota Codito
ingante wede pönëmini
inte tömämini Wængongui
wëñæmini iminipa. 27 Edæ
tömämini mönö Codito
tönö godongämæ guite
bai æpænë guidinque
tömengä nänö ëwocadö adodö
ëwocadinque tömengä nempo
quëwëminipa. 28 Tömengä
nempo adocabomö iñömo
inte mönö adocanque in-
gantedö ante apænëdinque,
Oodeocä ingampa, ante
änämaï ingæimpa. Ayæ
wacä ingantedö ante adobaï,
Guidiego ingampa, ante
änämaï ingæimpa. Ayæ,
Wacä nänö në ö æningä
inte awënë beyænque cæte
në quëwengä ingampa, ante
mönö änämaï ingæimpa.
Wacä ingantedö ante, Abæ
tawænte gocä ingampa, ante
mönö änämaï ingæimpa.
Ayæ adocanque ingantedö
ante, Onguiñængä ingampa,
ante mönö änämaï inte
wacä ingantedö ante adobaï
edæ, Onquiyængä ingampa,
ante änämaï ingæimpa.
Iñæmpa Codito Itota nempo
quëwëninque adocabomö
imompa. 29 Ayæ minitö iñömo
Codito nempo quëwëmini
inte mæmæ Abadäo wodi

26 Minitö Itota Codito
ingante wede pönëmini
inte tömämini Wængongui
wëñæmini iminipa. 27 Edæ
tömämini mönö Codito
tönö godongämæ guite
bai æpænë guidinque
tömengä nänö ëwocadö adodö
ëwocadinque tömengä nempo
quëwëminipa. 28 Tömengä
nempo adocabomö iñömo
inte mönö adocanque in-
gantedö ante apænëdinque,
Oodeocä ingampa, ante
änämaï ingæimpa. Ayæ
wacä ingantedö ante adobaï,
Guidiego ingampa, ante
änämaï ingæimpa. Ayæ,
Wacä nänö në ö æningä
inte awënë beyænque cæte
në quëwengä ingampa, ante
mönö änämaï ingæimpa.
Wacä ingantedö ante, Abæ
tawænte gocä ingampa, ante
mönö änämaï ingæimpa.
Ayæ adocanque ingantedö
ante, Onguiñængä ingampa,
ante mönö änämaï inte
wacä ingantedö ante adobaï
edæ, Onquiyængä ingampa,
ante änämaï ingæimpa.
Iñæmpa Codito Itota nempo
quëwëninque adocabomö
imompa. 29 Ayæ minitö iñömo
Codito nempo quëwëmini
inte mæmæ Abadäo wodi

pæimīni bai īminipa. Īninque Wængonguī nānō, Cōwē pōnōmo æncæminipa, ante nānō angaincoo ante mīnitō nē ænguimīni īminipa.

4

¹ Māninō ante yewæmōninque botō, Waodāni æbānō cādānii, ante odōmōninque īmaī ante apæncæte ante yewæmōmopa. Wæmpocā wængā ate tōmengā wengā īñōmō wæmpocā nānō ēadincoo nē ænguingā ingampa. Īninque wæmpocā ayæ mīngā quēwengāñedē mānincoo tōmancoo do ænte bai tōmengā wengā nē ēacā ingampa. Incæte tōmengā wengā tōmancoo nē ēacā incæ edæ tōmengā wēñængāñedē guiquēnē wæmpocā beyænque cæte nē quēwengā bai inongā ingampa. ² Īninque wæmpocā do āninque, Īionæ īinque bayonte botō wengā do picængā badinque nāmā nē angā bacæcāimpa, ante nānō angaiōnæ īinque baganca nē aadāni inānite wæmpocā angā ēñēninque tōmēnāni wæætē wēñængā ingante wææ aadānipa. Ayæ, Wēñængā nānō manguincoo ante æbānō cæquīī, ante nē aadānique ānāni ēñente wēñængā incæ cæcampa.

³ Mōnō īñōmō doyedē māningā wēñængā bai adobai picæmō ināmaī mōnō ingaiñedē ingui-pogaque nāni wææ angaiōnque ante ēñente cægamōimpa. Waocā beyænque cæte nē quēwengā

bai mōnō adobai ingui-pogaque nāni wææ angaiōnque ante ēñencæte ante cædinque māninō beyænque cæte nē quēwēmō bai inte wægāmōimpa.

⁴ Incæte Mæmpo Wængonguī īñōmō, Īionæ da pōnōmo poncæcāimpa, ante doyedē nānō angaiōnæ īinque bayonte tōmengā Wengā ingante da pōnongā pongacāimpa. Īingā Wēñængā ingante onquiyængā mangā ēñadinque tōmengā Wængonguī nānō wææ angaiō ante nē ēñente cæquēnengā nānō baquinque pægacāimpa.

⁵ Īninque mōnō Mōitee wodi nānō wææ angaiō beyæ tee mōnete bai wæyōmonte adocā Wængonguī Wengā incæ, Mīnitō abæ tawænte bai picæmīni badinque nāwā wēmīni bate quēwencæminipa, ante mōnō imonte ængā beyænque mōnō abæ tawænte bai quēwēmōmpa.

⁶ Mæmpo Wængonguī īñōmō, Mīnitō nāwā wēmīni imīni beyæ, ante tōmengā Wengā Ōnōwoca ingante mōnonga da pōnongantapa. Īninque tōmengā Ōnōwoca īñōmō, “Mæmpo, botō Wæmpo,” ante nē apæncā inongā inte mōnō mīmōnē owodinque adodō ante mōnō beyæ apæncampa. ⁷ Īninque bitō īñōmō bitō imite nē wææ angaingā beyænque idæwaa cæte quēwengāimi inte ñōwo abæ tawænte bai æmæwo pædīmi inte nāwā wēmi inōmi imipa. Ayæ nāwā wēmi

ĩñomite Wængonguĩ pönö cæcä ate bitö tömengä nänö ägaincoo ante nē ænguĩmi babipa.

Nē pönēmĩni æbämē cæte quëwēmĩni, ante wæcampa

⁸ Wængonguĩdi inämaĩ inñonanite wadani inñomö, Wængonguĩdi inänipa, ante babæ apænedänipa. Minitö wëenëñedë Wængonguĩ ingante mĩni adämaĩ inñedë, Wængonguĩdi, ante tömënäni babæ ante nani nē äñönäni beyænque cæte nē quëwēmĩni inte ñæ cæyænte bai wægaminimpa. ⁹ Nöwo inñomö minitö Wængonguĩ ingante ate bai nē pönēmĩni imĩni inte ædö cæte wapiticæ ante ëñēmĩni. Æ wadö ante godömenque ämo. Wængonguĩ incæ minitö imĩnite do ate pönengaingä ingä incæte minitö ædö cæte ingui-pogaque quëwënäni nani önonquedö ante wææ angainö ante ëñente quëwēmĩni. Inñæmpa, Mänine nani wææ angainö ante wæætë ëñengæimpa, äningue mĩni ñä cæpote wæquinque ämĩni awædö. ¹⁰ Edæ Wængonguĩ änämaĩ inñongante minitö mä pönëningue, Wængonguĩ beyæ, ante mönö iionæ cædämaĩ inte ongöningue ææmæ cæte becæimpa, änewēmĩnipa. Ayæ, Ii apäicä inñonte adobai, iintedæ inñonte adobai, iinpo inñonte adobai, Wængonguĩ beyæ, ante mönö cædämaĩ inte ææmæ cæte becæimpa, ante önonque pönĩ ante cæmĩnipa töö. ¹¹ Inique, Minitö ëñënämaĩ inte mĩni

wæquinque cæmĩnipa, ante ad-inque botö minitö beyæ ante guñente wæbopa. Botö pönö nangui cæbo incæte edæ önonque wabänö cægaboimpa, ante wæbopa.

¹² Botö tönĩñamĩni ëñëedäni. Botö wëenëñedë minitö bai Möitee wodi nänö wææ angainö nē cæbo bai inte wæbo aminitawo. Wæætë botö nē wææ angaingä ingante idæwaa ëñente cædinque abæ tawænte gobo bai minitö adobai cæmĩni waa tobaimopa. Minitö dicæ botö imote wënæ wënæ cæminitawogaa.

¹³ Wëenëñedë wënæ wënæ mänimo inte botö mänömaĩ beyæ minitö weca pöningue mönö Codito ingantedö ante watapæ apænedinque mä apænebo ëñëmĩnitapa.

¹⁴ Inique mänömaĩ wënæ wënæ bate pömo ate wædimĩni incæte minitö guñëñate wædämaĩ inte towæ tänongadämaĩ imĩnitapa. Wæætë edæ botö imote adinque minitö, Wængonguĩ anquedo ingampa, ante pönente bai cædinque watapæ todinque, Pöe, ämĩnitapa. Ayæ edæ, Itota Codito ingampa, ante pönente bai cædinque, Pöe, ämĩnitapa. ¹⁵ Minitö mänñedë watapæ mĩni todinö bai nöwo guiquënë quimæ todämaĩ imĩni. Minitö mänñedë edæ eyepæ inte bai nämä awinca o togæmöningue botö imo pönö mĩne timoncædöminimpa, ante pönëningue apænebopa.

¹⁶ Inñæmpa minitö imĩnite näwangä apænebo beyænque

mīnitō ñōwo wæætē botō
imote piinte bamīnitawo.
17 Wadāni iñōmō, Mōnitō
gāmænō ponte eñēedāni, ante
nanguī cædāni iñōmō mīnitō
imīnite wēnæ wēnæ cæcæte
ante ānewēnānīpa. Tōmēnāni
iñōmō, Pabodoidi inānite
eñēnāmaī inte mīnitō wæætē
mōnitō tōnō godongāmæ
cædinque mōnitō cæinēnonque
ante āmōni eñēnīnque
cæcæmīnīmpa, ante babæ
cædānīpa.

18 Wacā nānō cæinēnō
ante godongāmæ cæmīni
cōwē waa imaimpa. Nāwangā
impa. Incæte tōmengā
nānō waa cæquēnēnonque
ante cæcā adīnque mīnitō,
Mānīnonque edæ cæcæimpā,
ante nanguī cæquēnēmīni
imīnīpa. Ayæ edæ botō
mīnitō weca quēwēmoyedē
cæmīni baī mīnitō botō dæ
āmo iñedē cōwē adobaī
cæmīni waa imaimpa. 19 Botō
wēmīni eñēedāni. Yædēmadā
inte nantate wædā baī
botō iñōmō wæætē nan-
tate wædinque edæ, Mīnitō
mīmōnē Codito ingante
ædæmō entawencæmīnīmpa,
ante nanguī pōnī cædinque
wæbopa. 20 Edæ, Mīnitō
æbāmē cæmīnī, ante
eñēnāmaī imo inte botō
mīnitō weca pōnīnque wīi
gobæ tedete botō ānō baī
tededinque wæætē wadō
baī tedecæte ante pōinente
nanguī wæbopa.

*Tada wodi tōnō tōmēnā
inante nē cægaingā Agada*

21 Mīnitō, Mōitee wodi nānō
wææ angainō ante mōnō
eñēngæimpā, ante nē āmīni
inte apænēmīni eñēmoedāni.

Mīnitō wææ ante tōmengā
nānō yewæmongainta
incæ adāmaī inte eñēnāmaī
imīnitawo. 22 Iīmaī ante
yewæmongatimpā. Abadāo
wodi iñōmō wēñæna
onguīñæna mēnaa inate
tapæigacāimpā. Adocanque
guiquēnē nānōogængā
beyænque nē cæte quēwængā
wēñængā iñongā wacā
guiquēnē nāwā nānōogængā
wēñængā ingacāimpā.
23 Nē cæte quēwængā
wēñængā guiquēnē cōwē
mōnō eñadō baī adobaī
ōnonque eñagacāimpā. Nāwā
nānōogængā wēñængā
guiquēnē Wængonguī, Cōwē
pōnōmo æncæbiimpā, ante
nānō ānīnō beyænque
eñagacāimpā.

24 Wængonguī iñōmō, Botō
pōnō cæbo ate mīnitō Ao āmīni
īnīnque mōnō godongāmæ
waa cæcæimpā, ante
mempoga apænegacāimpā.
īnīnque, Wængonguī mēnea
nānō apænegaīnō æbānō
īnei, ante eñencæte ante
mōnō mānīna onquiyæna
inate adīnque pōnēngæimpā.
Wængonguī iñōmō adopoque
apænecæte ante Tinaiquidi
wæænte ongōnīnque wææ
angacāimpā. Mānīneque
tōmengā nānō wææ an-
gaīneque ante nē eñente
cædāni iñōmō Agada wodi
wēnāni mānīne beyænque
nē cæte quēwēnāni baī
nāni baquinque eñadānīpa.
25 Māningā Agada tōmengā
nāni wencabo iñōmō wacā
ingante nē cædōnāni inte
cæningā ñā cæyænte baī inte

wægadānipa. Īninqe Adabi-abæ ongonquidi Tinaiquidi ongōninque Wængonguī wææ angā ate mōnō ĩñōmō Agada bai wacā ingante nē cæmō bagamōimpa. Edæ Agada wodi nāni wencabo wacā beyænque nē cæte quēwēnāni inte nāni wægainō bai ñōwo Eedotadēē quēwēnāni adobai wacā beyænque nē cæte quēwēnāni bai ĩñōnāni inte wæwente quēwēnānipa.

²⁶ Eedotadēē inguipoga ongōñōmō bai mōnō oōnædē æite Eedotadēē bai ĩñōmō ongongæimpa. Māniñōmō Eedotadēē nāni āñōmō mōnō badā Tada wodi bai impa. Tada ĩñōmō wīi wacā ingante nē cæcā bai ĩñōnante mōnō tōmēnā wēmō bai ĩmōmpa.

²⁷ Edæ ĩīmaī ante Wængonguī beyæ yewæmongatimpa,

“Bitō owæntabi ēñēmi. Wēñæ mānāmaī ĩnīmi inte bitō, ĩncayæ ate mancæboimpa, ante watapæ tocæbiimpa.

Bitō wēñæ nantadāmaī ĩnīmi inte, Botō ĩncayæ ate toquinque impa, ante yedæ ancæbiimpa.

Edæ nānōogængā ēmō cæte gōcā ate adocanque inte wēñæ mānāmaī ĩñongante,

Wængonguī, Botō pōnōmo æncæbiimpa, angā ēñengā inte owæmpocā ĩñōmō godōmenque nangui wēñænāni ĩnānite māñongā nānōogængā ēcā guiquēnē wēñænāni wædænque mancæcāimpa,”¹ Mōnō ĩīne Mōitee wodi ante yewæmongatimpa.

²⁸ Botō tōniñamīni, ēñēdāni. Wængonguī, Bitō wēñængā cōwē pōnōmo æncæbiimpa, ante nānō angainō beyænque Itæca wodi ēñagacāimpa. Wængonguī, Cōwē cæcæboimpa, ante mīnitō ĩmīnite adobai angā beyænque mīnitō mempoga ēñadinque tōmengā wēmīni bagamīnipa. ²⁹ Māniñedē ĩñōmō Wængonguī Ōnōwoca beyænque ēñacā ĩñongante Itæca ingante ōnonque nē ēñagaingā Itīmædo guiquēnē piinte cægacāimpa. Mānōmaī nānō piinte cægāi bai inguipogaque quēwēnāni Wængonguī wēnāni ĩnānite ñōwo adobai cædānipa.

³⁰ ĩninqe Wængonguī æbānō angā ēñente yewæmongadāni. ĩīmaī impa.

“Nāwā nānōogængā wēñængā mæmpocā ēadincoo æñongā nānōogængā beyænque cæte nē quēwengā wēñængā wæætē ænāmaī incæcāimpa. ĩninqe nē cæte quēwengā nāna wencaya ĩnate mōnō wido cæcæimpa.” Ante yewæmongatimpa.

³¹ ĩninqe botō tōniñamīni ēñēdāni. Mōnō ĩñōmō nāwā nānōogængā wēñæmō bai ĩñōmō inte mōnō nānōogængā beyænque nē cæte quēwengā wēñæmō bai wīi ĩñōmō ĩmōmpa, ante āmo ēñēdāni.

5

Abæ tawænte bai mōnō quēwēnō ante

ante yewæmongatimpa.”¹ Mōnō ĩīne Mōitee wodi nānō wææ angainō ante

ēñente nē cæmō inte ñā cæyænte bai wæyōmonte Codito, Abæ tawænte bai inte quēwencæminipa, ante pōnō ō ænte ñimpo cæcā beyænque mōnō abæ tawænte gote bai ee quēwēmō imompa. Ìinque mīnitō iñōmō nē abæ tawænte gogaīmīni inte tæi ongōinque edæ wæætē mānīne beyænque ñā cæyænte bai badāmaī iedāni.

² Iñānāni, botō Pa-bodobo apænebo ēñenguēnē quēwēmīni. Mīnitō, Mōnō eō togæimō inte quēwengæimpa, ante cæmīni ìinque ædō cæte Codito ængā beyænque quēwenguēnēmīni. Iñæmpa mānōmaī cæmīni ìinque Codito mīnitō beyæ ædō cæte pōnō cæquingāā.

³ Bitō, Botō eō togæimo inte quēwencæboimpa, ante cæbitawo. Edæ botō bitō ìimite iīmaī ante apænebo ēñēe. Bitō quēwencæte ante cædinque eō togæimi

babi ìinque Mōitee wodi nānō wææ angainō tōmānō ante bitō ēñente cæte quēwenguēnēmi babaiimipa tōō. ⁴ Pancamīniya, Nō cæmō mōnō baquinque Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ēñente cæcæimpa, ante āmīnitawo. Iñæmpa mānōmaī ante nē āmīni inte mīnitō mōnō Codito ingante do pango cæte bai cæmīnipa tōō. Edæ pango cæte nānēnē goyōmīnite tōmengā ædō cæte pōnō waadete cæquingāā. ⁵ Mōnitō guiquēnē, Wængonguī ayongā mōnō nē nō entawēmō

bacæmōimpa, ante nan-guī pōni æinente wānō cōñōmōnite Wængonguī Ōnōwoca pōnō apænecā ēñēinque mōnitō, Mōnō nē nō entawēmō badinque wat-apæ bacæimpa, ante wede pōnēmōnīpa. ⁶ Edæ Codito Itota nempo quēwēinque eō togæimō imō incæ bagæmō imō incæ tōmāmō adobai ōnōmonque inōmō imompa. Wæætē edæ Codito ingante wede pōnēinque nē waadete pōnēmō iñōmō mānīnō mōnō pōnēnō beyænque waa pōni entawēmompa.

⁷ Mīnitō guiquēnē wēēnēñedē godongāmæ pogodo gote bai nanguī cædinque waa cæmīnitapa. Edæ ñōwo guiquēnē mīnitō waa pōni pogodo gote bai cæyōmīni æcāmē wææ āna ēñēnīmīni inte wæætē Wængonguī nō ante nānō apænegainō ante ēñēnāmaī cæmīnitawo. ⁸ Wængonguī mīnitō imīnite nē aa pegaingā inte tōmengā iñōmō edæ, Eñēnāmaī cæedāni, ante dicæ wææ angantawogaa. ⁹ Edæ,

“Yedæ æmpocæimpa, ante cædinque guiyā pōni da wente ate pāō cæquīmo tōmāo guipæñō pāō yedæ æmpopa,” ante pōnēinque iīmaī ante ēñengæimpa. Adocanque wapiticæ wææ angā ēñēinque nanguī ināni wæætē oda cæte wæcædānīpa. ¹⁰ Mōnō Awēnē nempo mōnō quēwencabo imompa, ante pōnēinque botō, Mīnitō botō pōnēnō bai pōnēmīni inte wīi

wapiticæ ante pönenguimīni imīnīpa, ante pönēmopa. Wæætē edæ æcāmenque mīnitō imīnite wapiticæ ante wææ angāā, ante adīnque Wængonguī nē apænte angā ingante cōwē godō pangā wæcæcāimpa.

¹¹ Botō tōniñamīni ēñēdāni. Botō Itota awāa wængacāimpa, ante apænebo ēñēninque, Eō togæimīni baedāni, ante nē ānāni iñōmō botō imote cōwē piīnīnque pānāni wæbo aedāni. Incæte botō tōmēnāni nāni ānō bai, Eō togæimīni baedāni, ante āmo bai tōmēnāni botō imote wīi bæi ongōnīnque pancædōnānimpa. Edæ mānōmaīnō āmo bai tōmēnāni wæætē piīnāmaī ināni inte, Pabodo Itota nānō wængaiwæ ante apænecā awædō, ante tee tēwate bai oda cædāmaī incædōnānimpa.

¹² Mīnitō imīnite nē wapiticæ ante wææ ānāni iñōmō nāmā wido togænte bai cædinque nāmā ta ñænte Codito ingante nē pōnēmīni weca pōnāmaī ināni inte waa imāimpa, ante awædō.

¹³ Mīnitō botō tōniñamīni abæ tawænte gote quēwencæmīnīmpa. Inīnque mōnō in-
ante mōnō Awēnē mīnitō imīnite apænte aa pegacāimpa. Incæte mīnitō, Abæ tawænte godīmōni inte inguipogaque mōni cæinēnō ante godōmenque cæcæmīnīmpa, ante cædāmaī iedāni. Wæætē edæ wadāni inānite godō waadete pōnēninque tōmēnāni beyæ ante cæedāni. ¹⁴ Edæ Itota, “Nāmā bitō waadete pōnēnō bai pōnēninque bitō wacā ingante adobai edæ waadete

pōnencæbiimpa,” angacāimpa. Ine adodeque ēñente cæmō inīnque Wængonguī nānō wææ angāinō incæ tōmānō ante do nē cæmō edæ babaīmōmpa. ¹⁵ Edæ babæidi bai nāēmæ pocænte bai cædinque nāēmæ gāwæi cænte bai cæmīni bai mīnitō nāēmæ wido cædinque wantæ biquēnēmīnidō anguēnē, ante apa quēwēmīni.

Mōnō Wængonguī Ōnōwoca nempo quēwengæimpa, ante

¹⁶ Nōwo āmo ēñēdāni. Wængonguī Ōnōwoca ewocadinque quēwēedāni. Mānōmaī quēwēninque mīnitō inguipogaque mīni cæinēwēnō ante wīi ēñēninque nāmā beyænque ante cædāmaī inguimīni imīnīpa. ¹⁷ Edæ inguipogaque mōnō cæinēwēnō ante adīnque Wængonguī Ōnōwoca iñōmō edæ Baa angampa. Ayæ wæætē æcānō inguipogaque mōnō cæinēwēnō ante cæte quēwēna tōmengā Wængonguī Ōnōwoca ingante nāēmæ Baa angampa. Inīnque mōnō inguipogaque cæinēwēnō ante wæyōmō Wængonguī Ōnōwoca guiquēnē, Wadō cæedāni, angampa. Mānōmaī beyæ mīnitō mīmōnē wæætedō wæætē ante bai entawēmīni inte mīnitō nāmā mīni ānō ante ædō cæte cæquimīni. ¹⁸ Incæte mīnitō imīnite Wængonguī Ōnōwoca nōinō tōō æmænte māocā gomīni inte mīnitō Mōitee wodi nānō wææ angāinō ante do abæ tawænte gomīni imīnīpa.

19 Inguipogaque mönō cæinewēnō ante ēñēninque nē cædāni iñōmō æbānō cædānii, ante edonque abaimpa. Edæ iīmaī impa. Tömēnāni nānōogængā ināmaī iñongante do godō guēa towēnānipa. Wentamō pōnēwēninque cædānipa. Ōnonque guiñēñadāmaī inte nāmā baonque pōnēwēninque towēnānipa. 20 Wængonguīdi inānipa, ante badōninque ædæ wæænte waa adānipa. Idō bai yewæninque ōnonque tedewēnānipa. Piinte quēwēnānipa. Tiyænō tiyæ tedewēnānipa. Wacā godōmenque ængā ate wædinque piinte awēnānipa. Ænguī bawēnānipa. Nāmā waa tobote, ante ānewēnānipa. Wæætedō wæætē āninque nāwæ godānipa. Wadō ante nāni cabo wadō ante nāni cabo badinque wæætedō wæætē cædānipa. 21 Wacā gomonga ængā ingante godō piinte adānipa. Tī nāmæ nanguī bedinque dowænte badānipa. Ayæ nanguī pōni godōmenque bedinque nanguī pōni cæninque guiñēñadāmaī inte towēnānipa. Ayæ godōmenque quiēmē bai nē cæināni inānipa. Mānōmaī cæte quēwēnāni iñōmō Wængonguī Awēnē Odeye nempo ædō cæte edæ guiquinānii, ante do botō āninō bai ñōwo wæætē āmo ēñēdāni.

22 Wængonguī Ōnōwoca ingante ēñente nē cæmō guiquēnē mönō waincawæ incate bai iīmaī cæmompā.

Waadete pōnēmompā. Wat-apæ tomompā. Gānē entawente pōnēmompā. Ee cæte piināmaī imompā. Waadete cæmompā. Wadāni beyæ ante waa pōni cæmompā. Wæntædāmaī inte cōwē cæmompā. 23 Gānē pōnēninque ædæmō cæmompā. Nāmā wææ āninque nō cæmō imompā. Wængonguī Ōnōwoca ingante ēñēninque mānōmaī cæmō adinque Wængonguī mönō cædōnō ante wææ ānāmaī ingampa. 24 Mōnō Codito quīmō inōmō inte mönō baō tōmengā tōnō awænēmæ timpote bai wængaimō ininque inguipogaque mönō cæinewengainō adobai awæ timpote bai iñonte mönō abæ tawænte bai godīmo inte baonque ante mönō cæinewēnō ante ēñēnāmaī inte cæmompā. 25 Edæ Wængonguī Ōnōwoca ængā beyænque quēwēmō inte mönō tōmengā Ōnōwoca tōnō guēa godongāmæ cægonte bai quēwengæimpa. 26 Mānōmaī quēwēninque mönō nāmā waa adāmaī ingæimpa. Edæ wacā tōnō guēa wæætedō wæætē ānāmaī ingæimpa. Wacā gomonga ængā ingante mönō godō piinte adāmaī ingæimpa.

6

Mōnō wacā ingā wacā ingā iñacabo cæccēimpa, ante

¹ Botō tōniñamīni ēñēdāni. Wacā ēñēnāmaī cædinque oda cæte wæcantawo. Ininque mīnitō Wængonguī Ōnōwoca

ingante mīni ēwocacabo iñōmō, Māningā nē oda cædingā inte Wængonguī taadonque adodō pō gocæcāimpa, ante cædinque tōmengā ingante ædæmō cæedāni. Mānōmaī cædinque nē apænecā guiquēnē, Botō adobaī ēñēnāmaī cæinente wīī bacæboimpa, ante pōnente wædinque nāmā wææ cæedāni. ² Wacā teēmente mongænte baī entawengā ate wædinque mīnitō mōnō Codito nānō, Īimaī cæedāni, angaiñō ēñente cædinque tōmengā nānō mongæncōo iñacabo mongænte baī cædinque waa cæedāni.

³ Æcānō ōnonganque ĩna inte, Botō ñænæmo ĩnōmo ĩmopa, ante pōnēna, tōmengā iñōmō nāmā babæ apænete baī oda cæte pōnengampa. ⁴ Īinque adocanque nāmā nānō cæinō cōwā adinque adocanque nāmā nānō cæinō cōwā adinque tōmāmīni, Tōmēmo æbānō cæboo, ante nāmā apænte anguēnēmīni ĩmīnīpa. Mānōmaī cædinque wacā nānō cæinō adāmaī inte waocā nāmā nānō cæinonque cōwā adinque apænte āinque, Tōmēmo nō cæbo ĩmopa, ante adinque tobaingampa. ⁵ Edæ adocanque nāmā nānō cæquēnēnō ante teēmente mongænte baī cædinque adocanque nāmā nānō cæquēnēnō ante teēmente mongænte baī cædinque tōmāmīni eyepæ cæbaīmīnīpa.

⁶ Ayæ Wængonguī nānō apænedō ante wacā apænecā ēñēninque nē ēñengā iñōmō

tōmengā māincoo pancacooga waincooga æninque nē apænecā ingante eyepæ pædæ godongā æncæcāimpa.

⁷ Tōmēmō tā bocate pæte incayō waocā wāānā adomō baī tā pete ængampa. Mānōmaī ingæimpa, ante nē angaingā inte Wængonguī iñæmpa oda cæcampa diyæ waocā wamō ænguingāā. Īinque, Waocā æbānō cæcāā, ante adinque Wængonguī pōnō cæcā ate waocā nānō cægāi baī adobaī ænte wæcæcāimpa. Āmo ēñēninque mīnitō wīī wacā wapiticæ nānō apænedō beyæ oda cæquēnēmīnidō anguēnē. ⁸ Edæ minte pædīmō baī tā pete ængā baī cædinque ĩmæcaque ante nāmā pōnente nē cæcā guiquēnē adobaī ĩmæcaque nānō ñōmænguinque æncæcāimpa. Wæætē Wængonguī Ōnōwocaque ante pōnēninque nē cæcā guiquēnē Wængonguī Ōnōwoca pōnō cæcā beyænque tōmengā nānō cōwē wænāmaī quēwenguinque æncæcāimpa. ⁹ Īinque mōnō wæntæye badāmaī inte wadāni beyæ godōmenque waa cæcæimpa. Īimpo cædāmaī ĩmō ĩnque edæ Wængonguī, Īīñedē æncæmīnīmpa, ante nānō angāñedē ĩinque bayonte māññedē mōnō edæ tā pete baī eyepæ pōñī æmaīmōmpa. ¹⁰ Mānōmaī beyæ mōnō eyepæ ĩmō ĩñedē tōmānāni ĩnānite mōnō waa cæcæimpa. Ayæ wadāni nē wede pōnēnāni iñōnānite

mönö, Adomö imompa, ante pönëninque tömënäni inänite godömenque nangui cædinque waa cæcæimpa.

Waa *quëwencæminimpa*,
ante

¹¹ Botö önompoca yewæmöninque tömëmo ñænæmomo yewæmömöl aedäni. ¹² Codito mönö beyæ awäa wængacäimpa, ante në pönënäni incæ pancadäniya, Mänine ante ëñëninque oodeoidi pünäni wæcæ wæ, ante nämä wææ cæcæte ante cædänipa. Ininque tömënäni, Eö togænte cæmöni ininque oodeoidi wæætë mönitö imönite waa acædänimpa, ante cædinque minitö iminite, Eö togæimäni bacæminimpa, änänipa. ¹³ Në eö togæinäni incæ edæ Wængongui nänö wææ angainö ante dicæ ëñente cædäniyaa. Incæte tömënäni, Mönitö änö bai minitö do eö togæimäni bamäni ate wadäni mönitö imönite waa acædänimpa, ante cædinque minitö iminite, Eö togæimäni baedäni, ante cædänipa.

¹⁴ Botö guiquënë quiëmenque ante, Waa aedäni, ante dicæ ämogaa. Inæmpa imæcaque ante botö cæinëmämo ante botö, Codito nänö wængaiwäa tente bai wæinëmämo impa, ante bai cædinque edæ mänimämo ante æmæwo wido cætabopa. Ayæ tömëmo adobai Codito tönö äanque bai awäa wænte bai ingaimo inte edæ imæcaque botö cæinënö ante cædämai inömo imopa. Ininque, Mönö Awënë Itota Codito awäa wæninque

mönö beyæ waa pönä pönö cægacäimpa, ante pönente wædinque botö mäniwænque tömengä nänö wængaiwænque ante waa ate apænedinque edæ wade ante cöwë waa ate tededämai incæboimpa, ämopa. ¹⁵ Ininque eö togæimö incæ bagäamö incæ önonque pönä edæ impa. Edæ Itota Codito badongä beyænque mönö mümö quëwëmompä. ¹⁶ Mänömainö ante pönente cæmïni inönimite Wængongui pönö waadete piyænë cæcä adinque minitö gänë pönente waa cæcæminimpa. Idægoidi iminipa, ante Wængongui në nänö angaimäni incæ minitö mänömai cæte quëwencæminimpa.

¹⁷ Botö Itota beyæ ante cæyömö wadäni pänäni wædimö inte botö do baonga ämogate ee ëñabo inömote ñöwo inçayæ ate minitö tömämäni edæ ee amäni quëwëmoedäni. ¹⁸ Botö töninçamäni waa quëwencæminimpa, ämopa. Mönö Awënë Itota Codito pönö waadete apæncä ëñëninque minitö mimönë adobai waadete entawencæminimpä. Mäninque ante yewæmömopa, ante Amëë ämopa.

Epetoidi inānite Pabodo nānō cadota ante yewæmongainta

Waa quēwencæminimpa,
ante

¹ Wængonguī angā
ēñēninque Itota Codito botō
īmote da godongā gogaīmo
inte botō Pabodobo inōmō
inte yewæmōmopa. Epeto
iñōmō quēwēmini incæ
minitō Wængonguī quīmini
inte Itota Codito nempo
quēwēninque nē ædæmō
cæte pōnēmini iñōminite
botō, Minitō acæminimpa,
ante yewæmōmopa. ² Mōnō
Mæmpo Wængonguī tōnō
mōnō Awēnē Itota Codito
piyænē cæte waadete
pōnō cæda ate minitō
gānē pōnēninque waa
quēwencæminimpa, ante
yewæmōmopa.

*Codito nempo quēwēninque
mōnō eyepæ ēwocamompa*

³ Mōnō Awēnē Itota
Codito Wæmpocā iñongante
Itota iñōmō adocā ingant-
edō ante, Botō Wængonguī
iñongā ingampa, ante
apænecæimpa. Inique
mōnō iñōmō Codito tōnō do
ōonædē æite bai tōmengā
nempo quēwēñōmonte
adocā Itota Wængonguī
incæ tæiyæ waëmoncoo
nē ēwocagaingā inte pōnō
cæcā æninque mōnō
tōmengā nānō ēwocadoncoo
tōmancoo bai adobai eyepæ

pōnī ænte ēwocamompa.
Mānōmaī cæcā adinque
mōnō tōmengā ingante
apænedinque, Bitō waa pōnī
cæbi æmōnipa, ante watapæ
apænecæimpa. ⁴ Tōmengā
iñōmō edæ, Codito nempo
quēwēninque minitō botō
ayōmo edæ tæiyæ waëmō
ēwocamīni inte edæ wentamō
mongænāmaī incæminimpa,
ante tōmengā inguipoga
nānō badōnāmaī iñedē incæ
mōnō imonte pōnō apænte
ængacæimpa. Ayæ mōnō
imonte waadete pōnēninque
tōmengā, ⁵ Botō pæpogate
bai æmo beyænque minitō
iñōmō Itota Codito nempo
quēwēninque botō wēmini
baquīmini incæminimpa,
ante cædinque tocæboimpa,
angacæimpa. Inique tōmengā
doyedē nānō angainō bai
cædinque pōnō angā ate
mōnō Wængonguī wēmō cōwē
baquēnēmō ingamōimpa.

⁶ Edæ nanguī waadete
pōnō cædinque tōmengā
nānō nē Waadecā ingante
da pōnongā æmompā.
Mānōmaī beyæ mōnō iñōmō
tōmengā ingante, Bitō ñāō
apāite bai emōnōmi inte
mānōmaī waadete pōnō
cæbi æmōnipa, ante wat-
apæ apænecæimpa. ⁷ Edæ
tōmengā nānō nē Waadecā
iñōmō mōnō imonte æncæte
ante nāmā wepæ godonte
ængā beyænque mōnō abæ
tawænte quēwēmompā. Ayæ
adobai tōmengā wepæ inte
ñā mēnongacā beyænque
ēñēnāmaī mōnō cædō
ante Wængonguī nanguī

waadete pönö cædinque
 ñimpo cæcä quëwëmöimpa.
 8 Tömengä iñömö edæ,
 Æbänö i, ante tömänö ante
 nē ēñēnongä inte, Æbänö
 cæquī, ante edæ nöingä
 ēñēninque mönö beyæ ante
 godömenque nanguī pönö
 cæcä æmöimpa. 9 Ayæ edæ,
 Codito tönö guëa cædinque
 nämä botö änö bai cæte
 tocæboimpa, ante Wængonguī
 angacäimpa. Tömengä
 mänömainö ante nänö wëmö
 iñömö angainö ante mönitö
 imönite ñöwo edonque
 pönī odömonte apænecä
 ēñēmönipa. 10 Tömengä, Iñedē
 cæcæboimpa, äninque tömengä
 nänö angaiñedē iinque ba ate
 tömengä nänö angainö bai
 edæ iinque cæcæcäimpa. Edæ
 öönædē ongoncoo tönö in-
 guipoga ongoncoo tömancoo
 tē gæte mämö adocanque
 nempo Codito Awënë nempo
 godömo æncæcäimpa, ante
 cæcampa.

11 Nämä pönente nänö
 angainö bai tömänö ante
 adobai pönī nē cædongä
 inte Wængonguī, Iñai
 cæcæboimpa, ante pönente
 ate cöwē cæcampa. Iinque
 tömengä, Codito nempo
 quëwënäni inänite æncæboimpa,
 ante nänö pönente an-
 gainö bai cædinque, Minitö
 Codito nempo quëwenguimīni
 incæminipa, ante pönëninque
 mönitö imönite apænte
 ængacäimpa. 12 Mönitö, Codito
 beyæ watapæ bacæimpa,
 ante täno pönëmöni iñömönite
 tömengä, Botö ñäö emönö
 ante watapæ apænemīni

bacæminipa, ante mönitö
 imönite pönö apænte
 ængacäimpa.

13 Ayæ, Codito pönö
 ængä beyænque minitö
 quëwencæminipa, ante
 Wængonguī watapæ nänö
 apæneginö ante ēñente
 pönëninque minitö epe-
 teomīni adobai Codito
 nempo quëwëmīni iminipa.
 Wede pönëmīni adinque
 Wængonguī, Botö wëmīni
 iminipa, ante edonque
 acæimpa, ante odömoncæte
 ante tömengä emöwo ante
 minitonga yewæmonte
 bai cædinque tömengä
 Tæiyæ Waëmö Önöwoca
 ingante da pönongä ænte
 ewocaminipa. 14 Edæ
 Wængonguī, Botö quimīni
 inöminī inte minitö abæ
 tawænte mīni goyedē minitö
 ænguincoo mäniñedē ate
 eyepæ pönī æncæminipa,
 angampa. Äninque tömengä,
 Nö pönī impa, ante
 ēñencæminipa, ante
 cædinque tömengä Önöwoca in-
 gante ñöwo da pönongä ænte
 ewocamompa. Iinque panca-
 cooga do ænte bai ewocamö
 inte mönö, Iincayæ ate mönö
 tömancoo ænguinque impa,
 ante edonque ēñengæimpa.
 Tömengä mänömai cæcä ad-
 inque mönö, Wængonguī bitö
 godömenque ñäö apæite bai
 bitö emonguinque mänömai
 cæbipa, ante watapæ
 apænecæimpa.

*Nö ēñënäni baccädänimpa,
 ante Pabodo apænecampa*

15 Botō iñōmō, Epeteoidi mōnō Awēnē Itota ingante wede pōnēnāni inānīpa, ante tededāni ēñentabopa. Ayæ adobai, Wængonguī quīnāni tōmānāni inānīte epeteoidi iñōmō waadete pōnēnāni inānīpa, ante ēñēnīmo inte, 16 botō ñimpo cædāmaī inte Wængonguī ingante cōwē waa ate pōnēnīnque apænebopa. Ayæ mīnitō beyæ ante cōwē apænebopa. 17 Itota Codito mōnō Awēnē iñongante Wængonguī iñōmō adocā Codito Wængonguī inongā ingampa. Ayæ nē Mæmpocā inongā inte tōmengā ñāō ēmōnongā ingampa. Tōmengā ingante apænedīnque botō, Bitō Ōnōwoca ingante da pōnōmi ænīnque epeteoidi iñōmō nē ēñēnāni bacædānīmpa, ante apænebopa. Ayæ, Bitō Ōnōwoca pōnō odōmongā adīnque epeteoidi wæætē Itota Codito ingante do ate bai ædæmō pōnencædānīmpa, ante botō mīnitō beyæ ante Wængonguī ingante cōwē apænebopa.

18 Wængonguī pōnō cæcā beyænque watapæ bacæīmpa, ante mīnitō pōnente tocæmīnīmpa, ante cædīnque Wængonguī mīnitō imīnīte aa pegacāīmpa. Ayæ adobai, Mōnō tōmengā quīmō inte tæiyæ waēmō bayōmonte tōmengā nānō godōmenque ñāō ēmonguīnque mōnō imonte ængacāīmpa. Mānīne mēnea edæ nāwangā inepa, ante mīnitō ēñencæmīnīmpa,

ante botō, Wængonguī bitō tōmēnāni mīmōnē tīca ēnente bai odōmonte apænebi ate do ēñencædānīmpa, ante Wængonguī ingante apænebopa. 19 Mōnō nē pōnēmō iñōmonte Wængonguī nānō pōnō cæquīnō ante tōmengā nānō tæī piñæmāmo æpodō ī, ante mōnō ædō cæte tee mante aquīī. Incæte mīnitō, Mānīmāmo ante æpodō ī, ante epeteoidi ēñencædānīmpa, ante botō Wængonguī ingante apænebopa. Edæ, Tōmengā nānō tæī piñæmāmo iñōmō æbānō ī, ante ēñencæte ante mōnō, Tōmengā gomonga tæī piñænongā inte iīmaī cægacāīmpa, ante ēñengæīmpa.

20 Nē tæī piñænongā inte Wængonguī angā ate mōnō Codito iñōmō do wæningā inte edæ do ñāni ōmæmongacāīmpa. Ayæ godōmenque tæī piñænīnque Codito ingante oōnædē ænte mæīdīnque Wængonguī tōmēmæ inō angā Codito tæ contagacāīmpa. 21 Edæ æcāmenque pedænguīpoga iñonte mīnguīpoga iñonte ñænanēngā inte nē angā inaa, æcāmenque nē awēnē inaa, æcāmenque tæī piñænte ongongā inaa, æcāmenque ingante, Awēnē ingampa, ante godō pemōnānī mānīnāni tōmānāni ōnōnānīque incædānīmpa. Mōnō Codito adocanque ingante ogæ æænonte bai cædīnque Wængonguī angā ate tōmengā wæætē Tæiyæ Awēnē bacā acæīmpa. 22 Ayæ

Wængonguī tōmāo iñōmō
 ongoncoo Codito önōwaca
 inō pōnō wææntodōninque
 edæ, Bitō edæ Tæiyæ Awënë
 inōmi inte edæ æmonga
 pōni ongoncæbiimpa, an-
 gacäimpa. Ayæ, Bitō imite
 godongāmæ nē pōnēnāni
 tōmēnāni Ocamō bai iñōmite,
²³ tōmēnāni wæætē bitō
 baō bai adoyonque bai
 incädänimpa. Codito in-
 gante mänōmainō ante
 apænedinque Wængonguī,
 Bitō nē Awënë inōmi inte
 tōmāo iñōmō ongoncoo
 tōmancoo bitō nempo on-
 goncooque bacäimpa. Ayæ
 bitō imite nē pōnēnāni
 iñōmō bacoo ināni yebænāni
 ininque bitō enempodō
 eyede pōni bacäimpa, ante
 Wængonguī Codito ingante
 pōnō cægacäimpa.

2

*Wængonguī nānō waadete
 pōnēnō beyænque quēwēmō*

¹ Minitō guiquēnē wēēnēñedē
 ēñēnāmai cæte quēwēmīni
 inte wēnæ wēnæ mīni
 cædō beyæ dobæ edæ
 wæwocaimīni ingamīnimpa.
² Nē inguipogaque ante
 pōnēnāni taadō adodō
 cægonte bai mīnitō māniñedē
 edæ wēnæ wēnæ cæte
 quēwengamīnimpa. Ayæ
 wēnæidi tæi piñænte nāni
 owocabo awēmō iñōmō
 nāni cægōnō adodō gote
 bai mīnitō tōmēnāni awënë
 miñæ tee empote godinque
 wēnæ wēnæ cægamīnimpa.
 Nōwo incæ Wængonguī
 nānō änō ante nē ēñēnāmai
 cæte quēwēnāni guiquēnē

adocä wēnæ awënë nānō
 pōnēwēnō ante ēñente
 ewocadinque cädänipa.
³ Wēēnēñedē tōmēnāni tōnō
 godongāmæ quēwēninque
 mōnō tōmāmō adobai
 imæcaque ante pōnēninque
 mōnō towēmāmoque ante
 quēwengamōimpa. Quiēmenque
 ante towencæte ante
 mōnō cæinēwēnō ante
 cædinque mōnō ocaidē
 ædēmenque pōnēninque
 mōnō cæinēwēnonque
 cæte quēwengamōimpa.
 Ininque wadāni nāni tente
 wæquēnēnō bai mōnō
 adobai imæcaque ante
 pōnente nē cæmō inōmō
 inte edæ Wængonguī nānō
 piinte panguēnēmāmo ante
 edæ do tente wæquēnēmō
 ingamōimpa.

⁴ Mänōmai ingaimō
 iñōmonte Wængonguī mōnō
 imonte nangui waadete
 pōnēninque iīmai nan-
 gui waadedongä inte
 pōnō waa cægacäimpa.
⁵ Mōnō ēñēnāmai cægainō
 beyæ ante wæwocate
 wæyōmonte tōmengä pōnō
 cæcä beyænque mōnō
 Codito tōnō godongāmæ
 quēwēmompa. Mīnitō
 edæ Wængonguī nānō
 waadete pōnō cægainō
 beyænque quēwēmīni imīnipa.
⁶ Wængonguī angä Codito
 ñāni omæmōñongä mōnō
 tōmengä tōnō godongāmæ
 ñāni omæmonte bai mīimō
 badinque quēwengamōimpa.
 Ayæ mōnō tōmengä nempo
 quēwēmō iñōmonte Wængonguī
 iñōmō Itota Codito ingante
 ææntodōninque mōnō imonte

öönædē ææntodonte Itota
 tönō pönō gōnongā tæ
 contate bai ongomompa.
 7 Mänōmaī Itota Codito
 nempo quēwēñōmonte
 Wængonguī iñōmō, Botō
 pönō waadete cædinque
 godōmenque gomonga
 cæbo acædānimpa, ante
 cægacäimpa. Ayæ, Miinguipo
 badōmo ate botō māniñedē
 ate odōmōmo adinque
 tōmānāni, Wængonguī nānō
 waadete pönō cæganca
 wadāni dicæ adoganca
 cædāniyaa, ante wæcædānimpa,
 ante cæcæte ante mänōmaī
 cægacäimpa.

8 Edæ Wængonguī nānō
 waadete pönō cægainō
 beyænque mīnitō mīni
 quēwenguinque wede pönēmīni
 bamīnitapa. Incæte mīnitō
 dicæ nāmā mīni cæinō
 beyænque nē wede pönēmīni
 bamīnitawogaa. Wæætē edæ
 Wængonguī pōnongā æninque
 mīnitō nē wede pönēmīni
 bamīnitapa.

9 Ìnīnque,
 Nāmanque cæte quēwēmo
 aedāni, ante mōnō edæ
 änāmaī ingæimpa. Ìñæmpa
 wīī mōnō cædō beyæ
 quēwēmompa.

10 Edæ
 Wængonguī nānō nē badon-
 gaimō inōmō imompa.
 Ayæ, Codito nempo nē
 quēwēnāni iīmaī cædinque
 waa cæcædānimpa, ante
 tōmengā wēēñedē mōnō
 cæquēnēnō ante eyepæ
 badongacäimpa. Ìnīnque
 mōnō imonte badōninque
 tōmengā, Codito Itota nempo
 quēwēninque mīnitō mīni waa
 cæquēnēnō ante edæ cæte

quēwencæmīnimpa, ante pönō
 badongā bagamōimpa.

*Codito beyænque ganccæ
 pönēmompa, ante*

11 Mänōmaī beyæ mīnitō,
 Doyedē iīmaī ingatimpa, ante
 pönēedāni. Oodeoidi iñōmō
 ònompoca æmontaique eō
 togæināni inte nāmanque
 ante edæ, “Nē eō togæimōni
 imōnipa,” ante pemonte
 bai apænedānipa. Wæætē
 mīnitō oodeomīni ināmaī
 nē ēñagaimīni iñōmīnite,
 “Bagāamīni imīnipææ,”
 ante mānināni pīlwēnāni
 wægāmīnimpa.

Ìnīnque
 mīnitō māniñedē æbānō
 ingaimīni inōmīni, ante
 yewæmōmo ate pönēedāni.

12 Māniñedē edæ mōnō
 Codito nempo quēwēnāmaī
 ingaimīni inte mīnitō mōni
 idægocabo nempo adobai
 edæ quēwēnāmaī inte
 nānēnē quēwengāmīnimpa.
 Ìnīnque Wængonguī, iīmaī
 cōwē pönō cæcæboimpa,
 ante nānō angainō ante
 mōnitō godongāmæ Ao
 ante ēñente quēwēñōmōnite
 mīnitō wæætē gobæ nānēnē
 quēwēninque Wængonguī
 nānō angainō ante edæ
 ænāmaī ingāmīnimpa. Wat-
 apæ bacæimpa, ante mōnitō
 pönēnō ante mīnitō iñōmō
 nānēnē quēwente ædō cæte
 watapæ pōnente toquīmīni.
 Gobæ quēwēninque mīnitō
 Wængonguī nempo edæ
 quēwēnāmaī ingāmīnimpa.
 13 Incæte mīnitō gobæ nē
 quēwēnōmīni iñōmīnite Itota
 Codito nāmā wepæ godonte

æninque mīnitō īmīnite
ænte māmōngā eyequeī
pōnī pōninque mīnitō ñōwo
tōmengā nempo quēwēmīnīpa.

¹⁴ Wēēñēdē mōnitō tōnō
mīnitō guēadō guēa cādōmō
ingāimō inte mōnō, Nānēnē
incāmīnīmpa, ante wææ
cæ impa tæcæguedē wææ
gōnonte baī cægāmōimpā.
Codito īñōmō nē piyānē
cædongā inte, Wææ cæ
impa, mōnō ānōmpa bæ
tate wido cæte baī cædinque
mōnō īmonte āññōmonque
badōngā bamōimpā. Īnīnque
tōmengā mīmōnē nē piyānē
cæte entawēnōngā ingā
beyānque mōnō adobaī
gānē pōnēmōmpa. ¹⁵ Edæ
Wængōngūī, Īmaī cæedāni,
ante wade wade ante nānō
wææ angāinō ante ēñēnīnque
dodāni godōmenque wææ
angadānīmpa. Mōnō Codito
īñōmō inguīpoga pōninque
mānīne ante tōmānō ante
ēñente cæte quēwengacāimpā.
Ayæ, Idæwaa wææ ante impa,
ante baī cædinque tōmengā
mānīne ante nāmā baonga
mongænte wænīnque tee
moncate baī cægacāimpā.

Mānōmaī cædinque tōmengā,
Mīnitō mencaboga inte
nānēnē quēwēmīnī incæte
ñōwo piyānē cæte botō
nempo godōngāmæ quēwēncāmīnīmpa
ante cædinque mōnō īmonte
ænte wempo cægacāimpā.
Īnīnque mōnō edæ piyānē
cæte quēwenguīnque edæ
āññōmonque bagāmōimpā.
¹⁶ Itota Codito ingante awāa
timpodāni wængā Īnīnque
tōmengā mōnō guēadō guēa

pīinte cægāimāmo ante ænte
mongænte wido cæte baī
wængā beyānque mōnō
piyānē cæmō bagāmōimpā.
Ayæ ado tōmengā awāa
nānō wængāinō beyānque
mōnō tōmāmō adocabomō
bamō adīnque Wængōngūī
wæætē piyānē cædinque
mōnō īmonte Ao ānīnque
ægacāimpā. ¹⁷ Mīnitō
guīquēnē gobæ nānēnē
quēwēñōmīnīte mōnitō
guīquēnē Wængōngūī weca
eyequeī quēwēñōmōnīte
Codito īñōmō inguīpoga
pōninque mōnō tōmāmō
īmonte apænedīnque,
Piyānē cæte gānē pōnente
quēwēedāni, ante pōnō
apænecā ēñentamōmpa.
¹⁸ Tōmengā nānō pōnō
cægāinō beyānque mōnī
oodeocabo adobaī mīnitō
wamīnī adobaī mōnō tōmāmō
Wængōngūī Ōnōwoca ad-
owocaque ingante ēwocamō
inte mōnō Wæmpocā weca
tōmāmō do pōmōmpa.

¹⁹ Īnīnque mōnitō Wængōngūī
quīmōnī do bagāimōnī
inte Wængōngūī nempo
quēwēmōnī ingāimōnī baī
Codito nānō pōnō cægāinō
beyānque mīnitō adobaī
mōnitō tōnō adocabomīnī do
badīnque edæ Wængōngūī
nempo quēwēmīnī īmīnīpa.
Īnīnque mīnitō ñōwo idæwaa
wamīnī ingāmīnīmpa. Wīī
wabæca quēwēnte baī
edæ tōmēmīnī oncōnē
ponte owote baī mīnitō
ñōwo Wængōngūī nempo
quēwēmīnīpa. ²⁰ Waodānī
dīca tāno gōnōnīnque tānōcaa

wænömænæca mænönäni
 bai Wængongui adobai
 cædinque Itota Codito ingante
 tano gönongä ongöñongante
 tömengäa godö mænonte
 bai cædinque mönö imonte
 iimäi cædinque pönö gönongä
 gongæmompä. Codito
 nänö nē da godongaimöni
 tönö tömengä beyæ nē
 apænemöni tönö iñömönite
 Wængongui mönitö imönite
 æninque wænömænæca
 gönongä gongæñömönite
 wadäni inänite gä æænö
 tæi mænonte bai gönongä
 gongænanipa. ²¹ Codito
 nempo quëwëñömönite
 Wængongui mönitö imönite
 adocooga gö cæte bai pönö
 tæi mæñongä ate mönitö
 æicö bai bacö bai bamönipa.
 Edæ Wængongui Tæiyæ
 Waëmö Önöwoca ingante
 äanque bai ewocadinque
 mönitö godongämæ Awënë
 tæiyæ waëmö oncö bai
 bamönimpa. ²² Bayömönite
 minitö adobai tömengä
 nempo ongöñöminite
 Wængongui minitö iminute
 æninque mönitö tönö
 godongämæ mämö ado-
 cooga gö cæte tæi mænonte
 bai cædinque, Minitö botö
 Önöwoca tönö äawocaque bai
 ewocadinque botö owoquincö
 bai bamönipa, ante pönö
 badongacäimpa.

3

*Oodeoidi inämaï inäni
 inänite apænecæ gotabopa,
 ante*

¹ Mäninö beyæ iimäi ante
 apænebopa. Botö Pabodobo

iñömö Codito beyæ ante ood-
 eomini inämaï imini iminute
 apænecæte ante cæyömote
 botö imote edæ tee mönedäni
 wædömo inte yewæmömopa.

² Minitö oodeomini
 inämaï imini iñömö iimäi
 ante wabänö eñëminitawo.
 Wængongui pönö angä
 eñëninque botö minitö beyæ
 tömengä nänö waadete
 cædönö ante nē apænequënëmo
 batäbopa. ³ Mäninö ante

botö, Wængongui awëmö
 nänö cægainö ante botö
 imote edonque odömongä
 atäbopa, ante do wædænque
 yewæmömo aminitawo.
 Edæ adodö ante ñöwo
 yewæmömopa. ⁴ Ininque

mänömaïnö ante botö do
 yewæmöninta adinque
 minitö, Mönö Codito awëmö
 nänö cægainö ante Pabodo
 do ate bai eñengampa, ante
 eñëmaïminipa. ⁵ Mönitö

wæmæidi nani quëwëñedë
 nē quëwengainäni iñömö,
 Mönö Codito iincayæ ate
 pöninque æbänö awëmö
 cæquiringäa, ante eñënamäi
 inte wægadänimpa. Ñöwo
 guiquënë Codito beyæ nē
 apænedäni tönö mönitö
 tömengä nänö nē da
 godönimöni tæiyæ waëmö
 bamöni iñömönite Wængongui
 Önöwoca mäninö ante
 edonque odömonte apænecä
 eñëmönipa.

⁶ Iimäi ante impä.
 Mönitö Wængongui nänö
 pönonguincoo nē ænguimöni
 iñömönite minitö oodeoidi
 inämaï imini inte mönitö tönö
 adocabomini badinque edæ
 mönitö tönö godongämæ nē

ænguimīni adobaī bamīnīpa. Ayæ, Itota Codito tönö pönö cædinque Wængonguī nänö, Cöwē cæcæboīmpa, ante angainö do cægacāīmpa, ante watapæ pönēninque mīnitö mōnitö tönö edæ godongāmæ quēwencæmīnīmpa.

7 Wængonguī nē tæī piñænongā inte waadete pönö nangui cæcā adinque edæ tömengā beyæ nē cæbo badinque botö Codito ingantedö ante nē watapæ apænebo batabopa.

8 Mönö tömämö Wængonguī quimö iñömonte botö iñömö wamīni bai wīi imopa. Botö adoboque wädämö pönī imo incæte Wængonguī waadete cædinque pönö angā eññemo inte botö mīnitö imīnite nē apænebo batabopa. Codito nänö pönö cægāinö ante æpodö i, ante mönö ædö cæte tee mante eññenguī. Incæte Wængonguī waadete pönö cæcā beyænque botö iñömö Codito waa pönī nänö pönö cægāinö ante edæ oodeo ināmaī imīni imīnite nē apænequēnēmo batabopa.

9 Ayæ Wængonguī tömancoo nē badongaingā inte wēēñēñedē nāmanque entawēninque awēmö nänö wē wodongāinö ante botö imote odömonte apænecantapa. Ayæ, Pabodo mäninö ante edonque odömonte apænequēnengā ingampa, ante tömänāni eññencædānīmpa, ante pönö apænecā æntabopa.

10 Codito ingante mönö godongāmæ pönencabo iñömonte tömengā wadö

wadö ante tömänö ante nē eññengāingā inte mönö tönö godongāmæ cæcampa. Mönö tönö mänömaī cædinque tömengā, Botö wadö wadö ante tömänö ante botö eññengāinö ante adinque öönædē quēwēnāni awēñēidi tönö mänīñömö nē änāni tönö wæcædānīmpa, ante cægacāīmpa. 11 Wēēñēñedē pedæmämö iñönte Wængonguī, Cæbo ate awēñēidi incæ wæcædānīmpa, ante cöwē pönengacāīmpa. Nöwo iñömö tömengā mäninö ante nänö pönengāinö ante tömengā mönö Awēñē Itota Codito tönö godongāmæ cædinque do cægacāīmpa. 12 Codito nempo nē quēwēmö inte mönö tömengā ingante wede mönö pönēnö beyænque guiñēnāmaī inte Wængonguī weca do pöninque apænemompa. 13 Mänömaī impa, ante edæ mīnitö do eññēmīnīpa. İninque botö mīnitö beyæ ante cædinque botö caate wädö ante pönēninque mīnitö wæætē wädāmaī iedāni. Wæætē, Mōnitö godömenque ñāö bai ëmoncæmönīmpa, ante Pabodo caate wæcampa, ante pönēninque mīnitö wädāmaī incæmīnīmpa ämopa.

Codito nänö pönēnö ante

14 Mäninö beyæ mönö Awēñē Itota Codito Wæmpocā iñongante botö tömengā önöwaca inö da guicapod-
inque apænebopa. 15 Tömengā iñömö edæ adocanque nāwā Wæmpocā ingampa. İninque inguipoga quēwēmö incæ

öönædē quēwēnāni incæ
tömengā ingante, Mæmpo,
ante nē tedemō iñōmō
mönō tömengā tönō mönō
wæmpocabo bai imopca.

16 İninqe mönō Wæmpocā
ingante apænedinqe botō
mīnitō beyæ ante iīmaī ante
apænebopa. Wængonguī
bitō nē ñāō bai entawēmi
inōmi inte bitō Tæiyæ
Waēmō Önōwoca ingante
epeteoidi inānite da pönōmi
æninque tömēnāni wæætē
edæ mīmō tæī piñānte
entawencædānimpa, ante
apænebopa.

17 Ayæ, Mönō Codito adobai mīnitō
weca pōñongante mīnitō
mīmōnē wede pönēninque
tömengā ingante ædæmō
entawencæmīnimpa, ante
mönō Wæmpocā ingante
apænebopa. Ayæ, Awæ
ædæmō guiwa inte tömēmæ
äwāate pæwæ bai cædinque
mīnitō iñōmō adobai tömengā
nānō waadete pönēmāmo
entawēninque edæ mīmōnē
tæī ongōmīni bacæmīnimpa.

18 Ayæ mönitō Wængonguī
quīmōni tönō mīnitō ado-
cabomīni inte tæī piñæmīni
badinqe, Itota Codito
nānō waadete pönēnō
ante ægancadō owoo, ante
ēñencædānimpa, ämopa. Ayæ,
Tömengā nānō waadete
pönēnō iñōmō edæ yepanca
pōni owopa, oopānō pōni
owopa, æibæ pōni owopa,
wincamō pōni owopa,
ante ēñencædānimpa, ante
apænebopa. 19 Ayæ edæ,
Mönō Codito waadete nānō
pönēnō æbānō gomonga

pōni owoo, ante mönō ædō
cæte ēñenguī, ante mönō
wædō incæte mīnitō mäninō
ante ēñencæmīnimpa. Ayæ
edæ, Mäninō ante ēñēmīni
inte mīnitō Wængonguī nānō
nanguī entawēnō edæ eyepæ
pōni entawencæmīnimpa,
ante botō mönō Wæmpocā
ingante apænebopa.

20 Mönō änō ante ayæ
mönō pönēnō ante eyepæ
cædongā inte Wængonguī
iñōmō mönō imonte tæī
piñānte nānō cæpāmo ganca
cædinque nanguī gomonga
cæcā ingampa. İninqe ñōwo
iñōmō mönō Wængonguī
ingante waa ate pönente
apænecæimpa. 21 Edæ do
wænte æigaināni tönō ayæ
ate ēñate quēwenguīnāni tönō
mönō tömāmō Codito ingante
godongāmæ mönō pönencabo
inōmō inte Itota Codito
ingante ewocadinque mönō
godongāmæ apænecæimpa.
Mæmpo Wængonguī ēñēmi.
Bitō adobique ñāō emongāimi
inōmi imipa, ante mönō ñimpo
cædāmaī inte cōwē waa ate
apænecæimpa. Mänōmaī
impa, ante botō, Amēē,
ämopa.

4

*Codito nempo quēwēninque
adocabomō imopca*

1 Waa cæte quēwencæmīnimpa,
ante Wængonguī aa pecan-
tapa, ante ēñēmīni inte
mīnitō tömengā nānō änonque
ante ēñente cædinque
quēwencæmīnimpa. Botō
mönō Awēnē beyæ tee
mōnete wæcōmo incæ ämo

ēñeedāni. ² Minitō nāmā ængō cādāmaī inte, Ōnōmoque baī īmopa, ante pōnēninque wadāni īnānite edæ ædæmō cæedāni. Æiquedō waa cæquīnāni, ante wādāmaī inte edæ piyænē cæte quēwēedāni. Ayæ wadāni mīnitō īmīnite wēnæ wēnæ cædāni wædinque tōmēnāni īnānite wæætē pīnāmaī inte ædæmō waadete cæedāni. ³ Minitō, Mōnō pōnencabo piyænē cædinque cōwē adodō ante pōnente edæ Wængonguī Ōnōwoca tōnō āanque baī ee ēwocacæimpa, ante nanguī cædinque wacā ingā wacā ingā edæ waa cæedāni.

⁴ Mōnō Awēnē pōnō cæcā ate watapæ bacæimpa, ante mīnitō adodeque ante pōnente tocæmīnimpa, ante Wængonguī mīnitō īmīnite edæ adodeque ante aa pegacæimpa. Īnīnque mānīne, Watapæ bacæimpa, ante mīni pōnēne adodeque ī baī Wængonguī Ōnōwoca edæ adobaī adowocaque inte quēwengampa. Tōmengā adowocaque nempo quēwēnōmō inte mōnō adobaī edæ adocabomonque īnōmō īmopa. ⁵ Mōnō Awēnē edæ adocanque pōnī īnongā īñongante tōmengā ingante mōnō wede pōnēnō adobaī adodeque pōnī īnepa. Ayæ adodō ante pōnēninque æpænē guīdinque mōnō adopænenque guīte baī guītamompa. ⁶ Wængonguī adocanque pōnī īnongā inte tōmengā tōmāmō Wæmpocā adocanque

ingampa. Tōmengā īñōmō edæ Tæiyæ Awēnē pōnī īnongā inte tōmāmō īmonte nē aacā ingampa. Tōmengā adocanque pōnī nempo quēwēñōmonte tōmengā wæætē mōnō tōmāmō mīmōnē quēwengampa.

⁷ Incæte mōnō Codito, Mīmōnē bitō entawenganca ænte cæe, ante tee mante baī cædinque adocanque ingante waadete pōnō cædinque wacā ingante waadete pōnō cædinque edæ tōmāmō īmonte tōmengā nānō pōnō cæcoo eyepæ pōnongā ænīnque entawēmompa. ⁸ Codito

mānōmaī cæcæcæimpa, ante pōnēninque awēnē Dabii wodi īīmaī ante yewæmongacæimpa. “Tōmengā æibæ æicæ cædinque wadāni īnānite bæi ongonte ñā cæyænte tōmengā mīñæ ænte mæicā æigadānimpa.

Ayæ æidinque tōmengā mōnō waocabo īñōmonte, Mīnitō entawengūinō, ante eyepæ pædæ pōnongā ænte entawengamōimpa,” ante Dabii nānō yewæmonte angainō baī impa.

⁹ Mānīne, “Æigacæimpa,” ante nāni angainē īñōmō quīnante yewæmongatīī. Edæ, Tōmengā inguipoga tadōmengadæ do wææningā inte æigacæimpa, ante odōmoncæte ante yewæmongatimpa. ¹⁰ Nē wæængaingā īnongā īñōmō adocā do oōnædē gōmonga æidinque inguipoga tōmāo

öönædē tōmāo tōmāo iñōmō
 edæ godōmenque æibæ pōni
 quēwengā inongā ingampa.
 11 Tōmengā tōmancoo nē
 ēnempocā inongā inte adocā
 mōnō waomō imonte pōnō
 angā ænte entawēninqwe
 mōnō iīmaī cæmō bamōimpa.
 Pancamōniya imōnite tōmengā
 angā ēñēninqwe tōmengā
 nānō nē da godongaīmōni
 batamōnipa. Pancamōniya
 guiquēnē Wængonguī waa
 pōni nānō pōnō cægainō ante
 nē apænemōni batamōnipa.
 Pancamōniya guiquēnē
 Wængonguī beyæ nē
 apænemōni batamōnipa.
 Pancadāniya guiquēnē nē
 aadāni badānitapa. Ayæ
 pancadāniya guiquēnē
 nē odōmonte apænedāni
 badānitapa. 12 Mānōmaī
 pōnō cædinque mōnō Codito
 mōnō ocamō bai inongā
 inte, Botō baō bai adoy-
 onque bai ināni iñōmō
 ñancæ äate bai tæi piñænāni
 ēwocacædānimpa, ante pōnō
 cægacāimpa. Mōnō imonte
 tōmengā, Minitō Wængonguī
 quīmīni inōmīni inte tōmānāni
 inānite nē cæmīni inte godō
 cæcæmīnimpa, ante pōnō
 cægacāimpa.

13 Mīni wede pōnēnō ante
 mīnitō tōmāmīni adoyōmō
 ante pōnencæmīnimpa,
 ante mōnō Codito pōnō
 cægacāimpa. Ayæ, Botō
 Wængonguī Wēmo iñōmote
 mīnitō botō imote ate
 bai pōnencæmīnimpa, ante
 tōmengā pōnō cæcampa.
 Ayæ æmæwo pæmīni bai
 mīni baquinque mīnitō

botō entawēnō ædæmō
 entawencæmīnimpa, ante
 Codito edæ da pōnongā
 eyepæ æmōmpa. 14 Ininqwe
 æmæwo pædimō inte
 wēñæmō ināmaī imō ininqwe
 mōnō edæ oda cædāmaī
 ingæimpa. Wadāni guiquēnē
 mā pōnēninqwe, Æbānō cæmō
 ate oda cæquināni, ante edæ
 nāmāneque tedewēnānipa.
 Tōmēnāni iñōmō edæ babæ
 cæcæte ante cædinque waa
 cæte bai cædāni ataque-
 edāni. Woboyæ ædæ go
 ædæ go pæmænte bai
 cædinque tōmēnāni wadō
 ante odōmonte tedewēnānipa.
 Mānōmaī wido piñænte bai
 cædāni incæte mōnō iñōmō
 Codito nānō entawēnoncoo
 ænte entawēninqwe äā
 mænāmaī ingæimpa.

15 Wæætē Wængonguī,
 Nāwangā pōni impa, ante
 nānō apænegaīnō ante mōnō
 tōmānāni inānite waadete
 pōnēninqwe apænecæimpa.
 Mānōmaī cædinque mōnō
 Codito baō bai iñōmonte
 tōmengā nē Ocamō bai inte
 pōnō angā beyænque mōnō
 ñancæ äadinque godōmenque
 picæmō bamōmpa. 16 Mōnō
 baonga wepæ eyepæ
 ēñadinque ñancæ äadinque tæi
 piñænte pæte quēwēmōmpa.
 Adobai mōnō Codito baō
 tōnō adoyonque bai inōmō
 inte mōnō tōmengā nānō
 apænedō ante ēñēnōmo
 inte ñancæ äate pæte bai
 quēwēmōmpa. Ayæ wæætē
 ocai encamō inte mōnō
 pæ pagænguinque wangō
 tēnāmaī oguincai bamē impa.
 Ayæ adobai mōnō Codito

nänö waadete pönönö ante
mimönē entawēmō inte mōnō
wacā ingā wacā ingā godō
aamō inte mōnō pōnencabo
incæ edæ tæi piñante
entawēmompa.

*Codito nempo mōnō iūmaī
quēwēmompa, ante*

17 Īninqe mōnō Awēnē
nempo quēwēnōmo inte
botō nō āmo ēñēdāni.
Wadāni nē ēñēnāmaī
īnāni ōnonquedō ante
pōnēninqe quēwēnānipa.
Mīnitō guiquēnē adobaī
quēwengaimīni inte ñōwo
wæætē ñimpo cædinque
mānōmaī cædāmaī inguēnē
quēwēmīni. 18 Tōmēnāni
guiquēnē mīmō ēnēnānipa
diyæ Wængonguī weca
ponguīnāni. Mīmō ōmædēnāni
inte tōmēnāni ocai ēñēnāmaī
badāni beyænque Wængonguī
weca pōnāmaī īnānipa. Edæ
wentamō mongæninque
tōmēnāni ocai wēmō en-
cadāni inte idiquibæ ante
pōnēnānipa. 19 Īnāni iñōmō
tōmēnāni nāni cæquēnēnō
ante ñimpo cædinque ñōwo
wæætē guīñēnāmaī inte baō
nāni towēinēnō ante cæcæte
ante nāmā pædæ godonte baī
edæ cædānipa. Edæ, Quiēmē
wīwa cæquī, ante māñinonque
cæcæte ante godōmenque
cæinente wædānipa.

20 Wæætē mīnitō guiquēnē,
Mōnō Codito æbānō ingāā,
ante pōnēninqe edæ wīi
tōmēnāni nāni cæinēwēnō
baī mīni cæquinque edæ
pōnēmīnitapa. 21 Tōmengā
apænecā edæ wīi ēñēmīnitawo.
Īñæmpa, Wængonguī nō

pōni nänö apænegaīnō
ēñēninqe Itota iñōmō
mimönē entawengampa,
ante mīnitō tōmengā nempo
quēwēñōmīnite tōmengā
mānōmaīnō ante adodō
ante edæ do odōmonte
apænecā ēñēmīnitapa.
22 Mīnitō wēēnēñedē mīni
cæte quēwengainō ante
tōmengā iūmaī ante odōmonte
apænegacāimpa. Babæ
pōnente mīni cæinente
wæwēnō beyæ mīnitō
mimönē wentamō mongænte
wæwēmīni inte do mīni
entawengainō ante edæ
wido cædāni, ante odōmonte
apænegacāimpa. 23 Edæ
mempoga ēñagaīmīni inte
mīnitō ēñēnō do mīi pōni
encamīni inte mīinonque
ante pōnencæmīnimpa,
ante odōmonte apænecā
ēñēmīnitapa. 24 Ayæ, Botō
pōnō badōmo ate mīnitō
botō baī tæiyæ waēmō
ēwocadinque nō pōni cæte
quēwencæmīnimpa, ante
Wængonguī pōnō badongā ate
mīnitō mīimīni bagamīnimpa.
Īninqe tōmengā, Māñinō
Wængonguī nō pōni nänö
entawēnō æninque mīnitō
ædæmō entawencæmīnimpa,
ante odōmonte apænecā do
ēñēmīnitapa.

25 Mānōmaī beyæ mīnitō
tōmāmīni, Mōnō adocabomō
imompa, ante adinque babæ
mīni tedewēninō ante ñimpo
cædinque wacā ingante
wacā ingante nāwangā ante
apænēdāni.

26 Ænguī bamīni incæte
mīnitō piyænē cædinque wacā

ingante wënæ wënæ cædāmaī
 ee aedāni. Edæ gāwadecæ
 ganca nanguī pūinque edæ
 mīni wæquinque īmaimpa.
²⁷ Mānōmaī cædinque mīnitō,
 Wënæ incæ pōnō cæcā ate
 botō ænguī batabopa, ante
 pōnente wædinque ñōwo
 wæætē, Wënæ botō weca
 pōnāmaī incæcāimpa, ante
 nāmā wææ cæedāni.

²⁸ Nē awēmō æningā
 īñōmō ñōwo edæ ee
 cædinque awēmō ænāmaī
 incæcāimpa. Wæætē, Botō
 ōnompoca nanguī cædinque
 ænte quēwēninque nē
 ænguēñēnāni inānite adobaī
 godōmo æncædānimpā, ante
 cæcæcāimpa.

²⁹ Mīnitō nāmā ōnōne
 wææ aadinque wīwa
 ante tededāmaī īedāni.
 Wæætē edæ, Wadāni
 æbānō ante ēñenguēñēnāni
 inānii, ante pōnēninque
 mīnitō, Tōmēnāni tæī
 pīñænte entawencædānimpā,
 ante cædinque nē ēñēnāni
 beyænque ante waadete
 godō cædinque apæneedāni.
³⁰ Wængonguī Tæiyæ Waēmō
 Ōnōwoca īñōmō mīnitonga
 pō guidinque, Botō æmo
 beyænque mīnitō īincayæ
 ate æmæwo abæ tawænte
 gote bai quēwencæmīnimpā,
 ante odōmoncæte ante
 yewæmonte bai cægacāimpa.
 Īinque mīnitō, Wënæ
 wënæ mōni cædō beyæ
 ante Wængonguī Ōnōwoca
 wæwente badāmaī incæcāimpa,
 ante wææ cædinque edæ
 ēñente cæedāni.

³¹ Ayæ, Wīi waēmō awædō,
 ante mīni pīwēñinō ante edæ

ñimpo cæedāni. Āimō ante
 mīni pōnēwēmāmo adobaī
 ñimpo cædinque ænguī pōnī
 mīni badīmāmo edæ ñimpo
 cæedāni. Yæ ante mīni
 pīinte ogæ tedewēmāmo,
 wacā ingante ante mīni
 pīinte tedewēmāmo edæ
 ñimpo cæedāni. Ayæ
 pīinte cæquinque ante mīni
 entawēñinō ante tōmānō edæ
 wido cæedāni. ³² Wæætē
 godongāmæ waadete
 cædinque wacā caate wæcā
 adinque mīnitō godongāmæ
 Ca ca wæcæmīnimpā. Ayæ
 Codito ængā beyænque
 Wængonguī mīnitō imīnite
 pōnō ñimpo cæcampa
 cæmīnii. Tōmengā ñimpo
 cæcā quēwēmīni bai mīnitō
 adobaī cædinque wadāni
 wënæ wënæ cæyōñānite wacā
 ingā wacā ingā ñimpo cæmīni
 quēwēñānii.

5

*Wængonguī wēmīni, īmaī
 cæte quēwēedāni, ante*

¹ Īinque Wængonguī wēmīni
 īñōmō mīnitō tōmengā nānō
 nē waademīni inōmīni inte
 Wæmpocā nānō cæī bai
 ante cōwā adinque adobaī
 cæedāni. ² Baō, Wængonguī
 quī, ante godōninque,
 Oguī wacæimpa, ante
 iya tānāni bai cædinque
 Codito mōnō imonte waadete
 pōnēninque edæ adobaī
 cægacāimpa. Tōmengā īñōmō,
 Botō Wængonguī quīmo
 imopa, ante nāmā wepæ
 pædæ godōninque mōnō
 imonte wæætē ængacāimpa.
 Īinque tōmengā nānō

waadete pönönö bai minitö adobaï waadete pönëninque quëwëedäni.

³ Wæætë edæ mini pönencabo iñöminite waocä adocanque incæ nänöogængä inämaï iñongante godö guëa mönāmaï iedäni. Wentamö mongæ wæcæ wæ, ante edæ wiwa cædāmaï iedäni. Nanguï mäincoo ante æinente wædāmaï iedäni. Mäninö tömänö cædāmaï imini inte mäninö ante edæ adopoque incæ tededāmaï imäewedäni. Edæ Wængongui quimini tæiyæ waëmö entawëmini inte minitö mäninö tömänö cædāmaï incæminimpa. ⁴ Wentamö ante nani pönëwönö bai minitö wæætë adobainö ante pönënamāï iedäni. Önonque ante nani tedewönö bai minitö wæætë adobaï tededāmaï iedäni. Wënæ wënæ ante pönente nani badete towönö bai minitö wæætë adobaï badete todāmaï iedäni. Iñäempa Wængongui quimini inömini inte minitö mäninö ante wii pönenguënëmini iminipa. Wæætë Wængongui ingante waa ate pönëninque apænequënëmini iminipa.

⁵ Awënë Odeye Wængongui nempo ayæ Awënë Odeye Codito nempo edæ ædänidö në guiite ænguinäni inäni. Nänöogængä ināmaï iñongante në towënäni tönö wentamö pönente në cædäni iñömö tömënäni edæ dicæ guiite ænguinäniyaa. Ayæ mäincoo ante wacä qui në æinente wæwënäni iñömö edæ, Mäincoo incæ mönitö wængongui impa, ante bai cædäni inönäni inte

tömënäni adobaï edæ guiite ænāmaï incædänimpa. Ante ämo ëñëedäni. ⁶ Wadäni, Minitö oda cæcæminimpa, ante önonquedö ante tedete cæyönänite minitö wæætë tömënäni nani tededö ante edæ ëñënamāï iedäni. Edæ tömënäni ëñënamāï inte nani wënæ wënæ cædö beyæ Wængongui ænguï badinque tömënäni inänite pancæcäimpa. ⁷ Iñinque minitö gooque gomö adinque tömënäni tönö godongämæ cædāmaï iedäni.

⁸ Minitö iñömö wëenëñedë wentamö mongæmini ingaimini inte ñowo wæætë edæ mönö Awënë nempo quëwëninque edæ ñäö bai entawëminipa. Iñinque Mæmpo nänö ñäö emönö bai entawëmini inte minitö ñäö iñömö cægonte bai edæ waa quëwëedäni. ⁹ Edæ waiwæ waincate bai cædinque mönö wadäni inänite godö waa cæquinque mönö edæ ñäö iñömö quëwëmompä. Ayæ nö pönï mönö cæquinque näwangä pönï ante mönö apænequinque edæ ñäö iñömö quëwëmompä. ¹⁰ Ayæ, Äbänö cæmö ate mönö Awënë, Waa cæmini abopa, ante apænequingä, ante ëñencæte ante cædinque do ëñënimi inte tömengä nänö waa adonque cædäni. ¹¹ Wadäni wëmo iñömö önonque nani cædö ante adinque minitö iñömö edæ gooque gomö aedäni. Ayæ tica ënente bai cædinque, Tömënäni nani cædö wënæ wënæ impa, ante edonque

odömömini acædänimpa.
 12 Awëmö nāni cædö beyæ
 guingo imonte wæquēnēnāni
 iñōnāni mōnō iñōmō
 edæ guiñēnete wædinque
 mäninō ante edæ tededāmaï
 ingæimpa. 13 Wæætē edæ,
 Awëmö iñōmō æbānō cædāni,
 ante tōmānō ante edæ tica
 ēnente edonque acæimpa.
 14 Ñāō beyænque edæ
 edonque amompa. Mānōmaï
 i beyæ iïmaï ante ämotamini
 ante bai apænedänipa.
 “Bitō wangæ möimi inte
 ñāni òmæmonte ængæ
 gantie.

Edæ ængæ gantiyōmite
 Codito incæ pōnō tica ēnente
 bai cæcā ate ñāō
 entawencæbiimpa,”
 ante apænedänipa.

15 Mānōmaï beyæ mīnitō
 ocāi òmæcamini ināmaï
 inōmini inte wæætē ocāi
 nē encamini inte cædinque,
 Æbānō wāa cæte quēwenguimo,
 ante nāmā wāa ate wāa
 cædāni. 16 Wādāni ñōwo
 incæ godōmenque wiwa
 cædänipa cæmini. Eyepæ
 iñonte mīni cæquēnēnonque
 ante edæ do cædāni.
 17 Edæ wēñænāni owem-
 pote cædāni bai mīnitō
 adobāi cædāmaï iedāni.
 Wæætē, Wængonguï æbānō
 angantawo, ante ēñēninque
 mäninonque ante ēñente
 cædāni. 18 Waodāni biñōmæ
 nāni ämæ bedinque dowænte
 badinque godōmenque
 pōnēnāmaï cædinque tōmēnāni
 nāni ēwente wæwenguinque
 bewēnänipa. Iñinque
 mīnitō iñōmō bete dowænte
 badāmaï iedāni. Wæætē
 Wængonguï Önōwoca ingante

ædæmō ēwocate quēwēedāni.
 19 Ämotamini ante bai
 godongāmæ watapæ ante
 tedeedāni. Awēnē Dabii
 wodi nānō ämotamini an-
 gaintaa adinque edæ adodō
 äedāni. Ayæ mīnitō nāmā mā
 pōnēninque, iïmaï Wængonguï
 beyæ mōnō ämotamini
 angæimpa, ante adodō
 äedāni. Wængonguï Önōwoca
 angā ēñente ēwocadinque
 tōmengā ämotamini nānō
 änōnō ante adodō äedāni.
 Mīmōno ämotamini ante bai
 pōnēninque mīnitō mōnō
 Awēnē ingante watapæ
 pōnente äedāni. 20 Æbāmē
 bayonte mīnitō tōmānō
 beyæ ante edæ Mæmpo
 Wængonguï ingante cōwē
 wāa ate pōnēninque mōnō
 Awēnē Codito emōwo ante
 apæneedāni.

*Mæmpoidi nāni wencabo
 iïmaï quēwencædänimpa*

21 Mōnō Codito ingante
 guiñente wædinque mīnitō wii
 nāmā mīni pōnēnonque bai
 cædinque wæætē edæ, Nē
 änāni æbānō änāni, ante Ao
 ate nōinō ante cædāni.

22 Onquiyæmīni ēñēedāni.
 Mīnitō, Mōnō Awēnē nānō
 angainō bai mōnō ēñente
 cæcæimpa, ante tōmēmīni
 nānōgænāni inānite Ao ante
 ēñente cædāni. 23 Edæ Codito
 ingante mōnō godongāmæ
 pōnencabo iñōmonte mōnō
 Codito adocā iñōmō,
 Quēwencæmīnimpā, ante nē
 Ængāngā inongā ingampa.
 Tōmengā tōnō mōnō adoy-
 onque bai iñōmonte tōmengā
 iñōmō mōnō Ocamō bai

inongä ingampa. Ayæ on-
quiyængä tönö onguĩnængä
adobaĩ adoyonque baĩ
ĩñönte onguĩnængä ĩñömö
në ocamö baĩ inongä
ingampa. ²⁴ ĩnque Codito
ingante mönö godongämæ
pönencabo incæ tömengä
ingante Ao ante eñente cæmö
baĩ onquiyænäni adobaĩ
tömënanı nänöogænäni
inänite cöwë edæ Ao ante
eñente cæquenënanı inänıpa.

²⁵ Wæætë onguĩnæmini
eñeedäni. Minitö Codito nänö
waadete pönënö baĩ tömëmini
nänöogænäni inänite adobaĩ
waadete pönëedäni. Tömengä
ingante mönö godongämæ
pönencabo ĩñömonte tömengä
ĩñömö mönö imonte waadete
pönëninque mönö imonte
æncæte ante pönö cædinque
nämä wepæ godongacäimpa.

²⁶ Ayæ, Wængonguĩ nänö
apænedö waëmömæ imæ baĩ
ĩñönte minitö ĩñömö mäninö
ante eñëninque tæiyæ waëmö
ëwocate quëwencæminımpa,
ante mönö Codito adocä
mönö imonte edæ ñä
mëningate baĩ cægacäimpa.

²⁷ Mänömaĩ tæiyæ waëmö
badınque mönö wentamö
mongænämaĩ inte Codito
ingante mönö pönencabo ado-
cabomö ĩñömonte tömengä
ĩñömö edæ nänöogængä
ænte baĩ cædinque mönö
pönencabo imonte, Bitö, ante
apænëgacäimpa. Ayæ mönö
cabo ĩñömonte tömengä,
Bitö idiquibæ entawënämaĩ
ĩñömite ædö cæte bitö imite
piınte anguıı, ante pönö
cægacäimpa. Ayæ wæætë
edæ, Ñä mëningate baĩ tæiyæ

waëmö ëmömi ĩnıne mönö
edæ guëa ñäö apäite baĩ
ëmongæimpa, ante Codito
nänöogængä ænte baĩ mönö
imonte pönö ængacäimpa.

²⁸ Onguĩnænäni ĩñömö
adobaĩ tömënanı, Botö
baö, ante nänı pönë baĩ
tömënanı nänöogænäni
inänite adobaĩ waadete
edæ pönenguënënanı inänıpa.
Æcänö tömengä nänöogængä
ingante waadete pönëna
ĩñömö tömengä nämä baö
ante waadete pönente baĩ
edæ cæcampa. ²⁹ ĩnæmpa
waocä nämä baö cöwë
piınämaĩ ingampa. Wæætë,
Botö baö, ante edæ pæ
gompodınque pönö aa-
campa. Ayæ adobaĩ Codito
ingante mönö godongämæ
pönencabo ĩñömonte edæ
tömengä adobaĩ, Botö baö,
ante baĩ cædinque mönö
imonte wææ gompodınque
pönö aacampa. ³⁰ Edæ
mönö Codito në Ocamö baĩ
inongä inte në angä ĩnongante
mönö wæætë tömengä tönö
adoyonque baĩ inte eñente
quëwëmpa. ³¹ “Mänömaĩ
beyæ onguĩnængä mämpo
tönö badä inate ëmö cæte
godınque onquiyængä in-
gante, Botö nänöogængä,
ante æmæwo monte
quëwencæcäimpa. Mënaa
inına incæ tömëna wæætë
näna gæncaya badınque
adocanque baĩ bacædaımpa,”
ante yewæmongatımpa.

³² Mänömainö ante nänı
yewæmongainö ante edæ
wë wodonte baĩ i ĩñönte
wiı tömänö ante eñëmpa.
Incæte, Codito ingante

mönö godongämæ pönencabo
 iñomonte mönö tömengä tönö
 adocanque bai imöimpa,
 ante minitö eñencæminimpa,
 ante botö apænetabopa.
 33 Incæte onguinæmi nämä
 bitö waadete pönënganca
 tömëmi nänöogængä ingante
 edæ adoganca waadete
 pönencæbiimpa. Onquiyæmi
 adobai, Botö nänöogængä
 ingampa, ante adinque edæ
 eñente cæcæbiimpa.

6

1 Wëñæmïni guiquënë
 eñeedäni. Minitö mönö
 Awënë nempo quëwënömini
 inte tömëmïni mæmpoidi
 inänite edæ ædæmö eñente
 cæedäni. Æcänö edæ
 mänömai cædaa tömengä
 edæ nö pönï cæcampa.
 2 “Wæmpocä ingante wäänä
 inante waa adinque tömëna
 inate godö waadete cæe,”
 ante Wængonguï incæ wææ
 angacäimpa. Tömengä
 wade nänö wææ an-
 gainö äninque, Mini waa
 quëwenguinque cæcæminimpa,
 ante apænedämai in-
 gaingä inte ñöwo iine ante
 wææ äninque, Mini waa
 quëwenguinque cæcæminimpa,
 ante mä apænegacäimpa.
 3 Edæ iine ante wææ
 äninque tömengä, “Mänömai
 cæmïni ininque minitö wat-
 apæ quëwëninque iimæca
 wantæpiyæ quëwencæminimpa,
 ante mä apænegacäimpa.

4 Wæmpomïni guiquënë
 eñeedäni. Minitö wënäni
 wii äinäni bacædänimpa,
 ante wææ cædinque minitö
 tömënäni inänite pïinte

cædämai iedäni. Wæætë,
 Mönö Awënë wææ aad-
 inque mönö imonte päinque
 odömönte apæncampa, ante
 adinque minitö tömengä nänö
 cæi bai adobai cædinque
 wëñænäni inänite ædæmö
 wææ aadinque mönö
 Awënë nänö apænedö ante
 odömönte apænemini ate
 tömënäni waa pæcædänimpa.

5 Waodäni minitö iminute
 ö ænäni inte tömënäni
 beyænque cæte nê quëwëmïni
 iñöminute apænebo eñeedäni.
 Iimæca minitö awënëidi
 inänite minitö waa ad-
 inque guinente wædinque
 tömënäni nänï änö ante eñente
 cæedäni. Minitö Codito angä
 eñente mïmönë nö pönente
 cæminitawo. Ininque edæ
 iimæca awënë angä eñente
 edæ adobai mïmönë nö
 pönente cæedäni. 6 Minitö
 edæ, Awënë botö imote waa
 acæcäimpa, ante tömengä ay-
 ongante eñente cæminitawo.
 Iñæmpa awënë dæ goyon-
 gante adobai cöwë eñente
 cæedäni. Codito botö imote
 nê godonte Ængaingä ingante
 nê cæte quëwëmö imömpa,
 ante pönëninque minitö edæ
 Wængonguï nänö änonö ante
 mïmönöque pönente cæedäni.

7 Minitö mïmönö piyænë
 cædinque iimäi ante pönente
 cæedäni. Iimæca awënë
 ingante cædinque botö
 ”wii waocä beyænque ante
 cæbopa. Wæætë Wængonguï
 Awënë beyænque ante
 botö iimæca awënë ingante
 cæbopa, ante pönëninque pæ
 piñænte bai cæedäni. 8 Minitö
 iimäi ante edæ do eñëmïnpa.

Minitö wacä nänö ö ænimini inte tömengä beyænque nē cæte quëwëmini incæ abæ tawænte ee gote bai nämä beyænque cæte quëwëmini incæ mīnitö imīnite mōnō Awënë iñōmō, Bitō ægancadō waa cæbii, ante adinque wæætē eyepæ pōnī pædæ pōnongä ænguimīni imīnipa.

⁹ Waocä ingante nē ö æmīni guiquënë eñēedāni. Mīni nē ö ængalnāni inānite adobai waa cæedāni. Tömëmīni Awënë incæ tömënāni Awënë adocä inongä inte öönædē owocampa cæmīnii. Tömengä iñōmō wacä ingante wadō wacä ingante wadō ate pōnente cædāmaī ingampa. Mānōmaīnō ante do eñēmīni inte mīnitö beyænque cæte nē quëwënāni inānite edæ pīnte āninque edæ pæmënēnāmaī iedāni.

Tæinta wëñate bai mōnō tæi pīñante ewocacæimpa

¹⁰ Ñowo iīmaī yewæmōninque botö idæwaa yewæmōmopa. Mīnitö mōnō Awënë nempo nē quëwënōmīni iñōmīnite tömengä nänö tæi pīñænō pædæ pōnongä æninque tæi pīñante entawente quëwëedāni. ¹¹ Mīnitö wææ caaquincoo, ante Wængonguī eyepæ pōnī nänö da pōnōnincoo tōmancoo æninque wëñate bai cædinque tæi ongöedāni. Edæ mānincoo tōmancoo wëñate ongōñōmīni wënæ awënë, Oda cæcæmīnīmpa, ante nangui eñente cæcä incæte mīnitö wæætē oda cædāmaī inte edæ tæi ongoncæmīnīmpa.

¹² Edæ wīi waodāni inānite mōnō guëadō guëa cæcæimpa. Wæætē wënæidi awënëidi tōnō wënæidi inānite nē ānāni iñōnānite mōnō tömënāni inānite wæætē guëadō guëa cæcæimpa. Inguipoga wëmō iñōmō tæi pīñante enempodāni tōnō öönædē iñōmō wënæcoo nē wīwa ewocate cædāni tōnō mānimpodāni māmō ti gotodoncæ cæyōnānite mōnō wæætē guëadō guëa cæcæimpa.

¹³ Īninque tömënāni pīnte māmō nāni wīwa cæönæ iinque bayonte mōnō wodii winōnāmaī inte tömënāni inānite wæætē da godongæimpa. Ante ayæ, Tömää edæ eyepæ cæte ate mōnō edæ tæ go wæænāmaī inte adiyæ ongongæimpa, ante cædinque mīnitö Wængonguī nänö, Wææ caaquincoo, ante tæinta bai nänö da pōnōnincoo edæ do eyepæ æninque tōmancoo edæ da wëñaedāni.

¹⁴ Wëñadinque edæ wodii winōnāmaī inte edæ næ gongænte tæi ongöedāni. Edæ, Tæi wææ caaquincoo, ante pōnō tæi pacadeyænte bai cædinque mīnitö Wængonguī nänö nō pōnënō entawëninque adobai nō entawente quëwëedāni. Tæcætawë inō tæineta mīni wææ wodontawëinta ante wëñate bai cædinque Wængonguī tæiyæ waëmō nänö cædō ante edæ entawente tæi cæte ongöedāni. ¹⁵ Mōnō Codito pōnō cæcä beyænque mōnō godongāmæ piyænē cæcæimpa, ante watapæ

mönö eñenö beyæ pogodo
gote apæ necæte ante
cædinqe mīnitō awæncata
tæi wææ cæwainta wēwate
baī cædinqe gānē pōnente
cæedāni.

16 Yabæque pōni wææ
cæquinta tæinta baī næænte
baī cædinqe mīni wede
pōnēnō ædæmō entawēninqe
quēwēedāni. Īninqe nē wīwa
cædongā ponte gonga encado
baī to piyæncate baī cædinqe,
Mīnitō oda cæcæmīnimpā,
ante cæcā ate mīnitō mīni
wede pōnēnō beyænque
tōmengā wīwa nānō ānō ante
edæ eñenāmaī incæmīnimpā.

17 Ayæ, Ocamō incainta
tæinta baī impā, ante wææ
wencate baī cædinqe mīnitō
Codito pōnō ængā beyænque
mīni quēwenguīnō ante
ænte entawencæmīnimpā.
Mīnitō yaēmē wææ næænte
baī cædinqe Wængonguī
Önōwoca apæ necā eñeninqe
nāni yewæmongainta ate
ædæmō eñeninqe edæ cōwē
entawēedāni.

18 Ayæ Wængonguī Önōwoca
ingante ēwocadinqe mīnitō
tōmengā ingante, Wængonguī
bitō cōwē cæcæbiimpā,
ante godōmenque nanguī
apænedinqe ñine cædāmaī
iedāni. Mänōmaī cæcæte ante
mīnitō mīlmīni ongōninqe
wæntæte badāmaī inte
Wængonguī quīnāni tōmānāni
beyæ ante cōwē apæneedāni.

19 Ayæ botō beyæ ante
adobaī apænemīni eñeninqe
Wængonguī pōnō cæcā ate
botō edonque tedecæboimpā,
ämopa. Edæ Codito in-

gantedō ante wēenēnedē
mönö eñenāmaī ingaine
ante botō ñōwo watapæ
eñeninqe guīñenedāmaī inte
apænebo eñencædānimpā,
ämopa. Mänōmainō ante
mīnitō Wængonguī in-
gante apæneedāni, ämopa.
20 Mänīne ante botō wadāni
weca nē gote apænebo
beyænque ñōwo gæguīncamē
encaipobo inte wæbopa.
Īninqe, Mänīne ante nē
apænequēnengā inte Pabodo
cōwē guīñenedāmaī inte
apæ necæcāimpā, ante mīnitō
botō beyæ ante apæneedāni.

*Waa quēwencæmīnimpā,
ante*

21 Botō Pabodo iñōmō
æbānō quēwēmoo, ante,
Quīnō baī cæboo, ante
eñencæte ante wæmīnitawo.
Edæ Tiquico mönō tōññacā
mönö nē waadecā inongā
inte tōmengā ñōwo pōninqe
mīnitō imīnite mänīnō
tōmānō ante apæ necā
eñencæmīnimpā. Tōmengā
iñōmō mönō Awēnē nempo
quēwēninqe tōmengā beyæ
nē cædongā inte cōwē nē
pōnengā inte ædæmō cæcā
acæimpā. 22 Īninqe, Pa-
bodoidi æbānō quēwēnāni,
ante tōmengā pōnō apæ necā
eñeninqe mīnitō wampo
pōnēninqe tæi piñante
entawencæmīnimpā. Ante
cædinqe botō, Ædæmō
apænebi eñencædānimpā,
ante tōmengā ingante mīnitō
weca da godōmo pongā
aedāni.

23 Mæmpo Wængonguī
tōnō mönō Awēnē Itota

Codito mīnitō īmīnite
 waadete pōnō cæda ate
 mīnitō mīni caipæ incæ
 gānē entawēninque wede
 pōnēninque godongāmæ edæ
 waadete pōnencæmīnimpa,
 ämopa. ²⁴ Æcänō mönō
 Awēnē Itota Codito ingante
 cōwē waadete pōnente ñimpo
 cædāmaī ina īñömō tōmengā
 ingante Wængonguī pōnō
 waadete cæcæcāimpa, ante
 botō Wængonguī ingante
 apænebopa. Māninque ante
 yewæmōmopa.

Pidipenteidi **inänite Pabodo nänö** **cadota ante** **yewæmongainta**

Waa quëwëedäni, ante

1 Itota Codito ingante në cämöna inte botö tönö Timoteo guëa apænemöna ininque botö Pabodobo adoboque yewæmömopa. Minitö Pidipoto inömö quëwëninque Wængongui quimini inömini inte Itota Codito nempo në quëwëmini inöminite botö, Acämminimpa, ante yewæmömopa. Mini pönencabo beyænque ante pancaminiya në aamini inöminite pancaminiya guiquënë në cämini inöminite pancaminiya guiquënë önöminique inöminite botö edæ, Tömämäni edæ acämminimpa, ante yewæmömopa. 2 Mönö Mæmpo Wængongui mönö Awënë Itota Codito tönö waadete pönö cæda ate gänë pönëninque waa quëwëedäni, ämopa.

Në pönëmini beyæ
Wængongui ingante apænebopa,
ante

3 Æyedëmë minitö iminute ante pönëmo inte botö Wængongui ingante waa ate pönëninque apænebopa. 4 Ininque minitö beyæ ante Wængongui ingante wantæ inö wantæ inö apænedinque botö, Waa quëwëminipa, ante watapæ todinque

apænebopa. 5 Edæ, Botö täno goyedë minitö godongämæ cäminitapa. Ayæ, Mönö Codito ingantedö ante minitö ñowo ganca godömenque watapæ apæneminipa, ante pönëninque botö, Wængongui bitö pönö cæbi ate pidipenteidi waa cædänipa, ante apænebopa. 6 Minitö botö ayömo täiyæ waëmö entawencämminimpa, ante në mä badongaingä inongä inte Wængongui ñowo Itota Codito nänö ponguinganca godömenque pönö badöninque cöwë inque badongä ate minitö ædæmö pæimini bacämminimpa. Mänömaï impa, ante botö, Näwangä impa, ante do ëñëmopa.

7 Mönö Codito ingantedö ante watapæ möni ëñëninö ante botö wææ äninque, Näwangä impa, ante apænebopa. Mänine botö apænede beyænque pancayedëña botö imote tee mönedäni wæbopa. Incæte tee mönedäni wæbo incæ, Näwangä impa, ante wææ ämo incæ Wængongui nänö waadete pönö cægäinö ante ænte entawëñömo minitö adobai mäninö ante æninque botö tönö godongämæ entawëminipa. Ininque, Mönö mäninö ante äanique bai entawëmö imopa, ante minitö iminute waadete pönëninque botö, Minitö ædæmö pæimini bacämminimpa, ante nöingä cæte pönëmopa. 8 Itota Codito mönö imonte nan-gui waadete pönengantawo.

Edæ tōmengä waadete nänö pönēnō ante entawēninque botō mīnitō imīnite waadete pönēmopa, ante adinque Wængonguī incæ, Pabodo nāwangä mīnitō imīnite nan-guī waadete pōnengampa, ante apænebaingampa.

⁹ İnīnque mīnitō beyæ ante botō Wængonguī ingante iīmaī ante apænebopa. Mīni waadete pōnencabo iñōmīnite Wængonguī pōnō cæcä ate godōmenque waadete pōnencæmīnīmpa. Ayæ waadete pōnēmīni inte mīnitō, Quīnō wēnæ wēnæ i, Quīnō waa i, ante edonque adinque nō apænte ämīni bacæmīnīmpa. ¹⁰ Mōnō æbänō cæte waa quēwenguī, ante edonque adinque mīnitō Ao ante waa quēwēninque Itota Codito nänö ponguinganca wentamō mongænāmaī inte tee tēwadāmaī imīni incæmīnīmpa. ¹¹ Ayæ Itota Codito pōnō cæcä ate mīnitō nō cædinque waa quēwēmīni adinque wadāni Wængonguī ingante waa ate pōnēninque apænecædānīmpa, ante botō Wængonguī ingante apænebopa. Ayæ mīnitō mänōmaī inte waa cæmīni adinque tōmānāni wæætē Wængonguī ingante apænedīnque Wængonguī ēñēmi. Bitō ñäö bai emōnōmi inte waa pōnī cæbīpa, ante apænecædānīmpa, ante cædinque botō mīnitō beyæ ante Wængonguī ingante apænebopa.

Pabodo, Codito beyænque quēwēmopa, angampa

¹² İñänāni apænebo ēñēdāni. Mänōmaī cædāni botō wædō incæ wīi ōnonque cætimpa. Wæætē, Codito beyænque Pabodo caate wæcampa, ante adinque wadāni godōmenque nan-guī ināni Codito ingantedō ante watapæ mōni apænedō ēñēninque wede pōnēnāni badānīpa. ¹³ Edæ, Codito emōwo apænecä beyænque Pabodo ingante tee mōnedānīpa, ante ted-edāni ēñēninque odōmāno tæiyæ awēnē oncō wææ wänōnāni incæ wadāni wayōmō quēwēnāni incæ tōmānāni do ēñēnānīpa. ¹⁴ Mōnō Awēnē nempo quēwēnāni incæ, Pabodo tee mōnete wæcampa, ante wædinque wodo tōmānāni godōmenque wede pōnente badānīpa. İnīnque wede pōnēninque tæi pīñænte entawēninque tōmēnāni guīñēnāmaī inte Wængonguī nänö apænedō ante godōmenque apænedānīpa.

¹⁵ Pancadāniya, Pabodo mīñæ godōmenque nanguī ināni godānīpa, ante pōnō pīinte adinque Codito emōwo ante apænedāni incæte botō imote guēadō guēa pīincæte ante apænedānīpa. Mänōmaī i incæte wadāni guīquēnē, Pabodo tōnō mōnō godongāmæ cæcæīmpa, ante gänē pōnēninque Codito emōwo ante apænedānīpa. ¹⁶ Nē gänē pōnente apænedāni guīquēnē, Codito ingantedō ante watapæ mīni ēñēnīnō ante Pabodo wææ ancæcāīmpa, ante

botō ïmote godō gō cæcampa, ante do eñēnānīpa. Ìnīnque tōmēnānī botō ïmote waadete pōnēnīnque apænedānīpa. ¹⁷ Nē wæætedō wæætē tededānī guīquēnē, Pabodo tee mōnete wæyongante mōnō apænete tomō wæcā tocæī, ante cædānīpa. Tōmēnānī nāmā beyænque ante cædānī incæte waa cæte baī cædinque Codito emōwo ante apænedānīpa. ¹⁸ Incæte pancadānīya nāmā beyænque ante apænedānī incæ pancadānīya nō pōnente apænedānī incæ mānīnānī tōmānānī Codito nānō cægāinō ante nāwangā ante do edæ apænedānīpa. Mānōmaī impa, ante pōnēnīnque botō watapæ tobopa.

Ayæ ïmaī ante pōnēnīnque cōwē godōmenque nanguī tocæboimpa. ¹⁹ Mīnitō Wængonguī ingante botō beyæ nanguī apænemīnī eñēnīnque Itota Codito Ōnōwoca pōnō cæcæcāimpa, ante eñēnte tobopa. Ìnīnque ñōwo botō caate wædō ante edæ ïncayæ ate ñimpo cædānī ate edæ botō abæ tawænte gote quēwenguīnque edæ impa, ante do eñēnīnque tobopa. ²⁰ Botō wēēñēdē botō cæbo baī ñōwo adobaī cæinēmo ïmopa. Ìntai eñate mīimō quēwēmo incæ baonque wænōnānī wæmo incæ, Mōnō Codito ingante waa acædānīpa, ante cædinque botō cōwē guīñēnāmaī inte tæī ongōnīnque nanguī cædinque watapæ edæ

bacæboimpa, ante pōnēmopa. ²¹ Edæ inguipoga quēwēmo incæ botō Codito ingante entawēnīnque tōmengā beyænque ante quēwēmopa. Wæætē wæmo incæ tōmengā beyæ botō godōmenque nanguī entawenguīmo ïmopa.

²² Incæte, Waiwæ nanguī incate baī botō cæquinque inguipoga ayæ quēwenguēnēmo ïmopa, ante pōnēnīnque botō, Æbānō anguīmoo, ante eñencæte ante wæbopa. Edæ, Wæncæboimpa, ante anguēnēmo ïmoo. Wæætē, Ayæ quēwencæboimpa, ante anguēnēmo ïmoo. Edæ, Æbānō anguēnēmo ïmoo, ante botō edæ eñēnāmaī ïmopa. ²³ Edæ wada bæi ongonte æmataæ tōō æmataæ tōō godōna wæcā baī wædōmo inte botō, Ædōnō gāmēnō goquīmoo, ante wæbopa. Codito weca godōmenque waēmō pōnī quēwencæboimpa, ante botō wadæ goinēmo ïmopa. ²⁴ Incæte inguipoga quēwēnīnque mīnitō beyænque ante cæquēnēmo inte botō ædō cæte wayōmō goquīmoo. ²⁵ Ante pōnente wædinque botō, Mīnitō mōnō pōnēnō ante godōmenque wede pōnēnīnque watapæ tote quēwencæmīnīmpa, ante cæquīmo ïmopa, ante eñēmopa. Ayæ, Ñōwo wænāmaī inte botō mīnitō weca quēwenguīmo ïmopa, ante do eñēmopa. ²⁶ Ìnīnque botō mīimo inte mīnitō weca pōmo adinque mīnitō Itota Codito ingante waa adīnque botō beyænque nanguī

tocæminimpa.

²⁷ Codito ingantedō ante watapæ mōnō eñēninō beyæ ante mōnō waa cæquēnēmō imompa, ante eñēmīni inte mīnitō edæ waa cæte quēwēedāni. Mānōmaī cæmīni īninque botō ōnōmoncaque eñēmo incæ mīnitō weca ponte abo incæ, Pidipenteidi adoyōmō pōnēninque tæī ongōnānīpa, ante tededāni eñēninque tobaīmopa. Ayæ, Codito ingantedō ante watapæ mōnō eñēninō ante wadāni eñencædānīmpa, ante pidipenteidi īnacabo cædinque nanguī cædānīpa, ante botō edæ eñente tobaīmopa. ²⁸ Ayæ piinte cædāni incæte mīnitō wæætē guīñēnāmaī inte tæī ongōmīnīpa, ante adīnque botō tobaīmopa. Mīnitō mānōmaī guīñēnāmaī inte tæī ongōmīni ate wædinque nē piinte ānāni wæætē, Mōnitō wænguīnque impa, ante wæcædānīmpa. Nē pōnēmīni mīni quēwenguīnque impa, ante adīnque tōmēnāni godōmenque wæcædānīmpa. Edæ Wængonguī ængā beyænque quēwencæmīnīmpa.

²⁹ Wængonguī waadete pōnō cæcā ate mīnitō Codito ingante wede pōnēmīnitawo. Edæ adocā pōnō cæcā ate mīnitō Codito beyænque cædinque cōwē caate wæquīmīni imīnīpa. ³⁰ Pabodobo doyedē Codito beyæ ante wææ ancæte ante caate wætabopa, ante amīnitawo. Nōwo godōmenque wææ cædinque caate wæbopa, ante ōnōmoncaque

eñēmīnitawo. Īninque botō wææ āninque caate wæbo baī mīnitō adobaī botō tōnō godongāmæ wææ āninque caate wæmīni imīnīpa.

2

Codito ōnonganque bayongante Wængonguī da cæānongā

¹ Mōnō Codito nempo quēwēninque mīnitō wampo pōnēmīnitawo. Tōmengā waadete pōnengā beyænque gancaē pōnēmīnitawo. Mōnō Codito Ōnōwoca tōnō āāwocaque baī ēwocadinque godongāmæ watapæ quēwēmīnitawo. Nē wæcā ingante godō waadete pōnēmīnitawo. Adocanque wæwengā adīnque mīnitō āanque baī wæwēninque tōmengā beyæ cæmīnitawo. ² Mānōmaī ī īninque adodonque pōnēninque mīnitō waa waademīni adīnque botō watapæ pōnī tobaīmopa. Tōmāmīni āanque baī ēwocadinque, Mōnō adoyōmō cæcæīmpa, ante godongāmæ cæmīni adīnque botō godōmenque nanguī watapæ tobaīmopa. ³ Īninque mīnitō nāmanque ante pōnēninque, Botō imote waa acædānīmpa, ante cædāmaī iedāni. Yæcado ongoncæboīmpa, ante cædāmaī iedāni. Wæætē, Botō ōnōmoque baī īñōmote wadāni wæætē waa pōnī inānīpa, ante pōnēninque wadānīque inānite ængō cæedāni. ⁴ Nāmā mīni cæīnēnō ante cædinque mīnitō wīī mānīnonque ante cædinque wæætē edæ wadāni

nāni cæinēnō adobaī ante cæedāni.

⁵ Mānōmaī cædinque mīnitō Itota Codito nānō pōnengainō baī adodō ante pōnēedāni.

⁶ Tōmengā iñōmō cōwē nāwā Wængonguī inongā ingampa. Incæte, Botō nāwā Wængonguīmo ingaimo inte

Mæmpo Wængonguī ganca botō ingainō ante ñimpo cædāmaī incæboimpa, ante tōmengā ānāmaī ingacāimpa.

⁷ Wæætē edæ, Māninō botō ingainō incæ botō edæ ñimpo cæcæboimpa, āninqwe wææ,

ōnonganque baī bagacāimpa.

Ayæ, Wængonguī ingante nē cædōmo edæ bacæboimpa, ante badinque wææ,

tōmengā waomō mōnō emōnō baī nānō emonguinque waocā eñagacāimpa.

⁸ Mānōmaī eñate pæte wææ tōmengā ōnonganque inte baī cæyongā Wæmpocā,

Bitō wænguinō taadō gocæbiimpa, angā eñēninqwe edæ Ao ante goyongante wææ,

tōmengā nānō guñēñāquinque awæ ñænquedimæ cæte māo timpodāni wææ tiwadāni ate tōmengā caate wægōninqwe wææ bacaa edæ wængacāimpa.

⁹ Mānōmaī cæcā adinque Wængonguī wæætē tōmengā ingante

æmonga pōni da æængacāimpa.

Ayæ wadāni emōwo ōnōwoque emōnāni baī tōmengā Tæiyæ Awēnē inongā inte wīi adobaī ōnōwoque baī emoncæcāimpa, ante cædinque Wængonguī edæ, Itota Codito ingampa, ante pōnō pemongacāimpa.

¹⁰ Edæ ōönæde quēwēnāni incæ inguipoga quēwēnāni incæ guimonga quēwēnāni incæ

tōmānāni edæ Itota emōwo eñente waa adinque da guicapocædānimpa, ante Wængonguī tōmengā ingante pōnō pemongacāimpa.

¹¹ Ayæ, Itota Codito ingante adinque tōmānāni,

Mōnō Tæiyæ Awēnē inongā ingampa, ante edæ Ao ancædānimpa, ante Wæmpocā cægacāimpa.

Mānōmaī cæcā adinque, Mæmpo Wængonguī waa pōni cæcampa, ante mōnō edæ watapæ apænecæimpa.

Nēmoncoo āo āo cædote baī nōinō cæte quēwēdāni

¹² Mānōmaī beyæ botō nē waademini iñōmīnite botō apænebo eñēedāni. Mīnitō weca botō quēwēñedē mīnitō do eñente cædimini inte ñōwo botō wayōmō quēwēmo incæ godōmenque eñente cæmīni abopa. Īninqwe cōwē mīni eñente cædinō baī adobaī cædinque ñōwo mōnō watapæ quēwenguinō taadonque gocæte ante cædinque, Oda

cæte wæcæ wæ, ante cōwā aquēnē quēwēmīnīi.
 13 Wīi cæinente awædō, ante wæmīnitawo. Edæ Wængonguinque apænecā ēñente entawēninque mīnitō tōmengā waa pōnī nānō ānō ante nē ēñente cæinēmīni bamīnīpa. Oda cæte awædō, ante wæmīnitawo. Adocā Wængonguinque mongæncadæ mongæncadæ cæcā ate tæī piñæmīni bate ate eyepæ cæmīnīpa.

14 Īnīnque, Wīi cæinente awædō, ante ānāmaī inte mīnitō piyænē cæte mīni cæquēnēnō ante do cædāni.
 15 Edæ mǎnōmaī cæmīni adīnque wadāni, Wentamō mongænāmaī īmīnīpa, ante abāinānīpa. Ayæ inguipogaque quēwēnāni ēñēnāmaī inte idiquibæ pōnente cæyōnāni mīnitō wæætē Wængonguī wēñæmīni īnōmīni inte tōmēnāni weca quēwēninque nēmoncoo āo āo cædote baī nōingā cæte quēwencæmīnīpa.
 16 Edæ, Codito pōnō cæcā beyænque mōnō quēwengæīmpa, ante edonque apænēmīni ēñencædānīpa. Īnīnque, Doyedē botō apænedō ante mīnitō nē ēñente cæmīnīpa, ante adīnque botō nanguī todīnque īmaī ante pōnēmopa. Mīnitō beyæ pæ pagænte cædōmo incæte botō wīi ōnonque cæboīmpa. Wæætē mōnō Codito nānō ponguīōnæ īñonte botō, Mīnitō nō apænēmīnitapa, ante adīnque botō tocæboīmpa.
 17 Ayæ, Wængonguī quī, ante

baō godōninque waodāni baonga tepæ gao caadānīpa. Mīnitō īñōmō wede pōnēmīni inte, Wængonguī quī, ante nāmā godō cæyōmīni botō quēwenguīmāmo incæ mīni godōnincooga gao caate baī ba edæ waa tobaīmopa. Mīnitō tōnō godongāmæ edæ tobaimpa. 18 Mīnitō adobaī, Pabodo mōnō beyæ cæcampa, ante tocæmīnīpa. Edæ mōnō edæ godongāmæ tocæīmpa.

Timoteo tōnō Epapododito

19 Mīnitō æbānō quēwēmīnīi, ante ēñēninque Timoteo wæætē apænecā ēñente tocæboīmpa, ante cædīnque botō, Itota Codito Ao angā ate Timoteo ingante oo da pōnōmo mīnitō weca poncæcāīmpa, ante pōnēmopa.
 20 Mīnitō æbānō quēwēmīnīi, ante wæyōmo tōmengā adocanque mīnitō beyæ ante botō tōnō guēa wæcampa. Wadāni guiquēnē mīnitō beyæ ante wādāmaī īnānīpa.
 21 Tōmānāni edæ nāmā beyænque ante cæinente wædīnque Itota Codito nānō ānōnō ante wīi cæinēnāni īnānīpa.
 22 Cōwā ayōmīni, Timoteo īñōmō cōwē waa cæcampa, ante do ēñēmīnitapa. Ayæ mōnō Codito ingantedō ante watapæ apænedīnque Timoteo tōnō mōna wencaya baī guēa cæmōnāpa, ante do ēñēmīnitapa.
 23 Īnīnque, Botō ĩmote awēnēidi æbānō apænte anguīnānīi, ante ēñente ate botō Timoteo ingante māñīnedē ate mīnitō weca do da pōnōmo poncæcāīmpa, ante pōnēmopa.
 24 Ayæ mōnō

Tæiyæ Awënë Ao angä ate tömömo do pömaïmopa.

²⁵ Ayæ Epapododito mönö tönïñacä incæ botö tönö guëa cæmöna imönapa. Wadäni piïnte cædäni adinque mönatö guëa wææ cæmönapa. Tömengä ingante mïnitö, Pabodo beyæ ante godö cæcæbiïmpa, ante do da pönömïni ponte cæcä æntabopa. Tömengä ingante ñöwo wæætë adodö mïnitö weca edæ da pönömo ponguëngä ingampa, ante pönëmopa.

²⁶ Adocä Epapododito iñömö mïnitö pidipenteidi imïnite acæte ante edæ nanguï wæcampa. Ayæ, Epapododito daicawo gawængampa, ante apænedäni ëñëninque pidipenteidi do wædänipa, ante ëñente wædinque tömengä wæætë mïnitö beyæ ante nanguï wæwente bacampa. ²⁷ Näwangä impa edæ. Tömengä daicawo gawænte wodo wængantapa. Incæte Wængonguï tömengä ingante waadete pönö gam pocä waa bacantapa. Mänömaï cædinque Wængonguï botö beyæ adobaï ante pönëninque, Pabodo wïi godömenque wæcæcäïmpa, ante pönengä inte edæ Epapododito ingante gam pocä waa bacantapa.

²⁸ Mänömaï beyæ, Epapododito wæætë pongä adinque tocæmïnimpa, ante cædinque ayæ, Mïnitö tomïni adinque botö wæwënamäï bacæboïmpa, ante cædinque botö tömengä ingante ñöwo

da godoncæboïmpa, ämopa. ²⁹ Pongä ate mïnitö, Mönö Awënë nempo quëwënömi inte pöe, äninque Epapododito ingante waa adinque godongämæ watapæ tote cædäni. Ayæ wadäni tömengä bai adobaï waa cædänipa, ante adinque tömënäni inänite waa adinque waa cædäni. ³⁰ Mïnitö, Pabodo beyæ ædö cæte cæquïmönii, ante, Gobæ awædö, ante wæyömïnite Epapododito iñömö edæ, Wæmo incæ cöwë cæcæboïmpa, ante mïnitö cæquënenö ante cæcantapa. Codito beyæ ante cæcæte ante edæ tömengä wodo wængantapa cæmïni. Tömengä ingante edæ waa cædäni, ämopa.

3

Tæi piñænte cæccæïmpa, ante

¹ Ñöwo iñömö botö tönïñamïni ëñëedäni. Mönö Awënë nempo quëwëninque mïni watapæ toquinque imïnipa. Mïnitö oda cædämaï incæmïnimpa, ante botö adodö adodö ante ancaa yewæmömo incæte wædämaï imopa.

² Iïmaï ämopa. Wadäni iñömö, Mönö ëö togænte quëwengæïmpa, ante në änewënäni inte guintaidi bai wënæ wënæ cædinque nämä baö ëö ëö towënanipa. Ante adinque mïnitö tömënäni inänite gomö adinque wææ cædäni.

³ Edæ tömënäni inänite

ee adinque Wængongui
mönö imonte wæætē pönö
ëö togænte bai cædinque
mönö wentamö mongænö
do wido cægacäimpa.

Wængongui Önöwoca ingante
ænte ewocamö inömo inte
mönönque edæ, Wængongui
ingampa, ante tömengä
beyæ cæmompä.

Itota Codito nempo quëwëmö inte
mönönque wii inguipoga
beyænque quëwëmö imompä,
ante mönö tömengä ingante
waa ate apænemompä.

⁴ Tömënanï guiquënë ingui-
pogaque ante pönëninque,
Mönitö cædö beyænque
quëwencæmönimpä, ante
pönëwënanïpä.

Tömënanï
nänï pönëwënö bai adobai
pönente bai botö, Tömënanï
wædænque cæyönänï botö
godömenque nanguï cædömo
imopä, ante pönëwencædömoimpä.
Edæ, Nanguï botö cædö
beyænque quëwencæboimpä,
ante pönëwencædömoimpä.

⁵ Edæ tömënanï në
ëö togæinänï inänitawö.
Botö inömo adobai imopä.
Tæcæ ëñayömotë önonpö
æmæmpoque go mëönaa go
adoönæque mänimpöönæ
inönte botö imote do ëö
togænänï wægaboimpä.
Tömënanï idægoidi inänitawö.
Botö inömo idægo wodi
pæimo inömo inte tömengä
nänömocä Beencaminö wodi
pæimo inömo imopä. Tömënanï
ebedeoidi inänitawö. Botö
inömo ebedeobo ëñagaimö
inte näwä ebedeobo inömo
imopä. Tömënanï Padi-
teoidi inänitawogaa. Edæ
botö Paditeobo inömo inte

Möitee wodi nänö wææ
angainö ante möni Padi-
teocabo wædö ante tömä
ëñente cædömo imoi aedäni.
⁶ Ayæ tömënanï, Wængongui
beyæ nanguï cægacäimpa,
ante apænëdänitawö. Edæ,
Wængongui beyæ cæbote,
ante edæ botö inömo
doyedë Codito ingante nänï
pönëngaincabo inänite an-
caa togænte pancæte ante
cægaboï aedäni. Ayæ ood-
eoidi guiquënë, Mönitö wææ
angainö ante në ëñente
cædänique në nö cædäni
inänipä, ante änänitawö. Botö
inömo edæ mäninönque ante
cöwë cædömo inte wentamö
mongænämäl inömo imopä.

⁷ Doyedë inömo botö
mänömal godömenque waa
cædimö inte, Botö toquinque
waa pönï cægaboimpä, ante
pönëwentabopä.

Nöwö
guiquënë botö waa cægainö
ante, Önonquedö ante
cægaboï, ante do ëñëmopä.

⁸ Ayæ wææ, Itota Codito
botö Awënë ingante adimo
inte botö tömengä in-
gante pönëninque tömengä
tönö godömenque waa
pönï quëwencæboimpä,
ante botö, Wëenëñedë
botö entawengaincoo botö
waa againcoo incæ edæ
ëwenguincooque impä, ante
pönëmopä. Edæ Codito beyæ
ante cæyömo botö wëenë
mänincoo tömancoo edæ
dæ ba wëtabopä. Ininque,
Codito ingante godömenque
ëwocacæboimpä, ante nanguï
cædinque botö, Wëenë botö
entawengainö ompotacoo

baï impa, ante wido cæbopa.

⁹ Edæ, Īmaï cæedāni, ante nāni wææ angainō ante eñente cæbo incæte Wængongui ayongante botō ædō cæte mǎninō beyænque nō entawēmo baquimoo. Wæætē Codito mōnō nē nō cædongā ingante wede pōnēmo inte tōmengā nempo quēwēñomote Wængongui pōnō badongā ate nō cæbo bacæboimpa, ante nanguï cæbopa. ¹⁰ Mōnō Codito ingante ate baï pōnencæboimpa, ante cæbopa. Ayæ tōmengā adocā nanguï tæi piñænique ñāni òmæmongacäimpa, ante wede pōnēninque botō mǎninō tōmengā nē ñāni òmæmongaingā nānō tæi piñænō baï adobaï entawencæboimpa, ante cæbopa. Ayæ adobaï, Tōmengā caate nānō wængaï baï botō tōmengā beyæ wæncæboimpa, ante pōnēninque botō tōmengā tōnō godongāmæ caate wænte baï tōmengā nānō ewocadō baï ewocacæboimpa, ante cæbopa. ¹¹ Mǎnōmaï cædinque botō, Tōmengā wænte ate ñāni òmæmonte nānō quēwengāï baï botō adobaï wænte ate ñāni òmæmoncæboimpa, ante nanguï cæbopa.

Mǎnōmaï bacæboimpa, ante nanguï cæbopa, ante

¹² Mǎnōmaïnō, ante apænedinque botō, Codito nānō entawēnō baï do entawēmopa, ante dicæ apænebogaa. Picænāni baï do badinque nō cædinque

oda cædāmaï ĩmopa, ante dicæ apænebogaa. Incæte Itota Codito incæ edæ, Botō ewocadō baï adobaï ewocacæboimpa, ante botō ĩmote do bæi ongongacäimpa. Īninque botō wæætē, Tōmengā waa pōni nānō ewocadō baï adobaï ewocacæboimpa, ante bæi ongoncæte ante nanguï cæbopa. ¹³ Īñānāni eñeedāni. Botō Codito nānō ewocadō ante dicæ eyepæ æmogaa, ante wæbopa. Incæte, Eyepæ ænāmaï ĩmopa, ante adinque wæwēnāmaï ĩmopa. Wæætē, Īncayæ ate Codito nānō ewocadō baï ædæmō ewocacæboimpa, ante cædinque botō mǎninonque ante pōnēninque pogodo gote baï cōwē cæbopa. ¹⁴ Wængongui do, Bitō Itota Codito nempo quēwēnōmi inte eyepæ cædinque æmonga ponte æe, ante botō ĩmote aa pegacäimpa. Īninque tōmengā, Pædæ pōnōmo æncæbiimpa, ante nānō angaincoo ante ænte ewocacæte ante botō gānā cæcæte ante pogodo gote baï edæ nanguï cæbopa.

¹⁵ Mōnō æmæwo picæmō badōmō ĩñōmō tōmāmō adobaïnō ante pōnenguēnēmō ĩmopa. Pancamīniya guiquēnē mǎnōmainō ante wīi pōnēmīni adinque Wængongui, Minitō æbānō nō pōnenguēnēmīni ĩmīni, ante pōnō odōmongā ate eñencæmīnimpā. ¹⁶ Mōnō do eñente quēwenganca māninganca mōnō cōwē nō cæte quēwengæimpa.

¹⁷ Īñānāni eñeedāni. Botō

Pabodobo æbänö cæboo, ante adinque mīnitō botō cædō bai adobai godongāmæ cædāni. Ayæ, Mōnitō cæmōni bai mīnitō adobai cædāni, ante odōmōmōni bai pancadāniya adobai cædāni adinque mīnitō iñōmō, Adobai cæcæimpa, ante tōmēnāni inānite cōwā aedāni. ¹⁸ Mīnitō imīnite wantæ wantæ iñō wantæ wantæ iñō apænedimo inte botō ñowo Ca ca wædinque adodō ante iūmaī ante godōmenque apænebopa. Mōnō Codito awāa wængā incæte nanguī ināni tōmengā ingante Baa ānīnque tōmengā nānō wængāiwæ ante piinte bai cædānipa, ante awædō. ¹⁹ Tōmēnāni nāni ōmæe ēwente wæquinque mǎnōmaī cædānipa. Cænguī beyænque ante pōnente quēwēnānipa. Wēnæ wēnæ nāni cædō beyæ guingo imonte wæquēnēnāni incæ tōmēnāni wæætē guīñēñadāmaī inte edæ, Waa pōni cæmōnipa, ante nāmā incæ waa adānipa. Edæ inguipoga beyænque ante cæinente wædānipa.

²⁰ Mōnō iñōmō mem-poga ēñagāimō inte mōnō ōönædē ōmæ do ēamō edæ imōmpa. Ininque mōnō Awēnē Itota Codito, Quēwencæmīnīmpa, ante nē Ængaingā ingante nanguī aīnente wædinque mōnō, Tōmengā æyedēnō ōönædē edæ wææ ponguingāā, ante wānō cōmōmpa. ²¹ Tōmengā iñōmō tæi piñænongā inte tōmancoo edæ bæ tadinque ō ænīnque Tæiyæ Awēnē

incæcæimpa. Ininque, Mōnō quēwenguīnāmaī aquīiñō ēñamōmpa, ante adinque tōmengā tæi piñænongā inte, Botō baō bai tæiñō mongæncæmīnīmpa, ante badongā ēñaquīmō imōmpa.

4

Mōnō Awēnē nempo quēwēninque watapæ toccēimpa

¹ Wængonguī botō imote poganta pōnō wencate bai cædinque, Bitō waa apænebi ēñente beyænque pidipenteidi ēñente waa cædāni abopa, angā ēñēnīnque botō mīnitō beyæ ante watapæ tobopa. Mīnitō imīnite ædæmō waadedinque botō, Æyedēnō bee tenguīmoo, ante wæbopa. Ininque botō nē waademīni āmo ēñēdāni. Mānīnō botō ānīnō ēñente cædinque mīnitō mōnō Awēnē nempo quēwēninque tæi ongōedāni.

² Ñowo Eodia, Tintique, mīna onquiyæncaya imīnate āmo ēñēda. Mōnō Awēnē nempo quēwēninque mīnatō piyænē cæte adodongue ante cæbæweda, āmopa. ³ Botō mōnō Awēnē ingantedō ante watapæ apænecæte ante nanguī cæyōmote Codēmente tōnō wadāni botō tōnō iñacabo cædānitapa. Wængonguī, Nāni quēwenguīnta, ante tōmengā nānō yewæmongaintaa tōmēnāni ēmōwo dobæ yewæmōnte mæ ōñōmpa. Tōmēnāni botō tōnō cæyōnāni iina onquiyæna Eodia tōnō Tintique iñōmō botō tōnō adobai iñacabo nanguī cæda

inatapa. Īninqe bitō cōwē
botō tōnō guēa cædōmi
īñōmite bitō ĩmite āmopa. Īina
inate bitō waadete apænebi
ēñēninqe piyænē cæte
quēwencædaimpa.

4 Ayæ tōmāmini ĩminite,
Mōnō Awēnē nempo
quēwēninqe watapæ
tote quēwēedāni, āmopa.
Edæ, Watapæ pōni tote
quēwēedāni, ante adodō ante
āmo ēñēedāni. ⁵ Mōnō Awēnē
edæ oo pōni poncæcāimpa
cæminii. Ee ædæmō cæte
quēwēñōmīni tōmānāni
waadete mīni cædōnō ante
edonque acædānimpa.

6 Ayæ, Quiēmē bacæ
wæ, ante mīni wædō ante
guñente wædāmaī ĩedāni.
Wængonguinque ingante
apæneedāni. Apænedinque,
Wængonguī, bitō pōnō
cæbi ate eyepæ inte
quēwencæmōnimpa, ante
quiēmē mīni æncæ wædō
incæ ante apænecæmīnimpa.
Ayæ tōmengā pōnō cæcā
adinque mīnitō, Bitō
pōnō cæbi waa æmōnīpa,
ante Wængonguī ingante
wæætē waa ate pōnente
apæneedāni. ⁷ Ayæ,
Wængonguī piyænē cædinque
pōnō aacā beyæ mīnitō Itota
Codito nempo quēwēninqe
piyænē cædinque mīmōnē
wædāmaī inte nō pōnēninqe
quēwencæmīnimpa. Edæ
mōnō, Æbāmē cæte Wængonguī
pōnō piyænē cæte aacā, ante
mōnō waocabo ēñēnāmaī
īmō incæte tōmengā cōwē
godōmenque aacā ate
wædāmaī inte quēwēmōmpa.

*Quīnō waa ĩ, ante
mānīnonque ante pōnēē cōedāni,
ante*

⁸ Īñānāni ēñēedāni.
Mīnitō æbānō ante pōnēē
conguēnēmīni ĩmīnīpa, ante
yewæmōninqe botō ñōwo
æmæwo pōni yewæmōmōi
aedāni. Nāwangā nāni
apænedō ante pōnēē cōedāni.
Æbānō waa cæquīī, æbānō nō
cæquīī, ante pōnēē cōedāni.
Quiēnō nō ĩ, ante mānīnō
ante pōnēē cōedāni. Mōnō
æbānō waadete pōnenguīī,
ante pōnēninqe mōnō waa
adoncoo ante adobaī pōnēē
cōedāni. Wadāni waa nāni
cædinō ante pōnēē cōedāni.
Mānōmaī cædāni ate wadāni
waa adānitawo. Īninqe
tōmēnāni nāni waa adīnō
ante mīnitō mānīnō ante
pōnēē cōedāni. Īninqe,
Quiēmē waa pōni ĩ, ante
adinque mānīnonque ante
pōnēē cōedāni.

⁹ Botō odōmonte apænebo
ēñēmīnitawo. Īninqe botō
pōnō apænebo ēñēninqe
mīni ēñēnīnō baī tōmānō
ante edæ cæedāni. Botō
pædæ pōnōmo æmīnitawo.
Īninqe botō pædæ pōnōmo
mīni ænīnō incæ ee mæedāni.
Botō entawēnō ante, Æbānō
entawēmoo, ante edonque
amīnitawo. Īninqe botō
entawēnō mīni adīnō baī
mīnitō adobaī entawēninqe
edæ waa cæedāni. Mānōmaī
cæmīni adinque Wængonguī
nē gānē pōnēnōngā inte
mīnitō tōnō godongāmæ
quēwēninqe pōnō cæcā ate
mīnitō wæætē gānē pōnēmīni
bacæmīnimpa.

*Pidipenteidi mīni pōnōni
waa æntabopa, Pabodo
angampa*

¹⁰ Botō wædō ante mīnitō doyedē pōnō cædimīni inte ñowo wæætē tæcæ pōnente wædinque wæætē pōnō cæmīni ænīnque botō, Mōnō Awēnē beyænque pōnō cæmīnīpa, ante adīnque nanguī waa tobopa. Edæ botō wædō ante cōwē waadete pōnēmīni incæte mīnitō da pōnoncæ cæyōmīnite wææ cæte ī æiquedō da pōnonguīmīnī. ¹¹ Incæte mǎnōmaī apænedīnque botō wīī ænguēnēmo inte apænetabopa. Edæ wædænque ēabo incæ nanguī ēabo incæ quīēmē ēabo incæ botō, Æbānō quēwenguīī, ante do ēñēmo inte edæ piyænē cæte wædāmaī cōwē quēwēmopa. ¹² Ōmæpobo wædīmo inte botō, Ōmaadāni æbānō quēwēnānī, ante do ēñēmopa. Adobaī nanguī ēate quēwēnīmo inte botō, Nanguī ēadāni æbānō quēwēnānī, ante do ēñēmopa. Edæ tōmo cæmo incæ, gæwænte wæbo incæ, nanguī ēabo incæ, ōmæpobo incæ mǎnīnō tōmānō ante wægāimo inte botō mǎnōmaī ingāimo beyænque ēñente batabopa. Īnīnque æyōmōmē quēwēmo incæ quīēmē baī quēwēmo incæ piyænē cæte wædāmaī quēwēmopa. ¹³ Edæ quīēmē beyæ wæbo incæ mōnō Codito pōnō cæcā ate botō wæætē edæ eyepæ entawēnīnque tōmāā edæ cæbopa.

¹⁴ Incæte botō ōmæpobo inte wæyōmote mīnitō pōnō cæmīni waa æntabopa. ¹⁵ Ayæ adobaī mōnō Codito ingantedō ante watapæ mōni apænedō ante tæcæ ēñēmīni ate botō Māatedōniabæ īnque apænedīnque wadæ goyōmote wadāni Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo pōnōnāmaī īñōnānite mīnitō adomīnīque da pōnōmīni æntabopa, ante mīnitō pidipenteidi do ēñēmīnīpa. ¹⁶ Edæ, Tetadōnica nāni quēwēñōmō quēwēnīnque Pabodo ōmæpocā bacampa, ante tededāni ēñente wædinque mīnitō wīī adopoque wæætē wæætē da pōnōmīni æntabopa.

¹⁷ Botō dicæ botō æncæ wædō ante apænetabopa. Wæætē, Pidipenteidi wadāni īnānite nē godōnāni īnānīpa, ante adīnque Wængonguī wæætē mīnitō īmīnite godōmenque pōnongā æncæmīnīmpa, ante apænetabopa. ¹⁸ Īnīnque botō īñōmō idæwaa æntabopa. Botō ænguēnēnō ænīnque godōmenque nanguī ænte ēabopa. Edæ, Pabodo quī, ante mīni da pōnōnīncoo Epapododito wæætē botō īmote pædæ pōnongā ænīnque botō eyepæ pōnī ēate quēwēmopa. Mīnitō, Wængonguī quī, ante oguī waquī baī pōnō iya tante baī cædinque, Pabodo quī, ante da pōnōmīni adīnque, Waa pōnī pōnōmīnīpa, ante Wængonguī incæ waa acampa. ¹⁹ Botō Wængonguī ñāō baī entawēnīnque tæī

ëmongä inongä inte tömengä
nänö eadoncoo iñömö edæ
bacoo pöni ongompa. İninque,
Minitö ænguënëmini iminipa,
ante adinque tömengä Itota
Codito beyænque cædinque
eyepæ pöni edæ da pönongä
æncæminimpa.

²⁰ Mönö Wængongui mönö
Mæmpo iñongante, Bitö
waëmö pöni inömi imipa,
ante mönö cöwë wat-
apæ apæncæimpa. Edæ
ñowopämo incæ milmämo
incæ mönö cöwë mänömaï
apæncæimpa. Mänömaï
impa, äninque botö, Amëë,
ämopa.

*Mäninque ante yewæmömopa,
ante*

²¹ Wængongui quinäni Itota
Codito nempo quëwënönäni
iñönänite minitö, Waa
quëwencæminimpa, ante
botö beyæ ancæminimpa.
Ayæ botö tönö godongamæ
ongönäni incæ, Minitö
æbänö quëwëminii, ante
wædänipa. ²² Edæ Tæiyæ
Awënë Tetædo oncönë
quëwënäni tönö wädäni
Odömä iñömö wayömö
quëwënäni tönö Wængongui
quinäni incæ tömänäni
adobaï minitö iminite, Waa
quëwencæminimpa, änänipa.

²³ Mönö Awënë Itota
Codito minitö iminite waadete
pönö cæcæcäimpa, ämopa.
Mäninque ante yewæmömopa.

Codotenteidi inänite Pabodo nänö cadota ante yewæmongainta

Waa *quëwencæminimpa*,
ante

¹ Wængonguī angä
ëñëninque Itota Codito botö
imote da godongä gogaimo
inte botö Pabodobo inömo
inte yewæmömopa. Mönö
tönñacä Timoteo tönö guëa
tedete ate botö, Acæminimpa,
ante yewæmömopa. ² Mönitö
tönñamini ëñëedäni. Codota
inömo *quëwëninque* Wængonguī
quimini inte minitö mönö
Codito nempo *quëwëninque*
ædæmö cæte pönëmini
inöminite botö iimäi ante
yewæmömopa. Mönö Mæmpo
Wængonguī tönö mönö Awënë
Itota Codito waadete pönö
cæda ænte entawëninque
minitö gänë pönëninque
watapæ *quëwencæminimpa*,
ämopa.

*Në pönëñäni beyæ Pabodo
Wængonguī ingante apæñecä*

³ Mönö Awënë Itota
Codito Wæmpocä inongante
mönitö minitö beyæ ante
apænedinque Wængonguī
ingante waa ate pönente
apæñemönipa. ⁴ Edæ, Minitö
Itota Codito ingante wede
pönëmini iminipa, ante do
ëñëmönipa. Ayæ, Wængonguī
quñäni inänite tömänäni
inänite minitö waadete
pönëminipa, ante mönitö
do ëñëmönipa. ⁵ Edæ,
Öönædë æidinke minitö

watapæ *quëwenguinque*
impa, ante edæ Codito do
badongampa. Mänömainö
ante, Nawangä impa,
ante watapæ mini ëñënö
ante minitö godömenque
wede pönëmini badinke
godongämæ waadete
pönëmini iminipa. Ininke,
Minitö mänömai iminipa,
ante adinke mönitö wæætë
Wængonguī ingante waa ate
pönëninque apæñemönipa.

⁶ Doyedë minitö weca
ponte apænedinke mönitö,
Mönö Codito ingantedö
ante watapæ apæñemöni
ëñëninque minitö, Wængonguī
nawangä waadete pönö
cæcampa, ante do ëñëminitapa.
Mänömainö ante mini
ëñëñionæ incæ minitö
waincawæ nanguī incawæ
baī tæcæ badinke ñowo
ganca nanguī apæñemini
ëñëninque wadäni minitö
weca në pönëñäni tæiyænäni
badäñipa. Ayæ tæiyænäni
badäni baī mönö pönencabo
adobaī tömämæca tæiyæmö
pöni bamompa. ⁷ Epapada
möni në waadedongä incæ,
Codito waa pöni nänö pönö
cægäinö ante do odömonte
apæñecä ëñëminitapa.
Tömengä inömo Itota Codito
beyæ në cæcä inongä inte
mönö imönite pönëninque
ædæmö cæcä ingampa. ⁸ Ayæ
mönitö imönite apænedinke
tömengä, Codotenteidi inömo
Wængonguī Öönowoca nempo
quëwëninque në waadete
pönëñäni inänipa, ante do
apæñecä ëñëntamönipa.

⁹ Mänömai beyæ mönitö,

Minitö æbänö iminii, ante tæcæ eñëninque minitö beyæ ante Wængongui ingante apænedinque ñimpo cædämaï inte cöwë apænemönipa. Edæ, Wængongui æbänö angää, ante minitö eñente ewocacæminimpa, ante mönitö, Wængongui eñëmi. Bitö eñënö ante apænebi eñente ewocadinque Codotenteidi wæætë, Æbänö waa cæte quëwenguï, ante eñencædänimpa, ante apænemönipa. ¹⁰ Wængongui apænecä eñëninque minitö, Mönö Awënë tocæcäimpa, ante cædinque tömengä nänö waa cædö bai minitö adobai waa pönï cæcæminimpa, ante apænemönipa. Ayæ Wængongui ingante minitö doyedë æmæ ate bai æmæ pönënimini inte ñöwo wæætë ædæmö ate bai ædæmö pönencæminimpa. Ayæ waa incawæ bai minitö adobai bate cædinque nö mini waa cæquënënonque cæcæminimpa, ante apænemönipa.

¹¹ Wængongui ñäö emöninque tæ piñænogä inte pönö cæcä ate minitö edæ tömengä nänö tæi piñænö bai adobai tæi piñæmini ewocacæminimpa, ante apænemönipa. Ayæ, Tömengä mänömaï pönö cæcä ænte ewocamini inte minitö wæntæye badämaï inte ee cædinque piyænë cæte ee cæcæminimpa, ante amönipa. Ayæ watapæ todinque, ¹² minitö mönö Mæmpo ingante waa ate pönëninque apænecæminimpa, ante mönitö Wængongui ingante apænemönipa.

Edæ Wængongui quimöni imöni bai tömengä minitö iminite pönö badongä ate minitö tömengä quimini do baminipa. Inique minitö tömengä ñäö emömämodë mönitö tönö godongämæ pönöminite tömengä nanguï pönï pönongä æninque minitö mönitö tönö godongämæ në eamini incæminimpa. ¹³ Edæ në wëmö enempodongä nempo wæwëñömonte Wængongui wæætë mönö imonte gä pe æmpote ö æninque, Botö Wengä botö në Waadedongä iñömö në Awënë Odeye iñongante minitö tömengä nempo quëwencæminimpa, ante mämongä pongamöimpa. ¹⁴ Tömengä Wengä nämä wepæ petæ petæ wææ beyænque mönö wænæ wænæ cægainö ante Wængongui pönö ñimpo cæcä æninque mönö abæ tawænte bai quëwëmompä.

Codito wængä beyænque Wængongui piyænë cæcampa

¹⁵ Mönö adämaï ingaingä Wængongui æbänö emongää, ante adämaï iñömonte Wængongui Wengä iñömö Mæmpocä bai në emongä inte mönö weca pöninque, Mæmpocä æbänö emongää, ante do odömongacäimpa. Wëenëñedë Wængongui nänö badönämaï ingäñedë adocä incæ Bamoncadengä bai inongä inte do quëwengacäimpa. ¹⁶ Inique Mæmpocä pönö angä eñëninque tömengä Wengä

incæ tōmancoo edæ badongacäimpa. Mönö nē adincoo incæ mönō adāmaī incoo awēmō ongoncoo incæ adocä tōmancoo badongacäimpa. Awēnēidi incæ nē ānāni incæ, awēnēidi nāni ēnempodō incæ nē tæi piñænāni incæ, öönædē owodönāni incæ inguipoga quēwēnönāni incæ mänināni edæ tōmänāni inānite Mæmpocä pönō angä ēñēninque Wængonguī Wengä iñömō badongacäimpa. Badöñongante Wæmpocä, Bitö qui bacäimpa, angä Ao ante badongacäimpa. 17 Adocä Wængonguī Wengä incæ Tānocä quēwengaingä ingampa. Tömengä pönō angä beyænque tömengä nänō badongaincoo iñömō adoyömō pönente bai cædinque tömengä nempo godongämæ gongænte cægompa.

18 Ayæ tömengä nē Önoncamō bai nē angä iñongante mönō tömengä ingante mönō godongämæ pönencabo wæætē tömengä tönō adoyonque bai inömō imompa. Adocä tömengä nänō Tæiyæ Awēnē baquinque nē badongaingä inongä inte tānocä pönī ingacäimpa. Ayæ æmonga pönī nänō ongonquinque tömengä wænte ate tānocä nē ñāni ömæmongaingä inongä ingampa. 19 Edæ, Botö entawēnō incæ botö Wengä tōmänō entawencæcäimpa, ante pönō cædinque Mæmpocä iñömō nanguī togacäimpa. 20 Ayæ tömengä Wengä wepæ awāa gowete wædinque

wængä beyænque Wængonguī mönō tōmāmō beyæ pönō cædinque piyænē cægacäimpa. Tömengä Wengä tönō mänōmaī pönō cæcä beyænque mönō inguipoga tōmäo quēwēmō tönō öönædē tōmäo quēwēnāni tönō tömengä ingante Ao äninque tömengä tönō godongämæ piyænē cæte quēwēmō adinque Wængonguī iñömō nanguī togacäimpa.

21 Ayæ mīnitö guiquēnē Wængonguī ingante nāwæ pämänte gogaīmīni inte wiwa cædimīni inte ocaidē nē piinte bagaīmīni iñöminite, 22 Wængonguī wæætē, Adocä Codito tömengä baö ewēnente wængä beyænque mīnitö botö quimīni badinque botö ayōmo tæiyæ waēmō entawencæmīnimpä, ante cæcampa. İninque tömengä ñā mēnongacä ate mīnitö tömengä ayongä wentamō mongænāmaī imīni adinque, Wēnæ wēnæ cæbitapa, ante ædö cæte piinte anguūi. 23 Edæ mīnitö tæi mænonte bai ongöninque do mīni wede pönēnonque ante cōwē godömenque pönēmīni ininque tömengä weca ponte ongömaīmīnimpä. Mönitö mönō Codito ingantedö ante mönō pönēnō beyæ mönō watapæ bacäimpa, ante apænemöni ēñēmīnitawo. Mänīne ante ñimpo cædāmaī imīni inte mīnitö tömengä weca cōwē ongömaīmīnimpä. Mänīne mīni ēñēnīne ante mönitö ñōwo inguipoga tōmäo quēwēnāni inānite

apænemöni eññänänpa.
Mänine beyænque ante botö
Pabodobo në cæbo batabopa.

*Mönö pönencabo beyæ botö
në cæbo batabopa, ante*

²⁴ Minitö beyæ nanguï
cædinque nantate wæðimo
incæte botö nanguï tobopa.
Ayæ Codito beyæ ante
godömenque wæquënemö
inte botö tömengä tönö guëa
baonque nantate wæbopa.
Codito mönö Önoncamö bai në
angä iñongante mönö tömengä
ingante mönö godongämæ
pönencabo iñömö tömengä
tönö adoyonque bai imopa.
Botö iñömö edæ mönö cabo
beyænque caate wæbopa.

²⁵ Ayæ, Codito ingante në
pönänäni beyæ bitö në
cæbi badinque botö angäine
ante adodö adodö ante
tömänö ante edonque pönï
apænebi eññæcädänimpa,
ante Wængonguï angä
eññenique botö minitö
beyæ në cæquënemo do
bagaboimpa.

²⁶ Mänine Wængonguï nänö
angäine ante wantæpiyæ
wë wodonte bai iñonte
mönö mæmæidi cöwë
eññänämai ingadänimpa.
Ñowo guiquënë Wængonguï
tömengä quimö iñömonte
mänine ante edonque
pönï odömonte apænecä
eññemopa.

²⁷ İninqe
mönitö imönite äninque, Waa
pönï botö angäine ante
mini waocabo wëenëñedë
mini eññänämai ingäine
ante minitö ñowo tæcæ
eññemini inte oodeoidi inämai
inäni inänite odömonte

apænemini eññæcädänimpa,
ante Wængonguï cæcampa.
Mänömai beyæ mänine ante
apænemöni eññenique mini
waa pönï ñäö bai entawen-
guinque eññæminimpa.
Edæ, Minitö mönö Codito
ingante ewocadinque mini
ñäö emämodë æiyömïni wat-
apæ bacæimpa, ante mönö
pönënö ante mänineque impa.

²⁸ Mönö Codito tömengä
nänö eññenö ante entawëninque
mönitö adocä ingante
mönö Codito ingante ante
apænemönipa. Tömengä
nempo quëwëninque minitö
picänäni bai në eññemini
bayöminite Wængonguï minitö
iminite waa acæcäimpa,
ante mönitö tömänäni
inänite waadete odömonte
apænemönipa.

Ayæ,
Eññenguënë quëwëedäni,
ante tömänäni inänite
wææ ante apænemönipa.
²⁹ Mönö Codito nänö tæi
piñænö pönongä ænte
entawëninque botö, Në
eññemini bacæminimpa, ante
cædinque tæi pæ pagænte
cöwë nanguï cæbo imopa.

2

¹ Botö minitö beyæ nanguï
cædinque Daoditea iñömö
quëwënäni beyæ adobai
nanguï cæbo aedäni. Ayæ
wadäni botö awinca adämai
inäni beyæ adobai tæi pæ
pagænte cædinque nanguï
cæbopa, ante apænebo
eññeedäni. ² Botö, Tömänäni
wæwënämai inte wampo
pönëninque godongämæ
waadete pönëninque ado-
cabodäni bai bacædänimpa,

ante ædæmō cæbopa. Edæ, Mänōmaī badinque tōmēnāni Codito nānō ēñēnō ædæmō pōnī nāni entawenguinque impa, ante pōnēninque cæbopa. Ayæ, Mänōmaī badinque tōmēnāni Wængonguī nānō nē wē wodongaingā ingante Codito ingante edonque acædānimpā, ante botō mänōmaī beyæ ante ædæmō pōnī odōmonte apænebopa. ³ Edæ, Æbānō ī, ante, Æbānō waa cæquīī, ante Wængonguinque nānō nō pōnēnō incæ mōnō Codito māninō tōmānō ante ēñēninque waēmō pōnī incoo bai wē wodonte mante bai entawengampa. ⁴ Mänōmaīnō ante apænedinqueante botō, Mīnitō oda cædāmaī incæmīnimpā, ante yewæmonte apænebopa. Edæ wadāni waa pōnī tededāni incæ babæ wapiticæ odōmoncæte ante tededāni ināni adinque ēñēnāmaī īedāni, ante wææ āmopa. ⁵ Edæ wayōmō quēwēmo incæ mīnitō weca owote bai botō önōwoca pōnēmopa. Ininque botō ayōmo mīnitō mōnō Codito ingante wede pōnente tæī piñænte ongōninque īñacabo cædinque tōingā pōnī cæmīnīpa, ante pōnēmopa. Mänōmaī īmīnīpa, ante ate bai adinque botō nanguī tobopa.

Codito nempo quēwēninque mūmō quēwēmōmpa, ante

⁶ Mänōmaī beyæ botō īmaī āmopa. Mīnitō Itota Codito ingante mōnō Awēnē ingante Ao ante do æmīnitawo. Ininque tōmengā ingante

do Ao ante ænīmīni inte mīnitō ñōwo adobaī tōmengā ingante cōwē Ao ante tōmengā nempo quēwēedāni. ⁷ Mīnitō waomīni incæ awæ tæīmōwæ ædæmō guiwate pæwæ bai Codito nempo quēwēninque cōwē godōmenque picæmīni bacæmīnimpā. Ayæ mōnitō odōmonte apænemōni mīni ēñēnō bai cædinque godōmenque wede pōnēninque tæī piñænte ongōedāni. Ayæ Wængonguī ingante waa ate pōnēninque watapæ apæneedāni.

⁸ Wadāni mā pōnente önonquedō ante apænedāni ēñente wædinque mīnitō, Mōnō īmonte ö æncæte ante babæ apænedānīpa, āninque wææ cæedāni. Edæ tōmēnāni dicæ Codito nānō odōmonte apænegainō ante apænedāniyaa. Wæætē waodānique nāni odōmonte apænegainonque ante Ao āninque tōmēnāni ingui-pogaque ante nē pōnēnāni nāni pōnēnō bainonque ante cædānīpa tōō.

⁹ Edæ Wængonguī tōmengā nānō entawēnoncoo incæ mōnō Codito Waocā nē ēñagaingā inongā inte mānincoo tōmancoo entawēninque nāmā baonga ēñacampa. ¹⁰ Öönædē awēnēidi incæ ingui-poga awēnēidi incæ nanguī ināni īñōnāni mōnō Codito adocanique Ñænængā pōnī inongā inte Tæiyæ Awēnē inongā ingampa. Incæte tōmengā nempo quēwēmīni inte mīnitō tōmengā nānō entawēnō incæ ædæmō entawēmīnīpa. ¹¹ Ininque

tömengä nempo quëwëninque minitö wao önompoca ëö togænämaï imïni incæte mönö Codito iñömö ëö togænte bai cædinque minitö baonque ante mini wiwa cægainö ante wido cæcä ate minitö tæiyæ waëmö entawente quëwëminipa. ¹² Wængongui nê tæi piñængä inte Itota ingante angä ñäni ömæmongacäimpa, ante wede pönëmini inte minitö, Itota tönö godongämæ näñe wænte bai imompa, ante æpænë guiminitapa. Ayæ adobai adocä nê tæi piñængä ingante wede pönëninque minitö æpænë guidinque Itota tönö ñäni ömæmonte godongämæ tao gongænte quëwëminipa.

¹³ Doyedë ëñënämaï cædinque do wængüenëmini ingaimïni inte minitö inguipogaque ante mini cæinëwënö ante ee mongæñömïante Wængongui angä ate minitö Itota tönö ñäni ömæmonte quëwengaminipa. Edæ wënæ wënæ mini cægainö ante adinque Wængongui pönö ñimpo cæcä quëwëminipa. ¹⁴ Minitö pante wæquinque ëñënämaï cæminipa, ante Wængongui wade wade ante wææ angä ëñëninque dodäni adodö adodö ante yewæmönäni ate wægamoïmpa. Mänömaï mönö imonte ancaa wææ änäni wæmö adinque Codito iñömö mäninecoo mönö wægäinecoo ante wëä godonte bai cæcä ate dæ batimpa. Edæ awæ timpodäni wæninque

Itota Codito mäninö ante do teëmente mongæ mäo wido cægacäimpa. ¹⁵ Ayæ mäniwäa wæninque adocä tæi ëmongä inte wënæidi awënëidi tönö nê änäni näni wænonguënencacoo gä pe æmpote ö æninque tömengä, Wænoncaincoo nææminipa wænonguimïni, ante bai wadäni ayönänite badete tote bai cægacäimpa.

Öönædë mönö entawënö ante æncæte ante cæedäni, ante

¹⁶ Mönö ee aquënënö incæ bitö quimæ cæmii, Quimæ bebi, ante pönö apænte püinte änänitawo. Wængongui beyæ ante ææmæ cæcäimpa, ante apænte ancæ püinänitawo. Wacä mämö i ate becäimpa, ante wææ änänitawo. Guëmanguïönæ incæ quimæ cæbii, ante minitö imïnite apænte pancæ cædänitawo. Edæ æcämenque mänömainö ante apænte ancæ cæyönänite minitö wæætë, Tömënäni näni wææ äninö ante Codito wëä godonte bai cægacäimpa, ante pönëninque guïñente wädämaï incæminipa. ¹⁷ Cængui cænte bai bequi bete bai mönö önöwoca beyæ Codito incæ mönö guëmanguimämo bai inongä ingampa. Ìninque Codito ingante ænte entawëninque mönö æbänö cænte bai guëmante bai quëwenguïl, ante odömoncæte ante cædinque dodäni iñömö öwocodenganque odömonte bai cædinque wææ angadänimpa. Mänömaï beyænque tömënäni, Ìimaï cæedäni, Ìimaï beedäni,

Īimaĭ guēmāedāni, ante wææ angadānimpa.

18 Pancadāniya mā pönēninque, Önōmonque bai inōmō inte mōnō anquedoidi inānite waa adinque waa cæcæimpa, ante babæ ante wææ ānewēnānipa. Ayæ mōnitō ānō bai cædāmaĭ ĩninqe edæ mīnitō ænte entawēnō ænāmaĭ inte wæbaĭmīnīpa, ante ānewēñōnāni mīnitō wæætē guñente wædāmaĭ ĩedāni. Edæ, Mōnitō ate bai do adīmōni inte āmōni ēñēedāni, ante tōmēnāni Codito Önōwoca ingante ēwoçadāmaĭ ināni inte mā pönēninque ānewēnānīpa. Edæ, Nāmāneque ante pönēninque tōmēnāni, Mōnitō adomōnique waa cæmōni ĩmōnīpa, ante nāmā waa adānīpa. 19 Mōnō oçai encamō inte cænguĭ cæninque mōnō baonga wepæmē tōmāo gogadinque pæmōmpa. Ayæ adobaĭ mōnō oçai encadinque oguēmē tōnō baō beyæ cōñe pō cōñe pō cæmōmpa. Mōnō pōnencabo adobaĭ Codito tōnō adoyonque bai ĩñōmonte tōmengā Ōnoncamō bai ĩnongā inte nē angā ingampa. Mōnō mǎnōmaĭ ĩmō ĩncæte tōmēnāni wæætē nē Ōnoncamō bai ĩnongā ingante Baa āninque nāmā wido tote wææĭñō bai edæ wadæ godānīpa. ĩninqe wææĭñō bai ĩnāni incæ mīnitō ĩmīnite wææ ānāni apa quēwēmīnīi.

20 Wēēnēñedē inguipogaque ante nāni wææ angainō ante nē ēñēngāĭmīni incæte ñōwo wæætē Codito

tōnō godongāmæ wænīmīni inte mīnitō wænte bai ĩmīni inte māñine ante ædō cæte ēñēnguĭmīnīi. Inguipogaque quēwēmīni ĩmīnīpa diyæ māñine ante ēñente cæquēnēmīni ĩnguĭmīnīi. 21 “Gampodāmaĭ, Yædæ bedāmaĭ, Bæi ongōnāmaĭ,” ante tōmēnāni nāni wææ ānewēnō ante quīnante ēñente cæmīnīi. 22 ĩñæmpa waodānique edæ, Gampodāmaĭ, ante nāni ānonçoo ĩñōmō tæcæ ænte cæyōmīni edæ dobæ wote ba apa ēñēwēmīnīi. Inguipogaque quēwēnāni nāni ānewēngāĭnō ante ēñēninque tōmēnāni wææ ānānīpa. Dodāni nāni odōmonte apænegāĭnō ante ēñēninque wææ ānānīpa. 23 Tōmēnāni, Önōmonque bai inōmō inte mōnō anquedoidi inānite waa adinque waa cæcæimpa, ante wææ ānewēnānīpa. Ayæ mā pönēninque, Cædāmaĭ, Cædāmaĭ, ante nāmā baō incæ pānānīpa. ĩnāni oçai encadōnāni inte wææ ānānīpa, ante pönēninque wadāni edæ wæætē oda cædānīpa. ĩñæmpa, Cædāmaĭ, Cædāmaĭ, ante nāni wææ ānewēnō wīĭ eyepæ ĩ ĩninqe nē ēñēnāni inguipogaque nāni cæñēwēnō ante godōmenque wīwa cædānīpa, ante āmo ēñēmaĭmīnīpa.

3

1 ĩninqe mōnō Codito nē ñāni ōmæmongaingā tōnō nē ñāni ōmæmongāĭmīni inte mīnitō æmōnga ongonçoo

edæ æinente pönëedäni.
 Codito ñowo Mæmpo
 Wængongui tömëmængä inö
 æi tæ contate ongongampa,
 ante pönëninque edæ minitö,
 Æmonga pöni nê quëwengä
 tömengä nänö entawënö bai
 adobai entawengæimpa,
 ante æinente wædinque
 quëwëedäni. ² Inguipogaque
 mönö quëwëmämo ante
 edæ wädämaï inte wæætë
 æmonga mönö quëwenguinö
 ante cöwë pönente quëwëedäni.
³ Edæ do wænte bai ingaimini
 inte minitö ñowo Codito
 tönö Wængongui nempo
 awëmö quëwëñöminite
 minitö quëwenguinö ante wii
 edonque acæimpa. ⁴ Mönö
 Codito minitö quëwenguinö
 ante nê pönongaingä inte
 ponte a ongöñongä mäniñedë
 tömengä ñäö entawëninque
 nänö tæi emömämodë minitö
 adobai tömengä tönö a
 ongömini acæimpa.

*Inguipogaque ante
 wægaimö inte mönö mümö
 quëwëmö*

⁵ Mänömaï impa, ante
 wædinque minitö in-
 guipogaque ante mini
 cæinëwënö ante wænonte
 bai æmæwo wido cæedäni.
 Nänöogængä inämaï inongante
 godö mönämaï ee aedäni.
 Wiwa mini pönëwënö ante
 æmæwo wido cæedäni. Wacä
 ingante mini toinente wædö
 ante æmæwo wido cæedäni.
 Wiwa mini cæinëwënö ante
 æmæwo wido cædinque
 ee ate quëwëedäni. Mini
 mäincooque ante æinëwënö
 ante æmæwo wido cæte
 ñimpo cæedäni. Edæ mäincoo

ante æinente nê wacä inñömö
 tömengä, Mäincoo incæ botö
 wængongui impa, ante bai
 wacä apa cæminii. ⁶ Nê
 ëñënämaï cædäni ingui-
 pogaque nani cæinëwënonque
 ante cæyönänite Wængongui
 nänö piinguimämo oo
 ponguinö angüenë. ⁷ Minitö
 incæ doyedë inguipogaque
 ante quëwëninque adobai
 mini cæinëwënonque ante
 cægaimini iminipa. ⁸ Ñowo
 guiquenë ængui badämaï
 iedäni. Äimini badämaï
 iedäni. Piinte cædämaï
 iedäni. Babæ godö wënæ
 wënæ anewënämaï iedäni.
 Wiwa apænedämaï iedäni.
 Wæætë, Idæwaa wënæ wënæ
 cæte awædö, ante mäninö
 tömänö ñimpo cæte ee aedäni.
⁹ Wëenëñedë mini entawen-
 gaimämo ante wido cædinque
 mäniñedë mini cægainö ante
 adobai nê wido cædimini inte
 ñowo inñömö edæ wacä ingä
 wacä ingä babæ wapiticæ
 apænedämaï iedäni.

¹⁰ Wæætë müimini edæ
 quëwencæminimpa, ante
 Wængongui do pönö badongä
 entawëminipa. Ayæ mäninö
 ante nê Badongaingä
 inñömö cöwë pönö odömonte
 apænecä ëñëninque minitö
 müimini quëwëmini inte
 tömengä nänö entawënö bai
 godömenque godömenque
 adobai entawëmini baminipa.
¹¹ Mönö Codito nempo
 adoyömö pöni inömö inte
 mönö guidiegoidi incæ ood-
 eoidi incæ adomö inömö
 imompa. Nê ëö togæinäni
 incæ bagäadäni incæ adomö
 inömö imompa. Waodäni incæ

cowodēidi incæ adomō inōmō imōmpa. Wacā beyænque nē cæte quēwēnāni incæ abæ tawænte ee gote bai nāmā beyænque nē cæmōni incæ mōnō tōmāmō adomō pōni inōmō imōmpa. Edæ mōnō tōmāmō Codito adocanque nempo quēwēninque tōmengā adocanque ingante nē ēwocamō imōmpa.

12 Wængonguī, Mīnitō botō quīmīni badingue tæiyæ waēmō bacæmīnimpa, ante mīnitō imīnite waadete pōnēninque do apænte ængacāimpa. Īninque tōmengā nānō nē apænte ængaimīni inte mīnitō wadāni ĩnānite waadete pōnente godō waa cæedāni. Nāmā ōnōmoque bai imōpa, ante pōnēdāni. Wadāni ĩnānite ædæmō cæedāni. Æiquedō waa cæquīnānii, ante wædāmaī inte piyænē cæte quēwēdāni.

13 Ayæ wacā nānō cæinēnō ante cæcā adinque mīnitō piināmaī ee amīni cæcæedāni. Wacā adobaī mīnitō imīnite wīwa cæcā ate wædinque mīnitō godō ñimpo cæmīni quēwencæcāimpa. Edæ

mōnō imōnte mōnō Awēnē nānō ñimpo cægai bai mīnitō adobaī piināmaī inte godō ñimpo cæedāni.

14 Ayæ, Adocabomō mōnō baquinque mōnō waadete pōnengæimpa, ante pōnēninque mīnitō tāno wadāni ĩnānite waadete pōnēninque ayæ tōmēnāni ĩnānite mīni godōmenque cæquēnēnō ante cæedāni. 15 Mīnitō adocabomīni badingue piyænē cæte quēwencæmīnimpa, ante

Wængonguī mīnitō imīnite aa pegacāimpa cæmīnii. Mōnō Awēnē Codito nānō piyænē cædō pōnongā æninque mīnitō piyænē cæte quēwēdāni. Ayæ Wængonguī ingante cōwē waa ate pōnente quēwēdāni.

16 Mōnō Codito nānō apæneganō ante ēñēninque mīnitō ædæmō entawēninque nanguī ēñente baedāni. Īninque nanguī ēñēmīni badingue mīni cabo incæ wacā ingā wacā ingā godongāmæ odōmonte apæneedāni. Ayæ nanguī ēñēmīni inte mīnitō wacā ingā wacā ingā waadete pōnēninque, Īmaī cæcæimpa, ante apæneedāni. Ayæ dodāni Wængonguī ingante waa adinque āmotamīni ante nāni yewæmongainta adinque mīnitō wæætē adodō tee empote ædāni. Ayæ Itota Codito nānō cægainō ante pōnēninque āmotamīni ædāni. Ayæ adobaī Wængonguī Ōnōwoca pōnō apænecā ēñente ēwocadinque mīnitō āmotamīni ante adodō tee empote ædāni. Mānōmaī āmotamīni āninque Wængonguī ingante cōwē waa ate pōnēninque ædāni. 17 Ayæ æbāmenque ante apænemīni incæ æbāmenque cæmīni incæ mīnitō, Mōnō Awēnē Itota emōwo beyæ impa, ante tōmāā cæedāni. Ayæ tōmengā pōnō cæcā beyænque mīnitō eyepæ inte Mæmpo Wængonguī weca pōninque tōmengā ingante waa ate pōnēninque apæneedāni.

*Mönö godongämæ
quëwencabo ümai cæte
quëwengcæimpa*

18 Onquiyæmīni eñēedāni.
Mönö Awēnē nempo
quëwēnīnque mōnō eñente
cæcæimpa, ante wædinque
mīnitō nānōogænāni inānite
Ao ante eñente cæedāni.
19 Onguīñæmīni eñēedāni.
Mīnitō nānōogænāni inānite
ædæmō waadete pōnēnīnque
tōmēnāni inānite pīinte
cædāmaī iedāni.

20 Wēñæmīni eñēedāni.
Mīnitō mæmpoidi inānite
ædæmō eñente cæedāni. Edæ
mānōmaī cæmīni adīnque
mōnō Awēnē, Waa pōni
cæbi abopa, ancæcæimpa.

21 Wæmpomīni eñēedāni.
Mīnitō, Ancaa ämo bai botō
wēñængä ænguī badīnque
guingo imonte wæquēnengä,
ante pōnente wædinque
wæætē wēñænāni inānite
nanguī änāmaī inte waadete
pōnō cæedāni.

22 Wacä nānō nē ö ænimīni
inte tōmengä beyænque
nē cæte quëwēmīni iñōmō
eñēedāni. Mīnitō imīnite nē ö
ængaingä ingante nē cæmīni
inte mīnitō tōmengä nānō ä
bai tōmää eñente cæedāni.
Edæ, Awēnē Wængonguī incæ
botō imote cōwē acampa
diyæ, ante guīñente wædinque
mīnitō imīnite nē ö ængaingä
nānō ayedē incæ tōmengä
nānō adāmaī iñedē incæ cōwē
eñente cæedāni. Waodānīque
botō imote waa acædānīmpa,
ante pōnēnāmaī inte mīnitō
nō pōnēnīnque cōwē eñente
cæedāni. 23 Æbāmenque
cædinque mīnitō, Wīi waocä

beyænque ante cædinque botō
Wængonguī Awēnē beyænque
ante cæcæboimpa, ante
pōnēnīnque tæi ēwocadinque
ee cæedāni. 24 Mönö Awēnē
iñōmō tōmengä do nānō
angainō bai cædinque mīnitō
cægainō beyæ ante eyepæ
pōni pōnongä æncæmīnīmpa.
Mānōmānō ante pōnente
cæedāni. Edæ, Mönö Awēnē
Codito ingante adocanque
ingante nē cæmīni imīnīpa,
ante ämo eñēmaīmīnīpa.
25 Nē wēnæ wēnæ cæcä
guiquēnē tōmengä nānō
wēnæ wēnæ cægainganca
eyepæ æncæcæimpa. Edæ
Wængonguī iñōmō wacä
ingante wadō wacä in-
gante wadō ate pōnēnāmaī
inte tōmāmō imonte apænte
änīnque pōnō nō pōni paga
cæcæcæimpa.

4

1 Awēnēidi eñēedāni.
Mīnitō waocä ingante nē
ö ænimīni inte eñēedāni
ämopa. Edæ mīnitō Awēnēidi
imīni bai mīnitō imīnite nē
Ængaingä incæ adobaī mīnitō
Awēnē inongä inte oönædē
quëwengampa cæmīni.
Mīnitō beyænque cæte nē
quëwēnāni inānite mīnitō
nōingä cædinque tōmēnāni
nāni ænguēnēnō ante ad-
īnque eyepæ pædæ godōmīni
æncædānīmpa.

2 Wængonguī ingante cōwē
apænedīnque, Tōmengä
æbānō cæcää, ante cōwä ad-
īnque tōmengä ingante waa
ate pōnēnīnque apæneedāni.
3 Codito æbānō cæcää, ante

dodāni nāni eñēnāmaī ingaine incæ botō mānīne ante do eñēnīmo inte apænebo beyænque botō imote tee mōnedāni wæbopa. Incæte mōnitō mānīne ante apæneyōmōni mīnitō wæætē mōnitō beyæ ante Wængonguī ingante apænedinque iīmaī ante apæneedāni āmopa. Wængonguī eñēmi. Bitō wi ænete bai cæbi ate Pabodoidi nāni apænete wadāni mīmōnē guicæimpa, ante apæneedāni. ⁴ Codito æbānō cæcāā, ante botō edonque apænequēnēmo iīmopa. Iīnque mīnitō botō beyæ ante apænedinque, Pabodo edonque apæneccæāimpa, ante Wængonguī ingante apæneedāni āmopa. ⁵ Wadāni inānite bee tēninque mīnitō ocai encamīni inte eñente cæedāni. Pōnēnāmaī ināni do eñencædānimpa, ante waa apænete cæedāni. ⁶ Ayæ Wængonguī waadete pōnō apæneccā eñēninque mīnitō adobaī wadāni inānite waadete pōnō apænedinque waa pōnī apæneedāni. Wadāni, Æbānō iī, ante eñencæte ante wæyōnānite mīnitō wæætē nō pōnī eñēmīni inte nōingā apænemīni eñencædānimpa.

Waa quēwencæmīnimpa, ānānīpa

⁷ Botō Pabodobo æbānō quēwēmoo, ante nē eñēningā inte Tiquico ñōwo mīnitō weca pōninque mānīnō ante apæneccā eñencæmīnimpa. Tōmengā mōnō tōniñacā bai iñongante mōnitō tōmengā ingante waa waadete

pōnēmōnīpa. Tōmengā mōnō Awēnē nempo quēwēninque mōnitō tōnō godongāmæ cæcā inongā inte mōnō pōnencabo tōmāmō imonte pōnēninque mōnō beyæ cōwē ædæmō cæcā ingampa. ⁸ Mīnitō, Pabodoidi æbānō quēwēnānīi, ante eñencæte ante wæmīnitawo. Edæ, Tiquico mānīnō ante apænedinque mīnitō imīnite ædæmō apæneccā eñēninque mīnitō wampo pōnencæmīnimpa, ante cædinque botō ñōwo tōmengā ingante mīnitō weca da godōmo pongā aedāni. ⁹ Tiquico goyongā tōmengā tōnō Ōnetīmo mīni cabo nē inongā incæ guēa gocæcāimpa. Ōnetīmo cōwē ædæmō cæte nē pōnengā ingampa, ante adinque mōnitō tōmengā ingante waadete pōnēmōnīpa. Iīnque tōmēna iñōmō, Pabodoidi weca æbānō cædānīi, ante tōmānō ante apæneda eñencæmīnimpa.

¹⁰ Botō tōnō guēa tee mōnete ongongā Aditadoco iñōmō tōmengā mīnitō imīnite, Waa quēwēedāni, angampa. Ayæ Bedēnabee nānō wænquicā Māadoco adobaī, Waa quēwencæmīnimpa, angampa. Tōmengā ingante æbānō waa cæquīi, ante do āmo eñēmīnitapa. Iīnque tōmengā pongā adinque waa cæedāni. ¹¹ Ayæ wacā Itota Yoto nāni ānongā adobaī, Waa quēwencæmīnimpa, angampa. Botō Wængonguī Awēnē Odeye nempo quēwēnāni beyæ cæyōmo oodeoidi incæ

wadāni cædāmaī iñōnānite
mānīnānique botō tōnō
godongāmæ cædinque pōnō
ædæmō cædāni æninque botō
wampo pōnentabopa.

12 Ayæ mīni cabo iñongā
inte Epapada iñōmō tōmengā
Itota Codito ingante nē
cædongā inte adobaī, Waa
quēwēedāni, angampa.
Tōmengā Wængonguī in-
gante nanguī apænedinque,
Codotenteidi iñānite bitō
godō cæbi ate tōmēnāni
picænāni baī bacædānimpa.
Ayæ bitō angainō tōmānō
ante ēñente cædāni inte
tōmēnāni tæī piñante
ēwocacædānimpa, ante
tōmengā mīnitō beyæ
ante cōwē apænecampa.

13 Mīnitō beyæ tōmengā
nanguī cæcampa. Daoditea
iñōmō nāni pōnencabo beyæ
adobaī Yedapodi iñōmō
nāni pōnencabo beyæ adobaī
tōmengā nanguī cæcampa,
ante botō nāwangā apænebo
ēñeedāni.

14 Ayæ, Waa
bacædānimpa, ante mōnō
nē cædongā tōmengā emōwo
Odoca tōmengā iñōmō mōnō
nē waadecā ingampa.
Tōmengā tōnō Deēma, Waa
quēwencæmīnimpa, ante
adobaī ānapa.

15 Ayæ
botō Pabodobo beyæ ante
wæætē Daoditea iñōmō
mōnō tōñīadāni iñānite
mīnitō, Waa quēwēedāni,
ædāni. Diimpa iñante, Waa
quēwēedā, ædāni. Ayæ Codito
ingante nāni pōnencabo
tōmēnā oncōnē godongāmæ
ponte apæneyōnānite
mīnitō wæætē botō beyæ

apænedinque, Pabodo,
Waa quēwēedāni, angampa,
ædāni.

16 Ayæ iinta botō cadota
ante yewæmōinta iinque
adinque mīnitō, Daoditea
iñōmō Codito ingante nāni
godongāmæ pōnencabo
adobaī acædānimpa, ante
cædinque da godōmīni
ænte acædānimpa. Ayæ
daoditeaidi iñānite botō
cadota ante yewæmōninta
adobaī āmīni da pōnōnāni
æninque aedāni.

17 Ayæ Adoquipo in-
gante apænedinque, Bitō
mōnō Awēnē pōnō angā
ēñēnīmi inte bitō cæquēnēnō
ante tōmāā ædæmō cæe,
ædāni. 18 Botō Pa-
bodobo tōmēmo ōnompoca
yewæmōninque, Waa
quēwēedāni, ante tōmēmo
emōwo ante yewæmōmopa.
Botō æbānō yæguincamē
encapote wæboī, ante
pōnēninque mīnitō Wængonguī
ingante apæneedāni āmopa.
Wængonguī waadete nānō
pōnō cædō ænte entawencæmīnimpa
ante māninque ante yewæmōmopa.

1 Tetadönitenteidi inänite Pabodo cadota ante tänota nänö yewæmongainta

*Pabodo, Waa quëwëedäni,
ante apæ necäimpa*

¹ Botö Pabodobo inömo imopa. Mönö töninada Tidibänö tönö Timoteo tönö godongämæ apænete ate yewæmömo aedäni. Mönö Mæmpo Wængongui nempo ayæ mönö Awënë Itota Codito nempo quëwëningue minitö Tetadönica inömö quëwëningue Codito ingante godongämæ mini pönencabo ëñëedäni. Mönö Wængongui waadete pönö cæcä ate minitö gänë entawencæminimpa, ante yewæmömönipa.

*Tetadönitenteidi nani wede
pönëno*

² Mönitö möni apæneyedë minitö tömämäni beyæ ante Wængongui ingante cöwë waa ate pönëningue apænemönipa. ³ Minitö Itota ingante æbänö wede pönente cæmüni imünipa, ante ayæ tömengä ingante waadete pönëningue æbänö cæmüni imünipa, ante cöwë apænemönipa. Ayæ minitö wæwëmüni incæ, Mönö Awënë Itota Codito pongä ate watapæ bacæimpa, ante pönëningue æbänö wæntæye inämaï ee cæmüni imünipa, ante adingue mönitö Wængongui mönö Mæmpo weca æyedëmë ponte apænedingue cöwë

mäninö ante pönëningue apænemönipa. ⁴ Mönitö töninämüni, minitö Wængongui nänö në waademüni inömini inte ëñëedäni. Tömengä minitö imünite apænte ængacäimpa, ante do ëñëmönipa. ⁵ Edæ Itota ingantedö ante mönitö watapæ möni apænedö ante wüi önonquedö ante apænetamönipa. Wæætë Wængongui nämä tæi piñænte në angä beyænque mönitö minitö imünite apænedingue Awënë inte bai apænetamönipa. Wængongui Önöwoca mönitö tönö godongämæ cæcä beyænque mönitö mäninö möni watapæ apænedö ante, Nö impa, ante ædæmö pönëningue apænemönipa. Mänömaï apænemöni ëñëmüni adingue mönitö, Wængongui minitö imünite apænte ængacäimpa, ante do ëñëmönipa. Ayæ minitö weca quëwëningue mönitö æbänö minitö beyæ ante quëwentamönii, ante do ëñëmünipa.

⁶ Wængongui Önöwoca watapæ nänö topämo ante pönongä ænimüni inte minitö nanguï caate wæmüni incæte Wængongui nänö angainö ante ëñëningue Ao ante æmünitapa. Mönitö æbänö cæmönii, ante adingue Awënë Itota Codito æbänö cæcäa, ante adingue minitö adobaï möni cæbaï cæmüni bamünitapa. ⁷ Iningue Mäatedöniabæ quëwënanüni tönö Acayabæ quëwënanüni inömö Itota Codito ingante

nē pōnēnāni inōnāni inte
tōmēnāni tōmānāni mīni
cædī adinque mīni cæbaī
adobaī cædānitapa. ⁸ Mīnitō
wede pōnēnīnque apænemīni
beyænque Wængonguī nānō
angainō ante Māatedōniabæ
quēwēnāni tōnō Acayabæ
quēwēnāni ēñēnāni incæte
wīī mānīī mēñōmogaque
iñōmō quēwēnāni ēñēnānīpa.
Wæætē ædōmē quēwēnāni
iñōnānite wadāni mīnitō
Wængonguī ingante mīni
wede pōnēmāmo ante ted-
edāni do ēñēnānīpa.

Iñinque mōnitō mānīī
beyæ quīnante godōmenque
apænequīī. ⁹ Edæ, Mōnitō
mīnitō weca ēñacæ pōnīnque
apænemōni ēñēnīnque mīnitō
æbānō watapæ ēñēmīnitapa,
ante mānīnāni nē pōnēnāni
incæ apænedāni ēñēmōnīpa.
Ayæ adodāni mīnitō imīnitedō
ante iīmaī ante apænedānīpa.
Mīnitō, Mōnitō wængonguīdi
impa, ante mīni cōnōnincacoo
incæ emō cæte wadæ
pōnīnque mōnō Wængonguī
gāmænō pōmīnitapa, ante
apænedāni ēñēmōnīpa.
Ayæ, Nāwā Wængonguī
nē Quēwēnongā ingante
ēñente cæcæmōnīpa, ante
pōmīnitapa, ante apænedāni
ēñēmōnīpa. ¹⁰ Ayæ
tōmengā Wengā oōnæde
nē quēwēnongā inte ocæ
emænte poncæcāimpa, ante
mīnitō wānō cōmīni imīnīpa,
ante apænedāni ēñēmōnīpa.
Tōmengā do wængaingā
iñongante Wængonguī, Ñāni
ōmæmōe, angā nē ñāni
ōmæmongaingā ingampa.

Iñinque Wængonguī mōnō
imonte nānō piinte pan-
guīmāmo ante wæyōmonte
tōmengā Wengā iñōmō ængā
beyænque quēwēnguīmō
imōmpa.

2

*Pabodo Tetadōnica iñōmō
nānō cædō*

¹ Mōnitō tōniñamīni
ēñēedāni. Mōnitō mīnitō weca
mōni ēñacæ pōñedē mōni
cædinō wīī oñonque impa,
ante mīnitō do ēñēmīnīpa.
² Mōnitō do mīni ēñēnīnō baī
mōnitō wēēnēñedē Pidipoto
iñōmō quēwēñōmōnite
māniñōmō quēwēnāni
mōnitō imōnite wēnæ
wēnæ cædāni beyænque
wæwente intamōnīpa.
Adodāni mōnitō imōnite,
Mīnitō wēnæ wēnæ cæmīni
imīnīpa, ante tedewēnāni
ēñēnīnque wætāmōnīpa, ante
mīnitō adobaī ēñēmīnīpa.
Ayæ mīnitō weca ponte
quēwēñōmōnite waodāni
tæiyænāni mōnitō imōnite
Baa ante, Mīnitō apænedāmaī
incæmīnīpa, ante wææ
ānāni incæte Wængonguī
mōnitō tōnō godongāmæ
cæcā beyænque tōmengā
ingantedō ante watapæ mōni
apænedō ante mīnitō imīnite
guīñēnāmaī apænetāmōnīpa.

³ Edæ mōnitō, Wængonguī
ingante pōnēmīni iñinque waa
imaimpa, ante mīnitō imīnite
nanguī apænemōni inte wīī
babæ wapiticæ pōnēnīnque
apænemōnīpa. Wīī wen-
tamō entawēnīnque pōnente
apænemōnīpa cæmīnīi.
Ayæ adobaī, Mīnitō oda

cæcæminimpa, ante cædāmaī
 inte mōnitō wīi wapiticæ
 apænemōnipa. ⁴ Wæætē
 Wængonguī mōnitō imōnite
 apænedinque, Waa cæmini
 abopa, āninqe, Mīnitō
 Itota ingantedō ante botō
 watapæ apænedō ante nē
 apænemīni ēñencædānimpa,
 ante angā ēñēninqe mōnitō
 nē apænemōni imōnipa.
 Mōnitō, Waodāni mōnitō
 imōnite waa acædānimpa,
 ante cædāmaī inte wæætē,
 Wængonguinque mōnitō
 imōnite waa acæcāimpa, ante
 cædinque apænemōnipa. Edæ
 tōmengā, Æbānō entawēmīni,
 ante mōnō entawēñōmō ante
 nē acā ingampa. ⁵ Wadāni
 nāmā beyænque ante,
 Waa tedemōni ēñēninqe
 mōnitō imōnite wæætē
 pōnō cæcædānimpa, ante
 babæ cædāni bai mōnitō
 iñōmō dicæ mānōmaīnō
 ante mīnitō imīnite babæ
 cætamōniyaa. Mānōmaīnō
 ante do ēñēmīnipa. Ayæ,
 Mōnitō wīi mīnitō godonte
 æinta ante beyæ apænetamōnipa
 ante do ēñēmīnipa. Æbānō
 cætamōnipa, ante Wængonguī
 nē acā ingampa. ⁶ Waodāni
 mōnitō imōnite waa acædānimpa,
 ante mōnitō dicæ amōnitawogaa.

Ayæ, Mīnitō incæ wadāni
 incæ mōnitō imōnite waa
 acædānimpa, ante dicæ
 amōnitawogaa. ⁷ Edæ, Itota
 Codito nānō da godon-
 gaīmōni inōmōni inte mōnitō
 mīnitō imīnite, Pōnōmīni
 æninqe quēwencæmōnimpa,
 amōni bai waa incædōnimpa.
 Wæætē mīnitō weca
 quēwēninqe mōnitō wānā

nānō wēñænāni guiyānāni
 inānite ædæmō cædā bai
 adobaī mīnitō imīnite
 cætamōnipa. ⁸ Mīnitō
 imīnite nanguī pōni waadete
 pōnēmōni inte mōnitō, Itota
 ingantedō ante Wængonguī
 nānō watapæ apænedō ante
 mīnitō imīnite apænedinque
 watapæ totamōnipa. Ayæ
 mīnitō nō mōni nē waademīni
 iñōmīnite mōnitō mīnitō
 beyæ quēwentamōnipa.
 Ayæ mīnitō beyæ wæmōni
 incæ adobaī watapæ to-
 baīmōnipa. ⁹ Mōnitō
 tōniñamīni ēñēedāni. Nan-
 guī pōni mōni cædinō ante
 mīnitō do ēñēmīnipa. Itota
 ingantedō ante Wængonguī
 nānō watapæ apænedō
 ante mōnitō mīnitō weca
 quēwente apænedinque,
 Mōni quēwengæimpa, ante
 wīi eyepæ godō wædō
 ante dicæ antamōniyaa.
 Wæætē edæ, Mīnitō wædāmaī
 incæminimpa, ante mōnitō
 itædē incæ woyowotæ incæ
 tōmēmōni nanguī cædinque
 ante quēwentamōnipa.

¹⁰ Mīnitō nē wede pōnēmīni
 weca quēwēninqe mōnitō
 tæiyæ waēmō ewocamōni
 inte nō cæte quēwēñōmōnite
 mīnitō, Wēnæ wēnæ
 cæminipa, ante ædō cæte
 anguīmīni. Wæætē mōnitō
 cædinō adinque mīnitō,
 Mōnitō æbānō quēwēmōni
 imōnii, ante do amīni inte
 nē apænemīni imīnipa.
 Wængonguī adobaī ante
 do acā ingampa. ¹¹ Edæ
 waocā mæmpocā tōmengā
 wēñænāni iñōnānite tōmengā,
 Mīnitō ēñenguīmīni, ante

odömongä bai mönitö adobai
 minitö tömämäni iñöminite
 adocanque adocanque in-
 gante, Bitö eñenguimi, ante
 odömonte apænetamönipa.
 Mänömai cætamönipa, ante
 minitö do eñëminipa. ¹² Mini
 quëwënö adinque Wængongui
 tocæcäimpa, ante cædinque
 minitö tæiyæ waëmö
 quëwencæminimpa, ante
 mönitö nanguï apænetamönipa.
 Ayæ, minitö mänömai cæte
 quëwencæminimpa, ante
 waadete apænetamönipa.
 Ayæ adobai mönitö wæætë
 wæætë apænedinque minitö
 iminite adodö ante ancaa
 apænetamönipa. Wængongui
 iñömö, Botö Awënë Od-
 eye nempo quëwëninque
 minitö botö ñäö emöñömö
 botö tönö godongämæ
 quëwencæminimpa, ante
 tömengä minitö iminite aa
 pedinque apænte ængampa.

¹³ Ayæ adobai mönitö
 Wængongui nänö an-
 gainö ante minitö iminite
 apænemöni eñëninque minitö
 ö ænte do pönëminitapa.
 Näwangä Wængongui nänö
 angainö impa, ante adinque
 minitö, Wiï waodänique
 nani angainö impa, ante
 pönëninque wæætë, Näwangä
 Wængongui nänö angainö
 impa, ante pönëninque ö
 æminitapa. Ìninque minitö
 në wede pönëmini inte
 Wængongui nänö angainö
 entawëmini beyænque nan-
 guï cæmini iminipa, ante
 eñëninque mönitö Wængongui
 ingante cöwë waa ate pönente
 apænemönipa. ¹⁴ Oodeabæ

iñömö Wængongui ingante
 godongämæ nani pönencabo
 iñömö tömengä nempo
 quëwëñönänite oodeoidi
 tömënäni inänite togænte
 pänäni wädäni bai minitö
 mönitö tönïñamäni iñömini
 minitö ömæ iñömö në
 quëwënäni incæ minitö
 iminite adobai cædäni
 wæminitapa. Mänömai cædäni
 wædinque minitö Oodeabæ
 iñömö Wængongui ingante
 godongämæ nani pönencabo
 wädäni bai adobai wæmini
 baminitapa.

¹⁵ Oodeoidi iñömö
 Wængongui beyæ në
 apænegainäni inänite
 wænönäni wængadänimpa.
 Ayæ ate tömënäni pæinäni
 iñömö Itota Codito ingante
 wænönäni wængacäimpa.
 Ayæ ñöwodäni adocabodäni
 incæ mönitö imönite adobai
 togænte wido cædänitapa.
 Mäninäni nani cædinö ad-
 inque Wængongui tömënäni
 inänite ædö cæte waa
 aquingää. Adodäni incæ
 waodäni tömänäni inänite
 piinte quëwënönänimpa
 töö. ¹⁶ Edæ oodeoidi
 inämai inäni inänite, Codito
 ængä beyænque minitö
 quëwencæminimpa, ante
 apænedämai incæminimpa,
 ante cæcæte ante mäninäni
 oodeoidi incæ mönitö imönite
 Baa äninque wææ cædänipa
 töö. Mänömai cöwë wënæ
 wënæ cædinque tömënäni
 wæætë wæætë nani wënæ
 wënæ cædincoo idæwaa
 cædänipa. Idæwaa i ìninque
 Wængongui nänö ængui bate
 piimämo tömënäniya do pon-
 gatimpa.

Tetadönitenteidi weca Pabodo eñacæ pöinente wæcampa

¹⁷ Incæte mōnitō tōññamīni eñēdāni. Tōmēnāni ānāni beyæ mōnitō mīnitō imīnite emō cæte godinque wīi wantæpiyæ ante gotamōnipa. Godinque mīnitō imīnite adāmaī imōni incæte mōnitō mīnitō beyæ ante cōwē pōnentamōnipa. Mīnitō imīnite nanguī aīnente wæmōni inte mōnitō, Æbānō cæte goquimōnii, ante pōnēninque nanguī cætāmōnipa. ¹⁸ Edæ mīnitō weca pōinente wætāmōnipa. Botō Pabodobo inōmo inte wæætē wæætē nō pōinēmo intabopa. Mōnitō pōinēmōni incæte Tatāna wæætē mōnitō imōnite wææ cæcā wætāmōnipa. ¹⁹ Mōnō Itota Codito nānō ponguionæ tōmengā weca ongōninque mōnitō æbānō ante beyæ watapæ bacæimpa, ante pōnēmōni imōnii. Wīi mīnitō beyænque toquimōnii. Edæ nē pōnēmīni inōmīni inte mīnitō do mōni nē watapæ todōmīni imīnitapa. Ayæ waodāni tæi emonte gānā cædinque poganta ænte todāni bai mīnitō beyænque ante mōnitō nē toquimōni imōnipa. ²⁰ Nāwangā impa. Waa pōni cæmīni inīnque mīnitō mōni nē waa amīni inōmīni inte mōni nē watapæ todōmīni imīnipa.

3

¹ Mānōmaī beyæ mōnitō, Mīnitō imīnite adāmaī inte awædō, āninque, Ædō cæte godōmenque wānō cōmōni inguimōnii, ante pōnēninque mōnatō adomōnaque Atēna iñōmō ongonguēnēmōna

imōnapa, ante pōnente wætāmōnapa. ² Ayæ Timoteo nē mōnō tōññacā ingante mīnitō weca ante da pōnōmōna pongantapa. Tōmengā iñōmō Wængonguī tōnō godongāmæ cædongā iñongante Itota mōnō Codito ingantedō ante mōnō watapæ apænedō ante eñencædānimpa, ante odōmonte apænedongā ingampa. Tōmengā mīnitō imīnite, Mīni wede pōnēnō ante tæi ongonte quēwēdāni, ante ayæ, Wampo pōnēninque tæi piñænte cæedāni, ante ædæmō apænecæcāimpa, ante mōnatō tōmengā ingante da pōnōmōna pongantapa. ³ Wadāni mīnitō imīnite quiēmē cædāni caate wæmīni incæte tōmāmīni wadō pōnēnāmaī inte ñimpo cædāmaī incæmīnimpa, ante cædinque Timoteo ingante da pōnōmōna pongantapa. Mōnō imonte cōwē mānōmaī cædāni caate wæquēnēmō imōmpa, ante mīnitō do edonque pōni eñēmīnipa. ⁴ Ayæ mīnitō weca mōni quēwēñedē mōnitō mīnitō imīnite apænedinque,

Mōnō imonte quiēmē bai togænte panguinānidō anguēnē, ante wæætē wæætē apænetāmōnipa. Edæ mīnitō eñēnō bai māñinō do batimpa. ⁵ Mānōmaī beyæ botō, Ædō cæte godōmenque wānō cōmo inguimoo, ante, Mīni wede pōnēnō æbānō impa, ante botō eñencæboimpa, ante Timoteo ingante da pōnōmo

pongantapa. Wēnæ awēnē, Oda cæe, ante nē ānewēnongā iñōmō mīnitō imīnite, Oda cæedāni, angā ēñēninque mīnitō wabānō ēñēmīnimpa, ante botō ancai guñente wætabopa. Mānōmaī ēñente cæmīni inique mōnitō cædinō wo ēwente babaimpa, ante pōnentabopa.

⁶ Incæte Tīmoteo mīnitō weca quēwēninque ñōwoque mōnitō weca ocæ ēmænte pongantapa. Mīni wede pōnēnō ante apænedinque tōmengā, Wede pōnēnānipa, angantapa. Ayæ, Nē waadete pōnēnāni inānipa, ante apænecā ēñentamōnapa. Mīnitō mōnatō beyæ cōwē waa pōnēmīni imīnipa, ante tōmengā apænecā ēñentamōnapa. Ayæ mōnatō mīnitō imīnite aīnēmōna inte wæmōna bai mīnitō adobai mōnatō imōnate aīnēmīni inte wæmīni imīnipa, angantapa.

⁷ Mānōmaī beyæ mōnitō tōñīfamīni ēñēdāni. Quiēmē beyæ wæmōna incæ ayæ mōnatō imōnate togænte pānāni wæwēmōna incæte mōnatō mīni wede pōnēnō beyænque wæætē wampo pōnente batamōnapa. ⁸ Mīnitō mōnō Awēnē ingante ñimpo cædāmaī pōnēmīni beyænque mōnatō ñōwo wampo pōnente bai quēwēmōna imōnapa. ⁹ Mōnatō mōnō Mæmpo Wængonguī weca ongōninque mīnitō beyæ nanguī watapæ tomōna inte wæætē apænemōnapa. Incæte mīnitō beyæ ante Wængonguī ingante ædō cæte waa ate pōnente eyepæ

apænequīmōnaa. ¹⁰ Mīnitō mīni wede pōnēnō ante æbānō ayæ wīī eyepæ pōnēmīni, ante wæmōnipa. Inique, Mīnitō imīnite wæætē adinque mōnitō odōmonte apænemōni ēñēninque mīnitō eyepæ pōnencæmīnimpa, ante cædinque mōnitō woyowotæ itæde Wængonguī ingante nō nanguī pōni apænemōni imōnipa.

¹¹ Wængonguī mōnō Mæmpo incæ mōnō Awēnē Itota Codito tōnō mōni goquinō ante tōinō pinonte bai cæda ate mīnitō weca gocæmōnimpa. ¹² Mōnitō mīnitō imīnite godōmenque waadete pōnēmōni bai mōnō Awēnē Itota pōnō cæcā ate mīnitō adobai mīnitō weca wacā ingā wacā ingā godōmenque godōmenque waadete pōnencæmīnimpa, amōnipa. Ayæ waodāni tōmānāni inānite godōmenque waadete pōnencæmīnimpa, amōnipa. ¹³ Tōmengā pōnō cæcā beyænque mīnitō tæimō entawente incæmīnimpa, amōnipa. Edæ mōnō Awēnē Itota quīnāni nē tæiyæ waēmō ēwocadāni tōmānāni tōmengā tōnō godongāmæ poncædānimpa. Tōmēnāni nāni pōñedē mīnitō iñōmō Wængonguī mōnō Mæmpo weca pōmīni adinque tōmengā ædō cæte, Wēnæ wēnæ cæmīni imīnipa, ante anguingāā. Mīnitō tæiyæ waēmō ēwocamīni incæmīnimpa, amōnipa.

Wængonguī waa acæcäimpa, ante mönō quēwēnō ante

1 Mönitō tōniñamīni ēñēdāni. Adodeque ayæ apænequīmōni imōnipa. Mīni quēwēnō ante Wængonguī waa acæcäimpa, ante mönitō, ĩmaī quēwēdāni, ante do wææ odōmonte apænemōni ēñēmīnitawo. ĩnque mīnitō Ao ante quēwēnōmīni imīnipa. Nōwo ĩñōmō mönitō Awēnē Itota emōwo ante apænedinque mīnitō imīnite, Mānīnonque ante gomonga cæte quēwencæmīnimpa, ante ancaa apænemōnipa.

2 Awēnē Itota nānō änō ante ēñente cædinque mönitō mīnitō imīnite wææ ānque, ĩmaī cæedāni, antamōnipa. Mānīnō mōni wææ ante odōmonte apænedō ante mīnitō do ēñēnimīnipa.

3 Wængonguī nānō änō ĩñōmō ĩmaī impa. Mīnitō ĩñōmō tæiyæ waēmō ewocate quēwenguēnēmīni imīnipa. Wacā nānōogæ ingante godō towente cædāmaī inte edæ ononque mīni nānōogænque quēwenguēnēmīni imīnipa.

4 Onguīñæmīni tōmāmīni ĩñōmō, Botō moncæboimpa, ante cædinque mīnitō, Æbānō cæte nānōogæ æmo ate Wængonguī tōnō waodāni waa aquīnānīi, ante ēñenguēnēmīni imīnipa. Mīnitō, Tæiyæ waēmō ewocadinque ængæimpa, ante ēñenguēnēmīni imīnipa. 5 Wīi wadāni baī, Wængonguī ingante æbānō ingaingā ingāā, ante ēñēnāmaī ināni baī onquiyænque ante nāni

towēnonque ante pōnēnāmaī quēwencæmīnimpa. 6 Mānīnō ante nē pōnengā ĩñōmō, Botō tōniñacā nānōogængā ingampa, ante pōnēninque tōmengā nānōogæ ingante towente cædāmaī ĩnque tōmengā ingante wēnæ wēnæ cædāmaī incæcäimpa.

ĩmaī wēnæ wēnæ cædāni inānite Awēnē Itota pancæcäimpa. Wēēñēdē mānīnō ante mīnitō imīnite apænedinque do wææ angamōnimpa. 7 Edæ Wængonguī mönō imonte wīi, Towencæmīnimpa, ante apænte ængacäimpa. Wæætē, Mīnitō tæiyæ waēmō ewocate quēwencæmīnimpa, ante tōmengā mönō imonte apænte ængacäimpa. 8 Mānōmaī beyæ æcānō mānīnō ante Pabodo nānō, ĩmaī cæedāni, ante nānō wææ odōmonte apænedō ēñēninque Baa āna ĩñōmō tōmengā wīi waodānique inānite ēñēnāmaī inte Baa angā ingampa. Wæætē Wængonguī mīnitō imīnite nānō Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca nē pōnongā ingante ēñēnāmaī inte Baa angā apa quēwēmīni.

9 Mīni pōnencabo mīni tōniñadāni ĩñōnānite mīni waadete pōnēnō ante mönitō quīnante yewæmonguīmōnīi. Edæ mīnitō tōmēmīni imīnite, Wacā ingā wacā ingā waadete pōnencæmīnimpa, ante Wængonguī odōmonte apænecā ēñēmīnitapa tōō. 10 Nō impa. Mātedōniabæ tōmāmæ ĩñōmō mönō pōnencabo mönō tōniñadāni

tömänäni inänite do waadete pönemini iminipa. Incæte möni töninamini, Minitö mäninö ante gomonga cæte quëwencæminimpa, ante ancaa apænemönipa. 11 Minitö piyænë cæte quëwencæminimpa. Wadäni, Æbänö cæquënenäni inänii, ante cöwë änämaï incæminimpa. Ayæ, Wæntæye inämaï inte mini öonpoca cæte quëwencæminimpa. Mäninö do möni apænedö bai minitö, Cæinëmönipa, ante cæcæminimpa, ämönipa. 12 Mänömaï cæmini bai iimö inö iimö inö mini quëwënö adinque wadäni nê pönënamäi inäni wæætë minitö iminite waa acädänimpa. Ayæ adobai minitö waodäni inänite, Pönömïni æncæmönimpa, ante änewënämaï quëwencæminimpa.

Mönö Awënë Itota nänö occä emænte ponguionæ

13 Mönitö töninamini eñnedäni. Nê æmæwo wængainäni inö mö äbänö baquinäni, ante minitö eñencæminimpa, ante yewæmömönipa. Wadäni, Mönö ñäni ömæmongæimpa, ante pönënamäi inäni inte wæwënäni bai minitö wii adobai wæwëmini incæminimpa, ante yewæmömönipa. 14 Itota æmæwo wæningä incæ ñäni ömæmonte inongäimpa, ante pönëmö imompa. Itota ingante pönente nê wængainäni inönänite Wængongui inö mö mäninäni inänite Itota tönö tömengä weca ænte mämongä poncädänimpa, ante adobai pönëmompa.

15 Wængongui nänö apænedö bai mönitö iimaï ante minitö iminite apænemönipa. Awënë Itota nänö ponguionæ mönö nê miimö quëwëmö inte ayæ ongömö inö mö mönö wii täno tömengä weca gocæmönipa. Wæætë tömengä ingante pönëninque nê æmæwo wængainäni inte mäninäni inö mö täno goquinänidö anguënë. 16 Edæ mönö Awënë Wængongui nänö wææ änonque ante yedæ äñongä Wængongui anquedoidi tæiyæ awënë aa pecæcäimpa. Wængongui todompeta nani ancadeca adocanque we we öoncæ cæyongä mönö Awënë Codito incæ öönædë quëwente pö wææncæcäimpa, pö wææñongä tömengä ingante nê pönente wængainäni tömënäni täno ñäni ömæmoncädäni. 17 Ayæ ate Wængongui cæcä beyænque mönö nê miimö quëwëmö inte ayæ ongömö inö mö mönö tömënäni tönö godongämæ boguimancodë æicæmönipa. Boguimancodë æidique mönö Awënë öönædë inö wææ pöñongante mönö tömengä ingante bee tencæmönipa. Inique cöwë Awënë weca quëwencæmönipa. 18 Mänömaï beyæ, Mönö Awënë Codito incæ öönædë quëwente pö wææncæcäimpa, ante pönëninque wampo pönencädänimpa, ante cædinque minitö wacä ingä wacä ingä ædæmö apæneedäni.

5

¹ Nōwo mōnitō tōniñamini eñēedāni. Æōnædō māni baquī, ante mīnitō imīnite ædō cæte yewæmonguimōnii.

² Edæ mōnō Awēnē Itota nānō ponguionæ iñōmō nē awēmō ængā woyowotæ iñontobæ pō guicā bai iñontobæ baquīnō anguēnē, ante mīnitō tōmēmini waa eñēmīnipa edæ.

³ Woadāni, Mōnō piyænē cæte guīñenāmai quēwēmōmpa, ante nāni tedeyedē ēnengā iñontobæ wēñæ nantate wæcā bai tōmēnāni adobai iñontobæ nāni ōmæ ēwenguinō baquīnō anguēnē. Iñinque ædō cæte wodii wīnonguīnānii.

⁴ Incæte mīnitō mōnitō tōniñamini eñēedāni. Māniōnæ nāni wæwente eōnæ nē awēmō ænongā pō guicā bai iñontobæ iñinque bayonte mīnitō wīi wēmō iñōmō quēwēmīni inte guīñenāmai incēmīnimpa.

⁵ Mīnitō Wængonguī wēñæmīni imīni iñinque ñāō iñōmō tōmāmīni quēwēmīni imīnipa. Mōnō cōwē wentamō iñōmō cædōnāni bai wīi imōimpa.

⁶ Mānōmai beyæ mōnō wīi wadāni mō ñōnāni bai mongæimpa. Wæætē mōnō ñāni ōmæmōnīnque nāmā wææ ante quēwēmō ingæimpa.

⁷ Edæ tōmēnāni nē mōnāni iñōmō woyowotæ mōnāni inānipa. Ayæ wadāni tī nāmæ bedinque nē quidi quidi dowænte ināni iñōmō woyowotæ bete badānipa.

⁸ Incæte mōnō ñāō iñōmō cægōmō inte nāmā wææ ante quēwēmō ingæimpa. Tæīneta wææ wēñate bai cædinque

Itota ingante mōnō wede pōnēnō ante mōnō waadete pōnēnō ante mōnō entawente quēwengæimpa. Tæīneta ocabogata wææ encate

bai cædinque mōnō edæ, Wængonguī ængā beyænque quēwencæmōimpa, ante pōnēnō ante mōnō ēwocate quēwengæimpa.

⁹ Edæ Wængonguī nānō ænguī bate pīnguīmāmo ante tōmengā, Wīi wæwencēmīnimpa, ante mōnō imonte apænte ængacāimpa.

Wæætē mōnō Awēnē Itota beyæ tōmengā mōnō imonte ængā beyænque quēwencæmōimpa.

¹⁰ Tōmengā, Botō tōnō quēwencēmīnimpa, ante mōnō beyæ wængacāimpa. Iñinque mīi imō incæ wænte imō incæ mōnō cōwē tōmengā weca quēwencæmōimpa.

¹¹ Mānōmai beyæ mīnitō iñōmō do cæmīni bai gomonga cæedāni. Wampo pōnencædānimpa, ante cædinque mīnitō wacā ingā wacā ingā ædæmō apænedinque, Æmæwo pægāimīni inte tæī piñante cæedāni, ante odōmōnte apæneedāni.

Mōnō tōniñadāni inānite Pa-bodo nānō ānō

¹² Nōwo mōnitō tōniñamini eñēedāni. Mīnitō imīnite iīmai apænemōnipa. Mīnitō weca nē nangui odōmōnte apænedāni iñōnānite mīnitō tōmēnāni inānite waa acēmīnimpa, amōnipa. Edæ Awēnē Itota apænte nānō ænīnāni inte tōmēnāni, Mīnitō iīmai waa quēwēedāni, ante

mīnitō īmīnite nē aadāni
inānīpa. ¹³ Tōmēnāni nāni
cædō beyænque mīnitō
tōmēnāni inānite godōmenque
nanguī waa amīni inte
waadete pōnēedāni. Mīnitō
wacā ingā wacā ingā piyænē
cæte quēwēedāni.

¹⁴ Mōnitō tōniñamīni
ēñēedāni. Mīnitō īmīnite
iimāi ante ancaa amōnīpa.
Wæntæye ināni inānite
wææ ante apæneedāni.
Guñente ināni wampo
pōnencædānimpa, ante
tōmēnāni inānite ædæmō
apæneedāni. Æmæ pōnēnāni
tōnō godongāmæ cæedāni.
Wadāni tōmānāni inānite
mīnitō waadete ee cæedāni
amōnīpa.

¹⁵ Æcāmenque ingante
wadāni wēnæ wēnæ cædāni
adinque mīnitō Baa amīni
beyænque mānīnāni wæætedō
wæætē nāēmæ wēnæ wēnæ
cædāmaī incædānimpa.
Wæætē wacā ingā wacā ingā
cōwē waa cæcæmōnimpa,
ante pōnēninque cæedāni.
Ayæ wadāni tōmānāni inānite
adobaī cæedāni.

¹⁶ Mīnitō cōwē watapæ tote
quēwēedāni. ¹⁷ Wængonguī
ingante woyowotæ itædē
apænete quēwēedāni. ¹⁸ Mīni
quēwenganca quēmē baī
ba incæte mīnitō cōwē
Wængonguī ingante waa
ate pōnēninque apæneedāni.
Edæ Itota Codito nempo nē
quēwēmīni inte mānīnō ante
mīnitō beyæ ante Wængonguī
nānō anō impa.

¹⁹ Wængonguī Ōnōwoca
nānō cæinō adinque mīnitō
tōmēngā ingante ædō cæte,

Cædāmaī iē, ante wææ
anguīmīni. ²⁰ Wængonguī
beyæ nē apænedāni nāni
apænedō ēñēninque mīnitō
badete todāmaī quēwēedāni.
²¹ Wæætē waodāni nāni
apænedō tōmānō ante
ēñēninque, Æbānō i, ante
edonque ēñengæimpa,
ante cædinque mīnitō, Nō
nāni anō i, Babæ nāni
anō i, ante pōnēninque do
ēñencæmīnimpa. Waa anō
impa, ante ēñēninque mīnitō
mānīnō ante ō ænte baī
quēwēedāni. ²² Quēmē wēnæ
wēnæ cæquīi, ante adinque
mīnitō Baa ante gomō aedāni.

²³ Wængonguī incæ nē
piyænē cædongā inte pōnō
cæcā beyænque ædæmō
tæiyæ waēmō entawēmīni
incæmīnimpa. Awēnē Itota
mōnō Codito tōmēngā nānō
ponginganca mīnitō iñōmō
Wængonguī pōnō cæcā ate
mīnitō mīmō incæ ōnōwoca
incæ baonga incæ wēnæ
wēnæ cædāmaī incæmīnimpa.
²⁴ Wængonguī nānō nē
apænte ænīmīni iñōmīnite
tōmēngā mīnitō īmīnite cōwē
pōnēninque tōmēngā nānō anō
baī ædæmō cæcæcāimpa.

*Pabodo, Waa quēwencæmīnimpa,
angampa*

²⁵ Mōnitō tōniñamīni iñōmō
ēñēedāni. Mīnitō mōnitō
beyæ ante Wængonguī
ingante apæneedāni.
²⁶ Mīnitō pōnencabo iñōmīnite
mōnitō tōmāmīni waa
quēwencæmīnimpa, ante
waadete pōnēninque amōnīpa.
²⁷ Edæ Awēnē Itota ēñēñongā
botō mīnitō īmīnite wææ

ante, İi yewæmöinta ad-
inque mīnitō mīni pōnencabo
īñōmīnite adocanque ingante
āmīni tōmānāni ēñēñōnāni
tōmengā adotaa adinque
apæncä ēñencædānimpa,
ämopa. ²⁸ Awēnē Itota mönō
Codito mīnitō imīnite waadete
pōnō cæcæcāimpa, ante botō
māninque ante yewæmōmopa.

2 Tetadönitenteidi inänite Pabodo cadota ante ayänta nänö yewæmongainta

*Pabodo, Waa quëwëedäni,
ante apænecampa*

1 Botö Pabodobo inömo imopa. Mönö töninada Tidibänö tönö Timoteo tönö godongämæ apænete ate yewæmömo aedäni. Tetadönica inömo quëwëmini inte Codito ingante godongämæ mïni pönencabo inömini inte ëñëedäni. Minitö mönö Mæmpo Wængongui nempo ayæ mönö Awënë Itota Codito nempo quëwëmini iminipa. 2 Mönö Mæmpo Wængongui tönö mönö Awënë Itota Codito waadete pönö cæda ate minitö gänë entawencæminipa, ante yewæmömönipa.

*Itota Codito pongä
ate Wængongui apænte
pancæcäimpa*

3 Mönitö töninamini ëñëedäni. Mïni wede pönënö godömenque pæte bai impa, ante ayæ tömämïni wacä ingä wacä ingä mïni waadete pönënö waa pönï pæte bai iminipa. Mänömaï beyæ mönitö minitö beyæ ante Wængongui ingante cöwë waa ate pönëninque apænequënëmöni imönipa. 4 Wadäni minitö iminite quiëmë togæwëninque wënæ wënæ cædäni caate wæmïni incæ quiëmë beyæ wæwëmini

incæ minitö wëntæye inämaï inte ee cæminipa. Mänömaï beyæ Wængongui ingante godongämæ nänï pönencabo wayömö wayömö quëwëñönänite mönitö incæ mïni cæinö ante waa adinque cöwë apænemönipa. Ayæ mïni wede pönënö ante cöwë apænemönipa. 5 Mäninö ante beyæ Wængongui apænte nänö panguinö ante, Tömengä cöwë nö panguingänö angüënë, ante do ëñëmompä. Mänömaï beyæ minitö Wængongui Awënë Odeye nempo guicæte ante eyepæ waa pönï bacæminimipa. Minitö do mäninö Wængongui nempo mïni öönædë quëwënguïnö beyæ wæwente quëwëminipa.

6 Wængongui në nö cædongä ingampa. Edæ wadäni minitö iminite wënæ wënæ cædäni ate wæwëmini inömini tömengä wæætë tömënanï inänite wënæ wënæ cæcä ate wæwencædänimipa. 7 Ayæ minitö në wæwëmini inöminite pönö cædinque tömengä mönitö imönite adobai pönö cæcä ate tömämö mönö wæwënamäi baquimö imopa.

Mönö Awënë Itota tönö tömengä anquedoidi në tæi piñænte cædäni tönö öönædë ongonte pö gonga bæcote bai godongämæ wææñönänï tömämö ayömö mänömaï bacæimpa. 8 Mönö Awënë Itota ingantedö ante mönö watapæ apænedö ante në ëñënamäi cædäni inömo, Wængongui æbänö in-

gainingä ingää, ante eññenāmai ināni iññonānite tōmengä mänināni inānite pante cæcæcäimpa. ⁹ Wængongui adodāni inānite pāninqwe æmæwo wo ewencæcäimpa. Tömēnāni iññomō Awēnē Itota weca tōmengä nānō tæi piññämāmo waēmō pōni nānō emōññomō māniññomō pō guiidāmai incædānimpa, ante Wængongui wææ cæcæcäimpa. ¹⁰ Awēnē Itota nānō ponguiōnæ Wængongui mänōmai cæcæcäimpa. Māniōnæ Itota quīnāni iññomō nē tæiyæ waēmō ewocate quēwēnāni inte tōmengä ingante waa acædānimpa, ante poncæcäimpa. Ayæ tōmengä nē pōnēnāni weca pōññongante tōmēnāni tōmānāni, Tōmengä waa pōni cæcä amōnipa, ante watapæ ancædānimpa, ante cæcæte ante poncæcäimpa. Ayæ mīnitō adobai mōnitō apænedō ante eññeninqwe pōnēmīni inte tōmengä quīmīni iññomō mōnitō tōnō adobai cæcæmīnimpa, ante cæcæte ante poncæcäimpa.

¹¹ Mänōmai beyæ mōnitō mīnitō beyæ ante woyowotæ itæde Wængongui ingante apænemōnipa. Wængongui, Mīni quēwenguinō ante quēwencæmīnimpa, ante mīnitō imīnite apænte ængä ininqwe mōnitō, Mīnitō eyepæ waa pōni bacæmīnimpa, ante mōnō Mæmpo Wængongui ingante apænemōnipa. Mīnitō, Mōnitō waa cæcæmōnimpa, ante mīni ānō bai tōmānō ante Wængongui nānō tæi piññämāmo inte inque

cæcæcäimpa, ante apænemōnipa. Ayæ mīni wede pōnēnō beyæ mīnitō cæquīnō tōmānō ante tōmengä adobai inque cæcæcäimpa. ¹² Mōnō Awēnē Itota pōnō cæcä beyænque mīnitō waa pōni cæmīni adinqwe wadāni tōmengä emōwo ante waa ate apænecædānimpa. Ayæ tōmengä mänōmai cæcä beyænque wadāni, Mīnitō waa quēwēmīni imīnipa, ante mīnitō imīnite waa acædānimpa. Mōnō Mæmpo Wængongui tōnō mōnō Awēnē Itota waadete pōnō cæda bai mänōmai bacæimpa, ante mōnitō mäninō ante Wængongui ingante apænemōnipa.

2

Mōnō Awēnē Itota nānō ponguiōnæ æbānō baquīi, ante

¹ Mōnitō tōniññamīni eññedāni. Mōnō Awēnē Itota Codito nānō ponguinō ante amōnipa. Ayæ tōmengä æbānō, Botō weca pōedāni, ante gæcä goquimō imōmpa, ante apænedinqwe mīnitō imīnite iūmai amōnipa. ² Mīnitō weca quēwēnāni pancadāniya iññomō, Mōnō Awēnē nānō ponguiōnæ do batimpa, ante ānāni eññeninqwe mīnitō idiquibæ pōnēnāmai bacæmīnimpa, amōnipa. Edæ mōnitō Wængongui beyæ nē apænemōni inte mōni apæneyedē incæ mōni odōmonte apæneyedē incæ mōni yewæmōintaa yewæmōññedē incæ æyedēmē incæ apænemōnipa, ante

mäninäni iñomö mönitö imönitedö ante apænedinque, Pabodoidi mäninö ante apænedäni inänipa, ante tededäni eñëninque munitö guñente wædämaï iedäni ämönipa. ³Æcämenque angä æbämë nänö änö eñëninque munitö oda cæte godämaï iedäni.

Edæ waodäni tæiyænäni Wængongui ingante Baa ante wadæ godäni ate wacä nê wiwa cæcä inte pongä acæimpa. Ayæ tömengä pongä ate mönö Awënë nänö ponguionæ bacæimpa. Mäningä nê wiwa cædongä iñomö Wængongui æmæwo nänö nê wo ewengungä ingampa. ⁴Æcämenque ingante, Wængongui ingampa, ante waodäni waa adinque ædæ wææninque apænedäni incæ ayæ quiëmë adinque, Wængongui impa, ante waa adinque apænedäni incæ mäningä nê wiwa cædongä iñomö wængonguïdi nani nê änönäni tömänäni inänite Baa äninque nämä ængö cæte bai cæcä inongampa. Wængongui oncö tæiyæ waëmö oncönë adocä pö guïite tæ contadinque, Botö tömëmo wængonguïmo inömo imopa, angä ingampa.

⁵ Botö munitö weca quëwëñedë mäninö ante munitö iminite apænetabopa. Wii eñëminitawo. ⁶ Adocä nê wiwa cædongä iñomö Wængongui nänö äönæ mänionæque edonque pongä acædänimpa. Ìninque quïnö beyæ ante mäningä ayæ

pönämaï ingää, ante munitö ñowo do eñëminipa. ⁷ Adocä awëmö nänö wiwa cæpämo incæ do eñente cædäni inte waodäni tæiyænäni quiëmë wiwa i, ante do cædänipa. Incæte tömënäni inänite, Wiwa cædämaï iedäni, ante nê wææ cædongä iñomö adodö ante godömenque wææ cæcä ingampa. Nê wææ cæcä ingante guiquënë wacä wæætë, Mäninganca idæwaa, äninque ö ængä wadæ gocæcäimpa. ⁸ Mäniñedë nê wiwa cædongä iñomö edonque pongä acædänimpa. Incæte Awënë Itota pöninque tömengä nänö öö guëmämämo inte mäningä ingante wænungä wængungä ingampa. Tömengä ñäö apäite emönongä inte pongä adinque nê wiwa cædongä guiquënë æmæwo wo ewente bacæcäimpa. ⁹ Wiwa cædongä ingante Tatäna nänö tæi piñæmämo inte da pönongä ponguingä ingampa. Tömengä nänö mä cæ bai quiëmë bamönengæ cæcä adinque waodäni, Æbänö cæcää, ante oda cæte gocædänimpa. ¹⁰ Ayæ quiëmë wënæ wënæ nänö cæpämo beyæ nê æmæwo wo ewente baquinäni iñomö oda cæte godänipa. Edæ Wængongui näwangä nänö angainö ante waadete pönenämaï iñönänite Wængongui tömënäni inänite, Quëwencæminimpa, ante ædö cæte ængungää. Mänömaï beyæ tömënäni æmæwo wo ewente bacædänimpa.

¹¹ Mänömaï beyæ, Tömënäni nê wiwa cædongä wapiticæ

nänö angainö ante pönencæðänipa.
 ante cædinqwe Wængonguï
 tæi piñante cæcä beyænque
 tömënanï babæ ante pönente
 oda cæðänipa. 12 Edæ
 Wængonguï nãwangã nänö
 angainö ante në pönënamã
 ininãni inte wæætë, Mönö
 wentamö mongæmãmo incæ
 waa impa, ante watapæ
 todinãni iñönãnite Wængonguï
 mäninãni tömänãni inãnite
 apænte ante pancæte ante
 mänömaï cæcampa.

*Wængonguï, Quëwencæminimpa,
 ante në apænte æninãni*

13 Mönitö tönïñamini minitö
 mönö Awënë Itota nänö në
 waademini inte eñëedãni.
 Inguipoga badönãmaï iñedë
 Wængonguï minitö iminite
 do, Quëwencæminimpa,
 ante apænte ængacãimpa,
 ante mönitö minitö beyæ
 ante tömengã ingante
 waa ate pönëninque cöwë
 apænequënëmöni imönipa.
 Tömengã iñömö, Botö
 Önöwoca pönö cæcä ate
 tæiyæ waëmö ëwocamini
 inte minitö nãwangã botö
 angainö ante pönëmïni beyæ
 quëwencæminimpa, ante
 minitö iminite ængacãimpa.
 14 Itota ingantedö ante
 mönitö watapæ apænedö
 beyæ Wængonguï, Quëwencæminimpa,
 ante minitö iminite apænte
 ængacãimpa. Tömengã, Awënë
 Itota Codito ñãö nänö ëmönö
 bai minitö adobai ñãö bai
 entawencæminimpa, ante
 cædinqwe minitö iminite
 apænte ængacãimpa.

15 Mönitö tönïñamini
 eñëedãni. Mänömaï beyæ tæi

ongonte quëwëedãni. Edæ
 mönitö önöne inte tedemöni
 eñënimini incæ yewæmointa
 yewæmömöni adinqwe
 eñënimini incæ minitö mönitö
 odömönte apænedinö ante
 ñimpo cæðãmaï quëwëedãni.
 16 Mönö Mæmpo Wængonguï
 mönö imönte në waadecã
 inte pönö æðæmö cæcä
 ate mönö, Tömengã weca
 cöwë quëwenguïmö imömpa,
 ante pönëninque wampo
 pönëmö inte quëwëmömpa.
 Ayæ, Waa bacæimpa,
 ante mönö pönëmömpa.
 Ininqwe tömengã tönö mönö
 Awënë Itota Codito, Iïmaï
 cæcæðaimpa, ante amönipa.
 17 Tömëna æðæmö apænedã
 beyænque minitö wampo
 pönëninque tæi ongonte
 quëwencæminimpa. Ayæ
 tömëna cæda beyænque
 minitö æmæwo pægaimini
 inte tömäã mini waa cædö
 ante mini waa änö ante tæi
 piñante cæcæminimpa.

3

*Minitö mönitö beyæ
 ante Wængonguï ingante
 apæneedãni*

1 Adodeque ante iinqwe
 yewæmömönipa. Mönitö
 tönïñamini eñëedãni. Minitö
 mönitö beyæ ante Wængonguï
 ingante iïmaï apæneedãni.
 Mönitö wayömö wayömö
 gote möni apæneyömö
 mönö Awënë nänö an-
 gainö ante nangui inãni
 quingæ eñencæðänimpa,
 ante apæneedãni. Ayæ,
 Minitö bai wadãni adobai
 iï änö ante Wængonguï in-
 gante waa ate pönëninque

æncædänimpa, ante mäninö
ante Wængongui ingante
apæneedäni. ² Wadäni
në wënæ wënæ cædäni
inte wiwa cædäni iñömö
tömänäni mönitö imönite
wënæ wënæ cædämaï, ante
mänii beyæ ante munitö
adobaï Wængongui ingante
apæneedäni. Edæ wii
waodäni tömänäni pönänäni
inänipa.

³ Incæte mönö Awënë
cöwë ædæmö aacä inongä
ingampa. Tömengä pönö
cæcä ate munitö æmæwo
pægäimäni inte täi piñænte
cæcæminimpa. Ayæ,
Tatäna munitö imönite
wënæ wënæ cædämaï
incæcäimpa, ante Wængongui
adobaï aacä incæcäimpa.
⁴ Munitö imönite möni wææ
änö ante eñëninque do
cæmïni incæ godömenque
adodö cæcæminimpa,
ante Wængongui pönö
cæcæcäimpa, ante mönitö do
pönëmönipa. ⁵ Wængongui
nänö waadete pönënö
ante eñencæminimpa,
ante mönö Awënë taadö
eñente odömonte bai pönö
odömongä ate munitö mïmönë
eñencæminimpa. Itota Codito
pönö cæcä beyænque munitö
wëntæye inämaï inte ee
cæcæminimpa.

*Cæcæte ante mönö
cæquënenö*

⁶ Mönitö tönïñamini
eñëedäni. Mönitö mönö
Awënë Itota Codito emöwo
ante munitö imönite wææ
ämönipa. Mönö tönïñadäni
pancadäniya wëntæye inäni
adinque ayæ möni odömonte
apænedö mïni eñente æninö

bai quëwënämaï inäni ad-
inque munitö iñömö mäninäni
tömänäni inänite gomö
aedäni.

⁷ Mönitö cægäi bai munitö
æbänö adobaï cæquënemini
imünipa, ante edæ tömëmïni
do eñëmünipa. Mönitö munitö
weca quëwëñedë wëntæye
inämaï quëwentämönipa.
⁸ Ayæ adobaï æcämenque
cængui ante näni pönönï
æninque mönitö önonque
ænämaï inte wæætë
paga cæte cæntämönipa.
Ayæ, Munitö cænguinque
ante pönëninque wædämaï
incæminimpa, ante mönitö,
Tömëmöni cængui cæncæmönimpa,
ante woyowotæ itädë nanguï
cædinque quëwentämönipa.
⁹ Mönitö munitö imönite, Möni
quëwengæimpa, ante, Cængui
tönö mönitö owoquincö
pönömïni æncæmönimpa,
ante änämaï intämönipa.
Mönitö mänömaï ante bai
waa incædönimpa. Wæætë
æbänö mönitö cætamönii,
ante adinque munitö
adobaï cæcæminimpa, ante
cætamönipa. ¹⁰ Edæ möni
munitö weca quëwëñedë
incæ mönitö munitö imönite,
ïimaï cædäni, ante wææ
antämönipa. Adocanque
në mönö cæquënenö ante,
Wii cæinëmo, angä iñongante
munitö tömengä ingante
cængui godönämaï in-
guënemini imünipa.

¹¹ Munitö weca pancadäniya
önonque cædämaï a ongonde
quëwënäni inänipa, ante
änäni eñëmönipa. Adodäni
në Baa äninque cædämaï

ināni inte wæætē, Wadāni æbānō quēwēnānii, ante godō wæntæ godō wæntæ tededāni inānipa. ¹² Mōnitō mǎnīnāni inānite mōnō Awēnē Itota Codito ēmōwo āninqwe, Mīnitō iimō iinō iimō iinō nangui cæte quēwēedāni, ante wææ āmōnipa. Tōmēmīni cæte beyænque mīnitō cængui ænte cæncæmīnimpa, ante ancaa apænemōni imōnipa.

¹³ Mōnitō tōniñamīni mīnitō guiquēnē, Quiēmē waa impa, ante wæntædāmaī inte cōwē cæedāni. ¹⁴ Mōnitō mīnitō imīnite ii yewæmōintaa mōni yewæmongainō ate adocanque ēñēnāmaī cæcā ininqwe, Tōmengā æcānō ingāā, ante aedāni. Ayæ tōmengā guingo imonte wæcæcāimpa, ante tōmengā ingante gomō aedāni. ¹⁵ Mīnitō adocā ingante, Wīi wacā ingampa, ante pōnēninqwe wæætē tōmēmīni biwīidi inānite ante bai tōmengā ingante wææ āmīni ēñencæcāimpa.

*Waa quēwencæmīnimpa,
ante Pabodo angampa*

¹⁶ Mōnō Awēnē Itota nē piyænē cædongā incæ tōmengā pōnō cæcā ate mīnitō æbāmenque bamīni incæ cōwē piyænē cæte quēwencæmīnimpa. Mōnō Awēnē mīnitō tōmāmīni weca a ongoncæcāimpa, āmopa. ¹⁷ Botō Pabodobo ñōwo tōmēmo ōnompoca yewæmōninqwe, Mīnitō imīnite waa pōnēmopa, ante yewæmōmo aedāni. Pabodo nānō yewæmōinta

impa, ante ēñencæmīnimpa, ante cædinque botō tōmanta yewæmōninqwe mǎnōmaī bai yewæmōmopa. ¹⁸ Mōnō Awēnē Itota Codito mīnitō imīnite waadete pōnō cæcæcāimpa, ante botō mǎninqwe ante yewæmōmopa.

1 Tīmoteo ingante Pabodo cadota ante tānota nānō yewæmongainta

*Timoteo ingante Pabodo
yewæmongampa*

¹ Botō Pabodobo inōmo imopa. Itota Codito nānō nē da godongaīmo imopa. Itota Codito waa pōnī nānō inō bai mōnō adobaī bacæmōimpa, ante pōnēmompa. Īnīnque Itota Codito mōnō nē pōnēnongā tōnō Wængonguī mōnō imonte nē Ængaingā tōnō botō imote āna ēñēñōmote da godōna godīmo imopa. ² Tīmoteo ēñēmi, Bitō acæbiimpa, ante bitō imite yewæmōmopa. Edæ mōnō wede pōnēnō ante apænebo nē ēñēnīmi inte bitō Itota Codito quīmi badīnque nāwā botō wēmi bai inōmi imipa. Īnīnque botō, Mæmpo Wængonguī tōnō Awēnē Itota mōnō Codito tōnō bitō imite waadete pōnō waa cæda ate bitō gānē entawencæbiimpa, āmopa.

*Wadāni wapiticæ nāni
odōmonte apænedō*

³ Botō Māatedōniabæ īñōmō pōnīnque bitō imite, Epeto īñōmō ee ongōe, nanguī antabopa. Māniñōmō wadāni babæ wapiticæ nāni odōmonte apænedō ante nē odōmonte apænedōnāni inānite bitō, Mīnitō godōmenque mānīnō

ante odōmonte apænedāmaī iedāni, ante āmi ēñencædānimpa. Mānōmaīnō ante do botō ānīnō bai nōwo adodō ante bitō imite āmopa. ⁴ Ayæ, Dodāni ōnonque ante nāni tedegainō ante pōnēnāmaī quēwēedāni, ante bitō ancæbiimpa. Ayæ adobaī tōmēnāni wæmæidi tæiyæñāni ante pōnēnīnque, Æmōnānidō ingainānīi, ante ancaā ānewēñōnāni bitō tōmēnāni inānite, Mīnitō mānīnō ante pōnēnāmaī iedāni, ancæbiimpa. Edæ mānīnō nāni tedewēnō beyæ tōmēnāni, Æbānō ī, ante nanguī wæætēdō wæætē ānewēnānīpa tōō. Wæætē edæ, Wængonguī nānō cædō ante wede pōnēnīnque mōnō cæquēnēnō guiquēnē tōmēnāni nāni tedewēnō beyæ pōnōmenque cætīmpa.

⁵ Mānōmaīnō ante ānīnque botō, Tōmēnāni mīmō īīmaī entawēnīnque waadete pōnencædānimpa, ante āmopa. Edæ mīmō waēmō pōnī entawēnīnque tōmēnāni Wængonguī ingante wede nāni pōnēnō beyæ waadete pōnencædānimpa. Ayæ adobaī nāmā apænte adīnque wentamō mongænāmaī entawēnāni inte tōmēnāni waadete pōnencædānimpa.

⁶ Īñæmpa pancadāniya mānīnō ante ēñēnīnque Baa ante nīmpo cæte wadæ godīnque ōnonque ante quēwēnānīpa. ⁷ Mōītee wodi nānō wææ yewæmongainō ante odōmonte apæneīnēmōnīpa, ante nē ānāni incæ tōmēnāni nāni odōmonte apæneyedē

quĩnõ apænedānii, ante
ēñēnāmaĩ inānipa tōõ. Adobaĩ
quiēmē ante apænedinque
tõmēnāni, ĩmaĩ impa, ĩmaĩ
impa, ante apænedāni
incæte ēñēnāmaĩ ināni inte
apænedānipa.

⁸ Mõitee wodi nānõ wææ
yewæmongainõ ante ad-
inque nõngä cæmõ ĩninqe
māninõ tõmengä nānõ
wææ angainõ ĩñõmõ waa
ante ĩmaĩmpa, ante do
ēñēmõmpa. ⁹ Mõitee wodi
nānõ wææ yewæmongainõ
ante Wængonguĩ wĩĩ nē nõ
cædāni beyæ pönõ wææ
angacāĩmpa. Wæætē nē
ēñēnāmaĩ cædāni tönõ wadāni
māninõ ante ēñēnāni incæ
nē godõmenque wēnæ wēnæ
cædāni tönõ tõmēnāni beyæ
pönõ wææ angacāĩmpa,
ante do ēñēmõmpa. Ayæ
adobaĩ Wængonguĩ ingante
Baa ante nē quēwēnāni tönõ
wēnæ wēnæ cædāni beyæ
wææ angatĩmpa. Nē tæiyæ
waēmõ entawēnāmaĩ ĩnõnāni
beyæ ayæ adobaĩ Wængonguĩ
ingante nē badete todõnāni
beyæ wææ angatĩmpa.
Mæmpocā ingante wāānā
ĩnante nē wænõnāni beyæ
ayæ adobaĩ waocā in-
gante nē piĩnte wænõnāni
beyæ wææ angatĩmpa.
¹⁰ Nānõogængä ĩnāmaĩ
ĩñongante nē towēnāni beyæ
ayæ adobaĩ onguĩñænāni
nāna onguĩñæncaya guēa
towēnāni beyæ wææ an-
gatĩmpa. Nē cæte quēwengä
bacæcāĩmpa, ante waocā
ingante nē godonte ænāni
beyæ ayæ adobaĩ nē babæ

ānāni beyæ wææ angatĩmpa.
Wadāni ĩnānite, Nõ ämõnipa
ēñēdāni, ante nē babæ
ānewēnāni beyæ ayæ adobaĩ
nõ odõmonte apænedõ incæ
nē wadõ ante cædāni beyæ
wææ angatĩmpa. Mānināni
tõmānāni ēñencædānĩmpa,
ante Wængonguĩ māninõ ante
pönõ wææ angacāĩmpa, ante
ēñēmõmpa.

¹¹ Edæ Wængonguĩ ñāõ
apāite emongampa, ante
odõmonte apænecæbiĩmpa,
ante tõmengä nē waa ĩnongä
inte edæ tõmengä watapæ
nānõ apænedõ ante pönongä
æntabopa. Ayæ nõ nānõ
odõmonte apænedõ ante
Wængonguĩ nānõ pönõ an-
gainõ ante adodõ ānõ impa.

*Wængonguĩ waadete nānõ
pönõ cædõ ante*

¹² Itota Codito mõnõ
Awēnē pönõ cæcā beyænque
botõ tæĩ ewocabo batabopa.
Tõmengä ĩñõmõ botõ ĩmote
waa adinque, Bitõ nē pönēmi
inte cõwē ædæmõ cæbi
ĩmpa. ĩninqe bitõ botõ
beyæ wadāni ĩnānite nē
cæbi bacæbiĩmpa, ante pönõ
cægacāĩmpa. Mānõmaĩ beyæ
botõ tõmengä ingante waa ate
põnente apænebopa. ¹³ Botõ
wēenēñedē Itota Codito in-
gante nē godõ babæ ante
ānewengāĩmo ĩmopa. Tõmengä
ingante nē pönēnāni ĩnānite
wēnæ wēnæ cæquĩmo, ante
nē togænõmo inte botõ nē
piĩnte quēwengāĩmo ĩmopa.
Incæte botõ nē pönēnāmaĩ
ĩnõmo inte, Quĩnõ cæquĩĩ, ante
ēñēnāmaĩ inte cæbo adinque
Wængonguĩ, Quēwencæbiĩmpa,

ante pönö waadete waa cægacäimpa. ¹⁴ Mönö Awënë botö imo nangui waadete pönö cæcä adinque botö Itota Codito nempo quëwëninque nê wede pönëmo badinque nê waadete pönëmo bagaboimpa.

¹⁵ Iïmaï ante nö pönï nãni änö näwangä ante impa, ante ämo ëñëmaïminipa. Itota Codito iñömö, Wënæ wënæ cæmini iminite æmo beyænque quëwenguïmini, ante inguipoga wææ pongacäimpa. Tömengä mänömaï cæcä incæte wadäni wënæ wënæ cædäni iñönäni botö tömëmoque godömenque wënæ wënæ nê cægäimo imopa. ¹⁶ Mänömaï beyænque tömëmoque godömenque wënæ wënæ cægäimo iñömote Itota Codito pönö waadete angä beyænque quëwengaboimpa. Wëenëñedë botö bai nê wënæ wënæ cægäinäni inänite adinque Itota Codito, Botö weca cöwë wantæpiyæ nãni quëwenguinque pancadäniya botö imote pönenguinäni inänipa, ante do ëñengacäimpa. Iñinque tömengä, Botö nê waadete cædinque ee abo imopa, ante tömënäni inänite odömoncæte ante cædinque tömengä botö Pabodobo imote mänömaï pönö waadete waa cægacäimpa.

¹⁷ Mönö Wængongui iñömö cöwë wænämaï nê quëwengaingä inongä inte tömengä iincayæ ate adobai cöwë wænämaï inte Awënë Odeye inongä ingampa. Tömengä awëmö

iñömö quëwënongå iñongante mönö waocabo tömengä ingante ædö cæte aquï. Tömengä wæætë tömäa nê ëñengaingä inongä ingampa. Iñinque tömengä adocanque Wængongui inongä iñongante mönö tömengä ingante cöwë waa aquïmö anguënë. Tömengä ingante, Bitö nãö bai ëmömi inömi imipa, ante apænedinque mönö ñine cædämaï inte cöwë watapæ angæimpa. Cöwë iïmaï babaiimpa, ante Amëë, ämopa.

¹⁸ Timoteo, botö wëmi ëñëmi. Nê pönënäni wëenëñedë Wængongui beyæ apænedinque bitö imitedö ante nãni angainö bai adobainö ante apænedinque botö iïmaï ämopa. Edæ tömënäni nãni angainö ante ëñente cædinque bitö tontadoidi nãni cæbai adobai bitö cæquënënö ante guïñënämaï inte wæætë tæi ewocate nanguï cæcæbiimpa. ¹⁹ Wængongui ingante cöwë wede pönente incæbiimpa. Adobai mimö entawëmi inte nämä apænte pönëninque wentamö mongænämaï inte bitö cöwë quëwencæbiimpa. Edæ mini pönencabo iñöminite pancadäniya nämä apænte änämaï inäni inte Codito ingante nãni pönëninö ante dobæ ñimpo cæte wadæ godänimpa. ²⁰ Iïmëneo tönö Adecantodo adobai Wængongui ingante ñimpo cædinque wadæ godatapa. Iñinque, Tömëna, Wængongui ingante mönö wënæ wënæ ante babæ änämaï ingæimpa,

ante eñencædaimpa, ante cædinque tømëna inate Tatäna nempo pædæ godontabopa.

2

Wængonguï ingante mönö iïmaï apæneccæimpa

¹ Mini pönencabo iñömïnite botö tåno iïmaï ämopa. Wængonguï ingante mini apæneyedë quiëmë mini æinënö ante apæneccæmïnimpa. Tömengä ingante waa ate pönente apænedinque waodäni tømånäni beyæ ante apæneccæmïnimpa ämopa. ² Awënë odeyeidi incæ pönömenque awënëidi tømånäni incæ mönö imonte waa aayönäni mönö piyænë cæte quëwengæimpa, ante cædinque mïnitö tømënäni beyæ ante Wængonguï ingante apæneccæmïnimpa. Edæ Wængonguï ingante mönö cæquënënö ante ayæ waodäni inänite mönö cæquënënö ante mönö waa cæte quëwencæmöimpa, ante Wængonguï ingante awënëidi beyæ ante apæneccæmïnimpa. ³ Mänömainö ante mönö apænedö iñömö waa impa. Wængonguï mönö imonte në Ængäingä inongä inte mäninö mönö apænedö ante waa acampa. ⁴ Waodäni tømånäni näwangä botö angainö ante eñencædänimpa, ante Wængonguï pönö ængä beyænque quëwencædänimpa, ante në waa cæinënongä ingampa.

⁵ Edæ adocanque Wængonguï inongä ingacäimpa. Tömengä waodäni inänite adinque,

Wadäni bai inänipa, ante nänënë quëwengacäimpa. Iinque Itota Codito në Waocä eñagaingä inte tæcæguedë adocanque në pongä inte, Waodäni Wængonguï guidënäni badinque adoyömö bee tente godongämæ quëwencædänimpa, ante pönö cægacäimpa. ⁶ Tömengä iñömö mönö imonte ante godonte æncæte ante cædinque nämä wepæ incæ godoncæte ante në pongä ingacäimpa. Wængonguï, Iïönæ, ante nänö angaiönæ incæ iinque bayonte mäninö Codito nänö cægainö ante, Nö impa, ante tømånäni inänite në odömongä ingacäimpa. ⁷ Mäninö ante bitö në apænebi bacæbiimpa, ante Wængonguï botö imote angä eñëninque botö tömengä nänö në da godömo batabopa, ante näwangä ämopa. Edæ babæ änämaï imopa. Ayæ näwangä mönö pönënö ante Wængonguï, Wadäni oodeoidi inämaï inäni adobaï pönencædänimpa, ante cædinque botö imote angä eñëninque botö tömengä nänö në odömonte apænedömo imopa.

⁸ Wayömö wayömö godongämæ mini pönencabo ongonte mïnitö onguïñæmïni iñömö në püinämaï imini inte Wængonguï ingante apænemïni adinque botö waa tobaïmopa. Wadäni inänite në püinte wæætedö wææte änämaï inte wææte tæiyæ waëmö entawëmïni inte Wængonguï ingante pædæ æmpote apæneccæmïnimpa,

ante aïnēmopa.

⁹ Ayæ onquiyæmîni iñômö waëmö weocoo mongæmîni incæte mînitö, Botö waëmö weocoo mongæmo adinque wadani botö imote waa acædänimpa, ante änämaï inte nämä baö ante guiñëñate pönëninque weocoo ædæmö wëñate mongæncæmînimpa. Mînitö ocagui que que cæmîni incæte oodo badöi tönö pededamö nani ämö wente cædämaï incæmînimpa. Waëmoncoo nani nangui godonte ænincoo nani waa acoo ante mînitö mongænämaï incæmînimpa. ¹⁰ Wæætë edæ Wængongui ingante, Bitö Wængongui Awënë imidö angüënë, ante nê watapæ apænemîni imîni ininque mînitö mîni apænei bai cædinque mîni waa cæquënönö ante pönencæmînimpa. Mänömainö ante pönente quëwencæmînimpa, ante adobaï aïnēmopa. ¹¹ Wadani apæneyönani mînitö onquiyæmîni tededämaï inte eamonca ongonte ëñencæmînimpa. Ayæ nê ämöni möni änö ante ëñëninque wadö pönënämaï inte do ëñente cæcæmînimpa, ämopa.

¹² Godongämæ mîni pönencabo weca ongonte mînitö onquiyæmîni iñômö odömönte apænedämaï incæmînimpa, ante botö wææ ämopa. Ayæ adobaï onguiñæmîni imînite onquiyæmîni iñômö, Iïmaï cæedäni, ante änämaï

incæmînimpa, ante wææ ämopa. Wæætë tededämaï ëñencæmînimpa. ¹³ Wængongui edæ onguiñængä Adäo ingante täno badöninque ayæ onquiyængä Eba ingante badongacäimpa. ¹⁴ Ayæ Tatäna wii Adäo ingante wapiticæ mäocä oda cægacäi. Wæætë Eba ingante æpiticæmë mäocä oda cædinque do wënæ wënæ cæcä bagacäimpa. ¹⁵ Incæte onquiyænani Wængongui ingante godömenque pönëninque cöwë waadete pönënanî inönani inte nê nö pönente tæiyæ waëmö entawënani ininque tömënanî wëñænani inänite mäñönänite Wængongui wææ aacä beyænque quëwencædänimpa, ämopa.

3

Godongämæ mönö pönencabo iñömönte nê aadani

¹ Iïmaï ante nani änö nö pöni ante impa. Godongämæ mönö pönencabo iñömönte, Aacæboimpa, ante nê angä iñômö tömengä waa cæquinö ante pönö cæinengä ingampa. ² Incæte wadani, Wënæ wënæ cæcä ingampa, ante änämaï incædänimpa, ante cædinque nê aacä wæætë waa quëwenguëngä ingampa. Edæ tömengä nänöögænä adodanque nê manguiwengä incæcäimpa. Tömengä töö pönente nö quëwengä incæcäimpa. Nöinö cæcæimpa, ante pönëninque nämä wææ ante nê cæcä incæcäimpa. Waodani botö imote waa

acædānimpa, ante cædinque waa quëwencæcāimpa. Waodāni inānite, Botō oncōnē pō cædāni, ante cōwē nē watapæ angā incæcāimpa. Ayæ tōmengā nē waa odōmonte apænecā incæcāimpa. ³ Nē aacā tī nāmæ bete beyæ quidi quidi dowænāmaī quëwenguëngā ingampa. Wacā ingā do piinte cædāmaī inongā inte wæætē ædæmō cæcā inte quëwencæcāimpa. Tōmengā piyænē cæcā incæcāimpa. Tōmengā godonte nāni æinta ante waadete pōnente wædāmaī incæcāimpa āmopa.

⁴ Nē aacā tōnō godongāmæ quëwënāni inānite tōmengā waa aaquëngā ingampa. Tōmengā wëñænāni inānite ædæmō aacā beyæ tōmënāni wæætē tōmengā ingante waa adinque tōmengā nānō ānō ante ëñente cæte quëwencædānimpa. ⁵ Edæ nē aacā tōnō godongāmæ quëwënāni inānite tōmengā wīi waa aacā ininque Codito ingante godongāmæ mōnō pōnencabo iñōmonte ædō cæte waa aacā inguīgāā.

⁶ Itota Codito ingante ñōwo tæcæ pōnëngā wīi nē aacā baquëngā ingampa. Edæ mănōmaī inongā iñongante mīnitō, Nē aabi imipa, āmīni ininque tōmengā nāmā incæ, Adoboque waa cæbo imopa, ante pōngā imaingampa. Wënæ awënë mănōmaī pōngā beyænque Wængonguī tōmengā ingante apænte nānō panguinō baī nē aacā ingante adobaī

apænte pāmaingampa. ⁷ Ayæ adobaī Itota Codito ingante nē pōnënāmaī ināni nē aacā ingante adinque, Tōmengā nē waa cæcā ingampa, ante acædānimpa, ante cædinque tōmengā waa quëwenguëngā ingampa. Tōmengā waa cædāmaī ingā adinque tōmënāni wæætē, Tōmengā wënæ wënæ cæcā ingampa, ante pūmaīnānipa. Tōmengā waa cædāmaī ingā piināni ininque wënæ awënë iñōmō, Tōmengā oda cæcæcāimpa, ante godō cæcā ate tōmengā do wënæ wënæ cæcā babaingampa.

Mōnō pōnencabo tōnō godongāmæ nē cædāni

⁸ Mōnō pōnencabo tōnō godongāmæ nē cædāni iñōmō adobaī, Mōnō eyepæ cæte quëwëmō ininque wadāni mōnō imonte waa acædānimpa, ante cædinque waa quëwenguënenāni inānipa. Nē cædāni nāmā nāni ānō baī ante nō cæcædānimpa. Tōmënāni yowepæ wædænque tī nāmæ biinōmæ nāni āmæ wīi nan-guī becædānimpa. Babæ cæmōni incæte godonte nāni æinta cōwē godōmenque æncæmōnimpa, ante wadāni nāni pōnëwënonque ante iināni wæætē mănīnō ante pōnënāmaī incædānimpa. ⁹ Edæ nāmā apænte pōnëninque wentamō mongænāmaī entawënāni inte tōmënāni Wængonguī nānō wë wodonte an-gainō ante tæcæ ëñëninque tōmënāni, Nō pōni mōnō

pönönö impa, ante cöwë wede pönenguënänäni inänipa. 10 Ayæ mäninäni inänite minitö, Quinö cæmini iminii, ante eñencæte ante cöwä acæminimpa. Ayömini tömönäni cöwë waa cæte quëwänäni adinque minitö wæætë tömönäni inänite, Minitö mönö pönencabo tönö godongämæ nê cæmini bacæminimpa, ante ämini bacædänimpa.

11 Tömönäni nänöogæidi inänite wadäni waa acædänimpa, ante cædinque adobaï eyepæ cæte waa quëwenguënänäni inänipa. Mäninäni inönö wadäni inänitedö ante babæ änämaï incædänimpa. Wæætë adodäni cöwë töö pönente nö quëwänäni incædänimpa. Tömönäni cöwë pönëninque, İmaï cæcæmönimpa, ante nani äninö baï ædæmö cæcædänimpa. 12 Mönö pönencabo tönö godongämæ nê cæcä inönö tömengä nänöogænä adodanque nê mangüiwengä incæcäimpa. Tömengä wëñænäni inänite ayæ tömengä tönö godongämæ quëwänäni inänite tömengä nê waa aaquënegä ingampa. 13 Mönö pönencabo tönö godongämæ nê cædäni inönö, Nê waa cædinäni inänipa, ante adinque mönö tömönäni inänite waa ämompä. Ayæ mänömaï waa cædinäni inte mäninäni, Itota Codito ingante pönëdäni, ante güñänämaï apænecædänimpa.

Wë wodonte nani angainö edonque pönï batimpa, ante

14 Quingæ bitö weca acæ poncæboimpa, ante pönëmo incæte botö, İmaï cæe, ante bitö imite yewæmömopa. 15 Botö wæætë wii quingæ pömo ininque bitö, Mönö Wængongüi tönö godongämæ quëwencabo inönö inte mönö æbänö cæquii, ante bitö eñencæbiimpa, ante yewæmömopa. Edæ Wængongüi nê Quëwengaingä quimö inönö inte mönö Codito ingante godongämæ mönö pönencabo inönö mönö cobacadewæ tæi ongö baï tömengä nö nänö angainö ante ñimpo cædämaï inte wæætë wææ cæmö imompä. 16 İmaï ante nö pönï impä. Wængongüi ayongä mönö æbänö waa cæte quëwengüi, ante Wængongüi wë wodonte nö nänö angainö incæ ñöwoyedë edonque pönï mönö eñenö inönö waa pönï impä. İmaï impä.

Wængongüi inguipoga inönö
ponte eñadinque
Waocä bacä agadänimpa.

Tömengä ingantedö ante
Wængongüi Önöwoca,
Mäningä waëmö
quëwëngä ingampa,
angacäimpa.

Tömengä ingante Wængongüi
anquedoidi do
agadänimpa.

Wabæca wabæca nani
quëwencabo inänite
Itota nänö cægainö
ante apænecatimpa.

Tömämæ quëwänäni pan-
cadäniya tömengä

ingante pönente
 bagadänimpa.
 Ayæ tömengä nãö bai
 emöninque oönædë
 iñömö ocæ emænte
 gogacäimpa.
 Mänömainö ante nãni
 ämotamini änö bai impa.

4

*Në pönänäni pancadäniya
 wadæ goquinäni inänipa, ante*

¹ Wængongui Önöwoca
 iimäi ante edonque pöni
 apænecampa. Inque
 iñönæidi bayonte Codito
 ingante në pönänäni incæ
 pancadäniya ñimpo cæte
 tömengä ingante pönänämaï
 bacædänimpa. Inque
 önöwocaidi incæ në, Wapiticæ
 oda cæcædänimpa, ante në
 wënæ wënæ cædönäni miñæ
 tee empo gocædänimpa.
 Goyönäni wënæidi nãni
 odömönte apænewönö
 eñente cæquinäni inänipa.
² Në babæ änäni në wadö
 tedete wadö cædäni iñömö
 tömönäni mäninö wënæidi
 nãni odömönte apænewönö
 ante në odömönte apænedäni
 inänipa. Inäni guiquenë
 tömönäni nämä nãni apænte
 pönönö ante ömætawänäni
 inte wënæ wënæ nãni cædinö
 ante wædämaï quëwänäni.

³ Mäninäni iñömö waodäni
 inänite wææ äninque, Minitö,
 Botö nänöogængä, ante on-
 quiyængä ingante mönämäi
 iedäni, änänipa. Ayæ adobai
 mönö waa cængui adinque
 pancaa ante, Cænämäi iedäni,
 ante wææ änänipa. Iñæmpa
 Wængongui edæ tömäa

cængui badongacäimpa.
 Tömengä, Botö imote waa
 ate pönente apænedinque
 në pönänäni iñömö botö nö
 angainö ante eñänönäni inte
 cængui ænte cæncædänimpa,
 angampa.

⁴ Edæ Wængongui nänö
 badongaincoo tömancoo
 waa pöni i iñönte mönö
 Wængongui ingante waa ate
 pönente apænedinque tömäa
 cængui æmö ininque pancaa
 ante ædö cæte Baa ante
 ænämaï inguii. ⁵ Iñæmpa
 Wængongui nänö angainö
 beyænque ayæ tömengä
 ingante waa ate pönente
 apænemö beyænque tömäa
 cængui iñömö tæiyæ waëmö
 cængui bapa.

*Itota Codito ingante në
 waa cæcä*

⁶ Bitö godongämæ mini
 pönencabo iñöminite bitö
 mäninö botö änö eñäninque
 bitö töninädäni inänite
 wæætë odömömi ininque
 Itota Codito beyæ në waa
 cæquimi incæbiimpa. Ayæ
 Wængongui nänö angainö
 ante mönö pönönö ante
 eñente quëwäninque bitö waa
 mönö odömönte apænedö
 ante në eñente cædimi inte
 edæ tömo cænte bai në nö
 cæbi incæbiimpa.

⁷ Babæidi bai në tedewänäni
 inänite eñänämäi inte bitö
 onquiyänäni picänäni
 incæ önonquedö ante
 nãni tedewäninö ante
 eñänämäi incæbiimpa.
 Wæætë, Wængongui ay-
 ongä mönö waa cæte
 quëwencæte ante cædinque
 bitö iñömö tæi ewocabo

badinque cæcæboimpa, ante godömenque godömenque cæcæbiimpa. ⁸ Mönö baö tææmö bacæimpa, ante cædinque mönö ñimpo cædämaï inte adodö adodö cæmoppa. Mäninonque ante mönö cædö guiquënë wædænque waa impa. Wæætë Wængongui ayongä mönö waa cæte quëwëmö ininque mönö ñöwoyedë waa quëwëninque adobaï ñincayæ ate waa quëwenguimö incæmöimpa. Ñinque mäninö ante mönö cæquinö ññömö tömäa beyæ nö waa pönï i ininque, Mönö tæï ewocaquimö, ante cædinque mönö ñimpo cædämaï inte adodö adodö cæcæimpa.

⁹ Mänömainö ante nö pönï nani änö näwangä ante impa, ante ämo ëñëmaïminipa. ¹⁰ Mänömaï beyæ tæï piñæninque nangui cæmö imoppa. Edæ, Wængongui në Quëwengaingä beyænque mönö watapæ quëwengæimpa, ante pönengaimö imoppa. Tömengä ññömö mönö waocabo tömämö imonte, Quëwenguimini, ante në Ængaingä incæ tömengä ingante në pönëmö ññömonte nö ængä beyænque mönö quëwengæimpa.

¹¹ Mäninö botö änö ante bitö tömënäni inänite, ñimaï cæedäni, ante odömonte apænecæbiimpa, ämoppa. ¹² Bitö wii picæmi incæte æcämenque ññongante bitö, Botö imote piïnte adämaï incæcäimpa, ante pönente

quëwencæbiimpa. Wæætë edæ bitö Wængongui ingante në pönënäni beyæ ante, Botö cæbaï tömënäni adobaï cæcædänimpa, ante ñimaï cæcæbiimpa. Apænëbi incæ waa cæte quëwëmi incæ waadete pönëmi incæ wede pönëmi ñimi incæ nö pönente waa cæbi incæ bitö, Botö baï bacædänimpa, ante cædinque bitö cædö ante odömömi adinque tömënäni adobaï cæcædänimpa. ¹³ Botö pönämaï inguiganca bitö ongöñömö ññömö Wængongui angä ëñente nani yewæmongainö adinque adodö ante ædæmö apænëbi ëñencædänimpa. Ayæ Wængongui ingantedö ante apænëbi inte odömonte apænëbi ëñencædänimpa. Mäninonque cæte ongoncæbiimpa. ¹⁴ Mïni pönencabo ññöminite në aadäni nani Picæncabo ññömö bitonga gampo cædinque Wængongui beyæ apænedinque bitö imite, Bitö në aabi badinque në odömonte apænëbi bacæbiimpa, ante pönö apænedänitapa. Ñinque bitö do në aabi badinque në odömonte apænëbi bagaïmi inte godömenque godömenque cæcæbiimpa.

¹⁵ Edæ waodäni tömänäni bitö æbänö godömenque waa cæbi ñimi adinque ëñencædänimpa, ante cædinque bitö mäninonque ante pönëninque godömenque godömenque cæcæbiimpa. ¹⁶ Bitö quëwënö ante, Æbänö

quēwēmo, ante nāmā wææ aacæbiimpa. Ayæ bitō odōmonte apænedō ante, Botō nō pōnēnīnque odōmonte apæncæboimpa, ante wææ cæcæbiimpa. Edæ mænōmaī cæte wæntædāmaī inte cōwē cæcæbiimpa. Bitō mænōmaī cæbi īnīnque tōmēmi nāmā incæ wantæpiyæ quēwencæbiimpa. Bitō odōmonte apæneyōmi nē ēñēnāni īñōmō adobaī bitō cædō beyænque wantæpiyæ quēwencædānīmpa.

5

Nē pōnēnāni īnānite æbānō cæcæbiimpa, ante

1 Onguīñægā picægā wēnæ wēnæ cæcā incæte tōmengā ingante piinte ānāmaī incæbiimpa. Wæætē tōmēmi mæmpocā ingante ante baī tōmengā ingante waadete āmi ēñencæcāimpa. Edēnīnāni īñōmō tōmēmi biwīdi īnānite ante baī tōmēnāni īnānite waadete āmi ēñencædānīmpa.

2 Onquiyænāni picænāni īñōmō tōmēmi wānā inante ante baī bitō tōmēnāni īnānite adobaī waadete āmi ēñencædānīmpa. Ayæ baquedāni īñōmō tōmēmi biwinqueidi īnānite ante baī tōmēnāni īnānite waēmō mīmōnē waadete ancæbiimpa.

3 Owæmpoīnāni nē nāwangā ōmæpodāni inte quēwēnānīpa, ante tōmēnāni īnānite waa adīnque pōnō cæcæbiimpa.

4 Incæte owæmpoingā wēñænāni næægā īnīnque nānōmoidi næægā īnīnque mænīnāni wæætē tōmengā beyæ cæquēnēnānīpa. Edæ

mænīnāni tāno tōmēnāni tōnō godongāmæ quēwēnāni īnānite waa adīnque nāēmæ nāni cæquēnēnō ante, Æbānō cæquīī, ante ēñente cæcædānīmpa. Mænōmaī

cædīnque tōmēnāni mæmpoidi tōnō mæmæidi tōmēnāni īnānite waadete nāni cædi baī īnāni adobaī mæmpoidi tōnō mæmæidi īnānite nāēmæ waadete cæcædānīmpa.

Edæ mænōmaī cædāni adīnque Wængonguī waa acæcāimpa. ⁵ Nē nō ōmæpocā

īnongā inte adodanque quēwengā īnīnque tōmengā nē owæmpoingā īnongā

inte Wængonguī beyænque watapæ quēwengæimpa, ante pōnægā ingampa.

Itædē incæ woyowotæ incæ tōmengā ñīmpo cædāmaī inte, Botō beyæ cæquīmi, ante Wængonguī ingante apænete quēwengampa.

⁶ Wæætē owæmpoingā tote quēwengæimpa, ante nāmanque pōnente nē quēwēnongā guiquēnē tōmengā mīī quēwengā incæte do wænte baī ingampa tōō.

7 Tōmēnāni īnānitedō ante wēnæ wēnæ ānāmaī incædānīmpa, ante wææ cædīnque bitō mænīnō botō ānō ante adodō ante āmi ēñencædānīmpa. ⁸ Æcānō

guidēnāni īnānite pōnō cædāmaī īnaa ayæ tōmengā nāni wencabo īnānite pōnō cædāmaī īnaa tōmengā īñōmō Wængonguī nānō angainō mōnō pōnēnō ante do Baa ānīnque wīī ēñente cæcampa. Ayæ nē pōnēnāmaī ingā wēnæ wēnæ cæcā īñongante

māningā iñōmō godōmenque wēnæ wēnæ cæcā ingampa tōō.

⁹ Owæmpoinā do tetenta wadepo ganca godōmenque nē picænā inōnā inte tōmēnā nānōogængā wodi ingante nē mōninanque quēwēnā ingadāimpa, ante adinque bitō, Wængonguī quī, ante mōnō godonte æninta māninā owæmpoinā nē ænguīnā incædāimpa, ante tōmēnā emōwo ante yewæmoncæbiimpa. ¹⁰ Edæ tōmēnā wēñænāni inānite waa cædā pædāni inānitawo. Wadāni inānite tōmēnā, Botō oncōnē pō beedāni, ante waa apænedā inantawo. Wængonguī quīnāni iñōnānite tōmēnā nāmā pōnēnāmāi inte waa cædantawo. Nē wæwēnāni inānite adinque tōmēnā tōmēnāni tōnō godongāmæ cædantawo. Ayæ, Quiēmē waa cæcæiimpa, ante mānionque ante pōnēninque cæte quēwēnantawo. Mānōmāi quēwēnā adinque waodāni, Māninā nōinā waa cædā inōnampa, ante do ēñēnāni inānitawo, ante adinque bitō wæætē tōmēnā emōwo ante yewæmoncæbiimpa. Ayæ wadāni māninā bai iñōnānite bitō, Wængonguī quī, ante mōnō godonte æninta mānimpodānique nē ænguīnāni incædānimpa, ante tōmēnāni emōwo ante yewæmoncæbiimpa.

¹¹ Wæætē edæ owæmpoināni wīi picænāni iñōnānite bitō tōmēnāni emōwo ante yewæmōnāmāi inte Baa ancæbiimpa. Ayæ toīnente

wæwēninque Codito ingante ñimpo cæte wadæ godinque wæætē, Wacā nānōogængā ingante mōinēmopa, ante quēwēnānipa. ¹² Edæ tōmēnāni Codito ingante, Botō bitō beyænque cæcæboimpa, ante tāno nāni angainō ante ñimpo cædāni beyæ Wængonguī apænte pangā wæcædānimpa. ¹³ Ayæ godōmenque iīmaī cædānipa. Tōmēnāni cædāmāi inte wæntæye badinque adobāi wacōnē wacōnē acæte ante ōnonque godāni inānipa tōō. Ayæ wīi ōnonque wæntæyedānique badinque tōmēnāni, Wadāni æbānō cædāni, ante gote adinque wadāni nāni cædōnō ante godō wæntæ godō wæntæ tededāni inānipa. Edæ wīi nāni anguēnēnō ante do ānewēnānipa. ¹⁴ Mānōmāi beyæ botō owæmpoināni wīi picænāni inānite iīmaī āmopa. Mīnitō wæætē mōninque wēñænāni māedāni. Ayæ oncōnē mīni cæquēnēnō ante cæedāni. Wadāni edæ mōnō imontedō ante wēnæ wēnæ nāni tedewēnō ante tededāmāi incædānimpa, ante mīnitō mānōmāi cæte waa quēwēdāni, āmopa. ¹⁵ Iñæmpa owæmpoināni pancadāniya do Itota Codito ingante emō cæte godinque Tatāna mīñæ tee empocæ godānitapa tōō.

¹⁶ Onquiyængā nē pōnengā iñōmō tōmengā guidēnāni owæmpoināni næængā iñinque tōmengā tōmēnāni beyæ cæcæcāimpa. Codito ingante godongāmæ mīni

pönencabo iñöminite tömengä, Botö guidänäni inänite godömini æncädänimpa, ante änämaï incæcäimpa. Mänömaï cædinque Codito ingante mini godongämæ pönencabo wæætë, Owæmpoinäni näwangä ömæpodäni inänipa, ante adinque tömënäni inänite godömini æncädänimpa, ämopa.

17 Wængongui ingante godongämæ mini pönencabo iñöminite nê aadäni nani Picæncabo iñömö nö waa aadäni iñönänite minitö tömënäni inänite waa aquënëmini iminipa. Mäninäni Wængongui nänö angainö ante nê apænedäni inte ayæ nê odömonte apænedäni iñönänite minitö godömenque nanguï waa acæminimpa. 18 Edæ Wængongui iïmainö ante apæneçä eñëninque yewæmongadänimpa. “Wagada onguiñængä nê cæcä inte tömentapo æ yacæimpa, ante ämi pinä pinä gawate cægöñongä bitö tömengä önöne wææ wodönedämaï inte ee abi cæncæcäimpa,” ante yewæmongatimpa. Ayæ godömenque iïmaï ante impa. “Nê cæcä iñömö tömengä nänö cædinö beyæ ante nê ænguënengä ingampa.” Mänömaï yewæmongadänimpa.

19 Godongämæ mini pönencabo iñömini waocä adocanque iñömö bitö imite apænedinque, Mäningä nê aacä Picængä iñömö wënæ wënæ cæcantapa töö, ante añongante bitö eñënämaï

incæbiimpa. Wæætë waoda mënaa nê babæ wapiticæ änämaï ina inte bitö imite apænedinque, Tömengä nê wënæ wënæ cæcantapa, ante adodö apænedä eñëninque bitö nê äna inate eñencæbiimpa. Ayæ waodäni mengäa go adocanque adobai adodö apænedäni eñëninque bitö nê änäni inänite eñencæbiimpa.

20 Nê wënæ wënæ cædönäni incæ ñimpo cædämaï inänipa, ante adinque bitö wæætë godongämæ ongönäni eñëñönäni mäninäni inänite nanguï ancæbiimpa. Godongämæ ongönäni eñëñönäni bitö mänömaï ämi ininque tömënäni wæætë guiñëninque, Wënæ wënæ mönö cæquinö ante cædämaï incæmöimpa, ante pönencädänimpa.

21 Mönö Wængongui ayongä Itota Codito ayongä Wængongui nänö apænte æninäni anquedoidi ayönäni botö iïmaï ämopa. Mäninö botö äninö ante eñente cædinque bitö, Adoyömö pöni inänipa, ante tömänäni inänite adoyömö godö cæbi incæbiimpa. Wii adocanque ingante, Botö nê waa adimi imipa, ante tömengä ingante wadö cædämaï incæbiimpa. 22 Ecämenque ingante, Mönö pönencabo beyæ bitö nê cæbi baquimi, ante pönëmi inte bitö tömengäa quingæ gampo cædämaï ie. Edæ quingæ gampo cæbi nê cæcä badinque edæ tömengä wënæ wënæ cæcä ininque bitö adobai tömengä tönö wënæ

wënæ cæbi baquënëmi ïmipa. Bitö tømëmique godömenque wënæ wënæ nãni cæpãmo ante tømãnö ante Baa ante waa cæte quëwëe.

²³ Bitö cæinca cædente wæbitawo. Ayæ wantæ wantæ ïñö wantæ wantæ ïñö wënæ wënæ inte wæbitawo. Ìninqe wïl æpænque bee ämopa. Wæætë biinömæ wædænque bete quëwencæbiimpa.

²⁴ Wængongui nãnö apænte anguïönæ badãmai ïñedë incæ waodãni pancadãniya wënæ wënæ nãni cægãinö do edonque pönï impa. Wadãni guiquënë wënæ wënæ nãni cægãinö wë wodonte ï incæ mãniñedë edonque pönï baquïnö anguënë. ²⁵ Ayæ adobai waodãni waa nãni cægãinö do edonque pönï impa. Ayæ ñöwoyedë pancaaa waa nãni cægãinö wïl edonque pönï ï incæte wïl cöwë wë wodonte ingæimpa. Wæætë edonque pönï aquinö anguënë.

6

¹ Waodãni awënëidi nãni në ö æninãni inte awënëidi beyænque cæte ñã cæyænte bai në quëwënãni ïñömö tømënãni tømãnãni awënëidi inãnite waa eñente cæcædãnimpa. Ìñæmpa tømënãni në pönënãni inte wïl waa eñente cædãni bai wadãni wæætë Wængongui ëmowo ante wënæ wënæ ante babæ anguënënãnimpa. Adobai mönö odömönte apænedinö ante, Wënæ wënæ impa, ante anguënënãnimpa. ² Tømënãni

awënëidi ïñömö në pönënãni inãni beyænque në cædãni ïñömö, Botö tönïñacanque ïnongã inte botö awënë ïñömö önonganque ingã awædö, ante pïinãmai incædãnimpa. Wæætë edæ në cædãni ïñömö, Botö cæbo në ængã ïñömö në pönengã ïnongã inte Wængongui nãnö në waadecã ingampa, ante adinque tømënãni awënëidi inãnite godömenque waa eñente cæcædãnimpa.

Nãwã mãincoo ante

Ìninqe Timoteo eñëmi. Mãninö ante tømënãni inãnite odömönte apænedinque bitö adodö adodö ante ancaa ancæbiimpa, ämopa. ³ Pancadãniya wadö ante odömönte apænedinque mönö Awënë Itota Codito nö pönï nãnö angainö ante Baa änãnipa. Ayæ mönö odömönte apænedö ante tømënãni Wængongui ayongã mönö waa cæte quëwenguënënö ante Baa änãnipa. Ìninqe æcãnö mãnömã Baa äna ïñömö ⁴ tømengã nãmã incæ, Botö gomonga waa eñëmopa, ante në pönëngã ingã incæte tømãã eñënãmaingã ingampa. Tømengã nãmanque nãnö pönëwënö ante wæatedö wæætë tededinque, Ædedö ï, ante wacã tönö guëadö guëa äinëwente wæcampa. Tømengã mãnömã tededã beyænque wadãni në gomonga eñengã ingante godö pïinte adãnipa. Godongãmæ wadodö wadö pïinte tedewënãnipa. Wacã ingã wacã ingã, Bitö wënæ

wënæ cæbi ïmipa, ante
 anewënänipa. Nämä nāni
 wënæ wënæ pönēnonque
 ante, Wadāni wënæ wënæ
 cædānipa, ante pönēwënänipa.
 5 Ayæ ocaidē pönente wen-
 tamō encadāni inte tōmēnāni
 Wængonguī nāwangā nānō
 angainō incæ ēñēnāmaī
 badānipa. Ìninqe nāni
 cabo incæ wacā ingā wacā
 ingā guēadō guēa apænete
 nāni pīincabo inānipa. Ayæ
 mänināni adobaī, Wængonguī
 ayongā waa cæte quēwēmō
 beyænque nanguī ēate
 baquīmō, ante pönēwënänipa.

6 Ìñæmpa māincoo quin-
 coomē ēacā incæte, Māninqe
 ēabopa, ante piyænē cæte
 quēwēnongā ïñōmō tōmengā
 Wængonguī ayongā waa
 cæte quēwengā beyænque
 watapæ quēwēnongā inte
 nō nanguī ēacā ingampa.
 7 Edæ mōnō ïi inguipoga
 ïñōmō ōmaamō pontamompa.
 Adobaī ōmaamō inte tao
 goquīmō ïmompā. 8 Incæte
 mōnō cænguī tōnō weocoo
 ēamō inte māninqe beyæ
 mōnō watapæ quēwenguinqe
 ïmompā. 9 Wadāni guiquēnē,
 Māincoo nanguī ēainēmōnipa,
 ante quēwēnāni inte tōmēnāni
 wënæ wënæ nāni cæinēmāmo
 badinqe oda cæte go-
 quīnānidō anguēnē. Mānōmaī
 cædinque tōmēnāni, Quīnō
 ōnonque ïmpa, ante æinente
 badānipa. Ayæ wënæ
 wënæ nāni baquinque edæ
 æinēwēnāni inte quiēmē incæ
 tōmēnāni æmæwo ōmāe nāni
 ēwenguīnonque gocædānimpā.
 10 Wadāni nāni godonte

æinta waadete pönente nāni
 wædō beyæ wadō wadō nāni
 wënæ wënæ cæpāmo pompa.
 Edæ pancadāniya, Mōnō
 godonte ænguīnta ængæïmpa,
 ante pönēninqe tōmēnāni
 nāni wede pönenguēnēnō
 ñimpo cæte wadæ godinqe
 nāmā nāni cædō beyænque
 nanguī wæwente badānitapā.

*Mōnō wede pönēnō ante
 mōnō tæi ēwocate cæcæïmpa*

11 Bitō guiquēnē Wængonguinque
 ingante nē cædōmi inte
 mäninō tōmānō ante
 ñimpo cæte wodii gote bai
 quēwencæbiïmpa, āmopa.
 Wæætē mōnō nō cæquēnēnō
 ante cæte quēwencæbiïmpa.
 Wængonguī ayongā mōnō
 waa cæte quēwengæïmpa,
 ante cæcæbiïmpa. Mōnō wede
 pönēmāmo, ante godōmenque
 pönente quēwencæbiïmpa.
 Wadāni ïnānite godōmenque
 waadete pönencæte ante
 cæcæbiïmpa. Ayæ tæi
 piñænte entawēninqe
 wæntæye badāmaī inte ee
 cæcæbiïmpa. Cōwē ædæmō
 cæte quēwencæbiïmpa.
 12 Wængonguī ingante mōnō
 wede pönēnō ante mōnō
 cæquēnēnō ante bitō tæi
 ēwocate cæcæbiïmpa. Mōnō
 wænāmaī quēwenguīnō
 goquīmō, ante pönente
 ñimpo cædāmaī incæbiïmpa.
 Edæ wadāni tæiyænāni
 ēñēñōnāni, bitō, Wængonguī
 ingante wede pönente
 babopa, ante āñōmi
 Wængonguī edæ, Mäninō
 quēwenguīnō gocæbiïmpa,
 ante bitō ïmite apænte aa

pecantapa. ¹³ Wængongui pönö cæcä beyænque quingämenque incæ tömänäni quëwënäni inänipa. Itota Codito iñömö Pontio Pidato ingante apænedinque, Quinö nö impa, ante edonque pöni apænegaingä ingampa. Edæ Wængongui tönö Itota Codito mänömainö ingaina iñöna botö tömëna ayöna bitö imite, İmaï cæe, ämopa. ¹⁴ Mönö Awënë Itota Codito nänö ocæ emænte ponguinganca bitö mäninö botö wææ änö tömänö ante waa eñente cæcæbiimpa, ämopa. Bitö eñente cædö adinque wadäni ædö cæte, Wënæ wënæ impa, ante anguinänii, ante pönente cöwë waa pöni cæcæbiimpa. Mänömaï ante ämopa.

¹⁵ Wængongui nänö äinenguïönæ bayonte Itota ocæ emænte poncæcäimpa. Mönö Awënë Wængongui iñömö tömengä adocanque Wængonguinque ingaingä inte nê waa pöni inongä ingampa. Tömënäni awënë odeyeyidi iñönänite tömengä Tæiyæ Awënë Odeye inongä ingampa. Ayæ tömengä iñömö awënëidi tömänäni Awënë inongä ingampa. ¹⁶ Tömengä adocanque nê wantæpiyæ wænämaï inongä inte nê Quëwengä ingaingä ingampa. Tömengä tömää ñäö iñömö quëwënongä iñongante waodäni ædö cæte tömengä weca goquïnänii. Tömengä mönö waocabo mönö nê adämaï ingaingä ingampa. Edæ tömengä ingante mönö ædö cæte aquïi. Tömenganque ingante waodäni tömänäni

waa aquïnänidö anguënë. Tömenganque cöwë nê tæi piñænongä inte quingämenque quëwënäni iñönänite tömengä tömänäni Awënë ingu-ingänö anguënë. Mänömaï babaimpa, ante, Amëe, ämopa.

¹⁷ Inguipogaque mäincoo nê nanguï eädäni inänite bitö iïmaï ancæbiimpa. Nanguï eämöni inte mönitö godömenque waa pöni imönipa, ante pönënämaï iedäni. İñæmpa mäincoo mönö eädincoo iñömö quingæ dæ ä apa quëwënänii. İninqe mïni mäincooque ante wïi mänincooque ante pönëedäni. Wæætë, Wængonguinque beyænque watapæ quëwengæimpa, ante pönëedäni, ancæbiimpa, ämopa. Edæ, Mönö qui quïnö dæ ä, ante wæmö adinque tömengä mönö imonte, Mïni watapæ quëwenguinque, ante tömää nê pönongä ænguïmö imompä. ¹⁸ Mäninäni nê nanguï eädäni inänite bitö, Minitö quïnö waa cæquïi, ante mäninonque cæcæmïnimpa, ancæbiimpa. Waa mïni cæquïnö ante mïnitö nanguï cæte quëwencæmïnimpa. Ayæ do Ao ante mïnitö mäincoo mïni eädincoo pancacooga pædæ godömini æncædänie, ancæbiimpa, ämopa. ¹⁹ Mäninö baï nê cædönänique, Mönö nämä beyæ eäquincoo, ante öönæde iñömö do cö cæte baï cædänipa. Mänömaï cædinque tömënäni, Nö pöni mönö quëwenguinque impa, ante iñcayæ ate æncædänimpa.

*Tímoteo ingante, Pabodo
iinqe wææ angampa*

²⁰Tímoteo eñēmi. Wængongui,
Wææ aacæbiimpa, ante bitō
imate quīnō pōnongā bitō
ō æninō ante wææ ae.
Tæiyæ waēmō ewocadāmaī
inte wadāni ōnonquedō ante
nāni ānōnō ante eñēnāmaī
ie. Adobaī wadāni, Mōnitō
eñēnte ate nanguī encaīmōni
imōnipa, ante nē babæ ānāni
iñōnānite bitō wadodō wadō
nāni ānewēnō ante eñēnāmaī
ie. ²¹Tōmēnāni nāni ānewēnō
ante pōnēninqe waodāni
pancadāniya Wængongui
ingante nāni pōnēninō ante
do ñimpo cædinque wadæ
godināni inānipa.

Wængongui bitō imite
waadete pōnō cæcæcāimpa,
ante botō māninqe ante
yewæmōmopa.

2 Tímoteo ingante Pabodo cadota ante ayænta nänö yewæmongainta

*Tímoteo ingante Pabodo
yewæmongampa*

¹ Botö Pabodobo inömo imopa. Wængongui nänö äno bai Itota Codito nänö nē da godongaïmo imopa. Itota Codito nempo quēwēnönāni iñönānite Wængongui, Minitö wantæpiyæ mīni quēwenguinö ante pönömo ænguimīni imīnīpa, angacäimpa. Mänömaï beyæ tömengä botö imo, Mäninö ante apænebi eñencädänimpa, angä eñēninque botö tömengä nänö nē da godongaïmo imopa.

² Tímoteo eñēmi. Bitö botö wēmi bai inömi inte botö nē waadebi inömi imipa. Bitö acæbiimpa, ante bitö imite yewæmömopa. Mönö Mæmpo Wængongui tönö Awēnē Itota mönö Codito tönö bitö imite waadete pönö waa cæda ate bitö gänē entawencæbiimpa, ämopa.

*Itota Codito waa pönī nänö
ingainö ante*

³ Wēēnēñedē botö wæmæidi nāni cægāi bai botö adobāi nāmā apænte pönente adinque wentamö mongænāmaï entawēmo inte Wængongui beyæ nē cæbo imopa. Botö itædē incæ woyowotæ incæ bitö beyæ ante mäningä Wængongui

ingante botö apæneyedē adocā ingante cōwē waa ate pönente apænebopa. ⁴ Botö bitö æbänö wēñapæ tamömitapa, ante pönēninque, Botö watapæ tocæboimpa, ante bitö imite äinente imopa. ⁵ Bitö Wængongui ingante nō wede pönēmi imipa, ante adimo inte botö adodö ante wæætē pönēmopa. Edæ bitö ñæñæ Doida bitö wäänä Eönita tönö tömēna tano Wængongui ingante nō wede pönente nāna ingāi bai bitö iñömö ñöwo adobāi imipa, ante do eñēmopa.

⁶ Mänömaï beyæ bitö imite iïmaï ämopa. Wængongui nänö cædönö ante bitö cæcæbiimpa, ante botö bitonga gampo cæyömo Wængongui pönö cæcä æninque ewocabi imipa. Inique mäninö bitö ewocadö beyænque bitö godömenque godömenque cæcæbiimpa.

⁷ Wængongui tömengä Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante mönö imonte pönongä æmö inique mönö wii tömengä beyæ guñente ewocamompa. Wæætē mäniwoca beyæ tæi ewocamö imompa. Ayæ adowoca ingante ewocadinque waodāni inānite waadete pönēmö imompa. Adowoca beyæ mönö, Nöinö cæcæimpa, ante pönēninque nāmā wææ ante cæmö imompa.

⁸ Mönö Awēnē Itota Codito nänö angainö bitö eñēninö ante bitö guingo imönāmaï inte apænecæbiimpa. Botö adobāi, Tömengä nänö angainö botö eñēninö

ante botō apænebo beyæ botō imote tee mõnedāni wæyōmote bitō mǎnīnō ad-
 inque guingo imōnāmaī inte
 apænecæbiimpa. Wæætē
 botō tōnō Itota ingant-
 edō ante mõna watapæ
 apænedō ante apænedinque
 bitō Wængonguī nānō tæī
 piñæmāmo ante ewocadinque
 botō tōnō adobaī guēa caate
 wæcæbiimpa. ⁹ Wængonguī,
 Quëwencæminimpa, ante
 mõnō imonte æninque, Mīnitō
 tæiyæ waēmō entawente
 quëwencæminimpa, ante
 mõnō imonte aa pegacāimpa.
 Mānōmaī cædinque tōmengā
 wīi mõnō waa cædinō
 beyænque wæætē tōmengā
 nānō ainēnō ante cægacāimpa.
 Ayæ wēēnēñedē inguipoga
 badōnāmaī iñedē tōmengā,
 Itota Codito beyænque, ante
 pōnēninque mõnō imonte
 waadete pōnō cægacāimpa.
 Mānīnō nānō waadete pōnō
 cægainō beyænque tōmengā
 mõnō imonte æninque aa pe-
 gacāimpa. ¹⁰ Incæte ñōwoyedē
 mõnō imonte, Quëwenguīmīni,
 ante nē Ængaingā Itota
 Codito pongā inique
 tōmengā waadete nānō
 pōnō cægainō ante edonque
 odōmongantapa. Ayæ Itota
 ingantedō ante mõnō wat-
 apæ apænedō beyæ tōmengā,
 Mīnitō mempoga wænāmaī
 incæminimpa, ante cædinque
 wantæpiyæ wænāmaī
 mõnō quëwenguīmāmo ante
 edonque odōmongacāimpa.

¹¹ Wængonguī botō imote
 apænedinque, Itota in-
 gantedō ante watapæ botō

apænedō ante bitō apænebi
 eñencædānimpa, angantapa.
 Angā eñēninque botō adobaī
 tōmengā nānō nē da godōmo
 imo inte ayæ nē odōmonte
 apænebo imopa. ¹² Mānīi
 beyæ botō mǎnōmaī wæwente
 quëwēmopa. Incæte, Æcānō
 ingante nē wede pōnēmo
 imopa, ante do eñēmo inte
 botō guingo imōnāmaī imopa.
 Edæ botō quīnō tōmengā in-
 gante godōnīmo incæ tōmengā
 mǎnīnō æninque nanguī tæī
 ewocacā inongā inte tōmengā
 nānō apænte anguīōnæ ganca
 wææ cæcæcāimpa. Mānīnō
 ante botō ædæmō eñēmopa.

¹³ Botō bitō imite odōmonte
 apænebo bitō eñēnīnō ante
 bitō ñimpo cædāmaī ee
 nææncæbiimpa. Wæætē,
 Mānīnō nō ante mõnō
 adodō adodō ante odōmonte
 apænedō impa, ante bitō
 adobaī adodō ante odōmonte
 apænecæbiimpa. Mōnō Itota
 Codito nempo quëwēmi
 inte wede pōnēninque
 waadete pōnente odōmonte
 apænecæbiimpa. ¹⁴ Wængonguī,
 Wææ aacæbiimpa, ante
 bitō imite pōnongā ænīmi
 inte bitō tōmengā waa pōnī
 nānō pōnongainō ante wææ
 aacæbiimpa. Edæ mõnō
 Wængonguī Ōnōwoca tōnō
 ewocate quëwēmompā. Inique
 bitō tōmengā tōnō cædinque
 wææ aacæbiimpa.

¹⁵ Atiabæ quëwēnāni iñōmō
 tōmānāni botō imote emō
 cæte godānitapa, ante bitō do
 eñēmipa. Edæ Pignedo tōnō
 Edōmogæænæ incæ tōmēnāni
 tōnō botō imote emō cæte

godatapa. ¹⁶ Önetipodo
 guiquënë botö wæwëmo
 adinque tömengä wæætë
 wæætë pönö cæcä beyænque
 botö wampo pönentabopa.
 Ayæ adobaï botö imote
 yæguincamë inte ñä cæyænte
 tee mönedäni wæyömote
 tömengä guingo imönämaï
 ingacäimpa. Ìninqe tömengä
 tönö godongämæ quëwënäni
 inänite mönö Awënë Itota
 Codito waadete pönö waa
 cæcæcäimpa, ämopa. ¹⁷ Edæ
 Odömä näni quëwëñömö
 iñömö pöninge Önetipodo
 botö imo ante nanguï diqui
 diqui mīninge ate ate ìnque
 mingacäimpa. ¹⁸ Botö Epeto
 näni quëwëñömö mänñömö
 quëwëñömote tömengä æbänö
 botö beyæ pönö nanguï
 cæcantapa, ante bitö do
 ædæmö eñëmpa. Mänömaï
 beyæ botö ìnque baquïönæ
 iñonte Wængonguï tömengä
 ingante pönö waadete waa
 cæcæcäimpa, ämopa.

2

*Itota Codito beyæ waa ton-
 tado bai cæcæimpa*

¹ Ayæ bitö botö wëmi
 bai inömi inte eñëmi. Itota
 Codito nempo quëwëñömite
 tömengä waadete pönö cæcä
 beyænque bitö tæï ewocabi
 incæbiimpa, ämopa. ² Waodäni
 tæiyænäni eñëñönäni botö
 æbänö ante apænebo bitö
 eñëninö ante bitö wæætë
 wadäni nē pönänäni inte cöwë
 ædæmö cædäni iñönänite
 adodö ante odömonte
 apænebi eñencædänimpa.
 Eñëninge tömënäni nē

nö cædönäni inte adobaï
 wadäni inänite odömonte
 apænequinäni inänipa,
 ante tömënäni inänite ämi
 gocædänimpa.

³ Bitö Itota Codito beyæ
 waa tontado bai inömi
 inte bitö wæwëmi incæ
 ee ongonte godömenque
 cæcæbiimpa, ämopa. ⁴ Waocä
 tontado badinque nänö
 cæyedë tömengä, Botö awënë
 botö imote waa acæcäimpa,
 ante tömengä nänö änonque
 ante eñente cæcæboimpa,
 äninque wadäni tontado
 inämaï inäni näni cæbaï
 cædämaï inongä ingampa.

⁵ Gänä cæcæte ante nē owem-
 pocä iñömö, Cöwë näni cægäï
 bai owempoedäni, ante näni
 wææ angainö ante eñente
 cæcä ìninqe tömenganque
 godömenque waa owempod-
 inque gänä cædinque poganta
 æmaingampa. ⁶ Amñña

bayedë pancamonga pan-
 camonga æññönäni gönea
 ante nē nanguï cæcä iñömö
 tömengä täno ænguëngä
 ingampa. ⁷ Mänñö imæca
 quëwënäni näni cæ bai
 ante mënea go adodeque
 botö äninö ante pönëñömi
 mönö Awënë edæ bitö ìmite
 odömongä eñëninge bitö
 edonque pönï eñencæbiimpa.

⁸ Itota Codito awënë Dabij
 wodi nänö pæingä inongä
 inte do wæninge nē ñäni
 ömæmongaingä ingante ante
 pönencæbiimpa. Mänñö
 ante watapæ botö apænedö
 impa. ⁹ Mänine beyænque
 botö caate wæwëmo imopa.
 Edæ nē wënæ wënæ cæcä
 ingante tee mönecönë ñä

cæyænāni bai botō imote adobai mǎnīne botō apænedō beyænque ñā cædāni wæbopa. Incæte Wængonguī nānō angainō ædō cæte ñā cæyænte inguī. ¹⁰ Mǎnōmaī beyæ Wængonguī nānō apænte ænināni beyænque ante cæyōmote wadāni ancaa wēnæ wēnæ cædāni wæbo incæte botō ñimpo cædāmaī inte godōmenque cæbopa. Edæ Wængonguī nānō ñāō apāiyōmō nāni cōwē quēwenguīne mǎnīnāni Itota Codito ængā beyænque tōmengā nempo quēwencædānimpa, ante cædinque botō wæwēmo incæte godōmenque cæbopa.

¹¹ Iīmaī ante nāni ānō nāwangā ante impa.

Mōnō Itota Codito tōnō godongāmæ wængaimō inte adobai tōmengā tōnō cōwē wænāmaī quēwencæmōimpa.

¹² Mōnō tōmengā tōnō ñimpo cædāmaī inte ee cæte wæwēmō inte adobai tōmengā tōnō nē awēnēidi badinque godongāmæ aacæmōimpa.

Mōnō, Tōmengā ingā dicæ abogaa, āmō ñinque tōmengā adobai nāēmæ mōnō imonte, Dicæ abogaa, āmaingampa.

¹³ Mōnō wede pōnēnō ante ædæmō cædāmaī imō incæte tōmengā guiquēnē mōnō imonte cōwē pōnēninque cōwē ædæmō cædongā ingampa.

Iñæmpa tōmengā iñōmō nāmā nānō ingainō ante ñimpo cædāmaī inongā inte tōmengā wadō ante pōnēnāmaī ingampa.

Wængonguī bitō imi, Waa cæbi abopa, anguingā, ante

¹⁴ Waodāni inānite apænedinque bitō, Mǎnīnō ante pōnēdāni, ante wæætē wæætē ancæbiimpa. Mōnō Wængonguī ayongā iīmaī ante wææ ante nanguī apænebi eñencædānimpa. Mīnitō, Ædedō i, ante wadodō wadō ante piinte tededāmaī incæmīnimpa.

Iñæmpa mǎnōmaī bai ānīnque mōnō ānō iñōmō ōnonque ante impa. Ayæ mǎnōmaī ante tedemō eñēninque nē eñēnāni iñōmō æmæ pōnente babainānipa, ante bitō wææ ancæbiimpa, āmopa. ¹⁵ Bitō Wængonguī ayongā, Botō nē waa cæbo incæboimpa, ante nanguī cæcæbiimpa. Nē cæbo inte guingo imōnāmaī incæboimpa, ante cædinque Wængonguī nō nānō angainō ante tōmēmi nē ædæmō eñente entawēninque mǎnīnonque ante tōinō ante wadāni inānite waa odōmonte apænecæbiimpa. ¹⁶ Tæiyæ waēmō ewocadāmaī inte wadāni ōnonquedō ante tedeyōnāni bitō tōmēnāni inānite eñēnāmaī inte nānēnē wadæ goe. Edæ mǎnīnāni Wængonguī ingante emō cædinque cōwē godōmenque wīwa nāni cæquinque wadæ godānipa. ¹⁷ Baō ñōmæiñōmō aca podinque nanguī

godömenque baayö bai
mäninäni nāni odömonte
apænewënö adobai wodo
wodo go inique wadāni
tæiyænāni ëñëninque oda
cæcædānimpa.

Mäninäni nāni tedewen-
cabo iñönāni iimëneo tönö
Pideto adodaque inapa.
18 Tömëna Wængongui
nāwangā nānō angainō
ante ñimpo cæte wadæ
godina inapa. Ayæ, Mönö
ñāni ömæmönö iñömö
inque bagatimpa, ante
tedewëna ëñëninque wadāni
pancadāniya nāni wede
pönënö incæ wido cæte
bai quëwënānipa. 19 Incæte
Wængongui nāwangā nānō an-
gainō mönöpönënö iñömö tæi
gönonte bai cöwë ongompa.
Mäninö ante mënea ante iimāi
yewæmonte bai ongompa.
Edæ Wængongui Awënë
tömengā quināni ædānidö
ināni, ante do ëñengampa.
Ayæ tömengā ëmowo ante,
Botö Awënë inongā ingampa,
ante nē änāni iñömö
tömënāni tömänāni, Mönö
wiwa cædimāmo ante wæte
wædinqe wadæ goquënënanī
inānipa.

20 Nē ëacā oncönë
ñænæncönë tömengā nānō
waa waa cö cæincade iñömö
oodo inte padata inte
nāni badöincade mæ on-
gompa. Adobai wacade
awæmpaincade daicade in-
cade mæ ongompa. Panca-
cadea iñömö waëmoncooque
da wëincade incadepa. Wa-
cade guiquënë ömæpocooque
da wëincade incadepa.

21 Waocā wënæ wënæ
nānō entawënö ante ñimpo

cædinqe nāmā ñā mënongate
bai quëwengā inique tömengā
iñömö waëmoncooque da
wëincade bai inongā inte
Wængongui beyæ waa cæcā
imaingampa. Tömengā tæiyæ
waëmö ewocate quëwengā
babaingampa. Inique
tömengā Awënë nānō änö ante
do cæcā imaingampa. Ayæ,
Quinö waa cæquinö i, ante
tömengā do cæcā imaingampa.

22 Edënināni wiwa nāni
cæinënö ante bitö ñimpo
cæte wodii gote bai
quëwencæbiimpa. Wæætë
waodāni mïmö ñā mënongate
entawënāni inte Wængongui
ingante nē apænedāni tönö
bitö nö cæquënënö ante cæte
quëwencæbiimpa. Mönö wede
pönënö ante godömenque
pönente quëwencæbiimpa.
Waodāni inānite godömenque
waadete pönencæte ante
cæcæbiimpa. Ayæ mönö
piyænë cæte quëwenguimāmo
ante pönëninque cæcæbiimpa.

23 Önonquedö ante apænedinqe
nē, Ædedö i, ante wacā
tönö guëadö guëa tedewengā
mänömaï tedecā beyænque
wadodö wadö piinte
tedewënānipa, ante do
ëñëmipa. Inique tömënāni
nē pönënamāi ināni inte
önonquedö ante apæneyönāni
bitö tömënāni tönö godongämæ
apænedāmaï incæbiimpa.

24 Mönö Awënë ingante nē
cæcā iñömö tömengā wadāni
tönö wadodö wadö piinte ted-
edāmaï incæcäimpa. Wæætë
tömänāni inānite ædæmö
cæcæcäimpa. Ayæ wadāni
tömengā ingante wënæ wënæ

cædāni adinque tōmengā wæætē pīnāmaī inte piyænē cæcæcāimpa. Ayæ tōmengā nē waa odōmonte apænecā incæcāimpa. ²⁵ Tōmengā apænecā ēñēninque nē ēñēnāni iñōmō Baa ante wadō ānāni inānite tōmengā ædæmō cæte, Īmaī impa, ante odōmonte apænecā ēñencædānimpa. Edæ Wængonguī pōnō cæcā ate tōmēnāni nāmā incæ, Wēnæ wēnæ cæmō awædō, ante wædinque tōmengā nāwangā nānō angainō ante ēñencædānimpa, ante pōnente cæcæcāimpa. ²⁶ Ayæ tōmēnāni ēñēnāmaī encadāni incæ nē ēñinguināni wæætē bacædānimpa, ante pōnente cæcæcāimpa. Wēnæ iñōmō tōmēnāni inānite bæi ongōninque tōmengā, Botō ānō ēñente quēwencæmīnimpa, ante godō cæcā ate tōmengā nānō nē bæi ongōnāni wæætē aamō cæte wodii gocædānimpa, ante adobaī pōnente cæcæcāimpa.

3

Īnque bayedē waodāni æbānō quēwenguināni, ante

¹ Timoteo ēñēmī. Īnque ēōnæ bacæ cæyedē wēnæ wēnæ ba wæquinō anguēnē. ² Māniñedē edæ waodāni nāmanque waadete pōnenguināni inānipa. Tōmēnāni nāni godonte æninta waadete pōnente nāni wædō ante quēwenguināni inānipa. Tōmēnāni nāmanque, Botō gomonga waa cæbo ĩmopa, ante pōnenguināni

inānipa. Wængonguī ingante godō wēnæ wēnæ ante babæ anguināni inānipa. Wadāni inānite badete toquināni inānipa. Wēñænāni incæ wæmpoda inate ēñēnāmaī cæquināni inānipa. Wadāni pōnō waa cædāni incæte tōmēnāni nē waa cædāni inānite wæætē waa cædāmaī inguināni inānipa. Ayæ tæiyæ waēmō entawēnāmaī inguinānimpa. ³ Adobaī waadete pōnēnāmaī quēwenguināni inānipa. Mānināni inānite wēnæ wēnæ cædāni adinque tōmēnāni wæætē pīnquinque ĩimpo cædāmaī inte wēnæ wēnæ cæquināni inānipa. Wadāni inānitedō ante babæ ante ānewenguināni inānipa. Tōmēnāni nāni cæinewēnō ante nāmā wææ ānāmaī inte do cæquināni inānipa. Ayæ wadāni inānite ædæmō cædāmaī inte piinte cæquināni inānipa. Wadāni, Quinō waa impa, ante piinguināni inānipa. ⁴ Tōmēnāni nāni guidēnāni incæ, Wēnæ wēnæ bate wæcædānimpa, ante godō odōmonguināni inānipa. Tōmēnāni pōnēnāmaī inte do wēnæ wēnæ cæquināni inānipa. Tōmēnāni nāmā incæ, Botō gomonga waa ēñēmopa, ante pōnēwenguināni inānipa. Wængonguī ingante waadete pōnēnāmaī inguināni inte wæætē tote quēwengæimpa, ante nāmanque waadete pōnenguināni inānipa. ⁵ Tōmēnāni Wængonguī ayongā waa cæte quēwēnāni bai adobaī cædāni incæte Wængonguī nānō tæi

piñæmāmo piwēninque
nāmanque cæte quēwēnānipa
tōö.

Īninqe bitō mānināni
īnānite gomō ae. ⁶ Mānōmaī
baī cædāni īñōmō waa
apænedinque waodāni
oncōnē wāānē guidānipa.
Onquiyænāni wīl tæīmō
entawēnāni inte tōmēnāni
nāni wēnæ wēnæ cædi
teēmēmō mongænte baī
īnāni īñōnānite oncōnē nē
guidāni īñōmō, Onquiyænāni
mōnitō apænedō ante
ēñente cæcædānimpa, ante
cædāni ate onquiyænāni
wæætē oda cæte godānipa.
Mānināni onquiyænāni
īñōmō, Quiēmē nāni wēnæ
wēnæ cæinēmāmo, ante
wadō gote wadō gote oda
cædānipa. ⁷ Tōmēnāni cōwē
ēñencæte ante cædāni incæte
wapiti wapiti cædāni ĩninqe
Wængonguī nāwangā nānō
angainō ante cōwē ēñente
badāmaī īnānipa. ⁸ Wēēñedē
Mōitee wodi Equitobæ tæiyæ
awēnē ingante apæneyongā
Aānee tōnō Aāmodee nē idōna
inte Mōitee ingante piininqe,
Ōnonque angampa, āna in-
gadaimpa. Īninqe bayedē
nē wēnæ wēnæ cædāni
guiquēnē īina īnōna nāna
cægā baī adobaī cædinque
Wængonguī nāwangā nānō
angainō ante Baa ante wadō
ānāni īnānipa. Tōmēnāni
ocaidē pōnente wentamō
encadāni inte oda cæte
godānipa. Īninqe Wængonguī
ingante mōnō pōnēmāmo
incæ dicæ pōnēnāniyaa.
Wængonguī tōmēnāni īnānite
Baa ancæcāimpa. ⁹ Īñæmpa

ædō cæte godōmenque
cæquināni. Mānīna nē
idōna nāna ōnonque cægāinō
ante edonque agadāni baī
tōmēnāni nāni ōnonque cædinō
ante waodāni tōmānāni
adobaī edonque pōni
acædānimpa.

*Tímoteo ingante Pabodo
īninqe wææ angampa*

¹⁰ Bitō īñōmō, Æbānō botō
odōmonte apæneboo, ante,
Æbānō waa quēwēmoo, ante,
Æbānō pōnente ante, Īmaī
cæcæboimpa, ante cæboo, ante
bitō tōmānō ante do ēñēmipa.
Ayæ Wængonguī ingante botō
pōnēmāmo ante waodāni
īnānite botō ee cæpāmo ante
botō waadete pōnēmāmo
ante botō wæntædāmaī inte
cæpāmo ante bitō adobaī
do ēñēmipa. ¹¹ Ayæ botō
īmote togænte pānāni botō
wæpāmo ante ayæ botō
wæwēmāmo ante bitō do
ēñēmipa. Wadāni quiēmē
wēnæ wēnæ cæcæte ante
botō ĩmote togænte pānāni
wæbo incæ botō wæntæye
īnāmaī intabopa. Antioquiya
īñōmō Icōnio īñōmō adobaī
Ditada nāni quēwēñōmō
māniñōmō wēnæ wēnæ
cædāni wæbo incæte mōnō
Awēnē ō ængā beyænque
ayæ quēwēmo ĩmopa. ¹² Nō
ante impa. Æcānō, Botō
Itota Codito nempo quēwēmo
inte Wængonguī ayongā
waa cæte quēwencæboimpa,
ante āna tōmengā in-
gante togæwēninque wēnæ
wēnæ cædāni wæquingā
ingampa. ¹³ Waodāni
wēnæ wēnæ cædāni tōnō,

Oda cæcædänimpa, ante nē cædāni iñōmō tōmēnāni nē wēnæ wēnæ cædināni inte godōmenque wēnæ wēnæ cæquīnāni inānīpa. Edæ mānīnāni inānite wapiticæ māodāni oda cæte cædināni inte tōmēnāni wæætē wadāni inānite adodō, Æpiticæmē oda cæquīnānidō, ante cæcædänimpa.

14 Bitō guiquēnē æbānō ēñēnīmi inte, Nō impa, ante pōnēnīnque cōwē ñimpo cædāmaī incæbiimpa. Edæ bitō imi ædānidō odōmonte apænedānīi, ante do ēñēmīpa. 15 Wængonguī angā ēñēnte tæiyæ waēmō nāni yewæmongainō ante bitō wēñæmiyedē mā ēñēnīnque ñōwo ganca do ēñēmitawo. Mānīnō ante nāni yewæmongainta ate ēñēnīnque bitō Itota Codito ingante pōnēñōmi tōmengā ængā beyænque quēwencæbiimpa.

16 Wængonguī pōnō apænecā ēñēnīnque waodāni tōmēnāni nāni ēñēnonque ante Wængonguī beyæ yewæmongadänimpa. Tōmēnāni Wængonguī nānō odōmonte apænegainō ante nāni yewæmongainta adinque mōnō, Æbānō waa impa, ante ēñēnīnque mōnō odōmonte apænecæimpa. Wængonguī angā ēñēnte nāni yewæmongainta adinque, Quīnō mōnō wēnæ wēnæ cædinō īi, ante mōnō do ēñēnīnque nē wēnæ wēnæ cæcā ingante mōnō wææ angæimpa. Ayæ Wængonguī angā ēñēnte nāni

yewæmongainta adinque nē oda cæte wæcā ingante, Mōnō nōinō cæquēnēnō īiimaī impa, ante mōnō odōmonte apænecæimpa. Nō cæte quēwencæmīnīmpa, ante odōmonte apænete ongō ate mōnō ēñēnō ante mōnō waodāni inānite odōmonte apænecæimpa. 17 Edæ Wængonguī beyæ nē odōmonte apænecā iñōmō eyepæ ēñēngā inte tōmengā nānō waa cæquīmāmo tōmāmāmo ante cæcæcāimpa, ante odōmonte apænecæte ante yewæmongadänimpa.

4

1 Waodāni mūināni quēwēnāni incæ do wængaināni incæ tōmānāni inānite mōnō Itota Codito nē apænte anguingā inte tōmengā Awēnē Odeye badinque ponte a ongongā acæimpa. Tōmengā ayongā ayæ mōnō Mæmpo Wængonguī ayongā botō bitō imite, īiimaī cæe, āmopa. 2 Wængonguī nānō angainō ante apænebi ēñēncædänimpa. Waodāni Ao ante, Eñēinēmōni ante ānāni incæ Baa ante ēñēnāmaī ināni incæ bitō cōwē apænebi ēñēnānie. Wængonguī nānō angainō ante oda cæte wædāni adinque bitō, Mōnō nōinō cæquēnēnō ante cæcæmīnīmpa, ancæbiimpa. Wēnæ wēnæ cædāni inānite, Ædō cæte mānōmaī cæmīnīi, ante nangūi ancæbiimpa. Ayæ adobaī, Wampo pōnencædänimpa, ante ædæmō apænebi ēñēncædänimpa. Mānīnō

tömänö cædinque nan-
guī waadete ee cædinque
adodö adodö ante odömonte
apænebi eñencæðänimpa.

³ Ìncayæ ate nö odömonte
mönö apænedö ante waodäni
Baa anguinäni inänipa.
Mäninö ante eñenämäi
incæmönimpa, ante änäni
inte tömënäni wæætë,
Mönö eñeinënonque ante
odömonte apæneedäni, ante
në odömonte apænedönäni
nanguī inäni inänite diqui
diqui minte acæðänimpa.
Mäninuedö ante eñencæmönimpa,

ante anguinäni inänipa.
⁴ Mäninäni näwangä angainö
ante eñenämäi inte wadæ
godinque wæætë önonquedö
ante dodäni näni angainö
ante eñente cæquinäni
inänipa. ⁵ Bitö guiquënë
tömëmi quëwenganca æbämë
baquī incæ godömenque
cæcæbiimpa. Caate wæbi
incæte bitö ñimpo cæðämäi
inte godömenque cæcæbiimpa.
Wængonguī waa pönī nänö
apænedö ante apænebi
eñencæðänimpa. Bitö
cæquënënö tömää ñinque
cæcæbiimpa.

⁶ Wængonguī quī, ante
näni godönö bai botö adobai
ññömote wantæ ññonte
wænönäni wæncæboimpa.
Edæ botö wænguiönæ oo pönī
impa. ⁷ Botö tæi ewocabo
inte Awënë Itota beyæ botö
cæquënënö waa pönī ñinque
cætabopa. Gänä cæcæte
ante në pogodo godäni næ
gongænämäi näni ñinque
goganca godäni bai botö
adobai tömëmo quëwenganca

wæntæye inämaī inte ñinque
cætabopa. Mönö wede pönënö
ante botö ñimpo cæðämäi inte
cöwë pönentabopa. ⁸ Mönö
Awënë në nö apænte angu-
ingä ññömö tömengä nänö
apænte anguiönæ ññonte
tömengä, Bitö nö pönente waa
cæðimi inte bitö waa cæðinta
ante poganta æncæbiimpa,
ante botö imote pönongä
æncæboimpa. Wīi botö
adoboque ññömote pönongä
æncæboimpa. Wadäni adobai
tömengä nänö pongä aquiönæ
ante nanguī ainente në wänö
cönäni inäni adinque tömengä,
Minitö nö cæte quëwënimini
inte minitö waa cæðinta ante
poganta æncæminimpa, ante
tömënäni tömänäni inänite
pönongä æncæðänimpa.

*Tímoteo quïnö cæccæcäimpa,
ante*

⁹ Bitö eyepæ inte botö
weca quingæ pöe, ämopa.
¹⁰ Deëma ññömö ingui-
pogaque ante botö imote
ëmö cæte Tetadönica näni
quëwëñömö gocantapa. Ayæ
Quedetente ññömö Gada-
tiabæ ññömö gocantapa.
Adobai Tito Dadämatiabæ
ññömö gocantapa. ¹¹ Odoca
adocanque botö weca on-
gongampa. Mäadoco ingante
adinque tömengä ingante
botö weca ænte mämömi
pongäi. Edæ botö cæquënënö
ante cæyömote tömengä
botö tönö guëa nanguī
cæcä ingampa. ¹² Ayæ
Tiquico ingante botö Epeto
ññömö da godömo gocantapa.
¹³ Botö yacoo ocoi ä weocoo
Todoa ññömö Cadopo oncönë

botō emō cæte pōnincoo
bitō ponte ate ænte pōe.
Adobaī botō dibodocoo
ænte māmōmi æmoe. Botō
tæinetacoo yewæmōintacoo,
ante godōmenque wæbopa.
Māninta cōwē māmōmi
æncæboimpa, āmopa.

¹⁴ Adecantodo tæineta
nē badongā inongā iñōmō
botō imote nanguī wēnæ
wēnæ cæcā wætabopa.
Mānōmaī cæcā adinque
Wængonguī edæ tōmengā
nānō wēnæ wēnæ cædinganca
māninganca tōmengā in-
gante wæætē pancæcāimpa,
āmopa. ¹⁵ Māningā bitō imite
adobaī wēnæ wēnæ cædāmaī
incæcāimpa, ante bitō adobaī
wææ cæcæbiimpa. Edæ mōnō
odōmonte apænedō ante
tōmengā cōwē Baa ante wadō
ante quēwēnongā ingampa.

¹⁶ Botō imote nē apænte
ānongā weca ænte māodāni
gote ongōninque botō nāmā
incæ wææ ancæte ante
mā apæneyōmo æcānō
botō tōnō godongāmæ āna
edæ dæ ānāni wætabopa.
Tōmānāni edæ botō imote
emō cæte wadæ godānitapa.
Mānōmaī nāni cædinō beyæ
Wængonguī tōmēnāni inānite
pīnāmaī incæcāimpa, āmopa.

¹⁷ Incæte, Wadāni wīī
oodeoidi ināni tōmāmæ
quēwēnāni Wængonguī
waa pōni nānō apænedō
ante ēñencædānimpa, ante
cædinque mōnō Awēnē iñōmō
botō gāānē ongōninque botō
tōnō godongāmæ cæcā
beyænque tæī ewocabo inte
apænetabopa. Īimæca
awēnē nempo wæwente

quēwēñōmote mōnō Awēnē
wæætē gā pe æmpote ō
ængā beyænque quēwēmopa.
¹⁸ Mānōmaī baī cædinque
botō imote quiēmē wēnæ
wēnæ cædāni wæbo incæ
mōnō Awēnē Odeye botō
imote ænguingā beyænque
quēwencæboimpa. Adobaī
tōmengā ōōnædē nānō
aayōmō botō imote adīmongā
ænte mæicā æite goquīmo
imopa. Wængonguī nāō apāite
baī emōnongā ingante mōnō
cōwē waa acæimpa, āmopa.
Mānōmaī babaimpa, ante
Amēē, ante āmopa.

*Timoteo ingante Pa-
bodo, Waa quēwencæbiimpa,
angampa*

¹⁹ Pidica tōnō Aquidæ nāna
gæncaya waa quēwencædaimpa,
āmopa. Bitō tōmēna inate
adodō apænebi ēñēnae.
Adobaī Ōnetipodo tōnō
godongāmæ quēwēnāni waa
quēwencædānimpa, āmopa.
Bitō tōmēnāni inānite adodō
apænebi ēñēnānie. ²⁰ Edaato
Coodinto iñōmō ayæ a on-
gongantapa. Ayæ Todopīmo
nē wēnæ wēnæ iñongā botō
tōmengā ingante Mīideto
iñōmō emō cæte gotabopa.
²¹ Bitō eyepæ inte cōōnædepo
badāmaī iñedē botō weca
quingæ pōe, āmopa. Eo-
bodo iñōmō tōmengā, Bitō
waa quēwencæbiimpa, angā
ēñēninque botō bitō imite
adodō āmo ēñēe. Podænta
tōnō Diino ayæ Codao-
dia tōnō mōni pōnencabo
tōmāmōni bitō imite, Waa
quēwencæbiimpa, āmōnipa.

22 Mönö Awënë Itota
Codito bitö tönö ongonte
incäcäimpa, ämopa. Ayæ
Wængongui bitö imite
waadete pönö cæcäcäimpa,
ante mäinque ante yewæmömopa.

Tito ingante Pabodo cadota ante nänö yewæmongainta

*Tito ingante Pabodo
yewæmongampa*

¹ Botö Pabodobo inömo imopa. Wængongui ingante nē cæbo iñömote Itota Codito, Bitö Wængongui nänö nē apænte æninäni inänite apænebi eñencädänimpa, ante da godongä ate botö tömengä nänö nē da godongäimo imopa. Tömengä, Tömänäni botö imote nani wede pönönö ante godömenque wede pönencädänimpa, ante cæcæbiimpa, ante da godongä gotabopa. Ayæ, Wængongui näwangä nänö angainö ante eñente entawëninque tömänäni tömengä ayongä waa cæte quëwencädänimpa, ante cædinque Itota Codito botö imote da godongä godimo imopa. ² Edæ, Incayæ ate mönö wænämaï quëwenguinö gocæmöimpa, ante eñëninque pönencädänimpa, ante Wængongui nē babæ änämaï inongä inte wëneñedë inguipoga badönämaï iñedë iïmaï angacäimpa. Mini wænämaï quëwenguimämo ante pönömo æninque minitö wæætë wantæpiyæ cöwë quëwencæminimpa, ante cægacäimpa. ³ Mänömaï cædinque tömengä, Iñnedë

cæcæboimpa, ante nänö angaiñedë iinque bayedë tömengä nänö angainö ante edonque pöni odömonte apænegacäimpa. Edæ, Quëwencæminimpa, ante mönö imonte nē Ængaingä inte Wængongui mäninö nänö angainö ante, Bitö odömonte apænebi eñencädänimpa, ante botö imote angä eñëñömote da godongä godimo imopa.

⁴ Tito eñëmi. Bitö acæbiimpa, ante yewæmömopa. Edæ godongämæ mönö wede pönönö ante apænebo nē eñëmi inte bitö Itota Codito quïmi badinque botö näwä wëmi bai inömi imipa. Iinque botö, Mæmpo Wængongui tönö Itota Codito mönö imonte nē Ængaingä tönö waadete pönö cæda ate bitö gänë entawencæbiimpa, ämopa.

*Cædeta nani änöwæne
iñömö Tito nänö cædö ante*

⁵ Cædeta nani änöwæne iñömö botö cæquënenö ante wii eyepæ cæbo adinque botö, Bitö godömenque quëwëninque tömänö iinque cæcæbiimpa, ante botö bitö imite emö cæte gotabopa. Adobai wayömö wayömö nani quëwëñömö godinque bitö botö äninö bai cædinque, Mini pönencabo iñöminite iïnäni nē aadäni Picænäni bacädänimpa, ante cæcæbiimpa, ante cædinque botö bitö imite mäniñömö emö cæte gotabopa. ⁶ Wadäni, Nē aacä Picængä wënæ wënæ cæcä ingampa, ante änämaï incädänimpa, ante wææ cædinque nē aacä Picængä

wæætē waa quēwenguēnengā ingampa. Edæ tōmengā nānōogænā adodanque nē manguiwengā incæcāimpa. Tōmengā wēñænāni Itota Codito ingante nē pōnēnāni incædānimpā. Ayæ tōmēnāni inānite adinque, Babæidi bai quēwēnāni inānīpa, ante ayæ, Eñēnāmaī cæte quēwēnānīpa, ante wadāni ānāmaī incædānimpā, ante nē aacā Picængā iñōmō wææ aacæcāimpa.

⁷ Mōnō pōnencabo iñōmonte nē aacā ingante Wængongui, Botō cædō ante cæcæbiimpā, ante pōnō angā eñēnīnque tōmengā Wængongui beyæ ante nē cæcā ingampa. Inīnque waodāni, Nē aacā wēnæ wēnæ cæcā ingampa, ante ānāmaī incædānimpā, ante wææ cædinque nē aacā wæætē cōwē waa quēwenguēnengā ingampa. Wadāni tōmengā ingante apænedāni incæ tōmengā wæætē, Botō ædō cæte eñenguimoo, ante ānāmaī incæcāimpa. Tōmengā wii quingæ piinte bacæcāimpa. Tōmengā ti nāmæ nē nangui bewengā ināmaī incæcāimpa. Tōmengā piyænē cæcā incæcāimpa. Babæ cæbo incæte godonte nāni æinta cōwē godōmenque æncæboimpā, ante wadāni nāni pōnēwēnonque ante nē aacā iñōmō mānīnō ante pōnēnāmaī incæcāimpa.

⁸ Wadāni inānite, Botō oncōnē pō cædāni, ante cōwē nē watapæ angā incæcāimpa. Ayæ, Quīnō

waa impā, ante mānīnonque cæinengā incæcāimpa. Nōinō cæcæimpā, ante pōnēnīnque nāmā wææ ante cæcā incæcāimpa. Wængongui nānō cædō ante cōwē cædongā inte nē aacā wæætē nāmā wææ ānīnque nāmā nānō cæinēwēnō ante cædāmaī incæcāimpa.

⁹ Ayæ adobai Wængongui nō pōni nānō angainō ante mōni odōmonte apænegainō bai adobai entawēnīnque tōmengā ñimpō cædāmaī quēwenguēnengā ingampa. Edæ mōnō pōnencabo iñōmonte tōmengā ædæmō apænedīnque nō pōni mōnō odōmonte apænedō ante odōmonte apænecæcāimpa. Tōmengā odōmonte apænecā eñēnīnque pancadāniya, Baa ante wadō ānāni incæ tōmengā wæætē tōmēnāni inānite, Mānīnō ante mīni odōmonte apænedīnō wapiticæ i apa quēwēmīni, ante nē aacā inongā inte wææ ancæcāimpa, āmopa.

¹⁰ Edæ nē odōmonte apænedāni inānite, Mōnitō eñēnāmaī cæinēmōnīpa, ante nē ānāni tæiyænāni inānīpa. Tōmēnāni iñōmō ōnonquedō ante tedewēnōnāni inte, Wadāni oda cæcædānīmpā, ante nē cædōnāni inānīpa tōō. Pancadāniya, Mōnō eō togænte quēwengæimpā, ante nē pōnēnāni nāni cæcabo iñōmō godōmenque nangui pōni mānōmaī babæ cæte quēwēnānīpa.

¹¹ Tōmēnāni, Babæ cæmōni incæte mōnitō odōmonte apænedō beyænque godonte nāni æinta

cōwē æncæmōnimpa, ante pōnente cædānīpa. Mōnō odōmonte apænedāmaī inguēnēnō ante odōmonte apænedāni ēñēnīnque nē ēñēnāni pancadāniya tōmēnāni nāni godongāmæ quēwencabo tōnō oda cæte wædānīpa cæbii. Edæ mānīnō tōmēnāni babæ cæte nāni odōmonte apænewēnō ante odōmonte apænedāmaī incædānīmpa, ante bitō, Apocænē inguēnē quēwēedāni, ante wææ ante cæquēnēmi īmpa.

12 Edæ Cædetabæ īñōmō nāni quēwencabo incæ adocanque tōmēnāni wængonguīdi beyæ nē apænegacāmpa. “Cædetabæ quēwēnāni īñōmō cōwē babæ ante quēwēnāni inte babæidi baī wīwa cædānīpa. Tōmēnāni wæntæye īnāni incæ cæowæodāni inte cænānīpa tōō.” 13 Mānīnō ante tōmengā nānō angāinō nāwangā ante impa. Īnīnque Itota ingante nē pōnēnāni incæ oda cæte wædāni adīnque bitō, Nō pōnēnāni incædānīmpa, ante tōmēnāni īnānite nanguī ancæbiimpā. 14 Ayæ, Oodeoidi dodāni nāni ōnonquedō ante angāinō ante pōnēnāmaī incædānīmpa, ante bitō tōmēnāni īnānite nanguī ancæbiimpā. Ayæ wadāni Wængonguī nāwangā nānō angāinō ante Baa ante ēñēnāmaī īnōnāni incæ wadō ante wææ ānewēñōnāni bitō wæætē nē pōnēnāni īnānite, Mānīnō tōmēnāni nāni wææ ānewēnō ante mīnitō ēñente cædāmaī īedāni, ante nanguī

ancæbiimpā, āmopa.

15 Edæ nē waēmō entawente quēwēnāni īnīnque edæ tōmēnāni ayōnāni quīncoomē ī incæ tōmancoo edæ waēmoncoo īmaimpā. Wadāni guīquēnē nē wentamō entawente quēwēnāni inte Itota ingante pōnēnāmaī īnāni īnīnque edæ tōmēnāni ayōnāni quīncoomē ī incæ tōmāancoo edæ wīī waēmoncoo īmaimpā. Īñæmpa adodāni nāmā nāni apænte pōnēnō incæ wentamō entawente quēwēnāni inte tōmēnāni nāni ocaidē pōnēnō adobāī wentamō encadāni īnānīpa tōō. 16 Īnāni īñōmō Wængonguī ingante, ate baī pōnēmōni īmōnīpa, ante ānāni incæte tōmēnāni cædō beyænque, Īnāni Wængonguī ingante nē Baa ānāni īnānīpa, ante edonque pōnī bapa. Mānīnāni Wængonguī ingante ēñēnāmaī cædōnāni inte edæ mōnō waa cæquēnēnō ante ædō cæte cæquīnānīi. Īnīnque tōmēnāni mōnō nē baacā baī īnōnāni īnānīpa.

2

Nō pōnī mōnō odōmonte apænedō

1 Bitō wæætē nō pōnī mōnō odōmonte apænedō ante odōmonte apænegæbiimpā. 2 Onguīñænāni picænāni īnānite īmaī ante odōmonte apænebi ēñencædānīmpa. Tōmēnāni tī nāmæ nanguī bete quīdi quīdi dowænte badāmaī incædānīmpa. Wadāni mōnitō īmōnite waa acædānīmpa, ante

onguiñænāni picænāni
 iñōmō nē eyepæ cæte
 quēwenguēnēnānimpa. Nōinō
 cæcæimpa, ante pōnēninque
 nāmā wææ ante cæte
 quēwencædānimpa. Itota
 ingante mōnō pōnēnō
 ante waodāni inānite
 mōnō waadete pōnēnō
 ante tōmēnāni nōingā
 cædinque quēwencædānimpa.
 Wæntædāmaī inte ee
 mōnō cædō ante tōmēnāni
 adobaī nōingā cædinque
 quēwēnāni incædānimpa,
 ante bitō odōmonte apænebi
 ēñencædānimpa, āmopa.

3 Ayæ onquiyænāni
 picænāni inānite adobaī iīmaī
 ante odōmonte apænebi
 ēñencædānimpa. Tōmēnāni,
 Wængonguī nānō angainō
 baī mōnō tæiyæ waēmō
 entawengæimpa, ante
 quēwencædānimpa. Wadāni
 inānitedō ante babæ ānāmaī
 incædānimpa. Wadāni nanguī
 yowepæ wædænque tī nāmæ
 biinōmæ nāni āmæ ante,
 Beboe beboe, ante nē bedāni
 baī iīnāni iñōmō adobaī cæte
 quēwēnāmaī incædānimpa.
 Adodāni, Quinō waa impa,
 ante māninō ante odōmonte
 apænecædānimpa, ante
 bitō onquiyænāni picænāni
 inānite odōmonte apænebi
 ēñencædānimpa, āmopa.

4 Mānōmaī cæte quēwēnāni
 inte tōmēnāni wæætē on-
 quiyænāni wīi picænāni
 inānite, iīmaī cædāni,
 ante āninque, Minitō
 nānōogæidi inānite waadete
 pōnēninque mīnitō wēñænāni
 inānite adobaī waadete
 pōnente quēwēdāni, ante

odōmonte apænedāni
 ēñencædānimpa. 5 Ayæ
 adobaī onquiyænāni wīi
 picænāni inānite odōmonte
 apænedinque, Nōinō
 cæcæimpa, ante pōnēninque
 mīnitō nāmā wææ ante cæte
 quēwencæmīnimpa. Mīnitō
 oncōnē mīni cæquēnēnō cōwē
 cædinque wadāni inānite
 ædæmō cæte quēwencæmīnimpa.
 Ayæ, Mīnitō nānōogæidi
 nāni ānō ante ēñente
 cædāni, āmi ēñente odōmonte
 apænecædānimpa. Edæ
 onquiyænāni picænāni
 mānōmāinō ante odōmonte
 apænedāni ēñēninque on-
 quiyænāni wīi picænāni
 wæætē waa cæte quēwēnāni
 adinque wadāni Wængonguī
 nānō angainō ante ædō cæte,
 Wēnæ wēnæ impa, ante
 babæ anguiñāni.

6 Onguiñænāni wīi
 picænāni ināni iñōmō adobaī
 tōmēnāni, Nōinō cæcæimpa,
 ante pōnēninque nāmā wææ
 ante cæte quēwencædānimpa,
 ante ædæmō apænebi
 ēñencædānimpa. 7 Bitō
 tōmēnāni beyæ ante, Botō
 cæbaī tōmēnāni adobaī
 cæcædānimpa, ante bitō
 quiēmē cæbi incæ cōwē waa
 cæe. Ayæ bitō odōmonte
 apænedō incæ nōingā ante
 odōmonte apænedinque bitō
 ōnōneque ānāmaī incæbiimpa.
 8 Ayæ bitō imite nē Baa ante
 wadō ānāni wæætē mōnō
 imonte ante apænedinque,
 Mōnitō ædō cæte wēnæ
 wēnæ anguiñōnii, ante
 wædinque edæ guingo
 imonte wæcædānimpa, ante
 cædinque bitō tōmēnāni

inānite nōingā ante odōmonte apænegæbiimpa. Edæ mænōmaī nōinō odōmonte apænebi eñēninqe nē eñēnāni wæætē, Wēnæ wēnæ odōmonte apænedinō impa, ante ānāmaī incædānimpa.

⁹ Waodāni inānite ō ænāni ate awēnēidi beyænque cæte nē quēwēnāni bate wæyōnānite bitō tōmēnāni inānite iīmaī ante odōmonte apænebi eñencædānimpa. Edæ tōmēnāni awēnēidi nāni ānō ante tōmānō eñente cæcædānimpa. Adobaī tōmēnāni, Mōnitō imōnite adinqe awēnēidi tocædānimpa, ante cæcædānimpa. Ayæ tōmēnāni awēnēidi ānāni eñēninqe wæætedō wæætē ānāmaī incædānimpa. ¹⁰ Adodāni iñōmō awēmō ænāmaī quēwēnāni inte wæætē, Mōnitō cōwē nō eñente cæmōni imōnipa, ante adinqe mōnitō awēnēidi wæætē, Waa cæmīni imīnipa, ante pōnencædānipa, ante nē cædāni iñōmō waa cæcædānimpa. Tōmēnāni quīēmē cædāni incæ cōwē waa cædāni adinqe wadāni Wængonguī mōnō imonte nē Ængaingā ingante nāni odōmonte apænegainō waa impa, ante pōnencædānimpa, ante bitō nē cædāni inānite mænōmainō ante odōmonte apænegæbiimpa, āmopa.

¹¹ Edæ waodāni quīnānidō ināni incæte mōnō Mæmpo Wængonguī tōmānāni inānite waadete pōnō cædinque, Botō æmo beyænque quēwenguīmini, ante odōmongā ininqe edonque pōni ba agadānimpa. ¹² Tōmengā

nānō waadete pōnō cædōnō ante edonque pōni adinqe mōnō iīmaī ante eñēmō imompā. Wængonguī ingante wapiticæ pōnēninqe mōnō cædō ante mōnō Baa ante ñimpo cæte quēwengæimpa. Inguipoga ante nāni wēnæ wēnæ cæinēwēnō ante mōnō Baa ante ñimpo cæte quēwengæimpa. Nōwoyedē mōnō, Nōinō cæcæimpa, ante pōnēninqe nāmā wææ ante cæte quēwengæimpa. Wængonguī ayongā waa cæte quēwēninqe ¹³ mōnō Itota Codito nānō pōōnæ watapæ mōnō toquīōnæ ante wānō cōmō imompā. Edæ Itota Codito adocā mōnō Wængonguī mōnō nē tæi piñængōgā inongā inte mōnō imonte nē Ængaingā ingacæimpa. Tōmengā iñōmō nē ñāō apāite bai ēmōngōgā inte poncæcæimpa, ante wānō cōmompā. ¹⁴ Mōnō wīwa cægainō tōmānō adinqe tōmengā iñōmō, Botō æmo beyænque quēwenguīmini, ante nāmā wepæ godōninqe wængacæimpa. Ayæ tōmengā, Botō tōmēmo beyæ ante mīnitō imīnite ñā mēnongate bai cæyōmote mīnitō botō quīmini badinqe, Quīnō waa impa, ante cæinente bacæmīnimpa, ante cægacæimpa.

¹⁵ Ayæ mænīnonque ante odōmonte apænedinque bitō waodāni inānite, ædæmō apænebi eñencædānimpa. Wadāni wēnæ wēnæ cædāni iñōnānite tōmēnāni inānite, Ædō cæte mænōmaī cæmīni, ante nanguī āninqe

awënē bai inte apænebi
ēñencæðanimpa. Bitō ïmite,
Ædō cæte awënē bai cæbii,
ante piinte anguinānii, ante
pönente quëwencæbiimpa.

3

*Në pönemō, Quinō waa
impa, ante mōnō cæquënēnō*

¹ Bitō weca nē pönēnāni
iñōnānite do mōnitō angainō
nāni ēñēnīnō incæ bitō
tōmēnāni inānite adodō ante
apænebi ēñencæðanimpa.
Në aadāni tōnō gobiedōno
beyæ nē ānāni inānite
ēñēnīnque mīnitō tōmēnāni
nāni ānō ante ēñente
cæcæmīnimpa, ante apænebi
ēñencæðanimpa. Ayæ, Quinō
waa i, ante mānīnō do
cæcæmīnimpa, ante apænebi
ēñencæðanimpa. ² Ayæ
æcāmenque ingante wēnæ
wēnæ ante babæ ānāmaī
incæmīnimpa. Piyænē
cæte quëwēnīnque mīnitō
wadāni tōnō wadodō
wadō tedete piināmaī
incæmīnimpa. Waodāni
tōmānāni inānite mīnitō
ædæmō cæte quëwencæmīnimpa,
ante bitō mānōmaīnō ante
apænebi ēñencæðanimpa.

³ Edæ wēēnēñedē mōnō
adobai ocāi òmædæca in-
gaimō inte ēñēnāmaī cæte
quëwengamōimpa. Mōnō
wapiticæ pōnēnīnque oda
cæte quëwengamōimpa.
Quiēmē mōnō wēnæ
wēnæ cæinēnō ante cæte
quëwengamōimpa. Quiēmē
nāmanque pönente, Waa
tote quëwengæimpa, ante
cædinque mōnō cōwē ñimpo
cædāmaī inte quëwengamōimpa.
Waodāni inānite cōwē wiwa

pönente quëwengamōimpa.
Wadāni godōmenque eadāni
adinque godō piinte agamōimpa.
Wadāni mōnō ïmonte
piinōnāni mōnō wacā
ingā wacā ingā piinte
quëwengamōimpa. ⁴ Incæte
mōnō Wængonguī mōnō
ïmonte, Quëwenguīmīni,
ante nē Ængaingā pōnīnque
tōmengā nānō waadete
pōnēmāmo ante ayæ tōmengā
nānō ædæmō cædōmāmo
ante do odōmongacāimpa. ⁵
Tōmengā wīi mōnō
nō cægainō beyænque,
Quëwenguīmīni, ante mōnō
ïmonte ængacāimpa. Wæætē
tōmengā nānō waadete pōnō
waa cæinēnō beyænque
mōnō ïmonte, Quëwenguīmīni,
ante ængacāimpa. Mīnitō
mempoga ēñacæmīnimpa,
ante Wængonguī mōnō mīmō
mēnongacā entawēmompa.
Ayæ Wængonguī mōnō
ïmonte æñongā tōmengā
Tæiyæ Waēmō Önōwoca
pōnō cæcā beyænque
mōnō mīmō entawente
quëwēmompa. ⁶ Itota Codito
mōnō ïmonte, Quëwenguīmīni,
ante nē Ængaingā beyænque
Wængonguī iñōmō mōnō
ïmonte eyepæ pōnī pōnō
cædinque tōmengā Önōwoca
ingante angā pō guicā ate
entawente quëwēmompa.
⁷ Ìnīnque Wængonguī waadete
pōnō cæcā ate mōnō
tōmengā ayongā nō cæte
quëwengaimō ïmimpa. Ayæ
tōmengā nānō waadete
pōnō cægainō beyænque
nē ænguimō inte mōnō,
Wænāmaī quëwengæimpa,

ante ee pönente quëwëmompa.

⁸ Mänömainö ante nö ante impa. Edæ Wængongü ingante do pönënanî iñömö, Quinö waa i, ante nani pönënonque cöwë cæcädänimpa, ante bitö mäninö ante wæætë wæætë adodö ante apænebi ëñencädänimpa, ämopa. Mäninö ante waa pönî i ïninqe tömänäni beyæ adodö ante waa ingæimpa.

⁹ Wæætë, Æbänö i, ante nanguî wæætedö wæætë önonquedö ante tedewënäni bai bitö iñömö tömënäni bai tededämaî incæbiimpa. Dodäni, Æmönänidö ingainäni, ante ancaa nani änewënö ante pönënamäi incæbiimpa. Ayæ wæætë godö wæætë godö tedewënäni ëñëninque bitö wæætë tededämaî incæbiimpa. Ayæ idægoidi nani wææ angainö ante godongämæ wadodö wadö piinte tedewëñönäni bitö iñömö iñäni tönö tededämaî incæbiimpa. Edæ mänömaî nani tededö iñömö önonque tedete i ïninqe edæ æcämenque beyæ waa impa, ante dæ ampa cæbii.

¹⁰ Mîni pönencabo incæ adocanque mänömaî tedewengä beyænque wadäni nänëneto nänënë godinque wacabo wacabo badäni adinque bitö wæætë në tedewëngä ingante adopoque wææ ämi ëñencæcäimpa. Adopoque wææ ämi ate tömengä ëñënamäi inte gomonga adobaî cæte tedewengä adinque bitö tömengä ingante wæætë wææ ämi

wæcæcäimpa. Mänömaî mem-poga wææ ämi ëñëninque tömengä ñimpo cædämaî inte gomonga tedewengä ate wædinque bitö tömengä ingante Baa äninque gomö ae. ¹¹ Edæ mänömaî cædongä iñömö tömengä idiquibæ pönëngä inte në wënæ wënæ cæcä ingampa. Tömengä nämä nänö apænte panguinque mänömaî cæcampa, ante do ëñëmpa.

Tito quinö cæccæcäimpa, ante

¹² Botö cöönædepo iñonte Nincopodi nani quëwëñömö quëwencæboimpa, ante pönentabopa. ïninqe Adotëma incæ Tiquico incæ æcänö bitö weca goquïnaa, ante pönëninque botö adocanque ingante ämo go pöñongä bitö eyepæ inte botö weca quingæ pöe, ämopa. ¹³ Abogado inte në cæcä Teëna tönö Apodo gocæ cæyönate tömëna nana goquinö ante nana ænguënönö wii eyepæ ëada adinque bitö pædæ godömi ænte godæ. ¹⁴ Mönö tönö godongämæ në pönënanî iñömö wii önonque cæte quëwencädänimpa. Wæætë edæ wadäni wii eyepæ ëadäni adinque tömënäni pædæ godönäni æncädänimpa, ante cædinque bitö apænebi ëñëninque tömënäni wæætë, Quinö waa i, ante adinque mäninonque ante cæte quëwencädänimpa.

Waa quëwencæminimpa, ante Pabodo yewæmongampa

15 Botō tönō nē ongönāni
 tōmānāni bitō ĩmite, Waa
 quēwencæbiimpa, ante
 apænedānīpa, ante botō,
 Bitō acæbiimpa, ante
 yewæmōmopa. Mōnitō
 ĩmōnite nē waadete pōnēnāni
 ĩnānite bitō, Waa quēwencæmīnīpa,
 ante mōnitō beyæ ante
 apænebi ēñencædānīpa.
 Wængonguī mīnitō tōmāmīni
 ĩmīnite waadete pōnō
 cæcæcāimpa, ante mānīnque
 ante botō yewæmōmopa.

Pidemöö ingante Pabodo cadota ante nänö yewæmongainta

*Pidemöö ingante Pabodo
yewæmongampa*

¹ Botö Pabodobo inömo inte Itota Codito ingantedö ante apænebo beyænque botö imote tee mönedäni tee mönegaïmo imopa. Mönö töninacä Timoteo tönö yewæmömönapa. Pidemöö möna nē waadebi inömi inte mönatö tönö godongämæ cædömi inömite mönatö, Bitö acæbiimpa, ante yewæmömönapa. ² Bitö oncönē inömo Itota Codito ingante mini pönencabo godongämæ pönöminite mönatö minitö iminite adobaï yewæmömöna acæminimpa. Ayæ mönö mängä Apia tönö Adoquipo mönitö tönö godongämæ nē ton-tado baï cædongä tönö tömëna acædaimpa, ante yewæmömönapa. ³ Mönö Mæmpo Wængonguï tönö Awënë Itota Codito tönö godongämæ waadete pönö cæda ate minitö gänē entawencæminimpa, ämönapa.

*Pidemöö nē waadete
pönengä inte wede pönengä
ingä*

⁴⁻⁵ Bitö Awënë Itota ingante wede pönëmi imipa, ante tömengä quinäni inönäni inänite waadete pönëmi imipa, ante bitö imitedö ante änäni eñëniimo inte botö bitö beyæ

ante Wængonguï ingante botö apæneyedē adocä ingante cöwē waa ate pönente apænebopa. ⁶ Mäninö Itota Codito ingante bitö wede pönënö ante wadäni inänite cöwē apænebi eñëninque tömënäni, Mönö tömengä waa pönï nänö entawënoncoo incæ quincodö entawëmö imöö, ante ædæmö eñente bacædänimpa, ante nanguï cæcæbiimpa, ante botö bitö beyæ ante Wængonguï ingante apænebopa. ⁷ Botö töninabi eñëmi. Itota Codito quinäni inönäni inänite bitö waadete pönente cæbi ate tömënäni gancæ entawente todänitapa, ante apænedäni eñëninque botö nanguï watapæ todinque wampo pönentabopa.

*Pabodo Önetimo beyæ ante
Pidemöö ingante angampa*

⁸ Mänömaï beyæ mönö Awënë Codito botö imote angä eñëninque botö awënë baï äninque bitö cæquënenö ante, İimaï cæe, ante guïñënamäi inte bitö imite wææ ämo baï waa incædönimpa. ⁹ Incæte botö wææ änämaï inte wæætē mönö waadete pönëmämo beyænque ædæmö apænebopa. Botö Pabodobo inömo inte nē picæmo imopa. Ayæ nïwo botö Itota Codito ingantedö ante apænebo beyænque botö imote tee mönedäni tee mönegaïmo inte ämopa. ¹⁰ İinque botö wengä onguïñængä Önetimo beyæ ante bitö imite ædæmö apænebopa.

Edæ tee mõnecõnē botō quēwēñedē Ōnetimo ingante apænebo eñēninqe tōmengā nē pōnengā badinque botō wengā bai bacā æntabopa cæbii.

11 Wēenēñedē tōmengā bitō beyæ waa cædāmai inte ōnonque quēwengacāimpa. Incæte tōmengā ñowo iñōmō bitō beyæ incæ botō beyæ incæ nē waa cæcā bacāimpa.

12 Tōmengā botō nē waadecā ingā incæte tōmengā ingante botō bitō weca ocæ emænte da godōmo poncæcāimpa.

13 Itota ingantedō ante mõnō watapæ apænedō beyænque botō imote tee mõnedāni ongōninqe botō, Pidemöö dæ añonte Ōnetimo iñōmō tōmengā beyæ botō weca ongōninqe botō tōnō guēa cæcæcāimpa, ante pōnēninqe ainentabopa.

14 Incæte æbāmenque pōnō waa cæbi incæ wii botō wææ ānō beyænque cæcæbiimpa. Wæætē tōmēmique pōnente cæcæbiimpa, ante cætabopa. Bitō eñēnāmai inte Ao ānāmai iñōmite botō ædō cæte Ōnetimo ingante, Bitō botō weca ongoncæbiimpa, ante anguimoo.

15 Ōnetimo bitō imite wantæyō wodii godingā inte ñowo adodō pōñongante bitō tōmengā ingante wæætē æñōmi tōmengā cōwē bitō tōnō quēwencæcāimpa. Wabānō mǎnii ante beyænque wantæyō wodii gocantawo.

16 Tōmengā ingante bitō godonte ænte mǎmi ate tōmengā bitō beyænque cæte

nē quēwēningā ingā incæte tōmengā ñowo wii nē cæte quēwēnānique bai inongā ingampa. Wæætē edæ Itota Codito ingante pōnengā badinque tōmengā ñowo godōmenque bitō tōniñacā inongā inte bitō nē waadecā ingampa. Edæ tōmengā botō nē nangui waadecā ingampa. Ayæ wii bitō nē cædonganque inongā inte tōmengā wæætē mõnō Awēnē quingā ingampa. Mǎnōmai beyæ tōmengā godōmenque bitō nē waadecā inongā ingampa.

17 Īninqe bitō, Pabodo tōnō guēa cæmōna imōnapa, ante pōnēmi ĩninqe bitō botō imote æmi bai Ōnetimo ingante adobai æmaimipa.

18 Bitō imite wēnæ wēnæ cæcantawo. Bitō imi quīēmē ante æninqe wæætē pōnōnāmai ingantawo.

Īninqe tōmengā nānō pōnōnāmai ĩninō ante bitō botō imote wæætē, Pōnōmi æmoe, āmi eñēninqe botō pædæ pōnōmo æmaimipa.

19 Botō Pabodobo inōmo inte tōmēmō ōnompoca inte imāinō ante yewæmōmopa. Tōmengā quīnō nānō pōnōnāmai ĩninō ante botō wæætē tōmānō pōnōmo æncæbiimpa. Botō edæ bitō imite wii Itota Codito ingantedō ante odōmonte apænebo bai bitō ayæ pōnēnāmai inte quēwencædōmiimpa. Īninqe botō apænedō beyæ bitō botō imote wæætē pōnōnāmai ingā bai inōmi imipa. Incæte botō mǎnōmai beyæ bitō

ĩmite wĩi ancæboimpa. ²⁰ Botö
 tönĩñabi ěñemi. Mönö
 Awënë beyænque bitö
 botö beyæ pönö cædinque
 Önetimo ingante waadete
 pönencæbiimpa, ante wæbopa.
 Edæ mönö Codito nempo
 quëwëmöna ĩninqe bitö
 waadete pönente cæbi ate
 botö gancæ entawente
 tocæboimpa, ämopa.

²¹ Bitö cöwë ěñente cæquĩmi
 ĩmipa, ante do ěñenimo inte
 botö, Bitö acæbiimpa, ante
 yewæmömopa. Edæ botö
 änö ěñente cædinque bitö
 godömenque cæquĩmi ĩmipa,
 ante ěñemopa. ²² ĩninqe ado-
 deque ayæ äinëmopa. Minitö
 botö beyæ ante Wængongui
 ingante mini apænedö beyæ
 botö ĩmote ñimpo cædäni ate
 bitö weca acæ poncæboimpa,
 ante pönëmopa. ĩninqe
 bitö oncönë adocönë botö
 owoquincö ante tömäa
 ædæmö cö cæquĩmi, ämopa.

*Pidemöö ingante Pabodo,
 Waa quëwencæbiimpa, angä*

²³ Epapada botö bai adobai
 Itota Codito beyænque nani
 në tee mönegaingä ĩñömö
 tömengä botö ĩmote, Pidemöö
 waa quëwencæcäimpa, ante
 angä ěñeninqe botö bitö ĩmite
 yewæmömopa. ²⁴ Mäadoco
 tönö Aditadoco ayæ Deëma
 tönö Odoca botö tönö
 godongämæ cædäni ĩñömö
 adobai botö ĩmote, Pidemöö
 waa quëwencæcäimpa, ante
 änäni ěñeninqe botö bitö
 ĩmite yewæmömopa.

²⁵ Mönö Awënë Itota Codito
 bitö ĩmite waadete pönö

cæcæcäimpa. Mäninque ante
 botö yewæmömopa.

Ebedeoidi inānite cadota ante nāni yewæmongainta

*Wængonguī beyæ tōmengā
Wengā pōnō apænegacāimpa*

¹ Wængonguī wēēnēñedē wantæ wantæ iñō apænedinque wantæ iñō wadō bai cædinque wantæ iñō wadō bai cædinque tōmengā beyæ nē apænedāni inānite tæmpo pōnō apænegā ēñengadānimpa. ² Ēñēninque tōmēnāni wæætē adodō ante mōnō mæmæidi inānite tæmpo apænegadānimpa.

² Nōwo guiquēnē mānīnō ante Wængonguī dodāni inānite nānō apænegaiōnæ idæwaa bayonte tōmengā apænegā ēñēninque tōmengā Wengā wæætē mōnō imonte pōnō apænegacāimpa. Wēēnē pōni inguipoga dæ ii ēmōnæ dæ añonte Wæmpocā tōmengā Wengā ingante, Badōe, angā ēñente cæyongā tōmengā nānō cædō beyæ Wæmpocā tōmancoo badongacāimpa. Mānōmaī beyæ nē badongā iñongante Mæmpo Wængonguī wæætē, Tōmancoo nē ænguingā iñōmō botō Wengā adocanque nē ænguingā ingampa amopa, angacāimpa. ³ Mæmpocā nē tæi ēmōnongā inte nāō ēmongā iñongā tōmengā Wengā iñōmō adobai nē tæi ēmōnongā inte nāō ēmongā ingampa. Īninque, Wængonguī Wengā nō pōni entawēninque nānō

quēwengāinō bai Mæmpocā iñōmō edæ adobai pōni entawēnongā inte edæ nōingā cæte quēwengā ingampa, ante mōnō edonque ēñengæimpa. Īnguipo incæ ii ēmōnæ incæ a ongoncoo incæ awēmō iñōmō ongoncoo incæ tōmengā Wengā adocā tæi piñante nānō angāinō beyenque tōmancoo edæ nōwo ganca cōwē ongoncoo incoopa. Ayæ nāmā wepæ godonte wæninque adocā iñōmō wēnæ wēnæ mōnō cæpāmo ante nā mēnongagacāimpa. Mānōmaī nē nā mēnongaingā iñongā inte tōmengā do æidinque Wængonguī nē tæi ēmongā tōmēmængā iñō tæ contadinque ongongampa.

*Tōmengā ñæncængā iñongā
anquedoidi pōnōmenque ināni*

⁴ Mānōmaī æi contadinque tōmengā nē ñæncængā iñongante Wængonguī iñōmō, Bitō ēmōwo bitō cōwē ænguēnengāiwo, ante pemongacāimpa. Wængonguī anquedoidi guiquēnē wii adobai ñæncænāni iñōnānite Wængonguī tōmēnāni inānite adobai ante pemōnāmaī ingacāimpa. ⁵ Edæ anquedoidi iñōnānite æcāmenque ingante Wængonguī dicæ,

“Botō Wēmi iñōmi ĩmpa.

Nōwoōnæ bitō Mæmpobo
babopa,”

Ante angantawogaa. Ayæ adobai,

“Botō tōmengā Mæmpobo
incæboimpa.

Īninqe tōmengā botō Wengā incæcāimpa,” ante anquedo ingante ānāmaī ingacāimpa.

6 Wæætē tōmengā Wengā Tānocā īfongante inguipoga da pōnōninqe Wængonguī,

“Botō anquedoidi tōmānāni īngā ōnōwa inō ædæ wææninque, Bitō Wængonguī Wēmi īmidō anguēnē, ante watapæ apæ necædānimpa,” ante apænegacāimpa.

7 Ayæ wæætē anquedoidi inānitedō ante apænedinque, “Tōmengā godō cæcā ate tōmengā anquedoidi īñōmō woboyæ nanguī pæmæ baī quingæ pōnī cæcædānimpa.

Ayæ tōmengā godō cæcā ate tōmengā beyæ nē waa cædāni īñōmō gonga bæcoguēnēwate baī nanguī cæcædānimpa.”

8 Ante apænedinque tōmengā Wengā ingante guiquēnē Wængonguī incæ īlmaī angacāimpa.

“Bitō nē Wængonguī inōmi inte ēñēmi. Awēnē Odeye badinque Awēnē contaimpaa tæ conta-gāimi inte bitō ñimpo cædāmaī inte cōwē Awēnē Odeyebi inōmi inte ongoncæbiimpa.

Īninqe Awēnē Odeyebi inōmi inte bitō nempo quēwēnāni inānite nō pōnī cæte aadinque yaēmē tōēmē pōnī næænte baī nē āmi incæbiimpa.

9 Nē Wængonguīmo īnōmo inte botō īñōmō bitō Awēnē Wængonguīmo īmopa. Īninqe botō, Nō cæte mōnō quēwenguīnō ante nē waadebi inōmi inte bitō ēñēnāmaī nāni cæinō ante edæ wīl ainēmi īmipa.

Mānōmaī īmi ante adinque botō īlmaī pōnō cæbopa. Bitō tōnō godongāmæ ongōnāni Awēnē badinque bitō watapæ tocæbiimpa, ante cædinque botō, oginguipæ pōnō gao caate baī nanguī cægaboimpa.”

10 Ante Mæmpo Wængonguī angacāimpa. Ayæ adobaī tōmengā Wengā ingante apænedinque,

“Bitō Tæiyæ Awēnē inōmi inte wēēnēñedē pōnī inguipo mā cō cæte baī cædinque tōmēmi badongabiimpa, angacāimpa.

Ayæ ōōnædē ongoncoo adobaī tōmēmi bitō ōnompoca badongaincoo inte ongoncoopa.

11 Mānincōo guiquēnē īncayæ ate wido cæte baī bayonte

Bitō guiquēnē cōwē ongonguīmi īmipa.

Mānincōo guiquēnē mōnō weocoo pedæncōo woincoo baī bayonte,

12 waocā yacooque æninque topo cæcā baī cædinque bitō wæætē bitō badongaincoo ænte topo cæte baī cæcæbiimpa.

Wæætē mīncoo wēñacā bai
cædinque bitō wæætē
tōmancoo mīncoo
badōmi ongongæimpa.

Bitō iñōmō do bitō ingai bai
adobaī cōwē inguīmi
īmpa.

Bitō quēwenguīmāmo cōwē in-
guinō anguēnē.”

¹³ Āninqe Wængonguī
tōmengā Wengā ingante iīmaī
angacāimpa.

“Botō tōmēmæ inō tæ contate
ongōñōmite,

botō bitō īmite nē pīinte
cædāni inānite bæ
tabo tæ wæænāni ate
bitō tæi emōmi inte
pīnā gāwate bai godō
cæbi wæcædānimpa,”
angacāimpa.

Tōmengā Wengā ingante
mānōmaīnō ante nē angaingā
inte Wængonguī dicæ anque-
doidi inānite adobaī anganta-
wogaa. ¹⁴ Iñæmpa Wængonguī
anquedoidi iñōmō baō
ōmaadāni inte Wængonguī
beyæ nē waa cædāni inānipa.
Mānōmaī iñōnānite tōmengā,
Botō æmo beyænque nē
quēwēnāni beyæ mīnitō
godō cæcæmīnimpa, ante da
pōnongā pōninqe tōmēnāni
mōnō beyæ pōnō waa
cædānipa.

2

*Wængonguī ængā beyænque
quēwēmōmpa, ante*

¹ Mānōmaī beyæ mōnō
Awēnē apænecā eñēninqe
mōnō eñengainō ante
mōnō ñimpo cædāmaī in-
guinque ante mōnō wede
pōnente ædæmō eñente

cæcæimpa. ² Edæ anque-
doidi incæ Wængonguī beyæ
apæneyōnāni tōmēnāni nāni
ānō ante dodāni wæætē
nē eñente cæquēnēnāni
ingadānimpa. Īninqe

æcānō wīi eñēninqe wapiti
cæda tōmengā nē tente
wæquēnengā iñongante
dodāni nō cædinque pan-
gadānimpa.

³ Iñānāni eñēdāni.
Wængonguī nānō, Quēwencæmīnimpa
ante angainō ante æcānō
mōnō īmonte tāno apænecantawo,
ante pōnēdāni. Wængonguī
Awēnē inongā incæ tānocā
apænegaingā inte, Botō
tōmēmo æmo beyænque
quēwencæmīnimpa, ante
apænecacāimpa. Ayæ
Wængonguī nānō apænegaīnō
eñente Ao āninqe wadāni
godōmenque mōnō īmonte,
Nāwangā impa, ante
apænēdāni eñēnīmō inte
mōnō ædæmō eñengæimpa.
Edæ eñēnāmaī inte bai ñimpo
cæmō ĩninqe Wængonguī
dicæ pānāmaī inte ata
cæpocampa quēwenguīmō.

⁴ Īninqe, Quēwencæmīnimpa,
ante nāwangā botō ānō
ante eñencædānimpa, ante
cædinque Wængonguī godōmenque
cægacāimpa. Tōmengā,
Æcānō tōnō cæquīmoo,
ante, Æyōmōnō cæquīmoo,
ante, Æyedēnō cæquīmoo,
ante nāmā nānō angainō
bai cædinque iīmaī pōnō
cægacāimpa. Tōmengā,
Botō mā cæbo ate waodāni
eñencædānimpa, ante nangui
cægacāimpa. Ayæ, Æbānō
cæcāā, ante wæcædānimpa,

ante tæi piñæningue wadō
 wadō cædinque bamönengæ
 edæ nangui cægacäimpa.
 Tömengä Önōwoca ingante da
 pönongä pöningue tömengä
 wæætē Wængongui nänō
 angaināni inānite pönō cæcä
 æningue tömēnāni tömānāni
 Wængongui Önōwoca nänō
 pönongä ænganca cægadänimpa.
 İningue Wængongui mänōmaï
 pönō cæcä adimō incæ mönō
 eñēnāmaï cæmō bai tömengä
 wæætē mönō imonte ædō
 cæte ata cæpoquēnengä.

*Itota Codito tömengä
 tönñadāni bai adobai
 bagacäimpa*

⁵ Ayæ mīnguipoga Awēnē
 nempo mönō quēwenguimāmo
 ante apænemōnipa. İningue
 mīnguipoga möni ānonguipoga
 Wængongui, Æcāmenque in-
 gante āmo awēnē baquingä,
 ante cædinque, Anquedoidi
 incæ awēnēidi bacædänimpa,
 ante dicæ angantawogaa.
⁶ Wacä wataa yewæmōningue
 iīmaï ante Wængongui in-
 gante āmotamini ante bai
 yewæmongacäimpa.

“Wængongui eñēmi. Waomōni
 önömōnique iñömōnite
 bitō ædō cæte waadete
 cæbii.

Wao wēmōni eñagaïmōni
 iñömōnite bitō ædō
 cæte pönō waadete
 cæbii.

⁷ Anquedoidi inānite æmonga
 ææntodōningue bitō
 waocä ingante gao
 wænō gö cæbi ate
 tömengä wantæ iñō
 pönōmenque on-
 gongantapa.

Ayæ, Waocä nē tæi
 emönongä inte ñāō
 emōñongante wadāni
 tömengä ingante waa
 acædänimpa, ante pönō
 badongabiimpa.

⁸ Edæ bitō badongain-
 coo tömancoo waocä
 nempo pönōmi
 æningue

waocä tæi emongä inte nē
 angä bagacäimpa.”

Ante nänō yewæmongaine
 bai cædinque Wængongui
 tömengä nänō badon-
 gaincoo tömancoo Waocä
 nempo pönongä æningue
 Waocä nē angä bay-
 ongä wacoo wayömō on-
 goncoo edæ dæ ampa.
 Incæte, Tömengä nempo
 tömancoo do ongompa, ante
 mönō ñōwo ganca ayæ
 adāmaï imompa. ⁹ Doyedē
 mönō waocabo iñömōnte
 Wængongui waadete pönō
 cædinque Itota ingante
 angä eñēningue tömengä
 wæætē mönō tömāmō
 wænguimāmo beyæ ante
 cōwē wæwocate wæquingä
 bagacäimpa.

Mänōmaï
 cædinque Wængongui an-
 quedoidi inānite æmonga
 ææntodōningue, Itota wæætē
 caate wæncæcäimpa, ante
 cædinque tömengä ingante
 gao wænō iñömō gönongä
 ongongacäimpa. Incæte

Itota caate wængä beyæ
 Wængongui poganta tæiyæ
 wæmō da wencate bai
 cædinque, Itota nē tæi
 emönongä inte ñāō emongä
 adingue wadāni tömengä in-
 gante waa acædänimpa, ante

pönö cægacäimpa. İninque İtota Tæiyæ Awënë wencate ongongä ingante do amompa.

¹⁰ Tömancoo nē badongaingä inongä inte Wængongui tömancoo nē enempodongä inte iimaï angacäimpa. Botö Wëmi eñëmi. Wadäni incæ botö wënäni nangui inäni quëwencädänimpa, ante nē badömi bitö baquinque caate wæcæbiimpa. Mänömaï caate bitö wædö beyænque ædæmö picæmi bate nē eñënimi inte bitö botö wënäni inänite ñäö inömö ænte mämömi poncädänimpa. Pöninque tömënäni botö ñäö emömo bai adobai ñäö emoncädänimpa, ante Wængongui nö pönï cægacäimpa. ¹¹ İtota mönö imonte, Tæiyæ waëmö ewocate quëwencæminimpa, ante nē badongä inongä mönö tömengä tönö adomö mönö cabo imompa. Mänömaï imö beyæ tömengä mönö imonte ante apænedinque, Botö tönïñamini iminipa, ante guïñenedämaï tedecampa.

¹² İimaï ante apænecampa.

“Wængongui eñëmi. Bitö emöwo ante botö tönïñadäni inänite apænebo eñencädänimpa

Tömënäni godongämæ ongonte eñëñönäni botö, Wængongui inömö Tæiyæ Waëmö inongä inte waa pönï cæcä abopa, ante ämotamini ante bai ancæboimpa.”

¹³ Ayæ adobai apænedinque, “Wængongui ingante botö wede pönente quëwencæbo adäninque angacäimpa.

Ayæ wæætë adobai apænedinque, “Wængongui botö imote apænedinque, Bitö wënäni, ante pönongä ænömo inte botö, Möni wencabo mæ ongömöni aedäni, ämopa.”

İtota incæ Wængongui beyæ nänï yewæmongainö bai adobai apænecampa.

¹⁴ Mönö wænguimämo ante wënæ awënë incæ nē angä inongante İtota, Botö nänï wëninque tömengä ingante edæ ömæe ewencæboimpa, ante iimaï cægacäimpa. Mönö İtota wëñæmö inömö inte mönö baö tönö wepæ ñömænguiñö eñamö bai tömengä nänö wænguinque adobai ñömænguiñö eñagacäimpa.

İninque tömengä nämä nänö wænö beyænque wënæ awënë ingante bæ tacä ate tömengä wæætë piñænämaï aquïi bate nē angä inämaï ingampa. ¹⁵ Ayæ wënæ awënë nempo ñä cæyænte bai quëwëninque mönö wænguimämo ante guïñente wæyömonte İtota mönö beyæ ante wæætë wëninque mönö imonte gä pæ æmpote ö ængä beyænque quëwëmompa.

¹⁶ Edæ wii anquedoidi inänite ænte pæ mancæte ante cædinque tömengä wæætë Abadäö wodi pæimö inömonte mönö imonte pönö æninque pæ mangampa. ¹⁷ Mäninö beyæ Wængongui, Bitö tönïñadäni bai adobai adäninque bitö, Wængongui quï, ante nē nö Pönömi

Ñænæmi pōni incæbiimpa. Ayæ bitō tōniñadāni inānite cōwē pōnēnique waadete pōnō waa cædinque ædæmō aacæbiimpa, ante tōmengā ingante da pōnongā pongacāimpa. Ayæ adobaï, Bitō tōmēnāni wēnæ wēnæ nāni cædō beyæ nāmā wepæ godoncæbiimpa, ante cædinque Wængonguï Itota ingante da pōnongā pōnīnique tōmengā mōnō ēñamō baï adobaï ēñadinque waomō mōnō inōmō baï adobaï badinque Waocā inongā ingacāimpa. ¹⁸ Mōnō inguipoga quēwēninque wēnæ wēnæ mōnō cæinēnō beyæ wæwēmōmpa. Wēnæ awēnē, Itota oda cædinque Wængonguï ingante ēñēnāmaï cæcæcāimpa, ante cæyongā Itota iñōmō mōnō wæwēnō baï adobaï wæwengā incæte oda cædāmaï ingacāimpa. Ìnīnique wēnæ wēnæ cæinēnte wæwēñōmonte tōmengā adobaï do wægaingā inte, Mīnitō tæï piñānte ongōninque oda cædāmaï incæmīnīmpa, ante pōnō tōō æmāente cæcampa.

3

Itota Ñæncængā iñongā Mōitee wodi wædangā ingacāimpa

¹ Mōnitō imōnite aa pedīnique Wængonguï mīnitō imīnite adobaï aa pedīnique, Tæiyæ waēmō entawencæmīnīmpa, ante badongacāimpa. Ìnīnique botō tōniñamīni ēñēdāni. Itota iñōmō Wængonguï

nānō nē da pōnongaingā ingacāimpa, ante mōnō pōnēnō ante mōnō, Nāwangā impa, ante apænemōmpa. Ayæ, Wængonguï quī, ante nē Godongā Ñænængā pōni iñōmō Itota adocā ingampa, ante mōnō pōnēnō ante, Nāwangā impa, ante apænemōmpa. Ìnīnique mīnitō guiquēnē, Itota æbānō ingacāimpa, ante onōwēnenque pōnēnte quēwenguēnēmīni imīnīpa. ² Wængonguï angā ēñēninque Mōitee wodi guiquēnē tōmengā ingante cōwē pōnēnte cædinque Wængonguï tōnō nāni godongāmæ quēwencabo inānite ædæmō cæte aagacāimpa. Tōmengā nō cæte nānō aagai baï adobaï cædinque Itota iñōmō Wængonguï angā ēñēninque tōmengā ingante cōwē pōnēnte cædinque tōmengā tōnō mōnō godongāmæ quēwencabo imonte ædæmō cæte aacantapa.

³ Edæ, Oncō waa ongōmpa, ante waa amō incæ mōnō oncō nē badōningā ingante godōmenque waa ate apænecæimpa. Adobaï, Mōitee wodi nē waa aacā ingacāimpa, ante tōmengā ingante waa amō incæ mōnō edæ Itota nē badongaingā ingante godōmenque nanguï waa ate apænecæimpa. ⁴ Waocā oncō guiquēnē wīi tōmenque ongōmpa. Edæ waocā mænongā ate oncō edæ ongō amīnīpa. Inguipo incæ adobaï oōnædē ongoncoo adobaï wīi tōmenque

ongoncoopa. Mānincoo
 tōmancoo Wængonguī nānō
 badongaincooque ongoncoo
 acæimpa. ⁵ Mōitee wodi
 guiquēnē Awēnē Wængonguī
 ingante nē cæcā inongā
 inte tōmengā tōnō nāni
 godongāmæ quēwencabo
 inānite cōwē pōnēninque
 ædæmō cæte aagacāimpa.
 Mānōmaī cædinque tōmengā,
 Wængonguī æbānō iincayæ
 ate apænequingāā, ante
 odōmōninque, Nāwangā impa,
 ante apænegacāimpa. ⁶ Mōnō
 Codito guiquēnē Wæmpocā
 Wengā Onguīñængā inongā
 inte Wæmpocā tōnō nāni
 godongāmæ quēwencabo
 inānite cōwē pōnente
 nōingā pōnī cæte pōnō
 aacampa. Edæ mōnō
 guiquēnē, Codito waa
 pōnī pōnō cæcā beyænque
 watapæ bacæimpa, ante
 mōnō pōnēnō ante wadāni
 ēñēñōnāni waa tote apænemompa.
 Ìinque mōnō guīñēnāmaī inte
 māninō mōnō pōnēnō ante
 ædæmō entawēninque ìinque
 baganca ñimpo cædāmaī ìmō
 ìinque tōmengā tōnō mōnō
 godongāmæ quēwencabo
 ìmaīmompa.

*Wængonguī quīnāni nāni
 guēmanguīmāmo ante*

⁷ Mānōmaī beyæ Wængonguī
 Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca nānō
 angainō ante mōnō ēñente
 cæcæimpa. Tōmengā nānō
 apænegainō ante ìmaīnō
 ante yewæmongatimpa.

“Ñōwoōnæ incæ tōmengā
 apæneca ēñēninque,

⁸ mīnitō, Mīmō ōmædē
 bawēnāmaī incæmōnimpa,
 ante cædinque Baa
 ānāmaī ìedāni.

Dodāni ìñōmō, Wido
 cæcæimpa, ante nāni
 ōnōmæca quēwente
 cæyedē, Wængonguī
 ingampa diyæ pangu-
 ingāā, ante pōnēninque
 wiwa cægadānimpa.
 Mānōmaī cædinque
 tōmēnāni Baa ante
 mīmō ōmædēnāni nāni
 bawengai bai mīnitō
 adobai bawēnāmaī
 ìedāni.

⁹ Mīnitō mæmæidi māniñōmō
 quēwēninque botō
 ìmote wiwa cædāni
 wægaboimpa.

Incæte botō māniñedē coad-
 enta wadepo ìñonte
 waa cæbo agadānimpa.

¹⁰ Māniñedē quēwēnāni
 mānōmaī cædāni
 beyæ botō tōmēnāni
 inānite pīininque ìmaī
 angaboimpa.

‘Botō taadō goquēnēnāni
 incæ taadō cōwē
 adāmaī ìnāni inte
 tōmēnāni ancaa oda cædinque
 mīmō ōmædēnāni inte
 bai wadō godānipa.’

¹¹ Āninque botō ænguī
 badinque, Botō nē
 Quēwēmo ingaīmo inte
 nōingā āmopa, āninque,
 Guēmædāni, ante botō an-
 gaiñōmō tōmēnāni
 cōwē guiite guēmānāmaī
 incædānimpa, angaboimpa.”
 Ante Wængonguī nānō an-
 gainō ante yewæmongadānimpa.

¹² Ìñānāni ēñēdāni. Mīni
 pōnencabo ìñōmīnite mīnitō
 wacā ingā wacā ingā waa

adinque adocanque incæ
 mīmō ōmædengā badāmaī
 incæcāimpa, ante wææ
 aaedāni. Ayæ adocanque
 incæ wēnæ wēnæ entawengā
 badinque wiya æmænte
 Wængonguī nē Quēwengā
 ingante ēmō cæte godāmaī
 incæcāimpa, ante wææ
 aaedāni. ¹³ Nōwoönæ, ante nē
 angā nānō angaiōnæ iñōmō
 ayæ nōwo ganca eōnæpa.
 Īninqe mīnitō nōwoönæ
 incæ wacā ingā wacā
 ingā ædæmō apænedinque,
 Æcāmenque incæ wīwa nāni
 cædō beyænque oda cæte
 wædinque mīmō ōmædengā
 badāmaī incæcāimpa, ante
 cædinque ĩmō iñō ĩmō iñō
 godongāmæ iñacabo cædinque
 tæī ongōedāni. ¹⁴ Edæ
 mōnō wēenēñedē wede
 pōnengamōimpa. Nōwo adobaī
 pōnēninqe ĩninqe baganca
 wede pōnēmō ĩninqe mōnō
 Codito nempo godongāmæ
 quēwēmaīmompā.

¹⁵ Īninqe adode ante
 pōnente cæcæimpa.

“Nōwoönæ incæ tōmengā
 apænecā ēñēninqe
 mīnitō, Mōnitō
 mīmō ōmædēmōni
 bawēnāmaī incæmōnimpā
 ante wææ cædinque
 Baa ānāmaī ĩedāni.

Edæ dodāni, Wido cæcæimpa,
 ante cædinque edæ
 Baa ante mīmō
 ōmædēnāni nāni
 bawengāī baī mīnitō
 adobaī bawēnāmaī
 ĩedāni.”

¹⁶ Wængonguī angā ōnōmoncaque
 ēñēninqe, Wido cæcæimpa,
 ante ædānidō cægadānii. Edæ

Mōitee wodi Equitobæ nānō
 nē ænte gogaināni adodāni
 incæ, Wido cæcæimpa,
 ante cægadānimpā. ¹⁷ Ayæ
 adobaī Wængonguī coadenta
 wadepo ĩñonte ædānidō
 ĩnānite pīninqe ænguī
 bagacāī. Edæ nē ēñēnāmaī
 ĩnte wēnæ wēnæ cædāni
 ĩnānite Wængonguī pīinte
 ænguī bacā ate tōmēnāni
 baō ingāī ōnōmæca yabæque
 wæænte ōñongatimpā. ¹⁸ Ayæ,
 Pō guite guēmæedāni, ante
 botō angaiñōmō cōwē guite
 guēmānāmaī incædānimpā,
 ante Wængonguī, Botō nē
 Quēwēmo ĩnōmo ĩnte nōingā
 angaboimpa, angacāimpa.
 Edæ ædānidō ĩnānite mānōmaī
 angacāī. Edæ nē ēñēnāmaī
 cædāni ĩnānite mānōmaī
 angacāimpa. ¹⁹ Īninqe
 nē pōnēnāmaī ĩnāni ĩnte
 tōmēnāni nāni pōnēnāmaī
 ĩnō beyænque guīdāmaī
 ingadānimpā.

4

¹ Botō nempo guīd-
 inque guēmancæmīnimpā,
 ante wēenēñedē nānō an-
 gainō ante Wængonguī nōwo
 incæ adodō ante cōwē
 angampa. Mānōmaī beyæ
 mānōmaī pōnencabo tōmāmīni
 tōmengā nempo guīd-
 inque guēmanguēnēmīni
 iñōmīnite adocanque incæ
 oda cædāmaī incæcāimpa,
 ante cædinque mōnō
 godongāmæ waa adinque
 wææ aacæimpa. ² Edæ
 dodāni ĩnānite Wængonguī

ante watapæ apænedäni
 ëñemompa. Incæte dodäni
 guiquënë önömoncaque
 ëñëninque wede pönëñäni
 beyænque guëmänämaï inte
 wægadänimpa. ³ Mönö
 në wede pönëmö imö
 guiquënë Wængongui
 nempo guiddinque mimönë
 do guëmämompa. Edæ
 Wængongui nempo mönö
 guëmanguënënö ante botö
 äninta adotaa iïmainö ante
 yewæmonte ongö bai
 batimpa.

“Botö ængui badinque, Botö
 në Quëwëmo ingaimo
 inte ämopa, äninque,

Pö guiite guëmæedäni, ante
 botö angaiñömö
 tömënäni cöwë gui-
 idämaï incædänimpa,
 angaboimpa.”

Ante Wængongui beyæ
 ante yewæmongadänimpa.
 Incæte doyedë ingui-
 poga iï ëmönæ badöninque
 Wængongui tömengä nänö
 cæquënënö ante iinque
 badöninque, Idæwaa, an-
 gacäimpa. ⁴ Wængongui
 önompo æmæmpoque go
 adoönæque iñonte iinque
 cædinque iimö wæiyö nänö
 guëmangaiönæ ingatimpa,
 ante iïmaï ante wataa
 yewæmonte ongompa.

“Önompo æmæmpoque go
 adoönæque iñonte
 iinque cædinque
 iimö wæiyö ñimpo
 cædinque Wængongui
 guëmangacäimpa.”

⁵ Ayæ botö äninta adotaa iïmaï
 ante yewæmonte ongompa.

“Pö guiite guëmæedäni,
 ante botö añömö
 tömënäni cöwë gui-
 idämaï incædänimpa,”
 angampa, ante
 yewæmongatimpa.

⁶ Iinque Wængongui nänö
 pönö cædö ante watapæ
 ante apæ necä ëñëninque
 dodäni iñömö önömoncaque
 ëñëñäni inte tömënäni nani
 ëñëñämaï cægainö beyæ gui-
 idämaï ingadänimpa. Iinque,
 Wængongui tömengä nänö
 angainö iinque cæcæimpa,
 ante cædinque iincayæ
 quëwënäni pancadäniya cöwë
 guiquënënäni inönänimpa.

⁷ Mänömaï beyæ, Æönædö
 ëñenguënëmini iminii, ante
 odömoncæte ante cædinque
 Wængongui, “Ñowoönæ,”
 ante awënë Dabii ingante
 wantæpiyæ ate apæ necä
 ëñengacäimpa. Iinque
 mäninö botö do ante
 yewæmomo mini adinö bai
 ante Dabii wodi iïmainö ante
 yewæmongacäimpa.

“Ñowoönæ incæ tömengä
 apæ necä ëñëninque
 minitö, Mimö ömædëmöni
 bawënämaï incæmönimpa,
 ante cædinque Baa
 änämaï iedäni,” ante
 yewæmongacäimpa.

⁸ Edæ docä Ootowee wodi
 tömënäni inänite doyedë man-
 guicä guiddinque Cänäämæ
 quëwengadänimpa. Incæte
 tömënäni mäniömæ do
 guiddinäni inte näwangä
 guëmänäni bai Wængongui
 iincayæ ate, Ñowoönæ
 guëmancæminimpa, ante
 wæætë änämaï incædongäimpa.

9 Īninqe mōnō Wængonguī cæinēnō ante do edonque ba quimō ĩñōmō edæ guēmanguīōnā adinqe adode incæ apænte guēmante bai mōnō tōmengā bai ampa. ¹³ Wængonguī nē apænte ānongā ĩñongante guēmāninqe cætawente mōnō nāmā incæ, Æbānō wædāmaī ingæimpa. ¹⁰ Wængonguī cægāmōnii, ante tōmengā ĩninqe badōninqe tōmengā gante tōingā apænequēnēmō nānō cæquēnēnō tōmāā ĩmompā. Edæ, Wængonguī cædinque ñimpo cædinque ayongā tōmengā nānō badon guēmangacāimpa. Tōmengā gaincoo tōmancoo edæ gā nānō ñimpo cæte guēmangāi ængate ōmægacoo bai inte bai waocā ĩñōmō Wængonguī wodōnāmaī ongompā. nempo guidinque nē guēmangā ĩñōmō adobai tōmengā nānō cæquēnēnō ante, Tōmānō do cætimpā, ante adinqe ñimpo cædinque guēmangampa. ¹¹ Dodāni ĩninqe badōninqe tōmengā nānō cæquēnēnō tōmāā cædinque ñimpo cædinque guēmangampa. ¹¹ Dodāni nāni ēñēnāmaī cægāi bai ñōwodāni adobai cædāni ĩninqe tōmēnāni nāni tæ go wæænguinque cæbainānīpā. Mānōmaī ĩ ĩninqe, Ado-canque incæ mānōmaī cæte tæ go wæænāmaī incæcāimpa, ante wææ cædinque mōnō tōmānō, Wængonguī nempo guiite mīmōnē guēmangæimpa, ante nanguī cæcæimpa.

¹² Wængonguī nānō ānō ĩñōmō mīne quēwēne inte tæi piyænē ēnēpā. Edæ yaēmē yægāmē tipængaa engāmē bamencaa guībæ watii co bai Wængonguī nānō ānō ĩñōmō adobai cædinque mōnō ōnōwoca incæ do cote bai guīpā. Ayæ bamē tadōmengadæmē tæi guīñænte bamīi edonque a bai Wængonguī nānō ānō ĩñōmō adobai mōnō mīmō incæ tadōmengadæ tæi guīñænte bai cædinque mōnō pōnēnō ante mōnō

Wængonguī ingante nē Godongā Ñænægā Itota ingampa

¹⁴ Mōnō beyæ, Wængonguī quī, ante nē Godongā Ñænægā pōnī ĩñōmō Wængonguī Wengā Itota ingampa. Tōmengā ĩñōmō nāmā wēpæ godonte do wængaingā inte ñāni ōmæmōninqe ōōnædē æite ongongampa. ĩninqe mōnō, Tōmengā ingante wēde pōnēmōnīpā, ante nē apænēmō inte mōnō wēde pōnēnō ante ædæmō pæ mangæimpa. ¹⁵ Wængonguī quī, ante mōnō beyæ nē Godongā Ñænægā pōnī ĩnongā ĩñōmō wēnæ wēnæ cædāmaī ingacāimpa. Incæte aquīi ĩmō inte wæmō adinqe tōmengā wæætē, Botō Waobo ēñadinqe aquīi bate wægāimo inte, Aquīi mīni wædō æbānō ĩ, ante do edæ ēñēmōpā, angampa. Edæ wēnæ awēnē tōmengā ingante, Wēnæ wēnæ cæe, angā do wægāingā inte tōmengā mōnō wēnæ wēnæ cæinēnō, Æbānō ĩ, ante do ēñengampa.

¹⁶ ĩninqe mōnō Awēnē

iñomō nanguī waadete pōnengā inte Awēnē containmpaa ongongampa cæmōō. Mōnō wēnæ wēnæ cædinō ante tōmengā pōnō ñimpo cæcæcäimpa, ante cædinque mōnō tōmengā weca ponte apænecæimpa. Mōnō caate wæyedē tōmengā pōnō tōō æmænte cæcæcäimpa, ante mōnō tōmengā weca ponte apænecæimpa. Mänōmaī Awēnē ongompaa gäänē pōninque mōnō guññēnāmaī inte apænemō ēñēninque tōmengā waadete pōnō waa cæcä ængæimpa.

5

¹ Wængonguī quī, ante bitō botō imote nē pōnōmi ñænæmi pōnī bacæbiimpa, ante æcänō ingante Wængonguī angā bacää.

Edæ waocä adocanque ingante apænte æninque Wængonguī angā ate tōmengā iñomō nē waocä inongā inte waodāni beyæ Wængonguī weca cæcampa. Ìnque waodāni iingā weca pōninque, Wængonguī quī, ante pædæ pōnōnāni æninque tōmengā wæætē Wængonguī ingante godongampa. Ayæ, Wēnæ wēnæ cæmōni incæte Wængonguī waadete pōnō ñimpo cæcæcäimpa, ante cædinque waodāni, Wængonguī quī, ante cæningā ænte pōninque pædæ pōnōnāni ængampa. Æninque nē godongā ñænængā iñomō nē waocä inongā incæte cæningā ingante ænte wænōninque nē ænte pōnāni

nāni wēnæ wēnæ cædinō beyæ ante baō iya tangampa. ² Ìnque wadāni, Æbāmē impa, ante ēñēnāmaī nāni wædō ante nē godongā ñænængā iñomō nē waocä inongā inte adobaī pancaa ēñēnāmaī inte wæcampa. Ayæ oda cæte nāni wædō ante tōmengā adobaī oda cæte wæcampa. Ìnque wadāni baī aquīngā inongā inte tōmengā gänē pōnēninque wadāni inānite ædæmō cæte odōmongā adānīpa. ³ Mänōmaī inongā inte tōmengā wadāni wēnæ wēnæ nāni cædinō beyæ ante, Wængonguī quī, ante iya tāninque adobaī, Botō nāmā wēnæ wēnæ cædinō beyæ godōmopa, ante iya tante Wængonguī ingante godongampa.

⁴ Waocä nāmā incæ, Botō, Wængonguī quī, ante nē godōmo ñænæmo bayōmote wadāni botō imote waa acædānīpa, ante ædō cæte anguingää. Ìñæmpa Wængonguī angā beyænque Aadōō wodi nē godongā ñænængā bacä baī wadāni adobaī Wængonguī angā beyænque nē godōnāni ñænænāni badānīpa. ⁵ Codito incæ, Nē godōmo ñænæmo badinque nē tæī emōmo inte ñāō emōmo acædānīpa, ante nāmā ante wīī angacäimpa. Wængonguī incæ tōmengā ingante,

“Bitō botō Wēmi inōmi imīpa.

Ñōwoönæ bitō Wæmpobo babopa.”

⁶ Angacäimpa. Ayæ godōmenque Wængonguī

nänö angainö ante wataa
yewæmongatimpa.

“Wængongui qui, ante nē
pönongä Mēequitedeco
nänö cōwē ingai bai,

bitō adobai ñimpo cædāmaï
inte nē Pönömi cōwē
incæbiimpa,” ante
Codito ingante an-
gacäimpa.

7 Codito iñömö Waocä
ēñate quēwēninqe Ca ca
wædinque Yæ yæ äninqe
Wængongui ingante nangui
apænegacäimpa. Wængongui
bitō adobique eyepæ imi
inte wææ ämi ñinque botō
wænāmaï imaimopa, an-
gacäimpa. Incæte, Bitō, Wæe,
ämi ate botō wæncæboimpa,
ante nänö Ao äninö beyænque
Wængongui tömengä ingante
do ēñengacäimpa. 8 Wæmpocä
Wēñængä ñongä incæte
Itota nänö caate wæwemāmo
beyænque Wængongui
nänö änö ante ædæmō
ēñente cædinque picængä
bagacäimpa. 9 Tömengä
nänö änö ante nē ēñente
cædömō iñömonte tömengä
ædæmō ēñēninqe picængä
bagaingä inte edæ mönō
imonte ængä beyænque
mönö cōwē wænāmaï inte
quēwēmompä. 10 Tömengä

ingante Wængongui apænte
æninqe, Mēequitedeco nē
pönongä ñænængä pönï nänö
ingai bai bitō adobai botō
imote nē Pönömi Ñænæmi
pönï inömi imipa, angacäimpa.

*Mönö wede pönönö ante
Baa änāmaï ingæimpa, ante*

11 Mäninö ante botō
minitō iminite godömenque

nangui apænequēnēmo
imopa. Incæte, Æiquedō
ēñenguimīni, ante pönente
wædinque botō, Æbänö
cæte apænebo ēñenguimīni,
ante wæbopa. 12 Iñæmpa
minitō doyedē mīni ēñengainö
ante ñowo nē odömömini
baquēnēmini iminipa. Incæte
wacä wæætē mīnitō iminite
Wængongui nänö angainö
ante adodeque adodeque
ante odömönte apænecä
ēñenguēnēmini adodō bamini
awædō. Edæ wēñænāni nē
goömæ gänāni bai wæætē
bamini iñöminite botō ædō
cæte tæēmō cængui godonte
bai apænebo ēñenguimīni.
13 Goömæ nē gangä bai ingä
iñömö tömengä wēñængä
bai iñongante mönitō, Æbänö
nō cæqui, ante odömönte
apænemöni incæte tömengä
iñömö cōwē ēñēnāmaï
ingampa. 14 Wæætē æcänö
cōwē waa cæda ina iñömö
tömengä, Quinö waa ii,
ante, Quinö wænæ wænæ ii,
ante wæætē wæætē ante
cædinque do ēñente bad-
inque picængä bai bacampa.
Ñinque ædæmō picænāni nē
badāni beyænque möni nō
odömönte apænedō iñömö
cængui tæēmō bai ongompä.

6

1 Mönö Codito ingui-
poga quēwēninqe æbänö
cægacäi, ante do ēñēmompä.
Mönö wænguino goquinque
wænæ wænæ cæmompä,
ante wædinque, Idæwaa
wænæ wænæ cætabopa, ante
mönö Wængongui gämænö
æbänö cæte ocæ emænte

ponguüi, ante do eñemompa. Tömengä ingante æbänö cæte pönenguüi, ante do eñemompa. Ìninqe mäninö tömänö ante do eñënimö inte mönö mäninö ante idæwaa tede-tamompa. Wæætë, Æbänö cæte godömenque picæmö bai eñente baquüi, ante mönö ñowo apæne-cæimpa.

² Adobai, Æpænë quinqe guiquüi, ante, Önompoca quinqe godö gampoquüi, ante do eñëmö inte mönö mäninö ante godömenque tededämaï ingæimpa. Ayæ, Wæente ate ñäni mönö ömæmongæimpa, ante do eñëmö ìninqe, Wængongüi cöwë apænte ancæcäimpa, ante do eñëmö ìninqe mönö mäninö ante ñowo godömenque tededämaï ingæimpa.

³ Ìninqe Wængongüi Ao angä ate botö mäninö minitö do eñëninö ante tededämaï incæboimpa. Minitö eñënämaï ìninö ante wæætë nanguï apænebo eñencæminimpa.

⁴ Wængongüi mönö mimönë pönö tica ënente bai cædinque edonque odömonte apæne-cä eñëninque mönö ñäö bai entawëmompä. Tömengä öönæde waa pönï nänö da pönongaincoo do ænte quëwëmompä. Ayæ tömengä Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante da pönongä æninqe mönö tömengä tönö äanque bai ëwocamompä. Mänömaï ëwocamö incæte pancadäniya wadæ godäni inte edæ ædö cæte, Wënæ wënæ cæte awædö, ante ocæ ëmænte ponguinäni.

⁵ Tömënanï

ïñömö, Wængongüi nänö änö waa pönï impa, ante do eñëninäni inte ayæ, Wængongüi münguipo nänö badöñedë mäniñedë mümämoque ba ate tæi piñænte cæcæimpa, ante do eñënanïpa. ⁶ Incæte mäninö nänï wede pönëninö ante Baa ante wadæ godäni bai tömënanï edæ ædö cæte ìncayæ ate, Idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante ocæ ëmænte ponguinäni. Ìñæmpa dodäni Wængongüi Wengä ingante awæ timpote wænönäni bai cædinque ìnänï wæætë tömengä ingante adodö wænonte bai cædänïpa. Ayæ tömënanï nänï æmæwo ëwente wæquinque tömänäni ayönäni Wængongüi Wengä ingante badete tote bai cædänïpa.

⁷ Edæ cöönæ wantæ wantæ cæ ate waodäni cöñe ingui-poga tömëmö quiyadäni wææ pæte incapa. Incate amimö ba ate në quiyadinäni nanguï tä pete eyepæ ænänï ìninqe Wængongüi wæætë onguipo tömenguipo waa pæ ate ad-inque, Waa pæguipo abopa, angampa. Adobai tömengä nänö änö ante wantæ wantæ iñö apænedäni eñëninque waodäni gänë pönënanï badinque wadäni ìnänite waadete cædäni ate Wængongüi mäninäni ìnänite, Minitö waa eñente cæmini abopa, ante pönö waa cæcampä. ⁸ Ömentacooque pæguipo daacamenque pæguipo guiquëné nänö æmæwo tante ëwenguinque önonguipoque impa. Mäninguipo

iya tangui bai waoca adobai
Wængongi nanö anö ante
në Baa angä inömo tömengä
nanö æmæwo ewenguinque
Baa angampa.

*Watapæ bacæimpa, ante
pönëninque tæi ongömompä*

⁹ Inänäni eñeedäni. Wadäni
mänömaï inänipä, ante
yewæmömöni incæte mönitö
ayömöni minitö wii tömënanäni
bai imini amönipä. Wæætë
Codito ængä beyænque në
quëwenguimini inömini inte
minitö cöwë waa cæmini imini
amönipä. ¹⁰ Edæ minitö cöwë
waa cædinque Wængongi
ingante waadete pönëninque
tömengä quinäni beyæ godö
waa cægaimini inte nöwo
godömenque cæminipä, ante
adingä inte Wængongi dicæ
mini cædö ante pönënamäi
inguingää. Wæætë në nö
cædongä inte tömengä mini
cædö ante cöwë pönengampa.
¹¹ Codito beyænque watapæ
bacæimpa, ante minitö wede
pönëminipä. Inique minitö
mäninö mini wede pönëno
ante inque baganca wede
pönencæte ante cædinque mini
waadete pönö cægainö bai
adobai inque baganca cöwë
cædäni, amönipä. ¹² Edæ
në wede pönënanäni wæntæye
inämaï inäni inömo edæ
Wængongi, Pönömo æedäni,
ante nanö angaincoo cöwë
æncædänimpa. Minitö inömo,
Tömënanäni æbänö cædäni,
ante adinque tömënanäni
näni cædö bai adobai
cædinque wæntæye inämaï

inte Wængongi nanö angain-
coo adobai æncæminipä,
ämönipä.

¹³ Wængongi, Botö anö
bai cöwë cæcæboimpa, ante
Abadö wodi ingante an-
gacæimpa. Mänömainö ante
näwangä impä, ante Abadö
eñencæcæimpa, ante cædinque
tömengä, Wacä emöwo
godömenque tæi piñængä
emöwo ante apænebo
eñëninque do eñencæcæimpa,
ante cæyongante wacä në
tæi piñængä guiquënë edæ
dæ angacæimpa. Inique
Wængongi inömo nämä
emöwo ante apænedinque,
Wængongi mö në Quëwëmo
inte nöingä ante ämo eñëe,
äninque iimaï angacæimpa.
¹⁴ “Botö bitö imite pönö
waa cæbo ate bitö pæinäni
nanguï yebæninque ba-
coo bacædänimpa. Botö
Wængongi mö në Quëwëmo
inte ämopa.” ¹⁵ Ante do angä
eñengaingä inte Abadö wodi
wantæpiyæ ænämaï inte
wänö cöñongante Wængongi
tömengä nanö angainö bai
pönö cæcä ængacæimpa.

¹⁶ Waodäni guiquënë,
Nawangä ämopa, ante
eñencædänimpa, ante
cædinque wacä emöwo
godömenque tæi piñængä
emöwo apænedinque
änänipä. Mänömaï cædinque
waocä, Botö godömenque në
tæi piñængä tönö guëa cæte
bai änimo inte ædö cæte babæ
ante wadö cæquimoo, ante
bai apæneyongante wacä Ao
angä ate tömëna näna guëa
cæcäya badapa.

17 Wængonguī iñömö, Botö wadö bai añāmaī inömo inte mänii botö angainö bai cöwē cæcæboimpa, angacäimpa. Ayæ, Mänömaī impa, ante botö angaincoo nē ænguīnāni ædæmō ēñencædanimpa, ante cædinque Wængonguī nāmā emöwo apænedinque, Botö Wængonguimo nē Quëwënömo inte nāwangā ämopa, angacäimpa. 18 Tömengä, Botö pönö cæbo beyænque watapæ bacäimpa, ante nänö angainö ante æncæte ante mönö Wængonguī gämænö do wodii winonte pömöimpa. Ìninqe tömengä weca do pönimö iñömonte tömengä wæætē, Mënea beyæ mönö watapæ bacäimpa, angampa. Ayæ, Minitö wampo pönëninque edæ botö tönö edæ godömenque cæcæminimpa, ante tömengä ædæmō apænecampa. Mënea ante apænebo ēñeedāni. Botö Wængonguimo inömo inte nāmā Wængonguī emöwo apænebo beyæ nē ēñëmini inte minitö mänine beyæ pönencæminimpa. Ayæ godömenque wade ante, Wængonguī incæ ædö cæte babæ wapiticæ anguingää, ante pönencæminimpa. Mänömaī Wængonguī mënea ante cægacäimpa.

19 Ìninqe wipo gæguincamë inte tæi ñāñoncadodāni ate wāi wocæ bai mönö iñömö edæ, Mänine mënea beyæ watapæ bacäimpa, ante mönö wede pönënö beyæ tæi ongömö inte mönö ædö cæte wadæ goquī. Mönö

wede pönënö beyænque edæ Wængonguī oncönë weocoo wææ owoyömo tadömengadæncönë guī öönædë ñā cæte bai i Ìninqe mönö önöwoca iñömö edæ tæi ongonte bai ewocamompa. 20 Itota iñömö täno beyænte öönædë æidinque mönö beyæ ante mänincönë do wäänë guigacäimpa. Ìninqe Mëequitedeco nē godongä ñænængä nänö ingai bai badinque Itota, Wængonguī quī, ante nāmā wepæ nē Godongä Ñænængä pönī inongä inte edæ cöwē ongongampa.

7

Mëequitedeco bai Itota nē Godongä Ñænængä ingampa

1 Mëequitedeco guiquënë Tadëë nāni añömö quëwënāni awënë odeye inongä inte tömengä, Wængonguī Æibæ pönī nē Quëwengä quī, ante nē godongä ingacäimpa. Ìñongante Abadäo wodi wadāni awënë odeyeidi inānite wænonte pönongante Mëequitedeco eyepæ pö bee tëninque, Abadäo ēñëmi, angantapa. Bitö ìmite Wængonguī pönö waa cæcæcäimpa. 2 Ante pönö waa apæneyongante Abadäo iñömö awënëidi wodi nāni mangaincoo tömengä nänö ö ænincoo baco pönī incoo adinque onompo tipæmpoga mänimpocato cabo tí gæte cö cædinque, Wængonguī quī, äninque Mëequitedeco ingante adocatoque pædæ godongä ængacäimpa.

Mēequitedeco nē awēnē odeye iñongante tōmengā ěmōwo pemonte bai cædinque wadāni, “Awēnē iñongā inte tōmengā nē nō cæcā ingampa,” ante angadānimpa. Ayæ, Tadēē “Gānē pōnēñōmō” nāni angaiñōmō quēwēnāni awēnē odeye ingampa, ante pōnēninque tōmēnāni, “Awēnē odeye iñongā inte tōmengā nē gānē pōnengā ingampa,” ante wawo pemongadānimpa. ³ Tōmengā badā ōmaacā ingā bai, tōmengā wæmpocā ōmaacā ingā bai, tōmengā nānō ěñagaiōnæ ōmaacā ingā bai, tōmengā nānō wængaiōnæ ōmaacā ingā bai ante dodāni tōmengā ingantedō ante yewæmongadānimpa. Mānōmaī ī iñinque mōnō, Wængonguī Wengā nānō cōwē ingai bai Mēequitedeco adobai, Wængonguī quī, ante nē cōwē godongā ingampa, ante pōnengæimpa.

⁴ Tōmengā ñænængā pōni ingacāimpa, ante botō iīmaī ante apænebo pōnēdāni. Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā pōni Mēequitedeco ingampa, ante pōnēninque mōnō wæmæ Abadāo wodi incæ tōmengā nānō ō ænincoo ōnompō tipæmpoga mānimpocato ongō adinque adocatoque æninque Mēequitedeco ñænængā ingante pædæ godongā ængacāimpa. ⁵ Mōnō Abadāo wodi pæimō iñōmō tōmancabomō inōmō incæte adocabodāniya

mōnō tōniñadāni Debi-idi pancadāniya guiquēnē, Wængonguī quī, ante nē godōnāni bagadānimpa. Bayōnānite Mōitee wodi tōmēnāni inānite iīmaī angacāimpa. Mīnitō tōniñadāni inānite āmīni ěñēninque tōmēnāni wæætē tōmēnāni nāni ænincoo ōnompō tipæmpoga mānimpocato ongō adinque adocatoque pædæ pōnōnāni æncæmīnimpa, ante wææ angā ěñēninque tōmēnānique, Wængonguī quī bacæimpa, ante nē ænāni inānipa. ⁶ Mēequitedeco guiquēnē Debiī wodi pæingā ināmaī ingaingā incæte adocatoque angā ěñēninque Abadāo wodi pædæ godongā ængacāimpa. Do iñōmō Wængonguī incæ Abadāo ingante apænedinque, Bitō quī, ante botō cōwē pōnōmo æncæbiimpa, angacāimpa. Incæte wantæpiyæ ate Wængonguī nānō nē angaingā iñongante Abadāo ingante apænedinque Mēequitedeco iñōmō, Wængonguī bitō imite pōnō waa cæcæcāimpa, ante pōnō waa apænegacāimpa.

⁷ Mōnō ayōmō guiquēnē, Ñænænāni inōnāni iñōmō tōmēnānique ōnōnānique inānite nē godō waa apænedāni inānipa, ante do ěñēnimo inte mōnō wadō ante ædō cæte pōnenguī. Ininque, Abadāo wodi ōnonganque iñongante Mēequitedeco nē ñænængā iñongā inte edæ mānōmaī waa apænegacāimpa, ante mōnō edonque

ēñēmompa. ⁸ Mānīnāni Debiidi guiquēnē nē ñōmæintai ēñadāni inānīpa. Incæte tōmēnāni inānite wadāni, Wængonguī quī bacæimpa, ante adocatoque cōwē pōnōnāni ænānīpa. Īngā Mēequitedeco guiquēnē ñōmæintai ēñadāmaī baī ingaingā inte nē quēwengā ingampa, ante yewæmongatimpa. Tōmengā mānōmaī nē quēwengā baī iñongante Abadāo wodi tōmengā ingante, Wængonguī quī, ante adocatoque godongā ængacāimpa.

⁹ Mānōmaī impa, ante pōnēninque botō, Eñencæmīnīmpa, ante ñōwo godōmenque yewæmōmo aedāni. Tōmēnāni nāni ænīnō ōnompō tipæmpoga ganca mānīmpocato ongō adīnque, Wængonguī quī, ante adocatoque pædæ godōñōnāni Debii nāni pæincabo incæ nē ænāni inōnānīpa. Incæte Debii wodi wæmpocoo ingaingā inongā inte Abadāo wodi adocatoque do godongā ĩnīnque tōmengā pæingā ingūingā Debii iñōmō wæmpocoo tōnō āanque baī adocatoque do godonte baī ayæ ate ēñate quēwengacāimpa.

¹⁰ Edæ Abadāo wodi nānō pæināni Debiidi inānīpa. ĩnīnque Debii ayæ ēñadāmaī iñongante tōmengā wæmpocoo Abadāo wodi ingante Mēequitedeco pō bee tente adocatoque ænīnque Debii nānō ænguēnencoo incæ pancacooga adobaī ængacāimpa.

¹¹ Wængonguī doyedē

angā ēñēninque Debiidi pancadāniya, Wængonguī quī, ante nē godōnāni bagadānīmpa. Ayæ Wængonguī, ĩmaī cædāni, ante angā ēñente yewæmōninque Debiidi wæætē wadāni inānite odōmonte apænedāni ēñengadānīmpa. Incæte

Debiidi, Wængonguī quī, ante nāni godōnō beyænque mōnō Wængonguī ayongā mōnō ædæmō pædāni baī edæ dicæ entawente bamongaa. ĩnæmpa mānīnāni nāni godōnō beyænque nē picænāni baī bamō baī ñōwo wacā nē Godongā

ingante Wængonguī da pōnōnāmaī incædongāimpa. Ayæ, Wængonguī quī, ante nē Pōnongā incæcāimpa, ante Codito ingante da pōnōninque Wængonguī, Debii wodi pæingā Aadōo nānō pōnongā baī Codito adobaī pōnoncæcāimpa, ante ānāmaī inte wæætē, Mēequitedeco nānō pōnongā baī cædinque Codito pōnongā beyænque waodāni botō ayōmō nē nō cædāni bacædānīmpa, angacāimpa. ¹² Ayæ, Wængonguī

quī, ante nāni godoncabo iñōnānite Wængonguī, Idæwaa cæmīnīpa, ānīnque wacā ingante, Bitō wæætē botō ĩmote nē Pōnōmi bacæbiimpā, angacāimpa. Ayæ wacā mānōmaī nē Godongā bacā

beyæ Wængonguī, ĩmaī cædāni, ante nānō wææ angāinō ante wēā godonte baī cædinque wade ānīnque wææ angā ingacāimpa.

¹³ ĩnīnque Wængonguī ñōwo,

Nē Pönömi bacæbiimpa,
 ante nänö nē angaingä
 iñömö Debiidi nāni cabo
 ināmaī inte wæætē wa-
 cabocä inongä ingampa.
 Incæte ñöwocä Codito gui-
 idēnāni iñömö, Wængonguī
 quī, ante nāni iya täimpaa
 cōwē godōnāmaī inönānimpa.
 14 Edæ, Wængonguī quī,
 ante oodaaidi nāni cabo
 nē godōnāni incædānimpa,
 ante Möitee wodi dicæ an-
 gacäiñaa. Incæte, Mönö
 Awēnē iñömö Oodaa wodi
 pæingä ingacäimpa, ante
 edonque acæimpa. 15 Īninqwe
 Mēequitedeco nänö ingai bai
 wacä wæætē, Wængonguī
 quī, ante nē Godongä bacä
 adimö inte mönö godōmenque
 edonque eñengæimpa.
 16 Edæ Ñöwocä tömengä
 mæmæidi wīi nē godōnāni
 ingadānimpa. Īninqwe, Bitö
 mæmæidi nāni godongai
 bai bitö adobai godonte
 eñēe, ante ædö cæte anguū.
 Wīi tömengä mæmæidi nāni
 cægai bai cædinque tömengä
 nē Godongä bagacäimpa.
 Wæætē cōwē nē wænāmaī
 Quēwungingä inte tömengä
 nāmā nänö tæi piñænö
 beyænque nē Godongä
 bagacäimpa. 17 Edæ tömengä
 ingante apænedinque
 Wængonguī,

“Mēequitedeco, Wængonguī
 quī, ante nē pönongä
 cōwē nänö ingai bai,

bitö adobai ñimpo cædāmaī
 inte nē Pönömi cōwē
 incæbiimpa,” ante
 apænegacäimpa.

18 Īninqwe, Īimaī cæedāni,

ante Möitee wodi wēenēnedē
 nänö wææ angaine incæ
 aquīne inte önöneque bai
 iñonte wēä godonte bai
 bagatimpa. 19 Edæ Möitee
 wodi, Īimaī cæedāni, ante
 nänö wææ angainö eñente
 beyænque mönö Wængonguī
 ayongä ædæmö pædāni bai
 dicæ entawente baquimö.
 Wængonguī wæætē, Codito
 pönö cæcä beyænque wat-
 apæ quēwencæminiipa, ante
 ñöwo pönö apænegacäimpa.
 Īninqwe, Mänömaī impa, ante
 pönéninque mönö Wængonguī
 weca pömompa.

20 Wængonguī wīi önönque
 angacäimpa. Wæætē tömengä
 nāmā emöwo apænedinque,
 Botö Wængonguimo nē
 Quēwönömo inte nāwangä
 ämopa, äninqwe Codito in-
 gante angä ate tömengä
 wæætē, Wængonguī quī, ante
 nē Godongä bagacäimpa.
 Wæætē wadāni inānite
 guiquēnē tömengä wīi
 nāmā emöwo apænedinque,
 Nāwangä ämopa, ante änāmaī
 ingä incæte tömēnāni
 önönque, Wængonguī quī, ante
 nē godōnāni bagadānimpa.
 21 Codito ingante guiquēnē
 Wængonguī Īimaī ante
 apænegacäimpa.

“Bitö ñimpo cædāmaī inte,
 Wængonguī quī, ante
 nē Pönömi cōwē
 incæbiimpa.

Ante botö nē Tæiyæ Awēnē
 inömo inte nöingä
 äninqwe

īincayæ ate wadö ante cōwē
 änāmaī incæboimpa.”

22 Wængonguī, Itota botō imote nē Pōnongā inongā inte mīnitō beyæ cæcā ate mīnitō Ao āmīni īinque mōnō godongāmæ waa cæcæimpa, āinque Wængonguī mōnō imonte ñōwo godōmenque waa pōnī apænegacāimpa. Īinque Wængonguī mǎnōmǎi nāmā ēmōwo apænedinque, Nāwangā āmopa, āinque Itota nānō nē angāingā īīngante mōnō Itota ingante pōnēinque, Wængonguī nānō angainō bai cōwē cæcæcāimpa, ante do ēñēmōmpa. 23 Mǎnīnāni guiquēnē nē ñōmǎintai ēñagāināni inte ædō cæte ñimpo cædāmāi inte Wængonguī ingante nē godōnāni cōwē inguīnānii. Īinque wīi adocanque nē godongā ingacāimpa. Wacā wacā nē godōnāni bagadānimpā. 24 Itota īñōmō nē wænāmāi quēwēnongā inte tōmengā, Wængonguī quī, ante nē Godongā inongā inte cōwē quēwengampā. 25 Edæ tōmengā nē wænāmāi Quēwēnongā inte Wængonguī ingante mōnō beyæ ante cōwē apænedinque, Botō bitō gāmænō nē māmōmo pōnāni īnānite bitō pōnō waa cæcæbiimpā, ante ñimpo cædāmāi inte cōwē apænecampā. Wængonguī ingante cōwē apænecā inongā inte tōmengā cōwē quēwēinque ædæmō pōnō ængā beyænque mōnō wæætē cōwē wænāmāi quēwenguīmō īmōmpā.

26 Wadāni nāni ēñēnāmāi cæcabo bai wīi inongā inte Itota īñōmō tæiyæ waēmō inongā ingampā. Wēntamō mongænāmāi inongā īīngante tōmengā ingante ædō cæte piinte apænte anguīnānii. Mǎnōmāi ingā adinque Wængonguī tōmengā ingante oōnædē æmōnga pōnī ængō cæcā ongongampā. Īinque tōmengā adocanque pōnī, Wængonguī quī, ante nē nō Godongā Ñænængā pōnī inongā inte mōnō wædō ante eyepæ pōnī pōnō cæcampā. 27 Wadāni nē godōnāni ñænænāni pōnī īnāni guiquēnē tōmēnāni tāno godōninque nāmā nāni wēnæ wēnæ cædō beyæ ante, Wængonguī botō imote waa acæcāimpa, ante cæningā wepæ īimō īñō īimō īñō godōnānipā. Ayæ ate wadāni nāni wēnæ wēnæ cædō beyæ adobai godōnānipā. Itota guiquēnē wēnæ wēnæ nāni cædō bai cædāmāi inongā inte nāmā beyænque godōnāmāi ingacāimpa. Ayæ wamō mōnō wēnæ wēnæ cædō beyæ wæætē wæætē godōnāmāi inte tōmengā eyepæ inongā inte adopoque pōnī godongacāimpa. Īinque tōmengā nāmā wepæ godōninque eyepæ pōnī godongā adinque Wængonguī wæætē mōnō imonte waa acampā.

28 Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ēñente cædinque waodāni aquī īnāni nāni cabo īñōnānite pancadāniya īnānite ānāni Wængonguī ingante nē godōnāni ñænænāni

do badänipa. Wængongui
 guiquënë iincayæ ate nämä
 emöwo apænedinque, Botö
 Wengä ædæmö Picængä nē
 eñngä bagaingä ingante
 ämo ate tömengä nē Pönongä
 Ñænængä bacæcäimpa. Botö
 Wængonguimo nē Quëwënömo
 inte näwangä ämopa, an-
 gacäimpa.

8

*Wængongui ñöwo nänö an-
 gainö ante Itota iinque cæcä*

¹ Mänömaïnö ante quinate
 yewæmömöni. Edæ,
 Mönö wädö beyæ ante,
 Wængongui qui, ante
 nē Godongä Ñænængä
 pönī inte ongongampa,
 ante, Näwangä impa, ante
 edonque eñncæminimpa,
 ante yewæmömönipa.
 Tömengä iñömö öönæde
 æidinque Awënë Wængongui
 tömëmængä inö tæ con-
 tadinque Tæiyæ Awënë
 inte ongongampa, ante
 yewæmömöni adinque
 eñncæminimpa. ² Mänömaï
 inongä inte tömengä wïi
 waocä nänö mænongaincönē
 cæcampa. Wæætē Wængongui,
 Owocæboimpa, ante tæiyæ
 waëmö nänö mænongaincönē
 Itota iñömö mönö beyæ ante,
 Wængongui qui, ante nē
 Godongä Ñænængä pönī inte
 cæcampa.

³ Inguipoga quëwënäni
 guiquënë adocanque in-
 gante, Wængongui qui, ante
 bitö nē godömi ñænæmi
 pönī bacæbiimpa, änäni bad-
 inque tömengä nē tä nē

tä cædinque mäincoo cöwē
 godonguënergä ingampa.
 Inique mäningä Itota
 guiquënë adobaï nē Godongä
 Ñænængä pönī inongä inte
 adobaï godonguënergä
 ingampa. ⁴ Edæ, Incooque
 godoncæminimpa, ante
 Möitee wodi wææ angä
 eñnte cædinque inguipoga
 nē godönäni guiquënë
 do eyepæ pönī godönäni
 inänipa. Inique tömënäni
 nänī godö bai Itota iñömö
 ædö cæte godonguënergä
 inguingä. Inguipogaque
 quëwengä inte bai tömengä
 iñömö edæ Wængongui in-
 gante nē godongä inämaï
 incædongäimpa.

⁵ Tömënäni guiquënë,
 Wængongui öönæde nänö
 owocö cöwē ongö bai in-
 guipoga adobaï mænonte
 mänincö öwocodenganque bai
 iñonte acæimpa, ante adobaï
 pönī mænongadänimpa.
 Mänömaï mænöninque
 tömënäni mänincöenque,
 Wængongui qui, ante nē
 godönäni inte cædänipa.
 Inique Wængongui, Adobaï
 pönī mænöincö ongongæimpa,
 ante cædinque Möitee wodi
 nē mænonguingä in-
 gante doyedē angacäimpa.
 “Möitee eñemi. Bitö,
 Æbänö mænonguïi, ante,
 Æbänö badonguïi, ante
 botö onquiyabo iñömö bee
 tente odömömo adinque
 badoncæbiimpa. Bitö cöwä
 adinque botö odömönö bai
 iincö adobaï mænöninque
 iincönē ongoncoo tömancoo

adobaï pōni badoncæbiimpa,”
 angacæimpa. ⁶ Wængonguï,
 Botō Mōitee tōnō wææ
 āninquē, Iīmaï cæedāni,
 āmo ate Ao āmīni īninquē
 mōnō godongāmæ waa
 cæte quēwengæimpa, ante
 wēēnēñedē nānō angainō
 wædænque waa ingatimpa.
 Nōwo guiquēnē tōmengā, Itota
 ængā beyænque quēwēmini
 inte Ao āmīni īninquē mīnitō
 botō tōnō godongāmæ waa
 cæte quēwencæmīnimpā, ante
 nānō ānō iñōmō godōmenque
 waa pōni impā. Edæ
 Wængonguï nānō ānō iinquē
 bacæimpa, ante Itota incæ
 nō cægacæimpa. Ayæ adobaï
 mānīnō nē godōnāni nāni
 cædō guiquēnē wædænque
 waa iñonte Itota nānō nō
 cædō guiquēnē godōmenque
 waa pōni impā.

⁷ Mānīne edæ, Mōnō
 godongāmæ waa cæte
 quēwengæimpa, ante
 Wængonguï wēēnēñedē
 nānō angaine iñōmō mōnō
 quēwenguīnō ante eyepæ i
 baï Wængonguï ñōwo wade
 ante ānāmaï incædongāimpa.
⁸ Incæte waodāni wen-
 tamō mongænāni ad-
 inque Wængonguï doyedē
 apænedinque,

“Botō pōnō cæbo ate mīnitō
 Ao āmīni īninquē mōnō
 godongāmæ waa cæte
 quēwengæimpa,

Ante botō nē Awēnē
 iñōmo inte idægoidi
 iñānite oodaaidi
 iñānite iīncayæ ate
 mīine ante mā pōni
 apænecæboimpa.

⁹ Mæmæidi doyedē Equi-
 tobæ quēwēñōnānite
 botō tōō æmænte
 ænte poncæte ante
 cædinque,
 tōmēnāni iñānite, Mōnō
 godongāmæ waa
 cæcæimpa, āñōmote
 tōmēnāni wæætē
 pango cæte gogadānimpā.
 Pango cæte godāni ate
 botō wæætē dadi
 emæmonte tōmēnāni
 iñānite adāmaï ingaboimpā.

Mānōmaï beyæ botō
 wēēnēñedē botō an-
 gainō baï
 ñōwo wæætē adobaïnō ante
 ānāmaï incæboimpā,
 ante botō nē Awēnēmo
 iñōmo inte āmopa.

¹⁰ Mānīñedē ate edæ idægoidi
 iñānite botō,

Iīmaï pōnō cæbo ate mīnitō Ao
 āmīni īninquē
 mōnō godongāmæ waa
 cæte quēwengæimpa,
 āninquē edæ iīmaï
 cæcæboimpā.

Iīmaï cæedāni, ante botō
 wææ ānō ante godō
 apænebo ēñēninquē
 mānīne ante mīmōnē
 yewæmonte baï
 entawēninquē

tōmēnāni nē wede pōnēnāni
 incædānimpā.

Tōmēmo tōmēnāni Wængonguīmo
 iñōmote tōmēnāni
 wæætē botō quīnāni
 incædānimpā.

¹¹ Mānīñedē botō angaiñedē
 ba ate edæ waocā
 tōmengā guīdengā
 ingante
 ayæ wacā ingante odōmonte
 apænedinque,

Bitö Wængonguĩ ingante ate
baĩ pönencæbiimpa,
ante quĩnante angu-
ingää.

Ĩnæmpa mǎniĩnedē ate gui-
iyanga pōni ĩnongā
incæ ñænængā pōni
ĩnongā incæ

tömēnāni tōmānāni botō
ĩmote do adinque
pönencædānimpa.

12 Edæ tōmēnāni ēñēnāmaĩ
nāni cædō ante
botō pānāmaĩ inte
waadete godō ñimpo
cæcæboimpa.

Ayæ tōmēnāni wēnæ wēnæ
nāni cægāinō ante
adāmaĩ inte baĩ
botō pōnēnāmaĩ
incæboimpa,” ante
Wængonguĩ apænægacāimpa.

13 Āninqe ñōwo, Āmo
beyænque quēwēmīni inte
mīnitō Ao āmīni ĩninqe
mōnō godongāmæ waa cæte
quēwengæimpa, ante mā
pōni āninqe Wængonguĩ
wēēnēñedē, Īmaĩ cæedāni,
ante nānō wææ angāine
ante, Woĩne inte eyepæ
ĩnāmaĩ ingāine ēnēpa, ante baĩ
cæcampa. Woĩne ĩñōmō oo dæ
baquĩne ēnēpa.

9

*Wængonguĩ Tæiyæ Waēmō
oncō bai æmontaicō impa*

1 Wængonguĩ wēēnēñedē
dodāni ĩnānite, Botō pōnō
cæbo ate mīnitō Ao āmīni
ĩninqe mōnō godongāmæ
waa cæte quēwengæimpa,
angacāimpa. Īninqe
tōmengā nānō wææ an-
gāinō baĩ cædinque tōmēnāni,

Wængonguĩ ingampa, ante
tōmengā beyæ cæquēnēnāni
ingadānimpa. Ayæ inguipoga
tōmengā owoquincō tæiyæ
waēmō oncō mænōninqe
tōmengā weca pōninqe
cæquēnēnāni ingadānimpa.
2 Angā ēñēninqe dodāni,
Wængonguĩ nānō owoquincō,
ante æmontaicō badōninqe
weocoo odemontai wodōnedinque
mencōnea badongadānimpa.
Yabæcōnē, Tæiyæ Waēmō
Oncō impa, ante nāni
ancōnē ĩñōmō mǎniĩñōmō
gongapæncade doyæncade
tæiyæ tī wodōnoquĩ en-
cadocade ongongatimpa.
Ayæ awæmpaa badōninqe
tōmēnāni, Wængonguĩ
beyæ tæiyæ waēmō pāo
ongongæimpa, ante cædinque
mānimpaa pāo ñō cædāni
ōñongatimpa.

3 Weocoo wacoo nāni
guiimongademō wodōĩñōmō
guiimongacō ĩñōmō Tæiyæ
Waēmōncō Pōni nāni an-
gāincō ingatimpa. 4 Mānincōnē
ogui wacæimpa, ante
cædinque, Ogui waquĩ
iya tangæimpa, ante
awæmpa oodo nāni pōnō
tee bæimpa badonte cō
cædāni ongongatimpa. Ayæ,
Mōnō godongāmæ waa
cæcæimpa, ante wææ
āninqe Wængonguĩ nānō
yewæmongainca Tæiyæ
Waēmōncōnē Pōni on-
gongæimpa, ante cædinque
awæmpa badōninqe oodo
yabæpa tee baadinque
cæncadempa adobai tee
baate nāni cōnōimpa on-
gongatimpa. Ayæ oodo

æninque aca podonte wa-
moncade bai bædinque
tömēnāni önömæca nāni
cængaimō Mānāā nāni
angaimō æninque oodo
nāni bædincadedē da
wēninque mānincade wæætē
oodo emompaa cæncadē
inō da wente cō cæte
mangadānimpa. Ayæ
adobai Aadō wodi nānō
ongonto tā bocagainto
æninque ado oodo emompaa
cæncadē inō da wente
ñō cædāni õñongatimpa.
Ayæ Wængonguī dicaboga
nānō, Īimai cædāni, ante
yewæmongaine adoyōmō
ongongæimpa, ante cædinque
mānınca æninque ado oodo
emompaa cæncadē inō da
wēninque cō cædāni on-
gongatimpa.

⁵ Mānimpaa yædopaa
waomīni mīni wēnæ wēnæ
cædō beyæ wepæ godonte
impa, ante Wængonguī,
Botō pōnō waadeimpa im-
papa, angacäimpa. Ayæ
Wængonguī nē ñāō emongā
weca nē owoda iñōmō
adobai ñāō bai emōna iñōnate
tömēna nāna emōnō bai
dodāni adobai badonte
oodo emompaa æmataæ
æmataæ tæi goncædāni on-
gongatimpa. Ayæ tömēna
ōömā tiyæmāa pōmæna
gānē iñōmō Wængonguī,
Botō pōnō waadeimpa, ante
nānō angaimpa õñongatimpa.
Mānimpacoo æbānō im-
paa, ante māninque ñōwo
yewæmōmōnipa.

⁶ Tōmancoo mānōmai
cō cædāni ongõñonte,
Wængonguī quī, ante nē
godōnāninque iimō iñō

iimō iñō yabæcōnē pō
guiidinque, Wængonguī
ingampa, ante cægadānimpa.
⁷ Guiimongacōnē guiquēnē
nē godongā ñænængā iñōmō
wadepo iñō adopoque
wadepo iñō adopoque pō
guiidinque tömengā ado-
canque guidongäimpa.
Incæte tömengā nē godongā
ñænængā pōni inongā incæ
wepæ næænāmai inte ædō
cæte guiiquingā. Edæ
wepæ cōwē ænte guid-
inque tömengā nāmā beyæ
godō pipo pipo cædinque,
Wadāni eñēnāmai inte nāni
wēnæ wēnæ cægainō incæ
ñā mēnongacæimpa, ante
tömēnāni beyæ adobai godō
pipo pipo cædongäimpa.
⁸ Mānincō æmontaicō
ayæ ongõñedē Tæiyæ
Waëmoncōnē Pōni wīi
õnonque guiigadānimpa.
Wængonguī nānō owodō
æidō māniñedē adobai wīi
edonque ingatimpa, ante
odōmoncæte ante Wængonguī
Tæiyæ Waëmō Önōwoca angā
guidāmai ingadānimpa.

⁹ Mānōmainō ante odōmōninque
tömengā mōnō ñōwomō
imonte wæætē, Īimai
ante eñencæminimpa, ante
cægacäimpa. Waocā, Wen-
tamō mongænte awædō,
ante nē wædongā inte
waëmō iñōmō pōninque,
Wængonguī quī, ante baō iya
tanguī tōnō bequī cænguī
godongampa. Mānōmai an-
caa godongā incæte tömengā
mimō nāmā nānō apænte
entawēnō ñā mēnongadāmai
inte wentamō ayæ mongænte

entawënongåïmpa, ¹⁰Mänömaï
cænguinqe bequinque
ante wææ äninque, Æbänö
cæte godonguiï, ante ayæ,
Æpænenque æbänö cæte
mënongaquïï, ante dodäni
mänincooque ante nani
wææ angainö ante ëñente
cægadänimpa. Ìninqe,
Waguipo ïinque bayonte
önöwoca ædæmö mënongate
quëwengæïmpa, ante
mïnguipo ïinque bagancaque
tömënanï mänincooque ante
cædönänimpa.

¹¹ Wapämo mïni waa
quëwenguinqe pömämo,
ante badoncæte ante mönö
Codito ïñömö, Wængongui
quï, ante në Godongä
Ñænængä pönï ïnongä inte
do pongacäïmpa. Pöninque
tömengä waodäni önompoca
nani mænongaincönë gui-
idämaï inte Wængongui nänö
badongainguipoga cædämaï
ingacäïmpa. Wæætë adodö
go æidinque tömengä öönædë
Wængongui nänö owocönë
ñænæncönë guidinque
näwä owocönë cægacäïmpa.
¹² Caboda wepæ næænte
guidämaï inte wagada wë
wepæ næænte guiidämaï
inte mönö Codito ïñömö
edæ nämä wepæ godöninque
öönædë Tæiyæ Waëmoncönë
Pönï æmæwo guigacäïmpa.
Ìninqe tömengä ængä
beyænque mönö æmæwo
pönï abæ tawænte bai cöwë
quëwëmompä.

¹³ Ñömæï incæ gam-
podinque, do wæningä
baö incæ gampodinque

waocä näate bai wædongä
inte edæ Wængongui weca
ædö cæte ponguingää.
Wæætë, Tömengä waiñacä
bate poncæcäïmpa, ante
cædinque, Wængongui quï,
ante në godönäni ïñömö
caboda wepæ tönö wagada
onguiñængä wepæ æninque
në näadingä baonga pipo
pipo cædänipa. Ayæ wagada
baquecä ingante wænonte
në täninque gönaique adobai
æninque tömengä baonga
pipo pipo cædinque, Bitö në
näadimi inte waiñabi babipa,
ante cægadänimpa.

¹⁴ Mönö Codito guiquënë
Tæiyæ Waëmö ïnongä inte në
cöwë Quëwengä Önöwoca tönö
guëa cædinque Wængongui
ingante, Bitö quïmo imopa,
ante nämä wepæ godon-
gacäïmpa. Tömengä wepæ
ïñömö wïi cæningä wepæ
bai inte godömenque eyepæ
pönï wepæ imæmpa. Ìninqe
mönö wænguinque wënæ
wënæ cæyömonte tömengä,
Minitö mïmö entawëmini
inte ñä mënongate entawente
nämä apænte pönente
quëwencæminimpa, ante
nämä wepæ do godon-
gacäïmpa. Ayæ mönö wënæ
wënæ cægainö ante wadæ
cædinque godömenque pönö
cæcä ate mönö Wængongui në
Quëwengä ingante në cæmö
badinque cæmompä.

¹⁵ Wængongui mïine
ante apænedinque, Mönö
godongämæ waa cæte
quëwengæïmpa, äñongante
mönö waocabo wæætë
ëñënamäi inte wënæ wënæ

cæmō adinque Codito
 iñmō mōnō wēnæ wēnæ
 cægainō beyæ ante wæætē
 wængā beyænque mōnō abæ
 tawænte bai quēwēmompā.
 Nōwo iñmō Wængonguī
 miine ante apænedinque,
 Botō pōnō cæbo ate
 mīnitō Ao āmīni iinque
 mīni ænguincōo æmæwo
 æninque mīnitō cōwē mante
 quēwencæmīnimpā, ante
 aa pecā pongamōnimpā.
 Iinque mōnō Codito wæætē,
 Wængonguī nānō angain-
 coo æncæmīnimpā, ante
 cædinque iinque cæcā ate
 mōnō nē pōnimō inte do ænte
 quēwēmompā.

16 Waocā, Nāñe wæmo
 adinque botō māincoo iñi
 iñānique æncædānimpā, ante
 emōwo emōwo yewæmongā
 adinque wadāni wæætē,
 Nāwangā æmæwo wængāimpā,
 ante eñente ate, Nē
 wængaingā nānō ante
 yewæmongainō bai bacæimpā,
 ante iinque cædānipā.

17 Iñæmpā, Iñāni quī
 bacæimpā, ante yewæmongā
 incæte nē yewæmōningā
 mīngā quēwēñongante
 tōmengā māincoo ædō cæte
 tōmēnāni quī baquīi. Wæætē
 tōmengā æmæwo wængā
 ate māñīñedē ate tōmengā
 nānō yewæmongāi bai iinque
 cædānipā.

18 Mānōmaī beyæ wēenēñedē
 Wængonguī, Mōnō godongāmæ
 waa cæcæimpā, ante
 yewæmongā ate dodāni
 cæningā wænonte ate wepæ
 gowete ate godongāmæ Ao
 āninque iinque cægadānimpā.

19 Wængonguī, Iñmaī cæedāni,
 nānō wææ angainō tōmanta
 adinque Mōitee wodi iñmō
 tōmānāni iñānite apænecā
 eñēnāni ate wepæ gowete ate
 cægacāimpā. Wagada wēnāni
 wepæ tōnō caboda wepæ
 æninque æpæ tōnō ænte
 wempo cædēninque iitopowæ
 nāni āwæ yæpængō æninque
 obega ocaguī opatawæmæ
 nāni guipæninguī ænte pæ
 dacadinque wepæ nāni
 wempo cædēnimæñē bee
 podonte Mōitee iñmō,
 Māninta adinque eñengæimpā,
 ante cædinque mānintaa
 wepæ pipo pipo cægacāimpā.
 Ayæ nē eñēñāni tōmānāni
 baonga wepæ pipo pipo
 cædinque tōmengā Iñmaī an-
 gacāimpā. 20 “Wængonguī,
 Botō pōnō āmo eñēninque
 mīnitō Ao ante eñente cæmīni
 iinque mōnō godongāmæ
 waa cæcæimpā, ante nānō
 wææ angainō beyænque
 iī wepæ impā. Iinque
 iī wepæ emontaa adinque
 mōnō Ao ante māñine ante
 eñente cæcæimpā,” ante
 Mōitee wodi apænegacāimpā.
 21 Ayæ æmontaiconga wepæ
 pipo pipo cædinque tōmengā
 mānincōnē Wængonguī beyæ
 nāni cæincooga wepæ pipo
 pipo cægacāimpā. 22 Ayæ
 wodo tōmancooga ante
 Wængonguī, Wepæ tōnō ñā
 mēnongacæimpā, āninque
 wææ angā cægadānimpā.

Iñæmpā wepæ gowedāmaī
 iñonte mōnō wēnæ wēnæ
 cæmō adinque Wængonguī nē
 panguēnengā inte ædō cæte
 pōnō ata cæpoquingā.

*Codito wepæ beyænque
mönö mimö mēnongacäimpa*

23 Öönädē ongoncoo
baī inguipoga nāni adobaī
badongaincoo incæ cæningä
wænonte ate wepæ tönö
ñä mēnongaquēnēnāni in-
gadānimpā. Wæætē nāwä
öönädē Wængonguī weca
gote mönö ongonguinque
mönö adocanque nē waēmö
pönī inongä wepæ beyænque
ñä mēnongaquēnēmö imompā.

24 Edæ öönädē Wængonguī
nānō owocönē baī ante
waodāni önompoca nāni tæiyæ
waēmö pönī badongaincönē
mönö Codito guidāmaī in-
gacäimpā. Wæætē öönädē
incæ æidinqwe tömengä mönö
beyæ ante Wængonguī weca
guidinqwe a ongongampā.

25 Wængonguī quī, ante
inguipoga nē godongä
ñænængä pönī inongä
guiquēnē wīī nāmā wepæ
ænte pöninqwe cæningä
wepæ incæ ænte pöninqwe
wadepo iñö adopoque
wadepo iñö adopoque Tæiyæ
Waëmoncönē Pönī guicampā.
Mönö Codito guiquēnē in-
guipoga nē quēwengä baī
wīī adobaī inongä inte wīī
wæætē wæætē godoncæte
ante öönädē æi guigacäimpā.
Wæætē öönädē adopoque
æi guidinqwe tömengä nāmā
wepæ adopoque godon-
gacäimpā.

26 Edæ ingui-
poga nē quēwēnāni nāni
cæi baī cæcä baī tömengä
Wængonguī inguipoga nānō
badōñedē mā caate wædinque
wantæ wantæ iñö cædinque
ñöwo ganca tæmpo caate

wæcædongäimpā. Wæætē
mönö waocabo tömämö
pedænguipoga mönö quēwēnō
wodo iinqwe bayonte tömengä
ñöwo pönī adopoque pönī
pöninqwe wēnæ wēnæ mönö
cædö ante æmæwo wido
cæcæte ante nāmā wepæ
godongacäimpā.

27 Mönö waocabo guiquēnē
nē wænguīmö inömo
inte adopoque wænte
ate Wængonguī weca pö
gongæñömonte tömengä
apænte ancæcäimpā. 28 Mönö
waocabo nanguī imö
iñömonte mönö Codito
iñömö wēnæ wēnæ mönö
cædö ante mongæninque
adopoque nāmā godöninque
wængacäimpā.

Ayæ
wæætē pöninqwe tömengä
wīī mönö wēnæ wēnæ
cædö mongæncæte ante
poncæcäimpā. Wæætē
tömengä nānō ponguīnō ante
nē wänö cömö iñömonte
tömengä, Quēwencæminimpā,
ante mönö imonte æncæte
ante poncæcäimpā.

10

1 Iincayæ ate nē Pongu-
ingä iñömö, Wængonguī
quī, ante nāmā wepæ
eyepæ godoncæcäimpā,
ante odömoncæte ante
cædinque Wængonguī, Iīmaī
cæte cæningä wepæ
pönödāni, ante do wææ
angacäimpā. Incæte mänīī
wepæ Wængonguī nānō
wææ angaimæ iñömö wīī
eyepæ godonguī ænguī
impā. Iinque mänimæ
tömengä nānō wææ angaimæ
beyænque waocä ædö cæte

ædæmō ēñente picængä
 bai baquiringä. Inæmpa
 idægoidi inōmō wadepo
 inō wadepo inō wepæ an-
 caa godōninque Wængongui
 weca pō ædæ wææninqe,
 Bitō Tæiyæ Waēmō imidō
 anguēnē, ante apænecæte
 ante pōnāni incæte tōmēnāni
 tōmengä nānō wææ angainō
 beyænque picænāni bai
 dicæ badāniyaa. ² Tōmengä
 nānō wææ angainō eyepæ
 i bai tōmēnāni adopoque
 godōninque idæwaa godoncædōnānimpa
 Edæ, Wængongui ingampa,
 ante nē cædāni inōmō
 mäninqe godōninque
 ædæmō ñā mēnongate
 bacædōnānimpa. Ayæ iincayæ
 ate tōmēnāni, Wentamō
 entawente wængui wæ,
 ante nāmā apænte wædāmaī
 incædōnānimpa.

³ Edæ wii mänōmaī
 impa. Wæætē, Botō
 wēnæ wēnæ cæte awædō,
 ante wæætē wæætē nāni
 pōnente wæquinque tōmēnāni
 wadepo inō wadepo inō
 godōnōnānimpa. ⁴ Edæ,
 Mōni wēnæ wēnæ cægāinō
 ante mēnongacæimpa,
 ante godōñōnāni wagada
 onguinæ wepæ tōnō caboda
 wepæ eyepæ imæmpa diyæ
 mēnongaquī.

⁵ Cæningä wepæ wii eyepæ
 impa, ante wædinque Codito
 inguipoga pōninque iimaī ante
 apænegacæimpa.

“Wængongui ēñēmi. Cæningä
 baō nāni wænonte
 pōnōnō tōnō cængui
 bequi nāni, Wængongui
 quī, ante pōnōnō ad-

inque bitō edæ wii
 æinēmi ingabiimpa.

Wæætē botō Waobo
 baquinque bitō botō
 baō ante badongabi-
 impa.

⁶ Waodāni, Wængongui
 quī, ante iya tāmōni
 ate Wængongui waa
 acæcæimpa, ante
 tāñōnāni bitō wii
 tobi ingabiimpa.
 Tōmēnāni, Wēnæ
 wēnæ mōni cædō ante
 Wængongui pōnō wido
 cæcæcæimpa, ante
 pōnōñōnānite bitō Baa
 angabiimpa.

⁷ Ante adinque botō,
 ‘Wængongui ēñēmi.
 Dodāni botō imotedō
 ante yewæmōninque,
 Tōmengä ingui-
 poga pōninque iimaī
 cæcæcæimpa,
 ante nāni yewæmongainō
 bai cædinque botō bitō
 ānō ēñente cæcæte ante
 pōninque a ongōmoī ae,
 antabopa,”

⁸ Mōitee wodi guiquēnē,
 Cænināni inānite wænōninque
 mīnitō, Wængongui quī, ante
 pædæ godōninque cængui
 tōnō bequi godoncæmīnimpa,
 ante wææ angacæimpa.
 Incæte mōnō Codito
 Mæmpocā ingante tāno
 apænedinque, Waodāni
 cæningä nāni wænonte
 pōnōnō tōnō cængui be-
 qui nāni, Wængongui quī,
 ante pōnōnō adinque bitō
 wii æinēmi ingabiimpa.
 Wængongui quī, ante iya
 tāmōni ate Wængongui
 waa acæcæimpa, ante ayæ,

Wēnæ wēnæ mōni cædō
 ante Wængonguī pōnō wido
 cæcæcāimpa, ante pōnō
 tāñōnāni bitō Baa ante
 wīi tobi ingabiimpa, ante
 Codito apænegacāimpa.
 9 Ayæ, “Bitō ānō cæcæte
 ante pōninqe a ongōmoī
 ae,” angacāimpa. Äninqe
 tōmengä, İine botō angainō
 İñōmō ædæmō ēñenguine bate
 ongongæimpa, ante cædinque
 Mōitee wodi wēenēñedē nānō
 angaine ante da godonte
 bai cægacāimpa. 10 Ayæ
 Wængonguī nānō ānō ante
 nē ēñente cæcā inte Itota
 Codito, Wængonguī quī, ante
 baonga ēñadinque adopoque
 wæninque nāmā wepæ
 eyepæ godongä beyænque
 mōnō wæætē Wængonguī ay-
 ongä tæiyæ waēmō ewocamō
 bate quēwēmompā.

11 Wængonguī quī, ante nē
 godōnāni guiquēnē tōmānāni
 İmō İñō İmō İñō adiyæ
 gongæante Wængonguī beyæ
 ante cædānīpa. Mānōmaī
 wæætē wæætē godōninqe
 ado ado godōnāni beyænque
 tōmēnāni wēnæ wēnæ nāni
 cædō ante ædō cæte wido
 cæte baquīi. 12 Māningä
 mōnō beyæ nē nō Godon-
 gaingä guiquēnē adopoque
 godōninqe İninqe baganca
 eyepæ pōnī godōninqe
 Wængonguī tōmēmængä İnō
 æi tæi contate ongongampa.
 13 Mānōmaī ongōninqe, Botō
 İmote pīinte cædāni İnānite
 Wængonguī æyedēnō botō
 nempo pōnongä æninqe
 botō tæi emōmō inte nē
 āmo baquīmoo, ante Codito
 ñōwo ganca wānō con-

gampa. 14 Edæ tōmengä pōnō
 badongä ate mōnō tæiyæ
 waēmō ewocate quēwēmō
 bayōmonte tōmengä adoque
 pōnī nānō godongainō
 beyænque, Ædæmō picæmīni
 bacæmīnīmpa, ante do badon-
 gacāimpa. 15 Mānīnō ante
 Wængonguī Tæiyæ Waēmō
 Önōwoca mōnō İmonte adobaī
 apænecampa. Tōmengä tāno
 apænegacāimpa.

16 “Mōnō Awēnē İmaī an-
 gacāimpa. Mānīñedē
 ate İncayæ ate,

botō pōnō cæbo ate Ao
 ānāni İninqe mōnō
 godongāmæ waa cæte
 quēwengæimpa,

ante İninqe cæcæte ante
 İmaī cæcæboimpa,
 angacāimpa.

Botō pōnō apænebo
 ēñēninqe tōmēnāni,
 İmaī cædāni, ante
 botō wææ an-
 gainō incæ mīmōnē
 entawencædānīmpa.

Botō pōnō apænebo
 ēñēninqe mānīne
 ante ocai encate
 ēñencædānīmpa.

17 Ayæ, Wēnæ wēnæ
 nāni cædō ante
 ñimpo cædinque
 botō pōnēnāmaī
 incæboimpa. Èñēnāmaī
 nāni cædō ante
 botō wæætē wæætē
 ānāmaī incæboimpa,”
 angampa.

18 İninqe tōmengä pōnō
 ñimpo cæcā ate mōnō edæ,
 Wēnæ wēnæ mōnō cædō
 beyæ pānāmaī incæcāimpa,
 ante quīnante godōmenque

godonguī. Īñæmpa tōmengä
dobæ ñimpo cægacäimpa.

*Mönö Wængonguī weca
pongæimpa, ante*

¹⁹ Īñänäni eññedäni. Tæiyæ
Waëmö Pönī Oncönē pō
guiite bai mönō Itota wepæ
beyænque guiññämäi inte
Wængonguī weca do gui-
iquenēmō ĩmompä. ²⁰ Weocoo
mänincönē nāni wææ
cægaincoo wægo tē bai
Itota baō adobaī wangō
cote ingatimpa. Mänömai
beyæ odemō müinemō wi
ænete bai ĩ adinque mönō
quëwenguīnemō guīdinque
Wængonguī weca edæ do
guīimompä. ²¹ Wængonguī
nänō godongämæ owocabo
ĩñōmonte, Wængonguī qui,
ante nē Godongä Ñænængä
pönī ĩnongä ĩñōmō adocä Itota
ĩñōmō mönō ĩmonte nē aacä
ĩnongä ingampa. ²² Mänömai
beyæ mönō Wængonguī weca
pō guīicæimpa. Wëenëñedē
wentamō mönō entawënō
ante Itota nāmā wepæ inte
ñā mënongacä ate mönō nāmā
apænte nō cæinēmō inte
guīicæimpa. Ayæ mönō baō
waëmömæ äate bai ëmömō
ĩnque mönō, Wængonguī
tōmengä nänō änō bai cōwē
ædæmō cæcæcäimpa, ante
wede pönëninque mönō
guiññämäi inte tōmengä
weca do guīicæimpa. ²³ Botō
cōwē pönō cæcæboimpa,
ante nē angaingä ĩñōmō
nē ædæmō cæcä ingampa,
ante adinque mönō, Tōmengä
nänō änō bai cæcä beyænque
watapæ bacæimpa, ante
mönō pönënō ante cōwē

wido cædämai inte mönō
pönengæimpa.

²⁴ Ayæ, Mönö pönencabo
tömämō waadete pönëninque
waa cæte quëwengæimpa,
ante cæcæte ante pönente ad-
inque mönō wacä ingä wacä
ingä ĩmai godō cæcæimpa. ²⁵ Pancadäniya Wængonguī ĩn-
gante godongämæ apænecæte
ante pönämai inte wadæ
godäni incæte tōmënäni
nāni cæi bai mönō adobaī
cædämai ingæimpa. Wæætē,
Codito nänō ponguïönæ
oo pönī impä, ate pönente
wædinque mönō pönencabo
ĩñōmonte mönō wacä ingä
wacä ingä edæ waadete
apænedinque, Wængonguī
gämænō pöninque watapæ
quëwëmini incæminimpa, ante
apænecæimpa.

²⁶ Wængonguī nō nänō
änō ante do eññënimō inte
mönō, Wīi eññëñewädō,
äninque godömenque wënæ
wënæ cæmō ĩnque edæ
wënæ wënæ mönō cædō ante
mënongaquimæ ante edæ
wepæ dæ ä bai babaimpā.
²⁷ Wæætē mänömai ancaa
eññänämäi cæmō ĩnque mönō
Wængonguī nänō apænte
ante panguimämoque ante
guīñente wæcömaïmompä.
Edæ mönō Baa ante
godömenque wënæ wënæ
cæmō ĩnque Wængonguī
ingante nē pīināni nāni
gonte wænguimämoque
ante, Mönö adobaī gonte
wæncæ wæ, ante guīñente
wæcömaïmompä. ²⁸ Möitee
wodi nänō wææ angainō
ante, Wīi eññëñewädō,
ante adocanque nē angä

iñongante Waoda mēnaa ina incæ waodāni mengāa go adocanque ināni incæ, Mānōmainō ante apæ necā eñentamōnipa, ante apæ nedāni eñēninque nē āningā ingante waadedāmai inte godō wængadānimpa.

29 Īninque adocanque Wængonguī Wengā ingante pīnā gāwate bai cædinque Baa angā adinque tōmengā ingante Wængonguī ædō cæte pānāmai inguingāa. Wængonguī, Botō pōnō æmo ate mīnitō Ao āmīni ĩninque mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæimpa, ante nānō angainō ĩnque bacæimpa, ante cædinque Itota nāmā wepæ inte mōnō imonte ñā mēnongacā beyæ tōmengā ayongā tæiyæ waēmō ewocamō bagamōimpa. Incæte adocanque Itota nānō nē ñā mēnongadingā ĩnongā inte, Itota wepæ wīi waēmō ĩ awædō, ante pīngā adinque Wængonguī ædō cæte apænte ante pānāmai inguingāa. Ayæ Wængonguī Ōnōwoca nē waadete pōnō cædongā iñongante adocanque badete tocā adinque Wængonguī tōmengā ingante ædō cæte pānāmai inguingāa. Edæ Mōitee wodi nānō wææ angainō ante Baa ānāni ĩnānite wædænque pāninque Wængonguī ĩnāni ĩnānite godōmenque nanguī pōnī pancæcāimpa, ante pōnēmīniyaa.

30 Wængonguī, “Botō tōmēmo nē panguimo

imopa. Wiwa nāni cædinō beyæ eyepæ pōnī godō pāmo wæcædānimpa,” angacāimpa. Ayæ, “Botō nē Awēnē ĩnōmo inte botō quīnāni ĩnānite apænte ancæboimpa,” angacāimpa. Mōnō iñōmō, Mānōmainō ante nē apænte pancæ angaingā ingante æbānō ingāa, ante do eñēmompa. 31 Edæ Wængonguī nē Quēwengā ĩnongā inte edæ ænguī badinque bæi ongonte pangā wæcæwæ, ante mōnō nanguī guīñēñate wæcæimpa.

32 Wēēnēñedē Wængonguī apæ necā eñēmīni inte mīnitō tæcæ ñāō bai entawēmīni ate wadāni pō pīinte guēadō guēa cæyōnāni mīnitō mīni caate wæquinque tæī ongōninque godōmenque cæmīnitapa. Mānōmai mīni cædinō ante ñōwo pōnēdāni. 33 Pancayedēña iñōmō nē pīinte cædāni tōmānāni ayōnāni mīnitō ĩmīnite badete todinque pānānitapa. Pancayedēña guiquēnē mīnitō tōññadāni adobai caate wæyōnānite mīnitō, Adocabomōni ĩmōnipa, ante bai cædinque nē caate wædāni tōnō godongāmæ ongōmīnitapa. 34 Wadāni ĩnānite tee mōnedāni adinque mīnitō tōmēnāni tee mōnete nāni wædō ante pōnēninque tōmēnāni tōnō godongāmæ wæmīnitapa. Ayæ, Mōnō māincoo oōnædē godōmenque waa pōnī ongoncoo inte cōwē ongongæimpa, ante eñēmīni iñōmīnite wadāni inguipoga mīnitō ēadincoo ō ænāni adinque mīnitō wædāmai inte

watapæ tomīnitapa. ³⁵ Īninque,
 Mōnō wede pōnēnō beyænque
 eyepæ pōnī ænguīmō īmōmpa,
 ante ēñēninque mānīnō mīni
 wede pōnēnō ante wido
 cādāmaī iedāni. ³⁶ Ayæ,
 Wængonguī nānō ānō ante
 ēñēnte cæmōni ate tōmengā,
 Pōnōmo æncæmīnīmpa, ante
 nānō angaincoo ante cōwē
 pōnongā æncæmōnīmpa, ante
 cædinque mīnitō wæntædāmaī
 inte ee cæquēnēmīni īmīnīpa.
³⁷ Edæ Wængonguī beyæ ante
 do yewæmongatīmpa.

“Wantæ wantæ ate nē
 Ponguingā mōnō
 ānongā īñōmō do
 poncæcāīmpa.

Edæ tōmengā nānō angaiōnæ
 īinque bayonte

tōmengā eyepæ pōnī
 poncæcāīmpa.

³⁸ Nē nō cæte quēwēnongā
 incæ tōmengā nānō
 wede pōnēnō beyænque
 quēwencæcāīmpa.

Adocā wæætē guiñēnte
 wædinque wodii
 wīnongā adinque,

botō tōmengā ingante ad-
 inque wīi tobaiōmpa,”
 ante Wængonguī beyæ
 yewæmongatīmpa.

³⁹ Mōnō guiquēnē tōmēnāni
 nāni cæī bai cādāmaī īñōmō
 inte wīi guiñēnte wædōmō
 inte wodii wīnōnāmaī īmōmpa.
 Edæ wodii wīnōnte bai mōnō
 æmæwo ēwēnte baquēnēmō
 īmōmpa. Wæætē edæ tōmengā
 ængā beyænque mōnō
 quēwenguīnque tōmengā in-
 gante wede pōnēmō īmōmpa.

11

Mōnō wede pōnēnō ante

¹ Wængonguī pōnō cæcā
 ate watapæ bacæīmpa,
 ante mōnō pōnēnō ante
 mōnō, Wængonguī ayæ
 cādāmaī ingā incæte cōwē
 cæquingā ingāmpa, ante
 wede pōnēmōmpa. Awinca
 adāmaī ēmōmō incæ mōnō
 mīmōno wede pōnēninque
 awinca do ate ēmōnte
 bai ēwocamō inte mōnō,
 Nāwangā bacæīmpa, ante
 do ēñēmō īmōmpa. ² Dodāni
 wede pōnēnāni īñōnānite
 Wængonguī, Mīni wede
 pōnēnō beyænque botō mīnitō
 īmīnite waa abopa, ante
 apænegacāīmpa.

³ Wængonguī inguipo tōnō
 īmōnæ tōmāo badoncæte
 ante cæyongā quīēmē
 īmpa ænte badonguingāā.
 Īñæmpa dæ angatīmpa.
 Īninque mōnō nē acoo dæ
 āñōnte mānīncoo ænāmaī
 inte tōmengā wæætē mā
 pōnēninque angā beyænque
 mōnō nē acoo do bagatīmpa.
 Mānōmaī ingatīmpa, ante
 wede pōnēninque mōnō Ao
 āmōmpa.

*Dodāni nāni wede
 pōnengaiō*

Abedo wodi

⁴ Abedo wodi īñōmō
 Wængonguī nānō angaiō
 ante wede pōnēninque,
 Wængonguī quī, ante nō
 cæte godōninque Cāinō wodi
 wæætē ōnōmonque nānō
 godōnō bai wīi godon-
 gacāīmpa. Tōmengā mānōmaī
 wede pōnēnte cæcā adinque
 Wængonguī, Abedo bitō

nō cæte pönömi æmopa,
ante apænegacäimpa.
Inique do wænte gogaingä
inongä incæte Abedo
wodi, Botö wede pönente
cægai bai adobai wede
pönente cæedäni, ante ñowo
ganca ayæ apænete bai
apænecampa.

Ënoco wodi

⁵ Ënoco wodi guiquënë
në wede pönengä iñongante
Wængongui, Ënoco ëñemi.
Bitö botö në waa adömi
inte bitö wængüenëmamo
ante wädämaï inte pöe,
äninque inque iñongante
ö ænte wo ææntodongä
ægacäimpa. Æite gocä ate
wadäni ancaa diqui diqui
minique Wængongui nänö
në wo æntodongä ingante
adämaï ingadänimpa. Edæ
tömengä ingante Wængongui
ayæ ææntodönämaï iñongante
wadäni, Ënoco wede
pönengä ingante Wængongui
waa acampa, ante do
ëñenönänimpa. ⁶ Edæ
Wængongui weca poncæte
ante cædinque waocä,
Wængongui në Quëwengä
ingampa, ante wede
pönenguëngä ingampa.
Ayæ adobai, Wængongui
ingante në diqui diqui
mimö iñömonte tömengä, Pöe,
äninque pönö waa cæcampa,
ante wede pönëninque në
poncæ cæcä pongampa.
Mänömainö ante në wede
pönënanique Wængongui
weca pönänipa. Mäninö ante
në wede pönënämaï ingä
guiquënë tömengä ingante

Wængongui ædö cæte waa
aquiringä. Edæ waa adämaï
ingampa.

Docä Nöwee wodi

⁷ Nöwee wodi Docä nani
änongä guiquënë, Æbänö
baquii, ante adämaï iñongante
Wængongui, Nöwee ëñemi.
Bitö adämaï imämo oo
pongäimpa cæbii. Angä
ëñente guñente wædinque në
wede pönengä inte tömengä
nani wencabo nani gui-
ite quëwenguinque wipo
ñænængade impo incæ
ñænæ oncö bai badongä
ate guite quëwengadänimpa.
Në wede pönënanique nani
nö entawënö bai adobai
nö nänö entawenguinque
Nöwee wodi wede pönente
cægacäimpa. Inique tömengä
adocanque wede pönëninque
mänömaï cædingä iñongante
wadäni guiquënë nani
apænte wænguinque Baa
angadänimpa.

Abadäo wodi

⁸ Abadäo wodi guiquënë
tömengä wede pönengä
iñongante Wængongui,
Abadäo ëñemi. Botö
pönömo bitö ænguimæ ante
botö odömömo goe. Angä
ëñëninque, Æbæmë impa,
ante adämaï inongä inte
Abadäo wede pönëninque
ëñente cædinque do gogacäimpa.
⁹ Mänömaï wede pönëninque
wadäni nëmæ gote wacä
inongä inte wantæ iñö
quëwengä bai inte æmontaicönë
owogacäimpa. Ayæ
Wængongui nänö angaimæ në
ænguina inöna inte tömengä
wengä Itæca wodi adobai

tömengä wengä Aacobo wodi
adobaï wantæ iñö quëwente
baï æmонтаicönenque
owote quëwengadaimpa.
10 Wængongui doyedë pöni,
Wadäni nani öönädë
quëwenguïñömö ante botö
iïmaï badoncæboimpa, ante
nämä nänö pönënö baï tæi
gönonte mænongacäimpa.
Abadäo iñömö, Botö mänii
iñömö owocæboimpa, ante
në wædongä inte wede
pönëninque piyænë cædinque
æmонтаicönenque owote
inguipoga quëwengacäimpa.

11 Mönö imonte pönëninque
në ædæmö aacä inongä
inte Wængongui iñömö
tömengä nänö äninö baï
cöwë cæcæcäimpa, ante në
wede pönënä iñömö Tada
wodi ingadäimpa. Mänömaï
beyæ tömënä owæntadä
iñönante Wængongui pönö
cæcä æninque tömënä
picængadedä inönä inte tæi
piñæninque yædëmadä bate
wëñængä mangadäimpa.
12 Abadäo wodi wede
pönëninque tæi piñænte
tapæicä ate wëñængä
ëñagacäimpa. Ìninque ado-
canque picængadecä inte
në wænte baï inongä inte
wede pönengä beyænque
mönö tömengä nänö pæimö
yebæninque nëmoncoo
öönädë owocoo nanguï pöni i
baï mönö iñömö adobaï nan-
gui pöni imompa. Æmönaicoo
gäwapæ yæwedeca öñoncoo
nanguï pöni i baï mönö
tömengä pæimö imö adobaï
nanguï pöni iñömönte mönö,
Mänimpomö imompa, ante ædö

cæte anguii.

13 Mäninäni tömänäni wede
pönente quëwënönäni inte
wængadänimpa. Wængongui
nänö, Pönö cæcæboimpa,
angaincoo ayæ ænämaï
inäni inte tömënäni gobæ
ongoncoo gomö ate baï,
Cöwë æncæmönimpa, ante
wede pönente piyænë
cæte quëwengadänimpa.
Wadäni nëmæ wabæca
quëwente baï quëwëninque
tömënäni, Wii mönitö ömæ
iñönte mönitö wamöni
inte quëwëmönipa, ante
inguipoga owogadänimpa.
14 Mänömainö ante në änäni
iñömö, Tömëmöni ömæ ante
diqui diqui mëmöni imönipa,
ante quëwënanipa. 15 Dodäni
iñömö do nani ëmö cæte pon-
gaimæ ante pönente wädäni
inte baï tömënäni do adodö
gocædönänimpa. 16 Wæætë
adodö mänïömæ nani
quëwengaimæ wii goinëninque
tömënäni, Mönö öönädë
godömenque waëmömæ
pöni gote quëwengæimpa,
ante goinente wægadänimpa.
Ìninque wadäni Wængongui
ingante, Bitö në waëmömæ
goinente wädäni tömënäni
Wængonguimi imipa cæbii,
ante änäni incæ tömengä
wæætë, Ìñæmpa në wædönäni
tömënäni quëwenguïñömö
nani wädö ante botö do
eyepæ mænongaboimpa,
äninque guiñënëmaï inte
nanguï tocampa.

Abadäo tönö Itæca

17 Wængongui, Abadäo
æbänö botö imote ëñente
cæquingäa, ante acæte ante
angä ëñëninque Abadäo

wodi nē wede pōnēnongā
 inte tōmengā wengā Itæca
 ingante, Wængonguī quī,
 ante godongacāimpa. Edæ
 Abadāo ingante doyedē
 apænedinque Wængonguī,
 Bitō pæināni nanguī ināni inte
 iimæ æncædānimpa, ante do
 angā eñengacāimpa. Incæte
 Wængonguī mānōmainō angā
 ante nē eñēningā incæ
 tōmengā wengā adocanque
 pōni inongā inte Abadāo,
 Wængonguī quingā ingampa,
 ante godoncæ cægacāimpa.
 18 Adocā tōmengā wengā
 ingantedō ante Wængonguī
 doyedē Abadāo ingante
 apænedinque, Bitō wengā
 Itæca pæinānique inānitedō
 ante botō, Abadāo pæināni
 inānipa, angacāimpa. 19 Incæte
 Itæca wodi adocanque pōni
 iñongante Abadāo wodi,
 Botō wengā do wængā
 incæte Wængonguī, Nāni
 òmæmōe, angā inique do
 nāni òmæmōmaingampa, ante
 wede pōnēninque godoncæ
 cægacāimpa. Wængonguī
 guiquēnē, Ee ae, ante wææ
 angā beyænque tōmengā
 wengā ingante wænōnāmai
 ingacāimpa. Inique Itæca
 wodi do wæningā inte bai
 nāni òmæmonte bai ayæ
 quēwengacāimpa.

Itæca, Aacobo, Ootee

20 Itæca wodi adobai,
 Wængonguī æbānō cæquiringā,
 ante wede nānō pōnēnō
 beyænque eñēningā inte
 edæ picængadecā badinque
 Aacobo wodi tōnō Etawoo
 wodi inate apænedinque,

Wængonguī mīnatō iiminate
 iimai pōnō waa cæcæcāimpa,
 ante waa apænegacāimpa.

21 Aacobo wodi iñōmō,
 Wængonguī æbānō cæquiringā,
 ante wede nānō pōnēnō
 beyænque do eñēningā inte
 wæncæ cæte òñōninque
 tōmengā nānōmoda Ootee
 wodi wēna inate, Mīnatō
 iiminate Wængonguī pōnō
 waa cæcæcāimpa, ante
 waa apænegacāimpa. Ayæ
 ongontoca da cæte on-
 gonte ædæ wææninque,
 Wængonguī bitō waēmō
 pōni inōmi inte cæquimidō
 anguēnē, ante watapæ
 apænegacāimpa.

22 Ootee wodi guiquēnē,
 Wantæ iñō wæncæboimpa,
 āninque, Mōnō idægocabo
 mōnō pæināni incæ Equi-
 tobæ wantæpiyæ quēwēnāni
 ate Wængonguī ænte māocā
 wadæ gocædānimpa, ante
 tōmengā nānō wede pōnēnō
 beyænque eñēninque iimai
 angacāimpa. Godinque
 botō bayetoca ingai ee
 ænte næænte godinque da
 wencæminimpa, angacāimpa.

Mōitee wodi

23 Mōitee wodi mæmpoda
 guiquēnē wēñængā eñacā
 ate, Wīi ònonganque ingampa.
 Waēmō wēñængā awædō,
 ante adinque iimai cægadai-
 mpa. Māniñedē Equitobæ awēnē
 odeye iñōmō, Onguīñængā
 eñacā adinque do wænongæimpa,
 angā incæte tōmēna guīñēnāmai
 inte tōmēna wede nāna
 pōnēnō beyænque wēñængā
 Mōitee ingante apāicā
 mengāa go adocanque

māmonque wē wodonte man-gadaimpa.

²⁴ Mōitee wodi guiquēnē picængā bayongante wadāni, Awēnē Padaönō wengā wææ Mōitee badā ingampa, ante Mōitee ingante waa ayönāni tōmengā wæætē Wængonguī ingante nē wede pönēnongā inte edæ Baa angacäimpa.

²⁵ Wæætē edæ, Botō caate wæquinque botō Wængonguī quinäni tönō godongāmæ cæcæboimpa, ante cædinque Mōitee wodi, Equitoidi nāni wiwa cæte tōinō adinque botō wantæ iñō incæ wīi toinente awædō, ante wido cægacäimpa.

²⁶ Wængonguī iincayæ ate eyepæ pōni pönongā æncæboimpa, ante wede pönēninque tōmengā mäninō ante mimōno gomō ate bai pönengacäimpa. Ayæ Equitobæ quēwēnāni waēmoncoo pōni nāni mǎincoo ante adinque, Önoncooque ēwenguincooque i awædō, ante Mōitee edæ Baa angacäimpa. Wæætē edæ piinte badete todāni wæcä incæte tōmengā, Codito beyænque impa, ante pönēninque godōmenque waa pōni togacäimpa.

²⁷ Tōmengā iñōmō, Awēnē odeye Padaönō ænguī badinque pīingā wæcæ wæ, ante guīñente wædāmaī inte wæætē wede pönēninque Equitobæ emō cæte gogacäimpa. Ayæ Wængonguī nē Quēwengā mōnō awinca adāmaī inongā ingante Mōitee wodi iñōmō nē awinca gomō acā bai emongā inte wæntæye badāmaī inte godōmenque

cægacäimpa. ²⁸ Ayæ, Bamoncadē ēñadāni inānite nē ewēnongā incæ godō wænoncæcäimpa, ante Wængonguī angā ēñēninque Mōitee wodi wæætē, Nē ewēnongā nānō wodo pænta goquī ingäimpa, ante wede pönēninque cægacäimpa. Tōmengā wadāni idægoidi tönō Patowa ææmæ mōnō cæmæ bai mā cængacäimpa. Ayæ, Nē ewēnongā incæ mōnō idægocabo bamoncadē ēñadāni inānite wænonāmaī incæcäimpa, ante wææ cæcæte ante cædinque Mōitee nē wede pönēnongā inte wadāni tönō godongāmæ odemompaa wepæ öni paa-gacäimpa.

²⁹ Idægoidi guiquēnē wede pönēninque gāwapæ Opatawæmæ nāni amæ goyæ go næ gongæmæ ate tæcæguedemæ pōni tao gogadānimpa. Equitoidi guiquēnē, Taadō bapa, mōnō taocäimpa, ante cæyönānite æpæmpo becadote wængadānimpa.

Adacaba wodi

³⁰ Idægoidi nāni wede pönēnō beyænque Eedicoo nāni quēwēñōmō yabæque nāni wææ cægainca incæ nāwæ cabænte wæængatimpa. Edæ idægoidi önonpo æmæmpoque go mēönaa mänimpoönæ iñonte yabæque godongāmæ cægonte godāni ate cabænte wæængatimpa. ³¹ Onquiyængā Adacaba iñōmō mǎincoo beyæ ante nē towente nē quēwengā inongā incæte tōmengā wede

nänö pönönö beyænque iïmaï cæte müingä quëwengacäïmpa. Idægoda mënaa, Eedicoo iïnomö æbänö quëwënanii, ante acæte ante awëmö pö guiida adinque Adacaba wodi, Ee pöeda, angä beyænque idægoidi wæætë ëñënamäi inäni inänite wænöninque tömengä ingante ata cæpodäni quëwengacäïmpa.

Wadäni näni wede pönëgainö

³² Quinante godömenque ante apænequïmoo. Iïnäni në wede pönënanäni nänii cægäinö ante botö æiquedö apænequïmoo. Guedeönö wodi tönö Badaco wodi ingadäimpa. Ayæ wææ Tantö wodi tönö Yepetee wodi ingadäimpa. Ayæ wææ Awënë Dabii wodi tönö Tämoedo wodi ingadäimpa. Mäninäni tönö Wængongui beyæ në apænegäinänii wodi tömänänii wede nänii pönönö beyænque iïmaï cædinque nangui cægadänimpa.

³³ Në wede pönënanäni iïnomö tæi emonte badinque wabæca awënë odeyeyidi nempo quëwënanäni inänite bæ tadinque wido cægadänimpa. Pancadäniya wede pönëninque wadäni beyæ wææ äninque nö cægadänimpa. Wacä, Cæcæboimpa, äninque do cæquëngä incæ wii cæcä ininque në pönënanäni pancadäniya, Bitö änö cæcæbiimpa, änanäni ëñëninque do cægacäimpa. Pancadäniya nänii wede pönönö beyænque

mëñeyidi incæ ecadämaï inäni bagadänimpa. ³⁴ Gongangangui wo bæco adinque pancadäniya wede nänii pönönö beyænque mönä emongatimpa. Wadäni yaëmenca tamencacæ cädäni wædinque në pönënanäni pancadäniya aamö cædinque müinäni quëwengadänimpa. Aquii pönii ininäni inte në wede pönënanäni pancadäniya tæi piñante bagadänimpa. Wabæca tontadoidi wænönca pönäni adinque në pönënanäni pancadäniya wæætë tæi piñëninque wido cädäni gogadänimpa. ³⁵ Tömënanäni guidënanäni näñe wænänii ate onquiyänänii wede nänii pönönö beyænque do wæninäni quëwënanäni ate ængadänimpa.

Näni caate wægäinö

Ayæ adobai në pönënanäni inänite wiwa cädäni caate wæyönänite wacä, Ata cæpobo goquimi, angä incæte në caate wædönäni pancadäniya wæætë, Ee abi caate wæwëmoe, änanitapa. Tömënanäni, Botö iincayæ ate nänii ömæmöninque caate botö wædö beyænque godömenque waa quëwencæboimpa, ante wææ äninque Ao änamäi ingadänimpa. ³⁶ Tömënanäni nänii wede pönönö beyæ pancadäniya inänite wadäni badete togadänimpa. Wadäni inänite wæætë tæi tæi pangadänimpa. Wadäni inänite wæætë yaëmengö nänii cæyëninque tee mönedäni

wægadānimpa. ³⁷ Pancadāniya inānite dicaca tacadāni wængadānimpa. Pancadāniya inānite ta wiyænāni wængadānimpa. Pancadāniya inānite yaēmenca yedāni wængadānimpa. Pancadāniya obega æmontai tönö caboda æmontai badōninque māninque wēñate mongæninque omæpodāni inte wæyönānite wadāni togænte pāninque wiwa cægadānimpa. ³⁸ Tömēnāni nē wede pönēnāni inte waa pōni ināni iñōnānite ingui-pogaque quēwēnāni wæætē wii tōmēnāni bai ināni inte wēnæ wēnæ cægadānimpa. Nē pönēnāni iñōmō pancadāniya, Æyōmōmē gote quēwenguimoo, ante pōnente wædinque wodii winonte önōmæca wayōmō godinque ānanquidi wayōmō godinque oncontatodē guidinque pancadāniya wē womōñōnāni pancadāniya onguipodē ææ wote wē womongadānimpa.

³⁹ Inique Wængongui tōmēnāni inānite, Wede mini pönēnō adinque botō waa tobopa, ante apænegacāimpa. Incæte tōmengā nānō, Pōnō waa cæcæboimpa, angainō ante tōmēnāni māniñedē ayæ ænāmai ingadānimpa. ⁴⁰ Edæ tōmēnāni adodānique wii æncædānimpa, angacāimpa. Wæætē Codito godōmenque pōnongā æninque mōnō watapæ quēwēñōmonte tōmēnāni mōnō tönō godongāmæ æninque ædæmō picænāni bai bacædānimpa, ante Wængongui mōnō imonte waa

cædinque tōmēnāni beyæ adobai waa cægacāimpa.

12

Itota ingante mōnō cōwē adinque quēwengæimpa, ante

¹ Inique boguimā bacoo owo bai māniñāni iñōmō, Wængongui cōwē pōnō cæcæcāimpa, ante nē wede pōnengaināni iñōmō adobai bacoo ongōnānipa. Edæ, Mōnitō wede pōnente mōni cægai bai mīnitō adobai wede pōnēninque iīmai cædāni, ante a ongonte bai apænedānipa cæmōō. Tōmēnāni quingæ pogodo gocæte ante cædāni teemencoo gā āadāni bai cædinque mōnō adobai oda caate mōnō wædoncoo ante ñimpo cæcæimpa. Wēnæ wēnæ mōnō cægaincoo ante, Ancaa cæte awædō, āninque mōnō wido cæcæimpa. Ayæ taadō ante Itota nānō odōmongainonque ante mōnō edæ wæntædāmai inte tæi piñæninque pogodo gocæimpa. ² Mōnō wede pōnente æite godō taadō ante tōmengā iñōmō nē tāno beyænte gogaingā ingampa. Tōmengā adocā incæ mōnō wede pönēnō ante, Cōwē mōnōmai bacæimpa, ante ædæmō badongaingā ingampa. Tōmengā iñōmō wadāni tōmengā ingante awæ timpodāni wæyongante badete todāni adinque tōmengā, Mānōmai cædāni botō caate wædō beyænque botō iincayæ ate watapæ tocæboimpa, ante nē eñēningā

inte piyænē cædinque caate
wædinque wængacäimpa.
Tömengä ñowo iñömö ñäni
ömæmonte æite godinque
Awënë Wængongui nänö
contaimpaa tömëmængä
inö tæ contate Awënë bate
ongöñongä mönö adocä
Itota ingante æmö ate bai
pönëninque edæ tömengä
miñæ tee empote pogodo
gocäimpa.

³ Tömengä iñömö në
wiwa cædäni nanguï pïinte
cædäni wæcä incæte piyænē
cægacäimpa. Ìninqe minitö
iñömö, Wæntædämaï inte
mimö nangæ batawënämaï
ingäimpa, ante cædinque,
Tömengä æbänö cægacäi,
ante pönëedäni.

⁴ Nöwo
ganca minitö wënæ wënæ
mini cæinente wædö ante
wido cæcæte ante minitö
wængui beyæ wepæ dicæ
gowete cæminiyaa. ⁵ Ayæ
Wængongui mönö wampo
pönencæmöimpa, ante
mönö imonte, Botö wëmini
godömenque cæcæminimpa,
ante æbänö pönö angacäi,
ante minitö dicæ pönëminiyaa.
Ïimaï angacäimpa, ante
yewæmongatimpa.

“Botö wëmi ëñëmi. Mönö
Awënë bitö imite,
Ëñente cæcæbiimpa,
ante pangä wædinque,
bitö wæætë badete todämaï
incæbiimpa.

Bitö imite, Ëñenguënë
quëwëe, angä ëñente
wædinque wæwënämaï
incæbiimpa.

⁶ Ìñæmpa tömengä nänö në
waadete pönënanique

inänite päninque
mönö Awënë iñömö,
Ëñencæminimpa, ante
cæcampa.

Botö wëmini, ante nänö në
ængainänique inänite
tömengä pangampa.”

⁷ Ante yewæmongatimpa
cæminii. Minitö caate
wëmini iminitawo. Ìñæmpa
wëñænäni inänite wæmpoidi
dicæ pänämaï inguinäniyaa.
Mæmpo Wængongui iñömö
adobaï, Botö wëmini iminipa,
ante edonque acäimpa,
ante nanguï äninque pangä
caate wëminipa. Ìninqe
tömengä pangä wædinque
minitö wæætë, Mönö ëñente
quëwenguinque ante Mæmpo
Wængongui pangampa,
ante piyænē cæte ee amini
pancæcäimpa. ⁸ Tömengä
wëñæmö iñömönte tömengä
tömämö imonte edæ nanguï
pante angampa. Incæte
minitö pancaminiya iminite
tömengä pante änämaï in-
gantawo. Ìninqe minitö, Wï
Wængongui wëmöni imönipa.
Wacä wëmöni imönipa, ante
wæquënëmini iminipa.

⁹ Mönö mæmpoidi waodänique
inönäni inte nanguï äninque
pänäni adinque mönö,
Mæmpocä inongä inte
tömengä nänö cæquënënonque
cædinque mönö imonte waa
cæte pangantapa, ante
tömënäni inänite waa ata-
mompä. Mönö Mæmpo
Wængongui adobaï mönö
imonte nanguï äninque
pangä adinque mönö
quëwenguinque mönö tömengä
ingante godömenque Ao

ante eñente cæcæimpa.
 10 Mönö mæmpoidi guiquënë,
 Æbänö pönö waa cæquimoo,
 ante pönente ate mönö
 imonte edæ, Eñencæminimpa,
 ante wantæ iñö nanguï
 änäni eñente cætamompa.
 Wængonguï iñömö edæ,
 Tæiyæ waëmö botö ewocabo
 bai minitö adobai tæiyæ
 waëmö ewocadinque wat-
 apæ quëwencæminimpa,
 ante cædinque mönö waa
 quëwenguinque ante pönö
 pangampa. 11 Æcämenque
 mönö imonte nanguï äninque
 päna incæ tömengä pangä
 ate mönö caate wædinque
 dicæ quingæ watapæ tomon-
 gaa. Iñæmpa, Caate awædö,
 ante cöwë ämompa. Wæætë
 iincayæ ate edæ doyedë näni
 pänö beyænque mönö nē
 eñente badömo ate mönö nō
 cæmō badinque gänē pönente
 entawëmompa.

*Mönö wæquinque Wængonguï
 apænecä eñänämaï imompa*

12 Iñinque minitö guepænte
 wædimini inte edæ tæï
 piñæninque wæntædämaï
 inte nanguï cæedäni.
 Önoncapo nanguï guecapote
 wædimini inte edæ gue-
 capodämaï inte ængæ gan-
 tite pogodo gote bai nan-
 guï cæedäni. 13 Mönö
 cægonguinö, ante minitö
 taadö ante enga womini
 mæmö ba ate nē podä
 cædinäni incæ podä cædämaï
 inte tömënäni näni waa
 baquinque mäninönö töinö
 gote waa cægoncædänimpa,
 ante godö waadete cæedäni.

14 Mönö godongämæ
 piyænē cæte quëwengæimpa,
 ante minitö nanguï tæï
 piñæninque waodäni
 tömänäni inänite gänē pönente
 cæedäni. Ayæ, Æcänö
 tæiyæ waëmö ewocadämaï
 ingää tömengä iñömö mönö
 Awënë ingante cöwë adämaï
 incæcäimpa, ante pönente
 wædinque minitö, Mönö
 tömämö Wængonguï ay-
 ongä tæiyæ waëmö ewocate
 quëwengæimpa, ante nanguï
 cæedäni. 15 Wængonguï
 pönö waadete nänö cædö
 ante mönö tömämö ænte
 entawengæimpa, ante
 cædinque minitö cöwä
 adinque, Adocanque
 incæ ömætauwengä inämaï
 incæcäimpa, ante wææ
 cæedäni. Adocanque
 wæwente nänö quëwënö
 beyæ piinte bate tedecä
 eñëninque minitö, Wadäni
 näni wentamö mongænguinque
 adobai piinte badämaï
 incædänimpa, ante wææ
 cædinque nē piingä in-
 gante godö wææ æedäni.
 16 Ayæ mini cabo incæ,
 Nänöogængä inämaï iñongante
 adocanque incæ godö
 mönämaï incæcäimpa, ante
 cöwä adinque wææ cæedäni.

Etawoo wodi iñömö
 tömengä bamoncadengä
 inongä inte nänö nanguï
 ænguënencoo ante piinte bai
 cædinque cænguinque æncæte
 ante tömancoo godonte beyæ
 adopoque ænte cængacäimpa.
 Minitö guiquënë, Ingui-
 pogaque ante ænte to wædö,
 ante Etawoo wodi nänö

pönēwente cægainō bai adocanque incæ cædāmaī incæcāimpa, ante edæ wææ cæedāni. ¹⁷ Bamoncadengā inte nānō ænguēnencoo ante do pīinte bai godōningā inte Etawoo wodi īncayæ ate, Pönōmi æmoe, āñongante mæmpocā wæætē Baa an-gacāimpa, ante do ēñēmīnīpa. Edæ Ca ca wædinque tōmengā, Æbānō cæte ænguīmoo, ante ancaa angā incæte mæmpocā do Baa āningā inte ñōwo wæætē wadō ante ædō cæte anguingāā.

¹⁸ Onquiyabo Wængonguī nānō gonga tānongā bæcobo ñænoque dodāni ponte godongāmæ ongonte cægōnāni bai mīnitō wīi onquiyabo ñænoque pōmīnīpa. Tōmēnāni wēmō mæ māmōnte bai īñōmō wīni cai pæmæmāmo īñōmō nāni ponte wægāñōmō bai mīnitō wīi pōmīnīpa. ¹⁹ Todompeta nāni ancadeca nanguī we oōmāmo dodāni nāni ēñente wægāimāmo bai mīnitō wīi adopāmo ēñēmīnīpa. Wængonguī wææ ante nānō tedepāmo tōmēnāni nāni ēñente wægāimāmo bai mīnitō wīi adopāmo ēñēmīnīpa. Mānimāmo ēñente guñente wædinque tōmēnāni, Idæwaa āmīpa. Ædō cæte godōmenque ēñenguīmōnīi, ante wægadānimpa. ²⁰ Edæ “Cæningā incæ onquiyaboga ponte cægongā adinque mīnitō tæi tacamīni wæncæcāimpa, ante wææ āñongante tōmēnāni ancai guñente wædinque, Wængonguī

nānō wææ angainō ante mōnitō ædō cæte ædæmō ēñente cæquīmōnīi, ante wægadānimpa. ²¹ Onquiyaboga nāni ate guñēmāmo adinque Mōitee wodi incæ, “Ancai guñente botō do do wāate bai wæbopa,” angacāimpa.

²² Mīnitō guiquēnē Tiōnoquidi nāni ānonquidi do ponte bai ēwocamīnīpa. Edæ Wængonguī nē Quēwengā oōnædē Eedotadēē bai nānō wæmō pōnī owoyōmō mīnitō māniñōmō do ponte bai ēwocamīnīpa. Wængonguī anquedoidi æpodō mīido ganca īnōnāni inte nanguī pōnī īnāni godongāmæ pō bee tente tōmēnāni nāni watapæ ongōñōmō mīnitō māniñōmō do ponte bai ēwocamīnīpa. ²³ Mōnō Codito ingante godongāmæ mōnō pōnencabo īñōmō bamoncadēnāni nē ænguīmō bayōmōnte mōnō ēmōwo ante oōnædē yewæmōintaa do yewæmōnte ongōmpa. Īnīnque mīnitō adocabomīni badinque Wængonguī weca mōnō waocabo tōmāmō īmōnte nē apænte anguingā weca do pōmīni īmīnīpa. Nē nō cæte quēwengaināni wænte goyōnānite Wængonguī īnīnque badongā ate do ædæmō picænāni bai badānīpa. Tōmēnāni onōwoca weca mīnitō do ponte bai ēwocamīnīpa. ²⁴ Wængonguī, Botō pōnō cæbo ate mīnitō Æpō āmīni īnīnque mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæimpa, ante nānō angainō ante Itota, Īnīnque

bacæimpa, ante ædæmō badongacæimpa. Minitō iñōmō nē badongaingā weca do pōmīni imīnīpa. Abedo wodi wepæ onguipoiya gowecā adinque Wængonguī wæætē nē wænōningā ingante, Botō weca ongōnāmaī gobāwe, angacæimpa. Itota wepæ wīi Abedo wodi wepæ bai imæ adinque Wængonguī wæætē, Itota wepæ petæ petæ gowedimæ beyænque botō weca pōedāni, ante cægacæimpa. Mānimæ Itota wepæ nānō petæ petæ gowegaiñōmō minitō do ponte bai ewocamīnīpa.

²⁵ Mānōmaī waēmō pōnī iñōmō do pōmīni inte minitō nē apænecā ingante Baa ānāmaī iedāni. Onquiyabo godongāmæ ongōnāni guiquēnē inguipoga wææ angaingā ingante Baa ānīnāni iñōnānite tōmengā ata cæpodāmaī inte pangacæimpa cæmīnī. Ōönædē ongonte nē wææ angaingā ingante eñēnāmaī inte dadi emænte wadæ gomō bai mōnō godōmenque pante wæquēnēmō iñōmonte tōmengā cōwē ata cæpodāmaī incæcæimpa.

²⁶ Māniñedē tōmengā nānō tedepāmo beyænque inguipo wancæ wancæ cægatimpa. Nōwo iñōmō tōmengā, “Botō iincayæ ate inguipo adopoque pōnī wancæ wancæ cædinque ōönædē adobāi wancæ wancæ edæ cæcæboimpa,” angacæimpa. ²⁷ Tōmengā, “Iincayæ ate adopoque pōnī cæcæboimpa,” angacæimpa,

ante pōnēninque mōnō iīmaī ante eñengæimpa. Tōmengā adopoque wancæ wancæ cæcā ate tōmengā nānō badongaincoo oo pōnī ongoncoo iñōmō tōmancoo adoyedē ewente bacæimpa. Quincodō oo ongōnāmaī tæi ongoncoo i mānīncooque ayæ a ongongæimpa, ²⁸ Iinque mōnō Awēnē Odeye nempo quēwēmō iñōmō wancæ wancæ cædāmaī inte tæi ongonguimō imōmpa, ante pōnēninque mōnō Wængonguī ingante waa ate pōnente apænecæimpa. Mānōmaī cædinque Wængonguī nāo bai nānō tæi emōmāmo ate guñente wædinque tōmengā beyæ cæcæimpa. ²⁹ Edæ mōnō Wængonguī iñōmō edæ gonga wo bæcoquī bai ingānō anguēnē, ante āmo eñēmaimīnīpa.

13

Iīmaī cæmō adinque Wængonguī waa tocæcæimpa, ante

¹ Minitō iñōmō, Mōnō caipæ imōmpa, ante mīni waadete pōnēnō bai cædinque cōwē godongāmæ waadete pōnente cæedāni. ² Tōmānāni inānite edæ, Pōedāni, ante waadete cæedāni. Mānōmaī cædinque pancadāniya, Botō weca ædānidō eñacæ pōnānī, ante eñēnāmaī ināni incæte do waa cædāni ate edæ, Æ, Wængonguī nānō da pōnōnāni anquedoidi incæ botō weca pōnānitapa, ante tæcæ abopa, ante todānīpa.

3 Tee mönete ongönäni tönö botö godongämæ tee mönete wæcömo bai imopa, ante pönëninque minitö tömënanï inänite ante cöwë pönëedäni. Pancadäniya inänite wadäni wiwa godö cädäni ate caate wæwëñönäni minitö adobaï pönëninque, Mönö baö adobaï ëñamö inte tömënanï tönö godongämæ caate wämö bai imoppa, ante tömënanï inänite cöwë pönëedäni.

4 Nänöogængä inämaï ïñongante waocä në godö guëa mongä tönö në godö wiwa towënäni ïñönänite Wængonguï mäninäni tömänäni inänite do apænte ante pancæcäimpa cæminii. Mina gæncaya adomïnaque guëa moncæminaimpa. Ayæ ñänönäni möninque nana gæncaya quëwëna ate, Waa impa, ante mönö waa acæimpa.

5 Wængonguï incæ, "Minitö iminite cöwë ëmö cæte godämaï inte botö cöwë aacæboimpa," angacäimpa. Mänömaï beyæ minitö godonte æinta ante æinente wædämaï inte mini éadincooque éadinque piyænë cæte quëwëedäni. 6 Ìninqwe Wængonguï beyæ iïmaï ante nani yewæmongainö bai ante mönö wede pönente apænemoppa.

"Mönö Awënë botö tönö godongämæ cæcä adinque botö, Waocä ædö cæte botö imote wënæ wënæ cæquingää, ante ëñëmo inte guïñënamäi incæboimpa."

7 Në aadäni ïñömö minitö iminite Wængonguï nänö änö ante në apænedäni inänite ante pönëninque minitö, Tömënanï ïñömö waa cædinque edæ watapæ quëwënanipa, ante pönëedäni. Ayæ tömënanï nani wede pönënö bai adobaï wede pönëedäni.

8 Itota Codito ïñömö wëenëñedë nänö ingaï bai ingä ñöwoönæ adobaï ingä inte tömengä adocä iincayæ ate cöwë adobaï incæcäimpa.

9 Wadäni, Wacä taadö odömonte apænebo ëñëe, äñönänite tömënanï miñæ godämaï iedäni. Ìñæmpa tömënanï cænguinque ante, Æbänö waa pönï cö cæquïi, ante wææ änäni incæte mänii cænguincoo beyæ tömënanï wiï godömenque watapæ quëwënanipa. Ìninqwe mänincoo cænte beyæ mönö mimö ædö cæte tæï piñænte entawenguii. Wæætë edæ Wængonguï nänö waadete pönö cædö beyænque mönö tæï piñænte entawengæimpa. 10 Æmontaicönë cædinque, Wængonguï qui, ante në godönäni ïñömö tömënanï nani iya täimpaa godöninque pancaa cænguï ænte në cænguënënanï inönäni incæte tömënanï mönö Codito mönö beyæ nämä nänö wepæ godongainö guiquënë ædö cæte ænguïnanii.

11 Cæninäni inänite wænönäni ate në godongä ñænængä pönï inongä ïñömö wepænque æninque, Wënæ wënæ möni cædinö ante Wængonguï pönö ñä

mēnongacæcāimpa, ante
 cædinque Tæiyæ Waēmō
 Pōni Oncōnē wāānē gui-
 idinque godongampa.
 Godongā ate baonque, Wen-
 tamō mongænte awædō,
 ante æninque tōmēnāni
 nāni quēwēñōmō yabæque
 mǎo iya tangadānimpa.
 12 Itota adobaī, Botō wepæ
 pōnō mēnongabo ate botō
 quīmīni iñōmō tæiyæ waēmō
 ēwocate quēwencæmīnimpa,
 ante cædinque wentamō
 mōnō entawēnō ænte
 teēmē mongænte godinque
 tōmēnāni quēwēñōmō wææ
 cædinemō tao godinque
 yabæque pōni guiñēñate
 wædinque caate wængacāimpa
 cæmōō. 13 Tōmengā yabæque
 pōni guiñēñate wædinque
 nānō tao gogaī baī mōnō
 adoyōmō tōmengā weca
 tao gote ado guiñēñate
 wæcæimpa. 14 Iñæmpa ingui-
 poga mōnō quēwēñōmō tæī
 ongompa diyæ wantæpiyæ
 quēwenguī. Wæætē oōnædē
 iincayæ ate edæ mōnō cōwē
 quēwenguīñōmō ante æinente
 wædinque wānō cōmopa.

15 Iinque, Wængonguī
 quī, ante cænguī godōnāni
 baī cædinque mōnō iñōmō
 edæ, Itota ēmōwo beyænque
 quēwēmōnipa, ante nē
 apænemō inte tōmengā
 ēmōwo ante Wængonguī in-
 gante apænedinque, Bitō tæī
 ēmōmi inte waa pōni cæbipa,
 ante watapæ apænecæimpa.
 16 Ayæ ñimpo cædāmaī inte
 mīnitō wadāni inānite cōwē
 waa cædāni. Ayæ wadāni
 inānite mīni mānincoo godō

nēnempomīni æncædānimpa.
 Mīnitō mānōmaī, Wængonguī
 quī, ante godonte baī
 cædinque nēnempomīni ad-
 inque Wængonguī mīni
 godōnō ante waa acampa.
 17 Mīnitō, Mōnō imonte
 nē ānāni inānite mōnō Ao
 ante ēñengæimpa, ante
 pōnēninque nē aadāni
 inānite cōwē ēñente cædāni.
 Tōmēnāni, Æbānō cæboo,
 ante adinque Wængonguī
 apænte ancæcāimpa, ante
 ēñēninque guiñente wædāni
 inte nō cædinque aadānipa
 cæmīni. Tōmēnāni mānōmaī
 aadinque watapæ tote
 quēwencædānimpa, ante
 mīnitō wæætē tōmēnāni nāni
 ānōnō ante ēñente cædāni.
 Mīnitō wæætē ēñēnāmaī
 imīni adinque tōmēnāni
 wæætē edæ, Ædō cæte
 aaquīmōnii, ante wæwente
 badāni iinque mīnitō adobaī
 todāmaī imāimīnipa.

18 Mōnitō beyæ ante
 Wængonguī ingante apæneedāni.
 Mōnitō mīmō entawēmōni
 inte wentamō entawēnāmaī
 imōnipa, ante nāmā apænte
 pōnēmōnipa. Edæ, Quiēmē
 cæmō incæ mōnō cōwē nō
 cæte quēwengæimpa, ante
 cæmōnipa. 19 Botō mīnitō
 weca ocæ ēmænte pōinēmopa.
 Iinque mīnitō Wængonguī
 ingante apænedinque,
 Wængonguī, bitō pōnō
 cæbi ate Pabodo mōnitō
 weca poncæcāimpa, ante
 apæneedāni, ante nanguī
 āmopa.

*Mīnitō imīnite Wængonguī
 waa cæcæcāimpa, ante*

20 Wængonguī inguipoga nānō badōnāmaī iñedē wēēñēdē pōnī āninqe edæ, Mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæimpa, ante tōmengā nānō angainō bai cōwē nē badongāingā inte iīmaī pōnō cægacāimpa. Edæ mōnō obegaidi bai iñōmonte Awēnē Itota iñōmō mōnō imonte nē Aacā ñænængā inongā inte tōmengā wepæ gowegaimæ eyepæ pōnī godongā ate Wængonguī tōmengā ingante, Eyepæ ī, āninqe, Nāni ōmæmōe, angā ñāni ōmæmongacāimpa. Mānōmaī gānē pōnente nē cægāingā inte Wængonguī iñōmō, ²¹ waa pōnī pōnongā ænte eyepæ entawēninqe mīnitō iñōmō tōmengā nānō ānō bai cæcæmīnīmpa. Tōmengā Itota Codito tōnō godongāmæ cædinque pōnō cæcā æninqe mōnō tōmengā nānō waa adoncooque entawengæimpa, āmopa. Itota Codito iñōmō ñōwopāmo incæ iīncayæmāmo incæ cōwē nē tæī ēmōnongā inte ñāō ēmongā amōnīpa, ante mōnō tōmengā ingante cōwē watapæ apænecæimpa. Mānōmaī ingæimpa, ante botō, Amēē, āmopa.

22 Iñānāni ēñēedāni. Botō mānīnō tōmānō ante apænecæte ante wædænque pōnī yewæmōmopa. Īninqe mānīnō botō ædæmō apænedīnō ante mīnitō piyæñē cædinque ēñēedāni, āmopa. ²³ Mōnō tōñīñacā Tīmoteo tee mōnete wæyongante ñōwo ñimpo cædāni gocan-

tapa, ante apænebo ēñēedāni. Tōmengā botō weca quingæ pongā ĩninqe botō tōmengā tōnō guēa mīnitō weca ēñacæ pōmāimōnāpa. ²⁴ Mōnitō beyæ apænedinqe mīnitō ĩmīnite nē aadāni ĩnānite, Waa quēwencæmīnīmpa, ante apæneedāni. Ayæ adobai Wængonguī quīnāni tōmānāni ĩnānite, Waa quēwencæmīnīmpa, ante mōnitō beyæ æedāni. Ayæ, Mīnitō ĩmīnite ante apænedinqe Itadiabæ quēwēnāni adobai, Mīnitō waa quēwencæmīnīmpa, ante apænedānīpa, ante āmo ēñēedāni. ²⁵ Mīnitō tōmāmīni ĩmīnite Wængonguī pōnō waadete cæcæcāimpa. Māninqe ante yewæmōmopa.

Tantiago cadota ante nänö yewæmongainta

Tantiago iūmaiyewæmongacāmpa.

1 Botö Tantiagobo iñömö Mæmpo Wængongui tönö mönö Awënë Itota Codito inate nē cædōmo imopa. Idægoidi mīni cabo tipæmpoga go mencabomīniya inte wabæca nāni quēwencabo wabæca nāni quēwencabo weca pangocæte godimīni iñöminite botö waa pönēmo inte iī yewæmöintaa yewæmömopa.

Wængongui nänö eñēmāmo ante mönö ængæimpa, ante

2 Botö tönīñamīni eñēedāni. Quiēmē beyæ wæwente bamīni incæ mīnitö æyedēmē mänōmaī bamīni iñinque edæ māniñedē incæ cōwē, Mönö watapæ toquinque impa, ante pönēedāni. 3 Mīni wede pönēnō æbānō i, ante edonque acæimpa, ante cædāni ate caate wæmīni incæte mīnitö, Mönö caate wædö beyænque mönö godōmenque pædinque wæntæye ināmaī inte ee cæquimō imopa, ante do eñēmīnīpa. 4 Iñinque, Mönö æmæwo pæcæimpa, ante cædinque mīnitö wæntæye ināmaī inte ee cæedāni. Mänōmaī cæte pæmīni iñinque, Mīni cædimāmo æbānō cæmīni imīnīi, ante adinque edæ, Tömānō waēmō cæmīni imīnīpa, ante abaimpa.

5 Mīnitö weca æcānō nänö eñēmāmo wīi eyepæ ina adinque tōmengā, Pönōmi eñēmoe, ante Wængongui ingante apænequēnengampa. Apæneyongā Wængongui wæætē pönö cæcā æncæcāimpa.

Edæ Wængongui iñömö nē, Pönōmi æmoe, ante änongā ingante wæætē piinte änāmaī inte godōnongā ingampa. Ayæ tōmānāni inānite pönö cædinque tōmāā godōnongā ingampa. 6 Iñæmpa nē angā iñömö wede pönenguēnengā inte wīi æmæ pönēnīnque apænecæcāimpa. Edæ nē æmæ pönengā iñömö gāwapæ æpæ woboyæ pæmæninque mæ conta mæ conta gopæ ocæmæ pö cæpæ nänö cægāimæ bai tōmengā adobaī gocā ingampa. 7 Māningā iñömö Wængongui pönongā æncæboimpa, ante ædö cæte iūmaī ante pönenguingāā. Wængongui edæ tōmengā ingante tōmāā godōnāmaī incæcāimpa. 8 Tōmengā mēnongā pönente quēwengā ingampa. Æbānō cæcāā, ante eñēnāmaī inongā inte ædö cæte waa cæquingāā.

9 Adocanque mönö tönīñacā incæ imæca quēwēnāni nāni eādincoo nē wīi eyepæ ēacā incæte tōmengā Wængongui pönö cæcā beyænque, Æbānō ēaboo, ante pönēnīnque watapæ toquēnengā ingampa. 10 Wacā mönö tönīñacā guiquēnē imæca quēwēnāni nāni eādincoo nē ēacā incæte tōmengā wæætē, Botö önōmoque imopa, ante

pönëninque watapæ to-
quënergä ingampa. Edæ
ongai ònonque pododinqe
guinë wæmpa bai tõmengä
adobai wæncæcäimpa. ¹¹ Edæ
nænque tamö ti näwãñonte
awæ guingo icate to aminte
æmæwo wæmpa. Ongai
yædoi gueo odote wæninque
nänö waëmö ënodì wo ëwente
bapa bai nè éacä iñömö
adobai ingampa. Tõmengä
godonte æ godonte æ tæcæ
cædinque quingæ wænique
edæ dæ anguingä.

Mönö caate wæpämö

¹² Wængonguì ingante
në waadedäni inänite
tõmengä wæætë, Mini
cöwë quëwenguinta, ante
poganta bai mìnitö iminite
pönömo æncæminimpa,
ante angacäimpa. Mäninta
Wængonguì weca cöwë
mönö quëwenguinö impa.
Ìninqe waocä caate wæcä
incæte tõmengä wæntæye
badämaì ingä iñömö tõmengä
nänö toquinque. Wæntæye
inämaì inte ee cæcä ad-
inqe Wængonguì, Mini
cöwë quëwenguinta, ante
tõmengä nänö angainö bai
mäningä ingante pönongä
æncæcäimpa. ¹³ Waocä
nänö cæinëwente wædö
beyæ, Wënæ wënæ cæboe,
ante cædinque tõmengä,
Wængonguì botö imote,
Wënæ wënæ cæcæbiimpa,
ante ingampa, ante wii
anguënergä ingampa. Edæ
Wængonguì ingante, Wënæ
wënæ cæcæbiimpa, ante
waocä ædö cæte angu-
ingää. Wængonguì wæætë

wadäni inänite, Wënæ wënæ
cæcæminimpa, ante änämaì
inongä ingampa cæminii.
¹⁴ Æcämenque incæ, Wënæ
wënæ botö cæinente wædö
incæ ante waëmö impa,
ante pönëninque tõmengä do
wënæ wënæ mönö cæinente
wædö beyænque wënæ
wënæ cæinengä ingampa.
¹⁵ Yædëmadä wëñængä pæcä
adinque ëñaqingä bai mönö
cæinëwente wæpämö adobai
entawente pætawëmö ininqe
mönö do wënæ wënæ
cæmompä. Ayæ wënæ wënæ
mönö cæpämö beyæ mönö
æmæwo wænguinque impa.

¹⁶ Botö nè waadete
töninamini ëñëedäni. Minitö
nämä incæ oda cædämaì
incæminimpa. ¹⁷ Ònonque
mönö ænö ante mönö
waëmö ñäö ëmönoncoo
tömancoo incæ mönö Mæmpo
Wængonguì öönædë owote
në pönönongä ingampa.
Mæmpo Wængonguì öönædë
owodinqe apäidäni inäni
badongacäimpa. Adocä
nænque wëmö cæbai
wayömö wayömö go bai
entawënämaingä ingampa.
Tõmengä wæætë adodonque
ingaingä ingampa. ¹⁸ Botö
cæinëmopa, ante nè angaingä
inte Wængonguì, Näwangä
botö angainö beyænque
mìnitö botö wëñæmìni
bacæminimpa, ante wäänä
mangä bai cædinque mönö
imonte pönö badongacäimpa.
Tõmengä nänö badongaincoo
tömancoo iñonte mönö tänomö
inömö imoppa.

*Wængonguì ingante mönö
nö ëñente cædö*

19 Botō nē waadete tōniñamini eñeedāni. Wacā añongā mīnitō tōmāmīni quingæ eñnguēnēmīni imīnīpa. Mīnitō wæætē quingæ apænedāmaī inte adobaī quingæ pīinte ināmaī inguēnēmīni imīnīpa. 20 Wængonguī, Nō cæte quēwēedāni, ante waa nānō cæinēmāmo ante waocā nānō pīimāmo beyæ wī edæ cæcampa. 21 Mānōmaī beyæ mīnitō wentamō entawēnīnque mīni wīwa cædō tōmāā ñimpo cæedāni. Adobaī quīēmē mīni wēnæ wēnæ cæpāmo tōmāmāmo ñimpo cæte iedāni. Ayæ Wængonguī nānō angainō ante mīnitō mīmōnē nānō mingainō ante Ao ante gānē pōnente æncæmīnīmpa. Edæ ī angainō beyænque mīnitō quēwencæmīnīmpa.

22 Mīnitō, Nāmā incæ oda cædāmaī ingæimpa, ante cædinque Wængonguī nānō angainō ante wī ōnonque eñēmīnīque inte wæætē, Æbānō ante ī, ante eñente cæedāni. 23-24 Waocā nāmā awīnca awocawæntaa adīnque nāmā ate ate wadæ godīnque, Quīnō baī intawo, ante nānō adīnca do oda cæte wæcampa. Mānōmaī oda cæte wæcā baī Wængonguī nānō angainō ante nē eñenganque wī eñente cæcā īñōmō tōmengā adobaī oda cæte wæcā ingampa. 25 Wængonguī nōingā nānō wææ angainō ante nāni yewæmongainō ante nē ædæmō cōwē acā guīquēnē tōmengā īñōmō nānō eñēnīnō

ante wī pōnente badāmaī inte wæætē cōwē eñente cæcā īnīnque tōmengā mānōmaī cædinque nānō toquinque cæcampa. Wængonguī nōingā nānō wææ angainō beyænque waocā ñimpo cæte quēwengā ingampa.

26 Wængonguī ingante botō nē eñente cæbo imopa, ante pōnengā incæte tōmengā ōnonguēnēwa ñā cæguēnēwate baī cædāmaī inte wæætē wīwa tedecā īnīnque tōmengā nāmā incæ oda cæte gobāingampa. Ayæ Wængonguī ingante botō eñente cæbo imopa, ante tōmengā nānō ānō ante ōnonque angā īmaingampa. 27 Nōwadāni tōnō owæmpōināni nāni wæwēñedē mōnō tōmēnāni tōnō godongāmæ cæcæimpa. Ayæ adobaī īmæcaque ante quēwēnāni nāni wēnæ wēnæ cædimāmo baī mōnō, Wentamō badāmaī ingæimpa, ante wææ cæcæimpa. Mānōmaī cæmō īnīnque mōnō Mæmpo Wængonguī ayongante mōnō wapitīcæ cædāmaī inte wæætē nō eñente cæmō imōmpa.

2

Wacā ingante wadō wadō ate pōnente cædāmaī ingæimpa

1 Botō tōniñamini eñeedāni. Mōnō Awēnē Itota Codito ñāō emonte nē apāigaingā ingante nē pōnēmīni inte waodāni īnānite wadō wadō ate pōnente cædāmaī iedāni. 2 Īmaī nāni cæbaī ante ōnōwēnenque pōnēedāni. Edæ ōnguīñængā nē eacā īñōmō tōmengā nānō

ōnongompo timpoi oodo badōi wempocā ininque waēmoncoo mongængā inte mīni a ongōñōmō guī pongampa. Ayæ onguīñængā nē wīi eyepæ ēacā iñōmō pedæncōo mongængā inte mīni a ongōñōmō adobaī pongampa. ³ Adinque mīnitō waēmoncoo mongængā ingante, “Bitō iñōmō waa tæ contaimpaa tæ contae,” ante apænemīni imīnitawo. Wæætē wīi eyepæ ēacā ingante, “Bitō māniñōmō adiyæ ongōe. Botō ōnōwa iñōmō tepataa tæ contae,” ante apænemīni imīnitawo. ⁴ Mānōmaī apænedinque mīnitō weca wīi godongāmæ wadō wadō ate pōnente cæbaimīnitawo. Ayæ wænæ wænæ pōneninque apænte āmīni babaīmīnitawo.

⁵ Botō nē waadete tōniñamīni ēñēdāni. Wængonguī Awēnē Odeye ingante nē waadedāni inānite tōmengā, Botō pōnō cæbo ate mīnitō botō nempo cōwē quēwencæmīnimpa, angacāimpa. Īmæca quēwēnāni weca māincoo wīi eyepæ ēadāni iñōnānite tōmengā, Mīni wede pōnēnō nangūi ēwocadinque mīnitō botō angainō bai botō nempo quēwencæmīnimpa, ante tōmēnāni inānite wīi apænte ængantawo. ⁶ Mīnitō wæætē wīi eyepæ ēacā ingante pīinte tedemīni ate tōmengā guingo imonte badingā ingampa. Īñæmpa nē ēadāni guiquēnē mīnitō imīnite nāni wænæ wænæ cædinō beyænque wīi

wæmīnitawo. Ayæ adodāni mīnitō imīnite apænte anguināni weca godoncæte ante wīi ænte godānitawo. ⁷ Ayæ mīnitō, Coditoidi imōnipa, ante Codito waa pōni ēmōwo ante ēmōmīni iñōmīnite tōmēnāni adodāni incæ māniwo ante babæ āninque nē wænæ wænæ ānāni wīi inānitawo.

⁸ Wængonguī angā ēñēninque nāni yewæmongainō ante adinque mīnitō waa pōni Awēnē nānō wææ angainō ante nō ēñente cæmīni ininque waa cæbaimīni imīnipa. Īmaī ante yewæmonte impa. “Bitō nāmā ante pōnente, Nāmā waadebo imopa, ante nāmā bitō waadete pōnenganca wadāni inānite adoganca waadete pōnēe.” ⁹ Mānōmaī cædinque mīnitō māincoo ēacā ingante waa cæmīni incæte wīi eyepæ ēacā ingante wadō wadō ate pōnēmīni inte wīwa āmīni ininque wænæ wænæ cæmīni imāimīnipa. Ayæ Wængonguī nānō wææ angainō ōnonque wido cæte bai cædimīni inte mīnitō wentamō mongæmīni imāimīnipa. ¹⁰ Wængonguī beyæ Mōitee wodi nānō wææ yewæmongainō ante tōmānō ante æcāmenque nē ēñente cæcā incæte māniñō adodonque pōni incæ ēñēnāmaī cæcā inte tōmengā māniñō tōmānō ante ōnonque wido cæte bai cædingā inte wentamō mongængā ingampa. ¹¹ Edæ Wængonguī, “Nānōogæ ināmaī iñongante godō guēa mōnāmaī iedāni,” ante nē angaingā inte

tömengä adocä godömenque
 iïmaï angacäimpa, “Wacä
 ingä wænönämaï iedäni.”
 Minitö wacä nänöogæ
 iñongante godö guëa mönämäi
 imini incæte wacä ingante
 wænömïni ininque minitö
 Wængonguï nänö wææ an-
 gainö önonque wido cæte
 bai cædimini inte wentamö
 mongæmïni imaiminipa.

¹² Wængonguï nänö apænte
 anguiönæ mönö imonte
 tömengä nänö wææ an-
 gainö bai cæcæcäimpa.
 Mäninö nänö wææ an-
 gainö beyænque waocä
 ñimpo cæte quëwengä
 ingampa. Ininque minitö
 tedemini incæ cæmïni incæ,
 Cöwë mänömaï impa, ante
 pönëninque tedecæminipa.
 Adobai ante cæcæminipa.

¹³ Wadäni wæwënäni
 iñönänite æcämenque wïi
 waadete godö waa cædingä
 ingäa, ante Wængonguï
 wæætë tömengä ingante godö
 waadete waa cædämaï inte
 apænte äninque pancæcäimpa.
 Wadäni wæwënäni inänite
 æcämenque guiquënë nê
 godö waadete waa cædingä
 iñongante Wængonguï wæætë
 tömengä ingante nänö apænte
 anguiönæ godö waadete waa
 cæcæcäimpa.

*Wængonguï ingante
 pönëninque mönö cæquënë*

¹⁴ Botö tönïñamini ëñëedäni.
 Waocä, Botö Wængonguï
 ingante wede pönëmo imopa,
 angä incæte tömengä nänö
 waa cædinö wæætë dæ ä
 ininque tömengä mäninö,
 Wede pönëmopa, ante nänö

änö beyænque ædö cæte
 wænämaï quëwengüingä.
¹⁵ Iïmaï nani cæbai ante
 önöwënenque pönëedäni.
 Wængonguï ingante wede
 pönengä iñömö onguiñængä
 incæ onquiyængä incæ
 æcämenque incæ tömengä
 weocoo tönö cænguï ömacä
 ingampa, ¹⁶ adinque minitö
 weca adocanque tömengä
 ingante, “Waa goe, ämopa.
 Bitö, Yoguidämaï, ante weo-
 coo wëñae, cænguï eyepæ
 æninque cæe,” ante angä
 incæte nê ömacä nänö
 ænguënëno ante edæ tömengä
 ingante godönämaï ininque
 tömengä waa cæcantawogaa.
¹⁷ Adobai iïmaï impa. Mönö
 waa cædinö dæ ä ininque
 Wængonguï ingante mönö
 wede pönëno incæ önonque
 bapa.

¹⁸ Incæte wacä iïmaï an-
 güingä. “Bitö Wængonguï
 ingante tömëmi wede pönëno
 ëabi imipa. Botö guiquënë
 tömëmo waa cædinö ëabo
 imopa,” ante äñongä botö
 wæætë, Bitö nê cædämaï
 inömi inte Wængonguï in-
 gante bitö wede pönëno
 ante botö imote odömömi
 aboe, ämopa. Odömömi
 adinque botö guiquënë
 botö cædinö ante odömömo
 adinque bitö wæætë botö
 wede pönëno edonque pönï
 abaimipa. ¹⁹ Wængonguï

nawangä adocanque ingaingä
 ingampa. Bitö mänömainö
 ante pönëmi inte waa pönï
 pönëmi imipa. Wënæidi
 diyæ adodö ante pönënanipa
 töö. Incæte ancai guïñente

do do wäate wädänipa.
 20 Bitö mänömainö ante nē
 önonque tedebe imi ēñee.
 Botö, Mönö waa cädämaï
 imö inique Wængongui in-
 gante mönö wede pönönö
 incæ önonque imaimpa,
 ante odömömo ate bitö
 edæ Ao ante ēñenguimiyaa.
 21 Edæ mönö docä Abadäo
 wodi Wængongui nänö
 ämaï cædinque tömengä
 wengä onguiñengä Itæca
 ingante æninque iya täimoga
 cönöninque wænoncæ
 cæyongante Wængongui ad-
 inque, Bitö nö cæte entawëmi
 ämopa, ante apænegacäimpa.
 Abadäo wodi nänö cædinö
 beyænque Wængongui
 mänömaï angacäimpa. 22 Bitö
 ēñenämaï imitawo. Abadäo
 wodi edæ Wængongui ingante
 wede pönëninque ēñente
 cægacäimpa. Wïi ēñente
 cægaingä inte bai tömengä
 Wængongui ingante nänö
 wede pönengainö önonque
 pönëmaingä incægacäimpa.
 Ayæ waa nänö cægainö
 beyæ Abadäo wodi nänö
 wede pönengainö eyepæ pöni
 bagatimpa. 23 Wængongui
 angä ēñente nani yewæmongainö
 bai iinque batimpa. Iïmaï
 ante impa. "Abadäo iñömö
 Wængongui, Botö iïmaï pönö
 cæcæboimpa, ante nänö an-
 gainö ante pönengacäimpa.
 Inique Wængongui, Mänömaï
 pönëmi beyæ bitö botö ayömo
 nö cæte entawëmi imipa,"
 ante tömengä ingante wæætë
 pönö angacäimpa. Ayæ
 Abadäo, Wængongui æmigo
 ingampa, ante angadänimpa.

24 Bitö ēñenämaï imitawo.
 Waocä Wængongui ingante
 wïi nänö wede pönönö
 beyænque wæætë, Tömengä
 æbänö waa cæcää, ante ad-
 inque Wængongui tömengä in-
 gante, Bitö nö cæte entawëmi
 abopa, ante cæcä ingampa.
 25 Idægoidi, Ömæ awëmö
 ate pöeda, ante mënaa inate
 da godönäni gote pöñönote
 Adacaba wodi nē towente
 quëwengä incæ, Botö oncönë
 guieda, ante tömëna inate
 wë wodongacäimpa. Ayæ,
 Wadäni tömëna inate bæi
 ongönämaï incädänimpa,
 ante, Wadö taadö goeda, ante
 da godongä gogadäimpa.
 Mänömaï cæcä adinque
 Wængongui, Bitö cædinö
 beyænque bitö botö ayömo
 nö cæte entawëmi imipa, ante
 Adacaba ingante adobainö
 ante pönö angacäimpa.
 26 Mönö baö ömæwocacä inte
 do wænte i bai Wængongui
 ingante mönö waa cädämaï
 wede pönönö adobai do
 wæningä bai inte edæ
 önonque impa.

3

Mönö önonguënëwa

1 Botö tönïñamïni ēñeedäni.
 Minitö weca wïi tæiyænäni,
 Nē odömönte apænemöni
 bacæmönimpa, ante bainente
 wæquënënäni incädänimpa.
 Edæ wadäni inänite pönömenque
 apænte äninque Wængongui
 wæætë mönö nē odömönte
 apænemö iñömönte, Æbänö
 odömönte apænemïni, ante
 mönö imönte godömenque
 apænte äninque pancæcäimpa.

Minitō do ēñēmīnīpa. ² Mōnō tōmāmō nangūi ægodawate tæi go wæninque bai oda cæmō īmōmpa. Nē tedecā īñōmō tōmengā, Æbānō ante tedeboo, ante tōmengā ōnonguēnēwa cōwē wææ aadinque tōmengā wēnæ wēnæ ānāmaī īnīnque nōingā cæbaingā ingāmpa. Ayæ wēnæ wēnæ cædāmaī incæboīmpa, ante nāmā baonga tōmāo wææ aate quēwēnongā ingāmpa.

³ Cabayo mōnō īmōnte ēñente cæcæcāīmpa, ante tæinta badōinta ōnōne da wēnemō ate, Cabayo baō tōmāñō incæ īñāīmæ īñāīmæ gocæcāīmpa, ante cæmō īnīnque cabayo do ēñente gocāmpa. ⁴ Īmaīnō ante ñænængade wīpo ante adobaī ante pōnēdāni. Ñænængade pōni wīpo incæ woboyæ nangūi pæmænte gopa incæte wīpo nē dadongā nānō cæinēnō bai, Ædōnō dadiīmæ ædōnō dadiīmæ wiyate goquī, ante guiyā awæmpa īnte wiyate cæcā gopa. ⁵ Ayæ adobaī mōnō baō tōmāo ēñayōmō mōnō ōnonguēnēwa guiyā enguēnēwamō īmōmpa. Incæte mōnō ōnonguēnēwa īnte tededīnque, Mōnō nangūi cæmōmpa, ante tedewēmōmpa. Ñænængade pōni ōmædē incæ amīmō bayedē guiyā gonga beyæ ōmædē tōmāo gonga bæcodote bapa. ⁶ Ayæ mōnō ōnonguēnēwa adobaī gonga bæcodote bai tedepa. Mōnō baō tōmāo ēñayōmō mōnō ōnonguēnēwa tōmāo mōnō

wīwa tedewengūinque wēnæ wēnæ enguēnēwamō īmōmpa. Waomō incæ māninguēnēwa beyænque mōnō baō tōmāo īnte ēñēnāmaī cæmōmpa. Ayæ gonga wacæ tænōmōnte bæcododāni bai ado ōnonguēnēwa beyæ mōnō quēwenganca tōmanganca wo ēwente īmōmpa. Edæ īi gonga tadōmengadænguīpodē ōñonte ō ænte wacæ tænōmōnte bæcodote bai cædinque wēnæ incæ mōnō īmōnte cæcā beyænque mōnō wīwa tedewēmō īmōmpa.

⁷ Babæidi incæ ōōmā ēadāni incæ tæntæidi incæ æpænē quēwēnāni incæ quingānōidi incæ tōmānāni īnānite waocā, Botō pæpogate cænināni bacæmīnīmpa, ante cæcā ingāmpa. Waocā doyedē nānō cægāi beyænque cænināni bate quēwengadānīmpa. ⁸ Īñæmpa æcānō, Mōnō ōnonguēnēwa pæpogate bai bacæīmpa, ante cædaa edæ dæ angāmpa. Edæ, Babæidi cōwē incæmōnīmpa, ante cænināni badāmaī īnāni bai mōnō ōnonguēnēwa adobaī wēnæ wēnæ ī īnīnque ædō cæte waa tedemōō. Wæætē mōnō ōnonguēnēwa nangūi wængūīmæ enguēnēwamō bai īmōmpa.

⁹ Māninguēnēwa īnte mōnō Mæmpo Wængongūi īngante, Bitō tæiyæ waēmō īmidō anguēnē, ante waa apænemōmpa. Wæætē waodāni Wængongūi tōmengā nānō īngāi bai nānō nē badongāināni īñōnānite tōmēnāni īnānite ante mōnō

adoguënëwa inte wënæ wënæ apænemompa. ¹⁰ Ado önöne incæ wade wade ante mënea ante apænemompa. Adod-eque ante waa impa. Adod-eque ante wënæ wënæ impa. Botö tönĩnamĩni eñëedäni. Mäninö bai mönö edæ wii cæquënëmö ingæimpa. ¹¹ Æpæ tayömö ado tayömö ædö cæte waëmömæ wentamömæ äänömonque ta goquimææ. ¹² Botö tönĩnamĩni eñëedäni. Iigowæ nani äwæ incayö odibomö nani änömö ædö cæte incaquii. Yowewæ incayö iigo mæñeca ædö cæte incaquii. Adobai ado tayömö ædö cæte waëmömæ wentamömæ äänömonque ta goquimææ.

Mönö nö eñëmämo

¹³ Minitö weca æcänö nö eñengä ingantawo. Tömengä iñömö, Nö eñëmo imopa, ante wadäni eñencädänimpa, ante cædinque tömengä nänö waa quëwënö inte odömoncæcäimpa. Ayæ tömengä nö eñengä incæ, Botö önömoque imopa, ante pönëninque tömengä nänö cædinö beyæ odömongä acädänimpa. ¹⁴ Minitö guiquënë wacä quincöo adinque piinte entawëmini ayæ nämanque ante, Mönö ñænæmö badinque waa quëwengæimpa, ante pönente entawëmini ininque minitö nö eñëmini incæ, Mönö waa cæmompa, ante ædö cæte anguimĩni. Ayæ mänömaï bai godömenque entawëmini ininque näwangä mĩni anguënönö ante edæ Baa änämaï

iëdäni. ¹⁵ Mäninö eñëmämo wii Wængongui nänö nö eñëmämo i. Wæætë ii in-guipogaque ante quëwengä inte waocä mä pönëninque wënæ nänö eñëmämo ante entawengä ingampa. ¹⁶ Edæ waocä æyedëmë wacä quincöo adinque piinte entawengä ayæ nämanque ante, Botö ñænæmö badinque waa quëwencæboimpa, ante pönente entawengä iñömö tömengä ædö cæte töingä pönente cæcää. Iñæmpa quiemë nani wënæ wënæ cæpämö ante cæcampa.

¹⁷ Waocä Wængongui nänö nö eñëmämo ante në entawengä guiquënë waëmö entawengä ingampa. Ayæ wacä ingante cöwë piyænë cæte quëwëngä ingampa. Tömengä në waadete pönengä inte wacä ingante waa eñëngä ingampa. Wacä ingante eñente cædongä ingampa. Tömengä, Wæwënamai incæbiimpa, ante wacä ingante godö waadete waa cædongä ingampa. Ayæ, Quinö waa inguii, ante mäninö ante cædongä ingampa. Në waodäni inänite wadö wadö ate pönente cædämaï inte tömengä nö pönente quëwëngä ingampa. ¹⁸ Wadäni inänite, Botö piyænë cæcæboimpa, ante në cæcä iñömö tömengä nänö piyænë cædinö beyæ tömëmö në minongä bai ingampa. Tömengä nänö piyænë cædinö beyæ waodäni wæætë, Quinö nö cæte impa, ante

cædāni īninque tōmengā edæ
amiñayedē tōmēmō tā pete
ængā bai incæcāimpa.

4

*Inguipoga nāni quincoo
ante pōnēnāmaī incæmōimpa*

¹ Mīni cabo quīnō beyæ
ante guēa wæætedō wæætē
pīnīnque wæætē godō
wæætē godō ānewēmīnitawo.
Mīnitō nāmā wadō wadō mīni
cæinēnō ante entawente guēa
cæte quēwēmīni beyænque
cōwē godongāmæ mīni pīnte
quēwenguīnque īmīnīpa tōō.

² Mīnitō æinente wæmīni
incæte ænāmaī īmīnīpa.
Īnīnque nē ēacā ingante
wænōmīni incæ tōmengā
nānō quincoo ante æinēmīni
incæte mīni æinēnō, ante
ænāmaī īmīnīpa. Mānōmaī
beyæ mīnitō wæætē godō
wæætē godō ānewēnīnque
guēa wæætedō wæætē
pīnīnque guēadō guēa cæte
quēwēmīni īmīnīpa. Mīni ānō
ante mīnitō, Pōnōmi æmōnie,
ante mīnitō Wængonguī in-
gante apænedāmaī īmīni inte
mīni ænāmaī quēwenguīnque
impa. ³ Mīnitō Wængonguī
ingante mīni ānō ante
apænēmīni incæte wēnæ
wēnæ ante pōnēnīnque
apænēmīni beyæ ænāmaī
īmīnīpa. Edæ Wængonguī
nānō pōnōni ænīnque mōnō
edæ nāmanque pōnente tote
quēwengæīmpa, ante æinente
wæmīni inte ænāmaī īmīnīpa
tōō.

⁴ Waocā nānōogæ ingante
wido cæcā bai mīnitō adobai
Wængonguī ingante wido

cæmīni īmīnīpa. Mīnitō
ēñēnāmaī īmīnitawo. In-
guipoga nāni quincoo ante
mōnō pōnēnō beyæ mōnō
Wængonguī ingante pīnte
īmōmpa. Incæte, Ingui-
poga nāni quincoo ante
nē pōnencæboīmpa, ante
æcānō angā Wængonguī
ingante pīnte bacæcāimpa.
⁵ Wængonguī angā ēñēnīnque
nāni yewæmongainō īmaī
ante ōnonquedō ante inta-
wogaa. “Wængonguī

cæcā beyænque mōnō
tōmengā Ōnōwoca in-
gante ēwocate quēwēmō
īmōmpa. Īnīnque mānīwoca
mōnō īmonte waadete
pōnēnīnque, Botō īmote
waadete pōnenguēnēmīni
īmīnīpa, ante wæætē edæ
godō pīnte acā ingampa.”

⁶ Incæte tōmengā mōnō
īmōnte godōmenque waadete
pōnō cædīnque mōnō
tōnō godongāmæ cædongā
ingampa. Mānōmaī beyæ
Wængonguī angā ēñente
nāni yewæmongainō īmaī
ante impa. “Nāmanque
ante, Mōnitō gomonga waa
cæmōni īmōnīpa, ante nē
pōnēnāni īnānite Wængonguī
Baa angampa. Wæætē
edæ, Mōnitō ōnōmōnīque
bai īmōnīpa, ante nē ānāni
īnānite tōmengā pōnō waadete
cæcampa.”

⁷ Mānōmaī beyæ mīnitō
Wængonguī ingante ēñente
cædāni. Wēnæ ingante Baa
ante quēwēedāni. Baa āmīni
īnīnque tōmengā nānēnē wodii
wīnōmaingampa. ⁸ Wængonguī
gāmænō pōedāni. Pōmīni

ate tōmengā wæætē mīnitō weca poncæcāimpa. Mīnitō wēnæ wēnæ cæmīni inōmīni inte ōnompō mempote bai waēmō pōnī quēwēedāni. Ayæ, Wængonguī ingante waadete pōnēmopa, ante āmīni incæ adobai inguipoga nāni quincōo pōnēmīni inte mīnitō mēnonga ante pōnente quēwēnōmīni imīnipa. Inique edæ mīmō ñā mēnongate bai cædinque tōingā pōnente entawēmīni baedāni. ⁹ Mīni nāmā wēnæ wēnæ cædinō ante pōnēninque mīnitō, Ancaa wæwente awædō, ante wæedāni. Mīnitō Ca ca tote quēwēnō ñimpo cædinque Ca ca wædinque edæ wæwente quēwēedāni. ¹⁰ Mīnitō incæ, Wēnæ wēnæ cæmōnipa, ante ōnōmōnique imōnipa, ante Wængonguī ingante añōmīni tōmengā wæætē, Wadāni mīnitō imīnite waa acædānimpa, ante mīnitō imīnite ængō cæte bai cæquingānō anguēnē.

Mōnō tōniñacā ingante apænte ānāmai incæmōimpa

¹¹ Botō tōniñamīni ēñēedāni. Mīnitō wacā ingā wacā ingā wēnæ wēnæ ante apænedāmai iedāni. Æcānō tōmengā tōniñacā ingantedō ante wēnæ wēnæ āna ayæ tōmengā ingante, Wēnæ wēnæ cæbipa, ante æcānō apænte āna ina māningā Wængonguī nānō wææ angainō incæ wēnæ wēnæ ante apænecampa. Ayæ Wængonguī nānō wææ angainō ante wēnæ wēnæ impa, ante apænte angampa.

Wīi tōmengā nānō ēñente cæquinque Wængonguī nānō wææ angainō ante apænte angampa. Wæætē edæ, Māninō ante nē apænte āmo imopa, ante bai cæcampa. ¹² Wængonguī tōmenganique nānō wææ angainō ante nē angaingā ingampa. Mānōmai beyæ tōmengā adocanique nē apænte anguingā inongāimpa. Adocā pōnō cæcā beyænque, Botō æmo beyænque quēwenguīnāni, ante cædongā ingampa. Adobai tōmengā apænte angā beyænque, Wadāni wo ēwente bacædānimpa, ante cædongā ingampa. Bitō guiquēnē nē angaimi imipa diyæ wacā ingante apænte anguēnēmi imii.

Baänæ ate æbānō baquīi, ante Wængonguinque ēñengā

¹³ Mīnitō ñōwo botō imote ēñēedāni. Mīnitō nē iīmai ante tedemīni imīnipa. “Ñōwoōnæ incæ baänæ ate incæ mōnitō iī wadāni quēwēñōmō goquīmōni imōnipa, ante māniñōmō godinque adoque wadepo iñonte mōnitō godonte ænguinta æncæte ante cæquīmōni imōnipa,” ante āmīni imīnipa. ¹⁴ Iñæmpa, Baänæ ate æbānō bacæimpa, ante tōmāā ēñēnāmai imīnipa. Cōwē quēwenguīmōmpa diyæ ēñenguīmōō. Awænæcaque owo boguīmā nænque tamōninque quingæ dæ ba bai mōnō quēwēnō adobai do dæ bacæimpa. ¹⁵ Mīnitō guiquēnē iīmai ante anguēnēmīni imīnipa. “Wængonguī Ao angā inique

mönitō quēwenguīmōni
 imōnipa. Ayæ Ao angä
 ininque mōnitō iī waa cæqui
 cæcæmōnimpa.”¹⁶ Iñæmpa
 mīnitō, Tömēmōnique
 äninque cæcæmōnimpa,
 ante pōnēninque tedete
 quēwēnōmīni imīnipa. Mānīnō
 ante tōmānō wēnæ wēnæ
 impa.¹⁷ Waocä, Æbānō waa
 impa, ante ēñengä incæte
 cædāmaī ingä inte māningä
 wēnæ wēnæ cæcä ingampa.

5

*Mäincoo nē ēadāni nāni
 pōnenguēnēnō*

¹ Mīnitō mäincoo nē
 ēamīni iñōmō ñōwo ēñēedāni.
 Mīnitō nanguī Ca ca
 wæedāni. Edæ, Mōnō
 caate wæquinque nanguī
 ingæimpa, ante tedecōninque
 Ca ca wæcæmīnimpā.² Mīnitō
 mäincoo ēadincoo do wote
 batimpā. Ayæ mīnitō
 waēmoncoo tōmancoo cayæ
 ade cænimpā.³ Mīnitō
 oodo tōnō padata tæinta
 to tamōninque baī batimpā.
 Mānīi to tamōni beyæ mīni
 wēnæ wēnæ cædinō edonque
 pōni odōmonte ingæimpa.
 Ayæ quincoomē gonga
 bæcodōñōmō concædinque
 æmæwo gonte ba baī mīnitō
 iī to tamōni beyæ mīni baō
 incæ adobaī æmæwo gonte
 ba baī bacæimpā. Iñæmpa
 iīmæca wodo iinque bayedē
 incæ tōmēmīni mäincoo
 ēadincoo do wote baquincoo
 gæte da wente cæmīnipææ.

⁴ Aedāni. Wadāni edæ
 tōmēmīni quēwencodencoo
 cædināni iñōnānite mīnitō,
 Paga, ante mīni godonguēnenta

pæ gompodinque godōnāmaī
 imīnitapa. Ininque ænāmaī
 ināni mīnitō imīnitedō
 ante piinte wædinque,
 Nē ēadāni iñōmō, Mōnitō
 cædinō beyæ ante dicæ
 pōnōnāni æntamōniyaa,
 ante wædōnānimpā. Mōnō
 Awēnē nē adocanque
 Tōmāā Cægaingä iñōmō nē
 cædināni nāni wædinō do
 ēñeningä ingampa.⁵ Iīmæca
 quēwēñedē mīnitō quin-
 coo waēmoncoo tōmancoo
 mante quēwēmīni inte mīnitō
 cōwē, Nāmā mōni watapæ
 tote quēwengæimpā, ante
 quēwēnīmīni imīnipa. Waocä
 nānō wænungä wænguiōnæ
 iñonte cæningä nānō
 wænguinque oguīmo pōni
 ba baī mīnitō cæningä baī
 adobaī oguīmo pōni bamīni
 imīnitapa tōō. Māniōnæ edæ
 do batimpā.⁶ Wadāni nō
 cæte quēwēnāni mīnitō imīnite
 Baa änāmaī iñōnānite mīnitō
 iñōmō, Mīni pante wæquinque
 wēnæ wēnæ cædānipa, ante
 wapiticæ apænte amīni inte
 tōmēnāni inānite wænōmīni
 wænānitapa.

*Mōnō ee cæpāmo ayæ
 Wængonguī ingante mōnō
 apænedō*

⁷ Mānōmaī beyæ botō
 tōniñamīni ēñēedāni. Mīnitō
 mōnō Awēnē nānō ponguin-
 ganca ante wæntædāmaī inte
 ee cæte wānō cōnōedāni.
 Aedāni, Nē quiyacä tōmēmō
 wæænte ate onguipo cōñe
 ba ate, Tā bocate pæqui,
 ante cōönæ tedænque ee
 ongongampa. Cōönæ
 tedæ iinque baganca amiña

bayedē waēmō pōnī nānō
tōmēmoncoo tā pete gæcæte
ante wīī ee ongongantawo.

⁸ Mōnō Awēnē nānō
ponguīōnæ oo pōnī impa,
ante mīnitō adobaī ee cæte
wānō cōnōedāni.

⁹ Botō tōnīñamīni ēñēedāni.
Mīnitō wacā ingā wacā ingā
wæætēdō wæætē, Wīwa
cæcampa, ante godō ānāmaī
iedāni. Mīnitō mānōmaī
cæmīni īnīnque Wængonguī
wæætē mīnitō īmīnite apænte
ante pāmaingampa. Edæ

mōnō Apænte Anguingā
oo poncæcāimpa cæmīnīi.

¹⁰ Botō tōnīñamīni ēñēedāni.
Wēēñēdē Wængonguī

beyæ nē apænegaināni
īñōmō tōmengā ěmōwo
apænedīnque wæwēnāni
īncæte wæntædāmaī inte
ee cæte quēwengadānīmpa,
ante pōnēnīnque mīnitō
tōmēnāni nāni cægāī baī
adobaī cæedāni. ¹¹ Wadāni

wæwēnāni īncæte wæntæye
īnāmaī inte ee cædāni īnīnque
nāni toquinque impa, ante
mōnō pōnēnō ante do
ēñēmīnīpa. Docā Coba

wodi īñōmō tōmengā nan-
guī pōnī wæwengā īncæte
wæntædāmaī inte pīnāmaī
īngacāimpa. Mānīnō ante do
ēñēmīnīni inte ayæ tōmengā
nānō wæwēñedē īnīnque ba ate
Wængonguī æbānō tōmengā
īngante nangūī godongā
ængaingā īngacāimpa, ante
adobaī ēñēmīnitawo. Edæ
waodāni wæwēnāni īñōnānite
mōnō Awēnē Wængonguī
ædæmō waadete waa
cædongā īngampa.

¹² Botō tōnīñamīni ēñēedāni.
Wadō mīni pōnēnō ante

pōnōmenque pōnēnīnque
mīnitō īīmaī ante godōmenque
pōnēedāni. Mīnitō ānō

nāwangā impa, ante wadāni
pōnencædānīmpa, ante
cædīnque, Botō ānō nōīngā
baquīnō anguēnē, ante
ānāmaī iedāni. Edæ,

Öōnæ beyænque īmæca
beyænque quīēmē beyænque
mōnō apænemōnō nāwangā
baquīnō anguēnē, ante
tōmānō ante edæ apænedāmaī
iedāni. Mīnitō wæætē Ao
āīnēmīni inte “Ao” ante
mānīnque æedāni. Ayæ
mīnitō Baa āīnēmīni inte
“Baa” ante mānīnque æedāni.
Edæ wīī mānōmaī cæmīni
īnīnque Wængonguī wæætē
mīnitō īmīnite apænte ante
pāmaingampa.

¹³ Mīnitō wæwēmīni
īnīnque Wængonguī īngante
apænequēnēmīni īmīnīpa.
Mīnitō watapæ tomīni
īnīnque Wængonguī īngante,
Bitō tæiyæ waēmō īmidō
anguēnē, ante āmotamīni
ancæmīnīmpa. ¹⁴ Æcānō

mīnitō weca wēnæ wēnæ
īna īñōmō tōmengā Codito
īngante mīni godongāmæ
pōnencabo īñōmīnite nē
aadāni nāni Picæncabo mīni
ānāni īnānite, Pōedāni, ante
aa pequēnengā īngampa. Aa
pecā pōnāni ate tōmēnāni
Awēnē Itota ěmōwo ante
apænedīnque wædænque
ogūī wapæ ænīnque nē
wēnæ wēnæ īnongā īn-
gante oo paacædānīmpa.
Ayæ adoyedē wēnæ
wēnæ īnongā īngante
nāni oo paayedē tōmengā
beyæ ante Wængonguī īn-

gante apænecædânimpa.
¹⁵ Ayæ, Wængonguï ingante
 apæneyömonte tömengä
 ëñgampa, ante wede
 pönëninque apænemö
 beyænque waocä nê wënæ
 wënæ ïningä incæ edæ gancaæ
 bacæcäimpa. Wængonguï
 tömengä ingante pönö
 cæcä ate waa ba ñäni
 ömæmoncæcäimpa. Ayæ
 adocä nänö wënæ wënæ
 cædinö beyæ wënæ wënæ
 ingä ïninque Wængonguï
 tömengä nänö wënæ wënæ
 cædinö adinque ñimpo
 cæcä quëwëmaingampa.
¹⁶ Mänömaï beyæ mïnitö
 wacä ingante wacä ingante
 apænedinque, Botö wiwa
 cædimö inte wæbopa, ante
 ædäni. Mänömaï cædinque
 mïnitö, Gancæ bacæmönimpa,
 ante wacä beyæ ante wacä
 beyæ ante Wængonguï in-
 gante apæneedäni. Waocä
 nê nö cæte quëwëngö
 ïñömö Wængonguï ingante
 apænedinque edæ tæï
 piñænte apænecä ingampa.
 Mäningä nänö apænedö
 beyænque Wængonguï
 cæcæcäimpa. ¹⁷ Ediya
 wodi mönö waomö imö
 bai tömengä adobai in-
 gacäimpa. Incæte tömengä
 Wængonguï ingante, Cöönæ
 ämi cædämaï ingæimpa, ante
 ædæmö apænecä ate mæa go
 adoque tæcæ wadepo ganca
 edæ cöönæ cædämaï in-
 gatimpa. ¹⁸ Ayæ ate tömengä,
 Cöönæ ämi cæcæimpa, ante
 Wængonguï ingante wæætë
 apænægacäimpa. Apænecä
 ate öönædë ïnö wææ cöönæ

cægatimpa. Cöönæ wææ cæ
 ate onguipoga tömëmö do tä
 bocate pægatimpa.

¹⁹ Botö tönïñamïni ëñëedäni.
 Mïnitö weca æcämenque
 nö taadö oda cæte gocä
 adinque wacä tömengä in-
 gante ocæ ëmænte mämongä
 ponguëngä ingampa.

²⁰ Ìimaï pönëedäni. Nê wënæ
 wënæ cæcä wapiticæ taadö
 gocä adinque æcämenque
 tömengä ingante nö taadö
 ïnö ocæ ëmænte nê mämongä
 ingää tömengä mämongä
 beyænque nê wapiticæ
 gocä ïñömö æmæwo nänö
 wænguënenö ñimpo cæte edæ
 quëwencæcäimpa. Ayæ nan-
 guï pönï nänö wënæ wënæ
 cædinö incæ wadæ cæte
 ingæimpa, ämopa. Mäninque
 ante yewæmömopa.

1 Pegodo cadota ante nänö tänota yewæmongainta

*Waa quëwencæminimpa,
ante*

¹ Botö Pegodobo Itota Codito nänö nē da godongaimo inōmo inte nē yewæmōmo imopa. Minitö iñōmō tōmēmīni ömæ quëwēnāmaī imīni inte nāwæ godinque wadāni nēmæ ponte quëwēmīni inte pancamīniya Pontobæ quëwēñōmīni wamīni guiquēnē Gadatiabæ quëwēmīnipa. Wamīni Capadotiabæ quëwēñōmīni wamīni guiquēnē Atiabæ quëwēmīnipa. Wamīni guiquēnē Bitīniabæ quëwēmīnipa⁴ Mänōmaī wayōmō wayōmō quëwēmīni iñōmīnite botö, Acæminimpa, ante yewæmōmopa.

² Mæmpo Wængonguī iñōmō mīnitö imīnite wēenēñedē pōnī do adinque, Mīnitö Itota Codito ingante nē ēñente cæmīni bacæminimpa, ante apænte ængacäimpa. Ayæ, Botö ayōmo mīnitö tæiyæ waēmō ewocamīni bacæminimpa, ante cædinque Wængonguī Öñowoca incæ Itota wepæ inte pōnō ñā mēnongacäimpa. Mänōmaī cæcä bagaimīni iñōmīnite botö ñōwo iñōmō edæ, Wængonguī nanguī waadete pōnō cæcä ate mīnitö nē gänē pōnēmīni bacæminimpa, ante yewæmōmopa.

*Watapæ baccæimpa, ante
pönēninque quëwēmompā, ante*

³ Itota Codito Wæmpocä iñongante Itota incæ, Botö Wængonguīmi inōmi imipa, ante Wængonguī ingante waa apænecampa. Adocä iñōmō mönō Awēnē Itota Codito wænte öñöñongante, Ñāni ömæmōe, angä ñāni ömæmongacäimpa. Tömengä ñāni ömæmongä beyænque Wængonguī mönō imonte adobai pōnō cæcä ate mönō mempoga ēñate bai inōmō inte edæ, Mönō mīlmō quëwēninque watapæ quëwengæimpa, ante pönente quëwēmompā. İninque mönō iñōmō Wængonguī ingante apænedinque, Bitö tæi emönōmi inte waa pōnī cæbi æmōnipa, ante edæ watapæ apænecæimpa.

Ayæ Wængonguī, İncayæ ate mīni ænguincoo, ante öönædē do edæ cō cæte mangampa. Mänincoo iñōmō ñōmäadāmaī incoo İninque cōwē wentamō badāmaī incoo inte edæ wodāmaī inguincoo ingæimpa. ⁵ İnguipo pedænguipo İinque bayedē edæ Wængonguī pōnō ængä beyænque mönō cōwē quëwenguīnō ante edonque pōnī acæimpa. İninque mīnitö wede pōnēmīni beyænque mīnitö quëwenguīmāmo İinque baquinganca Wængonguī nē tæi piñænongä inte edæ mīnitö imīnite wææ gom-pocampa.

⁶ Mīnitö ñōwo wantæ iñö incæ quiēmē beyænque wēnæ wēnæ bate wæmīni incæte

Wængonguī pönö wææ gom-
pocä beyænque edæ watapæ
tomīni imīnīpa. ⁷ Oodo
waëmö bamongæimpa, ante
waodāni gongapamö godö
aca podönāni ate oodoque
badinque waëmonca pönī on-
gongcapa. Incæte oodo iñömö
iñcayæ ate ömæe ewente ate
edæ dæ bacæimpa. Oodo
mīni æinēnonca waëmonca
i iñonte mīni wede pönēnō
iñömö edæ godömenque
waëmö pönī impa. İnīnque
mīni wede pönēnō iñömö
wīi wido cæquī impa. Cöwē
edæ ongongæimpa. Wæætē,
Mīni wentamö entawēnīnō
edæ dæ go ate mīni wede
pönēnonque edæ waëmö
pönī entawencæmīnīmpa,
ante cædinque Wængonguī
pönö angä ate mīnitö gonga
gonte caate bai wæmīnīpa.
Mänömaī mīni caate wædö
beyænque edæ godömenque
wede pönēmīni bamīnīpa.
İnīnque Itota Codito mönō
weca ponte a ongöñongante
mīnitö cöwē wede pönēmīni
inte tömengä önöwa gäänē
ædæ wæænte apænedinque,
Nē tæi emönömi inte bitö
waa pönī cæbi æmönīpa, ante
watapæ apæncæmīnīmpa,
ante Wængonguī cæcampa.

⁸ Itota Codito ingante
mīnitö awīnca adāmaī imīmīni
incæte tömengä ingante cöwē
waadete pönēmīnīpa. Edæ
ñöwo ganca adāmaī imīmīni
inte mīnitö tömengä ingante
wede pönēninque mīni ñäö
bai entawenguīnque watapæ
todinque æbämē ante tomīni
imīnīpa. ⁹ Önöwoca mīni

ewocate quëwenguīnō ante
æncæte ante wede pönēmīni
inte mīnitö ñöwo iñömö edæ
do æmīni imīnīpa.

¹⁰ Wængonguī beyæ nē
apænegaīnāni iñömö, İñcayæ
ate quëwenguīnāni inānite
Wængonguī pönö cæcä
beyænque quëwencædānīmpa,
ante ñöwomīni imīnitedö
ante apænegadānīmpa.
Mänömaīnō ante apænedāni
incæte tömēnāni, Ædānidö
inānite ante Wængonguī
apænecää, ante eñēnāmaī
inte eñencæte ante nanguī
cægadānīmpa. ¹¹ Codito
Önöwoca tömēnāni önöwoca
quëwēninque pönö apænedinque,
İñcayæ ate Codito nan-
guī caate wæcæcäimpa,
angacäimpa. Ayæ, Caate
wædingä inte tömengä
wæætē ñäö bai entawengä
inte tæi emongä edæ
bacæcäimpa, ante pönö
apænecä eñēninque tömēnāni
wæætē adodö ante apænegadānīmpa.
Incæte tömēnāni, Æyedēnō
Codito mänömaī cæquīngä,
ante eñencæte ante wægadānīmpa.
Æbänö ba ate mänömaī
cæquīngä, ante eñencæte
ante edæ nanguī cægadānīmpa.

¹² Nöwo iñömö Wængonguī
öönæde quëwēninque tömengä
Tæiyæ Waëmö Önöwoca
ingante mönitonga da
pönongä pönīnque apænecä
eñēninque mönitö wæætē
Codito ingantedö ante mīnitö
imīnīte watapæ apænemöni
eñēmīnitapa. Mänīne adode
ante Wængonguī beyæ nē
apænegaīnāni iñömö, Codito
waa cæcæcäimpa, ante

apænegadänimpa. Incæte Wængonguï tømënanî inånite apænedinque, Wïi tømëminî beyæ ante apænemînipa, angacäimpa. Incayæ ate quëwënânî beyæ ante apænemînipa, ante tømënanî inånite angacäimpa. Mänînö ante Wængonguï beyæ ante æbänö apænedänîi, ante ëñënamäi inånî inte Wængonguï anquedoidi incæ, Waodänî beyæ Wængonguï æbämë waa pönî cæcää, ante ëñëinente wädänîpa.

Wængonguï, Tæiyæ waëmö ëwocædäni, angampa

13 Mänömaï beyæ mînitö, Mönö nanguï cæcäimpa, ante edæ täno pönente ate cæedäni. Nämä wææ gompotawente bai ëñente cæedäni. Itota Codito ponte a ongöninque mönö imonte waadete pönö cæcä ate watapæ bacäimpa, ante edæ mänînonque ante cöwë pönente cæedäni.

14 Wëñænânî wæmpoidi inånite nânî ëñente cæbai edæ mînitö adobai ëñente cæedäni. Mînitö ëñënamäi inëdë minî cæinëwënö ante do cægaminîmpa. Nöwo inömö në ëñëminî badinque minî ëñënamäi inëdë minî cæinëwënö ante edæ cædämaï iedäni.

15 Mînitö imînite në apænte aa pegaingä inömö edæ tæiyæ waëmö ëwocadongä ingampa cæminîi. Quiëmë cædinque edæ tömengä bai adobai tæiyæ waëmö ëwocadinque edæ tömää cæedäni. 16 Wængonguï incæ, "Botö tæiyæ waëmö ëwocabo imopa cæminîi.

Botö ëwocabo bai mînitö adobai edæ tæiyæ waëmö ëwocacæminîmpa," angampa, ante yewæmongatîmpa.

17 Tömämö imonte adoyömö pönî cædinque mönö Mæmpo inömö mönö cædinö ante cöwä adinque nöingä pönî ante apænte angampa. Inique, Botö Wæmpo, ante në apænemîni inöminî inte mînitö inömö edæ në nöingä ante apænte angä ingante edæ guñente wædinque quëwëedäni.

Inguipoga quëwëinque mînitö, Wabæca bai ongonte awædö, äninque, Wængonguï weca edæ mönö ömæ ingæimpa, ante pönente quëwëedäni. 18 Edæ, Dodänî nânî quëwengäi bai adobai quëwengæimpa, ante änânî ëñëinque mînitö Ao ante önonque pönî cæte quëwengaminîmpa. Mänömaï quëwëñöminite Codito wæætë, Mînitö abæ tawænte bai quëwencæminîmpa, ante cædinque edæ, Quinö godongantawo, ante mînitö do ëñëminîpa. Inæmpa oodo incæ padata incæ mönö, Woquincoo, ancoo inönte tömengä dicæ mänincooque godongantawogaa.

19 Wæætë quipi wë, Codotedo, nânî änogä inömö quenta mongænämäi wentamö ëñädämäi imäi Codito adobai inongä inte edæ tömengä nämä wepæ tæiyæ waëmö wepæ godonte ængä beyænque quëwëminîpa. 20 Inguipoga badoncæte ante cædinque Wængonguï ayæ gö cædämaï ingañedë

wëenëñedë pönï incæ Codito ingante edæ, Mänömaï cæcæbiimpa, ante do apænte ængacäimpa. Codito mïnitö beyæ ante edæ ñöwo pönï incæ inguipoga pöninque ongongantapa. ²¹ Inguipoga pöninque tömengä do wænte öñöñongante Wængonguï, Ñäni ömæmoe, angä ñäni ömæmongacäimpa. Ayæ tömengä ingante godömenque godö ææntodongä ate tömengä ñäö entawënogä inte tömengä nänö tæï ëmonguinque edæ æite gogacäimpa. Wængonguï mänömaï në cægaingä iñongante Codito mïnitö iminite pönö cæcä beyænque mïnitö wæætë Wængonguï ingante pönëmïnitapa. Mänömaï beyæ mïnitö, Wængonguï pönö cæcä beyænque watapæ bacæimpa, ante pönëninque tömengä ingante wede pönëmïni bamïnitapa.

²² Wængonguï nö nänö änö ante ëñente cædinque mïnitö mimö ñä mënongate bai badinque mïnitö tönïñadäni inänite në waadete pönëmïni bagamïnimpa. Ñöwo iñömö mïmöno nö pönëninque mïnitö godongämæ ædæmö waadete pönëninque wacä ingä wacä ingä godö waa cæedäni. ²³ Edæ waomö mönö yate pönïwoca wæwocaqui iñonte wïi mäninö beyænque mem-poga ëñagamïnipa. Wæætë Wængonguï nänö änönö müi quëwenguïnö iñömö edæ wodämaï inte cöwë ongongæimpa. Mäninö

Wængonguï nänö änönö beyænque mïnitö mem-poga ëñagamïnipa. ²⁴ Edæ,

“Waomö gaguimænque bai iñömonte gaguimæ do to aminca bai mönö adobai aquii pönï inömö inte wæwocamompa.

Waëmö pönï mönö ëmönö iñömö edæ ongai waëmö ængado bai iñonte ongai edæ do guïñë wæno bai mönö ëmönö adobai bacæimpa.

²⁵ Incæte Wængonguï nänö änö iñömö edæ cöwë wodämaï ongongæimpa.”

Ante edæ ämotamini ante bai Wængonguï beyæ nani yewæmongainö bai impa. Mäninö Wængonguï nänö änönö ante mïnitö iminite do watapæ apænemöni ëñëmïnitapa.

2

¹ Mäninö beyæ mïnitö pïinte müni pönëwënö edæ ñimpo cæedäni. Wacä adämaï iñongante babæ müni cædö ante edæ cædämaï ñimpo cæedäni. Mïnitö wadö apænete wadö müni cædö ante ñimpo cæedäni. Mänömaï cæte müni quëwëninö ante edæ æmæwo ñimpo cæedäni. Wacä gomonga ængä ingante godö pïinte adämaï iedäni. Wacä ingantedö ante babæ ante müni pïinte änewënö ante edæ ñimpo cæedäni. ² Wëñænäni tæcæ ëñadinäni inte goömæ gäinente wædäni bai mïnitö adobai Wængonguï nänö apænedonque ante

ēñencæte ante wæedāni. Edæ tōmengā ængā beyænque mīnitō nē quēwēmīni inte mīnitō ōnōwoca ædæmō picæmīni mīni pæquinque edæ tōmengā nānō apænedō ante edæ goōmæ waēmōmæ beīnente bai ēñencæte ante wæedāni. ³ Waēmepæ impa, ante adinque wēñængā goōmæ wæætē wæætē beca bai mīnitō adobai, Mōnō Awēnē waingā pōni ingampa, ante do adīmīni inte tōmengā weca wæætē wæætē ponte bete bai edæ ēñēedāni.

Nē quēwengā īnongā inte Codito wainca bai ingampa, ante

⁴ Oncō dicaca mænoncæte ante cædinque waodāni, Wiwa inca awædō, ante pancacaa wido cædāni bai waodāni pancadāniya mōnō Awēnē ingante adobai wido cædānīpa. Wængonguī guiquēnē mōnō Awēnē nē quēwengā ingante waa adinque, Botō owocō mænonguinca wainca pōni bai tōmengā ingampa, ante tōmengā ingante apænte æninque ee mangampa. Īnīnque mīnitō īñōmō tōmengā weca pōñōmīnite tōmengā, ⁵ Mīnitō mīmīni quēwēñōmīni Wængonguī mīnitō īmīnite ænte cabo tingæte adoconque mænonte bai cædinque edæ, Botō Ōnōwoca owoquincō, ante badongā quēwēmīnīpa. Quēwēñōmīnite godōmenque tæiyæ waēmō badongā badīmīni inte edæ mīnitō īñōmō edæ Wængonguī Ōnōwoca tōnō āawocaque bai ēwocadinque, Wængonguī

quī, ante nē godōmīni bamīnīpa. Īnīnque mīnitō Itota Codito ēmōwo ante apænedinque, Wængonguī quī, ante godōmīni ate tōmengā edæ waa ængampa. ⁶ Edæ Wængonguī apænecā ēñēnīnque īmaī ante do yewæmongadānīpa.

“Tiōnoquidi dæguīmonga mænoncæte ante cædinque dica tānoca gō cæte bai cædinque,

Botō nē waa adongā ingante ænte pōnō Tānocā pōni gōnōmo gongæncæcāīpa.

Tōmengā ingante nē wede pōnengā ingante wadāni ædō cæte bæ taquīnāni guingo īmonte wæquingāā,” angacāīpa.

⁷ Mīni pōnencabo īñōmō, Tānocā nē ongongā īñōmō waingā pōni ingampa, ante adinque tōmengā ingante ænīnque ee māmīnīpa. Wīi pōnēnāni guiquēnē tōmengā ingante Baa ānānīpa.

“Nē mænōnāni nāni wido cædinca incæ ñænænca pōni gōnōnīnca bate tānoca inte tæi gongæncapa,”

ante Wængonguī beyæ nāni yewæmongainō bai cædānīpa. ⁸ Ayæ adobai,

“Dīcaa nē tao tencawa tæ go wæængā bai īnāni inte tōmēnāni nē Tānocā ingante piinte adinque tæ go wæænte bai oda cædānīpa.”

Ante yewæmongatīpa. Tōmengā nānō angainō ante ēñēnāmaī nāni cædō beyæ

oda cædinque tæ edæ go wæænānīpa. Tömēnāni edæ mānīnonque cædinque nē tæ go wæænguēnēnāni cōwē ingadānīpa.

⁹ Wængonguī nānō nē apænte ængaimīni guiquēnē wēmō iñōmō quēwēñōmīnite tōmengā aa pedinque, Botō weca botō waēmō pōnī ñāō ēmōñōmō pōedāni, ante cægacāīpa. Mānōmaīnō cægāingā iñongante mīnitō, Bitō Wængonguī Waēmō pōnī ēmōnōmi inte waa pōnī cæbi edæ æmōnīpa, ante anguēnēmīni imīnīpa. Mānōmaīnō ante watapæ ancæmīnīpa, ante cædinque tōmengā mīnitō imīnite do apænte ængacāīpa. Īnīnque mīnitō Awēnē wēmīni inōmīni inte, Wængonguī quī, ante mīnicabo nē godōmīni baī bamīnīpa. Wængonguī, Botō quīmīni imīnīpa, ānīnque tæiyæ waēmō badongā bagaimīni inte mīnitō Wængonguī nempo nē quēwēmīni imīnīpa. ¹⁰ Mīnitō wēēnēñedē adocabomīni ināmaī ingamīnīpa. Nōwo guiquēnē Wængonguī tōnō godongāmæ quēwēmīni inte edæ adocabomīni imīnīpa. Wēēnēñedē guiquēnē tōmengā mīnitō imīnite pōnō waadete cædāmaī ingacāīpa. Nōwo guiquēnē tōmengā pōnō waadete waa cæcā ate quēwēmīnīpa.

Wængonguī ingante nē cæmō imōmpa, ante quēwēedāni

¹¹ Botō nē waademīni edæ ēñēedāni. Mīnitō inguipoga quēwēmīni incæte

inguipo wīi tōmēmīni ōmæ baī impa. Wæætē wabæca quēwente baī quēwēmīni inte mīnitō ōnōwoca wentamō mongænāmaī ingæīmpa, ante edæ wææ cædinque mīnitō baonque ante mīni cæinēwēnō ante ñīmpo cædinque edæ cædāmaī iedāni āmopa. ¹² Nē ēñēnāmaī ināni weca quēwēnīnque mīnitō wæætē waa cæte quēwēedāni. Tömēnāni guiquēnē mīnitō imīnite pīīnīnque, Wēnæ wēnæ cæmīnīpa, ante babæ ānānitawo. Incæte mīnitō waa cæmīni inīnque tōmēnāni, Waa cæcampa, ante do abainānīpa. Īnīnque Wængonguī Awēnē nānō apænte āñedē tōmēnāni do agāināni inte Wængonguī ingante, Bitō ñāō baī ēmōmi inte cæbi ate bitō wēnāni waa cædāni amōnīpa, āmaīnānīpa. Īnīnque tōmēnāni waa adīnque waa apænecædānīpa, ante cædinque mīnitō ñōwo incæ waa cæte quēwēedāni.

¹³ Waodāni inānite wadāni edæ, Awēnēidi inānīpa, ante godō gōnōnāni ongōnānīpa. Æcāmē ingante ānāni bayōnānite mīnitō wæætē Wængonguī Awēnē beyænque ante cædinque tōmēnāni inānite edæ ēñente Ao ante cæedāni. Adocanque ingante, Awēnē Odeye, ānīnque godō gōnōnāni ate mīnitō iñōmō, Tōmengā tæiyæ awēnē inte nē angā inongā ingampa, ante adīnque tōmengā ingante ēñente cæedāni. ¹⁴ Ayæ pancabaa awēnēidi gobedōnadodoidi mīni ānōnāni inānite godō gōnōnīnque

awënë odeye wæætē iīmaī angampa. Minitō wēnæ wēnæ cædāni inānite edæ godō pædāni. Ayæ waa cædāni adinque mīnitō, Waa cæmīni iīmīnīpa, ānīnque edæ godō waa cædāni, ante gobedōnadodoidi inānite godō gōnongā ongōnānīpa cæmīnīi. Minitō tōmēnāni inānite adobai ēñente cædāni. 15 Ēñēnāmaī ināni wīwa tedeyōnānite mīnitō waa cæmīni ate wædinque tōmēnāni ædō cæte godōmenque wīwa tedequīnānīi. Īnīnque, Tōmēnāni pæ wēenedinque tededāmaī incædānīmpa, ante cædinque mīnitō iñōmō edæ waa cæte quēwēedāni, ante edæ Wængonguī angampa cæmīnīi.

16 Tōmengā ñīmpo cæcā quēwēmīni inte mīnitō, Wacā wææ ānāmaī iñongante botō æbānō cæte waa quēwenguīmoo, ante adinque nāmā wææ ante cædāni. Incæte mīnitō wacā wææ ānāmaī ingā beyænque awēmō wēnæ wēnæ cæmīnitawo. Edæ cædāmaī iedāni. Wæætē Wængonguī ñīmpo cæcā quēwēmīni inte mīnitō tōmengā ingante nē cæmīni inte edæ ēñente cæte quēwēedāni. 17 Tōmānāni inānite mīnitō, Waodāni inānīpa, ante edæ waa aedāni. Mīni pōnencabo iñōmīnīte edæ godongāmæ waadete pōnēedāni. Wængonguī ingante, Wængonguī ingampa, ante guīñente wæedāni. Awënë odeye ingante, Tæiyæ awënë ingampa, ante edæ

waa aedāni.

Codito æbānō caate wægacāi, ante pōnēedāni, ante

18 Pancamīnīya iīmīnīte wadāni ō ænāni wædīmīni inte mīnitō tōmēnāni beyænque cæmīni bamīnīpa. Īnīnque nē ō ænāni iñōmō pōnō waa cædāni incæ pōnō piinte cædāni incæ mīnitō wæætē, Botō awënë ingampa, ante piyænē cædinque tōmēnāni nāni anganque edæ ēñente cædāni. 19 Edæ waocā wēnæ wēnæ cædāmaī inongā inte quiēmē beyænque wæwente caate wæcā incæte tōmengā, Wængonguī acampa, ante pōnēnīnque nangæ batawēnāmaī ingā inīnque edæ waa imaimpa.

20 Wæætē mīnitō wēnæ wēnæ cæmīni beyæ pānāni ate mīnitō piyænē cæmīni inīnque Wængonguī mānīnō beyænque dicæ waa aquingāa. Waa adāmaī imaingampa. Wæætē waa cæmīni beyænque pānāni caate wædinque mīnitō piyænē cæte ee cæmīni adinque Wængonguī edæ, Waa cæbīpa, āmaingampa. 21 Botō caate wædōnō adodō taadō tee empote pōedāni, ānīnque mīnitō beyæ Codito caate wægacāīmpa cæmīnīi. Botō caate cægongainō adodonque cægonte wæcæmīnīmpa, ante mīnitō iīmīnīte do aa pecā pongamīnīmpa. 22 Tōmengā iñōmō edæ cōwē wēnæ wēnæ cædāmaī ingacāīmpa. Ayæ cōwā ayōnāni tōmengā dicæ babæ ante cæcā

agadāniyaa. ²³ Tömengä ingante piinte badete toyönāni tömengä wæætedö wææte piinämaï ingacäimpa. Caate wædinque tömengä wææte piinte änāmaï ingacäimpa. Wææte, Nē nō apænte änongä Wængongui incæ botö beyæ cæcæcäimpa, ante pönēninque piyænē edæ cægacäimpa. ²⁴ Minitö wænæ wænæ mini cægaincoo ante Baa äninque mongæñāmaï inte nō pōni cæte quëwencæminimpa, ante cædinque tömengä nāmā baonga teēmē mongæñongante tömengä ingante awāa timpodāni edæ wængacäimpa. Ininque tömengä mongænte nānō wægainō beyæ mōnō wææte mäninō wænæ wænæ mōnō cægainō ante wænte bai inōmō inte nō pōni cæcæte ante quëwēmō inguënēmō imōmpa. Tömengä ingante tæi pānāni nānō ämogate wægainō beyænque mīnitö wææte gancæ bamīnipa. ²⁵ Edæ obegaidi pāmænte godāni bai ingaimini inte mīnitö ñōwo, nē aacā weca adodö ocæ emænte pōmini adinque tömengä iñōmō edæ mīnitö önōwoca beyæ ante wææ aacā ewocaminipa.

3

Mina gæncaya iūmaï quëwencæminaimpa, ante

¹ Onquiyæmīni eñēedāni. Minitö nānōgænāni nāni änonque ante Ao ante eñente cæedāni. Mīni nānōgænāni pancadāniya Wængongui nānō äno

ante pönēnāmaï inānitawo. Mänōmaï i ininque mīnitö iñōmō, Wīi mōnitö tededö beyæ pōnāni inte tömēnāni wææte eñente mōni cædinō ante adinque Wængongui gämænō poncædānimpa, ante cædinque piyænē cæte edæ tömēnāni inānite eñente cæedāni. ² Minitö Wængongui ingante guñente wædinque waēmō entawēmīni inte eñente cæte waa quëwēmīni adinque tömēnāni wææte Wængongui ingante Ao ante pōmainānipa. ³ Minitö, Waēmō pōni bacæboimpa, ante cædinque ocagui waa pōni wao wincate oodo mongænte wamoncoo mongænte weocoo waëmoncoo wēñate mongæmīnitawo. Iñæmpa mänōmaï cæmīni beyænque mīnitö dicæ waimīni bamīniyaa. ⁴ Wææte tömēmīni waa entawēnō beyænque waimīni pōni baquënēmīni imīnipa. Minitö önōwoca gänē pönēninque ædæmō cæmīni beyæ mīni waa entawēnō edæ wodāmaï inte godōmenque waēmō pōni ongongæimpa. Mäninō mīni waēmō entawēnō bai ante æncæte ante edæ quïēmē impa diyæ godonte ænguīi. Incæte Wængongui mäninō ante adinque, Waēmō pōni entawēmi abopa, ante nanguī tocampa.

⁵ Dodāni pōni mōnō wængänāidi iñōmō, Wængongui pōnō cæcā beyænque waa bacæimpa, ante wede pönēninque tæiyæ waēmō entawengadānimpa. Tömēnāni waēmō pōni bacæte

ante tōmēnāni ōnōwoca gānē
pōnēninque ædæmō waadete
cægadānimpa. Tōmēnāni
nānōogæidi nāni ānonque
ante ēñēninque Ao ante
cægadānimpa. ⁶ Dodā
ñæñænā Tada wodi iñōmō
Abadāo wodi ingante ēñente
cædinque tōmengā ingante, Nē
āmi imipa, angacāimpa. Minitō
iñōmō tōmēnā nānā cægai bai
waa cædinque mīni guiñente
wæpāmo æbāmē ba incæte
guiñente wædāmaī imīni
ininque nāwangā nō tōmēnā
nānōmomīni babaīmīnīpa.

⁷ Onguiñæmīni guiquēnē
ēñēedāni. Minitō gænāni
tōnō quēwēninque tōmēnāni
beyæ ante cōwē pōnēninque
waa cæedāni. Botō gængā
onquiyængā inongā inte
aquīngā ingā incæte mōna
guēa cæcaya imōnāpa, ante
ēñente wædinque mīnitō
gænāni inānite edæ cōwē
waa aedāni. Ayæ, Mōna
gæncaya Wængongui in-
gante apæneyōmōna tōmengā
do ēñencæcāimpa, ante
cædinque iīmaī pōnente
cæedāni. Wængongui
iñōmō, Mīna quēwenguīmāmo,
ante waadete pōnō cæcā
beyænque mōna guēa
ænguincaya imōnāpa, ante edæ
ēñente cæedāni.

*Mini waa cædō beyænque
caate wæquīmīni, ante*

⁸ Tōmāmīni guiquēnē
ēñēedāni. Minitō adoyōmō
pōnēninque Ao ante cæedāni.
Nē Ca ca wæcā tōnō edæ
adoyōmō Ca ca pōnente
wæedāni. Mōnō pōnencabo
imōmpa, ante cædinque

godongāmæ waadete
pōnēedāni. Wacā caate wæcā
adinque mīnitō tōmengā tōnō
guēa wæte bai pōnēedāni.
Nāmā ængō cædāmaī imīni
inte mīnitō wæætē edæ,
Ōnōmonque bai inōmō
imōmpa, ante piyænē cæte
quēwēedāni. ⁹ Wēnæ wēnæ
cædāni wæmīni incæte, Botō
wæætē wēnæ wēnæ cæbo
wæcā tocæi, ante cædāmaī
iedāni. Wiwa ānāni wæmīni
inte, Botō wæætē wiwa āmo
wæcā tocæi, ante cædāmaī
iedāni. Wæætē edæ, Tōmēnāni
waa quēwencædānimpa, ante
cædinque mīnitō tōmēnāni
inānite waa apænedinque
godō waa cæedāni. Mānōmaī
cæcæmīnimpa, ante Wængongui
mīnitō imīnite waa cædinque
pōnō aa pegacāimpa
cæmīni. ¹⁰ Edæ iīmaī
ante Wængongui beyæ ante
yewæmongatimpa,

“Wacā tōmengā nānō
quēwenguīmāmo ante
nanguī æīnente
wædinque,

Tæōnæ waa quēwente tocæi,
ante nē angā iñōmō
tōmengā iñōmō wēnæ wēnæ
tededāmaī inte babæ
wapiticæ ānāmaī
inte tæōnæ quēwente
tocæcāimpa.

¹¹ Tæōnæ quēwencæte ante
cædinque tōmengā
wēnæ wēnæ nānō
cæinō ante emō
cædinque dadi emæninque
waa edæ cæquēnengā
ingampa.

Ayæ tōmengā piyænē
cædinque, Mōnō
tōmāmō godongāmæ

gänë pönente quëwengæimpänitö Awënë pönö cæcä
ante nanguï cæquënegä beyænque mönitö, Wat-
ingampa.

12 Mönö Awënë awinca
ëmongä inte në nö
cädäni gämænö ad-
inque tömënäni Inänite
cöwë aacampa.

Ayæ, Botö imote æbänö
ante apænedänii, ante
tömengä ëamonca on-
gonte cöwë ëñengampa.

Wënæ wënæ cädäni Inänite
guiquënë tömengä
püinque awincaque
acampa,”

ante yewæmongatimpa
cæmïni.

13 Minitö waa cæcæte
ante edæ nanguï cæinëmini
bamini adinque æcänö
wæætë minitö iminite
wënæ wënæ cæquingä.

14 Incæte minitö nö pönï
mini cädö beyænque caate
wæmini inique edæ mini
waa quëwente toquinque
ïmaimpa. Inique iïmaï ante
näni yewæmongainö bai
cæedäni. Tömënäni näni
guïñente wæpämö beyæ
ante minitö iñömö edæ
guïñente wædämaï iedäni.
Edæ guïñëñate wædämaï
iedäni.

15 Wæætë, Tæiyæ Waëmö
Awënë inongä ingampa,
ante wede pönëninque edæ
Codito ingante mimöno
entawëedäni. Ayæ, Wat-
apæ bacæimpa, ante minitö
quïnante pönëminii, ante
ëñencæte ante wadäni
änönänite minitö wæætë
a ongönämaï inte iïnonque
ante edæ do apænemini
incæminimpa. Codito

pönëmönipa, ante mäninonque
ante do apænemini edæ
ëñencädänimpa. 16 Iïnäni

iñömö ëñencæte ante
änänipa, ante pönëninque
minitö, Botö wentamö
entawënämaï incæboimpa,
ante nämä apænte cædinque
guïñente wædinque tömënäni
inänite ædämö apænemini
ëñencädänimpa. Mänömaï

cæyömini wadäni guiquënë
minitö Codito nempo
quëwëninque mini waa
cädönö ante püinque
babæ ante todänitawo.
Inique minitö wentamö
entawënämaï inte ædämö
apænemini adinque tömënäni
wæætë, Mönitö babæ ante
tedetamönipa, ante ëñëninque
guïñënete wæcädänimpa.

17 Minitö wënæ wënæ
cæmini beyæ caate wæmini
inique önonque imaimpa.
Wæætë, Wængongui, Caate
wæcæminimpa, angä inique
minitö waa pönï mini cädö
beyænque caate wæmini
inique edæ godömenque
waa imaimpa. 18 Minitö nö
cædämaï iñöminite Codito
iñömö mönö në nö cædongä
inte minitö iminite Wængongui
weca ænte poncæte ante
cædinque wënæ wënæ mini
cädö beyænque adopoque
caate wængacäimpa. Tömengä
baö ëñayongante tömengä
ingante wænönäni wængä
ate Wængongui Önöwoca angä
ate näni ömæmonte edæ
mïngä quëwengampa. 19 Ayæ

adobaī Wængonguī Ōnōwoca
 tōmengā ingante ænte māocā
 godinque tōmengā nē wænte
 gogaināni ōnōwocacoō tee
 mōnete ongoncoo weca gote
 apæ necā ēñengadānimpa.
 20 Mānināni nē tee mōnete
 ongōnāni inānite Nōwee wodi
 Docā nāni ānongā doyedē an-
 caa apæ necā incæte tōmēnāni
 ēñēnāmaī inte cægadānimpa.
 Mānināni nē ēñēnāmaī
 cægaināni iñōnānite Codito
 ñōwo tōmēnāni weca gote
 apæ negacāimpa. Wængonguī
 iñōmō, Wipo ñænængade
 pōni impo incæ oncō baī
 mænoncæbiimpa, ante Nōwee
 ingante do angaingā inte,
 ĩnque mænoncæcāimpa,
 ante ee wānō congacāimpa.
 Incæte mānināni ēñēnāmaī
 cæyōnāni ocho ganca ināni
 mānipodānique æpæno
 yæ dopāa wogaa gote
 quēwengadānimpa.

21 Mānimæno edæ wogaa
 godinque tōmēnāni nāni
 quēwengāī baī mīnitō
 adobaī æpænē guidinque
 quēwēmīnīpa. Incæte wīi
 baonque mēnongate beyæ
 quēwēmīnīpa. Wæætē
 mīnitō, Wængonguī ayongā
 botō mīmō ñā mēnongate
 entawēmo inte quēwēmopa,
 ante nāmā apænte pōnēnīnque
 æpænē guimīnīpa. Edæ
 guidinque mīni ængæ
 gantidō baī Itota Codito
 ñāni ōmæmonte quēwengā
 beyænque mīnitō adobaī ñāni
 ōmæmonte quēwēmīnīpa.
 22 Tōmengā iñōmō do ōōnædē
 æite Awēnē badinque
 Wængonguī tōmēmængā inō

edæ tæ contayongante an-
 quedoidi incæ nē ānāni
 incæ nē tæi piñænte cædāni
 incæ tōmēnāni tōmānāni edæ
 tōmengā nānō ānō ante ēñente
 cædānīpa cæmīnī.

4

*Wængonguī nānō pōnō
 cæganca mōnō cæcæimpa*

1 Nē caate wædingā
 iñōmō, Botō idæwaa wēnæ
 wēnæ cæte awædō, ante
 tōmengā wīwa nānō cædīnō
 ante do wido cæcampa.
 ĩnīnque mīnitō, Codito
 incæ baonga quēwēnīnque
 caate wægacāimpa, ante
 pōnēnīnque, Botō baonga
 caate wædīnque ēñente
 badinque botō wēnæ
 wēnæ cædīnō ante wido
 cæcæboimpa, ante piyænē
 cæte tæi ongōedāni. 2 Edæ
 nē caate wædingā iñōmō,
 Mōnō waocabo baonque
 ante mōnō cæinēwēnō
 ante botō iñōmō cædāmaī
 incæboimpa, ante pōnēnīnque
 edæ ñimpo cædīnque in-
 guipoga tōmengā nānō
 quēwenguīganca Wængonguī
 nānō ānōnonque ante ēñente
 quēwengampa. 3 Ēñēnāmaī
 ināni cæinente wæwente nāni
 ānōnō ante ēñente mīnitō
 wēēnēñedē adobaī quingāmē
 baī cæte quēwengamīnīpa.
 Edæ baonque ante mīni
 toīnente wæwēnonque ante
 do cædīnque mīnitō tōmēnāni
 nāni cæi baī cædīnque
 edæ tī nāmæ bete quidi
 quidi dowænīnque beowæo
 inte cæowæo inte Yæ yæ
 angamīnīpa. Ayæ mīnitō

tömëmini badöinca incæ adinque, Mönitö wængongui ingampa, ante ædæ wænte tedewengamïnipa. Nöwo ïñömö mïnitö mänömaï cæte idæwaa cæmïni awædö.

⁴ Tömënäni ïñömö baonque ante nãni godö toinëwënö ante cæcæte ante pogodo gote bai cædinque mïnitö imïnite, Ponguënë quëwënänii, ante ancaa änänipa. Mïnitö gomö adinque tömënäni tönö godongämæ godämaï imïni adinque tömënäni wæætë, Quïmæ awincaque gomö awëmïni, ante edæ pïinte änewënänipa. ⁵ Incæte mönö waocabo mïimö quëwëmö incæ do wænte gogainäni incæ tömämö imonte në oo apænte anguingä ïñömö edæ Wængongui ïnongä ingampa. Ìnïnque tömengä, Æbänö cægaminii, ante angä ëñente wædinque mänömaï cægainäni wæætë aamö cædämaï inte tömënäni nãni cægainö ante edæ do apænequinäni ïnänipa. ⁶ Mänömaï beyæ do wængainäni ïnänite mönö Codito ingantedö ante watapæ apænegatimpa. Tömënäni baö ëñate quëwëñönänite waodäni apænte äninque pänäni incæte Wængongui wæætë, Tömënäni önöwoca ëwocadinque quëwencædänimpa, ante tömengä waa pönï nänö cægainö beyænque nãni quëwenguinö ante godö apænecä ëñengadänimpa.

⁷ Nöwo ïñömö tömancoo edæ oo ïinque baquinö anguënë. Mänömaï impa, ante ëñente wæmïni inte mïnitö, Mönö

töingä pönente Wængongui ingante apænecæimpa, ante cædinque nãmä wææ aadinque ocai encate pönëedäni. ⁸ Wënæ wënæ cæmö incæte waadete pönëmö ïnïnque mönö waadete cædö beyænque wadäni piyænë cæte pïinãmäi ïnänipa. Mänömaï impa, ante pönëninque mïnitö në wede pönëmïni ïnömïni inte cöwë waadete pönente cædäni. ⁹ Edæ wadäni ïnänite, Pöedäni, äninque wacä ingä wacä ingä pædæ godöinque edæ, Tömëmo qui impa, ante wædämaï ïedäni.

¹⁰ Wængongui, Botö pönö waadete cæbo ate mïnitö ado botö waadete cædönö ante ænte ëwocadinque godö waadete cædäni, ante adocanque ingante wadö wacä ingante wadö pönö waadete cæcä ænte ëwocaminipa. Ìnïnque mïnitö tömämïni mïni ænte ëwocaganca cædinque mïni pönencabo beyæ godongämæ waa cæquënëmïni imïnipa.

¹¹ Wængongui pönö cæcä æninque æcänö nänö apænequinganca ëwocacä tömengä Wængongui nänö apænedonque ante apænequëngeng ingampa. Æcänö wadäni beyæ ante nänö në cæquinganca ëwocacä tömengä Wængongui nänö tæi pïñænnonque entawëninque waa cæquëngä ingampa. Mänömaï cædinque mïnitö waa cæmïni adinque mönö tömämö Itota Codito ëmöwo apænedinque Wængongui ingante, Bitö waëmö pönï

inōmi inte waa cæbipa, ante apænecæimpa. Tömengä inōmō nē tæi emōnongä inte nāō emōninque nē nangui cædongä ingampa, ante monō pedænguipoga quēwēmō incæ lincayæ ponte mīnguipoga quēwēmō incæ cōwē watapæ pōni apænecæimpa. Mānōmaī baquinō anguēnē, ante botō, Amēē, amopa.

Codito nempo quēwēninque caate wæcæminipa, ante

12 Botō nē waademini ēñēedāni. Minitō nōwo incæ gonga gonte caate bai wæmini incæte, Quiēmē beyæ mānōmaī caate wæboi, ante guñente wædāmaī iedāni. Edæ wīi ononque caate wæminipa. 13 Wæætē, Codito nānō caate wægānonque godongāmæ nōwo caate wæmōnipa, ante pōnēninque watapæ toedāni. Mānōmaī caate wædinque tomīni ininque Codito nāō apāite bai nānō pōñedē godōmenque gomonga watapæ toquimīni imaiminipa. 14 Minitō iminite wadāni piinte āninque, Codito emōwo ononquedō waa adinque wæcantedō abi, ante badete todāni ininque Wængongui wæætē, Watapæ quēwencæminipa, ante pōnongä æninque mīnitō tömengä Onōwoca nē nāō emōnongä ingante ewocamīni beyæ toquēnēmīni iminipa. 15 Wacā ingante nē godō wænongä ingante do pānāni wæcampa. Wacā qui nē awēmō ængä ingante nē wēnæ wēnæ cæcā ingante

adobaī pānāni wæcampa. Adocanque nē cæquēnengä inte ānāmaī inōngante wacā inōntobæ godō ononque cæcā ate nē ononque cæcā ingante pānāni wæcampa. Minitō wæætē nāmā wææ aadinque tömēnāni nāni cædō bai cædāmaī imīni ininque caate wæmīni incæte ædō cæte mīni wīwa cædō beyæ pānāni caate wæquēnēmīni. Edæ dæ anguēnē.

16 Wæætē wadāni mīnitō iminite, Wææ, Codito emīñæmi imipææ, ante piinte cædāni caate wæmīni incæte mīnitō guingo imonte wædāmaī iedāni. Wæætē edæ Wængongui ingante apænedinque edæ, Bitō nāō emōmi inte pōnō pemonte bai cæbi æninque mōnitō Codito emōwo emonte bai adobaī emōmōnipa, ante waa apæneedāni.

17 Edæ iūmaī impa. Wængongui tōnō mōnō godongāmæ owocabo inōmonte tömengä oo apænte ancæcæimpa. Ininque mōnō imonte tāno apænte angä ininque tömengä wadāni inānite guiquēnē æbānō cæquingā. Tömengä ingantedō ante watapæ apænedāni ate nē ēñente cædāmaī ināni inānite apænte āninque Wængongui quingāmē bai nangui pangä wæquināni. 18 Ayæ Wængongui beyæ nāni yewæmongainō bai impa. Nē nō cæcā wodo wænguēnengä inōngante Wængongui tingæ ængä beyænque quēwēnongä Wængongui ingante ēñēnāmaī ingä guiquēnē tömengä ædō

cæte quēwengingää. Nē wēnæ wēnæ cæcā adobaī edæ ædō cæte quēwengingää. ¹⁹ Minitō iñōmō Wængonguī nānō ānīnō beyænque caate wæmīnitawo. Īnīnque mǎnōmaī beyænque mīnitō, Mōnō imonte nē badongaingā cōwē pōnēnīnque ædæmō aaqingā ingampa, ante pōnēnīnque nāmā mīnitō ōnōwoca tōmengā nempo godōnīnque piyænē cæte godōmenque waa cæquēnēmīni ĩmīnīpa.

5

Mini pōnencabo æbānō cæte quēwengæīmpa, ante

¹ Mīni pōnencabo iñōmīnite pancamīniya nē aamīni Picæmīni mōnō āmīni ĩmīnīpa. Botō iñōmō adobaī nē aabo Picæmo ĩnōmo inte, Mōnō nē Picæncabo, ante mīnitō ĩmīnite ædæmō apænedīnque āmopa. Codito caate wæcā nē agaīmo inte botō edæ waadete āmopa. Ayæ Codito ñāō baī nānō ēmōnō edonque pōnī nānō odōmonguīnō ante botō tōmengā tōnō ñāō baī entawēmo ĩnōmo inte edæ, Eñencæmīnīmpa, ante nanguī āmopa. ² Codito ingante nē pōnēnāni iñōmō mīnitō nempo cænīnāni baī ongōñōnānite mīnitō tōmēnāni ĩnānite nē aamīni ĩmīnīpa. Wængonguī, Nē pōnēnāni ĩnānite aacæmīnīmpa, angā eñēnīnque mīnitō wæætē Baa āmōni ĩnīnque Wængonguī pangā wæcæ wæ, ante guīñente wæmīnitawo. Īñæmpa wīī guīñente

beyænque aacæmīnīmpa. Wæætē Wængonguī, Mīnitō do Ao ante aacæmīnīmpa, ante tōmengā nānō ānōnonque ante edæ eñente cæte edæ tōmēnāni ĩnānite ædæmō aadāni. Ayæ edæ godonte æīnta ante æīnente wæmīnitawo. Īñæmpa wīī æncæte ante wædīnque mīnitō edæ, Nē pōnēnāni beyænque nanguī cæīnente wædīnque cæcæboīmpa, ante piyænē cæte aadāni. ³ Waodāni nē cænīnāni baī mīnitō nempo ongōñōnānite mīnitō wæætē ĩmæca awēnēidi nāni pīinte āmaī wīī adobaī pīinte ædāni. Wæætē edæ, Mōnō waa cæte quēwēmō adīnque tōmēnāni mōnō baī adobaī waa cæte quēwencædānīmpa, ante cædīnque edæ waa cæedāni.

⁴ Mǎnōmaī cæmīni ĩnīnque mōnō nē Aadongā Ñænængā pōnī ĩnongā iñōmō ĩncayæ ponte a ongōnīnque poganta ñāō ēmonta cōwē wodāmaī ĩnta pædæ pōnonte baī cædīnque mīnitō ĩmīnite, Mīnitō nē aamīni inte botō ñāō ēmonte ongōñōmō ponte quēwencæmīnīmpa, ancæcāīmpa.

⁵ Tæcæ æmæwo pæīmīni guīquēnē eñēedāni. Godōmenque picænāni nāni ānīnō eñēnīnque edæ Ao ante cæedāni. Ayæ gānē entawente pōnēnīnque, Ōnōmōnīque baī mōnitō ĩmōnīpa, ante pōnēnīnque wacā nānō ānīnō ante eñēnīnque Ao ante cæedāni. Edæ ĩīmaī ante yewæmonte ongōmpa. “Nāmanque ante, Mōnitō

gomonga waa cæmōni
imōnipa, ante nē
pōnēnāni inānite
edæ Wængonguī Baa
angampa. Wæætē
edæ, Mōnitō ōnōmōnique
baī imōnipa, ante
nē ānāni inānite
tōmengā pōnō waadete
cæcampa.”

6 Ante yewæmongatimpa
cæmīni. Incayæ ate eyepæ
pōni bayonte Wængonguī
incæ mōnitō imōnite ængō
cæcā ongoncæmōnimpā, ante
cædinque mīnitō ñōwo iñōmō
nē tæi piñængā ōnōnempo
ongōnque nāmā ængō
cædāmaī iedāni. 7 Codito
mōnō imonte waadete
pōnente cæcampa, ante eñente
wædinque mīnitō guiñente
mīni wædō ante tōmengāa wo
cæmīni mongængā ate mīnitō
guiñēnāmaī inique wæætē
guēmancæmīnimpā.

8 Nāmā incæ edæ wææ
aædāni. Wænæidi awēnē
iñōmō edæ mēnebo nē
piinte angā baī inongā
inte, Æcānō ingante ecate
cænguimoo, ante nē piinte
cædongā inte awēmō diqui
diqui mingampa cæmīni.
Ee aedāni. 9 Mīnitō
caate wæmīni incæte,
Mōnō tōniñadāni inguipoga
tōmāmæ quēwēninque adobaī
edæ caate wædānipa, ante do
ēñēmīni inte Codito ingante
wede pōnēninque adiyæ
næ gongæninque wænæ
awēnē ingante cōwē Baa
ædāni. 10 Mānōmaī cædinque
wantæ iñō caate wæmīni
ate Wængonguī nē waadete
pōnō cædongā inte mīnitō

imīnite pōnō cæcā ate edæ
gancæ bacæmīnimpā. Ayæ
godōmenque pōnō cædinque
tōmengā mīnitō imīnite pōnō
tæi gōnongā ate mīnitō
tæi piñante entawēninque
wæntædāmaī inte edæ
cōwē tæi ongoncæmīnimpā.
Tōmengā adocā iñōmō ñāō
baī cōwē emōnongā inte
mīnitō imīnite aa pedinque,
Mīnitō Codito nempo nē
quēwēnōmīni inte botō ñāō
emonte ongōñōmō pō guite
quēwēedāni, angacāimpā.
11 Tōmengā iñōmō cōwē
tæi emōninque nē nangui
cædongā ingampa, ante mōnō
pedænguipoga quēwēmō incæ
iincayæ ponte mīnguipoga
quēwēmō incæ cōwē wat-
apæ pōni apænecæimpā.
Mānōmaī baquinō anguēnē,
ante botō, Amēē, āmopa.

Waa quēwencæmīnimpā,
ante

12 Botō tōniñacā baī
inongā inte Tidibānō iñōmō
cōwē pōnēninque ædæmō
cæcā ingampa, ante ad-
inque botō tōmengā tōnō
godongāmæ cædinque, Mīnitō
acæmīnimpā, ante cadota
ante ocanta yewæmōmopa.
Ii cadota adinque mīnitō
gancæ pōnēninque nan-
guī cæcæmīnimpā, ante
cædinque botō Pegodobo
iñōmō, Wængonguī nāwangā
mānōmaī pōnō waadete
cæcampa, ante yewæmōmopa
cæmīni. Tōmengā nānō
waadete cædonque ante
entawēninque edæ mīnitō
adiyæ tæi gongænte
ongōedāni, āmopa.

13 Mīnitō īmīnite apænte
 ænīnque Codito īñōmō
 Babidōnia īñōmō tōmengā
 ingante nāni godongāmæ
 pōnencabo īnānite adobāi
 apænte ængacāimpa. Tōmēnāni
 īñōmō mīnitō īmīnite,
 Waa quēwencæmīnīmpa,
 ante apænedānīpa. Botō
 wengā bai īnongā inte
 Māadoco adobāi, Waa
 quēwencæmīnīmpa, angampa.
 14 Mīni pōnencabo adobāi
 godongāmæ waadete
 pōnēnīnque, Wængonguī
 bitō īmite waa cæcæcāimpa,
 ante wacā ingā wacā ingā
 apæneedāni.

Codito nempo quēwēmīni
 inte tōmāmīni gānē pōnente
 quēwencæmīnīmpa, ante botō
 Pegodobo īmo yewæmōmopa.

2 Pegodo cadota ante nänö ayænta yewæmongainta

*Wængonguī mīnitō imīnite
waa cæcæcāimpa, ante*

¹ Botō Timönō Pegodo inōmo inte Itota Codito ingante nē cædōmō iñōmote tōmengā botō imote da godongā godinque botō tōmengā beyæ nē apænebo bagaboimpa. Mönō Wængonguī inongā inte Itota Codito iñōmō mönō imonte, Quëwencæminimpa, ante nē Ængaingā ingampa. Tōmengā iñōmō mönitō imōnite pönō cædinque, Mini wede pönēnō ante waa pōnī entawencæminimpa, ante pönongā ænimōni inte entawēmōnipa. Ayæ adobaī tōmengā nē nō pōnī cædongā inte mīnitō imīnite pönongā æninque mīnitō mönitō entawēnō bai ado mīni wede pönēnō ante edæ waa pōnī entawēmīnipa. Ìninque mīnitō imīnite botō, Acæminimpa, ante yewæmōmopa. ² Mīnitō Wængonguī ingante pönēninque Itota Codito mönō Awēnē ingante adobaī pönēninque tōmēna inate edæ ate bai pönencæminimpa, āmopa. Ayæ tōmēna godōmenque pönō cæda ate mīnitō tōmēna nāna gānē pönēnō ante edæ eyepæ pōnī entawencæminimpa, ante botō yewæmōmopa.

*Codito nänö nē emiñcēmō
inte mönō iūmaī entawēmompa*

³ Itota Codito iñōmō, Nē waa cæbo inte botō ñāō emōmo iñōmote pōedāni, ante mönō imonte do aa pecā pōmompā. Mänōmaī Itota Codito weca pōñōmonte tōmengā Wængonguī nänō tæi piñæmāmo entawēnongā inte, Quëwēedāni, āninque eyepæ pönō cæcā ænte quëwēninque mönō tōmengā awinca ate bai pönēninque tōmengā nänō waa cædō bai edæ adobaī mönō waa cæmō bamompā. ⁴ Tōmengā nē waa cædongā inte edæ ñāō bai emōninque, Botō godōmenque nanguī cædinque waa pōnī edæ pönō cæcæboimpa, ante edæ wæætē wæætē angacāimpa. Ìninque mīnitō iñōmō tōmengā nänō angāinō ante wede pönēñōmīnite Wængonguī tōmengā nänō entawēnō pönongā æninque mīnitō Wængonguī nänō entawēnō bai adobaī entawencæminimpa. Ayæ mänīne ante wede pönēninque mīnitō inguipoga quëwēninque wēnæ wēnæ mönō cæinente wægāinō ante, Nömænte bacæ wæ, ante wædinque Baa ante edæ aamō cæcæminimpa.

⁵ Codito mänōmaī pönō cæcā beyæ mīnitō wede pönēmīni inte nē waa cæmīni bacæte ante cōwē edæ pæ pagænte cæedāni. Ayæ wææ nē waa cæmīni badinque Æbānō cæte nō cæquī, ante eñēmīni bacæte ante nanguī cæedāni. ⁶ Ayæ wææ mänōmainō ante mīnitō nē eñēmīni badinque godōmenque nanguī cædinque

nämä wææ aamini bacæte ante cæedäni. Ayæ wææ nämä wææ aamini badinque wæætë nē wæntædämaï inte ee cæmini bacæte ante cæedäni. Ayæ wææ nē wæntædämaï inte ee cæmini badinque minitö wæætë Wængongui nänö ante entawënö bai entawëninque tömengä nänö cædö cæte quëwencæte ante cæedäni. ⁷ Ayæ wææ Wængongui nänö cædö bai cæte quëwëmini badinque minitö ayæ, Mönö caipæ, ante godongämæ mini waa cæcabo bacæte ante cæedäni. Ayæ wææ mini godongämæ waa cæcabo bamini inte minitö ayæ waodäni tömänäni inänite waadete pönëninque godö waa cæmini bacæte ante cæedäni.

⁸ Mänömaï wede pönëninque tæi ongöninque waadete pönëninque Wængongui nänö cædö ante godömenque godömenque entawente cæmini ininque minitö mönö Awënë Itota Codito ingante ate bai nē pönëmini inte edæ tömengä beyæ mini cæquënënö ante oda cæte wædämaï imaïminipa. Wæætë edæ awæ nanguï inça bai minitö adobai mini cæquënënö ante do cæcæminimpa. ⁹ Wæætë mäninö tömänö ante entawënämaï ingä guiquënë tömengä möwoyata bai emönongä inte ingui-pogaque waa adinque öönædë inömö gobæ i ædö cæte aquingäa. Tömengä nänö wënæ wënæ cægainö ñä do mënongate impa, ante

pönënämaï inte önonque quëwengampa. ¹⁰ Inänäni ëñëedäni. Wængongui minitö iminite do apænte æninque aa pegacäimpa cæminii. Minitö, Wængongui nänö änönonque ante ëñente entawëninque mönö cöwë tæi gongænte ongongæimpa, ante nanguï cæedäni. Edæ mänömaïnonque ante cæmini inte minitö oda cædämaï inte tæi ongoncæminimpa. ¹¹ Ayæ iincayæ ate nänë wæmini ate mönö Awënë Odeye Itota Codito inömö minitö iminite ææntodongä goyöminite tömengä, Pö guidäni, ante watapæ æmæwo manguicä guite cöwë quëwencæminimpa.

¹² Minitö mäninö ante do ëñëninque mini nö pönï ëñënö ante ædæmö entawente tæi ongömini incæte botö, Godömenque cöwë pönencæminimpa, ante cædinque adodö adodö ante apænebo ëñencæminimpa. ¹³ Edæ botö, Minitö oda cædämaï inte cöwë pönencæminimpa, ante cædinque botö baonga botö quëwenganca wæætë wæætë apænedinque nö cæte apænebopa, ante pönëmopa. ¹⁴ Edæ mönö Awënë Itota Codito botö imote edonque apænedinque, Bitö oo pönï wëninque botö weca ææ poncæbiimpa, angacäimpa. ¹⁵ Angä ëñengaïmo inte botö, Nöwo botö yewæmöninö ante adinque entawëmini inte minitö inömö botö gobo ate cöwë pönencæminimpa,

ante cædinqwe ñowo incæ
tæi piñæninqwe nangui
cæcæboimpa.

*Itota Codito Tæiyæ Awënë
nänö emönö atamönipa*

16 Mönö Awënë Itota Codito
iñömö tæi piñængä ingä
inte oo poncæcäimpa, ante
minitö iminite apænedinqwe
mönitö dicæ wadäni
näni mä apænewenö
ante apænetamöniyaa.
Wæætë edæ, Tömengä nē
Awënë inongä inte mönö
Tæiyæ Awënë nänö emönö
incæ emongampa, ante
nē agaimöni inte mönitö,
Nawangä agamönimpa, ante
apænemöni eñeminitapa.
17 Edæ Awënë nänö ñäö
apäite bai ongöñömö on-
gonte apænedinqwe Mæmpo
Wængongui incæ, “Iingä botö
Wengä inongä inte botö nē
waadecä ingampa. Tömengä
ingante adinqwe botö waa to-
bopa,” ante apænegacäimpa.
Ayæ Itota ingante waa
adinqwe tömengä nē ñäö
emongä ingante odömongä
agamönipa. 18 Änanquidi
tömengä tæiyæ waemö emonte
nänö ongöñömö godongämæ
ongöningwe mönitö mäninö
ante Wængongui öönædë
tedecä eñentamönipa.

19 Wængongui beyæ
nē apænegainäni näni
yewæmongainö bai mönitö
adobai edonque agaimöni
inte, Nawangä iñonte
yewæmongadänimpa, ante
apænemöni eñenguënemini
imnipa. Mäninö näni an-
gainö wemö iñömö ñäö

apäite tica enente bai i
apa quewemini. Oque
pönente iñonte, Wadaamö
æængæimpa, ante wänö
cönäni bai minitö adobai mini
ñäö entawenguingwe ante
Itota Codito nänö ponguiönæ
ante edæ wänö cöningwe
wede pönemini inique
waa imaimpa. 20 Iñänäni
eñeedäni. Dodäni Wængongui
beyæ nē apænegainäni
incæ, Wængongui æbänö
ante apænegä eñente
yewæmonguimoo, ante
pönëningwe dicæ mä
pönëningwe adodeque
incæ yewæmongadäniyaa.
21 Wii nämanque pönëningwe
yewæmongadänimpa. Wæætë
Wængongui Tæiyæ Waemö
Önöwoca nempo quewëñönänite
tömengä pönö apænegä
eñëningwe Wængongui
nänö apænedonque ante
apænegadänimpa, ante ämo
eñëmaimnipa.

2

*Në babæ odömonte
apænedäni ümai cædänipa,
ante*

1 Doyedë pancadäniya,
Wængongui beyæ apænebopa,
äninqwe babæ apænegadänimpa.
Ñowo iñömö wadäni adobai
awemö cædinqwe, Mini
cabo oda cæte ewente
wæcæminimpa, ante cædinqwe
babæ ante odömonte
apænequinäni minitö weca
do ongönänipa. Mönö Tæiyæ
Awënë incæ tömënäni inänite
æncæte ante nämä wepæ
nē godongaingä iñongante
tömënäni wæætë näni
quingæ ömæe ewenguingwe

edæ Baa änänipa cæminii.
² Pancaminiya nanguï
 imini incæ mini guifente
 wæquinque tømënanï nani
 wentamö mongænte goquino
 incæ tee empote goquimini
 iminipa, ante awædö. Mäninö
 godinque mönö nöngä
 ëñënonö ante piinte cæyömini
 wadani adobai manii
 taadö nöinö inonte godö
 babæ äninque wënæ wënæ
 änani baquinänimpa, ante
 awædö. ³ Nê babæ odömonte
 apænedani inömö minitö
 mäincoo ante ö æinewente
 wæwënani inte nämäneque
 nani pönëwënö ante ted-
 edani ëñëninque minitö do
 oda cæyöminite tømënanï
 wæætë ö æmainänipa, ante
 awædö. Mönö nê pangä
 önoncadopo do ongongainani
 inänipa. Mönö nê pangä
 inömö, Oo nani ëwenguinque
 mänömai cædanipa, ante
 apænte ancæte ante piinque
 edæ möwo mönämai miingä
 inte a ongongampa.

⁴ Anquedoidi incæ
 ëñënämai cædani ate
 Wængongui ata cæpodamai
 ingacäimpa. Wæætë,
 Tømënanï nani apænte tente
 wæquinganca ontatodë wëmö
 mæ mämönte bai inömö guï
 tee mönete ongoncædanimpa,
 ante cædinque tømengä
 angä ëñente tømënanï nani
 owogainömö tadömengadæ
 pöni dobæ go guigadänimpa.
⁵ Ayæ doyedë tømengä
 nanö nê badongainani in-
 guipoga quëwëñönänite
 Wængongui tømënanï inänite
 ata cæpodamai inte angä ate

nê ëñënämai inani inömö edæ
 æpæmpo bete wængadänimpa.
 Wæætë Nöwee wodi Docä
 nani änongä guiquënë, Mönö
 nö cæte quëwengäimpa,
 ante nê apænegaingä
 inongante Wængongui tømengä
 tönö tiæte ganca inani
 mänimpodänique inänite
 wææ aacä quëwengadänimpa.
⁶ Ayæ, Todömä tönö
 Gömoda inömö quëwënani
 inänite, Mini apænte wido
 cæquinque, ante tømënanï
 quëwëñömö iya täninque
 wido cæcä gönaiboque bate
 contagatimpa. Mänömai
 cædinque Wængongui, Botö
 imote ëñënämai imini mini
 adobai tente wæquinque
 cæminipa, ante wadani
 inänite odömoncæte ante
 cægacäimpa. ⁷ Ayæ ëñënämai
 inte cædani baonque
 towente quëwënani adinque
 Dooto wodi inömö nê nö
 cægäingä inte, Wentamö
 pöni mongænte quëwënani
 awædö, ante wædongä inte
 adoyömö quëwëñongante
 Wængongui tømengä in-
 gante töö æmænte ö ængä
 beyænque quëwengacäimpa.

⁸ Tømengä waa cæquinque
 nö entawënongä inte
 tømënanï weca quëwente
 ayongä iimö inö iimö
 inö ëñënämai cædani ad-
 inque tømengä, Ancaa
 ate awædö, Ancaa ëñente
 awædö, ante wæwëñongante
 Wængongui tømengä in-
 gante do ö ængä beyænque
 quëwengacäimpa. ⁹ Mänömai
 cædinque Wængongui, Botö
 miñæ nê pönani caate
 wædani adinque botö do

ēñente cædinqwe æmo ate quēwēnānīpa. Wæætē wīwa cædāni inānite botō apænte anguīōnæ ganca mō ongonte baī māninqwe ñōwo incæ wæætē wæætē pāmo wædānīpa, ante Wængonguī cæcampa. Īninqwe, Nō ēñente Wængonguī cæcampa, ante mōnō edonque ēñengæimpa. ¹⁰ Mānūi babæ ante nē odōmonte apænewēnāni ĩñōmō tōmēnāni baonque ante towēinente nāni entawēmāmo ante nē cædāni ĩñōnāni inte edæ awēñēdi inānite, Wīi ēñēinē wædō, ante pīnānīpa. Mānōmainō ante nē pīinte ānāni ĩnānite godōmenque pancæte ante Wængonguī mō ongonte baī mangampa. Tōmēnāni ĩñōmō nāmā ængō cædinqwe guīñēnedāmaī inte edæ nē ñāō entawente tæi ēmōnāni ĩnānite godō wēnæ wēnæ apænedinqwe edæ babæ ante tedewēnānīpa. ¹¹ ĩñæmpa anquedoidi tæi pīñænāni inte godōmenque ñænænāni ĩñōnāni incæ Wængonguī ayongante guīñēnete wædinqwe nē ñāō entawente tæi ēmōnāni ĩnānite pīinte apænte ānāmaī ĩnānīpa.

¹² Nē babæ ante odōmōnāni guiquēnē tōmēnāni nāni nē adāmaī ĩñō ante mā pōnēninqwe wēnæ wēnæ apænedinqwe babæ ante tedewēnānīpa. Babæidi ōmæwocadāni inte nāni togænte ecate ēwenguinque ōnonque pōni cægōnāni baī nē babæ odōmōnāni ĩñōmō edæ adobaī ēñēnāmaī ĩnāni inte tōmēnāni nāni

wænguinque babæ cædinqwe quingāmē baī quēwēnānīpa. ¹³ Tōmēnāni wadāni ĩnānite godō wīwa cædāni ĩninqwe ĩnāni wæætē nāemæ godō cædāni wæcædānīmpa. Tōmēnāni ĩñōmō, Itædē incæ mōnō baonque pōnente towengæimpa, ante cædānīpa. Minitō waadete pōnēninqwe godongāmæ cæñōmīni tōmēnāni adoyōmō pōninqwe cæowæo incædō beowæo incædō inte cæyōnāni wentamō nāni mongænō beyænque mīni cabo wæætē baate baī ēñāmīni badingue wentamō tæ encaa tæ encaa ēmonte bamīni awædō.

¹⁴ Wacā onquiyængā awinca adinqwe cōwē godō towēinente wædāni inte tōmēnāni ĩñōmō ñimpo cædāmaī cōwē wīwa cæinente wædānīpa. Wacā aquīi pīñænāmaī ingā adinqwe tōmēnāni, Mōnitō tōnō godongāmæ ponte wēnæ wēnæ cæcæcāimpa, ante cædinqwe godō waa cæte baī babæ cædānīpa. Botō quī botō quī, ante nē æinente wædāni ĩñōnānīte Wængonguī ĩñōmō, Tōmēnāni nāni wæwocaincabo ĩnānīpa, ante pīinte angampa. ¹⁵ Taadō tōinō oda cædinqwe edæ docā Beodo wodi wengā Badāo wodi miñæ tōmēnāni tee empote godānīpa. Tōmengā Badāo ĩñōmō, Nō cædāmaī ĩmo incæte botō māincooque ænte tobote, ante baī cægacāimpa. ¹⁶ Tōmengā Wængonguī beyæ nē apænecā incæ ocāi ōmæcacā baī inte wapiticæ

ēñēnāmaī cæyongante ba-
betadecā iningā incæ bodo
incæ iñontobæ wao bai
tededinque Badāo ingante
wææ angacāimpa.

17 Mānīi ñōwodāni nē
babæ odōmōnāni iñōmō æpæ
taquēñēñōmō æpæ dæ ä
bai edæ önōnānique inte
odōmōnānipa. Boguimancoo
wīni cai mongæante önonque
ænte poncoo bai tōmēnāni
adobai ināni inte önonque
cædānipa. Mānōmaī cædāni
beyæ Wængonguī, Tōmēnāni
nāni ongonte wæquiñōmō,
ante mæ māmōnte bai iñōmō
badongacāimpa.

18 Edæ tōmēnāni ogæ teded-
inque, Botō godōmenque
waa pōnī cæbo aedāni,
ante önonquedō ante
tedewēnānipa. Wadāni
wapiticæ cæte quēwēnāni
nempo adocanque wodo
aamō cæyongante mānīnāni
nē babæ odōmōnāni
iñōmō, Bitō mōnitō miñæ
wæætē pōnīnque baonque
bitō cæinēwēnō ante
guiñēñadāmaī inte cæte
tocæbiimpa, ante waa cæte
bai godō babæ cædānipa.

19 Mini ædæmō aamō cæte
mōnedāmaī quēwenguinque
mōnitō miñæ pōedāni, ante
babæ ānewēnānipa. Incæte
nē babæ odōmōnāni incæ
tōmēnāni nāni wīwa cædonque
beyænque cæte quēwēnāni
beyænque nāēmæ ñā cæyænte
bai inte wædānipa. Edæ
quiēmenque ante waocā
ēñente cæcāā tōmengā mānīnō
nānō ēñente cædō beyænque
nē cæte quēwēnongā inte
nāēmæ ñāō cæyænte bai inte

wæcampa.

20 Inguipoga ñōmænguēñēmāmo
beyæ tee mōnete bai
quēwēnīnāni inte tōmēnāni
mōnō Awēñē Itota Codito
mōnō imonte nē Ængaingā
ingante do ate bai pōnēnīnque
edæ abæ tawænāni inānitapa.
Mānōmaī abæ tawænte
godīnāni inte tōmēnāni in-
guipoga ante nāni cæinente
wæpāmo beyænque wæætē
adodō go goyo cæte
ægōdawate tæ wææntodonte
bai wædāni inīnque tōmēnāni
godōmenque nāni wēnæ
wēnæ wæwenguinque
īmaimpa. 21 Nōinō taadō do
adīnāni inte tōmēnāni nāni
godōmenque wæwenguinque
ēmō cæte godānipa. Wængonguī
tæiyæ waēmō nānō wææ an-
gāinō ante odōmōnāni nāni do
ēñēñinō ante Baa ante wadæ
godāni iñōmō godōmenque
wēnæ wēnæ nāni wæquinque
impa. Inīnque mānīnō taadō
ante tōmēnāni cōwē adāmaī
ināni inte bai tōmēnāni
beyæ godōmenque waa
incædōnīmpa. 22 Tōmēnāni
nōinō taadō ēmō cæte
godīnāni nāni cædō bai
ante iīmāinō ante nāwangā
ante badete todānipa.
“Guinta awæ wēningā adodō
cængampa. Odæ wængānā
iñōmō æpæ pantate ate
onguipoipæ wēango wēango
nangampa.”

3

*Mōnō Awēñē wæætē adodō
poncæcāimpa, ante*

1 Botō nē waadedōmīni
ēñēdāni. Mīnitō mōwo
mōnāmaī inte nōingā ante

pönencæminimpa, ante botö, Mänömaï impa, ante mentaa yewæmöninque adodö adodö ante yewæmömo aedäni. ² Tæiyæ waemö entawänäni Wængongui beyæ ante apænedinque nani yewæmongainö ante nê adimini inte minitö wæætê pönencæminimpa, ante cæbopa. Mönö Awënë mönö imonte nê Ængaingä inte adobaï ante wææ angacäimpa. Tömengä nänö da godongaimöni iñömö tömengä nänö wææ angainö ante apænemöni eñemini inte minitö wæætê adodö ante pönencæminimpa, ante cædinque yewæmömopa.

³ Iïmaï ante täno apænebo eñencæminimpa. Mönö waocabo inguipoga mönö quëwëmämo wodo iinque bayonte nê badete todäni cöwë poncædänimpa. Pöninque tömënäni badete todinque nämä nani wënæ wënæ cæinënö ante edæ do cæquinäni inänipa. ⁴ Tömënäni iïmaï ante badete tocædänimpa. “Codito nänö ponguinque impa, ante wædänitedö abi. Iñæmpa Wængongui nänö badongäñedê inguipo nänö cægäi bai mæmæidi wodi wænte godäni ate ñowo ganca adobaï inte cæ apa guiñewëminii,” ante badete toquinäni inte poncædänimpa. Apænebo eñeedäni. ⁵ Wængongui iñæmpa adodeque angä beyænque öönædê owocoo edæ do bagatimpa. Adodeque angä beyænque onguipo

æpæ tæcæpæno odæ yate ongöñonte tömengä æpæ tönö badongä ongompa. Mänömaï impa, ante edonque i incæte tömënäni, Mönö Baa angæimpa, ante beyænque adämaï inte bai pönënämaï inänipa. ⁶ Ado æpæ inguipoga mæ ä beyænque Nöwee wodi quëwengäñedê mäninguipo nänö ingäi dæ badinque waguipo bai bagatimpa, ante edæ ñowodäni iñömö adobaï pönënämaï inänipa. ⁷ Ayæ adobaï Wængongui adodeque angä beyænque öönædê owocoo tönö iinguipo ñowo mini cægonguipo edæ iya tanguinque ongompa. Tömengä, Botö imote nê Baa änäni inänite botö apænte pante wido cæquiönæ ganca mänii öönæ tönö iinguipo ongompa, angampa.

⁸ Botö nê waademini edæ eñeedäni. Mönö Awënë ayongante adoönæque incæ edæ, Miido ganca wadepo bai impa, ante acampa. Miido ganca wadepo iñonte mönö Awënë ayongante, Adoönæque bai impa, ante acampa. Mänömainö ante adodeque incæ minitö cöwë eñente pönëedäni, ämopa. ⁹ Mönö Awënë, Cöwë pönö cæbo æncæminimpa, ante nänö angainö ante pancadäniya, Æiquedö mönö Awënë cæqingää, ante wædänipa. Mönö Awënë iñæmpa wii wæntæye ingampa. Wæætê, Adocanque wænämaï incæcäimpa. Wæætê tömänäni, Idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante

botō gāmænō poncædānimpa, ante cædinque tōmengā mǎnīnō beyænque ee cædāmaī ingampa. Īnīnque tōmengā, Mīnitō wæætē botō gāmænō æiquedō ponguīmīnī, ante wānō cōnīnque edæ ee pōnāmaī ingampa.

¹⁰ Incæte nē awēmō ō ængā ĩñontobæ nānō pōmaī mōnō Awēnē nānō poncæ cæōnæ ĩñōmō adobaī ĩñontobæ ponguīnō anguēnē. Nanguī tæi tæi tēnīnque ōōnædē owocoo incæ ĩñontobæ dæ goquīnō anguēnē. Gongā nāni angā nanguī pōnī bæco ĩnīnque edæ Wængonguī nānō badongaincoo tōmancoo edæ aca podīnque edæ ēwente bacæimpa. Inguipoga tōmāo ongoncoo dæ ba ĩnīnque inguipo ōnōmæca pōnī baquīnō anguēnē. ¹¹ Tōmancoo edæ mǎnōmaī ēwenguincooque impa, ante adīnque edæ mīnitō ĩñōmō, Æbānō quēwenguī, ante pōnēmīni. Wængonguī nānō cædō baī cōwē cædinque tæiyæ waēmō quēwenguēnēmō ĩmompā.

¹² Wængonguī nānō ponguīōnæ ĩñōmō edæ æyedēnō ponguī, ante wānō cōnīnque, Quingæ pōnī pongæimpa, ante mōnō nanguī cæcæimpa. Mǎnīōnæ ĩñonte edæ ōōnæ incæ gongā bæcote ēwente bayonte Wængonguī nānō badongaincoo incæ nanguī ocoi ānīnque tōmancoo aca podīnque ēwente baquīnō anguēnē. ¹³ Picæōnæ tōnō pedænguipo ōmæe ēwēnīnque Wængonguī wæætē, Botō

mīīōnæque tōnō mīnguipoque pōnō badoncæboimpa, ante nānō angainō baī do badoncæcāimpa. Īnīnque mōnō ĩñōmō, Mīīōnæ tōnō mīnguipo ĩñōmō mōnō nō pōnī cæte quēwengæimpa, ante nanguī aīnente wæmompā.

¹⁴ Botō nē waadedōmīni ēñēdāni. Mǎnōmaī bacæimpa, ante nē aīnente wæmīni inte mīnitō ĩñōmō edæ, Mōnō mǎnīfēdē wentamō entawēnāmaī ĩmō adīnque Wængonguī piīnāmaī incæcāimpa, ante nanguī cædinque edæ nāmā wææ aadedāni. Ayæ tōmengā, Botō ayōmo waēmō ēwocamīni ĩnīnque edæ mōnō godongāmæ piyænē cæte quēwengæimpa, ante pōnō cæcæcāimpa, ante edæ nanguī cæedāni. ¹⁵ Mōnō quēwenguīnque ante mōnō Awēnē edæ ee ongonte pōnāmaī ingampa, ante pōnēedāni. Wængonguī pōnō cæcā ate ocai nē encacā bate pōnēnīnque mōnō tōnīñacā Pabodo mōnō nē waadecā ĩnte adobainō ante mīnitō ĩmīnite edæ, Acæmīnīmpa, ante yewæmongantapa. ¹⁶ Wængonguī mōnō quēwenguīnque ante ee pōnāmaī ingampa, ante cadota ante yewæmōnīnque Pabodo adobainō ante edæ cōwē yewæmongampa. Tōmengā nānō yewæmōnīnta pancataa wīī edonque ĩ adīnque nē ēñēnāmaī ĩnāni tōnō aquīī piīñēnāmaī ĩnāni ĩñōmō edæ oda cædinque wapiticæ odōmōnānīpa. Tōmēnāni edæ Wængonguī angā ēñēnte nāni yewæmongainta tōmantāa

adobaï adinque tōmēnāni
nāni æmæwo ēwenguinque
edæ wapiticæ odōmōnānipa.

¹⁷ Botō nē waademini
ēñēdāni. Mānōmaï impa,
ante do ēñēmīni iñōmīnite
Wængonguī nānō wææ an-
gainō ante ēñēnāmaï cædāni
ināni guiquēnē mīnitō imīnite
tōō æmænte wapiticæ ænte
gocæ cædāni ate wædinque
mīnitō wæætē tōmēnāni
miñæ godāmaï iedāni.

Wæætē edæ Tæiyæ Awēnē
nempo quēwēmīni inte, Tæi
gowæænāmaï incæboimpa,
ante nāmā wææ aaedāni.

¹⁸ Mōnō Tæiyæ Awēnē Itota
Codito ængā beyænque
mōnō quēwēmompa. Iñinque
tōmengā waadete pōnō
cæcā ate mīnitō tōmengā
ingante ate baï pōnēninque
wadāni inānite godōmenque
waadete godō cæmīni
baedāni. Tōmengā iñōmō edæ
ñōwopāmo iñonte wapāmo
mīlmāmo iñonte edæ cōwē tæi
ēmongā Inongā inte ñāō apāite
baï ēmongampa, ante adinque
mōnō ñimpo cædāmaï inte
tōmengā ingante cōwē waa
acæimpa. Mānōmaï baquinō
anguēnē, ante botō, Amēē,
āmopa.

1 Wäo cadota ante nänö tänota yewæmongainta

*Mini quëwenguinö ante në
pönongä*

¹ Æcänö wëenëñedë
Wængonguï nänö badon-
gaiñedë do ingacäimpa, ante
mäninö ante apænemönipa.
Wængonguï nänö An-
gainö ante në ëmongaingä
iñömö Itota adocä, Mini
quëwenguinö ante në pönongä
ingacäimpa. Mönitö iñömö
mäningä apænecä ëñëninge
tömengä ingante awinca inte
në adimöni imönipa. Adocä
ingante cöwä adingue mönitö
tömengä ingante në gam-
podimöni imönipa. Æinque
möni në ëñëningä ingante
ante, awinca inte möni në
adingä ingante ante, möni
në cöwä adingä ingante ante,
möni në gampodingä in-
gantedö ante apænemönipa.

² Edæ Itota në quëwengaingä
iñömö edonque pönï a
ongongacäimpa. Mönitö
tömengä ingante në adimöni
imönipa. Mäningä ingante
ante, Näwangä quëwengaingä
ingampa, ante apænemöni
imönipa. Ayæ mönö Mæmpo
Wængonguï tönö guëa cöwë
quëwengaingä iñömö tömengä
mönö weca ponte a on-
gongä atamönipa. Æinque
mönitö iminite mäningä in-
gante ante apænemöni
ëñencæminimpa. ³ Ayæ mönö
Mæmpo Wængonguï tönö

tömengä Wengä onguïñængä
Itota Codito tönö mönitö
godongämæ cæmönï imönipa.
Æinque, Mönitö adobai
mönitö tönö godongämæ
cæcæminimpa, ante cædinque
mönitö möni në adingä
ingante ante, möni në
ëñëningä ingante ante
mönitö iminite apænemöni
ëñencæminimpa. ⁴ Mönö
eyepæ watapæ toquinque
ante mäninö ante mönitö
iminite yewæmömönipa.

*Wængonguï ñäö apäite bai
inongä ingampa*

⁵ Tömengä nänö angainö
möni ëñëninö æbänö i,
ante mönitö iïmai ante
mönitö iminite apænemöni
ëñencæminimpa. Wængonguï
ñäö apäite bai inongä
ingampa. Æinque tömengä
wentamö nänö entawënö
edæ dæ ampa. ⁶ Wentamö
iñömö në cægömö Æinque
mönö, Tömengä tönö
godongämæ cæmönipa, ante
ämö Æinque mönö edæ në
babæ ämö imaimompa töö.
Ayæ mänömai cæmö Æinque
mönö, Quinö nöingä impa,
ante cædämai imaimompa.
⁷ Wængonguï ñäö apäiyömö
mäniñömö ongongä bai
mönö adobai ñäö iñömö
cægömö Æinque mönö wacä
ingä wacä ingä godongämæ
cæbaimompa. Ayæ ñäö
iñömö cægömö Æinque mönö
wënæ wënæ cægainö tömää
adinge tömengä Wengä Itota
nämä wepæ inte mönö imonte
mënogacä ate mënogate
imaimompa.

⁸ Mönö, Botö wënæ wënæ cæpāmo dæ ampa, ante ämō ininque mōnō nāmā incæ oda cæte wapiticæ go bai cæbaimompa. Ayæ mänōmaï äninque mōnō, Quinō nōingā i, ante ewocadāmaï quëwëmaïmompa töö. ⁹ Wæætē edæ Wængonguï mōnō imonte cōwē pōnēninque nē ædæmō cæcā inongā ingampa. Ayæ nē nō cæcā inongante mōnō tōmengā ingante, Botö nāmā wënæ wënæ cædimo inte awædō, ante ämō eñēninque tōmengā wæætē piināmaï inte mōnō imonte pōnō ñimpo cæcā quëwencæmōimpa. Ayæ wīwa mōnō cæte quëwënō tōmää adinque tōmengā wæætē mōnō imonte mēnongacæcāimpa. ¹⁰ Mönö, Botö cōwē wënæ wënæ cædāmaï ingaimo imopa, ante ämō ininque Wængonguï ingantedō ante, Babæ änongā ingänō, ante ämaïmompa. Ayæ mänōmaï ämō ininque tōmengā nänō angainō ewocadāmaï quëwëmaïmompa töö.

2

Mönö Codito wææ angä beyænque mōnō quëwenguinque

¹ Botö wëñæmīni bai imīni eñēdāni. Minitō wënæ wënæ cædāmaï incæmīnimpa, ante iimaï ante cædinque yewæmōmopa. Incæte adocanque wënæ wënæ cæcantawo. Tōmengā beyæ wacä, Mæmpo Wængonguï pänāmaï incæcāimpa, ante mōnō nē wææ änongā incæ mæ ongongampa. Mäningä inñömō nē Nō Cæcā inongā inte

Itota Codito inongā ingampa. ² Ayæ idægoidi, Mönö wënæ wënæ cægainō ante mōnō imō Wængonguï piināmaï incæcāimpa, ante cædinque cæningā wænōnāni nänō wængai bai mäninganque adobai mōnō wënæ wënæ cægai beyæ wængacāimpa. Ayæ wīi önonque mōnō wënæ wënæ cægainonque beyænque wæætē tōmāmæ quëwënāni nāni wënæ wënæ cægai beyæ adobai wængacāimpa.

³ Mönö Wængonguï ingaingā ingante ate bai pōnēmōö, ante æbänō cæte eñenguïi. Edæ, Iimaï cæedāni, ante Wængonguï nänō wææ angainō ante eñente cæmō ininque mōnō edæ, Wængonguï ingante ate bai nē pōnēmō imompa, ante do ædæmō eñēmaïmompa.

⁴ Waocä inñömō, Wængonguï ingaingā ingante ate bai pōnēmō imopa, ante nē angä incæte tōmengā Wængonguï nänō, Iimaï cæedāni, ante wææ nänō angainō ante eñēnāmaï cæcā ininque mäningā nē babæ änongā ingampa. Ayæ Wængonguï nōingā nänō angainō ante ewocadāmaï quëwengampa töö. ⁵ Wæætē, Wængonguï nänō angainō ante æcänō eñente cæda inñömō mäningā ingante Wængonguï pōnō cæcā beyænque tōmengā Wængonguï waadete nänō pōnēnō ante eyepæ entawente quëwengampa. Ininque Wængonguï nänō angainō ante eñente cæmō inte mōnō, Tōmengā nempō

quëwëmö ïmompä, ante ædæmö ëñëmompä. ⁶ Ìninqüe æcämenque, Botö tömengä nempo në quëwëmo ïmopa, ante në angä ïñömö tömengä Itota nänö quëwente cægöni bai adobai quëwente cægongüenë ingampa.

Itota, Ìimai cæedäni, ante ñowo nänö wææ änö

⁷ Botö në waademini ëñëedäni. Minitö iminite, Ìimai cæedäni, ante wii botö tömëmo wææ änö ante ñowo yewæmömopa. Wæætë Itota do nänö wææ angainö ante wëenëñedë mini ëñente ængainö ante adodö ante yewæmömo aedäni. Ìi tömengä do nänö wææ angainö ïñömö minitö iminite möni apænedö mini ëñëninö impa. ⁸ Incæte minitö iminite Itota, Ìimai cæedäni, ante ñowo nänö wææ änö yewæmömopa. Tömengä tönö minitö quëwente cædinö beyænque, Mäninö nö pöni impa, ante edonque pöni acæimpa. Edæ mönö wëmö ïñömö wodëmaa tæcæ bacæ cæyö nö ñäö ïñömö tatodonte do apäite impa.

⁹ Botö ñäö ïñömö quëwëmo ïmopa, ante në angä incæte tömengä nänö tönïñacä ingante në pïngä ingä ïninqüe tömengä wëmö ïñömö ayæ quëwengampa. ¹⁰ Æcänö guiquënë nänö tönïñacä ingante në waadete pönengäa tömengä ñäö ïñömö në quëwengä ingampa. Tömengä ñäö ïñömö quëwëninque quïëmë beyænque edæ tëwate goquingäa. Edæ dæ ampa.

¹¹ Wæætë æcänö nänö tönïñacä ingante në pïngäa wëmö ïñömö quëwengampa. Tömengä wëmö ïñömö cægongä inte compocæ compocæ gocä ingampa. Wëmö ïñömö quëwëninque babetamongä bagaingä inte tömengä ædönö gocäa, ante ëñënamai ingampa.

¹² Wëñæmïni ëñëedäni. Edæ Itota Codito ëmowo beyænque mini wënæ wënæ cægainö ante ñimpo cæte quëwëmini iminipa, ante adinque botö minitö iminite yewæmömopa. ¹³ Mæmpomïni ëñëedäni. Minitö edæ, Wëenëñedë në ingaingä ingante do ate bai pönengaimïni imini beyænque botö minitö iminite yewæmömopa. Onguïñæmïni tæcæ pæmïni ëñëedäni. Minitö edæ godömenque tæi ëmömïni imini inte wënæ awënë ingante Baa ante gänä cæmïni beyænque botö minitö iminite yewæmömopa. Wëñæmïni ëñëedäni. Minitö edæ mönö Mæmpo Wængonguï ingante do ate bai pönengaimïni imini beyænque botö minitö iminite yewæmömopa.

¹⁴ Mæmpomïni ëñëedäni. Minitö edæ wëenëñedë në ingaingä ingante do ate bai pönengaimïni imini beyænque botö minitö iminite yewæmömopa. Onguïñæmïni tæcæ pæmïni ëñëedäni. Minitö edæ tæi ëmömïni inte ayæ Wængonguï nänö angainö cöwë ewocate quëwëmini iminipa. Adobai minitö edæ wënæ ingante godömenque tæi ëmömïni inte

Baa ante gänä cæminipa. Mänömaï beyæ botö minitö iminite yewæmömopa.

¹⁵ Inguipogaque ante nani quëwëmämo ante waadete pönënamäi iedäni. Inguipoga quëwënäni quïëmë wënæ wënæ nani cæpämo ante tömämämo ante adobaï waadete pönënamäi iedäni. Ayæ æcänö iï inguipogaque ante nani quëwëmämo ante waadete pönente ina mäningä mönö Mæmpo Wængonguï nänö waadete pönëno ewocadämaï quëwengä ingampa.

¹⁶ Iï inguipoga iñömö æbänö i, ante acæimpa. Edæ wënæ wënæ cädäni quïëmë beyæ nani æinente wädö i, awinca inte adinque nani æinente wädö i, ante wii mönö Mæmpo Wængonguï pönö cæcä ate æinënänipa. Tömënanäni,

Mäincoo nanguï ëamöni imöni aedäni, ante cädänipa. Ayæ, Nanguï cæmöni aedäni, ante cädänipa. Incæte tömäa mänii nani æinënö wii mönö Mæmpo Wængonguï pönö cæcä ate æinente badänipa. Wæætë inguipoga iñömö nê mä cädäni inte quïëmë wënæ wënæ nani cæpämo ante adinque wadäni dobæ wënæ wënæ cæinënäni badänipa.

¹⁷ Inguipoga mönö quëwëñömö incæ mäninguipogaque ante quëwënäni nani cæinënö incæ oo pöni dæ baquïnö anguënë. Wæætë waocä, Wængonguï nänö angainö ante nê ëñente cæcä inte wantæpiyæ wænämaï quëwencæcäimpa.

Quïnö nöingä ante impa, quïnö babæ ante impa

¹⁸ Wëñæmïni ëñëedäni. Iñque baquïönæ mönö äönæ oo batimpa. Mäniönæ iñonte Codito ingante wacä nê püinte cæcä iñömö, Botö Codito imopa, ante nê änewënongå ponguingä, ante ëñëmïnitapa. Edæ mäninö mïni ëñëninö bai ñöwoönæ incæ nanguï inäni Codito ingante nê püinte cädäni iñömö, Botö Codito imopa, ante nê änewënonäni inte edæ do pönänitapa. Mänömaï i iñinque edæ, Iñque baquïönæ do bapa, ante mönö ëñengæimpa.

¹⁹ Mäninäni iñömö mönö imonte ëmö cæte godänitapa. Incæte tömënanäni wii nö mönö pönencabo adocabo inämaï inänitapa. Edæ mönö pönencabo adocabodäni ininäni inte bai tömënanäni edæ wadæ godämaï inte mönö tönö ayæ a ongoncädönänimpa. Wæætë do godäni adinque mönö, Mäninäni tömänäni mönö cabo inämaï inänitapa, ante edonque pöni acæimpa.

²⁰ Edæ oguï wapæ gadoncadäni encadäni bai mönö Tæiyæ Waëmö inongä iñömö edæ tömengä Önöwoca ingante mïnitonga angä pö guicä ate minitö tömäminäni tömengä ingante entawëningue, Quïnö nö i, ante ëñëmïnipa. ²¹ Minitö iminite yewæmöningue botö dicæ, Minitö, Quïnö nö i, ante ëñënamäi imïnipa, ante yewæmömogaa. Wæætë edæ, Minitö, Quïnö nö i, ante ëñëmïnipa, ante adinque

botö mänömaï beyæ ante yewæmömopa. Ayæ babæ nāni āninö tönö Wængonguï nōingā nānō angainö tönö ædö cæte guëa inguïnaa, ante eñëmini adinque botö mänömaï beyæ ante yewæmömopa. ²² Babæ ante nē ānewēnongā æcānō ingantawo. Edæ Itota incæ wii mönō Codito ingaingā ingampa, ante nē angā iñömö tömengä nē babæ ānewēnongā ingampa. Māningā wæætë, Botö Codito inömo imopa, ante Codito ingante nē piinte cæcä ingampa. Tömengä edæ mönō Mæmpo Wængonguï tönö tömengä Wengä Itota Codito nāna Mæmpocaya inate Baa angampa. ²³ Ii Wengä onguïñængä ingante Baa āninque, Itota incæ wii mönō Codito ingaingā ingampa, ante nē ānāni iñömö ædö cæte Mæmpo Wængonguï nempo quëwēnönāni inguïnāni. Wæætë tömengä Wengä ingante æcānō Ao āninque, Itota mönō Codito ingaingā ingampa, ante nē angā guiquënë tömengä Mæmpo Wængonguï nempo nē quëwēnongā ingampa.

²⁴ Minitö guiquënë, Quinö angainö, ante wëenëñedë mini eñengainö ante ñowo godömenque minitö mimönë entawente quëwëedäni. Māninö ante godömenque entawëmini inte minitö Itota Codito tömengä Mæmpo Wængonguï nāna Mæmpocaya tömëna nempo cöwë quëwenguimini iminipa. ²⁵ Mönö imonte Wængonguï,

Cöwë cæcæboimpa, ante cædinque iïmaï angacäimpa. Minitö wantæpiyæ cöwë wænāmaï quëwencæminimpa.

²⁶ Wadäni, Minitö incæ oda cæcæminimpa, ante nē cædäni iñönānite botö minitö iminite māninö ante yewæmömopa. ²⁷ Codito tömengä Önöwoca ingante do pönongä ewocaminipa. Tömengä ingante cöwë ewocamini iñöminite wacä ædö cæte minitö iminite odömonte apænequingä. Tömengä Önöwoca incæ tömānō ante odömonte apænecä eñencæminimpa. Ayæ tömengä nānō odömonte apænedö iñömö nō pönï i inique edæ wii babæ āninö impa. Inique minitö tömengä mänömaï nānō odömonte apænedinö bai cædinque godömenque mönō Itota Codito nempo quëwëedäni.

²⁸ Mänömaï beyæ botö wëñæmïni bai imini eñëedäni. Tömengä nempo godömenque quëwëedäni. Edæ, Tömengä pongä mönō aquïönæ mönō guïñenāmaï ingæimpa, ante cædinque ayæ, Tömengä ponguïönæ mönō tömengä weca ongöninque guingo imönāmaï ingæimpa, ante cædinque godömenque tömengä nempo quëwëedäni. ²⁹ Edæ minitö, Itota Codito nō nānō cæte ingainö ante eñëmini inique edæ minitö iïmaï ante adobai do eñëmaïminipa. Quinö waa impa, ante nē cædönāni tömānāni mempoga eñagaināni inte Wængonguï wënāni inānipa.

3

Wængonguī wēnāni

1 Mönö Mæmpo Wængonguī incæ æbānō mönō imonte nangui pōni nē waadete pōnēnongā inte cægacāimpa, ante apænebo eñēedāni. Edæ mönō imonte, Botō wēmīni imīni āmopa, ante angacāimpa. Īninqe nāwangā mānimönō imompa.

Inguipogaque quēwēnāni iñōmō, Mönö Mæmpo Wængonguī ingante wīi adinqe pōnēnāmaī inānitapa. Mānōmaī beyæ mönō imonte adobaī adāmaī ināni inte baī pōnēnāmaī inānipa. 2 Botō nē waademīni eñēedāni.

Ñōwoyedē Wængonguī wēmō inōmō inte mönō ayæ ate æbānō baquimōō, ante ayæ wīi edonque amompa. Wæætē, tōmengā nānō pōönæ mönō aquīōnæ tōmengā nānō ingaī baī mönō adobaī bacæimpa, ante ædæmō eñēmompa. Edæ tōmengā æbānō ingaingā ingāā, ante mönō edonque acæimpa. 3 Edæ,

Tōmengā beyænque mānōmaī bacæimpa, ante nē pōnente todāni tōmānāni, Itota Codito tæiyæ waēmō nānō ingaī baī mönō adobaī tæiyæ waēmō bacæimpa, ante nāmā incæ cædānipa.

4 Nē wēnæ wēnæ cædāni tōmānāni Wængonguī nānō, Īimaī cædāni, ante nāni yewæmongainō ante Baa ante nē eñēnāmaī cædāni inānipa. Edæ wēnæ wēnæ nāni cægainō incæ Wængonguinque ingante Baa ante nāni angainō

impa. Māninō ante nō ante impa. 5 Minitō do eñēmīnipa. Tōmengā edæ mönō wēnæ wēnæ cægainō ante mönō imonte, Nīmpo cæbo quēwenguīmīni, ante cæcæte ante cædinque eñagacāimpa. Ayæ tōmengā wēnæ wēnæ cædō entawēnāmaingā ingampa. 6 Ayæ edæ tōmengā nempo nē quēwēnōnāni tōmānāni wīi godōmenque wēnæ wēnæ cædāni inānipa. Godōmenque nē wēnæ wēnæ cædōnāni guiquēnē tōmengā ingante adāmaī inōnāni inte pōnēnāmaī inīnāni inānipa tōō.

7 Wēñæmīni eñēedāni. Wacā mīnitō imīnite, Wapiticæ gote oda cæquīmīni, ante nē māocæ cæcā ingante gomō aedāni. Wæætē, Quīnō waa impa, ante nē cæcā guiquēnē tōmengā Itota Codito nō nānō cæte ingaī baī adobaī nō cædongā inongampa. 8 Nē

wēnæ wēnæ cæcā guiquēnē wēnæ pæingā baī inte adocā nempo quēwengampa. Edæ wēēneñedē wēnæ awēnē nānō wēnæ wēnæ cægāi baī cōwē wēnæ wēnæ cæcampa. Mānōmaī beyæ Wængonguī Wengā iñōmō wēnæ awēnē nānō wēnæ wēnæ cægainō ante wo ēwencæte ante inguipoga ponte eñagacāimpa.

9 Wængonguī wēnāni tōmānāni wīi godōmenque wēnæ wēnæ cæquīnāni inānipa. Edæ tōmēmō guīdīmō baī minte baī cædinque Wængonguī nānō quēwēnō ante da pōnongā æninqe tōmēnāni cōwē entawente quēwēnānipa. Tōmēnāni

edæ Wængonguï wënäni inte ædö cæte godömenque wënæ wënæ cæquïnänii. ¹⁰ Æcänö, Quïnö waa impa, ante nö cädämaï inaa tömengä wïi Wængonguï wengä ingampa. Ayæ æcänö tömengä nänö tönïñacä ingante nē waadete pönēnämaï inaa tömengä adobaï wïi Wængonguï wengä ingampa. Wængonguï wënäni ædänidö inänii, ante ayæ, Wënæ wënäni ædänidö inänii, ante mönö mänömaï beyænque edonque pönï eñēmompä.

Wacä ingä wacä ingä mönö waadete pönengæimpa, ante

¹¹ Minitö mä mini pönēñedē mini eñengälnö iïmaï ante impa. Wacä ingä wacä ingä mönö waadete pönengæimpa. ¹² Minitö Cäinö wodi baï wïi iedäni. Mäningä edæ wënæ nänö pæingä baï ingaingä inte tömengä nänö tönïñacä ingante näemæ wænongä wængacäimpa. Ayæ quïnante tömengä ingante wænongacäi. Edæ tömengä nämä nänö cæinö wënæ wënæ cæinonque iñonte, Tömengä tönïñacä nänö cæinö wæætē nö cæinonque i, ante adinque mänömaï beyænque Cäinö wodi tömengä nänö tönïñacä ingante wænongacäimpa.

¹³ Botö tönïñamini eñēedäni. Inguipogaque quëwënäni minitö iminite ancaa pïinäni adinque minitö wæætē, Quïnante pïinäni, ante wædämaï iedäni. ¹⁴ Mönö tönïñadäni inänite nē waadete

pönēmö beyænque, Mönö nē wænguënēmö inte mönö wæætē mïi quëwēmö imompä, ante edonque eñēmompä. Nē waadete pönēnämaï ingä guiquënē tömengä iñömö mönö wænguënēmämo cöwē emö cädämaï ingampa töö. ¹⁵ Æcänö tömengä tönïñacä ingante pïina tömengä iñömö nē wænongä baï ingampa töö. Ayæ, Nē wænongä inongä inte tömengä nänö wantæpiyæ wænämaï quëwenguïmämo ante ædö cæte entawente quëwenguingäa, ante do eñēmïnipä. ¹⁶ Näwangä waadete pönëninque æbänö cæquïi, ante mönö iïmaï ante eñengæimpa. Edæ, Itota Codito nämä incæ mönö beyænque wængacäimpa, ante adinque mönö, Mänömaï waadete pönente cæquï impa, ante eñēmompä. Ìinque mönö adobaï mönö tönïñadäni beyænque ante mönö nämä incæ Ao äninque wænguënēmö imompä. ¹⁷ Mäincoo nē ëacä iñömö tömengä tönïñacä nänö quëwenguïnö ante wïi eyepæ ëacä acä incæte tömengä ingante waadete cädämaï ingantawo. Edæ nē ëacä incæ ædö cæte Wængonguï nänö waadete pönēnö entawengä ingantawogaa. ¹⁸ Wëñämïni eñēedäni. Mönö, Waodäni inänite botö waadete pönëmo imopa, ante tedemö incæte wïi mäninö önöne mönö tededö beyæ mönö nöingä cæte waadete pönēmö imompä. Wæætē edæ waodäni beyæ

godö cædinque mönö nöingä waadete pönengæimpa.

Wængonguï weca ongonte mönö guiñênämaï ingæimpa

¹⁹ Mänömaï cæmompä, ante adinque mönö, Wængonguï nöingä nänö angainö bai quëwëmö imompä, ante do ëñëmompä. Ayæ adobaï, Tömengä weca mönö a ongöñedë nämä guiñênämaï incæmöimpa, ante ëñëmompä.

²⁰ Botö pante wæquinque wënæ wënæ cæbopa, ante mïmönë nämä apænte ämö incæte iïmaï ante adobaï ëñëmompä. Wængonguï edæ wïï mönö mïmönë ëñënö bai inongä inte tömengä godömenque në ëñëngongä ingampa. Ayæ tömengä tömää ëñngaingä ingampa.

²¹ Botö në waademini ëñëedäni. Botö pante wæquinque wënæ wënæ cæbopa, ante mïmönë nämä apænte änämaï imö ininque mönö Wængonguï weca ongöninque guiñênämaï iïmaï cæedäni, ante nänö wææ angainö ante ëñente cæmö ininque ayæ, Cæmö adinque tömengä tocæcäimpa, ante cæmö ininque tömengä ingante quiëmë beyæ ante ämö tömengä wæætë pönö cæcä æmaïmompä. ²² Ayæ tömengä,

²³ Tömengä nänö wææ angainö iïmaï impä. Botö Wengä Itota Codito ëmöwo ante pönëedäni. Ayæ tömengä mönö imonte, Botö wææ angainö bai wacä ingä wacä ingä waadete pönëedäni. ²⁴ Mänömaïnö ante Wængonguï nänö wææ

angainö ante në ëñente cædäni iñömö tömënäni tömengä nempo quëwënönäni inänipä. Ayæ adobaï tömënäni tömengä ingante entawënänipä. Wængonguï tömengä Önöwoca ingante pönongä ænimö inte mönö mäningä tömengä nänö pönongaiwoca beyæ, Wængonguï ingante entawëmö imompä, ante do ëñëmompä.

4

Æcänö önöwoca ingante ëwocadäni, ante

¹ Botö në waademini ëñëedäni. Wädäni, Wængonguï Önöwoca incæ mönitonga pö guicä ininque ëwocamöni imönipa, ante në änäni incæte mïnitö wïï tömënäni näni änö pönëedäni. Wæætë, Tömënäni önöwoca Wængonguï weca owodinque pöwocacantawo, ante ëñencæte ante apænte aedäni. Edæ Wængonguï beyænque në apænemönipa, ante në babæ anewënönäni nangui inäni imæca quëwënäni weca godänipä. ² Mïnitö edæ, Mäniwoca näwangä

Wængonguï Önöwoca ingantawoo, ante ëñencæte ante iïmaï ante edonque pönï ëñencæmïnimpā. Edæ, Itota Codito Waocä ëñate pongaingä ingacäimpa, ante änäni adinque mïnitö, Tömënäni tömänäni Wængonguï weca në pöwocacä ingante në ëwocadäni inänipä, ante ëñencæmïnimpā. ³ Wæætë Itota ingantedö ante adodö ante në änämaï inäni guiquënë tömënäni tömänäni

edæ Wængonguï weca pöwocacä ingante ewocadämaï inänipa. Tömënanï nänï nê ewocadongä iñömö tömengä, Itota Codito Waocä ëñate pongaingä ingacäimpa, ante änämaï ingampa. Mäningä iñömö Codito ingante nê piinte cædongä iñömö tömengä poncæcäimpa, ante mïni nê ëñëningä ingampa. Ñöwoönæ incæ tömengä do inguipoga mönö quëwëñömö iñömö pongä атақеедäni.

4 Wëñæmïni ëñëedäni. Wadäni, Codito ingante nê piinte cædönäni iñönänite mïnitö Wængonguï quimïni imïni inte godömenque tæi emömïni imïnipa. Edæ Wængonguï Önöwoca mïni nê ewocadongä iñömö tömengä godömenque nangui tæi emongä iñongante wënæ inguipogaque quëwënäni nänï nê ewocadongä guiquënë wædænque tæi emongä ingampa. Inique mïnitö mäninänï nê babæ änewënonänï inänite Baa ante cædinque godömenque tæi emömïni inte gänä cædimïni imïnipa.

5 Mäninänï inguipoga beyænque quëwënäni inte mänömaï beyæ inguipoga quëwënäni nänï pönente änö bai tededäni iñönänite inguipogaque ante quëwënäni adodäni inte tömënanï inänite ëñënanïpa töö. ⁶ Mönitö Wængonguï quimöni imöni iñömönite, Wængonguï ingante nê ate pönengä iñömö tömengä mönitö imönite ëñengampa. Wæætë Wængonguï wengä inämaï

inongä guiquënë tömengä mönö imonte ëñënamäi ingampa. Mänömaï i inique edæ waocä adocanque önöwoca nöngä angä ingante ewocadongä incæ wacä önöwoca babæ angä ingante ewocadongä incæ mönö mäninö beyænque, Æwocadö ii, ante edonque pönï ëñëmompä.

Wængonguï waadete pönengaingä inte

⁷ Botö nê waademïni ëñëedäni. Mönö wacä ingä wacä ingä waadete pönengäimpa. Edæ mönö waadete pönënö incæ Wængonguï nänö da pönongainö impa. Tömänäni, Nê waadete pönënanï iñömö Wængonguï wëñænänï nänï mempoga ëñagaincabo inönäni inte Wængonguï ingaingä ingante ate bai pönënanïpa. ⁸ Wæætë

nê waadete pönënamäi inäni guiquënë tömënanï Wængonguï ingante wii ate bai pönënanï inänipa. Edæ Wængonguï nê waadete pönengaingä ingampa.

⁹ Mönö imonte Wængonguï nänö waadete pönëmämo iïmaï cæte odömongacäimpa. Tömengä edæ, Botö Wengä beyænque quëwencæmïnimpa, ante cædinque tömengä Wengä adocanque ingante inguipoga mönö quëwëñömö da pönongä pongacäimpa. ¹⁰ Æbänö waadete pönenguïi, ante iïmaï impa. Mönö wii Wængonguï ingante waadete pönënimö imompä. Wæætë tömengä mönö imonte

waadete pönengä ingaingä ingampa. Ayæ, Mönö wënæ wënæ cægainö ante mönö imonte Wængongui piinämaï incæcäimpa, ante idægoidi cæningä ingante wænönäni nänö wængai bai Wængongui adobai mönö wënæ wënæ cægainö beyænque tömengä Wengä ingante da pönongä pöninque mönö beyæ wæætë wængacäimpa.

11 Botö nē waademini ēñēdāni. Wængongui edæ mönö imonte mänömaï nē waadete pönengaingä ingampa, ante adinque mönö adobai wacä ingä wacä ingä waadete pönenguēnēmö imompa. 12 Mönö wao-cabo tömämö Wængongui ingante cōwē adāmaï imompa. Incæte mönö wacä ingä wacä ingä waadete pönēmö ininque Wængongui ingante entawente quēwēmaïmompa. Ayæ adobai wacä ingä wacä ingä waadete pönēmö ininque tömengä pönö cæcä beyænque mönö tömengä nänö waadete pönēnō ante eyepæ entawente quēwēmompa. 13 Mönö tömengä nempo quēwēmö inte tömengä ingante adobai mönö entawente quēwēmompa. Wængongui tömengä Önöwoca ingante mönö imonte pönongä ængamöimpa. Mänömaï beyæ mönö mäninö ante do ēñēmompa. 14 Mæmpo Wængongui tömengä Wengä ingante äninque, Ingui-poga quēwēnāni tömänāni inänite bitö æmi beyænque

quēwenguinäni, ante cæcæbiimpa, ante da pönongä pongan-tapa. Pongä adinque mönitö nē adimöni inte wadāni inänite mäninö ante apænemöni ēñencädänimpa. 15 Æcänö, Itota Codito Wængongui Wengä ingaingä ingampa, ante äna iñömö tömengä Wængongui ingante entawente quēwengampa. Tömengä adobai Wængongui nempo quēwengä ingampa.

16 Ayæ mänii beyæ Wængongui mönö imonte waadete pönengampa, ante mönö nē ēñēnömö inte edæ ædæmö pönēmö imompa. Wængongui iñömö nē waadete pönengaingä ingampa. Tömänāni nē waadete pönente quēwēnāni iñömö tömēnāni Wængongui nempo quēwēnānipa. Wængongui ingante adobai tömēnāni entawente quēwēnānipa. 17 Wængongui nänö waadete pönēnō ante ædæmö entawēmö ininque mönö godongämæ waadete pönēmö beyæ tömengä apænte anguiönæ iñonte guiñēnāmaï inguimö imompa. Edæ Mæmpo Wængongui nempo Itota nänö quēwengai bai mönö imæca quēwēninque adobai quēwēmö inte mäniñedē guiñēnāmaï inguimö imompa. 18 Nē waadete pönengä iñömö tömengä guiñēnāmaï ingampa. Wæætë edæ tömengä nänö waadete pönēnō æmæwo pæte bai eyepæ ba ininque tömengä nē waadete pönengä inongä inte ædö cæte guiñenguingää. Nē

guiñengä guiquënë tömengä nänö pante wæwenguinö incæ do pante bai wæwengä ingampa. Tömengä nänö waadete pönënö ante wii eyepæ ba ininque tömengä æmæwo pædāmaī bai ingampa.

¹⁹ Wængonguī edæ mönō imonte tāno waadete pönengacāimpa. Mänōmaī beyæ mönō wæætē waadete pönēmō imompa. ²⁰ Botō Wængonguī ingante nē waadete pönēmō imopa, ante nē angä iñömō tömengä wæætē tömengä tōniñacā ingante nē piinte ingä ininque tömengä babæ anewēnongä ingampa. Edæ mäningä nänö tōniñacā ingante nē adingä incæ tömengä ingante waadete pönēnāmaī ingä incæte adocā Wængonguī ingante nē adāmaī iningä incæ ædō cæte tömengä ingante waadete pönenguingää. ²¹ Ayæ, iīmaī cæedāni, ante Itota Codito mönō imonte iīmaī angacāimpa. Tömāmīni Wængonguī ingante nē waadete pönēmīni inte mīnitō tōniñadāni inānite adobaī waadete pönenguēnēmīni imīnipa.

5

Inguipogaque nāni quēwēnō ante mönō Baa angæimpa

¹ Tömānāni Itota ingant-edō ante, Mönō Codito ingaingä ingampa, ante nē pönēnāni inte Wængonguī wēnāni nāni mempoga ēñagāincabo inānipa. Ayæ

tömānāni Mæmpocā ingante nē waadete pönēnāni iñömō tömēnāni adobaī tömengä Wengä ingante waadete pönēnānipa. ² Mönō Wængonguī wēnāni inānite waadete pönēmō imōö, ante ēñencæte ante iīmaī ante do ēñēmompa. Wængonguī ingante waadete pönēmō ininque ayæ tömengä, iīmaī cæedāni, ante nänö wææ angainō ante ēñente cæmō ininque mönō, Nē waadete pönēmō imompa, ante ēñēmaīmompa. ³ Wængonguī ingante mönō waadete pönënö iñömō iīmaī ante impa. Wængonguī, iīmaī cæedāni, ante nänö wææ angainō ante mönō ēñente cæcæimpa. Edæ mäninō ante, iīmaī cæedāni, ante nänö wææ angainō ante ēñente cædinque mönō wii teēmē mongænte bai baquinque cæmompa. ⁴ Edæ Wængonguī wēmō mempoga mönō ēñagāincabo iñömō mönō tömāmō inguipogaque ante nāni quēwēnō ante Baa āninque godōmenque tæī emonte gānā cæmompa. Inguipogaque ante nāni quēwēnō ante mönō godōmenque tæī emōmāmo iñömō iīmaī ante impa. Wængonguī ingante mönō wede pönēnō beyænque mönō godōmenque tæī emōmō inte gānā cæmompa. ⁵ Inguipogaque ante nāni quēwēnō ante Baa ancæte ante æcānō godōmenque tæī emongä inte gānā cæcantawoo. Edæ Itota Wængonguī Wengä ingaingä ingampa, ante

nē pönenganque tōmengä godömenque tæi emönongä ingampa.

Wængongui Wengä ingantedö ante nö ante impa

⁶ Nē æpænē guuite pongaingä iñömö nämä wepæ petæ petæ wæænte nē gogaingä iñömö mäningä iñömö Itota Codito inongä ingacäimpa. Tömengä wii æpænenque inte pongacäi wæætē æpænē inte ayæ nämä wepæ inte pongacäimpa. Ayæ Wængongui Önöwoca incæ tōmenganque mäninö ante, Nö ante impa, ante nē apænedäni ingacäimpa. Edæ Wængongui Önöwoca nē nöingä inongä ingampa.

⁷ Edæ mäa go adoque inäni mänimpodäni, Nö impa, ante apænete bai nē änäni inänipa.

⁸ Edæ Wængongui Önöwoca incæ æpæ incæ wepæ incæ mäa go adoque mänimpodäni incæ, Nö impa, ante nē apænedäni mä öñompa. Mänimpodäni iñömö quiëmē äinique adodö ante nē apænedäni inänipa. ⁹ Quiëmē ante waocä incæ, Nö impa, ante nänö apænedinö ante do eñëmompa. Quiëmē ante, Nö impa, ante Wængongui nänö apænegainö guiquenē godömenque waa pöni impa. Edæ Wængongui tōmenganque nänö apænegainö impa.

Edæ tōmengä Wengä ingantedö ante Wængongui, Nö pöni impa, ante nänö apænegainö impa töö.

¹⁰ Æcänö Wængongui Wengä onguiñængä ingante nē wede

pönëna iñömö tōmengä, Nö impa, ante Wængongui nänö apænegainö ante entawente quëwengampa.

Wæætē edæ æcänö Wængongui nänö apænegainö ante wii pönëna guiquenē tōmengä Wængongui ingantedö ante, Babæ änongå ingänö, ante nē angä ingampa. Edæ

Wængongui tōmengä Wengä ingantedö ante, Nö impa, ante nänö apænegainö ante mäningä iñömö pönënamäi ingampa töö. ¹¹ Ayæ mäninö

ante tōmengä, Nö impa, ante nänö apænegainö ante iimaï ante impa.

Mönö imonte Wængongui, Mini wantæpiyæ cōwē quëwenguinö, ante pönongä æntamompa.

Mäninö mönö quëwenguinö ante tōmengä Wengä nē quëwënongå

inte mönö imonte pönongä ænimö inte entawente quëwëmompa. ¹² Tömengä

Wengä nempo nē quëwëngä iñömö tōmengä wantæpiyæ nänö quëwenguinö do

entawente quëwengampa. Wængongui Wengä nempo nē quëwënamäi ingä guiquenē

tōmengä wæætē wantæpiyæ nänö quëwenguinö ænämaï ingampa.

Wäo ünque nänö angainö

¹³ Minitö Wængongui Wengä emöwo ante nē pönëmini iñöminite botö mäninö ante yewæmömo aedäni. Minitö edæ

wantæpiyæ cōwē mini quëwenguinö do entawente quëwëmini iñöminite botö,

Ēñencæminimpa, ante
yewæmōmopa.

14 Īimai beyænque Wængonguī
weca guiñēnāmaī pōmō
imopa. Mōnō quiēmē
æncæte ante tōmengā ingante
apænedinque tōmengā nānō
ānō bai ante apænemō
īnīnque tōmengā mōnō imonte
ēñēmaingampa. 15 Ayæ,
Mōnō imonte nē ēñēnongā
ingampa, ante ēñēmō
īnīnque mōnō, Quiēmē ante
apænemō ēñēnīnque tōmengā
mānīnō mōnō ānīnō ante do
pōnongā æmō imopa, ante
ēñēmaimopa.

16 Mīnitō mīni tōnīñacā
wēnæ wēnæ cæcā incæ
wīi tōmengā nānō æmæwo
wænguinque wēnæ wēnæ
cæcā amīnitawo. Mānōmaī
cæyongante nē adingā
īñōmō māningā beyæ
ante Wængonguī ingante
apænecæcāimpa. Apænecā
ēñēnīnque Wængonguī
tōmengā ingante wantæpiyæ
nānō quēwenguīnō pōnongā
æncæcāimpa. Edæ pan-
cadāniya wēnæ wēnæ
nāni cædincoo mongænāni
incæ wīi tōmēnāni nāni
æmæwo wænguinque wēnæ
wēnæ cædānīpa, ante botō
mānīnānīque īnānītedō ante
apænebopa. Wæætē edæ
waocā Wængonguī Tæiyæ
Waēmō Ōnōwoca ingante
ancaa Baa Baa ānīnque
tōmengā nānō æmæwo
wænguinque nē wēnæ wēnæ
cæcā ingampa. Īnīnque
botō, Mānōmaī Baa ānīnque
nē wēnæ wēnæ cædingā
beyæ ante Wængonguī in-

gante apænecæimpa, ante
ānāmaī imopa. 17 Quiēmē
wīwa cæmō mānīnō tōmānō
wēnæ wēnæ mōnō cædō
impa. Wæætē wēnæ wēnæ
cæmō incæte wīi tōmānō
mōnō wēnæ wēnæ cædō
beyæ mōnō nē wænguēnēmō
bamopa. Pancaa beyænque
nē wænguēnēmō bamopa.

18 Wængonguī wēnāni
nāni mempoga ēñagāincabo
īñōmō godōmenque wēnæ
wēnæ cædāmaī īnānīpa,
ante ēñēmopa. Edæ
Wængonguī Wengā ēñagāingā
inte tōmēnāni īnānīte wææ
cædongā ingampa. Ayæ
wēnæ incæ tōmēnāni
īnānīte gampodāmaī īnongā
ingampa. 19 Wængonguī
wēmō imō imopa, ante
ēñēmopa. Wæætē wadāni
edæ inguipogaque ante
nē quēwēnāni guiquēnē
tōmēnāni tōmānāni wēnæ
awēnē nempo quēwēnānīpa,
ante ēñēmopa. 20 Wængonguī
Wengā do pongā in-
gacāimpa. Ayæ Wængonguī
nē nōingā ingāingā ingante
ate bai pōnencæminimpa,
ante cædinque tōmengā
mōnō imō pōnō odōmongā
ate ēñēmopa. Tōmengā
mānōmaī cæcampa, ante
adobai ēñēmopa. Ayæ
tōmengā nē nōingā in-
gāingā īñongante mōnō
tōmengā Wengā Itota Codito
nempo quēwēmopa. Itota
Codito nō Wængonguī in-
gāingā ingampa. Ayæ
tōmengā wantæpiyæ cōwē
nē quēwengā ingāingā inte
pōnō cæcā beyænque mōnō
adobai wantæpiyæ quēwēmō

imompa. ²¹ Botö wēñæmīni
baī imīni ēñēedāni. Wadāni,
Mōnitō wængonguīdi impa,
ante nāni cōnōnincoo weca
godāmai iedāni, āmopa.
Māinique ante yewæmōmopa.

2 Wäö cadota ante nänö ayænta yewæmongainta

*Nöinö mönö änö ante ayæ
mönö waadete pönönö ante*

¹ Minitö Wængonguï ingante mïni pönencabo iñömïnite botö nê aabo Picæmo mïni änömo inte yewæmömopa. Minitö badä nani wencabo bai iñömïnite tömengä mïnitö imïnite apænte ængacäïmpa. Botö mïnitö imïnite nö waadete pönëmopa. Wïi

botonque waadete pönëmïni inte wæætê mönö Codito nöingä nänö waa pönï angainö ante nê ëñëninäni adobai tömënäni tömänäni nani nê waadete pönëmïni iñömïnite yewæmömomo aedäni.

² Edæ mönö nê Nöingä nänö waa pönï angainö ante entawente quëwëmö inte mönö cöwê ñïmpo cædämaï entawencæmöïmpa.

³ Nê Mæmpocä Wengä Itota Codito tönö Mæmpo Wængonguï tömëna godongämæ waadete pönö cædinque, Quëwencæmïnimpa

ante mönö imonte waadete waa cæda beyænque mönö gänê entawencæmöïmpa. Ìnïque mönö nê nö pönëmö inte mänïnö ante cöwê entawente quëwënömö inte mönö wacä ingä wacä ingä waadete pönëmö incæmöïmpa.

⁴ Mæmpo Wængonguï mönö imonte nänö, Ìïmaï cædäni, ante nänö wææ angainö

bai ëñente cædinque mïni pönencabo iñömïni botö, Pancadäniya nöinö cægonte bai quëwënäniya, ante ëñënïmo inte nanguï tobopa. ⁵ Nöwo iñömö mïnitö imïnite ämo ëñëedäni. Minitö Wængonguï ingante mïni pönencabo iñömö wacä ingä wacä ingä waadete pönëedäni ämopa. Botö ñöwo mänömaï äninque wïi tömëmö wææ änö ante yewæmömopa. Wæætê

Awënë do wææ nänö angainö ante wëenëñedê mönö ëñente ængainö ante adodö ante yewæmömomo aedäni.

⁶ Nê pönënäni inänite mönö waadete pönönö ïïmaï impa. Mönö Codito, Ìïmaï cædäni, ante nänö wææ angainö ante ëñente cædinque mönö quëwengæïmpa.

Minitö wëenëñedê do mïni ëñëninö bai wææ äninque tömengä, Minitö cöwê waadete pönente quëwëedäni, angacäïmpa.

*Waodäni oda cæcædänïmpa,
ante nê cædäni*

⁷ Waodäni edæ oda cæcædänïmpa, ante nê cædäni nanguï inäni imæca quëwënäni weca gote mæ ongönänïmpa. Mänïnäni

iñömö Itota Codito Waocä ëñate pongaingä ingampa, ante änämaï nê inäni inänïpa. Ecänö tömënäni bai nê ingä, Waodäni edæ nani oda cæquinque, ante nê cæcä ingampa. Ayæ, Botö

Codito imopa, ante Codito ingante pïinte cædongä ingampa. ⁸ Minitö iñömö

nämä wææ aedäni. Quïëmê cæcæte ante mïni cædinö ante mïnitö, Wê womönämaï

ingæimpa, ante cædinque wææ cæedäni. Wæætë mini cædinö beyæ Wængongui nänö pönonguincoo tōmancoo eyepæ pönongä æncæte ante cæedäni.

⁹ Nē pönengä Itota Codito nänö odömonte apænegainö ante nē eñëningä incæ wii godömenque eñente cædinque wadö ante wadæ gocä iñömö tōmengä ædö cæte Wængongui tönö godongämæ quëwenguingää. Wæætë Itota Codito nänö odömonte apænegainö ante godömenque nē eñente cædongä iñömö tōmengä iñömö Mæmpocä tönö ayæ tōmengä Wengä tönö godongämæ quëwengampa.

¹⁰ Wacä minitö weca pöninge mäninö Codito odömonte apænedinö ante odömonte apænedämaï ingampa, ante adinque minitö tōmengä ingante, Botö oncönë pö guie, ante änämaï iedäni. Ayæ, Waa quëwente pömi, ante änämaï iedäni. ¹¹ Edæ adocä ingante æcänö, Waa quëwente pömi, ante äna tōmengä mäningä wënæ wënæ cæyongante tōmengä tönö guëa cæte bai cæcampa.

Wäö iinque nänö angainö

¹² Botö minitö iminite godömenque nanguï älnente wæbo incæte mincayonta inte wentamömæ yewæmöimæ inte wii yewæmöinëmopa. Wæætë minitö weca eñacæ pöinëmo imopa. Ayæ minitö tönö awincadö awinca adinque botö apæneinëmo imopa. Mänömaï

cædinque botö, Mönö godongämæ eyepæ pöni watapæ tocæmöimpa, ante cæbopa. ¹³ Mönitö tönifamini eñëedäni. Wængongui ingante möni pönencabo tōmengä nänö nē ængaimöni inte mönitö iñömö mini pönencabo iñöminite, Waa quëwëedäni, ämönipa, ante yewæmömopa.

3 Wäo cadota ante nänö tömanta yewæmongainta

*Gayo ingante Wäo nänö
waa apænedö*

¹ Gayo botö nē waadebi
ēñēmi. Bitö botö nē nō
waadete pönēmi iñömite
botö nē aabo Picæmo mini
änömo inte, Acæbiimpa, ante
yewæmömopa.

² Botö nē waadebi ēñēmi.
Tömēmi önöwoca incæ waa
ēwocate quēwēmi bai bitö
baonga adobai waa ēñabi
quēwencæbiimpa, äninque
ayæ, Bitö quēwenguinö
ante bitö cōwē waa pōni
quēwencæbiimpa, ämopa.

³ Mönö tönīñadani pan-
cadaniya iñömö pōninque,
Gayo iñömö Itota Codito
nō pōni nänö angainö ante
cōwē nō pönēninque cæcampa,
ante apænedänitapa. Ayæ,
Gayo ñöwo godömenque
nōinö cægonte bai quēwengä
ingampa, ante apænedäni
ēñēninque nangui pōni
totabopa. ⁴ Botö wēmīni bai
imīni imīnitedö ante, Itota
Codito nō pōni nänö angainö
bai tömēnāni nōinö cægonte
bai quēwēnāni inānipa, ante
apænedäni ēñēninque botö
godömenque watapæ to-
quinque impa.

⁵ Botö nē waadebi ēñēmi.
Mönö tönīñadani incæ bitö
nē tæcæ adināni ināni
incæte bitö quīnö tömēnāni
beyæ ante cædinque cōwē
pönēninque ædæmō cæbi

imipa. ⁶ Codito ingante
godongämæ möni pönencabo
iñömönite mänināni wæætē,
Gayo nē waadete pönengä
ingampa, ante mönitö imönite
apænedäni ēñentamönipa.
Tömēnāni Wængongui ingante
nē cædāni inānipa cæbii. Bitö
tömēnāni inānite godö cæbi
æninque gomonga godāni
ininque waa imaimpa. ⁷ Edæ
tömēnāni iñömö Itota emöwo
beyænque tao godānitapa.
Mänömai goyönānite nē
ēñēnāmai cædāni dicæ
pönönāni æñānitawogaa.
⁸ Mänömai beyæ mönö
Wængongui nöingä nänö
angainö ante tömēnāni tönö
godongämæ cæcæimpa,
ante cædinque mänināni bai
ināni mönö oncö pönāni
adinque mönö, Pö guiite
cænte möedāni, anguēnemö
imompa.

Diotedepeto tönö Deëmetedio

⁹ Codito ingante mini
pönencabo iñöminite botö
minitö iminite do yewæmontabopa.
Incæte Diotedepeto iñömö,
Botö nē awēnē imopa, ante
nē cæinēnongä inte mönitö
imönite Baa äninque nänēnē
cæcä ingampa. ¹⁰ Minitö
weca botö pōninque tömengä
quīnö nänö cædö ante
edonque pōni apænebo
ēñencæminimpa. Edæ
tömengä mönitö imönitedö
ante ononquedö ante wēnæ
wēnæ apænecampa. Ayæ
mäninö ante wii eyepæ
impa, ante pönente ingä
ininque tömengä edæ mönö
tönīñadani pönāni adinque,
Pö guiite cænte möedāni,

änämaï ingampa töö. Wadäni guiquënë, Pö guite cænte möedäni, ancæte ante nē cæinēnāni inānite tōmengä adobaï, Cædāmaï iedäni, ante wææ angä ingampa. Ayæ mänōmaï cædäni adinque tōmengä, Mönitō Codito ingante möni godongāmæ pōnencabo iñōmōnite mīnitō gobæwedäni, angampa cæbii.

11 Botō nē waadebi eñēmi. Quinō wēnæ wēnæ i adinque bitō adodō cædāmaï iē. Wæætē quinō waa i adinque adodō cæe. Quinō waa impa, ante nē cædäni iñōmō Wængonguï wēnāni inānipa. Quinō wēnæ wēnæ impa, ante nē cædäni guiquënë Wængonguï ingante adāmaï inānipa.

12 Deëmetedio ingantedō ante tōmānāni waa apænedānipa. Wængonguï nōingä nānō quēwēnō bai Deëmetedio adobaï nōinō cæte quēwēnongä ingampa, ante acæimpa. Mönitō adobaï tōmengä ingante ante waa apænemōni imōnipa. Ayæ tōmengä ingantedō mönō äninō nō impa, ante do eñēmipa.

Wäo iinque nānō yewæmongaïnō

13 Mīnitō imīnite godōmenque nanguï äinente wæbo incæ yewæmōingō inte wēntamōmæ yewæmōimæ inte wū yewæmōinēmopa.
14 Wæætē bitō weca wantæ iñō pōninque botō ainēmo imopa. Pōmo ate botō bitō tōnō awincadō awinca adinque apænecæmōnaimpa.

15 Bitō piyænē cæte quēwencæbiimpa, ämopa. Mönō æmigoidi iñōmō quēwēnāni bitō imite, Waa quēwencæbiimpa, ante apænedānimpa. Mönō æmigoidi bitō weca quēwēnāni tōmānāni inānite wæætē bitō adocanque ingante adocanque ingante apænedinque, Waa quēwencæbiimpa, ante botō beyæ apænebi eñencædānimpa, ämopa. Māninque ante yewæmōmopa.

Codaa cadota ante nänö yewæmongainta

*Waa quëwencæminimpa,
ante Codaa yewæmongampa*

¹ Botö Itota Codito ingante nê cædömo inte Tantiago tönifabo Codaabo inömo imopa. Mæmpo Wængongui minitö iminite waadete pönëninque aa pecä pömini ininque minitö Itota Codito nempo nê ongömini inöminite botö, Acæminimpa, ante yewæmömopa. ² Wængongui waadete pönö piyænê cæcä ininque minitö tömengä nänö gänê entawënö ædæmö entawëninque nangui waadete pönente waa cæte quëwencæminimpa, ante yewæmömopa.

*Babæ ante nê odömonte
apænedäni*

(2 Pegodo 2.1-7)

³ Botö nê waadedömini ëñeedäni. Botö, Codito ængä beyænque mönö quëwëmämo æbänö i, ante quingæ yewæmoncæte ante cæyömete wadäni wënæ wënæ cædäni ate wædinque botö, Minitö wææ cæedäni, ante yewæmonguënëmo batabopa. Wængongui quimö inömonte tömengä inömö, Wede mini pönënö ante pönömo æninque minitö cöwë wææ aedäni, ante æmæwo pöni pædæ pönongä ænte entawëmompa. Ininque botö wæætê, Wede mini pönënö ante wææ cæcæminimpa,

ante yewæmonguënëmo intabopa. ⁴ Wængongui, Botö imote nê Baa änäni näni pante wæquinque wentamö mongænänipa, ante tömënäni inänite apænte äninque piingampa, ante do yewæmongatimpa. Tömënäni inömö minitö weca do awëmö pönänipa cæminii. Wængongui pönö waadete nänö cægäinö ante tömënäni wapiticæ cædinque, Minitö baonque towenque mini cæinënö ante önonque cæcæminimpa, ante cædinque Wængongui waadete pönö cæcampa, ante babæ ante odömonte apænedänipa. Ayæ Itota Codito adocanque mönö Tæiyæ Awënê inongante tömënäni inömö tömengä ingante Baa änänipa.

⁵ Minitö wæætê tömänö ante ëñënimini inöminite botö, Do mini ëñëninö ante wæætê wæætê adodö ante pönencæminimpa, ante cædinque adodö ante yewæmoncæ cæbo aedäni. Dodäni Equitobæ quëwëñönänite mönö Awënê ænte mäocä godäni ate tömengä nê wede pönënamäi inäni inänite edæ, Ömäe, ante capo wænogä wængädänimpa. ⁶ Ayæ anquedoidi nê awënëidi inönäni incæ pancadäniya tömënäni näni aagäinö incæ ñimpo cædinque tömënäni näni quëwengäinömö emö cædinque wadæ gogädänimpa. Adinque Wængongui, Botö apænte anguiönæ inque bayonte tömënäni inänite

botö pancæboimpa, ante
 ñowo iñomö gæguincamenca
 wodamai inguimenca tæi
 goti wīnīnque tōmēnāni
 inānite wēmō iñomō man-
 gui tee mōnete wææ
 cæcampa. ⁷ Ayæ Todōmä
 iñomō quēwengaināni tōnō
 Gōmoda iñomō quēwengaināni
 eyequei godongāmæ nāni
 quēwengaincabo nāni quēwengaincabo
 tōnō adobai wēnæ wēnæ
 cædinque nānōogængä ināmai
 iñongante godō mōnīnque ayæ
 godōmenque quingāmē bai
 wiwa tote quēwengadānīmpa.
 Mānōmai cæte quēwēnāni
 ate Wængongui angä gonga
 wææ ti wocæno gonte
 æmæwo wængadānīmpa.
 Mānōmai godō pangä nāni
 wængai bai ante odōmōnīnque
 Wængongui, Nē wēnæ wēnæ
 cædāni adobai gonga cōwē
 yædæ yædæ bæcoyōmō caate
 wæquinānidō anguēnē, ante
 mōnō imonte odōmoncæte
 ante cægacāimpa.

⁸ Ayæ wīlmonte bai
 mā pōnente nē odōmonte
 apænedāni iñomō ñowo
 mīnitō weca pōnīnque dodāni
 nāni cægai bai adobai
 pōni cædānīpa. Wiwa
 cædinque tōmēnāni wen-
 tamō mongænte bai edæ
 baö ñōmængui eñadānīpa.
 Awēnēidi inānite edæ Baa
 ānānīpa. Ayæ anque-
 doidi oōnædē ñāō iñomō
 quēwēnāni inānite edæ babæ
 ānīnque wēnæ wēnæ ante
 tedewēnānīpa. ⁹ Incæte

anquedo awēnē Mīguedo
 incæ tōmēnāni piinte nāni
 tedewēnō bai adobai ted-
 edāmai ingacāimpa. Mōitee

wodi baö iñi adinque an-
 quedo Mīguedo tōnō wēnæ
 awēnē iñomō edæ, Æbānō
 cæqui, ante guēadō guēa an-
 gadāimpa. Āñōnate Mīguedo
 iñomō, Botö nē apænte
 anguēnēmo imopa diyæ an-
 guimoo, ante pōnēnīnque
 guiñente wædinque wēnæ
 awēnē ingante, Wēnæ wēnæ
 cæcāimpa tōō, ante piinte
 ānāmai ingacāimpa. Wæætē,
 “Wængongui incæ bitō imite
 Baa angä eñencæbiimpa,”
 angacāimpa. ¹⁰ Ñōwodāni
 iñomō tōmēnāni adāmai
 inte nāni eñēnāmai inōnō
 ante edæ piīnīnque do wiwa
 tedewēnānīpa. Wæætē
 babæidi nāni eñēnonque
 ante eñēnīnque tōmēnāni
 mānīnonque ante nāni
 cædō beyæ wænte nāni
 ñōmænguinque godōmenque
 quingāmē bai cædānīpa.

¹¹ Tōmēnāni edæ nāni
 Ca ca wæquinque baquinō
 anguēnē. Cāinō wodi
 nānō gogainō incæ edæ
 do godānīpa. Ayæ Badāō
 wodi, Nangui æncæboimpa,
 ante cædinque tōmengä nānō
 oda cægainō incæ tōmēnāni
 iñomō adodō ante pogodo
 godinque, Godōmenque
 nangui æncæboimpa, ante
 oda cædānīpa. Ayæ Codee
 wodi, Awēnēidi inānite
 wido cæcæimpa, ante
 nānō cægainō bai cædinque
 ñōwodāni nāni wænguinque
 adobai cædānīpa.

¹² Mīnitō waadete pōnēnīnque
 godongāmæ ponte cæñōmīni
 iñāni iñomō guiñēnāmai inte
 adoyōmō ponte cænānīpa.

Minitö tönö godongämæ ongönäni beyænque mini cabo wentamö baate bai emömini awædö. Tömänäni, Nē aawēmōni imōnipa, ante babæ apænedinque nē cæninäni bai inäni inänite pædæ godönāmaī inäni inte tömēnānique ade cænte bai cædinque wīi nōinö ante odömonte apænedänipa töö. Ayæ waodäni, Cöönæ cæ tobaimpa, ante wæyönänite boguimancoo cöönæye emöñonte woboyæ pö wido cæ bai cædinque tömēnāni nāni, Pönömōni æncæminimpa, äninö ante pönönāmaī inte edæ babæ cædänipa. Ayæ awæ incayedē ömæcawæ i adinque do bæ wite mempoga wæniwæ bai inäni inte tömēnāni mempoga wænte bai inäni inte, Pönömōni cæncæminimpa, ante nē babæ änewēnāni inänipa. ¹³ Ayæ gäwapæno tadömengadæ ompota öñöñö mængonta mængonta cædinque ompota yabæ tayönöi edonque öñö ai bai tömēnāni wīwa cæyönäni wentamö nāni entawēnö adobai edonque pönī ongö acæimpa. Ayæ nēmö adodunque goquënë incæ oo tobæ wæænte wēmö ba bai tömēnāni adobai oda cæte wapiticæ godäni inte edæ tömēnāni nāni cōwē tadāmaī wæwenguinque mæ mämönte bai inömö edæ godäni inänipa.

¹⁴ Ayæ Adäö wodi nänö mömōidi wææ nänö mömōidi wææ nänö mömōcä ingaingä inte Ēnoco inömö tömengä Wængonguī beyæ

apænedinque dodäni babæ ante nē odömonte apænedäni inänitedö ante iimainö ante apænegacäimpa. “Mönö Awënë pongä apa quëwēnāni. Ayæ tömengä quinäni tæiyæ waëmö inäni adobai müido ganca mänimpodäni pöñönänite adopo adopo edæ pö pö cædinque önompo tipæmpoga mänimpoga pönäni inte bacoo inäni mönö Awënë tönö godongämæ poncædänimpa. ¹⁵ Tömengä mänömaī pöninque edæ tömämö imonte apænte ancæcäimpa. Wængonguī ingante nē Baa änäni inänite tömengä, Minitö mini wæwente baquinque botö imote Baa äninque edæ eñēnāmaī cæminipa töö, ancæcäimpa. Ayæ, Mini nē Baa änoncabo inömini inte mīnitö mini wæwente baquinque edæ botö imote piinte äninque wīwa äminipa. Ämo eñēmaimīnipa, ante edonque apænecæte ante mönö Awënë poncæcäimpa.” Mänömainö ante Ēnoco wodi wëenēnedē pönī angacäimpa. ¹⁶ Nöwodäni æbämē cædäni incæ nē babæ ante odömonte apænedäni inömö, Quimæ quëwëe, ante piinque piyænē cædāmaī inänipa. Taadö ante tömēnāni nämä nāni cæinewēnonque ante tee empote godänipa. Botö godömenque waa pönī cæbo aedäni, ante nämä ængö cædinque tedewēnänipa. Ayæ, Wadäni mönitö wædö ante pönö cæcædänimpa, ante babæ cædinque tömēnāni wadäni inänite waa ate bai

tededinque waa pōni cæte bai
godō apænedānipa cæminii.

*Nē pōnēmīni iñōmō iūmai
cæcæminimpa, ante*

17 Minitō guiquēnē botō nē
waademīni eñēedāni. Mōnō
Awēnē Itota Codito nānō nē
da godongaināni incæ, Æbānō
baquī, ante nāni apænegaīnō
ante iūmainō ante pōnēedāni.

18 Tōmēnāni iñōmō mīnitō
imīnite apænedinque, “Wodo
iūmæca iinque bayonte edæ
wadāni nāmā nāni tōinēwente
godōnō ante goquīnāni incæ
Wængonguī ingante Baa ante
badete toquīnāni inōnāni
inte edæ do poncædānimpa,”
ante apænedāni eñēmīnitapa.

19 Iināni nē badete todāni
iñōmō Wængonguī Ōnōwoca
ingante ewocadāmai ināni
inte edæ nāmā nāni cæinēnō
ante eñente cædānipa. Minitō
adocabomīni iñōmīnite
tōmēnāni, Nānēneto nānēnē
gocæminimpa, ante cædinque
pā cæte bai cædāni inānipa.

20 Botō nē waadedōmīni
edæ iūmai cæedāni. Minitō
mōnō Tæiyæ Waēmō
pōni inongā ingante wede
pōnēmīni inte mānīnō mīni
wede pōnēnō incæ dica tæi
gō cæte ongonca bai impa.
Ante adinque mīnitō oncō
dicaboga mænonte bai edæ
tæi piñænīnque godōmenque
cæedāni. Ayæ Wængonguī
Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca
ingante ewocadinque mīnitō,
Tōmengā æbānō angāā,
ante eñēnīnque mānīnonque
ante Wængonguī ingante
apæneedāni.

21 Minitō,
Mōnō Awēnē Itota Codito
pōnō waadete waa cæcā

beyænque mōnō wænāmai
inte cōwē wantæpiyæ
quēwengæimpa, ante æncæte
ante wānō cōmīnitawo.
Iinque Wængonguī nē
waadete pōnengā nempo
cōwē waadete pōnēnīnque
ongōedāni.

22 Pancadāniya guiquēnē,
Wabānō quēwenguīmoo, ante
guīñente wæyōnānite mīnitō
tōmēnāni inānite piinte adāmai
inte godō waadete waa
cæedāni.

23 Pancadāniya
guiquēnē gonga bæcōyōmō
oo goquīnāni iūmai impa,
ante adinque mīnitō wæætē,
Quēwencædānimpa, ante
odōmonte apænedinque
tōmēnāni inānite ō æmīni
beyænque quēwencædānimpa.
Wadāni guiquēnē wīwa
cædāni inte nāmā baō
wentamō mongænte bai
eñayōnānite mīnitō, Nāate
wæcæ wæ, ante guīñente
wædinque tōmēnāni weocoo
nāni nāadincoo incæ gam-
podāmai inte tōmēnāni beyæ
wæætē waadete godō waa
cæedāni.

*Wængonguī waēmō pōni
ēmōnongā ingampa, ante*

24 Minitō tæ go wæænte bai
oda cædāmai incæminimpa,
ante Wængonguinque eyepæ
pōni inongā inte tōō æmængā
ate mīnitō adiyæ ongonte bai
wede pōnencæminimpa. Ayæ
tōmengā adocanque eyepæ
pōni cædongā inte pōnō
badongā ate mīnitō waimīni
bamīni iinque mīnitō nanguī
pōni mīni watapæ toquinque
tōmengā nānō ñāō emōñōmō
ænte mæicā æicæminimpa.

25 Wængonguï adocanque
 pöni inongä inte mönö imonte,
 Quëwencæminimpa, ante nē
 Ængaingä ingampa. İninqe
 Itota Codito mönö Awënë
 nänö cægainö beyænque
 eyepæ bate quëwëmö
 iñömö mönö iimainö ante
 apænecæimpa. Wængonguï
 eñëmi. Bitö badongaincoo
 dæ añonte wëenë imämoque
 iñonte ñowopämo iñonte
 wapämo miimämo inque
 bayonte bitö adobique
 cöwë ñäö entawente tæi
 emöninque Awënë nē tæi
 piñæmi inömi inte tömäo
 iñömö quëwënäni inänite
 nē Änömi imidö angüenë,
 ante mönö apænecæimpa.
 Mänömaï baquïnö angüenë,
 ante botö, Amëë, ämopa.

Wäo ingante Itota Codito Nänö Odömongainö

*Wäo wiimonte bai nänö adi,
ante yewæmongainö*

1 Wëenëñedë quïnö wë wodonte bai ingatimpa, ante Itota Codito nänö odömongainö ante yewæmonte impa. Wængongui iñömö, Wantæ iñonte quïnö bai baquïi, ante, Itota tömengä ingante në cædäni inänite odömoncæcäimpa, ante cædinque Itota Codito ingante edonque odömongä agacäimpa. Ayæ Itota Codito wæætë tömengä anquedo ingante, Bitö Wäo botö në cæcä weca godinque odömömi acæcäimpa, ante da pönongä ponte odömongä atabopa. ² Botö Wäömo

guiquënë, Quïnö botö adinö tömänö incæ nö impa, ante yewæmömopa. Mäninö Wængongui nänö angainö ante Itota Codito incæ botö imote edonque odömongä adimo inte botö adobai wiimonte bai tömänö botö adinö ante, Nö impa, ante yewæmömopa.

3 Wængongui beyæ botö apænedö ante iï yewæmöintaa yewæmömopa. Mänintaa adinque në apænedäni nani toquinque. Ayæ mäninta botö yewæmöninö ante eñente cædäni nani toquinque. Edæ iïmai

baquiönæ wantæ iñö oo baquinö angüenë.

*Godongämæ nani pönencabo
tiæte ganca inäni beyæ Wäo
yewæmongampa*

⁴ Botö Wäömo inömo imopa. Atiabæ iñömö wayömö wayömö incæ Codito ingante godongämæ mini pönencabo önopmo æmæmpoque go mencabominiya acæminimpa, ante botö yewæmömopa.

Mönö Mæmpo Wængongui wëenëñedë në quëwengaingä inte ñöwo quëwengä incæ ayæ wantæpiyæ quëwencæcäimpa. Tömengä Önöwoca incæ önopmo æmæmpoque go mëwoga önöwocaidi bai ëwocadongä inte Wængongui nänö aacæ tæ contayömö tæcætawë inö në ongongampa. Iinque Mæmpocä tönö tömengä Önöwoca waadete pönö cæda ate minitö gänë entawencæminimpa.

⁵ Ayæ adobai Itota Codito edæ Wængongui ingantedö ante cöwë ædæmö pönï apænedongä inte wængä ate täno ñäni ömæmongaingä ingampa. Tömengä tömämæ awënë odeyeidi nani Tæiyæ Awënë Odeye inongä ingampa. Tömengä adobai mönö imonte në waadete pönënogä inte mönö wënæ wënæ cægäinö adinque tömengä wepæ inte mënongacäimpa. Tömengä adobai waadete pönö cæcä ate minitö gänë entawencæminimpa. ⁶ Ayæ Itota, Botö

Awënë Odeyebo nempo quëwëninque mïnitö botö tönö godongämæ aamini bacæminimpa, ante pönö badongacäimpa. Ayæ, Botö Mæmpo Wængonguï ingante cæcæminimpa, ante Itota pönö cæcä ate mönö Wængonguï quï, ante nê godömö bagaimö ïmompä. Tömengä ñäö bai ëmönongante mönö waocabo tömenganque ingante waa acäimpa. Tömenganque cöwë nê tæi piñænongä inte quingämenque quëwënanï ïñönänite tömengä tömänäni Awënë ïnogä ingampa, ante mönö cöwë angäimpa, ante Amëë, ante ämopa.

7 Eñeedäni, tömengä edæ boguïmancodë wæëñongabæ, tömänäni tömengä ingante acädänimpa.

Tömengä ingä nê tim-pogainäni incæ adobai tömengä ingante acädänimpa.

Ayæ tömämæ quëwënanï tömänäni tömengä ingante adinque Ca ca wæcädänimpa.

Mänömaï baquinö angüënë, ante botö, Amëë, ämopa.

8 Wængonguï Awënë adocanque Tömää nê Cægaingä inte ïmaï angampa. “Botö Tånobo ingaimo inte Tömämo inguïmo ïmopa.” Mänömainö ante nê angä ïñömö tömengä wëëñedë do quëwengä ingä ayæ wantæpiyæ quëwencæcäimpa.

Itota Codito nê ñäö bai ëmongaingä ingante Wäö nänö adö

9 Botö Wäömo ïnomo ïmopa. Minitö tönïñabo inte botö mïnitö tönö Awënë Odeye Itota nempo quëwëninque mönö tömengä tönö godongämæ aamö ïnömö ïmompä. Botö mïnitö tönö godongämæ wæwëmö ïmö incæte mönö wæntæye ïnämaï inte ee cæmompä. Wængonguï nänö angainö ante apænedinque ayæ, Itota mönö Codito ïnogä ingampa, ante, Nö impa, ante botö apænedö beyænque botö wää tæiwænë Patömoto ïñömö tee mönete bai quëwentabopa.

10 Wængonguï Awënë itädë ïñonte Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca incæ botö ïmote bæi ongonte bai cæyongä botö önöñabæ ïnö adocanque tedepämo todompeta nani ancadeca we öonte bai yedæ tē ëñentabopa.

11 ïmaï angantapa. “Bitö quïnö wïimonte bai abii, ante yewæmointaa yewæmoe. Yewæmöninque wayömö wayömö incæ Codito ingante godongämæ nani pönencabo önompo æmæmpoque go mencabodäniya ïñönänite tömënanï ïnänite da godöe,” ante angantapa. “Epeto quëwëñömö quëwënanï Ätämidöna quëwëñömö quëwënanï Pedegämo quëwëñömö quëwënanï Tiatida quëwëñömö quëwënanï Tadoditi quëwëñömö quëwënanï Pidadedepia quëwëñömö quëwënanï ayæ Daoditea quëwëñömö quëwënanï Codito ingante godongämæ nani pönencabo

näni cabo näni cabo iñönänite bitö tömönäni inänite ii bitö yewæmöninta da godömi æncædänimpa.”

12 Äñongante botö, Æcänö äna ëñëmo, ante dadi ëmænte atabopa. Dadi ëmæñömote yædo concædi ti wodönoincade oodo inte badöincade önompo æmæmpoque go mæa ganca ongoncade atabopa.

13 Ayæ yædo concædi ti wodönoincade ongöñömö adoyömö tæcæguedë adocanque nê Waocä ëñagaingä bai inte ongongä atabopa. Tömengä doyæncoo önöwa ganca incoo mongæninque ayæ tæcæënemæ inö pacadeyænta oodo inte badöi ëënëmængä ingantapa.

14 Tömengä ocabo tönö ocagui iñömö dayö näämænta pönï ëmö bai adobai encadinque yoguimö ñäö pönï ëmö bai adobai ñäö bai encacä ingantapa. Ayæ tömengä awinca incæ gonga wo bæcote bai ëmongä ingantapa. 15 Tömengä önöwa incæ yaëmenta bodonte näni änö gongapamö guii ocoi äñonte ñäö ëmö bai tömengä adobai ëwacä ingantapa. Tömengä tedeyongä æpæ mæ conta goyonte æpæ tē bai adobai tē ëñentabopa. 16 Tömengä önönempo tömempo incæ nëmöidi æmæmpoque go mæa ganca næængantapa. Ayæ tömengä önöne inö yaëmë tipængaa waingamë engamë ënedinque yædæ tadete ongongantapa. Ayæ tömengä awinca incæ nænque

nangui tamonte bai ñäö bai ëmongantapa.

17 Tömengä ingä adinque botö tömengä önöwa inö wænte bai tæ gowææntabopa. Tæ gowææñömo tömengä önompo tömempo inte botö imote gampodinque “Bitö guññënamai incæbiimpa,” ante äninque edæ, “Tömää badönämai iñedë botö Do Quëwengaimo imopa. Ayæ tömää iinque bayedë incæ botö Ayæ Pönï nê Quëwëmo incæboimpa,” ante angantapa. 18 Edæ “Botö nê

Quëwengaimo inömo inte nê wænimo incæ ñäni ömæmonte cöwë wantæpiyæ quëwëmo inömo imopa. Waodäni nê wænte godinäni näni wænte ongöñömö ongöñönänite botö, Cöwë wænämäi quëwencæminimpa, ante botö tæi piñæmämö inte nê æmo imopa.

19 “Mänömai beyæ bitö wiimonte bai bitö adinö ante quinö ñöwo i, ante quinö iincayæ ate baquii, ante yewæmöe ämopa. 20 Mänii nëmöidi önompo æmæmpoque go mæa ganca botö önönempo tömempo incæ mæ öñoncoo bitö adincoo ante, Æbänö i, ante bitö ëñënamai inönö ante botö edonque pönï apænebo ëñencæbiimpa. Botö imote godongämæ näni pönencabo önompo æmæmpoque go mencabodäniya iñönänite tömönäni inänite nê aadäni bai nëmöidi inänipa. Ayæ yædo concædi ti wodönoincade oodo inte badöincade önompo æmæmpoque go mæa ganca ongoncadecoo bitö ad-

incoo ante, Quinō bai inānii, ante botō adobaī bitō imite edonque pōni apænebo ate nē ēñēmi bacæbiimpa. Wayōmō wayōmō incæ botō imote godongāmæ nāni pōnencabo ōnompō æmæmpoque go mencabodāniya iñōmō tōmēnāni yædo concædi tī wodōnoincade bai adobaī inānīpa,” ante Waocā nē ēñagaingā iñōmō botō imote apænegacāimpa.

2

Godongāmæ nāni pōnencabo tiæte ganca ināni inānite Itota nānō ānō

Epeto iñōmō quēwēnāni inānite Itota nānō ānō

¹ Ayæ adocā godōmenque apænecantapa.

“Epeto iñōmō Wængonguī ingante godongāmæ nāni pōnencabo inānite nē aacā acæcāimpa, ante botō ānō ante iīmaī yewæmōe āmopa. ‘Botō edæ nēmōidi ōnompō æmæmpoque go mēa ganca botō ōnōnempo tōmempo nē nææmo imo inte botō adobaī yædo concædi tī wodōnoincade oodo inte badōincade ōnompō æmæmpoque go mencadea incade ongōñōmō adoyōmō tæcæguedē nē cægōmo iṃopa.

² “Minitō æbānō cæminii, ante do ēñēmopa. Edæ nanguī pōni cædinque minitō wæntæye ināmaī inte ee cæminīpa. Minitō wīwa cædāni inānite Baa ante quēwēmīnīpa, ante do

ēñēmopa. Ayæ Wængonguī nānō nē da godongaimōni imōnīpa, ante nē ānāni incæte ināmaī iñōnānite minitō, Nāwangā inānii, ante ēñencæte ante apænte adinque, Tōmēnāni babæ ānānīpa, ante ēñente wæmīnitapa. ³ Minitō wæntæye ināmaī inte ee cæminī imīnīpa. Ayæ botō emōwo apænete beyænque wæwēmīni incæte godōmenque godōmenque cædinque minitō mīmōnē nangæ badāmaī imīnīpa, ante do ēñēmopa.

⁴ “Incæte adoque pōni minī cædinō wīi waa abopa. Minitō edæ wīi wēenēñedē bai ædæmō waadete pōnēmīni imīnīpa, ante awædō. ⁵ Edæ minitō waa cædimīni imīni incæte nōwo wæætē wēnæ wēnæ cæminī bamīni awædō. Mānīnō ante pōnēedāni. Mānīi minī wēnæ wēnæ cædinō ante, Ancaa wæwente awædō, ante pōnente nīmpo cædinque minitō wēenēñedē minī waa cægai bai adobaī cæte quēwēedāni āmopa. Āmo ēñēnīnque minitō minī wēnæ wēnæ cædinō ante wædāmaī imīni adinque botō minitō weca pōmaīmopa. Pōnīnque minī yædo concædi tī wodōnoincade nānō ongōñōmō ongōñonte botō ō ænguīmodō anguēnē. ⁶ Incæte adoque minī cædinō guiquēnē waa abopa. Minitō edæ Nīncodaitaidi nāni ānāni

näni cædö ante adinque piinte iminipa. Botö adobaï tömënäni näni cædö ante adinque piinte imopa.

7 “Wayömö wayömö incæ botö imote godongämæ näni pönencabo inänite Wængongui Önöwoca quinö angää, ante tömengä nänö änö ante nē ēamonca imini inte ēñēedäni. Wængongui waa gönea iñömö mäniñömö adowænque quēwenguïwæ pædiwæ iwæmpa. Tæi ēmonte nē gänä cædäni inänite botö iñömö, Mäniwæ inca cæncæminimpa, ante pædæ godoncæboimpa, ante mäniñque ämopa,” ante Waocä nē ēñagaingä iñömö botö imote apænegacäimpa.

Ætämidoña iñömö quēwënäni inänite Itota nänö änö

8 Ayæ adocä godömenque apænecantapa.

“Ætämidoña iñömö Wængongui ingante godongämæ näni pönencabo inänite nē aacä acæcäimpa, ante botö änö ante iimaï yewæmöe ämopa. Tömää badönämaï iñedē botö Do Quēwengaimo imopa. Ayæ tömäa iñque bayedē incæ botö Ayæ Pöni nē Quēwëmo incæboimpa. Botö nē wænimo incæ ñöwo wæætē ñäni ömæmongaimo imopa.

9 “Minitö wæwëmini inte adobaï ömæpomini iminipa, ante botö do ēñēmopa. Incæte minitö nö ēamini iminipa. Oodeoidi pancadäniya, Mönitö Wængongui ingante möni pönencabo imönipa, ante nē

änäni incæte wii mänömaï inänipa. Tömënäni minitö iminite ancaa piinte babæ änewënäni inänipa, ante botö do ēñēmopa. Mäniñäni iñömö Tatäna ingante näni ēñencabo inte mänömaï cædänipa töö. 10 Minitö quinö beyæ wæwencæ cæmini imini incæte guññänämaï iedäni. Tatäna incæ, Æbänö cæminii, ante acæte ante cæcä beyænque waodäni pancaminiya iminite tee mönecædänimpa. Önompo tipæmpoga eönæ iñonte wæwenguimini iminipa. Inique minitö mini wænguinque wæmini incæ cöwē pönëniñque ædæmö cæedäni. Mänömaï nē cæmini inique botö, Mini cöwē quēwenguinta, ante poganta bai minitö iminite pönömo æmaïminipa.

11 “Wayömö wayömö incæ botö imote godongämæ näni pönencabo inänite Wængongui Önöwoca quinö angää, ante tömengä nänö änö ante nē ēamonca imini inte ēñēedäni. Wadäni adopoque wæninqe näni mempoga wænguimämo bai tæi ēmonte nē gänä cædäni iñömö wæætē mempoga wænämaï incædänimpa, ante mäniñque ämopa,” ante Waocä nē ēñagaingä iñömö botö imote apænegacäimpa.

Pedegämo iñömö quēwënäni inänite Itota nänö änö

12 Ayæ adocä godömenque apænecantapa.

“Pedegämo iñömö Wængongui ingante

godongämæ nāni pönencabo
inānite nē aacā acæcäimpa,
ante botö änö ante iimaï
yewæmöe ämopa. Botö
edæ yaëmë tipængaa
waingamë engamë
näæmo imopa.

13 “Ædönö quëwëminii,
ante botö do ëñëmopa.
Tatāna containpa ongonte
nänö aayömö adoyömö
mīnitö quëwëminii imini
incæte botö imo edæ
ñimpo cædāmaï quëwëminii
iminipa. Mīni quëwëñömö
Tatāna adoyömö quëwengä
ininqe, Antipato edæ botö
änö ante cōwë pönëninque
ædæmō apænedongä
iñongante māniñömö
quëwënāni tōmengä ingante
wænönāni wængantapa.
Tōmengä wæñedë incæ
mīnitö botö imote edæ,
Dicæ pönëmogaa, änāmaï
iminipa.

14 “Incæte panca
mīni cædinö wīi waa
abopa. Edæ pan-
camīniya docä Badäo nänö
odömonte apænegaïnö
ante ëñëwëminii awædö.
Tōmengä iñömö, Badaco
godö cæcä beyænque
idægoidi tee tēwate bai
oda cæcædänimpa, ante
cædinque adocä Badaco
ingante odömonte apænecä
ëñente cægacäimpa.
Wadāni, Mōnitö wængonguï
cænguï impa, ante nāni
cönönï ante, Mīnitö
cæedāni, ante Badaco
iñömö idægoidi inānite
odömonte apænegacäimpa.
Ayæ onquiyænāni tönö
godö towente cæedāni, ante

odömonte apænegacäimpa.
15 Ayæ pancamīniya
adobaï Nincodaitaidi
nāni odömonte apænedö
ante ëñëwëminii awædö.
16 Mānōmaï beyæ mīni
wënæ wënæ cædinö
ante, Anca wæwente
awædö, ante pönente
ñimpo cæedāni. Mīnitö
mīni wënæ wënæ cædinö
ante wædāmaï imini ad-
inque botö wantæ iñonte
mīnitö weca pōmaïmopa.
Pōninque tōmënāni nāni
odömonte apænedö ante
nē ëñëwënāni iñönānite
botö önöne incæ yaëmë
ënedinque yædæ taded-
inque guëadö guëa
cæcæboimpa.

17 “Wayömö wayömö
incæ botö imote godongämæ
nāni pönencabo inānite
Wængonguï Önōwoca quīnö
angāa, ante tōmengä nänö
änö ante nē ëamonca imini
inte ëñëedāni. Tæï ëmonte
nē gänä cædāni inānite
cænguï mānāa nāni an-
gainö botö wë wodönï
cænguï iñonte godömo
ænte cæncædänimpa.
Adodāni inānite adobaï
dica nāamæntaca godömo
æncædänimpa. Wa ëmōwo
ante pemōninque māninca
yewæmonte ingäimpa. Nē
ænānique māniwo ëñënāni
inānipa,” ante māninque
ämopa,” ante Waocä nē
ëñagaingä iñömö botö imote
apænegacäimpa.

*Tiatida iñömö quëwënāni
inānite Itota nänö änö*

18 Ayæ adocä godömenque
apænecantapa.

“Tiatida iñömö Wængongui ingante godongämæ nāni pönencabo inānite nē aacā acæcäimpa, ante botö änö ante iñmai yewæmōe ämopa. ‘Botö edæ Wængongui Wëmo inömo imopa. Botö awinca incæ gonga wo bæcote bai nē emōmo imopa. Botö önöwa incæ yaëmenta bodonte nāni änö bai ñäö bai nē ewabo imopa.

19 “ ‘Minitö æbänö cæminii, ante mini waadete pönönö ante mini wede pönönö ante wadāni inānite mini waa cædö ante botö do eñëmopa. Minitö wæntæye ināmai inte ee cædinque godongämæ cæmini iminipa, ante ayæ, Wëenëñedë do waa cædimini inte ñöwo godömenque waa cæmini iminipa, ante adobai do eñëmopa. ²⁰ Incæte adoque pönī mini cædinö wii waa abopa. Onquiyængä Etabete nē emongä iñömö edæ, Wængongui beyæ nē apænebo, ante nämä incæ nē angä ingante wido cædāmai imini inte wæætë tömengä ingante ayæ godömenque Ao äminipa töö. Iñæmpa tömengä iñömö botö imote nē cædāni inānite nänö odömönte apænedö beyænque oda cæte gocædänimpa, ante cæcä beyæ tömënāni onquiyænāni tönö godö towente cædänipa. Wadāni, Mönitö wængongui cængui impa, ante nāni cönönī cænānipa töö. Mänömai cæcædänimpa, ante

mäningä onquiyængä odömönte apænecäimpa.

21 “ ‘Tömengä nänö towente cædimāmo ante, Botö wënæ wënæ cæbo inte ancaa wæwente awædö, ante pönente wabänö ñimpo cæquiringä, ante botö tömengä ingante ee pänāmai intabopa. Incæte tömengä nänö wënæ wënæ cædö ante wædāmai quëwengä ingampa. ²² Iñique botö, Tömengä ingante cæbo beyænque wënæ wënæ bate wæwencæcäimpa, ante cæcæboimpa. Ayæ tömengä nänö odömönte apænedinö bai nē eñente cædāni iñömö tömengä tönö nāni guëa godö möwëninö ante, Mönitö wënæ wënæ cæmōni inte ancaa wæwente awædö, ante pönente ñimpo cædāmai ināni iñique tömënāni inānite adobai botö cæbo beyænque nangui wënæ wënæ bate wæwëmainānipa. ²³ Tömengä wënāni inānite wænömo wæncædänimpa. Iñique wayömö wayömö incæ botö imote godongämæ nāni pönencabo tömancabodāniya iñömö, Botö incæ tömënāni nāni mimöno tönö ocaidë, Æbänö pönënāni, ante nē eñëmo inömo imopa, ante eñencædänimpa. Ayæ minitö cædi bai ante adinque botö wæætë adobai minitö tömämīni iminite cæcæboimpa.

24 “ ‘Wamīni pan-camīniya guiquënë Tiatida

iñömö quëwëmini inte mäningä onquiyängä nänö odömonte apænedö ante minitö nê pönënamäi iminipa. Ayæ Tatäna wë wodonte nänö angainö ante ëñënamäi iminitapa. Ìnque botö minitö iminite ìimäi ämopa. Minitö teëmë mongæncoo mongænte gote bai wädämaï incæminipa, ante wadö ante änämaï incæboimpa. ²⁵ Wæætê botö ocæ ëmænte wæenganca minitö edæ do mini pönëno ante ñimpo cædämaï ìedäni. Mäningue ämopa.

²⁶ “ Ìnguipoga ìnque baganca ædänidö botö äno nê cædönäni inte tæi ëmonte nê gänä cædäni inänite botö pönö cæbo ate tömënäni nämä tæi piñænäni badinque tömämæ quëwënäni inänite nê änäni bacædänimpa. ²⁷ Botö Mæmpo botö imote pönö cæcä beyænque Awënë badinque nämä tæi piñænte inte nê ämo bai botö adobai tömënäni inänite pönö cæbo beyænque awënëidi badinque aacædänimpa. Tæiyæ awënë tömengä nempo quëwënäni inänite aacä bai tömengä iñömö tömämæ quëwënäni inänite, ìimäi cædäni, ante aacæcäimpa. Dai inte bæte cængæmö tæi ænacä nancate bai cædinque tömengä adobai wabæca wabæca quëwënäni inänite nangui pante cæcæcäimpa.

²⁸ Mäninäni inänite botö adobai wadaamö ñäo bayonte apäimö incæ godömo æncædänimpa.

²⁹ “ ‘Wayömö wayömö incæ botö imote godongämæ nani pönencabo inänite Wængongui Önöwoca quinö angää, ante tömengä nänö äno ante nê ëamonca imini inte ëñëedäni,’ ante mäningue ämopa,” ante Waocä nê ëñagaingä iñömö botö imote apænegacäimpa.

3

Tadoditiidi inänite Itota nänö äno

¹ Ayæ adocä godömenque apænecantapa.

“Tadoditi iñömö Wængongui ingante godongämæ nani pönencabo inänite nê aacä acæcäimpa, ante botö äno ante ìimäi yewæmoe ämopa. ‘Wængongui Önöwoca incæ onompo æmæmpoque go mëwoga önöwocaidi ewocadongä ingampa. Botö iñömö tömengä ingante nê ewocate quëwengäimo inte nëmöidi onompo æmæmpoque go mëa ganca inäni nê næænte ingäimo imopa.

“ Ìnque, Minitö æbänö cæminii, ante do ëñëmopa. Minitö müimini quëwëminipa, ante wadäni apænedäni incæte minitö wii waa cæte quëwëmini inte do wængainäni bai iminipa töö. ² Edæ, Botö Wængongui ayongä mini cædinö wii eyepæ cæminipa, ante adinque

botō, Nāni ōmæmōedāni, ante āmopa. Nāni ōmæmōninque mīnitō, Ayæ mīināni quēwēnāni incæ nē wæncæ cædāni bai badāni incæte tōmēnāni wænāmai inte wæætē tæimō bacædānimpa, ante cæedāni. ³ Mānōmai beyæ, Quiēmē do ænimini bai imīnii, quiēmē ante do ēñēmīnii, ante mānīnō ante wæætē adodō ante pōnēedāni. Pōnēninque mīnitō mānīnō ante ēñente cæedāni. Ayæ mīni wēnæ wēnæ cædinō ante, Anca wæwente awædō, ante pōnente ñimpo cæedāni. Wæætē mīnitō wīi ñāni ōmæmonte bai imīni ate wædinque botō incæ mīnitō weca awēmō nē ængā bai pōmaimopa. Ayæ, Awēmō nē ængā æyedēnō ponguingāā, ante ēñēnāmai ināni bai botō adobai mīnitō ēñēnāmai iñōmīni mīnitō weca awēmō ponguimo apa quēwēmīnii.

⁴ “Incæte Tadoditi iñōmō mīni quēwencabo iñōmīnīte pancadāniya tōmēnāni weocoo wentamō nāmōnāmai bai inīnāni inte nē waa cæte quēwēnānipa. Mānīnāni waa cæte quēwēnāni beyæ eyepæ inōnāni inte weocoo nāāmæntacoo mongænte botō miñæ gocædānimpa. ⁵ Nē tæi emonte gānā cædāni iñōmō adobai weocoo nāāmæntacoo mongæncædānimpa. Ayæ, Quēwenguīta, ante Wængonguī nānō yewæmongaintaa mānīnāni emōwo do yewæmōi iñinque

botō cōwē wadæ cædāmai incæboimpa. Wæætē botō Mæmpo Wængonguī weca ayæ tōmengā anquedoidi weca botō, Iināni botō miñæ gogaināni inānipa, ancæboimpa.

⁶ “Wayōmō wayōmō incæ botō imote godongāmæ nāni pōnencabo inānite Wængonguī Ōnōwoca quīnō angāā, ante tōmengā nānō ānō ante nē ēamonca imīni inte ēñēedāni,” ante māninque āmopa,” ante Waocā nē ēñagaingā iñōmō botō imote apænegacāimpa.

*Pidadedepiaidi inānite
Itota nānō ānō*

⁷ Ayæ adocā godōmenque apænecantapa.

“Pidadedepia iñōmō Wængonguī ingante godongāmæ nāni pōnencabo inānite nē aacā acæcāimpa, ante botō ānō ante iīmai yewæmōe āmopa. ‘Botō edæ nē Tæiyæ Waēmō ingaīmo imopa. Nō ante cægaīmo inte botō docā Awēnē Dabii nānō wi ænequī nē næængaīmo imopa. Iñinque quīnō odemō botō wi ænebo incæ mānīnemō wacā ædō cæte tee mōnequingāā. Ayæ quīnō odemō botō tee mōnebo incæ mānīnemō wacā ædō cæte wi ænequingāā.

⁸ “Mīnitō æbānō cæmīnii, ante do ēñēmopa. Mīnitō cæcæmīnimpa, ante botō odemō wi ænete bai cæbo aedāni. Æcānō mānīnemō wæætē tee mōnequingāā. Edæ dæ angampa. Mīnitō

wii tæi piñæmini imini incæte botö angainö ante eñente cæmini inte botö emowo ante, Dicæ eñemöniyaa, ante anamaï inimini iminipa. Botö do eñemopa. ⁹Möni oodeocabo imöni incæ pancadaniya, Mönitö Wængongui ingante möni eñencabo imönipa, anani incæte inamaï inänipa. Wæetë tömënäni iñömö babæ anewënäni inänipa. Tatana ingante nani eñencabo inänipa töö. Botö godö cæbo ate adodäni minitö weca ponte minitö önöwa gäänë ædæ wææncædänimpa. Ayæ, Botö minitö iminite nê waadete pönengaimo imopa, ante botö godö odömömo eñencædänimpa. ¹⁰Minitö iminite, Ee cædinque wæntæye inamaï iedäni, ante botö angainö ante eñente nê cædimini imini adinque botö wæetë minitö iminite wææ aacæboimpa. Ingui-poga quëwënäni tömänäni nani wæwenguimämo ancaa baquinö anguënë. Edæ Tatana, Æbänö quëwënänii, ante acæte ante cæcä ate nani wæwënedë botö iñömö, Minitö wæwënämaï incæminimpa, ante minitö iminite wææ aacæboimpa.

¹¹ “ ‘Botö oo ocæ emænte ponguimo imopa. Wængongui poganta nänö godonguinta, ante minitö iminite godongä æncæminimpa. Mäninta mini ænguinta iñömö wacä ænämaï incæcäimpa, ante

minitö mini entawënö ante godömenque godömenque ñimpo cædämaï iedäni. ¹²Botö cæbo ate waodäni tæi emonte nê gänä cædäni iñömö tömëmö Wængongui tæiyæ waëmö oncönë wantæpiyæ quëwenguinänidö anguënë. Tömënäni Wængongui weca cöwë quëwente taodämaï incædänimpa. Tömënäniya botö Wængongui emowo yewæmoncæboimpa. Mii Eedotadëe nani añömö iñömö botö Wængongui nänö quëwëñömö iñonte mänii tömengä nänö quëwëñömö incæ öönædë inö da pönongä wæængæimpa. Mänii Wængongui nänö quëwëñömö emowo botö adobai tömënäniya yewæmoncæboimpa. Ayæ botö wawo botö ñowo pemongaiwo adobai tömënäniya yewæmoncæboimpa.

¹³ “ ‘Wayömö wayömö incæ botö imote godongämæ nani pönencabo inänite Wængongui Önöwoca quinö angää, ante tömengä nänö änö ante nê eamonca imini inte eñëedäni,’ ante mäninque ämopa,” ante Waocä nê eñagaingä iñömö botö imote apænegacäimpa.

Daoditeaidi inänite Itota nänö änö

¹⁴ Ayæ adocä godömenque apænecantapa.

“Daoditea iñömö Wængongui ingante godongämæ nani pönencabo inänite nê aacä acæcäimpa, ante botö änö ante iimaï yewæmöe ämopa. ‘Botö

ëmöwo Amëë, ante pe-
mongaimo inte botö
cöwë, Näwangä impa,
ante nē cöwë ædæmō
apænegaïmo imopa.
Wëēnēñedē Wængongui
nänö badongäñedē
mänifedē botö tömengä
tönö godongämæ badon-
gaimo beyænque tömengä
nänö badongaincoo
tömancoo Awënē badinque
botö nē ämo imopa.

15 “ ‘Minitö æbänö
cæminii, ante do ëñëmopa.
Yoguiþæ bai inämaï imini
incæte ocoi ämæ bai adobaï
inämaï iminipa töö. Inämpa
yoguiþæ bai iminipa diyæ
waa aquimoo. Edæ ocoi
ämæ bai iminipa diyæ waa
aquimoo. ¹⁶ Minitö yoguiþæ
bai inämaï imini incæte ocoi
ämæ bai inämaï imini inte
wæætē wii eyepæ cæmini
inte gänē ämæ bai iminipa
töö. Mänömaï beyæ botö
edæ tömëmo önönē towæ
tänonte bai minitö iminite
adobaï wido cæcæ cæbo
apa quëwëminii. ¹⁷ Minitö,
Mönitö nanguï ëamöni
imönipa, ante äminipa.
Edæ, Tömëmöni mäincoo
gæte da wëninque eyepæ
ëamönipa, ante äminipa.
Inämpa mäninö ante
wapiticæ pönente äminipa.
Minitö mini wæwënö incæ
ëñënämaï iminipa töö.
Minitö æbänö bate cæminii,
ante adinque wadäni,
Minitö wodi, ancädänimpa.
Ömæpodäni bai imini inte
minitö babetamönäni bai
imini inte ömaadäni bai imini
incæte, Mänömaï imönipa,

ante ëñëminiyaa.

18 “ ‘Mänömaï beyæ
botö, Iïmaï cæedäni, ante
waadete ämopa. Botö pönö
cæbo beyænque minitö
wæætē waa bate bai nan-
gui cæcæminimpa, ämopa.
Mäninö botö pönö cædö
inömö oodo gongapamö
aca podonte ate waëmö
oodo bate bai impa. Inique
minitö, Mönitö nanguï
ëamöni bacæmönimpa,
ante cædinque botö weca
ponte tömëmo oodo
ante godonte æedäni.
Ayæ, Ömaamöni inämaï
incæmönimpa, ante guingo
imönämaï incæmönimpa,
ante minitö botö weocoo
näamæntacoo godonte ænte
mongæedäni. Ayæ minitö,
Awinca waa acæimpa,
ante cædinque tömëmo aw-
inca cönömöimæ godonte
æninque cönömöedäni.

19 “ ‘Botö nē waadete
pönënäni inänite botö piinte
ämo inte adobaï pante cæbo
imopa cæminii. Minitö nan-
gui cædinque mini wënæ
wënæ cædinö ante, Ancaa
wæwente awædö, ante
pönente ñimpo cæedäni.
²⁰ Ëamonca ëñëedäni. Botö
incæ odemö yabæ inö
ongonte bai waomini
mimöno a ongöninque, Wi
ænequi, ante aa peyömo
waocä æcämenque incæ
ëñëninque odemö wi ænete
botö imo, Pö guiie, angä
ininque botö inömö edæ
tömengä mimönē pö gui-
icæboimpa. Tömengä mimö
botö oncö bai inönte botö

tömengä tönö cænte bai cöwë quëwencæboimpa. Ayæ tömengä wæætë botö tönö cænte bai cöwë quëwencæcäimpa. ²¹ Botö tæi ëmonte në gänä cægäimo inte botö Mæmpo nänö aacæ tæ contaïmpaa tömengä tönö guëa tæ contagäimo bai në tæi ëmonte në gänä cædäni iñömö adobai botö tömëmo aacæ tæ contayömo botö tönö godongämæ tæ contacædänimpa, ante ämo adopaa tæ contaquinäni.

²² “Wayömo wayömo incæ botö imote godongämæ näni pönencabo inänite Wængongui Önöwoca quïnö angää, ante tömengä nänö änö ante tömënäni në ëamonca imini inte ëñëedäni,” ante mäninque ämopa,” ante Waocä në ëñagaingä iñömö botö imote apænegacäimpa.

4

Öönædë iñömö Wængongui ingante watapæ apænedäni

¹ Botö Wäömo inömo inte ayæ ate æmö ayömote öönædë inö odemö wi ænete atabopa. Todompeta näni ancadeca we öonte yedæ tæ bai tedepämo täno botö ëñëninö iñömö ñöwo wæætë adopämo botö imote iïmai äninque, “Iñömö pö æe. Æñömite botö, Ayæ ate quïnö baquënë inguüi, ante bitö imite edonque odömömo acæbiïmpa,” angantapa.

² Mäninö ante äñongä Wængongui Önöwoca incæ

botö imote bæi ongonte bai cæyongä botö wüimonte bai adinque iïmai atabopa. Öönædë inö Awënë tæ contaïmpa ayömo adocanque mäniñömö tæ contacä atabopa. ³ Mäningä adoyömo në tæ contadongä iñömö dica ñäö bai ëmonca bai adobai ëmongä ingantapa. Aatape näni äninca bai codönadina näni äninca bai mäninca mencaa ñäö bai inca bai tömengä adobai ëmongä ingantapa. Awënë tæ contaïmpa iñömö daimë dica bai etëmedada näni äninca ëmonca bai inte æidämæ waimë pönï gongämënimpa. ⁴ Mänimpa Awënë nänö aacæ tæ contaïmpa waimpacoo bæinticoatodo ganca mänimpopacoo mäniñömö godämæ a ongompapa. Adopacoo iñömö në aadäni në Picænäni bæinticoatodo ganca mänimpodäni tæ contadinque näämëntacoo mongæninque poganta oodo inte badöinta da wencate a ongönänitapa. ⁵ Awënë tæ contaïmpa inö näinte yædæ yædæ ta gote detæbo tæi tæi tæ tëñonte yedæ pönï änimpa. Ayæ Awënë tæ contayömo tæcætawë inö ti wodönoincade öonpo æmæmpoque go mencadea wocædöincadecoo a ongönimpa. Wængongui Önöwoca incæ öonpo æmæmpoque go mëwoga önöwocaidi bai ëwocadongä inte mänincadecoo bai ingampa.

⁶ Ayæ Awënë tæ contaïmpaa tæcætawë inö adobai gäwapæntibæ bai iñonte

awocawænta bai inimpa. Ayæ Awënë tæ containpa iñömö mīnāni quēwēnāni mēnaa go mēnaa ināni godāmæ a ongönānitapa. Mānīnāni iñömö tæcætawē inö önöñabæ inö tōmāo awinca emōnāni atabopa. ⁷ Tānocā mīngā quēwengā botō adingā iñömö neōō bai emongampa. Ayæ wacā mīngā quēwengā botō adingā iñömö wagada mæmpo bai emongampa. Wacā mīngā quēwengā botō adingā iñömö tōmengā awinca waocā awinca bai emongampa. Ayæ tōmangā mīngā quēwengā botō adingā iñömö guingāmōwæ pao pao gocā bai atabopa. ⁸ Mēa go mēa mīnāni quēwēnāni incæ adocanque adocanque onompo æmæmpoque go adoguēnepænque emænte quēwēnāni inānipa. Ayæ adodāni inte tōmēnāni baonga godāmæ tōmanga nanguī pōnī awinca emonte ænōmengadænguēnepæ incæ awinca adobai emōnānipa. Mānīnāni edæ itædē woyowotæ ñimpo cædāmaī inte iīmaī ante ämotamīni änānipa. “Bitō Tæiyæ Waēmō Awënë imidō, bitō Tæiyæ Waēmō Awënë imidō, ante ämōnipa.

Wængonguī Awënë bitō adobique Tōmāā nē Cæbi inte

wēēnēñedē do nē quēwengāimi imi ñōwobi adobi inōmi inte ayæ wantæpiyæ cōwē quēwencæbiimpa.”

Ante ämotamīni ante cōwē änānipa.

⁹ Awënë tæ containpaa nē tæ contadongā inte nē wantæpiyæ cōwē quēwengāingā ingante apænedinque mēa go mēa mīnāni quēwēnāni iñömö iīmaī ante apænedānipa. Bitō ñāō emōmi imipa, ante apænedinque tōmēnāni, Bitō imite waa amōnipa. Mōnitō bitō imi waa ate pōnente apænemōnipa, ante apænedānipa. ¹⁰ Mānōmaī ante apæneyōnāni nē aadāni nē Picænāni iñömö bæinticoatodo ganca mānimpodāni Awënë tæ containpaa nē tæ contadongā inte nē wantæpiyæ cōwē quēwengāingā weca ædæ wææninque tōmengā ingante, Bitō Wængonguī Awënë imidō anguēnē, ante watapæ apænedinque tōmēnāni poganta gā æncadinque Awënë tæ containpa gāänē cō cædinque iīmaī ante ämotamīni ante änānipa.

¹¹ “Bitō iñömö mōnitō Wængonguī Awënë imidō, ämōnipa. Bitō badōinēnō, ante pōnente ingāimi inte öönædē ongönāni tōnō inguipoga ongönāni tōnō tōmānāni inānite badongāimi imipa.

Bitō wīi badōmi bai tōmānāni badongaināni quēwēnāmaī dæ ancædōnānimpa.

Mānōmaī beyæ bitō eyepæ inōmi iñōmite, Bitō ñāō emōmidō anguēnē, ante mōnitō bitō imite waa amōnipa.

Bitō nāmā tæi pīñænte nē
cæbi imidō, ante bitō
imate āmōnipa,”
ante āmotamīni ante ānānipa.

5

*Wængonguī Codotedo
yewæmōinta wi æmpocampa*

¹ Ayæ Awēnē nānō aacæ tæ
contaimpaa nē tæ contacā
iñōmō tōmengā ōnōnempo
tōmempo incæ yewæmōinta
dadi ompointa næængā
atabopa. Māninta tipāataa
yewæmōinta impa. Adotaa
yæwedeta iñōmō guiñenca
baī inte tee bædinta ōnempo
æmæmpoque go mentaa
inimpa. ² Ayæ Wængonguī
anquedo adocanque nē tæi
ēmongaingā inte yedæ aa
pecā atabopa. “Māninta
dadi ompointa wi æmpoquī,
ante æcānō nō waa pōni
inongā inte eyepæ inte tee
bædedinta wāa wāa ænete wi
æmpoquingā,” angantapa.

³ Ayæ ōönædē incæ ingui-
poga incæ tadōmengadænga
incæ cōwā ayōnāni, Æcānō
māninta wi æmpoquingā,
cæncadenta inō æcānō
aquiringā, ante edæ dæ
angantapa. ⁴ Æcānō nō
waa pōni inongā inte eyepæ
inte dadi ompointa wi
æmpoquingā iñōmō edæ dæ
angampa. Cæncadenta inō
æcānō aquiringā ante dæ
angampa, ante adinque nan-
guī pōni Ca ca wætabopa. ⁵ Ca
ca wæbo adinque nē aadāni
nē Picænāni iñōnāni ado-
canque nē Picængā incæ botō
imo, “Wædāmaī iē. Wæætē

cōwā ae, angantapa. Ado-
canque onguīngā iñōmō
māninta wi æmpoquingā a
ongongampa. Awēnē Dabii
Pæingā incæ tōmengā iñōmō
docā Oodaa pæināni nāni
cabo iñonte nē nēōō baī
tæi ēmōnongā inte nē gānā
cæcā ingaingā ingampa.
Tōmengā iñōmō edæ eyepæ
inte tee bædedinta ōnempo
æmæmpoque go mentaa wi
æmpodinique dadi ompointa
wi æmpocæcāimpa,” angan-
tapa.

⁶ Ayæ Wængonguī Codotedo
nāni wænōnāni nē wæningā
baī ingā atabopa. Tōmengā
Awēnē Wængonguī nānō aacæ
tæ contayōmō tæcæguedē
ongōñongā mīināni quēwēnāni
mēnaa go mēnaa ināni tōnō nē
aadāni nē Picænāni godāmæ
a ongōnāni atabopa. Tōmengā
iñōmō ōnōmoncawæncōo
ōnempo æmæmpoque go
mēwāa ēmoncadinque aw-
inca ōnempo æmæmpoque
go mēmonga ēmongacāimpa.
Edæ Wængonguī Ōnōwoca
incæ ōnempo æmæmpoque go
mēwoga ōnōwocaidi baī nānō
ēwocadō baī mānīi awincacōo
inānipa. Adodāni ōnōwocaidi
inānite inguipoga da pōnongā
pōninque tōmēnāni inguipoga
tōmāmæ gote cæwodāni
inānipa. ⁷ Ayæ Wængonguī
Codotedo iñōmō Awēnē
tæ contayōmō pōninque nē
tæ contadongā ōnōnempo
tōmempo inō dadi ompointa
nānō nææninta ō ængantapa.
⁸ Tōmengā māninta ō ængā
ate mēa go mēa mīināni
quēwēnāni tōnō nē aadāni nē

Picænäni bæinticoatodo ganca
mänimpodäni Wængongui
Codotedo weca ponte
ædæ wæænänitapa. Iinäni
tömänäni ampoqui adapa
näni änö nææningue owæta
oodo inte näni badöinta
ogui waaqui eyede enga
næænänitapa. Wængongui
quinäni tömengä ingante näni
apænedö iñömö mänii ogui
waaqui bai impa. ⁹ Tömänäni
mä äningue iimaï ante
ämotamini ante änänitapa.

“Bitö imite wænönäni nē
wænimi inte bitö nö
waa pönï inömi imipa.

Îninqe bitö eyepæ inte dadi
ompointaa ænte tee
bædedinta wäa wäa
ænete wi æmpoquimi
imipa.

Waadäni näni cabo waodäni
näni cabo incæ wadö
näni tedecabo wadö
näni tedecabo incæ

wacä awënë näni cabo
wacä awënë näni cabo
incæ wabæca näni
quëwencabo wabæca
näni quëwencabo incæ
waodäni inänite bitö,

Wængongui quimini bacæminimpa,
ante cædinque nämä
wepæ godonte
ængabiimpa.

¹⁰ Bitö nempo quëwëningue
tömänäni bitö tönö
godongämæ aadäni
bacædänimpa, ante
badongabiimpa.

Mönö Wængongui ingante
cæcædänimpa, ante
bitö pönö cæbi ate
tömänäni,

Mönö Awënë Odeye Wængongui
badongainäni quï, ante nē godönäni
bagainäni inänipa.

Mäninäni edæ awënëidi
badingue inguipoga
quëwënëni inänite
aacædänimpa.”

ante ämotamini änänitapa.

¹¹ Ayæ ayömo Wængongui
anquedoidi iñömö bacoo
inäni inte ämotamini änäni
ëñëningue, Tömänäni æpodö
miido ganca inänii, ante
botö ædö cæte tee mam-
pote ëñenguimoo. Edæ

miiinäni quëwënëni tönö nē
aadäni nē Picænäni tönö
Awënë tæ contaimpa gäänē
tæcæguedē ongöñönänite
Wængongui anquedoidi
iñömö yabæque godämæ
gongænte ongönänitapa.

¹² Mäniñömö godämæ
ongöningue tömänäni yedæ
äningue iimaï ante ämotamini
änänitapa.

“Wængongui Codotedo in-
gante wænönäni nē
wæningä inte tömengä
nö waa pönï inongä
inte eyepæ ingampa.

Tömengä edæ tæi piñængä
ingänö anguënë.

Tömengä quincodö incæ
tömancoo nē ëacä inte
tömänö ante ëñënogä
ingänö anguënë.

Tömengä tæi piñænte inte
tömää nänö cæinënö
cædongä ingampa.

Tömengä ingante, Bitö imite
waa amönipa. Bitö
ñäö emömidö anguënë,
ante bitö imite wat-
apæ apænemönipa,”
änänitapa.

¹³ Ayæ Wængongui nänö
badongainäni öönæde
quëwënëni incæ ingui-
poga quëwënëni incæ

tadömengadæ quëwënäni
incæ gäwapæntibædë quëwënäni
incæ tömänäni adoyedë iimaï
ante ämotamini ante änäni
ëñentabopa.

“Awënë tæ containpaa nē
tæ contadongä in-
gante ayæ Wængongui
Codotedo ingante
tömëna inate iimaï
ämönipa.

Minatö iminate watapæ
ämönipa. Minatö
iminate waa amönipa.

Minatö ñäö emöminadö an-
guënë. Minatö tæi
piñæmina iminadö
anguënë.

Wantæpiyæ iñonte mäninö
ante cöwë ancæmönimpa,
ante änänitapa.

¹⁴ Ante äñönäni mēa go mēa
müinäni quëwënäni adobaï,
“Iimaï baquinö anguënë,”
ante, “Amëë,” änänitapa. Ayæ
nē aadäni nē Picænäni iñömö
ædæ wææninqwe watapæ
änänitapa.

6

*Tee bædinta önompo
æmæmpoque go mentaa*

¹ Ayæ Wængongui Codotedo
iñömö tee bædinta önompo
æmæmpoque go mentaa
incæ yewæmöinta dadi om-
pointa tee bædedinta tänota
wi æmpoyongä atabopa.
Ayæ mēa go mēa müinäni
quëwënäni incæ ado-
canque iñömö tömengä nänö
tedepämo detæbo tē bai inte
botö imote, “Pöe,” ante yedæ
angä ëñentabopa. ² Tæcæ
ayömo cabayo näämænta
ëñacä do a ongongä atabopa.

Cabayo inte nē tæ con-
tacä iñömö to piyæncaimpa
næængantapa. Tömengä

iñömö wadäni inänite guëadö
guëa cæte tæi emongä inte
gänä cædongä iñongante
Awënë poganta pönönäni
æninque tömengä wæætë
guëadö guëa cæcæte ante
cabayo mongænte gocan-
tapa.

³ Ayæ Wængongui Codotedo
wæætë tee bædedinta wataa
wi æmpoyongante mēa go
mēa müinäni quëwënäni incæ
wacä iñömö botö imote, “Pöe,”
angä ëñentabopa. ⁴ Ayæ
wacä cabayo opatawæ gonga
emö bai ëñacä pongantapa.
Wadäni incæ wacä ingä
wacä ingä wænoncædänimpa,
ante cædinque Wængongui
godö angä beyænque cabayo
inte nē tæ contacä iñömö,
Inguipoga quëwënäni piyænē
cædämaï incædänimpa,
ante nē cæcä bacantapa.
Ayæ, tömengä ingante
ñænæ yaëmë bai pönönäni
ængantapa.

⁵ Ayæ Wængongui Codotedo
wæætë tee bædedinta wataa
wi æmpoyongante mēa go
mēa müinäni quëwënäni incæ
ayængä iñömö botö imote,
“Pöe,” angä ëñentabopa.
Tæcæ ayömo cabayo wen-
tamö ëñacä do a ongongä
atabopa. Cabayo inte nē tæ
contacä iñömö tee mangui
önönempo næængä ingan-
tapa. ⁶ Ayæ mēa go mēa
müinäni quëwënäni weca
tedepämo bai ëñëñömo,
“Todigomö tönö tebadamö
näni cænguimö, ante nanguï

näni godonte æimö impa, ancæte ante iimaï angä eñentabopa. Tömää itæde cædäni ate näni cæganca beyæ todigomö mäa diboda pöni tee mangui ganca mäninque godonte æncædänimpa. Adobaï tömäa itæde cædäni ate näni cæganca beyæ tebadamö önompo æmæmpoque go adoque diboda tee mangui ganca mäninque godonte æncædänimpa. Ayæ oguinguipæ ante odibomö näni ämö eyepæ pæcæimpa, ante ee aedäni. Biinömæ ante yowe eyepæ pæcæimpa, ante ee aedäni.”

⁷ Ayæ Wængongui Codotedo wæætë tee bædedinta wataa wi æmpoyongante mäa go mäa münäni quëwänäni incæ tömangä iñömö botö imote, “Pöe,” angä eñentabopa.

⁸ Tæcæ ayömö cabayo nämënäa eñacä do a ongongä atabopa. Cabayo inte nä tæ contacä iñömö tömengä emöwo, Në Wänöinengä, ante pemonte emongantapa. Waodäni näni wænte ongöñömö awënë tömengä miñæ tee empo pongantapa. Wængongui Codotedo pönö cæcä beyænque tömäna inguipoga quëwänäni inänite adinque mänaa go mänaa iñönänite adocanque ingante wänöinque ayæ wadäni mänaa go mänaa iñönänite adocanque ingante wänöinque nangui inäni inänite në wänöna badatapa. Tömëna pancadäniya inänite yaëmenca në wänöna badatapa. Ayæ

tömëna godö cæda beyænque waodäni pancadäniya gue ænente näni wænguimämo pö wæncædänimpa. Ayæ tömäna godö cæda beyænque pancadäniya quingæ wodonte näni wænguimämo pö wæncædänimpa. Ayæ tömäna godö cæda beyænque pancadäniya babæidi wänönäni beyæ wæncædänimpa.

⁹ Ayæ Wængongui Codotedo wæætë tee bædedinta wataa wi æmpoyongante botö, Wængongui qui, ante näni wëmonca iya täimoga ænömengadæ inö waodäni önöwocaidi owodäni atabopa. Mäninäni Wængongui nänö angainö ante në eñente cædäni inte, Itota mönö Codito inongä ingampa, ante, Nö ante impa, ante apænedäni beyæ tömënäni inänite wänönäni wængainäni inänitapa.

¹⁰ Adodäni yedæ äninque iimaï änänitapa, “Awënë Wængongui bitö tömänäni inänite në Aabi inömi imipa. Edæ tæiyæ waëmö inömi inte bitö në nö ante apænebi imipa. Inique inguipoga quëwänäni mönitö imönite në wänöninäni inänite æiquedö apænte anguimii. Ayæ mönitö wepæ möni gowepæ beyæ ante tömënäni inänite æiquedö panguimii ämönipa.”

¹¹ Mäninäni tömänäni inänite tömengä doyæncoo näämæntacoo pönongä ænänitapa. Æñönänite, “Wædænque ayæ ee ongödäni,” äninque tömengä, “Minitö iminite do wänönäni wämüni

baï wadäni mïni tönïñadäni ayæ müinäni quëwënäni inte mïnitö tönö Wængonguï ingante nê cædönäni ïnänite wænoncædänimpa. ïnänite wænonguënënäni ïnänipa, ante Wængonguï nänö änö baï tömënäni ïnänite ïnque näni wænonganca ee ongöedäni,” ämopa, ante angantapa.

12 Ayæ Wængonguï Codotedo wæætë tee bædedinta wataa wi æmpoyongä atabopa. Mäniñedë tæïmö goinque ocæ ocæ gotimpa. Waodäni tömënäni guïdengä wængä ate wæwente beyænque wentamoncoo mongænäni baï nænque ïñontobæ adobaï wentamö pönï emö batimpa. Apäicä pæibo ïnedë incæ wepæ baï opatawæ emö batimpa.

13 Ayæ nëmoncoo öönædë ïnö owocoo ïñömö wææ tæ ayæ waa wææ tæ ayæ waa wææ tæ inguipoga ïñömö tæ wææninqe ïgowæmö ayæ icadämaï ïñonte nangui woboyæ pæmæñonte woga woga cædinqe tæ wæænte baï adobaï tæ wæænänitapa.

14 Ayæ öönæ incæ mincayonta dadi ompote baï dæ ä batimpa. Ayæ tömanquidi tömäa wää tæiwænë ïñontobæ wayömö gote dæ ä baï ïnimpa.

15 Ayæ awënë odeyeidi incæ ñænænäni inte nê cædönäni incæ tontadoidi awënëidi incæ nê nangui éadäni incæ tæï piñante cædäni incæ tömënäni guïñente badänitapa. Ayæ awënë nê godonte æningä beyænque nê cæte

quëwënäni incæ nãmanque cæte quëwënäni incæ tömënäni tömänäni guïñente badänitapa. Guïñente badinque tömënäni änanquidi æite ontatodë ïñömö wë womönänitapa. Ayæ onquiyaboga dicabocodë tæcæguedë go guite wë womönänitapa. ¹⁶ Ayæ waodäni ïnänite aa pete baï tömënäni, “Onquiyaboidi ëñëedäni, dicaboidi ëñëedäni, Awënë tæ contaimpaa nê tæ contadongä mönitö ïmönite adämaï incæcäimpa, ante cædinqe mïnitö mönitonga tæ wæænte beocaedäni,” ante aa pedänitapa. Ayæ, “Wængonguï Codotedo ænguï badingue mönitö ïmönite pänämaï incæcäimpa, ante cædinqe tæ wæænte beocaedäni,” ante aa pedänitapa. ¹⁷ “Edæ tömëna nãna nangui pönï ænguï baquïönæ do ba ïninqe æcänö ayæ quëwenguingäa. Edæ dæ ä inguïnö anguënë,” ante wædänitapa.

7

Wængonguï anquedo nänö në yewæmöinäni

1 Ayæ ate Wængonguï anquedoidi mënaa go mënaa ongönäni atabopa. Adocanque yædæcapæ ïnö ongöñongante wacä yæwainö ongöñongante wacä ïmatæ betamonca ïnö ongöñongante tömangä æmataæ betamonca ïnö a ongongantapa. ïninqe, Woboyæ mëa go mëa ïñonte mönö a ongönö ïnö inguipoga go pæmænämaï, ante cædinqe cædänitapa.

Tömënanï ömaa iñömö incæ gäwapæntibæ iñömö incæ adobai tömäo awæncoo päyömö incæ woboyæ pämäñämaï ingæimpa, ante cædänitapa. ² Wacä anquedo nænque tamönö inö pongä atabopa. Tömengä Wængonguï nê Quëwengaingä nänö yewæmöingö næænte pongä atabopa. Wængonguï anquedoidi mënaa go mënaa inäni iñömö inguipoga incæ gäwapæntibæ incæ wo ëwente cæcædänimpa, ante cædinque Wængonguï godö cæcä beyænque tæi piñænäni badänitapa. Mäninäni inänite Wængonguï anquedo ñowo pöningä yedæ aa pecantapa. ³ “Ee ongödäni. Edæ minitö inguipoga incæ gäwapæntibæ incæ awæncoo incæ ee wo ëwënamäi iñöminite mönitö Wængonguï ingante nê cædäni nänï önönemö inö tömengä nänö yewæmöi ante täno yewæmoncæmönimpa. Yewæmömöni ate minitö mäniñedë ate wo ëwente cædäni.”

⁴ Ayæ yewæmöinäni æpodänidö badänitapa, ante apænecä ëñentabopa. Tömänäni yewæmöinäni inte tiento coadenta i coatodo müido ganca inänitapa. Idægoidi nänï cabo tipæmpoga go mencabodäniya iñönänite iimaï yewæmöinäni badänitapa.

⁵ Wëenëñedë Oodaa wodi päinäni nänï cabo iñönänite nê yewæmöinäni iñömö tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

Ayæ Odobeë wodi päinäni nänï cabo iñönänite nê yewæmöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

Ayæ Gado wodi päinäni nänï cabo iñönänite nê yewæmöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

⁶ Ayæ Atedo wodi päinäni nänï cabo iñönänite nê yewæmöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

Ayæ Nempatadii wodi päinäni nänï cabo iñönänite nê yewæmöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

Ayæ Mänatee wodi päinäni nänï cabo iñönänite nê yewæmöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

⁷ Ayæ Timeönö wodi päinäni nänï cabo iñönänite nê yewæmöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

Ayæ Debiï wodi päinäni nänï cabo iñönänite nê yewæmöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

Ayæ Itacado wodi päinäni nänï cabo iñönänite nê yewæmöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

⁸ Ayæ Tabodöo wodi päinäni nänï cabo iñönänite nê yewæmöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

Ayæ Ootee wodi pæināni
nāni cabo iñōnānite nē
yewæmōināni wææ
tipæmpoga go mēa
mūido ganca inānitapa.

Ayæ adobaī Beencaminö
wodi pæināni nāni
cabo iñōnānite nē
yewæmōināni wææ
tipæmpoga go mēa
mūido ganca inānitapa.

*Tæiyæñāni nāāmæntacoo
mongænte a ongōninque*

⁹ Ayæ ate wæætē ayōmō
tæiyæñāni ināni a ongōnāni
atabopa. Æpodānidō ināni,
ante æcānō tee mampote an-
guingāā. Mānīnāni wabæca
nāni quēwencabo wabæca nāni
quēwencabo inte tæiyæñāni
incæ waodāni nāni cabo
waodāni nāni cabo inte
tæiyæñāni incæ wacā awēnē
nāni cabo wacā awēnē
nāni cabo inte tæiyæñāni
incæ wadō nāni tedecabo
wadō nāni tedecabo inte
tæiyæñāni incæ mānōmaī
inōnāni inte ongōnānitapa.
Īnāni iñōmō nāāmænta weo-
coo doyæncōo mongæñāni
inte yædēmæmāa onōnempo
nææninque Awēnē nānō
aacæ tæ contaimpa gāānē
ongōninque Wængonguī
Codotedo weca a ongōnānitapa.

¹⁰ Ayæ tōmēnāni yedæ āninque
īmaī ānānitapa.

“Mōnō Wængonguī iñōmō
tōmēngā nānō aacæ
tæ contaimpaa nē tæ
contacā inongā inte
tōmēngā adocā mōnō imonte,
Quēwencæminimpa,
ante nē Ængā inongā
ingampa.

Ayæ Wængonguī Codotedo
adobaī mōnō imonte,
Quēwencæminimpa,
ante nē Ængā inongā
ingampa,” ānānitapa.

¹¹ Nē aadāni nē Picæñāni
tōnō mēa go mēa mūināni
quēwēnāni Awēnē tæ con-
taimpa gāānē ongōñōnānite
Wængonguī anquedoidi
tōmānāni iñōmō yabæ
inō godāmæ ongōnānitapa.
Wængonguī nānō aacæ
tæ contayōmō gāānē
guidōmēmæ ædæ wææninque
tōmēnāni Wængonguī ingante,
Bitō Wængonguī Awēnē
imidō anguēnē, ante watapæ
apænedānitapa. ¹² Ayæ
ānānitapa.

“Amēē. Mōnō Wængonguī
ingante watapæ
apænemōnipa.

Ayæ tōmēngā nāō ēmongānō
anguēnē. Tōmēngā
tōmānō ante ēñēnongā
ingānō anguēnē.

Tōmēngā ingante waa ad-
inque mōnitō tōmēngā
ingante waa ate
pōnente apænemōnipa.

Ayæ tōmēngā tæi piñængā
ingānō anguēnē.

Tōmēngā tæi piñængā inte
tōmāā nānō cæinēnō
cædongā ingampa.

Wantæpiyæ iñonte cōwē
mānīnō ante ancæmōnimpa.

Mānōmaī baquīnō anguēnē,
ante, Amēē,” ānānitapa.

¹³ Ayæ nē aadāni nē
Picæñāni incæ adocanque
botō imo āninque, “Īnāni
nāāmæntacoo doyæncōo
nē mongæñāni iñōmō
æmōnānidō inānitawo. Edæ

ædönö quëwëninäni inte
pönänitawo,” angantapa.

14 Añongante botö tömengä
ingante, “Awënë bitö tömëmi
do ëñëmipa,” antabopa.

Añömote tömengä wæætë,
“Mäninäni nangui nani
wæwengalmämo ìnque
baganca incæ ayæ mïlnäni
quëwënäni inänipa. Edæ
tömënäni weocoo doyæncoo,
Waëmö pönï bacæimpa,
ante Wængongui Codotedo
wepænë yamongainäni
inänipa,” ante në aacä në
Picængä apænecantapa.

15 Ayæ adocä godömenque
apænecantapa.

“Mänömaï beyæ Wængongui
nänö aacæ tæ con-
taimpa gäänë a
ongöninque tömënäni
itædë incæ woyowotæ
incæ Wængongui oncö
tæiyæ waëmö oncönë
tömengä ingante cöwë
cædänipa.

Ìnque oncontai bai tömënäni
wænömënæca wo cæcä
bai cædinque mänimpaa
në tæ contadongä
iñömö
tömënäni inänite ante wææ
aacæcäimpa.

16 Tömënäni cöwë gue
ænënamäi tepæ
gæwænämäi incædänimpaa

Nænque tömënäniya ti
nawänämäi i ìnque
tömënäni gönämäi
incædänimpa.

Quiëmë ocoi ä beyænque
tömënäni gonte inämäi
inguinänidö angüënë.

17 Edæ Wængongui Codotedo
Wængongui nänö aacæ

tæ contayömö gäänë
në a ongongä iñömö

tömengä iñömö mäninäni
näämæntacoo në
mongænäni inänite në
aacä incæcäimpa.

Tömengä edæ tömënäni
inänite quëwenguimæ
tapæñömö iñömö ænte
mäocä goquinäni.

Ayæ Wængongui tömënäni
wëñapæ nani tamonte
wædi tömämæ wadæ
cæmoncæcäimpa,” an-
gantapa.

8

*Tee bædedinta tömanta wi
æmpocampa*

1 Ayæ Wængongui Codotedo
tee bædedinta tömanta wi
æmpoyongante öönädë iñömö
mëedia ooda ganca nöwæ on-
gonte batimpa. 2 Ayæ anque-
doidi önompo æmæmpoque go
mëa ganca inäni Wængongui
weca në a ongönäni inänite
atabopa. Mäninäni inänite
tömengä todompeta nani
ancade önompo æmæmpoque
go mencadea ganca pædæ
godongä ænänitapa. 3 Ayæ
wacä anquedo iñömö
ogui waaqui iya täincade
oodo inte nani badöincade
nææninque, Wængongui
qui, ante nani iya täimpa
gäänë ponte a ongongan-
tapa. Mänimpa oodo inte
nani badöimpa Wængongui
nänö aacæ tæ containpa
gäänë ongönimpa. Ayæ,
Wængongui quinäni tömengä
ingante apæneyönäni bitö
ogui waaqui tancæbiimpa,
ante cædinque adocä
anquedo ingante wacä

pöningue nanguï ogui
waaquï godongä ængantapa.
4 Ænte önompo næænte ogui
waaquï iya tangä iningue
tëemämamo Wængongui weca
æipämoyedë Wængongui
quïnäni tömengä ingante
näni apænepämo guëa
adoyömö æipämotimpa. 5 Ayæ
adocä anquedo iñömö ogui
waaquï iya täincade æningue
iya täimoga gonga ænte
eyede wëningue inguipoga
iñömö wææntodongantapa.
Wææntodongä ate detæbo tæi
tæi tē goyö yedæ pönï änimpa.
Yædæ yædæ näinimpa. Ayæ
goingue gotimpa.

Todompeta näni ancade

6 Ayæ Wængongui anque-
doidi önompo æmæmpoque
go mä ganca inäni todomp-
peta näni ancade önompo
æmæmpoque go men-
cadea ganca nē nææinäni
inte todompeta önöne gö
cædedingue we we öncæ
cædänitapa.

7 Wængongui anquedo
tänocä iñömö tömengä todomp-
peta inte we we öngä ate
yoguica gonga tönö wepæ
adoyömö wempodente bai
inguipoga iñömö tæ tæ
wæænimpa. Tæ tæ wææ
ate inguipoga iñömö pan-
cabaa nanguï ömæ iñömö
gonte batimpa. Awæncoo
iñömö pancacooga incæ
adobai nanguï incoo gonte
wænimpa. Gaguimæncoo
iñömö tömancoo gonte
batimpa.

8 Wængongui anquedo
ayængä iñömö tömengä

todompeta inte we we öngä
ate ñænæ onquiyabo ëmö
bai gonga bæcodote bai iñonte
wææntodönäni gäwapæntibaa
tæi tæi guitimpa. Tæi tæi
guii ate gäwapæntibæ iñömö
pancatibaa incæ nanguï
pönï æpæ iñömö wepæ
batimpa. 9 Ayæ gäwapæntibæ
cæncadëmæ inö quëwënanäni
iñömö pancadäniya incæ nan-
gui inäni wænänitapa. Ayæ
ñænæ wipocoo pancacooga
incæ nanguï wo cæwodincoo
iñömö wo ëwente guitimpa.

10 Wængongui anquedo
ayængä iñömö tömengä
todompeta inte we we öngä
ate ñænæ nëmö iñömö ca-
dentato tica wodönote bai
öönædë inö owodëmö incæ
tæ wææningue önoncooga
iñömö pancacooga incæ
nanguï æpænë iñömö tæi
tæi guitimpa. Æpæ tayömö
adobai cæncadëmæ inö tæi
tæi guitimpa 11 Mäninëmö
ëmowo iñömö, Ti Nänëmö,
ante näni änëmö impa. Nëmö
tæi guiiyonte nanguï æpæ
iñömö moncapæ bai ti nämæ
batimpa. Waodäni tæiyænäni
iñömö imæ ti nämæ bagaimæ
bete wænänitapa.

12 Wængongui anquedo
ayængä iñömö tömengä
todompeta inte we we
öngä ate nænque pan-
cayömonga tente ba ate
apäicä adobai pancayömonga
tente ba adingue näna
apäidino iñömö pancaa wëmö
batimpa. Nëmoncoo iñömö
pancadäniya incæ nanguï
inäni wo ëwente badäni ate
näni apäidino iñömö pan-
caa wëmö batimpa. Itædë

iñonte tipæmpoga go mēa ooda ganca iñö mēa go mēa ooda ganca nænque ñäö apäidämaï inimpa. Ayæ woyowotæ iñonte tipæmpoga go mēa ooda ganca iñö mēa go mēa ooda ganca apäicä tönö nēmoncoo apäidämaï inänitapa.

13 Ayæ ayömote gu-ingämöwæ öönædē gämænö pao pao godinque iïmaï ante aa pecä eñentabopa. "Inguipoga quëwënäni nāni wæquinque. Nāni wæquinque. Nāni wæquinque impa, angantapa. Edæ Wængonguï anquedoidi mēnaa go adocanque ināni inte tōmēnāni todompeta inte we we öoncæ cædāni beyænque inguipoga quëwënäni iñömö nanguï pōni wæwenguināni bacædānimpa," ante gu-ingämöwæ angantapa.

9

1 Wængonguï anquedo ayængä iñömö tōmengä todompeta inte we we öongä ate wa nēmö öönædē inö owodinque inguipoga tæ wæængainēmö ongö atabopa. Mänii nēmö ingante tadōmengadænguipo ontatodē wi ænequï godonte inimpa.

2 Wi ænequï æninque ontatodē wi ænecä ate tēēmancoo ta æitimpa. Mänii tēēmancoo ñænæ gongapamö tēēmancoo bai inimpa. Inique ii tēēmancoo tadōmengadænguipo ontatodē ta æiyonte nænque tönö öönæ wentamö pōni badaimpa.

3 Tēēmancodē inö ñāwāi ta

pōninque inguipoga iñömö wææññōnānite wacä godö cæcä beyænque tōmēnāni tæimö badinque emēñe inguipoga quëwënäni bai tæ guidāni badānitapa.

4 Ayæ tōmēnāni inānite, Inguipoga gaguimæncoo incæ gæpæññabocoo incæ awæncoo incæ pæcoo wo ëwënāmaï iedāni. Wæætē waodānique öñönemö inö Wængonguï nänö yewæmōi inte nē yewæmönāmaï ingaināni inānite adinque mīnitö tōmēnāni inānite godö cæmīni beyænque nantate wæcædānimpa, ante wacä angantapa.

5 Ayæ ñāwāiidi inānite edæ, Wænöedāni, änāmaï ingä inte tōmengä, Mīnitö wæætē tōmēnāni inānite önonpo æmæmpoque apäicä ganca cæmīni beyæ nanguï pōni wæwencædānimpa, angantapa. Inique emēñe tæ guï waocä nantate wæcä bai tōmēnāni nanguï pōni nantate wæwënäni inänitapa.

6 Mäniiñedē waodāni, Æbänö cæte wænguimoo, ante ancaa cædinque wænāmaï incædānimpa. Wæinēmönipa, ante änāni incæte ædö cæte wæmäināni.

7 Ayæ ñāwāiidi iñömö tontadoidi cabayoidi guëadö guëa cæte nē godāni bai adobaï ëmönānitapa. Tōmēnāni ocaboga awënë poganta oodo inte badöninta bai wencadānitapa. Ayæ mänināni awinca iñömö waodāni awinca bai ëmönānitapa.

8 Tōmēnāni ocaguï iñömö onquiyængä ocaguï bai

encadique tömënäni baga-
coo iñömö neöo бага баи
engadänitapa. ⁹ Tömënäni

tæcætawë inö tæineta
inte badöinta baï wææ
mongænänitapa. Ayæ

tontadoidi guëadö guëa
wænoncæte ante cædique
änäni ate cabayoidi pogodo
gote awoto baï wëä
pönonte nangui pöni ä
baï ñäwäiidi iñömö adobaï
önonguënepæ pao pao god-
inque ämæ godänitapa.

¹⁰ Tömënäni önömiñæ incæ
emëne önömiñæmpa baï
ëmiñænänitapa. Tömënäni
näni tæi piñæmämo önömiñæ
inö ëmiñænäni inte önömpo
æmæmpoque apäicä ganca
godö cædäni beyæ waodäni
nangui pöni wæwënänitapa.

¹¹ Mänii ñäwäiidi iñömö
awënë odeye ingante ëñente
quëwënänitapa. Mäningä
tömënäni awënë iñömö
tadömengadænguipo iñömö
quëwënäni inänite në aacä
anquedo inongä inte tömengä
ëmöwo ebedeo tededö,
Abadoö, näni äwo i ayæ, Në
Wo Èwengä, ante ëmongä
iinque guidiego tededö,
Apodiöo, ante pemönänipa.

¹² Täno näni wæquinque
do iinque batimpa. Incæte
godömenque mempoga ganca
nangui pöni näni wæquinque
ayæ baquinö angüënë.

¹³ Wængongui anquedo
ayängä iñömö tömengä
todompeta inte we we
öongä ate tedepämo tēñö
ëñentabopa. Ogui waqui
iya täimpa oodo inte
badöimpa Wængongui weca
mæ ongompa. Mänimoga

önömoncawæ baï mëa go mëa
mæ ongöñömö mäniiñömö
tedepämo tēñö ëñentabopa.

¹⁴ Wængongui anquedo
ayängä todompeta në
näängä ingante iimaï an-
gantapa. “Ñænæ önonga

Eopadatedö näni änonga
iñömö anquedoidi mënaa
go mënaa inäni iñömö në
ñä cæyæninäni inänite bitö
ñimpo cæe,” angantapa.

¹⁵ Edæ mäninäni anquedoidi
mënaa go mënaa inäni iñömö
tömënäni mäninepo iinque
ba ate mänii apäicä iñonte
mänionæ incæ mänii ooda
iñonte dobæ näni cæquinque
ante a ongöñönänite iimaï
angantapa.

Waodäni
tömänäni iñömö men-
cabodäniya go adoca-
bodänique quëwëñönäni ado-
cabodänique inänite minitö
wænoncæminimpa, angan-
tapa. Ayæ ñöwo tömënäni
inänite ñimpo cæcä ate
tömënäni wænoncæte ante
tao godänitapa. ¹⁶ Ayæ

tontadoidi iñömö cabayo
mongæinäni inäni æpodänidö
inänii, ante tee mampote doo-
tiento miñöo ganca inänitapa.
Mänimodäni inänipa, ante
ëñentabopa.

¹⁷ Botö wiimonte baï
ayömo cabayoidi tönö në
mongæinäni iñömö iimaï
ëmönäni atabopa. Cabayo
në mongæinäni iñömö
tæcætawë inö tæineta näni
wææ mongæntacoo pan-
cataa opatawæ gonga gonte
baï ëmontapa. Pancataa
wentamö ëmontapa. Pan-
cataa atopode näni ä baï
wiñadæ ëmö baï ëmontapa.

Cabayoidi ocabo iñömö neöo ocabo bai encadänitapa. Tömänäni önöne inö gonga tönö teemä tönö atopode näni öo waadö tadedänitapa. ¹⁸ Mänii gonga tönö teemä tönö atopode iñömö memämoque go adöpämoque näni wänömämocoo ne tadedäni inte cabayoidi iñömö waodäni tömänäni mencabodäniya go adocabodänique quewëñönäni adocabodänique inänite wänönäni wänänitapa. ¹⁹ Mäninäni cabayoidi tömänäni önöne inte tæi piñänte wänöninque adobai tömänäni önömiñæ inte tæi piñänte wänönänipa. Edæ tömänäni önömiñæ iñömö täentæ ocabo bai emiñænäni inte waodäni inänite pocænäni wänänitapa.

²⁰ Mänimämo wodonte näni wængaimämocoo beyæ ayæ wänämaï quewänäni inte wæwänäni incæte tömänäni näni wænæ wænæ cægäinö ante, Ancaa wæwente awædö, ante pönänämaï inäni inte ñimpo cädämaï inänitapa. Wæætë oodo inte padata inte bodonte inte dica inte awæmpa inte tömänäni näni badonte cönönincoo iñömö adämaï incoo incæte eñänämaï incoo incæte dao dao godämaï incoo incæte tömänäni, Mönitö wængonguïdi inänipa, ante ædæ wæænte apænedinque ñimpo cädämaï inänitapa. Ayæ adobai wænæidi inänite ædæ wææninque, Minitö mönitö wængonguïdi iminidö angüenë, ante ñimpo cädämaï inte apænedänitapa. ²¹ Ayæ

mäninäni godömenque waodäni inänite piinte wänönäni inte tömänäni miï bete yewænäni inänipa. Nänöogængä inämaï iñongante towente cädönäni inte tömänäni awëmö ö ænäni inänipa. Mänömaï godömenque cædinque tömänäni näni wænæ wænæ cægäinö ante, Ancaa wæwente awædö, ante pönänämaï inäni inte ñimpo cädämaï inänitapa.

10

Wængonguï anquedo dadi ompointa guiyanta næængä

¹ Ayæ wacä anquedo ne tæi emongä inte öönædë inö wæængä atabopa. Tömengä weocoo mongænte bai boguimancodë pöninque tömengä ocaboga tæcædæca inö daimë godämæ owotapa. Tömengä awinca incæ nænque bai apäidinque tömengä önömënë incæ cobacadewæ gonga gonte emö bai emenengä ingantapa. ² Tömengä önönempo inö dadi ompointa ininta näni wi æmpodinta guiyanta næængä ingantapa. Tömengä önöwa tömëwa gäwapæntibaa cö cæwadinque tömengä dipæwa guiquenë ömaa cö cæwacantapa. ³ Mänömaï cö cæwadinque tömengä neöo ii pepa bai nangui pönï yedæ aa pecantapa. Aa peyongä detæbo önompö æmæmpoque go mëa ganca wæætë tæi téninque tededänitapa. ⁴ Detæbo önompö æmæmpoque go mëa ganca inäni iñömö

tededäni eñëninque botö yewæmoncæ cætabopa. Tæcæ yewæmoncæ cæyömo öönæde inö tedepämo iimaï ante tedecä eñentabopa. "Iñæmpa önompo æmæmpoque go mäa detæbo nani tededö æbänö ante tededäni, ante wii eñenguï i inique bitö yewæmönämaï ie," angantapa.

⁵ Wængonguï anquedo botö adingä iñömö gäwapæntibaa tönö ömaa nê a ongongä iñömö tömengä önompo tömempo öönæde inö pædæ æmpocantapa. ⁶ Tömengä tömempo pædæ æmpodique, Wængonguï eñëñongä botö änö ante nöingä baquïnö anguënê, ante iimaï angantapa. Edæ nê wantæpiyæ cöwê quëwengaingä inte öönæde tömäa inguipoga tömäa gäwapæntibæ tömäa badöninque tömengä adobaï öönæde owodäni tömänäni inguipoga quëwënäni tömänäni gäwapäa quingänö owodäni tömänäni inänite nê badongaingä inte tömengä emöwo apænedinque, Botö apænedö nöingä baquïnö anguënê, ante nê apænecä iñömö, "Mönö ee ongöñedê do iinque batimpa, angantapa. ⁷ Edæ Wængonguï anquedo tömangä pöni iñömö tömengä todompeta we we öoncæ cæyongante Wængonguï nänö cæinënö ante wê wodonte baï nänö angainö ante ñöwo iinque cæcæcäimpa. Wængonguï ingante nê cægainäni tömengä beyæ nê apænegainäni iñönänite

mäninö nänö cæinënö ante do apænegaingä inte Wængonguï mäninö baï ñöwo iinque cæcæcäimpa," angantapa.

⁸ Ayæ öönæde inö tedepämo adopämo do botö eñënö ñöwo wæætê botö imote iimaï angä eñentabopa. "Wængonguï anquedo nê gäwapæntibaa tönö ömaa iñömö a ongongä weca godinque bitö tömengä öönömpo dadi ompointa ininta nani wi æmpodinta nänö nææininta æe," angantapa. ⁹ Angä eñëninque Wængonguï anquedo weca godinque botö tömengä ingante, Dadi ompointa guiyanta pönömi æmoe, ante äñömo tömengä wæætê botö imo, "Æe. Æininque cæe. Bitö öönöne da wëneyömi guñëmæ baï waëme pöni ingæimpa. Incæte yo mongænte ate cæncadê guiddinque ti nä bacæimpa. Iinque cædente wæcæbiimpa," angä eñentabopa.

¹⁰ Wængonguï anquedo öönömpo dadi ompointa guiyanta æininque botö ade cæntabopa. Öönöne guñëmæ baï waëme pöni i incæte yo mongænte ate cæncadê guiddinque ti nä badinque cædente wætabopa. ¹¹ Ayæ botö imote angantapa. "Wacä awënê nani cabo wacä awënê nani cabo incæ wabæca nani quëwencabo wabæca nani quëwencabo incæ wadö nani tedecabo wadö nani tedecabo incæ wabæca wabæca nani awënê odeye cabo iñönänite bitö, Mäninäni

inänite æbänö baquii, ante wæætë Wængongui beyæ apænecæbiimpa,” ante angantapa.

11

Wængongui æbänö cæcää, ante mënaa apænedapa

¹ Wacä botö imote, Tee manguimpa impa, ante cæwipa bai pædæ pönöningue ayæ botö imote, “Goe, angantapa. Wængongui oncö tæiyæ waëmö oncönë godingue mänincö tönö, Wængongui qui, ante nani iya täimpa tee mäe. Ayæ waodäni adoyömö ædæ wæænningue Wængongui ingante, Bitö Wængongui Awënë imidö anguënë, ante watapæ apænedäni iñömö æpodänidö inänii, ante tee mampote cæe. ² Wængongui oncö tæiyæ waëmö oncönë tee mäningue yacö boyäa iñömö tee mänämaï ie. Edæ mänincö boyäa wadäni ood-eoidi inämaï inäni inänite do godonte intapa. Mäninäni edæ coadenta i doo apäicä ganca mänimpoga iñonte Wængongui nänö tæiyæ waëmö quëwëñömö incæ wo ëwente cæcædänimpa. ³ Ayæ botö imotedö ante, Botö æbänö cæboo, ante në, Nö ante impa, ante apæneda iñönte botö godö cæquimo beyænque tömëna tæi piñænte badingue miido dootiento tetenta ëönæ mänimpoönæ iñonte botö beyæ apænecædaimpa. Waodäni wæwente beyænque gömæ ëmoncoo mongænäni

bai tömëna adobai gömæ ëmoncoo mongænningue apænecædaimpa,” ante apænecä ëñentabopa.

⁴ Wængongui æbänö cæcää, ante në, Nö ante impa, ante apæneda iñömö tömëna iñömö Wængongui inguipoga Awënë iñongante tömengä weca odibowæ nani äwæ mëwäa ongöwæ bai inapa. Ayæ tömengä weca yædo concædi ti wodönoincade mencadea ongoncade bai mänina iñömö adobai inöna inapa. ⁵ Wadäni, Tömëna inate wënæ wënæ cæinëmopa, ante cædäni iningue tömëna wæætë në piinte cædäni inänite gonga wo tadete bai cædingue wænöna wæncædänimpa. Edæ, Tömëna inate wënæ wënæ cæinëmonipa, ante në cædäni tömänäni mänömaï wæncædänimpa. ⁶ Wængongui godö cæcä beyænque tömëna tæi piñæna badingue, Wængongui beyæ möna apæneyedë cöönæ cædämaï ingæimpa, ante cædingue öönædë tee mönete bai cæcædaimpa. Ayæ tæi piñæna inöna inte tömëna æyedëmë cæinëna incæ wæætë wæætë cæyönte æpæncoo tömancoo wepænque bacæimpa. Adobai inguipoga tömämæ quëwënäni inänite tömëna cæda ate quiemë wænömämocoo incæ pö wënæ wënæ bacædänimpa. ⁷ Ayæ tömëna, Wængongui æbänö cæcää, ante iningue apæneda ate babæcä bai mönö guññëngä inte tadömengadænguipo inö tad-ingue tömëna inate guädö

guëa cædinque tæi emongä
 inte gänä cædinque wæningä
 wæncædaimpa. ⁸ Wæna ate
 tömëna baonque ñænængade
 nani quëwëñömö taadö
 iñömö öñoncædaimpa. Edæ
 Todömä iñömö quëwënäni
 wiwa cædäni bai ayæ Eq-
 uitobæ quëwënäni wënæ
 wënæ cædäni bai manii
 ñænængade nani quëwëñömö
 nê quëwënäni iñömö adobaï
 wënæ wënæ cædänipa. Manii
 quëwëñömö adoyömö tömëna
 Awënë ingante awäa timpote
 wænönäni wængacäimpa.
⁹ Mëönaa go adoönæque go
 tæcæ itæde iñonte tömëna
 baö ini acæte ante pöningue
 wacä awënë nani cabo
 wacä awënë nani cabo incæ
 waodäni nani cabo waodäni
 nani cabo incæ wadö nani
 tedecabo wadö nani tedecabo
 incæ wabæca wabæca nani
 quëwencabo incæ waodäni
 nanguï inäni ponte tömëna
 baö acædänimpa. Ayæ,
 Da wënämaï ingäimpa,
 ante wææ cæcædänimpa.
¹⁰ Tömëna iñömö Wængongui
 beyæ nê apænedina inöna
 inte inguipoga quëwënäni
 inänite nanguï äna wædinäni
 inte tömënäni ñöwo wæætë
 watapæ tocædänimpa. Inique
 tömëna mänömaï wænte
 öñöna ate tömënäni nan-
 guï Yæ yæ todinque wacä
 ingä wacä ingä, Önonque
 æe, ante pædæ godönäni
 æncædänimpa.

¹¹ Mëönaa go adoönæque
 go tæcæ itæde iinque
 go ate Wængongui edæ,
 Quëwencæmina, ante tömengä
 nänö guëmämämo quëwenguimämo

woo öongacä ate tömëna
 iñömö wæætë müina bad-
 inque ængæ ganticædaimpa.
 Ængæ gantiyöna nê adäni
 guiquënë ancai guiñente
 wæcædänimpa. ¹² Ancai
 guiñente ayönäni tömëna
 öönæde inö tedepämo
 yedæ ante ëñencædaimpa.
 “Iñömö pö æeda,” angä
 ëñëninque tömëna öönæde inö
 boguimancodë æiyöna tömëna
 inate nê piinte cædinäni
 edonque acædänimpa.
¹³ Tömëna æiyedë maniiñedë
 goinque nanguï ocæ ocæ
 goquimpa. Tömënäni nani
 quëwëñömö onconcoo ba-
 coo iñonte pancaconga
 incæ nanguï onconcoo
 acapowate bogocæ tæ
 gowæænguimpa. Ado goinque
 goyedë waodäni tiæte müido
 ganca wæncædänimpa. Ayæ
 müinäni quëwënäni ancai
 guiñëninque, Wængongui
 öönæde nê quëwëmi imi inte
 bitö nö tæi piñante imidö
 anguënë, ante wæcædänimpa.

¹⁴ Ayæ mempoga nani
 wæquinque do iinque
 batimpa. Incæte godömenque
 adopoque nanguï pönï
 nani wæquinque oo pönï
 bacæimpa.

Todompeta æmcëwoya

¹⁵ Wængongui anquedo
 tömengä iñömö tömengä
 todompeta we we öongä
 ate öönæde inö wadäni nani
 tedepämo yedæ tededinque
 iimaï änänitapa.

“Mönö Awënë Wængongui
 tömengä Codito tönö

ingui-poga Tæiyæ Awënë
Odeyeda badinque
wantæpiyæ cöwë aacædaimpa,”
änänitapa.

16 Nē aadāni nē Picænāni
iñōmō bæinticoatodo ganca
ināni mānimpodāni iñōmō
Wængonguī weca tōmēnāni
awënë tæ contaimpaa
nē tæ contadāni inte
ñōwo guidōmēmæ ædæ
wææninqe Wængonguī in-
gante, Bitō Awënë Wængonguī
imidō angüenē, ante watapæ
apænedānitapa. 17 Ayæ iīmaī
apænedinque,

“Awënë Wængonguī bitō
adobique Tōmāā nē
Cædōmi inte
wēenēñedē do nē quēwengāimi
imi ñōwobi inōmi imipa.

Bitō nāmā tæi piñæmi inte
ñōwo ædæmō nē aabi
inōmi imipa,
ante adinque bitō imite
waa ate pōnente
apænemōnipa.

18 Wabæca wabæca nāni
quēwencabo incæ
tōmānāni quēwēnāni
ænguī badānitapa.

Ayæ bitō ænguī babi ininque
nē wængaināni inānite bitō
apænte pangüionæ do
batimpa.

Ayæ bitō beyæ nē apænedōnāni
iñōmō bitō imite nē
cædōnāni iñōnānite
tōmēnāni inānite bitō, Minitō
cædi beyæ paga cæbo
æncæminimpa, ante
bitō godongüionæ
dobæ batimpa.

Ayæ bitō quīnāni iñōnānite
bitō emōwo ante
bitō imite nē eñente
cædōnāni iñōnānite

awënë bai ināni incæ
ōnōnānique ināni incæ
tōmānāni inānite bitō,
Minitō cædi beyæ paga
cæbo æncæminimpa,
ante bitō godongüionæ
dobæ batimpa.

Ayæ ingui-poga quēwēnāni
inānite wadāni nē
wo ewente cædōnāni
iñōnānite bitō wo
ewente cæquionæ do
batimpa.”

19 Ayæ oönædē inō
Wængonguī tæiyæ waēmō
oncō odemō wibænetapa.
Wibæneyō Wængonguī,
Waadāni æbānō cæte botō
tōnō godongāmæ waa
cæte quēwencædānimpa,
ante odōmoncæte ante
nānō yewæmongainca nāni
da wencaincade iñōmō
mānincōnē mæ ongoncade
atabopa. Ayōmote yædæ
yædæ nāinimpa. Yedæ pōni
ānimpa. Detæbo tæi tæi tēñō
yedæ pōni ānimpa. Goinque
gotimpa. Ayæ yoguica cōönæ
bai nanguī cæte wæænimpa.

12

*Onquiyængä tönō dadagöö
nāni ānongä*

1 Wængonguī, Mä pōni
odōmōmo adinque eñencædānimpa,
ante cædinque oönædē inō
waēmō pōni badongä a owo
atabopa. Edæ onquiyængä
iñōmō nænque inte weocoo
wēñate bai mongæñongä
apāicāmo incæ tōmengä
cæncadēwa ænōmengadæwa
inō impa. Tōmengä, Awënë
poganta, ante tipæmpoga go
mēa nēmōidi inte godāmæ
badōinta wencacantapa.

2 Mäningä onquiyängä yädëmadä ënengä iñongante wëñängä ëñacæ cæcä wæte wædinque wëñæ nantate Yæ yæ wæcantapa.

3 Iñinque Yæ yæ wæyongante öönædë inö mä pöni Wængongui nänö badöi wadö bai badöi a owo atabopa. Edæ ñænængade obe bai dadagöö nani änogä opatawæ ëñacä inte tömengä ocabocoo öonmpo æmæmpoque go mencaa encacä inte mänii ocabocoo ga awënë pogantacoo öonmpo æmæmpoque go mentaa wencacä ingantapa. Tömengä önömoncawæ adobai öonmpo tipæmpoga ocabocoo ga encacä ingantapa.

4 Tömengä önoncaimiñænca picæ cæmiñæninque öönædë owodäni nëmöidi incæ pancadäniya incæ nangui inäni inänite wææntodongä inguipoga tæ wæænänitapa. Onquiyängä oo pöni iñongante dadagöö, Wëñängä ëñacä ate cæncæboimpa, ante tömengä weca a ongongantapa.

5 Onquiyängä wëñängä onguinängä ingante mangä iñinque tömengä iñömö nänö Awënë baquinque pæcantapa. Tömengä iñömö tæiyæ awënë tömengä nempo quëwënäni inänite aacä bai adobai tömämæ quëwënäni inänite, Iimaï cæedäni, ante aacæcäimpa. Mäningä onquiyängä wëñängä ingante wacä ö ænte Wængongui weca ayæ tömengä nänö aacæ tæ contayömö mäniñömö ænte mäicä æicantapa.

6 Mäninö bayonte wäänä iñömö önomæca iñömö wodii gocantapa. Tömengä beyæ ante Wængongui nänö eyepæ cæyömö mäniñömö wodii gocantapa. Mäniñömö miido dootiento tetenta ëönæ mänimpoönæ iñonte tömengä quëwente beyæ cængui eyepæ pönönäni cæncæcäimpa, ante Wængongui tömengä nänö owoyömö ante do badongantapa.

7 Mäniñedë edæ öönædë iñömö guëadö guëa cæte wænönänitapa. Wængongui anquedo Miiguedo nani angaingä iñömö tömengä wadäni anquedoidi awënë inongä ingampa. Tömengä tömënäni tönö dadagöö ingante wido cæcæte ante cæyönäni dadagöö wæætë tömengä anquedoidi tönö wæætedö wæætë guëa cædäni incæte 8 tömënäni ædö cæte gänä cæquinänii. Edæ ædö cæte öönædë iñömö ayæ quëwenguinänii, ante tömënäni inänite wido cædänitapa. 9 Tömënäni iñömö ñænængade dadagöö ingante wido cæte wææntodönänitapa. Mäningä dadagöö iñömö wëenëñedë tæntæ ingaingä inte tömengä ëmowo Wënæ Tatäna mëwoga ëmongä ingampa. Adocä, Inguipoga quëwënäni tömänäni oda cæcædänimpa, ante në wapiticæ ænte mäocä ingampa. Tömengä ingante ayæ tömengä anquedoidi inänite inguipoga iñömö wido cæte wææntodönänitapa.

10 Ayæ ate öönædë inö tedepämo yedæ ante iimaï ä

ëñentabopa.

“Ñowoönæ mönö Wængongui mönö imonte, Minitö botö æmæwo æmo beyænque quëwenguimäni, ante tömengä nänö cæönæ batimpa.

Ayæ tömengä nänö tæi piñænö ñowoönæ ba ñinque

tömengä adobai Tæiyæ Awënë Odeye ñowoönæ bacäimpa.

Ayæ tömengä nänö apænte ængaingä mönö Codito adobai nämä tæi piñængä inte nē angä bacäimpa.

Wænæ guiquënë mönö töninädäni inänitedö ante, Wænæ wænæ cædänidö angüënë, ante wapiticæ apænete änewëngä ingampa.

Woyowotæ incæ itæde incæ mönö Wængongui weca a ongöningue

tömengä mäninäni inänitedö ante nē wapiticæ änewëngä ñlongante tömengä ingante inguipoga ñömö wææntodönäni wæængantapa

11 Wængongui Codotedo wepæ tömengä nänö wænte godongaïmæ beyænque tæi emönäni badingue

mönö töninädäni ñömö wænæ ingante gänä cædänitapa.

Ayæ, Wængongui æbänö cæcää, ante tömënäni nani apænedö beyænque tömënäni tæi emönäni badingue wænæ ingante gänä cædänitapa.

Wadäni tömënäni inänite Wængongui beyæ wænoncæ cæyönäni tömënäni,

Mönitö guiñenämäi wæncæmönimpa ante nē änäni inänitapa.

12 Mänömaï beyæ minitö öönæde ñömö nē quëwëmini inte watapæ tocæminimpa.

Wamäni guiquënë inguipoga ñömö æpæntibæde ñömö nē quëwëmini inte mini wæquinque ingæimpa.

Edæ wænæ minitö weca wææ pö quëwengäimpa.

Tömengä nänö wo ëwenguinö oo pönä impa, ante ëñente beyænque äingä pönä bacampa.

Mänömaï beyæ minitö guiñenguimämo baquinque impa.”

Mänömaï ante yedæ angä ëñentabopa.

13 Ayæ dadagöö, Botö imote inguipoga ñömö wido cæte wææntodönäni adi wædö, ante wædinque onquiyängä ingante weñängä onguiñängä nē mäningä ingante bæi ongoncæte ante togængantapa.

14 Incæte Wængongui, Önömæca ñömö bitö beyæ botö cæyömö pao pao gocæbiimpa, ante cædinque ñænængade guingämöwæ önonguënepæ bai tipænguënpæa pönö badongä enguënepænte bai onquiyängä bacantapa.

Ïnque onquiyängä, Tæntæ botö imote bæi ongönämäi incæcäimpa, ante Wængongui önömæca tömengä beyæ

nänö cæyömö pao pao go-cantapa. Mëa go adoque tæcæ wadepo iñonte tömengä mäninömö quëwente beyæ nänö cængui eyepæ ænte cænguiñömö gocantapa. ¹⁵ Ayæ, Onquiyængä ingante æpæ quingæ mangui bai bæ ta tæi guicæcäimpa, ante cædinque dadagöö tömengä önöne inö önö bai æpæ towæ tadonte bai tao godecantapa. ¹⁶ Dadagöö towæ tadonte bai nänö tao godepæ quingæ pöñö onguipo incæ onquiyængä beyæ ante cædinque wi ænete cæyö ada guiipæntapa. ¹⁷ Ada guiipæ adinque dadagöö iñömö onquiyængä ingante godömenque ængui badinque wadæ godinque, Mäningä onquiyængä wënäni incæ wadäni inänite guëa cæte wænonguimo, ante gocantapa. Tömänäni Wængongui nänö, İmaï cæedäni, ante wææ angainö ante nē ēñente quëwënäni inte, Itota æbänö cæcää, ante nē apænete quëwënäni inönäni iñömö mäninäni mäningä onquiyængä wënäni iñönänite dadagöö, Wænoncæboimpa, ante gocantapa.

13

Mënaa mönö guiñëñöna

¹ Ayæ dadagöö æpæntibæ yæwedeca emönaiya iñömö ponte a ongongantapa.

Ayæ babæcä bai nē guiñëñongä iñömö æpæntibæde quëwente ta pöñongä atabopa. Mönö guiñëñongä tömengä ocabocoo önompo

æmæmpoque go men-caa encacä inte tömengä önömoncawæ önompo tipæmpoga ocabocoo inö encacä ingantapa. Awënë pogantacoo tipæmpoga ganca tömengä önömoncawäa da da wencate encacantapa. Ayæ Wængongui emöwo incæ wiwa babæ wapiticæ ante äniwoi tömengä ocabocoo tömancooga inö yewæmonte encacä ingantapa. ² Mäningä mönö guiñëñongä botö nē adingä iñömö mēne bai emönongä incæte tömengä önöwa oto önöwa bai ewacä inte tömengä önöne nēöo önöne bai enecä atabopa. Ayæ dadagöö nämä nänö tæi piñænö ante mönö guiñëñongä ingante pædæ godöninque tömengä nänö aacæ tæ contaimpa pædæ godongä ænte tæ contadinque mönö guiñëñongä nē awënë badinque, İmaï cæedäni, ante nanguï angä bacantapa. ³ Ayæ mönö guiñëñongä adoque ocaboga ämocate wæncæ cæcä bai ingaingä incæte gämæ cæcate ingantapa.

Tömämæ quëwënäni mönö guiñëñongä ingante adinque ancai guiñëñinque tömänäni tömengä miñæ godänitapa. ⁴ Dadagöö

godö cæcä beyænque mönö guiñëñongä iñömö awënë badinque dadagöö bai nē angä do bacä impa, ante adinque tömänäni dadagöö ingante, Bitö Awënë Wængongui bai imidö anguënë, ante apænedänitapa. Adobai mönö

guiñnongä ingante, Bitö Awënë Wængongui bai imidö anguënë, ante apænedänitapa töö. Mäninö ante godömenque iimaï äninque, “Æcänö mönö guiñnongä bai ingä iñömö edæ dæ angampa. Æcänö tömengä ingante guëadö guëa cædinque tæi emonte gänä cæqingä.”

5 Dadagöö godö cæcä beyænque mönö guiñnongä iñömö nämanque pönente änewëningä badinque Wængongui ingantedö ante babæ wapiticæ ante änewëninque, Botö Wængongui bai imopa cæminii, änewëningantapa. Ayæ awënë badinque nê angä badingä inte mönö guiñnongä iñömö coadenta i doo apäicäa mänimpoga iñonte, iimaï cædäni, ante aacantapa. 6 Ayæ tömengä mäniñedë Wængongui ingantedö ante wënæ wënæ babæ wapiticæ ante änewëningä inte Wængongui emöwo ante tömengä nänö quëwëñömö ante babæ wapiticæ ante änewëningantapa. Tömënanï öönædë nê quëwënanï inänitedö ante adobai babæ wapiticæ ante änewëningantapa. 7 Tömengä Wængongui quinäni inänite guëadö guëa cæcæcäimpa, ante cædinque dadagöö godö cæcä beyænque tömengä nämä tæi piñængä badinque tömënanï inänite tæi emongä inte gänä cæcantapa. Ayæ dadagöö godö cæcä beyænque mönö guiñnongä iñömö woadäni nänï cabo

woadäni nänï cabo incæ wacä awënë nänï cabo wacä awënë nänï cabo incæ wadö nänï tedecabo wadö nänï tedecabo incæ wabæca nänï quëwencabo wabæca nänï quëwencabo iñönänite tömengä tömänäni awënë badinque tömënanï inänite, iimaï cædäni, ante nê angä bacantapa.

8 Mänömaï beyæ tömämaë quëwënanï iñömö tömengä ingante, Bitö Awënë Wængongui bai imidö anguënë, ante apænecædänimpa. Wængongui inguipoga nänö badöñedë, Botö Codotedo ingante do wænönäni wæncæcäimpa, ante do angacäimpa. Iingä Codotedo, Nänï quëwenguinta, ante nänö yewæmongaintaa ædänidö emöwo yewæmönämaï inänï iñömö tömënanique mönö guiñnongä ingante, Bitö Awënë Wængongui bai imidö anguënë, ante apænecædänimpa.

9 Nê ëamonca imini inte ëñëedäni.

10 “Æcämenque ingante ante apænedinque Wængongui, Ao bæi ongonte tee mönete bai cædäni, angä ininque tömengä ingante do bæi ongonte tee mönecædänimpa. Æcämenque ingante ante apænedinque Wængongui, Ao yaëmenca wænömïni wæncæcäimpa, angä ininque tömengä ingante do yaëmenca wænönäni wæncæcäimpa.” Mänömaï beyæ minitö Wængongui quimïni iñömö

wæntæye ināmaī inte ee cæcæminimpa. Edæ tōmengä ingante godōmenque wede pōnencæminimpa.

11 Ayæ ate wacä babæcä bai nē guiñēnongä guiquēnē onguipodē quēwente ta pōñongä atabopa. Codotedoidi önömoncawæ mēwāa nāni emoncadō bai tōmengä adobaī encacä ingantapa. Incæte tōmengä dadagōō bai tedecantapa. 12 Mönö guiñēnongä tänocä pōningä nänö änö beyænque ayængä pōningä iñömö awēnē badinque tänocä beyænque äninque, İimaī cæedāni, ante nē aacä ingantapa. Tānocä pōningä mönö guiñēnongä ämocate beyæ nē wæncæ cæcä incæ wæætē gāmæ cæcadingä iñongante ayængä pōningä iñömö tōmāmæ quēwēnāni inānite angä eñēninque tōmānāni tänocä pōningä ingante, Bitö Awēnē Wængongui bai imidö anguēnē, ante apænedānitapa. 13 Māningä mönö guiñēnongä ayængä pōningä, Mä pōni cæbo adinque eñencædānimpä, ante cædinque badongampa. Ayæ godōmenque mā pōni cæcä beyænque waodāni edonque pōni ayönāni öönædē inö incæ gonga inguipoga wææ adānitapa.

14 Mönö guiñēnongä tänocä pōningä nänö änö beyænque tōmengä weca mā cædinque ayængä pōningä iñömö tōmāmæ quēwēnāni inānite oda cæte nāni goquīnō ante mäocä godānitapa. Edæ

tōmēnāni inānite äninque, Mönö guiñēnongä yaēmenca guiyōmō wæætē gāmæ cæcate nē müngä quēwengä nänö emönö bai adobaī badōedāni, angä eñente badonte concædānitapa. 15 Mönö guiñēnongä ayængä pōningä iñömö eyepæ cædinque mönö guiñēnongä tänocä pōningä nänö emönö bai nāni badōninca incæ, Tedecæcäimpa, ante cæcä ate māninca incæ oo guēmangantapa. Tōmēnāni nāni badōninca ante waodāni Baa äninque, Bitö Awēnē Wængongui bai imidö anguēnē, ante apænedāmaī ināni inānite māninca incæ ä beyænque wænönāni wænānitapa.

16 Ayæ awēnēidi bai ināni incæ önönānique incæ māincoo eadāni incæ māincoo ömæpodāni incæ wacä godonte æningä beyænque nē cæte quēwēnāni incæ nāmanque cæte quēwēnāni incæ mānināni tōmānāni inānite tōmengä nänö änö beyænque önompo tōmempo inö yewæmōināni badānitapa. Wæætē önompo tōmempo inö yewæmönāmaī ināni inte tōmēnāni önönemö inö yewæmōināni badānitapa. 17 Tōmengä nänö yewæmōi yewæmönāmaī ināni guiquēnē tōmēnāni māincoo ædö cæte godonte ænguīnāni. Ædö cæte godonte ænāni weca gote tōmēnāni māincoo inī godonte ænguīnāni. Ayæ māninö ante yewæmōi iñömö mönö guiñēnongä tänocä pōningä emōwo

impa. Wii tömengä emöwo yewæmonte i bai tömengä emöwo ante beyæ, Æpodö i, ante yewæmonte impa.

¹⁸ Mäninö ante eñencæte ante nani eñenö ante eyepæ encadani inte eñencädanimpa. Ocai ne encacä ininque, Mönö guiñenongä tänocä pöningä nänö, Æpodö i, ante eñencæte ante cæcæcäimpa. Edæ tömengä, Æpodö i, ante waocä, Æpodö i, ante adopo impa. Tömengä nänö, Æpodö i, ante teitiento teitenta i tei impa.

14

144.000 ganca inäni nani ämotamini äinö

¹ Ayæ botö ayömote Wængongui Codotedo änanquidi inömö Tiöno nani anquidi maninömö a on-gongä atabopa. Tömengä weca waodani tiento coad-enta i coatodo miido ganca inäni inte Wængongui Codotedo emöwo adobaï tömengä Mæmpo Wængongui emöwo nani önönemö inö ne yewæmoinäni inte a ongönäni atabopa. ² Ayæ botö eñeñömote öönæde inö tedepämo ante ñænæ teñabo ante bai detæbo eyequei te bai eñenique adobaï waodani nani adapate nani ampoque inte tæiyænäni ampoyönäni ante bai tedepämo te eñentabopa. ³ Tiento coadenta i coatodo miido ganca inäni inömö mä äninque waa ämotamini ante änanitapa. Wængongui nänö aacæ tæ containpa gäänë ämotamini äñönäni

miinäni quëwënäni mäa go mäa ganca inäni ne aadani ne Picænäni tönö eñenänitapa. Tiento coadenta i coatodo miido ganca inäni inguipoga quëwënäni tönö adoyömö quëweñönäni, Godonte æmo beyænque quëwenguimini, ante Wængongui nänö ne æninänique ii ämotamini äinö ante eñente ancädanimpa. Wadani guiquënë ædö cæte eñente anguinäni.

⁴ Inäni inömö Wængongui ingante ante waemö quëwencæmönimpa, ante cædinque, Onquiyängä, ante ne towënämai ingainäni inänipa. Ininque tömënäni Wængongui Codotedo ædönö gocä tömengä miñæ cöwë godänipa. Tömënäni waodani tönö adoyömö quëweñönäni Itota, Botö wepæ beyænque quëwenguimini, ante tömënäni inänite ængacäimpa. Täno amiña bayedë tä ped- inque minitö, Wængongui qui baquimpa, ante mini cönöni bai maninäni adobaï Wængongui quinäni badinque Wængongui Codotedo quinäni inänipa. ⁵ Adodäni cöwë babæ änämai inäni ininque wadani ædö cæte tömënäni inänitedö ante, Babæ änänipa, ante anguinäni. Tömënäni edæ cöwë wënæ wënæ cædämai inänipa töö.

Wængongui anquedoidi mänaa go adocanque nani änö

⁶ Ayæ Wængongui anquedo wacä inömö öönæde inö pö pao pao gocä atabopa. In- guipoga ne quëwënäni inänite wabæca nani quëwencabo

wabæca nāni quēwencabo incæ waodāni nāni cabo waodāni nāni cabo incæ wadō nāni tedecabo wadō nāni tedecabo incæ wacā awēnē nāni cabo wacā awēnē nāni cabo iñōnānite anquedo tōmānāni inānite Wængongui wantæpiyæ cōwē nānō watapæ apænedō ante ēñencædānimpa, ante apænecæte ante pongantapa. ⁷ Māningā Wængongui anquedo iñōmō yedæ iimaī āninqe, “Wængongui apænte nānō anguiōnæ do iinque bayonte māniōnæ tōmāmini mini cægāinō ante tōmengā apænte ancæcāimpa. Iinque tōmengā ingante guiñēninqe ee aedāni. Adobaī tōmengā ingante waa aedāni. Tōmengā edæ oōnædē incæ inguipoga incæ æpæntibæ incæ æpæ tayōmō incæ tōmāā nē badongaingā ingante mīnitō, Bitō Awēnē Wængongui imidō anguēnē, ante ædæ wææninque watapæ apæneedāni. Māninque āmopa,” angantapa.

⁸ Māningā Wængongui anquedo gocā ate wacā Wængongui anquedo ayængā pōninqe iimaī angantapa. “Babidōnia nāni āñōmō do wo ēwente batimpa. Babidōnia nāni waēmō quēwēñōmō i incæte do wo ēwente ba aedāni. Māniñōmō nē quēwēnāni wēnæ wēnæ cædīnāni iñōmō onquiyængā nē towengā baī cædinque biinōmæ bete quidi quidi dowæninque towencædānimpa, ante tī nāmæ godonte baī cædānipa. Tōmēnāni māmōmaī godō

cædāni beyænque wabæca nāni quēwencabo wabæca nāni quēwencabo wæætē wēnæ wēnæ cædānitapa. Māninque āmopa,” angantapa.

⁹⁻¹⁰ Ayæ māningā Wængongui anquedo gocā ate wacā Wængongui anquedo tōmengā pōninqe yedæ iimaī angantapa. “Mōnō guiñēnongā tānocā pōningā ingante æcānō, Bitō Awēnē Wængongui baī imidō anguēnē, ante apænecāā. Ayæ tōmengā nānō emōnō baī nāni badōninca gāānē ædæ wææninque æcānō apænecāā. Wængongui tōmēnāni inānite nanguī piincæcāimpa. Tōmēnāni onompo incæ onōnemō incæ mōnō guiñēnongā nānō yewæmōi nē yewæmōināni adinque Wængongui adobaī tōmēnāni inānite nanguī piincæcāimpa.” Āninque Wængongui anquedo godōmenque apænecantapa. “Māniñāni Wængongui biinōmæ nānō piimæ becædānimpa. Mānimænque æninque tōmengā nānō piinte owætadē pe ñiñængantapa. Mānimænque nē bete baī ināni iñōmō nanguī pōni wæwencædānimpa. Wængongui tæiyæ waēmō anquedoidi weca ayæ Wængongui Codotedo weca gonga bæcoyōmō atopode nāni oō wadō gonga bæcoyōmō oō wayōmō māniñōmō iināni æmæwo gonte ba baī nanguī wæwencædānimpa,” angantapa.

¹¹ “Ayæ tōmēnāni gonga

bæcoyömö māniñömö
wæwēñonāni nāni wæwēmāmo
tēemā bai cōwē æicōompa.
Woyowotæ incæ itædē incæ
mānināni edæ guēmānāmaī
incædānimpa. Tömēnāni
iñömö, Mönö guiñēnongā
tānocā pōningā weca ædæ
wææninque, Bitö Awēnē
Wængonguī bai imidö an-
guēnē, ante nē apænedāni
inānipa. Ayæ tömengā
nänö emönö nāni badōinca
gäänē ædæ wææninque nē
apænedāni adobai tömengā
emōwo nänö yewæmōi nē
yewæmōināni inte mānināni
tömānāni wantæpiyæ
mānōmaī guēmānāmaī inte
wæwencædānimpa. Māninque
ämopa,” angantapa.

12 Mänōmaī beyæ mīnitö
Wængonguī quīmīni iñömö
tömengā nänö, Īmaī cæedāni,
ante nänö wææ angainö ante
ēñente cædōmīni inte ayæ
Itota ingante godōmenque
wede pōnēmīni inte mīnitö
wæntæye ināmaī inte ee
cæcæmīnimpa.

13 Ayæ ate botö öönædē
inö tedepāmo Īmaī ante
ēñentabopa. “Bitö Īmaī
yewæmōe,” angantapa.
“Ñowo ganca ayæ ate Awēnē
Itota ingante pōnente nē
wænāni inte tömēnāni nāni
toquinque.”

Ante añongā Wængonguī
Tæiyæ Waēmö Öñowoca,
“Ao ämopa, angampa.
Nāni toquinque ingæimpa.
Tömēnāni nāni nangui
cægainö ñimpo cæte guēmāncædānimpa.
Edæ tömēnāni nāni waa
cægainö öönædē iñömö

edonque pōni acæimpa,”
ante angantapa.

*Inguipoga quēwēnāni beyæ
amiña bai bacæimpa*

14 Ayæ botö ayōmo
näämænta boguimā mæ owo
atabopa. Adocanque Waocā
ēñagaingā ingā bai iñömö
māni boguimā tæ contacā
atabopa. Tömengā ocaboga
awēnē poganta oodo inte
badōinta encacā inte tömengā
nänö önönempe yaēmē bai
waingamē idāmæ engamē
næængā atabopa. 15 Ayæ ate
wacā anquedo Wængonguī
oncö tæiyæ waēmö oncōnē
ta pōninque boguimā nē tæ
contacā ingante Īmaī yedæ
ante aa pecantapa. “Ingui-
poga quēwēnāni botö imote nē
wede pōnente waa cædōnāni
iñömö nē minte pæmō bai
ināni inte tömēnāni nāni to
amiña bayedē bai impa.
Wadæ wadæ pīnōninque nāni
ö æñedē bai do bayonte bitö
yaēmē bai bitö nææi ænte
gote mānināni inānite wadæ
wadæ pīnonte bai cædinque
ö æe.” 16 Angā ēñēninque
boguimā nē tæ contacā gote
inguipoga iñömö tömengā
yaēmē bai nänö nææi inte
wadæ wadæ pīnonte bai
cædinque tömānāni nē minte
pæmō bai ināni inānite ö
ængantapa.

17 Ayæ öönædē iñömö
Wængonguī oncö tæiyæ
waēmö oncōnē ongonte ta
pōninque wacā anquedo
adobai yaēmē bai waingamē
idāmæ engamē næænte
pongantapa. 18 Tömengā

pongä ate Wængongui an-
quedo wacä pongantapa.
Wængongui oncö tæiyæ
waëmö oncönë, Wængongui
gui, ante iya tæe, ante në
änongä inte nani iya täimoga
gäänë ongöninque ta pöninque
yaëmë bai waingamë idämæ
në engamë næængä ingante
iimäi yedæ apænecantapa.
“Inguipoga tömäo në wënæ
wënæ cædäni iñömö yowecoo
bai inänipa. Mäninäni yowe
ite bayedë bai inäni adinque
bitö yaëmë bai bitö nææi
ænte gote yowecoo wangö
tadampote gæte bai cædinque
tömënanäni inänite cæe.”

¹⁹ Angä eñëninque Wængongui
anquedo inguipoga iñömö
tömengä yaëmë bai nänö
näæi inte wangö tadampote
cædinque yowecoo gædäni
bai tömengä në wënæ
wënæ cædäni inänite adobai
cæcantapa. Ayæ yowepæ ante
ñænængade nani pinä pinä
gäwate cæincadedë yowecoo
wææntodonte bai cædinque
tömengä wënæ wënæ cædäni
inänite Wængongui piinte nänö
päiñömö wido cæcantapa.

²⁰ Mänii tömënanäni yowe-
coo ænte pinä pinä gäwate
cæincade iñömö tömënanäni
nani quëwëñömö yabæca
ongompa. Mäniiñömö
tömënanäni inänite pinä pinä
gäwate bai cædänitapa.
Cæyönäni tömënanäni wepæ
nangui pönii gotimpa.
Cabayo goto winediñömö
æi ganca tömënanäni wepæ
mäninganca æi godinque
todee tiento quidömetodo
ganca mäninganca nangui

pönii wepæ gotimpa.

15

*Ticete ganca nani wæwenguimämo
pompa*

¹ Ayæ botö ayömote
Wængongui ñowo wæætë
mä pönii odömömo ad-
inque eñencædänimpa,
ante cædinque öönædë
inö bamönengæ pönii
badongä a owo atabopa.
Wængongui anquedoidi
önompo æmæmpoque go
mënaa inäni iñömö öönædë
ongöñönänite tömënanäni
inänite, Minitö cæmini
beyænque waodäni nani
wæwenguimämocoo önompo
æmæmpoque go mempoga
pongæimpa, angä eñente
ænte pönänitapa. Mänii
wæwëmämocoo æmæwo ba
adinque Wængongui nänö
ængui panguimämo eyepæ
bapa.

² Ayæ æpæntibæ iñömö
awocawænta ëmö bai ad-
inque botö mänintibæ tönö
gonga guëa wempodente
bæco atabopa. Adotibæ
yæwedeca waodäni mä
ongönänipa. Mäninäni
iñömö mönö guiñënogä
ayæ pöningä ingante ante
ayæ tömengä nänö ëmönö
bai nani badöninca ante
Baa äninque tömënanäni tæi
ëmonte gänä cædäni inänitapa.
Adodäni tömengä ëmöwo
ante, Æpodö i, ante Baa ante
yewæmönämäi inäni atabopa.
Wængongui tömënanäni inänite
adapate nani ampoqui
godongä ænte næænte a
ongönänipa. ³ Tömënanäni
a ongöninque Wængongui

ingante nē cægaingä Möitee wodi ämotamini nänö angainö ante ayæ Wængongui Codotedo ämotamini nänö againö ante iimaï ämotamini änanipa.

“Awënë Wængongui bitö adobique Tömää Cægaïmi inte

bitö mä cædö iñömö waëmö pöni inönö anguënë.

Bitö tömämæ quëwënäni Tæiyæ Awënë Odeyebi imidö anguënë.

Quiëmë cædinque bitö nē nō cæbi imipa.

⁴ Awënë eñëmi, Æcämë bitö imite guiñënamäi inguingää.

Ayæ bitö ëmowo ante pönente æcämë waa adämaï inguingää.

Edæ bitö adobique tæiyæ waëmö imipa.

Tömää bitö nō cædinö edonque pöni ba adinque

wabæca wabæca nāni quëwencabo tömänäni bitö weca ponte ædæ wææninque

bitö imi, Bitö Awënë Wængongui imidö anguënë, ante ancædänimpa

⁵ Ayæ ate botö ayömote öönædë iñömö Wængongui tæiyæ waëmö oncö incæ æmontaicö bai inte tömengä nänö nänënë owocö iñömö wi ænete bayö atabopa.

⁶ Wængongui anquedoidi önompo æmæmpoque go mënaa inäni mänincönë ongonte ta pönänitapa. Tömënäni cædäni ate waodäni nāni wæwenguimämo iñömö önompo æmæmpoque go mempoga pongæimpa.

Tömënäni weocoo waëmoncöo nino nāni ancoo ñäö bai ëmoncöo mongænnäni inänipa. Tömënäni tæcætawë inö pacadeyænta oodo inte nāni badöinta mongæënëmæinäni inänipa.

⁷ Ayæ miinäni quëwënäni mënaa go mënaa iñönäni adocanque Wængongui anquedoidi önompo æmæmpoque go mënaa inäni iñönänite owætacoo adotaque adotaque pædæ godongä ænänitapa. Mänintacoo

önompo æmæmpoque go mentacoo iñömö oodo inte nāni badöintacoo inte Wængongui nē wantæpiyæ cöwë quëwengaingä ingä nänö ænguï pämämo eyede ënentapa.

⁸ Wængongui nänö ñäö apäidö beyæ ayæ tömengä nänö tæi piñæmämo beyæ tömengä tæiyæ waëmö oncönë iñömö tæëmämämo eyede më ongompa. Ayæ Wængongui anquedoidi önompo æmæmpoque go mënaa inäni cædäni ate waodäni nāni wæwenguimämo ante önompo æmæmpoque go mempoga nāni wæwenguinganca

incæ Wængongui tæiyæ waëmö oncönë guidämaï incædänimpa.

16

Wængongui nänö ænguï panguintacoo

¹ Ayæ ate Wængongui tæiyæ waëmö oncönë inö tedepämo yedæ tē eñentabopa. Nē angä iñömö Wængongui anquedoidi önompo æmæmpoque go mënaa inäni inänite, “Goedäni,

äninque, Wængongui owætacoo
nänö ængui panguintacoo
önompo æmæmpoque go
mëa ganca incoo næænte
gote inguipoga iñömö gao
cæädäni," angä ëñentabopa.

² Wængongui anquedo
tänocä godinque tömengä
owætadë ënë incæ inguipoga
gao cæcantapa. Gao cæcä
ate mönö guññongä ayæ
pöningä nänö yewæmöi
në yewæmöinäni inte
tömengä nänö ëmönö bai
näni badöninca gäänë ædæ
wææninque apænedäni
iñönänite tömënäni ayaa nan-
tai ñömæi tömäo baadinque
nantate wædänitapa.

³ Wængongui anquedo ayæ
në gocä tömengä owætadë ënë
incæ æpæntibæ cæncadëmæ
gao cæcä ate mänimæ iñömö
do wæninäni wepæ bai bay-
onte mänintibädë quëwënäni
tömänäni wænänitapa töö.

⁴ Wængongui anquedo
ayæ në gocä tömengä
owætadë ënë incæ æpænë
tömänonga gao cædinque
æpæ tayömö tömäñömö gao
cæcä ate mänimæ tömämæ
wepæ batimpa. ⁵ Ayæ ate
Wængongui anquedo æpæ
tömämæ beyæ në angä inte
ïimaï apæncä ëñentabopa.

"Mönö Tæiyæ Waëmö inömi
ëñëmi, bitö wëenëñedë
do në quëwengäimi ïmi
ñöwobi adobi inömi
ïmipa.

Mänömaï tömënäni inänite
apænte ante päninque
bitö nö cædinque
apænte päñimi ïmipa.

⁶ Edæ bitö quinäni tönö bitö
beyæ
në apænegainäni inänite
wænönäni ate
tömënäni në wænäni wepæ
näate bagadänimpa.
Bitö wæætë në wænonte
näate badäni näni
cægai beyæ
wepæ godömi begadänimpa,"
angantapa.

⁷ Ayæ Wængongui qui, ante
näni iya täimoga inö tedepämo
të ëñentabopa. "Ao ämopa.
Awënë Wængongui bitö ado-
bique Tömää Cægäimi inte,
ïimaï pancæboimpa, ante bitö
apænte angainö bai cædinque
tömënäni inänite päninque bitö
cöwë nö cæte waa pämipa."

⁸ Wængongui anquedo ayæ
në gocä tömengä owætadë
ënë incæ nænque mä
owoyömö mänñömö gao
cæcantapa. Ayæ waodäni
æmontaiya montæ gongate
wæcädänimpa, ante cædinque
në godö angä beyænque
nænque nanguï ti näwä
batimpa. ⁹ Mänii nanguï
ti näwante beyæ waodäni
montæ gongate badäni
incæte tömënäni näni wënæ
wënæ cædinö ante, Ancaa
wæwente awædö, ante ayæ
pönënamäi inäni inte ñimpo
cädämaï inte Wængongui
ingante waa adämaï inänitapa.
Tömënäni, Wængongui
cæcä beyænque mönö
wæwëmämocoo pönimpa,
ante wædinque Wængongui
ingante püinque tömengä
ëmöwo ante wënæ wënæ
babæ ante tedewënänitapa.

¹⁰ Wængongui anquedo
ayæ në gocä tömengä

owætadē ēnē incæ mōnō
 guññēngā tānocā pōningā
 nänö aacæ tæ contaimpaa
 gao cæcā ate tōmengā awēnē
 odeye inongā inte nänö
 aayōmō mæ māmōnte bai
 batimpa. Waodāni nantate
 wædinque ōnonguēnēwa æo
 pocænguēnēwate wædānitapa.
 11 Mänōmaī wædāni incæte
 tōmēnāni nāni wēnæ wēnæ
 cædinō ante, Ancaa wæwente
 awædō, ante godōmenque
 pōnēnāmaī ināni inte
 ñimpo cædāmaī inānitapa.
 Wæætē nantai baate nan-
 tate wædinque Wængonguī
 ōnædē quēwēngā ingante
 piinte badinque wēnæ wēnæ
 babæ ante tedewēnānitapa.

12 Wængonguī anquedo ayæ
 nē gocā tōmengā owætadē ēnē
 incæ ñænæ ōnonga Eopadat-
 edō nāni ānonga māñinonga
 gao cæcā ate awēnē odeyeidi
 nænque tamōnō quēwente
 nāni ponguīnō taadō ante ōnō
 tōmāo amīmō batimpa.

13 Ayæ wēnæidi wentamō
 nāni ēwocacabo mēnaa go
 adocanque ināni iñōmō
 weque bai ināni ta pōnāni
 atabopa. Dadagōō ōnōnē
 inō adocanque wēnæ ta pon-
 gantapa. Mōnō guññēngā
 tānocā pōningā ōnōnē inō
 wacā wēnæ ta pongan-
 tapa. Ayæ Wængonguī
 beyæ nē apænedōmo imopa,
 ante nē babæ apænedongā
 ōnōnē inō wacā wēnæ
 pongantapa. 14 Māñināni
 wēnæidi ōnōwocaidi ināni
 inte mā cædāni inānipa.
 Ināni iñōmō tōmāmæ awēnē
 odeyeidi weca añecæ god-
 inque tōmēnāni inānite

apænedinque, Awēnē
 Wængonguī adocanque
 Tōmāā nē Cægaingā inte nänö
 apænte anguiōnæ iñōnte
 mīnitō godongāmæ ponte
 guēadō guēa cæcæmīnipa,
 ante cædānipa.

15 “Mōnō Awēnē nāmā incæ
 iīmaī angantapa. Aedāni.
 Nē awēmō ængā iñōntobæ
 pongā bai botō adobai
 ānāmaī inte poncæboimpa.
 Aeyedēnō ponguingā, ante
 nē mōnāmāi ongongā iñōmō
 tōmengā wānō cōnongā bai
 inongā inte nänö toquinque.
 Edæ tōmengā, Ōmaabo
 ināmaī incæboimpa, ante
 ayæ, Guññēñate wædāmaī
 incæboimpa, ante tōmengā
 weocoo tōmē weca ee mangā
 inongā ingampa,” angantapa.

16 Māñi wēnæidi ōnōwocaidi
 tōmāmæ awēnē odeyeidi
 inānite añecæ gote ānāni
 ēñēninque awēnē odeyeidi
 iñōmō tōmēnāni tontadoidi
 tōnō Adāmāguedōō ebedeo
 tededō nāni añōmō adoyōmō
 godongāmæ pōnānitapa.

17 Ayæ Wængonguī an-
 quedo tōmangā nē gocā
 tōmengā owætadē ēnē
 incæ woboyæ owoyōmō
 māñiñōmō gao cæcā ate
 ōnædē inō Wængonguī tæiyæ
 wæmō oncōnē tōmengā
 nänö aacæ tæ contayōmō
 māñiñōmō tedepāmo yedæ
 tededinque, “Nōwo iinque
 batimpa,” angantapa.

18 Ayæ ate yædæ yædæ
 nāñimpa. Detæbo tæi tæi
 tē goyō yedæ pōñi ānipa.
 Ayæ goinque nanguī pōñi
 ocæ ocæ gotimpa. Waodāni

ingui-poga nāni quēwenganca tōmanganca mānii goinque bai wa goinque cōwē godāmai inimpa. ¹⁹ Goinque ocæ ocæ goyonte tōmēnāni nāni ñænæ quēwēñōmō incæ tænguimæ tænguimæ godinque mēñōmonga go adoyōmonque batimpa. Ayæ wabæca nāni quēwencabo wabæca nāni quēwencabo incæ tōmāo nāni quēwēñōmō onconcoo acapowate bogocæ tæ gowæænimpa. Wængongui adobai, Babidōnia nāni waēmō quēwēñōmō quēwēnāni wēnæ wēnæ cædānipa, ante pōnente wædinque ænguī badinque, Mīni wæwenguinque impa, ante owæta biinōmæ nānō pīimæ eyede ēnē godonte bai cædinque tōmēnāni inānite nangui pīinque pangantapa. ²⁰ Tōmāā wāā tēiwænē inōmō yogæ guitimpa. Ayæ onquiyabocoo adobai dæ bibitapæ batimpa. ²¹ Ayæ öönædē inō yoguica cōönæ bai waodāniya tæi tæi wæænimpa. Māninca tæi tæi wææninca adocaque incæ wodo tiēē diboda tee mā ganca enca impa. Yoguica wēnæ wēnæ incapa, ante adinque waodāni, Māninca mōnō wēnæ wēnæ wæwēmāmo impa, ānque Wængongui ingante pīinte badinque wēnæ wēnæ babæ ante tedewēnānitapa.

17

Onquiyængā māincoo beyæ nē towente quēwēnongā

¹ Wængongui anquedoidi önompo æmæmpoque go mēa ganca ināni önompo æmæmpoque go mēa ganca owætacoo nē næænāni inōnānite adocanque botō weca ponte, “Pōe, angantapa. Onquiyængā māincoo beyæ nē towente quēwēnongā inōmō æpæncoo yædopāa nē tæ contacā apænte nānō panguinō ante botō odōmōmo acæbiimpa. ² Ingui-poga awēnē odeyeidi incæ tōmengā tōnō towengadānimpā. Waodāni ingui-poga quēwēnāni incæ adobai tōmengā towēinēnō beyæ tōmengā biinōmæ bete bai quidi quidi dowænte bai pōnēnāmai cægadānimpā,” ante apænecā ēñentabopa.

³ Wængongui Önōwoca incæ botonga pō guiyongā botō wīimonte bai iimāi atabopa. Wængongui anquedo adocā inōmō botō imote ö ænte māo önōmæca inōmō cōnongā ongontabopa. Māniñōmō ongōnque botō onquiyængā babæcā bai nē guiñēnongāa mongænte a ongongā atabopa.

Māningā mōnō guiñēnongā opatawæ ēñadongā inte emōwocoo tōmengā baonga godāmæ tōmengā yewæmōi ēñacā ingantapa. Māniwocoo Wængongui ingantedō ante wēnæ wēnæ babæ wapiticæ āniwocoo inōnimpā. Māningā mōnō guiñēnongā nānō ocabocoo önompo æmæmpoque go mēa encacā inte tōmengā nānō önömoncawæncoo önompo

tipæmpoga ëmoncacä ingan-
tapa. ⁴ Onquiyængä iñömö
tömengä weocoo awënëidi
waëmoncoo nani mongæncoo
tönö opatawæ ëmoncoo
mongængantapa. Tömengä,
Botö waëmö incæboimpa,
ante oodo badöincoo tönö
dicamö nani nanguï godonte
ænincoo tönö pededamö nani
ämö mänimoncoo mongænte
ingantapa. Tömengä
önönempo owætadë oodo
inte badöintadë quimæmë
baapæ bai i eyede engapæ
næængantapa. Mäningä on-
quiyængä quiëmë nänö wënæ
wënæ cæpämö nänö towente
quëwënö bai mänintadë
næængantapa. ⁵ Adocä on-
quiyængä tömengä önönemö
inö ëmöwo yewæmöi ëmongä
ingantapa. Mäniwo wë
wodonte bai i incæte iïmai
ante impa.

“Babidönia nani waëmö
quëwëñömö i incæte
onquiyængä në
towengä bai impa.

Waadäni në godö towënanï
wäänä bai mäningä on-
quiyængä ingampa.

Ayæ adobai inguipoga
quëwënäni wiwa nani
cæinënö ante në
cädäni wäänä bai
adocä onquiyængä
ingampa.”

Mänömai tömengä önönemö
inö yewæmonte ëmongantapa.

⁶ Wængonguï quïnani in-
gainäni tönö Itota ingante
ante apænedäni beyæ
në wængainäni tömënäni
wepæ bete bai mäningä
onquiyængä quidi quidi

dowænte bai ingä botö
atabopa. Tömengä ingante
adinque botö ancai guiñente
wætabopa.

⁷ Ancai guiñente wæyömote
Wængonguï anquedo botö
imote iïmai angantapa.
“Quinante ancai guiñente
wæbii. Mönö guiñëñongä
iñömö tömengä ocabocoo
önompo æmæmpoque go
mencaa encacä inte tömengä
önömoncawæncoo önompo
tipæmpoga ëmoncacä inongä
inte onquiyængä ingante
në mongængä ingampa.
Onquiyængä ingante në
mongængä mönö guiñëñongä
tönö onquiyængä tömëna
näna wë wodonte inï æbänö
i, ante apænebo ëñëe.

⁸ Adocä mönö guiñëñongä
bitö adingä iñömö wëenëñedë
quëwengaingä inte ñöwo
dæ angä incæte ayæ ate
tadömengadænguipodë inö
ææ ta poncæcäimpa. Ta
pöningue tömengä nänö
æmæwo ömäe ëwenguinque
ingæimpa. Wængonguï,
Quëwenguinta, ante ingui-
poga badönämai iñedë nänö
yewæmongaintaa inguipoga
quëwënäni tömënäni ëmöwo
në yewæmönämai inäni
iñömö tömënäni iñömö mönö
guiñëñongä do quëwengaingä
ñöwo dæ angä incæte ayæ
ate pongä adinque ancai
guiñente wæcädänimpa,”
ante Wængonguï anquedo
apænecantapa.

⁹ Ayæ tömengä wæætë
apænecantapa. “Mäninö
ante ëñencæte ante ocäi
ëñënö në encacä inte

eñencæcäimpa. Mönö
 guiñenongä tömengä önompo
 æmæmpoque go mäa
 ocabocoo iñömö önompo
 æmæmpoque go mäa
 änanquidi bai inänipa. Mänii
 änanquidiboga onquiyængä
 tæ contacä ingampa. Mänii
 ocabocoo adobai
 önompo æmæmpoque go mäa
 awënë odeyeidi bai inänipa.
 10 Mänimpodäni iñönänite
 önompo æmæmpoque awënë
 odeyeidi inänite wido
 cædänitapa. Adocanque
 awënë odeye iñömö ñowo
 aacä ingampa. Wacä
 awënë odeye ayæ pönämaï
 ingä incæte tömengä
 pöninque wantæ iñö ongonte
 aacæcäimpa. 11 Önompo
 æmæmpoque go mäa ganca
 awënë odeyeidi näni cabo
 iñönänite mönö guiñenongä
 adocä inongä incæte tömënäni
 beyæ ponguingä ingampa.
 Tömengä iñömö wëeneñedë
 në quëwengaingä incæ
 ñowo dæ angä inongä inte
 tömengä nänö æmæwo ömæe
 ewenguinque poncæcäimpa,”
 ante Wængongui anquedo
 apænecantapa.

12 Ayæ tömengä wæætë
 apænecantapa. “Ayæ önompo
 tipæmpoga önömoncawæncoo
 bitö adimoncawæncoo iñömö
 önompo tipæmpoga awënë
 odeyeidi bai inäni incæte ayæ
 aadämaï inänipa. Incæte ayæ
 ate tömënäni inänite änäni ate
 awënë odeyeidi badinque
 tömënäni, İmaï cædäni,
 ante änäni bacædänimpa.
 Ayæ mönö guiñenongä tönö
 tömënäni adoque ooda ganca

godongämæ aacædänimpa.
 13 Tömënäni adodö ante
 pönënäni inte, Mönö tæi
 piñænö ante guiñenongä
 ingante godömö æncæcäimpa.
 Ayæ awënë odeyeidi inömö
 inte mönö, İmaï cædäni,
 ante në ämö imö bai mönö
 tömengä ingante ämö në angä
 bacæcäimpa.

14 “Mäninäni Wængongui
 Codotedo ingante guëadö
 guëa cæcædänimpa. Incæte
 tömengä iñömö awënëidi
 tömänäni Awënë inongä
 ingampa. Ayæ waodäni
 awënë odeyeidi iñönänite
 tömengä Tæiyæ Awënë Odeye
 inongä ingampa. İninqe
 tömengä tæi emönongä
 inte tömënäni inänite gänä
 cæcæcäimpa. Tömengä, Botö
 miñæ tee empo goquimini,
 ante waodäni inänite aa
 pedinque apænte nänö në
 ængainäni inte tömengä
 miñæ cöwë ædæmö cæte
 tee empo godäni inänipa.
 Mäninäni adobai tömengä
 tönö godongämæ guëadö guëa
 cæte wænonguinäni inte tæi
 emonte gänä cæcædänimpa,”
 ante Wængongui anquedo
 apænecantapa.

15 Ayæ tömengä wæætë
 botö imote İmaï apænecantapa.
 “Onquiyængä maincoo beyæ
 towente quëwëngä inte
 æpæncoo yædöpäa tæ contacä
 abitapa. Mänii æpæncoo
 iñömö tæiyænäni waodäni
 bai inänipa. Wabæca näni
 quëwencabo wabæca näni
 quëwencabo incæ wadö
 näni tedecabo wadö näni
 tedecabo incæ waodäni

tæiyænāni inānīpa. Mānināni tōmānāni māniī æpæncoo bai inānīpa. ¹⁶ Ayæ önompo tipæmpoga önömoncawæncoo bai awënë odeyeidi tönö mönō guññongā iñömō tōmēnāni bitō nē adināni inönāni inte onquiyængā māincoo beyæ nē towente quēwēnongā ingante piincädānimpa. Pīinque, Tömengā ingante æmæwo ömæ ewengæimpa, ante cæcädānimpa. Tömengā māincoo tōmancoo ö ænāni ate ömacā inte wæyongante tōmengā baö cæninque tōmengā ingante æmæwo iya tancädānimpa. ¹⁷ Wængonguī, Botö angai bai iinque baganca tōmēnāni botö pönēnō ante cæcädānimpa, ante godö cæcā beyænque mānināni awënë odeyeidi nāni mīmönē adodö ante pönēnānīpa. Pönēninque tōmēnāni godongāmæ Ao äninque, Mönō guññongā aacæcāimpa, ante tōmengā ingante, Mönō tæi piñænö ante godömō ænguingā, ante godönāni ængantapa.

¹⁸ “Māningā onquiyængā bitō adingā bai Babidōnia nāni waemö quēwēñömö adobai impa. Māniñömö awēñēidi iñömō tōmāmæ awënë odeyeidi inānite nē aadāni inānīpa,” ante Wængonguī anquedo apænecantapa.

18

Babidōnia nāni quēwēñömö do wo ewente batimpa

¹ Ayæ ate Wængonguī anquedo wacā inte öönädē inö wææ pongā atabopa.

Tömengā tæi piñængā inte nangui angā ingā inte nāmā nänö ñäö apäite emönö inte inguipoga iñömö ñäö apäicā atabopa. ² Tömengā nänö tedepāmo inte iimaī yedæ aa pedinque,

“Babidōnia nāni añömö do wo ewente batimpa. Babidōnia nāni waemö quēwēñömö i incæte do wo ewente ba aedāni.

Badinque wēnæidi nāni owoyömö batimpa.

Wēnæidi wentamö ewocadāni tōmānāni māniñömö tee mönincönē bai quēwēñānīpa.

Ayamōidi baacāidi tōmānāni adobai māniñömö wææ cæte bai owodānīpa.

³ Wabæca nāni quēwencabo wabæca nāni quēwencabo incæ tōmānāni

babidōniāidi wiwa nāni towēñenö beyæ

tōmēnāni biinömæ bete quidi quidi dowænte bai wädānīpa.

Inguipoga awënë odeyeidi incæ babidōniāidi tönö towēñānīpa.

Babidōnia iñömö quēwēñāni nāmanque ante pönente tocæte ante māincoo nangui pōni ænte eadāni beyænque

inguipoga nē godonte ænāni iñömö māincoo nangui pōni eadāni badānīpa,”

ante Wængonguī anquedo aa pecantapa.

⁴ Ayæ öönädē inö wacā tedepāmo tedecā eñentabopa.

“Botö guiidëmini ëñëedäni.
Minitö tömënäni weca
quëwëmini incæte,

Tömënäni tönö godongämæ
wënæ wënæ cædämaï
incæmönimpa, ante
cædinque wadæ tao
pöedäni.

Ayæ, Wængonguï tömënäni
inänite päninque
mönitö imönite
pänämaï incæcäimpa,
ante pönente wædinque
wodii winonte pöedäni.

5 Tömënäni wënæ wënæ
cædimämo iñömö cabo
ti gæte cönöinque
bacoo pönï ongompa.

Incæte Wængonguï mäninäni
näni wiwa cædimämo
cöwë pönente wæcampa.

6 Tömënäni näni pönönï bai
minitö tömënäni inänite
adobai godoncæminimpa.

Tömënäni näni pönö cædinö
beyæ minitö wæetë
adopo godö cædinque
mempoga ganca
godömenque godö
cæmini wæcædänimpa.

Ti nämæ godönäni bete bai
wædänitawo. Minitö
wæetë tömënäni
owætadë ti nämæ
adopopæ pe ñiñænte
wempo cædëninque,

mempoga pe ñiñænte
wempo cædente bai
cædinque godömenque
ti nämæ godömini
bete wæcædänimpa,
angantapa.

7 Edæ tömënäni nämä
incæ, Mönö ñænæmö
imompa, ante pönente
nanguï waëmö
mäincoo ëate quëwënäni
iñönänite

minitö wæetë, Tömënäni
ægancadó waëmö
quëwënäni, ante ad-
inque

tömënäni inänite ado-
ganca piinte cæmini
nantate wædinque
tömënäni wæwente
quëwencædänimpa.

Mäninäni iñömö, ‘Awënë
odeye nänöogängä bai
contate ongömompa.
Edæ watapæ quëwëmö
imompa.

Wii owæmpoingä bai inömö
inte wæwënämaï cöwë
incæmönimpa,’ ante
önöwënenque pönente
änëwënänipa.

8 Mänömainö ante në
änäni inte adoque
itädë iñonte tömënäni
näni wæwëmämo
iñontobæ pö ate nanguï
wæcædänimpa.

Mäniönæ tömënäni näni
wænguimämo näni
wæwænguimämo näni
gue ænænguimämo pö
wæcædänimpa töö.

Tömënäni onconcoo gonga
bæcodocæimpa.

Edæ Wængonguï Awënë
iñömö Babidönia
iñömö quëwënäni
inänite në apænte
ante pangä iñömö
edæ tömengä tömäa
cægaingä ingampa,”
ante apænecantapa.

9 Inguipoga awënë
odeyeidi incæ Babidönia
quëwënäni tönö towënäni
inte tömënäni adobai
Babidönia quëwënäni tönö
nanguï waëmö mäincoo
godongämæ ænte ëate

quëwënänpa. İnıne
Babidönia nani quëwëñömö
gonga bæcododıne tëemancoo
baca baca æi adıne
tömënanı wæwente Ca ca
wæcædänıpa. ¹⁰ Babidönia
ıñömö quëwënäni nangui
pöni nani wæwënö ad-
ıne awënë odeyedi ancaı
guiñëneıne, Mänınäni tönö
godongämæ wæwënamai
incæmönıpa, ante gomonga
a ongönıne wæcædänıpa.

“Babidönia mını waëmö
quëwëñömö në
quëwëmını mını
wæquinıne ingæıpa.

Mänıñömö quëwëmını
mäıncoo nangui ëate
ınımını inte mını
wæquinıne.

Wënæ wënæ cæmını
ıñömınite adoque
ooda ıñonte Babidönia
mını quëwëñömö do
apænte pante wo
ëwente batıpa.” ante
wæcædänıpa.

¹¹ Inguıpoga mäıncoo
ænte mante në godonte
ænäni ıñömö, Edæ æcänö
mönö godongüenenco
godonte ænguınaa. Ñöwo
dæ ä, ante wæwente Ca ca
wæcædänıpa. ¹² İncö
ıñömö nani godongüenenco
ıpa. Oodo tönö pa-
data, dica nani nangui
godonte ænıncacoo tönö
pededamö nani ämoncoo
mæ ongoncoopa. Adobai
waëmoncoo nıno nani ancoo
tönö awëneıdi waëmoncoo
nani mongæncoo ayæ teda
nani ancoo tönö opatawæ
ıncö mæ ongoncoopa.
Quıwæmë ogui wawænque

i mänıwæ mæ ongoncoopa.
Edepante бага inte nani
badönıncö tönö awænque
nani nangui godonte æniwæ
inte nani badönıncö mæ
ongoncoopa. Yaëmenta
bodonte nani äni inte nani
badönıncö tönö iædo nani
äni inte nani badönıncö
tönö mänömodo nani anca
inte nani badönıncö
ıñömö mänıncö tömancoo
mæ ongoncoopa, ante
wæcædänıpa. ¹³ Cäneda nani
antapo tönö ogui waa öni
pæcaqui, ogui waqui nani iya
täımö tönö ti nä öni pæqui
ayæ ogui wapæ öni pæquımæ,
biınömæ tönö oguinguıpæ,
waëmö ædına tönö todıgomö
mäıncoo mæ ongoncoopa.
Cæningäıdi tönö obegaidı
cabayoidı tönö cabayo inte ñä
cæte nani wëä godö awotocoo
mæ ongoncoopa. Mänıncö
tömancoo mæ ongoncoopa,
ante wæcædänıpa. Ayæ
adobai, Woadäni incæ në
cæte quëwencædänıpa, ante
cæningäıdi bai godongüenëmö
ıtamompa, ante wæcædänıpa.

¹⁴ Mänınäni Babidönia
quëwënäni ınänite iımai
ancædänıpa.

“Quıncamë ante beınente
wæmını incæ mänıncä
tömanca mınıtö weca
ñöwo dæ ancäpa.

Mını ëadıncö tönö quıno
waëmö mını mäıncoo
ıñömö mänıncö
tömancoo ñöwo dæ ä
ınıne mınıtö

ömæpomını inte cöwë wæætë
ænämäi incæmınıpa,”
ante ancædänıpa.

¹⁵ Tömënanı mänıñömö
quëwënäni ınänite mäıncoo

näni godöincoo beyæ nē æninäni inte nē nangui äadinäni incæ Babidönia iñömö quëwëñäni näni wæwënö adinque, Mäninäni tönö godongämæ wæwëñäni incämönimpa, ante gomonga a ongöninque ancai guñencædänimpa. Ayæ wæwente Ca ca wæcædänimpa. 16 Ayæ iimaï yedæ ancædänimpa.

“Babidönia mïni waëmö quëwëñömö nē quëwëmïni incæ mïni wæquinque ingæimpa.

Edæ mäniñömö quëwëmïni tömëmïni weocoo waëmoncoo nïno näni ancoo tönö

awënëidi waëmoncoo näni mongæncoo tönö opatawæncoo mänincooque mongæmïni iminitapa.

Minitö, Mönö waëmö incämöimpa, ante oodo inte badöincoo tönö dicamö näni nangui godonte ænincoo tönö pededamö näni ämö mänimoncoo mongæmïni iminitapa.

17 Incæte adoque ooda iñonte mänincoo mïni äadincoo incæ edæ æmæwo ömæ ewente batimpa, ante nē ænte godönäni edæ wæcædänimpa,” ante angantapa.

Æpæntibædo wipocoo nē töö töö cædönäni tönö, Wipodë nē godäni, wipodë nē cædönäni tönö, Wipo inte mänincoo godonte ængæimpa, ante nē mäo godäni tömänäni mäninäni gomonga a ongoncædänimpa. 18 Babidönia näni quëwëñömö gonga bæcododique tæmancoo baca

baca æi adinque iimaï yedæ ancædänimpa, “Ti Babidönia näni waëmö quëwëñömö bai wayömö näni waëmö quëwëñömö edæ dæ ampa, ante wæcædänimpa,” ante angantapa. 19 Nē wæwëñäni inte näni cæi bai onguipo guidimö ænte ocaboga wo ææntodonte wææ guicadinque Ca ca wædinque iimaï yedæ ancædänimpa,

“Babidönia näni waëmö quëwëñömö nē quëwëñäni näni wæquinque ingæimpa.

Mäniñömö æpæntibædo wipocoo nē äädäni inte

tömënäni näni godöincoo mäniñömö quëwëñäni inänite godonte æninque tömänäni nangui äädäni badänitapa.

Ayæ adoque ooda iñonte Babidönia näni quëwëñömö tömäo æmæwo ömæ ewente batimpa, ante ancædänimpa, angantapa.

20 Mäninö ante änäni ate, Tömämïni öönædë iñömö quëwëmïni mäniñömö wo ewente i adinque watapæ tocæminimpa.

Wængongui quimïni adobai Itota nänö nē da godongaimïni tönö

Wængongui beyæ nē apænemïni tönö

mïnitö tömämïni mäniñömö wo ewente i adinque watapæ tocæminimpa.

Edæ, Minitö iminite æbänö wënæ wënæ cædäni, ante adinque

Wængonguī tōmēnāni nāni
quēwēñōmō quēwēnāni
īnānite apænte āninqe
pangā ate tocæminimpa,
ante angantapa.

21 Ayæ Wængonguī an-
quedo nē tæi ēmongā
īñōmō dicabo nāni mō mō
equinca bai ñænængade
dicabo æninqe æpæntibæ
cæncadēmæ wo guitudōninqe
īmaī angantapa.

“Mānınca æpæntibæ cæncadēmæ
tæi wo guitudōmo guī
bai

Babidōnia nāni waēmō
quēwēñōmō
wo ēwente dæ ba ate cōwē
adāmaī incædānimpa.

22 Īninqe, Adapate nāni
amogainō incæ
āmotamīni nāni an-
gainō incæ

ōōña bai nāni we we
ōongainō incæ todom-
peta nāni ancadeca
nāni we we ōongainō
incæ māniñōmō cōwē
ēñēnāmaī ingæimpa.

Quiēmē badōnāni incæ
nē badongaināni
māniñōmō cōwē dæ
ancædānimpa.

Tōmēnāni nāni dicabo mō
mō equinca inte
cæyōnāni dicabo dadi
dadi cæyedē ā bai
māniñōmō cōwē wī
ēñēnguīnānidō an-
guēnē.

23 Do nāni tī wodōnoincade
māniñōmō cōwē tica
ēñēnāmaī ingæimpa.

Onquiyængā ingante nē
monguingā māniñōmō
cōwē dæ ā mōnāmaī
inguīnānidō anguēnē.

Māniñōmō māincoo ænte
mante nē godonte
ænāni īñōmō ingui-
poga ñænænāni inte
ongongadānimpa.

Ayæ idōidi yewænte bai
cædinque māniñōmō
quēwēnāni, Waēmō
māincoo, ante wapiticæ
ānewēnāni beyænque
wabæca nāni quēwencabo
wabæca nāni quēwencabo
incæ tōmānāni nāni
quēwencabo oda cæte
gogadānimpa,” angan-
tapa.

24 Wængonguī beyæ
nē apænegaīnāni inānite
wænōninqe māniñōmō
quēwēnāni incæ Wængonguī
quīnāni inānite godōmenque
wænōnāni wængadānimpa.
Edæ inguipoga wænōnāni
nē wængaināni tōmānāni
māniñōmō wænōnāni wænte
bai ingadānimpa.

19

1 Babidōnia wo ēwente ba
ate ōönædē īñōmō waodāni
tæiyænāni adotedæ ogæ ted-
edāni bai ēñentabopa.

“Mōnō Awēnē ingante wat-
apæ apænecæimpa,
ante, Adedoya,
āninqe,

Mōnō Wængonguī mōnō
īmōnte, Quēwencæminimpa,
ante nē Ængā inongā
ingampa.

Tōmengā ñāō ēmongā inongā
ingampa. Ayæ
tōmengā tæi piñængā
inongā ingampa.

2 Edæ, Wængonguī, Īmaī
pancæboimpa, ante
nānō apænte angainō

baï cædinque tömengä
cöwë nö cæte waa
pangampa.

Babidönia iñömö onquiyængä
mäincoo beyæ nē
towente quëwëngä
baï impa. Mäniñömö
quëwënäni nē wīwa
cædäni beyænque

inguipoga quëwënäni wæætē
nē wīwa cædäni badäni
adinque

Wængonguī mäniñömö
quëwënäni inänite
apænte ante panganta-
tapa.

Wængonguī ingante nē
cædinäni inänite
adodäni wænönäni
adinque tömengä
wæætē tömënäni
inänite wænongä
wænänitapa,” ante
änänitapa.

3 Ayæ wæætē ogæ teded-
inque,

“Adedoya,” änänipa.

“Mäniñömö tēemancoo cöwë
baca baca æicöompa,”
ante änänitapa.

4 Mäniñedē Wængonguī
nänö tæ contaimpaa tæ
contayongante nē aadäni nē
Picænäni bæinticoatodo ganca
inäni tönö mīlnäni quëwënäni
mënaa go mënaa inäni iñömö
ædæ wææninqe, Bitö
Wængonguī Awënë imidö an-
guënë, äninque “Amëë, Ade-
doya,” ante aa pedänitapa.

5 Wængonguī nänö tæ con-
taimpa inö tedepämo iimaï
tededinque,

“Wængonguī ingante nē
cæmīni inte

tömengä ingante nē guiñente
ëñente cæmīni iñömö

nē awënëidi imīni incæ
önömīnique incæ
mīnitö tömämīni,

Mönö Wængonguī ingante
watapæ apænecæimpa,
ante apæneedäni,”
angantapa.

*Wængonguī Codotedo
monguingä ææmæ*

6 Ayæ adobaï waodäni
tæiyænäni adotedæ ogæ
tededäni baï ëñentabopa.
Ñænæ tēñabo ä baï detæbo
eyequei tē baï ëñentabopa.

“Adedoya,

Mönö Wængonguī Awënë
Tömää nē Cægäimi inte
bitö nē Awënë badinque
aabipa.

7 Mönö watapæ pönī
entawëninque waa
tocæimpa.

Edæ tömengä ingante
apænedinque mönö,
Bitö ñäö ëmömi imipa,
ante angæimpa.

Edæ Wængonguī Codotedo
nänö monguinö oo
bacæ cæpa cæmīni.

Onquiyængä tömengä ingante
monguingä iñömö,
Botö nänöogængä ingu-
ingä oo poncæcäimpa,
ante nämä incæ eyepæ
cæte a ongongampa.

8 Tömengä ingante weo-
coo nīno nāni ancoo
waëmö näämæntacoo
nänö wëñaquincoo, ante
pönönäni ængä
ingampa.

Wængonguī quinäni nāni nö
cægaincoo incæ

nīno nāni ancoo waëmö
näämæntacoo baï
impa.”

⁹ Ayæ Wængongui anquedo botö imote angantapa. "Īmaī ante yewæmōe. 'Wængongui Codotedo monguingä ææmæ pö becædänimpa, ante wente ængä nē ponguināni nāni to-quinque.' " Tömengä ayæ godömenque äninque, "Mäninö Wængongui nänö nō angainö impa," ante angantapa.

¹⁰ Ante äñongä botö tömengä önöwa inö ædæ wææninqe tömengä ingante watapæ apæneçæte ante çæyömote tömengä wæætē, "Mänömaī cædämaī imäwe, angantapa. Botö önönque bitö bai Wængongui ingante nē çæbo imopa. Edæ bitö töninädäni Itota nänö apænegainö nē eñente cædäni bai botö adobai Wængongui ingante nē çæbo imopa çæbii. Edæ Wængonguinque ingante ædæ wææninqe, Bitö Wængongui Awënë imidö angüenē, ante apænee," ante angantapa.

Itota godö odömongä beyænque Wængongui beyæ nē apænedäni iñömö tömengä nänö apænegainö ante ewocadinque apænedänipa.

Näämænta cabayoga nē tæ contacä mongænte pongampa

¹¹ Botö ayæ ayömote öönæde wi ænete bai bayö cabayo näämænta eñacä a ongongä atabopa. Cabayo nē tæ contacä mongænte pongä iñongante, Tömengä cöwē pönëninque nē Ædæmö Cædongä inte, Nāwangä impa, ante nē Apænegaingä ingampa, ante pemonte ingampa. Wænæ wænæ

cædäni inänite tömengä nō apænte ante pänongä ingampa. Ayæ guëadö guëa cædinque tömengä nē nō cædongä ingampa. ¹² Tömengä awinca gonga bæcodote bai emongä inte tömengä ocaboga pogantacoo encacä ingampa. Tömengä emöwo yewæmonte ii incæte mäniwo tömenganque nänö eñewo impa. Wädäni ædö çæte eñenguinänii. ¹³ Tömengä weocoo yacoo wepænē guipænente mongængampa. Tömengä emöwo iñömö, Wængongui nänö Angainö, ante pemonte ingampa.

¹⁴ Öönæde iñömö tontadoidi tömengä miñæ tee empote godänipa. Tömënäni nino nāni ancoo waemö näämæntacoo mongæninque cabayoidi näämænta eñädäni yabæ tæ contate mongænte godänipa. ¹⁵ Cabayoga nē tæ contacä iñömö wabæca nāni quëwencabo wabæca nāni quëwencabo incæ waodäni inänite yaëmenca pancæte ante äninque tömengä önönē inö yaëmē tipængaa waingamē engamē enedinque yædæ tadete ongongan-tapa. Tömengä iñömö nē tæiyæ awënë tömengä nempo quëwënäni inänite aacä bai adobai tömämæ quëwënäni inänite, Īmaī cædäni, ante aacæcäimpa. Yowepæ ante yowecoo nāni pinä pinä gäwate cæincadedé pinä pinä gäwate bai cædinque cabayoga nē tæ contacä Wængongui ængui nänö angainö beyænque iñömö tömënäni

inänite püinte pancæcäimpa. Wængongui adocanque Tömää në Cægaingä ingampa. 16 Cabayoga në tæ contacä iñömö weocoo yacooga adobaï tömengä önontiya iï emöwo yewæmonte eñacampa. “Ayæ waodäni awënë odeyeidi iñönänite tömengä Tæiyæ Awënë Odeye inongä ingampa. Tömengä iñömö awënëidi tömänäni Awënë inongä ingampa,” ante pemonte ingampa.

17 Ayæ wacä Wængongui anquedo nænque cæncadëmö inö a ongongä atabopa. Tömengä öönæde gämænö në cæwodäni tömänäni inänite yedæ ante aa pedingue, “Adayömö godongämæ pöedäni. Edæ Wængongui tæiyæ ææmæ ante pö cæedäni. 18 Awënë odeyeidi incæ tontado capitäoidi incæ onguifænäni tæi piñænäni incæ cabayoidi incæ cabayocooga inte në tæ contate godäni incæ iinäni tömänäni wænäni ate tömænäni baö cæncæte ante pöedäni. Waodäni awënë beyænque në cæte quëwënäni incæ në nämä cæte quëwënäni incæ awënëidi incæ önönänique incæ tömänäni baö pö cæedäni,” ante aa pecantapa.

19 Ayæ botö ayömö mönö guiñenongä tönö inguipoga awënë odeyeidi tönö tömænäni tontadoidi tönö adayömö godongämæ pöningue, Cabayoga në tæ contacä ingante ayæ tömengä tontadoidi inänite mönö guëadö guëa cæcæimpa, ante

cædäni atabopa. 20 Incæte guëadö guëa cæyönänite tömænäni näëmæ mönö guiñenongä ingante bæi ongöningue, Wængongui beyæ në apænebo, ante në babæ äningä ingante adobaï bæi ongönänitapa. Në babæ änogä iñömö mönö guiñenongä beyænque mä pönï cæcä inongäimpa. Iinque mönö guiñenongä tömengä nänö yewæmöi në yewæmöinäni iñömö tömengä nänö emönö bai näni badöninca gäänë ædæ wææningue në apænedäni inte tömænäni në babæ änogä nänö mä cædö adingue guiñente wædingue oda cædönänipa. Iinque mönö guiñenongä tönö në babæ änogä ayæ müna quëwëñönote atopode näni änantibæ gonga bai näni bæcodotibæ cæncadëmæ wido cædänitapa. 21 Tömëna miñæ pönäni inänite guiquënë cabayoga në tæ contacä tömengä önönë inö yaëmenca yædæ tadete ongöningue do wænogä wænänitapa. Iinque në cæwodäni baö ade cænänique tömänäni në wæninäni baö tömo pönï cæwëñönäni inänitapa.

20

Miido wadepo iñonte æbänö baquü

1 Wængongui anquedo wacä iñömö tadömengadænguipo ontatodemö wi ænequü tönö ñänömencaimë ñænæmë önönempo næængä inte öönæde inö ta wæængä

atabopa. ² Ta wææninqwe tömengä dadagöö ingante bæi ongöningwe tömengä nänö müido wadepo ganca ñä cæyænte ongonguinque ante ñä cæyængantapa. Mäningä dadagöö wëenëñedë tæntæ në ingaingä inte wënæ awënë Tatäna ingacäimpa. ³ Mäningä ingante ñä cæyæninque tadömengadænguipodë wido cædinque ontatodemö wi ænequï inte tee mönedinque tömengä dæca ontatodemö ædæmö tee moncacan-tapa. Waodäni wabæca nani quëwencabo ayæ wabæca nani quëwencabo iñönänite tömengä, Oda cæte gocædänimpa, ante müido wadepo ganca cædämaï incæcäimpa, ante Wængonguï anquedo dadagöö ingante wido cæcantapa. Mänimpodepo iinqwe ba ate tömengä ingante, Wantæ iñö ñimpo cæte goquingä, ante ñimpo cæcä gocæcäimpa.

⁴ Ayæ awënëidi tæ contaimpacoo botö atabopa. Wængonguï Awënë godö angä beyænque awënëidi badinque apænte ante në änäni badinäni inte mänimpaa tæ contadäni inänitapa. Ayæ Itota ingante ante apænedinque Wængonguï nänö angainö ante apænedäni beyænque tömënäni inänite wangö tamencadäni wængadänimpa. Wangö tamencadäni wængainänäni nani önöwocaidi botö ñöwo atabopa. Mäninäni iñömö mönö guïñëongä ayæ pöningä ingante adinque,

Bitö Wængonguï Awënë bai imidö angüenë, ante apænedämaï inte ayæ tömengä nänö emönö bai nani badöninca gäänë ædæ wæænte apænedämaï ingadänimpa. Ayæ tömënäni nani önönemö inö nani önompo inö mönö guïñëongä ayæ pöningä nänö yewæmöi yewæmönämaï ingadänimpa. Adodäni ñäni ömæmöninque adoque müido wadepo ganca Itota Codito tönö godongämæ aadänitapa.

⁵ Mäninäni täno ñäni ömæmönäni incæte wadäni guiquenë në wængainäni incæ müido wadepo iinqwe go ate ñäni ömæmoncædänimpa. ⁶ Täno ñäni ömæmönäni iñömö në tæiyæ waemö inäni inte nani toquingue. Edæ wadäni në wængainäni mempoga ganca nani wænguimämo iñonte mäninäni iñömö wænämaï incædänimpa. Wæætë, Wængonguï quï, ante në godönäni bai tömënäni adobai, Wængonguï beyæ, ante ayæ, Itota Codito beyæ, ante cæcædänimpa. Ayæ müido wadepo iñonte Itota Codito tönö godongämæ aacædänimpa.

Tatäna nänö æmæwo ömäe ewenguinö ante

⁷ Tadömengadænguipodë tömengä nänö tee mönecönë ñä cæyænte quëwëongä iñongante Tatäna ingante müido wadepo iinqwe go ate ñi cæyænäni ta gocæcäimpa. ⁸ Ta godinque tömengä inguipoga æmatæ go æmatæ go godinque Gogobæ nani

ämæ ganca go Mäogobæ
 nāni ämæ ganca gocæcäimpa.
 Inguipoga tömäo godinque
 tömengä, Wabæca nāni
 quëwencabo ayæ wabæca nāni
 quëwencabo nāni oda cæte
 goquimämo ante cædinque
 tömēnāni inānite, Mönö
 guëadö guëa cæquinque
 gocæimpa, ante, Adoyömö
 godongämæ pödäni, ante
 ancæcäimpa. Æpodänidö
 inānii, ante tömēnāni æpæ
 wedeca emōnai bai tæiyænāni
 inguinānidö anguēnē.

⁹ Mānināni bogænæ
 tömäo godāni bai tömēnāni
 adobai inguipoga tömäo
 gocædānimpa. Wængongui
 nänö waadete quëwēñömö
 tömengä quīnāni quëwēñömö
 godämæ gocædānimpa.
 Goyōnāni öönädē inö gonga
 bæcodote gao wææñonte
 gonte wæncædānimpa. ¹⁰ Ayæ
 wēnæ tömēnāni inānite, Oda
 cæte gocædānimpa, ante nē
 cægaingä ingante Wængongui
 bæi ongonte atopode nāni
 änontibæ gonga bai nāni
 bæcodotibæ cæncadēmæ wido
 cæcæcäimpa. Edæ mönö
 guiñēnongä tönö, Wængongui
 beyæ nē apænebo, ante
 nē babæ äningä tönö
 tömēna dobæ māniñömö
 wido cæte ingadäimpa.
 Ìinque mānināni itädē woy-
 owotæ māniñömö quëwente
 cōwē wantæpiyæ nāni
 wæwenguimämo ingæimpa.

*Wængongui Awēnē tæ con-
 taimpa näämæntapa*

¹¹ Ayæ awēnē tæ con-
 taimpa ñænæmpa näämæntapa
 adinque botö mānimpaa nē tæ

contacä ingä adobai atabopa.
 Inguipoga tönö öönæ iñömö
 tömengä ingante ate bai
 cædinque wodii godinque
 nāna ongōñömö edæ ædömē
 gote dæ änimpa.

¹² Ayæ nē wængaināni
 tömānāni awēnēidi incæ
 önönānique incæ mānimpa
 gäänē a ongōnāni atabopa. A
 ongōñōnāni mincayontacoo
 wataa wataa wi æmpote
 ongoncoopa. Ayæ min-
 cayonta wataa Wængongui,
 Quëwenguinta, ante tömengä
 yewæmongaintaa wi æmpote
 acantapa. Māni min-
 cayontacoo iñömö, Nē
 wængaināni tömānāni æbänö
 cægaināni inānii, ante
 Wængongui mānintacoo nänö
 yewæmongainö ante wataa
 wataa tömanta adinque
 nē wængaināni nāni cægai
 ganca, ante tömēnāni inānite
 adoganca apænte ante pan-
 gantapa. ¹³ Ayæ æpæntibæ
 cæncadēmæ do wængaināni
 wæætē ta pönānitapa.
 Æmæwo wængaināni incæ
 ta pönānitapa. Tömēnāni
 nāni wænte ongōñömö nē
 ongongaināni inte wadæ
 ta pönānitapa. Ta pönāni
 ate, Æbänö cægaināni inānii,
 ante adinque Wængongui
 adocanque adocanque nänö
 cægai ganca, ante tömengä
 ingante adoganca apænte
 ante pangantapa.

¹⁴ Māniñedē ganca
 ayæ baganca wænāmāi
 quëwencædānimpa, ante ayæ,
 Wængaināni nāni ongōñömö
 adobai dæ bacæimpa, ante
 cædinque mönö Awēnē

wængainäni æmæwo nāni
wængaimāmo tönö nāni
wænte ongöñömö æpæntibæ
gonga bai nāni bæcodotibæ
cæncadēmæ wido cæcantapa.
Mänintibæ mempoga ganca
æmæwo nāni wænguimāmo
bai impa. ¹⁵ Wængonguī,
Quëwenguinta, ante nänö
yewæmongaintaa adinque,
Æcänö emöwo mänintaa
yewæmönāmai i, ante ad-
inque nē yewæmönāmai
ingainäni inänite mänintibæ
cæncadēmæ wido cæcantapa.

21

*Inguipoga münguipo öönæ
müönæ*

¹ Ayæ öönæ müönæ in-
guipoga münguipo atabopa.
Edæ öönæ picæönæ ingui-
poga picænguipo dæ iinque
batimpa. Ayæ æpæntibæ
adobai dæ änimpa. ² Ayæ
godömenque botö ayömote
Wængonguī nänö tæiyæ
waëmö quëwëñömö müi Ee-
dotadë nāni äñömö öönædë
inö ta wææ atabopa. On-
quiyængä nē moncæ cæcä
iñömö, Botö nänöogængä
inguingä waa acæcäimpa,
ante waëmö weocoo nē
mongængä bai i quëwëñömö
adobai waëmö pönī emö inte
ta wææ atabopa.

³ Ayæ Awënë tæ con-
taimpa inö tedepāmo yedæ
ä ëñentabopa. “Nöwo
Wængonguī nänö owoquincö
waodāni weca ongö iinque
tömengä tömënāni tönö
quëwenguingä ingampa.
Tömënāni tömengä gui-
idënāni bacædänimpa. Ayæ

Wængonguī incæ, Botö
tömëmo munitö Wængonguimo
incæboimpa, ante tömënāni
weca ongoncæcäimpa.
⁴ Tömënāni wëñapæ tamonte
wædi tömämæ Wængonguī
wadæ cæmoncæcäimpa.
Mänñedë æmæwo mönö
wëñimāmo incæ mönö
wæwëñimāmo incæ Ca ca
mönö wædimāmo incæ
nantate mönö wædimāmo
incæ tömää mänimāmo
dæ angæimpa. Edæ
wëenëñedë inimāmo incæ
iinque batimpa,” angantapa.

⁵ Ayæ Awënë tæ con-
taimpaa nē tæ contacä
iimai angantapa. “Tömää
inimāmo botö ñöwo müi
cæcæboimpa,” angantapa.
Ayæ, “Mänömainö ante
botö äninö edæ nö pönī i
iinque mäninö ante wede
pönengæimpa. Mänömai
beyæ bitö iimai ante
yewæmöe,” angantapa.

⁶ Ayæ tömengä wæätë botö
imote iimai äninque, “Dobæ
iinque batimpa. Botö Tänobo
ingaimo inte Tömāmo inguimo
imopa. Wëenëñedë tömää
nē Badongaïmo inte tömää
nē iinque Cæbo incæboimpa.
Edæ nē gæwænāni, Æpæ
beinëmönipa, ante nē änāni
inänite botö æpæ tapæ
quëwenguimæ önonque
godömo becædänimpa. ⁷ Tæi
emonte nē gänä cædāni
inänite botö mänincoo botö
nē godonguincoo godömo
æncædänimpa. Ayæ botö
incæ tömënāni Wængonguimo
incæboimpa. Tömënāni
wæätë botö wëñænāni
bacædänimpa. ⁸ Wæätë

guiñente awædö, ante nē ānāni tönö nē pōnēnāmaī ināni guiquēnē, nē wīwa cædāni tönö wacā ingante nē wænōnāni guiquēnē, nē towente quēwēnāni tönö idōidi nē ināni guiquēnē, Wængonguī impa, ante nāni badōnīnca gāānē ædæ wææninque nē apænedāni tönö nē babæ ānāni tōmānāni guiquēnē, mānīnāni iñōnānite atopode nāni ānontibæ gonga baī nāni bæcodotibæ incæ tōmēnāni nāni wæcōñōmō bacæimpa. Mānīi nāni wænguīmāmo iñōmō mem-poga ganca nāni æmæwo wænguīmāmo impa,” angantapa.

Mīi Eedotadēē quēwēñōmō

⁹ Wængonguī anquedoidi ōnompo æmæmpoque go mēa ganca ināni ōnompo æmæmpoque go mēa ganca owætacoo waodāni iīnque nāni wæwænguīmāmocoo eyede engate intacoo nē næænāni iñōnānite adocanque botō weca pōninque, “Pōe,” angantapa. “Wængonguī Codotedo nānōogængā nē baquingā nē monguingā iñōngante botō bitō imite odōmōmo acæbiimpa,” angantapa.

¹⁰ Ayæ Wængonguī Ōnōwoca incæ botō imote bæi ongonte baī cæyongante botō wīimonte baī iīmaī atabopa. Wængonguī anquedo botō imote ō ænte māo onquiyaboga tæcædæca pōnī cōnongā ongonte ayōmo Wængonguī tæiyæ waēmō nānō quēwēñōmō Eedotadēē nāni āñōmō ōōnædē inō ta

wææñonte tōmengā botō imote odōmongā atabopa.

¹¹ Mānīi quēwēñōmō Wængonguī nāō ēmōnongā baī apāitimpā. Ayæ dica aatapeca nāni anca ēmō baī awocawænta baī waēmonca inimpā. Waodāni nāni nangui godonte æninca baī nāō apāite baī Eedotadēē inimpā. ¹² Mānīi quēwēñōmō godāmæ tæimō wææ cædi ænōwæmō ongōnimpā. Ayæ wææ cædi odemoncoo iñōmō ōnompo tipæmpoga go mēnemonga wææ cædinemō inimpā. Ōnompo tipæmpoga go mēa ganca wææ cædinemō incæ wayōmō adodemonque Wængonguī anquedo adocanque a ongōñongā wayōmō adodemonque Wængonguī anquedo a ongōñongante anquedoidi ōnompo tipæmpoga go mēa ganca ongōnānitapa. Mānīnemō ōnompo tipæmpoga go mēnemonga odemoncooga idægoidi nāni cabo tipæmpoga go menca-bodāniya iñōnānite tōmēnāni ēmōwocoo yewæmōnte inimpā. Wayōmō odemonga adocaboque ēmōwo wayōmō odemonga adocaboque ēmōwo yewæmōnte inimpā. ¹³ Nænque tamōnō inō mēa go adoque odemō inimpā. Nænque wæidō inō mēa go adoque odemō inimpā. Betamonca inō mēa go adoque odemō inimpā. Adobāi æmataæ inō mēa go adoque odemō inimpā. ¹⁴ Mānīi quēwēñōmō wænōmēnæca mænōnte wææ cæqui, ante nāni nōnōnīncacoo iñōmō

önompo tipæmpoga go men-
caa inimpa. Mänincacoo
önompo tipæmpoga go mencaa
incæ Wængongui Codotedo
nänö da godongainäni
önompo tipæmpoga go mänaa
inäni tömënäni ëmowo incæ
adocanque ëmowo wacaa
adocanque ëmowo wacaa
yewæmonte ëñacaimpa.

15 Wængongui anquedo
botö imote në apænedingä
iñömö tee manguimpa odo
inte badöimpa në næængä
atabopa. Mänii quëwëñömö
tee mancæte ante mänii wææ
cædinemoncoo adobai tee
mancæte ante mänii wææ
cædi adobai tee mancæte
ante tömengä tee manguimpa
næængantapa. 16 Mänii
quëwëñömö æmatæ ado-
ganca æmatæ adoganca
mænonte inimpa. Doyæ inö
betamonca inö adoganca
inimpa. Tömengä mänii
quëwëñömö tee manguimpa
inte tee mante doyæ inö
ænowæmö inö doo miido
dootiento quidömetodo ganca
inimpa. Ayæ betamonca
iñömö adobai doo miido
dootiento quidömetodo ganca
i atabopa. 17 Wængongui
anquedo woadäni näni tee
mänö bai tee mangä ayongä
mänii quëwëñömö wææ cædi
tæinebo inö tetenta i coatodo
mëetodo ganca inimpa.

18 Mänii wææ cædi aat-
apeca näni änonca inte
mænöni impa. Mänii
quëwëñömö guiquënë odo
inte awocawænta bai waëmö
inte mænöni impa. 19 Mänii
quëwëñömö wænömënæca
mænonte wææ cæqui, ante

ñönöncacoo iñömö, Waëmö
ëmongæimpa, ante tömënäni
quincacoo näni nangui
godonte ænincacoo ænte
mämo ñönöncacooga be-
wodö bewodö cædänitapa.

Tänoca ñönöninca aatapeca
näni anca inimpa.

Waca ñönöninca guiquënë
tapidoca näni anca
inimpa.

Waca ñönöninca guiquënë
aagataca näni anca
inimpa.

Waca ñönöninca guiquënë
etemënaotaca näni
anca inimpa.

20 Waca ñönöninca guiquënë
oöninteca näni anca
inimpa.

Waca ñönöninca guiquënë
codönadänaca näni anca
inimpa.

Waca ñönöninca guiquënë
coditooditoca näni
anca inimpa.

Waca ñönöninca guiquënë
bedidoca näni anca
inimpa.

Waca ñönöninca guiquënë
topatioca näni anca
inimpa.

Waca ñönöninca guiquënë
coditopadataca näni
anca inimpa.

Waca ñönöninca guiquënë
aatintoca näni anca
inimpa.

Waca tömanca guiquënë
ämatitaca näni anca
inimpa.

Mänimpoca inimpa.

21 Mänii wææ cædinemö
iñömö önompo tipæmpoga
go mënemonga iñömö
pededamö näni ämö önompo
tipæmpoga go mëmonga

inte mænonte inimpa. Wææ cædinemö incæ wææ cædinemö incæ pededamö adomonque adomonque inte mænöninemö inimpa. Mänii quëwëñömö taadö ñænænö godö oodo inte mænöwate taadö awocawænta bai waëmö inimpa.

²² Mönö Wængongui Awënë adocanque Tömää në Cægaingä tönö Wængongui Codotedo tönö mäniiñömö cöwë ongöna ininque godongämæ quëwënäni guiquënë, Mönö Wængongui oncönë guicæimpa, ante quïnante anguinänii. Edæ Wængongui tæiyæ waëmö oncö mäniiñömö dæ ä atabopa. ²³ Wængongui në ñäö bai ëmönongä inte ñäö apäiquingä bai inongäimpa. Ayæ Wængongui Codotedo iñömö nani ti wodönoincade bai i ininque mänii quëwëñömö iñömö nænque incæ apäicä incæ quïnante godömenque ñäö apäiquii. ²⁴ Wabæca

nani quëwencabo ayæ wabæca nani quëwencabo inänite Wængongui ængä beyænque në quëwënäni inte mäninänique mänii ñäö apäiyömö cægöncædänimpa. Adobai inguipoga awënë odeyeyidi waëmoncoo nani ëadincoo mäniiñömö ænte poncædänimpa.

²⁵ Mänii quëwëñömö woyowotæ inämaï ingæimpa. Ininque mäniiñömö wææ cædinemoncoo iimö iñö iimö iñö iñönte cöwë tee mönedämaï ingæimpa.

²⁶ Wabæca nani quëwencabo

ayæ wabæca nani quëwencabo incæ tömënäni waëmoncoo nani ëadincoo mäniiñömö ænte poncædänimpa. Mänii quëwëñömö waa quëwëñömö impa, ante waa ate apænecædänimpa. ²⁷ Quiëmë wënæ wënæ i mäniiñömö cöwë guidämaï ingæimpa. Në wiwa cædäni incæ në babæ änäni incæ mänii quëwëñömö guidämaï inguinänidö angüënë. Wæætë Wængongui Codotedo, Quëwenguintaa, ante nänö yewæmointaa në yewæmönäni guiquënë tömënänique guicædänimpa.

22

¹ Ayæ Wængongui anquedo botö imote önö quëwenguiæ odömongä atabopa. Mänimæ awocawænta bai waëmömæ impa. Wængongui tönö Wængongui Codotedo nana aacæ tæ containpa inö tapæmpa. ² Mäniiñömö tad-inque mänii quëwëñömö taadö ñænænö godö tæcæguedë inö ta gopæmpa. Mäninö æmæ wedeca incæ imæ wedeca incæ awæ quëwenguiwæ pæwæ atabopa. Mäniwæ iñömö tömenca wacä apäicä iñönte wacä apäicä iñönte incapa. Ininque adoque wadepo iñedë onompo tipæmpoga go mëa ganca mänimpoga mäniwæ incayedë impa. Wabæca nani quëwencabo ayæ wabæca nani quëwencabo incæ mänimæca quëwënäni tömänäni mäniwæ öñabocoo beyæ gancæ bacædänimpa, ante ëñabocoo. ³ Wængongui

pante nänö angainö
 beyænque quincoomë
 wënæ wënæ bagatii
 mäninö mäninödë dæ
 angæimpa. Wængongui
 tönö Wængongui Codotedo
 nana aacæ tæ containpa
 mänii quëwëñömö mä on-
 goncæpaimpa. Tömengä
 ingante në cædönäni iñömö
 tömengä ingante watapæ
 apænedinque tömengä
 ingante cæcædänimpa.
 4 Tömengä awinca acædänimpa.
 Ayæ tömengä ëmowo tömënanäni
 önönemö inö yewæmonte
 incædänimpa. 5 Mäniñömö
 woyowotæ inämaï ingæimpa.
 Edæ mäniñömö quëwënanäni
 beyæ Wængongui Awënë
 në ñäö ëmönongä inte
 apäiquingä inongampa. Ìninqe
 nænque ñäö apäidö incæ tï
 wodönoincade ënënö incæ
 quinante ayæ apäiquii.
 Ayæ mäniñömö quëwënanäni
 adodäni cöwë wantæpiyæ
 aacædänimpa.

Itota Codito oo poncæcäimpa

6 Ayæ Wængongui anquedo
 botö imote apænedinque,
 “Mäninö bitö ëñënö nö pönï
 i ìninqe mäninö ante wede
 pönengæimpa. Wængongui
 beyæ në apænedönäni
 tömengä Önöwoca ingante
 ëwocadinque apænedänipa.
 Tömënanäni nänï në ëwocadongä
 Wængongui Awënë iñömö
 tömengä anquedo ingante
 apænedinque, Bitö botö
 imote në cædönäni weca
 godinque, Æbänö oo pönï
 baquimpa, ante odömömi
 acædänimpa, ante da pönongä

pongantapa,” ante botö imote
 apænecantapa.

7 Itota Codito, “Aedäni.
 Botö oo ocæ ëmænte
 ponguimo imopa. Ìi
 mincayontaa Wængongui
 beyæ apænedinque nänï
 yewæmonte angainö ante
 në ëñente cædäni iñömö
 nänï toquinque,” ante
 apænecantapa.

8 Botö Wäömo inömo
 imopa. Mäninö Wængongui
 anquedo nänö äninö ante
 në ëñënimo inte botö mänii
 tömengä nänö odömöninö
 ante në adimo inömo imopa.
 Wængongui anquedo angä
 ëñëninque ayæ odömongä
 adinque botö në odömöningä
 önöwa inö ædæ wæænte
 tömengä ingante watapæ
 apænecæte ante cætabopa.

9 Cæyömote tömengä wæætë,
 “Mänömaï cædämaï imäwe,
 angantapa. Botö önönque
 bitö bai Wængongui ingante
 në cæbo imopa. Ayæ bitö
 töninadäni Wængongui beyæ
 në apænedönäni tönö Ìi
 yewæmöntaa nänï angainö
 ante në ëñente cædäni tönö
 botö tömënanäni bai adobai
 Wængongui ingante në
 cæbo imopa cæbii. Edæ
 Wængonguinque ingante ædæ
 wææninqe, Bitö Wængongui
 Awënë adobique imidö an-
 guënë, ante apænee,” angan-
 tapa.

10 Wængongui anquedo
 godömenque botö imote
 iïmaï angantapa. “Edæ
 mänömaï baquionæ oo
 pönï ingæimpa cæbii. Ìi
 yewæmöntaa Wængongui
 beyæ apænedinque nänï

angainö ante bitö wë wodonämaï inte do apænee. 11 Në wënæ wënæ cædönäni inänite ee abi godömenque wënæ wënæ cæcædänimpa. Tömënäni nani pönönö wentamö bai në entawënäni inänite ee abi godömenque nani pönönö wentamö bai entawencædänimpa. Në nö cædäni inänite ee abi godömenque nö cæte quëwencædänimpa. Në tæiyæ waëmö entawënäni inänite ee abi godömenque tæiyæ waëmö entawencædänimpa.”

12 Itota Codito, “Aedäni. Botö oo ocæ emænte ponguïmo ïmopa. Ocæ emænte pöninque botö tömëmo godömo nani ænguincoo, ante næænte ponguïmo ïmopa. Tömänäni æbänö cædänii, ante adinque botö tömënäni nani cægai ganca ante adoganca godömo æncædänimpa. 13 Botö Tånobo ingaïmo inte Tömämo inguïmo ïmopa. Tömää badönämaï iñedë botö Do Quëwengaïmo ïmopa. Ayæ tömäa ïnque bayedë incæ botö Ayæ Pönï në Quëwëmo incæboïmpa. Wëenëñedë tömäa në Badongaïmo inte tömäa në ïnque Cæbo incæboïmpa.”

14 Weocoo yamonte bai mïmönë në mënongate inäni iñömö tömënäni nani toquinque edæ mänii quëwëñömö wææ cædinemö iñömö go guiquinäni inänipa. Go guidinque tömënäni quëwenguïwæ quëwenguinca bequinäni inänipa. 15 Wïwa cædäni guiquenë mänii quëwëñömö

yabæque iñömö ongonte wæquinäni inänipa. Idöidi në inäni, në towente quëwënäni, wacä ingante në wænönäni yabæque ongönänipa. Wængonguï impa, ante nani badöninca gäänë ædæ wææninque në apænedäni, në babæ änäni tönö, Babæ äinëmönipa, ante në änäni tönö tömënäni tömänäni mänii quëwëñömö yabæque iñömö quëwenguïnäni inänipa.

16 “Botö Itotabo ingaïmo ïmopa. Mäninö botö angainö ante nö impa, ante botö ïmote godongämæ nani pönencabodäni tömänäni inänite apænecä eñencædänimpa, ante cædinque botö do botö anquedo ingante mïnitö weca da pönömo pongantapa. Botö docä Awënë Dabii nänö Wæmæncoo ingaïmo inte adobai nänö Pæïmo inömo ïmopa. Botö wadaamö bai ñäo bayö apäimö bai ïmopa.”

17 Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca tönö Wængonguï Codotedo nänöogængä nani änongä, “Pöedäni,” änapa. Äñöna tömënäni tömëna inate në eñenäni inte adobai, “Pöedäni,” ancædänimpa, ämopa. Në gæwænte inäni tömänäni pö becædänimpa, ämopa. Në beinënäni iñönänite, Mïnitö quëwenguïmæ, ante önönque pönonguïmæ incæ pö ænte becæminimpa, ante ämopa.

18 Iiyewæmöintaa Wængonguï beyæ në apænedäni nani angainö ante në eñenäni tömänäni inänite, Ee aedäni, botö wææ ämopa. Edæ

mäninö nāni angainö incæminimpa, ante ancæcäimpa.
ante godömenque wadö Mänii quëwenguïwæ ante
änāni inānite Wængongui mänii quëwëñömö ante ii
pancæcäimpa. Iiyewæmointaa yewæmointaa yewæmonte
quiemë nāni pante wæwenguincoo, impa.
ante yewæmonte ad-²⁰ Mäninö ante, Nö
inque Wængongui në wadö impa, ante në apænecä
änāni inānite mänincoo bai inñömö tömengä inñömö,
godömenque pancæcäimpa. “Ao, botö oo ocæ emænte
¹⁹ Ayæ ii yewæmointaa ponguimo imopa,” angantapa.
Wængongui beyæ në Åñongante botö,
apænedāni nāni angainö Mänömaï baquïnö anguënë,
incæ pancadea æninqe ante, Amëë, äninqe, Awënë
në wëä godonte bai Itota pöe, ämopa.
cädāni inānite Wængongui
quëwenguïwæ quëwenguinca
godönāmaï incæcäimpa.
Tömengä adobai, Botö
tæiyæ waemö quëwëñömö
mäniñömö guidāmaï

²¹ Awënë Itota Wængongui
nänö guidënāni inānite
waadete godö cæcæcäimpa.
Mänömaï baquïnö anguënë,
ante botö, Amëë, ante
mäninque ämopa.